

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

Redigeret af

NIELS HANSEN,
cand. mag.

◆ 58. Aargang ◆

KØBENHAVN.
Mohns Bogtrykkeri.
1910.

Indholds-Fortegnelse.

I. Smaa Indledninger.

	Side
12. Nytaarsdag (<i>L. Gü.</i>)	1
13. Hellige tre Konger (<i>Louise Hensel</i>).	17
14. »Kald« (<i>F. F. M.</i>)	49
15. Vintergæk (<i>Fr. Mm.</i>)	65
16. Lys (<i>Jos. Resch</i>)	89
17. Oculi (<i>Christianus</i>)	145
18. Stemninger (<i>F. F. M.</i>)	161
19. Passio-Lidelse (<i>Jos. Resch</i>).	177
20. Den stille Uge (<i>Catholicus</i>).	193
21. Paaske (<i>M. Osterhammel</i>).	209
22. »Børnehjælpsdag« (<i>Fr. Mm.</i>)	225
23. Een Hjerd og een Hyrde (<i>Christianus</i>)	241
24. Gensynsglæde (<i>Christophorus</i>)	257
25. Jesu Bortgang (<i>G. Schmiderer</i>)	273
26. Majandagten (<i>Jos. Resch</i>)	293
27. »Sandhedens Aand« (<i>F. F. M.</i>)	309
28. Pintse (<i>M. Osterhammel</i>)	325
29. Trefoldigheds Søndag (<i>Fr. Mm.</i>)	341
30. Christi Legemsfest (<i>Christianus</i>)	357
31. Jesu Hjerter. (Digt af <i>J. F.</i>)	373
32. Om Jesu Hjerter (<i>Fr. Mm.</i>)	405
33. Til Petri og Pauli Fest (<i>F. F. M.</i>)	421
34. Sanguis Christi — Christi Blod. (<i>Jos. Resch</i> .)	437
35. Den største Klogskab (<i>Catholicus</i>)	453
36. Vincentsforeningerne (<i>En Vincentsbroder</i>)	469
37. Selvretfærdighed (<i>P. D. St.</i>)	485
38. Det gode Eksempel (<i>F. F. M.</i>)	501
39. Gode Gerninger (— <i>nova.</i>)	517
40. »Hvor ere de ni?« (<i>Catholicus</i>)	533
41. Marias Optagelse i Himlen (<i>G. Schmiderer</i>)	549
42. Et Moderhjerter (<i>F. F. M.</i>)	565
43. Værneengle (<i>Dr. Kiefer</i>).	581
44. En Maalestok for Livsværdier (<i>Dr. Krogh-Tonning</i>)	597
45. Tamperdagene (<i>Josef Resch</i>)	613
46. Det nye Jerusalem (<i>Christophorus</i>)	629
47. Rosenkransbønnen (<i>Af Rosenkransbogen</i>)	645
48. Marias Renhed (<i>Fr. Mm.</i>)	685
49. Relikviefesten (<i>Dr. Kiefer</i>)	701
50. Døden (<i>P. D. St.</i>)	717
51. Himlens Løn (<i>F. F. M.</i>)	733

IV

	Side
52. Jeg elsker dig (<i>Diigt ved Johs. Frederiksen</i>)	753
53. Falske Profeter (<i>F. F. M.</i>)	769
54. Advent (<i>P. Jos. Resch</i>)	789
55. »Salig den, som ikke forarges paa mig« (<i>Fidelis</i>)	805
56. Den uplettede Jomfru og Frelseren (<i>P. G. Schmiderer</i>)	825
57. De landflygtiges Juleaften (<i>Fr. Mm.</i>)	841
58. Julefesten (<i>Fidelis</i>)	861

II. Aktstykker, Afhandlinger og større Artikler.

Det hennrundne Aar (<i>Niels Hansen</i>)	3
Kan Kristendommens Sandhed bevises? (<i>Max Osterhammel</i>)	19
Fastemandat	91
Biskoppens Hyrdebrev	105, 125
Tilbage til den hellige Kirke (<i>A. v. Ruville</i>)	134, 148
Børnenes Korstog (<i>Baron Gustav Armfelt</i>)	212
Jakob Benignus Winsløw (<i>Joh. B. Metzler</i>)	227, 243
Den dybeste Grund til Miseren i Frankrig	259
En nødvendig Oplysning (<i>P. P.</i>)	264
Det ældste kristne Mindesmærke i Kina	359
Christi Kirkes Kaar (<i>Krogh-Tønning</i>) — med Efterskrift (<i>Niels Hansen</i>)	389
Om »Kristus og hans Mænd« (<i>F. F. M.</i>)	393, 408, 425
Skandinaviens Genforening med Moderkirken	396
Er Socialisme Frihed eller Tyranni? (<i>B. Vaughan</i>) 411, 428, 439, 455, 474, ...	490
Encyklikaen (<i>Niels Hansen & F. Esser</i>)	430
Kirkehistoriske Bemærkninger I.—VI. 460, 479, 497, 526, 537, Firmelse og Konfirmation.	487, 510
Kundgørelse om fuldkommen Aflad	515
Bønneforeningen for de nordiske Folkeslags Omvendelse.	610
Den h. Franciskus' tredje Orden (Ved <i>G. S.</i>)	650, 669
Menighedens Deltagelse i den liturgiske Sang	673
Katholikker og de moderne Tidsforhold	687
Mariahjemmet (<i>L. Stampe-Charisius</i>)	719
Af en anden Aand (<i>Niels Hansen</i>)	827
St. Michaels Kirkes Historie (<i>A. H.</i>)	843

III. Mindre Artikler af forskelligt Indhold.

Et Par Smaasvar (<i>Niels Hansen</i>)	61
Spørgsmaal og Svar (<i>F. Ronge</i>)	86
Den h. Lucius' Relikvieskrin (<i>m. Billede</i>)	163
Usømmeligt (<i>Niels Hansen</i>)	216
Det katholske Skriftemaal (<i>F. R.</i>)	218
Usømmeligt (<i>J. Th. Sadolin og Niels Hansen</i>)	251
Mindre kunde ogsaa gøre det (<i>G. Schmiderer</i>)	253
De stakkels Polakker (<i>Ambrosy og N. H.</i>)	262
En Replik (<i>J. Th. Sadolin</i>)	284
Brev fra Roskilde (<i>F. M.</i>)	285
Kræves der Jernbyrd? (<i>Jos. Frederiksen</i>)	300
En Duplik (<i>P. P. og Niels Hansen</i>)	302
De katholske Skoler (<i>Bannwart</i>)	318

	Side
Ufatteligt (<i>F. Esser</i>)	331
Maria-Hjemmet (<i>Johanne Meyer</i>)	333
Advarsel (<i>sr.</i>)	349
Den højere Skoleundervisning (<i>Bannwart</i>)	350
Protestantisk Missionsarbejde (<i>Gancl</i>)	362
St. Hansdag	407
Carl Augustin Høfding Muus (<i>med Billede</i>)	423
Helsingørs Kloster (<i>Vilh. Lorentzen</i>)	462
I. L. V. Hansen (<i>med Billede</i>)	472
Er Miraklernes Tid forbi? (<i>G. Schmiderer</i>)	503
Kirkemusiken (<i>Hammermüller</i>)	535
Velgørenhedskongressen	540, 556
Westminster Kathedralen (<i>med Billede</i>)	551
Krigen paa Ærø	572
Brev fra Maristbrødrenes Provincial i Skotland	577
Eli Erichsen	592
Ældes den katolske Kirke?	588
Blandt Jesuiter (<i>I. V. Christensen</i>)	604
Jakob Balmes (<i>Muckermann</i>)	621
P. Alexander Baumgartner †	638
En Hilsen til Maria (<i>F. Esser</i>)	655
En vigtig Sag (<i>Anna Erstev</i>)	694
Forbøn af og Bøn for de hedenfarne (<i>J—n. J—n.</i>)	722
Fru Therese Hoffmann †	738
Unio	755
Øver Staten Religionstvang	762
Hr. Johs. B. og de hellige (<i>P. G. Schmiderer</i>)	783
Religion som Skolefag	791
Anmodning til Nationaltidende	798
Religionen i Staten	807
Dansk Kirkeforfatning (<i>F. F. M.</i>)	851
Fredsbevægelsen og det femte Bud (<i>F. F. M.</i>)	863
Tidsskriftet »Varden«	873

IV. Om Ungdomssagen.

Citymøde	141
Citymødet	165, 179
Det katolske Ungdomsværn	176
Om Ungdomssagen (<i>A. U. R.</i>)	188
To Indlæg i Ungdomssagen (<i>J. F., O. J., N. H.</i>)	195
En Forespørgsel (<i>G.</i>)	208
Et lille Svar (<i>O. J.</i>)	221
Ungdomsværnets første Virksomhed	236
Et Brev om den katolske Højskole (<i>Mogens Ballin</i>)	277
Konfirmandfest	304
Et anonymt Indlæg i Ungdomssagen (<i>Ved M. B.</i>)	327
Brev til Hr. Mogens Ballin (<i>P. H. Perch</i>)	338
Møder i Dyrehaven	366, 465
Ungdomsraadets Møde	400
Friluftsmøder (<i>M. B.</i>)	433
Arbejdsmaaden i Ungdomsforeningerne	590
Betragtninger (<i>Mogens Ballin</i>)	603
Det katolske Fortsættelseskursus (<i>Martha Hansen</i>)	607, 627
Et Septembermøde (<i>M. B.</i>)	625, 640
Den katolske Højskole 653, 696, 710, 766, 786, 801, 822, 836, ...	855
Den katolske Højskoles Aabning (<i>Mogens Ballin</i>)	703
Menneskehedens Fjender (<i>Mogens Ballin</i>)	870

v. Biskoppens Jubilæum.

Ugebladets Lykønskning	33
Præstedømmet (<i>L. G.</i>)	34
Minder om vor gamle Sognepræst (<i>H. C. Wenk</i>)	36
Johannes von Euch som Biskop (<i>G. Schmiderer</i>)	40
Biskoppen som Menneske (<i>Niels Hansen</i>)	42
Jubilæums-Kronogram (<i>P. d. v. K.</i>)	45
Biskoppens Jubilæum	51, 67
Festskrift (<i>N. H.</i>)	59
Taksigelse fra Biskoppen	85
Aviserne om Biskoppens Jubilæum	93
Tilføjelser og Rettelser	102
Biskoppens Gaver	120
Den h. Lucius' Relikvieskrin	163
Pavens Lykønskning til Biskoppen	164
Bispefest i Helsingør	191

VI. Fortællinger, Skildringer og Digte.

A. Fortællinger og Skildringer.

Hvad en Skovl udrettede	8
De helliges By. (<i>P. D. Steidl</i>)	295, 311
Skitser udefra I, Siena (<i>L. St.-Ch.</i>)	343
» » II, Oberammergau (<i>L. St.-Ch.</i>)	375
» » III, Den hellige Birgittes Hus i Rom (<i>L. St.-Ch.</i>)	631
Skriftemaalets Hellighed	384
Passionsskuespillet i Oberammergau (med Ill.)	506, 519
Paa Klosterbesøg i Holland (<i>M. H.</i>)	647
Maria Stuart (m. Ill.) (<i>Niels Hansen</i>)	567, 583, 599, 615
En Hilsen fra Corvey (<i>F. F. M.</i>)	705
Penge og Overbevisning	709
Jødefolkets sidste Dage (<i>Anton de Waal. Overs. af R.</i>) 740, 757, 773, 794, 813, 832, 847, ...	865
En Jesuits Udjagelse fra Portugal	779
Hjemkomsten (<i>K.—Bg.</i>)	874

B. Digte.

I Anledning af Biskoppens Jubilæum 68, 69, 71, 76, 80, 83, ...	100
Vor Frelses Saar (1012)	147
Anden Paaskedag (1012)	211
Jesu Hjerte (<i>J. F.</i>)	373
Jeg elsker dig (<i>Johs. Frederiksen</i>)	753

VII. Litteratur.

Varden 1910	31, 202, 393, 465, 543, 593, 657, 765, 801
»Biskop Johannes von Euch«. Festskrift (<i>N. H.</i>)	59
Dr. A. Møller: Alkohol (<i>V. R.-L.</i>)	111
Lucidarius (<i>Niels Hansen</i>)	152
J. Schmitz: Beviser for Guds Tilværelse (<i>Niels Hansen</i>)	154
Johs. Jørgensen: Lourdes (<i>L. St.-Ch.</i>)	184
The Catholic Encyclopedia, VI, VII, VIII (<i>Niels Hansen</i>) 275, 378, ...	735
Niels Steensens videnskabelige Skrifter (<i>Carl S. Petersen</i>)	345
Adgang til Jesu Hjerte (<i>Ign. Schmid</i>)	398
»Valdemar Sejrs Sønner og den store Ærkebispesptrid« (<i>F. Kerff</i>)	415
Acta Pontificum Danica III, IV (<i>F. Kerff & N. H.</i>)	444, 771

VII

	Side
Frode Sadolin: Nervehelse (<i>F. Ronge</i>)	445
V. Munck: Vincent de Paul (<i>Niels Hansen</i>)	495
Wilde: Kvadet om Readings Tugthus (do.)	693
Brøndsted: Tolv danske Historier (do.)	693
Biskop van Keppeler: Mere Glæde (do.)	725
Der Aar (do.)	727, 812
H. C. Frederiksen: Med et Barn ved min Side (<i>M. B.</i>)	810
Uddrag af de ældste katolske Kirkebøger ved West (<i>N. H.</i>)	811
Innerkofler; Der hl. Klemens Maria (<i>N. H.</i>)	811
Frode Sadolin: Sjælerøgt (<i>F. R.</i>)	819
Julelitteratur (<i>N. H.</i>)	854
»Født af Jomfru Maria« (<i>A. Menzinger</i>)	876

VIII. Smaating.

Brevkasse 46, 123, 256, 271, 322, 404, 420, 450, 482, 531, 562, 580, 611, 642, 664, 714, 731, 787, 838, 878. — Ansgariusforeningens Generalforsamling 117. — Aarsberetningen fra St. Elisab.-Vincentiskonferencen paa Frederiksberg 47. — Aarsberetning fra Vincentforeningen 142. — do. fra Elisabethssøstrene paa Kastanievej 143. do. fra Ansgarius-Bonifaciusforeningen 143. — En Tak 159. — Elisabethforeningens Bazar 191, 208. — En Berigtigelse 217. — Regnskab for Jesu Barndomsforening 1909 220. — Aarsberetning for K. U. F. 221. — Frk. Schwartzloses Aftenunderholdning 239. — Ansgarius-Bonifacius-Foreningens Regnskab 270. — Opfordring fra St. Annæ Menighedsforening 271, 322. — Kollektterne i 1909 290. — Regnskab for Aftenunderholdning i City 290. — Blandinger 155, 381, 545, 562. — Opfordring fra Rosenkranskirkens Sogn 291. — Spørgsmaal og Svar 321. — Vincentiusforeningens Generalmøder 335. — Aarsberetning fra St. Josefshospitalet for 1909 354. — Køkkenmøddingers Afskaffelse 419. — Kirkenyt for Aaret 1909 543. — Alle Vegne fra 663, 699. — Regnskab fra St. Elisabeth-Vincentiskonferens 715. — Ansgarius-Bonifacius Kollekt 750. Kollekt til Elisabethforeningen 838.

IX. Efterretninger.

A. Udenlandske.

Norge 139, 238, 336, 529, 658, 711. Sverige 101, 289, 354, 403. England 30, 102, 203, 336, 387, 448, 467, 544, 659, 681, 696. Rusland 223, 822. Frankrig 84, 122, 140, 204, 238, 305, 337, 387, 530, 543, 594, 609, 661, 712, 728. Tyskland 83, 101, 140, 158, 203, 255, 289, 320, 403, 450, 529, 593, 680, 747, 802, 859. Rom 62, 140, 158, 204, 255, 269, 338, 417, 481, 545, 594, 681, 729, 802, 837, 878. Italien 269, 338, 627, 682. Portugal 713, 728, 749, 767, 786. Spanien 158, 449, 499, 530, 560, 696, 748, 787. Skotland 481. Holland 222, 466, 712. Belgien 83, 417. Schweiz 306. Østrig 63, 203, 320, 544, 579, 658. Nord-Amerika 15, 123, 223, 579, 595, 627, 642, 661, 698, 859. Syd-Amerika 418, 561. Afrika 159. Asien 289. Island 641.

B. Indenlandske.

Maribo 30 (Midnatsmesse). Roskilde 29 (Julefest etc.), 268 (Førstkommunikanter), 386 (Procession), 400, 560 (Kapellet paa Ledreborg), 858 (Skoleindvielse). Odense 62 (Bispefest), 157 (Velgørenhedsfest), 319 (Kaysers Død), 353 (Polaksøndag), 370 (Firmelse). Ordrup 99 (Bispefest), 121 (Dansk Komædie), 255 (Førstkommunikanter), 386 (Procession), 465 (St. Andreas Kolleg

Friluftsmøde), 513 (Vincentismøde), 529 (Præsteeksercitier), 640 (Br. Musterles Jubilæum. Friluftsmøder), 658 (P. Fels bortrejst), 747 (engelsk Komædie), 837 (tysk Komædie). *Fredericia* 101 (Festskriftet), 121 (Karnevalsfest), 203 (Valg af Forstander), 268 (Førstkommunikanter), 305 (Ungdomsforeningens Fest), 448 (Firmelse), 680 (Goths Død), 767 (Alle Sjæles Dag). *Aarhus* 122 (Familie-Aften-Foreningen), 191 (Fru de Planes Begravelse), 401 (Gave til Orglet). *Esbjerg* 138 Begravelse). *Horsens* 138 (Priorindens Begravelse). *Køge* 157 (Pastor Maurers Foredrag), 335 (Polsk Begravelse), 417 (Firmelse), 448 (Friluftsmøde), 514 (K. U. F.s Udflygt), 711 (Afskedsfest for Opflers). *Aalborg* 157 (Luther-Foredrag), 175 (Ekscertier), 320 (Katholske Fabler). *Helsingør* 191 (Bispefest), 400, 417 (Firmelse), 466, 514 (Basar). *Vejle* 268 (Menighedsfest), 435 (Firmelse). *Næstved* 288 (Polakindes Begravelse). *Assens* 354 (Ny Kirkesal). *Svendborg* 401 Baronesse Rosenørn-Lehns Begravelse), 515 (Firmelse). *Nyborg* 747 (Kapelindvielse). *Kolding* 786, 855 (St. Michaels Kirkes 25-aarige Jubilæum). *København* 14 (Midnatsmesse i St. Ansgars Kirke), 29 (Julefest i K. U. F.), 46 (Konemøde i Mariahjemmet), 46 (Foredrag i Stenosgade), 120 (Gaveudstilling), 156 (Ekscercitier i St. Ansgars Kirke), 174 (Palmesøndags-Basar. Den store Bønnbog. Pater Deckers Gravsten), 201 (Stenos Værker. P. Breitunges Foredrag i Botanisk Have. Crescendos Fest. Varden. Prinsesse Mariæs Billede. Kristeligt Dagblad og Sabroe. Iklædning af Søstre. Foredrag i Stenosgade), 222 (Elisabethforeningens Basar. Neokommunikanter i Rosenkranskirken og Pastor Slumps Rejse. Oversættelsen af Oljevielserne), 237 (Rosenkranskirken Status), 254 (Førstkommunikanter i Rosenkranskirken og St. Ansgars Kirke. Firmelse i St. Annæ Kirke. Biskoppens Besøg i K. U. F.), 268 (Firmelse i St. Ansgars Kirke. Spansk Gesandt bortrejst. Crescendo's Fest anbefales), 288 (Firmelse i Rosenkranskirke. Hoffmanns Forretnings-Jubilæum. Crescendo's Fest), 304 (Brev fra Kardinal Gotti. Konfirmandfest. Fest i St. Knuds Skole), 319 (En lille Pintsebog), 335 (Vejjassistent Nielsens Sølvbryllup), 352 (Firmelse af voksne i St. Ansgars Kirke. Basar i St. Annæ Skole), 370 (Pastor Slumps Hjemkomst. Søster Agnes' Død), 385 (Biskoppens Rejser. Søster Agnes' Begravelse. Unio's Generalforsamling. Procession fra St. Annæ Kirke. Foredrag), 393 (Varden), 399 (Procession i Jesu Hjertes og St. Ansgars Kirker. Biskoppens Rejser. Ungdomsraadets Møde), 416 (Friluftsmøde), 448 (Moder *Geneviève* paa Island), 464 (Biskoppens Rejser), 465 (Varden, St. Knuds Skole), 480 (De franske Pigeskoler), 528 (Velgørenhedskongres), 543 (Jarlen af Granard. Velgørenhedskongres. Varden) 560 (Biskoppens Rejse), 579 (Kejser Franz Josephs Fødselsdag), 593 (Varden. Rosenkranskirken Orgel), 609 (Maleriudstilling), 627 (Fortsættelseskursus), 640 (Ekscercitier i Stenosgade), 657 (Varden), 696 (Den katholske Højskole aabnet), 710 (Foredrag af Johs. Jørgensen), 728 (Biskoppens Hjemkomst), 746 (Fortsættelseskursusets Aftenunderholdning), 765 (Varden. Eukaristisk Forening. Biskop Bitters Rejse. Andagt paa Kirkegaarden. Katholsk Højskole. Fru Hoffmanns Begravelse), 786 (Ynglingekongregationen. Katholsk Højskole. Engelsk Klub), 800 (Unios Fest. Telegram fra Paven. Varden. Katholsk Højskole), 822 (Katholsk Højskole), 836 (Katholsk Højskole. Fidelitas), 855 (Biskop Fallize's Rejse. Katholsk Højskole), 878 (Ungdomsraadets Møde).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4; Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amuger

---

Nr. 1.

Søndag den 2. Januar.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Det henrundne Aar. — Hvad en Skovl udrettede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Boston. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

12.

Nytaarsdag.

Naar vi med Guds Hjælp engang er kommen over i de levendes Land, vil det vise sig for os, at dør ønsker man ikke hinanden »Glædeligt Nytaar«. Ordet »Aar« er ikke kendt derovre; thi Evigheden er uden al Tidsregning, kun et eneste Nu, og hvad Glæden angaar, saa kendes den jo ganske vist netop i Guds Himmel, men ikke som Modsætning til en Sorg, der truer. Vi er dør ved Maalet, ikke længer paa Vejen, og i Himlen fældes der ingen Taarer, hverken over det, der er, eller over noget, der har været og kan komme. Livet i de levendes Land er Tryghed i Hjertets fuldeste Fred.

De levendes Land! Er vi da her paa Jorden i de dødes Land! — Ja, ubetinget.

Jorden er de dødsdømtes, de døendes og de dødes Land. Her skifter alt fra Dag til Dag. Rig i Dag, fattig i Morgen; rask, naar Sol gaar op, syg ved Aftenstid; glad og nedbøjet i samme Time; god til en Tid og ond til en

anden; barnligt troende, naar Himlen er høj og lys, men forsagt og tvivlende paa Guds Forsyn og Kærlighed, naar de sorte Skyer hænger lavt over vore Hoveder. Det er Gangen. Intet har rigtig Varighed hernede; svigter det ikke før, saa svigter det i Døden, den vi nærmer os med en Stadighed i Bevægelsen, som vi vilde standse, om vi kunde. Men Døden gør først rigtig Jorden til de dødes Land. Der ligger de derude paa Kirkegaarden, vore kære Fader og Moder, Søskende, Ægtefælle, Børn, og snart bliver vi selv stillet ned ved Siden af dem. Det er vi sikre paa; men det, der desuden staar for os som truende Muligheder, er hele den Række af Ulykker, som kan ramme og rammer Mennesker.

I de dødes Land ønsker man hinanden til Lykke ved Aarsskiftet. Her er der netop ingen Tryghed.

Hvad skal vi nu ønske hinanden i Dag? Det samme, som vi beder om i Fadervor: »Frels os fra det onde!« Den Ven, vi byder vor Hilsen og ønsker et glædeligt Nytaar, ham ønsker vi, at Gud maa frelse ham fra det onde i det Aar, som nu kommer: fra svær Sygdom og haard Nød med Udkommet, fra Menneskers Hensynsløshed og Grusomhed, men især fra Synden og fra Døden i Synd, der er Porten ind til Ulykkens Evighedsland. Fra det sidste især; for i allerførste Række maa det være os om at gøre, at det ny Aar for os selv og for saa mange som muligt bliver et Livets Aar, saa vi ikke et eneste Øjeblik af det kommer til at staa uden for det overnaturlige Liv, der er Guds Venskab og Ret til Guds Rige som Arvelod. Hvad gavner det Mennesket, om han vinder den hele Jord, men tager Skade paa sin Sjæl? Ja, hvad gavnede det, om vi vandt det store Lod, og alt føjede sig villigt for os, og det ikke kom til at gøre ondt hverken her eller der, naar vi ved Siden af alt dette tog Skade paa vor Sjæl og gik gennem Livet med den aandelige Død i Hjertet!

Det er i denne Mening, jeg ønsker enhver, der læser dette, et glædeligt Nytaar, et Aar med Sundhed og det Brød, vi trænger til, og saa for Resten og frem for alt et Aar i Gud.

Dertil hjælpe os Barnet fra Betlehem, der kom og gav sig hen, for at de, der laa døde, skulde leve og leve evigt.

(L. Gii.)

Det henrundne Aar.

(Af Niels Hansen).

Ved Aarsskiftet plejer de fleste Mennesker at kaste Blikket tilbage over det Aar, som svandt, og i mere end een Henseende at foranstalte en Aarsopgørelse. Den katolske Kirke er i den Henseende ikke anderledes end de Menneskebørn, hvoraf den er bygget op; ogsaa den har tilendebragt et Aar, ogsaa den kan have Grund til at skue tilbage og holde en Aarsopgørelse. Vi skal forsøge her efter ringe Formue at kaste Blikket tilbage over det Tidsrum, som ogsaa har gjort Guds Kirke et Aar ældre, og prøve paa at genkalde de særlig mærkelige Begivenheder, der har givet dette Aar sit Særpræg.

I det hele og store maa det vistnok siges, at 1909 har været et nogenlunde roligt Aar. Der har været en jævn, stadig Fremgang rundt omkring, og der har ikke været særlige Vanskeligheder eller Fjendtligheder til Stede. De truende Fænomener, der for et Par Aar siden syntes saa farlige for den katolske Kirke, som Løs-fra-Rom-Bevægelsen i Østrig og Tyskland, Kulturkampen i Frankrig og Modernismen i de fleste Kulturlande, har ikke været af saa ondartet Karakter som tidligere og har ikke haft saa megen Vind i Sejlene i det henrundne Aar som før.

Hvad vort Fædreland angaar, har Kirken været i jævn, stille Fremgang rundt omkring. Christi Legems Processionerne synes i Aar, mere end tidligere, at være blevet fejret i det fri, sikkert et stort Fremskridt, for saa vidt som det jo netop er det særegne ved denne skønne Skik, at Christi Legem den Dag bæres udenfor Kirkerne til Velsignelse for alt og alle. Den højjærværdigste Biskop fejrede 25-Aars Jubilæum som den katolske Kirkes øverste gejstlige i Danmark; men Festen herfor antog kun ganske smaa Dimensioner — med Henblik paa det langt sjældnere Jubilæum, vor Overhyrde forhaabentligt kan fejre et Par Uger ind i det nye Aar. I Køge blev et nyt Kapel indviet og en passende Præstebolig indrettet. Af Præsteflytninger har der ikke været mange. Pastor

Schmitz er flyttet fra Stenosgade til Ordrup, og Pastor Støckle er omvendt flyttet fra Ordrup til Stenosgade. Pastor Bannwart er officielt blevet Leder af St. Knuds højere Almenskole i Stenosgade. Pastor Brinckmann er blevet ansat ved Dalum Kloster. Pastor Resch er forflyttet fra Amager til Odense og Pastor Schmiderer derfra til Amager. Pastor Hillebrand er kommet fra Tyskland og Pastor Lehougais fra Frankrig; de er begge Verdenspræster, men den sidste er ansat hos Assumptionistinderne paa Frederiksberg. I Sommer forulykkede Pastor Decker fra Amager ved Badning i Øresund. Prinsesse Maries Død vil være alle i frisk Minde; det var et stort Tab for hele Landet saa vel som for os Katholikker, men hun har ved sit skønne Eftermæle gjort vor Sag stor Gavn, idet mange vil tænke, at den Tro, som den ædle Prinsesse var saa trofast hengiven, ikke kan være saa fordærlig, som mange Fjender fremstiller den. Ogsaa vore Præster, og da særlig Biskoppen, er kommen i en hel Del Berøring med det store Publikum, som sikkert kun kan være til Nytte; saaledes bringer det over hele Landet udbredte Ugeblad »Hjemmet« paa sidste Nummers Forside et meget smukt Billede af Biskoppen med følgende Underskrift: »Denne ærværdige Skikkelse i det sorte (!) Præsteskrud er van*) Euch, der indledede(!) Sjælemessen for den døde Prinsesse og forestod den højtidelige Sørgegudstjeneste i den lille katholske Kirke i Bredgade. Som Katholik har denne Biskop hidtil staaet det store Publikum fjærnt, men nu i disse Dage synes han, rent menneskeligt sel, at komme os nærmere, thi han lyste jo sin Velsignelse over Prinsesse Maries Lig i den Herres Navn, som vi ogsaa kalder vor.« Blandt de mange Indbydere, som opfordrede til at indsende Bidrag til et Mindesmærke for Prinsesse Marie, er ogsaa Biskoppen efter indtrængende Anmodning indtraadt i den snævrere Komité, som forestaar nævnte Indsamling og raadslaar om passende Anvendelse af de indkomne Penge. Vore højere Skoler, baade Dreng- og Pigeskoler, er i god Fremgang, og der strømmer baade katholske og protestantiske Børn til dem. Dette gælder ogsaa Skolen i Reykjavik, som er den Skole paa Island, der kan glæde

*) En almindelig Fejltagelse for von, naar Talen er om Biskoppen.

sig ved den største Fremgang. Ogsaa vore Hospitaler kan glæde sig ved stærk Søgning og vore Ordenssøstre ved Tillid fra de forskelligste Sider.

Hvad de fremmede Lande angaar, saa vakte jo Ferrer-bevægelsen i Spanien et vældigt Røre i hele Europa, men synes allerede nu til Dels at have lagt sig. Den hele Bevægelse faar vistnok ikke den Betydning, som den langt mere uklare Dreyfusaffære i Frankrig for en Del Aar siden fik; i den var alt kun sandsynligt, medens det i Ferreraffæren er vist og sikkert. Hemmelige Magter, som synes at besidde stor Indflydelse, stod uden Tvivl bag begge Bevægelser, og Formaålet var at nedbryde Guds og Kirkens Indflydelse og Magt i Verden. Selve den spanske Regering synes til en vis Grad at bære Ansvar for Sommerens Rædsler i Barcelona, for saa vidt den, af Frygt for selv at miste sine »liberale« Tilhængere, altfor længe har haaret over med de fritænkeriske Skolers Propaganda.

I Frankrig har Kampen mellem Staten og Kirken gaaet sin jævne Gang. De ledende Statsmænd har vist for længe siden indset, at det, set fra deres Standpunkt, var en Dumhed, da de begyndte Kampen mod Kirken, thi det har allerede vist sig, at herlige slumrende Kræfter har begyndt at røre sig blandt de franske Katholikker. Den tidligere Tids Halvhed og Uklarhed er ved at forsvinde, og den katholske Energi rører sig med uanede Kræfter. Biskoppen af Orleans sagde i Sommer paa den katholske Kongres i Belgien, at Adskillelsen havde været en Vel-signelse for Frankrigs Kirke. De franske Statsskolelærere, 190,000 i Tallet, har anlagt en Proces mod Biskopperne og krævet Skadeserstatning af dem, fordi de havde advaret Forældrene mod den religiøse og moralske Skade, deres Børn var udsatte for i de fritænkeriske Statsskoler, men foreløbig er Anklagen vist tilbage paa Grund af en formel Fejl, og formodentlig optager man ikke denne taa-belige Proces paa ny.

I Tyskland har man i det forløbne Aar ikke hørt saa meget om den saakaldte Modernisme, men beslægtede Spørgsmaal har dog bevæget Sindene. Det store katholske Centrumsparti staar stadig som en Enhed og Stormagt i den tyske Rigsdag, men der har vist sig Spirer til Strid,

der, om de ikke i Tide udryddes, kan blive skæbne-
svangre. Striden, nej, Meningsforskellen drejer sig,
om man skal betragte Centrum som et rent katolsk
Parti eller som et politisk Parti, der bekæmper alt,
som strider mod katolske Interesser. Tilhængerne
af den sidste Anskuelse ynder at tale om kristelige Syn-
punkter, de andre om katolske, men paastaar samtidig,
at der ingen Forskel er paa disse. De første søger at for-
sone Katholicismen med den moderne Kultur paa Grundlag
af almindelig interkonfessionel Kristendom, de sidste
paa rent katolsk Grundlag. Forhaabentlig vil disse for-
skellige Anskuelser kun tjene til at gøre det katolske Liv
varmere og rigere. Af vigtige Begivenheder maa nævnes
den store eukaristiske Kongres i Køl'n og den 56. tysk-
katolske Generalforsamling i Breslau, to overordentlig
vellykkede Sammenkomster, som begge har været omtalte
her i Ugebladet. Protestantismens Had til den katolske
Kirke synes i dette Land at blive stærkere og stærkere,
og det saakaldte »Evangelischer Bund« ofrer Penge og
Kræfter paa at skade og ødelægge den katolske Kirke,
mens man roligt ser paa, at Religion og Moral dør ud
mange Steder i Tyskland.

I Østrig er den kristne Bevægelse i god og stadig
Fremgang. Løs-fra-Rom-Raabet, der berøvede Kirken ikke
saa faa daarlige Elementer, har styrket mange, saa de med
langt større Bevidsthed er blevet bekendende Katholikker.
For øvrigt hører man ikke saa meget om den Bevægelse
som for et Par Aar siden; religiøse Mennesker indser
mere og mere, at det er Politik, preussisk Politik, og ikke
Religion, der er den skjulte Drivfjeder i Løs-fra-Rom-Be-
vægelsen. De mange Nationaliteter i dette Land, der ofte
er meget snæverhjertede, forhindrer desværre, at der kan
opstaa et fast, enigt katolsk Parti. Den wienske Redemp-
torist Hofbauers Helgenerklæring har givet Anledning til
Udfoldelse af rigt kirkeligt Liv med megen aandelig Vel-
signelse.

I *England* spiller den katolske Kirke jo ikke saa
fremtrædende en Rolle som i de alt nævnte Lande, fordi
den jo i Tal staar saa langt tilbage for Statskirken, men
den er uforholdsmæssig haade anset og frygtet. Statskirken

kommer mere og mere under absolut Statsherredømme og det bliver vanskeligere og vanskeligere for de anglikanske gejstlige at vedligeholde Fiktionen, at de er Biskopper og Præster i »den katholske Kirke«. Derfor er stadig England (og maaske Amerika) det Land, hvor de fleste protestantiske Præster vender tilbage til Kirken. Fremragende Digttere, som de to Præster Benson og Sheehan, gør den katholske Sag stor Gavn.

I Italien er Forholdet mellem Stat og Kirke uforandret; kun synes det, at Katholikerne nu vil til at tage Del i det politiske Liv, hvad der maaske vil fremkalde Forandringer i mange Henseender. Det nye Ministerium fra Aarets Slutning vil næppe indtage nogen udpræget fjendtlig Holdning overfor Kirken. Paven har simplificeret Styrelsen i Rom i mange Retninger. Det nye bibelske Institut virker fortræffeligt og har allerede været til megen Nytte.

I de andre Verdensdele har Kirken mange Steder gjort store Fremskridt. I Nord-Amerika har Udviklingen fortsat sig udmærket, og det er store, smukke Værker og Tidsskrifter, der udsendes af Katholikker derovre. I Syd-Amerika er Forholdene ogsaa langt bedre end tidligere, og det har sidste Aar som tidligere vist sig, at det især er de religiøse Ordener, der bærer Hovedæren for den Fremgang, der har fundet Sted. I Hedninge-Missionen er der ogsaa arbejdet med Kraft, men det mærkes, at en Del af de franske Penge, der før flød saa rigeligt i Missionens Kasser, nu paa Grund af de forandrede Forhold i dette Land maa blive hjemme. Men hvad den angaar, er det vanskeligt at give en Hovedoversigt, mange Steder sker der kun udvortes smaa Fremskridt, medens maaske alligevel aarhundredgamle Skillemure af sig selv smulærer sagte hen. Hedningemissionen er af saa stor Betydning, at den langt mere, end Tilfældet ofte er, burde optage alle sande Kristnes Interesse og Opmærksomhed; thi Guds Riges Udbredelse alle Vegne var Frelserens sidste Ord her paa Jorden til hans troende.

Hvad en Skovl udrettede.

En Julehistorie for store og smaa.

Jeg stod en Søndagmorgenstund for nogle Aar siden i en hyggelig Spisestue i Boston ved Siden af min Ven, Digteren Hugo Thompson. Jeg var hans Gæst i hans lykkelige Hjem, og jeg har faaet Lov til her at genfortælle den lille Historie, som han fortalte mig hin stille Søndagmorgen, mens Gader og Huse blinkede i den nyfaldne, straalende Sne.

»For femten Aar siden,« begyndte min Ven, »stod jeg en Søndag Morgen som denne ved Vinduet i et lille koldt, elendigt Kammer, uden en Øre i Lommen og uden Anelse om, hvorfra jeg skulde faa en. Jeg var gaaet sulten til Sengs Aftenen i Forvejen og havde tilbragt det meste af Natten med at spørge mig selv: »Hvad skal jeg dog gøre?« Og jeg havde ikke fundet andet Svar end det ret trøstesløse: »Du maa bie og haabe!«

Jeg stod ganske alene i Verden, og jeg havde ikke andet at stole paa end min Pen og mit Talent; og nu var jeg begyndt at tvivle om det, fordi det ingen Penge indbragte mig. I et helt Aar havde jeg arbejdet med Haab og Mod; havde skrevet Smaahistorier og Digte; havde ogsaa prøvet paa et Skuespil; havde tilsidst tilbudt Avisredaktørerne min Pen og erklæret mig villig til at gøre det strengeste litterære Arbejde for den tarveligste Betaling. Men alt slog fejl; og alle mine lyse Forhaabninger blegnede, den ene efter den anden, og jeg var nær ved at fortvivle; thi Sulten stirrede mig lige ind i Øjnene. Mit sidste Manuskript laa paa Bordet ved Siden af mig — en Novelle, som jeg i de sidste 14 Dage havde baaret om fra den ene Forlægger til den anden. Det var mit sidste Haab, og nu var det ogsaa væk.

Som jeg stod der ved mit Vindue, forfrossen og sulten, ensom og fortvivlet, sagde jeg til mig selv: »Det er en Misforstaaelse alt sammen; jeg har intet Talent, og der er ingen Plads til mig her i Verden.«

Lige i det samme kom der en lille Fyr ud af Porten

ligeoverfor, med en Skovl paa sin Skulder, og drog afsted, glad fløjtende, for at finde lidt Arbejde et eller andet Sted. Jeg fulgte ham med Øjnene, til han var mig ude af Syne.

»Saaledes gaar det her i Verden,« tænkte jeg med Bitterhed. »Her staar jeg, en ung Mand med et godt Hoved, og er lige ved at sulte ihjel, fordi jeg intetsteds kan finde en Mulighed til at tjene mit Brød; og der gaar den lille, uvidende Fyr ud og stiller sin Sult og Tørst ved Hjælp af en gammel Skovl!«

Da syntes pludselig en Stemme inden i mig at svare: »Hvorfor gør du ikke det samme? Hvis dit Hovede ikke kan hjælpe dig, saa prøv dine Muskler, og tak Gud, at du er ung og rask.«

Jeg blev saa slaaet ved denne nye Tanke, at det var, som om virkelig en fremmed Stemme havde talt til mig, og jeg svarede begejstret: »Saa sandt jeg lever, jeg vil prøve paa det og ikke opgive Ævred, saa længe der findes ærligt Arbejde for mine Hænder at tage fat paa.«

I en Fart tog jeg mine daarligste Klæder paa — du kan tro, de var daarlige — trak en gammel Hat ned over Øjnene og bandt et uident Tørklæde rundt om Halsen for at gøre mig ukendelig; saa listede jeg mig stille ned til Skuret, hvor jeg havde set, der stod en gammel Skovl. Det var tidligt om Morgen, og Huset var roligt, for de andre Beboere arbejdede haardt hele Ugen og plejede at sove længe Søndag Morgen.

Uden at blive set af nogen fik jeg fat paa Skovlen og smuttede ud af Bagporten med samme Fornemmelse som en Dreng, der lister sig hjemme fra uden Forlov. Det var bitterlig koldt, og der havde været en voldsom Snestorm hele Natten. Gaderne var fulde af Snedriver, og Byen saa ud, som om den var uddød, for ikke en eneste var paa Benene undtagen Mælkedrengene og saadanne sølle Fyre som jeg selv.

Jeg var kommen hen i Bostons fineste Kvarter og stod og overvejede, paa hvilket af de store Huse jeg skulde banke, da Døren just aabnede sig i det Hus, jeg stod ligeoverfor, og en net lille Stuepige kom til Syne med en Kost i Haanden.

Hun rystede paa Hovedet, da hun saa de vældige

Snebunker, og efter forgæves at have forsøgt paa at faa fejte Trappestenene rene vilde hun lige til at gaa ind igen, da hendes Øjne faldt paa mig. Min Skovl angav tydelig nok, hvorfor jeg var kommen. Hun vinkede ad mig, og jeg vadede over Gaden og modtog meget ydmyg hendes Ordre: »Fej Trinene og Fortovet, og sørg for, at det bliver ordentlig gjort, for her gaar vi altid i Kirke, hvad enten det er Regn eller Solskin.«

Saa gik hun ind og smækkede Døren i efter sig, og jeg gav mig trøstlig i Lag med Arbejdet. Det var et ordentligt Slid, og mine Hænder, som ikke plejede at haandtere sværere Redskaber end et Penneskraft, blev snart fulde af Vabler; men jeg arbejdede frisk videre med en god Vilje. Da jeg efter en Stunds Forløb løftede mine Øjne i Vejret, bemærkede jeg helt tilfreds, at den kønne Stuepige saa ud paa mig med bifaldende Mine fra Køkkenvinduet, hvor hun stod og spiste sin Frokost sammen med en tyk, midaldrende Kokkepige og en Veninde, der øjensynlig rent tilfældig var kommet til.

Jeg var ung, og Arbejdet gjorde mig godt; til Trods for min nylige Fortvivelse morede jeg mig over min uvante Beskæftigelse, og jeg lo ved mig selv, mens jeg skovlede og sled med en Iver, der fik den tykke Kokkedige til at smile ud til mig.

Da jeg var færdig, gik jeg op til Døren for at faa min Betaling, og Stuepigen kom ud. »De kan vente her, mens jeg løber ovenpaa og faar Pengene, hvis Herren er vaagen,« sagde hun til mig. »Hvad for noget, Mary,« sagde Kokkepigen, »du vil da vel ikke lade det stakkels Menneske staa og vente ude i Kulden?« og tilføjede i en moderlig Tone: »Kom indenfor, unge Mand, og sid lidt ved Ilden, for det er sikkert bitterlig koldt i Dag.«

Jeg hørte paa hendes Tonefald, at hun var Irlænderinde; og da jeg havde talt Irsk som Dreng, svarede jeg hende i ren irsk Dialekt: »Ja, det kan De tro, og det kniber i Dag for Fattigfolk.«

Den gode Irlænderinde blev helt varm om Hjertet ved mine Ord og skænkede en Kop koghed Kaffe til mig. »En Kop Kaffe vil gøre dig godt, min Dreng,« sagde hun, »og Herren vil sikkert unde dig lidt Frokost denne velsignede

Julemorgen. Værs'god, der er et Stykke Julekage, jeg er vis paa, du har hverken faaet vaadt eller tørt i Dag.« »Det tager De ikke fejl i,« svarede jeg, »og jeg takker Dem saa mange Gange, fordi De vil unde mig lidt Frokost.«

»Gud velsigne Barnet! Han har et taknemmeligt Hjerte — og blaa Øjne akkurat ligesom min egen Patrick,« vedblev hun og saa mere og mere fornøjet paa mig. Den fremmede gjorde nu et Spørgsmaal om Patrick, og straks begyndte Moderen at prise sin Søn, hvorefter hun kom ind paa et fortælle — med gribende, malende Ord, som kun en Irlænderinde kan fortælle — hvorledes han var rejst først til Amerika, da det begyndte at gaa forkert i »det gamle Land« efter hendes Mands Død, og hvorledes han hver Maaned havde sendt en Del af sin Løn hjem, indtil hun kunde komme over til ham. Hun kom, men kunde ikke finde sin Dreng, fordi hun havde tabt Brevet med hans Adresse i, og et helt Aar igennem ventede hun med Taalmodighed, vis paa, at hun nok til sidst skulde finde ham. Saa havde Gud endelig en Dag hørt hendes Bønner og det paa en Maade, som hun ansaa for »lige saa godt et Mirakel som noget som helst andet, hun havde hørt om.« For bedst som hun en Dag saa op fra sit Arbejde, hvem anden fik hun Øje paa, i fint Liberi udenfor sin Herres Dør, end sin egen kære Dreng »ligesom en Konge i sin Herlighed«.

»I skulde have set mig fare op ad Køkkentrappen og Patrick springe ned fra Bukken ligesom en flyvende Engel! Og han tog mig i sine Arme uden at bryde sig om sine fine Klæder, skønt jeg kom op fra Køkkenet saa sort som et Kul. Aa, det var en lykkelig Dag for mig!«

Her standsede den gode Sjæl et Øjeblik for at tørre Taarerne bort, der trillede ned ad hendes tykke Kinder, og Mary kom tilbage med en halv Dollar, for »Herren havde sagt, at det var et drøjt Stykke Arbejde og — Juledag oven i Købet«.

Jeg gik bort, vel fornøjet ved dette mit første Forsøg. Glad ved den Venlighed, jeg havde mødt, arbejdede jeg videre med fordoblet Kraft, og da Klokkerne ringede til Kirke, havde jeg en hel Dollar i Lommen. Blodet bankede kraftigt i mine Aarer, og al Fortvivlelse syntes jeg at have

fejset bort fra min Sjæl sammen med Sneen, jeg havde fejset bort fra andre Folks Døre. Jeg havde ondt i min Ryg, og der var Huller paa mine Fingre og Hænder, men Hjertet sad igen paa sin rette Plads. Haab og Mod var vendt tilbage, og jeg skyndte mig hjem og klædte mig om for at gaa til Kirke, medens jeg takkede Gud for den Lære, han havde givet mig.

Kirken var smykket med Gran, og Julens Toner lød under Hvælvingerne, og Julens Bønner og Julens Evangelium fyldte alles Hjerter. Men den unge Mand paa en af de nederste Pladser lyttede efter og bad, som han aldrig havde gjort før, og han glemte aldrig den Dag; thi den blev et Vendepunkt i mit Liv.«

Min Ven standsede et Øjeblik, og jeg sad og sammenlignede denne Fortid med hans lykkelige Nutid; for nu var hans Kaar forandrede, han var glad og tilfreds, havde et anset Navn som Forfatter, havde gode Indtægter og, hvad han selv ansaa for det bedste, en udmærket Hustru og tre dejlige Dreng, som han var umaadelig glad for.

»Hvor længe blev du ved med at skovle, Hugo?« spurgte jeg, »Ikke ret længe,« svarede han smilende, »og det kunde jeg takke Patricks Moder for.« »Kunde du det? Lad os saa faa Resten af din Historie, gamle Dreng; jeg ved jo, den ender godt.«

»Ja, meget godt. Og det skylder jeg denne venlige Sjæl og den lille Oplevelse, hun fortalte mig. Da jeg kom hjem, satte jeg mig ned ved mit Bord og skrev hendes Fortælling op. Jeg fortalte den med de samme jævne, naturlige Ord, hun havde brugt, og sendte den ind til en Forlægger; og nogle Dage efter fik jeg Brev fra denne med Besked om, at min Fortælling var bleven antaget, og at han »meget gerne vilde have mere af den samme Slags«.

Jeg havde skrevet Historien næsten mest for min egen Fornøjelse; for skønt jeg endnu var fattig, følte jeg mig dog lykkelig, ja rig som en Konge. Da jeg havde lagt mit Manuskript i Postkassen, tænkte jeg i flere Dage ikke paa det, men fortsatte mit Arbejde med Skovlen.

Vi havde ikke mere Sne i den Uge, men det standsede mig ikke; jeg søgte Arbejde hos Kulhandlerne og fik det ogsaa. Og min Dagløn var ærlig fortjent, kan du

tro. Og jeg var glad ved Arbejdet; thi jeg mærkede, at dette strenge legemlige Arbejde netop var det, mine an-grebne Nerver trængte til, og mit Humør voksede for hver Dag, alt som mine Arme skaffede mig det daglige Brød, hvad mit Hoved ikke havde kunnet gøre.

Men mit Arbejde skaffede mig ogsaa noget, der var mere værd end baade dagligt Brød og et anset Navn. Den Morgen, jeg havde faaet det glædelige Brev fra For-læggeren, var jeg just ved at aflæse min sidste Vognlad-ning Kul i den nordvestlige Del af Byen. O, hvor jeg sled den Dag, mens jeg sang og fløjtede hele Tiden. Jeg havde besluttet, at nu vilde jeg igen begynde at skrive; jeg havde jo i et Køkken lært, hvorledes jeg skulde for-tælle en Historie! Jeg var saa lykkelig; jeg havde nogen Evne til at skrive, og — gik det alligevel ikke — havde jeg to stærke Arme, der kunde skaffe mig det nødtørftigste.

Jeg var saa optaget af mig selv og mine egne Tanker, at jeg slet ikke havde set, at en Dame stod i et Vindue og saa ned paa mig. Hun havde lukket det op for at fodre de sultne Spurve, og min Fløjten havde fanget hendes Opmærk-somhed. Det var en Melodi, hun kendte; hun havde ofte hørt en vis ung Mand synge den, før han forsvandt fra den Kreds, hun færdedes i, og mangen en Gang havde hun tænkt med Smerte paa, hvad der dog var blevet af ham. Alt dette fik jeg først at vide siden; den Gang fløjtede jeg blot væk, til mit Arbejde var gjort, saa tørrede jeg mit varme Ansigt og gik ind for at faa mine Penge.

Til min Forundring bad man mig om at gaa ind i Spisestuen, da »Fruen vilde tale et Par Ord med mig«.

Jeg gik ind og fandt mig Ansigt til Ansigt, ikke med Fruen, men med den unge Pige, jeg havde holdt af hele det strenge Aar, da jeg havde trukket mig tilbage fra alle gamle Venner for at kæmpe den haarde Kamp alene. De var flyttet til den Kant af Byen for nogle Maaneder siden.

Straks troede jeg, at hun ikke kendte mig i mine Ar-bejdsklæder og med mit snavsede Ansigt. Men hun kendte mig. Og hun kom hen til mig, med blussende Kinder, og rakte mig, ikke Penge, men sin Haand, idet hun sagde med smilende Ansigt: »Hvorledes har De det, Hr. Thompson? Vil De ikke sige God Morgen til en gammel Bekendt?«

Hvad andet kunde jeg gøre end tage den lille hvide Haand mellem mine røde, snavsede Hænder og fortælle hende det sidste Aars Historie? Jeg gjorde det sikkert ikke godt; men hun saa saa venlig paa mig, med Øjne fulde af Taarer, at jeg helt glemte, at hun var en fin Dame og jeg kun en Kulsjover.

Næste Gang, jeg besøgte den unge Dame, kom jeg med rene Hænder og med den lille Fortælling i Lommen, som blev Grundlaget for mit Held.«

Her standsede min Ven, og han vendte sig om med et smilende Ansigt, da hans tre Drenge kom stormende ind i Stuen og raabte: »Far, Far, der er saadan en Masse Sne! Maa vi gaa ned og skovle det væk fra Trinene?«

»Ja, det maa I gerne, men gør det ordentlig; for der kan måaske komme den Dag, da I skal tjene jeres Brød derved,« svarede Hugo, og Drengene styrtede ud igen, henrykte over den første Sne.

»De Drenge har en sand Lidenskab for at skovle Sne — den maa de vist have arvet efter deres Fader,« føjede han til, idet han vendte sig om mod sin Kone, der i det samme traadte ind.

Hvor saa hun baade stolt og lykkelig ud, da hun tog hans Haand, som han rakte ud mod hende, og sagde: »Jeg haaber fremfor alt, de maa arve deres Faders Ærbødighed for hæderligt Arbejde.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den smukke Skik, at holde Midnatsmesse Julenat, synes at brede sig fra Aar til Aar i vore Kirker. Ogsaa i St. Ansgars Kirke holdtes der efter mange Aars Forløb atter Midnatsmesse, som den højærværdigste Biskop selv læste. Kirken var fyldt til sidste Plads baade af Katholikker og Protestanter, ligesom de andre Kirker, hvor der holdtes Messe Midnat. Den Frygt, enkelte havde næret, at det usædvanlige Tidspunkt for Gudstjeneste skulde have vakt Uro og Forstyrrelse, viste sig at være ganske

ugrundet; alt forløb netop under den største Orden og Andagt.

Boston. I forrige Aargang omtaltes en vis Biskop Andersson i denne By. Han er ikke Nordbo, som det der antydedes, at han muligvis var, men enten Irlænder eller Skotte.

† At vor kære Mand og Broder, Korrespondent
Poul Petersen,
er afgaaet ved Døden Tirsdag den 28de December efter et
langt Sygeleje, bekendtgøres herved.

Edel Petersen.

Valborg Petersen,
født Hassing.

Begravelsen foregaar Mandag den 3. Januar 1910 Kl. 10
fra St. Ansgars Kirke til Assistens Kirkegaard.

Den kære afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.
De Trosfæller, der ønsker at hædre den afdøde med Blomster, bedes huske Vincentsforeningens Kransekort.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2 Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Meddelelse fra Vikariats-Komiteen.

Samtlige Lokal-Komitéeer gøres opmærksomme paa, at deres Aarsbidrag forventes indsendt inden 15. Januar til Vikariats-Komiteéns Kasserer, Hr. cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Ansøgninger om Understøttelse til de respektive Missioner bedes indsendt til Hr. Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komiteén, ligeledes inden 15. Januar.

Indsamlingen til Juleuddelingen i **Rosenkranskirkens Sogn** havde følgende Resultat: Den indsamlede Sum beløb sig til 223 Kr. Til kontant Pengehjælp anvendtes 14 Kr., Resten uddeltes i Portioner, bestaaende af Flæsk, Smør, Sukker, Kaffe, Risengryn og Sigtebrød til ca. 50 Familier og enligstillede. Desuden var der som ekstra Gave til Juleuddelingen skænket Spaankurve, hvori Portionerne nedpakkedes.

Alle Bidragyderne bringes herved en hjertelig Tak.

Indsamlingskomiteén.

Stolepladser i St. Ansgars Kirke.

Menighedsmedlemmer, som ønsker at leje (10 eller 4 Kr. aarlig) eller at opsigte Stolepladser i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til St. Ansgars Menighedskontor (Bredgade 69) eller til Hr. Kirkebetjent P. Stein.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Juletræ Søndag d. 2. Januar Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Til Juleuddelingen i **St. Ansgars Sogn** indkom 854 Kr. Til 165 Familier uddeltes Portioner, bestaaende af Flæsk, Smør, Kaffe, Sukker, Ris og Sigtebrød. Desuden modtog 5 enligt stillede en kontant Pengegave. Alle Bidragsyderne takkes hjerteligst.

Indsamlingskomitéen.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 2. Januar. Oktav af Stephan. — **M. 3.,** Oktav af Evangelisten Johannes. Genovefa, Jomfru og Martyr. — **Ti. 4.,** Oktav af Uskyldige Børn. — **O. 5.,** Vigilie, Telesphorus, Pave og Martyr. — **T. 6. Januar, Helligtrekongersdag eller Epiphani.** (Paabudt Festdag, som forpligter til at overvære Messen.) — **F. 7.,** Oktavdag. Knud, Hertug og Martyr. — **L. 8.,** Oktavdag.

Søndag d. 9. Januar. 1. Søndag efter Helligtrekongersdag. Oktavdag.

St. Ansgars Kirke:

Nytaarsdag Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

Søndag d. 2. Januar Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Andagt og Prædiken.

Torsdag d. 6. Januar, Hellig 3 Kongers Dag. Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken. Kl. 8 Aften Festandagt.

Første Fredag i Maanedén (den 7. Januar).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ -Messen sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aften Andagt.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke 1. Fredag i Maanedén d. 7. Januar 1910 til de aftalte Tider.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession Søndag d. 2. Januar Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. Jomfruernes Forening deltager i Processionen.

Mødreforeningens Møde i Januar bortfalder.

Ausgarusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgiørelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvar-talet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69° o. 6. (Fl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kas-serer, Cand. phil. Jof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presens Aare Betydning. Foræves bygges man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og over andre gode Gerninger, dersom man ikke forhaar at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Pius X.

Meld Dem Braks ind som Abonnent nu til Januar Kvartal!

Benyt de uddelte Postanvisningsblanketter og meld Dem ind i *Ausgarusforeningen*.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansagnisforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4. Telef. Pale 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Haus Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager

---

Nr. 2.

Søndag den 9. Januar.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Kan Kristendommens Sandhed bevises! — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Maribo. London. — Varden 1910. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

13.

Hellig tre Konger.

„Hvor er den Jødernes Konge? Vi har set hans Stjerne i Østerland“ (Matth. II, 2).

De tre Vismænd fra Østerland, som du saa vidunderlig havde kaldet, de saa og forstod Stjernens ydre Lys, fordi det indre lyste i dem! Ak, du guddommelige Barn, hjælp mig ogsaa bestandig at erkende og trofast at følge, hvad du forlanger af mig!

De tre hellige Konger havde ikke bevaret Lyset, Kraften og Troskaben under Vejs, hvis de ikke, før de begav sig afsted, havde gjort sig fri for alle andre Ting for ene at følge den ledende Naade. O Troskab, Troskab, kære Frelser, det maa du ogsaa virke i mig; jeg ved jo, jeg ellers lader min Lampe gaa ud, naar jeg ikke hører din Røst.

De hellige tre naaderige Pilgrimme, de forvirres ikke, de vender ikke om, da Ledestjernen pludselig slukkes foran

Jerusalems Porte. De følger for en Stund den menneskelige Viden, de spørger efter Barnekongen i den gamle berømte Konges Borg, hos ham, der var Arvefjenden fra Begyndelsen af. Han maatte jo ogsaa vise dem Vej; men snart lyste den søde Stjerne atter for dem, og Prøvelsen var overstaet. De fandt »Barnet og dets Moder«.

Hvilken salig Fryd at finde det Barn og den Moder! Søde Barn, helligste, saligste Moder, lad mig ogsaa finde jer, saa vil jeg heller intet mere søge, bare være hos jer i Tid og Evighed!

»De bød ham deres Gaver, Guld, Røgelse og Myrra« (Matth. II, 11).

Hvad har jeg at give dig? Jeg vilde gerne give dig gode Gerningers *Guld*, men ak, jeg har ingen gode Gerninger gjort. — Jeg ofrede dig gerne en inderlig Tilbedelses *Røgelse* — men mine Bønner dur ikke, de er lunkne og adspredte. — *Myrra* er det eneste, jeg kan ofre dig, de bittersøde Taarer, din Kærlighed lærte mig at græde. Tilgiv mig, kæreste lille Barn, hvis der er en Taare, jeg udgød for Verdens Lykke og ikke for dig. Tilgiv mig, og lad mig hellere græde med dig end le med Verden! Sødere er mig Taarer for dig end al Verdens forgængelige Glæder! Min Jesus — min eneste Jesus!

(Efter Louise Hensels Dagbogsoptegnelser.)

Guds Visdom, som ordnede Himlene, har aabenbaret os netop saa meget, som vi behøver paa vor Pilgrimsvej. Vi vandrer her i Tasmørke; for vor Frelses Skyld ordnede han det saaledes. Hans enbaarne Søn vandrede før os, og hans Fodtrin lyser.

(F. L. Stolberg.)

Saadan føjer Guds Barmhjertighed det ofte, at de Fejl, vi inderlig angrer, bliver ikke alene os, men ogsaa andre til Gavn.

(F. L. Stolberg.)

Kan Kristendommens Sandhed bevises?

(Af *Max Osterhammel*, Præst.)

Lader Kristendommens Sandhed sig bevise — det er det Emne, jeg har tænkt at ville behandle paa de følgende Blade. Eller rettere — er det muligt at bevise, at den Mand, Jesus Christus, virkelig har sagt og godtgjort, at han ikke blot var sendt af Gud, men selv var Guds enbaarne Søn, af samme Væsen som Faderen.

Der er jo desværre dem — og det er ikke saa faa — der bestemt svarer nej hertil, og de slutter sig selvfølgelig ikke til Christus og Kristendommen.

Der er andre, som ogsaa benægter, at der kan føres Bevis for Kristendommens Sandhed, men alligevel tror paa Christus og Kristendommen, hvad Tilfældet er med mange Protestanter. De hævder nemlig, at skønt der ikke kan føres et historisk gyldigt Bevis for Kristendommen, saa kan Guds Naade vække en til den faste Forvisning om dens Sandhed og vedligeholde den Forvisning lige til ens Død; dertil kommer saa den stadige Erfaring om Kristendommens alsidige Kraft i Livets mangfoldige Tilskikkelser. Jeg vil naturligvis ikke nægte, at Kristendommen paa denne Maade kan blive ens sikre aandelige Eje; jeg vil tværtimod tilstaa, at saadant utvivlsomt er sket i Kirkens og Menneskeslægten Historie. Et paafaldende Eksempel herpaa er saaledes Jøden Ratisbonne, som i et Øjeblik omskabtes af Naaden fra glødende Kristendomshader til ivrig Kristen lige til sin Død. Noget lignende vil vel ogsaa ske, naar en virkelig ærlig søgende er bleven forvirret af Skinvidenskabelighed og hildet i et Virvar, hvoraf han ingen Udvej kan finde. Men jeg hævder, at det ikke er det sædvanlige, men sker undtagelsesvis og er et Naadens Under. Der er endelig dem, nemlig os Katholikker og nogle Protestanter, der, naar man spørger, om Kristendommen virkelig lader sig bevise, afgjort og bestemt svarer: ja, uden Tvivl kan man føre et gyldigt historisk Bevis for dens Sandhed.

Dog maa jeg for at undgaa Misforstaaelser forklare

mig tydeligt. Der kan nemlig føres saa soleklare Beviser for noget, at kun sindssvage Mennesker vil nægte dem Beviskraft; dette gælder f. Eks. matematiske og fysiske Beviser. Saadanne Beviser kan ikke føres i Marken for Kristendommens Sandhed. De vantro og Rationalisterne maatte og vilde jo i saa Fald give tabt og slutte sig til Christus og Kristendommen. Men derimod hævder jeg, at Kristendommen er en saa velbegrundet historisk Kendsgerning, at ingen kan tvivle om dens Sandhed. Hermed siger jeg naturligvis ikke, at Kristendommens enkelte Hemmeligheder lader sig bevise af indre Grunde; de antages af en Kristen, blot fordi det historisk kan paavises, at de er kundgjort af Jesus Christus, som er Guds Søn. For Fuldstændigheds Skyld endnu dette, at selv om der kan føres et fuldtud lødigt Bevis for Kristendommens Sandhed, slutter alligevel ingen sig i Virkeligheden til Christus og Kristendommen uden Guds Naades Oplysning og Dragelse. Men, vil nogle saa sige, opgiv da at tale om Bevis for Kristendommen; thi er det sandt, De netop sagde, har De jo tilstaaet, at Beviset for den er mangelfuldt. Ingenlunde, kære Læser, Beviset er fuldkomment historisk, men da Kristendommen indeholder ganske ufattelige Hemmeligheder, som skal antages med Forstandens fuldstændige Underkastelse gennem hele Livet, da forstaar man let, at Naadens Hjælp ikke kan undværes, naar Skridtet skal kunne gøres. Desuden er dette Skridt et Skridt henimod et himmelsk, overnaturligt Maal, og som Maalet er, maa ethvert af Skridtene henimod det være. Men i denne Sammenhæng kommer det naturligvis mest an paa Vanskelighedernes Fjernelse ved Naaden. Til at indse det historiske Bevises Gyldighed for Kristendommens Sandhed fordres altsaa i og for sig ingen Naade, men kun mere eller mindre Flid; Vanskelighederne stormer først ind paa Mennesket, naar Skridtet virkelig skal gøres; her maa altsaa Naaden træde til.

Jeg tænker nu tilstrækkeligt at have klarlagt, i hvilken Forstand jeg hævder, at Kristendommen lader sig bevise. Skulde der endnu mangle noget, vilde det være, at jeg naturligvis forudsætter Beviserne for Guds Tilværelse og Miraklers Mulighed; disse to Ting har nemlig intet at gøre med nærværende Spørgsmaal som saadant.

Kan Kristendommen altsaa bevises? I kender, kristelige Læsere, mit Standpunkt, som er den katholske Kirkes. Jeg svarer et ubetinget Ja paa dette Spørgsmaal. Og i de fire Evangelier har jeg et tilforladeligt Bevismateriale. Men just dette bestrides med al Styrke af Kristendommens Modstandere; de siger, disse Bøger ikke hidrører fra de angivne Forfattere, og at de lader meget tilbage at ønske i Paalidelighed. Jeg har altsaa, før jeg gaar videre, at godtgøre Bøgenes Ægthed og Troværdighed, d. e. deres historiske Værd.

At disse Bøger hidrører fra de Forfattere, de siges at hidrøre fra, er en velhjemlet Kendsgerning, naar Talen er om Slutningen af andet kristelige Aarhundrede, og den nægtes ej heller af nogen. Men idet jeg gaar ud herfra, kan jeg allerede føre et virkelig historisk Bevis for, at Bøgerne stammer fra Matthæus, Markus, Lukas og Johannes. Jeg hører nemlig dette Udsagn af en Irenæus, som kendte lille-asiatiske, romerske og galliske Forhold som Følge af længere Ophold i disse Landsdele. Jeg hører det af en Klemens af Aleksandria og hans meget selvstændige Discipel Origenes; jeg hører det af en Tertullian af Karthago. Altsaa hele den kristne Verden over er der ved Slutningen af det andet Aarhundrede ikke nogensomhelst Tvivl om, at Evangelierne virkelig stammer fra de Forfattere, hvis Navn de bærer. Hvoraf kommer nu denne Enstemmighed? Mon Falsknere havde kunnet udsende disse Bøger paa Apostlenes Tid, uden at disse havde hævet sig med Myndighed imod Bedragerne og eftertrykkelig formanet de troende til endelig ikke at lade sig føre bag Lyset? Mon Falsknere efter Apostlenes Tid havde kunnet bibringe hele den daværende kristne Verden den Tro, at de to Bøger stammede fra Apostle, de to andre fra Aposteldisciple? Mon Menighederne uden videre havde antaget disse Bøger som apostoliske, hvis de først i det andet Aarhundrede havde faaet Nys om deres Tilværelse? Husk paa, det var Bøger af den allerstørste Betydning, eftersom de indeholdt Beretning om Kristendommens Grundlæggelse. Men endvidere beder jeg om at overveje, at Fædrene, som beretter om Bøgerne, udtrykkelig hævder, at de har modtaget Sandheden om Bøgerne fra Forgængere, som stod i Forbindelse med de apo-

stoliske Tider og Apostlene. Irenæus, som døde i Lyon 202, var født i Lilleasien c. 130. Han fortæller i sine Skrifter, hvorledes han som Yngling havde lyttet til Biskop Polykarp af Smyrna, en Discipel af Apostelen Johannes. Han mindedes godt det Sted, hvor Polykarp sad og lærte, hele hans Udseende og de Taler, han holdt til Folket. Han mindedes, hvorledes han fortalte om sin Omgang med Johannes og de andre, som havde set Herren; hvorledes han anførte disses Ord, og hvad han af dem havde hørt om Herren og hans Undergerninger og Lærdomme. Og paa et andet Sted siger Irenæus om Polykarp: »Han lærte atter det, som han havde lært af Apostlene, hvilket ogsaa Kirken forkynder, hvilket ogsaa ene og alene er sandt.« Denne sidste Sætning bør man nøje lægge Mærke til, da Klemens af Aleksandria, Origenes og Tertullian med lidt andre Ord siger det samme. Vi forstaar altsaa nu sikkert, hvor vægtigt det samstemmende Vidnesbyrd om de fire Evangelier ved Slutningen af det andet Aarhundrede er, og hvilken Beviskraft det har.

Martyren Justin er personlig den apostoliske Tid nærmere end Irenæus. Han indgav c. 150 et Forsvarsskrift for de Kristne til Kejser Antoninus Pius (138-161) og omtaler i dette Skrift »Apostlenes Erindringer, som kaldes Evangelier«. Og hvor højt et Begreb, han havde om dem, ser vi deraf, at han i samme Skrift beretter om deres Brug ved den offentlige Gudstjeneste, idet han sidestiller dem med Profeternes Skrifter.

Men han nøjes ikke med at omtale Evangelierne i Almindelighed, men han anfører ogsaa Steder af alle 4 Evangelier. Saaledes anfører han f. Eks. 50 Vers af Matthæus enten ordret eller i friere Gengivelse; og naar han anfører Tekster af det gamle Testamente, saa stemmer de ved en Sammenligning nærmest med Teksterne, som vi har dem hos Matthæus, og ikke med den hebraiske og græske Tekst. Vi ser altsaa heraf, hvor godt han kendte Matthæus. Men ogsaa af Johannes Evangeliet har vi Tekster og Hentydninger til det, saa enhver Tvivl, om Justin kendte det, udelukkes. Enhver genkender Joh. 3,3-4, naar den omtalte Kirkefader skriver i sin Apologi: »Thi Christus sagde: Hvis I ikke genfødes, komme I ikke ind i Himmeriges Rige.

Det er umuligt, at de, der er fødte, vende tilbage til Moders Liv, det indser enhver.« Samme h. Fader kendte utvivlsomt Johannes, naar han lader Døberen sige: »Jeg er ikke Christus, men hans Røst, som raaber,« Ord, der kun findes hos Johannes Evangelist. Endelig omtaler Justin Guds Søn som Ordet, Faderens enbaarne, og udvikler Betydningen af disse Udtryk som Johannes.

Jeg kunde blive længe ved, hvis jeg skulde anføre alt, hvad blot Justin anfører af Evangelierne. Men det anførte er tilstrækkeligt til at vise, at de h. Evangelier fandtes i Kirkens Eje lige tilbage til de apostoliske Tider.

Altsaa: Evangelierne er ægte; de hidrører utvivlsomt fra de Forfattere, de siges at hidrøre fra; men de er for det andet: paalidelige Kilder.

Af det, jeg hidtil har bevist, følger ubønhørligt, at Johannes og Matthæus heretter om Jesus som Øren- og Øjenvidner; deres Beretning *kan* derfor være sand, det maa enhver tilstaa. Selvom det er vidunderlige Ting, de fortæller om, Ting, de ikke kunde forklare, er de Vidner af første Rang; thi et er at forklare den vidunderlige Fremtoning, et andet at aflægge Vidnesbyrd om den. Matthæus er et tilforladeligt Vidne, naar han fortæller, at Brødene formeredes i Jesu Hænder og i hans egne Hænder, og at han var med til efter Uddelingen at samle flere Kurve fulde af tiloversblevne Stykker. Han er paalideligt Vidne, naar han fortæller om det Havblik, Jesus fremkaldte ved et Ord og en Trusel. For Johannes' Vedkommende gælder det samme, men han paaberaaber sig udtrykkelig: »Vi have set hans Herlighed, en Herlighed som den enbaarne af Faderen.« Og der, hvor han beretter om, at man stak et Spyd i Jesu Side: »Og den, som har set det, har bevidnet det, og hans Vidnesbyrd er sandt. Og han ved, at han siger Sandhed, for at ogsaa I skulle tro.« Men ogsaa Markus og Lukas kan være paalidelige; de optegnede jo det, de havde hørt af Apostlene. Lukas selv betegner sin Kilde med disse Ord: »De, der fra Begyndelsen af have været Øjenvidner og Ordets Tjenere.« Markus nævner vel ikke sin Kilde, men allerede den ældste kristelige Oldtid, den romerske Klemens, død ved Aaret 100, og Papias, en Aposteldiscipel og Ven af Polykarp, ved at berette, at han,

foranlediget af de Kristne i Rom, skrev det Evangelium, som Petrus havde prædiket. Han kaldes derfor »Petri Følgesvend« og »Petri Tolk«, og hans Evangelium bekræfter dette tilfulde, idet han udelader alt hædrende for Petrus og derimod omtaler Petri Fornægtelse udførligst af Evangelisterne, ikke at tale om, at hans Evangelium just omfatter det, som Petrus hævdede som den apostoliske Prædikens Hovedindhold, nemlig alt fra Johannes' Daab til Frelserens fuldendte Forherligelse.

Evangelisterne kan altsaa være paalidelige, men er de det nu ogsaa virkelig?

Ja, om det kan der ikke være nogen Tvivl. De fortæller alt saa naturligt og enkelt; de fortæller baade det hædrende og nedsættende om sig selv, idet de beretter baade om de Fuldmagter, Jesus overdrog dem, og om de mangfoldige Tilrettevisninger, Jesus lod dem blive til Del, og om hvorledes de ofte ikke forstod Jesu Ord og Gerninger. De fortæller baade det, som kunde højne deres Mesters Anseelse, som hans højtlidelige Indtog i Jerusalem, Lazarus's Opvækkelse, hans Opstandelse og Himmelfart, og det, som kunde skade hans Anseelse, hans Fængsling, Hudstrygning, Korsfæstelse. De beretter alt med et Mod, uden at ænse Jøderne, deres samtidige, som jo selv havde været Vidner til Jesu Liv og Færd. Hvorfor skulde de lyve? Var det Opspind, de fortalte, hvorfor vilde de saa udsætte sig for Jødernes Had og Forfølgelse, for en pinlig Død og for intet at opnaa af det i den anden Verden, som de haabede paa i Følge Mesterens Ord? Og hvorfra skulde de endelig have faaet Evne til at tegne det Ideal menneske, vi beundrer i Evangeliet, mere betagende end det, en Plato og Sokrates havde kunnet udkaste? Nej, dette Vidundermenneske, stort i sit barnlige Lydighedsforhold til Faderen og sin rolige Hævden af at være dennes enbaarne Søn, stort og mønsterværdigt i sin Omgang med Venner og Fjender, stort og ophøjet i Medgang og Modgang, kan ikke være et Fantasifoster, men maa skyldes en vidunderlig Virkelighed.

Jeg tror hermed tilstrækkeligt at have godtgjort Evangelisternes Paalidelighed og Troværdighed.

Den opmærksomme Læser vil imidlertid endnu savne

noget, før han er fuldtud tilfreds med Beviset for de 4 Bøgers Vederhæftighed. Han vil sige som saa: men har jeg nu en Borgen for, at Evangelierne ikke i Tidens Løb er blevet forandret og forfalsket i væsentlige Ting! Der kan ikke være nogen Tvivl om, at vi har Bøgerne i det væsentlige saaledes, som de udgik fra Forfatterens Hænder, eftersom vor nuværende Tekst stemmer overens med de ældste Haandskrifter, de endnu ældre Fædres og alle andre Fædres Tekster af Bibelen i deres Skrifter. Men endvidere borger herfor den Aand, som lige til de ældste Tider fandtes i Kirken, nemlig at man holdt sig til det fra Apostlene overleverede og hadede alt nyt, der bare smagte af Nyhed med Hensyn til Læren. Og hvis nogen havde vovet at forandre noget i Bøgerne, straks havde Kirkens Forstandere, ja selve Folket hævet sig herimod med en Enstemmighed og Styrke uden Mage; det gjaldt jo deres hellige Bøger, for hvilke Kristne endda modig gik i Døden hellere end blot at udlevere dem til Kristendommens Fjender. Altsaa uden Tvivl er disse Bøger ogsaa kommet til os væsentlig i den Skikkelse, Forfatterne gav dem ved deres Affattelse.

Men siger man: i Evangelierne er der Udeladelser; vi faar ikke en sammenhængende Livsskildring af Jesu Liv. Vel sandt, men Spørgsmaalet er, om Evangelisterne har tilsigtet at give os en udtømmende Livsskildring af Jesus Christus, og det bepægler jeg. Nej, de havde hver deres bestemte, dogmatiske Formaal, og udtog af Jesu Taler og Undergerninger just det, som bedst passede til dette Øjemed. Kan man formene Forfatterne at handle saaledes? Gør andre Forfattere mon ikke det? At vi kunde ønske at have en fuldstændig Livsskildring, er sandelig ingen Grund til at fordre af Forfatterne, at de skulde give os en saadan.

Men for det andet indvender nogle, at der er Modsigelser i de 4 Bøger. Hvis man mener tilsyneladende, der lader sig forlige ved Eftertanke, skal jeg være den sidste til at nægte det, og dette Arbejde er gjort paa fortrinlig Maade af mange lærde. Men naar man finder for godt at opstille Modsigelser, blot fordi man for enhver Pris vil have to Taler eller Undere til at være en og den samme Tale og et og det samme Under, skønt de afviger i flere Enkeltheder, saa kan Modsigelsernes Tal betydelig øges,

men uden Grund, ja mod al Grund. Jesus færdedes nemlig hyppig uuder Omstændigheder, der lignede tidligere, og saa kunde beslægtede Taler og Mirakler være paa deres rette Plads.

Men for det tredje siger man — og det skal være den sidste Indvending, jeg vil berøre — at det fjerde Evangelium udtaler tydeligere end de andre, at Jesus er Guds sande Søn og adskiller sig umaadelig fra de andre Evangelier. Hvis Indvendingen fremsættes saaledes, skal jeg ikke have noget imod den. Da Johannes nemlig særlig skildrer os Jesu Taler og Sammenstød med de jødiske lærde, medens de tre andre Evangelister beretter om Jesu Taler og Færden bløndt det menige Folk, saa er det intet Under, at Jesu hele Optræden hos Johannes er afpasset efter en Tilhørerkreds med skarpere Tænkeevne og større Ansvar; hvorfor vor Frelser saa ogsaa bruger sin overlegne Tankes Vaaben og saa utvetydigt som muligt hævder sin Guddomsværdighed. Og hvis Apostelen Johannes bedst kunde benytte disse Afsnit af Jesu Liv, saa er det atter, fordi han skrev sit Evangelium mod Vranglærere, der bestemt afviste Troen paa Christi Guddom, og desuden, da han skrev sidst, vilde efterlade de Kristne den mest omfattende Besked om Jesus Christus. Men hvis en vilde paastaa, at Johannes er ene om at hævde Jesu Guddom, saa maa jeg rejse Indsigelse herimod. Alle tre Evangelister skildrer ham som Naturens uindskrænkede Herre, og de anfører ogsaa alle tre Jesu højtidelige Udsagn om, at han virkelig var Guds Søn, da han stod for sine Dommere og det gjaldt Livet.

Nu er vi naaet saa vidt, at jeg trygt kan føre Beviset for Christi Guddom og selvfølgelig for Kristendommens Sandhed med Evangelierne som fuldtroeværdige Bøger til Støtte. Jeg er dog af Pladshensyn nødt til at fatte mig saa kort som muligt.

Jesus Christus paastaar utvetydigt, at han er Guds sande Søn og forstaas saaledes af sine Tilhørere. Jeg anførte hans højtidelige Udsagn hos de tre Evangelister. Hos Johannes hævder han det samme, saaledes naar han siger: »Jeg og Faderen er eet; før Abraham blev, er jeg; alt, hvad Faderen gør, gør ogsaa Sønnen, for at alle skulle ære

Sønnen, ligesom de ære Faderen ; ligesom Faderen har Livet i sig, saaledes har han ogsaa givet Sønnen at have Livet i sig selv; jeg er Vejen, Sandheden og Livet; alt, hvad Faderen har, er mit; ingen kender Sønnen uden Faderen, og ingen kender Faderen uden Sønnen og den, hvem Sønnen vil aabenbare det: ligesom Faderen opvækker døde og gør levende, saaledes gør ogsaa Sønnen levende, hvem han vil.« Overfor slige Udtalelser maa enhver Tvivl forstumme. Jesus har saa tydeligt som muligt udtalt sig om sin Guddom. Men han beraaber sig ogsaa paa sine Undergerninger, saaledes naar han siger: »Gør jeg ikke min Faders Gerninger, da tror mig ikke. Men gør jeg dem, saa tror mine Gerninger, om I end ikke ville tro mig.« Eller naar han siger: »Det er mine Gerninger, som vidne om mig.«

Men mest af alt vidner hans Opstandelse om hans Guddom; det er en Kendsgerning, bevidnet af Apostlene efter gentagne Aabenbareelser, ved hvilke de havde Lejlighed til grundigt at beskue og tale med ham, se ham og hans Vunder, modtage Fuldmagter af ham, for Thomas' Vedkommende endda at stikke Fingeren i Naglegabene og lægge Haanden i hans Side. Det er endvidere en Kendsgerning, som besejrede den hedenske Verden og fik den til at tilbede en korsfæstet som den sande Gud, der har skabt Himmel og Jord; vi forstaar, hvor godt bevidnet denne Kendsgerning maa have været. Jesus er altsaa Guds Søn, Kristendommen er sand.

Jeg har ført Hovedbeviset for Kristendommens Sandhed ad historisk Vej. Men dette Hovedbevis støttes endvidere ved Kendgerninger, som Kirkehistorien og Verdenshistorien tilfulde godtgør. Eller hvad mener I, naar I ser Kristendommen erobre Verden? Tænk paa de fattige Fiskere; tænk paa, at de forkynder Troen paa en Jøde, Jesus Christus; tænk paa de ufattelige Lærdomme; tænk paa den strenge Sædelære og Moral; tænk paa Filosofernes Angreb; tænk paa den sædelige Fordærvelse! Og hvorledes erobrede den Verden? Gennem blodige, uhørte Forfølgelser og Pinsler, som man kunde undgaa, hvis man bare vilde, og det med Haab om et lokkende verdsligt Vederlag i Ære, Penge og sorgfrit Levned. Men de ænsede ikke Lidelserne; de elskede dem endda, og i Millionvis gik alle

Stænder og Aldere og begge Køn glade i Døden. Kristendommen omskabte endelig hele Verden i Tankegang, gav Dyden en fremtrædende Plads i Livet, indførte Dyder, som Hedenskabet havde ladet haant om; og selv hedenske Forfattere maa bevidne de Kristnes uskyldige Levned. Ja, de Tænkere, Kristendommen strør ud i Verden, er af en saadan Art, at de selv benyttes af dem, som intet har med Kristendommen at gøre.

Der har derfor til alle Tider været lærde af første Rang, der med den beundringsværdigste Flid og Alvor har givet sig Kristendommen i Vold og levet et Liv, fuldstændig overensstemmende med Kristendommens Krav. Og hvis Alvor og Bøn var alle Granskeres Eje, vilde der næppe være nogen af dem, der ikke vilde naa til Erkendelse af den. Men det skorter paa Bøn i Særdeleshed, og det kommer igen af, at de ikke tror paa eller antager nogen Gud. Saa-danne Mennesker vilde jeg raade til et Forsøg. Bed daglig en Bøn til det store, uendelige Væsen, som mange Hundrede Millioner tror paa. Gør det betingelsesvis, idet du siger: »Usynlige, uendelige Væsen, hvis du er til, saa giv dig til Kende for mig; oplys mig om din Tilværelse; jeg er rede til helt og holdent at hengive mig til dig; jeg vil, hvis jeg naar til Erkendelse af dig, efter fattig Evne udbrede Kundskab om dig.« Gør det, kære Ven, hver Dag et Kvarter, og det et Aar i Træk, og du vil sikkert være kommen ikke saa faa Skridt nærmere mod Kristendommen.

Jeg slutter med de Ord, som en stor Digter, Statsmand og Filosof, Grev Stolberg, havde for Skik hver Dag at sige, nemlig: »Lovet være Jesus Christus!«, og som hans Hustru besvarede med de andre Ord: »I al Evighed! Amen.« Det var hans stadige Ord, hvergang han vaagnede om Morgen; det var de sidste Ord, før han gav sig til at sove ind. Det blev ogsaa hans sidste Ord her i Livet. Gid hele vort Liv maatte være et Mønsterliv til Ære for Jesus Christus, et eneste: Lovet være Jesus Christus! i Livet; et Lovet være Jesus Christus i Døden og i al Evighed! Amen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Forrige Søndag holdt *Katholsk Ungdoms Forbund* (K. U. F.) i Forsamlingssalen i Bredgade 67 en meget vellykket Julefest. Foreningen havde indbudt en hel Del fremmede til at overvære dens Fest, baade unge og gamle, blandt hvilke vi særlig nævner d'Hrr. Pastor Sialm og Pastor Günther samt Organist Hammermüller. Festen havde flere Afdelinger, Chokoladegilde i en smukt pyntet Sal, Dans om et sjælden stort og tæt Juletræ, Lotterispil, hvori selv den mest rigoristiske Moralist kunde have deltaget, forskellige Taler og Sange. Foreningens Leder, Hr. Pastor Hillebrand, aabnede og ledede den smukke og hyggelige Fest. Det synes næsten, som om K. U. F. har faaet fat i den rigtige Ende af den store Opgave at faa samlet den katholske Ungdom her i Byen i en fælles selskabelig Forening, om der end naturligvis endnu er langt tilbage, inden vi har en Forening, der kan staa som en virkelig Stormagt i vor Hovedstads adspredende Hvirvel; men er der blot rigtig begyndt, saa er der jo virkelig opnaaet noget. Det synes i hvert Fald at være et godt Greb: at stræbe imod en fælles stor Forening i Stedet for de mindre lokale, man før har tilsræbt; skal man samle og bevare alle unge katholske Mænd, maa man sikkert gøre som de langt talrige Protestanter har gjort, danne en fælles Ungdomsforening for alle vore Sogne. For den saare vigtige Ungdomssag paatænkes der atter i Vinter afholdt et større Møde.

Roskilde. Efter *Berlingske Tidende* gengiver vi følgende elskværdige Beretning om vore Søstres Julefest og Virksomhed i den gamle Bispestad.

Paa St. Maria-Hospitalet var der Juleaften arrangeret Juletræ for de syge, nogle og tredive i Tallet. Det var tændt midt i den lange, brede Gang i Stueetagen. Næsten alle de syge var til Stede, nogle liggende i deres Senge i Døraabningen; desuden efter Indbydelse mange af de syges Slægtninge og Hospitalets Læger med Familie. Et stort Kor af Nonner sang danske og franske Julesalmer, en af de syge foretog for Violin et Par Smaastykker af Bach og Gounod, og Priorinden uddelte Gaver til de syge. Ved Slutningen af Festen, der forløb under en højtidssfuld Stemning, takkede Overlæge *Lunding-Smith* Priorinden paa de syges Vegne.

Priorinden, Søster *Marie Patricie*, Supérieure des Filles de la Sagesse, er en af Sygeplejen i Frankrig højt fortjent Dame. Efter i 9 Aar at have forestaaet Marinehospitalet

i Cherbourg, i 7 Aar Marinehospitalet i Toulon og i 6 Aar det store Generalhospital i Nantes paa over 1800 Senge, valgtes hun paa Grund af sin fremragende Dygtighed og sit betydelige Organisationstalent til Forstanderinde for La Congregation des Filles de la Sagesse, som tæller 5000 Medlemmer i alle Verdensdele, der udelukkende ofrer sig for Sygeplejen, og efter sin efter Congregationens Love kun 8-aarige Virksomhed som Forstanderinde blev hun efter eget Ønske udset til at organisere og bestyre Congregationens nye Hospital i Roskilde, hvor hun nyder megen Anseelse hos alle dem, der kender denne elskværdige gamle Dame.

Maribo. Hvis nogen tror, at der er en stor katolsk Menighed i Maribo, befinder vedkommende sig i en sørgelig Fejltagelse: men han har heiler ikke Ret, hvis han tror, at Menigheden i denne By er det rene Nul og ingen Ting. Saaledes holdtes der en meget smuk og stemningsfuld Midnatsmesse Julenat. Kirken var pyntet rundt omkring med Blomsterguirlander; paa Alteret brændte 15 Lys i slunkende nye Armstager; over dette hævede et nydeligt Krucifiks sig, skaaret i Træ, og foran Prædikestolen var stillet en meget stemningsfuld Julekrybbe med alle dertil hørende Skikkelser, udskaaret i Træ i Tyrol, alt sammen Gaver af Menighedens Præst, den hollandske Franciscanerpater Wassermann. Begge Juledagene var der en hel Valfart til den smukke Kirke for at betragte den nydelige Fremstilling af Betlehems Stald.

Kl. 12 var Kirken stuvende fuld af en festklædt Mængde, for største Delen Protestanter, i hvilken den katolske Menighed næsten ganske forsvandt. Sognepræsten, Hr. Pastor Wassermann, læste Højmessens, assisteret af fire Ministranter i smukke nye Dragter, ligeledes en Gave fra Pastor Wassermann. Højmassen blev ledsaget af Orgelmusik og Korsang, som dirigeredes af Hr. Pastor Hendrix, ogsaa Hollænder, der har en meget smuk Sangstemme; han har i den senere Tid haft et stort Arbejde med at indøve nogle unge, udenforstaaende Mennesker i den latinske Sangmesse, da der desværre ingen Sangere findes i den herværende Menighed. Der blev uddelt trykte Julesalmer til de mødte, og de fleste sang ogsaa de danske Salmer med. — Festen gjorde et gribende Indtryk paa de tilstedeværende, og vor Meddeler fortæller os, at han ved Udgangen af Kirken hørte en ældre Herre udbryde: »Jeg vilde ønske, at det havde varet hele Natten.«

London. Af Dagspressen ved enhver, hvor stor Betydning de kommende Valg spiller for den politiske Udvikling, særlig hvad Modsætningen mellem Overhuset og Un-

derhuset angaar. De engelske Biskopper betoner i en fælles Hyrdeskrivelse, at de engelske Katholikkers Stilling til de politiske brændende Spørgsmaal er ganske fri, kun paa eet Punkt kan der ingen Meningsforskel findes, nemlig naar det drejer sig om Opretholdelsen af den rent katholske Skole. Derfor anmoder Biskopperne, om der paa Valgdagen maa blive rettet eet Spørgsmaal — ikke flere, for at ikke Sagens Kerne skal blive fordunklet — til enhver Parlamentskandidat: »Vil De, hvis De bliver valgt, gøre alt, hvad der staar i Deres Magt, for at gennemføre en retfærdig Behandling af de katholske Skoler, at disse kan beholde deres katholske Karakter og Ledelse, da de er blevet oprettet for katholske Midler og meddeler samme Uddannelse og Undervisning, som de offentlige Skoler yder, hvorfor de ogsaa er berettigede til lignende Understøttelse som disse.« Samtidig har Præsterne faaet den Anvisning at afholde sig fra egentlig politisk Agitation i nogen bestemt Retning.

Varden 1910.

Det er et overordentlig indholdsrigt og værdifuldt Hefte, *Varden* har begyndt sin 8. Aargang med. Først bringes den meget betydningsfulde Hyrdeskrivelse, som Belgiens Primas, Kardinal *Mercier*, for $1\frac{1}{3}$ Aar siden udsendte, hvor han paa en original og slaaende Maade, i Tilslutning til Paven, advarer mod Tidens individualistiske og fritænkeriske Anskuelser. Var der Plads dertil, var det Umagen værd at give endog lange Citater af Kardinalens dybtsindige og træffende Udtalelser. Pastor *Svensson* fra Ordrup fortæller en nydelig lille Barndomserindring, som han kalder *Det lille Lam*, i ejendommelige bløde, barnlige Toner. *Oscar Geismar* og Redaktøren selv kritiserer Bøger og Theater paa deres sædvanlige originale, for Partihensyn kemisk rene Maade.

For al udvist Deltagelse ved min kære Mands Sygdom, Død og Begravelse takkes hjerteligst paa hans Søsters og egne Vegne.
København d. 4. Januar 1910.

Valborg Petersen,
f. Hassing.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2 Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

R. R. D. D. Missionarii, ut *Directorium* anni 1910 accipiant, pretium (1 Kr. 25 Øre) Hafniam mittant oportet (Det Apostoliske Vikariat, Bredgade 64, K.) statimque franco recipient.

Angarius-Bonifacius-Foreningen.

Meddelelse fra Vikariats-Komiteen.

Samtlige Lokal-Komiteer gøres opmærksomme paa, at deres Aarsbidrag forventes indsendt inden 15. Januar til Vikariats-Komiteens Kasserer, Hr. cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Ansøgninger om Understøttelse til de respektive Missioner bedes indsendt til Hr. Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komiteen, ligeledes inden 15. Januar.

Unio Onsdag d. 12. Januar almindeligt Møde i Frederiksberg-allé Nr. 11.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade Nr. 67² o. G. Søndag d. 9. Januar Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

A. C.s Foredragsrækker.

Sjette Række (Oktober 1909 — Marts 1910). Fjerde Foredrag: Onsdag d. 12. Januar, Aften Kl. 8¹/₄. Foredragsholder: Hr. *Johs. Jørgensen*. Emne: *Bensons »Verdens Herre«*. Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade (Adgang for alle).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 9. Januar. 1. Søndag efter Helligtrekongersdag. Oktavdag. — **M. 10., Ti. 11., O. 12., To. 13.,** Oktavdage. — **F. 14.,** Hilarius, Biskop og Kirkelærer. — **L. 15.,** Paulus, den første Eneboer.

Søndag d. 16. Januar. 2. Søndag efter Helligtrekongersdag. *Jesu Navnefest.*

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager sine ugentlige Møder efter endt Juleferie Mandag d. 10. Januar.

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine ugentlige Møder Torsdag d. 13. Januar.

St. Francisci III Orden holder Eksercitier fra 10.—16. Januar med et Foredrag hver Aften Kl. 7¹/₂ i St. Knudskapellet.

Biskoppens Jubilæum.

Opmærksomheden henledes paa den med nærværende Nummer følgende Indbydelse til Højtideligholdelsen af Jubilæet ved et Festmøde med efterfølgende Soupe i Frkn. Nimbs Selskabslokaler Tirsdag d. 18. Januar Kl. 7.

Adgangskort samt Soupebilletter faas kun hos Hr. Ernst Bæk-lund, Frederiksberggade 34, Stuen (Telf. Byen 3163), hos hvem ogsaa Programmer udleveres.

† JOHANNES VON EUCH
BISKOP AF ANASTASIOPOLIS
HS. HELLIGHEDS HUSPRÆLAT
APOSTOLISK VIKAR FOR DANMARK OG ISLAND

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager

---

Nr. 3.

Søndag den 16. Januar.

1910.

INDHOLD: Ugebladets Lykønskning til den højærværdigste Biskop. — Præstedømmet. — Minder om vor gamle Sognepræst. — Johannes von Euch som Biskop. — Biskoppen som Menneske. — Jubilæums-Monogram. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den højærværdigste Biskop Johannes von Euch,

Præst i halvtredsindstyve Aar,

hvis trofaste Arbejde i Danmark gennem et halvt
Aarhundrede den almægtige Gud paa saa mange
Maader har velsignet,

bedes modtage **Nordisk Ugeblads** ærbødigste

Lykønskning til sit gyldne Præstejubilæum.

Præstedømmet.

Profeten paa Israels Kongetrone skuer ud over Guds Rige i dets Væren og Vorden. Hans Blik er atter vendt fremad i Tiden mod den lovede Messias; i denne Stund øjner han dog ogsaa en Skikkelse fra henfarne Dage, Salems Konge, Melchisedech, der ofrer Brød og Vin for Abraham og hans Huskarle. Men oven over dem begge, Messias og Melchisedech, ser og hører den kongelige Sanger Gud Fader selv, og de Ord, han fornemmer, er disse, talte til Sønnen: »Du er Præst i Evighed efter Melchisedechs Orden.«

Jesus Kristus er Præst, den evige Ypperstepræst; men fra ham er det ogsaa, at den ny Pagts Præstedømme kommer ind i Verden.

Tre Ord fra Herrens Mund er det især, der kendetegner ham som Præstedømmets Indstifter i Naadens Pagt. »Gører dette til min Ihukommelse,« siger han til Apostlene, efter at han selv har forvandlet Brød og Vin til sit Legem og Blod. »Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte,« er hans Paaskehilsen til de samme Apostle. »Gaar ud i al Verden og lærer alle Folk og døber dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn, og lærer dem at holde alt, hvad jeg har befaleet,« det er hans sidste Bud til Apostlene, før han forlader Jorden.

Det er en Selvfølge, at Herren maa elske dem, han giver sin egen præstelige Magt og Myndighed, om de ellers gør sig fortjente til hans Kærlighed. Hvor klinger denne ikke gennem hans Ord og Stemme, naar han siger til dem: »Nu kalder jeg eder ikke Tjenere mere, men mine Venner, for nu har I lært alt det at kende, jeg har udrettet i eders Midte.«

Ja, han elsker sine Apostle, sine Præster; men han forlanger ogsaa noget, ja meget af dem. Han kræver og maa kræve, at de, som Midlere og Talsmænd mellem Gud og Mennesker, skal være fromme i deres Forhold til ham, der har skabt og udvalgt dem, og ivrige til Arbejde for de Sjæle, der er dem betroede.

Eksemplet og Forbilledet behøver de ikke at lede længe efter. De har deres Mester. Hvor elskede han ikke Faderen, der havde sendt ham! Vi hører det af hans Mund og af Svøbens Sus i Luften under Tempelrensningen. Hvor gik han ikke op i Guds Gerning lige fra sit første Ord: »Se, jeg kommer!« til det sidste: »Det er fuldbragt! Fader, i dine Hænder overgiver jeg min Aand!« Og hvor glødende var ikke hans Bøn og den Bøn, han lærte os! — En Præst skal være from og gudfrygtig, som hans Herre var det. Men han skal ogsaa ligesom Jesus Kristus være en hjertevarm Ivrer for Menneskers Vel. Det at gaa fra Dør til Dør for at lære og trøste, det at opsøge Synderne og omgaas dem for at føre dem ad Frelsens Vej, det at være en god Hyrde for Faarene, det at bede med Graad for de vildfarende, alt det skal Præsten lære af Jesus Kristus. Og, Gud være lovet, han har ogsaa lært det. Hvor mange iblandt os er ikke kommen paa de rette Veje, fordi en Præst vakte vor Samvittighed og fik det til at lyde derinde: »Ak, vidste du dog. . . !«

Ordet »Præst« har i visse Kredse en alt andet end hellig Klang. Der minder det om underfundigt Bedrag, om helt eller halvt forsætlig Vildledelse af enfoldige Mennesker. Hos os er det ikke saa. Blandt os har Præstens Navn en velsignet Lyd, og han selv er ikke et Væsen, vi gaar af Vejen for i Foragt, men den af vore Yenner, vi helst ser hos os. Gode katholske Familier anser det for den største Lykke, om en af deres Sønner bliver kaldet af Gud til Præstestanden, og en Fader og en Moder kender vel næppe højere Lyksalighed paa Jorden, end naar de kan modtage Herrens Legeme og Velsignelse af deres Barns Haand. For den unge Præst selv er det en ganske ufatteligt stor Glæde, naar han for første Gang frembærer det hellige Offer eller gør Brug af sin Magt til i Herrens Navn at forlade Synder.

Derfor er ogsaa Aarsdagen for hans Præstevielse hellig for ham; og kommer ved Guds Naade den Dag, da han kan se tilbage paa 25, maaske endog paa 50 Aar, han har henlevet som Præst i Guds Kirke, da er det en Højtid uden Lige. Han modtager sine kæres Lykønskninger og faar Tak fra dem, han har vogtet og værnet, men de inder-

ligste Ord falder ved det Møde, han har med sin Herre og evige Ypperstepræst i sin egen Sjæl. . . .

De Lande og Samfund, der har gode Præster, kan prise sig lykkelige. Derfor skal vi heller ikke nogen Sinde glemme at opfylde Jesu Ord: Beder Høstens Herre, at han sender Arbejdere til sin Høst!

L. G.

Minder om vor gamle Sognepræst.

I disse Dage, hvor det katholske Danmark af al Evne bereder sig til at fejre den højærværdigste Biskops 50-Aars Præstejubilæum, fremmanes samtidig mange Tanker og Minder fra svundne Dage, der til Hverdagsbrug slummer under Døgnets Stræb og Livets Travlhed. Særlig for os Fredericianere vækkes kære Erindringer til Live — det er dog her i Menigheden, at Biskoppen har henlevet en stor Del af disse lange 50 Aar. Her har han levet og virket i 20 af sine bedste Ungdomsaar — her har han, efter lang Tids Stilstand i Menighedslivet, atter fremkaldt Trivsel og Blomstring og har genvakt den slumrende religiøse Aand i den gamle Menighed. Den Gerning, han som Sognepræst og Lærer har øvet blandt os, har sat dybe og uudslettelige Spor, og ligesaa den Tradition, han har nyskabt. Ogsaa som Ven og Velgører, som Ungdommens Opdrager og Vejleder, som Trøster og Støtte for de nødlidende, vil hans Minde leve længe hos os.

Om Pastor von Euchs første Ankomst til Fredericia har jeg ingen Erindring og kan heller ingen have, eftersom jeg paa dette Tidspunkt lige havde fyldt det første halve Aar. Det var straks efter Krigen i 1864, og efter at de faa herværende katholske Familier lige var vendt tilbage fra deres Ophold paa Fyn, hvorhen de i Lighed med

alle andre Fredericia Borgere var flygtet af Frygt for de Rædsler, som Krigen særlig maatte bringe over Fæstningsbyen. — Jeg kan tænke mig, det ikke har været meget hyggeligt for den nye, unge Sognepræst at komme til den folketomme By, der overalt bar Mærker af Krigen og af Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Dog, Pastor v. Euch tog fat med frejdigt Mod og søgte ivrigt at raade Bod paa den Skade, som Krigen havde foraarsaget. Hans Virksomhed med Istandsættelsen af Kirken, Præstegaarden og Menighedens øvrige Bygninger, saavel som Opførelsen af det smukke, slanke Kirketaarn og den, efter Datidens Forhold meget flotte Drengeskole, alt dette tilhører for mit Vedkommende Historien. Min første personlige Erindring om Biskoppen er knyttet til — en Pære. Det var en Sommerdag i Præstens Have. Denne havde mig, en ca. treaars Purk, paa den ene Arm, hvor jeg med nogen Skepsis fandt mig til Rette, medens han med den anden kraftige Arm rystede et Pæretræ med det Resultat, at de dejlige, fuldmodne Pærer i stort Antal faldt til Jorden. Han rakte mig en, som i Faldet havde slaaet en stor Revne. Skønt denne Pære nu i min Erindring staar som et udmærket saftigt og tiltalende Eksemplar af Sorten, maa den dog for Barnesindet have syntes uappetillig; thi jeg nægtede at modtage den. Da tog Pastor v. Euch Pæren og spiste den selv med øjensynlig Appetit — for at indgyde Barnet Tillid og bibringe det den Lære, at det roligt kunde tage imod det, der kom fra Præstens Haand.

Et Par Aar senere begyndte min Skolegang, først hos Søstrene i Pogeskolen, hvor Præsten jævnlig besøgte os og med rund Haand delte ud af Havens Frugter. Derefter i Drengeskolen, hvor han i det første Aar af min Skoletid var eneste Lærer, medens han ogsaa, efter at vi havde faaet en fast Lærer, vedblev at undervise i Religion og forskellige andre Fag. Pastor v. Euch var en streng Lærer, men velvillig og retfærdig og i Besiddelse af en aldrig svigtende Taalmodighed og Udholdenhed. Jeg mindes, hvorledes jeg engang maatte skrive en Stil fire Gange om, indtil den omsider blev fuldstændig fejlfri. Men saa vankede der ogsaa Lovord, naar det fortjentes. Af Søndagsprædikenen maatte vi alle — hver efter Evne — som Stil

skrive et Udtog. Jeg har engang drevet det til at skrive 20 tætskrevne Kvartsider, men høstede saa ogsaa Ros. — At dette tillige meget fremmede Danskundervisningen, er indlysende.

Med ægte pædagogisk Greb benyttede Pastor v. Euch enhver Lejlighed til Fremme af Undervisning og Opdragelse. I 1872 — jeg var dengang 9 Aar gammel — blev vor gamle St. Knuds Kirke restaureret og udvidet. Det blev en Belønning — og en eftertragtet Belønning — for de flinke Elever under Præstens Førerskab at besigtige Kirken, efterhaanden som Arbejdet skred frem. Det var for mig en bitter Dag, da jeg engang henimod Arbejdets Fuldendelse paa Grund af en eller anden Forseelse blev udelukket fra et saadant Kirkebesøg, og jeg har sikkert senere passet bedre paa.

Under samme Udvidelse stødte man ved Jordarbejdet paa nogle Ligkister, som var i Vejen for Fundamenteringen af det Stykke, som skulde tilbygges, og derfor blev flyttet ud i Præstegaardshaven. Den ene af disse Kister indeholdt Levningerne af den spanske Ritmester Costa, som i Aaret 1809, for at frelse sit Regiment, tog hele Skylden for Desertationen paa sig alene og derpaa skød sig foran Fronten af Regimentet. Den Kiste lod Pastor v. Euch, forinden den atter blev sænket i Jorden, aabne og kaldte derpaa alle Skoledrengene ud i Haven, hvor vi i Kisten saa de hensmuldrede Ben, et Krucifiks, en Kaarde og Resterne af et broget Ligklæde. Ved denne aabne Kiste holdt han saa et gribende Foredrag, først og fremmest om Døden og Livets Forkrænkelighed og dernæst specielt om denne af-døde, der jo havde været en stor Helt, men som des værre havde voldt sig selv Døden i Stedet for at sætte sin Lid til Guds Forsyn og Hjælp.

Et af mine skønneste Barndoms minder er Biskoppens Forberedelse til den første Kommunion. Hvilken Iver, hvilken Omhu og Kærlighed for hver enkelt af Neokommunikanterne! Og den Alvor og Højtidelighed, som Pastor v. Euch forstod at præge hver Undervisningstime med! — Ogsaa de sidste Dages Retræte med Betragtninger, Fællesbønner, det afsluttende Generalskriftemaal og endelig den store Dag, den første Kommuniondag, med al sin stille

og dog saa mægtige Lykkefølelse! — Hvilken Evne til at gribe, løfte og fængsle Barnehjertet!

Men ogsaa de, som dengang var voksne og nu er gamle og graanede, har fuldt op af lyse og kære Erindringer. Jeg behøver kun at minde om de herlige Kristi Legemsfester med de højtidelige Processioner i den festlig smykkede Have, om de stærkt besøgte, stemningsfulde Majandagter, de mere alvorlige Fasteandagter med de indtrængende Prædikener, de tankevækkende Nytaarsaftensandagter, der var saa stærkt besøgte af anderledestroende, at hele Kirkens Midtergang lige op til Koret var optaget til sidste Plads — og saa fremdeles.

Saa er der ogsaa de forskellige Foreninger indenfor Menigheden, som stiftedes paa Pastor v. Euchs Initiativ, og af hvilke de fleste endnu trives. Af disse er det vel særlig Vincentsforeningen, som altid har ligget Sognepræsten og endnu stadig ligger Biskoppen paa Hjerte.

Fredericia Menighed har blandt andre Provins-Menigheder Ry for sine verdslige Fester i kirkelige Anledninger. Ogsaa her har Pastor v. Euch været Lærer og Leder; hvem af de ældre Katholikker i Fredericia og Nabhøyer mindes endnu ikke de storslaaede Pius-Fester, som blev afholdt i vor Drengeskole?

Om Pastor von Euchs Hjertensgodhed, offervillige Sindelag og for enhver trængende altid aabne Haand og Pung gaar der endnu sære Sagn. Thi Pastor von Euch var ikke, som vel mange har ment, nogen formuende Mand. Hans personlige Fornødenheder, af hvilke vistnok den omhyggelige Komplettering af hans udmærkede Haandbibliotek var den kostbareste, maatte, i hvert Fald i de senere Aar af hans Ophold her i Byen, udredes af hans knappe Gage. Naar der saa skulde bidrages til forskellige velgørende Formaal og desuden øves en udstrakt Godgørenhed i det skjulte, saa bliver det forstaaeligt, at han kunde komme i øjeblikkelig Pengeforlegenhed. Det gik, som en for nogen Tid siden afdød gammel jovial Katholik og mangeaarig Kirkeforstander udtrykte sig, at han blev ved at give, saa længe han havde noget at give af, og naar han saa ikke havde mere, kom han til mig og sagde: »Nu maa De ud at hente »Præstepenge«.

Saadanne og mange andre gode Minder fra Biskoppens præstelige Virksomhed her i Fredericia træder i denne Festtid atter levende frem. Og det er med hjertelig Glæde, at vi genopfrisker Erindringerne og af Mindernes Rigdom bidrager vort til at indflette et Blad i den Æreskrans, der i Tak og Kærlighed rækkes den ærværdige Jubelpræst. Fredericia, Helligtrekongersfest 1910.

H. C. Wenk.

Johannes v. Euch som Biskop.

Den katolske Kirke kan i vore Dage glæde sig over en stor Skare af herlige Mænd, der sidder paa Bispestolene i de forskellige Lande og Verdensdele — højtannede, kloge, nidkære, ærefrygtindgydende Overhyrder, hvem ingen kan sige noget nedsættende om. Maaske har vor hellige Moder Kirken aldrig i de henrundne Aarhundreder i denne Henseende været saa lykkelig som i de sidste 50 Aar.

Det er derfor ikke saa let at betegne en eller anden iblandt Kirkens ca. 1500 Biskopper som særlig fremragende imellem sine ophøjede Kaldsfæller. Det skal heller ikke være Hensigten med disse Linier at stille vor højærværdigste Biskop Johannes von Euch over en Del andre, nej, vi vil kun fremhæve et og andet, der særlig karakteriserer ham som Biskop.

For at begynde med det mindre væsentlige, er det jo en bekendt Sag, at baade Katholikker og anderledestroende er enige om, at Biskop von Euch's ydre Skikkelse, især naar han træder frem i sin fulde Bispedragt, er en udpræget Prælatskikkelse, der ved første Øjekast minder om Biskop Absalon paa det ny Raadhus..

Men den ydre Skal er jo ikke Hovedsagen. Hvem der kun kender Biskop von Euch fra den Side, kender ham ikke en Gang halvt. Han forbinder nemlig denne ydre Værdighed med den naturligste Jævnhed og Ligefremhed.

Det er ikke blot et Par Timer om Dagen, man kan faa ham i Tale; uden at have nogen bestemt Modtagelsestid staar han hele Dagen til Tjeneste for enhver, der kommer til ham med sine Anliggender — ogsaa den fattigste faar Adgang; og Samtalen med ham falder saa utvungen, at man aldrig føler sig trykket af Værdigheden paa Grund af hans store naturlige Venlighed.

Selvom man har søgt Biskoppen for materielle Anliggenders Skyld, gaar Samtalen dog saa let over paa aandeligt Omraade. Med den største Kærlighed tænker Biskop von Euch stadig paa sine Menigheders aandelige Vel. Den Hyrdeomhu, hans Hjerte er fyldt af, trænger sig frem paa hans Læber og faar ham til at opmuntre enhver til velsignelsesrige Gerninger. Hvad har Biskop von Euch ikke gjort for at danne ny Menigheder og styrke dem, der allerede bestaar! Det er sikkert for Biskoppen en yderst besværlig Sag at finde de nødvendige Medhjælpere til Arbejdet i et Vinbjerg, der stadig skal udvides. Vor højærværdigste Biskop har i denne Henseende haft afgjort Held med sig; men det var ikke blot Held, det var meget mere en Frugt af hans faderlige Omhu for Vikariatets Fremgang, forbunden med stor Klogskab og resolut Handling. Det samme er Tilfældet med Ordenssøstrene, for hvis Fornødenheder og aandelige Tarv han altid har haft aabne Øjne.

Det vilde føre for vidt nærmere at omtale Biskop von Euch's Bestræbelser for Gudshusene og Skolerne i de enkelte Menigheder. Kun et Par Bemærkninger herom. Med klog Nidkærhed søger vor højærværdigste Biskop ved enhver Lejlighed at opmuntre Præsterne til at virke i den Retning, at de troende bliver mere og mere offervillige for deres Kirker og Skoler og derved kommer til at sætte større Pris paa Gudstjenesten for deres eget Vedkommende og paa en god Skoleuddannelse for deres Børns Skyld. Erfaringen viser jo, at hvad man ikke har ofret noget paa, det forstaar man heller ikke at skatte; har man derimod selv ydet sin Skærv til et og andet, da interesserer man sig for det og er rede til at gøre endnu mere i samme Retning.

Paa den anden Side maa det dog ogsaa siges, at Biskoppen undgaar al smaalig Kritik af sine Medhjælperes

Arbejde — derfor heller ingen smaalige Forskrifter om, at det ene eller det andet netop skal være saaledes og ikke anderledes. Man faar ofte det klare Indtryk, at det for ham kun kommer an paa, at alt godt fremmes af enhver, saa vidt vedkommende er duelig dertil. Paa denne Maade er det muligt at holde Modet oppe selv under de vanskeligste Forhold. *Fortiter in re, suaviter in modo**) — det er den Grundsætning, Biskop von Euch trofast synes at holde sig til, og derved alene har han udrettet store Ting.

Alt dette staar ogsaa i nøje Overensstemmelse med Biskoppens Valgsprog: *Deus adjuvabit* (Gud vil hjælpe). Det er Tilliden til Gud, der holder hans Mod, hans Nidkærhed, hans Taalmodighed oppe, og denne Tillid, som i og for sig er den skønneste Bøn, drager Guds Velsignelse ned over hans Gerning, der altid vil udgøre en betydningsfuld Del af alt det, der er sket for vor hellige Kirke her i Danmark efter den saakaldte Reformation.

G. Schmiderer.

Biskoppen som Menneske.

Dette Nummer af Ugebladet skal og bør være til Minde om den sjældne og skønne Fest, som vor Biskop ved Guds Naade i Overmorgen kan fejre, og der bør da heller ikke mangle et lille Stykke som nærværende, skønt det maaske af mange Grunde er vanskeligt at skrive. Naar jeg selv alligevel forsøger derpaa, sker det af den haarde Nødvendighed, en Redaktør ofte føler sig hensat i, nemlig at andre, som maaske var langt mere egnede dertil, enten ikke kan eller ikke vil skrive.

En af dem, der sikkert bedst og skønnest kunde skrive om Biskoppen som Menneske, skrev jeg til, men han sagde desværre nej, og det sikkert ikke, fordi han ikke vilde, men fordi han ikke kunde eller troede ikke at kunne. Det var min faderlige Ven, Dr. theol. Krogh-Tonning, hvem den højærværdigste Biskop sætter saa stor Pris paa, jeg

*) Kraftig i Gerning, sagtomdig i Optræden.

henvendte mig til. Dog var det Brev, han sendte, saa hjerteligt og kønt, at jeg — uden først at spørge ham om Forlov — tager mig den Frihed at aftrykke det her. Det viser Dr. Krogh-Tonnings Kærlighed til Biskoppen og hans Beundring for ham, saa det er — skønt et Afslag — alligevel en Hyldest af Biskoppen. At han ved Siden heraf taler venligt om mig, faar gaa med, da det vilde være ret vanskeligt at afskære det fra Brevet.

Kære Ven!

Mer end gerne skulde jeg imødekomme Deres Ønske, baade fordi Ugebladets Redaktør er mig saa kær, og fordi Subjektet er mig saa kært. Desuden synes jo 3 à 4 Sider i Ugebladet at være et noksaa beskedent Forlangende. Og dog maa det tilstaas: Under de nærværende Omstændigheder er ogsaa dette ultra posse. Min sidste Sygdom*), for hvilken jeg søgte Dr. Saxild i København, og for hvis Skyld jeg forlod Byen meget snarere, end jeg havde ønsket, tog vor Huslæge meget alvorligt. Han holdt mig i Sengen i mange Uger, forbød mig næsten al Modtagelse af Venner og Bekendte, al Læsning og Skrivning, alt Arbejde. Og Arbejdet maa jeg fremdeles forsage. Her er der vistnok kun Tale om et lidet Arbejde og dertil et kært. Men jo kærere Genstanden er, desto mere plages jeg af Bevidstheden om ikke at kunne — under disse Omstændigheder — behandle den saa, som jeg gerne vilde. Det gør mig ondt, at jeg paa denne Maade ikke kan bringe en Mand min Tak og Hyldest, der paa saa mange Maader har bevist mig sin Kærlighed. Endnu i Dag har jeg modtaget kære Ord fra ham — — —

Til disse taknemmelige Ord om den højærværdigste Biskop lad mig have Lov til at føje nogle faa. Ogsaa mig har Biskoppen paa saa mange Maader bevist sin Kærlighed, ikke mindst ved at jeg har faaet Lov til at tilbringe mangen uforglemmelig Stund i hans stille Studerekammer i utvungen fortrolig Samtale om stort og smaat. Og herunder har jeg ofte maattet beundre Biskoppens overordentlige Alsidighed. Der er ikke mange, der som han har fulgt med paa alle Omraader af det danske Aandsliv i de sidste halvhundrede Aar; mangen stille Aften- og Nattetime har Biskoppen siddet oppe og læst vistnok alt godt, der kom frem i vort Folks

*) Hjertet og til Dels Hovedet.

Litteratur, og han er derved — eller blandt andet derved — blevet saa fri for Snæverhjetelighed og Snæversind som faa. Biskoppen forstaar at tage med i Beregning alle de mangfoldige Aarsager, der kan have medvirket til, at Mennesker er blevet, som de er, og han dømmer mildt og skaansomt om alle. Det er sjældent at høre Biskoppen udtale en streng Bedømmelse af nogen, og en affejende og afvisende Dom hører man næppe nogensinde fra hans Mund. Hertil er vel ogsaa nok Grunden, at Biskoppen med sin store Sans for de smaa, ubetydelige Ting dog altid ser Ting og Personer i Evigheds Belysning. Derfor er Biskoppen altid god at hente Trøst hos; han trøster ikke ved at dømme de andre, men ved at pege paa den Betydning, alt i Livet kan have for den aandellge Udvikling. Og saa trøster han ogsaa derved, at man bliver smittet af hans lyse, lette Sind. For lyst har maaske nogen ment, det kunde være. Men jeg har ofte tænkt, at havde Biskoppen ikke — næst Tilliden til Gud — haft det lyse, forhaabningsfulde Sind, der kunde ryste Ærgrelser og Bekymringer af sig, havde han sikkert ikke holdt ud til sit store, mange Gange yderst trange Arbejde. Ofte, naar jeg havde talt med Biskoppen, maatte jeg tænke paa, at han havde det ligesom Apostlen Paulus, der for Kirkens Skyld var i Møje og Nød, i Nattevaagen, i Hunger og Tørst, med Overløb hver Dag, i Bekymring for alle Menighederne (2. Kor. 11), og at, hvis Biskoppen havde haft et mørkt, tungt Sind, havde han let kunnet fortvivle. Men eet har jeg især maattet beundre og glædes over, og det var det Præg af Ungdom og Friskhed, der var over Biskoppens Tankegang, Udtryksmaade, Livsopfattelse, Samtale, saa jeg, naar jeg ikke havde vidst bedre, maatte tro, jeg havde en ung Mand for mig og ikke en gammel Mand oppe i Halvfjerdserne. Grunden hertil er vel Biskoppens lyse Sind og friske, uskrømtede Guds frygt. Men vi, der elsker og højagter vor højærværdigste Biskop, ser heri et Varsel om, at han endnu har en rig og velsignet Arbejdstid tilbage, og at han til sit sidste Aandedræt med Ungdoms sindets Varme og Alderdommens besindige Visdom maa kunne styre den katholske Kirke i Danmark.

Jubilæums-Kronogram.

**EVIGE TREENIGE GUD
VELSIGN DIN VNGE TIENERS HELE LIV
TIL FRUGTBAR APOSTOLISK GERNING
I VOR FRELSERS
IESU KRISTI SANDE VINBIERG!**

**VÆR HILSET VOR KIRKES
IVRIGE VENNESÆLE IVBELPRÆST
DANMARKS APOSTOLISKE VIKAR
BISKOP IOHANNES VON EVCH
ABSALONS EVNERIGE ARVTAGER!**

P. v. d. K.

Til Forklaring for de af Læserne, som ikke ved, hvad et Kronogram er, skal følgende bidsættes. Ved et saadant forstaar man en Indskrift eller et Vers, hvor hvert Ord indeholder eet eller flere af de latinske Talbogstaver, hvis samlede Værdi hentyder til Kronogrammets Indhold. Som bekendt er $M = 1000$, $D = 500$, $L = 50$, $X = 10$, V el. $Ü = 5$ og $I = 1$. Hvis man lægger Talbogstaverne sammen i den ovenstaaende Dobbelt-hilsen til Biskoppen, vil man finde, at den første Halvdel indeholder Aarstallet for Biskoppens Præstevieelse, den anden Halvdel Aarstallet for hans Jubilæum.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Helligtrekongersaften, d. 5. Januar, afholdtes i Mariahjemmets Forsamlingsaal et af de altid vellykkede »Konemøder«. Det talte op imod et Hundrede Deltagere. Desværre var Lensbaronesse Stampe-Charisius selv ikke vel tilpas og kunde ikke være til Stede. Derimod havde den højærværdigste Biskop givet Møde. Hr. August Hoffmann viste Lysbilleder fra det katholske København og bragte tilsidst et Par Overraskelser: et Billede af afdøde Lensbaron Stampe-Charisius, et af Hans hiskoppelige Højærværdighed og flere Billeder af Prinsesse Marie. Derefter blev Juletræets Lys tændt, og efter at Mariahjemmets Elever havde sunget en smuk Salme, holdt Biskoppen en opmuntrende lille Tale til Forsamlingen, hvorefter man underholdt sig ved Teen.

— Salen i Stenosgade var stuvende fuld, da Hr. Johannes Jørgensen i Onsdags Aftes traadte op paa Talerstolen for at tale om Bensons »Verdens Herre«. Efter en meget interessant Indledning om den sandsynlige religiøse Fremtidsudvikling i det nye Aarhundrede gav Hr. Johannes Jørgensen en kort Gennemgang af ovennævnte forunderlige Bog, afbrudt af Oplæsning af længere og kortere Afsnit af særlig gribende Steder. Skønt Klokken blev omtrent et Kvarter over ti, inden Oplæsningen afsluttedes, fulgte de mange Tilhørere med i næsten aandeløs Spænding, vistnok et Vidnesbyrd om to Ting, at Oplæsningen maa have været fortrinlig, og at »Verdens Herre« maa være en sjælden Bog, et Dobbeltindtryk, som sandsynligvis alle Tilhørerne tog med sig hjem.

Brevkasse.

7/1 1910.

Kære Hr. Redaktør!

Vær saa venlig at lade Ordet: *Souper* blive stavet rigtigt næste Nr. af Ugebladet; det er rædsomt at se det stavet: *Soupe* (jvnf. Annoncer og løst Festprogram).

Ærbødigst

Abonnent.

9/1 1910.

Kære Hr. Abonnent!

Jeg skal med Fornøjelse stave **Soupe** rigtigt, som jeg ogsaa har gjort det i forrige Nummer. Det er rædsomt at kritisere, naar man ikke forinden skaffer sig fornøden Underretning. Ugebladet følger *Saabys* Retskrivningsordbog, og han skriver *Soupe* i sine tre sidste Udgaver. — Lad mig tilføje, at jeg ikke oftere har i Sinde at besvare anonyme Henvendelser, af hvad Art de saa end er. Skriver nogen uden Navn til mig, vil vedkommende af den Grund alene intet Svar faa.

Ærbødigst

Niels Hansen.

Aarsberetning

fra

St. Elisabeth-Vincentskonferensen paa Frederiksberg.

Konferensen tæller 22 bidragydende Medlemmer. Paa selve Systuen arbejder kun 8 Damer, hvorfor der ikke er aflagt hyppige Besøg hos de Familier, Konferensen støtter. Det vilde være ønskeligt, om flere Damer, der har Tid og Vilje til enten at besøge de fattige eller deltage i Syforeningen, vilde indmelde sig i Konferensen, der har Møde hver Torsdag fra 1½—4 i Boyesg. 8^l. Gaver modtages sammesteds med Taknemmelighed.

Paa Systuen forfærdigedes i Aarets Løb 84 Beklædningsgenstande.

Til Systuen blev skænket forskellige større og mindre Klædningsstykker og Brugsgenstande, ialt 122 Stykker, desuden 2 større Gaver, bestaaende af Bomuldsstoffer.

Indtægter og Udgifter i 1909 har været følgende:

INDTÆGT:		UDGIFTER:	
Faste aarl. Bidrag	203 Kr. 00 Ø.	Maanedlig Hjælp til	
Ekstra Gaver.....	4 - 25 -	4 enligstillede...	72 Kr. 00 Ø.
		Kont.Hjælptilforsk.	5 - 50 -
		Indkøb til Systuen	61 - 71 -
		Mælkebilletter	13 - 00 -
		1 Trædesymaskine	50 - 00 -
		Kassebeh.1.Jan.1910	5 - 04 -
	<u>207 Kr. 25 Ø.</u>		<u>207 Kr. 25 Ø.</u>

I Anledning af

Hs. Højærværdighed Biskoppens 50-Aars Præstejubilæum

vil der i **St. Ansgars Kirke** blive afholdt en højtidelig Pontifikal-messe Tirsdag den 18de Januar Kl. 10.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2 Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Arbejde ønskes.

En 39-aarig Mand (Katholik), Afholdsmænd, som har været syg i 28 Uger, søger Plads ved hvadsomhelst. Redaktionen anviser.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 16. Januar. 2. Søndag efter Helligtrekongersdag. **Jesu Navnefest.** — **M. 17.**, Antonius, Abbed og Bekender. — **Ti. 18.**, Petri Stol i Rom. **Biskop Johannes præsteviet 1860.** **O. 19.**, Knud Konge, Martyr. — **To. 20.**, Fabianus og Sebastianus, Martyrer. — **F. 21.**, Agnes, Jomfru og Martyr. — **L. 22.**, Vincentius og Anastasius, Martyrer.

Søndag d. 23. Januar. Septuagesima.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdag d. 19. Januar Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndag d. 23. Kl. 7 Morgen.

Rettelse. S. 25, Linje 8 fra oven er der mellem *ældre* og *Fædres* udfaldet de fire Ord: *Oversættelser og de ældste.*

Biskoppens Jubilæum.

Festen i Anledning af den højærværdigste Biskop **Johannes von Euch's** 50 Aars Præstebjubilæum afholdes Tirsdag d. 18. Januar Kl. 7 i Frkn. Nimbs Lokaler, Indgang fra Tivoligaden. Adgangskort faas kun hos Hr. E. Bækklund, Frederiksberggade 34, Stuen (Telf. Byen 3163), hos hvem ogsaa Programmer udleveres. I Plads 2 Kr. — II Plads 1 Kr. — III Plads 50 Øre. — Soupe-Billet 3,25. Iøvrigt henvises til Programmet, som fulgte med forrige Nummer af Ugebladet.

Til Minde om Biskoppens Jubilæum vil der udkomme

Prospektkort,

som fra Festdagen kan faas ved St. Ansgars Kirke og paa Menighedskontoret (10 Øre pr. Stk.)

Med dette Nummer følger et Billede af Biskop Johannes von Euch.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Pr. 4.

Søndag den 23. Januar.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Biskoppens Jubilæum. — Festskriftet. — Et Par Smaasvar. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense. Rom. Østrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

14.

»Kald«.

»Mange er kaldede, men faa udvalgte.« Med disse meget omtalte Ord slutter Evangeliet for Søndag Septuagesima. Vor hellige Kirke lærer ingenting om Talforholdet mellem de frelste og de fortabte, og hvad hine Ord indeholder af Sandhed, vil vistnok først oplyses helt i den anden Verden. Derimod giver disse Ord os en Forstaaelse af mangt og meget i det kirkelige og religiøse Liv.

Herren taler lige i Forvejen om Vingaardsejerens gradvis forskellige Godhed overfor Arbejderne. »Er dit Øje ondt, fordi jeg er god?« Saaledes er Guds Godhed forskellig overfor Menneskene. Han lever og virker i os — »kalder« baade til det ene og det andet. Disse Kald er uendeligt mangfoldige efter enhvers Individualitet og ydre Forhold.

Men nærmest forstaas ved Kald det til Ordenslivet

eller blot til et mere intensivt, religiøst Liv, to Ting, der ikke altid falder sammen — og for Ikke-Katholikker det til at erkende Kirkens Sandhed.

Thi netop ved Jesus Kristus og hans Kirke iværksætter Gud denne Forskel i Naadesbevisninger.

Ligesom allerede Troen paa Frelseren, saaledes som den er fælles for de fleste kristelige Samfund, over for den hedenske Verden er en Betydeliggørelse af det sjælelige Liv, saaledes findes der atter i den katholske Kirke flere Betingelser for rigt Naadeliv end i Sekterne. Thi disse sidste er hver for sig blevet til ved at tage noget bort fra Kristendommens Modsætning til Verdens Snusfornuft.

Her tales selvfølgelig kun om Kirkens Betydning i og for sig, ikke om, hvorvidt den enkelte realiserer disse Fordele, og indenfor Kirken — hvilken Forskel paa den Korsfæstedes Følgeskab, hvilke rige Muligheder til Helliggørelse — lige fra den almindelige Katholiks Besøg af Søndagsmessen til en Frants af Assisis, en Francisca de Chantals, en Lidvinas Tros- og Kærlighedsliv!

Men netop fordi ethvert Skridt henimod Kristus har sine egne Vanskeligheder her i Livet, *derfor er der mange, som er kaldede, men faa, der følger.*

Dette gælder for alle her omtalte Maader at blive kaldet paa. Det vil enhver Sjælesørger have Anledning til at kunne iagttage.

Der fortælles om den franske Prinsesse Adelaide, at da hun hørte om sin Søster, Madame Louises Indtrædelse i en streng Orden — hun sad just i Ro og Mag i en Lænestol — at hun da udbrød: *Ce fauteuil me perd* : denne Lænestol bliver min Ulykke. Ordet lader sig i sin drastiske Korthed næppe bedre oversætte, men udtrykker ypperlig det springende Punkt i Vanskeligheden ved at følge et Kald i religiøs Henseende. Og det er: Mageligheden.

At overvinde den er ensbetydende med aandelig Fremgang, med at være »udvalgt« — thi Gud *vælger os ikke ud fra de andre, uden vi selv vil gaa med!* — —

F. F. M.

Biskoppens Jubilæum.

Alerede flere Dage før Tirsdag begyndte Lykønskninger og Deputationer at indfinde sig hos den højærværdigste Biskop. I Fredags kom saaledes St. Josephsøstrene, repræsenterede ved deres saakaldte Provinsraad: Provincialinde S. Géneviève, S. Suzanne, S. Henriette og S. Birgitte, for at overbringe deres Lykønskning. De medbragte en overordentlig pragtfuld Adresse paa Pergament med fine Haandmalerier, indbundet i hvidt Moiré. Søstrene skænkede Biskoppen et meget smukt, gyldent Pluviale, med rige Guldbroderier, med Billeder af Johannes Døberen og Joseph, og besat med mange sjældne og smukke Stene.

Af de to Digte, som Søstrenes Adresse, foruden den egentlige Lykønskning, indeholdt, skal vi her gengive det ene, undertegnet med de to kendte Bogstaver J. J.

Bølgen nærmer sig Land —
 da højes dens Ryg, da hvidnes dens Isse i Skum;
 op paa den brede Strand
 bærer den alt, hvad den samled
 den lange taalmodige Livsvandrings Sum.

Vinstokken bugner mod Høst —
 blaa svulmer Klasen bag Løv;
 Sommerens Solbrand gav Sødme,
 Regnen gav Væde —
 og i den rødmande Drue er Solskin og Sommer til Stede.

Rig naar din Livsbølge Land,
 Biskop! — og tung som et Vod
 af Fangst derude fra Havet.
 Dybt under Høstblades Brand
 skinner din Vinstoks Druer,
 gyldne som Ravel.

Livet er Vandring og Vækst,
 Alderdom skuer det Sted, hvorhen Ynglingen længtes,
 Drøm er Musik, og Gerning er Tonernes Tekst — — —
 om dig de grønnes og gror nu,
 de Tanker i Ungdommen tænktes.

J. J.

Om Lørdagen kom Udsendinge fra den guddommelige

Visdoms Søstre i Roskilde, der medbragte en Rochette med meget sjældne og fine Kniplinger, et sandt Kunstværk i sin Art, og samme Dag aflagde ogsaa Hedvigssøstrenes tre Priorinder fra Odense, Dalum Kloster og Nyborg deres Lykønskingsbesøg hos Biskoppen; ogsaa de medbragte en smuk Gave, nemlig en Mitra af hvid Silke, rigt guldbroderet, de flittige Søstres eget, smagfulde Arbejde.

Samme Dags Formiddag Kl. 10 begav Biskoppen sig over i Skolen, Bredgade 67, hvor der var forsamlet c. 300 Skolebørn, Drengene og Piger, baade smaa og store, fra de forskellige katholske Skoler her i Byen, som vilde overrække Biskoppen deres Gave, en meget smuk Lænestol og Bedeskammel, samt en nydelig Adresse paa Pergament, indbundet i hvidt Moiré. Ogsaa af denne Adresse skal vi gengive et Digt, mærket med de samme Bogstaver som Digtet i St. Josephssøstrenes Adresse, saa jævnt og yndefuldt som kun faa Digte, der sikkert paa Grund af sin klassiske Umiddelbarhed og Naturlighed vil leve gennem mange Generationer.

Hvem kom med venlig Mine,
naar Skoleaaret var endt,
og saa, hvad vi havde virket
med Naal og Traad og paa Prent?

Hvem satte sig paa den sidste
store Eksamensdag
i Skolen under de festlige
Guirlander og Dannebrogflag?

Hvem havde til hver af os alle
en Tanke, et Smil og et Ord,
naar han gav os de smukke Bøger
fra det straalende Præmiebord?

Hvem rejste sig og tegnede
for os de gyldne Spor
og viste os Stjernevejen,
der fører op over Jord?

Det var vor Biskop kære,
vor Sjælehyrde god!
Thi kommer vi nu og lægger
vor Tak ned for hans Fod!

Tak for hver kærlig Tanke,
hvert stærkt og myndigt Ord —
i Bispestavens Skygge,
hvor Fred og Glæde bor!

I Bispestavens Skygge,
i Kirkens hellige Fred,
der vil vi bo og bygge,
til Livets Sol gaar ned.

J. J.

Fra Domprovsten ved Kølns Domkirke, en Ungdomsven af Biskoppen, har denne modtaget en stor Sjældenhed, et meget gammelt Maleri af den hellige Sebaldu, som efter Traditionen var den første Dansker, der gik over til Kristendommen.

Søndag d. 16. Kl. 12 Middag fik Ansgariusforeningens Bestyrelse Foretræde for Biskoppen for at overrække denne det smukke Festskrift, som jo alt har været omtalt saa meget Mand og Mand imellem, men om hvis Eksistens Biskoppen dog ikke havde ringeste Anelse. Det var derfor en stor Overraskelse for denne, da han modtog det smukke, i hvidt Pergament indbundne Eksemplar af Værket »Biskop Johannes von Euch«, og hans Forbavselse blev endnu større, da han saa, hvor omhyggeligt og paalideligt hans Levned's Historie var fortalt fra hans første til hans seksoghalvfjerdsindstyvende Aar. Derfor takkede Biskoppen ogsaa med hjertelige og taknemlige Ord, ikke mindst glad ved den Tanke, at naar et saadant Værk kunde fremkomme her i Danmark, var det et Vidnesbyrd om de danske Katholikkers Samarbejde og trofaste Sammenhold. Biskoppen tilsagde Ansgariusforeningen al den Hjælp og Støtte, han paa nogen Maade kunde yde den i dens vigtige Arbejde paa at udbrede sund og god Litteratur, idet han betonedede, at Ansgariusforeningens Opgave var af uvurderlig Betydning for den katholske Tros Fremgang her i Landet.

Om Mandagen kom flere sjældne Gæster for at lykønske Biskoppen. Ved 12-Tiden fik denne saaledes uventet Besøg af Hertugen af Cumberland og dennes ældste Søn. Det var, som tænkes kan, en stor Glæde for Biskoppen, og rundt om i Hannover vil det sikkert vække udelt Tilfredshed, at deres Landsmand, der i et halvt Aarhundrede har levet udenfor sit Fødeland, er blevet hædret paa denne Maade. Senere kom Hans kongelige Højhed Prins Valdemar for at lykønske, uden Tvivl et Vidnesbyrd om,

at Prinsen paaskønner den Kærlighed, hans afdøde Hustru fandt hos sine Trosfæller i den tunge Sygdomstid.

Mandag Aften Kl. 7 bragte St. Ansgars Kirkes Kor, dirigeret af Hr. Organist Hammermüller, Biskoppen en Serenade, hvorover denne blev meget glad. Sangen lød smukt paa den høje, gammeldags Trappegang og var som et Varsel om den følgende Dags skønne Fest.

Selve Jubilæums Dagen oprandt med straalende Solskin og dejligt, klart Vejr, hvilket dog senere forvandlede sig til Graavejr og Regn mellem hinanden. Den lange Passage ind til Præsteboligen ved Siden af St. Ansgars Kirke var pyntet som ingen Sinde før og omdannet til en hel Allé af Flag og Guirlander. Ogsaa Kirken var prydet med Blomster og Granguirlander, og et langt, rødt Tæppe lige fra Indgangen og op i Koret gjorde et meget festligt Indtryk. Da de forskellige Repræsentanter indtog deres Pladser, blev de behageligt overraskede ved at finde som Erindring om Festen et nydeligt Mindeblad om Biskoppen paa fint Karton. Paa første Side findes et smukt Billede af Guds Moder med Frelseren paa Skødet, som holder en lille Hyrdestav i Haanden, og underneden staar: »Jeg vil oprejse mig en trofast Præst, siger Herren, som skal gøre, hvad mit Hjerte og mit Sind vil, og jeg vil lade opvokse omkring ham en trofast Slægt, og han skal vandre for min Salvedes Ansigt alle sine Dage.« Paa næste Side findes Billeder af Domkirken i Osnabrück, af St. Knuds Kirke i Fredericia og St. Ansgars Kirke i København. Paa tredje Side findes Biskoppens Billede i fuld Figur og paa fjerde Side et latinsk Kronogram og en dansk Indskrift. Af dette smukke Mindeblad er der overrakt Biskoppen et større Antal som en lille Erindringsgave fra danske Præster.

Kl. godt 10 begyndte Gudstjenesten med et stort Optog af Præster, som fra Hovedindgangen bevægede sig op gennem Kirken og tog Plads foran Alteret. Vi skal nævne her, saa vidt muligt, alle de tilstedeværende Præster. Her fra København var naturligvis saa godt som alle med, de Herrer Slump, Ronge, Neuvel, Hillebrand, Sialm, Frins, Schmiderer, Steidl, Desnos, Lehougais og alle Præsterne fra St. Ansgars Kirke. Endvidere var til Stede de Herrer Hausmann, Honert, Werhahn, Perger, Fels og Evers fra

Ordrup, Kerckhoffs og Knaben fra Roskilde, Klemp fra Kolding, Wijnen fra Ringsted, Blois fra Slagelse, Kerff fra Horsens, Wattiez fra Helsingør, Dr. Hansen fra Næstved, Brems fra Vejle, Schmid fra Aarhus, Maurer fra Køge, Osterhammel fra Randers, Pohl fra Svendborg, Schreiber fra Fredericia, Frederiksen fra Silkeborg, Hendrix fra Maribo og Ikenmeyer fra Aalborg. Fra Tyskland var kommet Biskoppens Brodersøn, Pastor von Euch fra Hamborg, samt de to forhenværende Præster i Kolding og Randers, Storp og Helmcke. Desforuden var Hendes kgl. Højhed Prinsesse Margrelhe samt de østrigske og spanske Gesandter til Stede i Kirken. Da Biskoppen sidst i Processionen betraadte Kirken, istemte Kirkekoret, forstærket ved adskillige Stemmer og dirigeret af Organist Hammermüller, et pompøst *Ecce sacerdos* til en af denne komponeret Melodi. Pontifikalmessen læstes naturligvis af Biskoppen selv, ikke, som et københavnsk Blad samme Dag meddelte, af Pastor Braun, og afsluttedes med *Te Deum* og den sakramentale Velsignelse. Messen afbrødes af Festprædikenen, som holdtes af Pastor Kerff fra Horsens. Den lød omtrent saaledes:

Præstedømmet er af stor og uvurderlig Betydning. Naar der ikke saa ofte prædikedes derom, kommer det vistnok af en naturlig Undseelse, da det maaske kunde se ud, som om Præsten vilde hæve sin Person over Menigheden. Men dog har det stor Betydning at være klar over Præstedømmets store Vigtighed i vore Dage, hvor der er saa mange Sekter, der lærer, at enhver døbt er Præst, hvor der er saa megen Vantro, der vil fornægte al Religion og derfor kaster Smuds paa Præsterne som Religionens særlige Repræsentanter. — Jesu Kristi velsignede Gerning skulde fortsættes af hans Apostle, og disses Embede skulde vare til Tidernes Ende. Deres Myndighed var stor, husk Ordene: Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladne — husk, hvorledes Herren gav dem Magt til at tage Brød og Vin i Hænderne og gøre det samme som han — husk, hvorledes han selv sagde: »Hvo, som hører eder, hører mig.« Og derfor formaner Apostlen Paulus ogsaa Timotheus og Titus til at forny den Naade, som er i dem ved hans Hænders Paalæggelse. Og saaledes er Jesu Magt forplantet videre ned igennem Tiderne. Præsterne har dog

kun Fuldmagten for sig selv personlig, Biskopperne har desuden den Gave at kunne forplante Magten videre.

Hvor uforglemmeligt er ikke det Øjeblik, da den unge Præst knæler ned, og Gud den Helligaand gennem Biskoppens Haand drager ind i hans Sjæl og giver ham den store, vidunderlige Magt. Han mindes den Dag med Glæde, men ogsaa med Frygt og Bæven; thi han ved, at Ansvarer er stort, ved, at store Helgener ikke har vovet at blive Præst af Frygt for det tunge Ansvar. Præsten skal ofre, bede, velsigne. Fra Præster er der udgaaet baade Velsignelse og Forbandelse. Uværdige Præster har stiftet Sekter og anrettet stor aandelig og timelig Ulykke blandt Mennesker.

I vor Biskop har vi haft en værdig Sjælesørger og en alvorlig Præst. Her er ikke Tid til at tale om alt det, der er sket i hans lange Virketid blandt os; Stenene taler for sig selv. En Overhyrde maa selv hente Raad hos Gud og samtidig have Evnen til at opmuntre og anspore andre til at arbejde med — vor Biskop har i høj Grad forstaaet begge Dele.

Til Slut henvendte Pastor Kerff sig direkte til Biskoppen og bad ham, som den hellige Liturgi foreskriver det, bede for de mange levende, som var betroet til hans Om-sorg, og for de mange døde, han i sit lange Præsteliv havde været til aandelig Gavn for; ogsaa de bad nu sikkert i Himlen for deres fromme Sjælesørger. Og Pastor Kerff sluttede med Ordene: »Fra hele Landet er vi kommet i Dag for at vise dig vor Ærbødighed, bringe dig vore Lykønskninger og bede den evige Sjælehyrde en Gang lønne dig.«

Koret, som var forstærket med flere fremmede Stemmer og ledsaget af fire Basuner, og som blev mesterligt dirigeret af Kirkens Organist, udførte en smuk Messe af den unge, meget lovende tyske Komponist Goller; kun var Musikken til Offertorium komponeret af Haller. Naar noget skal fremhæves som særlig smukt, maa det uden Tvivl være det gribende *Sanctus*. Efter Messen blev der sunget *Te Deum*, givet den sakramentale Velsignelse, hvorpaa den hellige Handling, der havde været to Timer, sluttede med, at hele Menigheden sang »Paa Sandheds Fjeld en Bygning staar«, der var henlagt i smagfuldt Særtryk til alle til-

stedeværende. Som bekendt har Biskoppen som ung Tredjepræst i København selv digtet den skønne Salme.

Efter Gudstjenesten samledes de mange, som vilde lykønske Biskoppen personligt, i Forsamlingsalen, Bredgade 67. Denne var overordentlig smukt pyntet med Bladplanter, store Tæpper, fine Gardiner og en Halvkreds silkebetrukne Stole i Baggrunden til Biskoppen og hans fem Gæster. Disse var de to allerede nævnte Præster Storp og Helmcke fra Tyskland, som har virket mange Aar som Præster i Danmark, og som derfor blev hilst med stor Glæde af mange gamle Venner. Endvidere var der kommet to Nevøer af Biskoppen, hvoraf den ene, som alt nævnt, er Præst i Hamborg; de medbragte som Gave fra Familien en meget smuk Kalk i romansk Stil. Og endelig var der ogsaa kommen fra Tyskland en Søn fra det Hus, hvor Biskoppen tilbragte flere betydningsfulde Ungdomsaar som Huslærer, nemlig Grev Hermann Stolberg, nu Præsident for Bonifaciusforeningen, en Sønesøn af den store Frederik Leopold Stolberg. Den fine og samtidig jævne og ligefremme Mand, hvis Tysk lød saa blødt og behageligt, gjorde et udmærket Indtryk paa alle, der kom i Berøring med ham.

I Forsamlingsalen samledes først alle Præster og Forstanderskaber fra hele Landet og ikke længe efter kom Biskoppen med sine Gæster. Først traadte Grev Stolberg frem for Biskoppen og ønskede ham til Lykke, baade som Præsident for Bonifaciusforeningen og som Medlem af det stolbergske Hus. Dernæst overrakte han Biskoppen en Pengegave paa 3000 Mark fra Bonifaciusforeningen til at danne en Vikariatfond af, desuden en anden Gave fra Viebiskop Gockel af Paderborn og den hellige Augustins Værker som Gave fra Familien. De sidste overrakte Greven ikke i egentlig Forstand Biskoppen, da de 11 Bind vejer henved 300 Pd., men de henlaa paa et Bord i Salen; det var en meget fin Udgave, trykt i Venedig, saa klar og skarp i Typerne, at det maa være en Fornøjelse blot for Trykningens Skyld at læse i det dejlige Værk. Derefter traadte Pastor Braun frem og oplæste Adressen fra alle Danmarks Katholikker, der havde følgende Ordlyd:

Højærværdigste

Hr. Biskop Johannes von Euch!

Skønt den store Dag for et halvt Hundrede Aar siden, da Deres biskoppelige Højærværdighed som en ung Mand fik Præstedømmets ophøjede Værdighed overdraget, i sidste og højeste Instans er en Mindedag mellem Sjælen og Gud, fra hvem al Naade kommer, er det dog ogsaa en Dag, som de mange enkelte rundt i Vikariatet føler baade Trang til og har en vis Ret til at fejre med, for saa vidt ingen Præst modtager Vielsen af Gud for sin egen Skyld alene, men for at blive et Redskab til Velsignelse for de Sjæle, der er betroet hans Omsorg. Det er mange, for ikke at sige næsten alle nulevende Katholikker i Danmark, som i det halve Aarhundrede, Deres Højærværdighed har arbejdet iblandt os, er kommen i Berøring med og har høstet Velsignelse og Gavn af Deres faderlige Raad og Formaninger og Vejledning, og der har derfor kun været een Mening blandt alle om paa denne Dag at samles i Lykønskning og Tak til Dem, højærværdigste Hr. Biskop, fordi De saa trofast, udholdende, udelt og bestandigt har ofret alle Sjæls og Legems Kræfter paa at øve Guds store Gerning iblandt vort Folk. Vor Tak former sig først og fremmest som en Bøn til Gud om Velsignelse over vor trofaste Overhyrde og dernæst som en Tak til Dem selv, Hr. Biskop, for alt, hvad De har virket for os her i vort Fædreland i de mange Aar, og som en Anmodning til Dem om at modtage følgende Gave, der bedes anvendt efter Deres Højærværdigheds eget Ønske og bedste Skøn.

Med Adressen fulgte mange Hundrede Underskrifter fra hele Landet og en lille Æske af fine Stene, indeholdende 5000 Kr. i Guld. Derefter traadte Repræsentanterne fra hver enkelt Menighed frem for Biskoppen og udtalte i faa Ord deres Lykønskning. Fra Fredericia, Biskoppens gamle Sogne- menighed, overrakte der denne en særskilt Adresse, og Sognepræsten fra Roskilde overrakte Biskoppen fra sine Ordensbrødre i Reykjavik en oval Æske, indeholdende den hellige Ansgars Billede, udskaaret med stor Kunst i et Hvalfiskeben paa Island. Biskoppen takkede, overvældet, som han sagde, af al den Kærlighed, der blev vist ham, saa

han savnede Ord, der ret kunde udtrykke det, der rørte sig i hans Hjerte.

Da Forstanderskaberne havde fjernet sig, fik saa godt som hver eneste af Hovedstadens religiøse, godgørende, sociale og underholdende Foreninger Lejlighed til, gennem Medlemmer af deres respektive Bestyrelser, at ønske Biskoppen til Lykke.

I Forsamlingsalen var udstillet flere af de Gaver, der var blevet sendt Biskoppen. Vi kan kun fremhæve enkelte af disse, f. Eks. en køn Statue af Den gode Hyrde fra Fru Elbo, en gammel Elev af Biskoppen, en smuk Stola fra Den kristelige Kærligheds Søstre og en anden nydelig Stola fra Prinsesse Margrethe, som denne egenhændig har broderet og — efter Sigende — arbejdet et helt Aar paa. Den er altsaa maaske for største Delen forfærdiget under Prinsesse Mariæ Vejledning, og den er saaledes dobbelt kær for Biskoppen. Ligesom Præsterne ved St. Ansgars Kirke med Omhu gemmer de Paramenter, som Kejserinde Maria Theresia for halvandet Hundrede Aar siden har skænket til Kirken, vil Prinsesse Margrethes Stola, syet af hendes unge, flittige Fingre, høre til de Ting, der med særlig Omhu vil blive opbevaret i St. Ansgars Kirkes Sakristi.

Af Telegrammer kom der henad to Hundrede, blandt hvilke her blot i Dag skal fremhæves et fra Landgrevinden af Hessen. Kl. 4 om Eftermiddagen kom Grev Brockenhuus-Schack for at overbringe Biskoppen Hans Majestæt Kongens Lykønskning.

(Sluttes).

Festskriftet.

Biskop Johannes von Euch. Et historisk Tidssbillede fra den katholske Kirkes Udvikling i Danmark. Af *Johannes Baptista Metzler*, S. J., Lærer ved St. Knuds Skole i København. — Saaledes lyder Titelen paa det smukke Festskrift, som er udsendt i Anledning af

Biskoppens 50 Aars Præstejubilæum. Det behøver ikke nogen lang Anmeldelse, thi det anmelder saa at sige sig selv. Thi vi har her en paalidelig og smuk Fremstilling af Biskoppens hele Liv og af den katholske Kirkes Udvikling og Fremgang i de 50 Aar, Biskoppen har tilbragt her i Danmark. Der er intet sparet for at gøre Bogen baade paalidelig og smuk. Godt halvandet Hundrede Billeder ledsager Teksten, og man faar at se alle Kirker, Skoler, Hospitaller o. s. v. her i Danmark og af Præster alle Sognepræsterne og en hel Del andre til. Æren for det smukke Værk tilkommer først og fremmest naturligvis Forfatteren, den unge og dygtige Teolog ved St. Knuds Skole, Hr. J. B. Metzler, men uden Assistance fra forskellig Side var Festskriftet alligevel ikke blevet saa smukt og indholdsrigt, som det er. Forfatteren nævner selv adskillige med Tak i Forordet, til hvilket vi her henviser. Dog maa det fremhæves, at Ansgariusforeningen og det i Anledning af Jubilæet nedsatte Festudvalg med stor Lyst og Iver har bidraget til at skaffe Værket dets festlige og smagfulde Udseende. Ansgariusforeningens Formand, cand. mag. Kejser, og samme Forenings Kasserer, cand. phil. Hoffmann, har i den senere Tid haft et stort Arbejde sammen med Forfatteren for at naa det smukke Resultat. Ogsaa Biskoppens gamle Elev, Bogtrykker Wenk i Fredericia, har gjort et stort og dygtigt Arbejde i de sidste Maaneder. At de, der har forudbestilt Bogen, kan faa den for kun halvanden Krone, er næsten utroligt, men sandt er det. Grunden hertil er, at man har ønsket, at saa mange som muligt skulde være i Stand til at anskaffe den, og maaske ogsaa, at — skønt her røber jeg en Hemmelighed — man ikke, da man begyndte paa Arbejdet, havde tænkt sig, at det vilde resultere i saa smukt og fint et Værk, som Tilfældet er blevet.

N. H.

Et Par Smaasvar.

Kardinal Merciers Opfordring til at bede for den afdøde Kong Leopolds Sjæl har adskillige Gange aftvunget »Kristeligt Dagblad« ondsksfulde Bemærkninger og Udfald. Og nu opfordrer »Protestantisk Tidende« Ugebladet til at afkræfte den ærerørige Paastand om, at Kardinalen skulde have fremstillet Kong Leopold som et Mønster til Efterlignelse. Det har han aldrig gjort, han har blot sagt, at da Kongen var død efter at have modtaget Bodens og Alterets Sakramenter, kunde man med Haab bede for hans Sjæl. Vi kan give »Kristeligt Dagblad« fuldstændig Ret i, at er Kong Leopold — og enhversomhelst anden — død uden oprigtig Anger og under Guds Vrede, nytter det intet at bede for ham. Dog maa vi hævde, at det er vanskeligt at paastaa dette om nogen, og derfor beder vi, somme Tider med lidt, somme Tider med meget Haab, for de afdøde. Vi vil ikke, som det nævnte Blad ofte gør, naar det skriver om den katholske Kirke, fortolke alt i den værste Mening, men anerkender, naar vi taler om Protestantismen, loyalt alt godt, der findes i denne, og skal ikke forsøge paa at vinde frem ved at rive ned paa andre, men ved selv at bygge op. Og derfor hoverer vi ikke, naar Kristusfornægtelse og Skilsmisse og Statsbrutalitet faar mere og mere Magt indenfor de protestantiske Samfund, men har inderlig Medlidenhed med alle dem, der nu gør den smertefulde Erfaring, at Ordet taler Sandhed, at de, der saar Vind, høster Storm.

I denne Sammenhæng kunde det maaske være værd lige at nævne, hvor vidt Frækheden kan gaa i et andet københavnsk Blad. Det drejer sig om det nye Blad »*Sidste Nytt*«, der er stiftet for at modarbejde Smudslitteraturen, men som dog i Numret af 12. Januar sætter sig, hvad Løgnagtighed angaar, langt under vore værste Smudsblade. Der fortæller en — vi haaber uvidende — Person, Erik Givskov, at i Spanien sælges Afladsbreve, ved hvilke Folk for 1 peseta faar Tilladelse til at stjæle 15 pesetas o. s. v. Disse og flere lignende Oplysninger støtter Forfatteren paa et engelsk Værk, som hedder »*Ferrers Martyrdom*« — det

er vist et paalideligt Aktstykke! I Schweiz har Postvæsenet forbudt Besørgelsen af Postkort, hvorpaa der var trykt, at Ferrer var »snigmyrdet af Katholikerne«. »*Sidste Nyt*«s Løgne om den katholske Kirke i Spanien skal vi blot gøre opmærksom paa, derimod ikke ulejlige os med at gendrive, de er for aabenbare. Vi kan kun fraraade alle sandhedskærlige Folk at købe dette nye, uheldige Organ. At Udgiverne ikke skammer sig!

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Odense. Den højærværdigste Biskops gyldne Præstebjubilæum blev fejret i Søndags paa en værdig Maade i Odense Menighed. I Aftenprædikenen mindedes Menigheden om den dobbelte Pligt, vi havde i Anledning af dette Jubilæum: Taknemmelighedens og Forbønnens Pligt. Under den derpaa følgende Takkegudstjeneste, som blev celebreret af Redemptoristernes Provincial fra Wien, opførte Sangkoret et 4 stemmigt *Ecce Sacerdos magnus*, og Menigheden sang *Te Deum*. Kirken var fyldt til sidste Plads af Katholikker og anderledestroende. — Efter Takkegudstjenesten samledes Menigheden til et Festmøde i Forsamlings salen, som var udsmykket med Flag, Guirlander og Grønt. I Baggrunden saas Biskoppens Billede, omkranset af Grønt og danske Flag. Sangkoret udførte nogle smukke 4-stemmige Sange. Pastor Resch talte om det trofaste store Arbejde, Biskoppen havde fuldbragt i de 50 henrundne Aar. Menigheden sendte sin telegrafiske Lyønskning og sluttede Festmødet med Salmen: Fast skal min Daabspagt evig staa.

(P. R.)

Rom. I en Alder af 70 Aar er Kardinal Satolli afgaaet ved Døden d. 8. Januar Kl. 4 om Morgen. Det er en af Kirkens mest fremragende Teologer, som her er gaaet bort. Men ogsaa paa det praktiske, kirkelige Livs Omraade har han haft stor Betydning, ikke mindst, da han i forrige Aarhundredes Slutning en Aarrække var apostolisk Deleгат i Nord-Amerika, hvor han sluttede Venskab med saa fremragende Mænd som Roosevelt, Taft og Mc. Kinley. Hans Død var meget opbyggelig; hans sidste Ord var: »I Fred

vil jeg sove ind og lægge mig til Hvile.« Paven blev meget grebet ved at høre om Kardinalens Død, og han har givet Ordre til, at Satolli skal begraves fra Laterankirken, skønt denne Kirke aldrig bruges til andre Ligbegængelser end pavelige. Det er et sjælden virksomt og utrætteligt Liv, som er afsluttet ved Kardinal Satollis Død.

Østrig. Fra det bekendte Kolleg *Stella matutina* i Feldkirch (Vorarlberg) kommer Efterretningen om P. Rosenlæcher's Død d. 10. Januar. Født i 1843 i Konstanz ved Bodensö, hvor hans Fader var Klokkestøber, (af hans Værksted fremgik Klokkerne paa Ordrupshøj, som hører til de første katholske Klokker i Danmark efter 1536) traadte han 1861 ind i Jesu Selskab og blev under den tyske »Kulturkamp« sendt til Danmark April 1873. Han var med til at aabne St. Andreas Kollegiet i August d. A., men tog snart til Randers, hvor han i 2 Aar var Pastor Schlepers Medhjælper i at lede den ikke længe før grundlagte Menighed. Fra 1875—1884 var han atter paa St. Andreas Kollegiet, beskæftiget baade i Skolen og med Forvaltningen. Hans Venlighed og Nidkærhed erhvervede ham mange Venner. Een Gang rejste han paa de foresattes Bud til Færøerne for at trøste de faa Katholikker dersteds, ved hvilken Lejlighed Dampskibet ved en Uagtsomhed nær var bleven knust mellem Klipperne. 1884 blev sendt til Feldkirch, hvor han siden med ufortrøden Iver og Dygtighed har syslet med Forvaltningen. I Fjor nedbrød flere Slagtilfælde hans aandelige og legemlige Kræfter; nu har Døden, som det synes, temmelig pludselig udløst ham. R. I. P.

A.C. Congressus solito tempore ac loco vicesimo sexto hujus. Rev. P. Bannwart de Pii X^{mi} gravissima actione pastoralis disseret. Administratores.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 23. Januar Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Unio. Almindeligt Møde afholdes Onsdag Aften d. 26. ds. i Frederiksberg Allé Nr. 11.

Bekendtgørelse. til Rosenkranskirkens Menighed.

Da Menighedens Regnskab for 1909 vil blive afsluttet d. 1. Februar, bedes de resterende Bidrag (Kirkeskat, Præstепenge og Skolebidrag) indbetalt senest d. 31. ds. til Sognepræsten, Boyesgade 8². Kirkeforstanderskabet.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 23. Januar. Septuagesima. — **M. 24.**, Timotheus, Discipel af Paulus. Biskop og Martyr. — **Tl. 25.**, Herrens Bøn. — **O. 26.**, Oktav af Knud Konge. — **To. 27.**, Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. — **F. 28.**, den hellige Families Fest. — **L. 29.**, Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer.

Søndag d. 30. Januar. Sexagesima. (Ansgar).

Den h. Families Forening.

Søndag d. 23. Januar holdes i St. Ansgars Kirke **Kl. 6 Aften** en **højtidelig Festandagt**, under hvilken Foreningens Medlemmer fornyer den højtidelige Indvielse til den h. Familie af Nazareth. *Familie-Andagtsbogen bør medbringes.*

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, forsaavidt de har gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos *indertegnede* (Form. Kl. 9.—10 eller Eftm. 3.—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden **Søndag d. 6. Februar**, enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde Nr. 39) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10) eller Fru Maribo (Adolf Stens Allé Nr. 5³).

J. Braun, Sognepræst.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion **Søndag d. 23. Januar** i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8¹/₂.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 6 Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

Ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Slump).

Ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffensfeldtsgade Nr. 7.

Festskriftet

Biskop Johannes von Euch,

et historisk Tidsbillede fra den kath. Kirkes Udvikling i Danmark af *Joh. Bapt. Metzler S. J.*, udgivet af Ansgariusforeningen i Anledning af den højærv. Biskops 50 Aars Præstejubilæum, faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4). Telef. Palæ 654. **Pris 3 Kr.***

De **forudbestilte** Eksemplarer bedes afhentet hos *Johs. L. M. Hoffmann*, Købmagergade 48.

*) Ansgariusforeningens Medlemmer har 33¹/₃ % Rabat.

Kalenderen 1910

Tiloversblevne Kalendere, som ikke forventes solgt, bedes venligst omgaaende tilsendt St. Ansgars Menighedskontor, hvor den for Tiden er udsolgt.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 5.

Søndag den 30. Januar.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Biskoppens Jubilæum. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Preussen. Belgien. Frankrig. — Taksigelse fra Biskoppen. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

— + —
15.

Vintergæk.

Den lille, spirende Vintergæk, jeg for nylig saa ved en ensom Sti, vakte en Række skønne Tanker i mit Hjerte. Jeg glemte for et Øjeblik Regn og Slud; det var Vaaren, den lille Blomst mindede mig om. Den vil nu snart ringe med sine smaa hvide Klokker og tilraabe alle Vandrerne sin Hilsen: Haab paa Vaaren, paa Solen, paa Blomsterne. . .

Lad os dvæle lidt ved Vintergækken. Gid vi kunde tale om den, som Vor Herre om Liljerne og om Markens Blomster.

Mangen from Lærer har sammenlignet vort Hjerte med en Ager, hvor det gode og det onde spirer frem. Hvad i vort Hjerte svarer da til de smaa Vintergækker? Maaske de smaa Bønner, vi sender op mod Himlen midt under Dagens Arbejde? Se, disse smaa Bønner, Skudbønner, som

man kalder dem, minder os jo om Himlen, der kommer efter Livets Vinter som en evig, solrig Vaar. De spirer frem imellem Arbejdets haarde Timer ligesom Vintergækken mellem Is og Sne.

De bringer os saa mange høje, glade og kraftige Tanker. Benytter vi os da virkelig af dem? Her ser jeg en flittig Pige i sit Køkken; hun er flink, men alligevel ked af sit Arbejde. Ja, hvorfor tænker hun da ikke, idet hun beder et lille Ave, paa Guds Moder, som ogsaa vilde arbejde under lignende Forhold og gøre alt for Jesus? Der faar en et Brev med en tung Efterretning, maaske med sort Rand; han sukker og græder; hvorfor siger han da ikke: Min Jesus, du har haaret dit Kors for mig; jeg vil ogsaa gerne bære et Kors for dig. Hvor hurtigt kan man ikke sukke: Min Gud og mit alt! — Alt for dig, helligste Jesu Hjerte! — Du ved, jeg elsker Dig! — Jesu Hjerte, du søde, du vor Kærlighed stedse forøge! Der er saa mange hellige Billeder, vi kan forestille os: i Juledagene f. Eks. det kære Jesusbarn. Hvorfor staar der i Kirkerne de smukke Krybber, hvorfor de hellige tre Kongers brogede Figurer og de gode Dyr oven i Købet? Er det ikke en Slags aandelig Forfriskning at dvæle derved, om end kun for et Øjeblik!

Ja, det er glade Hjerter, hvor der spirer Vintergække hele Dagen igennem. Det er, som havde de stadig Foraaret inde, og det synes underliden, at ogsaa andre Mennesker hører denne Foraarsringen i de frommes Hjerter. Det er ogsaa dem, som arbejder bedst, fordi de stadig tænker paa, at de har himmelske Tilskuere — og overfor Gud og hans Helgener maa man dog arbejde omhyggeligt.

Du dejlige Vaarens Blomst, gid du vilde spire i alle Kristnes Sjæle, og gid der fra dine smaa hvide Klokker maatte lyde en stille Evighedssang hen over vort Liv og vor Gerning!

Fr. Mm.

Biskoppens Jubilæum.^{*)}

Det var en stor, festklædt Forsamling, der Kl. 7 om Aftenen havde fyldt Frøknerne Nimbs pragtfulde Sal, som vistnok var ukendt for de fleste og derfor virkede i

St. Ansgars Billede, udskaaret
i et Hvalfiskeben paa Island.
Gave til Biskoppen
fra Præsterne i Reykjavik.

sin fine Skønhed saa meget mere overraskende; der er sikkert ingen Sal i Hovedstaden, der giver en mere stilfuld Ramme om en Fest end denne med dens Væld af Lys, Guld og Hvidhed. I Salens Baggrund var rejst en Tribune, hvor det store Sangkor havde Plads, og ovenover paa en Balkon var der dekoreret med Bladplanter, Flag og Blomster omkring Biskoppens Statue. Der var 500 Deltagere i Festen, Herrer og Damer af alle Stænder, om der end savnedes adskillige, som kunde og burde have været med ved denne Lejlighed. Dog maa det atter fremhæves, at der — paa en enkelt Undtagelse nær — var een eller flere til Stede fra hver eneste Menighed her i Landet. Deltagerne bragte ogsaa hjem med sig en opmuntrende Følelse af katholsk Enhed og Samdrægtighed, som sikkert vil bære gode Frugter i Fremtiden. Ved Indgangen fik enhver Deltager overrakt et stort, elegant Hefte, trykt med rødt og sort og holdt sammen af en rød Silketraad, indeholdende de forskellige Sange og Kantaten. Hele Heflets Indhold, med Undtagelse af Salmen »Fast skal min Daabspagt«, skyldes Pastor *Ludvig Günther*, som saaledes har ydet et væsentligt Bidrag til den smukke Fest.

Da Biskoppen traadte ind Kl. lidt over 7 med sine Gæster, rejste den store Forsamling sig op, og Koret istemte straks følgende Velkomstsang, hvortil *W. Leblanc*, Lærer

*) Ved en underlig Forglemmelse er Pastor Resch fra Odense ikke nævnt i forrige Nr. blandt de mange tilstedeværende Præster ved Jubilæet. Roskildepræstens Navn bør rettelig staves Knapen.

ved St. Andreas-Kollegiet, havde komponeret en mægtig og velklingende Melodi.

Træd ind i Kredsen af en trofast Skare,
 du høje Præst med Guld om Sølvhaar,
 og hør, hvordan som klingende Fanfare
 vor Kærlighed og Hyldest mod dig slaar!
 Her er vi glade stævnet hid til Møde
 med Bud fra hver, hvem du er Fader for.
 I Tak og Ønsker vore Hjerter gløde.
 Din Sjælefyrd i Dag er ogsaa vor!

Paa dig i Ungdomskaar faldt Herrens Øje,
 og naadefuld han mærked dig til Præst.
 For sig og sit dig kaarede den Høje
 med ham at staa ved Altrets Offerfest.
 Det er nu alt et halvt Aarhundred siden.
 Et halvt Aarhundred! Hastig dog det randt.
 Men Blikket søger ned igennem Tiden
 saa lyst og varmt til Dage, der svandt.

Der tindrér Lys fra Lamper og fra Øjne:
 I Dag er ogsaa vor din Sjælefyrd!
 Men hvad der Glæden i vort Bryst maa højne,
 er, at dit Navn blandt os har festlig Lyd:
 Hvor kan vi varmes ved din Ivers Lue!
 Hvor er du ung og rank trods Dages Tal!
 Ej sortest Sky dit Smil har mægtet kue,
 ej tungest Sorg har knuget dig til Fald!

Som Talens Ord flød klangfuldt dig fra Læben,
 dit Hjertes Suk steg op til Gud i Løn.
 Der hented Kraften du til frejdig Stræben;
 der stod for Herren du som Præst i Bøn.
 Gud glæde dig! En anden Vaar og Sommer
 han skænke dig i Fredens trygge Havn!
 Velsignet være den, der til os kommer
 i Jesus Krist, vor Gud og Herres Navn!

Derpaa stod Pastor *Braun* frem og bød i hjertelige Ord Biskoppen og hans Gæster samt den store Forsamling velkommen og udtalte sin Glæde over, at saa mange var kommet sammen med eet Ønske og een Tanke, at hædre og takke den højærværdigste Biskop.

Derefter blev nedenstaaende Kantate afsunget, under Direktion af Kordirigent *Husson*. Det er et stort Arbejde, han og *Crescendo*, med Understøttelse af Kirkekorene fra St. Ansgars og Jesu Hjerter Kirkerne, her har præsteret.

Baade har Hr. Husson arbejdet mange Timer, ja Dage paa at udskrive Stemmerne, og han og det store Kor har holdt lange, anstrengende Prøver. Kantaten er en Komposition af Professor *Chr. Barnekow*, velvilligt overladt Crescendo til Opførelse, til hvilken Pastor Günther har skrevet Teksten, et ikke lille Kunstykke i Sammenligning med at skrive en fri Tekst, til hvilken en Komponist saa skaber Melodien. Vi skal ikke her komme nærmere ind paa Udførelsen af den pompøse Kantate; den var overordentlig vellykket, og alle de medvirkende fortjener i høj Grad Tak og Anerkendelse; skulde en enkelt Ting fremhæves, maatte det være Barytonsoloen, sunget af Lærer *Jakobsen*, og Terzetten, sunget af denne, af Musiklærerinde, Fru *Gundersøe*, og af den for sin Tjenstvillighed ved slige Lejligheder velkendte Frøken *Alexandra Nielsen*; især var den Maade, hvorpaa Koret sluttede sig til Terzetten, af glimrende Virkning. I Kantaten var indlagt et Recitativ, som blev klart og hjerteligt fremsagt af Gymnasieelev *Hubert Messerschmidt* fra St. Andreas Kollegium, med Akkompagnement paa Klaver af Organist *Hammermüller*, komponeret af denne selv.

Fest-Kantate.

Indledning og Kor.

Han vandred ad Jødelands Veje
 vor Konge stor.
 Guds Rige han havde i Eje,
 hvor Engle bor.

Paa Korsets Træ han som Offer blev lagt,
 men da sin Gerning han havde fuldbragt,
 didop han for.

Hvem skulde nu Sjælene føre af Mørket ud?
 Hvem skulde dem støtte og lede dem frem til Gud?
 Apostlenes og Disciplenes Hær
 kækt førte Kampen med Aandens Sværd
 paa Mesterens Bud.

Barytonsolo.

Træd frem for Herrens Alter, saa lyder Bispens Røst,
 men vid, at rent dit Hjerte maa være;
 for du skal døbe, ofre og bringe Ordets Trøst,
 Gud skal du tjene med Ære.
 Hans Folk skal du vogte og skærme i al Nød,
 det signe med de salvede Hænder,

ved Altrets Fod det række det himmelske Brød,
 at ej til Nat og Død det sig vender.
 Men dem, der bort er gangne og staar i Fjendens Sold,
 dem føre du til Hjorden tilbage.
 Hvem Synd du forlader, gaar fri af hans Vold!
 Fat Mod! Gud er hos dig alle Dage!

Recitation.

Hvor et Land under Jordklodens kredsende Gang
 træder ud af Mørket og møder Guds Sol,
 hilser Klokkernes Klang det stigende Lys,
 og til Alteret træder den viede Præst.
 Paa Tusinder af Altre skinner Kærter,
 i Tusinder af Hænder flammer Kalke. —
 I Storbyens Brus,
 ved Ørkenens Rand,
 i de Hvides, de Sortes, de Gules Land,
 i alle Zoner,
 tilbedt af Millioner,
 løftes mod Sky det hellige Brød,
 som Herrens Apostle i Salen nød
 hin sidste Nat før hans Pine og Død,
 og som han sine at bryde bød.
 Fra Ypperstepræsten i Romas Stad
 og ned gennem Bispernes hellige Rækker
 til den fattigste Præst i den usleste Vraa
 alle mod Himlen de Hænderne strækker
 med Guds hellige Legem og kostbare Blod
 for Verdens Brøde til Helse og Bod. —
 Men er Offeret endt, de knæler i Bøn
 som hisset for Tronen den enbaarne Søn,
 i Bøn for Folket, der tror, og for alle Sjæle,
 der end sig monne bag Løgnerne fjæle. —
 Og fra Altret gaar Præsten til Dagværket ud
 til Held for sin Broder, til Ære for Gud:
 For Barnet han aabner Guds Riges Port
 og lærer de ældre, hvad Gud har gjort;
 de skyldbetyngte faar Fred i Sind,
 de døende ledes til Livet ind;
 han raader og trøster
 og aftørerer Taarer,
 er Øje for den blinde
 og Fod for den lamme,
 Hyrde for hele den brogede Flok,
 Hjælp for dem, der staa, og Hjælp for dem, der falde,
 alt for alle!

Ved Præsten stiger Herren ned til sit Folk,
 hos Gud er han Sjælernes Talsmand og Tolke!

Terzet og Kor.

I alle Verdens Riger
 fra Hjertets Grund
 en Tak mod Himlen stiger,
 thi Gud ej fra os viger,
 om Hjertet angstfuldt skriger
 i Farens Stund.

I Præsten vil den Høje
 end blandt os bo.
 Hans Blik er Herrens Øje,
 vi for ham fromt os bøje
 og i hans Bud os føje
 med Haab og Tro.

Hav Tak, o Gud, for Ansgars Komme!
 Hav Tak, at længst den ufri Tid er omme!
 Sign alle Hyrder fromme;
 vi glade ihukomme
 dem her i Dag.

Slutningskor.

Han vandred ad Jødelands Veje
 vor Konge stor.
 Guds Himmel han haver i Eje,
 hvor Engle bor.
 Apostlenes aldrig døende Hær
 end fører Kampen med Aandens Sværd
 paa Mesterens Ord.

Den Kamp er os nær, saa vi hører dens Drøn og Brag;
 om en af dens Mænd er vi samlet i festligt Lag.
 Hans Tinding klæder den gyldne Krans;
 hans Øje skue Guds Riges Glans
 paa Sejrens Dag!

Efterat Kantaten var afsluttet og Bifaldet havde lagt sig, traadte cand. mag. *Halfdan Kejser* op paa Talerstolen og holdt følgende Tale, som vi efter Opfordring fra mange Sider gengiver i dens fulde Udstrækning efter Talerens eget Manuskript.

Højærværdigste Jubelpræst og Biskop!

»Deus adjuvabit«, »Gud vil hjælpe«, staar der som Valgsprog under Deres Højærværdigheds biskoppelige Vaaben, og at dette i Deres Mund ikke er et frontklingende, men tomt Ord eller en vag Søndagsstemning i enkelte Højtidsstunder, men et sandt og ægte Udtryk for Deres Hjertes dybeste Forvisning, for det urokkelige Haab, hvor-

paa De har bygget hele Deres Livsgerning, det ved enhver af os, der har haft den Lykke at lære Deres biskoppelige Højærværdighed at kende og nyde godt af Deres aandelige Vejledning. Og den trofaste Herre, som aldrig svigter den, der sætter sit Haab til ham, han har heller ikke ladet Deres Tillid blive til Skamme, men ogsaa paa Dem i rigt Maal opfyldt sin Forjættelse til Apostlene: »Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende«; han har lagt sin Velsignelse i Deres trofaste Arbejde i hans Vingård, saa at Deres aandelige Børn med Glæde og Stolthed kan pege paa Resultaterne. Naar vi da er samlede til Fest her i Aften, og jeg har faaet Lov til for Deres biskoppelige Højærværdighed at tolke Deres Menigheds Følelser, saa svulmer mit Hjerte af Glæde og Taknemmelighed, af Taknemmelighed mod Gud og af Taknemmelighed mod Dem, Monseigneur.

Det første, vi takker Deres biskoppelige Højærværdighed for, er da, at De i Deres Ungdom heredvillig tog imod Kaldet til det ukendte nordiske Land, langt bort fra Slægt og Venner. Da de havde modtaget den Helligaands Gave og for første Gang havde frembaaret den nye Pagts hellige Offer, syntes det jo, som om Verden laa Dem aaben. Med Deres rige Evner og med de gode Forbindelser, Deres Højærværdighed allerede dengang havde blandt de Mænd, som betød noget i det katholske Tyskland, turde De jo gøre Dem sikkert Haab om en Stilling, hvor der var Brug for Deres Evner, men som ogsaa førte til Magt og Ære. Og saa kom Kaldet, som det gerne kommer til dem, der skal blive til noget i Guds Rige, Kaldet bort fra de banede Veje, op til et fremmed Land med to smaa, fattige Menigheder, op til en Gerning, hvor der ganske sikkert var Brug for alle Deres Kræfter, men hvor det kun var meget smaat med Udsigterne til Magt og Ære. Og de tog lydlig og villig mod Kaldet, Monseigneur. Var der end mangt og meget, som kunde afskrække Dem, eet var De urokkelig vis paa: Deus adjuvabit, Gud vil hjælpe.

Og, da Deres Højærværdighed saa kom her op til vort Fædreland, sparede De ikke paa Deres Kræfter. Det første uafviselige Krav, der meldte sig, var jo Tilegnelsen af det fremmede Sprog, og, hvor grundigt Deres Højærværdighed tog fat paa denne Opgave, derom har vi jo et talende Vidnesbyrd

i, at De allerede efter et Par Aars Ophold i København overtog Redaktionen af vor Kirketidende. Et brydsomt Arbejde maa det have været med Ordbogen ved Siden at gøre Nummer efter Nummer færdigt; men saaledes blev denne Virksomhed ikke blot den første større Frugt af Deres Højærværdigheds sproglige Studier, men ogsaa den bedste Skole for dem. At opregne alle Vidnesbyrdene om Deres Højærværdigheds aldrig trættede og aldrig svigtende Virkelyst vilde være mig ganske umuligt, og der er vel heller næppe nogen af Gæsterne her, som ikke kender dem. Vi ved alle, hvorledes Deres Højærværdighed, allerede medens De var Sognepræst i Fredericia, bragte Orden i de kirkelige Forhold i Jylland og paa Fyn og grundede en Række nye Menigheder der, samtidig med at De — som vi har faaet saa smukt et Vidnesbyrd om — skabte en aldrig før kendt Blomstring hjemme i Deres egen Menighed. Men atter lød Herrens Kald til Dem: »Du gode og tro Tjener, du har været tro i det lidet, derfor vil jeg sætte dig over mere.« Og atter tog De, Monseigneur, lydig og villig imod Kaldet. Ganske vist gik De ind til større Arbejde og større Ansvar. Det var en tung Byrde, der blev lagt paa Deres biskoppelige Højærværdigheds Skuldre, men lige usvækket lød det for Deres Sjæl: »Deus adjuvabit«, »Gud vil hjælpe«. Et Deus adjuvit — og Gud har hjulpet Dem. Vilde nogen for tresindstyve Aar siden have spaaet, at Danmark i 1910 skulde tælle 24 katholske Menigheder med 36 Kirker og Kapeller, 26 Skoler og 14 Hospitaler — man havde anset ham for vanvillig. Og alt dette skyldes — næst Guds naaderige Velsignelse — Deres biskoppelige Højærværdigheds Energi og Dygtighed, Deres Evne til paa hvert enkelt Sted at vælge det rette Øjeblik og Deres taalmodige og udholdende Arbejde. Sandelig, Monseigneur, De har gjort endnu mere end den gode Tjener i Lignelsen, han, som fik 5 Talenter og med dem tjente andre 5; thi Herren gav Dem 2 Menigheder, og dermed har De vundet 22 andre.

For denne store Virkelyst takker vi Deres biskoppelige Højærværdighed, og saa takker vi Dem for Deres lyse og forhaabningsfulde Blik paa Fremtiden, fordi De har haft det vidunderlig store Mod til stadig at tage nye Byrder paa Deres Skuldre, vel ikke letsindigt som den Mand, Vor Herre for-

tæller om, der begyndte at bygge et Taarn, men ikke kunde fuldføre det, men dog saaledes, at De uden ængstlig Bekymring for Fremtiden kunde lægge det hele i Guds rige Faderhaand, vis paa, at han har Midlerne til at gøre det færdigt, og at han vil hjælpe. Og dette samme frejdige Livssyn har Deres biskoppelige Højærværdighed forstaaet at give Deres Medhjælper Del i; De har om Dem skabt en Række af trofaste Arbejdere i Herrens Tjeneste. Var Flammen ved at blive mat hos en eller anden, hos Dem var der altid nok af Begejstringens hellige Ild til at tænde den paa ny; var en ved at trættes, hos Dem var der altid en stærk Haand rede til at støtte ham; var en ved at tabe Modet, fordi Udbyttet af Arbejdet syntes saa lille, fra dem lød det altid: »Deus adjuvabil, Gud vil hjælpe; for os gælder det blot om at holde trofast ud.«

Og ikke mindst takker vi Dem, Monseigneur, for Deres store personlige Elskværdighed, fordi vi ved saa fuldt og fast, at man aldrig gaar forgæves til Deres Dør, naar det gælder Hjælp, som De er i Stand til at give. Har vi stundom mødt Dem som urokkelig i Deres Krav, da ved vi jo saa inderlig godt, at det ikke skyldes noget Ønske om egen Ære eller noget personligt Magtbegær, men ene og alene Deres bestemte Forstaaelse af, at det her gjaldt Deres hellige Embedes Ret og Myndighed, hvorfra De ikke kunde vige en Fodsbred.

Og til sidst vil vi af hele vort Hjerte takke Deres biskoppelige Højærværdighed for Deres Kærlighed til vort Fædreland, vort Folk, vort Sprog, vor Historie og alle vore dyrebare Minder. Det er ikke let at skabe sig et nyt Fædreland; ja, jeg tror, jeg tør sige: menneskelig set er det umuligt. Den, som kaster Vrag paa sit gamle Hjem, fordi han har forgabet sig i det fremmede, eller den, som bytter det bort for ydre Fordels Skyld, eller den, som har boet saa længe i Udlandet, at Vanen har bragt ham til at føle sig hjemme der, han kan maaske forspilde sit gamle Fædreland, men han vinder sig ikke et nyt, saa sandt som han slet ikke ved, hvad et Fædreland er. Men, naar et Menneske — som den hellige Paulus siger — bliver alt for alle for at kunne frelse alle, naar han bliver som en Jøde for Jøderne og som en Græker for Grækerne i den Herres Tjeneste, for hvem der ikke er Hedning eller Jøde,

Omskærelse eller Ikke-Omskærelse, Barbar eller Skythe, da er det, som var umuligt for Mennesker, blevet muligt for den almægtige Gud, der endogsaa havde kunnet opvække Abrahams Børn af Stenene, om han havde villet. Og saaledes er De, Monseigneur, skønt De sikkert vedblev at være tysk for Deres tyske Slægt og Venner og aldrig har glemt det Land, hvor Deres Vugge stod, dog samtidig fuldtud bleven dansk for os Danske for at vinde Sjælene for Jesu Kristus. Alt som De voksede mere og mere sammen med vort Folk, slog ogsaa Kærligheden til Danmark dybere og dybere Rod i Deres Hjerte, saa at De, den fremmedfødte, har kunnet udføre et Arbejde blandt os med saa nationalt et Præg, som kun de færreste har evnet. Overalt, hvor de kunde, har De søgt saa meget som muligt at knytte det nye, De skabte, nøje til Minderne fra vort eget Folks lykkeligste Dage i Middelalderen. Billederne af vort Fædrelands to største Helgener, Ansgar og Knud Konge, staar i Deres biskoppelige Vaaben, og de staar der med Rette. Den vennesæle, opofrende og utrættelige Apostel Ansgars og den nidkære Forsvarer af Kirkens Ret, den bellige Kong Knuds Aand og deres Kærlighed til Danmarks Folk har hvilet over hele Deres Livsgerning. Og, naar det endelig i nogen Maade begynder at gaa op for Almenheden, at vi Katholikker ikke er fremmede Snyltegæster, men gode Danske, saa skyldes dette ikke mindst Dem, Monseigneur, Deres Virksomhed og den Sympathi, De har forstaaet at vinde hos alle.

Saa klinger al den Tak, vi skylder Deres biskoppelige Højærværdighed, da ud i en inderlig Bøn til Gud, en Bøn for Dem selv og en Bøn for Deres Livsværk. Vi vil bede Herren, at han endnu i en Aarrække vil bevare Dem, Monseigneur, i Deres fulde Arbejdskraft til Gavn for Kirken i Danmark, at han vil give Dem en lys og lykkelig Livsaften og engang skænke Dem sin rige Løn, som overgaar al Forstand, den store Herlighed, som intet Øje har set og intet Øre har hørt. Og vi vil bede ham, at Deres biskoppelige Højærværdigheds Livsværk ikke maa lægges øde; De har jo ikke bygget paa Sand, men paa den faste Klippe, og vi lover Dem her, Monseigneur, at vi — hver paa sin Plads og med de Evner, Gud har givet ham — vil arbejde tro-

fast med i Deres store Gerning. Saa tør vi ogsaa trygt stole paa, al den Bygning, Deres biskoppelige Højærværdighed mere end nogen anden har været med til at opføre, ikke blot vil kunne trodse alle Angreb — »thi Herrens Værk skal staa, mens Døgnets Magter maa forgaa«, — men at der stadig maa lægges nye Fløje til den og rejses nye Taarne, saa at vi kommer nærmere og nærmere mod den store Dag, da ogsaa i Danmark alle er blevet eet. Kan der end komme Trængsels-Tider, vi ved dog, at Sejren bliver vor; thi Gud vil hjælpe os, Deus adjuvabit.

Da Bifaldet havde lagt sig efter denne, baade hvad Indhold og Form angaar lige fuldkomne Tale, sang Koret, til Melodi af den schweiziske Komponist *Nägeli*, følgende Sang:

Opad, o Gud, mit Blik jeg vender
og slaar til Sang min Strengelæg.
Jublende Tak til dig jeg sender,
fordi du aldrig fra mig veg.
Hvor har du hævet højt den svage,
ind i din Favn mig villet drage!
Dig svær jeg Tro med Haand og Mund,
Herre, min Gud, til sidste Stund!

Tidligt i Gry, i Natten stille
har jeg dig tjent med Liv og Lyst;
og naar dit Rige her led ilde,
da løfted harmfuldt sig mit Bryst.
Ej større Fryd kan Jorden skænke
end dig at elske, dig at tænke.
Dig svær jeg Tro med Haand og Mund,
Herre, min Gud, til sidste Stund!

Kampen, der Haaret længst har bleget,
skal følge mig til sidste Frist;
Flaget, jeg ingen Tid har sveget,
omklamrer jeg til Livets Brist.
Døende selv jeg Sværdet svinger,
frejdig jeg Livets Offer bringer.
Dig svær jeg Tro med Haand og Mund,
Herre, min Gud, til sidste Stund!

Derpaa besteg endelig *den højærværdigste Biskop* Talerstolen, hilst med Jubel af den store Forsamling. Da Stillehed var indtraadt, talte han omtrent saaledes:

»Det var lettest at staa her uden at sige nogetsomhelst, saa overvældet er jeg. Der er sagt meget, altfor meget om mig, og jeg erfarer mere og mere Sandheden af Apostlens Ord: Af Guds Naade er jeg det, jeg er, og hans Naade har ikke været forgæves. Jeg kunde jo nok fortælle noget af mit lange Liv, men i det smukke Festskrift er der alt fortalt tilstrækkeligt. Lad mig blot fortælle et lille Træk fra Præstedagenes tit anstrengende Tid. En Lørdag Aften Kl. 10 fik jeg Brev til Fredericia om at komme over til en Landsby paa Fyen for at give en syg de sidste Sakramenter. Jeg fik fat paa en Baad og blev sat over Lille Bælt. I Strib fik jeg en Vognmand vækket, og han kørte mig 2 Mil til den betegnede Landsby. Det eneste Sted, hvor der var Lys, bankede jeg paa, og der laa ogsaa den syge og ventede mig med Længsel. Kl. 8 Søndag Morgen var jeg i Fredericia, hørte Skriftemaal, sang Højmessén Kl. 10 og prædikede, hvorpaa der endelig kom lidt Hvile. En anden Gang sneglede jeg op gennem Jylland, til Egnen mellem Aarhus og Grenaa. Der samlede jeg 30 scælesiske Arbejdere i en Jordhytte, Bjælkerne tog vi ud af Loftet og lavede et Alter deraf, og Vinduerne tog vi af, saa de kunde følge den hellige Handling. Ogsaa paa Island, den i vore Dage saa meget omtalte Ø, har jeg været som Sognepræst i Fredericia. I Reykjavik var der den Gang ingen Katholikker; 14 Dage har jeg læst Messen ganske alene, kun en Søndag kom to Katholikker fra London til Stede; nu er der Kirke der oppe og blomstrende Skole med 100 Elever.

Og saa maa jeg sige Tak. Jeg bringer alle mit Hjerter mest uskrømtede Tak. Jeg takker allerførst mine Embedsbrødre, som bærer Dagens Byrde og Hede med mig. Uden dem havde jeg været afmægtig, kun ved deres Hjælp er der opnaaet de herlige Resultater. For 50 Aar siden skrev jeg, Aftenen før jeg modtog den hellige Præstevielse: O hellige Petrus, paa hvis Festdag jeg skal modtage den hellige Vielse, giv mig at følge i dine Fodspor, lær mig Lydighed mod min Biskop! Denne Lydighed og Samdrægtighed i Kirken har saa uendelig meget at sige, om den har Herren selv bedet i den sidste Nat før sin Lidelse. Dernæst siger jeg Tak til de mange Søstre for deres store,

velsignelsesrige Gerning! Og Tak til Kirkeforstanderskaberne, i hvilke der har hersket saa god en Aand! Tak til alle ædle Mænd og Kvinder for Arbejdet i Næstekærlighedens og den sociale Virksomheds Tjeneste! Ja Tak til alle, alle, ingen vil jeg undtage eller glemme. Og særlig Tak for den smukke Bog; den var mig en Overraskelse, jeg var nær ved at falde om af Forbavselse, da jeg saa, hvor mange Kirker og Præster der var, hvor skøn vor Virksomhed udfoldede sig.«

Da Biskoppen satte sig, vilde Jubelen og Klappen slet ikke høre op, før han atter rejste sig. Han henvendte nu paa Tysk nogle takkende Ord til Grev Stolberg, som bar et Navn, der havde saa god en Klang i Danmark. Han takkede ham for det dyrebare Venskab, den hele stolbergske Familie nærede til ham, og for den Støtte, Bonifaciusforeningen ydede Arbejdet her i Danmark.

Derpaa traadte Grev *Hermann Stolberg* op paa Talerstolen. Han beklagede ikke at kunne tale Dansk, men at maatte benytte sit Modersmaal. Han udtalte sin Glæde over, at Biskoppens Gerning var vokset saa godt, en Udvikling, man fulgte med Interesse i det katholske Tyskland. Han kom ikke alene som Ven, men ogsaa udsendt af Bonifaciusforeningens Hovedbestyrelse. Han sluttede med at ønske de danske Katholikker Enighed i Tro og Haab og Kærlighed. Derefter sang den hele Forsamling staaende »Fast skal min Daabspagt evig staa« i den Redaktion, som har været benyttet før ved større katholske Møder.

Hermed var den egentlige Fest til Ende, men godt 200 blev tilbage for at tage Del i Soupeen. Da der skulde spises i den samme Sal, hvor Festen var bleven afholdt, spredte Gæsterne sig i de mindre, men lige saa smukke tilstødende Lokaler, hvor en lille Time hurtigt hengik under indbyrdes Samtale. Ogsaa denne tilsyneladende uheldige Pause var til stor Opmuntring. Der blev stiftet mange Bekendtskaber mellem Trosfæller fra de forskellige Landsdele, og mange gamle, halvt forglemte Venskaber blev der Lejlighed til at opfriske. Biskoppen bevægede sig, frisk og utrættet, om i de forskellige Værelser og hilste paa gamle og unge, og var der end mange af disse sidste, han ikke kendte,

kunde han ofte af Familieligheden sige, hvor den unge Dame eller Herre havde sit Udspring fra.

Kl. omkring 10 gik man til Bords i den smukke Festsal. Fabrikant *H. Hoffmann* bød velkommen og udnævnte Grosserer *C. B. Lohrer* til Dirigent ved Bordet. Denne gav først Ordet til Observator *Pechüle*, som udbragte den første Skaal for Paven og Kongen. Noget efter fik Bogtrykker *Wenk* fra Fredericia Ordet for at udbringe Biskoppens Skaal. Han talte omtrent saaledes: »Da Biskoppen i Fjor havde 25 Aars Jubilæum som Styre af den katholske Kirke i Danmark, var vi i Fredericia glade for, at denne Fest fejredes i al Stilhed; thi det var kun med Vemod, vi kunde have fejret den, da det ogsaa var 25-Aarsdagen for vor Skilsmisse fra Biskoppen som Sognepræst. Da Biskoppen 1864 kom til Fredericia, var Byen selv et Kaos, Menigheden laa hen i Dvale, og dens Anseelse var ringe. Vel havde der fra 1652 været en Slags Religionsfrihed i Fredericia, men der var alligevel kun lidt Liv i Katholikkerne. Da Biskoppen efter 20 Aars Forløb forlod Fredericia, efterlod han sig en levende, dansk Menighed med gode Skoler og Føreninger og vel anset i Byen. Derfor bragte ogsaa Fredericia Menighed Biskoppen en ganske særlig Tak paa denne hans Festdag.«

Noget efter fik Pastor *Günther* Ordet for at tale for de udenlandske Gæster. Han takkede baade Grev Stolberg, Præsterne og Biskoppens Nevøer, fordi de var kommet saa langvejs fra for at hjælpe os med at hædre og takke vor Biskop paa hans sjældne Festdag. Han bad Gæsterne tage med til deres Fædreland en broderlig Hilsen fra deres Trosfæller her i Danmark med Tak for al kærlig Hjælp og Støtte.

Derefter takkede Grev *Stolberg* for de venlige Ord, der var rettet til ham, og udtalte hjertelige Ønsker for den katholske Kirkes Fremgang i Danmark. Nu var Klokken bleven godt halv tolv, og den højærværdigste Biskop rejste sig op for stille at tage hjem. Imidlertid opdagede Gæsterne, at Biskoppen gik, og glade Hurraraab ledsagede ham til Døren.

Pastor *Storp* fra Westphalen vilde, da han jo var bleven regnet med til de udenlandske Gæster, ogsaa bruge et

for ham udenlandsk Sprog, hvorefter han paa Dansk talte for en lykkelig Fremgang for alle katholske Menigheder i Danmark.

Cand. mag. *Niels Hansen* talte til Slut for de indenlandske Gæster. Han udtalte sin Forundring over, at man ofte fandt fremmede langt mere elskværdige end de, man hver Dag levede sammen med. Det syntes, som om ens Næstes Elskværdighed voksede med Kvadratet paa den Afstand, man var fra ham. Han vilde derfor ikke ønske, at vi skulde komme hinanden nærmere, men at vi ofte ved Fester som denne maatte faa Lov til at erfare Sandheden af Loven om Afstandens Kvadrat, og opfordrede Trosfæller i Jylland og paa Fyen til at prøve paa at indbyde til lignende Fester som denne.

Efter at Grosserer Lohrer havde ønsket Velbekomme, drak man Kaffe og samtalede i de tilstødende Lokaler, og det varede længe, inden de sidste Gæster tog hjem fra den sjældnen vellykkede Fest, som ikke havde været forstyrret af en eneste Mislyd, men kun havde tjent til Troens Styrkelse og Kærlighedens Forøgelse hos alle tilstedeværende. Æren for, at Festen forløb saa godt, tilkommer ikke mindst de Mænd, der har gjort et Arbejde saa stort, som kun maaske de færreste har Anelse om, nemlig Fabrikant *H. Hoffmann*, Murmester *Günther*, Fabrikant *Beklund*, Grossererne, Brødrene *Lohrer* og adskillige andre. De har Krav paa alles Tak, og Ugebladet er gerne Tolk for denne, i dette Tilfælde sjældnen fortjente Tak.

Ved Bordet blev der sunget ikke færre end fire Sange til Biskoppens Ære, som følger her for de manges Skyld, der ikke var til Stede ved Festen.

Da Christi Lys brød gennem Oldtids Mørke,
og Sanct Ansgar svang Slaven over Nord,
da faldt der Regn paa mange Seklers Tørke,
Kulturens Frugt skød frem ved Christi Ord,
da rejste Danmark sig i Magt og Vælde
og hæved Spiret over Land og Sø —
den nye Tid skød Ham, og graa af Ælde
mod Lysets Magt den gamle monne dø.

Knud, Valdemar'er og Margrethe bygged
med Myndighed nu Danmarks Stortid op,
mens Absalon djærvt Kirkens Magt betrygged
og kløved Svantevits forvredne Krop.

Fra Skyen Dannebrog som Himlens Gave
foer ned og gav os Sejr for vor Sag.
Da var der lyst i gamle Danmarks Have —
paa sludfuld Nat der fulgte sollys Dag.

Og Saxo værnede om vor Sagas Skatte,
Kulturen blomstred op paa frugtbar Bund,
mens Sekler rullede frem og stedse satte
i Tiden nye Spor paa Kirkens Grund.
Da kom fra Syd en klam og brydsom Guse,
der mørknede Blikket, mørknede Folkets Sind,
en ny og fremmed Tid nu kom til Huse,
den seende ved Magtbud gjordes blind.

Men atter gryede en Friheds Morgen,
da man fik Lov at gaa til Fædres Tro,
da der blev Lys i Hytten som i Borgen,
og Tankens Vækster frit fik Lov at gro.
Vort Folk kan nu sin gamle Kirke kaare,
den rene Tro det nu har Lov at faa,
og Skaren den vil øges, vil ad Aare
sin Sejersgang igennem Danmark gaa.

Hav Tak, o, Biskop, for hvad du har mægtet
i Kampen for den sande Kristentro,
du er i Mod med Absalon beslægtet,
Forsagthed ej hos dig kan fæste Bo.
Frem! er dit Løsen, Modgang ej dig trætter,
og Arbejd er din Lyst, dit ét og alt,
ej frygted du at slide vaagne Nætter,
og aldrig svigted du, naar du blev kaldt.

Dansk er din Tanke, dansk dit varme Hjerte
og tro som pure Guld dit Sindelag,
du føler varmt for andres Sorg og Smerte,
gav gerne alt til sidste Aandedrag.
Naar Kirken frem med stærke Skridt er gaaet,
næst Gud, det skyldes først og fremmest dig.
Hav Tak for hvert et Skridt, du frem er naaet,
bliv hos os længe, forrest paa vor Vej.

Der er en Kirke-Vang
Med klare Kilders Strømme,
Dér toner Salmesang,
Dér vandrer Herrens Menighed
Paa Vej fra Jord til Himmel,
Omskygget af Guds Fred.

Og dér som Hyrde har
Din Gernings Daad du øvet,
Vor elskte Jubilar!

Thi dér fra Morgen indtil Kvæld
Som Præst du ledte Hjorden
Til Livets Kildevæld!

For Herrens eget Folk,
Som fromt mod Himlen hige',
Du var Gudsordets Tolk!
Med Kraft du viste Vejen grant,
Og vis og mild du styrede'
Og Vej til Hjerter fandt!

Saa vokste Frugter frem,
Og Liv blev vakt af Dvale
I Kirke og i Hjem.
Du elsket af de mange blev,
Mens man i Kirkens Saga
Dit Navn med Ære skrev!

Nu her i festligt Lag
Vi takker Jubilaren
For Virkets lange Dag!

Med Morgenrøde frem den gik,
Den var til Arbejd' viet,
Og Aften skøn den fik!

Vi ønsker dig af Gud
Al Naade til at tjene
End længe Kristi Brud!
Og modtag saa i Festens Stund
Fra Menigheders Skarer
En Tak af Hjertens Grund!

M. C. J.

Hil dig, vor Jubelpræst, vor kære Fader!
Du Kirkens Primas her i Danevang!
Vor Hyldest paa din Fest i Dag vi lader
fra fulde Hjerter tone frem i Sang.
Du kom til os som Præst, som Kirkens Tjener,
med frejldig Tro paa Guds og Kirkens Sag,
den Tro og Kraft, som Herren dem forlener,
der vies til ham under Domens Tag.

Du for os alle var den gode Hyrde,
der talte til os under Kirkens Hvælv;
du lærte os at bære Aagets Byrde,
mens kærlig Mildhed prægede dig selv.
Du rakte Haand, hvor Haand der skulde rækkes,
du gav os Mod, du vidste Raad for alt, —
og aldrig saa din Nidkærlighed vi svækkes,
hvor Herrens Ære og vort Vel det gjaldt.

Det er da os en Fryd her og en Ære
at samles med dig, høje Jubilar!
Fra Bæltets Kyster vi en Tak frembære —
saa kære Børn og Venner dér du har.
Vi ønsker fromt, at Herren dig har givet
at virke for hans Flok end mange Aar
og hist dig aabner Porten ind til Livet,
naar en Gang for hans Aasyn dér du staar!

E. J. M. (Fredericia).

Vor Tak den gælder dig i Dag,
du ædle Herrens Søn,
hos Gud du talte manges Sag,
Tak for hver kærlig Bøn.

Tak for de mange travle Aar,
for hvert et Fjed du gik
at mildne arme Sjæles Kaar —
ej altid Tak du fik.

Men du var trofast i din Færd,
holdt ud, naar der var Trang.
For dig hver Synder havde Værd
om Vejen end var lang.

Med myndig Røst, men kærligt
Sind
du lagde Skriften ud,
indtil du fanged Sjælen ind
i Naade hos vor Gud.

Med nøjsomt Sind i Ydmyghed	Som du har saa't, du høster kun
du vandred trælsom Vej,	oprigtig Kærlighed. "
men du gik frem med Hjertets	Hav Tak for alt af Hjertens
Fred,	Grund,
i Nød du svigted ej.	dig følger Herrens Fred.

Om Lørdagen var hans Højærværdighed Biskoppen i Audiens hos Hans Majestæt Kongen for at takke for Lykønsknningen, hvorefter Biskoppen aflagde Genbesøg hos Prins Valdemar og Hertugen af Cumberland som Tak for disses Lykønskingsbesøg.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Preussen. Vestlig i dette Land ligger en By ved Navn Kattowitz, som den preussiske Regering i den sidste Tid har gjort berømt, samtidig med, at den har gjort sig selv alt andet end berømt. 6 Lærere, som har været over 30 Aar i Byen og nød almindelig Agtelse blandt Befolkningen, og et Dusin Postfolk er mod deres Ønske og Vilje blevet forflyttet til langt bortliggende, ubetydelige Landsbyer, ja for enkelte Vedkommende til saadanne, hvor der ikke en Gang fandtes en katholsk Kirke. Og hvad er disses Forbrydelse? De har stemt paa to katholske Polakker ved — Byraadsvalg i Kattowitz! Saadan er Friheden i Preussen, som har Navn af og i nogle Henseender virkelig ogsaa er en Kulturstat, at Embedsmændene ikke tør afgive Stemme uden efter Regeringens Ønske. — Ogsaa i den østlige Del af Kongeriget, i Elsass-Lothringen, har der været Strid mellem Biskopperne og Statholderen, men det synes, som om den sidste ikke faar det Medhold fra Regeringen, som han havde ventet, saa Mellemværendet mellem dem vil maaske løbe ud i Sandet.

Belgien. Kong Leopolds Livsførelse har, som man vel kan tænke sig, ofte forvoldt Pavestolen baade Sorg og Vanskeligheder. Mange har nu spurgt, om man efter det Liv, Kongen har ført, kunde anse hans Omvendelse for ægte; men der kan dog ikke være Tvivl om, at hans Død var ikke alene kristelig, men endogsaa meget opbyggelig. Sin Tro havde han ikke mistet; trods sit forargelige Levned har han længe tænkt over Døden. Da han for fire-fem Maaneder siden for første Gang blev syg, tænkte han paa at ordne sine Anliggender; men han blev rask, og Tanken

herom traadte atter tilbage. I December blev han atter syg og lod Sognepræsten i Laeken kalde, for hvem han skriftede, og af hvis Haand han fik den hellige Kommunion. Dog forlangte denne, som hans Pligt bød, at enten maatte Kongen sende Baronessen bort eller tage hende til Ægte. Som bekendt valgte han det sidste, Baronessen modtog ogsaa Sakramenterne, hvorpaa hun blev viet til Kongen, elleve Dage før dennes Død. Fra den Tid af lagde Kongen bestandig en levende Tro og fuldkommen Gudhengivenhed for Dagen. Før han blev opereret, begærede han atter Bodens og Alterets saavel som den sidste Salvelses Sakramenter. Derpaa bad han om at faa Del i den fuldkomne Aflad i Dødens Øjeblik. Da Præsten svarede, at Betingelsen for denne Aflad var, at man med redebont Sind modtog Døden af Guds Hænder, havde Kongen først en lille Kamp med sig selv, men derpaa sagde han med styrket Sind: »Gud er Herre. Jeg er i hans Hænder, og jeg modtager alt, hvad han ønsker.« — Det nye Kongepar synes at have erhvervet sig deres Folks Yndest, ikke mindst ved deres jævne og bramfri Færden. Den olteaarige Kronprins nyder en meget borgerlig Opdragelse; han læser vel hos privat Lærer, men maa i eet og alt underkaste sig den almindelige Skoleplan; han bruger aldrig Ekvipage, men Sporvogn, og skal han paa Landet, maa han køre paa tredje Klasse i Jernbanen, for at han fra lille af kan lære Folkets Glæder og Sorger personlig at kende. Og somme Tider tager Dronningen sin ældste Søn med sig paa Sygebesøg eller til velgørende Fester og Udsalg, hvor den lille Prins selv maa give noget ud af sine ikke store Lomme-penge.

Frankrig. Skolekampen fortsættes fra Regeringens Side med den største Brutalitet. I Statens Skoler bliver Børnene af Lærerne tvunget til at lære og afskrive de af Biskopperne forbudte Bøger. For Tusinder af Børn er Skolen blevet et Sted, fuldt af utallige Kvaler. Tallet paa Børn, der for deres Troskabs Skyld mod deres kristne Forældre udelukkes af Skolerne, vokser fra Dag til Dag. En Pige, hvem Lærerinden havde befalet til Straf at afskrive en Sætning af de forbudte Bøger, skrev rystende og under Taarer paa sin Tavle: »Jeg tror paa Gud, jeg tror paa Gud. . . .« Straffen lød paa Udvisning af Skolen. Af Øvrigheden paalægges det Lærerne slet intet Hensyn at tage til Forældrenes Ønsker og blot gaa hensynsløst frem. En Lærerinde blev forflyttet til et afsides liggende Sted, fordi hun havde undervist mundtligt i Historie i Stedet for efter en forbudt Bog. Saaledes har det gaaet fra Dag til Dag, Maaneder igennem. Mange Skoler staar tomme, og de statslønnede Lærerkæfter har intet at bestille.

Taksigelse

fra

Biskoppen.

Ved det store Festmøde i Anledning af mit gyldne Præstjubilæum benyttede jeg Lejligheden til mundtlig at udtale min Tak for de ualmindelige Beviser paa Hengivenhed og Kærlighed, som Katholikerne i Danmark havde lagt for Dagen. Jeg ønsker nu ogsaa gennem Nordisk Ugeblad at bringe min hjerteligste Tak til alle dem, som har tænkt paa mig i Kærlighed, men ikke har kunnet overvære denne Fest. Jeg beder dem alle om at modtage min dybt-følte og inderlige Tak.

Jeg har glædet mig over de mange Gaver fra smaa som fra store. Hver enkelt Gave har haft Betydning for mig i Forhold til det Sindelag, med hvilket den blev givet. Særlig har jeg glædet mig over den store Gave paa 5000 Kr. fra Katholikerne her i Landet, en Gave, som har gjort det muligt for mig at realisere en Yndlingstanke, som jeg i lang Tid har næret, nemlig at grundlægge **et Pensionsfond for svage-lige og ældre Præster**. Jeg har det Haab, at Giverne vil finde denne Anvendelse af Gaven i fuld Overensstemmelse med deres Hensigter.

Allermest har jeg følt Glæde ved at se, hvorledes de danske Katholikker ved denne Lejlighed har søgt at lade deres hele Adfærd være et Udtryk for den store Tanke: **Een Hjord og een Hyrde**.

København, den 24. Januar 1910.

✠ **Johannes von Euch,**
Biskop, Apostolisk Vikar.

Spørgsmaal og Svar.

Medens undertegnede endnu var Redaktør af Ugebladet, er der et Par Gange bleven henvendt følgende Spørgsmaal til Redaktionen:

Er det nødvendigt at modtage Bodens Sakrament hver Uge (resp. hver anden Uge) for hver Dag at vinde den fuldkomne Aflad efter den daglige hellige Kommunion? — Det siges, at man ifl. den pavelige Rundskrivelse om hyppig Kommunion hver Dag kan vinde fuldkommen Aflad, selv om man skrifter sjældnere end hver Uge (eller hveranden Uge). Hvorledes forholder det sig hermed?

Da jeg imidlertid den Gang ikke fik Tid og Lejlighed til at besvare dette Spørgsmaal, vil den nuværende Redaktør maaske være saa venlig ved Lejlighed at give Plads for nedenstaaende Svar, som sikkert vil være af almindelig Interesse:

Ikke Rundskrivelsen af 20. Dec. 1905 om hyppig Kommunion, men et Dekret af 14. Febr. 1906 (Acta S. Sedis 39 pag. 63) har ophævet Nødvendigheden af at skrifte hver Uge eller hveranden for at vinde fuldkommen Aflad efter den daglige eller hyppige Kommunion. Enhver saadan Aflad, som der her kan være Tale om, og for hvilken der ellers er sat som Betingelse: Skriftemaal og Kommunion, kan altsaa ogsaa vindes uden at skrifte paany, saafremt man ikke ved svær Synd har mistet Naadens Stand; i saa Tilfælde vilde naturligtvis forudgaaende fornyet Skriftemaal være nødvendigt.

For blotte »Devotionsskriftemaal« er der altsaa ikke mere foreskrevet den hyppigt kommuniserende en bestemt Termin for at kunne vinde alle de til Sakramenternes Annammelse knyttede aandelige Fordele.

Overhovedet behøver de ikke nødvendige Skriftemaal (de saakaldte Devotionsskriftemaal) ikke at tiltage i Antal, fordi man oftere modtager den hellige Kommunion. Tværtimod kan den Slags Skriftemaal godt blive sjældnere; man maa lære at kommunikere uden Ængstelighed, med glad Tillidsfuldhed, selv om det er noget siden man har været til Skrifte, naar man blot — selvfølgelig — ikke har begaaet nogen svær Synd efter sidste Skriftemaal.

(Cfr. P. Hättenschwiller: »Die öftere und tägliche heilige Kommunion« Innsbruck Rauch. S. 66 — og P. Rechenauer: »Die kirchliche Reform des Kommunionempfangs«. Pustet, Regensburg.)

— — Skønt det ikke er berørt i ovenstaaende Spørgsmaal, kan der her med det samme gøres opmærksom paa en anden lignende Bestemmelse ved Dekret af 11. Marts 1908 (Acta S. Sedis

41, pag. 359): Naar der for en bestemt Dag er bevilliget en fuldkommen Aflad, kan det til Erhvervelse af denne Aflad forekrevne Skiftemaal aflægges hele to Dage i Forvejen, ja endogsaa tre Dage i Forvejen, naar det drejer sig om en Aflad, som kan vindes flere Gange samme Dag; og den hellige Kommunion kan modtages Dagen *forud* for den Dag, hvortil Afladen er knyttet. For Portiunkula-Afladens Vedkommende har dette allerede længe været saaledes, af den simple Grund: for at undgaa altfor stor Trængsel paa selve Dagen. Men nu gælder det samme for alle saakaldte *Toties quoties* Aflade — i Følge det ypperlige Axiom *favorabilia sunt amplianda* — ogsaa dér, hvor der næppe er nogen Fare for Trængsel.

F. Ronge.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Forhenværende Elever fra St. Knuds Skole indbydes herved til at indmelde sig i den nystiftede Forening »Steno« ved Henvendelse til en af undertegnede.

R. Cresta.

Alfr. Weber.

I. Schwartzlose.

Unio. Mandag d. 7. Februar Fastelavnsfest med Dans i Lokalet Frederiksberg Allé Nr. 11.

Mødeforeningen holder Møde Tirsdag den 1ste Februar Kl. 8¹/₄ Morgen i St. Ansgars Kirke.

Bekendtgørelse til Rosenkranskirken Menighed.

Da Menighedens Regnskab for 1909 vil blive afsluttet d. 1. Februar, bedes de resterende Bidrag (Kirkeskat, Præstepenge og Skolebidrag) indbetalt senest d. 31. ds. til Sognepræsten, Boyesgade 8².
Kirkeforstanderskabet.

Festskriftet Biskop Johannes von Euch,

et historisk Tidsbillede fra den kath. Kirkes Udvikling i Danmark af *Joh. Bapt. Metzler S. J.*, udgivet af Ansgariusforeningen i Anledning af den højærv. Biskops 50 Aars Præstebubilæum, faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4). Telef. Palæ 654. **Pris 3 Kr.***).

De **forudbestilte** Eksemplarer bedes afhentet hos *Jos. L. M. Hoffmann*, Købmagergade 48.

*) Ansgariusforeningens Medlemmer har 33¹/₃ % Rabat.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 30. Januar. Sexagesima. Ansgar, Nordens Apostel. (Ansgarius-Bonifacius Kollekt). — **M. 31.**, Petrus Nolasco, Bekender. — **Tl. 1. Februar**, Herrens Lidelse. — **O. 2.**, *Kyndelmisse* eller Marias Renselse. — **To. 3.**, *Ansgar*, Biskop og Bekender. — **F. 4.**, Andreas Corsinus, Biskop og Bekender. — **L. 5.**, Agathe, Jomfru og Martyr.

Søndag d. 6. Februar. Fastelavn. Kyndelmisse.

Første Fredag i Maaneden (d. 4. Februar).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8 Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse Kl. 8 Aftenandagt.

St. Ansgars Kirke.

Søndag den 30. Januar (St. Ansgars Fest) holdes Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med Relikvieskrinet.

Processionen den 1ste Søndag i Februar bortfalder.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen 1ste Fredag i Maaneden den 4de Februar i St. Ansgars Kirke til de aftalte Tider.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 6. Februar (Kyndelmisse) i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, forsaavidt de har gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos *underlegnede* (Form. Kl. 9—10 eller Eftm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden **Søndag d. 6. Februar**, enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde Nr. 39) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10) eller Fru Maribo (Adolf Stens Allé Nr. 59).

J. Braun, Sognepræst.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

Ved Rosenkranskirken daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).

Ved St. Annæ Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Ansgariusforeningen.

Søndag d. 6. Februar, Kl. 12 afholdes den årlige *Generalforsamling* i Forsamlingssalen Bredgade 67 o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, bedes indsendt til Formanden, cand. mag. *Halfdan Kejser*, Hyldegaards Tværvej 7, Charlottenlund, inden Torsdag d. 3. Februar.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogkøber samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 60, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Trælles bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 6.

Søndag den 6. Februar.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Fastemandat. — Aviserne om Biskoppens Jubilæum. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Fredericia. Preussen. Sverige. England. — Tilføjelser og Rettelser. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

16.

Lys.

Mon der findes et eneste fornuftigt Menneske, der ikke holder af Lyset — det fysiske og naturlige Lys? Hvem er vel glad, naar Novemberdagene begynder og Solen kun viser sig i nogle faa Timer, og endda langt nede paa Himlen? Og gaar der ikke i Slutningen af Januar og Begyndelsen af Februar, naar Dagen begynder at længes og Solens Lys at tage til, en uvilkaarlig Følelse af Glæde gennem vort Hjerte? Lyset gør glad, giver Mod og vækker Tillid.

Hvad er vel den dybere Grund til dette Syn, som ligger saa dybt indgravet i det menneskelige Hjerte? Grunden er, at Lyset er et Sindbillede paa alt godt, Mørket derimod et Sindbillede paa det onde. Gud er Lys, hos ham er der kun Lys, og han elsker Lyset. Det onde derimod elsker Mørket og opsøger Mørket og skjuler sine Gerninger i Mørket.

Tre Gange har Gud, fra hvem alt godt og alt Lys kommer, grebet ind og har vist Verden Lyset, og det var og er en stor Naade for os og hele Verden.

For det første *ved Verdens Skabelse*. Da alt var dækket med Mørke ved *Verdens Begyndelse*, skabte Gud Lyset. Lyset er altsaa den første Gave, Verden har faaet af Gud. Læg Mærke til denne Modsætning: Mørke-Lys!

For det andet *i Forløsningen*. Da hele Menneskeslægten ved Synden var nedsunken i det yderste Mørke, da det ikke mere kunde se og finde Vejen til Gud og Himlen, da selv de største Aander, Hedenskabet havde frembragt, ravede omkring i Mørket, kom et Lys fra Himlen — *lumen de lumine*, Lys fra Lyset — Lys fra Gud, Guds enbaarne Søn; i den mørke Nat traadte det ind i Verden som et *lumen ad revelationem gentium* — et Lys til Hedningernes Oplysning og til Forherligelse af Folket Israel. Med dette Lyses Indtræden i Verden kom den klare Dag over hele Menneskeslægten, og dermed Glæde og Fryd og Salighed. Saasnart Simon havde set dette Lys, udbrød han og sagde: Herre, nu lader Du din Tjener fare i Fred, thi mine Øjne har set din Frelse. — Det aandelige Mørke — Frelsens Lys!

For det tredje *i det evige Lys*. Dette blev ikke sendt ned til Jorden, men Herren har dog aabnet Vejen til det; det findes i Gud, og Gud selv er dette Lys. Det er det højeste, det skønneste, det evige Lys, som engang skal være vor Fryd og Salighed — uden Ophør. Hvilken Naade fra Guds Side, at vi engang kan tage Del i hans Lys, i hans Salighed! Hvilken Modsætning: evigt Mørke — evigt Lys!

Men husk nu tre Ting, din tredobbelte Pligt:

a) at vandre i Lyset, at være et Lysets Barn, at fuldbringe Lysets Gerninger;

b) selv at være et Lys, et Lys, som staa paa Bjerget og som ses af alle — vær et Lys i din Familie, i din Menighed!

c) at bevare levende i dit Hjerte et uvisneligt Haab om at skue og eje det evige Lys, og at glæde dig i det.

Herre, skænk os dette evige Lys!

Jos. Resch.

Fastemandat.

For Tiden fra Askeonsdag 1910 til Askeonsdag 1911 bestemmer Vi i Henhold til de Os af den Hellige Fader overdragne Special-Fuldmagter følgende for det apostoliske Vikariats Omraade:

- I. *Fastebudet*, som kun tillader eet fuldstændigt Maaltid, een Kollation og en Smule Brød om Morgen^{*)}, men udelukker al anden Nydelse af Spise, gælder for alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden for alle *Tamperdage* og *Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, før Marie Himmelfart og før Allehelgen. De øvrige *Vigilie-Fastedage* er forlagte til *Onsdagene* og *Fredagene i Adventstiden*. Forpligtede til at faste paa disse Dage er alle, som har fyldt 21 Aar, men endnu ikke er 60 Aar. Fastedagene skal hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. *Abstinentbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, gælder for *Askeonsdag*, *Skærtorsdag*, *Paaskelørdag* og Aarets samtlige Fredage. De øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser med den Indskrænkning, at paa samtlige paabudte *Fastedage* (jfr. N. I.) tillades Nydelsen af Kød kun een Gang, nemlig ved Hovedmaaltidet. De, som paa Grund af deres Alder eller formedelst Dispens er fritagne for at faste, er ogsaa fritagne for Abstinentspilgten paa Fastedagene.
- III. Paa alle Aarets Fastedage saa vel som paa Søndagene i Fastetiden er den samtidige Nydelse af Kød- og *Fiskespiser* forbudt ved eet og samme Maaltid. Dette Forbud *gælder* for alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke er alvorlig syge.
- IV. *Kødsuppe* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten slet ikke indeholder Køddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den *h. Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. Følgende Personer er med Undtagelse af Langfredag aldeles fritagne for *Abstinenten*: a) de i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner og, hvis disse fører egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; b) Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster samt alle de, der jævnlig faar deres Mad fra et offentlig Spiested; c) Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Arbej-

*) Teologerne regner gerne indtil 12 Kvint (= 60 g.)¹

dere og andre, som holdes med Kost af Ikke-Katholikker; d) de af Ikke-Katholikker indbudte Gæster; e) Medlemmer af og Tjenestefolk i Familier, hvor enten Mand eller Hustru ikke er Katholik; f) fattige, rejsende og de paa offentlige Bade- eller Kuranstalter under Kur værende Personer.

- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles der herved Myndighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* forlanger det, at forandre Faste- eller Abstinentsbudet for *enkelt* troende til en eller anden from Gerning; dog kan kun Sognepræsterne og Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet. Hermed er iøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra Forbudet mod den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* paa de paabudte Fastedage (jfr. Nr. III.)
- VII. Af Hensyn til den for alle eftergivne Strengthed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud *skal alle troende, som er i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som i denne Hensigt bliver at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift »*Faste-Almisse*«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, *skal indsendes* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.
- VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Koncils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordner Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlader de Herrer Sognepræster at bestemme det nærmere. Disse Andagter skal slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Emne til Genstand. Paa *Søndagene* i Fastetiden bliver under eller efter Skolemessen den smertefulde Rosenkrans eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.
- IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skal de troende overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.
- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige *Bud om Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt

Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart og for de Katholikker, som bor langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De troende gøres opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold saa vidt mulig bør søges overholdt.

- XI. *Højtideligholdelsen* af den første h. Kommunion fastsættes herved til den første Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende *Fastemandat* oplæses i alle Gudshuse i Vikariatet Søndag *Quinquagesima*.

København, den 31. Januar 1910.

† Johannes.

Biskop af Annstasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Aviserne om Biskoppens Jubilæum.

Den herlige Fest, danske Katholikker har fejret i denne Maaned, og som i saa høj Grad har lagt Beslag paa vort lille Ugeblads Sider, har vakt stor Opsigt rundt omkring baade i vort Fædreland og i Udlandet og er blevet omtalt i Hundreder af Aviser og Tidsskrifter. De fleste Steder har der været Billeder — ofte smukke Billeder — af Biskoppen, af et eller andet Optrin ved Jubilæet, af en eller anden af vore Kirker o. s. v., og alle Vegne har Omtalen af Biskoppen og vort kirkelige Arbejde været venlig og anerkendende, intet Steds uærbødig eller forvrænget. Vi skal ikke nærmere prøve paa at undersøge Betydningen af en saadan Anerkendelse, den aandelige Værdi, som ligger bagved en slig almindelig Hyldest, men kun notere den som et Faktum. Bedømmelsen gælder for øvrigt ikke den katholske Tro som saadan, men det Indtryk, en enkelt

Personlighed gennem et langt Liv udadtil har gjort paa den store Almenhed. I een Henseende bryder Kristendommen sig ikke om almindelig Hyldest og Anerkendelse; i en anden Henseende, som Mennesker og Medborgere, er det godt, naar de Kristne har »Yndest hos alt Folket«; saaledes havde de første Kristne det (Ap. Gern. 2,47), og derved banes der mange Gange Vej for Naaden; i den Henseende og af den Grund glæder vi os, naar den højjærværdigste Biskop saa at sige er blevet hyldet hele Landet over.

Naar jeg i det følgende giver et Udklip af forskellige Aviser, maa jeg forudskikke, at det er rent og skært Tilfældighedsarbejde. Jeg har liggende for mig 20—30 Aviser, men mangler sikkert deri adskillige, som jeg ogsaa kunde have givet interessante Uddrag af. I flere af Aviserne findes ganske den samme Beretning, saa mange af dem vilde det være overflødig at citere noget af. Jeg tager allerførst »Vort Land«, som af Pastor Gamél blandt andet har faaet følgende at vide:

»I Tilknytning til, hvad jeg før nævnte om Biskop von Euchs store Interesse for danske Forhold, skal det siges, at han aldrig har ønsket at komme tilbage til Tyskland, hvilket selvfølgelig havde staaet ham frit efter en Del Aars Virke her. Hans Interesse gaar ikke mindst i Retning af dansk Historie og Arkæologi — paa disse Felter har han samlet et Bibliotek, som vist er uden Sidestykke i privat Eje — men iøvrigt er hans Studier meget alsidige, hvad hans 15,000 Bind store Bogsamling vidner om. Den spænder over alle Felter. Personlig er Biskoppen af et meget lyst Livssyn og meget ung af Sind, præget af Jævnhed og Ligefremhed. Trods sin høje Alder en Kæmpeskikkelse, der aldrig har været syg, bortset fra et kronisk Halsonde, som hvert Aar nødvendiggør et Ophold i Ems. I det offentlige Liv tager Biskoppen ingen Del, og spørger De hvorfor, kan Svaret maaske for en Del lyde: fordi han ikke er anerkendt af den danske Regering. Sognepræsten staar i Statskalenderen, men Biskoppen ikke. Biskop v. Euch holder sig til sin Gerning.«

I »Ekstrabladet« hedder det lige saa kønt:

»Biskop von Euch havde Lov til at være stolt af dette Resultat, hvis ikke netop en af hans Kirkes fornemste Lære-

sætninger var Ydmyghed. Men saa kan jo hans Menighed her i Landet være stolt af ham, og det er den sikkert ogsaa. Han har været en god Mand og en meget klog Mand, aldrig svagt eftergivende, hvor hans Kirkes Værdighed krævede, at han skred ind, enten det saa var i stort eller smaat, heller aldrig stædig pukkende paa sin Ret. Endnu saa sent som ved Prinsesse Mariæ Død og Bisættelse gav han et udmærket Bevis paa sin store og sikre Takt, da der yntedes om, at Lejligheden vilde give Anledning til en Strid mellem de to Kirker, en Kamp om et Lig. De, der et Øjeblik kunde tro det, kendte daarligt von Euch. Og dog skulde han jo nu være kendt nok herhjemme og ogsaa vurderet efter Fortjeneste. I 50 Aar har han været Præst i Danmark, og det en dansk Præst trods sin tyske Fødsel. Han taler Landets Sprog, kender det, dets Kultur og Historie trods nogen og føler sig paa det nøjeste knyttet til det. Men der er da heller ingen, der nogensinde har haft et ondt eller uærbødigt Ord at sige om ham.«

»*Kristeligt Dagblad*« gav en objektiv Skildring af Jubilæumsgudstjenesten og refererede navnlig Pastor Kerff's Tale ret udførligt; der citeredes det første Vers af Biskoppens Salme, som dog fejlagtigt nævnedes som skrevet i Dagens Anledning.

I »*Politiken*« fandtes flere Billeder fra Festen, bl. a. det smukke Billede fra Festskriftet af Biskoppen i fuld Bispedragt. Her hedder det:

»Man maa give Katholikerne Ret i, at deres gamle Biskop, naar han træder frem i Ornat og med Krumslaven i Haand, ikke saa lidt minder om Absalon, saadan som vi ser ham over Raadhusdøren. Johannes von Euch er en typisk Prælatskikkelse; der er over Ansigtets kraftige, karakterfulde Træk, over den høje, lidt tunge Skikkelse det Præg af Værdighed og Fasthed, man uvilkaarlig udstyrer Middelalderens Kirkehøvdinger med. Og ved selve sit Embedes Art peger han tilbage til fjerne Tider; han er den første katholske Biskop i Danmark siden Reformationen. Men Hemmeligheden i den Indflydelse, han øver som Personlighed og som Pioner for den romerske Katholicisme, beror paa den Maade, hvorpaa han i sin Person knytter middelalderlige Forestillinger til Nutidens Kulturliv. Den,

der møder Biskop von Euch paa hans sædvanlige Eftermiddagstur i Bredgade, vil modtage Indtrykket af en elskværdig Københavner, der hygger sig godt paa Strøget og gerne indlader sig i Passiar, med hvem han møder. Træffer man ham i hans Studereværelse i Klosteret bagved Ansgarskirken, vil man let gennem en Samtale med ham f. Eks. om moderne Kunst og Litteratur kunne faa overraskende Indblik i en alsidig og paa mange Punkter fordomsfri Aand. Trods de 50 Aars Præstevirksomhed og den høje Alder gør Biskoppen ingenlunde noget træt Indtryk, ja, man vilde forsværge, at denne Mand paa Fredag fylder 76 Aar; han synes adskillige Aar yngre. Det er hans lyse Sinds og hans gode Humørs Skyld, siger hans Trosfæller. Vor gode Biskop har altid forstaaet at ryste Ærgrelserne og Bekymringerne af sig.«

Om og Jubilæumsgudstjenesten hedder det i samme Blad:

»Katholikerne forstaaer at holde Festgudstjeneste! Man saa det igaar ved Pontifikalmessen i Ansgars Kirken i Anledning af Biskop von Euchs 50-Aars Præstejubilæum. Den lille Kirke, der ligger saa beskedent tilbagetrukket i Bredgade, var Rammen om en Højtidelighed af megen Stil og Stemning og en Gudstjeneste af pompøs Skønhed. Alle Pladser var ved Titiden optagne af troende Katholikker, som stænkede sig med Vievand, slog Kors for sig og bøjede Knæ, idet de traadte ind i Kirken. I de forreste Stolerader saas det østrigske og det spanske Gesandtskab, i en særlig Loge oppe ved Altret Prinsesse Maries Datter, Prinsesse *Margrethe*, sammen med Hofdamen Frk. Gregersen. Overalt i Kirken straaede der Lys, og Altrene var smykkede med en Rigdom af Blomster. Gennem Vinduernes Glasmalerier skimtedes bølgende Dannebrogsslag ude i Klostergaarden. Saa intonerer Orglet en pragtfuld Salmemelodi, komponeret af Organist *Hammermüller*, og oppe fra Højaltret sætter en Procession af Kordrenge og Kirkeforstandere sig i Bevægelse ned imod Indgangsdøren for at tage imod Biskoppen, der kommer gennem Klostergangen oppe fra Bispehuset. Et pragtfuldt Skuespil bliver man faa Minutter efter Vidne til: nede fra Indgangen skrider op gennem Kirken en Procession af 40 katholske Præster, alle iførte hvide Messekaaber

over deres sorte eller hvide Ordensdragt. Forrest gaar den unge Pastor *Gamél*, Biskoppens Sekretær, og Pastor *Slump* fra Rosenkranskirken i Boyesgade. Særlig Opmærksomhed vækker Pastor *Brems* fra Vejle, fordi han viser sig i Præmonstratensernes klædelige Ordensdragt, og Pastor *Ikenmeyer* fra Aalborg, fordi han mest af alt lignede en gammel-nordisk Viking; han stikker underlig af mellem disse fremmedartede Skikkelser, blandt hvilke Pastor *Blois* fra Slagelse er en afgjort sydlandsk Munketype. I Hælene paa de 40 Præster følger seks rødkjolede Kordrenge. Bag dem dukker seks hvidklædte Smaapiger op; de strør Blomster paa Kirkegulvet, og henover Blomsterne skrider Biskoppen selv, langsomt, værdigt, med gylden Mitra paa Hovedet, Krumstaven i Haanden og iført det gyldne Pluviale, St. Josefssøstrene har skænket ham til Dagen. Han løfter Haanden velsignende mod Menigheden. Efter ham vandrer Præsterne Braun, Kettenburg og Nevøen, den unge von Euch, i gule Messekaaber.«

Ogsaa den *ferslewske Presse* har indeholdt lange og velvillige Referater af Jubilæumsfesten.

I *Jysk Morgenblad*, der udkommer i Aarhus, læses følgende:

»En af vore københavnske Medarbejdere har i Anledning af Jubilæet aflagt Biskoppen et Besøg. Han fortæller herom følgende: Den højtstaaende katholske Kirkemand bor omme bag Ansgarskirken i Bredgade. Biskoppens Dør staar aaben for alle. Han tager imod naar som helst. Et lille Skilt viser, naar Biskoppen ikke er hjemme. Det er Biskoppen selv, der straks kommer os i Møde. Hvis vi ikke bestemt kendte Prælatens værdige Træk, vilde vi næppe kunne tro, at den Mand, der staar overfor os, er den 50 Aars jubilerende Præst. Biskoppens Holdning er rank og spændstig, næsten som en Ynglings, hans Bevægelser lette og livlige — og Biskoppen fylder 76 Aar om 4 Dage. Vi beder Jubilaren fortælle os lidt om de Indtryk, han i de 50 Aar har faaet af Livet her i Danmark. »Ikke saa gerne ved denne Lejlighed,« svarer Biskoppen. »Jeg er bange for, at det skal blive misforstaaet. Men forstaa det endelig ikke, som jeg har noget ondt at sige om Danskerne! Tværtimod! Jeg maa sige, at mit

Ophold her i Landet har været mig overordentlig kært. Jeg har nemlig følt, at man er kommen mig i Møde med den mest storslaaede Gæstfrihed og en velgørende Tolerance. Man finder her i Landet en saadan kirkelig Tolerance, som man forgæves vil søge Lige til hvor som helst. Jeg tror, at det skyldes, at Danskerne har en saa udpræget historisk Sans. Hvilket Folk kender vel sin Historie saaledes som Danskerne? De forstaar at værdsætte deres Fortid, derfor kender de deres Nutid. Vi Katolikker er jo Børn af deres Fortid, og derfor forstaar de os.«

I *Vendsyssel Tidende*, som bringer et stort, pænt Billede af Biskoppen, hedder det: »Biskop von Euch er kendt som en ualmindelig jævn Mand, der er den samme overfor fattig og rig, og han er en uhyre flittig Mand, der hver Dag til over Midnat sidder i sin hyggelige, gammeldags Lejlighed, beskæftiget med sine Studier. Foruden Arkæologi har han især kastet sig over Studiet af dansk Historie, og hans historiske Bogsamling er sikkert den største private Samling her i Landet. I alt tæller hans Bogsamling over 15,000 Bind. Kun sjælden er den gamle Biskop traadt frem for Offentligheden. Men nu for nylig var det som bekendt ham, der som Katholikernes Øverste ledede Prinsesse Mariæ Bisættelse. De, der ved den Lejlighed hørte Bispen tale, vil sent glemme hans gribende Afskedsord over Prinsessens Baare. Den stærke personlige Varme, der prægede dem, vidnede om, at den afdøde stod den gamle Biskops Hjerte nær.« Den samme Karakteristik findes for øvrigt ogsaa i »*Aarhus Stiftstidende*« og i flere andre Dagblade.

Aviserne i den sydlige Del af Nørre-Jylland, baade fra Fredericia, Vejle og Horsens, hvor Biskoppen jo er særlig kendt fra sin tyveaarige Virksomhed som Sognepræst i den første af disse Byer, bragte flere længere Artikler og kortere Meddelelser om Jubilæet. I en Artikel, der findes baade i »*Horsens Avis*« og i »*Vejle Amts Avis*« læses følgende:

»Lige siden von Euch første Gang kom til Danmark, har han kæmpet for alt, hvad der var dansk, og han har udfoldet en ikke ringe Virksomhed i national Henseende. Tidligere betragtedes Katholikkerne som Udlændinge, der

taltes Tysk i Kirkerne o. s. v. Von Euch ønskede imidlertid at faa slaaet fast, at Katholikkerne var lige saa danske som vi andre, og han indrettede sin Propaganda derefter. Han lærte hurtig Dansk, og da Menigheden i Fredericia anmodede ham om at prædike paa Tysk, nægtede han det. Lige fra første Færd holdt han sine Taler paa Dansk. Han interesserer sig stærkt for dansk Historie og Topografi og har samlet sig et Bibliotek paa 15,000 Bind, som næsten udelukkende handler om disse Emner, og som vistnok er det største af sin Slags i Privateje. Sine 76 Aar til Trods er Biskoppen endnu rørig og ungdommelig. Han arbejder hver Aften til langt over Midnat, men er atter oppe om Morgenens Kl. 7 og, fraregnet en kronisk Halslidelse, som hvert Aar tvinger ham til en kortere Bade-rejse, har han aldrig været syg.«

Roskilde Tidende giver et langt, meget velvilligt Referat af Festskrifte. Ogsaa i *Fredericia Dagblad* anmeldes Festskriftet omstændeligt, og Anmelderen dølger ikke sin Glæde over, at den smukke Bog er fremstillet i Fredericia.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Som andre store Fester sluttede ogsaa den højærværdigste Biskops Jubilæum med en smuk og festlig Oktavdag. Rektor *Hausmann* havde indbudt Biskoppen til til en lille Fest paa St. Andreas Kollegium Tirsdag d. 25. Januar, og denne havde beredvillig sagt ja. Derfor var der stor Ængstelse haade blandt Lærere og Elever paa Kollegiet, da nævnte Tirsdag oprandt med en frygtelig Snestorm, thi hvor rask og modig end Biskoppen er, havde han dog fyldt de seks og halvfjerds Torsdagen i Forvejen, en Alder, hvor man til en vis Grad er afhængig af Vind og Vejr. Men alligevel rullede Biskoppen op foran Kollegiets Port præcis Kl. 11, rask og vel tilpas. Straks efter begav Biskoppen sig med alle Kollegiets Præster, Lærere, Brødre, nogle fremmede Præster o. s. v. over i den store Festsal, der overalt var pyntet med Dannebrogssflag. Scenen i Salens Baggrund var aaben og forestillede en Kirke

med Alter, Kor og smukke Billedstøtter. Eleverne var grupperede rundt om i den store Sal. Først sang et udmærket indøvet Kor en smuk dansk Sang, hvis første og sidste Vers lød saaledes:

Der staar 'en Eg i Lunden
 med Kronen højt mod Sky
 af stærke Grene tvunden,
 mod Vind og Vejr et Ly.
 Naar Stormen breder Vinger
 og farer frem med Sus,
 det ned fra Kronen klinger
 som Sang til Orgelbrus.

Der Højtid er i Skoven,
 den gamle Eg har Fest;
 forneden og foroven
 lykønsker hver en Gæst.
 Hil dig, du stolte Stamme,
 dig kranse Himlens Sol;
 dig fryde med sin Flamme
 Guds Kærligheds Symbol!

Derefter traadte Kollegiets Rektor frem og ønskede paa sine Medlæreres og alle Elevernes Vegne Biskoppen hjerteligt til Lykke. Han takkede denne for hans bestandige Kærlighed til Kollegiet og hans Interesse for Arbejdet der og lovede paa sine og alle andres Vegne Troskab i Gerningen. Til Slut udtalte han for Ungdommen, der forhaabentlig havde en lang Tid tilovers at leve i, det Ønske, at de om andre 50 Aar maatte se Biskoppens grundlæggende Arbrjude end yderligere kronet med Velsignelse. Derpaa fremsagde en tysk og en dansk Elev tydeligt og hjerteligt en versificeret Lykønskning til Biskoppen, hvorpaa der blev afsunget en smuk tysk Sang til en yderst velklingende og iørefaldende Melodi. Derefter afholdtes to Elevforedrag, af Svenskeren Erik Søderquist, der er Elev af den tyske Skole, om *den hellige Ansgar*, paa Tysk, og af Bernhard Jensen om *Absalon*, paa Dansk. Saa stod den højærværdigste *Biskop* frem og talte opmuntrende og begejstrende til Ungdommen: »Det er en lykkelig Tid, mens man er Skolediscipel, man ser lyst paa alt, glæder sig over Fuglenes Sang, over Solens lyse Straaler. Udnyt nu ret disse lykkelige Dage paa denne fortrinlige Skole. I Guds Kirke og i et troende Hjerte vokser den sande Glæde op; ægte Glæde findes ikke paa Teatre og Varieteer, men der, hvor Guds Fred er Grundvolden. For 40—50 Aar siden kunde jeg rejse milevidt uden at træffe paa nogen Katholik, men saa tyede jeg til de gamle Kirker og Klostre og fandt

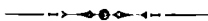
der i Aanden Trosfæller. Ogsaa I skal lære at gaa tilbage, at forbinde den katholske Nutid og Fremtid med den svundne, herlige katholske Fortid.« Derefter blev endnu en dansk Sang afsunget, hvorpaa Biskoppen meddelte alle Velsignelsen og uddelte det smukke Mindeblad til hver af de tilstedeværende, og dermed sluttede den skønne Fest. — Biskoppen har siden ingen Men følt af de lange Køreture i det barske Vintervej.

Fredericia. Menigheden her, der var repræsenteret ved Biskoppens Jubilæumsfest ved ikke saa faa af sine Medlemmer, ser med Glæde tilbage paa den skønne og opmunrende Fest. Det smukke Festskrift, der er trykt og fremstillet herovre, har i høj Grad genopfrisket Mindet om vor afholdte og nidkære Sognepræst. Fra det samme Forlag, hvorfra Skriftet fremgik, er der nu udsendt et kønt, komponeret Bind til dette, som vistnok vil være kærkomment for mange.

Preussen. Allerede før har det været omtalt i Ugebladet, hvilken Opsigt det har vakt overalt i Tyskland, at Professor i Historie ved Universitetet i Halle, *A. v. Ruville*, er gaaet over til den katholske Kirke. Af hans Bog *Tilbage til den hellige Kirke*, der skal være et smukt Vidnesbyrd om en harmonisk og alvorlig Sjæls Konversion, vil Ugebladet forhaabentligvis i et af de nærmeste Numre kunne bringe adskillige Uddrag. — For Ordens Skyld skal det bemærkes, at i Meddelelsen fra Preussen i Ugebladets forrige Nummer skulde, som Læserne sikkert straks har bemærket, Ordene »østlig« og »vestlig« have staaet i omvendt Orden.

Sverige. I Stockholm spiller den selskabelige Forening *Concordia Catholica* en ikke lille Rolle indenfor den katholske Menighed. Den afholdt saaledes i Aarets Begyndelse en stor Fest, hvori et Par Hundrede Mennesker deltog, ved hvilken Fru *Helene Nyblom* havde arrangeret smukke Tableauer af bibelsk Indhold. — Ogsaa i dette Land kan Polakkerne undertiden berede nogle Vanskeligheder. Paa Gotland blev saaledes tre galiziske Arbejdere arresterede for Drab, og det var for det fremmede Sprogs Skyld næsten umuligt at afholde Forhør over dem. Da kom Sekretær *Leon Wache* fra Malmø og Friherreinde *Jozefa Armfelt* fra Stockholm Øvrigheden saavel som deres Landsmænd til Hjælp, og det viste sig, at Polakkerne i hvert Fald havde det at anføre til deres Undskyldning, at den tyske Arbejdsformand, de havde forgrebet sig saa svært imod, havde været meget brutal i sin Behandling af de ret værgeløse Arbejdere.

England. Her har Opmærksomheden i de sidste Uger jo været fuldstændig optaget af Parlamentsvalgene. Det synes, som om de liberale vil blive lige saa stærke som de konservative eller endog et Par Medlemmer stærkere; men Irerne vil vistnok i Reglen stemme sammen med dem, saa det liberale Parti bliver maaske noget stærkere i det nye Parlament, end det selv havde turdet haabe. For de katholske Skolers Vedkommende er det ikke let at sige, hvilket Partis Sejr har mest at sige; maaske er den gunstigste Stilling den, at de to store Partier er lige stærke; thi derved vil de irske Stemmer stedse faa en afgørende Betydning; og selv om Irlænderne paa nogle Punkter vil kunne være uenige med deres engelske Trosfæller, er dog alle Katholikker i Parlamentet enige om at forsvare de katholske Skolers Velfærd, da disses Bestaaen er en Livssag for Kirken. Paa den Maade vil de forholdsvis faa Irlændere kunne faa en afgørende Stilling i Forsvaret af de fri, religiøse Skoler, som Staten ofte har prøvet paa at ødelægge.

Tilføjelser og Rettelser.

I den store Artikel om Biskoppens Jubilæum i forrige Nummer er der adskillige Ting at rette og tilføje. Forhaabentlig vil de fleste Læsere undskylde, at saaledes et og andet i Festens Tummel er blevet glemt, jeg skal forsøge paa saa vidt muligt at indhente det forsømte.

Allerførst er der desværre udfaldet et Punktum i Kandidat Kejsers Festtale. Midt paa Side 73 begynder et Punktum med *Ganske vist*. Dette Punktum bør rettelig lyde: *Ganske vist gik De ind til større Ære og større Myndighed, men langt mere dog til større Arbejde og større Ansvar*. Paa Side 75, Linje 4 fra oven, skal der ikke staa *Abrahams*, men *Abraham*.

Endvidere bør det tilføjes, at Sognepræsten fra Esbjerg paa Grund af Sygdom ikke kunde komme med til Festen; forresten er han ikke rask endnu.

Flere er ogsaa forglemt, som burde været nævnt blandt Gratulanterne. Saaledes lykønskede Elisabethsøstrene om Mandagen Biskoppen og medbragte af Gaver blandt andet en smuk Rochette, som efter Sigende Søstrene skal have syet under Nattevagt ved Sygesenge. Ogsaa Paramentforeningens Damer har udført et stort Arbejde til Festen; de har saaledes egenhændig bundet Granguirlanderne og pyntet den lange Passage ved Siden af Kirken, ligesom de har overrakt Biskoppen flere smukke Gen-

stande til kirkeligt Brug. Og endelig er det en Fejl, naar der til Slut staar, at man skylder *Fabrikant Hoffmann* stor Tak for energisk Arbejde ved Festen; der skulde have staaet *Fabrikanterne*, Brødrene Hoffmann, thi den yngre Broder, cand. phil. Hoffmann, er netop en af dem, der har haft det allerstørste Arbejde ved Arrangeringen af den vellykkede Fest.

A. Cs Foredragsrækker.

Sjette Række (Oktbr. 1909—Marts 1910).

Femte Foredrag: Onsdag d. 16. Februar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften.

Højærv. Hr. Pastor Günther og flere vil tale om

Ungdomssagen.

Bagefter Diskussion.

Mødet afholdes undtagelsesvis den ene Gang i

Citylokalet.

Forhenværende Elever i St. Knuds Skole

indbydes herved til at indmelde sig i den nystiftede Forening »Steno« ved Henvendelse til en af undertegnede.

R. Cresta,

Alfr. Weber

I. Schwartzlose,

Kronprinsessegade 24.

St. Kongensgade 36.

Forluubningsholms Allé 9.

Katholsk Sygekasse

afholder sin aarlige **Generalforsamling** Mandag d. 14. Februar, Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften, i Forsamlingsværelset Bredgade 64.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 6. Februar Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Vincentskonferensernes 1. Generalmøde finder Sted Søndag den 13. Februar Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ i Bredgade 67² o.G.

Unio. Mandag d. 7. Febr. Kl. 8 Fastelavnsfest med Dans i Lokalet Frederiksberg Allé Nr. 11. Alm. Møde Onsd. d. 9. Februar.

Festskriftet

Biskop Johannes von Euch,

et historisk Tidssbillede fra den kath. Kirkes Udvikling i Danmark af *Joh. Bapt. Metzler S. J.*, udgivet af Ansgariusforeningen i Anledning af den højærv. Biskops 50 Aars Præstejubilæum, faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4). Telef. Palæ 654. **Pris 3 Kr.***.

De **forudbestilte** Eksemplarer bedes afhentet hos *Jos. L. M. Hoffmann*, Købmagergade 48, hvor ogsaa alm. Salg finder Sted.

*) Ansgariusforeningens Medlemmer har 33 $\frac{1}{3}$ % Rabat.

Kalenderen 1910. Nogle enkelte Kalendere (25 Øre) kan endnu faas paa Menighedskont. (1—4) eller hos Hoffmann, Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 6. Februar. Fastelavn. Kyndelmisse. — M. 7., Romualdus, Abbed og Bekender. — Ti. 8., Hvide Tirsdag, Herrens Hudstrygnings Søjle. O. 9., Askeonsdag. **Fasten begynder.** (Kl. 9 højtidelig Askevielse i St. Ansgars Kirke.) — To. 10., Marias Trolovelse. — F. 11., Herrens Tornekrone. — L. 12., Serviterordenens syv Stiftere, Bekendere.

Søndag d. 13. Februar. 1. Søndag i Fasten.

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7½ med Prædiken; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Aften Kl. 8¼; St. Josephs Kirke hver Fredag Aften Kl. 7½; St. Annæ Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Ansgars Kirke.

For di Askeonsdag i Aar falder sammen med Blasiusfest, meddeles **Blasiusvelsignelsen** først d. 10. Febr. — efter hver Messe.

Eksercitier for Damer.

Fra Søndag d. 13. Februar til d. 20. Februar afholdes der i St. Ansgars Kirke under Ledelse af højærv. Hr. P. Rektor Sialm Eksercitier (aandelige Øvelser) for katholske Damer her i Staden. Alle Damer indbydes venligst til at tage Del deri.

Det første Foredrag Søndag d. 13. Februar Aften Kl. 6 (Adgang for alle).

De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8¼, Lørdag Aften bortfalder Foredraget.

Søndag Morgen Kl. 8 Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for alle).

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 6. Februar, (Kyndelmisse) i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8½.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, forsaavidt de har gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos *undertegnede* (Form. Kl. 9—10 eller Eftm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden **Søndag d. 6. Februar**, enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde Nr. 39) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10) eller Fru Maribo (Adolf Stens Allé Nr. 5^a). J. Braun, Sognepræst.

Ansgariusforeningen.

Søndag d. 6. Februar Kl. 12 afholdes den aarlige *Generalforsamling* i Forsamlingssalen Bredgade 67^a o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, bedes indsendt til Formanden, cand. mag. *Halfdan Kejser*, Hyldegaards Tværvæg 7, Charlottenlund, inden Torsdag d. 3. Februar. Deltagerne i Generalforsamlingen vil faa Lejlighed til at bese Biskoppens Jubilæumsgaver.

† At min kære Mand, Skrædermester **Bernhard Anton Hutters**, d. 1. Februar er afgaaet ved Døden, bekendtgøres herved paa egne og Families Vegne af hans dybtbærgende Enke **Christine Hutters**.

Begravelsen foregaar fra St. Ansgars Kirke til katolsk Vestre Kirkegaard Mandag d. 7. ds. Kl. 10.

Den kære afdøde anbefales indtrængende til de troendes Forbøn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Haus Høghinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

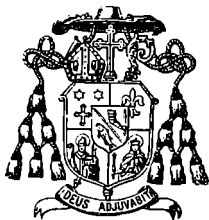
Nr. 7.

Søndag den 13. Februar.

1910.

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden. — Alkohol. — Ansgariusforeningens Generalforsamling. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Fredericia. Aarhus. Frankrig. Kanada. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Announcer.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

Johannes,

ved Guds Barmhertighed og den Apostoliske
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren! Ligeoverfor al den religiøse Sløjhed og Slaphed, der er et Kendemærke for vor Samtid, ligeoverfor den Halvhed og Uklarhed, der saa tidt karakteriserer de enkeltes religiøse og kristelige Stilling, virker det som et Fornyelsesbad i kristelig Forstand, naar man gaar tilbage til den kristne Fortid og betragter Forfædrenes

Traditioner og Fromhed. Hvilke herlige Skikkelser, baade af Mænd og Kvinder! Hvilken Karakterstyrke, hvilken Gaaen op i Guds og Kirkens Interesser! Der straalte den kristne Kirke i herligste Glans: »De vare eet Legeme og een Sjæl;« og forundret udraabte Hedningerne: »Ser, hvorledes de elske hverandre!«

Det ligger nær at spørge: Fra hvilken Livskilde udsprang dette nye Liv i den hedenske Verdens golde Ørken — hvilken Kraft frembragte disse sjældne og før ukendte Dyder, der sejrede over et uvilligt og fjendtligt Hedenskab? Jeg har stillet mig den Opgave i Dag i Korthed at besvare dette Spørgsmaal. Bortset fra Sakramenternes frelsende, rensende og helligende Naade finder jeg i den værdige og samvittighedsfulde Overholdelse og Helligholdelse af Søn- og Festdagene den egentlige og sande Grund til det herligt blomstrende Kristenliv, som i hine fjerne Dage udfoldede sig, et Liv, hvis Skønhed og inderlige Fromhed vi endnu den Dag i Dag kan og skal spejle os i. »Paa Søndagen,« siger den h. Kirkefader Ambrosius, »straalede Kristus, Retfærdighedens Sol, lig den opgaaende Sol i Opstandelsens Lys, efterat han havde spredt Helvedes Mørke.«

Søndagen var for de første Kristne uendeligt mere end den blotte Erindring om Guds Sabbatshvile; thi de fejrede paa den fortrinsvis Mindet om Verdens Forløsning ved Jesus Kristus og om dens Helligelse ved den Helligaand. De lovpriste og bekendte paa den kristne Søndag Religionens Grundsandheder, den hellige, udelte Trefoldigheds Hemmelighed. At fejre Søndagen var for dem: lydeligt, offentligt og højtideligt at anerkende Kristendommens Grundlærdomme. Men endnu mere. Kun ved at højtideligholde den og ved at deltage i den kristelige Religions Hemmeligheder paa denne Dag øste de i fuldt og rigeligt Maal af de uendelige Naadeskatte, Herren havde nedlagt i sin Kirke. Den kristne Søndag var i sin Betydning traadt i det gamle Testamentes Sabbats Sted. Men ligesaa højt som den nye Pagt hæver sig over den gamle, ligesaa højt stod Søndagen over den gamle Pagts Sabbat.

Intet Under derfor, at Forberedelsen til enhver Søn- og Festdag lagde Beslag paa Menighedens udelte Opmærk-

somhed. De troende forberedte sig ved Faste, ved Bøn og Betragtning, ved Bodsøvelser og tidt ved Nattevaagen til værdigt at kunne fejre Herrens Dag. Paa selve Dagen ilede de ved første Morgengry, endnu førend Solen var staaet op, til deres kendte Forsamlingssteder, lyttede andægtigt til deres Hyrders Ord, tog Del i den hellige Offerhandling, modtog Herrens Legeme og smagte i indre Samling, fjernt fra Verdens urolige Liv og Færd, hin indvortes Salighed og Glæde, som Verden ikke kan give. Ofte var disse Forsamlingssteder Lønkamre, kun kendte af de indviede, eller underjordiske Katakomber, som ved deres lange, mørke Gange og ved talrige Martyrers Grave opfordrede stærkt til Samling og kristeligt Alvor. Saare mange Martyrers Blod havde allerede vædet disse hellige Steder, og saare mange forlod efter endt Gudstjeneste disse hellige Steder kun for at blive udleverede i deres Forfølgeres Hænder og indlemmede i den lange, uoverskuelige Række af heltemodige Blodvidner, der var den frugtbare Udsæd, som uophørlig frembragte nye, modige Kristi Bekendere.

Denne Nidkærhed i at overvære Søndagsgudstjenesten var selv i de paafølgende Aarhundreder endnu saa levende, at det, at blive udelukket fra den fælles offentlige Gudstjeneste, fra Bønnen og Offeret, blev anset for den haardeste Straf, der kunde ramme den troende. Gerne paa-tog Synderne sig ved Kirkens Indgang de foreskrevne aarelange Bodsøvelser; intet afskrækkede dem, om de kun derved kunde opnaa atter at faa Adgang til de h. Hemmeligheder og fejre Søndagen i Fællesskab med de øvrige troende.

Ja, højtelskede i Herren, at vore Forfædre lagde saa stor en Vægt paa Søndagsbudet, det havde vist ikke blot sin Grund i Lydigheden imod Guds Bud: »Kom ihu, at du helligholder Sabbaten,« det kom vist endnu mere af, at de klart erkendte, hvad de skyldte Søndagen og dens rette Brug. Det stod tydeligt for dem — uden en rettelig Søndagshelligholdelse findes der hverken en tilstrækkelig Gudserkendelse eller en tilbørlig Gudstjeneste.

Siden hin i kristelig Forstand skønne Tid er mange Aarhundreder henrundet; Søndagsbudet har ikke mistet noget af sin Uundværlighed for enhver; Kirken indbyder

med samme Alvor som tidligere til at opfylde det. Men hvad er der blevet af de første Kristnes Iver? Hvor er dog Nutidens Mennesker forskellige fra Fortidens! Ganske vist, og jeg glæder mig over at kunne aflægge dette offentlige Vidnesbyrd, der er mange iblandt os, som betragter Søndagen og dens Indhold samt dens Forpligtelser med et sundt, kristeligt Blik, og som drager den tilbørlige Nytte af den til Gavn for deres Sjæle — men der er ogsaa dem, om hvem dette ikke kan siges. Det skorter saadanne paa det rette Syn paa Søndagens Hellighed og dens store Betydning. Eller er det maaske Skødesløshed, Overfladiskhed, Mangel paa aandelig Energi, der ligger til Grund for deres lunkne Forhold til Søndagens Krav? Hvordan det nu end er, saa gælder det for os alle, at skal Forfædrenes Troskraft og Handlefrejdighed atter besjæle os, saa kan det kun ske ved, at vi helligholder Søndagen og gør den til Midtpunkt for vort kristelige Liv. Paa Katekismens første Side betegnes det som vor Hovedopgave her paa Jorden at *erkende, elske og tjene* Gud. Søndagen, anvendt og brugt paa den rette Maade, hjælper os vidunderligt til at opfylde disse vore Hovedpligter imod Gud.

I.

Til Religionen hører frem for alt *Guds Erkendelse*. Thi hvorledes skulde vi vel kunne elske og dyrke det, som er skjult for vore Øjne? Derfor skriver den h. Apostel Paulus til Kolossenserne (1,9): »Vi aflade ikke at bede for eder og begære, at I maa fyldes med Guds Villies Erkendelse i al Visdom og aandelig Forstaaelse.« Denne Gudserkendelse bestaar altsaa ikke blot i simpelthen at antage Evangeliets Sandheder, nej, den aabner os ogsaa Adgang til den guddommelige Aabenbarings uendelige Rigdomme, den udfolder for vort aandelige Øje dens skjulte Skatte og fylder vort Hjerte med hellige Længsler.

Allerede Barnet er modtageligt for denne Guds Erkendelse, og det er Hjemmets og Skolens særlige Opgave at nedsænke denne Erkendelses Frøkorn i den barnlige Sjæl. At udelukke Barnet fra Religionsundervisningen er en Forbrydelse imod Barnenaturen. Denne første Undervisning er et uskatterligt Gode for det senere Liv. Den er vel kun

en spæd Begyndelse, men dog et Grundlag, paa hvilket der kan bygges videre; og derved efterkommer vi Apostelens Formaning om stedse at vokse i Guds Erkendelse.

Men hvem skal hygge og værne om den Sæd, der i Ungdommen er bleven saaet i vort Hjerte, hvem skal føre den igennem Opvækstens Farer til den fulde Modenhed?

Som oftest afslutter Skolen sin religiøse Undervisning netop i de Aar, hvor Farerne er størst og Fristelserne heftigst. Det var jo ønskeligt, om vi paa dette Tidspunkt af vort Liv vilde være i Stand til ved hyppig Betragtning, ved alvorligt Studium og ved daglig Læsning af gode og religiøse Bøger at løse vor vigtigste Livsopgave. Men er det ikke saa, at kun de færreste Mennesker er saa heldigt stillede, at de kan afse den nødvendige Tid paa Ugedagene til at give sig af med Religionens Studium eller med deres Sjæles religiøse Pleje og Udvikling? Sukker ikke hele Verden under Arbejdets trælsomme Aag, saa den vanskelig finder Tid til at dyrke sine højere Interesser — er vi ikke travlt optagne fra tidligt om Morgenen til sent om Aftenen med at opfylde alle de Fordringer, som de enkelte Søgndage stiller til os? Og selv om vi kan raade over den fornødne Fritid og Lejlighed, bliver da ikke Adspredelsen, Mageligheden eller overflødig Bekymring for det timelige den farlige Fristelse, der hindrer os i den nødvendige Samling?

Med Rette har Gud derfor fastsat bestemte Dage, paa hvilke vi skal gøre os fri for Arbejdets Aag, hvor vi skal afryste de timelige Sorger og udelukkende leve for vor Sjæl. Disse Dage er Aarets Søn- og Festdage. »Seks Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning, men den syvende Dag er Herrens Sabbat; da skal du ingen Gerning gøre . . . thi Herren velsignede Sabbatsdagen og helligede den.« (Exod. 10,11.) Saaledes har Gud engang talt, og vi alle føler endnu Vægten af disse Ord og bøjer os for deres guddommelige Myndighed. Har ikke enhver Søndag Morgen noget ejendommeligt dragende og vækkende ved sig, naar Kirkeklokkernes bløde og venlige Klang gennembæver Luften og kalder til Kirkegang og Bøn, naar festklædte Skarer, Mænd, Kvinder og Børn, i stedse tættere Klynger bevæger sig frem i een Retning, samles paa eet Punkt? Det er Kirken, Guds-

huset, som paa denne Dag drager dem til sig, hvad enten Solen nedsender sine venlige Straaler, eller knugende Frost og Kulde binder den hele Natur. Ja, selv den vantro kan ofte paa en saadan Dag og ved et saadant Syn blive greben af en Art Hjemvé; dæmrende stiger det op i hans Indre: Jeg er skabt til noget højere, til noget, der er værdigere end idelig at trælle for Tidens Tant.

Betræder vi Kirken, saa ser vi den hele Menighed flokkes omkring Prædikestolen; enhver indfinder sig i Tide. Tavshed, Samling allevegne. Kun een Røst høres i det vide Rum. Det er vel en menneskelig Røst, men dens Indhold er guddommeligt. Det er Gud selv, som i Prædikenen vandrer og taler med de troende ligesom fordem med Adam i Paradiset, ligesom fordem med Disciplene paa Vejen til Emmaus. Vor hellige Religions ophøjede Sandheder, den guddommelige Aabenbarings uendelig rige Indhold, Forløsningens hele Værk drager i Kirkearets Evangelier forbi vort aandelige Blik. Hvad vi engang har lært i vor Katekismus, træder nu levende frem for vor Sjæl; Jesu hele Liv gentager sig for vore Øjne. Fra Søndag til Søndag trænger vi dybere og dybere ind i den guddommelige Læres righoldige Skakter, og vi naa da tilsidst hin Klarhed, hin faste Overbevisning og hin Begejstring for vor Tro, som fordem var vore Førfædres største Klenodie. Er dette Klenodies Glans bleven fordunklet, ja, er mange udsatte for den Fare helt at miste det, lad dem da stille det alvorlige Spørgsmaal til sig selv, om det ikke er deres Ligegyldighed overfor Gudsordets Forkyndelse, der har formindsket deres Tros Frejdighed og foraarsaget den nuværende aandelige Kulde og Følesløshed.

Ganske vist paabyder Kirken ikke ved et udtrykkeligt Kirkebud at høre Søndagsprædikenen, men den Kristne, som vanemæssig og uden Undskyldning Gang paa Gang bliver borte fra Gudsordets Forkyndelse, gør sig uden Tvivl skyldig i en Pligtforsømmelse.

Vor guddommelige Frelser siger: »Den, som er af Gud, hører Guds Ord.« (Joh. 8,47.) Og atter: »Mennesket lever ikke af Brød alene, men af ethvert Ord, som udgaar af Guds Mund.« (Math. 4,4.) Saa sandt er dette Herrens Ord, at Tidens falske Grundsætninger aldrig vilde have

kunnet faa saa let og almindeligt Indpas i vide Kredse, om ikke Gudsordets Hørelse paa Søndagene var bleven forsømt eller ringeagtet Thi ved Prædikestolens Fod kan Vantroen eller Materialismen ikke vinde Fodfæste; ved Prædikestolens Fod brister den falske Filosofis aandrige Systemer som indholdstomme Sæbehobler. »Thi,« som Apostelfyrsten Petrus skriver, »alt Kød er som Græs og al dets Herlighed som Græssets Blomst; Græsset visner, og dets Blomst affalder, men Herrens Ord bliver evindeligt, og dette er det Ord, som er forkyndt eder.« (1. Petr. 1,24.)

Om end derfor Kirken ikke anvender nogen Tvang med Hensyn til Hørelsen af Søndagsprædikenen, saa maa den dog i Bevidstheden om det Ansvar, den har for sine Medlemmers aandelige Røgt, og som den kærlighedsfulde Moder, der stædse er betænkt paa sine Børns Bedste, med Kraft og Energi arbejde paa, at saavidt muligt alle Katholikker paa Søndagen overværer Forkyndelsen af Guds Ord. Vi vilde ellers ikke kunne opfylde den *første Hovedpligt*, der paa-hviler os alle — at vokse i *Guds Erkendelse*, saa længe vi lever.

(Sluttet.)

Alkohol.

Saa langt tilbage som det er muligt at trænge i Menneskeslægts Historie, vil man finde Beretninger om Brugen af berusende Drikke. Og man vil samtidig se, hvorledes man til alle Tider har haft Øjet aabent for de Ulykker, som fulgte dermed — — —.

Med disse Ord indleder *Dr. Arnold Møller* sin Bog om ovennævnte Emne og med ovenstaaende Titel. En Bog, der fortjener den videste Udbredelse, skreven, som den er, uden den Fanalisme, man hyppigt finder hos Afholdsigitatorer, og som virker frastødende paa Størsteparten af virkelige Afholdsvenner. Roligt og jævnt gendriver Forf. den gængse Opfattelse, at Alkoholen virker styrkende og

oplivende, og paaviser, at dette saa langt fra er Tilfældet, som Alkoholen tværtimod har en svækkende, undertiden en helt lammende Virkning.

Tilsyneladende er der den stærkeste Modstrid mellem Videnskabens Udsagn om, at Alkoholen er en lammende Gift, og de Erfaringer, man som Lægmand kan gøre derom. Forholdet er jo nemlig saaledes, at det *ser ud*, som om Alkohol, nydt i maadeholden Mængde, tværtimod har styrkende og oplivende Egenskaber. Og det er denne Omstændighed, som i højere Grad end noget andet har bidraget til den uhyre Udbredelse, den har faaet.

— Enhver kender af Selvsyn det Billede, som et Menneske, der er let paavirket af Alkohol, frembyder. Udtrykkene, som han maaske plejer at søge og famle efter, falder ham nu frit og uden Vanskelighed paa Tungen. Tanker og Ideer kan ligefrem synes at sprudle frem; og Vanskelighederne ved deres Udførelse ænses han næppe. Hele Tilværelsen synes ham lysere og lettere.

Tilsyneladende er dette Billede alt andet end et Udtryk for nogen Svækkelse af Aandslivet; tværtimod tager hver Enkelthed i det sig ud som en Erhvervelse for Individet, hvorved Øjeblikket er gjort friskere og rigere for ham. Og dog beror det hele paa, at hans mest overordnede sjælelige Funktioner, og dermed hans Evne til aandelig Selvkontrol, er bristede.

Naar Talen falder ham saa meget friere, er det ikke, fordi han pludselig har erhvervet sig sproglige Evner, som han ikke før ejede; men det er, fordi han ikke længer formaar at kontrollere Ordanvendelsen. Talen flyder fra hans Læber uden smaaligt Hensyn til, om den nu ogsaa rammer de Tanker, for hvilke den skulde være Udtryk.

Som et Bevis paa, at Alkohol altid — saavel i smaa som i store Doser — indvirker svækkende paa Aandsevnerne, og at den Oplivelse, der tilsyneladende indtræder, hviler paa et Bedrag, anfører Dr. M. følgende Eksperiment:

— — Den, med hvem Forsøget anstilles, er selv Læge og vant til en daglig, maadeholden Nydelse af Alkohol; han gaar paa Forhaand ud fra, at han derved befinder sig bedst og yder det bedste Arbejde. Han bliver sat til en halv Time hver Dag at udføre eet og samme lette Aands-

arbejde, f. Eks. at addere Tal. De valgte Tal var ganske smaa, og det gjaldt om i Løbet af den halve Time at faa udført det størst mulige Antal Additioner.

I de første seks Dage fik han slet ikke Alkohol; det viste sig, at Antallet af Additioner steg fra Dag til Dag som en naturlig Følge af den større Øvelse, han erhvervede sig. Paa den syvende Dag nød han Alkohol i en Mængde, svarende til mellem een og to Bajere, og der fortsattes saaledes i 12 Dage. Man saa nu, at trods den daglige Øvelse, hvori Forsøgsindividet holdtes, steg Antallet af de udførte Additioner aldeles ikke, men begyndte tværtimod efter et Par Dages Forløb at falde jævnt ned mod det oprindelige Antal. Paa den nittende Dag berøvedes Individet paa ny Alkohol, og straks samme Dag steg Antallet af de udførte Additioner og tiltog i de paafølgende alkoholfrie Dage jævnt. Endelig afsluttedes Forsøgsrækken med to Dage, paa hvilke der atter gaves Alkohol, hvad der straks medførte en stærk Nedgang i Ydelsen.

I dette Forsøg viste det sig altsaa, at paa alle de Dage, da der ikke gaves Alkohol, blev et bestemt aandeligt Arbejde udført bedre fra Dag til Dag i Kraft af den større Øvelse, Individet erhvervede sig. Paa alle de Dage derimod, da Hjernen var under Paavirkning af en maadeholden Alkoholnydelse, havde dette — trods den stadige Øvelse — til Følge, at det aandelige Arbejde blev forringet.

Men man lærer endnu en Ting af Forsøget. Thi hver Gang man i Løbet af de 26 Dage, det varede, spurgte Forsøgsindividet (der slet intet fik at vide om Resultatet, før det hele var til Ende) om, hvorledes han selv syntes, det gik, fik man uvægerligt paa alle de Dage, da han var under Alkoholpaavirkning, det Svar, at han var udmærket oplagt og kunde mærke, at han gjorde sit Arbejde godt; paa de alkoholfrie Dage havde han derimod altid Fornemmelsen af at yde noget mindre godt.

Man har her begge Sider af Alkoholpaavirkningen: ikke alene bliver den aandelige Arbejdsevne forringet, men samtidig svækkes den aandelige Selvkontrol, saa at Individet er ude af Stand til selv at kunne mærke, at hans Arbejde bliver mindre godt. Han føler kun, at Besværet

er mindre, og forklarer ganske naturligt dette saaledes, at det er hans Arbejdsevne, der er forøget. Det er dette Selvbedrag, som har givet Anledning til hele Troen paa Alkoholens oplivende og styrkende Egenskaber.

— — Hvorlænge holder nu Alkoholens sløvende Virkning paa Hjernen sig? Ja, dette afhænger selvfølgelig af, hvor megen Alkohol man har nydt; imidlertid foregaar Udrensningen med en saadan Langsomhed, at en Alkoholmængde, der svarer til Indholdet af 3—4 Bajere, vil give tydelige Virkninger endnu efter 24 Timers Forløb. Dette vil altsaa sige, at et Menneske, der daglig nyder et saadant Kvantum Alkohol — og dette er Tilfældet med adskillige »maadeholdne« — intet Øjeblik har sin fulde aandelige Arbejdsdygtighed. Han bliver med andre Ord rykket ned paa et aandeligt lavere Trin end det, hvor han egentlig hører hjemme. — —

Saadvidt Alkoholens Indflydelse paa Menneskets aandelige Evner.

At den ogsaa har en skadelig Indvirkning paa Legemets fysiske Tilstand, er saa ofte bevist, at her intet egentlig nyt kan fremføres. Vel kendt er jo Forsøgene indenfor den engelske Hær angaaende Udholdenhed hos henholdsvis afholdende og ikke-afholdende Soldater, Alkoholisters mindre Modstandskraft ligeoverfor forskellige Sygdomme og endelig den større Dødelighedsprocent, hvilken sidste jo endog er anerkendt af en hel Række Livsforsikringselskaber, idet disse dels gennem lavere Præmier, dels gennem forhøjet Bonus yder Afholdsmænd værdifulde Begunstigelser o. s. v. o. s. v.

Sluttelig skal her anføres Dr. Møllers Ord om Alkoholismens Indflydelse paa Børnene — vel nok de mest manende i hele Bogen:

»Alkoholismen er en arvelig Sygdom, der i en Grad som intet andet bidrager til Slægtens Ødelæggelse (Degeneration) derved, at der fødes et svageligt eller sygt Afkom til Verden. Dette er ikke saaledes at forstaa, at det er den Organsygdom (i Hjernen, Nyrene, Leveren o. s. v.), som man paadrager sig ved stadig Alkololnydelse, der nedarves. Det, som gaar i Arv til Børnene, er derimod den *Svækkelse*

af hele Organismen, som den kroniske Alkoholist erhverver sig gennem den gradvise Undergravning af sit Legemes Sundhed.

I dette Forhold ligger Alkoholismens største Forbandede. Thi det vil sige, at den, der dagligt og regelmæssigt nyder Alkohol — selv om det er i maadeholden Grad — og saaledes jævnt og sikkert bereder Vejen for den kroniske Alkoholisme i sit eget Legeme, derved ogsaa kan gøre sine Børn den største Fortræd. Alkoholens svækkende Virkninger vil i mangfoldige Tilfælde naa ned til dem, saaledes at de fødes til Verden ringere udviklede saa vel legemligt som aandeligt, end de vilde være blevet det, saafremt deres Forældre havde været sunde. — —

— — Saafremt man efterforsker Afstamningen af de Børn, der fra Fødslen er svagelige, med Anlæg til Sygdomme (f. Eks. Lungetuberkulose og Kirtelsyge), eller som er daarligt udviklede i aandelig Henseende, vil man i et overvældende Antal af Tilfælde finde, at disse Børns Forældre (eller en af dem) er Alkoholister. Men ogsaa om de Børn, der fødes virkelig aandssvage, idiotiske eller paa anden Maade abnorme, gælder ganske det samme; i de fleste Tilfælde viser det sig, at den syge Hjernetilstand hos Barnet er en Arv, stammende fra Alkoholisme hos den ene eller begge Forældre. Meget jævnligt bliver Alkoholisters Børn Drankere.«

For at belyse dette, anfører Dr. M. følgende Undersøgelser:

Man efterforskede, hvorledes 215 alkoholistiske Familiers Afkom blev. Dettes Antal var i det hele 814. Af disse var 174 dødfødte eller saa svage, at de døde straks efter Fødslen; 322 var Idioter eller aandssvage; 145 var sindssyge; 62 var Forbrydere. Mellem alle disse var der en Del, som desuden var Alkoholister eller led af Ligfald eller andre alvorlige Nervesygdomme; dette var ogsaa Tilfældet med en Del af Resten, saa at der tilbage kun blev 59 normale Individier.

I en anden Undersøgelse sammenlignede man Afkommet fra ti Drankerfamilier med Afkommet fra ti Maadeholdsfamilier. — I Drankerfamilierne fødtes ialt 57 Børn. Af disse døde 12 straks efter Fødslen; 13 døde i Løbet af

de første Par Maaneder af Krampe; af de overlevende var 6 Idioter; andre 6 led af Ligfald eller andre svære Nerve-sygdomme; 10 var paa en eller anden Maade legemligt misdannede; *kun de 10 tilbageblevne var sunde.*

I den anden Gruppe af Familier fødtes 61 Børn. Af disse døde 3 straks efter Fødslen; 2 døde af Tarmkatarrh i de første Levemaaneder; 4 led af forskellige Fejl i aandelig Henseende; 2 var legemligt misdannede, de tiloversblevne 50 var sunde.

Saafernt man følger saadanne Drankerslægter gennem flere Led, viser Billedet sig at blive endnu mere grelt. Den legemlige og aandelige Ødelæggelse hos de enkelte Individider bliver stærkere, og samtidig bliver Afkommet bestandig mere faatallig. — — —

Det sker hyppigt, at man hører Angrebene paa Alkohol afviste med Henvisninger til bestemte Mennesker, der har drukket umaadeligt, og som dog altid har været sunde og stærke og tilmed opnaaet en høj Alder.

Sligt beviser slet intet. Det drejer sig i saadanne Tilfælde om Mennesker, der i Arv fra deres Fædre har faaet et kæmpestærkt Legeme, hvis Sundhed næsten ikke er til at bryde. Og paa et saadant Undtagelsesmenneske kan man ikke bygge nogen Regel.

Men dertil kommer, at det forholder sig alt andet end rigtigt, naar man blot tror, at Alkoholnydelsen er gaaet sporløst hen over en saadan Mand. Den har tværtimod sat dybe Mærker; men det kan ikke nytte at søge efter Virkningerne hos ham selv. Hans gode Arv fra de forrige Slægtled har været for uopslidelig. *Derimod skal man se paa hans Børn.* Og næsten uden Undtagelse vil man finde, at det bliver dem, der kommer til at bære Byrden af deres Faders Liv. Den Svækketse eller Sygdom, som hans Legeme formaaede at værges sig imod, har Tag i disse Børn fra den Dag, da de fødes til Verden.

— »Med alle de Oplysninger, vi har om Alkoholismens ødelæggende Indflydelse paa Afkommet, maa det være os klart, at det enkelte Individ ikke er stillet frit i Valget over for Afhold eller Alkoholnydelse. *Det er ikke alene sin egen legemlige eller aandelige Sundhed, man ved Alkoholnydelse kommer til at undergrave, men ogsaa — og i endnu*

højere Grad — Børnenes. Man tager derved et Ansvar paa sig, som ikke kan bæres.«

— — —
Ja, *hvem* tør bære et saadant Ansvar?!

V. R-L.

Ansgariusforeningens Generalforsamling.

Ansgariusforeningen afholdt Søndag d. 6. Februar Kl. 12 sin aarlige Generalforsamling i Forsamlingsalen, Bredgade 69.

Formanden, Hr. *can. mag. H. Kejser*, aabnede Generalforsamlingen og bød velkommen. Sekretæren, Hr. *G. Lohrer*, oplæste Protokollen fra sidste Generalforsamling. Derefter aflagde Formanden følgende Beretning for Aaret 1909:

Foreningen har i det sidste Aar, som sædvanlig, udgivet »Nordisk Ugeblad«, d. 57. Aargang. Bladet er blevet trykt i et Oplag af 900/925 Eksemplarer. Sideantallet har været 864 + VIII, 32 Sider mere end normalt. Abonnentantallet for 1909 var 720 mod 680 i 1908; af de 720 var 631 $\frac{1}{1}$ Pris, 41 Boghandler-Abonn. og 48 $\frac{1}{2}$ Pris. Ugebladet har i 1909 haft 8 Illustrationer i Teksten; de 3 havde Foreningen bekostet, de andre 5 var laante.

Underskuddet paa *selve* Bladet var for 1909 c. 950 Kr.; Redaktions-Udgifterne var steget og vil til næste Aar stige endnu mere, idet den højærv. Hr. Biskop har udnævnt Hr. *can. mag. Niels Hansen* til Redaktør af »Nordisk Ugeblad« fra 1. Jan. 1910, og Foreningen har tilbudt at yde et aarligt Honorar af 800 Kr.

Den hidtilværende Redaktør, højærv. Hr. Pastor *F. Ronge*, havde nemlig set sig nødsaget til at søge Fritagelse for Redaktionsarbejdet paa Grund af Mangel paa stærkt og konstant Helbred i Forbindelse med andre Vanskeligheder.

Som Formand vil jeg herved bringe den afgaaede

Redaktør en hjertelig Tak for de 5 Aars Redaktions-Virk-somhed.

Samtidig byder jeg den ny Redaktør velkommen. Det er et Brud paa de sidste 25 Aars Praksis, at en Lægmand beklæder denne Post, idet der siden 1884 har været ansat en katholsk Præst som Redaktør. Fra 1864 til 1884 var dog nu længst afdøde, fhv. luthersk Sognepræst L. V. Hansen Redaktør, altsaa et lignende Tilfælde som nu.

En anden gammel Praksis er ogsaa bleven omstyrtet; tidligere betalte Foreningen intet til Redaktionen, ja, der var endogsaa en Redaktør, der betalte Abonnement for det Blad, han selv redigerede. Men, som alt nævnt, faar den nye Redaktør et aarligt Honorar, af hvilket han dog maa betale Bladhold, Telefon og andre nødvendige Redaktions-udgifter.

Annonce-Tillæggene har i Lighed med forrige Aar været bortforpagtede mod en bestemt Afgift pr. Tillæg, ligesom ogsaa Omkostningerne ved Tillæggene er Forenin-gen uvedkommende. Kontrakten angaaende denne Afgift er forlænget til 1. Jan. 1916.

Kalenderen 1909 er som sædvanlig bleven trykt i et Oplag paa 900, og Salget har været noget lignende som i de tidligere Aar.

Af Levnedesbeskrivelsen »Den h. Stanislaus Kostka«, som har været optaget i Ugebladet, har Foreningen ladet tage 500 Særtryk, som kartonneret sælges til 25 Øre pr. Stk. Største Delen af Oplaget, c. 450 Stk., er dog solgt til en billigere Pris.

Foreningen har i 1909 ladet trykke og uddele til de større Hoteller en Fortegnelse over Gudstjenesten i Køben-havns katholske Kirker; Teksten er affattet paa 4 Sprog, Dansk, Tysk, Fransk og Engelsk.

Som Bestyrelsen delvis havde lovet paa sidste General-forsamling, har man c. 14 Dage før Nytaar ladet uddele ved alle Vikariatets Kirker en Del Tryksager, dels en Fortegnelse over kath. Litteratur og dels Opfordringer til at tegne sig som Abonnent paa Ugebladet og melde sig ind i Ansgariusforeningen. Foreningen har da ogsaa haft den Glæde at modtage Anmeldelse af over 100 nye Abonnenter og en Tilgang af c. 60 Medlemmer til Foreningen.

Det gjaldt dog om at faa Ugebladet indført i hvert Hjem i Vikariatet, og for at ogsaa ganske ubemidlede Hjem kan holde Bladet, faar Vincentskonferenserne og ligestillede Foreninger Bladet til halv Pris; dog skal der tages mindst 5 Eksemplarer; for Tiden har Foreningen c. 60 saadanne Abonnenter.

Bestyrelsen vedtog i 1909 at medvirke ved Udgivelsen af et Festskrift i Anledning af den højærv. Biskops 50 Aars Præstebubilæum d. 18. Jan. 1910. Hr. Joh. Metzler, Lærer ved St. Knuds Skole, forfattede Teksten og overlod Ansgariusforeningen det ærefulde Hverv at udgive den i Anledning af Jubilæet. Foreningen havde ved at lade den udkomme med c. 150 Illustrationer og ved en smuk Udstyrelse søgt at lade den faa Karakter af et Festskrift. Fra den i Anledning af Biskoppens 50 Aars Præstebubilæum nedsatte Komité havde Ansgariusforeningen faaet et Tilskud paa 300 Kr.

Næstefter en Tak til Forfatteren, Hr. Joh. Metzler, og til Hr. Papirh. H. C. Wenk, Fredericia, som med saa stor Interesse har taget sig af Bogens Udstyrelse og rettidige Levering, vil Foreningen ogsaa rette en Tak til de forskellige, som saa beredvilligt, og flere med pekuniære Ofre, har tilsendt Foreningen Fotografier til Brug ved Illustrationerne.

Hvad det kommende Aar angaar, da ser Begyndelsen glædelig ud; vi kan, som allerede bemærket, allerede nu, kun 1 Maaned ind i det nye Aar, glæde os over en Fremgang paa c. 100 nye Abonnenter og c. 60 nye Medlemmer. Som et Eksempel til Efterligning kan Aarhus nævnes; ved Hr. P. Schmidts ihærdige Bestræbelser er Abonnentantallet steget til det firdobbelte.

Til 150 Aars Mindedagen om den lærde Jacob Benignus Winsløvs Død har Hr. Lærer Joh. Metzler lovet Ugebladet en større Artikel, ligesom man ogsaa vil sørge for, at et Billede af Winsløv kommer i Ugebladet.

Under Udarbejdelse er en latinsk og dansk Tekst til de hellige Oliers Indvielse paa Skærtorsdag. Det lille Hefte, c. 16 Sider, bliver trykt paa tyndt Papir i Smag med Messebogen og forventes at blive færdigt c. 14 Dage før Paaske.

Endvidere vil 2 nye Udhængsskabe blive anbragt i Randers og Vejle.

Til Slut en Tak til alle, som støtter Foreningen paa den ene eller anden Maade, særlig til de Herrer gejstlige saavel i Provinsen som her i København; med deres Hjælp vil vi maaske kunne komme ligesaa vidt som i Frederiksstad i Norge, hvor det norske katholske Ugeblad *St. Olaf* holdes i hver eneste katholsk Familie.

Ansgariusforeningen er ikke nogen speciel københavnsk Forening; den har Bud til hele Vikariatet og forventer som Følge deraf ogsaa Støtte fra hele Vikariatet. Bestyrelsen paa sin Side skal da ogsaa gøre sit til, at Foreningens Formaal sker Fyldest i saa udstrakt Maal som muligt.

Før vi paabegynder Valget af en ny Bestyrelse, vil jeg henlede Generalforsamlingens Opmærksomhed paa et Jubilæum, vi kan fejre i Dag; det er nemlig 25 Aar siden, at højærv. Hr. P. Braun, den nuværende Næstformand, blev valgt ind i Bestyrelsen; en Tak for de forløbne 25 Aar!

Derefter forelagde Kassereren, Hr. *Jos. L. M. Hoffmann*, det reviderede Regnskab og Status for 1909. Efter at Regnskabet havde cirkuleret, godkendtes dette.

Som alt det foregaaende gik ogsaa de forskellige Valg let fra Haanden. Formanden skulde ikke til Valg i Aar, men derimod hele den øvrige Bestyrelse, og de genvalgtes alle enstemmig, d'Hrr. Pastor Braun, Jos. L. W. Hoffmann, Pastor v. d. Kettenburg og G. Lohrer. Til Revisorer valgtes d'Hrr. C. Pechüle og A. Lohrer, og til Revisorsuppleant Hr. Johan Johnsen. Til Slut takkede Hr. Observator C. Pechüle Bestyrelsen for dens dygtige Arbejde. Generalforsamlingen var besøgt af 20—30 Medlemmer, hvoraf 7—8 Damer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Bibliotheket i Bredgade 69 var der i Forbindelse med Ansgariusforeningens Generalforsamling arrangeret en Udstilling af Biskoppens Jubilæumsgaver. De allerfleste af disse er allerede nævnt under Referatet fra Festen. Nogle enkelte er der dog endnu at fremhæve. Saaledes havde *De kristelige Kærligheds Søstre* sendt en smuk, hvid Stola, Eleverne i *Mariahjernet* Pontifikal-Hand-

sker og Sko og andre broderede Genstande, et stort Antependium var skænket af Fru *Velschou*, og *Assumptionistinderne* havde blandt andet udarbejdet en smuk Skrivemappe i Læderplastik. Den kønne Medaillon i Ben af den h. Ansgar er en Gave ikke alene fra Præsterne, men fra hele Menigheden i Reykjavik. Desuden var der fremlagt en — ja ligefrem Masse Lykønskingsadresser, som straalende af Guld og Farver paa Pergament og Atlask.

Ordrup. (J-n.) Den aarlige Aftenunderholdning paa St. Andreas Kollegium fandt Sted Tirsdag d. 8. ds. Festsalen var som sædvanlig optaget til sidste Plads. Programmet var som altid righoldigt og udsøgt. Efter at Harmoniorkesteret havde spillet en March af Hoffmann og C. Kreutzer: Aftensang, foredrog et stort Kor under Hr. Pastor Günthers Ledelse nogle Sange. Særlig Opmærksomhed vakte »Der staar en Eg i Lunden« (Tekst af L. G., Musik af R. Schumann) samt den stemningsfulde Melodi af Fred. Opffer til Johannes Jørgensens »Gud, som er af Evighed«. Den instrumentale Del af Programmet for Klaver og Violin, der tjente som Mellemaktsmusik, udførtes med en undertiden forbløffende Sikkerhed. — »Fangen paa Munkholm«, som Kollegiet opførte for c. 10 Aar siden, gik først over Scenen. Naar man tænker tilbage til hin Aften, saa er jo meget forandret. Stykket fremtræder jo nu under ganske andre sceniske Forhold. Alle de optrædende løste virkelig de stillede Opgaver paa en smuk, troværdig Maade, og det vil i dette Stykke ikke sige saa lidt. Der ligger et stort, alvorligt Arbejde bag denne Aftens Ydelse. — Sluttelig spilledes Oehlschlägers »Værtshusskiltel«; det gik over Scenen med et Liv og et Lune, der hvert Øjeblik fik den hjerteligste Latter til at rulle gennem Salen. — Snart laa Kollegiet atter i den sædvanlige Ro og Stilhed, medens de mange glade Mennesker vandrede til Sporvogn eller Jernbane under de funkende Stjerner. For mange staar denne Aften som et Mærkepunkt i Aarets Løb; et Minde, hvorfor der sikkert i al Stilhed sendes Kollegiet mangan en hjertelig Tak.

Fredericia. Forleden Søndag afholdtes her en munter Karnevalsfest i Skolens Gymnastiksal, som i den Anledning var smukt pyntet af Ungdommen med Flag og Guirlander. Foruden adskillige National- og Karakterdragter var der ogsaa mange straalende Fantasi-kostumer. Under livlig Skæmt og i straalende Humør dansede baade store og smaa til over Midnat. Skolens Pedel havde indrettet en Restaurant i et af Klasseværelserne, hvor alle Slags Forfriskninger kunde faas for en billig Penge. I det hele taget en rigtig vellykket Fest, som Arrangørerne har Ære af.

Aarhus. Med Fastelavnssøndag har *Familie-Aften-Foreningen* afsluttet Sæsonen for sine selskabelige Sammenkomster for denne Vinter. Vi tillader os at give en kort Oversigt over disse Familie-Aftener siden Januar 1909. Den 3. Januar 1909: Nytaarshilsen, Deklamation, Melodrama, Julen: Lysbilleder med Foredrag. Den 21. Marts: Sange og Viser med Guitar-Ledsagelse, udført af Hr. M. Larsen fra Aalborg. Fra det h. Land, Lysbilleder med Foredrag. Den 17. Oktober: »Den indbildt syge«, Lystspil i 2 Akter af X. Jann, opført af Foreningen »Frem«. Den 12. December: Den h. Helena eller Opdagelsen af det h. Kors, Skuespil i 3 Akter, opført af de unge Piger. Den 2. Januar 1910: Julespil, opført af Drengeskolens Elever. Den 6. Februar 1910: Den rigtige Fætter, Skuespil i 3 Akter, opført af Foreningen »Frem«. Før og imellem de enkelte Opførelser blev der sunget Fædrelandssange, ligesom Kirkens Sangkor gav en Del firstemmige Sange til Bedste. Desuden arrangerede Familie-Aften-Komiteen to Menighedsballer i Hjelmensgade 6, den 21. Februar og den 14. November. Entreen til Familie-Aftenerne, der afholdes i Skolens Gymnastiksal, er 50 Øre, Kaffen gratis. For Børnene spilles Theaterstykket samme Eftermiddag Kl. 2 — Disse Familie-Aftener var i Gennemsnit besøgt af 130 Personer, og hver Gang udtalte de tilstedeværende deres Glæde over disse hyggelige Sammenkomster og Anerkendelse af det vel forberedte og smukt udførte Program.

Frankrig. I Deputeretkammeret fortes i forrige Maa-neds Slutning en stor Debat om Religionens Stilling i Skolen. Minister *Briand* fremkom med flere hadefulde Angreb paa Biskopperne, der jo som bekendt har fordømt flere af Skolernes gudsfornægtende Lærebøger. Han kaldte Biskopperne for Mænd, som elskede Uorden og Vold, og hvis Virksomhed var en Hindring for en rolig Udvikling af Landets Forhold. Deres Fordømmelse af Skolebøgerne var en Krigserklæring mod det franske Skolevæsen. Og hvis Biskopperne mente, at Skolebøgerne i Statens neutrale Skoler behøvede Kontrol, var det ligesaa sandt, at de i de frie Skoler benyttede Bøger trængte til nøjere Eftersyn. Derfor havde Regeringen i Sinde at forelægge et Lovforslag, der bemyndigede den til effektivt at undersøge baade de i Privatskolerne brugte Lærebøger og de sammesteds ansatte Lærere og Lærerinder. Hr. *Barrès*, som selv ikke er Kristen, vilde dog forsvare de katholske Skoler. Han indrømmede, at han havde opgivet at finde det sidste Op-hav til alt det, som Tilværelsen rummer, men søgte blot efter de videnskabelige Love, som hersker i denne. Nu havde Erfaringen lært ham, at *Katholicisme er ensbetydende med social Sundhed*, og at den frembringer de mest ophøjede

Følelser, og derfor var han dens ærbødige Forsvarer. -- *Kristeligt Dagblad* stiller sig i denne Strid paa Katholikernes Side, naar det skriver: »Hverken Kristendommens Fjender eller dens Venner kan lukke Ørene for, at der i Voltaires Fædreland staar en Kamp, ikke blot mellem Stat og Kirke, men mellem Menneskers Bud og Guds Bud, mellem Fritænkeri og Tro. Og selv Kristendommens Modstandere maa erkende, at de Frugter, Fritænkeriet har bragt frem i det franske Samfund, ikke varslers om lyse Dage efter Fritænkeriets endelige Sejr.«

Adskillelsen mellem Kirke og Stat, d. v. s. Inddragelsen af Statens Ydelser til Kirken uden Erstatning for det beslaglagte Kirkegods, har tilføjet de protestantiske Menigheder stort Tab. Den reformerte Kirke slutter sidste Regnskabsaar med et Underskud paa 150,000 Kr., og dette vil i Fremtiden snarere blive større end mindre. Og det er stadig færre og færre Studenter, der melder sig til det theologiske Studium ved de to protestantiske Fakulteter i Paris og Montauban.

Kanada. Et smukt Eksempel paa amerikansk Frisindethed har nylig to fremragende Borgere af Montreal givet. Den ene er den kanadiske Repræsentant i London, en Protestant, som da han modtog Mgr. Bruchesis Meddelelse om den eukaristiske Kongres, der skal afholdes i Montreal, besvarede denne Meddelelse med et personligt Bidrag paa 25,000 Fr. og med paa den elskværdigste Maade at stille sit Privathus i Montreal til Raadighed for de tilrejsende Biskopper, et Tilbud, som er bleven modtaget.

Den anden er den protestantiske Kandidat til Borgmesterembedet i Montreal; han har af Højlighed erklæret, at han trækker sin Kandidatur tilbage, da han finder, at Befolkningen bør have en katholsk Borgmester, som kan modtage den pavelige Legat og bivaane Højtidelighederne.

Brevkasse

Til to Elever paa Kollegiet! Tak for Tilsendelsen af Heftet med Artiklen om Kometen. Jeg havde aldrig hørt, at den med Spænding ventede Komet kunde komme til at figurere paa Pavernes Synderegister. Men da det jo viser sig, at der i Bladene har været paastaaet, at Pave Calixtus III har lyst Halley's Komet i Band i Aaret 1456, er det lige saa godt med det samme at betone, at selvfølgelig har hverken denne Pave eller nogen anden gjort sig skyldig i saadant Vrøvl, og at Fundamentet for denne »historiske« Efterretning er det pure Opspind. N. II.

Katholsk Sygekasse

afholder sin aarlige **Generalforsamling** Mandag d. 14. Februar, Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften, i Forsamlingsværelset Bredgade 64.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 13. Februar. 1. Søndag i Fasten. **M. 14.,** 26 japan-
ske Martyrer. — **Ti. 15.,** Cyrillus af Alexandria, Biskop og
Kirkelærer. — **O. 16.,** Scholastica, Jomfru. (Tamperdag). —
To. 17., Raymund af Pennafort, Bekender. — **F. 18.,** Herrens
Lanse og Nagler. (Tamperdag). — **L. 19.,** Marias Aabenbarelse
i Lourdes. (Tamperdag).

Søndag d. 20. Februar. 2. Søndag i Fasten.

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken
hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ med Prædiken; Jesu Hjerter Kirke
hver Torsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josephs Kirke hver Fredag
Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Annæ Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

Eksercitier for Damer.

Fra Søndag d. 13. Februar til d. 20. Februar afholdes der i
St. Ansgars Kirke under Ledelse af højærv. Hr. P. Rektor Sialm
Eksercitier (aandelige Øvelser) for katholske Damer her i Staden.
Alle Damer indbydes venligst til at tage Del deri.

Det første Foredrag Søndag d. 13. Febr. Aften Kl. 6 (Adg. for alle).

De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

Lørdag Aften bortfalder Foredraget.

Søndag Morgen Kl. 8 Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for alle).

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt
Møde Onsdag d. 16. Februar Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften, Fælleskommunion Søn-
dag d. 20. ds. Kl. 7 Morgen.

A. C's Foredragsrækker.

Sjette Række (Oktbr. 1909—Marts 1910).

Femte Foredrag: Onsdag d. 23.*) Februar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften.

Højærv. Hr. Pastor Günther og flere vil tale om

Ungdomssagen.

Bagefter Diskussion.

Mødet afholdes undtagelsesvis den ene Gang i

Citylokalet.

*) Udsat en Uge af Hensyn til Eksercitierne i St. Ansgars Kirke.

Indsamlingen til *Prinsesse Mariæ Minde* har indbragt 500
Kroner, som er blevet fordelt i Overensstemmelse med Opraabet.
Hjertelig Tak til Bidragsyderne! Paa Komiteens Vegne

J. Braun, Sognepræst.

Kalenderen 1910. Nogle enkelte Kalendere (25 Øre) kan
endnu faas paa Menighedskont. (1—4)
eller hos Hoffmann, Købmagergade 48.

Skolebørnenes Bispisning. Vinteren er endnu lang; men
Pengene er desværre ved at slippe op. Gode Mennesker bedes
sende en Skærv til St. Josefs søstre, Toldbodvej 14, København K.

Vincentkonferensernes første Generalmøde

for i Aar finder Sted Søndag d. 13. Februar Kl. 11 $\frac{1}{2}$ i Bredgade 67²
o. G. Til Mødet indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.
Efter Mødet vil der være Lejlighed til at bese Biskoppens Jubi-
læumsgaver.

Festskriftet Biskop Johannes von Euch

faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G. (1—4)
Telf. Palæ 654 og hos Hoffmann, Købmagergade 48. **Pris 3 Kr**
(Ansgariusforeningens Medlemmer har 33 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{6}$ Rabat.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Haus Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 8.

Søndag den 20. Februar.

1910.

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden. — Tilbage til den hellige Kirke. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Esbjerg. Horsens. Norge. Preussen. Frankrig. Rom. — Citymode. — Aarsberetninger fra Vincentsforeningen, Elisabethssøstrene paa Kastanievej og Ansgarius-Bonifaciusforeningen. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

(Sluttet.)

II.

Jo mere vi imidlertid ved Prædiken og Betragtning erkender Guds Majestæt, Kærlighed og Retfærdighed, desto mere føler vi os tilskyndede til at *ljene* og *elske* denne vor højeste Herre og elskeligste Fader, og denne sande Gudsdyrkelse, som udgør Religionens anden Hovedpligt, finder fornemmelig sit Udtryk i *Bønnen* og *Ofret*. Vi finder derfor om Søndagen den hele Menighed ikke blot forsamlet omkring Prædikestolen, vi finder den endnu langt mere i Andagt og Bøn knælende foran Altret. Der er Gudstjenestens Midtpunkt. For eder som Katholikker kræves her ingen vidtløftigere Udvikling og Fremstilling; I kender den h. Messes Værd og Væsen. Jeg kan derfor lade mig nøje med at antyde det vigtigste.

I den h. Messe sker i det væsentlige det samme, som vor guddommelige Forløser gjorde ved sin sidste Nad-

vere: den h. Messe er den ublodige Fornydelse af Kristi blodige Korsoffer — den er den ny Pagts vedvarende Offer, i hvilket Kristus, vor Herre, ved Præsterne ofrer sig selv til sin himmelske Fader under Brødets og Vinens Skikkelser. Den opstandne Frelser er paa en for os *usynlig* Maade vedvarende vor Ypperstepræst, idet han i *Himlen* fremstiller for Gud Fader sin Forsoningsgerning; »har nogen syndet, da have vi en Talsmand hos Faderen: Jesus Kristus den Relfærdige,« skriver den h. Joh., »og han er en Forsoning for vore Synder; dog ikke blot for vore, men ogsaa for hele Verdens.« (1. Joh. 2, 1f.) Men ogsaa paa en *synlig* Maade fornyer Frelseren det paa Golgatha bragte Offer paa vore Altre. Et nyt Bevis paa hans uendelige Visdom og hans forbarmelsesfulde Kærlighed! Denne store, blodige Offerhandling, som ellers ved mange Aarhundreder vilde have været skilt fra os, den er bleven bragt os nær, vi kan ligesom overvære den og tage virksom Del i den; ved et nyt Naadens Under har Gud ligesom hævet sin Korsdød udover Tid og Rum og gentager daglig paa vore Altre paa en ublodig Maade det samme, som fordem skete paa en blodig Maade paa Golgatha. Vor Frelser være evig Tak, at han derved har sat os i Stand til i varm og inderlig Kærlighed lettere at mindes hans Forsonergerning! Og ikke mindre Tak for, at han har sat os i Stand til nu at yde Gud en sand og værdig Dyrkelse alle Steder, fra Solens Opgang til dens Nedgang. *Uden* den h. Messe vilde vi kun paa en saare mangelfuld og ufuldkommen Maade kunne yde Gud den ham skyldige Tjeneste. Men ved at tilegne os det uendeligt fuldkomne Offer, som Kristus fuldbyrder paa Altret, ved at forene os med det, ved at knytte vore Bønner til hans Offer, derved muliggøres det for os at raade Bod paa den Ufuldkommenhed og Mangelfuldhed, som vor Gudstjeneste ellers vilde have.

Den hellige Messe er det *mest ophøjede Offer*, fordi den er det *bedste* Middel til at yde den treenige Gud vor Tilbedelse, Lov, Tak og Lydighed; den er det fuldkomneste Lov-, Tak-, Bøn- og Soneoffer. Den udgør derfor med Rette hele vor Gudstjenestes Midtpunkt, den udgør dens Krone og Fuldendelse. Dybt gennemtrængt af dens uendelige Værd deltager vi gerne i det h. Offer, saa tidt og

saa godt vi kan. Selv om Kirken ikke befalede os i det andet Kirkebud: Du skal paa alle Søn- og Festdage med Andagt høre den h. Messe — saa vilde det h. Offer selv i sin uendelige Skønhed og aandelige Rigdom drage os hen til Kirken, til Altret, hvor det fuldbyrdes. Alt, hvad der bevæger vor Sjæl i Sorg og Glæde, i Nød og i Død, vi frembærer og nedlægger det fortrøstningsfuldt ved Altret i Herrens Hus, vi beder vor guddommelige Forløser og Talsmand om at indeslutte det altsammen i sit kærlighedsfulde Hjerte. Det er Sjælens umiddelbare Samkvem med dens guddommelige Herre og Frelser. I ydmyg Erkendelse af alt, hvad der fattes os, under Vægten af vore mangfoldige Skrøbeligheder og Ufuldkommenheder bøjer vi vore Knæ og skuer tillidsfuldt hen til Altret. Der er vor Forløser — saasnart Konsekrationen er sket — virkelig, væsentlig og sandelig tilstede; derfra skuer han paa os med de samme kærlighedsfulde og livsalige Øjne, som engang frydede hans velsignede Moder og hans Kærlighedsdiscipel Johannes; der modtager han vore Bønner, ligesom han engang har modtaget den bodfærdige Misdæders Bøn — der indeslutter han vore svage Bønner i sin almægtige Forbøn og skænker enhver Naade og Velsignelse, alt efter den enkeltes Trang og Modtagelighed.

Ikke blot det fuldkomneste Offer er saaledes den h. Messe, den er ogsaa den *fuldkomneste Lærestol*, fra hvilken Kristi Lære prædikes for de troende. Paa en forunderlig gribende og enkelt Maade er der saa at sige alle de Sandheder sammensluttede, hvis Erkendelse og Efterlevelse fører os til det salige Samfund med Gud i Tid og Evighed. Lad os kun en Stund lytte til de Ord, som der udtales, til de Hemmeligheder, som der fejres. — Der møder vi i Præstens hyppigt gentagne *Knæbøjninger* en Opfordring til at ydmyge os og tilbede Gud. — Der hører vi i *Confiteor* Præstens og Menighedens Syndsbekendelse, til Tegn paa, at Anger og Renhed udfordres for værdigt at kunne fejre den højhelige Hemmelighed; der hører vi i *Kyrie eleison* den ydmyge Bekendelse af vor egen Uværdighed og Svaghed. — I *Gloria* priser og takker vi Gud med Englene, at den længe forventede Frelser endelig har taget sin Arvelod i Besiddelse og atter nu ved det h. Offer stiger ned til os

for at bringe os den sande Fred — Gudsfreden og Sjælfreden. — I ethvert *Dominus vobiscum* kommer det Ønske frem, at Gud vil velsigne os, og at Kristus vil forene sin almægtige Bøn med vor svage Bøn ved Faderens Trone. — I ethvert *Oremus* opfordres vi til at slutte os til Kirkebønnen og tillidsfuldt forvente af Guds Naade og Barmhertighed alt, hvad der er nyttigt til vor egen Velfærd og til andres Frelse — og *Orationens* Slutning *Per Dominum nostrum Jesum Christum* minder os om, at Hovedgrunden til denne Tillid er Jesus Kristus, »han, som sidder ved Guds Højre, efter at han har opslugt Døden, for at vi skulde blive Arvinger til det evige Liv«. (1. Pet. 3,22.) — I *Epistelen* og *Evangeliet* hører vi Apostlenes og den hele Kirkes Trosbekendelse. — I *Frembærelsen* af Brød og Vin i *Offertorium* opfordres vi til at forene *vort* Sindelag, *vort* Hjertes Offer med Kristi Offer; helt og holdent skal vi ofre vort Legeme og vor Sjæl til den himmelske Fader — alt, hvad vi er og besidder, alle vore Tanker og Ønsker, vore Arbejder, vore Savn og vore Glæder, vort Liv og vor Død, ligesom Jesus Kristus har ofret sig for os og nu atter vil ofre sig paa Altret. Denne *Ofring af os selv*, denne fuldkomne Hengivelse af os selv under den himmelske Faders Villie og Tilskikkelse, det er den sande Andagts Væsen, det er Fundamentet for den kristelige Dyd og Fuldkommenhed. Den øser sin overnaturlige Næring af den Naadekilde, der fremvælder ved Korsets Fod fra Kristi stedsevarende Offer — og dette Offer staar lyslevende for os i den h. Messe. Præstens Klædning, Korstegnene, han gør over Hostien og Kalken, Vinens og Vandets Blanding, Hændernes Tvætning, Brødets Brydelse, Celebrantens forskellige Bevægelser ved Altret — kort sagt, den hele Offerhandling med dens betydningsfulde Ceremonier lader os atter opleve de mest gribende Scener i den hellige Passion. — I *Kommunionen* dvæler vi tilsidst ved Kristi uendelige Kærlighed til os Mennesker. Ingen Forstand kan fatte, ingen Tunge kan skildre, hvad Frelseren har beredt os i det himmelske Maaltid, hvortil han her indbyder os. »Jeg er det levende Brød, som er kommen ned fra Himlen. Hvo, som spiser af dette Brød, skal leve evindeligt. Hvo, som spiser mit Kød og drikker mit Blod, faar et evigt Liv, og jeg vil oprejse

ham paa den yderste Dag.« Joh. 6 Kap. — Grebne, overvældede af denne Indbydelse, af disse Forjættelser, som ved enhver Kommunion taler saa indtrængende til os, nærmer vi os med Glæde til Herrens Bord, og vi er desto lykkeligere, jo oftere vi kan gøre det. Tillader Forholdene ikke den hyppigere Kommunion, saa søger vi i det mindste ved den aandelige Kommunion at forene os i Kristus med Gud og saaledes at tilegne os det h. Offers rige Frugt.

Ser, højtelskede i Herren, det er den *herlige, den fuldkomne* Prædiken, der forkyndes os fra Altret, hver Gang vi overværer den h. Messe. Den bestaar mindre i Ord end i Gerning, ganske i Overensstemmelse med det h. Offers Karakter, der jo mere er Gerning end Ord. Hvo, som er fremmed i vore Kirker, han finder maaske en saadan Prædiken dunkel og uforstaaelig, men for Kirkens Børn er Moderens Tale klar og tydelig; og selv om vi ikke forstaar og hører hvert enkelt Ord, som den ofrende Præst udtaler, saa kender vi dog alle saa meget til Messens Væsen og Indhold, vi er saa fortrolige med den Maade, hvorpaa den fejres, at vi uden Vanskelighed og baarne af Troens Kraft efterkommer Præfationens Opfordring: »*Sursum corda* — opløfter Hjerterne!« Og naar da den hele Menighed jublende istemmer: Vi har opløftet dem til Herren — vor Tanke og Følelse, vor hele Villie er indviet til Gud — hans helige Villie skal være den eneste Rettesnor for vort Liv — ske din Villie, som i Himlen saa og paa Jorden — da har vi den rette Søndagsstemning; vi forstaar, hvad der gør Søndagen til Herrens Dag, og vi føler, hvorledes Søndagens Helligholdelse er Kristenlivets Kerne baade i det ydre og det indre Liv.

Men der paatrænger sig her endnu andre Betragtninger, som jeg ikke vil forbigaa for end ydermere at fremføre andre Sider af den Velsignelse, Søndagen fører med sig. Mangen en har maaske i Ugens Løb kun sjældent tænkt paa Gud. Den ene Dag gik hen som den anden, fuld af Slid og Sorg; mangfoldige Interesser gennemkrydsede hans Hoved; maaske fik ogsaa heftige Fristelser Magt over hans Sind. Saa kommer Søndagen; Vanen, Budet, Samvittighedens Røst fører ham til Kirken. Der trænger helt andre Tanker ind paa ham. Det Højtidspræg, som hviler over

Gudshuset — de bedende og knælende Kristnes Eksempel — Synet af Altret, hvorpaa den højeste Hemmelighed fuldbyrdes, Orglets og Sangens mægtigt brusende Toner, der slutter sig til Ofret — Forkyndelsen af Guds Ord, som oplyser de blinde, trøster de bedrøvede, styrker de svage og forfærder de ugudelige — Lyden af Messeklokken, som antyder Offerhandlingens hellige Øjeblikke — den under Konsekrationen herskende almindelige Stilhed, hvor alle knælende tilbeder Frelseren — alt dette undlader sjælden at gøre et stærkt Indtryk paa et Sind, der endnu ikke er helt uimodtageligt for religiøse Indtryk. — I det mindste bliver han atter mindet om noget højere og bedre; tidligere fromme Forsætter faar nyt Liv, han kommer til at tænke paa, hvor lykkelig han følte sig, dengang han endnu var kysk og ren og modig i Kampen for alt godt og ædelt, men hvor ulykkelig og utilfreds han er, siden han satte større Pris paa at være et Verdensbarn fremfor et Guds-barn. Tilvisse, mangen en har i Søndagsmessen atter lært at betænke: Hvad gavner det Mennesket, om han end vinder den hele Verden, men lider Skade paa sin Sjæl? Han har der atter lært at afmaale og værdsætte det timelige og endelige efter dets Forhold til det uendelige og evige.

Der er endnu mere, som den h. Messe lærer; jeg tænker paa den Samfundslighed, der finder sit Udtryk paa Herrens Dag i den fælles Gudstjeneste, der holdes i Guds Hus. Den sande Lighed for Gud og det sande Broderskab iblandt Mennesker har her sit egentlige Hjemsted: Alle danner *een* Familie, *een* Gudsfamilie; alle uden Forskel, Herren som Tjeneren, Læreren som Disciplen har et og det *samme* Maal; alle uden Rangs- og Formueforskel staar omkring det *samme* Alter; alle uden Forskel annammer det *samme* Sakrament og hører det *samme* Gudsord: alle, hvor vidt forskellige de end er i Viden og Dannelse, bøjer deres Knæ for den *ene* højeste Herre. Og et saadant Syn, der gentager sig Søndag efter Søndag, skulde det ikke være gavnligt baade for den fattige og den rige? — Den fattige har maaske i Ugens Løb haardt maattet kæmpe for Livets Tarv, har endda ofte savnet det nødvendige — men i Guds Hus bliver han løftet op over det tunge Tryk, der tynger saa haardt, han føler sig som et af den him-

melske Faders ligeberettigede Børn, han henter Kraft til Forsagelse og Offer ved at se hen til den guddommelige Frelser, som har adlet og helliget ethvert Arbejde, selv det almindelige Haandarbejde, ved sit eget Eksempel og har villet trøste ham ved den guddommelige Forsikring: »Salige ere de fattige, thi Himmeriges Rige er deres.« (Math. 5,3.) — Den samme Lighed, der saaledes ene er i Stand til at forsone den fattige med sin Stilling, den formaner ligeledes den rige: Se, ogsaa den fattige, ogsaa din Arbejder er din Broder, er et Guds Barn, som du skal være det; forløst ved Jesus Kristus er han kaldet til den samme Arv som du; vogt dig for at misbruge eller ringeagte ham; i Guds Rige er den første den, der udviser den rigeste og reneste Kærlighed. — Men Gud, der saaledes igennem Kirken taler formanende Ord til de mægtige, han formaner ligeledes de andre til at være nøjsomme og tilfredse med de ydre Livsgoder, han har tildelt dem; Kaldelsen til Guds Rige begrundet ingenlunde Kravet paa ydre Ligestilling i Verdens Rige.

Hidtil har jeg i det væsentlige kun omtalt Søndagens Højtideligholdelse om Formiddagen. Men den *hele* Søndag skal være en Herrens Dag; lad mig derfor ogsaa, om end i al Korthed, endnu fremhæve, hvilken stor Betydning ligeledes Søndagens Eftermiddagsgudstjeneste har for det kristelige Liv. Til alle Tider har Kirken lagt den største Vægt paa Katekesen, som i Reglen er henlagt til Eftermiddagsandagten. Hvor denne kirkelige Anordning er i Brug, vil den sikkert bringe velsignelsesrige Frugter; den uddyber den første Katekismus-Undervisning, de unge har faaet i Skolen, den styrker dem mod de gængse Indvendinger imod Religionen og gør dem fortrolige med Kirkelivets Skikke og Øvelser. — Og hvor rig er Kirken ikke paa Andagtsøvelser paa Søndageftermiddagene! Unge og gamle, fattige og rige, lykkelige og ulykkelige finder der alt, hvad der svarer til deres forskellige religiøse Tarv. I rig Afveksling følger Velsignelses- og Sakramentsandagter, Rosenkrans- og Dødsangstandagter, Broderskabsandagter, Jesu Hjerte- og marianske Kongregationsandagter, Faste- og Majandagter og giver det troende Folk rig Lejlighed til at tjene Gud og hellige sig selv.

Gudshuset staar hele Dagen aabent; deri ligger en Opfordring til ikke at lade sig nøje med de *fælles* Andagtsøvelser. Hvem føler sig ikke tilskyndet til engang imellem at være den ensomme i Kirken i Nærheden af Altret for at besøge og tilbede vor Frelser, der bor Dag og Nat iblandt os i det h. Sakramente? Hvem føler ikke engang imellem en uimodstaaelig Trang til at øve den velsignelsesrige Korsvejsandagt, som jo ethvert Gudshus nu giver let Adgang til. At vandre fra den ene indviede Station til den anden, at betragte vor Herres og Frelseres Lidelseshemmeligheder — det giver Trøst for Liv og Død. Intet er gavnligere til at føre Mennesket sikkert og trygt igennem den hastende Tid til den varige Evighed.

Søndagen er en Hviledag, paa hvilken vi skal afholde os fra alle hine legemlige Arbejder, der staar i Modstrid med Søndagens Øjemed og Bestemmelse. Men er hermed ment, at vi skal lægge Hænderne i Skødet? Nej, herved mindes vi netop om den h. Apostel Jakobus' Ord: »En ren og ubesmittet Gudstjeneste for Gud og Faderen er den, at besøge faderløse og Enker i deres Trængsel og bevare sig selv ubesmittet af denne Verden.« (Jak. 1,27.) — Benytter da den Tid og den Stemning, som Søndagen giver, til i en udstrakt Maalestok at deltage i det *kirkelige Foreningsliv*. I kender jo vist alle de to herlige Foreninger, som er bleven opkaldt efter den h. Vincents af Paul og den h. Elisabeth af Thüringen. Deres Maal er det herligste, der tænkes kan: de vil i disse Helgeners Aand mildne vore fattige Medmenneskers Lod. Lykkelig hver den, der faar Lejlighed dertil og benytter den. Forener du Bøn med Gerning, ser du i den fattige ikke blot din Medbroder, men ogsaa Jesu Kristi egen Skikkelse, da ved jeg ikke, hvad bedre du kunde gøre! Du tjener en Sag, hvori begge vinder, baade Giveren og Modtageren. Det vilde være en stor Trøst for mig, om disse to Vældigheds-Konferenser snart vilde blomstre i alle Missionsstationer. At selv den mindste kan bære og udvikle dem, derom kan jeg vidne af egen, personlig Erfaring. — Endnu en from Øvelse, hvortil Søndagshvilen saa at sige indbyder, skal nævnes; jeg udtrykker den med de Ord: Glemmer ikke eders afdøde. Benytter Søndagens Hvile og højtids-

fulde Stemning til at besøge de kære hensovedes Grave. Ethvert saadant Besøg med Bøn for de afdøde er en Afbetaling paa en Taknemmelighedsgæld, og den er tillige den kraftigste Prædiken for eder selv. Intetsteds tales der forstaaeligere og mere indtrængende om Døden, Opstandelsen, Gensynet, Verdensdommen — og om, at ogsaa vor egen sidste Time maaske snart vil slaa.

Jeg slutter. Maatte mine Ord til eder være faldet i god Jord. Lad Guds Bud »Kom ihu, at du helligholder Sabbaten« staa skrevet i eders Hjerter med uudslettelig Skrift. Eders timelige saavel som eders evige Velfærd vil utvivlsomt være afhængig af den Brug, I gør af Herrens Dag. *Haec dies quam fecit Dominus*, saaledes synger Kirken med jublende Glæde paa Paaskesøndagene. Det gælder egentlig om enhver Søndag: Denne er Dagen, som Herren har gjort; lader os glædes og frydes paa den. Og endnu gælder den Velsignelse, som Herren i den gamle Pagt har knyttet til Sabbatens Helligholdelse. »Holder mine Sabbater,« siger han til det udvalgte Folk, »da vil jeg give eder Regn i sin Tid, og Jorden skal give sin Grøde, og Træerne paa Marken skulle bære deres Frugt. Og I skulle æde eders Brød, at I vorde mætte, og I skulle bo trykkelig i eders Land. . . . Og jeg vil sætte min Bolig midt iblandt eder, og min Sjæl skal ikke væmmes ved eder. Og jeg vil vandre midt iblandt eder og vil være eder til en Gud, og I skulle være mig til et Folk.« (3. Mos. 26,2 f.).

I, mine kære Kristne, er den nye Pagts udvalgte Folk. Helligholder Herrens Dag, og I skal annamme Guds Velsignelse for Tid og Evighed.

»Vor Herres Jesu Kristi Naade være med eder. Min Kærlighed er med eder alle i Kristus Jesus.« (1. Korint. 16,23).

Nærværende Fastemandat og Hyrdebrev bliver at oplæse i alle Vikariatets Kirker og Kapeller Søndag Quinquagesima og 1. Søndag i Fasten.

København, den 2. Februar 1910.

† Johannes,
Biskop,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Tilbage til den hellige Kirke.

Køln. Ztg. anmeldte for kort Tid siden Værket »Bayern og Genoprettelsen af det tyske Rige« og nævnede, hvorledes Forfatteren deri havde sat sig til Opgave at løfte Sløret for den hemmelige Historie vedrørende Fremgangen af den tyske Enhedstanke. »Mange spredte og ubestemte Angivelser samler han sammen for oplysende at indflette dem i Begivenhedernes Gang. Forbliver selvfølgelig end meget kun Formodninger, saa faar man dog gennem hans sikre Haand og gennem hans klare og rolige Fremstilling Indblik i det Spil af Kræfter, i de Midler, Bismarck kunde anvende for at besejre enhver Modstand. Prof. v. Ruvilles Dom er ligesaa retfærdig som upartisk. Hvad der i Kampens Hede ophidsede Sindene, ligger nu bagved os. Historikeren kan rolig indrømme, at man godt kunde søge Vejen til Tysklands Lykke ad andre Veje end Bismarcks.« Det Værks Forfatter, hvem denne anerkendende Omtale tilfaldt fra det liberale *Køln. Ztg.*, er ingen anden end Prof. Dr. A. v. Ruville fra Universitetet i Halle, der for kort Tid siden fra Protestantismen er vendt tilbage til den katolske Kirke. Man tør hos ham forudsætte, at dette kun er sket efter moden Overvejelse. Bevæggrunden dertil har han nedlagt i et Værk, der er udkommet hos Hermann Walther i Berlin, og som bærer følgende Titel: »Tilbage til den hellige Kirke. Oplevelser og Iagttagelser af en Konvertit« af Professor Dr. Albert v. Ruville. (Pris 2 M., indb. 3 M.). Bogen har vakt den største Opsigt, derom vidner den Kendsgerning, at den allerede har oplevet 12 Oplag. Længe havde dens lærde Forfatter nydt den største Anerkendelse ved Højskolen i Halle. Nu derimod blev han forfulgt af hadefulde Angreb. Og dog havde han ikke fornærmet nogensomhelst i sit Skrift, han havde jo kun benyttet sin ubestridelige Ret til med Varme og Frimodighed at udtale sig om sin nyerhvervede, lykkelige Overbevisning. Modstanderne forsøgte, af let gennemskuelige Aarsager, at nedsætte hans videnskabelige Værd. Dersom vi iøvrigt ikke tager meget fejl, var Ruville udset til at være Aus-

tausch-Professor for Amerika, Bevis for, at man dog paa sagkyndige Steder skattede ham højere end visse Folk, der ligeoverfor den katholske Kirke altid fortier sligt og viser denne sørgelige Mangel paa Retfærdighedsfølelse, der saa ofte gør sig gældende, hvor nogen har Mod til at følge sin Overbevisning, saaledes som Dr. Ruville har gjort det.

Sin Bog har Prof. v. Ruville delt i to Dele, »Oplevelser« og »Iagttagelser«. Af Beskedenhed har han sammentrængt sine Oplevelser; men saameget bredere Ramme har han tildelt sine Iagttagelser. Disse er højst interessante. Bogen inddeles i seks Kapitler, af hvilke det første hovedsagelig beskæftiger sig med Bevæggrundene til Ruvilles Overgang og den fuldbragte Kendsgerning. Dette Afsnit bærer Overskriften »Min Tilbagevenden til den katholske Kirke«. Jævnt, fængslende, klart, med den lærdes Alvor, skildres Gangen i denne mærkelige Tilbagevenden. Optraget i den protestantiske Tro var Albert von Ruville vokset op med de forudfattede Meninger mod den katholske Kirke, som behersker vore ikke-katholske Landsmænd; han var, som han tilstaar, fuldt overtydet om, at den katholske Kirke sad inde med svære Vildfarelser. Samtidig hermed traf det sig saaledes, at han, end ikke tilfældig gennem katholske Bøger, ingen bedre Oplysning fik om Tingenes sande Sammenhæng. Ligesom de fleste Professorer var ogsaa Ruville i Tidens Løb endt som »liberal Protestant« og læste derfor gerne liberal-protestantiske Skrifter, deriblandt den berømte Berliner-Professor, Dr. Harnack's Værk »Kristendommens Væsen«, udkommet Sommeren 1901. Dette Værk gav det første Stød til Uddybningen af hans Tro. Forfatteren taler deri om Kristus paa ophøjet Vis, men vil dog kun anerkende ham som Menneske. Ruville kommer til en anden Værdsættelse, nemlig denne: selv om Kristus kun var et Menneske, saa vilde Fremtoningen af en saadan uovertruffen, harmonisk anlagt Personlighed her i Verden i sig selv være et Under af højere Art, som kun kunde føres tilbage til guddommeligt Udspring. Evangeliet, forkyndt af dette Undermenneske, og den deraf udviklede Lærebygning, med al den Velsignelse, den har bragt, kan absolut kun være af guddommelig Oprindelse; betragtet som Menneskeværk vilde det forlængst være sunket i

Grus. Derfor er ogsaa Læren om Kristus som Guds Søn, om Opstandelsen, Treenigheden intet menneskeligt Paafund, men indeholdes allerede som Spire i Evangeliet. Gennem denne Lære om Kristus kom Ruville til den Slutning, at ogsaa alle de andre Artikler, der fandtes i den apostoliske Trosbekendelse, vare uomstødelige Sandheder, og derved lykkedes det ham atter at blive en positiv troende Mand.

Denne hans Overbevisning om Grundsandhederne i Kristendommen fyldte ham med en hidtil uanet Fryd og Lyksalighed. Ruville besluttede nu at indrette sit Liv derefter og besøgte flittig Gudstjenesten, selvfølgelig den protestantiske. Her gjorde han den mærkelige Erfaring, at han blev dadlet herfor selv af de saakaldte fromme Protestanter, samt at disse kun ugerne drøftede religiøse Spørgsmaal. Det tilfredstillede ikke hans nyvakte Sjæleliv, at de protestantiske Kirker kun var aabnede om Søndagen, samt at den fælles Tilbedelse af Gud ligesom kom til kort i Forhold til Prædikenen; han misundte Katholikerne deres daglige Morgenmesse, som han engang i Udlandet havde bivaanet. Imidlertid besad han i Troen paa Kristus den ledende Stjerne, der holdt ham oprejst selv under svære Hjem søgelser, som da han mistede sine Børn. Paa at blive Katholik tænkte han derimod langtfra. Trods alt følte Ruville sig aldrig helt tilfredsstillt; han tænkte: dersom saa megen Eftertanke og saa mange Prædikener er nødvendige for at blive troende Kristen, saa er det kun lærde Folk, der kan blive det fuldstændigt, det stakkels Folk, for ikke at tale om vilde Folkeslag, maa længe undvære Kristendommen, ja være prisgivet de forskellige Over-talelsesgaver hos Modstanderne. Troen maa saaledes mangle den nødvendige, faste Grundvold.

Saaledes kom da Ruville til Overbevisningen om Nødvendigheden af en af Staten uafhængig Læremyndighed. Denne fandt han i Pavedømmet i den katholske Kirke. Granskning af Historien viste ham, hvorledes dette tiltrods for alle indre og ydre Strømkæntninger havde vidst at opretholde Lærens Renhed. Tiltrods herfor kom han ikke Kirken nærmere. Aarevis forblev han i denne utilfredsstillende Mellemtilstand, idet han forsømte at sætte sig i Forbindelse med Kirkens Lære gennem Bøger. Saa ind-

traf der igen en mærkelig Tildragelse, som bragte ham videre. Han læste nemlig i den protestantiske *Kreuzzeitung* i Efteraaret 1908 en venlig Anmeldelse af Wiener-Professoren Reinholds Bog »Den gamle og ny Tro«. Han anskaffede den, den første katholske Bog, der var faldet i hans Hænder. Ruville læste og læste og var forbavset over, at han fra Ungdommen af var saa vrangt undervist om den katholske Kirke. »Alt forholdt sig ganske anderledes, ofte lige modsat af, hvad jeg havde forestillet mig. Jeg erkendte, at Lærere, Præster, Teologer, som jeg skyldte min Viden, intet havde forstaaet af Katholicismen og dog ikke var veget tilbage for at tale nedsættende om den, ja endog spottende, og dette oprørte min videnskabelige Sandhedsfølelse.« —

Tilrods herfor tænkte Ruville stadig væk ikke paa at konvertere. Ved Besøg hos katholske gejstlige og Slægtninge mærkede han en forsigtig Tilbageholdenhed, ingen Tilskyndelse eller Opmuntring til Overgang, saa han følte sig helt forstemt. Han søgte videre og kom til en inderlig Antagelse af Primatet, af Ærefrygten for de hellige, af Skriftemaalet, Læren om gode Gerninger; kun eet, Læren om Transsubstantiationen — Forvandlingen af Brød og Vin til Jesu Kød og Blod — kunde han ikke fatte. Han gennempløjede de betydeligste katholske Værker, Koncil- og Pavehistorie, indtil endelig *Møhlers* Symbolik fik Bugt med hans Tvivl. »Jeg erkendte og troede paa det hemmelighedsfulde Under i den hellige Eukaristi,« skriver den lærde, fuld af Glæde. Da han nu læste i Katekismen, at de ved egen Skyld vantro, det vil sige de, som kendte den katholske Kirke og var overtydede om dens Sandhed, og som desuagtet ikke gik ind i den, ikke kunde naa frem til Saliggørelse, stod hans Beslutning fast. Uden Tøven gik han til den katholske Sognepræst, hvor han dog følte sin store Ivrighed noget dæmpet. ja ligesom afkølet. Senere, da han var gaaet over, forstod han, ved at se Glæden derover hos sine nye Trosfæller, at det ikke var af Ligegyldighed, de havde holdt sig saa meget tilbage.

Den første hellige Kommunion fyldte ham med Begejstring og Kraft. »Først nu forstaaer jeg den katholske Kirkes

Magt over Mennesker af hvilkensomhelst Klasse, Stand eller Dannelsesstrin.«

Hvorledes virkede nu hans Overgang paa Omgivelserne? Herom vil vi lade Ruville selv oplyse os. »Om de mærkværdige Erfaringer, som blev mig til Del ved min Overgang, vil jeg nødig udtale mig alt for meget. Kun skal jeg bemærke, at mit Skridt af mange blev mere fordømt, end om jeg var bleven Liberal-Protestant, Fritænker, Gudsfor-nægler eller sligt; jeg saa nu klart, at den saakaldte Tolerance omfattede hvadsomhelst, kun ikke Sandheden; der stod den stille. Desto mere frydefuld hilste jeg Sandheden, der jo netop gennem Anfægtelse faar sit Segl paatrykt.«

(Sluttes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Esbjerg. Efter nogle Dages Sygdom døde Mandag d. 8. Febr. paa St. Josephs Hospital den franske Sømand Alfred Prolier, kun 24 Aar gammel; han døde opbyggeligt, styrket med alle Kirkens Naademidler. Den 11. Febr. blev han som den første jordet paa den nye katholske Kirkegaard, som man endelig, takket være vedkommende Avtoriteters Imødekommenhed, har faaet overladt til udelukkende Brug for Katholikerne. Kisten var dækket med Trikoloren, som ogsaa vajede paa halv Stang foran Hospitalet og fra det franske Konsulat. Foran Ligvognen gik tre Ministranter med Kors, Vievand m. m.; efter Vognen fulgte Sognepræsten i Ornat; derefter kom Søstrene fra Hospitalet og Sanatoriet samt en stor Del af Menigheden, Sanatoriets Præst, den franske og græske Konsul samt Repræsentanten for det norske Konsulat. Den franske Konsul talte ved Graven. R. i. p. Den islandske Søster Hilda er meget syg; hun anbefales til de troendes Forbøn!

X.

Horsens. Tirsdag d. 8. Februar begravedes fra St. Josephskirken Priorinden for St. Josephshospitalet, Søster Margarethe Agnes; hun døde, kun 37 Aar gl., af Influenza, der fremkaldte en Hjernehindebetændelse. Inden tilsidst en længere Bevidstløshed indtraadte, modtog hun de hh.

Dødssakramenter. I Ligtalen fremhævede Pastor Kerfl, at hun mindede om Apostlen Pauli Ord: »Glæder eder i Herren, eders Beskedenhed vorde vitterlig for den ganske Verden; thi Herren er nær.« Hun var i Besiddelse af et glad Sind, en Frugt af den gode Samvittighed, parret med stor Beskedenhed i sin Optræden, omhyggelig til at opfylde det Hverv, der var hende betroet. Herrens Naade, især i Altrets Sakrament og i den h. Kommunion, havde hun altid søgt hen til, derfor tog hun ogsaa saa rolig mod Døden, da hun saa den nærme sig. Paa Kyndelmissefesten, hvor den h. Jomfru ofrede sig til Herren, bragte hun ogsaa sit Livsoffer. Maaske havde hun opnaaet en højere Alder, hvis hun var forblevet i sit Fødeland, men de lyssky Sektens Kamp mod Kirken havde tvunget hende til at søge hen til sine Medsøstre heroppe. Aldrig kom et bebrejdende Ord over hendes Læber mod Kirkens Fjender, hun følte kun Medlidenhed med deres Sjæle, de skulde jo aflægge Regnskab for deres Handlinger for Guds Domstol. Taleren sluttede med, at hendes bedrøvede og fromme paarørende kunde man meddele, at hun var sovet ind i Herrens Fred. Derpaa traadte Pastor Schmid fra Aarhus frem for i faa Ord at fremføre en Tak, for hvad hun havde virket ved Sygeplejen i Aarhus. Han rettede særlig sin Tak til Gud for de Naadegaver, der var bleven hende tiidelt, at hun i kort Tid havde fuldført meget, saa at hun ved sit Livs Ende kunde sige med Simon i Templet: »Herre, nu lader du din Tjenerinde fare bort i Fred.« — Foruden Pastor Schmid var tillige Pastor Desnos fra København, Overlægen ved St. Josephshospitalet i Aarhus, Dr. Rahlf, samt Læge Winde fra Horsens tilstede. Kranse var sendt fra Byens Læger og fra Lægen i Esbjerg og fra forskellige baade i Menigheden og anderledes troende. Et stort Antal Josephs-søstre fra de forskellige jydsk Byer og fra København sluttede sig til Følget tilligemed Skolesøstre og Skolebørn. Under Sjølemessen sang Kirkens Sangforening sammen med Skolesøstre en Requiemsmesse under Ledelse af Lærer Siegler. — R. i. p.

Norge. I Christiania paabegyndes i Fastetiden en Række Foredrag af oplysende og belærende Karakter udenfor det rent religiøse Omraade. Som Foredragsholdere vil man kun, eller hovedsagelig, have Lægmænd. Det er Christianias Foreninger, der har haft den udmærkede Idé at aabne en saadan Foredragsrække, skriver *St. Olaf*. Vi har her i København nu paa sjette Aar de seks Maaneder i hvert Vinterhalvaar haft lignende Foredrag, og vi ønsker Vennerne i Norges Hovedstad lignende Held med deres Foredragsrække, som vi har haft med vor. Det første

Foredrag holdes af Hr. Litterat I. Worm-Müller om gammel og ny Kultur.

Preussen. I dette Land, hvis Valgordning er en af de mest reaktionære i Europa, har Regeringen forelagt et Forslag til Ændring af Valgloven. Vælgerne er efter Formuesvilkaar delt i tre Klasser, en stor Begunstigelse for de velstaaende; i Stedet for har man nu foreslaaet kun to Klasser, ligesom man ogsaa vil have direkte Valg i Stedet for Valg gennem Valgmænd. Det er kun lidt Fremgang i frisindet Retning, men det er endda ikke det værste. Den offentlige Afstemning skal bibeholdes; thi derved kan Regeringen stadig kontrollere Afstemningen, og den undser sig ikke for, hvorsomhelst det er muligt, at straffe den, der ikke stemmer efter dens Ønske. Affæren fra Kattowitz er ikke en enestaaende Begivenhed! Centrum er ikke tilfreds med Regeringens Forslag, især er den *hemmelige* Afstemning et Hovedpunkt paa Centrums Program; men denne er ogsaa absolut nødvendig, hvis der skal blive Tale om virkelig Frihed i Preussen.

Frankrig. Fra alle Sider er der strømmet Bidrag ind til Hjælp for de af Oversvømmelserne ramte. Den Hellige Fader har sendt en større Sum Penge til Ærkebiskoppen af Paris i nævnte Øjemed, og Lord-Mayoren af London, der jo er Katholik, har ligeledes sendt Ærkebiskoppen en Gave, stor 25000 Francs. Dagbladet *Telegraf* ledsagede Meddelelsen herom med følgende mærkværdige Kommentar: »At den engelske Lord-Mayor har sendt Ærkebiskoppen af Paris 25,000 Francs til Hjælp for katholske Ofre, har vakt det største Mishag. . . . Man kan i denne Adfærd ret erkende den katholske Kirkes Bornethed og Hædfuldhed mod Ikke-Katholikker . . .« Til denne unægtelig noget forbløffende Ondskabsfuldhed har en Indsender, Hr. *Aksel Sarrild*, ikke kunnet lie stille og har nogle Dage efter faaet indrykket i samme Blad følgende Berigtigelse: »Maa jeg til Deres Omtale af Lord-Mayorens Gave til de vandlidte faa Lov til at knytte et Par Bemærkninger: 1. har Lord-Mayoren ikke handlet som den katholske Kirkes Repræsentant; 2. maa han kunne bestemme, hvilken Brug der skal gøres af de af ham skænkede Penge; 3. har Paven, den katholske Kirkes jordiske Overhoved, skænket en meget stor Sum til »de skadelidte« uden Hensyn til Trosbenedelse; 4. viser de sidste Aars Begivenheder i Frankrig, at Hadet og Forfølgelseslysten snarere maa søges andetsteds end just i Katholikernes Lejr.«

Rom. Den 3. Februar modtog den Hellige Fader i Privataudiens den berømte svenske Opdager *Sven Hedin*, særlig bekendt for sine Rejser i Central-Asien. Der er ble-

vet gjort megen Stads af ham i Rom, hvortil han var indbudt af det Italienske Geografiske Selskab, men ingensteds har han dog følt saadan Opmuntring som ved Audiensen hos Paven. Efter med stor Interesse at have lyttet til den berømte rejsende, som fortalte om flere Enkeltheder ved sine lange Rejser, udtalte Paven Haabet om, at Sven Hedin vilde fortsætte sit Arbejde for Videnskaben og Civilisationen, to Ting, som altid havde besiddet Kirkens største Interesse. — I Stedet for afdøde Kardinal Satolli har Paven udnævnt sin General-Vikar, Kardinal *Respighi*, til Ærkepræst ved Laterankirken, »Moder til og Hoved for alle Kirker i Byen og i Verden«, som Indskriften lyder over Hovedindgangsdøren til den pavelige Kathedralkirke. Fastelavnssøndag holdt den nye Ærkepræst sit højtidelige Indtog i Kirken.

Citymøde.

Kære Trosfæller i København og Omegn!

Som De vil have set af Avertissementer her i Bladet, indbyder A. C.s Foredragsrækker Dem til paa Onsdag d. 23. Februar Kl. 8^{1/2} at deltage i et Diskussionsmøde i Citys Selskabslokaler om *vor katholske Ungdom og Fremtiden*.

Maa jeg som Formand i Udvalget for Foredragsrækkerne og som Indleder ved det nævnte Diskussionsmøde herved tillade mig at henvende et Par Ord til Dem før Mødets Afholdelse.

Først beder jeg, om muligt, enhver om at *komme*. Ja, mød alle, rig og fattig, Mand og Kvinde, gammel og ung. Jeg betragter det som en Selvfølge, at vore Ungdomsforeninger, mandlige saavel som kvindelige, indfinder sig. Men desuden venter vi at se alle dem, der har et aabent Hjerte for vor Ungdom og gerne vil arbejde for dens Vel og derigennem for Menighedernes Fremtid baade personligt og pekuniært.

Dernæst er det os om at gøre, at Sagen virkelig bliver *diskuteret*. Den Klage, der lød efter det store Møde i April 1908, at vi ikke kan forhandle, bør ikke høres denne Gang. Lad der altsaa virkelig komme en Forhandling i Gang, men en saglig, uden saarende Angreb paa Personer; for at dette kan ske, bør enhver især i de sidste Dage før Mødet grundigt søge at skaffe sig Klarhed over, hvorledes

Situationen er paa det paagældende Omraade, og hvad den kræver af os.

Skønt det vel i Grunden var overflødig at nævne det, vil jeg saa endelig ogsaa opfordre Dem, kære Trosfæller, til ved *Bøn til Gud* at tilvejebringe den Hjælp og Oplysning fra oven, uden hvilken det er ganske haabløst at vente sig Udbytte af en Diskussion om et saa vanskeligt Emne.

Ærbødigst

Ludvig Günther,
Præst.

Vincentsforeningen i 1909.

Vincentsforeningen afholdt sit første Generalmøde for i Aar Søndagen den 13. Februar. Det præsideredes af den højærværdigste Hr. Biskop og var besøgt af 22 Brødre. Paa dette Møde fremlagdes den Beretning om Virksomheden i 1909, der nu bliver sendt til Verdensforeningens Generalraad i Paris, hvis Præsident er forhenværende dansk Generalkonsul *Calon*. Følgende korte Udtog af denne Beretning vil vistnok interessere Ugebladets Læsere.

Foreningen har fire Konferenser i eller ved København, nemlig *St. Ansgars* Konferensen, ledet af Hr. Pastor *v. d. Kettenburg*, *St. Josephs* Konferensen, ledet af Hr. Pastor *Neuvel*, *St. Maria* Konferensen, ledet af Hr. Pastor *Ronge* og *St. Andreas* Konferensen i Ordrup, ledet af Hr. Pastor *Evers*. Et *Lokalraad*, ledet af Hr. Biskop *v. Euch*, varetager Foreningens fælles Anliggender. Ved Slutningen af 1909 havde Foreningen 51 aktive og 35 kun bidragydende Medlemmer. De aktive Medlemmer har i hvert af Aarets Kvartaler gennemsnitlig taget sig af et halvt Hundrede trængende Familier eller enestaaende Personer. Bibliotekerne, der skal byde sund Læsning, talte i alt 1403 Bind. *Nordisk Ugeblad* uddeltes i mange Eksemplarer til saadanne, der ikke har Raad til at holde det. Brugte Ting, navnlig Klæder, er blevet modtaget af Velgørere og alter uddelt. Hjælpen er forøvrigt bleven ydet dels kontant, navnlig til Husleje, dels i Naturalier. Aarets Indtægter har udgjort 1851

Kr., indkomne dels ved Indsamling ved Konferensernes ugentlige Møder, dels ved Gaver, dels ved Kransekort (123 Kr.) og ved St. Antonius Bøsserne i St. Ansgars Kirke og Rosenkranskirken (236 Kr.). Udgifterne har ialt udgjort 2012 Kr., saa at det fremkomne Deficit har maattet dækkes af Beholdningerne, der ved Aarets Udgang kun udgjorde 475 Kr. Ved det store Møde, som Verdensforeningen ved Paa-sketid holdt i Rom i Anledning af Pavens Bispejubilæum, var den danske Gren af Foreningen repræsenteret af Hr. Baron Rosenkrantz-Charisius.

Menighedernes Medlemmer bedes om at støtte Foreningen personlig eller i alt Fald med Gaver. Særlig trænges der til Tilgang af yngre, aktive Medlemmer.

Aarsberetning for 1909

fra

St. Elisabethssøstrene, Kastanievej 6.

St. Elisabethssøstrene paa Kastanievej plejede i Aaret 1909 i forskellige Hjem i København og Omegn 127 syge med 1551 Dagplejer og 1663 Natplejer. Af disse var 38 Katholikker, 87 Protestanter og 2 Jøder. Af disse blev 66 helbredt, 2 ikke helbredt, 27 døde, 12 fik det bedre, 11 blev anbragt i forskellige Hospitaler, og 9 forblev i Søstrenes Pleje.

Til fattige og nødlidende er der gennem Søstrene uddelt 368 Portioner Middagsmad og 107 Kr. 80 Øre i Understøttelser, foruden en Del nye og brugte Klæder. Søstrenes Virksomhed er i Aar ligesom de foregaaende Aar velvilligt blevet understøttet af Venner og Velgørere med Raad og milde Gaver.

Herfor bringer Søstrene alle den hjerteligste Tak med Ønsket og Bøn om Guds rigeste Velsignelse.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Lokal-Komiteen for København og Omegns
Regnskab for Aaret 1909.

(7. Regnskabsaar.)

INDTÆGT:	Kr. ø.	UDGIFT:	Kr. ø.
Kassebeh. f. forr. Aar ..	19,06	Indbetalt til Vikariats-	
Indsamlet i aarlige og		Komiteen	260,00
halvaarlige Bidrag..	173,50	Kassebeh. pr. ³¹ / ₁₂ 09...	19,12
Indsamlet i fjerdingaarl.			
og maanedl. Bidrag.	68,50		
Indsamlet paa St. Andreas			
Kollegiet	15,75		
Renter	2,31		
	Kr. 279,12		Kr. 279,12

Lokal-Komiteen for København og Omegn:

Niels Hansen. P. v. d. Kettenburg. J. Johnsen.

J. Monnet.

V. Monnet,
Kasserer.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 20. Februar. 2. Søndag i Fasten. — **M. 21.**, Pauli Omvendelse. — **Ti. 22.**, Petri Stol i Antiochia. — **O. 23.**, Petrus Damianus, Biskop og Kirkelærer. (Vigilie). — **To. 24.**, Matthias, Apostel. — **F. 25.**, Herrens Ligklæde. — **L. 26.**, Ferialdag.

Søndag d. 27. Februar. 3. Søndag i Fasten.

St. Franciskus III. Orden holder Møde Tirsdag d. 22. Februar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7½ med Prædiken; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Aften Kl. 8¼; St. Josephs Kirke hver Fredag Aften Kl. 7½; St. Annæ Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

A.C. Congressus hujus mensis ad secundum diem mensis proximi differtur. Administratores.

A. C.s Foretagsrækker.

Sjette Række (Oktr. 1909—Marts 1910).

Femte Aften: Onsdag d. 23. Februar Kl. 8¼ Aften.

Højærv. Hr. Pastor Günther

vil indlede en Diskussion om Emnet:

Vor katholske Ungdom og Fremtiden.

Lokale: **Citys Selskabslokaler**, Hj. af Citygade og Pilestræde. Adgang for alle. Talrig Deltagelse ventes.

St. Joh. Broderskab. Aabent Møde afholdes Søndag d. 27. Februar Kl. 7 i Skolelokalerne ved St. Annæ Kirke. Foredrag af højærv. Hr. Pastor Steidl. Adgang for alle.

Forretningsudvalget.

Crescendo. Aftenunderholdning med Bal Onsdag d. 20. April Kl. 8½.

Unio. Paa Grund af Mødet om Ungdomssagen i City forlægges Foreningens almindelige Møde til Mandag d. 28. Febr.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 20. Februar Kl. 7½. Foredrag af højærv. Hr. Pastor Schmiderer om den h. Klemens Hofbauer. — Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Tak!

Hjertelig Tak for den større Gave, som fandtes i St. Antonius-Bøssen ved sidste Tømning.

St. Mariæ Vincents-Konferens.

Kalenderen 1910. Nogle enkelte Kalendere (25 Øre) kan endnu faas paa Menighedskont. (1—4) eller hos Hoffmann, Købmagergade 48.

Skolebørnenes Bespisning. Vinteren er endnu lang; men Pengene er desværre ved at slippe op. Gode Mennesker bedes sende en Skærv til St. Josefssøstrene, Toldbodvej 14, København K.

Tre Prædikener af P. Esser. Pris 35 Øre. Faas i Høsts Boghandel og hos Sakristanen ved Jesu Hjerter Kirke. Sælges til Fordel for **Elisabethforeningen**.

Festskriftet Biskop Johannes von Euch

faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G. (1—4) Telf. Palæ 654 og hos Hoffmann, Købmagergade 48. **Pris 3 Kr** (Ansgariusforeningens Medlemmer har 33⅓% Rabat.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansvarisforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaender samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Haas Bogbinders Allé 4, København S (Trykkes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 9.

Søndag den 27. Februar.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Vor Frelsers Saar. — Tilbage til den hellige Kirke — Litteratur. — Blandinger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Køge. Odense. Aalborg. Bayern. Rom. Spanien. Afrika. — En Tak. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

17.

Oculi.

Saaledes hedder denne Søndag, den tredje i Fastetiden. Dens Navn er taget, ligesom mange andre Søndages Navne, af Indgangsverset til Dagens Messe: *Oculi mei*. . . *Mine Øjne vogte altid paa Herren*. Det er de samme Ord, som i de første kristne Tider blev sunget af Katekumenerne, der forberedte sig til Daaben, de skulde modtage Paaskenat, og som netop paa tredje Søndag i Fastetiden blev underkastet en nøjaglig Prøve, om de var værdige til at indlemmes i de helliges Menighed. Seks andre Prøver fulgte denne første, det var en alvorlig Sag, det afgørende Vendepunkt i Livet: Overgangen fra et syndigt Liv i Verden til et helligt Liv i Gud.

Allerede ved den første Prøve blev nogle af de ansøgende udvalgt; deres Navne blev skrevet paa Tavler og læst op under Kanon, hvorved deres Forehavende anbefalede til Gud i Bøn. De trængte til Bøn for at kunne efterkomme de haarde Krav, der stilles til de Kristne i Dagens Epistel. Midt i Verden skulde de leve, som om de ikke hørte til Verden, Utugt og al Urenhed turde ikke engang nævnes

blandt dem, de maatte aldrig mere »blive Venner med Vantroens Børn«.

En angstfuld Gysen kunde vel fare gennem Legemet, et ængsteligt Spørgsmaal trænge sig frem paa Læben: Kan jeg det? — Men Svaret derpaa lød overbevisende: Jo vel kan du det — med Gud.

Saa løftede de da Øjnene op til ham, som bor i Himlene, og bad ham indtrængende om at »udrive deres Fod af Verdens Snarer«, om at føre dem ud af Mørket og ind i Lysets Rige, om at hjælpe dem at bære »Lysets Frugt i al Godhed og Retfærdighed og Sandhed«. Med Guds Naade lykkedes det dem at føre et rent og fattigt og helligt Liv og derved at give Hedningerne et Skuespil, disse aldrig før havde set, og ved deres Eksempel at vinde mange, mange for Kristendommen.

Et nyt Hedenskab er efterhaanden opstaaet i den kristne Verden og udbreder sig mere og mere. Og vi Kristne staar ene midt iblandt en gudsfornægtende Slægt. Hvorhen vi vender vort Blik, møder vi Ting, vore kristne Forfædre mødte paa Romas Gader. Tiden er inde, hvor Verdens Herre lysomstraalet stiller sig foran os og tilbyder os alle sine Goder, naar blot vi falder ned paa vore Knæ og tilbeder ham. At blive »forført med forføngelige Ord«, det gaar mere i Svang nu til Dags end dengang. Thi aldrig før blev der talt saa meget om »Sanselighedens og Syndens Ret«.

Vil vi kaldes Kristne og være det, saa maa vi give Afkald paa Verdens Forføngelighed. Vi maa ud af Mørket og vandre som Lysets Børn. Kraften dertil gives kun fra det høje, hvor vi tillige skuer vor Helligheds Forbillede. Lad os løfte vort Blik og vor Sjæl til alle Himles og Jordens Herre, til vor Konge og vor Gud.

Ofte har vi glædet os ved Murillos skønne Madonna-billeder. Hvem kan glemme hans ubesmittede Jomfru og det Blik, hun retter opad mod Himlen? Det hviler i Gud, fra hvem Maria har alt, hvad hun har, og i hvem hun finder alt, hvad hun begærer. Saaledes skal en Kristens Blik og Sind være fæstnet i Gud. Han er vor Skat: vi trænger ikke til Verdens Goder; han er vor Kraft: vi frygter ikke for Verdens Trusler. *Oculi mei semper ad Dominum. . . Mine Øjne vogte altid paa Herren. . .*

Christianus.

Vor Frelsers Saar.^{*)}

Gør jeg vove jer at love,
 Jesu Christi dybe Saar?
 Jeg, hvis Synder I forkynder,
 jeg, som Naglen i jer slaar?

Gør jeg vove dig at love,
 Jesu Christi højre Haand?
 Jeg er Fange, svag og bange,
 løs mig ud af Syndens Baand.

Gør jeg vove dig at love,
 Jesu Christi venstre Haand?
 Opad drage du mig svage,
 løft mod Himlen højt min Hand.

Gør jeg vove dig at love,
 Jesu Christi højre Fod?
 Du den svære Vej mig lære,
 Vej til Frelse gennem Bod.

Gør jeg vove dig at love,
 Jesu Christi venstre Fod?
 Døden truer, ej jeg gruer,
 du gik foran, gav mig Mod.

Gør jeg vove dig at love,
 Jesu Christi Sidesaar?
 Du, som rummer al min Rummer,
 al min Glæde Har for Har?

Ja, jeg vove vil at love
 eder, Jesu dybe Saar;
 jeg, hvis Synder I forkynder,
 alt mit Haab til eder slaar.

Jeg vil vove jer at love,
 Jesu Christi Vunder fem.
 Lad min Tunge engang sjunge
 eders Pris i Livets Hjem!

*) 4. Marts fejres Festen for Jesu fem hellige Vunder.

Tilbage til den hellige Kirke.

(Sluttet).

II.

Professor Dr. v. Ruville skildrer den katholske Kirkes Vælde og Skønhed paa en Maade, der kun kan opbygge og glæde enhver »født« Katholik. Medens han i det første Afsnit *Min Tilbagevenden til Kirken* fremstiller baade den ydre og den indre Gang i dette for ham saa betydningsfulde Skridt, omtaler han i de følgende fire Kapitler de Egenskaber hos Kirken, der mest har imponeret ham, men som ogsaa er blevet stærkest angrebet. Mærkeligt er det, at det mest bekæmpede Punkt, Pavens Primat, er en af Hovedaarsagerne til hans egen Overgang. Under Overskriften *Den katholske Kirkes Klippegrund* skildrer han den første Opstaaen og Nødvendigheden af Petri og hans Efterfølgeres Primat; disse har i uafbrudt Rækkefølge vaaget over Troens Renhed og indtil vore Dage forvaltet det guddommelige Læreembede. Overbevisningen herom fik han gennem historiske Studier og Granskninger. Han imødegaar det Utal af uvederheftige Paastande, hvormed vore ikke-katholske Medborgere bliver fyldt vedrørende Pavens Ufejlbarehed, som om Paven ikke kunde synde eller var personlig ufejlbare, som om der virkelig havde været en »Pavinde Johanna«, eller som om Paven kunde opfinde nye Trossætninger, medens Paven i Virkeligheden kun i tvivlsomme Tilfælde kan udlægge og definere enkelte Sætninger i den os af Kristus overleverede Lære. »Havde denne Klippegrund ikke været,« siger den lærde Forfatter efter et kort, glimrende Overblik over hele Pavehistorien gennem Reformationen, Revolutionen og Modernismen, »var den katholske Kirke bukket under for Liberalismen, saa havde heller ikke den troende Retning indenfor Protestantismen kunnet holde Stand.«

Særlig Indtryk gjorde, som rimeligt var, Alterets allerhelligste Sakramente paa vor Konvertit, hvilket han i 3. Kapitel benævner som den katholske Kirkes nærende Kraft. Han paaviser, af hvor afgørende Betydning Stedet hos Johannes er: »Mit Kød er sandelig en

Spise, og mit Blod er sandelig en Drik (Joh. 6,56). Intet af sine Ord tilbagekaldte Herren, ja stillede endogsaa de tolv det frit at træde tilbage, hvis hans Ord ikke behagede dem. »Jesus gav derved sin Kirke et herligt Eksempel, som den med hans Bistand trolig har fulgt indtil den Dag i Dag. Urokkelig Myndighed i Trossager hører til dens inderste Væsen. Aldrig vil Mindet blegne om, at det var den hellige Petrus, der først af alle Mennesker og Apostle stillede sig paa Jesu Side, da denne gav dem at vælge, hvorhen de vilde gaa.« Hertil knytter nu Ruville en Lovsang over den hellige Eukaristi, der, som vi ved, »var Jøderne en Forargelse og Grækerne en Daarskab«.

Kærligheden i den katholske Kirke, saaledes er Titlen paa det 4. Kapitel (S. 81—109). Det højeste Maal for vor Tro saa vel som for vor Kærlighed er for hver Kristen den treenige Gud. Først gennem Kristus er det blevet muligt for Mennesker at lære ham i Sandhed at kende. Men det var jo kun faa, der personlig kunde lytte til hans Ord. Alle andre maatte tilegne sig det gennem Mellemmænd — Protestanterne kommer dertil gennem Biblen. Dog ikke alle kan læse den, end sige fortolke de vanskelige Steder. Biblen som eneste Kilde kunde ikke strække til. Apostlenes mundtlige Overlevering var det, der slog Rod i Menighederne, og derfra gennem Sammenslutning af alle Kristne i Kirken grundfæstede Læren. Biblen er Kirkens Værk, ikke omvendt, og er derfor underlagt dennes Fortolkning. Kirken træder overalt i den usynlige Herres Sted, den er den i Menneskeheden virkende Kristus; den formidler derfor hans Kærlighed til Menneskene og vækker Kærlighed til ham igen i Menneskehjertene. Alle Barmhjertigheds Gerninger har deres Udspring derfra og har kun Værd, for saa vidt de gøres af Kærlighed til Gud. Meget interessant er ogsaa Udviklingen af de Protestanterne ofte paafaldende Krav om Bøn og Faste. Udsmykningerne af de katholske Gudshuse anfører Ruville ogsaa som Bevis paa Katholikkernes større Kærlighed til deres Kirker. Værd at lægge Mærke til er Ruvilles Fremstilling af Forholdet mellem Kirke og Stat. Kapitlet slutter med en overordentlig skøn Skildring af Vekselvirkningen mellem den lidende, stridende og triumferende Kirke.

5. Kapitel omhandler Friheden i den katholske Kirke (S. 111—127). Dette er vistnok et Ord, der falder anderledes troende lidt for Brystet; og dog følte vor Konvertit sig efter sin Overgang som gennemstrømmet af den lykkelige Følelse: »Endelig er jeg fri.« Sagen er let at forklare: hos Protestanterne ligger den skarpest trukne Grænse paa den Side, der vender mod Gud, d. v. s. der er visse Sandheder, som de ikke tør antage for ikke at blive mistænkt for at hælde til Katholicismen, medens der overfor Verden er indrømmet dem vidtgaaende Frihed. Det protestantiske Trosomraade er ret ubestemmeligt, ofte kun afgrænset ved den enkeltes Samvittighed; Protestanterne behøver ikke at besøge Kirken, ikke at tage Del i Altergangen eller forrette visse Bønner og har overhovedet kun faa Baand. Hos Katholikkerne er Friheden bundet lige overfor Verden. Hvem der ikke vil iagttage Grænserne, ophører at være Katholik. Paa den anden Side er der indrømmet Katholikken den mest uindskrænkede Frihed til at lægge sit Trosliv for Dagen. I Slutningen af Kapitlet behandler Dr. Ruville Slagordet »de katholske lærdes bundne Tilstand« og den urigtige Paastand, at Kirken er en Fjende af Videnskaben.

Slutningskapitlet giver et kort Overblik over Fjendskabet mod den katholske Kirke. Hvorfra stammer dette Had? At vantro, Hedninger saavel som Kristne, følger Kirken, er naturligt. Men naar ogsaa troende Protestanter gør det, skønt de har saa meget tilfælles med os, saa ligger det i Reformationens Væsen som en kirkelig Revolution, der aldrig kan hævde nogen egentlig Ret ligeoverfor en Institution, der er indstiftet af Kristus. I Stedet for at modarbejde Misbrugene i Kirken iværksatte man det store Frafald fra denne, og det kan man kun retfærdiggøre, naar man stadig paany paaviser den gamle Kirkes »Forfald«. De Kampe, Kirken har ført for at tilbageerobre tabte og støtte vaklende Dele, har just ikke fremmet det gensidige Venskab. En væsentlig Grund til Hadet er ogsaa Liberalismens Forbindelse med Protestantismen.

Vejen tilbage til den katholske Kirke blev ikke let for Prof. v. Ruville. Det viser hans Meddelelser tilstrækkeligt, særlig de Steder, hvor han henviser til, hvad hans Mod-

standere dels har sagt, dels sandsynligvis vil sige. »Stakkel, vil det lyde, han kender ikke Katholicismen i dens sande Skikkelse. Kunde han blot se bag Kulisserne i Italien, i Spanien, vilde han blot prøve paa at læse Hoensbroechs Skrifter, saa kom han paa andre Tanker. Nu, jeg har baade set fremmede Lande og besøgt katholske Kirker der. Jeg har ogsaa læst meget af Grev Hoensbroech. Misligheder findes overalt; samlede man dem sammen fra alle Lande og fra alle Tidsaldre, vilde det blive til et helt Bjerg af Vederstyggelighed, især hvis man tager alt med, der beror paa Misforstaaelse og Uvidenhed. Deri ligger jo netop Grundfejlen i den protestantiske Opfattelse. Af visse uheldige Forhold i Kirken vil man udlede Retten til at bryde med denne. Saafremt de første Kristne havde tænkt saaledes, havde Kirken ikke holdt sammen 100 Aar; thi allerede da forelaa slemme Udskejelser baade i Lære, Kultus og Sæder.« Aldrig har Ruville siden sin Overgang faaet det skønne Billede fordunklet, der levede i hans Sjæl, da han søgte og fandt hen til vor hellige katholske Kirke — med den Tanke slutter hans Bog.

Til Slut endnu et Spørgsmaal: Hvorledes vil det gaa denne Mand? — *Deutsch-Evangel. Korrespond.* truer allerede med at berøve Professoren Tilladelsen til at docere ved det protestantiske Universitet i Halle. Man har allerede indenfor Universitetet flere Gange beskæftiget sig med denne Sag. *Germania* tilføjer: »Vi anser det for absolut utilladeligt at fratage ham *venia legendi**). Ganske vist kræves der i Halle særlig Tilladelse til Ansættelse af katholske lærere som Lærere ved Universitetet; derimod findes der ingen Bestemmelse om Udelukkelse af allerede ansatte Docenter, der gaar over til Katholicismen. Da man for nogle Aar siden vilde berøve en Berliner-Privatdocent *venia legendi* paa Grund af socialdemokratisk Propaganda, kom den samtlige liberale Presse i Tyskland i Oprør. Vi er spændte paa, hvorledes den vil stille sig ligeoverfor Intolerancen mod Professor v. Ruville.«

---

*) α: Ret til at holde Forelæsninger.

Litteratur.

(Ved *Niels Hansen.*)

Lucidarius. En Folkebog fra Middelalderen. Med Indledning og Oplysninger ved *Johannes Knudsen.* (Gad. Indb. i hvidt Shirtingsbind 1,50.)

Som Titelen angiver, er *Lucidarius* en Folkebog fra Middelalderen. Den har haft en umaadelig Udbredelse, fra den fremkom i Tyskland i Frederik Barbarossa's og Henrik Løves Dage i det 12. Aarhundrede. Den er trykt og udgivet paa forskellige europæiske Sprog, ikke Snese, men Hundreder af Gange siden Bogtrykkerkunstens Opfindelse, og den første Bogtrykker i Danmark, Gotfred af Ghemen, trykte den i Aaret 1510. Siden Reformationen er den trykt henad 30 Gange her i Landet, men i forkortet og ændret Skikkelse, idet alt, hvad der stod i Forbindelse med den katholske Tro og Lære, blev udeladt. 1849 udgav den bekendte grundtvigske Præst *C. J. Brandt* Bogen efter et gammelt Haandskrift, som man mener er en Afskrift af en Oversættelse fra Dronning Margrethes Dage. Nærværende Udgave er i det væsentlige et Otryk af Brandts Udgave, med en ikke lidt reguleret Retskrivning, da ellers Tilegnelsen vilde være altfor vanskelig for den almindelige Læser, og forsynet med en hel Mængde kuriøse, gammeldags Billeder fra Middelalderen, som vel ikke hører til den egentlige *Lucidarius*, men som udmærket illustrerer forskellige af de Emner, som den alsidige Bog tager op til Behandling.

Bogens Navn betyder *Lysgiveren*, og den svarer godt til sit Navn, for saa vidt som den giver Oplysning om en hel Del fra Religionens, Naturvidenskabens og Geografiens Omraader. De sidste Oplysninger er naturligvis ofte noget fantastiske, de første er derimod overordentlig sunde og jævne Forklaringer af Troen og Gudstjenesten, der i Metoden, blandt andet ogsaa ved den anvendte Samtaleform, ikke minder saa lidt om den ypperlige Folkebog af *Rippel* om den katholske Kirkes Skønhed. Første Del handler om Gud og anden Del om Kirkens hellige Embede, hvori der gives en smuk Forklaring af Messen, og hvor den ældste, danske Oversættelse af *Te Deum* findes. Da det baade

i og for sig kan have sin Interesse at lære den at kende, og da den virkelig er af ikke ringe religiøs og poetisk Skønhed, følger den her.

Vi love dig, den alvoldende Gud, og vi kendes dig vor Herre at være. Al Jorderig hædrer dig, du der Gud Fader er i Himmerig. Alle Engle, alle Helgen og alt Himmeriges Herskab lover dig og lade aldrig af at øpe¹⁾ dit Lov. Alle Englekor, baade Cherubin og Seraphin, lade aldrig af at love dig og øpe dit Lov og sige: Sanctus, Sanctus, Sanctus! det er paa vort Maal: Signet²⁾, Signet, Signet! være du der baade Herre og Gud est over alle Herskab, baade i Himmerige og i Jorderige og Helvede! Himmerig og Jorderig er fulde med den Ære, af din Guddoms Vold ganger. Dig lover det hæderlig Apostlekor, dig lover de hellige Propheter deres Tal, dig lover de rene Martyrer deres Hær. Den hellige Kirke vederkendes³⁾ dig, saa vidt som Verden er. Hun kendes dig Fader at være og dit megle gudelige Vold. Hun kendes veder⁴⁾ din eneste Søn, der hun skyldig er at hædre. Hun kendes veder den Helligaand. Jesu Christe, du est Konning og al Ære, du est Gud Faders evige Søn! Du ræddedes ei at ligge i et Jomfrueliv, til des at du skulde al Menneskens Køn frelse. Du forvandt⁵⁾ Døden og oplodst Himmerig for alle dem, dig troede paa. Du sidder i Himmeriges Ære, paa din hellige Faders høire Haand. Vi tro det, at du skalt deden⁶⁾ komme og dømme alle Menneskens Køn. Fordi bede vi dig, at du hielpe dine Tienestemænd, der du løste med dit værdige Blod. Giv os evige Løn med dine Helgen i Himmerig! Herre, helgør⁷⁾ dit Folk og sign dem, der Arv skal tage med dig, og styr dem og ophøi dem foruden Ende! Vi love dig hver Dag, og vi love dit Navn nu og evindeligt. Herre, værdes⁸⁾ til at gemme⁹⁾ os i denne Dag uden dødelig Synder! Miskunde os, Herre, miskunde os, Herre! Vorde din Miskund over os, saa som vort Haab er til dig!

Tredje Del handler om Skabelsen og Verdens første Aarhundreder, fjerde Del er af geografisk og naturhistorisk Indhold, og femte Del fortæller om de sidste Ting.

Udgiveren, Hr. Johannes Knudsen, har forsynet Bogen

1) raabe 2) rettere: hellig 3) kendes ved 4) ved 5) overvandt 6) derfra
7) helbred 8) værdiges 9) bevare.

med en Mængde Forklaringer og Oplysninger, som — ikke mindst naar Talen er om katholske Forhold — er overraskende korrekte og tilforladelige; men han henviser ogsaa til saa paalidelige Kilder som Wetzer og Welte's Kirkeleksikon og den før nævnte Bog af Rippel; mærkeligt nok synes han ikke at vide, at der af denne Bog findes to danske Udgaver. Som særlig interessant maa nævnes 1. Afsnit af Indledningen, der er en hel lille Afhandling om »Folkebøger« lige fra de allerældste til de allersidste Dage, og hvori der findes mange slaaende Bemærkninger og Iagttagelser. I det hele taget maa den danske Læseverden være Hr. Johannes Knudsen meget taknemmelig for den fortrinlige og saare instruktive Udgave af den fornøjelige og opbyggelige gamle Bog.

Beviser for Guds Tilværelse. Af *J. Schmitz*. (Schønberg. 50 Øre.)

Beviserne for Guds Tilværelse har længe ikke været i god Kurs, i alt Fald ikke i den af protestantisk Tankegang prægede Verden. Nærværende lille Skrift er et vellykket Forsøg paa at sætte disse Beviser paa deres rette Plads og vise den Betydning, de har for den kristne Verdensanskuelse. Det er hverken Forfatterens eller Teologernes Mening overhovedet, at disse dybsindige Beviser med deres tvingende Konsekvenser skulde være i Stand til at skabe Tro hos Mennesker; thi Troen er Guds Gave; men de har derimod den Betydning at godtgøre, at langt fra at Troen paa en levende Gud strider mod Fornuften og Videnskabens, er denne Tro tværtimod den eneste baade videnskabeligt og fornuftmæssigt forsvarlige. Forfatteren skriver et klart og tydeligt Sprog, saa hans Udviklinger er let tilgængelige for dannede Mennesker, som kender en lille Smule til de almindeligste filosofiske og videnskabelige Kunstudtryk. Det forekommer Anmelderen, at Hr. J. Schmitz' lille Bog i mange Henseender ganske særlig kan yde den studerende Ungdom en værdifuld Haandsrækning.

Blandinger.

En Ven af Ugebladet har tilstillet Redaktionen nedenstaaende Brev til Offentliggørelse. Det er skrevet af en tysk Herre, der har opholdt sig en Tidlang i Danmark, og som har faaet meget i det danske Folk og den danske Kultur kært. Det er en sjælden elskværdig Hilsen Sonden fra Grænsen, saa der behøves ikke nærmere Forklaring for, at den optages her. Ugebladet takker Brevets Afsender for hans kærlige, kristne Sindelag mod hans danske Trosfæller og sender ham en venlig Hilsen.

N. H.

Empfangen Sie herzlichen Dank für die freundliche Zusendung der schönen Festschrift, som jeg har gennemset med stor Interesse, og som jeg skal endnu studere med større Nøjagtighed. Tillige takker jeg Dem saa meget for Deres venlige ledsagende Linier paa det smukt illustrerede Brevkort. Med Fornøjelse skal jeg blive Medlem af den omtalte katholske Forening,*) og saa sender jeg med det samme $1,50 + 0,55 + 2,00 = 4,05$ Kroner gennem Postanvisning. Jeg giver min Skerv saa meget desto mere med Glæde, fordi jeg fattedes ikke dejlige gudstjenstlige Steder i Danmark, hvor jeg kunde paa stemningsfuld Maade fuldbyrde mine religiøse Pligter, og saa bidrager jeg gerne til at fremme Gudshusenes Forøgelse og derved Sandhedens Udbredelse i Danmarks dejlig Vang og Vænge, lukt med Bølgen blaa. *Quod Deus bene vertat!*

Mit Ophold i Danmark har lært mig at elske Landet og Folket og at højagte den gamle danske Kultur og Videnskab, saa at det skulde være en stor Glæde for mig at tilbringe der en længere Tid, som kunde lade fordybe mig endnu mere i de store videnskabelige Skatte. Hvem ved, hvad Fremtiden skal bringe? Naar det skulde være Tilfældet, saa haaber jeg at se Dem igen i god Helbred. Tillige skal det være en Hjertensglæde for mig at erfare, hvorledes de ivrige Arbejders Gerning i Herrens Vinbjerg er blevet kronet med Held.

Jeg haaber, at Gud vil give Biskop von Euch endnu

*) Ansgariusforeningen.

mange lykkelige Leveaar som Belønning for de store Fortjenester, som den utrættelige Overhyrde har erhvervet sig. I dette Sindelag beder jeg Dem at hilse Biskoppen fra mig og udtale mine Lykønskninger.

Tillige beder jeg at hilse de mig bekendte gejstlige Herrer, som mindes min ringe Person.

Med særdeles Højagtning forbliver jeg ærbødigst
Deres hengivne

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (J.-n.) I den forløbne Uge fandt, som anmeldt, en Række aandelige Øvelser Sted for Menighedernes Damer. Skønt Vejret enkelte Aftener var meget uheldigt, var vor gamle Hovedkirke dog Aften efter Aften saa godt som fyldt. 230 Damer deltog gennemsnitlig i Øvelserne. Deltagerne indfandt sig punktlig, skønt mange kom langsvej fra. Det havde egentlig været Meningen at afholde disse Øvelser i Fasten 1909; men i sidste Øjeblik mistede *P. Sialm* jo desværre sin Stemme paa Grund af Overanstrengelse. Det var derfor en særlig Glæde for Deltagerne nu at høre den afholdte Prædikant med mild Alvor udvikle Livets Maal og vise den Vej, der fører opad til Gud. — Paa 1. Søndag i Fasten, under Aftenandagten Kl. 6, indledede den højærværdige Taler med en Betragtning over Menneskets Bestemmelse paa Jorden. De følgende Dage talte han Kl. 8¹/₄ hver Aften — om Synden, Dommen, Bøn og Arbejde, Skriftemaalet og Døden, og Lørdag Eftermiddag og Aften sad *P. Sialm* i sin Skriftestol uafbrudt fra Kl. 3¹/₂ til 11. — I Søndags, under Biskoppens Prælatmesse, var der Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke. Den højærværdigste Biskop, der var lidt upasselig, vilde egentlig ikke have talt; men da han saa den tæt fyldte Kirke og den store, alvorlige Tilslutning, disse Øvelser havde vundet, rettede han under Messen en hjertelig Tiltale til Deltagerne. Der uddeltes et saa stort Antal Kommunioner, som St. Ansgars Kirke maaske aldrig før har været Vidne til. — Ved Festgudstjenesten om Aftenen sluttedes Øvelserne. *P. Sialm* rettede først en Tak til alle Deltagerne

for den Iver, hvormed de havde fulgt Øvelserne. Ligeledes takkede han den højærværdigste Biskop, der hver Aften havde overværet Foredragene. I sin Prædiken dvælede han ved vor guddommelige Frelasers virkelige Nærværelse i Alterets Sakrament. Under Slutningen af hans Tale kom en Skare hvidklædte Piger, fulgt af Præsterne og Biskoppen, ud fra Sakristiet, og medens Talen fortsattes, udstilledes det Allerhelligste, hvorpaa P. Sialm knælede ned paa Prædikesstolen og bad en gribende Indvielsesbøn til den eukaristiske Frelser. Derefter istemtes *Te Deum* og meddeltes den sakramentale Velsignelse. Sluttelig meddelte Biskoppen den pavelige Velsignelse, hvorved Deltagerne modtog en Pant paa den Naade, Gud havde skænket dem i disse Dage. Det var glædeligt at se, hvorledes Øvelserne havde vundet Tilslutning i alle Livsstillinger og Stænder. Der uddeltes et smukt lille Mindebillede til Erindring om de skønne Dage.

Køge. Vor Sognepræst, Hr. Pastor *Maurer*, holder i denne Tid en Række Foredrag baade her i Byen og omkring i andre øst- og sydsjællandske Byer. Efter Indbydelse af den stedlige Foredragsforening i *Fakse Ladeplads* holdt Pastor *Maurer* forleden Foredrag der om »den katholske Kirke og Kulturkampen i Frankrig«. Tiltrods for det daarlige Vejr, der gjorde Vejene næsten ufremkommelige, var Foredraget *overordentlig godt besøgt*, og Forsamlingen, der udelukkende bestod af Protestanter, fulgte Talen med levende Interesse. Siden bragte Hr. Realskolærer *Thomsen* Foredragsholderen en hjertelig Tak og tilføjede, at alle troende Protestanter i den omtalte Sag stod paa den katholske Kirkes Side og dybt misbilligede denne Kamp imod Frihed og Kultur. Hele Forsamlingen, deriblandt den lutherske Sognepræst, rejste sig som Tegn paa Tilslutning til den udtalte Tak.

x.

Odense. Fastelavnssøndag afholdt Menigheden en meget vellykket Velgørenhedsfest til Bedste for sin nye Kirke. Forberedelserne havde været store, og man maa anerkende den Iver, hvormed flere af Menighedens Medlemmer havde ofret mange Aftener paa at prøve til Komedien og at smykke Lokalerne, hvor man skulde drikke Kaffe. Den almindelige Tilfredshed med Festen og den glade Stemning fra først til sidst var Takken for det store Arbejde, som blev udført til Kirkens Bedste. Næsten hele Menigheden var samlet til en stor Familiefest, som i og for sig var til Gavn for Menigheden.

R.

Aalborg. Den 18. Februar holdt en protestantisk Gaardejer i Skelund et Foredrag om Protestantismen og Katholicismen. I den Anledning havde Højskoleforstanderen

i Skelund indbudt Pastor Ikenmeyer til at overvære Foredraget og til at fremkomme med nogle Bemærkninger om, hvorledes Katholikerne saa paa Reformationen. Gaard-ejeren havde grundigt sat sig ind i Luthers Liv og Lære, og det var da ogsaa et alt andet end venligt Billede, der oprulledes for Forsamlingen om Luther. I store Træk belyste Taleren derpaa, hvorledes Protestantismen kun med Vold og Magt var bleven indført i de enkelte Lande og specielt i Danmark. Det er vel sjældent, at en Protestant saa uforbeholdent bryder Staven over Luther for en protestantisk Forsamling. Efter Foredraget besvarede Pastor Osterhammel fra Randers en Del Spørgsmaal, der fra Forsamlingen blev rettet til ham angaaende enkelte af den katholske Kirkes Læresætninger.

Bayern. Hvor lavt i sædelig og religiøs Henseende store Dele af det tyske Folk, endog af dettes højeste Klasser, endnu staar, derom vidner et Ordskifte, der har fundet Sted i Rigsraadskammeret angaaende den i Tyskland stadig forekommende *Duel*. En Friherre Cramer havde talt mod Duellen som lige forkastelig baade i moralsk og religiøs Henseende. Da traadte et Medlem af Kongehuset, Prins Georg, frem og hævdede, at ingen Raadsherre, der bar Uniform (!), stod paa Cramers Standpunkt. Duel tilhørte ikke Fortiden. Da den kun forekom i de alvorligste Anledninger, var det næppe muligt at indskrænke den mere blandt Militæret. Med disse Udtalelser, der staar i bestemt Modstrid mod Landets Love, har Prinsen bevist Monarkiet en daarlig Tjeneste. Naar et Medlem af Kongehuset saaledes bevidst sætter sig ud over Lovene, der forbyder Duel, kan man saa af Folket vente Respekt for den Samfundsordning, hvorpaa Monarkiet hviler?

Rom. I disse Dage har *Gerarchia Cattolica* for 1910 forladt det vatikanske Trykkeri. Man ser heraf, at der for Øjeblikket er 18 ledige Pladser i Kardinalkollegiet, det vil sige, at af 70 Pladser er kun de 52 besatte. Man har længe ventet paa, at den Hellige Fader skulde udnævne nye Kardinaler, men endnu har han jo ikke gjort det, og man ved ikke, hvor naar han vil gøre det. Der findes 201 Ærkebiskopper hele Verden over af baade latinsk og orientalsk Ritus; af Biskopper er der 748 af latinsk og 52 af græsk Ritus.

Spanien. Her er som i mange andre romanske Lande de kristendomsfjendske Partier i fuld Virksomhed. Saaledes er de ferrerske Skoler igen blevet aabnet, og Ondskab og Løgn vil atter blive saaet i en Mængde Barnehjerner. De spanske Biskopper har indsendt en forenet Protest mod Genaabningen af disse Skoler, men denne vil sandsynligvis gaa ganske upaaagtet hen. (Mon dette Land

egentlig sukker under Gejstlighedens Tyranni?) Undervisningsministeren har erklæret at ville støtte Genaabningen af Skolerne, og Regeringen vover næppe overhovedet andet end at taale, at denne anarkistiske og ateistiske Propagande atter tager fat, da den er altfor afhængig af Republikanerne, til hvis Klubber disse Skoler for det meste hører.

Afrika. *Mr. Roosevelt*, den forrige Præsident for Nord-Amerikas Forenede Stater, er for Tiden paa Rejse i det indre Afrika. Han har paa denne Rejse besøgt den katolske Mission i *Uganda*, af hvilket Besøg en Priorinde der i et Brev til Hjemmet har givet en meget livlig Beskrivelse. Han glædede sig meget over det gode Værk, som blev gjort der, og roste de kristne Kvinders smukke, beskedne Opførsel. Dronningens Søster og flere andre sorte Prinsesser var til Stede ved det sjældne Besøg. Negrene glædede sig ved at se den Venlighed, hvormed *Mr. R.* hilste paa de fornemme Damer og trykkede dem i Haanden. Ogsaa Skolerne, Hospitalet og Værkstederne besøgte *Mr. R.* og glædede sig over de dygtige Haandværk, som der drives. Priorinden havde den Ære at sidde ved Siden af *Mr. R.* ved Frokosten, og han spurgte hende, om hun kendte *Maurice Francis Egan*. Hun fortalte ham, at denne engang havde besøgt hendes Skole og nødt hende til at sætte sig ned og hvile sig, hvorpaa han havde undervist de 84 smaa »kulørte« Børn den hele hede Eftermiddag. Paa *Mr. Roosevelt*'s indtrængende Anmodning gav Biskoppen Tilladelse til, at Priorinden med Søstrene den næste Dag maatte være til Stede ved en stor Frokost, der skulde gives til Ære for *Mr. R.*, hvilken Kongen og Landets fornemme ogsaa vilde tage Del i.

En Tak.

»Store Gud, vi love dig!« Med disse Ord endte Eksercitierne i St. Ansgars Kirke Søndag d. 20. Februar. — Gid disse Ord maa genlyde til evig Tid! — Gid de maa genlyde som en Tilbedelses- og Taksigelseshøn til vor Gud og Herre, fordi han gav os Tid til Omvendelse. — Det er ikke min Mening her at komme nærmere ind paa Indholdet af Eksercitierne, hvad der ogsaa vilde være meget vanskeligt, men jeg vil blot fremkomme med en Tak, en inderlig Tak til Hans Højærværdighed Biskoppen, fordi en saa naaderig Tid blev os forundt. Og dernæst en hjertelig Tak til højærværdige Hr. Pater Sialm, for hvad han gennem Guds Ord lærte os, fordi han forøgede vor Tro, vort Haab og vor Kærlighed — vor Tro ved at minde os om Guds store Almagt, vort Haab ved at trøste os med, at selv for den største Synder gives der Frelse, vor Kærlighed ved at tænde i os en *Lue*, der ved Guds Naade skal brænde evig til Ære for vor Frelsers h. Hjerte. T. M.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 27. Februar. 3. Søndag i Fasten. — **M. 28.,** Ferialdag. — **Ti. 1. Marts,** Ferialdag. — **O. 2.,** *Karl den Gode, Bekender og Martyr.* — **To. 3.,** Ferialdag. — **F. 4.,** Herrens Saar. (*Lucius*). — **L. 5.,** Ferialdag.

Søndag d. 6. Marts. 4. Søndag i Fasten. (*Løtare*).

Første Fredag i Maanedén (d. 4. Marts).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig *Prælatus* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8 Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse Kl. 8 Aftenandagt.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen 1ste Fredag i Maanedén den 4de Marts i St. Ansgars Kirke til de aftalte Tider.

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ med Prædiken; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josephs Kirke hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{4}$; St. Annæ Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Joh. Broderskab. Aabent Møde afholdes Søndag d. 27. Februar Kl. 7 i Skolelokalerne ved St. Annæ Kirke. Foredrag af højærv. Hr. Pastor Steidl. Adgang for alle.

Forretningsudvalget.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Fælleskommunion** Søndag d. 27. Februar i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mødreforeningen holder Møde Tirsdag d. 1. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Morgen i St. Ansgars Kirke.

A.C. Die secundo mensis Martii solito tempore ac loco Rev. P. Schmiderer quaedam de operibus prohibitis diebus dominicis et festis proferet.

Unio. Mandag d. 28. Febr. afholdes almindeligt Møde (udsat paa Grund af Mødet i City).

Kalenderen 1910. Nogle enkelte Kalendere (25 Øre) kan endnu faas paa Menighedskont. (1—4) eller hos Hoffmann, Købmagergade 48.

Vincentforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8 $\frac{1}{2}$), St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade H. 1389.

† At vor kære gamle Moder, Enkefru **Georgine Henriette Grugni**, den 19de ds. er afgaaet ved en blid og rolig Død, efter Modtagelsen af vor h. Kirkes Naademidler, bekendtgøres herved paa egne og fraværende Broders Vegne.

Cæcilie Grugni.

Francesco Grugni.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Den h. Lucius' Relikvieskrin.

Fredag den 4. Marts, den Dag, adskillige af dette Blads Læsere vil have nærværende Nummer i Hænde, er ogsaa den hellige Pave Lucius' Dødsdag. Til den betydelige Del af Pave Lucius' Hovede, som opbevares i St. Ansgars Kirke, er der i disse Dage kommet et meget smukt Relikviegemme, hvoraf her bringes en Gengivelse. Som Billedet viser, er Relikviegemmet en Mandsbuste, lavet af Træ og forgyldt Tombak, men Ansigtet er af rent Sølv og overordentlig kønt, af en ædel, ophøjet Alvor. Pave Lu-

cius I levede midt i det tredje Aarhundrede, men man ved ikke meget om hans Pontificat; dog har han skrevet flere vigtige Breve til Kirkefaderen Cyprian. Allerede tidlig i Middelalderen skal Pave Lucius' Hovede være bragt til Roeskilde, hvor det med stor Andagt æredes som en af Domkirkens kosteligste Relikvier. Det smukke Relikviegemme, som den højjærværdigste Biskop har ladet udføre hos en tysk Kunstner, er for en stor Del en Gave til Biskoppen i Anledning af dennes Præstejubilæum. Der vil være Lejlighed til Søndag den 6. Marts efter Højmessens i St. Ansgars Kirke at bese baade det nye Relikvieskrin og Biskoppens øvrige smukke Jubilæumsgaver.

Lykønskning fra hans Hellighed Paven til hans Højærværdighed Biskoppen.

Vatikanet, d. 26. Februar 1910.

Monseigneur!

Jeg tillader mig herved at takke Deres biskoppelige Højærværdighed for det Brev, som De under den 16. ds. har tilsendt mig sammen med et Eksempplar af det interessante Festskrift, som er blevet offentliggjort i Anledning af Deres Præstejubilæum i forrige Maaned.

Det har været mig af Vigtighed at give vor hellige Fader Meddelelse om disse Festligheder.

Med særlig Glæde har hans Hellighed hørt berette om de rørende Udslag af Gaknæmmelighed og barnlig Kærlighed, som baade Præster og troende har ønsket at lægge for Dagen overfor deres værdige og højt agtede Overhyrde i Anledning af hans 50 aarige Præstejubilæum.

Hans Hellighed Paven vilde have ønsket at være den første til at slutte sig til de troendes og særlig til deres Biskops Festglæde for at bidrage sit til at gøre den saa inderlig som mulig. Men da han des værre for sent har erfaret noget om denne Fest, føler han ikke des mindre Trang til nu at udtrykke Dem sine bedste Ønsker og at bevidne Dem sin særlige faderlige Bevaagenhed.

Det er ham en Glæde at lykønske Dem i Anledning af den Jver i Deres apostoliske Gerning og den Pligttroskab, som De til Gavn for Sjælene stedse har lagt for Dagen i de halvtreds Aar, De har været Præst og for en lang Aarrækkes vedkommende ogsaa har været beklædt med den biskoppelige Værdighed.

Som Pant paa al den Naadens Fylde, som hans Hellighed beder Gud om ogsaa i Fremtiden at udgyde over Deres biskoppelige Højærværdighed og over Deres Hjord, sender han venligst sin faderlige Velsignelse til Dem, som ogsaa til Deres Gejsflighed og til de troende, som er overgivne til Deres Vareføgt.

Jdet jeg tillader mig at udtrykke for Dem, Monseigneur, ogsaa mine bedste Ønsker og at bede Dem modtage min oprigtigste Gratulation, benytter jeg Lejligheden til at bevidne Dem min inderlige Hængivenhed i Vor Herre Jesus Christus.

R. Kardinal Merry del Val.

Citymødet.

For en Gangs Skyld havde A. C.s Foretagsrækker forlagt sin Mødeaften fra det gæstfri Asyl i Stenosgade til den langt større Sal i Citygade. Dette viste sig at være saare heldigt; thi trods det uheldige Vejr var Salen Onsdag d. 23 Febr. fyldt af en talrig Forsamling paa over 400 Tilhørere af alle Stænder, og ikke mindst havde vore Præster givet Møde i stort Antal. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ traadte Hr. Pastor *Günther* op paa Talerstolen og holdt følgende Foredrag som Indledning til en Diskussion om *Ungdomssagen*.

Der er forløbet 2 Aar, siden vi var samlede til stort Møde i denne Sal. De vil erindre, at blandt de Emner, der dengang omtaltes, blev Ungdomssagen det, der kom til at gøre stærkest Indtryk. Dette viste sig baade her i Salen og i de Bladartikler, der senere fremkom. Der var dem, der klagede over, at saa mange af de unge forsvandt og gik tabt for Kirken; andre angav blandt Grundene hertil, at Hjemmene ikke gjorde deres Pligt; atter andre nævnede Midler til at høde paa den sørgelige, men uimodsigelige Kendsgerning: der burde gøres mere for at samle og glæde de unge; vi maatte i langt højere Grad end hidtil gaa ud paa at gavne dem ved at føre dem frem til Stillinger i Livet; det hele Problem skulde tages op til samlet Drøftelse.

Jeg skal nu tillade mig at oplyse, hvad disse Udtalelser førte til i den nærmeste Tid efter Mødet d. 7. April 1908.

Tre af Menighedernes Medlemmer, Cand. Hoffmann, Ekspeditionsskretær Alexander Hansen og jeg selv, indsendte nogle Uger efter, d. 25. Maj 1908, med Biskoppens skriftlige Billigelse og Bemyndigelse, Spørgeskemaer til vore københavnske Drengeskolers Bestyrelser med Anmodning om Oplysninger angaaende de Elever, der i de sidste 8 Aar var udgaaet fra disse Skoler.

Medens de udsendte Skemaer laa til Besvarelse ved de fem Drengeskoler, afholdtes der en Maaned senere, d. 16. Juni 1908, et Møde af Foredragsholderne fra Citymødet i April og andre indbudne. Iblant de Resolutioner,

der blev vedtaget paa dette Møde, var ogsaa følgende: »Forsamlingen udtaler sin Tilslutning til det Skridt, som er foretaget af nogle Medlemmer af Menigheden for at faa konstateret, hvor stort Frafaldet er blandt Københavns katholske mandlige Ungdom, og sit Ønske om, saasnart det samlede Materiale foreligger, at lade afholde et nyt Møde til videre Drøftelse af Ungdomssagen.« Der blev ogsaa vedtaget en anerkendende Resolution om en af Frøken A. Ramsing planlagt Aftenskole for unge Piger, et Foretagende, der dog dengang ikke kunde udføres, men nu er i Gang.

Da Spørgeskemaerne var vendt tilbage, afholdtes der, som vedtaget, et nyt Udvalgmøde for at diskutere Resultaterne. Jeg selv var ikke tilstede ved dette Møde, men Resultaterne var følgende: I de 8 Aar var der udgaaet 364 katholske Drengene fra de fem Skoler i København og Omegn; af disse var 34 døde eller bortrejste, 52 aabenlyst frafaldne, 67 uvisse, 211 bevarede for Kirken, om end ikke alle i samme Grad. Da Tallet af de for Kirken bevarede var ikke saa lidt højere end ventet, og da for de frafaldnes og uvisses Vedkommende Familieforholdene i mange Tilfælde var saa uheldige, at selv de største Anstrengelser vistnok ikke vilde føre til et bedre Udfald, kom Mødet til det Resultat, at der ikke var en saadan Nødstilstand til Stede, at den berettigede til at kalde Menigheden under Vaaben for at ruste den til en Krig, der vilde koste meget Arbejde og store Penge.

Jeg kom imidlertid snart paa det rene med, at jeg selv ikke kunde betragte denne Afgørelse som endelig. Det var vel nærmest Præsten og Sjælesørgeren i mig, der ikke kunde falde til Ro. Først var der jo dog de 52 frafaldne og de 67 uvisse, i alt 119 Sjæle. et Tal, der vejer tungt i Vægtskaalen, naar man betænker, hvad een Sjæl er værd. Desuden kunde jeg ikke frigøre mig for en Fornemmelse af, at der blandt de 211 bevarede var adskillige, der trængte til Støtte for ikke at skulle komme over i en af de andre Klasser. Jeg besluttede da selv at tage Sagen op til fornyet Overvejelse, og det saa meget mere, som jeg fra flere Sider fik Opmuntring til at gøre det. Ganske vist: der var ogsaa dem, der raadede fra. Med de Stem-

mer har jeg ikke fulgt. Saa længe der er Gnist af Haab om, at vort Ungdomsproblem kan i alt Fald nærmes sin Løsning, nedlægger jeg ikke Arbejdet.

Den 26. Januar 1909 holdt jeg et lille Foredrag om Emnet i vor katholske Studenterforening. Jeg gik derved ud fra, at var der nogen Steds Jordbund for en større Plan til Arbejde for vor Ungdom, saa maatte det være der. Det viste sig ogsaa at være rigtigt. Foredraget efterfulgtes af Diskussion, der endte med Vedtagelse af en Resolution om, at Medlemmerne og de særligt indbudne bifaldt Tanken om, at der 1) indsamledes Midler til Ungdomssagens Fremme, og at der 2) dannedes en Organisation af ældre, der som et Ungdomsværn skulde bistaa dem, der arbejdede for Ungdomssagen. Denne Resolution falder væsentlig i Traad med, hvad jeg skal have den Ære at foreslaa Dem her i Aften. Mit Øjemed med dette Foredrag er overhovedet kun: for en større Kreds af Københavns Katholikker at forelægge de Tanker, som jeg i Academicum Catholicum lagde frem for nogle faa.

Efter Mødet i A. C. har der været stille om Sagen, indtil nu for nylig Festskriftet i Anledning af Biskoppens Jubilæum kom til at berøre den. Under Overskriften »Foreninger for bestemte Kredse i Menigheden« udtaler Skriftet sig S. 111 saaledes: »En særlig Interesse har Mgr. von Euch altid vist Ynglingeforeningerne; men just paa dette Omraade har hans Anstrengelser hidtil ikke været kronet med Held.« Der udtales saa det Haab, at den i 1908 stiftede Forening »Katholsk Ungdomsforbund« (K. U. F.) maa gaa en lys Fremtid i Møde. Angaaende en Sammenslutning af vore katholske unge Piger ser Skriftet sig i Stand til at udtale: »Ogsaa for det andet Køn er der dannet tilsvarende Foreninger, som omfattes med varm Interesse.« Det lader herefter til, at det Spørgsmaal, der nu skal beskæftige os, har lettere ved at blive løst for de unge Kvinders end for de unge Mænds Vedkommende.

Den første Milepæl i et Barns Liv er den Dag, det begynder at gaa i Skole. Den næste er den Dag, da det forlader Skolen og træder ud i Livet. I den Livsperiode, der ligger mellem disse to Endepunkter, er Børnene — bortset fra mulige ulykkelige Forhold i Hjemmet — som

Regel vel bevarede: de har deres Forældre til højre og deres Lærere til venstre.

Jeg siger bortset fra mulige ulykkelige Forhold i Hjemmet og mindes derved, hvad Hr. Pastor Slump udtalte her for to Aar siden, at der med Hensyn til religiøs Paa-virkning allerede i Skoleaarene viser sig stor individuel Forskel paa Børnene. Der er Børn, som er ret uimodtagelige. Grunden er som oftest et daarligt Hjem.

Efter Udtrædelsen af Skolen er Forholdet et andet. Nu om Stunder i hvert Fald. I ældre Tider, da Hjemmene af mange Grunde var ganske anderledes samlede, end de nu er, formaaede de ogsaa at værne om de konfirmerede Børn. At de nu ikke længere formaar det, tør i Almindelighed anses for en Kendsgerning. Hjemmene vilde gerne, men de kan ikke. De modstridende Kræfter er for store; og som det gaar i Hjem, der staar uden for Kirken, gaar det ogsaa ofte i de katholske Hjem, hvor det katholske Sindelag enten er blevet svækket eller aldrig helt vokset frem.

Altsaa Hjemmene kan ikke fyldestgørende værne om deres halvvoxne Børn. Disse har maaske allerede svigtet i Skoletiden — til Præstens og Lærernes Fortvivlelse; men nu svigter de først rigtigt. I gunstige Tilfælde kan det lykkes ved Vejledning at ordne Forholdet tilfredsstillende mellem de unge og deres Hjem; men ofte lykkes det *ikke*. De nykonfirmerede *selv* kan heller ikke bestride det Arbejde, der udkræves for at føre deres Opdragelse videre; dertil mangler de Erfaring og Evne til at bedømme sig selv. Følgen er da den, at hvis der i Samfundet ikke findes andre Kræfter, der kan og vil beskytte de unge, saa maa de leve deres Liv uden Beskyttelse; men saa bliver Resultatet jo ogsaa derefter. Bortset fra de heldige Tilfælde, der aldrig er talrige nok, vil Vanrøgtens Virkning vise sig i Form af ubunden Levevis, Frafald, en misbrugt Ungdom, Uduelighed og Følelse af at være bleven ulykkelig — altsaa Tab over det hele: for Individet, for Borgersamfundet, for Kirkesamfundet, for Tid og Evighed.

Søger man efter Grundene til, at Omsorgen for den konfirmerede Ungdom er bleven til et Problem, som man længe kan staa ganske raadvild overfor, saa vil man finde,

at der er mange. De findes baade hos Forældrene og hos Børnene, men de er naturligvis ikke overalt de samme. En af Grundene er allerede fremhævet: Hjemmenes Magtesløshed. Samler man de, forøvrigt ganske tilfældige Erfaringer, man gør, bliver Ondets Hovedaarsager følgende:

1) De unge betragter sig som uafhængige af Hjemmet, og Hjemmet respekterer denne Uafhængighed, fordi det konfirmerede Barn, som Forholdene nu er, ofte bidrager til sit Underhold.

2) Beboelsesforholdene er hos Smaakaarsfolk ofte saadanne, at voksne Børn ikke bryder sig om at tilbringe uden Spise- og Sovetiden i Hjemmet.

3) Der savnes som oftest en kraftig Modvægt mod den i Udviklingsaarene stærkt fremtrædende Trang til Nydelse.

4) Der er Mangel paa Adgang til passende Videreuddannelse og frem for alt paa Midler til at overvinde de unges Ulyst til saadan Uddannelse. Det var dette Punkt, der blev fremdraget af Indsenderen A. B. i Ugebladet.

5) Religiøs Lunkenhed har forringet Ansvarsfølelsen og svækket Karakteren hos unge og gamle. Misfornøjelse med Kaar og Stilling er traadt i Stedet for Livslykke og Glæde over aandelig Vækst.

6) Som Følge af alt dette er de unge nu mere end nogen Sinde før overladt til sig selv og befinder sig i en Hjælpeløshed, hvor der er saa meget, der drager dem nedad, og saa lidt, der løfter dem op.

Men hvad man nu end mener om Aarsagerne, saa er og bliver det en Kendsgerning, at den konfirmerede Ungdom trænger til mere Beskyttelse. Selv om det har varet ret længe, inden man fik Øjnene op herfor, saa hersker der nu ikke længer nogen Tvivl derom. Herhjemme har vi jo i de senere Aar faaet Værgeraadsinstitutionen. Faren ses; den er forlængst ogsaa set af Kirken, der maa betragte det som en af sine væsentligste Opgaver at bevare de unge for det overnaturlige Liv. I vort lille københavnske Kirkesamfund er vi ogsaa blevet os Faren bevidst; derom vidnede Udtalelserne paa Mødet i 1908, og derom tales der med megen Bekymring Mand og Mand imellem. Med Rette: det er jo ikke ligegyldigt, om de Børn, der sidder paa vore Skolebænke, senere bliver lykkelige eller ej, og det er ej

heller ligegyldigt, om vor Menighed i Løbet af et Aarti vinder eller taber saadant noget som et Hundrede Medlemmer + de Sjæle, disse paa en eller anden Maade knytter til sig.

Hvad jeg ganske særlig tilsigter med denne Indledning, er at nævne et og andet af det, der kan gøres til Værn for dem, der udgaar fra vore Skoler. Hvad jeg nævner, gælder baade Drengene og Piger. Det tror jeg da; men jeg har selvfølgelig bedst Kendskab til Drengenes Tarv.

Hvad det altid først og fremmest vil gælde om, er at komme i Berøring med de unge og at faa dem samlede. Efter Skoleaarenes Ophør spredes Børnene, og det enkelte Barn staar ofte ganske ensomt. Jeg siger Barn; men det er netop det, de paagældende ikke længer vil være. Tværtimod; de føler sig som voksne og søger ældre Kammerater. Er der under disse Forhold ikke nogen, der viser dem, hvor de gode ældre Kammerater findes, saa vil Udfaldet af deres eget Valg bero paa Tilfældigheder og ofte blive skæbnesvangert. Her synes jeg er det rette Sted til at udtale en Anerkendelse af, hvad Mariakongregationen for unge Mænd har udrettet i saa Henseende. Ære være Pastor v. Geyr og dem, der siden har fortsat hans Gerning! Jeg har aldrig i saa stærk en Grad faaet Øjet op for, hvad Kongregationen betyder, før jeg fik set den i Forbindelse med det hele Spørgsmaal om vor katholske Ungdoms Bevarelse. Kongregationen har samlet og samler vore unge den Dag i Dag. Desværre taler den ikke til alle vore unge Mænd, for de kommer ikke alle. Men selv om de var der alle, kræver mon ikke de unges Tarv i vor Tid ogsaa, at de samles under andre Forhold? Der er vist ingen, der drister sig til at besvare det Spørgsmaal benægtende. Tværtimod manes der her det mest liltalende Billede frem, om ikke Billedet af et Forsamlingshus, saa dog af en Forsamlingslejlighed, af en Række hyggelige Værelser med gode Billeder paa smukke Vægge, med Bogsamling og en lille Teaterscene, og saa i Værelserne en Skare af unge, snart af unge Mænd og snart af unge Kvinder, og midt imellem de unge vi gamle, i det mindste de af os gamle, der endnu tror paa Fremtiden og det godes Kraft i Verden. Det Billede er jo til Dels virkeliggjort i Katholsk Ungdomsfor-

bund, hvor jeg nogle Gange har været Gæst og befundet mig vel; men, men . . her kommer Tvivlen: kan K. U. F. holde sig uden Støtte? Kan den uden Hjælp blive til det, den skal være? Det er den nemlig ikke endnu; og det er vistnok ingen af vore Ungdomsforeninger endnu.

Naar nu de unge er samlede, hvad skal der saa ske videre? Ja, saa skal de holdes samlede og fremmes i deres Stilling som unge Mennesker, der om forholdsvis faa Aar skal ernære sig selv og være en Pryd for vor Menighed som Bærere af katholsk Kultur. Hertil findes der en Række forskellige Midler.

Jeg nævner først Belæring. Om dette Punkt er det vanskeligt at fatte sig i Korthed. Alligevel er vi formentlig alle enige om, at skal vor konfirmerede Ungdom føres gennem en sand og sund Udvikling til det borgerlige og kirkelige Standpunkt, vi ønsker de skal indtage som fuldvoksne, saa maa det frem for alt ske ved Belæring. De skal belæres om de Sider af Samfundslivet, de nu først efterhaanden lærer at forstaa. De skal gøres opmærksomme paa de talrige Punkter, hvor deres Stillinger som Samfundsmedlemmer og som Katholikker berører hinanden, og de skal læres til i saa Henseende at føre sig korrekt. De skal modnes til Sandhed og god Livsvandel. Der skal fra Ind- og Udland gives dem saadanne Meddelelser om Forhold, Begivenheder og Personer, der kan være dem til Nytte som Borgere og til Bestyrkelse i deres Tro. Dette er nødvendigt; det er saa meget mere nødvendigt, som vor katholske Litteratur er meget lidt omfattende. Det, vi ikke kan skaffe vore unge at læse, det maa vi give dem Lejlighed til at høre om. Vi maa *belære* dem, alsidigt, omfattende og interessant.

I det lille Foredrag, jeg holdt for Medlemmerne i A. C. om dette Emne, kom jeg særlig ind paa, at de unges Belæring fremfor alt bør være interessant; jeg nævnede ogsaa der en Række specielle Emner, der kunde tales om. Men det skal jeg ikke gentage her i Aften. Derimod vil jeg gerne henlede Opmærksomheden paa, at der vistnok allerede ydes en hel Del Belæring i vore Ungdomsforeninger, og at særlig den før omtalte Aftenundervisning i Sprog for unge Piger er traadt i Kraft; men Spørgsmaalet er atter her: Kan disse Virksomheder fortsættes og gaa frem, naar

ikke den hele Menighed tager Affære og sætter sin Ungdoms Beskyttelse og Fremme som et Hovedpunkt paa sit Program.

Saa et Par Ord om Underholdning og Morskab. Det allervæsentligste Bidrag til de unges Underholdning tænker jeg mig ydet gennem den belærende Virksomhed. Bliver denne Virksomhed i Art og Omfang, som den bør være, saa fylder den en god Tid af Møderne.

Hvad der bliver tilovers af Tid, udfyldes med Samtale, Selskabsspil o. lign. Festskriftet har en Linie om, at Ungdommen nu om Stunder er fordringsfuld, og at dette har været Grunden til, at Ynglingeforeningerne hidtil ikke har kunnet trives*). Jeg vil ikke fornærme de unge; deres klare Øjne ser vel ogsaa, at dette Ord om Ungdommens Fordringsfuldhed er sandt. Ikke desto mindre tror jeg at maatte hævde, at hvad der er fornødent i en Ungdomsforening, det maa være til Stede og det rigeligt. Skal der engang gøres noget for vore unge Katholikker, saa lad det blive gjort med rund Haand og uden Kniberi. De unge er ofte tankeløse og derfor ikke altid rigtig skønsomme og taknemlige; alligevel tror jeg, at satte vi engang noget ret betydeligt i Gang for dem, saa vilde *de* vide os Tak derfor, og *vi* vilde da have forøget Ret til at stille Fordringer til dem. Som ekstraordinære Midler til Underholdning kan nævnes: *Udflugter* Sommer og Vinter med et bestemt interessant Maal for Øje, dog helst med medbragt Mad og uden Restaurationsbesøg, hvis det kan undgaas. Dernæst *Sport* og *Musik*; jeg gaar end ikke af Vejen for en kontrolleret Fællesundervisning i *Folkedanse*. Som ledende Grundsætning helt igennem maa det gælde, at man opdrager de unge til at søge deres Adspredelser under Former, der samtidig kan bestaa for Samvittigheden og svarer til Landets Skik og vort Folks Natur.

Endelig er der saa endnu et Middel til at gavne vor Ungdom, og det er Ydelse af Hjælp til den enkelte, for at han kan komme frem i Livet. I saa Henseende var det jo, at der i Ugebladet i sin Tid blev spurgt, om vi

*) Mon ikke Fordringsfuldheden er steget i alle Aldersklasser sammen med den enorme Samfundsudvikling, vi har været Vidne til i de sidste halvhundrede Aar?

ikke kunde gøre noget for, at flere af vore Drengene fik lært et Haandværk, og at ikke saa mange kom ind paa Bydreng- eller lign. Virksomhed, der ikke sætter vedkommende i Stand til at blive andet end Arbejdsmand. Her er ganske vist en Opgave, som jeg mindes, at Ansgarsmenighedens Førsteforstander har talt til mig om for flere Aar siden. Men der er sikkert mange foruden, der længe har følt, at her er en Opgave, og at den *maa* tages op. Underhaanden og privat er der gjort en Del godt paa dette Omraade, men i det store og hele er, bortset fra den omfattende Godgørenhed, der har sat Andreaskollegiet i Stand til at føre Elever frem til Universitetet og Mariehjemmet til at give et fuldstændigt Kursus i kvindelig Husgerning, dette Virkefelt endnu udyrket hos os. Fattige og syge har i priselig Grad været Genstand for vor Omsorg, men Ungdommen, hvis Trang ogsaa er stor, og hos hvem der er mange Slags Sygelighed at forebygge, har vi ikke gjort meget for. Vi har menneskekærligt og med mange Opofrelser afhjulpet Øjeblikkets Nød, men Efterslægten har vi ikke naaet at gøre stort for. Det mener jeg, vi nu skulde begynde paa.

Men hvorledes? Ja, der er det, jeg kommer til det, det er mig mest om at gøre at faa sagt. Jeg mener, at foreløbig skal der ikke forandres noget som helst i vore Ungdomsforeninger. Derimod skulde vi ældre træde sammen og danne en Organisation og med den slaa Kreds om vore unge. Organisationens Navn skulde være »Katholsk Ungdomsværn af 1910« og omfatte, om muligt, alle Menighedernes voksne Medlemmer. I Spidsen for Organisationen tænkes der at staa et Raad, i hvilket der sidder de Mænd og Kvinder, der bedst kender de unge og bedst kan varetagere deres Tarv. Opgaven for Ungdomsværnets Medlemmer er at yde Bidrag; Raadet har at anvende og fordele de indkomne Midler til Bedste for Ungdomsforeningerne og iøvrigt at følge og rettede dem under deres Vækst og Udvikling. Til at begynde med tænkes Raadets Arbejde ikke at kunne blive stort; omfattende vil det først blive, naar Midlerne er blevet større og der kan gaas i Lag med større Arbejder, f. Eks. Indretning af eget Lokale, Uddeling af Understøttelser o. s. v. Forudsat, at Overbevisningen om, at

Ungdommen *maa* hjælpes, griber Sindene med den Magt, som Tanken derom er det værd, vil der kunne gøres Regning paa, at Værnets Midler efterhaanden ikke stiger saa lidt, idet der forventelig ikke blot vil indgaa regelmæssige Kontingenter, men ogsaa baade Livs- og Døds-gaver.

Dette er min Tanke. Den fremtræder her ikke som et Forslag, da A. C.s Foredragsrækker ikke har nogen Bemyndigelse til at stille Forslag. Paa den anden Side er Tanken kommet frem her som Udgangspunkt for en Diskussion, fordi jeg gerne vilde høre, hvad en Forsamling af Katholikker her fra Byen vilde sige til den. Saafremt Prøven falder ud til Fordel for mit Syn paa Sagen, agter jeg derfor ved Forhandlingernes Slutning at møde frem med en Resolution til Vedtagelse.

Jeg sagde for lidt siden, at Midler i Penge vilde det vel ikke komme til at skorte paa, naar blot Overbevisningen om, at Ungdommen *maa* hjælpes, dybt og varigt griber Sindene. I Virkeligheden er det dette, alt her kommer an paa. For sker det, saa kommer der baade Penge og Personligheder, der vil tage det Arbejde paa sig, som skal gøres. Og jeg kan ikke tro, at vi længere skulde vedblive at være blinde for, at vi *maa* beskytte og sikre os vor Efterslægt. Der *maa* komme en Dag, da denne store og betydningsfulde Sag kan samle alle levende Katholikker.

Den efter Foredraget følgende Diskussion, som endte med enstemmig Vedtagelse af en af Hr. Pastor Günther foreslaaet Resolution, kan af Pladshensyn ikke refereres før i næste Nummer af Ugebladet.

(Sluttet)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Ligesom de tidligere Aar agter Elisabethforeningen ogsaa i Aar Palmesøndag og den paafølgende Mandag at afholde sit sædvanlige aarlige Udsalg til Fordel for Foreningens Virksomhed blandt ulykkelige og enligstillede Børn. Vi minder saa tidlig vore Læsere herom,

da dette Foreningens aarlige Udsalg er saa at sige en Hovedpulsaaere for Pengekassen; Foreningens Virksomhed staaer og falder med Udfaldet af Palmesøndagsbasaren. — Af den saakaldte store Bønnebog er nu femte Oplag udkommet. Hovedindholdet er ganske det samme som i de tidligere Udgaver, men Teksten er nøjagtig gennemset og forbedret helt igennem, ligesom naturligtvis alt nyt, der er fremkommet siden fjerde Udgave, er medtaget i denne femte, f. Eks. de nye Litanier. Bogen koster 2 Kroner uindbunden. — I Søndags afsløredes paa Katholsk Vestre Kirkegaard et smukt Mindesmærke i sort Granit over Pater *Matthias Decker* fra St. Annæ Kirke, der døde sidste Sommer. St. Annæ Menighedsforening har foretaget Indsamlingen til Mindestenen, som bærer Pater Deckers Navn, Føde- og Dødsaar samt Redemptoristordenens Vaaben og Motto: »Hos Herren er der rigelig Forløsning.« Der var et halvt Hundrede Medlemmer af Menigheden til Stede foruden Sognepræsten, Hr. Pastor Schmiderer, som af Menighedsforeningen modtog den smukke Mindesten over sin saa tidlig bortkaldte Medbroder.

Aalborg. Fra d. 20.—27. Februar afholdt Hr. Pastor *Schmid* fra Aarhus Eksercitier i den herværende Menighed. De 8 Dage vil uden Tvivl staa for mange som et skønt Minde om aandelig Fornyelse. Afslutningen bestod i en gribende og højtidelig Afbigt til Altrets h. Sakramente.

Frankrig. To Kapucinere er anklagede i disse Dage i Paris. Den ene beskyldes for at have modtaget nogle Præster i sin Bolig, hos den anden har deres forrige Provincial slaaet sig ned. Politiet havde ved Spioner udfundet, hvor mange Breve denne skrev, hvor store Indkøb hos Slagter og Urtekræmmer han gjorde o. s. v. Dommen er endnu ikke fældet, men man venter, at de to »Forbrydere« bliver straffet. Det er et Tyranni, som minder om de værste Forfølgelses Tider i England og Irland. Det er mærkværdigt, at de franske Katholikker vil finde sig deri, at de ikke kan faa nogle flere frisindede Mænd valgt ind i Deputeretkammeret. Nye Valg staaer nær for Døren; men ingen venter, at den gudshadende Majoritet i nogen væsentlig Grad vil blive formindsket. Hvad er dog Grunden? Der maa dog være Millioner der endnu staaer paa Kirkens Side — sover de alle en Ligegyldighedens Slummer paa nær ganske faa Lægmænd og en hel Del nidkære Biskopper og Præster?

Det katholske Ungdomsværn.

Foredragsholderen, Hr. Pastor Günther, meddeler Redaktionen, at han har givet den højærværdigste Biskop mundtlig Meddelelse om den efter Foredraget i City Onsdag d. 23. Februar af de tilstedeværende udtalte Tilslutning til Tanken om at danne et Katholsk Ungdomsværn. Biskoppen bifaldt med megen Varme baade Tanken og Beslutningen paa Mødet og tegnede sig for et betydeligt Aarsbidrag. Med denne Anerkendelse fra vor højeste kirkelige Myndighed er det katholske Ungdomsværn faktisk dannet og vil i Løbet af Marts Maaned kunne træde ud i Livet.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 6. Marts. 4. Søndag i Fasten. (*Lætare*). — **M. 7.**, Thomas af Aquino, Bekender og Kirkelærer. — **Ti. 8.**, Johannes af Gud, Bekender. — **O. 9.**, Francisca af Rom, Enkc. — **To. 10.**, 40 Riddere. — **F. 11.**, Herrens kostbare Blod. — **L. 12.**, Gregor den Store, Pave, Bekender og Kirkelærer.

Søndag d. 13. Marts. Passionssøndag.

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$, med Prædiken; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josephs Kirke hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Annæ Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Franciskus III. Orden har Tirsdag d. 8. Marts Kl. 8 Aften Møde i **Mariahjemmets Sal** med Foredrag af Hr. *Johannes Jørgensen*. Adgang kun for Medlemmer.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion søndag d. 13. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerter Kirke.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder aarlig Generalforsamling Søndag d. 6. Marts Kl. 7 i Lokalet Bredgade 67° o. G. Alle Medlemmer anmodes indtrængende om at give Møde.

Unio. Almindeligt Møde afholdes Onsdag d. 9. Marts.

Katholsk Ungdomsværn.

Bidrag — aarlige, maanedlige eller een Gang for alle — til den nystiftede og af den højærværdigste Biskop godkendte Forening »Katholsk Ungdomsværn« (for København og Omegn) modtages af Værnets Kasserer, Murmester A. V. *Günther*, Bangertsgade 11, N. Telf. 4110.

St. Josefs Gilde afholder Møde paa sædvanlig Sted Mandagen den **7. Marts** Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Tre Prædikener af P. Esser. Pris 35 Ørc. Faas i Høsts Boghandel og hos Sakristanen ved Jesu Hjerter Kirke. Sælges til Fordel for **Elisabethforeningen**.

Festskriftet Biskop Johannes von Euch

faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69° o. G. (1—4) Telf. Palæ 654 og hos Hoffmann, Købmagergade 48. **Pris 3 Kr** (Ansgariusforeningens Medlemmer har 33 $\frac{1}{3}$ % Rabat.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boghandler samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Haas Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 11.

Søndag den 13. Marts.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Citymødet. — Johs. Jørgensen: Lourdes. — Ungdomssagen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Helsingør. Aarhus. — Elisabethforeningens Bazar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

19.

Passio-Lidelse.

Passionstiden — Lidelsestiden — er Navnet paa de sidste 14 Dage i Fastetiden eller før Paaske, og den tager sin Begyndelse med Passions søndag.

Kirkeaaet fremstiller i sin Liturgi hele Forløsningens Gang og Gerning. I de sidste 14 Dage før Paaske sørger Kirken med sin lidende Mester og Herre; i sine Læsninger, i Bønnerne, i det h. Offer, i hele sin Liturgi fremsfører Kirken for sine Børn den lidende Frelser, indtil Højdepunktet naas den h. Langfredag, hvor Kirken viser os Jesus, naglet til Korset, dækket med Vunder, og hvor vi falder ned for den korsfæstede for at yde ham vor Tilbedelse, for at kysse hans h. Vunder og takke ham, der har hengivet sit Liv i Smerter og udsigelige Lidelser.

Der ligger en dyb Hemmelighed i selve Lidelsen. Da den h. Treenighed besluttede at løfte den faldne Menneskeslægt op til sig, og da den anden Person i Guddommen af

Kærlighed til Menneskene paatog sig det haarde Hverv at udføre denne store Gerning, blev det bestemt, at Forsoningen, Fyldestgørelsen skulde ske ved *Lidelsen*. Og vil man spørge om Grunden, maa man vistnok anføre en dobbelt: selve Synden skulde afsones ved *Lidelsen*, og vi Mennesker skulde i Frelserens Eksempel finde det herligste Mønster for vor egen Handlemaade. — Synden er et Samtykke i Nydelsen af onde Lyster og Begæringer, altsaa en vis *Nydelse* af noget ondt; og netop denne Nydelse skal afsones. Hvorved? Ved det modsatte af Nydelsen — ved *Lidelsen*. Og da Frelseren som Gud ikke kunde lide, paatog han sig den menneskelige Natur, og som Menneske underkastede han sig *Lidelserne*. — Men da han skulde gøre Fyldest for hele Menneskeslægtens Synder, maatte han underkaste sig ogsaa udsigelig mange og store *Lidelser*. Hverken hans himmelske Fader skaanede ham eller han sig selv; han drak Kalkens sidste Draabe, han blev Smerternes Mand, der var ikke en sund Plet paa hele hans Legeme, han blev sønderknust som en Orm for vore Synders Skyld. —

Men husk, at Jesus er dit Forbillede, dit Mønster: han har lidt for at give dig et Eksempel. Du kan og skal lære af Jesus, din Mester og Gud; men nu viser han dig, at du ved *Lidelser* skal afsone dine Synder og Straffen for Synden enhver af os har syndet, derfor er det kun naturligt, at vi ogsaa skal lide. Men lad os være oprigtige? Hvorledes ser vi paa *Lidelserne*? Klager vi ikke altfor ofte, baade i Hjertet og overfor andre, ja knurrer vi maaske ikke endogsaa over Gud. Hvis der nu virkelig kommer nogen Modgang — inden i din Sjæl eller ude fra? Har du da glemt dine Synder — din lidende Frelser? Et Blik paa dem — dine Synder og din Frelser — vil ogsaa give dig Offersind og Kærlighed.

Jos. Resch.

Guds Søn blev Menneske for igen at gøre os til Guds Børn. Paa Korset, paa hvilket han døde for os, korsfæstede han de Menneskers Sanselighed og Stolthed, som af Kærlighed til ham vil sige sig løs fra disse Laster.

F. L. Stolberg.

Citymødet.

(Sluttet.)

Efterat Hr. Pastor Günther havde endt sin Tale, overtog, efter fem Minutters Pause, Hr. Ekspeditionssekretær, cand. jur. *Alexander Hansen*, Hvervet som Dirigent og gav først Ordet til Hr. *Mogens Ballin*.

Det er i den Grad selvfølgelig, at man sørger for sin Ungdom i en By, hvor ikke alene Fordærvelsen er saa stor, men hvor det antikristne Livssyn hersker saa absolut som her — det er i den Grad selvfølgelig, at man bare undrer sig over, det ikke er sket for længe siden. Mellem det Arbejde, som er gjort i Skolen, og det, som stadig gøres i Kirken, ligger der et tredje, man kunde kalde det kulturelt. De unge skal føres ind i *den katholske Kirkes Kultur*. De faar snart at mærke, man er ude efter dem alle Vegne fra; nu er det paa Tide, de forstaar, de ikke tilhører en eller anden lille Sekt, de skal se og føle Forbindelse med hele den store, verdensomspændende Kirke.

Ja, der skal ikke prædikkes for dem, men de skal have Rede paa noget af alt det, Kirken har udrettet her i Verden, de skal høre om Kirkens Historie. Man skal fortælle dem om de store Ordner, deres Opstaaen, deres Udvikling, deres Betydning for Kirken og for Verdenskulturen.

En Række af de største Personligheder blandt Kirkens Børn fra alle Tider skal føres frem for de unge.

De skal lære at kende og beundre Kirkens Kunst, man kan vise dem Billeder af Bygningsværker og enkelte Kunstværker, oversætte og forklare katholske Mesterværker fra fremmede Litteraturer og gennemgaa den katholske Kunsts og Litteraturs Historie. Katholske sociale Ideer kan drøftes. Fremfor alt burde de unge lære Kirkens Missionsarbejde at kende. Intet er saa begejstrende som Skildringer af det Liv, Kirkens modige Foregangsmænd fører rundt om i Verden blandt de vantro, intet er saa styrkende for den katholske Samfølelse som dette Arbejde for den samme hellige Tro i alle Verdens Lande. — Trækker De paa Skulderen af disse store Planer? Synes De, jeg tager Munden for

fuld? Er De bange for, det er en hel Højskolevirksomhed, der nu er løselig angivet? — Ja, lad mig saa hellere tilstaa det straks, jeg for min Part kan netop kun tænke mig Ungdomsspørgsmaalet løst ved en katholsk Højskole. Lad den være nok saa beskeden til at begynde med. De unge, der har været talt om i Aften, trænger til en Højskole, og adskillige andre kan nyde godt af den oven i Købet. Og Lærere, ja dem er der mer end nok af, vi har mange flere og bedre, end en almindelig Højskole maa nøjes med; naar blot de iblandt os, som har Evner og Kundskaber, vil tale en Gang eller to om Ugen til de unge.

Og den Offervillighed, der kræves, den har vi da, jeg kan ikke tro andet. — Det maa ogsaa være muligt at skrabe de Penge sammen, man skal bruge til at realisere en saadan Plan med. — Det er Udlandet, der til Dels har bygget vore Hospitaler, det er Udlandet, der har givet os de fleste Præster og Lønnen til mange af dem. Vi maa da selv tage os af vore unge.

Det Samfund, der lader sin Ungdom skøtte sig selv — det Samfund er *selvmorderisk*.

Dernæst fik Fru Enkelehnsharonesse *Stampe-Charisius* Ordet og udtalte sig saaledes:

»Hr. Pastor Günther har opfordret mig til at sige et Par Ord her i Aften — men rigtignok med et saa kort Varsel, at jeg straks maa bede Forsamlingen om Overbærenhed. Hvad jeg har at sige, stammer fra den varmeste Interesse for vor Ungdom.

Thi, som det saa tit er sagt: Fremtiden gror, hvor Ungdommen bor, men jeg vil tilføje: bliver Ungdommen ved at glide nedad som nu, frygter jeg for, at vor Fremtid synker ned i Dybet med vor Ungdom.

For at undgaa dette maa der værnes om den, og vi maa søge at beskytte den mod de utallige Farer, som truer den.

Men vil den lade sig værne? Og under hvilken Form skal det kunne ske?

I Mariahjemmet har vi gjort den Erfaring, at vore unge Piger efter endt Læretid forlader os med de bedste Forsætter om at komme og besøge os meget jævnligt. Men

efterhaanden bliver Besøgene sjældnere, og lidt efter lidt glider mange af vore unge Piger ned i Verdslighedens Malstrøm og bort fra Kirken. De vil være uafhængige og more sig, og det morer dem langt mere at gaa i Biograf-Teatre og paa Kafeer med deres Venner og Veninder end at høre paa et religiøst Foredrag og drikke en Kop The med os.

Heller ikke morer det dem at svinge rundt eller lege med de unge Piger i Mariahjemmet. Det er de vokset fra. Nej, Ungdommen — den mandlige og den kvindelige — vil more sig *sammen*; dette gælder ikke alene unge Damer og Herrer af de højere Stænder. Der *bør* jo heller ikke være noget ondt deri; der *bør* jo ogsaa kunne gives den arbejdende og tjenende Ungdom Lejlighed til at komme sammen, f. Eks. i en Ungdomsforening.

En saadan, ledet af saa mange som mulig af vor Menigheds forstaaende og forstandige Mænd og Kvinder, en Forening, hvor Alvor og Skæmt kunde parres, hvor der kunde gives de unge Lejlighed til at høre god Musik, høre et og andet Foredrag, hvor de undertiden fik Lov at danse og om Sommeren af og til kunde gøre Ture ud i det fri sammen, alt under forstaaende og tvangfri Ledelse — mon ikke en saadan Forening kunde bøde paa den store og vistnok ofte bittert følte Forskel mellem den bedre og den ringere stillede Ungdoms Livsvilkaar?

Jeg undervurderer ikke Vanskelighederne ved dette Forslags Udførelse, bl. a. vil der sikkert blive indvendt imod saadanne selskabelige Sammenkomster under en vis Kontrol, at Faren dog vil møde de unge paa Hjemvejen, hvor de færdes uden Kontrol. Dertil vil jeg svare, at de jo dog saa ofte maa færdes alene, og at det er godt for dem at lære at værge sig selv. Maaske vil der ogsaa blive indvendt, at det vil koste baade Tid og Penge at starte og at opretholde en saadan Forening. Ja, det vil det sikkert. Men naar vi ser paa det kolossale og beundringsværdige Arbejde, der udføres i protestantiske Kredse for at samle og værne om deres Ungdom — da maa vi *indrømme*, at vi staar *meget* langt tilbage for dem i den Retning.«

Derefter talte Hr. Pastor *Braun*: »Jeg kan godt billige, at unge Mænd og unge Piger kan komme sammen og more sig paa uskyldig og munter Maade — dog *bør* vi ikke gøre nogen

KlassEForskel gældende, skal der gøres noget, skal det være for den hele Ungdom (Hør! Hør!), for *alle* Klasser. Faar vi ikke Hjælp fra Hjemmene, bliver det hele dog ikke til noget. Som Støtte for Hjemmene maa jeg anbefale baade Mødreforeningen og den h. Families Forening. Det vil vist ikke blive saa let at skaffe Pengene til Veje.«

Hr. Pastor *Günther* svarede de foregaaende Talere: »Jeg har glædet mig over Hr. Ballins Henvisning til den danske Højskole, der har vi et godt Forbillede. Jeg har ogsaa glædet mig over Hr. Ballins Ord selvmorderisk, det husker man, det er et grimt Ord. Ogsaa med Fru Baronesse Stampe kan jeg være enig, jeg kan godt gaa med til Forlystelser, ja Dans. Skal man særlig tænke paa den arbejdende Klasse? Ungdomsværnet og dettes Raad vil tage denne Opgave og mange andre op til Overvejelse. Foreløbig kan man ikke tænke paa en Forskel mellem Klasserne. I Hjemmene er der ofte en Hindring. I Raadet maa der sidde Mænd og Kvinder, som forstaar Ungdommen, saa den Kontrol, der maa udøves, naar Ungdommen samles, baade kan gøre Gavn og ikke støde Ungdommen bort.«

Hr. *Westergaard* foreslog, at de 120 frafaldne og tvivlsomme DrengE skulde opsøges af en Snes Mænd, som vilde samle dem en Aften, saa man kunde faa Lejlighed til at paavirke dem.

Hr. Pastor *Günther* opfordrede K. U. F. til at finde disse unge Mennesker og prøve paa at faa dem igen — det var en passende Opgave for denne Forening. — Det omtalte Frøken *Ramsings* Kursus er begyndt for Damer med Dansk, Tysk og Engelsk. Det finder Sted i Bredgade 69. Det vil sandsynligvis blive udvidet med Bogholderi, Stenografi o. s. v. Betalingen er 1 Kr. pr. Maaned for eet Fag og 50 Øre for de følgende. Undervisningen finder Sted Torsdag Aften fra 7^{1/2} til 9^{1/2}, til hvilken Tid Indmeldelse ogsaa kan modtages. Frøken *Ramsing* fortjener vor Tak og Anerkendelse, fordi hun har begyndt. En af Ungdomsværnets Opgaver vil blive at støtte denne Sag. Penge er nødvendige, varme Hjerter endnu mere! Han oplæste et Brev fra Bestyreren for Katholsk Syge- og Ligkasse, som har bestaaet i 43 Aar. Den beder særlig om unge Medlemmer. Her er atter en Opgave for Ungdomsraadet. Mangfoldige, ja

næsten alle Foreninger, vil have Brug for Ungdomsraadets og Ungdomsværnets Virksomhed. Andetsteds har de kunnet skaffe Penge til saadanne Ting. I Zürich var der en Forening i 1889 paa 12 Medlemmer, som holdt deres Møder i Kirke-taarnet; der var en rig, varmhjertet Mand, som mistede 2 Børn, og han byggede et dejligt Hus til Foreningen. Baade han og de andre unge bidrog ogsaa dertil. — Pastor Neuvel har samlet Penge sammen i mange Aar. — I Salzburg vil de bygge et Universitet, de har samlet i 25 Aar 3¹/₂ Million Mark.

I den følgende Diskussion deltog flere andre Talere, som dog mest kun fremførte kortere Bemærkninger. Hr. Murermester *Günther* fremstillede sig som Kasserer for den nye Sammenslutning og opfordrede til Tegning af Bidrag den samme Aften. Hr. Kandidat *Niels Hansen* fremhævede, at Ungdomsraadet skulde skabe Ungdomsværnet, og at denne sidste større Organisation maatte samles mindst een Gang hver Vinter. Han paapegede den Vanskelighed, som desværre var til Stede ved at faa samlet til en fælles Sammenslutning vor yderst forskellige Ungdom. Det kunde ikke lade sig gøre paa ganske samme Maade at underholde en Dreng, som lige er udgaet fra en af vore Menighedsskoler, og et ungt Menneske, der er sendt ud i Livet som Student fra Kollegiet. Hr. Assistent *Linde* betonedede, hvor skønt det er for Katholikkerne at kunne bygge paa Traditionen fra de gamle Dage.

Hr. Pastor *Günther* svarede de forskellige Talere ganske kort og oplæste derefter følgende Resolution:

»Forsamlingen bifalder og tilsiger sin Hjælp til, at Ungdomssagen i de katholske Menigheder i København søges løst ved Dannelsen af et hidragydende, af Menighedernes voksne Medlemmer bestaaende »Ungdomsværn«, i Spidsen for hvilket der staar et »Raad«, hvis Sammensætning vil være at indrette efter dets Opgave, der er at understøtte, rettede og fremme de unge, Mænd saavel som Kvinder, i deres Foreningsliv og paa anden ønskelig Maade.«

Hr. Bogbinder *Axel Petersen*: Jeg glæder mig over, at Hr. Pastor Braun fremhævede, at Standsforskellene skulde bort. Der er noget Klikevæsen til Stede. Ganske unge bør være med i Ungdomsraadet. Hr. Kandidat *Niels Hansen*

fremhævede overfor den sidste Taler, at vistnok ingen af de tilstedeværende ønskede at forøge Klasseforskellene, men der var kun gjort opmærksom paa — og med Rette — at Standsforskellene kunde frembyde Vanskeligheder, som man burde se at komme ud over. Hr. Pastor *Ronge* foreslog, at Ungdomsraadet skulde samles og forhandle med Formændene for Ungdomsforeningen. Til Slut oplæste *Dirigenten* atter Resolutionen, som blev enstemmig vedtaget.

Efter at der fra Foredragsrækkernes Side var rettet en Tak til *Dirigenten*, de forskellige Talere og den talrige Forsamling, sluttede det meget vellykkede Møde — — — med Guds Hjælp Grundvolden for en ny, velsignelsesrig Virksomhed i Kirken. Mange blev tilbage i Salen en Time eller to i selskabeligt Samvær, og der indbetaltes allerede samme Aften ret betydelige Bidrag til Ungdomsværnels Kasserer.

Johs. Jørgensen: Lourdes.

Anmeldt af *L. St.-Ch.*

— + —

En ny Bog af Johs. Jørgensen er ensbetydende i vide Kredse med, at en ny aandelig Nydelse venter hans Venner og Beundrere. Af saadanne har han mange, ikke alene i Danmark, men ogsaa, og maaske især, i Tyskland og til Dels ogsaa i Frankrig og i det hele overalt, hvor hans Værker finder Oversættere.

Johs. Jørgensens ny Bog, *Lourdes*, vil sikkert vise, at den stadfæster Regelen. En saa paalidelig, troværdig, jævn og tillige saa fin og poetisk Fremstilling af de mærkelige Begivenheder, for hvilke den lille Bjergby i Pyrenæerne, Lourdes, har været Skuepladsen i de 52 Aar, siden Guds Moder viste sig for den 14aarige Hyrdepige, Bernadette, er det næppe lykkedes de andre Forfattere, som har skrevet derom, at yde. Og saa disse herlige Naturskildringer, som hist og her kastes ind og virker som Solglimt! Næppe

aabner man Bogen og begynder Læsningen, før man føler sig hensat i det altid forsinkede Tog, som fører de længselsfulde Lourdesrejsende gennem Pyrenæernes Dalstrøg, hvis Skønhed kun opfattes med Øjet, medens Hjertet banker Vidunder-Grotten i Møde. Og da Maalet omsider er naaet, da Toget standser ved en lille, beskeden Station, paa hvilken med store Bogstaver staar malet det magiske Ord: *Lourdes*, tager Forfatteren sine Læsere ved Haanden og indfører dem i den lille Verden, som her er fremtryllet midt inde mellem Pyrenæerne. Den utaalmodige Læser venter maaske straks at blive ført ned foran Grotten med de mange Hundreder brændende Lys og den hvide Guds Moder-Statue — men Forfatteren gaar mere grundigt til Værks. Først giver han en Skildring af den gamle By, som den var for 52 Aar siden, og derefter giver han, væsentlig efter en Bog af Jean Baptiste Estrade, en højst yndefuld og smuk Skildring af Bernadette og af Guds Moders Aabenbarelsen for hende paa Massabiailles Klipper i Tidsrummet mellem 11. Februar og 16. Juli 1858.

J. B. Estrade var Skatteopkræver i Lourdes paa den Tid, Aabenbarelsen fandt Sted. Han var fra først af en Modstander af den Opfattelse, at Bernadette virkelig saa den hellige Jomfru. Men han forandrede ganske sin Mening, efter at han et Par Gange havde været tilstede ved Visionerne foran Grotten. I Aaret 1899 udgav han en Bog, som indeholdt Beretninger, nedskrevne efter Bernadettes egen mundtlige Fortælling, om hele Begivenheden fra først til sidst. Samtidig faar Læseren derved et livfuldt tegnet Billede af Bernadette selv og af alle Omstændigheder, der førte til, at Lourdes er bleven til et af de berømteste Valfartssteder i Verden, hvor utallige bliver helbredt for Sjælens og for Legemets Sygdomme, hvor den Kirke, som Bernadette i Guds Moders Navn forlangte bygget, knejser som en Dronning paa Klippetoppen ovenover det Sted, hvor hun viste sig, og hvor Hundreder af Lys brænder Dag og Nat i Vidundergrotten.

Først efter hele denne Indledning fører Forfatteren sine Læsere hen til Grotten; undervejs betragter han et stort belgisk Pilgrimstog, der ligesom alle andre Pilgrimstog har medbragt en Mængde syge, af hvilke en Del, een

efter een, føres ind i de lukkede Baderum, de saakaldte Pisciner, medens Resten er anbragt i Sygevogne foran Grotten. — Her gaar det Forfatteren, som det gaar de fleste, der for første Gang kommer til Lourdes — han undres over, at den ikke er større. Maaske venter man heller ikke at finde Adgangen til den næsten spærret af Sygevogne. Snarere venter man at høre Kilden risle som forhen i de første Tider, efter at den var sprudlet frem under Bernadettes Hænder paa Guds Moders Bud. Men skønt den er saa righoldig, at den giver omtrent 120,000 Potter Vand i Døgnet, ser eller hører man intet til den inde i Grotten. Alt Vandet er nemlig ledet bort fra Grotten og giver, lidt borte fra denne, sunde og syge Adgang til at drikke af det lægende og forfriskende Vand samt fylder Badekummerne i de lukkede Badeværelser med frisk rindende Vand.

Kl. 4 lukkes Adgangen til Badene, og nu begynder et højst opbyggeligt Optrin, som finder Sted hver Dag i hele Tiden fra Maj til Oktober — den Tid, i hvilken det ene store Pilgrimstog afløser det andet. De syge bliver af de frivillige Sygebærere — *les brancardiers* — kørt i Sygevoerne hen paa en overordentlig stor Plads foran Rosenkranskirken, som er bygget ind i Klippen under Basilikaen paa Klippens Top. Den sidste er bygget i gothisk Stil, den første i romansk Stil, og kan rumme flere Tusinde Mennesker. Herfra udgaar et Tog af Præster, af hvilke en bærer Monstransen under Baldakinen. Dette Tog bevæger sig rundt i hele Kredsen af de syge, standser foran hver enkelt og velsigner ham eller hende med Sakramentet. Og medens Toget langsomt skrider frem, bestormes Himlen med Bønner for de syge af de Tusinder, som knæler båg disse og omkring dem. Luften fyldes med Anraabelser: Jesus, du Davids Søn, forbarm dig over os! Herre, vi tilbede dig! Herre, vi haabe paa dig! Herre, vi elske dig! — . . . og medens Regnen pisker ned i stride Strømme hin Dag, som saa ofte i Lourdes, skrider Toget stille frem, Sakramentet løftes velsignende over de syge, og Bønnerne standser ikke et Øjeblik . . . Herre, vi elske dig! Herre, vi *elske* dig!

Forfatteren dvæler med aabenbar Forkærlighed ved

disse højlydte Tilkendegivelser af en aldrig svigtende Tillid og Tro. Ogsaa Aftnernes Lys-Processioner fra Grotten op over Bjerget, naar Mørket falder paa, faar en begejstret Beskrivelse af ham. Men han er ikke alene Følelsesmenne-neske — han gaar til Bunds i Sagen og fører os ind i det lægevidenskabelige Institut, ledet af den berømte Dr. Boisserie. Her ser vi, hvor overordentlig grundigt, man kunde næsten sige mistroisk, der gaas frem overfor enhver tilsyneladende mirakuløs Helbredelse. Dr. Boisserie tror paa Miraklet — han har i de 27 Aar, han har ledet Institutet, haft alt for mange aabenbare og uimodsigelige Beviser paa dets Virkelighed, til at han skulde kunne benægte det. Men han er minutiøs nøjeregnende og udtaler sig aldrig hurtigt. Han sender de syge, som melder sig paa Kontoret som underfuldt helbredte, tilbage til Hospitalet, lader dem komme igen næste Dag, og den følgende Dag, og det følgende Aar — først da konstaterer han Miraklet, hvis et saadant virkelig har fundet Sted. Denne gamle erfarne og alvorlige Læge lader sig ikke føre bag Lyset — lader sig heller ikke blænde af Zolas glimrende Stil i hans Bog om Lourdes — af hans snilde Forsøg paa at bortforklare det overnaturlige, af hans skønliterære Ærgerrighed at ville vise Dr. Boisserie og Verden, at Underets rette Navn er — *Suggestion*, fordi Miraklernes Tid er forbi, hvis den overhovedet nogen Sinde har været. Dr. Boisserie vakler ikke i sin faste, urokkelige Tro, og Hr. Johs. Jørgensen, som synes at være kommen til at staa i et meget venskabeligt Forhold til ham i den Uge, han tilbragte i Lourdes, refererer en Række interessante Udtalelser af ham, deriblandt følgende:

. . . »Læg ogsaa Mærke til, hvordan Maria ligesom trækker sig tilbage, stiller sig i anden Række ved de Helbredelser, der sker! For hvert Aar, der gaar, helbredes færre og færre i Grotten og Piscinerne, flere og flere ved Velsignelserne med Alterets Sakramente . . . hun har beredt Vejen, nu er det *Ham*, som skal holde sit Indtog i Triumf . . . *Per Mariam ad Jesum* — i dette Ord af den hellige Bernhard er Meningen med Lourdes udtrykt som i en Formel. *Ved Maria til Jesus!*«

Herpaa peger ogsaa Johs. Jørgensen i sit Referat af sin

Samtale med en ung engelsk Præst. Den pessimistiske Opfattelse af katholsk Kunst i Nutiden, hvilken Forfatteren her fremstiller som sin, tør dog næppe kaldes hel begrundet, men den mildnes jo iøvrigt ved hans Henvisning til, at Guds Moder som »det store Tegn, der blev sat paa Himlen, klædt med Solen, og Maanen under hendes Fødder« . . . skal være vor Tilflugt og vort Lys i denne det tyvende Aarhundredes aandelige Tørke, hvor Troen og Kunsten kunde synes at bukke under i Kampen mod Vantroen og Materialismen.

Den gamle Læge har sikkert Ret: maaske er Lourdes' Blomstringstid snart forbi — et og andet kunde tyde derpaa. Navnlig tør man ikke frikende Befolkningen for efterhaanden at blive noget demoraliseret ved de utallige Skarer af fremmede, der oversvømmer Lourdes. Men hvordan end Fremtiden vil blive — Guds Moder vil holde sin Haand over dette Naadested!

Forfatteren forlader Lourdes fuld af Begejstring og kaster ligesom vi andre Lourdes-Pilgrimme fra Kupeens Vindu et sidste, længselsfuldt Blik tilbage til den lille Vidunder-Verden. Da gaar det hjemad mod vort kolde Nord — men to Ting medbringer han: en Flaske Lourdes-Vand og — et Udkast til sin herlige Bog om Lourdes, som vil glæde og opbygge, hvor den kommer frem.

Om Ungdomssagen.

Der er intet under Solen saa oplivende som en Diskussion. Men ikke alle Diskussioner er lige frugtbringende. En Diskussions Værd beror ikke blot paa den øjeblikkelige Stemning, det Liv, den er i Stand til at vække i en Forsamling, men da navnlig paa det Røre i Sindene, den frembringer efter og uden for selve Diskussionsaftenen. Ud fra denne Betragtning tør man vel nok paastaa, at City-Diskussionen forleden Onsdag var højst vellykket. Der er

kommet Røre i Sindene. Der diskuteres og disputeres, det summer om Ørene med mer eller mindre utopiske Forslag: Diskussionens »Snebold« er sat i Gang, nu gælder det blot at holde den i den rette Kurs.

Man bliver hurtig klar over, at hvor man i denne Tid drøfter Ungdomssagen, er der Enighed i det væsentlige. Det synes saaledes at være en lemmelig almindelig Mening, at der er sørget ret godt for vore unge Piger med Foreninger etc., og at det ikke er saa svært at faa Hold i dem som i Drengene. Om dette kommer af, at Piger i det hele er lettere at lede end Drengene, eller om der tilfældigvis er bedre Elementer blandt dem end blandt Drengene, skal jeg lade være usagt. I hvert Tilfælde synes jeg af forskellige Udtalelser at kunne slutte mig til, at man finder Pigebørnene saa nogenlunde »vel forvarede«; det er den mandlige Ungdom, man særlig har Opmærksomheden henvendt paa.

Skønt jeg ikke har til Opgave at tage mig af Drengene, maatte det maaske dog være mig tilladt med nogle Bemærkninger at supplere de fremkomne Forslag til at samle de unge. For det første var jeg forbavset over, at Betydningen af Sport ikke blev mere betonet. Idræt og Legemsøvelser, Sport af enhver Slags er sikkert baade et sundt og virksomt Middel til at drage de unge bort fra usunde Fornøjelser. En sund Sjæl i et sundt Legeme, siger det gamle Ord. Men skal dette Maal naas, saa maa de tidligt op, ud i den friske Luft, røre deres Lemmer, saa Blodet kommer til at rulle raskt og sundt i deres Aarer. Lad en saadan frisk og frejldig Leg eller Marchtur i det fri faa Lov til at optage en Del af Søndagen, saa tror jeg, at den sunde Træthed, der følger efter, nok skal bringe dem til at søge Hvile og ikke sene Forlystelser. Hvilken Dreng holder ikke af Sport? Pigebørn forsmaar forøvrigt i Reglen heller ikke denne Adspredelse; et Gymnastikhold eller en Sportsklub for Piger var slet ikke at gaa af Vejen for. Det var maaske en sund Maade at tilfredsstille deres, efter Forlydende, saa udprægede Trang til at faa Fødderne rørte (!)

Jeg tror dernæst, at Ungdomsforeningerne kun vil faa deres fulde Betydning, naar de træder i Virksomhed allerede i Skoletiden, navnlig da for Drengenes Vedkommende.

Mangen Dreng, der har imødeset Skolens Afslutning som det Øjeblik, da han skulde opnaa Frihed og Uafhængighed, vil paa Forhaand stille sig mistænksom overfor ethvert Forsøg paa at drage ham ind i en Forening, han vil nærmest betragte dette som et nyt Baand, der vil indskrænke hans nylig erhvervede Frihed. Er derimod Sammenslutningen sket allerede i Skoletiden, saa vil Tilslutning falde ligesom af sig selv, i det de enkelte, hos hvem Lysten er mindre udpræget, snart vil blive trukket med og fristet af Kammeraternes Beretning om de herlige Udflugter under Fane og Musik; og — *efter* Skolens Afslutning behøver man ikke at *søge* Drengene, det bliver sikkert dem, der ikke vil give Afkald paa deres muntre Samliv, deres Sportsliv, som de jo ogsaa som voksne kan dyrke og udvikle. — Ja, om der blev stiftet et frivilligt Drengeforbund!

Skulde der ikke blandt Menighedens unge Mænd være et Par Stykker, der kunde have Lyst og Evne til at tage denne Sag op? De vilde sikkert faa Glæde deraf. De Resultater, Protestanterne herhjemme har naaet derved, er overordentlige. F. D. F. tæller i Hundredevis af raske Drengene af alle Klasser. Vi kan sikkert, hvad angaar Løsningen af Ungdomssagen, lære meget af vore fraskilte Brødre, som forøvrigt har deres Viden fra England, hvor nuværende Ærkebiskop Bourne var en af de første, der begyndte at danne Feriekolonier og Sportsforbund for Drengene. De har nu arbejdet herhjemme paa at realisere denne Ide under danske Forhold og derved gjort mange Erfaringer, vi kan drage Fordel af, saa at vi paa flere Omraader straks kan skride til Værket og ikke først behøver at eksperimentere.

Sidste Sommer saa man i nogen Tid regelmæssig ved Messen Kl. 6 Søndag Morgen i Klostret paa Toldbodvej en lille Fyr i F. D. F.s Uniform. Han kom tidlig til Messe for at kunne være paa Pletten Kl. 7 med de andre Drengene. — Saa kom han sjældnere, og til sidst blev han helt borte. Mon det var F. D. F.s Udflugt eller den hellige Messe, han havde givet Afkald paa? — — Se, alene for ikke at udsætte Børnene for den Fristelse burde vi have et *K. D. F.*, Katholsk Drengeforbund.

A. U. R.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Helsingør. Da næsten ingen af den herværende Menigheds Medlemmer havde haft Lejlighed til at rejse til Kjøbenhavn d. 18. Januar, var der i Søndags af Sognepræsten, højærv. Pastor *Wattiez*, foranstaltet en festlig Sammenkomst for at mindes Hr. Højærværdighed Biskoppens 50 Aars Præstejubilæum. Hr. Proprietær *Aug. Hoffmann*, der var ankommen hertil fra Valby, holdt om Eftermiddagen Kl. 5 i Pigeskolens Lokale et overordentlig interessant Foredrag, der skildrede de katholske Institutioners Udvikling i Hovedstaden i Løbet af de sidste Par Menneskealdere. Et særdeles rigt historisk Stof stod til Foredragsholderens Raadighed, og han illustrerede det ved Forevisning af en Række fortrinlige Lysbilleder. Foredraget blev lønnet med stærkt Bifald. -- Derefter samledes man i Præstegaardens Forsamlingsaal, hvor et Par Timer henrandt i festlig Stemning, medens Søstrene med vanlig Elskværdighed opvartede med Chokolade og Kaffe. Biskoppen, hvis Billede prydede Salens Væg, blev mindet baade i Tale og Sang, ligesom der afsendtes et Telegram til ham. n.

Aarhus. Den 2. Marts begravedes fra den herværende katholske Kirke Oberstinde *de Plane*, født von Bülow, der døde under et Ophold paa Fyn. Hun var født i Eutin, i Oldenburg, og tilhørte gennem nært Slægtskab fremtrædende Medlemmer af den tyske Adel. Den gamle Dame siges at have været en stærk og staalsat Karakter, der bar sine haarde Prøvelser med Mod og kærlig Opoffelse. I mange Aar havde hun følt sig hendragen til den katholske Religion og lod sig endelig en Uge før sin Død optage i Kirken af Hr. Pastor Brinkmann. Hun har ønsket at hvile i den Grav, der huser hendes Mand, Oberst de Plane, den tapre Officer, som Kong Christian saa ofte udmærkede.

Elisabethforeningens Bazar.

Idet man kommer ind paa Elisabethforeningens Bazar, staar man straks i en stor Sal med mange Borde, dækkede af utallige Salgsgenstande, og en Mængde Damer assisterer ved Salget. Gaar man Salen igennem, ser man ned i Restaurationen. Ejendommelig er den og køn. Den er dekoreret med persiske Tæpper. Sølvets skinner paa det lange Bord i Baggrunden, hvor Maden lokker, og Smaabordene er pyntede med gule Tulipaner. Saaledes ser Elisabethforeningens Bazar ud nu til Dags. »Jeg var med til de første Bazarer,« fortalte Frk. Hedemann mig forleden. Frk.

Hedemann er en Dame henimod de 90, kendt af alle ældre Katholikker for den aktive Del, hun har taget i Menighedslivet. »Vi var tre Damer,« fortsatte hun, »der stod for Bazaren. Forholdene var smaa den Gang. Vi havde kun et lille Lokale, og jeg maatte ud paa Amager hos Holmblads for at faa Lys til Bazaren. Der kom ogsaa andre Gaver, ikke saa faa i Forhold til Pladsen. Bazaren varede i 8 Dage, og naar der gik for lang Tid mellem Besøgene, vovede jeg mig ned i Bredgade for at bede de forbigaaende om at se vor Bazar.« Og medens Frøkenen fortalte, kunde jeg ikke lade være med at sætte et lille Regnestykke op; om hvor mange Dage af den Bazars Indtægter vi behøvede for at forsørge vor nuværende Børneflokk. Tallet steg og steg, til det tilsidst naaede op til — 365. C. T.

Bazaren afholdes Palmesøndag og paafølgende Mandag, Bredgade 69, St. o. G.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 13. Marts. Passionssøndag. — M. 14., Ti. 15., O 16., Ferialdage. — To. 17., Patrick, Biskop og Bekender. Irlands Apostel. — F. 18, *Marias syv Smerter.* — L. 19. **Joseph, Jesu Plejefader.**

Søndag d. 20. Marts. Palmesøndag. (Nu begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af Paaskekommunionen.)

Rosenkranskirken. Palmesøndag Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Børnenes første hellige Kommunion.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 13. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerter Kirke.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag d. 13. ds. Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag d. 16. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Korsvejsandagt, se Side 176.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af de herværende katolske Menigheder er bleven ledig. **Ansøgninger indsendes inden d. 5. April d. A.** Skenmaer erholdes og afleveres igen paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. fra Kl. 1—4.

A. C.s Foredragsrækker.

Onsdag d. 16. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften: Foredrag i den store Sal i Skolen i Stenosgade af højærv. Hr. Pastor *Steidt*: De helliges By.

Tak for den tilsendte anonyme Gave til Skolebørnenes Bespisning.
St. Josephssøstrene.

† Vor kære elskede Fader, Skotøjsfabrikant **Mads Wissing Uhrskou**, døde Mandag d. 7. Marts efter en kort Sygdom, vel forberedt ved de hellige Sakramenter.

Hans Døtre.

Begravelsen finder Sted Søndag d. 13. Marts Kl. 12 $\frac{1}{2}$ fra Kapellet paa katolsk Vestre Kirkegaard.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn. — Opmærksomheden henledes, efter den afdødes udtrykkelige Ønske, paa Vincentsforeningens Kransekort.

Vincentsforeningens Kransekort, se Side 160.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladter samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 12.

Søndag den 20. Marts.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — To Indlæg i Ungdomssagen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. England. Tyskland. Østrig. Frankrig. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

20.

Den stille Uge.

Ikke alene Langfredag, men hele den stille Uge er ganske særlig indviet til Mindet om vor Forlørsers Lidelse og Død. Det fornemmer man Palmesøndag, naar man under Messen hører Frelserens hele Lidelseshistorie oplæse, som Apostlen Matthæus har nedskrevet den. Og det er heller ikke for meget, om vi — efter Forhold og Evner — helliger en Uge af Aarets mange optagne og travle Uger til særlig at overveje og betragte vor Forløsnings smerterige Fuldbyrkelse.

Hvad der skete hin store Uge i Jerusalem, og hvad Kirken vil, vi aandeligt skal genopleve, hver Gang den stille Uge paany oprinder, ved vi godt hvad er. Og medens Verden ellers begærer Afveksling paa Afveksling, medens ellers Mennesker altid vil høre og spørge noget nyt, saa

gælder det om det gamle, glade Budskab om Jesu dybe Kærlighed, om hans store, evige Offer paa Korset, at jo mere jævnt og enfoldigt, jo mere uforandret og oprindeligt det kan komme os for Øre og for Hjerte, des mere Vel-signelse har det ogsaa for Sjælene. Deraf kommer det vist ogsaa, at det ikke er Prædikenen, der er det fremher-skende i den stille Uge, men Læsningen — alle fire Evan-gelisters Beretning om Frelserens Lidelse oplæses i Løbet af denne Uge.

For os Kristne gælder det saa kun om at komme i det rette Forhold til det, der skete for saa mange Hundrede Aar siden i den stille Uge, om at det store Offer for al Verdens Synder ogsaa kan komme til at gælde vore Synder. Hvorledes det bliver muligt, tror jeg ogsaa, vi faar at høre, naar vi lægger Mærke til det, der læses for os paa de store Mindedage.

Det er ikke Frelseren alene, der føres frem for os i hans Lidelseshistorie, nej, en stor Skare bølger frem og tilbage, nogle spotter og hader ham, andre mishandler og piner ham, andre staar kolde og lige-gyldige overfor ham, og atter andre følger ham og lider med ham. Der er ikke saa mange af de sidste, og dog var der flere, som kunde drages frem her; men ingen er der, som det i alle Aarhundreder har været og til Dagens Ende vil vedblive at være bedre at ligne end Maria, Naadens Moder, og Johannes, Kærlighedens Apostel.

Lad os prøve paa af alle vore Kræfter i den stille Uge at stille os der, hvor hine to stod, støttede til hinanden i usigelig Smerte, under Jesu Kors. Ja, lad os tage vor faste Plads paa Kalvariebjerget, saa har vi en sikker Grundvold for en glad Paaskefest — baade her paa Jorden og i Himlen til evig Tid.

Catholicus.

To Indlæg i Ungdomssagen.

Silkeborg, d. 5. Marts 1910.

Herr redaktør!

Med stor interesse har jeg i ugebladet læst pater Günthers indholdsrige foredrag ved Citymødet forleden. Det bares åbenbart frem af megen varme for sagen og bares oppe af mange iagttagelser. Alligevel har jeg såvel ved denne som ved andre lejligheder savnet en tanke, som man skulde mene lå nær. Livet har i al fald lagt mig den nær, og det både min personlige erfaring, og hvad jeg har set og oplevet som præst. Vil de tillade mig — ukaldet — at slå min these op; jeg håber ikke, den skal befindes at være kætteri; i al fald skal livet nok i det lange løb gøre den ortodoks.

Skal opdragelsen, som verden og livet nu engang har artet sig, have udsigt til at udrette noget nævneværdigt, kommer den til at tage fat ved den anden ende. Hidtil er den jo ganske væsentlig gået ud på, hvad jeg uden noget som helst hip til den nystiftede ganske udmærkede forening vil betegne som værn. Den kommer til at skifte system og gå ud på akklimatisation. Kunde man værne lidenskaberne ud af hjertet og fristelserne ud af verden, så var det probat, men begge dele sidder for fast i saddelen til det. Det meste, man opnår, turde være for min skyld skær hud, desværre ogsaa ømfindtlig hud. Livet er intet drivhus og kan ikke anlægges på damprør og mistbænke, det kræver frilandskultur, og de planter, der ikke skal være blot til pryd og studium (og det er de for gode til), men skal folde og skæppe, må vænnes til temperaturen. Med andre ord: afskaf alle eins-zwei-drei systemer og alle pille-pille-pille systemer, læg ikke opdragelsen an på, at man har glæde og ære af den unge, men at den unge senere i livet har glæde af opdragelsen, afskaf alle foredrag om »mænd, mænd, mænd« og stræb derimod at gøre den til

mænd, respektive kvinder, tag dem i tide, i god tid, i meget god tid i nakken og hold dem til ilden, lær dem at kende faren og se den i øjnene — netop at kende den, så den ikke overvurderes, men som noget, der kan tages og ikke er værd at gøre saa forfærdelig meget væsen af, væn dem i tide til at passe deres egne sager og selv at have initiativ; det kan meget let plejes ud af den unge, og der gives systemer, som man skulde tro havde det formål. Jeg skal være åben og ærlig. Der blev i min ungdom buit mig alt det bedste, som i bedste fald bydes et ungt menneske, og når jeg nu skal opgøre mit regnskab og anbringe min tak, hvor den hører hjemme, så bliver dens allerførste gang til — kasernen, hvor jeg ikke just var sammen med kapucinere, men hvor livet tog sig på at supplere både det ene og det andet. Der vil gå meget i brokkassen, men det gør der i al fald; ved livets gæstebud går der meget porcellæn i skuddermodder, det er uundgaeligt. Alt kan ikke bjærges, men jeg er overbevist om, at der kunde bjærges noget mere, når der holdtes mindre »i bjærge«.

Johs. Frederiksen.

Frederiksberg, d. 27. Febr. 1910.

Hr. Redaktør!

Maa jeg — der ikke er udrustet med Talegaver — tillade mig at dvæle ved et Par af de vigtigste Udtalelser paa Citymødet, forøvrigt i Tilslutning til den højtærede Indleder og øvrige Talere.

Som fremhævet paa Mødet, er det af grundlæggende og afgørende Betydning for at fremme vor katholske Ungdoms timelige og evige Vel, at denne uendelig vigtige Sag omfattes med Begejstring og et varmt Hjerte af hele Menigheden, hvormed jo følger, at man er villig til at bringe alle hertil nødvendige Ofre af Penge og Arbejde m. m., alt efter de enkeltes Forhold og Evne.

Men skal Sagen bringes til en lykkelig Gennemførelse, er det endvidere nødvendigt, at den fra første Færd gribes rigtig og praktisk an ved at komme ind i det rette Spor. I saa Henseende blev der med varme Ord og med Rette talt om, at Arbejdet maatte omfatte *hele* vor Ungdom uden Standsforskul, og det mener jeg er af højeste Vigtighed og

bør staa klart for det kommende Værneraad. Her blev imidlertid nævnt som en Vanskelighed, at ikke alles Interesser kunde falde sammen, at f. Eks. unge Studenter ikke kunde nyde fælles Underholdning med unge Mennesker, lige udgaaede fra Skolen af den arbejdende Klasse.

Denne Vanskelighed har dog formentlig ikke stort af betyde, thi dels er der jo mangē Omraader og Felter, hvor Interesserne falder sammen -- hvorfor skulde saadan noget som gode belærende Foredrag af skiftende Emne, Theaterforestillinger, Lysbilleder, Læsning af alle Slags gode Bøger og Blade, Diskussion af alle staaende Emner, Kort og Skakspil, Sommerudflugter, Restauration, Sang, Koncert, Dans af begge Køn o. s. v. ikke kunne nydes og foretages i Fællesskab — og dels vil den enkelte jo heller ikke komme til at staa alene; han vil jo altid have nogle af sin egen Klasse, til hvem han mere intimt vil kunne slutte sig, og endelig kan der jo med Tiden dannes Specialklubber med særlige Formaal indenfor Ungdommen, om saadant findes formaalstjæntligt.

Alle ovenstaaende Goder og Adspredelser med tilhørende praktisk indrettede Lokaler, mener jeg, bør ydes Ungdommen i saa rigeligt Maal, som vore Forhold og Midler tillader.

Dernæst er der et andet Punkt, som ligeledes blev fremhævet som overordentlig betydningsfuldt for Løsningen af den store Opgave, og det er, at Familierne og Hjemmene maa vindes som allierede for vor Sag og bibringes en levende Interesse for denne. Maaske kunde dette Ønske realiseres saaledes, at medens de unge faar et eller flere Møder ugæntlig, vilde der en Gang maanedlig være *Familie-sammenkomst for hele Menigheden*, hvor saa alle herhen hørende Hensyn saavidt muligt kunde ske Fyldest.—Vi trænger til noget mere *familiært*, til at se mere stort paa Tingene i vor Menighed og komme bort fra alle Smaatterier og alt Snæversyn, bl. a. for vidt drevet Hensyn til Standsforskel o. s. v.

Endelig henstilles det til Slutning, om der ikke kunde finde en Sammenslutning Sted af nogle af vore mange Foreninger, saaledes at alle Kræfter mere kunde samles om de store Formaal og derved undgaa Splid og Splittelse. Man

kunde jo godt tænke sig, at f. Eks. Mariaforeningen, som virker for Hjælp til trængende Konfirmander, og Elisabethforeningen, der understøtter fattige, kunde virke sammen under eet. I flere Tilfælde kunde maaske noget lignende finde Sted. Selv om en eller anden Forening maatte falde bort, vilde dette mulig være gavnligt, thi i Forhold til Katholikkernes Antal her i Byen har vi formentlig for mange Foreninger; jeg har hørt saadan noget som 36. Kunde dette Forhold forbedres, vilde det sikkert være til Velsignelse.

Den vedtagne Resolution paa Mødet har min fulde Sympathi.

Jeg slutter med Ønsket om, at vi alle maa lægge os den store Apostels Ord paa Hjerte og stræbe efter at gøre dem til vore: »Jeg er bleven eet for alle for at vinde alle for Christus.«

O. J.

Da ovenstaaende to Indlæg er rettet til mig personlig, ihvorvel de jo egentlig gælder alle dem, der har taget Ungdomssagen op, skal jeg med det samme give et kort Svar paa dem begge.

Allerførst maa jeg takke Dem, Hr. Pastor Frederiksen, for Deres lille Artikel. De skriver paa en egen Maade, som er saa dejlig fjern fra det dagligdags og det ensformige; det futter og knalder mellem Ordene og Linjerne og gnistrer med originale Indfald og Tanker, saa det liver ordentlig op, naar De har et Stykke i Ugebladet. Hvad den These, de hævder, angaar, tror jeg næsten, vi alle, der som De selv har Kærlighed til Arbejdet for Guds Rige blandt Ungdommen, er fuldkommen enige med Dem. Men er det i Grunden noget nyt, De bringer? Det forekommer mig ikke saa. Jeg har da altid set saaledes paa Sagen, at det, hvorpaa det fremfor alt kom an, var, at Ungdommen gennem Opdragelsen skulde lære at staa paa egne Ben, paa sine egne aandelige, kristelige Ben, og at det Værn, vi vilde rejse, fremfor alt skulde rejses indvendig fra, i de unges Hjerter. Og naar De personlig særlig vil rette en Tak til Kasernen, tror jeg, De til en vis Grad skuffer Dem selv; De lærte i og for sig ikke noget godt paa Kasernen, men De gjorde paa dette Sted den velsignede Erfaring, at det

gode, som var nedlagt i Dem gennem en kristen Opdragelse, stod sin Prøve, beviste sin Livskraft; De mærkede, at De kunde staa paa egne Ben, at De havde et Værn i Dem selv! Det er det samme, vi gerne vilde naa ved Ungdomsværnet, at den katholske Ungdom fik tilbudt alle mulige Betingelser for, at den kunde naa en saadan aandelig Udvikling og Styrke, at den blev i Stand til at staa fast i Fristelsens og Prøvelsens Dage.

Paa Hr. O. J.s Indlæg kunde der være en hel Del at svare. Jeg skal dog indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger, om ikke af anden Grund saa for Pladsens Skyld, som det i den senere Tid har knebet ikke saa lidt med. Jeg er meget glad for Hr. O. J.s Ord, for han mener det saa inderlig vel og har det Hjertelag, man skal have, for at føre en god Sag igennem. Men — men — han er meget upraktisk og ser altfor meget paa Livets Forhold, ikke som de er, men som han gerne vilde, de skulde være. Det var mig, som paa Mødet fremhævede den Forskel, der er paa den katholske Ungdom, der forlader Skolen som Studenter og tit som meget vel udviklede Mennesker i 18—20 Aars Alderen, og saa de — ofte kun Smaadrenge, der udskrives i 14 Aars Alderen fra Menighedsskolerne. Jeg kender personlig begge Slags overordentlig vel, ser med lige Kærlighed paa begge, men der skal ingen komme og prøve paa at bilde mig ind, at de kan underholdes paa samme Maade, ved ens Foredrag, ved Læsning af de samme Bøger, ved at spille Kort sammen, Skak, Dans sammen o. s. v., o. s. v. Det er kun Paastand af en Mand, som ikke kender Livets Forhold. Jeg paastaar ikke, at de unge fra Kollegiet og fra Tolbodvejen f. Eks. er »bedre« end de unge fra St. Annæ Skole og St. Mariæ Skole, men jeg paastaar, de er yderst forskellige, og den har intet Begreb om det, han skriver om, som tror, at hvis vi blot aabner pæne Lokaler, saa faar vi denne uensartede Ungdom uden videre samlet til al Slags alvorlig og munter Underholdning med hinanden. Jeg har sagt og siger igen: her er en Vanskelighed med den forskellige Ungdom, vi har, som ikke kan lade sig snakke bort; men jeg er ogsaa gerne med til den Side af Ungdomsarbejdet,

der bestaar i, saa vidt det er muligt, at faa ryddet denne Vanskelighed af Vejen.

Forresten røber Hr. O. J. pudsigt nok, at han ogsaa har indset, at der ligger en Vanskelighed i Uensartetheden af vor Ungdom. Thi efter at han har samlet dem alle i en fælles Ungdomsforening, vil han have dem skilt ad i Specialklubber med særlige Formaal; men det er ikke andet end en Indrømmelse af, at der er den store Vanskelighed til Stede, som jeg har peget paa.

Familiesammenkomster for hele Menigheden en Gang om Maaneden er en lige saa upraktisk Tanke som den nys omtalte. Det har stedse vist sig saare vanskeligt at faa Katholikker af de forskellige Stænder samlet andre Steder end i Kirken. A. C.s Foredragsrækker har forsøgt det, og det er lykkedes nogenlunde. Ved vor Biskops skønne Jubilæumsfest havde vi noget af en Familiesammenkomst. Men hvor i al Verden kunde vi hver Maaned faa samlet c. 500-600-800 Mennesker og underholde dem? Hvad skulde disse Mennesker bestille? Noget familiært? Nej, lad os være glade, om vi en Gang imellem kan faa samlet en Del Trosfæller, naar en stor Sag kalder os sammen, mere opnaar man ikke af Fællesoptræden fra alles Side. Ungdomssagen vil f. Eks. sikkert kunne samle os mangen Gang.

Hvad det angaar, at nogle Foreninger kunde slutte sig sammen, er det jo for det første ikke noget, som kommer det ved, vi forhandler om her, og for det andet er det vist meget rigtigt; men det maa blive Foreningernes egen Sag at finde hinanden; at det vilde blive til Gavn for nogle af disse at slutte sig sammen med andre, erkender disse vistnok selv.

Jeg tror ikke, det vil være til videre Nytte at fortsætte Diskussionen om disse Spørgsmaal; vil imidlertid nogen alligevel det, vil jeg i al Beskedenhed bede vedkommende gennemtænke Sagen rigtig praktisk, inden han skriver om den.

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Løbet af faa Uger vil den længe forberedte Udgave af Nicolaus Stenos samlede naturvidenskabelige Værker foreligge færdig. Til Dato har der ikke herhjemme eksisteret nogen samlet Udgave af vor berømte Landsmands naturvidenskabelige Værker, hvoraf et enkelt saaledes kun findes i eet Eksempplar i *British Museum* i London. Udgaven bliver et anseeligt, illustreret Værk i en to Binds Kvartudgave. Dr. med. Vilhelm Maar, der længe har beskæftiget sig med Stenos Liv og Arbejder, har forestaaet Udgivelsen og forsynet Værket med en Biografi og de nødvendige Noter, ligesom der ogsaa paa den ydre Udstyrelse er ofret særdeles meget, idet det er trykt med smukke, gamle Typer paa haandgjort hollandsk Papir, fabrikeret særlig til dette Øjemed. Værket, der udgives med Støtte af Carlsbergfondet, og som udkommer i Hovedkommission hos Vilhelm Tryde, trykkes kun i et meget begrænset Antal Eksemplarer.

— Onsdag d. 9. Marts holdt Hr. Pastor Breitung Foredrag i den store Sal i Botanisk Haves Laboratorium over Emnet »Udviklingslæren og Abeteorien«. Salen var fyldt til sidste Plads af en stor Forsamling af baade Damer og Herrer. De to sidste Onsdage havde Hr. Museumsassistent Sarauw sammesteds talt om de nylig fundne ældste Skeletter. Hr. Sarauw havde dertil knyttet sin private Mening om Udviklingsteorien. Disse Foredrag havde Hr. Pastor Breitung overværet; men det skulde dog ikke være en Polemik, hvad denne selv bemærkede, tværtimod udtalte han sig under Foredraget med stor Anerkendelse om det af Hr. Sarauw udtalte. Med megen Humor gendrev han Teorien om, at Mennesket skulde nedstamme fra Pungdyr i Australien. Han havde medbragt nogle Tegninger og en Model af et Menneskekranie for at illustrere, ikke den store Forskel, men, som han selv bemærkede, den store Modsætning mellem Abe- og Menneskeskelettet. Med megen Dygtighed beviste han, at man ikke kunde føre Menneskene og Dyrene tilbage til en fælles Urform, men at Kristendommens Lære var den sande Visdom, og at det ikke altid var de ærligste og sandfærdigste Beviser, som Darwinisterne benyttede i deres Angreb paa Kirkens Lære. Vi Katholikker har al Grund til at være stolte af Pastor Breitung, der saa beredvillig drager til Felts mod Kristendommens Fjender, naarsomhelst der kaldes paa ham. f. n.

— Foreningen »*Crescendo*«, hvis Formaal egentlig er ved Konserter og dramatiske Aftenunderholdninger at tilvejebringe Midler til at afbetale Gælden paa St. Annæ- og Ro-

senkranskirkerne, har med Billigelse, saa vel fra den højærværdigste Biskops Side som fra d'Hrr. Sognepræsters ved de nævnte Kirker, besluttet at lade det eventuelle Overskud ved sin Aftenunderholdning d. 20. April tilflyde den nystiftede Organisation *Ungdomsværnet*. Der er altsaa dobbelt Grund for Ungdommen og for øvrigt for alle andre med til at give talrigt Møde ved den festlige Lejlighed. Glem altsaa ikke d. 20. April!

— Sidste Nummer af *Varden* er overordentlig righoldigt og interessant. Om Professor Ruvilles Konversion skriver W. Leblanc; en amerikansk Præst meddeler sine karakteristiske Indtryk af et Besøg i Rom; A. Breitung giver en meget venlig Kritik af Johs. Jørgensens sidste Bog, samtidig med at han tager bestemt Afstand fra visse Paastande i denne; ogsaa andre saare læseværdige Stykker findes i samme Hefte af 13. Marts.

— Hr. *August Hoffmann* fra Valby har ladet reproducere et overordentlig smukt Billede af afdøde Prinsesse Marie, hvilket han lader sælge ved forskellige Basarer i nærmeste Fremtid, første Gang ved Elisabethforeningens Basar Palmesøndag og Mandag. Underneden har han formaaet Hr. Johs. Jørgensen til at skrive følgende Linjer, klassiske i deres ædle Korthed og Simpelhed:

En Blomst af Frankrigs

Liljeflor —

knækket og knust

en Stormnat i Nord.

— Københavnerens Opmærksomhed har i den sidste Uge været stærkt optaget af to Affærer, »*Kristeligt Dagblad*«s mærkværdige Maade at tilvejebringe Oplysninger paa og *Peter Sabroes* ihærdige Børnemishandlings-Ekspeditioner. Hvad den første angaar, er det utvivlsomt, at den har været kærkomment Stof for dette Dagsblads mange Modstandere; dog forekommer det os, at man maa give dem Ret i, at det er ikke *fair* for nogen — han være Kristen eller ej — at søge Assistance, selv til det nobleste Værk, hos Detektiv-Bureauerne; thi det er og bliver dog Udspionering, man begærer og benytter. Sabroes Virksomhed viser sig allerede nu i Kommuneskolerne at bære de uheldigste Frugter, hvad Elevernes Lydighed angaar; man maa blot haabe for Manden selv, at han handler i god Tro og formener, at han drives af ædle Motiver.

— For de Læseres Vedkommende, hvem dette Nummer naar tidsnok i Hænde, henleder vi Opmærksomheden paa, at der paa St. Josefsfest paa Lørdag d. 19 ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ om Morgenen holdes Højmesse og Iklædning af Søstre i Immakulakirken, Strandvejen 91.

— Onsdag d. 16. ds. holdt Hr. Pastor Steidl det sidste Foredrag for i Vinter i A. C.s Foredragsrækker

i St. Knuds Skole i Stenosgade. »De helliges By«, saaledes lød Titelen paa Foredraget, og herved tænkte hverken paa Rom eller Jerusalem, men paa Polens gamle Hovedstad Krakau. Hr. Pastor Steidl, som har opholdt sig i denne By i længere Tid for at studere Polsk, gav en baade i historisk og kirkelig Henseende overordentlig livlig og fængslende Skildring af Livet blandt det os noget fremmede og ukendte Folk. Hr. Pastor Günther sluttede denne Vinters Foredragsvirksomhed med en Tak til baade denne Aftens og de andre Afteners Foredragsholdere saa vel som til Hr. P. Rektor Sialm for Gæstfrihed nu denne sjette Vinter.

Fredericia. 8. Marts foretoges i Skolens Gymnastiksal Valg af en Menighedsforstander i Stedet for Papirhandler H. C. Wenk, der efter Tur skulde fratræde tilligemed de to Revisorer. Hr. Pastor Schreiber ledede Valghandlingen, ved hvilken 24 af Menighedens 38 stemmeberettigede Mænd havde givet Møde. Af de afgivne Stemmer fik Hr. Wenk 13 og Hr. Smed M. Goth 11 St. Førstnævnte blev altsaa genvalgt. Til Revisorer valgtes Hr. Particulier H. Schrøder og senere ved Lodtrækning Hr. fhv. Købmd. Joh. Spetzler og til Suppleant Hr. Lagerekspedient B. Olsen.

Under 12. ds. har Hs. Højærværdighed Biskoppen approberet Valget.

England. Den prægtige Westminster Cathedral i London, hvortil Grundstenen lagdes af Kardinal *Vaughan* for femten Aar siden, og som allerede i 6 Aar har været brugt til Gudtjeneste, agtes højtidelig konsekreret Tirsdag d. 28. Juni. Dagen efter skal der synges en højtidelig Pontifikalmesse til Tak for Konsekrationen og til Minde om Hierarkiets Genoprettelse i England for 60 Aar siden. Nu opfordrer Ærkebiskop *Bourne* de troende til at betale den sidste Rest af den vældige Kirkes Gæld, noget over 100,000 Kr.; det er første Gang, han har udstedt nogen Opfordring til at bidrage til Kathedralen. Kirken er naturligvis færdig nu; kun kan det godt vare mange Aar, før den planlagte, storartede Dekoration af de enorme Vægflader bliver færdig.

Tyskland. Af alle tyske Stater indtager *Braunschweig* vistnok den første Plads, hvad Snæverhjørdhed og Intolerance angaar. Der har for nylig en katolsk Præst paa Opfordring af katolske Forældre begravet et katolsk Barn, for hvilken »Lovovertrædelse« han er bleven idømt en Mulkt paa 30 Mark, fordi han ikke havde anmodet den protestantiske Sognepræst om Tilladelse dertil. Og saa paastaar alligevel Formanden for det evangeliske Forbund, at Katholikerne nyder al ønskelig Frihed i Tyskland.

Østrig. Den 10. ds. døde i sin Bolig paa det herlige Raadhus i Wien Østrigs største Mand, Borgmester *Dr. Carl*

Luëger. Ikke med Urette har man kaldt ham for »Østrigs O'Connel«. Født i et jævnt Borgerhjem i Wien havde han i sin modnere Ungdom oplevet Østrigs Ydmygelse ved Nederlag og Landstab i 1859 og 1866, Rigets Deling i 1867 og den falske Liberalismes gølge Herredømme med »Krachet« efter Verdensudstillingen i 1873. C. Luëger har altid været en glødende Patriot, Wiener og Østriger af ganske Hjerte og tilmed genialt begavet til at føre et Folk fra Sejr til Sejr. Hvor frækt det liberale Jødeherredømme var blevet i Wien i Halvfjerdsene, fremgaar af den eneste Kendsgerning, at en Jøde i Parlamentet turde udtale, at de Kristne jo havde Lov til at udvandre fra Wien, hvis de ikke syntes om at være der. Alligevel har Dr. Luëger lige saa lidt været Race-Antisemit som »Demagog« eller »Stræber«. Skulde han udrette noget, saa maatte han jo stræbe opad; men han attraaede Borgmesterstillingen ikke som Maal, men som Middel. Hans Hænder har altid været rene, og han døde ogsaa fattig, som han havde levet. I Løbet af et Kvartaarhundrede har denne Mand gjort Wien til den mest mønsterværdig forvaltede Millionby, samlet hele det tysktalende Østrig under den katholsk-patriotiske Fane og tiltvunget sig sine Fjenders og hele den civiliserede Verdens Agtelse. Og Dr. Luëger var Katholik i Livet og i Døden. Hans sidste Ønske var: »Hold Folkene sammen!« og hans sidste Ord: »I al Evighed, Amen,« da en Præst var traadt ind og havde hilst ham med den katholske Hilsen: »Lovet være Jesus Christus.«

Frankrig. Længe har man undret sig over, at de mange Millioner, som Klostrene efter deres Fjenders Sigende skulde have været Ejere af, var svundet saa aldeles forbløffende ind, da den franske Stat havde lagt Beslag paa dem, og selvom man vidste, at Klostrenes Rigdom var i høj Grad overdreven, kunde man vanskelig forklare sig dette Fænomen uden ved at ty hen til formodede Bedragerier. Det har, som Læserne allerede ved fra Dagbladene, vist sig at være saa; en af Regeringens mest betroede Mænd, Likvidatoren *Duez*, har tilstaaet Bedragerier til Beløb af c. 10 Millioner Francs. Herom skriver *Dagens Nyheder* ganske interessant, at Afsløringen af *Duez'* Svindlerier er kommet Regeringen i Paris meget ubejligt. I Maj Maaned skal der nemlig finde Valg Sted til det franske Deputeretkammer; og den nye »Affære« vil sikkert give Modstanderne af de nuværende Magthavere mangt et godt Vaaben i Hænde under den forestaaende Valgkampagne. Sammen med Underslæbene paa Regeringsværftet i Toulon og adskilligt andet afslører den jo en dybtgaaende Korrupsion blandt det offentlige Livs Mænd i den tredie franske Republik og kaster tillige et lidet flatterende Lys over det sidste Tiaars demokratiske Ministeriers største Bedrift: Lo-

ven om de gejstlige Ordeners Ophævelse. Der vil i den nærmeste Tid i Frankrig blive megen Tale om »den forsvundne Milliard«. »Milliarden« er det Mindsteudbytte, den daværende Ministerpræsident Waldeck-Rousseau i 1900 lovede som Nettogevinst af den foreslaaede Konfiskation af Kirkens Ejendomme. De mange Penge skulde anvendes til Arbejderspensioner, og det var disse smukke Udsigter, der i væsentlig Grad bidrog til, at »Skilsmisse-Loven«, som den ogsaa kaldes, blev ført igennem. Men Aarene gik, og Pengene kom ikke. Ved Slutningen af 1908 var man færdig med Likvidationen af op imod Halvdelen af de c. 730 Klostres og gejstlige Stiftelsers timelige Gods, og hele Udbyttet var, efter at Gæld paa Ejendommene og Omkostninger ved Likvidationen var trukken fra — $5\frac{1}{2}$ Million Francs. Dels havde man undervurderet de Behæftelser, der hvilede paa Munkenes Ejendomme; dels, og mest, havde man ikke regnet med den Rovdrift, Likvidationen gav Anledning til. De politiske Advokater af Regeringspartiet, bl. a. selve den socialistiske Ex-Minister Millerand, har paa den skamløseste Maade udnyttet den Lov, de selv har givet, til deres egen personlige Fordel; de har ligefrem betragtet Kirkens konfiskerede Ejendomme som et Bytte, det gjaldt for enhver at tage den størst mulige Del af. Ganske vist, den franske Ministerpræsident Briand har afgjort staaet udenfor denne Korruption, hans Kolleger i Ministeriet maa ske ogsaa. Briand har endda et Par Gange gjort Tilløb til at skride ind; men det er blevet ved Tilløbene, til Trods for alle den tidligere antiklerikale Ministerpræsident Combes' Anstrengelser. Og Briand har sin gode Del af Ansvar for den brutale Voldspolitik, som Skilsmisseloven og de til den senere knyttede Tillægslove afgjort betyder overfor den katolske Kirke i Frankrig — man mene saa om dennes Værdi, hvad man vil. Naar derfor hele denne Kulturkamp opløser sig i en Taage af Svindel og Korruption, vil han ikke kunne komme bort fra et Medansvar herfor. Han har som Minister undladt at sørge for den nødvendige Kontrol; han har lukket Øjnene for, at »Partifællerne« tog for sig af de Penge, som skulde bruges til Arbejderspensioner. Nu skal det franske Folk betale Gildet; og det er nu en Gang noget, det mindst af alle holder af.

Rom. Den 2. Marts var det Hundredaarsdagen for Pave Leo XIII's Fødsel. Hans midlertidige Hvilested i St. Peterskirken besøgte Dagen igennem af de troende. I hans Fødeby Carpineto mellem Rom og Neapel holdtes store Fester til Minde om Byens berømteste Søn. Paven sendte telegrafisk Hilsen til Festen.

Kirkelig Kalender.

- Søndag d. 20. Marts. Palmesøndag.** Lidelseshistorien efter Matth. oplæses. Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den h. **Paaskekommunion**. — **21. M., 22. Ti., 23. O.** Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus, resp. Lukas under den h. Messe — under »Skolemessen« paa Dansk).
- Skærtorsdag d. 24.** Kun een Messe i hver Kirke.
- Langfredag d. 25.** Kun een »Præsanktifikatmesse« i hver Kirke. Korsets Afhylling og Hylding. Lidelseshistorien efter Johannes.
- Paaskelørdag d. 26.** Ilden og Paaskelysets og i Sognekirkerne Døbevandets Indvielse før den eneste Messe i hver Kirke.
- Søndag d. 27. Marts. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.**
- Mandag d. 28. Marts. 2. Paaskedag.**

Gudstjenesteordning.

St. Ansgars Kirke. Palmesøndag Kl. 9¹/₂ højtidelig Pontifikal-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse og Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus. — **Skærtorsdag** Kl. 9 Pontifikalmesse, de h. Oliers Indvielse og derefter Procession. Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. Kl. 6 Aftenandagt til det allerh. Sakramente med Prædiken. — **Langfredag** Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste. Lektie: Lidelseshistorien efter St. Johannes synges. Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsanktifikatmesse, Kl. 6 Andagt med Prædiken. — **Paaskelørdag** Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiærs Læsning; Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og Kl. henved 9 Højmesse og Vesper. — **Paakesøndag** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt. — **2 Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.

Rosenkranskirken. Palmesøndag Kl. 7 stille Messe. Kl. 8¹/₂ Palmevielse, derefter højtidelig Messe med Prædiken og Børnenes første h. Kommunion. Kl. 5 Festandagt med Prædiken. — **Skærtorsdag** Kl. 7 stille Messe. Kl. 5 Andagt til det allerh. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken, Kl. 5 Korsvej med Prædiken. — **Paaskelørdag** begynder Gudstjenesten Kl. 7, Højmesse henved Kl. 8¹/₂. **Paakesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Eftermiddag Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag** Højmesse Kl. 10, Festandagt Kl. 5.

St. Annæ Kirke. Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 9¹/₂ Palmevielse og Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Andagt med Prædiken. **Skærtorsdag.** Kl. 7 Messe. Kl. 6 Andagt til det allerhelligste Sakramente med Prædiken. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste. Kl. 6 Aften Korsvej med Prædiken. — **Paaskelørdag** begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og henved Kl. 8¹/₂ Højmesse. — **Paakesøndag** Kl. 7 Messe med Prædiken. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Palmesøndag Kl. 9¹/₂ Palmevielse og Procession, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. — **Skærtorsdag** er der kun een Messe Kl. 6¹/₂. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste henimod Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Paaskelørdag** begynder Ceremonierne Kl.

8¹/₂. Højmesse begynder henved Kl. 9¹/₂. — **Paaskesøndag** stille Messe Kl. 7 og 8¹/₂; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftønen Kl. 6 Præd. og Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Josefs Kirke. Palmesøndag Kl. 9 Palmevielse og Højmesse; Kl. 3 Andagt. — **Skærtorsdag** Kl. 6¹/₂ Messe og Tilbedelse af det Allerehelligste hele Dagen; Kl. 7¹/₂ Aftenandagt. — **Langfredag** Kl. 9 Præsanktifikatmesse; Kl. 3 Korsvej. — **Paaskelørdag** Kl. 6 Morgen Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og Messe. — **Paaskesøndag** Kl. 6¹/₂ stille Messe, Kl. 9. Korssets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel. Palmesøndag Kl. 7 Højmesse. Kl. 3 Andagt. **Skærtorsdag** Morgen Kl. 7 stille Messe. Langfredag og Paaskelørdag ingen Gudstjeneste i Kapellet. — **Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.

Immakulatakirken. Lørdag 19. Marts. Den h. Josefs Fest. Kl. 7¹/₂ Højmesse, derefter Iklædning og Profes. Kl. 11 Vesper. Det allerh. Sakrament er udstillet hele Dagen. Kl. 6¹/₂ Aften Velsignelse. **Palmesøndag.** Kl. 9¹/₂ Palmevielse og Procession; derefter Højmesse. Kl. 2¹/₂ Vesperandagt. **Skærtorsdag** Kl. 7 Højmesse; Kl. 6 Andagt til det allerhelligste Sakrament. — **Langfredag** Kl. 7 Gudstjeneste; Kl. 2¹/₂ Korsvej. **Paaskelørdag** Kl. 7 Gudstjeneste. **Paaskesøndag** Kl. 6¹/₂ Morgen: Korssets højtidelige Optagelse; derefter Procession. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 2¹/₂ Vesperandagt. **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse. Kl. 2¹/₂ Vesperandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Onsdag i den stille Uge: Kl. 5¹/₂ oplæses Breviarbønner med de sædvanlige Ceremonier. — **Skærtorsdag** Kl. 8 Levitmesse. Kl. 5¹/₂ Breviarbønner. — **Langfredag** Kl. 10 højtidelig Gudstjeneste. Kl. 4 Breviarbønner. Kl. 6¹/₂ Prædiken og Andagt. **Paaskelørdag** Ceremonierne begynder Kl. 8, Levitmessens henved Kl. 9¹/₄. Kl. 7¹/₂ Aften Korssets højtidelige Optagelse og Festandagt. — **Paaskesøndag** Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt.

Den aarlige **Kollekt** for de hellige Steder i **Palæstina** finder Sted **Langfredag** i samtlige Sognekirker.

Ligesom i Fjor vil der **Paaskesøndag** under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Annæ Kirke i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Unio. Onsdag d. 23. Marts, almindeligt Møde.

St. Johannes Broderskab. Møde Søndag d. 20. ds. Kl. 7 i Skolelokalerne ved St. Annæ Kirke. Nye Medlemmer optages.
Forretningsudvalget.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre, at **Skærtorsdag** er Foreningens Hovedfestdag. Der er Fælleskommunion Kl. lidt før 8 i St. Ansgars Kirke. **Skærtorsdag** og **Langfredag** er der Fællestilbedelse for Foreningens Medlemmer fra Kl. 2—3 i St. Ansgars Kirke. 1. Fredag i Maanedens, 1. April, bedes Medlemmerne møde til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke til de aftalte Tider.

Til den stille Uge udkommer:

Indvielsen af de hellige Olier paa Skærtorsdag,

latinsk og dansk Tekst, udstyret som Messebogen og i samme Format. Faas paa Menighedskontoret og hos Kirkebetjenten ved St. Ansgars Kirke. Pris 25 Øre. Al anden liturgisk Gudstjeneste i den stille Uge findes i *Den katholske Kirkes Messebog.*

Elisabethforeningens Basar.

Palmesøndag og Mandagen derpaa afholder Foreningen sin aarlige Basar og indbyder herved alle Menighedens Herrer og Damer, gamle og unge, til at komme. Det er altid en Glæde at udstede denne Indbydelse, for den bliver efterkommet. Der er en Del, man kan komme udenom, ikke dette, for de forældreløse Børn maa man tage sig af. Enten man selv har Børn at se hen til, eller man har Mindet om sin egen Barndom at tænke paa, ved man, at et Barn er et hjælpeløst Væsen. De katholske forældreløse Børn er den katholske Menigheds Børn. Og da den aarlige Basar er den eneste nogenlunde store Indtægt, Foreningen har, maa den lykkes. Derfor bedes alle hjælpe til ved at komme hen paa Basaren, det er jo vore Børn, det gælder.

C. T.

*) Basaren afholdes Bredgade 69, Stuen o. G., om Søndagen fra Kl. 9—8 og om Mandagen fra Kl. 10—5.

En Forespørgsel.

Hvem af Ugebladet's Læsere har Tid, Evne og Villie til paa een eller flere Maader *praktisk* at gavne og glæde de unge Mænd og Kvinder? F. Eks. ved at holde Foredrag, læse op, musicere, indøve Sange, skrive Sange, være med paa Fodture, give Undervisning, bl. a. ogsaa i Gymnastik og ordnede Lege o. s. v. o. s. v.

Forespørgslen tilsigter baade at give de kendte Kræfter Lejlighed til at tilbyde sig og faa de ukendte til at træde ud i Lyset.

Svar paa denne Forespørgsel, helst noget udførlige og med Opgivelse af Bopæl, bedes sendte til Ungdomsværnets foreløbige Adresse: Pastor Günther, St. Andreas Kollegium, Charlottenlund.

Hjertelig Tak forud for alle de mange Tilbud, der kommer!

G.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 20. Marts Kl. 7. Foredrag af Hr. Observator C. Pechüle: Kometer. — Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Katholsk Ungdomsværn.

Bidrag — aarlige, maanedlige eller en Gang for alle — til den nystiftede og af den højærværdigste Biskop godkendte Forening »Katholsk Ungdomsværn« (for København og Omegn) modtages af Værnets Kasserer, Murmester A. V. Günther, Bangertsgade 11, N. Tel. 4110.

Hjertelig Tak til vore kære Trosfæller for al udvist Deltagelse ved vor elskede Fader **Wissing Uhrskous** Sygdom og Begravelse.

Hans Døtre.

† At vor kære Moder og Svigermoder **Caroline Nielsen** er afgaaet ved Døden Lørdag d. 12. ds., bekendtgøres herved.
Lilly Nielsen. Emil Andersen.

Begravelsen foregaar Søndag den 20. Marts Kl. 1 fra Kapellet paa vestre katholsk Kirkegaard.

Den kære afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Haas Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 13.

Søndag den 27. Marts.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Anden Paaskedag. — Børnenes Korstog. — Usømmeligt. — En Berigtigelse. — Det katholske Skriftemaal. — Oversigt over Jesu Barndomsforenings Indtægter og Udgifter 1909. — Katholsk Ungdomsforbund. — Et lille Svar. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Holland. Rusland. Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

21.

Paaske.

Naar det lille Sædekorn lægges i Jorden, synes det at gaa til Grunde; Forraadnelsen indtræder jo. Men midt i Forraadnelsen staar Livet som Fører og Redningsmand. Tilintetgørelsen, som Sædekornet syntes at gaa i Møde, ender med Opstandelse til et nyt og rigere Liv.

Paa lignende Vis syntes Jesus tilintetgjort. Men Guddommen havde ikke forladt Legemet, ej heller Blodsdræberne, ej heller Sjælen, og hin første Paaskemorgen førte Guddommen sin menneskelige Natur frelst ud af Gravens Tilintetgørelse til et nyt og rigere Liv.

Vor Frelser havde ofte nok talt om sin Opstandelse; men af hans Vennekreds havde nogle maaske ikke hørt det, hans Apostle i Trængslens Dage glemt det. Kvinderne vil jo ud at salve hans Lig; Maria Magdalene spørger,

hvor han er lagt hen; Disciplene paa Vejen til Emmaus forfærdes over Kvindernes Beretning, at Jesu Lig ikke fandtes i Graven; og af Apostlene kom Johannes alene ved Undersøgelsen af Gravstedet til at mindes Jesu Ord om hans Opstandelse.

Vel burde de ikke have været saa sendrægtige til at tro; de havde jo hyppigt set ham optræde som de gængse Naturloves uindskrænkede Herre. Den vidunderlige Fremtoning paa Thaborbjerget — den Hurtighed, hvormed han fik Skibet paa Genezareth Sø til at naa Land — Tyngdens Love, som hans Legeme samme Gang syntes hævet over: kunde dette ikke have oplyst dem tilstrækkeligt? Men det syntes glemt for en Stund.

Noget bedre gik det efterhaanden; Opstandelsens Straaler samledes lidt efter lidt som i et Brændpunkt i Apostlenes Sjæle, saa et Lys tændtes i dem om Opstandelsens fuldkomne Virkelighed og Sandhed.

En tom Grav trods Vagt og Segl — Engles Budskab om Opstandelsen — Marias og Kvindernes Beretning om virkelig at have set Herren — Petri og de to Disciples Vidnesbyrd: det er Straalerne fra det fjerne. Jesu Aabenbarelse for de ti, saa for de elleve flere Gange, idet han taler og spiser med dem, giver dem Lejlighed til at beskue og beføle hans Legeme og Vunder; hans Komme for de 500 paa et Bjerg i Galilæa efter Forudsigelse, hans sidste Tilsynekomst for de forsamlede paa Himmelfartsdagen: alt dette er Straalerne samlede til eet for at tænde Overbevisningens klare Flamme i Apostlenes Sjæle.

Men saa meget maatte der ogsaa til, eftersom Jesus syntes dem ikke at være sig selv. Han kom og forsvandt; intet spærrede for hans menneskelige Legeme; med en Hurtighed var han snart her, snart der; paa Himmelfartsdagen saa de ham svæve i Luften, iført et Klædebon af Glans og Herlighed.

Gid vor Kristentro ikke blot var fast, men levende og virksom! Gys ikke tilbage for Selvfornægtelse og Overvindelse; Paaske er jo ikke blot Troens, men ogsaa Haabets herlige Dag.

Anden Paaskedag.

(Frit efter G. M. Dreves).

Som selv du vilde være
de to Disciples Gæst,
kom til os, Mester kære,
velsign vor Paaskefest.

Du kan alene tyde
de gamle, dybe Ord
og Brødet for os bryde
ved Paaskens Nadverbord.

Øg, bløder vore Hjerter
af Saar og dybe Brud,
du læger alle Smerter
ved Paaskeglædens Bud.

Lad vore Hjerter brænde
for dig fra denne Stund
som Hjertet i de tvende
ved Ordet fra din Mund.

Øg, lider det mod Aften
for os paa Livets Vej,
bliv hos os, giv os Kraften,
som Verden giver ej.

Lad os dit Hvasyn skue
med Øjet svagt og mat;
da tændes Livets Lue
selv midt i Dødens Nat.

Børnenes Korstog.

Det har sikkert ikke været med let Hjerte, at Forældre paa de forskellige Steder i Frankrig har set sig nødsagede til for at beskytte deres Børns Samvittighed — at tilraade dem at være u lydige mod deres Lærere i Undervisningstiden. Men der findes en Grænse for Slapheden og for den Klogskab, som hedder: lad det blot gaa, som det kan! Trods al deres uendelige Forsigtighed, deres Tolerance, deres Resignation har disse Forældre endelig begyndt at indse den overhængende Fare, som i Folkeskolerne truer baade den fra Fædrene nedarvede Tro, som de gerne vil efterlade deres Børn, og disse samme Børns Opdragelse til hæderlige Mennesker.

De har maattet beslutte sig til at gøre Modstand og inddrage deres Børn i Striden. Og nu maa de smaa Nybegyndere i Livets Skole uddanne hos sig selv Karakterfasthed og Troskab mod Ideer, som er uopløseligt forenede med deres Væsen, som udgør deres Fædrearv, og for hvilke de maaske senere vil komme til at lide.

Denne Børnenes Deltagelse i den indbyrdes Strid til Forsvar for deres Tro og overleverede Skikke minder en om Børnekorstogene i Middelalderen, da de smaa skarevis drog afsted for at befri den hellige Grav.

Børnenes Modstand mod en Undervisning, som er fordævelig for deres Tro, deres Patriotisme, deres aandelige Sundhed, denne Modstand, som daglig tilspidser sig og gør sig gældende i stedse videre Kredse, faar os til at tænke paa de skændige Forfølgelser, som andre Børn i vore Dage i en europæisk Kulturstat har at udstaa for deres katholske Tro og deres nationale Følelse.

At give en Fremstilling af Børnenes Martyrium i Preussisk Polen og af de barbariske Straffe, som er blevet idømt dem og deres Forældre, er det samme som at vise Magthaverne, hvad det fører til, naar man bruger Magt for Ret og ikke er bange for at ofre alt paa Statsalmagtens Afgudsalter. Men det er ogsaa at give de Forældre, som vil sætte alt ind paa at beskytte deres Børns Samvittighed,

en Maalestok for det Heltemod, som muligvis vil blive krævet af dem. Det er et sjældent Eksempel paa Standhaftighed og ubøjelig Modstand mod Undertrykkelse, de polske Børn og deres Forældre har givet den hele Kristenhed, medens Preussernes Optræden mod Polakkerne og deres katholske Overbevisning mest af alt minder os om det gamle Roms hedenske Kejsere og disses Drømme om ved Magt at høje alt ind under den politiske og religiøse Statsuniformitet.

Tilsyneladende er det mod det polske Sprogs Brug ved Katekismusundervisning og Bøn, at de tyske Læreres Undertrykkelse i Posen har rettet sig. Men i Virkeligheden er det mod deres katholske Tro og deres Nationalitet, at Forfølgelsen raser, siger Polakkerne selv, som i denne Sag er kompetente Dommere.

Man maa ikke glemme, at Preussen, som den store Digter Sienkiewicz gør opmærksom paa, ved et kongeligt Manifest 1842 har tilsikret Polakkerne Frihed for deres Sprog, deres Religion og deres Nationalitet. Man maa heller ikke glemme, at hos Polakkerne er den nationale Følelse og den katholske Tro uopløseligt forbundne.

Og ligeledes kan det til en vis Grad siges, at naar man i Frankrig paatvinger Børn Lærebøger, af hvilke enhver, selv den ringeste Omtale af Gud principielt er udeladt, da vil man saa at sige tvinge dem til at bruge et Sprog, som er dem fremmed, ja forvandle dem til en anden Slags Franskmænd end den, de er, og som det er deres Pligt ikke at blive.

Det var Fyrst Bismarck, som i sit Had mod den katholske Kirke begyndte at krænke de højtidelige Løfter i det nævnte kongelige Manifest af 1842. Og idet man i dette Punkt har holdt fast ved de bismarckske Principper, gav man de preussiske Skolelærere Ordre til at fordrive det polske Sprog ikke alene fra Skolerne men ogsaa fra Bønnen og Katekismusundervisningen.

Men tilskyndede af deres Forældre, som ikke vilde, at deres Børn skulde germaniseres og protestantiseres, foretrak disse at straffes, snart ved at blive holdt tilbage paa Skolen, snart ved at forrette Overarbejde, ved at berøves deres Frokost, ja underkastes legemlig Revselse, altsammen hellere end at lære en af Lutheranismen plettet Katekismus.

Og hvad var det ikke for Revselsler, de smaa Stakler maatte udstaa! Slag af Stokke, Knytnæver, Afrivning af Haar og Ører, alle mulige Mishandlinger, hvorefter de kom hjem saarede, opsvulmede, blødende, og dette uden at de forbryderiske Lærere fik den mindste Tilrettevisning. Tværtimod indbragte deres Bøddeltjeneste dem Myndighedernes Bifald.

Og disse smaa Martyrers Forældre blev mere end eet Sted dømt til flere Maaneders Fængsel, fordi de havde begæret Straf over deres Børns Bødler.

De Grusomheder, som de maatte udstaa, øgede blot de beundringsværdige Børns Mod i Kampen. Ofte saa man dem efter flere Timers Skolearrest — i Stedet for at skynde sig hjem — forfrosne og forsultne at ile til Guds Hus for der at hente Kraft til Fremtidens Kamp og ofre til Kærlighedens Gud de Lidelser og Smerter, de for hans Skyld hver Dag maatte udstaa.

Værst i Kampen er Pigerne stillet. De sidder med sammenpressede Læber og mumler polske Sange. Tier de stille paa den ene Bænk, begynder de paa en anden, og Trusler og Straf gør kun lidet Indtryk paa de standhaftige Børn.

Og medens Trodsen øgedes i Skolen og Taarer flød i Strømme, regnede der ogsaa Straffe ned over Forældrene. Nogle straffedes med flere eller færre Maaneders Fængsel, fra andre tog man endog Børnene og anbragte dem i Opdragelsesanstalter.

Som Svar paa disse Voldshandlinger, paa disse afskyelige Misbrug af den raa Magt kom saa Skolebørnenes Strejke. Aar 1906 regnede man 40000 strejkende Børn; snart blev de 60000, siden 120000. Aar 1907 gik Antallet endog op til 140000.

Det er unødvendigt at paapege, at de franske Humanitets-Frasemagere, som saa heftigt udtrykte deres Harme, da den spanske Regering straffede de anarkistiske Forbrydere i Barcelona, ikke rørte en Finger for at protestere mod de preussiske Læreres Brutalitet overfor de polske, katolske Børn. Der var dog i Tyskland et socialistisk Organ, som udtrykte sin Harme over en Politik, som ikke veg tilbage for at træde Forældrenes og Børnenes

Rettigheder brutalt under Fødderne og uden Grund rive de sidste ud af Hjemmene og anbringe dem paa Opdragelsesanstalter.

Men, indvender man, saa vidt er det ikke gaaet i Frankrig. Mishandlinger er sjældnere i franske Skoler, legemlig Revselse er forbudt, og det kunde ikke falde nogen ind at herøve Forældrene deres Raadighed over Børnene, fordi de gør Modstand mod at benytte de af Biskopperne forkastede Bøger, eller indespærre Børnene i Opdragelsesanstalter.

Hvad Voldshandlinger mod Børnene angaar, behøver man ikke foreløbig at frygte for saadanne. Vore moderne Jakobinere er hange for at paadrage sig samme Afsky som deres Forgængere paa Revolutionstiden. Men man har ingen Garantier for, hvor vidt deres Had til Sandheden kan drive dem.

Og ophæver man ikke paa en Maade Forældreretten gennem det Skolemonopol, som man for Tiden forbereder til Gavn for Statsskolen? Og lærer man ikke offentlig, at Barnet tilhører egentlig ikke dets Forældre, men Staten? Og ved Begyndelsen af denne Krig mod de kristne Forældre i Frankrig er det vistnok godt at drage sig i Minde, hvorledes Preussen optraadte mod Polen, og hvorledes Polakkerne fik Mod til at yde Modstand.

Den Dag, da disse Linjer er nedskrevet, er helliget Mindet om St. Petrus Damianus, som trofast stod ved Gregorius VII.s Side i dennes vældige Kamp for Kirkens Frihed mod verdslige Magthaveres Vold og Uret. Og da Gregorius VII bekæmpede Statens Almagt og reddede Kirkens Frihed, reddede han dermed ogsaa Folkenes Frihed, og med den protestantiske Historieskriver Gregorovius kan vi i Sandhed sige: »Den vaabenløse Munks Sejrr har større Rett til Verdens Beundring end alle en Alexanders, en Cæsars eller en Napoleons Sejre. De Stridigheder, som Middalderens Paver udkæmpede, førtes ikke med Jern og Bly, og denne Brug af fine aandelige Midler er det, som i mangt og meget stiller Middalderen højere end vor egen Tid.«

St. Petri Damianidag, d. 23. Februar 1910.

Baron Gustaf Armfell.

Usømmeligt.

Pastor *Sadolin*, Sekretæren for »Indre Mission« i København, har til en Medarbejder ved »København« udtalt sig saaledes: »Jeg finder Pastor Matthiesens Fremfærd mildest talt usmagelig i hele Sagens Forløb — der har bestandig været Antydninger og Formodninger, ingen faste Realiteter — og det aller sidste, Benyttelsen af Detektiver, er efter min Mening moralsk ganske uforsvarligt. Havde Pastor Matthiesen været Jesuit, havde Sagen været i sin Orden, han har jo nemlig handlet aldeles efter den kendte Sætning: *Hensigten helliger Midlet.*«

Da det jo undertiden sker, at Udtalelser gengives noget unøjagtigt, skrev jeg et Brev til Pastor *Sadolin* og bad ham svare mig, om han havde noget at indvende mod Rigtigheden af de Ord, der i »København«s Referat var lagt ham i Munden. Han har intet Svar sendt mig. Han vedkender sig altsaa en Ytring, der er lige saa usømmelig, som de Forudsætninger, den hviler paa, er løgnagtige. Hvorfor i al Verden skal Jesuiterne drages ind i »Kristeligt Dagblad«s Detektivaffære? Det er maaske Jesuiter, Pastor Matthiesen har anvendt til sin Spiontjeneste? De skulde, Hr. Pastor *Sadolin*, tage »Ugebladet for katholske Kristne« til Forbillede og ikke med ubevislige Uforskammetheder tilsmudse Deres Næstes gode Navn og Rygte. Hvor ofte har vi ikke kunnet — med fuld Føje — tage baade det ene og det andet protestantiske Misforhold op til nærmere Behandling og Belysning og har ladet det være, fordi vi ikke vil slaa os til Riddere paa vor Modstanders svage Sider. »Kristeligt Dagblad« har i Aarenes Løb bragt saa mange hadefulde Løgne om den katholske Kirke, men det kunde aldrig falde os ind at gøre Gengæld ved f. Eks. nu at rive ned paa det kristelige Organ, at skubbe til Vognen, der hælder. Det er kun et Par Dage siden, at Jesuitpræsten *Günther* sagde til undertegnede, med oprigtig Beklagelse af det Had, som overalt kom frem mod »Kristeligt Dagblad«: »Det er i Grunden sørgeligt, der sker vist megen Skade for det aandelige Liv ved denne Historie!« Saaledes dømmer og

tænker Jesuiterne om deres Modstandere, om deres fraskilte Brødre i Protestantismen. Og naar De, Hr. Pastor Sadolin, udslynger Deres ganske unødvendige, usandsfærdige og ubevislige Sidebemærkning om Jesuiterne, skulde De saa ikke have betænkt, at i de senere Aar har en anden Jesuit, Pastor *Breitung*, ikke een, men mange Gange holdt saa fortrinlige, apologetiske Foredrag, som ingen af Deres egne kunde have holdt Magen til — og hvor?? I deres egne Missions- og Forsamlingshuse! Og saa kan »Indre Mission«s Sekretær ikke lægge saa meget Baand paa sine hadefulde Følelser, at han i en ganske uvedkommende Sammenhæng skal fornærme den Mand, man selv byder til Gæst og drager Nytte af. Jeg kender mange baade af den danske Statskirkes Præster og af Jesu Selskabs Præster (jeg gad vidst, om Pastor Sadolin kender noget til de sidste uden fra gamle upaalidelige og uvidenskabelige kirkehistoriske Lærebøger?), og jeg kan forsikre, at de sidste ikke i noget staar tilbage for de første, allermindst i det for en kristen Præst allervigtigste: at vinde Sjæle for Guds Rige, at faa dem tvættet rene i Lammets Blod.

Palmesøndag 1910.

Niels Hansen.

En Berigtigelse.

I Referatet af Citymødet er vor lille Aftenskole nævnet som: »Frk. Ramsings Kursus for Damer«. Dette er en Fejllagelse. Aftenskolen var allerede døbt: *Katolsk Fortsættelseskursus for unge Piger*; ved en Misforstaaelse blev dette ikke sagt i City. Under dette Navn træder den altsaa ud i Livet. Hvorledes dens Virksomhed bliver, vil for en stor Del afhænge af *Hjemmene, Ungdommen* og den *Støtte*, den vil finde i Menigheden, pekuniær og personlig; *frivillige Lærerkæftler* er aldeles nødvendige. Inden Begyndelsen af næste Skoleaar vil der blive dannet en Bestyrelse til at lede Skolen.

Ærb.

A. Utke Ramsing.

12 Toldbodvej, 14. Marts 1910.

Det katholske Skriftemaal.

Fra Ugebladets forrige Redaktør er der tilsendt os følgende velskrevne Artikel med Anmodning om Optagelse. Som det fremgaar af den, har den for ikke længe siden været optaget i *Kvindernes Blad*.

I »Kvindernes Blad« (Onsdag d. 16. Febr.) begynder Artiklen »Den menneskelige Naturs Ret- og Vrangside« med følgende Indledning:

En yngre Præst, der fungerede som Lærer paa et Lærerindekursus, udtalte en Gang, da han gennemgik Dagens Pensum med sine Elever, at han for sit Vedkommende godt kunde sympatisere med Katholikkernes Skriftemaals aabenbare Syndsbekendelse, som han fandt mere virkningsfuld end Protestanternes »i Hjertet«.

»Uf, det maatte da være væmmeligt at skulle betro et fremmed Mandfolk alle sine inderste, hemmeligste Tanker«, sagde en af Damerne, »naar det f. Eks. gjaldt Forelskelse og saadan noget«.

»Ja. Men naar Folk vidste, de skulde ud med det altsammen bagefter, saa var de saamænd nok lidt forsigtigere — baade med Forelskelserne og saadan noget«, lød det tørre Svar. — — —

Maa det være mig baade som katholsk Præst og Abonnent tilladt at gøre saa vel omtalte Lærer og Elev som Deres ærede Blads mange Læsere opmærksomme paa en væsentlig Fejl i ovenfremsatte Syn paa det katholske Skriftemaal — en Fejl, som er ret almindelig og derfor nok trænger til ved denne givne Lejlighed at korrigeres.

Eleven — og sikkert mange med hende — mener, at »det maatte da være væmmeligt at skulle betro et fremmed Mandfolk alle sine inderste, hemmeligste Tanker, naar det f. Eks. gælder Forelskelse og saadant noget«.

Og det har hun Ret i. Men det fordres slet ikke heller i det katholske Skriftemaal. Det er ingenlunde nødvendigt at krænge hele sit Indre fuldstændigt ud. Hvad man er forpligtet til at skrifte, det er kun, hvad der er Synd, og det endog kun de svære Synder, de saakaldte Dødssynder. Men dersom man vilde anse enhver »Forelskelse eller saadant noget« for Synd eller endog svær Synd, saa vilde man være strengere, end godt er, strengere end de strengeste katholske Moralister. Blandt disse er der nemlig ikke en eneste, som anser det for Synd, naar nogen forelsker sig i en anden, som der er Mulighed for og ikke altfor lange Udsigter til virkelig at kunne indgaa Ægteskab med. — Ligeledes: om nogen i »sine inderste, hemmeligste Tanker«

beskæftiger sig med »saadant noget« og ønsker og længes efter at kunne tilfredsstille den af Vorherre selv i Mennesket nedlagde Kønssdrift paa lovlig Maade i et lovligt Ægteskab, da er der i og for sig heller ikke noget urigtigt og syndigt i det; og følgelig behøver dette heller ikke at bekendes i Skriftestolen. — En anden Sag er det (hvad der vel for at undgaa Misforstaaelse helst maa bemærkes med det samme), at saadanne Tanker, naar de plejes altfor ofte og altfor indgaaende, kan give Anledning til Synd.

Har man derimod gjort sig skyldig i virkelig Synd — svær Synd — være sig i Gerning eller Tanke, og Samvittigheden derfor er urolig og bebrejder en det — saa vil man i de fleste Tilfælde endogsaa gerne, for at faa Ro, opfylde de Betingelser, Vorherre selv har sat for at faa Synden udslettet, nemlig Anger og Bekendelse. Og naar man da med virkelig ydmygt og angerfuldt Sind træder ind i Skriftestolen, saa tænker man ikke paa, at det er »et fremmed Mandfolk«, man der betror sig til, men at det er vor Frelsers Tjener og Stedfortræder, som ved Præstevielsens Sakrament af ham selv har faaet Magt til at forlade Synder, og som er sig sit Ansvar bevidst som Sjæle-nes Dommer og Vejleder.

Det er vist saa temmelig sikkert, at vore Sindssygeanstalter ikke vilde være saa overfyldte, som de er, dersom vor Ungdom havde en Skriftestol, som de kunde ty til for at faa Klarhed i de mange Spørgsmaal og Tvivl, som begynder at røre sig i dem, særlig i Overgangsalderen, og langt ind i den modnere Alder, i Stedet for at de nu saa godt som er overladte til sig selv (eller til daarlige Kammerater og Godtkøbs- »Oplysnings-Litteratur«) og alene maa gaa og tumle med deres Tvivl, deres Kampe og Fristelser uden ofte at vide hverken ud eller ind. Det kan nemlig være meget godt, at man samler og værner om Ungdommen og holder belærende og opbyggende Foredrag for dem i Ungdomsforeninger o. s. fr. Der gives imidlertid visse Ting, som man ikke saa godt kan behandle offentligt, men som alligevel trænger til at drøftes og bedst kan drøftes under fire Øjne.

Og dette er ikke et ensidigt katholsk Syn paa Sagen. Der foreligger mange Udtalelser i samme Retning ogsaa fra protestantisk Side.

Frederiksberg, Februar 1910.

F. R.

Oversigt

over

Jesu h. Barndomsforenings Indtægter og Udgifter i Aaret 1909.

A. Danmark.

B. Norge.

Indtægt:	Udgift:	Indtægt:	Udgift:
Kassebeholdning	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
<i>København:</i>	2.51	Aarborgens Trykning . . .	42.63
St. Ansgars Pigesk.	20.00	AarborgensHæftning 1908	8.50
St. Knuds Realskole.	55.00	» » 1910	7.50
Rosenkransk.Drengesk.		Sendte til Paris.	175.00
+ Kollekt.	22.13	Vaisenhus i Kbhvn.	88.00
Pigeskolen	26.07	Vaisenhus i Randers.	88.00
Aarhus	39.63	Porto	4.30
Fredericia	24.30	Kassebeholdning	3.61
<i>Helsingør:</i>	7.10		
Horsens	41.45		
Kolding	4.29		
Odense	26.07		
<i>Ordrup:</i>			
St. Andreas Kollegiets			
yngste Hold	42.41		
St. Josefsstresseskoler	50.83		
Randers	34.50		
Silkeborg	15.00		
Svendborg	6.25		
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ialt Kr. 417.54	Ialt Kr. 417.54	Ialt Kr. 128.87	Ialt Kr. 128.87

Randers, d. 5. Maris 1910.

M. Osterhammel.

Katholsk Ungdoms Forbund. (K. U. F.)

Aarsberetning for 2. Aar (Marts 1909—1910).

Foreningens Præsæs er Hr. Pastor Haas, under hvis Fraværelse Hr. Pastor Hillebrand præsiderer. Paa sidste Generalforsamling valgtes til Medlemmer af Bestyrelsen d'Hrr. Johs. Jensen, Formand, Johs. Hansen, K. Sivertsen, Rud. Weber og E. Bonnesen.

»K. U. F.« talte ved sit 2. Foreningsaars Begyndelse 21 Medlemmer, ved dets Afslutning 44 Medlemmer. Der afholdtes i Aarets Løb 16 Foreningsmøder, hvoraf der i Sommertiden var 3 Friluftsmøder paa Ermelundssletten, 10 Bestyrelsesmøder, 1 ordinær Generalforsamling, 4 Udflugter, hvoraf 1 gik til Hillerød (Frederiksborg Slot) og Nøddebo og 1 var Morgenfodtur, 2 Fester: Stiftelsesfest og Julefest, 1 Fælleskommunion, 8 Foredrag: »Ungdomsven-skabets Betydning« (Hr. Joh. Johnsen), »Hvor har vi hjemme?« (Hr. Pastor Günther), »Et Besøg ved Skamlings-banken« (Bernh. Jensen), »Rejseerindringer fra Færøerne« I og II (Hr. Typograf J. Aagaard), »Kong Kristian IV« med Diskussion (Johs. Jensen), »„Reformationen“ i Danmark« (Johs. Hansen), »Den hl. Klemens Hofbauer« (Hr. Pastor Schmiderer). Endvidere har Foreningen anvendt i Sommer-tiden 2 Aftener ugentlig til Gymnastik og Fodbold.

Et lille Svar.

Meningen med Sætningen om, at der *med Tiden* kunde dannes Specialklubber inden for Ungdommen, var den, at det er tidsnok at tænke paa Alders- og Standsforskæl, naar ogsaa andre Grunde taler for Ønskeligheden eller Nødvendigheden af en Deling af de unge, saasom stor Forøgelse af Antallet, Lokalernes Utilstrækkelighed o. s. v. Indtil da maa der formentlig være Fællesstof nok, som kan samle hele Ungdommen, naar enhver holder sig nærmest til sine egne Klassefæller og jævnaldrende. Hvis dette er upraktisk — nu ja — saa har jeg været upraktisk.

Skal Ungdomssagen, hvad jeg tillidsfuldt haaber, finde tilstrækkelig Støtte baade nu og fremtidig, maa vi jo engang i Tiden komme til at bygge et Forsamlingshus eller i det mindste leje større Lokaler. Hvorfor saa ikke gøre Skridtet fuldt ud og bygge eller leje saa stort, at hele et Sogns*) Menighed kan sam-

*) Sognene kunde jo saa skiftes til at have Familiesammenkomster.

les der? Hvad vi skal bestille? Ja hvad bestiller *Unio* ved deres Sammenkomster? I Aarhus har Menigheden i en Aarrække haft Familiesammenkomster, og saavidt jeg ved, er man der meget tilfreds hermed. O. J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Palmesøndag og Mandag afholdtes, som bebudet, Elisabethforeningens Basar. Der var godt Besøg og en hyggelig Stemning i de smukt pyntede Rum; især var den noget lavere liggende Gymnastiksal, som i tidligere Aar, ved Hjælp af talrige smukke og kostbare Tæpper om-dannet til en meget stilfuld Restaurant.

— Palmesøndag holdtes i Rosenkranskirken Børnenes første hellige Kommunion. 16 Dreng og 24 Piger modtog det allerh. Sakramente for første Gang ved denne Lejlighed. Naar denne Fest er blevet fejret saa tidlig, er Grunden den, at Sognepræsten, Hr. Pastor *Slump*, straks efter Paaske agter sig paa en længere Rejse til Jerusalem. Ugebladet benytter Lejligheden til at ønske Pastor *Slump* Lykke og Velsignelse til den skønne Rejse.

— Den bebudede Oversættelse af Skærtorsdagsliturgien i Bispekirker er udkommet som et smukt lille Hefte, der ganske passer til at lægges ind i Messebogen. Det skal nok kunne mærkes paa Besøget i St. Ansgars Kirke paa Skærtorsdag, at det lille nyttige Hefte er udkommet.

Holland. I alle Lande er det heldigvis ikke en Livs-fornødenhed for Militæret at duellere. I England er Duellen i Hæren for længst ophørt, i Holland træder fra 1. April et Dekret for Marinen i Kraft, som kort og godt lyder: »Tvekamp er under alle Omstændigheder forbudt.« Fornærmeren maa gøre Undskyldning; nægter han det, eller vil den fornærmede Part ikke modtage denne, fore-lægges Sagen for Admiralen eller Marineministeren, som afgør Sagen; og med den Afgørelse skal begge Parter slaa sig tilfreds. Alle politiske Partier er fuldkommen enige om denne Bestemmelse. For nylig duellerede en Oberst og en Oberstløjtnant. De blev hver dømt til fem Dages Arrest, og da Obersten ansøgte Dronningen om Benaadning, fik han et bestemt Afslag. Krigsministeren erklærede i Første Kammer, at Obersten var afskaaret fra yderligere Avancement, og at Officerer, som paa Grund af Vægning ved at duellere maatte blive udsat for Ubehageligheder fra deres Kammeraters Side, kunde gøre Regning paa hans energiske Beskyttelse.

Rusland. Dette mere asiatiske end europæiske Land staar jo i mange Henseender tilbage for det civiliserede Europa. Som bekendt bruger man ogsaa der den julianske Kalender, som nu er 13 Dage tilbage for den gregorianske, som bruges i Europa, Amerika, Australien o. s. v. Selvfølgelig har mange Russere ønsket Forandring i dette Forhold, som paa saa mange Punkter er til Ulejlighed og Bryderi, men den store Hindring for enhver Forandring heri som i saa mange andre fornuftige Henseender har den »russiske orthodoxe Kirke« været, som betragter en Overgang til europæisk Tidsregning som en »latinsk Novitet« og en højst betænkelig Indrømmelse til »den romerske Kirke«. Ganske vist volder det jo en Del Forvirring paa en Gang at skulle springe fra f. Eks. d. 17. Juni til den 1. Juli, men i andre Lande har man dog gjort noget lignende, f. Eks. 1754 i England, hvor man paa een Gang lod 11 Dage udgaa af Kalenderen; men nu er en, aabenbart meget snild Professor *Saladiloff*, fremkommet med en mild og overkommelig Maade at bringe Overensstemmelse til Veje paa. Han foreslaar, at fra Marts 1910 og til Enden af Aaret 1911 skal alle de Maaneder, som har 31 Dage, betegnes med kun 30 Dage; ved Nytaarstid 1912 vil da Rusland, uden at nogen har mærket videre til det, være i Overensstemmelse med hele den civiliserede Verden.

Amerika. Den herv. amerikanske Gesandt, Dr. Egan, har i Begyndelsen af forrige Maaned besøgt forskellige Venner i Minneapolis og St. Paul. Lørdag den 5. Febr. holdt Dr. Egan Foredrag for Studenterne i St. Catherines katholske College i St. Paul om den danske Litteratur, og samme Dag blev der givet en Luncheon til Ære for Gesandten i Minnesota Klub, ligeledes i St. Paul, hvor Guvernør Eberhart og flere ansete Skandinaver var til Stede, Den følgende Onsdag var Dr. Egan Minneapolis Commercial Clubs Gæst ved en Luncheon, og efter denne holdt han et Foredrag om Agerbruget i Danmark. Han er vendt tilbage til København for ca. 14 Dage siden.

Velgørenheds-Koncert

til Fordel for fattige katholske Børns Fodbeklædning.

Under Protektion af Hendes Naade, Fru Enkelensbaronesse *Stampe-Charisius* afholdes en Koncert (med efterfølgende Dans) **Fredag d. 8. April** Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Citys Selskabslokaler, Citygade 23. Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) laas hos:

Fabrikant **Ernst Bæklund**,

Frederiksberggade 3t.

Johs. Hoffmann & Søn,

Købmægergade 48 og Vesterbrogade 18.

Murmester **A. V. Günther**,

Bangertsgade 11.

Frk. **L. Schwartzlose**,

Forhaabningsholms Allé 9.

Paa Elisabethforeningens Basar

blev Dukken vundet paa Nr. 208, Gulvtæppet paa Nr. 538, Sengetæppet paa Nr. 163, Tasken paa Nr. 183.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 27. Marts. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.
Mandag d. 28. Marts. 2. Paaskedag. 29. T., 30. O., 31. To.,
1. April F., 2. L., Oktavdage.
Søndag d. 3. April. Hvide Søndag.

Gudstjenesteordning.

- St. Ansgars Kirke. 1. Paaskedag** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.
Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyr Daabspagten og modtager deres første h. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.
- Rosenkranskirken. Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; (Messen Kl. 8 bortfalder); anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Eftermiddag Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag** Højmesse Kl. 10, Festandagt Kl. 5.
- St. Annæ Kirke. Paaskesøndag** Kl. 7 Messe med Korsets Optagelse og Prædiken. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt. **Hvide Søndag** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente; Kl. 5 Festandagt og Prædiken.
- Jesu Hjerter Kirke. Paaskesøndag** stille Messe Kl. 7 og 8^{1/2}; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Præd. og Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt.
- St. Josefs Kirke.** (Griffenfeldtsgade. **Paaskesøndag** Kl. 6^{1/2} stille Messe. Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.
- St. Knuds Kapel. Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt med Prædiken. — **2. Paaskedag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.
- Immakulatakirken. Paaskesøndag og 2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 2^{1/2} Vesperandagt.
- St. Andreas Kirke** (Ordrup). **Paaskesøndag** Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt.

Første Fredag i Maaneden (d. 1. April).

- St. Ansgars Kirke:** Kl. 8^{1/2}, højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.
- Rosenkranskirken:** Efter 8 Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7^{1/2} Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*.
- St. Annæ Kirke:** Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
- Jesu Hjerter Kirke:** Efter 8^{1/2} Messen sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aftenandagt.

De troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som er forpligtende for alle uden Hensyn til, om de har været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest 2. Paaskedag.

St. Francisci III Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Tirsdag d. 29. Marts Kl. 8 Aften.

Trykfejl. Side 198, L. 15 fr. o.: eet — læs *all*.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansartusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Treffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 14.

Søndag den 3. April.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Jacob Benignus Winsløw. — Ungdomsværnets første Virksomhed. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Frankrig. — Frk. Schwartzloses Aftenunderholdning. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

22.

»Børnehjælpsdag«.

Søndag efter Paaske har den katholske Kirke »Børnehjælpsdag«. Bliv ikke bange! Der er ingen Fare for Kobberskillingerne. Der rasles og klapres ikke med Blikbøsser paa alle Kanter. Der kommer heller ingen hrogede Vogne med udklædte Mennesker ovenpaa, som i et Regnvejr af smaa Mønter tvinger sig gennem Gadefærdslen. Du skal heller ikke kikke efter de dejlige Skibe, hvor Matroserne svinger Aarerne med Pungene til at fange de værdifulde Kobberfisk i.

Nej, det er en Børnehjælpsdag af en alvorligere, helligere Art, og Børnene er Hovedsagen paa den, de gode, glade, uskyldige Børn. Paa dem hviler Fars og Mors straalende Øjne, paa dem ser hele Menigheden, naar de kommer i højtidelig Procession, og selve Sognepræsten, naar han fører den unge Skare til Alteret og vel bedst kender deres rene Hjerter, deres Tro og Kærlighed — passer ikke Evangeliets Billede paa ham, jeg mener det om Hønen og Kyllingerne.

Og nu Gaverne! Ja, hvor er de dejlige og værdifulde. Der er nu for det første den højtidelige Fornyelse af Daabs-pagten og Aflæggelsen af den katholske Trosbekendelse. Ganske vist, de har været Medlemmer af den katholske Kirke, siden Daabens Vand flød over deres Pande. Vi tør haabe, at de med deres Barndoms gode Gerninger alt har bygget sig en prægtig Trone i Himlen. Men de har endnu ikke haft Lejlighed til at erklære overfor Præst og Menighed og hele Verden: Jeg er Katholik, og jeg vil leve og dø som Barn af den katholske Kirke. Det erklærer de nu; men næppe har de gjort det, saa modtager de Kirkens største Gave: Jesus Kristus, den levende Guds Søn.

Der er dyb Tavshed over de andægtiges højede Hoveder efter den hellige Kommunion. Der knæler de smaa Børn, saa andægtige og stille, grebne af den Lykke, de har, og som de maaske føler. Hvis i denne Stund en Nero med sine Bødler traadte hen til disse Børn, de vilde alle blive Martyrer, de vilde jublende ofre Liv og Lemmer for den Tro, de har lydeligt bekendt, og for den Jesus, de har modtaget. —

Naar det bare lykkedes dem altid at bevare denne Trosfrejdighed, denne Hengivenhed til Jesus, saa har de nok det bedste »Ungdomsværn« i sig; naar de altid er rede til Martyriet. — Og er det saa umuligt? I Troens første Tider levede der Tusinder af Katholiker, stadig, altid med Martyriet for Øje.

Se nu, kære Børn, I har modtaget en Ven, som gerne vilde være og forblive hos eder. Se ham dybt ind i Øjnene, se ham dybt i Hjertet. Der ligger noget, som vel er værd at se paa. Lad ikke denne Dag være et kort Besøg i Paradis, lad den være Begyndelsen til en stadig Hvilen og Arbejden deri. Vi skal saa at sige have det overnaturlige paa rede Haand, omsætte dets Værdier i Skillemønt, det er det, vi alle har behov.

Ja, det er en velsignet Børnehjælpsdag! Der staar ikke om den i Aviserne, Gaverne kan ikke beregnes i Kroner og Ører, de har en uendelig Værd. Derfor er der Glæde over Børnene i vore smaa Menigheder ligesom i de store Lande syd- og vestpaa. Og der er Glæde i Kirken, en Æbølgende Glæde, som kommer fra Jesu Hjerte, fra den guddommelige Børneven, som siger saa blødt: Lader de smaa Børn komme til mig, thi deres er Himmeriges Rige.

Jakob Benignus Winsløw.

Nogle Mindeblade til hans 150 Aars Dødsdag.
Af Joh. B. Metzler.

(Eftertryk forbydes.)

Den 3. April er 150 Aar forløbet, siden en af Danmarks ædlestesønner efter et meget langt og daadrigt Liv indgik til den evige Hvile — Jakob Benignus Winsløw, Medlem af *Academie des sciences*, *Docteur-Régent* ved det medicinske Fakultet i Paris, Tolk i Tysk ved det kongelige Bibliothek, forhenværende Professor i Anatomi og Kirurgi ved *Jardin du Roi*, Medlem af *Akademie der Wissenschaften* i Berlin.

De fleste her i Landet kender vistnok ikke ret meget til denne Mands Navn og Virksomhed. Han havde jo i de sidste 60 Aar af sit Liv for sin religiøse Overbevisnings Skyld været forvist fra dansk Jordbund. Men Nutidens Danmark, og især dens Lægestand, er stolt af Jakob Benignus Winsløw. Thi blandt de Mænd, som ved Lærdom og ualmindeligt Talent har givet deres Videnskab en ny Udvikling og derved baade skaffet sig selv et berømt Navn og hævet Fædrelandets Anseelse i fremmedes Øjne, indtager denne store Læge og Anatom en høj og velfortjent Plads.

Naar vi i de følgende Linier tegner et Billede af Winsløws Liv og Virksomhed, saa er det ikke nogen Kopi eller Reproduktion af *Rasmus Nyerups* Afhandling »*Om de lærde Winsløwer*«*), der ellers har været Hovedkilden til de andre her i Landet bekendte Arbejder om J. B. Winsløw. Ved en Sammenligning vil man finde, at Trækkene er andre. Mange Ting offentliggøres nemlig her for første Gang, andre bekendte Sager berigtiges eller fremstilles i ny Belysning.

Det kan dog ikke være vor Opgave indenfor denne lille Afhandlings snævre Rammer at anføre samtlige Kilder til vor Skildring, især da det for en stor Dels Vedkommende drejer sig om Manuskripter. Ligeledes kan mange Kendsgerninger, der nok fortjente en udførligere Fremstilling, blot antydes. Hele Arbejdet vil kun være en beskeden, men nøjagtig Kridttegning, saa at sige en Studie til et større, omhyggeligt udført Billede af Winsløws Liv og Virken.

I. Dreng- og Studenteraar. (1669—1699).

Jakob Winsløw fødtes d. 27. April**) 1669 som den ældste af 13 Børn, 9 Dreng og 4 Piger. Hans Fader *Peder Jakobsen Winsløw* stammede fra en gammel Præstefamilie i Skaane og var dengang Hjælpepræst ved Fruekirke i Odense. Hans Moder *Marthe Bruun* var en Datter af Hovedpræsten ved denne Kirke. Da Svigerfaderen 1670 afgik ved Døden, udnævntes Winsløw til hans Eftermand.

*) Skandinavisk Litteratur-Selskabs-Skrifter 1815, S. 133—237.

**) Efter den daværende Tidsregning d. 17. April.

1675 blev han vikarierende Stiftsprovst, 1692 Pastor primarius for Præstø og Skibbinge, 1703 Provst over Baarse Herred. Han var en ligesaa mønsterværdig og opofrende Familiefader som en nidkær og pligtro Sognepræst. Endnu hundrede Aar efter sin Bortgang fra Odense mindedes han »for sin Retsindighed og retskafne Opførsel i Embedet«.

Under knappe Kaar i Hjemmet voksede Børnene op; thi Familien var stor og Sognepræstens Gage forholdsvis lille. *Den første Undervisning* modtog Jakob ligesom sine Brødre under den sprogkyndige Faders Ledelse i selve Hjemmet. Vel var han et sygeligt Barn og blev ved at være det hele Ungdommen igennem; desuagtet holdt han meget af Bøgerne. — 1683 salte Winsløw sin Yndlingssøn i Odense store, berømte *St. Knuds Skole*, for at han der kunde afslutte sine humanistiske Studier. Tre Aar senere gik Jakob over til *Odense Gymnasium*, hvorfra han 1687 med Udmærkelse deponerede til Københavns Universitet.

Efter i 1688 at have taget *Filosofikum* vendte han hjem igen for der i de følgende 3 Aar at lægge sig efter *Theologien*. Ligesom Faderen besad den unge Theolog fremragende Talegaver og prædikede i disse Aar derfor ogsaa i Odense og Omegn, ofte med stort Bifald.

1691 kom han tilbage til København, fik en Plads paa Borchs nyoprettede Kollegium og lod sig indtegne til at gaa op til Attestats. Under Indflydelse af de endnu ret livskraftige bartholinske Strømninger var imidlertid Winsløws Sans og Interesse bleven vakt for *Lægevidenskaben* og særlig for *Anatomien*. Paa den anden Side var en af hans Kammerater, som studerede Medicin, bleven ligesaa indtagen i Theologien. Efter nogen Modstand fra Forældrene fik de to Venner Tilladelse til at følge deres indre Trang og bytte deres Pladser paa Borchs Kollegium.

Winsløw var lige i Færd med at sadle om, da han fik et Brev fra sin Fader, hvori denne indbød ham til at komme til Fyn. En Landsbypræst, hos hvem den unge Theolog havde prædiket, laa nemlig farlig syg og ønskede ham til Eftermand. Men trods saa glimrende en Udsigt lod Winsløw sig ikke forlede til at svigte den nyvalgte Bane.

Den medicinske Tilhørerkreds i København var ved

det 17. Aarhundredes Udgang meget faatallig. Universitetet var saa at sige kun en Præsteskole. Den Glans, der endnu nogle Aartier i Forvejen var udgaaet fra Thomas Bartholins stolte *Domus anatomica*, var blegnet og de ansete Professorers Navne svundet uden at erstattes. *Caspar Bartholin*, *Holger Jakobsen* og *Willum Worm* var temmelig ubetydelige Størrelser og deres Undervisning alt andet end indbydende. Saa utilfredsstillende Forholdene ved det medicinske Fakultet end var, søgte den ivrige Student dog af sine Professorers Forelæsninger og Demonstrationer at faa saa stort et Udbytte som muligt. Caspar Bartholin, der dengang dyrkede Anatomien, udnævnte ham derfor ogsaa til sin Assistent, og Oliger Jakobæus stillede ham den siden Stenos Afrejse til Italien ledige Plads som kongelig Anatom i Udsigt.

Efter at være bleven *Baccalaureus* holdt Winsløw i Aarene 1694—96 tre lægevidenskabelige Disputatser, hvilke han ogsaa lod trykke. 1696 forlod han Borchs Kollegium for under *Johannes von Buchwalds* Ledelse at berige sine kirurgiske Kundskaber og Færdigheder.

Nu var den stræbsomme Kandidat vel forberedt til med Held at kunne besøge fremmede Universiteter. Ved *Geheimeraad M. Moth's* Hjælp, hvem han havde tilegnet sin sidste lægevidenskabelige Disputats, fik han i Begyndelsen af 1697 kgl. Stipendium til den under de mangelfulde Studieforhold herhjemme nødvendige Udenlandsrejse.

Ved Afskeden fra Hjemmet i Præstø gav den gamle Fader sin Yndlingssøn i hans Søskendes Nærværelse det smukke Vidnesbyrd, at han aldrig havde været ulydig undtagen en eneste Gang i hans Barndom. De Formaninger, Faderkærligheden endnu lagde ham paa Læberne, sluttede med den Bemærkning, at »*hvad fremmede Religioner angik, saa tvivlede han ikke paa, at han nok vilde vide at begaa sig*«.

Rejsen gik først til *Holland*, der allerede siden det 17. Aarhundredes Begyndelse havde udøvet saa stor en Tiltrækningskraft paa danske Studenter. Den 7. Marts 1697 ankom han i Selskab med Kronprinsens Livkirurg, den ovennævnte *Johannes von Buchwald*, til *Leyden*. Som det fremgaar af efterladte Breve, fængsledes den ivrige Mediciner her saavel som senere i *Amsterdam* i høj Grad af

den praktisk anlagte Undervisning i Anatomi, Kirurgi og Obstetrik; thi denne stod i skarp Modsætning til den ved Københavns Universitet endnu florerende skolastiske Aand.

Fra Holland drog Winsløw i Maj Maaned 1698 efter sin store Velynders Ordre videre til *Paris* for der at uddanne sig yderligere i de samme praktiske Discipliner. Foruden en Del andre besøgte han især den berømte Professor *Jean Guichard Duverneys* Forelæsninger i Anatomi og Kirurgi med stor Interesse og rigt Udbylte.

»Med den theoretiske Foruddannelse,« skriver Universitetsprofessor Dr. *Julius Petersen* meget træffende, »og den dertil knyttede logiske og videnskabelige Sans, som Skolastikken herhjemme havde givet Winsløw, og hvis Betydning som en vigtig medvirkende og dannende Faktor paa ingen Maade bør underkendes, kunde der, blot efter hvad vi allerede har set af ham, ikke være Tvivl om, at han vilde kunne være Manden til at reformere Medicinen i København og bringe til fuld Virkelighed den Indvirkning af den hollandske Lægevidenskab, som den i aprioristisk dogmatisk Lærdom altfor fasthængende bartholinske Skole aldrig kunde bringe til ret frugtbringende Udfoldelse*»).

Guds Forsyn havde imidlertid bestemt det anderledes. Kun ad Omveje skulde den vordende Anatoms fremragende Evner komme den danske Lægevidenskab til Gode. Ved et betydningsfuldt Skridt, Winsløw gjorde under sit Ophold i Frankrig, blev han nemlig efter de bestaaende Love udelukket fra at vende tilbage til Danmark.

II. Winsløws Overgang til den katholske Kirke. (1699).

Winsløw var født i Lutherdommens Skød og omhyggelig opdraget deri af sin Fader. Han var Lutheraner af Tuld Overbevisning og langt fra at se paa Religionen med Lige-gyldighed. Ligesom i Holland, og særlig i Amsterdam, besøgte han ogsaa i Paris den lutherske Gudstjeneste og gik til Alters hos den danske Gesandt, *Henning Meiercrone*, som havde en holstensk Prædikant.

*) Dr. med. Jul. Petersen *Den danske Lægevidenskab 1700—1750* København 1893) S. 16.

Med hvilken Omhu Winsløw fulgte den Religion, han dengang bekendte sig til, fremgaar bl. a. af følgende. Ved sin Ankomst til Frankrig ønskede han fremfor alt at faa Ludvig XIV. og Hoffet at se. Sammen med nogle gode Venner, der ligeledes var Lutheranere, begav han sig derfor til Versailles. Men de kunde ikke tilfredsstille deres Nysgerrighed paa anden Maade end ved at overvære den kongelige Messe. Da Vagten nu paabød de omkringstaaende at falde paa Knæ for det Allerehelligste, gik Winsløw, drevet af sin Samvittighedsfuldhed, straks ud af Kapellet, imens hans Venner, som han selv skriver, »blev der og faldt paa Knæ og lastede siden deres Skrøbelighed og Utroskab derudi, at for en blot Nysgerrighed havde de givet et saadant offentligt Mærketegn til en fremmed Religion imod deres Samvittighed«.

Men hvad var det da, som bragte den ivrige Lutheraner til ikke længe efter at afsværgе Lutherdommen? — Det gik til paa følgende Maade.

Kort efter traf Winsløw i Paris en Søn af Præsidenten i Ribe ved Navn *Oluf Worm* og vedligeholdte en meget fortrølig Omgang med denne unge Theolog. Da Worm mærkede, at Winsløw ikke som andre af hans Landsmænd fordrev Tiden med Spil, Komediegang eller i Selskaber, foreslog han sin Ven, om de ikke een Gang om Ugen skulde holde en Slags *Konference i Religions-sager* for at »befæste sig i deres Barnetro og styrke sig yderligere imod Vederparten«. Dette Forslag behagede Winsløw, især da det syntes at stemme overens med hans gode Faders Formaning, og derfor besluttede man ved formelige Disputatser at undersøge Fortrin og Mangler ved den katolske og den protestantiske Bekendelse. Winsløw overtog, som den mest øvede Disputator, den for anderledestroende vanskeligste Rolle, nemlig Katholicismens Forsvar.

Samtalerne fik imidlertid et ganske andet Udfald, end Winsløw havde tænkt sig. Han havde begyndt dem for at befæstes i Lutherdommen, og de gjorde ham — til Katholik.

Da han nemlig en Dag var gaaet til Boghandler Desprez i sit Naboskab for at købe en nylig udkommen Fysik, fik han tillige en Katalog over de Bøger, som var til Købs i denne Boglade. Ved at gennemlæse Fortegnelsen blev han

især opmærksom paa Bossuets berømte Skrift: *Exposition de la doctrine de l'église catholique sur les matières de controverse**) (Paris 1671). Da han i dette Skrift troede at finde Vaaben til sine Konferencer med Worm, købte han Bogen og læste den opmærksomt. For at ruste sig endnu bedre med Argumenter satte han sig ogsaa ivrigt ind i nogle andre Værker af den store Theolog, især hans *Histoire des variations des églises protestantes.***) 2 Vol. (Paris 1688).

Konferencerne begyndte. Man gik ganske methodisk til Værks, som om det havde været en offentlig Religionsdisputats. Winsløw forelagde sine Indvendninger, paa hvilke han dog haabede at finde tilfredsstillende Svar hos sin Modstander. Men det gik ganske anderledes. Da begge Parter mente det oprigtigt, bragte W. sin Modstander til Tavshed, skønt denne troede at have øst af de bedste Kilder.

Dette uventede Udfald satte de to ivrige Lutheranere i stor Forundring. Men Winsløw var mere end forundret; han var dybt rystet og bad Gud om at oplyse ham i denne vigtige Sag. Især gentog han ofte den Bøn: »*Domine . . illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte. Herre, giv mine Øjne Lys, at ej jeg slumrer ind i Døden*« (Ps. 13, 4). Og Herren hørte den ydmyge Granskers Bøn.

Winsløws Tro paa Luther og Luthers Opfattelse af Kristendommen var rystet og rokket. Mere og mere følte han sig tiltrukken af den katholske Læres Storhed og Konsekvens og det tilsidst i den Grad, at han ikke længere *bona fide***) kunde være Protestant.

Da især Bossuets Skrifter gjorde saa stærkt et Indtryk paa ham, var det naturligt, at det Ønske opstod hos ham at gøre denne berømte Theologs personlige Bekendtskab. Anbefalet af to Bossuet nærstaaende Mænd begav han sig i Begyndelsen af September Maaned 1699 paa Vejen til Meaux. *Abbé Treuvé*, Biskoppens Theolog, modtog ham paa det venligste og førte ham til Prælatens Landsted i *Germigny*.

Som af en Fader modtoges han her af den alderstegne Kirkefyrste. Efter at Winsløw kort havde forklaret, hvorfor han var kommen, holdt Bossuet det for bedst, at han

*) Fremstilling af den katholske Kirkes Lære i Kontroverspunkterne.

***) De protestantiske Kirkers Omskiftelsers Historie.

***) I god Tro.

skulde blive nogle Dage hos ham i Germigny; saa vilde han hver Dag give ham Lejlighed til at forelægge sine Vanskeligheder. Dette skete da ogsaa. Ydmyg og aabenhjertet forelagde den trediveaarige Mediciner Bossuet sine Tvivl og Betæneligheder, som den skarpsindige Theolog altid klart og bestemt svarede paa. Saaledes var allerede efter nogle faa Samtaler Winsløws sidste Vanskeligheder overvundne. Kun imod een Trosartikel, Læren om Skærsilden, følte han endnu en vis naturlig Modbydelighed. Men tilsidst tog han Mod til sig og bad Bossuet ganske ydmyg »at kundgøre ham, som foran Guds Domstol, om han ogsaa virkelig troede saa utvivlsomt paa Læren om Skærsilden, som han havde bevist den uimodsigeligt«. Uden Tøven bekendte da den ærværdige Biskop, medens Taarerne trillede ned ad hans Kinder: »Hvis det var tilstedt mig, Monsieur, at lade mit Hjerte gennembore og at udgyde mit Blod foran Deres Øjne for at vise Dem hele min Tro paa denne Artikels Sandhed, saa vilde jeg være fuldstændig rede dertil.« Dette uventede Svar spredte Winsløws sidste Uro angaaende denne Trosartikel, og fra dette Øjeblik af havde han hele Livet igennem stedse en stor Andagt til de lidende Sjæle i Skærsilden.

Winsløw kunde nu ikke længere af Overbevisning være Protestant. Derfor forlod han den Religion, han var opdraget i, og gik -- for at bruge hans egne Ord -- over »til den gamle, alene visse og alene velgrundede Tro, udi hvilken vore Forfædre i saa mange Hundrede Aar før Luthers Tid salig er hensovede, for hvis Udbredelse vor Konge St. Knud og Kong Olaf i Norge led Martyrdøden«.

Efter at Abbé de Saint André, en af Bossuets bedste Venner, havde undervist Winsløw i de nødvendige Ting, aflagde denne den 8. Oktober 1699, paa den hellige Birgittes Fest, i den ærværdige Kirkefyrstes Hænder den *katholske Trobekendelse*. Højtideligheden afholdtes i Germigny og overværedes af en hel Del udmærkede Personligheder. Efter at Konvertiten med en brændende Kærte i Haanden var traadt hen til Altret, holdt den berømte Prædikant en flammende Tale over Ordene i Dagens Evangelium: »Attendite a fermento Pharisæorum, quod est hypocrisis. Vogter eder for Farisæernes Surdejg, thi den er Hykleri« (Luc. 12, 1), hvorved alle Tilhørerne udbrød i heftige Taarer.

Nogle Dage efter hørte Bossuet selv sin nye Konvertits *Generalskriftemaal*. Den paafølgende Søndag meddelte han ham *Firmelsens Sakramente* og derpaa *den første hellige Kommunion*. Tre Gange afbrød Prælaten den hellige Handling for at henvende en Formaning til Proselyten om de forskellige Forpligtelser, han var i Begreb med at overtage, og det Sindelag, han i Fremtiden maatte lægge for Dagen.

Idet Biskoppen styrkede den nyomvendte ved Firmelsens Sakramente, føjede han i Begejstringen til hans Fornavn *Jakob* sit eget andet Navn *Benignus*. Af Pietet mod sin store »Apostel« kaldte Winsløw sig fra dette Øjeblik af altid *Jakob Benignus*.

Det store Skridt var gjort. Winsløw selv har i flere Breve udtalt sig om, hvad der bevægede ham til at forlade den Kirke, efter hvis Bekendelse han endog engang havde forberedt sig til at forkynde Guds Ord. Af denne Skildring fremgaar, »at Overgangen ingenlunde havde sin Grund i udvortes Hensyn eller bevirkedes af »Lokkefugle«, men ganske og aldeles udsprang af Tvivl, som fremkaldtes ved en netop til Bestyrkelse i den protestantiske Bekendelse foretagen Dogme-Undersøgelse«*). Enhver, der er i Stand til at fælde en fordomsfri Dom, vil derfor ganske vist være enig med en anden højtanset Protestant, *Universitetsprofessor Dr. Julius Petersen*, naar han skriver: »Det var kun en sund og rolig Overbevisning om Katholicismens Fortrin, som betingede hans afgørende Skridt.«**) Selv Holberg, der »med al sin Aandsfrihed ikke var Manden for at bedømme eller forstaa et Menneskes Kamp og Beslutning i religiøse Bevægelser«***), giver Winsløw, som han 1714—15 under sit Ophold i Paris personlig lærte at kende, følgende ærende Vidnesbyrd: »Det er ikke rimeligt, at han er gaaet over fra sit Fædrenelands Religion, enten i Haab af Gevinst eller Promotion, thi han havde mere set paa sin Interesse, om han havde blevet her i Landet, hvor der ikke findes saa mange Medici.«****)

(Sluttes.)

*) V. Heise i Indbydelsesskrift til den offentlige Eksamen i Sorø Akademis Skole i Juni og Juli 1868 S. XII.

**) Anf. Skr. S. 17.

***) V. Heise, anf. Skr. S. VI.

****) J. Levin, Ludvig Holbergs trende Epistler til ××× (Kjøbenhavn 1857) S. 48.

Ungdomsværnets første Virksomhed.

Forretningsudvalget for »Katholsk Ungdomsværn«, Hr. Pastor Günther, Hr. Kandidat Josef Hoffmann og Hr. Murmester Günther, har udsendt følgende Indbydelse til at støtte den nystiftede Organisation:

Katholsk Ungdomsværn vil sikre Menighederne en muligst talrig, trofast og lykkelig Efterslægt — søger at samle alle katholske unge Mænd og Kvinder for at bevare og styrke dem i deres Religion — tilstræber ved Undervisning og Vejledning at faa de unge Katholikker til at gøre deres Kirke Ære — vil paavirke de unge i Retning af Almenfølelse og virksom Deltagelse i Menighedslivet — har sat sig til Maal at glæde de unge ved passende Fornøjelser i gode, tidssvarende Lokaler — vil fremme den katholske Ungdom i dens borgerlige Livsvirksomhed, bl. a. ved Fortsættelseskursus — vil, under Forudsætning af fornøden Bistand, tage sig af de unge Katholikker, der kommer her til Byen fra Provinserne — henvender sig til de unge med Opfordring til med Forstaaelse at tage mod den Haandsrækning, der her tilbydes — henvender sig til de unges Hjem med Bøn om ved Samarbejde at hjælpe til, at Værnets Arbejde maa lykkes — henvender sig til alle Ungdomsvener om personlig Støtte og Pengehjælp, ogsaa i Form af Legater — opfordrer enhver til at melde sig ind i Værnet og slutte sig til den 5 Øre-Subskription, der vil blive aabnet — vil benytte de indkomne Midler til Understøttelse af Ungdomsforeningerne o. lign. samt til Dannelse af et Fond i samme Øjemed — ledes af et Raad, i hvilket de højærv. Sognepræster har Sæde, og af et Forretningsudvalg — er approberet og støttes af den højærværdigste Biskop — beder Modtagerne af denne Indbydelse om at udfylde medfølgende Brevkort og nedlægge det i nærmeste Postkasse.

Ungdomsværnets Raad, hvis Virksomhed bliver at staa Forretningsudvalget bi med Raad og Daad og sammen med dette at lede Ungdomsværnets Virksomhed, bestaar

af følgende: De Herrer Sognepræster, Præses for Maria-kongregationen for Ynglinge og de to Bestyrere for Andreas Kollegiets fuldstændige højere Almenskole og St. Knuds højere Almenskole. Endvidere af følgende Damer og Herrer: Enkefru F. Benzon, Enkefru V. Feuerlein, Hr. Murmester A. V. Günther, Hr. cand. theol. & mag. Niels Hansen, Hr. cand. phil. Jos. Hoffmann, Hr. Ingeniør A. Husson, Hr. Bibliotekar J. Johnsen, Hr. cand. mag. H. Kejser, Fru Th. Messerschmidt, Frøken A. Utke Ramsing, Fru Lehnsgravinde H. Rantzau, Frøken A. Scavenius, Fru Lehnsbaronesse L. Stampe-Charisius og Hr. Telegrafist H. Westergaard.

Ungdomsraadets første Møde holdtes Tirsdag d. 29. Marts. 18 Herrer og Damer havde givet Møde. Hr. Pastor Günther aflagde Beretning, om hvad der allerede var bleven udført, særlig for Konfirmanderne. Disse havde Hr. Mogens Ballin for Drengenes Vedkommende sat sig i Forbindelse med, ligesom Frøken Scavenius lovede at gøre noget lignende, hvad Pigerne angaar. Der paatænkes afholdt en Konfirmandfest en af de sidste Søndage i April. Forresten trænges der til langt flere Medhjælpere, ikke mindst til de unges Legemsøvelser, Sport o. s. v.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Rosenkranskirkens Aarsregnskab for 1909 er udkommet. Det er i en vigtig Henseende ret sørgeligt, idet det »balancerer« med 8000 Kroners Underskud. Der har dog i Aarets Lob været en Del Istandsættelser, som ikke kommer igen, ligesom 2. Sal, der ellers udlejes, har staaet ledig nogle Maaneder. Kirkeforstanderskabet arbejder med Iver paa at hæve den økonomiske Status og henviser til § 77 i Grundloven, i Følge hvilken enhver Borger, der hører til et af Staten anerkendt Trossamfund, er fritaget for at yde Bidrag til Statskirken — under den Forudsætning naturligvis, at vedkommende yder et mindst lige saa stort Bidrag til sin egen Kirke.

Norge. Foredragene i Christiania paa Søndagene i Fastetiden synes at have været saare velykkede. Det sidste Foredrag holdtes af Forfatteren, Hr. Ivar Sæter, om Jesuiterne. Han roste den udmærkede Aand, som altid havde raadet i Ordenen, og sammenlignede dennes Stifter med hans samtidige, Martin Luther, ikke til Fordel for den sidste. I Norge hedder en mærkværdig Sætning i Grundloven: »Jesuiter taales ikke,« mod hvilken Bestemmelse Hr. Sæter drog skarpt til Fells. Han havde selv for faa Aar siden delt sine Landsmænds laabelige Fordomme mod denne Orden, men grundige Studier og Selvsyn havde nu fyldt ham med Begejstring for Jesuiternes Virksomhed og Historie. Til Slut gendrev han skarpt og træffende de gængse Beskyldninger mod »Jesuitmoralen«. Pastor Sadolin skulde tage til Norge og høre Ivar Sæters Foredrag, thi han gænger dette paa en Foredragsrække omkring i Landet.

Frankrig. I den store Bedrageriaffære er der ikke passeret noget videre, siden den blev bekendt for Offentligheden. En af Hr. Duez' Sekretærer er blevet arresteret, hos hvem man beslaglagde en Del Penge. Den første Storm i Deputeretkammeret er lykkelig redet af af Hr. Briand, men Enden er vist næppe endnu. Han ventede 3 Aar med at skride ind; saa længe er det siden, at man først opdagede noget om Duez' Bedragerier. Og enhver, som interesserede sig for Likvidationssagen, vidste, at Duez skaltede og valtede, som han vilde, med de mange Penge, der kom i hans Hænder, og at han og hans Medhjælpere levede et overdaadigt Liv i Sus og Dus. Der er dog ingen, som skal forsværge, at ikke Duez slipper helskindet fra hele sin Kæltringeaflære. Hr. Briand siges pralende at have udtalt, at andre Lande vilde efterligne Frankrig, som havde »Æren« af at være Foregangsland paa dette som paa saa mange andre Omraader. Men Hr. Briand skulde ikke være saa hovmodig. Der er mange Tegn paa, at Frankrig er i sikker Tilbagegang. Hvilket Land i Europa frygter i vore Dage Frankrig? Og Grunden hertil er ikke fjernliggende. *Politiken* har sikkert Ret i følgende Betragtning: »I Aaret 1908 fødtes i Frankrig 792,000 Børn; i det samme Aar kom 1 Million 999,933 levedygtige smaa Tyskere til Verden. Medens de tyske Fødsler stadig tager til, tager de franske stadig af; det vil ikke vare ret mange Aar, før der aarlig fødes tre Gange saa mange Tyskere som Franskmand. Man kan forstaa, at Frankrigs Rolle som Stormagt alene ved dette ene Faktum er alvorligt truet. Hvorfor aftager Frankrigs Befolkning? Hvorfor er de aarlige Fødsler, der endnu i 1814 nærmede sig stærkt 1 Mill., og som i hele det 19. Aarhundrede ikke sank ned under de 800,000, i permanent Dalen? Franske Læger og Sociologer giver

Svaret: Franskmændene vil ikke have Børn! Fysiologiske eller lægevidenskabelige Grunde til Fænomenet er der ikke; Franskmændene kunde ligesaa godt faa mange Børn som enhver anden Nation; oven i Købet er Antallet af Ægte-skaber i Stigning hos dem; men de bryder sig ikke om at faa Børn. Og dette Forhold beror igen paa Franskmændenes uhyre Snusfornuft, Regnetalent og økonomiske Forsigtighed. Medens tyske Smaafamilier gudhengivent sætter det ene Barn i Verden efter det andet, regner det franske Ægtepar ud i Forvejen, hvad det har Raad til, og hvad det kan tillade sig.« Som det nyeste Paafund fra Bedragerens Side forlyder det, at man har søgt at udspredde det Rygte, at det var selve Kongregationerne, som skulde have bestukket Likvidatorerne til at sælge dem deres Ejendomme tilbage gennem fingerede Mellemmand for umaadelig billige Priser. Ja, Hadet gør opfindsom! Forresten viser det sig, at en hel Del andre Likvidatorer har optraadt paa samme Maade som Duez. Det synes endog, som om disse har dannet et helt Konsortium med det Formaal at putte Klostrenes Ejendomme i deres egne Lommer. Nu maa vel Franskmændene kunne indse, hvor umaadeligt et økonomisk Tab Klostrenes Ophævelse betyder for hele Landet. Der skal bygges nye og kostbare Skoler, nye Børn-asyler, nye velgørende Institutioner, og de skal alle ledes af velbetalte Statsembedsmænd i Stedet for af de nøjsomme Ordensfolk, der ingen anden Løn arbejdede for end — den himmelske.

Frk. Schwartzloses Aftenunderholdning.

For femte Gang indbyder Frøken Schwartzlose til sin aarlige Aftenunderholdning, som Læserne allerede vil vide det af Annoncen i forrige Nummer. Det er atter fortrinlige Kræfter, Frøkenen har bevæget til at medvirke. Følgende Kunstnere har lovet at optræde: Operasangerinde, Frøken Nørregaard-Hansen, Operasanger Magnus Lembcke, Komponisten Ludolf Nielsen og Mandolinspilleren, cand. Becher. Der vil endvidere blive humoristisk Oplæsning af en kendt Skuespiller, og i Løbet af Aftenen optræder Improvisatoren Louis Halberstadt. For det smukke Formaalets Skyld, at skaffe fattige katholske Børn Fodbeklædning, maa denne Aftenunderholdning særlig anbefales.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 3. April. Hvide Søndag. — **M. 4.**, Marias Bebudelse (*fejres offentlig d. 22. April*). — **Ti. 5.**, Vincents Ferre-rius, Bekender. — **O. 6.**, Gabriel, Ærkeengel. — **To. 7.**, Benedikt, Ordensstifter. — **F. 8.**, Cyrillus fra Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — **L. 9.**, Johannes fra Damaskus, Bekender og Kirkelærer.

Søndag d. 10. April. 2. Søndag efter Paaske.

Gudstjenesten paa Hvide Søndag.

- St. Ansgars Kirke.** Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyr Daabspagten og modtager deres første h. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.
- St. Annæ Kirke.** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatsmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente; Kl. 5 Festandagt og Prædiken.
- St. Andreas Kirke.** (Ordrup). Kl. 9 højtidelig Messe, under hvilken Børnene modtager deres første h. Kommunion. Højmessens Kl. 10 bortfalder denne Dag, men efter endt Højtidelighed læses Kl. 10 $\frac{1}{2}$ endnu en stille Messe. — Kl. 5 Prædiken og Festandagt.

Velgørenheds-Koncert**til Fordel for fattige katolske Børns Fodbeklædning.**

Under Protektion af Hendes Naade, Fru Enkelensbaronesse **Stampe-Charisius**, afholdes en Koncert (med efterfølgende Dans) **Fredag d. 8. April** Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Citys Selskabslokaler, Citygade 23. Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) faas hos:

Fabrikant **Ernst Bæklund**,

Frederiksberggade 31.

Johs. Hoffmann & Søn,
Købmagergade 48 og Vesterbrogade 18.

Murmester **A. V. Günther**,

Baugerlsgade 11.

Frk. **L. Schwartzlose**,
Forhaubningsholms Allé 9.

Jesu Hjerter Kirke. Aftengudstjenesten afholdes herefter Kl. 7 $\frac{1}{2}$ (i St. for Kl. 6).

St. Ansgars Kirke. Rosenkransbroderskabets Procession *bortfalder* i April Maaned paa Grund af Børnenes første h. Kommunion.

Mødreforeningen holder Møde med kort Foredrag i St. Ansgars Kirke Tirsdag d. 5. April.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 3. April Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af de herværende katolske Menigheder er bleven ledig. **Ansøgninger indsendes inden d. 12. April d. A.** Skemaer erholdes og afleveres igen paa St. Ansgars Menighedskontor. Bredgade 69, 2. S. o. G. fra Kl. 1—4.

Caritas. Dukken vandtes paa Nr. 53.

America.

Our subscribers in that country, who have not yet paid their subscription for 1910, are kindly requested to send the payment to Bredgade 69, 2. o. G.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 15.

Søndag den 10. April.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Jacob Benignus Winsløw. — Usømmeligt. — Mindre kunde ogsaa gøre det. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Sverige. Tyskland. Rom. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

23.

Een Hjord og een Hyrde.

Den opstandne Frelser er den gode Hyrde. Vi ser ham paa Veje og Stier efter de ifølge Lidelsens Uvejre forskrækkede og adspredte Faar. Ikke et eneste skal gaa tabt og heller ikke et eneste savne Paaskeglæden. Hvor Herren er god og vennsæl i denne sin Kærligheds Gerning! Derom er der uforglemmelige Scener i Evangeliet. Brænder ikke vore Hjerter i os, naar vi Paaskemandag læser om de to vildfarne Disciple paa Vejen til Emmaus eller senere om Herrens Møde med Tvivleren Thomas? Det er kun to Træk af de mange Tildragelser fra hine lykkelige Dage. Den lille Hjord flokkes igen om sin gode Hyrde, der staar i deres Midte. Han kender alle sine endnu, og disse kender ogsaa ham. Nu har de ham igen, hvem Død og Grav havde taget fra dem, ham, deres Herre og Mester og Gud, deres eet og alt. Hvem i al Verden kan

skade ham, der overvandt Menneskets værste Fjender? At følge ham er at gaa Sejr og Hæder i Møde.

Men ak, kun faa Dage endnu færdes han blandt sine udvalgte. Hans Værk er fuldbragt, og Timen er kommen, da han skal hjem til Faderen. Hvad bliver der nu af Mesterens Forjættelse om de mange Faar, han endnu vilde føre til den rette Faaresti? Hvad bliver der af de verdensomspændende Forhaabninger om een Hjord og een Hyrde?

Fuldførelsen af disse store Planer overlader Mesteren til sine Tjenere. Petrus, den første Apostel, udnævnes til Hyrde, og de andre Apostle skal hjælpe ham med at vogte Herrens Lam og Faar. Det er nok sandt, at de arbejder i Kristi Navn, ved hans Eksempel og hans Kraft, men Virkeliggørelsen af Herrens Ideal er dog for en stor Del afhængig af Apostlenes Gerning.

Herren for op til Himlen, og hans Disciple drog ud i Verden. En uforventet Fremgang kronede deres Prædiken. Paa en eneste Dag vandt de flere Tilhængere end i et treaarigt Samarbejde med Mesteren. De saa med Forbavselse, hvordan den ellers saa lille Hjord stadig voksede og blev større og større, og deres apostoliske Hjerter svulmede af Glæde ved det herlige Syn.

Saa gik der Aarhundreder. Andre traadte i Apostlenes Fodspor og virkede i deres Aand med lignende Held. Af og til gaves der i den store Hjord smaa Grupper, der ikke længere syntes om Samlivet med den gode Hyrde. Hans milde Gang syntes dem for haard og hans lette Byrde for tung. De vendte ham Ryggen og gik deres Vej. Herren saa bedrøvet efter dem, men lod dem gaa.

Saa kom det 16. Aarhundrede og med det den anden store Adskillelse indenfor Kristi Hjord. Vel blev Kristi Tanke om een Hjord og een Hyrde heller ikke derved til Skamme, den sande Kirke var og blev, hvad den skulde være og blive til Verdens Ende: een Hjord og een Hyrde. Der gives intet andet religiøst Samfund, der kan henpege paa Enhed som dets særegne Kendetegn. Kan være, at Gud dengang tillod det sørgelige Frafald til Straf for Hyrdernes og Faarenes Forsømmelighed. Mange vaagnede op ved den rystende Katastrofe, andre søgte at forsone Gud og med glødende Iver at fremme den gode Hyrdes Sag paany. Lad os træde ind i disse ædle Mænds Rækker!

Christianus.

Jakob Benignus Winsløw.

Nogle Mindeblade til hans 150 Aars Dødsdag.

Af Joh. B. Metzler.

(Eftertryk forbydes.)

(Sluttet).

III. Svære Tider.

Paa Bossuets Raad trak Winsløw sig i Fastetiden 1700 en 14 Dages Tid tilbage i Oratorianernes Studieanstalt for at holde aandelige Øvelser og at overveje, om han i Fremtiden skulde lægge sig efter Medicin eller give sig i Theologiens Tjeneste. Hans Eksercitiemester, P. de Saint Palais, raadede ham til at fortsætte med Medicinen. Det samme skrev denne gejstlige til Biskoppen af Meaux, »efter hans Mening vilde Winsløw stifte mere Nytte i den korte Frakke end i den lange Habit.«

Winsløw fortsatte derfor flittigt sit medicinske Studium. Men hvad han havde anet og ventet, gik desværre kun altfor hurtigt i Opfyldelse. Thi saa snart hans Konversion var bleven bekendt, rejste der sig en sand Storm imod ham. Ligesom ved hans Grandonkel Stensens Konversion sattes de utroligste Rygter og frækkeste Bagvaskelser i Omløb. Den Understøttelse, han hidtil havde faaet fra København, udeblev, og ligeledes mistede han al Hjælp fra Familien.

Men Winsløws Overbevisning var ej til at rokke, uanset alle Forsøg hjemmefra paa at rive ham løs fra hans Forbindelser og kalde ham tilbage til hans Barnetro. Selv det glimrende Tilbud om et *Universitetsprofessorat* var ikke i Stand til endog et eneste Øjeblik at gøre ham vaklende. Saaledes blev Winsløw tilsidst helt afskaaret fra sit Fædreland. Slægt og Venner slog Haanden af ham, saa at han helt var henvist til fremmede Menneskers Gavnildhed. Men saa vanskelig han end var stillet, kom ingen Klage over hans Læber. Hellere nøjedes han med Vand og Brød end at falde nogen til Besvær ved Tiggeri.

Vi sagde: Slægt og Venner slog Haanden af ham. Hvor grusomt sandt det var, kan vi nogenlunde forestille

os, naar vi hører, at han ikke alene mistede al Hjælp fra Familien, men at man ikke engang meddelte ham *Faderens Død* (13. Jan. 1705). Først tre Aar senere læste han ganske tilfældig i en Litteraturanmeldelse, at hans kære Fader var hedengangen.

Under disse Omstændigheder raadspurgte Winsløw sin høje Velynder, om han ikke hellere skulde tage til Holland, hvor han havde velmenende Venner, og hvor Katholikkerne besad Frihed, eller om han skulde begive sig til Storhertugen af Toskana, der havde taget saa venlig imod hans Grandonkel, Niels Stensen. Men Bossuet, der nærede en Faders Ømhed og Kærlighed for den ædle Konvertit, formaaede ham til at blive i Frankrig. »Ingen,« forsikrede den gamle Prælat, »turde med større Føje gøre Regning paa Forsynets Hjælp.« Og i Virkeligheden, hele hans videre Levnetsløb er kun et uafbrudt Bevis for, at Gud ikke lader sig overtræffe i Højmod.

Paa Bossuets Tilskyndelse indstillede Winsløw sig i Paasken 1702 ved det medicinske Fakultet med Bøn om at maatte begynde det forekrevne *Biennium for Erhvervelsen af Licentiatgraden*. Allerede ved de Eksaminer, han tog i Begyndelsen af disse to Aar, og de forskellige Disputatser, han derefter holdt, viste hans Talenter sig i et stadig klarere Lys.

Hans Arbejder havde altid Religionen som Grundlag og det offentlige Vel som Maal. Saaledes forsvarede han i Fastetiden 1703 en Thesis, som gik ud paa, at de Kornarter og Køkkenurter, der voksede i Omegnen af Paris, afgav ligesaa sund en Næring som hvilke som helst andre Fødemidler. Paa denne Maade slog Winsløw fast, at der af Sundhedshensyn ikke var noget til Hinder for at gennemføre Kirkens strenge Fastebud, hvad nogle Pariser Læger havde voyet at ymte om. Winsløw tilegnede sin høje Velgører denne These. Omendskønt Rekonvalescent fra en smertelig Sygdom lod den alderstegne Prælat, der netop opholdt sig i Paris, sig dog høre hen for at bære Disputatsen med sin Nærværelse.

Men kun altfor snart skulde den ædle Konvertit rammes af et nyt haardt Slag. Den Mand, der efter hans Konversion havde været Fader og Moder for ham, den store

Biskop af Meaux, bukkede den 12. April 1704 under for sin gamle, smertefulde Stenlidelse. Ved Efterretningen om, at Prælaten nok ikke havde længe tilbage, skyndte Winsløw sig endnu engang til hans Sygeleje. Da han traadte ind i Dødsværelset, afbrød *Abbé de Saint André*, Bossuets fortroligste Ven, den højtidelige Tavshed, der havde hersket, og sagde til den dødstrætte Kirkefyrste: »*Monseigneur, voilà votre enfant!*« »*Monseigneur, her er Eders Barn!*« Da løftede den døende Biskop, som vel ikke mere var i Stand til at tale, men som endnu fuldstændig var ved Bevidsthed, for sidste Gang sin allerede kolde højre og lyste skælvende sin sidste Velsignelse over den, han saa tit havde velsignet.

Den 12. April ved Solopgang var »den franske Kirkes Orakel« ikke mere. Frankrig havde tabt meget, Kirken havde tabt meget — meget, overmaade meget havde i Særdeleshed Winsløw tabt. Mere end før stod han nu alene i det fremmede Land, og det netop i det Øjeblik, da han skulde afslutte sine akademiske Studier, og hvor han ganske særlig trængte til Hjælp.

Længe var Winsløw raadvild; men Haabet paa Forsynet forlod ham ikke. Paa den velmenende *Prof. M. L. Vernage's* Tilskyndelse, der kendte hans Forhold, henvendte han sig tilsidst til det medicinske Fakultet i en Tale, hvor han anmodede om at maatte indstille sig til den Eksamen, der gav ham Ret til at praktisere som Læge, idet han erklærede, at de Omkostninger, han vilde have at udrede, førend han kunde erhverve Doktorgraden, langt oversteg hans Formue. Denne Tale fuld af Ærlighed og Beskedenhed virkede. Winsløw blev eksamineret og uden videre Omkostninger optaget som Licentiat den 4. Oktober 1704. Da han 12 Aar senere tilbød at betale sin Gæld, vilde Fakultetet ikke vide noget derom, idet det troede sig bedst betalt ved den Berømmelse, Winsløws Dygtighed kastede over hele Institutet.

IV. Winsløws Hædersbane.

Duverney havde snart opdaget sin Discipels store Evner. Da han forudsaa, hvad den unge Dansker kunde blive for Lægevidenskaben, søgte han at knytte ham fast til sig og valgte ham derfor først til sin Assistent. Paa en glimrende

Maade fortsatte Winsløw i denne Stilling sine anatomiske Studier og udviklede sig til selv at blive en fremragende Anatom. Ja, den sygelige Chef var saa tilfreds med hans Arbejde, at han uden Betænkning kunde udnævne ham til sin Vikar ved *Jardin du Roi*.

I bestandig større Tal flokkedes inden- og udenlandske Studenter om den utrættelige Forskers Lærestol, saa at han desforuden ofte maatte holde Forelæsninger og Demonstrationer i sin Privatbolig. 1721 udnævntes han til Professor i Kirurgi, 1723 til Tolk i Tysk ved det kgl. Bibliothek og 1728 til *Docteur-Régent* ved det medicinske Fakultet. Men mærkelig nok fik Winsløw ikke efter sin Ven Duverneys Død *Professoratet i Anatomi og Kirurgi ved Jardin Royal*, til hvilket han i særlig Grad var selvskreven, men en af hans tidligere Elever, *Fr. Hunauld*. I sin Beskedenhed havde han nemlig været den sidste, der gjorde Skridt for at faa denne indflydelsesrige Stilling. Først efter Hunaulds tidlige Død udnævntes han den 5. Januar 1743 i en Alder af 74 Aar til dennes Eftermand ved *Jardin du Roi*.

Men den Alder, hvori de fleste trækker sig tilbage for at hvile, tyngede ikke Winsløw. Han var endnu i sin fulde Arbejdskraft. Takket være hans tarvelige og strenge Levesæt var hans fra Barnsben af svagelige Helbred bestandig blevet stærkere. 1744 blev han Demonstrator ved det anatomiske Amphitheater, og den 18. Februar 1745 overdrog Fakultetet den altid lige ufortrødne Forsker, der gjaldt for Europas største Anatom, at indvie det ny, paa hans Initiativ opførte anselige Stentheater. Ved denne Lejlighed holdt den 76-aarige Professor en aandfuld Tale, hvori han giver et Tilbageblik paa sin egen videnskabelige Udviklingsgang. Han kalder sig *Arrière-petit-fils* af Frankrigs største Anatom i det syttende Aarhundrede, *Jean Riolan*, idet han betegner de danske Anotomer *Simon Paulli*, dennes Discipel *Niels Stensen* og sin første Lærer *Caspar Bartholin* som Mellemed.

Ved Siden af sin Lærervirksomhed havde Winsløw, takket være sin Berømmelse, ogsaa en meget udbredt Lægepraksis.

Allerede straks efter sin Slutningseksamen overtog han

en Lægestilling ved det berømte Hospital *Hotel-Dieu*. 1709 blev han Læge ved det store Kommunehospital og ved Sindssygeanstalten *Bicêtre*. Samme Aar udnævntes han til *kgl. Livlæge*, hvilken Stilling han beklædte indtil Ludvig XIV.s Død i Aaret 1715.

Paa Grund af sin sikre Viden og sin nøjagtige Diagnose var Winsløw en overmaade yndet og efterspurgt Læge. Saa meget mere paaskønnelsesværdigt er det, at han altid paa den mest uegennyttige og opofrende Maade tog sig af fattige Klienter. Den store Schweitzer Læge *Albert von Haller*, der under sit Studieophold i Paris havde lært Winsløw personlig at kende, opstillede derfor ogsaa atter og atter i sine Forelæsninger den navnkundige Forsker som et Mønster paa en rigtig pligttro Læge.

Allerede den 12. Maj 1708 havde Videnskabernes Selskab i Paris, det berømte *Académie des sciences*, anerkendt Winsløws Fortjenester ved at optage ham som Medlem. Hvert Aar oplæste han nu for Akademiet flere betydelige Afhandlinger, hvoraf henved 30 blev trykt i Institutets Samlinger. »Ved deres praktiske Tendens, deres Ædruelighed og Tilforladelighed, ved deres Klarhed, Stringens og Grundighed, deres Betonning af det for Kirurgiens og den medicinske Lægekunsts Udvikling saa vigtige topografiske Studium af de anatomiske Forhold — noget indtil da lidet paaagtet — blev disse Bidrag af overordentlig reformatorisk Betydning.«^{*)}

Uagtet sin store Praksis udgav Winsløw dog ogsaa forskellige Skrifter, som roses af Kendere. Mest Lykke gjorde hans 1732 udgivne *Exposition anatomique de la structure du corps humain*, »den modne Frugt af et langt Livs utrættelige og grundige Forskerarbejde«. Alle de Egenskaber, der udmærker hans Afhandlinger i *Mémoires de l'Académie des sciences*, kommer i dette Værk til den modneste Udfoldelse, hvorfor det ogsaa skaffede Forfatteren europæisk Berømmelse. *Nicolas Andry*, hvem Censuren paahvilede, skrev derfor, at »aldrig havde nogen Bog været værdigere til at trykkes end denne«. Inlet Under, at den adskillige Gange blev eftertrykt og oversat i alle vigtige Kultursprog. I et meget langt Tidsrum benyttedes den

*) Dr. med. Jul. Petersen, Den danske Lægevidenskab 1700—1750 (København 1893) S. 18.

som Lærebog rundt om ved Universiteterne og ved andre lægevidenskabelige Institutioner.

Foruden de ovennævnte Afhandlinger og Skrifter er Winsløw ogsaa Forfatter til flere ligesaa lærde som belærende Theser. Blandt disse har især hans *Thesis om Dødstegnene* stedse spillet en fremtrædende Rolle og blev derfor ogsaa oversat paa flere Sprog.

Hvad Under, at man til Trods for Winsløws Overgang til Katholicismen paa enhver Maade forsøgte at vinde ham tilbage for hans Fædreland, hvor der savnedes en Mand, der kunde lede Medicinen ud af det herskende Dødvande og føre den ind i virkelig nye Reformbaner. Den eneste, der virkelig kunde være kaldet til denne Opgave, Frederik IV.s allerede omtalte Livlæge, Johannes von Buchwald, indsaa selv, at han ikke var denne Opgave voksen, og forsøgte derfor adskillige Gange at formaa sin berømte Ven i Paris til at vende hjem. Især i Slutningen af Trediverne, da Frederik IV.s slette Helbredstilstand forværredes, satte man stor Pris paa, at Winsløw personlig skulde tage Kongen i Kur. Ja, denne gjorde ham gennem Gesandten i Paris, C. Sehested, selv »højgunstige Forslag« med Hensyn til Religionsfrihed. Desværre synes de utvivlsomt interessante Breve og Aktstykker i hele denne Forhandling at være gaaet tabt. Kongen døde den 12. Oktober 1730, uden at Winsløw havde taget ham under Behandling.

Men ogsaa i Udlandet vedblev den ansete Forsker i Sind og Skind at være *en god dansk Mand*. Dette fremgaar særlig deraf, at han bestandig med Iver tog sig af tilreisende Landsmænd, hvad navnlig Holberg paaskønner meget*).

V. Ved Maalet..

Skønt Winsløw ikke havde noget stærkt Legeme, opnaaede han dog en meget høj Alder. Trods alle de Stridigheder, han maatte udkæmpe, og trods den store Samvittighedsfuldhed, hvormed han opfyldte sine religiøse Pligter, kunde han indtil sit 89. Aar virke som Professor og omtrent lige saa længe udøve sin Lægepraksis. Vel led han i de

*) J. Levin, Ludvig Holbergs trende Epistler til × × × (København 1857) S. 47.

sidste Leveaar meget af Døvhed; men desuagtet kom han endnu regelmæssig til Universitetet, idet han søgte at hjælpe sig med et Hørerør. Først da hans høje Alder ikke mere tillod ham at opfylde sine Standspligter saaledes, som han i sin Samvittighedsfuldhed var vant, bad han 1758 om en Vikar og Eftermand.

Agtet af alle for sin Retskaffenhed og savnet som en af Europas mest duelige Anatomer afsluttede han 2 Aar senere, den 3. April 1760, i den høje Alder af 91 Aar sin jordiske Pilgrimsrejse. Hans Levninger bisattes i Kirken St. Benoit, hvor hans Hustru og Børn rejste et Mindesmærke som Tegn paa deres Kærlighed og dybe Sorg. Det medicinske Fakultet lod som en sidste Tak og Anerkendelse en smuk Buste af ham opstille i Amphitheatret.*)

Men det smukkeste Mindesmærke, et Mindesmærke, varigere end Sten og Erts, har Winsløw selv sat sig ved sin Kundskabsfylde og sin retskafne Livsvandel. »*Ortu et genere nobilis, nobilior virtute et doctrina,*« læses der endnu den Dag i Dag paa hans Epitaphium i St. Étienne du Mont, hvor nu hans Levninger hviler.

Den Udvikling, Winsløw har givet Anatomien, har sikkert modtaget den bedste Forherligelse ved at blive optaget af denne Videnskabs efterfølgende Forskere. Winsløw er efter en nyere Videnskabsmand, Robert Ritter von Töply, »ikke alene Frankrigs mest fremragende Anatom i det 18. Aarhundrede, saaledes som Riolan var det i det syttende, men i det hele taget en af de betydeligste og indflydelsesrigeste Anatomer.«**)

Der gives store Mænd, som ene og alene er dette ved deres *Evner*; Winsløw var det ogsaa ved sin *Personlighed*. Han var fremfor alt en sanddru lærd. »Alle Efterretninger om ham,« tilstaar V. Heise***), saavel som alle hans egne Ud-

*) I Januar i Aar har de parisiske Studenter indviet et nyt Hus, som er bygget om og over den saakaldte winsløwske Rotunde, hvor tidligere Forskerens Forelæsningslokaler laa.

**) Dr. Max Neuburger und Dr. Julius Pagel, Handbuch der Geschichte der Medicin II (Jena 1903) S. 310.

***) Indbydelsesskrift til den offentlige Eksamen i Sorø Akademis Skole i Juni og Juli 1868. S. IX.

talelser om hans Livsbegivenheder og indre Tilstande giver os tilsammen Billedet af en højst redelig, indtil det yderste samvittighedsfuld og sandhedskærlig Mand.« Dette gælder især om hans bekendte *Brev til sin Brodersøn*'), hvori han paa given Anledning forsvarer sin Konversion.

Winsløw var endvidere en beskedent lærer. Altid mente han at blive bedre lønnet og behandlet, end han fortjente det. Derfor higede han heller aldrig efter Ærestitler. Var han Medlem af *Akademie der Wissenschaften* i Berlin, saa var det kun hans Navnkundighed, der havde skaffet ham denne Udmærkelse. Aldrig havde han faaet denne Hædersplads, dersom det havde været fornødent at søge den.

Winsløw var endelig en from lærer. Hans Hengivenhed for den katolske Kirke og hans Samvittighedsfuldhed i at opfylde endog de mindste religiøse Pligter søger vist deres Lige. Hvor ofte saa man ham ikke ved Herrens Bord! Hvor strengt overholdt han ikke Kirkens Faste- og Abstinensbud! Hvor regelmæssig bad han ikke sin Rosenkrans! Hvor tillidsfuld stode han ikke paa Relikviernes Magt! Hvor ivrigt forsvarede han ikke allerede dengang Pavens Ufejlbarhed og Marias ubesmittede Undfangelse! — Ja, Winsløw var mer end en Hverdagskristen. Ved sit mønsterværdige Eksempel var han en sand Apostel for alle sine Omgivelser.

Danmark har saaledes dobbelt Grund til at være stolt af Jakob Benignus Winsløw og beklager sikkert kun, at denne navnkundige lærer i Følge de dengang bestaaende Love ikke turde vende tilbage til sit Fædreland, saa at en fremmed Nation kom til at høste det direkte Udbytte af hans stedse voksende Berømmelse.

A. M. D. G.

*) Jfr. Nordisk Kirketidende 1881. S. 337 ff.

Usømmeligt.

Red. af »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« har sendt mig et Nr. af Bladet for 27. Marts, hvori der findes en Artikel med ovennævnte Overskrift, rettet imod mig i Anledning af at jeg har tillagt Jesuiterne Sætningen »Hensigten helliger Midlet«.

Skønt Tonen i Artiklen egentlig ikke frister til Forhandling, ønsker jeg dog at knytte nogle Bemærkninger til den.

Det forekommer mig at være en Skæbnens Ironi, at Forf. af Artiklen samtidig med at hebrejde mig en usømmelig Ytring selv gør sig skyldig i noget saa usømmeligt som dette: at tillægge mig *hadefulde Følelser* overfor den katholske Kirke. Han skriver: »Og saa kan Indre Missions Sekretær ikke lægge saa meget Baand paa sine hadefulde Følelser, at han. . . .«

Hvad kender cand. N. Hansen til mine Følelser? Intet. Thi at mene at kunne slutte sig dertil ud fra min omtalte Udtalelse, er meget lidt velbetænkt, da man dog ikke behøver at hade en Kirkeafdeling, fordi den er vildfarende i et eller andet moralsk Spørgsmaal. Iøvrigt finder jeg, at man sidst af alt skal tillægge hinanden hadefulde Følelser (der tales i samme Artikel ogsaa om »Kristl. Dgbl.«s »*hadefulde Løgne* om den katholske Kirke«), da det er at udtyde en Ting paa den værste Maade og fælde den haardeste Dom.

Desuden er det i dette Tilfælde ganske i Modstrid med Virkeligheden. Jeg nærer ingen hadefulde Følelser mod den katholske Kirke. Det er altsaa en grov og uretfærdig Beskyldning, cand. Hansen har rettet mod mig. Mine Følelser overfor Romerkirken er i det hele taget ikke meget stærke. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke beskæftiger mig med den — optagen som jeg er af meget andet.

Dog faar jeg af og til Lejlighed til at overvære en katholsk Gudstjeneste. Og det gør jeg, fordi der er noget ved den katholske Gudstjeneste, der tiltaler mig. Det er ikke Prædikenen. Den synes jeg som Regel ikke om.

Den er saa lidt nutidsmæssig. Nej, det er det Præg af *Tilbedelse*, der er over de andre Led af Gudstjenesten. Her finder jeg, at den protestantiske Kirke kunde lære noget. Jeg skrev engang en Artikel herom i »Annexet« — en Artikel, der forøvrigt nød den Ære at blive aftrykt i »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« som et Vidnesbyrd om, at der dog var nogle protestantiske Præster, der havde Forstaaelse for denne Sag.

Jeg nærer, som sagt, ingen hadefulde Følelser mod den katholske Kirke og haaber derfor, at cand. *Hansen* og andre katholske Skribenter fremtidig vil holde op med den Art Beskyldninger. Jeg mener, at der er troende Kristne ogsaa indenfor Romerkirken og kan kun ønske, at Romerkirken selv maa se paa den protestantiske Kirke med de samme Øjne — men vel at mærke ikke blot i protestantiske Lande, men ogsaa i de katholske Lande, hvor Romerkirken har Magten. Men der synes unægtelig Opfattelsen mig at være en anden.

Hvad selve Sagen angaar, om den omtalte Sætning »Hensigten helliger Midlet« er et Udtryk for jesuitisk Moral eller ej, derom mener jeg, det ikke kan nytte at strides i et Ugeblad, da Paastand kun vil komme til at staa mod Paastand. Det er et omfattende historisk Spørgsmaal, der vil kræve en udførlig Behandling, hvis det virkelig skal dokumenteres. Da jeg hverken har Tid eller Lyst til et saadant Arbejde, maa jeg henholde mig til protestantiske Theologers Udtalelser i denne Sag — Mænd, hvis videnskabelige Kvalifikationer man ingen Ret har til at bestride.

J. Th. Sadolin.

Til ovenstaaende Svar fra Hr. Pastor *Sadolin* har jeg kun lidt at føje. Hvis han havde skrevet:

Da jeg ikke ved noget om, hvad Jesuiterne selv siger om det omtalte moralske Spørgsmaal, burde jeg ikke have nævnet dem paa den Maade, jeg har gjort, og jeg beklager dette oprigtigt. En lille Undskyldning finder jeg deri, at mange protestantiske Videnskabsmænd har skrevet om Jesuiterne paa lignende Maade. Forresten forekommer det mig, at Kandidat Niels Hansen selv tager noget vel haardt fat paa mig, om jeg end godt kan forstaa det, da min Omtale

af en af den katholske Kirkes bedste Ordener jo var meget ubesindig — —

ja, havde Pastor Sadolin skrevet saaledes, havde jeg med Fornøjelse taget Hatten af for ham. Men nu stiller jeg trøstigt min Artikel *Usømmeligt* ligeoverfor hans Svar af samme Navn og beder Læserne fælde Dommen over, hvem der har omgaaedes med størst Sømmelighed overfor Retfærdighed og Sandhed.

Niels Hansen.

Een Ting kunde jeg have Lyst til at tilføje. Der er et Udtryk i Jesuiternes Ordensregel, som maaske kan forklare, hvorfor den omtalte umoralske Lære saa ofte tillægges dem. Det hedder der, at en Jesuit har *obligationem ad peccatum* til at adlyde deres foresatte. Dette Udtryk oversættes ofte forkert af den, der ikke kender Datidens theologiske Sprogbrug. Det betyder *ikke* Forpligtelse til Synd, men det, som nu udtrykkes ved *sub peccato*, altsaa Forpligtelse under Synd. D. v. s., en Jesuit skal adlyde sine foresatte i alt, hvad de befaler ham, selvom han finder det unyttigt eller ikke fornuftigt, og gør han ikke det, begaar han Synd. Undtaget er naturligvis, hvis det skulde være en Befaling til noget syndigt; saa vilde han netop begaa en Synd ved at adlyde.

N. H.

Mindre kunde ogsaa gøre det.

Beskedenhed er, som bekendt, ikke »Indre Mission«s Hovedfejl. I »Den indre Miss. Tid.« for 13. Marts finder vi et nyt Bevis for denne Erfaringssætnings Sandhed. Pastor *Johs. Olsen* afleverer der under Rubriken »Fra Kirkens Arbejde« og Overskriften »Vor Bibel« følgende uheldige Paastand: »Som bekendt er det i den katholske Kirke forbudt Lægfolk at læse Bibelen; Lederne ved godt, at det vilde føre til en Reformation.«

Ved denne Theolog altsaa endnu ikke bedre Besked med den katholske Kirkes Forhold til Bibelen — at den nemlig kun forbyder at læse forfalskede Bibler og uvederhæftige Oversættelser? Eller nærer han saa dyb Foragt for sine Læseres Oplysningstrin, at han med Vidende gen-

tager en gammel Bagvaskelse for at lægge den katholske Kirke for Had? Begge Dele er lige lidt smigrende for en, der kalder sig Præst og Pastor.

Allerede Overskriften: »Vor Bibel« lyder saare fripostig — som om han og hans Fæller havde taget Eneret paa Bibelen. Men man maa forstaa ham ret. »Vor Bibel« er heller ikke den katholske Bibel, nej, det er Bibelselskabets daarlig oversatte, billige Lommebibel, som kastes ud blandt Folk, der benytter den til alt muligt — blot ikke til at reformere sig. At der skulde komme en Reformation i Ordets sande Betydning ud af det, er jo ganske usandsynligt. Nu har Protestanterne haft »deres« Bibel i henved 400 Aar, og hvor er Reformationen? Hundreder af Sekter kives om, hvem der forstaa Bibelen paa rette Maade, og af selve den hellige Bog er snart kun Bindet tilbage; dens guddommelige Indhold benægtes jo i vide Kredse og især af dem, hvis Opgave det egentlig er at værne om Bibelen — de lærde Professorer ved de protestantiske Universiteter. I disse Dage er saaledes en ny dansk Oversættelse afsluttet, hvorom »Krist. Dagbl.« i sin Tid, da de første Hefter udkom, udtalte, at det bedste ved Værket var, at det kostede 20 Kr., saa at ikke enhver kunde anskaffe sig det. »Krist. Dagbl.« var nemlig bange for »en Reformation«!

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Palmesøndag modtog 18 Dreng og 24 Piger deres første h. Kommunion i Rosenkranskirken.

Hvide Søndag meddelte Hans Højærværdighed Biskoppen Firmelsens h. Sakramente til 9 Børn og 9 voksne i St. Annæ Kirke. Denne var helt fuld, og Biskoppen holdt en indtrængende og gribende Prædiken for den talrige Forsamling.

Samme Dag modtog 21 Dreng og 26 Piger i St. Ansgars Kirke den første h. Kommunion. Der var ikke egentlig Prædiken den Søndag, men Sognepræsten holdt fra Altret en kort Tiltale til de mange unge.

Katholsk Ungdoms Forbund havde Søndag d. 3. April den sjældne Ære at se den højærværdigste Biskop som sin Gæst.

Allerede gentagne Gange havde denne udtalt Ønsket om at overvære et af Foreningens Møder. Ved sin Ankomst hilstes Biskoppen af den talrige Forsamling med begejstrede Leve- raab og Sangen: »Paa Sandheds Fjæld en Bygning staar«. Man satte sig herefter straks til det sirligt pyntede Thebord, medens Medlemmer af Foreningen udførte forskellige Musik- numre og Foreningens Sangkor under Ledelse af Hr. *Axel Christiansen (Crescendo)* foredrog nogle flerstemmige Sange. Der blev ligeledes i Aftenens Løb holdt korte Taler paa Dansk, Fransk og Tysk. Ved Mødets Slutning holdt Bi- skoppen en begejstret Tale, hvori han mindedes Svende- foreningen, som i de samme Lokaler i en lang Aarrække havde udfoldet en velsignelsesrig Virksomhed. Biskoppen udtalte ogsaa Ønsket om, at Foreningen snart maatte kunne anskaffe sig en Fane, og forklarede, hvor stor Betydning en Fane har. Efter endnu en Tidlang at have underholdt sig med de unge Mennesker og til Slut meddelt Velsignel- sen forlod Biskoppen Salen.

Ordруп. Hvide Søndag modtog 10 Elever fra St. Andreas Kollegiets danske Skole og 3 Piger fra St. Josephs Søstrenes Skole deres første h. Kommunion i St. Andreas Kirken. Baade ved For- og Eftermiddags-Gudstjenesten, som havde den sædvanlige gribende Karakter, var Kirken fyldt til Trængsel, da Børnenes Forældre og Slægtninge havde givet talrigt Møde. I Eftermiddags-Prædikenen anbefaledes Andagten til Jesu h. Hjerte som Middel til at gøre den store Dags Glæde varig og frugtbringende, hvorefter Førstkommunikanterne med deres Kommunionsslys i Haan- den kastede sig paa Knæ foran den smykkede Jesu Hjerte Statue og en af dem oplæste en højtidelig Indvielses-Bøn.

Tyskland. Den 30. Marts om Morgenen Kl. 3 $\frac{1}{2}$ døde i Osnabrück Pastor *Conrad Freund*, som i mange Aar har virket her i den danske Mission, dels som Sognepræst ved St. Ansgars Kirke i København, dels ved Menigheden i Randers. Blandt de ældre Katholikker er der endnu mange, som med Kærlighed mindes højærv. Pastor *Freund*, der ved sin store Pligtfølelse og sin venlige Op- træden vandt sig mange Venner i den Tid, han virkede her i Landet. Vi anbefaler hans Sjæl til deres Forbønner ligesom ogsaa til hans gejstlige Medbrødrers Bøn ved Her- rens Alter. — Pastor *Freund* opnaaede en Alder af 71 Aar. Begravelsen fandt Sted den 2. April fra Domkirken i Os- nabrück. *R. I. P.*

Rom. Den tyske Rigskansler, *von Bethmann- Hollweg*, har i den stille Uge besøgt Kristenhedens Hovedstad. Han blev modtaget baade af Kongen af Italien og af Paven og forhandlede med dennes Statssekretær og forskellige andre italienske Statsmænd. Fra det preussiske Gesandtskabsho-

tel ved den hellige Stol hegav Rigskansleren sig til Vogns til Vatikanet. Indholdt af hans Samtale med Paven kender man ikke; dermod var hans Modtagelse og Afsked af en saare hjertelig Karakter saa vel som hans Besøg hos Kardinal *Merry del Val*. En stor Del af sin Tid i Rom har Kansleren anvendt til at bese Peterskirken og Vatikanets mangfoldige Kunstsamlinger.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 10. April. 2. Søndag efter Paaske. — **M. 11.**, Leo den Store, Pave og Kirkelærer. — **Ti. 12.**, Isidorus, Biskop og Kirkelærer. — **O. 13.**, Hermenegild, Martyr. — **To. 14.**, Justinus, Martyr. — **F. 15.**, Ferialdag. — **L. 16.**, Benedikt Joseph Labre, Bekender.

Søndag d. 17. April. 3. Søndag efter Paaske. **Josephs Værnefest.**

St. Ansgars Kirke.

Kl. 9 højtidelig Prælatsmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles Børnene i St. Ansgars Sogn. Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af de herværende katolske Menigheder er bleven ledig. **Ansøgninger indsendes inden d. 12. April d. A.** Skemaer erholdes og afleveres igen paa St. Ansgars Menighedskontor. Bredgade 69, 2. S. o. G. fra Kl. 1—4.

Unio. Onsdag den 13. April almindeligt Møde, Frederiksberg-alle 11.

Vincentsforeningernes 2. Generalmøde for 1910 agtes afholdt 3. Søndag efter Paaske Kl. 11 $\frac{1}{2}$ efter Højmessens i St. Ansgars Kirke i Bredgade 67, 2. S. o. G.

St. Johannes Broderskab. Møde Søndag 10. ds. Kl. 7 i Skolelokalerne ved St. Annæ Kirke. Kl. 8 Foredrag af højærv. Hr. Pastor Schmiderer. Forretningsudvalget.

Til Fordel for Ungdomsværnet

indbyder

„Crescendo“

til **Aftenunderholdning og Bal** Onsdag d. 20. April 1910 Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Prins Vilhelms Palæes store Sal, St. Annæ Plads 13.

Billetter à Kr. 1,50 & 1,00 faas hos d'Hrr. Præster v. d. Kettingburg, Günther, Ronge og Schmiderer samt hos Hr. Bæklund, Frederiksberggade 34, Hr. Schütten, Pilestræde 4, og Hr. Husson, Stenosg. 5. Tilf. Vester 787 x. Baltegn à 50 Øre løses i Salen.

Brevkasse. Til B. — Det er i Deres Tilfælde ganske ligegyldigt, om den, De vil gifte Dem med, er Protestant eller Katholik; thi naar han er fraskilt, kan De overhovedet ikke gifte Dem med ham. Lader De Dem alligevel forbinde med ham, enten i protestantisk Kirke eller paa Raadhuset, er De med det samme udelukket af Kirken. Red.

† At min kære Stedsøn **Axel Frederik Dahl**, Garderobeforvalter ved Folketheatret, er afgaaet ved Døden Søndag d. 3. April bekendtgøres herved. Den kære afdøde anbefales indtrængende til Menighedens Forbøn.

København d. 5. April 1910.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnem. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 16.

Søndag den 17. April.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Den dybeste Grund til Misæren i Frankrig. — De stakkels Polakker. — En nødvendig Oplysning. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Fredericia. Vejle. Rom. Italien. — Ansgarius-Bonifacius-Foreningens Regnskab. — Opfordring. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

24.

Gensynsglæde.

Afskedstimen hører til de bitreste Timer i det menneskelige Liv. Hvert Menneske, som har maattet skilles fra sin Familie, fra sine kære, sine Venner og Bekendte, vil kunne bekræfte det. Hjertet er fyldt med Vemod, og denne Sindsstemning giver sig ofte Udslag i Graad og Klager. Den eneste Trøst, som formaar at mildne Afskedens Sorg, er Haabet om et glædeligt Gensyn. Med dette Ønske i Hjertet og paa Læberne forlader daglig Millioner af Mennesker deres Hjem, skilles Ægtefæller, Forældre og Børn fra hinanden. »Paa Gensyn!« saaledes lyder det alle Vegne, i alle Tungemaal, i Byer og paa Landet, paa Gader og Veje, ved Landgangsbroer og paa Jernbanestationer og — paa Kirkegaarde ved de aabne Grave.

Ingen kender bedre Menneskehjertets Følelser og Længsler, dets Savn og Nød end vor guddommelige Frelser.

Ingen har nogensinde haft eller kan have større Medlidenshed med menneskelig Ulykke, og ingen formaar bedre at afhjælpe den end han. Det godtgjorde han ved mange forskellige Lejligheder, ikke mindst den Gang, da han stod i Begreb med at skilles fra sine elskede Disciple for at gaa i Døden. De Ord, han den Gang talte for at trøste sine dybt bedrøvede Venner, vidner tydeligt om, hvor stor en lægende Kraft Tanken om et glædeligt Gensyn rummer.

»I ere nu bedrøvede« — saaledes sagde Mesteren til sine Disciple, da han tog Afsked med dem. Det var en fuldtud berettiget Sorg og Bedrøvelse, som bundede i Apostlenes hellige Kærlighed til Jesus Kristus, hvis frydefulde Nærværelse og fortrolige Omgang de fra nu af skulde undvære. Derfor blev de heller ikke irettesat, men tværtimod trøstet ved Forjættelsen om Gensynets Glæde. Sorgen var nødvendig, men Sorgen skulde ikke vedvare; thi Adskillelsen vilde ikke vare ret længe. Kun »en liden Stund« skulde Apostlene ikke se deres kære Mester, som lovede at se dem igen og fylde deres Hjerte med Glæde.

Denne Gensynets Time er allerede kommet for Apostlene; deres Sorg er bleven forvandlet til Glæde. Og hvilken salig Glæde! en Glæde, der fylder hele deres Sjæl, en Glæde, der ikke mere forstyrres af Angst og Frygt, en Glæde, der ikke kan røves eller fratages dem af andre, en Glæde, som hverken har Grænse eller Ende.

Men Frelserens trøstefulde Ord havde ikke blot den Gang og kun for Apostlene deres Gyldighed; de gælder for alle Tider og har derfor ogsaa Bud til enhver af os. Vi alle maa erfare Sorg og Kummer, Bitterhed og Smerte; dog heller ikke vi er uden Trøst. Thi ogsaa til os siger Jesus Kristus: »I skulle se mig, og eders Bedrøvelse skal forvandles til Glæde.« Disse Ord skal vi lægge os paa Sinde og indprente os saa dybt, at vi aldrig glemmer dem. Tanken derom vil da trøste og styrke os i tunge Timer og opfylde os med hellig Længsel efter de Goder og Glæder, der venter os »oventil, hvor Kristus sidder ved Guds højre Haand«. Der haaber vi at blive forenede med alle udvalgte og med vor guddommelige Frelser selv for aldrig mere at skilles, men for at nyde en evig, uendelig Gensynsglæde.

Den dybeste Grund til Misèren i Frankrig.

(Efter America).

Hotel Meurice, Paris, 5. Marts 1910.

Maaske den virkelige Grund til den hele religiøse Forvirring i Frankrig er at finde i følgende Dokument:

»Ludvig XIVs Edikt om den franske Gejstligheds Erklæring af dens Anskuelse angaaende den kirkelige Myndighed, offentliggjort i Marts Maaned 1682 og registreret i Parlamentet den 23. i samme Maaned og Aar, erklæres herved for at være almindelig Lov i vort Kejserrige.

Vi byder og befaler, at nærværende Dekret, forsynet med Statens Segl og indført i Lovenes Bulletin, skal tilstilles alle Domstole, de administrative Myndigheder, alle Ærkebiskopper og Biskopper i vort Kejserrige, Stormesteren, Akademiet for vort kejserlige Universitet og Direktørerne for Seminarierne og andre theologiske Lærestalter, for at dette Dekret kan blive indskrevet i deres Registre, til at blive overholdt og paalagt overholdt, og vor øverste Domstol, Justitsministeriet, paalægger vi Gennemførelsen af dette Dekrets Offentliggørelse.

Givet i vort Slot Tuilerierne, 25. Febr. 1810.

Napoleon.«

Dette Dekret blev offentliggjort, medens Pius VII sad fængslet i Savona, paa den Tid den tapre Tyroler Patriot Hofer blev myrdet i Mantua og Josephine blev skilt fra Napoleon af en inkompetent Domstol af fejge Theologer, samtidig med at Marie Louise blev givet bort til den franske Depot af en svag katholsk Kejser af Østerrig med Billigelse af nogle faa principløse Biskopper og Kanonister.

Oprindelsen til den nuværende Status i Frankrig er altsaa følgende: Napoleon, den korsikanske Despot, underskriver den Lov, som Ludvig XIV, den bourbonske Despot, har givet for at lægge Kirken i Slavelænker. I Virkeligheden var i mange Henseender denne Monark og hans Hofbiskopper lige saa store Fjender af Kirken, som Kor-

sikaneren var. Ludvigs Hofbiskopper, med Bossuet i Spidsen, gjorde Kirken i Frankrig i det syttende Aarhundrede til en Slave, da en Generalvikar endog blev dømt til Døden af Parlamentet i Toulouse, fordi han havde appelleret til Paven fra en Afgørelse af en verdslig Domstol. *De Maistre* fortæller Historien. Der var faktisk en Tidlang Skisma under Striden mellem Ludvig og Pave Innocents XI. Biskopperne, ledede af Bossuet, var rede og villige til at grundlægge en gallikansk Kirke efter det smukke Mønster, som Henrik VIIIs Frembringelse i England frembød, men Pavens Klogskab og Kongens Frygtagtighed reddede Situationen.

»Staten, det er mig,« sagde Ludvig XIV. »Jeg erkender det og underskriver,« sagde Korsikaneren, og for at bevise, at han mente, hvad han sagde, udplyndrede han Paven, indesluttede ham i Fængsel og satte sin Hæl paa Biskoppernes Nakker. Hvis Forsynet ikke havde brugt en stor, skismatisk Magt, Rusland, og en stor protestantisk Magt, England, til at knuse Despoten, kunde denne maaske selv være bleven *pontifex maximus*.

Hvor har mon disse to Frankrigs Despoter faaet deres Tanke fra, at Staten er øverste Myndighed i religiøse saa vel som i politiske Spørgsmaal, det vil sige, at Staten faktisk er Gud? Øjensynlig fra Nero og de andre hedske Kejsere, som troede sig selv guddommelige, som krævede Røgtelse ofret foran deres Billeder, som sendte de Kristne i Døden for Højforræderi, naar de hævdede, at Kejserens Myndighed var begrænset af Samvittighedens og Religionens Magt. At paastaa, at der var en uendelig og almægtig Gud over Kejseren, var Højforræderi, og de, som hævdede det, maatte bøde derfor med Døden. Ludvig XIV har muligvis troet paa Gud. Men i saa Fald, hvorfor sagde han: »Staten, det er mig«? Hvorfor vilde han nægte Pavens Retsmyndighed over Kirken? Og hvis Bossuet og hans Meningsfæller havde en levende Tro og ikke var blændede af Hoffets Fortryllelse eller Kærlighed til Æresbevisninger, hvorledes kunde de vise Sympathi for et Skisma i Christi Kirke? Korsikaneren, ved vi, havde ingen anden Religion end Tilfredstillelsen af sin Ærgerrighed. Intet, som han gør, kan overraske os.

Fra Nero til Ludvig XIV, fra Napoleon til Waldeck-

Rousseau, Combes og Briand er Springet let. Det er nok en Overgang fra Kæmper til Dværge, men det er samme Race. Den virkelige Grund til Forfølgelsen i Frankrig er tydelig nok atheistisk Cæsarisme. Vil den sejre? Hvorledes gik det med Nero? Hvor er alle Bourbonnerne, og hvor er det napoleonske Dynasti? Waldeck-Rousseau er død og dømt; Clemenceau og Combes er jaget bort fra deres ledende Stillinger, og Briand og hans Kammerater er ved at tage Reb i Sejlene. Der er et nyt Foraar ved at bryde frem hele Frankrig over. Jeg har læst Rømaner, hvori den kristne Religion betegnes som forældet, som havende udspillet sin Rolle. Det gælder dog i hvert Fald ikke om den katholske kristne Religion. En Mand eller et helt Folk kan miste den, men den har altid i sig fornyende Kræfter. Den er evig. Naar Stormen er forbi, rejser den igen sit Hoved, og selve Ruinerne af det faldne gør blot Jorden mere frugtbar til en ny og rigere Afgrøde. Den rejser sig atter midt imellem al den Gudsfornektelse og Urenhed, som findes i Paris. Besøg den smukke Clothilde Kirke, som jeg gjorde i Gaar Morges, og se de Masser, der samles om Ordets Forkyndelse; besøg St. Sulpice eller St. Roch eller Madeleine Kirken. Jeg kan ikke faa set dem alle. Men hvad jeg ser, vidner om en Opvaagnen: ivrige Præster og ægte Katholikker.

Sognepræsten ved St. Clothilde, der ogsaa er Generalvikar i Paris og en gammel Klassekammerat af mig, gav i Gaar en Frokost for mig, ved hvilken jeg traf Greven af Chambrun, Medlem af Deputeretkammeret, en meget anset Mand. Nogle gejstlige fra Paris var ogsaa til Stede, og vi talte om den religiøse Situation i Frankrig og i Amerika.

Jeg paaviste for dem, at vi har en skreven Konstitution, ikke alene i De Forenede Stater, men i hver enkelt Stat, som garanterer Ejendomsretten, der kun kan sættes ud af Kraft, hvis Staten giver fuld Erstatning for det, som beslaglægges. Og saa har vi Frihed til Gudstjeneste og Frihed til Opdragelse garanteret ved disse skrevne Forfatninger. Jeg viste dem, at endog det saakaldte despotiske Rusland garanterer disse tre konstitutionelle Rettigheder. En Afstemning kan ikke ved en simpel Majoritet sætte dem ud af Gyldighed.

Hverken i Frankrig eller Italien er der saadanne Garantier, som vi har i vor Republik. For dem er Staten, lovmæssig set, Gud, og en Majoritet, ofte fremkommen paa Grund af en tilfældig lidenskabelig Stemning, er Gud, eller snarere Djævelen, som udplyndrer og forfølger de gode og endog prøver paa at fordærve Børnenes Sjæle. Indtil Frankrig og Italien drager en hellig Kreds omkring Ejendomsretten, Gudstjeneste- og Opdragelsesfriheden, vil Frankrigs og Italiens Statsmænd vedblive at handle som halvtafsindige og Charlataner. De tilstedeværende var ganske enige med Amerikaneren.

Gammel St. Sulpice-Elev.

De stakkels Polakker.

I det smukke Paaskevejr har jeg besøgt nogle af de mange herværende Polakker, som af Vane eller andre Grunde har slaæet sig ned om Vinteren i Hovedstaden, og som nu med Længsel venter paa det korte Sæsonarbejde eller rettere Arbejde, som engang har lokket dem hertil.

Mage til en saa forgrenet Elendighed har jeg aldrig set, omend jeg selv stammer fra et fattigt Hjem. Det er jo ikke nogen Skam at være fattig, naar man samtidig kan være stolt af sin Flid og Ærlighed; men Fattigdommen maa ikke gaa upaaagtet forbi, naar den ligefrem fremtvinger Fortvivlelsen hos disse vore egne Trosfæller.

Er der mon nogen, som har tænkt paa disse Mennesker? Jeg tror det ikke, fordi disse Tilstande har eksisteret i mange, mange Aar og bliver antagelig ved at eksistere, saafremt der ikke findes nogen, som vækker vort ellers saa følende Hjerte. Vi maa ogsaa være enige om, at en lille Almisse ikke er tilstrækkelig i dette Tilfælde; her maa Raad og Daad træde i Stedet.

Lad os ikke spørge om Grunden til Elendigheden! lad os ikke spørge om Adkomst til Hjælpen, ikke, om de Folk

var eller ikke var i Kirken, ikke, om de er fra det eller det Kongerige, i det hele taget, lad os ikke udspørge disse Folk, om de har handlet rigtigt eller ikke, men lad os hjælpe dem og vejlede dem efter Evne; Belønningen kommer til os og Dommen til dem, der bærer Ansvar for den daarlige Tilstand.

Vær saa venlig, kære Læser, at tænke paa disse Folk og hjælpe dem, hvis det paa nogen Maade er muligt. Undertegnede, der har opholdt sig i flere Aar i Danmark, er rede til at være Tolk og Vejleder paa enhver Maade, om nogen vil komme hans ulykkelige Landsmænd til Hjælp.

Med megen Agtelse

Stukkatør Johan Ambrozy,
Parallelvej, Lyngby.

Der er ingen Tvivl om, at der er en umaadelig Trang til baade aandelig og timelig Hjælp blandt Polakkerne her i Landet og ikke mindst her i Byen. Dog forekommer det mig, at i alt Fald hvad timelig Hjælp angaar, er det mere Samfundets Sag at yde denne end den katholske Kirkes. Det er sandelig ikke os Katholikker, der har indkaldt de Tusinder af polske Arbejdere, der kommer igen Aar efter Aar, men danske Herremænd væsentligt, og udelukkende for at faa Hjælp til Dyrkning af deres Jord. De maa først og fremmest hjælpe dem. Der er ogsaa sket noget. Det er ikke længere saa let at udbytte de uvidende og uforstaaende Mennesker som før, da samvittighedsløse Agenter ofte drev deres Spil imellem dem. Men der er vistnok ikke saa lidt at gøre endnu, og det var ønskeligt, at det blev andre end Socialdemokraterne, der kom til at gøre det; disse udfolder faktisk allerede en ikke lille Virksomhed blandt Københavns Polakker. Det er forresten vanskeligt at virke blandt disse; thi de forstaar i Regelen kun Polsk og er ret uvillige overfor enhver, der ikke kan tiltale dem paa deres Modersmaal; derfor har ofte polske Jøder god Anledning til at »arbejde« blandt de polske Katholikker, medens danske Katholikker staar ret magtesløse overfor deres egne Trosfæller. Alligevel forekommer det mig dog, at vore Velgørenhedsforeninger ikke skulde være ængstelige for at tage et Arbejde op paa de Steder blandt polske Katholikker, hvor de erfarer, at Nøden

er særlig stor. (Maaske er dette allerede sket?) Men een Ting maa jeg slutte med, og det er at udtale min største Forbavselse, ja Forargelse over, at aldrig faar Polakkerne nogen Hjælp og Vejledning fra dem, der dog var allermost kaldede dertil, nemlig fra Præsterne i deres egen Hjemstavn. Kunde ikke nogle galiziske og polske Præster, som det sker andetsteds, tage med deres Landsmænd til det fremmede Land? Her behøves ingen Pas eller Adgangsbeviser for at komme ind og ingen Ansøgninger eller Tilladelser til at prædike, døbe, læse Messe o. s. v. Vor højærværdigste Biskop vilde sikkert hilse en eller flere saadanne Præster med Glæde, der kom fra deres Biskop med Anmodning om at turde virke om Sommeren blandt deres Landsmænd her i Vikariatet. Men hvorfor kommer dog mon ikke en eneste af disse deres egne Hyrder? De er jo betydelig nærmere til at hjælpe Polakkerne end vore danske Præster, og har i alle Henseender langt lettere ved det. N. H.

En nødvendig Oplysning.

—•—

Hr. Pastor J. Th. Sadolin siger i sin Svarskrivelse til »Nord. Ugebl.« S. 252: »Om den omtalte Sætning »Hensigten helliger Midlet« er et Udtryk for jesuitisk Moral eller ej, derom mener jeg, det ikke kan nytte at strides i et Ugeblad, da Paastand kun vil komme til at staa mod Paastand. Det er et omfattende historisk Spørgsmaal, der vil kræve en udførlig Behandling, hvis det virkelig skal dokumenteres. Da jeg hverken har Tid eller Lyst til et saadant Arbejde, maa jeg henholde mig til protestantiske Theologers Udtalelser i denne Sag — Mænd, hvis videnskabelige Kvalifikationer man ingen Ret har til at bestride.«

Pastoren tager fejl. *Dette Arbejde er gjort.* Arbejdets Resultat er, at intet jesuitisk Skrift lærer nævnte Grundsætning. Resultatets Rigtighed er bleven stadfæstet ved en retslig Kendelse af uvildige Dommere, en *kongelig preussisk*

Domstol, Landsoverretten i Køl*n*, i Marts 1905. Dermed forholder det sig saaledes.

Flere Gange blev der udlovet en anselig Pengesum til den, der kunde paaavise et af en Jesuit forfattet Skrift, hvori nævnte Grundsætning hævdes, første Gang for halvhundrede Aar siden af *P. Roh*, der dengang prædikede i flere store Byer over Kristendommens Grundsandheder og i Frankfurt a. M. udlovede en Præmie paa 1000 rhinske Gylden. Den dobbelte Sum, 2000 Gylden, blev udlovet af en bekendt Præst, tysk Rigsdagsmand og Publicist *Dasbach* i en offentlig Forsamling i Riksdorf ved Berlin.

Stridshandsken blev denne Gang taget op af en tilsyneladende drabelig Kæmpe Paul Grev *Hoensbroech*, en Mand, der har gjort sig vidt og bredt bekendt i forskellig Retning. Hans inderlig religiøse Forældre havde betroet ham som ganske ung til en af Jesuiter ledet Lære- og Opdragelsesanstalt i Feldkirch. Efter at have studeret Retsvidenskab indtraadte han selv i Jesuiterordenen, lagde sig som Ordensmand efter filosofiske og theologiske Studier i 6 eller 7 Aar og havde allerede begyndt som Præst at tage Del i Ordensvirksomheden som Sjælesørger og videnskabelig Forfatter, da han pludselig forlod Ordenen i Dec. 1892 efter 14 Aars Ordensliv, giftede sig, gik over til den preussiske evangeliske Landskirke og begyndte nu en voldsom Kamp mod den Kirke og den Orden, som han havde vendt Ryggen, og vedblev at føre den med en Bitterhed og Hidsighed, som kun findes hos Renegater.

Denne Mand optraadte mod *Dasbach* med Fordring paa de udlovede 2000 Gylden. Han gjorde gældende — og deri havde han unægtelig Ret — at, naar der gaves nogen udenfor Jesuiterordenen, der var nøje kendt med Ordensens Morallære, saa var det ham, der af nøjagtigt Selvsyn kendte dens Moralskrifter og af en fjorten Aars daglig Erfaring godt vidste, hvordan dens Grundsætninger i Livet blev fulgt af den nulevende Ordensgeneration.

Han skrev i 1903 en Brochure med Titlen »Hensigten helliger Midlet, bevist at være en jesuitisk Grundsætning«. Han indrømmer heri, at *intet* af hvad der *indtil da* var bleven fremsat som Bevis for, at den berygtede Grundsætning forekom i jesuitiske Skrifter, *holdt Stik*; det var alt-

sammen Sætninger, løsrevne af Sammenhængen, for største Delen hentede af Jesuitpateren *Busenbaums medulla theologica moralis*: »Ganske vist siges det nok saa ligefrem, at, naar Hensigten er tilladt, er ogsaa Midlerne tilladte; men disse Steder beviser alligevel slet ingenting; thi der er ikke Tale om i og for sig utilladelige Midler; og det er kun utilladelige, som det her ene og alene kommer an paa.«

Kort sagt, hvad der før var bleven fremført af andre som formentligt Bevis, karakteriseres af Hoensbroech som »utilfredsstillende«, »vildledende«, »intet bevisende«, »absolut urigtigt«. Men han mener at kunne paapege Beviser andre Steder, nemlig der, hvor de jesuitiske Moralbøger tillader, at, naar man ikke kan rokke en i hans faste Beslutning om at begaa en større Synd (f. Eks. Ægteskabsbrud), man da tilraader ham hellere at begaa en *mindre* Synd af samme Art — eller der, hvor det tillades ikke at fjerne Lejligheden til, at en anden kan synde, hvis det kan bidrage til hans Forbedring, f. Eks. at et Herskab lader Nøglen til Pengeskassen ligge paa Bordet, *saa* at (ikke *for* at) Tyendet, som er mistænkt for Tyveri, kan lukke Kassen op og gribes paa fersk Gerning. — Men Hoensbroech tager fejl. En uheldet Betragtning af disse Tilfælde viser, at man i det første Tilfælde raader til noget *forholdsvis bedre* og i det andet kun forholder sig *passivt* eller i det højeste *permissivt*.

Da Hoensbroech nu paa Grund af sin nævnte Brochure krævede den udlovede Sum af Dasbach og denne selvføl-
følgelig nægtede at betale den, indankede H. Sagen for Retten i Haab om ad den Vej at faa sit forment Krav gennemført. Den forhenværende Jesuit, der med Føje kunde rose sig af — nøjest at kende hele den jesuitiske Morallitteratur, mødte for Domstolen med en Bunke Citater af 14 (fjorten) jesuitiske Forfatteres Skrifter, hvorom han paastod, at de *formelt*, d. v. s. udtrykkelig, om end maaske med andre Ord, lærte, at en hvilkensomhelst i og for sig moralsk utilladelig Handling bliver tilladelig ved at udføres som Middel til at opnaa en god Hensigt. Derom nemlig var Parterne bleven enige, at det ikke gjaldt Udtalelser, der kun *virtuelt* indeholdt nævnte Sætning, d. v. s. saadanne, hvoraf denne Sætning kunde synes at lade sig *slutte*, da det er noget ubestemt og vakkende; hvad den ene paastaar, at der

kan sluttes af en Sætning, nægter som oftest en anden, at der kan.

Den første Instans, Landsretten i Trier, afviste Klagen som sig uvedkommende. Den erklærede, at Sagen Hoensbroech-Dasbach havde Karakteren af et Væddemaal; men det var ikke Rettens Sag at afgøre, hvem der havde vundet eller tabt i et Væddemaal. Appelinstanten, Landsoverretten i Köln, derimod mente at maatte se Sagen under en anden Synsvinkel. Den nægtede ikke, at Hoensbroech vilde have retslig Krav paa den udlovede Sum, *dersom* han havde bevist sin Paastand; og *om han havde det*, kunde *Domstolen* afgøre uden særlige Fagkundskaber og uden sagkyndiges Skøn.

Kendelsen gik Hoensbroech stik imod; den lød paa, at *intet* af alle de Citater, som han havde støttet sin Klage til, idtrykkeligt, om end med andre Ord, lærte den Grundsætning, om Hoensbroech paastod, alle lærte.

Selv jesuitfjendske Blade kunde ikke andet end bifalde den Dom. »Strassburger Post« skrev derom: »Stridsspørgsmaalet mellem Dasbach og H. er afgjort imod Hoensbroech ved en saglig Kendelse, hvis Logik der ikke kan siges noget imod. Og vi er overbeviste om, at ikke heller et Tribunal af sagkyndige kunde have afsagt en anden Kendelse end Landsoverretten i Köln.« Et andet »liberalt« Blad, »Frankfurter Zeitung«, skrev 9de April 1905: »Naar en saa afgjort Modstander, som Grev Hoensbroech er, der raader over et ligefrem forbavsende Kendskab til den paa-gældende Litteratur, fremlægger sit Materiale for Offentligheden tredje Gang, maa det vel antages, af det *indbefatter alt, hvad der paa nogen Maade lader sig sammensanke*. Det er netop af den Grund, at vi ikke kan andet end sige: naar det er umuligt at sammensanke mere, end hvad der nu foreligger, saa kan det betragtes som *fastslaaet*, at Jesuiterne *ikke* har lært Sætningen: Hensigten helliger Midlet; thi, hvad det med Rette er bleven fremhævet af Overretten: ingensteds findes den udtalt som almengyldig Sætning.«

Ja, den Slutning er ganske logisk: Eksjesuiten Paul Grev Hoensbroech har ikke været i Stand til i hele den jesuitiske Litteratur at opspore et eneste Sted, hvor vedkommende Sætning læres udtrykkeligt trods hans Had til Or-

denen, trods hans forbavsende, mageløse Belæsthed i den jesuitiske Litteratur, uagtet ikke blot en Gevinst paa 2000 Gylden, men ogsaa hans Ære stod paa Spil.

Altsaa gives der *virkelig ikke et eneste saadant Sted*, og Pastor J. Th. Sadolin tager fejl, naar han mener, at i denne Sag staar Paastand *endnu* mod Paastand, og at han *endnu* maa henholde sig til protestantiske Theologers Udtalelser i denne Sag. P. P.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Søndags, d. 10. April, meddelte den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke Firmelsens h. Sakramente til 28 Drengene — hvoriblandt nogle Elever fra St. Andreas Kollegiet — og 21 Piger.

— Den herværende spanske Gesandt *Don Juan Riano y Gayangos*, som ved sin flittige og navnlig punktligt Deltagelse i Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke gav et overmaade opbyggeligt Eksempel, er bleven forflyttet til Washington og har forladt Hovedstaden for at begive sig paa sin nye Post.

— Vi henleder Opmærksomheden paa *Crescendo's* Fest paa Onsdag Aften til Fordel for *Ungdomsværnets* Virksomhed. Der vil bl. a. blive opført »Skærmysler« af *Gustav Wied*, hvilket sammen med den gode Musik og Sang, der uden Tvivl vil blive budt, nok vil skaffe fuldt Hus til Festen.

Roskilde. Ogsaa vor lille Menighed har i Aar haft den store Glæde at fejre Hvide Søndag, idet tre af vore Smaapiger for første Gang gik til Herrens Bord. Vor nidkære Sognepræst havde gjort alt for at gøre Dagen saa festlig og højtidelig som mulig, hvilket lykkedes i fuldt Maal. Levitmissen, som celebreredes af d'Hrr. Pastor *Kerckhoffs*, *Knaben* og den nysankomne Pastor *Brower*, ledsagedes af Orgel og Blæseinstrumenter og Søstrenes smukke Sang.

Fredericia. Hvide Søndag modtog 10 Drengene og 16 Piger deres første h. Kommunion i den herværende Menighed. Hr. Pastor *Schreiber* talte til Børnene over Ordet: »Bevar, hvad du har, at ingen skal tage din Krone«, og gamle og unge var lige grebne ved den skønne Fest.

Vejle. Den herværende katholske Afholdsforening *St. Norbert* har højtideligholdt Biskoppens Jubilæum og Sognepræstens Navnedag ved en lille Festlighed d. 5. ds. Kirkeforstander *Grünberger* og Foreningens Formand *Hansen*

holdt Taler til Sognepræsten og overrakte ham Gaver til den nye Kirke, der agtes opført. Dagen efter var ogsaa Skolens Ungdom samlet til en lille Fest, ved hvilken der ligeledes skænkedes en Pengegave til den nye Kirke (S. P.)

Rom. Mr. Roosevelt, hvis Loyalitet overfor Katholikker er velbekendt, har haft et lille Sammenstød med Pavehoffet. Da den tidligere Vicepræsident i De Forenede Stater, *Mr. Fairbanks*, minder *Dagens Nyheder* om, for nogle Maaneder siden besøgte Rom, ønskede han bl. a. at blive modtaget i Audiens af Paven, og der blev truffet Aftale om en saadan. I sidste Øjeblik kom der imidlertid Besked fra Vatikanet, at man alligevel maatte frabede sig det paa-tænkte Besøg, og man lagde ikke Skjul paa, at Grunden til dette ret opsigtsvækkende Skridt var en Tale, Fairbanks Dagen forud havde holdt i den amerikanske Methodistkirke i Rom. Fra denne Kirke udgaar den hidsigste Propaganda mod Pavedømmet, og man kan altsaa ikke nægte, at det var grov Taktløshed af Fairbanks at optræde som Agitator her samtidig med, at han søgte en Sammenkomst med den katholske Kirkes Overhoved. Da nu Roosevelt fra Afrika gennem den amerikanske Gesandt i Rom anmodede om en Audiens hos Paven, indløb der fra Forstanderen for det amerikanske Kollegium i Rom, Monsignore Kennedy, følgende Svar: »Den hellige Fader glæder sig meget til at modtage Oberst Roosevelt d. 5. April og haaber, at ikke et lignende Tilfælde som det med Fairbanks skal hindre Modtagelsen.« Det var ikke meget diplomatisk, navnlig overfor en Mand med en saa selvbevidst Karakter som R.s; denne svarede da ogsaa tilbage, at han ganske anerkendte Pavens Ret til at modtage eller afvise audienssøgende, men ikke kunde gaa ind paa Betingelser, som indskrænkede hans personlige Frihed. Pavehoffet fastholdt imidlertid denne Betingelse, og Roosevelt annullerede saa telegrafisk sin Anmodning om Audiens. At Paven ikke kunde handle anderledes, kan der ikke være Tvivl om. Uheldigt var det kun, at det tidligere Tilfælde var gaaet forud; ellers havde sikkert Roosevelts Møde med Paven fundet Sted til Gavn og Glæde for alle Parter.

Italien. Igennem flere Blade, især i Provinsen, har der gaaet nogle uhyggelige Fortællinger om Munkenes Forhold i *Tre Fontane* i dette Land. Skønt det paa Forhaand var at antage, at Historien beroede paa Bagvaskelser, er det dog interessant at læse *Roskilde Avis* for den 8. ds.; thi deri oplyser Baronesse *Rosenørn-Lehn* Sammenhængen, som er ganske betegnende: de fleste af de Munke, der beskyldtes for Kæresteforhold, anonym Brevskriften til Kejseren af Tyskland og andre stygge Ting, slet ikke — er til, at de er opdigtede Figurer af onde Menneskers Fantasi.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Vikariats-Komiteens Regnskab for 1909.

(7. Regnskabsaar).

INDTÆGT:	UDGIFT:
Kassebeholdning f. f. Aar 26,55	Udbetalt i <i>Understøttelse</i>
Fire <i>Kvartals-Kollekter</i> i	til følgende Missioner:
Vikariatet ved den Apo-	Aarhus (til Kirkens
stoliske Vikar 1121,68	Reparation..... 125,00
Fra <i>Lokalkomiteerne</i> :	Bornholm (til en Mis-
Aarhus 33,50	sionsrejse) 50,00
Esbjerg..... 119,41	Esbjerg (til en ny Kirke) 300,00
Fredericia 84,50	Fredericia (til Afbet. af
Køge 11,00	Gæld paa Skolen) .. 100,00
København & Omegn. 244,25	København (Fredeb.) (til
Do. do. (Nørrebroafd.) 1125,25	Missionsudgifter ... 100,00
Do. do. (St. Andreas	København (Nørrebro)
Kolleg.) 15,75	(til en ny Kirke).... 1200,00
Odense 90,00	København (Sundby) (til
Ringsted 22,00	Afbet. af Gæld)..... 200,00
Roskilde 42,00	Køge (til Missionsudg.) 100,00
Silkeborg 12,00	Næstved (do. do.) 150,00
Slagelse 3,00	Odense (til Afbet. af
Svendborg 62,00	Gæld) 250,00
Indvundne Renter 26,01	Ringsted (til Missions-
	udgifter) 200,00
	Roskilde (til Afb. af Gæld) 150,00
	Slagelse (til Missionsudg.) 100,00
	Diverse Udgifter 5,60
	Kassebeholdning til n. Aar 8,30
Kr. 3038,90	Kr. 3038,90

Idet vi herved fremsender ovenstaaende Regnskab, som under 25. Marts er blevet godkendt af Foreningens *Overbestyrelse* i Paderborn, takker vi hjerteligt alle dem, som i det forløbne Aar saa trofast har virket for Foreningens Formaal, og anmoder dem om ogsaa i det kommende Aar at ville virke med ligesaa ufortrøden Iver som hidtil. Da det Arbejde, som Foreningen udretter, i saa høj Grad betinger hele Missionsarbejdets Trivsel og Fremgang, anser vi os for berettigede til at udtale, at det bør være en Æressag for hver Menighed her i Landet, hvor lille den end monne være, at tage Del i dette Arbejde. Vi imøde-se med Længsel det Tidspunkt, da det af alle danske Katholikker, som nyder godt af Kirkens Virksomhed blandt os, betragtes som en naturlig Taknemlighedspligt at yde Gengæld ved at staa i Ansgarius-Bonifacius-Foreningen og hver efter Evne og Lejlighed virke med til dens Formaal.

København, den 29. Marts 1910.

Vikariats-Komiteen:

A. Neuvel,
Formand.
Jos. L. M. Hoffmann,
Kasserer.

H. Gamél,
Sekretær.
A. V. Günther,
Revisor.

Opfordring.

St. Annæ Kirkeskole arbejder bestandig under meget vanskelige Forhold. Skønt al Undervisning for Tiden ydes gratis af d'Hrr. gejstlige og Søstrene, er Skolen stadig i Penge nød, idet kun de færreste af Elevernes Forældre har Raad til at betale Skolepenge og endnu langt mindre økonomisk Evne til at anskaffe de nødvendige Lærebøger, Skrivebøger og øvrige Rekvisiter. Desuden trænger Skolen haardt til Undervisningsmateriel, Kort etc.

For at raade Bod paa disse for den opvoksende katholske Ungdom saa sørgelige Forhold har St. Annæ Menighedsforening besluttet i Pintsedagene (15. og 16. Maj) at afholde en Basar i Skolens Lokaler. Da alt Arbejde herved ydes gratis, og da man fra forskellig Side har faaet Tilsagn om Støtte, haaber Foreningen ad denne Vej at kunne tilvejebringe en Fond, hvoraf de for Skolen mest paatrængende Udgifter kan atholdes.

I den Anledning opfordrer St. Annæ Menighedsforening herved alle Trosfæller om at komme den til Hjælp, enten med Gaver til Basaren, kontante Bidrag eller paa anden Maade, samt ændelig ved i Pintsedagene at aflægge Basaren et Besøg.

Bidrag modtages med Tak af d'Hrr. gejstlige ved St. Annæ Kirke samt af Foreningens Sekretær, V. René-Lassen, Hans Bogbinders Alle 4¹ S.

Brevkasse. »Kan der meddeles kirkelig Velsignelse af et borgerligt Ægteskab, som er indgaaet mellem to Ikke-Katholikker, af hvilke den ene el. begge Parter senere konverterer — og hvilken Betragtning gør Kirken i det hele gældende i et saadant Forhold?«

N. N.

To Protestanternes Ægteskab er fuldgældigt og uopløseligt, hvad enten det er indgaaet i protestantisk Kirke eller paa Raadhuset, naar der ingen Ægteskabshindringer foreligger. Bliiver De eller Deres Ægtefælle Katholik, kan De godt faa deres Ægteskab vel-signet ved Kirkens Bøn; og det vil ogsaa være smukt; men for Ægteskabets Gyldighed er det ikke nødvendigt.

Red.

Katholsk Ungdomsværn.

Glem ikke at indsende de Dem tilstillede Brevkort!
Ungdomsraadet.

Til Fordel for Ungdomsværnet
indbyder

„Crescendo“

til Aftenunderholdning og Bal Onsdag d. 20. April 1910 Kl. 8¹/₂
Aften i Prins Vilhelms Palæes store Sal, St. Annæ Plads 13.

Billetter à Kr. 1,50 & 1,00 faas hos d'Hrr. Præster v. d. Kettenburg, Günther, Ronge og Schmiderer samt hos Hr. Bæklund, Frederiksberggade 34, Hr. Schütten, Pilestræde 4, og Hr. Husson, Stenosg. 5. Tlf. Vester 787 x. NB. Intet Baltegn

Det stiftede aarlige *Requiem* for afd. Frk. M. Kozlowski og hendes Familie finder Sted i St. Ansgars Kirke Torsdag d. 21. April Kl. 8¹/₄.

Skrivelsen med undertegnede's Navn, angaaende Stemningen af et Harmonium i den katholske Kirke i Ringsted, som muligvis fremvises af Hr. H. V. Bech af København, bedes ikke opfattet som en *Anbefalingskrivelse* fra min Side.

J. Wijnen,

Sognepræst i Ringsted.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67¹ o. G. Søndag d. 17. April Kl. 7. Foredrag af Hr. stud. med. E. Jensen: J. L. Heiberg. — Sangprøven bortfalder. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 17. April. 3. Søndag efter Paaske. **Josephs Værnefest.** — **M. 18.,** Ansgar, Biskop og Bekender. — **Tl. 19. og O. 20.,** Ferialdage. — **To. 21.,** Anselm, Biskop og Kirkelærer — **F. 22.,** Soter og Cajus, Martyrer. I Højmessen: **Marias Bebudelse.*)** — **L. 23.,** Georg Martyr.

Søndag d. 24. April. 4. Søndag efter Paaske. Fidelis af Sigmaringen, Martyr.

*) Paa Marias Bebudelse (Fredag efter 3. Søndag e. Paaske) holdes i alle Kirkerne Gudstjenesten som paa Søn- og Helligdage.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag d. 17. April Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag d. 20. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Konfirmand-Fest.

Søndagen d. 24. April Kl. 8 Aften afholder »Katholsk Ungdomsværn« en Fest i Citys Lokaler (Citygade 23) for Aarets Konfirmander (Foredrag, Sang, Musik, Kaffe). Adgang uden Betaling for Konfirmanderne og deres Forældre. Garderobe gratis.

St. Ansgars Kirke.

Mandag d. 18. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ vil der blive afholdt en højtidelig Sjælemesse i St. Ansgars Kirke for Menighedens fhv. Sognepræst, afdøde højærv. Hr. Dechant **Konrad Freund** i Osnabrück.

Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed.

Rettelse.

Vincentskonferensernes andet Generalmøde er paa Grund af Firmelsen i Rosenkranskirken udsat til 4. Søndag efter Paaske, d. 24. April.

Rosenkranskirken.

3. S. efter Paaske d. 17. April. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn. Kl. 5 Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Kollekt.

3. Søndag efter Paaske afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 24. April sin Hoved- og Titularfest (Marias Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med *Fælleskommunion* i *St. Ansgars Kirke*; sammesteds Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. Sialm, Stenosgade 4.

Mandag d. 25. April Møde i Stenosgade Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Francisci III Orden har Møde i St. Knuds Kapel Tirsdag d. 19. April Kl. 8 Aften.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion *Fredag d. 22.* (Marias Bebudelse) i St. Ansgars Kirke Kl. 8. — I Navne-Fortegnelsen staar fejlagtig anført d. 22. Maj.

† At min kære Hustru **Pernilla Raith**, født **Bengtson**, er indgaaet til den evige Hvile, Lørdag d. 9. April, vel forberedt ved de hh. Sakramenter, bekendtgøres herved

C. Raith.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglaeder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4 Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 17.

Søndag den 24. April.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — The Catholic Encyclopedia. — Et Brev om den katholske Højskole. — En Replik. — Brev fra Roskilde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Næstved, Tyskland. Palæstina. Asien. — Oversigt over Kollektterne i 1909. — Regnskab for Aftenunderholdning. — Rosenkranskirkens Sogn. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

25.

Jesu Bortgang.

„Det er eder gavnligt, at jeg gaar bort,“ siger Herren til sine Disciple (Joh. 16,7).

Til Trods for al den Undervisning, Disciplene havde modtaget af Jesus, var deres *Tro* endnu saare svag. De havde kun ringe Forstaaelse af Frelserens ophøjede Lærdomme. Endnu i sidste Øjeblik, før Jesus opfor til Himlen, spurgte de ham: »Herre, vil du paa denne Tid genoprette Israels Rige?« (Ap. Gern. 1,6). De manglede den rette Opfattelse af Messiasriget.

Som det netop fremgaar af dette Spørgsmaal, var deres *Haab* endnu kun alt for meget henvendt paa timelige Goder, og deres *Kærlighed* trængte i høj Grad til at lutres. Vel elskede de Jesus inderlig, men deres *Kærlighed* var dog mere jordisk end himmelsk, mere menneskelig end guddommelig. Den var heller ikke stærk nok til at kunne

taale en alvorlig Prøve. Ogsaa *efter* Jesu Opstandelse lukkede de Dørene af Frygt for Jøderne.

Der skulde altsaa mere til end Jesu Opstandelse for at fuldende Apostlenes Tro, Haab og Kærlighed. Herren skulde helt bortrykkes fra deres Øjne, for at deres jordiske Forventninger kunde tilintetgøres og deres Forhaabninger vendes opad. Deres Tro maatte berøves dens jordiske Støtte; de skulde »tro, men ikke se«, og deres Kærlighed skulde forklares, aandeliggøres og fortjenstliggøres.

Imidlertid kunde alene Jesu Bortgang ikke frembringe denne Virkning paa Apostlene, men det, som var betinget af Jesu Bortgang: den Helligaands Komme. Derfor sagde Jesus: »*Thi gaar jeg ikke bort, vil Trøsteren ikke komme til eder, men naar jeg er gaaet bort, vil jeg sende ham til eder*« (Joh. 16,7).

Jesu Bortgang var altsaa nødvendig for Forløsningsværkets Fuldendelse. Ligesom Gud Fader i Begyndelsen ved Ordet, Sønnen, skabte Himlen og Jorden som et Kaos, og den Helligaand svævede over det og udformede Verdensaltet i dets Skønhed og Orden. saaledes skulde Guds Aand ogsaa fuldende den anden, den aandelige Skabning, Kirken, som Faderen havde iværksat ved Sønnen. Men hvis Jesus ikke var gaaet bort, var den Helligaand ikke kommen; derfor var det gavnligt, at Jesus gik bort: Disciplene skulde ligefrem ikke mere have noget synligt at holde sig til.

De Trøstens Ord, Jesus talte til sine Apostle, er endnu af største Betydning for os. Netop fordi Jesus ikke synlig vandrer iblandt os, er vi ved den Helligaands Naade i Stand til at øve Tro, Haab og Kærlighed paa en fortjenstfuld Maade: *Troen*, idet vi holder hans Lære for sand, skønt vi hverken ser ham eller hans Undergerninger; *Haabet*, idet vi sikkert stolep paa, at Christus er kommen til Verden for at forløse os og ved sin Kirke føre os til Himlen; *Kærligheden*, idet vi elsker Jesus med en overnaturlig Hengivenhed.

Den Kendsgerning, at der endnu stadig er Millioner af Mennesker, der er i Besiddelse af disse guddommelige Dyder, er et kraftigere Bevis for Christi Guddom og hans Læres og Kirkes guddommelige Oprindelse og Vedvaren, end hans fortsatte synlige Tilværelse paa Jorden kunde være.

G. Schmiderer.

The Catholic Encyclopedia.

6. Bind.

Bog anmeldelse ved Niels Hansen.

Med en sjælden Præcision skrider denne store Haandbog frem med Bind efter Bind; der synes at komme 2 eller 3 Bind hvert Aar. Nærværende sjette Bind ligner ganske sine fem Forgængere; det er nøjagtig 800 Sider stort, er forsynet med mange og ypperlige Illustrationer og byder en Række højst læseværdige Artikler og Afhandlinger fra omtr. Begyndelsen af Bogstavet F til omtr. Slutningen af det følgende Bogstav. Om det virkelig bliver muligt at afslutte Værket med de planlagte femten Bind, synes næsten at være tvivlsomt efter den Plads, som alene Alfabetets syv første Bogstaver indtager; efter et løseligt Skøn skulde man snarere vente tyve Bind end de projekterede femten.

I nærværende Bind falder to saa interessante Stykker som Afhandlingerne om Frankrig og Tyskland, hvoraf den første omfatter 38, den sidste 54 Sider. Det vil sige, at et Land som Tyskland indtager saa stor en Plads, som svarer til c. 160 Sider i *Nordisk Ugeblad*. Afhandlingen om Frankrig frembyder ogsaa megen Interesse, ikke mindst, fordi den er ført saa sent ned som til 1908. Vi faar f. Eks. at vide, at af de 32093 Præstegaarde, som findes i Frankrig, var endnu i Oktober 1908 de 3643 i Sognepræsternes gratis Besiddelse, medens der maatte betales Leje af de andre til Kommunerne. Der findes ogsaa en interessant Udredning af, hvorledes den franske Kirke har ordnet sine økonomiske Forhold, en saare vanskelig Sag, da Staten berøvede den al pekuniær Støtte, efter at den havde plyndret den for store Rigdomme og fortsatte med Plyndringen af det lidt, der var tilbage. Et tredje Land, som ogsaa falder indenfor dette Binds Rammer, er Grækenland, der ikke fylder mindre end 41 Sider. Her er ogsaa mange interessante Ting at faa noget at vide om, som det ellers ikke er let at faa Kendskab til. Man hører om de mangfoldige Skismaer og Stridigheder indenfor de saakaldte græsk-orthodokse, af hvilke Bulgarernes Skisma fra 1872

er det største. De »græsk-ortodokse« sætter ikke særlig Pris hverken paa Katholikker eller Protestanter; men de bulgarske Skismatikere hader de mest af alle

Theologi, Kirkehistorie, Geografi og Kunst er de fire Emner, der med særlig Forkærlighed behandles i det smukke Værk; Sprog- og Naturvidenskab tages der intet Hensyn til, med mindre disse Videnskabers Resultater i en eller anden Retning kan have direkte Forbindelse med de kristne Troslærdomme. Og ikke mindst Kunsten, baade som Bygnings-, Maler- og Billedhuggerkunst, spiller en fremtrædende Rolle. Saaledes fortælles der paa 15 Sider, forsynede med 24 Illustrationer, om den gothiske Bygningskunst. Det hedder i denne Artikel: »Gothisk Arkitektur og gothisk Kunst er det æsthetiske Udtryk for den Periode af Europas Historie, da Hedenskabet var blevet udryddet, da den klassiske Civilisations Traditioner var forglemt, da de barbariske Horders Indfald var blevet slaaet tilbage eller de selv kristnet og optaget i Samfundene, og da den katholske Kirke havde grundfæstet sig, ikke alene som den eneste aandelige Magt, men ogsaa som den øverste Herre over Kongernes og Folkenes Skæbne.«

Foruden hvad der fortælles om de forskellige Landes geografiske Forhold under disse selv, findes der en interessant Afhandling om det hellige Lands Geografi med en udtømmende, næsten overvældende Indholdsfortegnelse over alle de geografiske Navne, der forekommer i den hellige Skrift. Derefter følger en anden Afhandling om Geografi, nemlig om denne Videnskabs Forhold overfor Kirken 'Tiderne igennem.

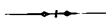
Af lange theologiske Afhandlinger findes der naturligvis en Mængde. Om Gud er der en smuk Afhandling med mange interessante Enkeltheder, f. Eks. om Oprindelsen til Guds Navn i de forskellige Sprog, om Forudbestemmelse til evigt Liv og evig Død, hvor Forfatteren ikke slutter sig til Thomismens Anskuelse, om Guds Egenskaber; men paa den kristelige Lære om Guds Væsen kommer Forfatteren ikke ind; det vil sikkert først findes under Afhandlingen om Treenigheden. 25 Sider fylder Artiklen om Naaden, hvor der gøres Rede for de forskellige bitre Stridigheder, som Naadelæren til Tider har givet Anledning

til. Iblandt de talrige Værker, der ved denne Artikel som ved saa mange andre henvises til, findes ogsaa anført *Krogh-Tonnings* smukke Værk, som han skrev paa Tysk: *Naadelæren og den stille Reformation*.

Men det er ikke muligt at blive ved at henvise til flere Artikler. Værket er af saadan Natur, at det for enhver med religiøse og litterære Interesser afgiver en underholdende Læsning. Nærværende Anmelder har haft Lejlighed til at udlaane flere Bind af Encyclopædien til en Amerikaner, der havde et længere Hospitalsophold her i Landet, og han læste Time efter Time, 5—6 Timer daglig somme Tider, i den fortrinlige Bog. Desværre er der jo ikke mange af Ugebladets Læsere, der kan gaa hen og gøre ligesaa, men der er i alt Fald Haab om, at de snart kan gaa op paa det Kongelige Bibliothek og i dettes Læsestue gøre Brug af *The Catholic Encyclopedia*.

Et Brev om den katholske Højskole.

Højærværdige Hr. Pastor N. N.!

Tillad mig at besvare Deres venlige Forespørgsel med Hensyn til »Højskolen« her i Bladet, som ogsaa andre har ønsket at faa lidt nærmere Besked om; med det samme er der Lejlighed til at knytte en og anden Bemærkning til de allerede fremkomne Indlæg i Ungdomssagens Drøftelse, og sidst, men ikke mindst, fremkommer denne offentlige Besvarelse for om mulig at fremkalde Tilslutning eller begrundet Modsigelse til Gavn for Planens Virkeliggørelse.

De har allerførst saa evig Ret, naar de tvivler paa Muligheden af at starte en rigtig Højskole med 3-maanedlige Karleskoler og 6-maanedlige Pigeskoler, men det var nu heller ikke Meningen; maaske lader det sig gøre ad Aare,

hvem ved, hvad Fremtiden bærer i sit Skød? Højskole-Betegnelsen var anvendt i den Forstand, man nu bruger her i København, nemlig om Aftenkursus, hvor Deltagerne gennem Foredragsserier oplyses paa bestemte Omraader i bestemt Aand.

De tekniske Skoler, de kommunale Fortsættelseskursus og Købmandsskolen byder de unge Videreuddannelse i Tegning, Regning, Skrivning, Bogholderi og Sprog. Foredragsforeninger og de saakaldte Højskoler byder Byens Ungdom flere ugentlige Foredrag af oplysende og belærende Natur; der tales om historiske, sociale, politiske, økonomiske Forhold i Fortid og Nutid, i Udland og Indland; man faar al den Oplysning, man kan ønske sig om geografiske og naturvidenskabelige Undersøgelser, de nyeste Opfindelser og navnlig om Kunst og Litteratur; i et Par kristelige Foreninger tales der om Religion, ofte med stor Virkning, om end mer eller mindre protestantisk; *ingen Steder kan vor Ungdom, den katholske Ungdom, faa sin Skoleviden om Kirke og kirkeligt Liv suppleret.* I Skolen har de unge kunnet erhverve sig Kendskab til Religionens Krav og Forbud, til det gamle og det ny Testaments Historie. Ved de fra Historieundervisningen lidt Besked med enkelte Afsnit af Kirkens Historie, som de første Aarhundreders Forfølgelser, Kristendommens Indførelse i Norden, Korstogene og — Reformationen, saa er det store Ting, men det er dog lidt, altfor lidt i Forhold til al den Viden, de fyldes med om verdslige Forhold.

De unges *Forstand* maa have sit *katolske Indhold*; medens deres *Vilje* til det gode, til at overvinde al Fristelse til ondt skulde vedligeholdes og styrkes i Kongregationen og gennem Søndagens Prædikener, tilfalder der en eventuel Højskole, foruden det at forøge den *religiøse Viden*, Uddannelse af den *katholske Følelse og Fantasi*. Ja, vær ikke bange, Hr. Pastor, det er ikke »Følelseskristne«, der skal uddannes, ikke fantastiske Løsgængere. Men det er jo saa, at Mennesket er ikke bare Forstand og Vilje, men ogsaa Følelse og Fantasi; vil ikke vi lægge Beslag paa de Sider af Aandslivet, saa er der andre, der heller end gerne kommer Ungdommens Trang imøde paa de Omraader; ustandselig appelleres der i Blade og Bøger til Følelse og Fantasi; medens

den kristne Opdragelse let bliver negativ paa de Omraader og bare indprenter Eleverne, hvad de ikke maa — omfatte med Følelsen og beskæftige Fantasien med. Og dog staar de unge Hjerter fulde af Spørgsmaal om, hvad de maa holde af — og sværme for — og begejstres for — og drømme om og længes efter. Vi ved jo dog alle, det kun er de færreste, hvis Hunger stilles med Evighedshaab alene; de unge har jo dog et langt Liv foran sig — det venter de i det mindste.

Behøver vi nu at være i Forlegenhed med, hvad vi skal beskæftige de unge med? Maa vi lade dem Dagen over passe deres Forretninger, adsprede sig med Avislæsning og ganske aandløse Fornøjelser og være glade til, naar disse Fornøjelser ikke er syndige? Kan vi være tilfredse, naar de lever som »Verdens Børn« Ugen igennem, naar de blot kommer til Messe om Søndagen? Det er lovlig beskedent. Vi vil faa at se, at hvor der en Tid lang var ulmende Gløder, er der snart kun en udbrændt Askehob. Kammeraterne paa Arbejdspladsen, i Fabrikken og Værkstedet nedbrød med deres Spot alt, hvad Skolen havde bygget op; og altfor ofte kunde eller vilde Hjemmet ikke øve den modsatte Paavirkning.

De undrer Dem over, saa mange »falder fra«. Ja underligt var det, om de blev Protestanter, men det er jo slet ikke Tilfældet. Ene blandt lutter vantro smittes de af Giften, eller de generer sig for de andres Latter, de bliver lunkne i at opfylde deres Pligter, mer og mer efterladende, indtil til sidst et eller andet utilladeligt Forhold bringer det fuldkomne Brud med alt kirkeligt Liv. Mange skrøbelige Kar er søndrede, endnu mange fler var uhjælpelig fortabte og ikke mer til at klinke, om ikke Guds virksomme Naade greb ind, al menneskelig Beregning tiltrods; men det har vi ingen Ret til at regne med, uden netop hvis vi gør; hvad vi er bleven i Stand til at gøre. *Vi maa og vi skal bibringe de unge al den katholske Oplysning*, ikke som de ønsker — det er nok muligt, deres Ønsker er beskedne i saa Henseende — nej, som *vi paa nogen Maade kan*. Og hvordan lader det sig gøre uden gennem det levende Ord, gennem Foredrag, ved saadan en Højskole?

Og Emnerne for Foredragene? Ja, ærlig talt, det er

vist slet ikke Hovedsagen. Hovedsagen er *Aanden*, den *katholske Aand*, som Talerne skulde forstaa at meddele deres Tilhørere; den kunde ikke være *for katholsk, ikke katholsk nok* her, hvor næsten alle andre Paavirkninger gaar den imod. De unge skal mores og underholdes for hver Gang inderligere at fæstnes til den Kirke, som de ved Guds Naade tilhører. For dog at angive Midlerne hertil kunde jeg tænke mig en Serie Foredrag, som fremførte den hele Kirkehistorie i gribende, letfattelige Billeder, den 2000-aarige Strid mellem Guds Rige og Mørkets Magter, lige fra Katakombernes blodige Forfølgelser til vore Dages ublodige, men lige saa farlige. — Eller maaske vilde man foretrække at belyse en enkelt Stortid i Kirken fra alle Sider og paavise, hvorledes det stærke Kirkeliv præger alle Sider af Samfundslivet. — Side om Side med saadan Serie kunde der gaa en Række Skildringer af Mænd og Kvinder, hvis Liv og Virken var ligesom Kirkens Liv i højeste Potens. Man kunde tale om den hellige Paulus og Augustinus; om de store Paver Gregor den Store og Gregor den 7.; de hellige Ordensstiftere Franciscus og Dominicus; Læreren for alle Lærere, den hellige Thomas af Aquin; Frankrigs store Kong Ludvig og Jeanne d'Arc; Stifteren af Jesu Selskab, den hellige Ignatius, og hans Fælle, Hedningenes Apostel Franz Xaver; den mystiske Rose, Terese af Avila o. s. v. lige ned til vore Dages Vianey, Don Bosco, Anna Cathrine Emmerich og Clemens Hofbauer. —

Men ogsaa Skildringer af det katholske sociale Arbejde har Bud til en Ungdom, som hver Dag læser, at kun Socialdemokrater har Øre for de fattiges Klager. — Eller skulde det mon være overflødigt at tale om den katholske Videnskab i et Land, hvor Pressen daglig forsikrer, at Videnskab og Kristendom er uforenelige? — Der er ingen Mangel paa katholske Emner, man kan hente dem fra *Kirkens Kunst*, fra dens intime Liv i *Liturgien*, fra dens ydre, stadig ungdomsfriske i *Missionerne*. Aa, den Ungdom, som ikke gribes og røres af de simple Missionsberetninger, den Ungdom er der ikke meget at stille op med!

De vil have Besked paa, om det er Tanken at holde Foredrag hver eneste Aften, om Højskoletanken kun skal virke gennem Foredrag. Nej, saa galt er det dog ikke:

Foredragene skal være Kernen i Skolens Arbejde, men kun lægge Beslag paa højst 3 af Ugens Aftener; een skulde gaa med Sangundervisning, een med Gymnastik og een i selskabeligt Samvær, muligt under Diskussion af alle Dagens brændende Spørgsmaal; det er Ugens 6 Aftener; den syvende hører Congregationen til. Men, skriver De videre, er det da ikke rent umuligt for de unge at komme til saadanne Foredrag, naar de skal passe Teknisk Skole, Købmandsskolen eller de kommunale Fortsættelsesskoler?

Jo, det kan ikke nægtes, om Vinteren lader det sig næppe gøre; man maa trøste sig med, at de, som er i en lidt modnere Alder, ogsaa er bedre skikkede til Højskoleundervisning. De ganske unge, de kan spille Komedie, de ved jo ikke noget bedre. Og hvorfor ikke? Hvis de spiller katholske Stykker, vil det maaske være den bedst mulige Belæring og Opbyggelse, baade for dem selv og eventuelle Tilskuere. De kunde jo endda spille for en lille Entré og saaledes gøre Gavn baade moralsk og materielt. Om Sommeren blev der maaske Lejlighed til at faa de yngste i Tale, helst i Forbindelse med raske Fodture eller Udflugter til katholske Mindesmærker, ved Musæumsbesøg og lign.

Det var nok en Parenthes, men en nødvendig, naar Tilhørernes Art skal bestemmes. Foredragene skal lægges an paa unge Mænd og unge Piger i 18-20 Aars Alderen med de Forudsætninger, som opfyldes af Eleverne fra vore Kirkeskoler; det vil næppe forhindre Eleverne fra de højere Skoler i at have Udbytte af at høre med, Forholdene er jo saadanne her, at heller ikke de Skoler kan yde nogen katholsk Uddannelse; naar det gælder de specielle katholske Kulturforhold, saa har man vist det eftersøgte Omraade, hvor de mindre bemidlede kan mødes med de mere velstillede i fælles Uvidenhed. Men mange ældre, baade Konvertitter og fødte Katholikker, skulde kunne hente sig fornøjelig og nyttig Oplysning paa Højskolen. Endelig vil man kunne henvise anderledestroende til Højskolens Foredrag, dér vil de kunne faa Indtryk af det virkelig katholske Liv, og mange vil tiltales og overbevises gennem de historiske Udslag af Kirkens Lære fremfor de rent abstrakte Beviser for dens Sandhed.

Men nu et Par Ord om Sagens rent praktiske Side. Hvor skal Højskolen drives?

Naturligvis i vor Forsamlingsbygning, i *Absalons Gaard* (?); Foredragene holdes i den store Sal; før og efter toner en af Ungdomssangbogens smukke Sange, sunget af et Hundrede kraftige Mands- og Kvindestemmer gennem det store, stemningsfulde Rum, og bagefter samles yngre og ældre, Lærere og Elever, i de hyggelige Opholdsrum enten for at tale sammen i det ene, eller i et af de andre for at læse Aviser, Tidsskrifter eller Bøger, for at høre lidt god Musik eller faa lidt Aftensmaad fra Afholdsrestauranten, der drives sammen med Hotellet i de andre Etager. . . . Naa, endnu har man jo rigtignok ikke lagt Grundstenen til Huset, men det varer næppe længe, Kravet om et Centrum for Menighedslivet er i stadig Vækst; dog noget Vand løber der i Stranden, inden en saadan monumental Bygning staaer færdig, og saa længe maa Højskolen bo til Leje et Sted, hvor man kan faa nogle Opholdsrum og en Foredragssal nogle Gange om Ugen; det er jo i hvert Fald nødvendigt at have nogle Lokaler til stadig Disposition for Ungdommen, som P. Günther paaviste i sit Foredrag paa Citymødet. Selv om der til at begynde med kun kunde holdes et enkelt Foredrag om Ugen, saa var det vel tilstrækkeligt til at gøre Erfaringer med Hensyn til Eleverne og deres Modtagelighed og — *Lærerkraefterne*.

De vil have, det skal være Lægfolk. Det maa være, hvem der vil, og hvem der kan, hvem der har de særlige Evner, der hører til at tale til netop en saadan Kreds. Det maa vist ikke være Folk, der ved alt for god Besked, de gaar hen og holder Forelæsninger, og saa falder de unge i Søvn og kommer maaske ikke mer igen. Skal de ikke alene holde sig vaagne, men varig paavirkes, saa maa der i Foredragene være en Begejstringens Lue, som lyser og brænder, selv om den saa skulde fortære nogle af de fedeste Fakta, som Eleverne alligevel ikke kunde beholde.

Det vil nok vise sig, der findes baade blandt læg og lærd nogle, hvis Evner gaar netop i den Retning. Her gaar baade den ene og anden og ruger over en Masse Viden, de unge kunde leve højt paa længe. Der er dem, som

drømte om at paavirke Masserne, men som Livet anviste en mere stilfærdig Virkefelt, nu er der Bud efter dem, nu kan de virkeliggøre deres Ønsker og bruge deres Kræfter; og der er dem, som selv nylig var Elever, som brænder af Sjæleiver og Utaalmodighed efter at tage fat, de kunde maaske gøre Forsøget til Gavn og Glæde for Elever og — dem selv.

Tror De ikke, Hr. Pastor, det endelig maa være tilladt at regne med forskellige af vore Provinspræster, naturligvis ikke som ordinære Lærere, men flere af dem vilde vel nok være tilsinds nu og da at tale paa Skolen; det maa da være forfriskende at skifte Tilhørere; der vilde komme mange saadan en Aften, hvor en af de Præster talte, vi jo ærlig talt misunder den lille Provinsmenighed. Det hændes jo heller ikke sjældent, her kommer fremragende katholske Personligheder fra Udlandet paa kortere eller længere Besøg. Naar vi har en Højskole, slipper en P. Wassmann, en P. Kugler, en P. Pesch, en Dr. Krogh-Tonning, en Abbé Rivière, en Abbé Lemire — for blot at nævne nogle af de sidste Aars bekendteste Gæster — os ikke af Hænde som nu. Vi maa formaa dem til at holde Foredrag der, og vi vil let faa det bekendt i Byen, de Navne vil trække Folk til Huse til Gavn for Ungdomssagens Kasse og endnu mer til Nytte for katholsk Oplysning indenfor og udenfor Menigheden.

Ja, nu har jeg prøvet at forme et Udkast til Højskolen, jeg beder Dem allerførst vise Sagen den Sympati, at De med Deres store Erfaring retter, hvad der synes dem forkert. Det samme vil forhaabentlig andre gøre, baade Folk med større og mindre Erfaring, naar det synes dem andre Veje var lettere og bedre at gaa, blot vi stiler mod samme Maal, nemlig det at hibringe Ungdommen *saa megen katholsk Dannelselse som muligt*; underbygge, konsolidere den Tro, som Johs. Jørgensen fornylig skrev de Ord om: *Af Svæklinge gør den Mænd, men af Mænd gør den Helle.*

April 1910.

Med ærbødig Hilsen

Mogens Ballin.

En Replik.

Tillad mig endnu en Bemærkning i »Nord. Ugebl.« i Anledning af Sætningen »Hensigten helliger Midlet«.

Det forhavser mig, at *P. P.* (se S. 264) kan mene, at Sagen er afgjort, fordi en *juridisk* Domstol har fældet sin Dom. Den Dom viser kun, at Sætningen ikke *udtrykkelig* læres i jesuitiske Skrifter.

Men dermed er Sagen langt fra afgjort. Det er jo en kendt Sag, at meget kan gaa Ram forbi ved en juridisk Domstol, medens det afgjort vilde falde, hvis Synspunktet ikke blot var formelt, men reelt, moralsk og aandeligt.

Skal den omtalte Sag derfor afgøres, maa det være en *theologisk* Domstol, der fælder Dommen. Og ved Undersøgelsen maa der tages Hensyn til, ikke blot hvad der *udtrykkeligt* læres, men ogsaa til hvad der kan *sluttes* af Udtalelser, den nævnte Sætning vedrørende, og endelig til den *Praksis*, som Theorierne har af født, og som har særlig Betydning for en ret Vurdering.

Hvis en saadan Domstol blev sammensat af Katholikker og Protestanter, er det vel tvivlsomt, om den vilde naa til Eenstemmighed. Grev Hoensbroech paastaar, at den omtalte Sætning er et Udtryk for jesuitisk Moral. Juridisk kunde det ikke bevises, men trods det kan han lige fuldt have Ret deri. Det er hans Overbevisning, efter det nøje Kendskab han har til jesuitiske Skrifter og jesuitisk Levevis. — Rimeligvis vilde nogle dømme som han, og andre ganske modsat. Men saaledes vilde Paastand komme til at staa mod Paastand. Hvilket til Dato er Tilfældet.

Maa jeg her tilføje, at naar katholsk Polemik oftest virker saa lidet overbevisende paa Protestanter og gør saa lidt Indtryk, trods alt det svære Skyts, der anvendes, saa er Grunden hertil den, at Argumentationen er saa formalistisk og juridisk. Alt synes at gaa op i Logik og Sofisteri, medens de aandelige og reelle Synspunkter ikke kommer til deres Ret. Derfor rammer det ikke en protestantisk, nutidsmæssig Tankegang, der spørger efter reelle Værdier.

J. Th. Sadolin.

Brev fra Roskilde.

Søndag Aften, den 17de, afholdt de herværende St. Laurentii og St. Mariæ Foreninger Fællesmøde med det aarlige Bestyrelsesvalg. I Aarets Løb er der tilkommet flere nye Medlemmer. I Anledning af Foreningernes Aarskifte overraktes en af alle herboende Medlemmer underskrevet Adresse til den højjærværdige Præses, Sognepræst Hr. Prior *Kerckhoffs*, i hvilken Foreningerne bragte ham en hjertelig Tak for hans Virksomhed baade som deres Stifter og stadige Vejleder. I Adressen hed det bl. a.: »I har skænket os mangfoldige aandelige Gaver og Glæder, nys føjede I en saadan til, som sent skal glemmes, nemlig den herlige Festdag, som vi med den hele Menighed frydedes ved i vor lille Kirke: *de smaa Børns første hellige Kommunion*. En særlig og varm Tak bede vi Eder modtage herfor! Et nyt Skridt er hermed tilbagelagt for Eders Missionsvirksomhed iblandt os, med Haab og Fortrøstning se vi hen til alle af den unge Slægt, der skulle arvtage vore Fædres Tro, som I har bragt til os. En oprigtig og ærlig Tak bringe vi Eder paa den unge Slægts saavel som paa vore egne Vegne. . . . Vor Tak er tillige Udtryk for den ubegrænsede Tillid, som vi nærer overfor Eders Vejledning og Styrelse i enhver Henseende . . . Vore inderligste Bønner opstige til Gud den almægtige Fader om med sin Velsignelse tusindfold at gengælde Eder al Eders selvforbyggende Faderkærlighed imod os.« Adressen sluttede med et »Længe leve vor højjærværdige Præses!« efterfulgt af kraftige Hurraraab. Den højjærværdige Præses takkede Foreningen i smukke og hjertelige Ord, idet han tillige udtrykte sin Kærlighed til sin Missionsvirksomhed her og til hele Menigheden, som han betragtede som sin egentlige Familie i langt højere Grad end den, han havde forladt i sit Fædreland for at vie sit Liv til Missionen. Denne Aften har sikkert tjent til at knytte Baandet mellem Præst og Menighed her fastere end nogensinde.

Den Fest, der som en Milepæl i Missionens Historie

her i Roskilde gav nærmeste Anledning til ovennævnte Adresse, Børnenes Førstekommunion, har gjort et uud-sletteligt Indtryk paa alle tilstedeværende, det mærker man Dag for Dag mere. Katholikker og anderledestroende er enige om at prise den som en af de skønneste Højtideligheder, de har overværet, og det vil ikke være af Vejen at fremdrage et Par Momenter fra den, som havde særlig og gribende Betydning for Menigheden: Daabsløfternes Fornyelse og Indvielsen til den hellige Jomfru. Under Højmessen forelagde Sognepræsten Børnene de hellige Trosartikler een for een, og med klar og frejdig Røst svarede de i Kor deres »ja vi tror!« Ved Aftenandagten talte Sognepræsten saavel til Forældrene som til Børnene, navnlig om Forsagelsens Løfter og om Forældrenes Pligt til at skærme Børnene, som han nu gav dem tilbage, helligede ved Sakramenternes Modtagelse. Især i vor tøjlesløse, forlystelsessyge Tid vil det være af Vigtighed for de unge Sjæle at have faaet en saa klar Forstaaelse af, hvad der menes med de Ord: »Satan, hans Væsen og hans Gerninger.« Kort sammenfattedes denne Forstaaelse i den Bøn, hvormed de derefter bekræftede Pagten, de havde fornyet om Morgenens; i denne Bøn udtalte de til Slut: »Ja, fordømt være Satan, Løgnens Aand, det Ondes Udbreder, Kirkens Fjende; fordømt være Satans Væsen, som er den fordærveriske Verden, dens Forfængeligheder, dens ødelæggende Grundsætninger, dens forføreriske Forlystelser; fordømte være Satans Gerninger, som er Syndens og Hjertets onde Tilbøjeligheder. Ja, før miste alt, end miste min Daabs Tro, før dø, end leve som Fjende af min Gud! Evige Fader, i Jesu Navn, skænk mig Troskab imod mine Løfter! O Maria, Bestandighedens Meder, forlad mig aldrig! Amen.«

Netop den her nævnte Henflyen til Maria som vor sikre Tilflugt for at opnaa Bestandighedens Naade indprentede Sognepræsten derefter saavel Børnene som Menigheden, og efter at en af den salige *de Montforts* Maria-salmer, oversat paa Dansk, var bleven sunget, bad et af Børnene en Indvielsesbøn til den hellige Jomfru (denne Bøn var ligeledes oversat efter den salige *de Montfort*). Der var næppe en Katholik i Kirken, som ikke med de

fromme Børn af sit inderste Hjerter gjorde denne Indvielseshandling til sin egen. Roskilde Menighed staar jo nu engang specielt under den hellige Jomfrus Beskyttelse.

En Ting, som den Dag og i det hele mere og mere bliver indlysende, er den, at vor Kirke er for lille. Naar Menigheden skal rummes og en stor Del Protestanter tilmed, og saa vore Sommergæster, de brave Polakker, kommer til, saa ikke blot kniber det med Pladsen, men der er faktisk slet ingen Plads tilovers, naar Klokken nærmer sig til Højmessetid. Roskilde er Centrum for *Compagnie de Maries* Polakmission, og paa alle Søndage fra April til langt ind i November ser man det tydeligt nok. Her er to Polakmissionærer, de højjærværdige Patres *Knapen* og *J. Houben*; førstnævnte har allerede i seks Aar virket utrætteligt for Polakkerne her i Landet; begge har de hver for sig gjort længere Ophold i Polen, ja, tilbragt mange Maaneder ad Gangen dernede, ikke blot for at tilægge sig Sproget, men ogsaa for at lære Polakkerne og deres hjemlige Forhold at kende. Deres Besøg i selve Sognene, hvor de Polakker har hjemme, der om Sommeren her i Danmark er deres Sognebørn, er af største Betydning for et velsignelsesrigt Arbejde iblandt disse. Dette er et meget omfattende og gennemgribende Arbejde; i alle, baade aandelige og timelige Anliggender er Præsten sine Polakkers Raadgiver og Hjælper; tillidsfuldt og barnligt kommer de til ham med alt. Er han hjemme her i Roskilde, staar hans Dør altid aaben, og navnlig om Søndagen er der en uophørlig Gaaen ud og ind hos ham fra den aarle Morgen til den sildige Aften. Nu forestaar Præsternes Rundrejser for at tilse de ca. 4500 Polakker, der er fordelt paa Gaardene i Jylland og Sjælland. Den Præst, der berejser Sjælland, vil dog altid være herhjemme i Roskilde om Søndagen, da de gode Folk strømmer hertil milevidt fra tilfods eller pr. Bane. Man føler ret, at Kirken er Polakkens andet Hjem; naar Messen og den polske Prædiken og et Bryllup eller flere er overstaæet, saa slaar de sig ret til Ro og opfylder Kirken med deres mere velmente end harmoniske Sang; jo oftere man hører deres Melodier, desto mere kommer man forøvrigt til at holde af dem. Nu glæder vore sjællandske Polakker sig lige

saa vel som vi Danske til Herrens Legemsfest-Processionen, til hvilken der fra Posen er bleven skænket den polske Mission her en meget smuk Fane med den Indskrift i deres eget Sprog: *De polske Arbejdere paa Sjælland*. De glæder sig ogsaa til den større Kirke, som den danske og polske Mission skal blive fælles om, og som vi alle længes brændende efter.

F. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Søndag d. 17. ds. meddelte den højærværdigste Biskop i Rosenkranskirken Firmelsens hellige Sakramente til 24 Dreng og 12 Piger. *Crescendo's* Kor, under Ledelse af Hr. Dirigent *Husson*, udførte den kirkelige Sang.

Mandag d. 18. ds. var det 50 Aar, siden det i alle, og ikke mindst katolske, Kredse velkendte Firma *Johs. Hoffmann & Søn* blev stiftet. Det var i en lille Butik i Pilestræde, den unge Johs. Hoffmann, der kun havde været faa Aar i Danmark, aabnede sin senere saa velkendte Paraplyforretning paa Købmagergade. Stifteren var i mange Aar — henad 30 — Kirkeforstander for St. Ansgars Kirke og udmærkede sig, som sine Sønner nu, ved sin store Interesse for alt kirkeligt Arbejde. Havde Hr. Johannes Hoffmann levet, vilde han til Sommer have kunnet fejre Guldbryllup med sin Hustru, Fru Therese Hoffmann i Valby.

I Onsdags d. 20. ds. afholdt *Crescendo* en overordentlig vellykket Aftenunderholdning til Fordel for *Ungdomsværnet*. Den store Sal i Prins Wilhelms Palæ var næsten fuld, og de tilstedeværende morede sig udmærket. *Skærmysler* af *Gustav Wied* gjorde stor Lykke og blev spillet overordentlig kvikt og fornøjeligt. Af den smukke Sang, baade Solo- og Korsang, kan maaske særlig Halvkorets stemningsfulde Præstationer fremhæves.

Næstved. Den 22-aarige galiziske Landarbejderske *Anna Ziewalla*, som den 15. April, Kl. 6¹/₄ Morgen, for-

ulykkede ved et hovedkulds Fald gennem en af Halm skjult, aaben Luge ned paa Kostaldens Cementgulv paa Førslvs-gaard, blev Mandag d. 18. April Formiddag begravet paa den ny Kirkegaard under stor Deltagelse baade fra hendes Landsmænd samt Godsejer Edvard Neergaard og Godsets Funktionærer og Beboere. Pastor, Dr. theol. *B. Hansen*, Næstved, celebrerede først en højtidelig Sjælemesse, under hvilken Polakkerne sang; derefter afhentedes Liget i Procession fra Lighuset paa den gamle Kirkegaard til den nye Kirkegaard, hvor Graven indviedes. Dr. *Hansen* holdt Lig-talen over 1. Kong. 20,3: »Sandelig, saa vist som Herren lever, og saa vist som din Sjæl lever, der er ikkun et Trin imellem mig og imellem Døden« og foretog derpaa Jord-paakastelsen.

Saa tolkede Godsejer *E. Neergaard* i dybtfølte Ord sin Grebethed over den ulykkelige Hændelse, der var forskyldt ved forskelliges Uagtpaagivenhed, og lovede at værne om Graven. Det var meget at ønske, at rette vedkommende sørgede for en Gensidighedskontrakt mellem Danmark og Galizien i Tilfælde af Arbejdsulykker. En Brøst i Lovgivningen medfører i dette Tilfælde, at den afdødes Forældre i Galizien ikke oppebærer de 2500 Kr., de vilde have faaet, om de havde været bosiddende og hjemmehørende her i Landet.

Sverige. Foreningen *Concordia Catholica* i Stockholm afholdt d. 12. ds. sit sidste Møde i denne Vinter. Friherre *G. Arnfelt* holdt et med stort Bifald modtaget Foredrag om den katholske Kirke i Danmark. Han paapegede den store Forskel mellem Danmark og Sverige med Hensyn til Religionsfriheden. Efter Mødet indtoges en fælles Soupé.

Tyskland. Elisabethssøstrenes mangeaarige Raadgiver, gejstlig Raad *Augustin* i Breslau, som har besøgt Danmark flere Gange, er blevet udnævnt til anden Viebiskop i denne By og har allerede modtaget den biskoppelige Konsekration. Sin Gerning som Søstrenes Raadgiver beholder han ogsaa som Biskop.

Palæstina. Den 10. ds. fandt Indvielsen Sted af den store nye katholske Kirke i Jerusalem, som den tyske Kejser har skænket Grunden til, og som ligger paa det Sted, hvor Jomfru Maria skal have draget sit sidste Suk. Prins *Eitel Friedrich* af Preussen var til Stede ved Indvielsen, som foretoges af den latinske Patriark af Jerusalem. Pastor *Slump* er sandsynligvis kommet saa hurtigt til den hellige Stad, at han ogsaa har kunnet overvære den smukke Fest.

Asien. *Sibirien*, engang Ruslands sørgelige Forvisningssted for saa mange, baade skyldige og uskyldige, er nu takket være det vældige Jernbaneanlæg, ved at aabne sig

for Vestens Handel og Civilisation. Der er slet ikke saa faa Katholikker derovre, men det er umaadelige Afstande, Biskop *Cieplak* skal tilbagelægge, naar han er paa Visitation i sit uhyre Diöces.

To Benediktinerpatre er i Færd med at begynde en ny Virksomhed i Søul i *Korea*. Der er bleven købt et Stykke Land, hvorpaa der skal anlægges en Landbrugsskole for unge Koreanere. Det er den samme Virksomhed, Benediktinerne udøvede for et Tusind Aar siden her i Europa.

Oversigt over Kollektterne i 1909.

	Ansgar- Bonif.	Afrik. Miss.	Den hl. Grav.	Propa- gation.	Peters- penge.	Samlet Iudtægt.	Do. i 1908.
St. Ansgar.....	160,21	14,25	16,47	22,06	70,37	283,36	531,60
Jesu Hjerte.....	182,81	23,77	—	13,83	57,19	277,60	374,40
Frederiksberg ...	110,18	16,00	19,66	17,50	31,38	194,72	207,32
Svendborg.....	44,70	10,00	11,60	29,94	19,64	115,88	233,25
Aarhus.....	75,46	5,41	8,14	15,09	10,86	114,96	142,50
Ordrup.....	52,81	9,38	—	8,22	33,63	104,04	196,44
Nørrebro.....	64,19	7,80	—	5,65	22,80	100,44	105,76
Roskilde.....	45,12	7,00	10,00	9,75	26,28	98,15	90,30
Odense.....	55,51	9,65	11,00	10,00	8,92	95,08	101,09
Maribo.....	46,97	—	5,00	11,85	18,00	81,82	173,04
Fredericia.....	38,00	7,60	11,00	7,00	7,00	70,60	74,30
Silkeborg.....	50,00	4,00	3,50	1,00	8,00	66,50	60,00
Horsens.....	29,67	5,48	4,29	6,82	14,15	60,41	55,70
Mariehjem.....	26,54	6,00	—	4,52	18,47	55,53	92,72
Sundby.....	20,78	3,10	2,88	8,52	19,00	54,28	67,74
Aalborg.....	17,96	4,05	2,50	3,84	5,00	33,35	35,50
Helsingør.....	11,92	2,82	4,00	5,71	6,33	30,78	49,82
Slagelse.....	7,11	2,50	5,00	2,87	12,00	29,48	21,75
Køge.....	12,95	6,35	—	6,00	2,55	27,85	14,70
Vejle.....	12,78	2,00	5,00	3,00	4,00	26,78	26,60
Immaculata.....	14,00	2,50	—	3,00	6,00	25,50	29,22
Randers.....	13,48	3,00	2,50	1,35	4,75	25,08	34,41
Ringsted.....	8,00	2,40	1,50	2,20	7,20	21,30	23,20
Kolding.....	5,67	2,08	1,37	1,50	1,50	12,12	14,95
Esbjerg.....	5,96	2,03	2,16	0,97	0,98	12,10	14,46
Reykjavik.....	7,90	—	1,00	2,00	—	10,90	45,18
Næstved.....	1,00	—	—	—	—	1,00	15,50
	1121,68	159,17	128,57	204,19	416,00	2029,61	2831,45

København, den 16. Februar 1910.

Det Apostoliske Vikariat.

Regnskab
for
Aftenunderholdningen i City
d. 8. April 1910.

INDTÆGT:	UDGIFT:
Ved Salg af Billetter 380,50	Leje af Salen 30,00
— — — Programmer 18,55	Fortæring til de assisterende 10,55
	Drikkepenge til Kelneren 4,45
	Dansemusik 22,50
	Leje af Flygel 4,00
	Billetter og Programmer 17,25
	Vogne til de assisterende 10,00
	Honorar 40,00
	138,75
	Overskud 260,30
Kr. 399,05	Kr. 399,05

Fordeling:

St. Ansgars Sogn og Nørrebro.....	86,77
Rosenkranskirkens Sogn.....	86,77
St. Annæ Sogn	86,76

Kr. 260,30

Kbhvn. d. 18. April 1910.

Regnskabet efterset og befundet rigtigt.

L. Schwartzlose.**Braun, Præst.****Rosenkranskirkens Sogn.**

Menighedens Medlemmer gøres herved opmærksom paa, at Inkassationen af de tegnede Bidrag (Kirkeskat, Præstepenge og Skolebidrag) vil blive paabegyndt d. 2. Maj ved Forstanderskabets Inkassator, Hr. Avisbud O. Jensen. De af Menigheden, som ikke yder noget Bidrag til deres Sognekirke — **Rosenkranskirken** — bedes erindre, at det er enhver Katholikts Pligt efter Evne at yde Bidrag til sin **Sognekirke**, hvorfor de opfordres til at tegne sig for et saadant.

I Følge § 77 i Grundloven er enhver Katholik fritaget for at yde Bidrag til Statskirken, naar han yder et mindst lige saa stort Bidrag til sin egen Kirke.

Til Rosenkranskirkens Sogn hører ifølge biskoppelig Anordning alle Katholikker, der bor paa **Frederiksberg** og i den dertil grænsende Del af **Vesterbro**, indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrinesgade, Kvægtorvsgade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaardens Terræn indbefattet), endvidere de, der bor i **Valby-Vigerslev** og **Vanløse Distrikter** samt i de vest derfor liggende **Kommuner** indtil Vestenceinten. Anmeldelser modtages af Præsterne, Boyesgade 8.
Forstanderskabet!

A.C. Congressus hujus mensis ad diem undecimum proximi mensis differtur. Administratores.

Polakkerne.

Skulde nogen ønske at komme ulykkeligt stillede Polakker til Hjælp, vil vedkommende sikkert kunne faa Vejledning og Raad desangaaende hos højærv. Hr. Pastor *Knaben*, Katholsk Kirke, Roskilde.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 24. April. 4. Søndag efter Paaske. Fidelis af Sigmaringen, Martyr. — **M. 25.**, Marcus, Evangelist. *Bededag.* — **Tl. 26.**, Cletus og Marcellinus, Paver og Martyrer. — **O. 27.**, Petrus Canisius, Bekender. — **To. 28.**, Paulus af Korset, Bekender. — **F. 29.**, Petrus, Martyr. — **L. 30.**, Catharina af Siena, Enke.

Søndag d. 1. Maj. 5. Søndag efter Paaske. Philippus og Jacobus.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 24. April sin Hoved- og Titularfest (Marias Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatsmesse med *Fælleskommunion* i *St. Ansgars Kirke*; sammesteds Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. Sialm, Stenosgade 4.

Mandag d. 25. April Møde i Stenosgade Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Knuds Kapel. Mariabørnenes offentlige Møde er udsat til d. 27. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Unio. Onsdag d. 27. April almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Fransk Aftenunderholdning

til Fordel for fattige afholdes paa Toldbodvej 14. d. 26. og 27. ds. Kl. 8.

Musik, Sang og fransk Komedie. Billetter à 1 og 2 Kr. faas samme Sted.

St. Josephs-Søstre.

Basar.

Husk Basaren til Fordel for *St. Annæ Kirkeskole*. Bidrag modtages af d'Hrr. Pastorer ved *St. Annæ Kirke* samt af Menighedsforeningens Sekretær, Hans Bogbinders Allé 41.

St. Knuds Skoles Elever agter Tirsdag d. 26. ds. (Kl. 6 $\frac{1}{2}$, Eftm.) og Onsdag d. 27. ds. at foranstalte en *Musikalsk-dramatisk-Aftenunderholdning* i Anledning af fhv. Rektor og Skolebestyrer, højærv. P. Gustav Frins's 50-aarige Ordensjubel æum.

Fri Adgang mod Forevisning af Kort, som vil kunne faas paa Skolen fra Fredag d. 22. ds.; Program med Tekst til Sangstykkerne udleveres (10 Øre) ved Indgangen. Særskilt Garderobe haves *ikke*.

Konfirmant-Fest.

Søndagen d. 24. April Kl. 8 Aften afholder »Katholsk Ungdomsværn« en Fest i Citys Lokaler (Citygade 23) for Aarets Konfirmander (Foredrag, Sang, Musik, Kaffe). Adgang uden Betaling for Konfirmanderne og deres Forældre. Garderobe gratis.

Bidrag — aarlige, maanedlige eller een Gang for alle — til den nystiftede og af den højærværdigste Biskop godkendte Forening »Katholsk Ungdomsværn« (for København og Omegn) modtages af Værnets Kasserer, Murmester A. V. Günther, Bangertsgade 11, N. Tel. 4110.

Der er Trang til nogle frivillige Medhjælpere til Indkrævning af tegnede Bidrag, især i Frederiksberg og Godthaab-Kvartererne.

Festskriftet Biskop Johannes von Euch

faas paa *St. Ansgars Menighedskontor*, Bredgade 69° o. G. 1—4) Telf. Palæ 654 og hos Hoffmann, Købmagergade 48. **Pris 3 Kr.** (Ansgariusforeningens Medlemmer har 33 $\frac{1}{3}$ %^o Rabat.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

“Nordisk Ugeblad” udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladere samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 18.

Søndag den 1. Maj.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De helliges By. — Kræves der jærnbyrd? — En Replik. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Frankrig. Schweiz. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

26.

Majandagten.

Enhver Katholik ved, hvad dette Ord betyder, og hvad vi vil udtrykke dermed. Selv om det her til Lands — forskellige Forhold fører det med sig — ikke har den Klang og Betydning, det har i flere andre Egne og Lande, er Majandagten alligevel ikke noget ubekendt blandt os; enhver Kirke og ethvert Kapel ejer sit smykkede Majalter; der samles man hver Dag for at prise og ære Gudsmoder med Sang og Bøn — nogle Steder ogsaa med en kort Prædiken. — Majandagten er først af nyere Oprindelse, den er ikke nogen væsentlig Bestanddel af vor Gudstjeneste som f. Eks. den h. Messe eller Meddelelsen af de hh. Sakramenter, den maa henregnes iblandt Privatandagterne, og Kirken kunde i og for sig godt undvære den. Men den er *et Led af og et Udtryk* for de Kristnes Andagt til Frelserens Moder, en Andagt, som

indtager — for ikke at sige en væsentlig — saa dog en saare vigtig Plads i den kristelige Religion og Kultus.

Vore fraskilte Brødre kan og vil just ikke frasige Maria, Jesu Christi Moder, enhver Dyrkelse, men de vil »kun bevise Frelserens Moder den Ære, som den hellige Skrift beviser hende, de vil ikke overskride Grænserne, som Katholikkerne gør, der tilbeder Maria, thi de beder til hende o. s. v«. Men hvorpaa hviler hele vor Mariadyrkelse? Paa den h. Skrift. Der finder vi tre Tanker udtrykt, som er Grundlaget for vor *Andagt til, ikke for vor Tilbedelse af Gudsmoderen*:

a) Vi finder der Englens — selve Guds Hilsen: Hil dig, fuld af Naade, Herren er med dig: Fred være med dig, du benaadede, som er bleven delagtig i Herrens, din Frelsers Naade; Herren er hos dig og er dig god. Maria er altsaa bleven benaadet af Gud, sin Frelser, saa at hun slet ikke havde Synd; hun var »dannet i Naade«, som den lærde Origenes skriver, og han tilføjer: Jeg erindrer ikke nogensteds ellers i den h. Skrift at have forefundet dette Udtryk. Altsaa Gud selv gør hende delagtig i Naade, benaadet hende for Synd og opfylder hende med Naade! —

b) Vi finder der: »Men Jakob avlede Joseph, Marias Mand, og hun fødte Jesus, som kaldes Christus« og »det hellige, som skal fødes af dig, skal kaldes Guds Søn.« Altsaa er Maria i Sandhed Jesu Christi, Guds Søns Moder. At vi har Lov til at ære hende som saadan, efter at Gud selv har æret og ophøjet hende paa denne Maade, det maa dog være klart for enhver.

c) Vi finder der den Helligaands Ord: »Fra nu af skal alle Slægter prise mig salig«, et ufejlbart Ord fra Guds Mund, som maa have en ejendommelig Lyd i alle deres Øren, som stadig bebrejder os vor Mariadyrkelse. — Hvilken Gavn skulde vi Katholikker have af Andagten til Jesu Moder, dersom vi ikke fandt Grunden og Tilskyndelsen i den h. Skrift? Vi gør det jo ikke for Fornøjelsens Skyld; men i Erkendelsen af, at man ikke handler forkert, hvis man ærer, hvad Gud har æret, og priser, hvad Gud ønsker, at vi skal prise, men fuldtud efter Herrens Anordning. —

I dette Lys faar Majandagten sin Berettigelse og sin Betydning som et Led af og et Udtryk for vor *Andagt til Jesu Christi Moder*.

De helliges By.

(Af P. D. Steidl).

I.

Den 17. November 1908! Med en rasende Hurtighed suser Iltoget gennem Schlesiens, af Efteraaret farvede Skove og Marker og nærmer sig den polske Grænse. Thi har Polen end mistet sit Selvstyre, har end tre Magter delt det engang saa store Riges frugtbare Jordbund imellem sig, saa føler det sig dog endnu som et eget Land og lever i Haabet.

Jeg er ingen Konge og ingen Kongesøn, og dog opfylder kongelige Tanker mit Sind. Thi den samme Vej, som jeg nu gennemflyver ved Dampens Hjælp, har for omtrent et halvt Tusind Aar siden en *dansk Konge* tilbagelagt. Det var *Slotsherren af Gurre*, der 1363 ilede til Konge- og Kejserbrylluppet i Krakau og i 3 Uger var Kasimir den Stores Gæst. Og *Valdemar Atterdag* behøvede ikke at beklage sig over Selskabet, da mange kronede Hoveder havde indfundet sig paa Kongeborgen paa Wawel. Der saa man, foruden den danske Konge, Kejsers Karl IV, Kong Ludvig af Ungarn, Kong Peter af Cypern.

Og meget kunde Valdemar Atterdag lære af sin Vært. Thi Kasimir den Store, den sidste Piast, var en af Europas største og mægtigste Herskere, som havde bragt Polen til Magt og Ære. Da han i 1333 havde overtaget Landets Regering, forefandtes der næsten overalt kun Huse af Træ. Da han den 5. November 1370 havde lukket sine Øjne, var alle Byer bygget om af Sten. Der i Krakau saa Valdemar ligeledes Universitetet, der i det følgende Aar højtidelig skulde indvies.

Og videre tænker jeg paa Danmarks og Polens Historie. For mine Øjne ser jeg Valdemar Atterdags kloge og stærke Datter, og jeg sammenligner hende med Kasimir den Stores Søster Elisabeth.

Men pludselig afbrydes jeg i min Drøm, og med eet tilbagesættes jeg til Virkeligheden. »Hr. Kollega,« siger min Rejsekammerat, en jødisk Købmand fra Østprøjsen,

»Hr. Kollega, hvad vil De købe i Krakau?« Og da jeg mønstrer ham med et stort Blik, der skulde sige saa meget som: »Hvorfor kalder De mig Kollega?« siger han ligesom undskyldende: »Ikke sandt, De hører da vel ogsaa til den israelitiske Konfession?«

Krakau! . . . . Den ligger foran mig, det gamle Polens skønne Hovedstad, hvor de gamle, trætte Konger har lagt sig til Hvile og venter paa Opstandelsens Dag. Og heller ikke nu har den ærværdige Stad glemt sin Herlighed og Stolthed. Gaa paa den polske Grundlovsdag, som fejres i Maj, gennem Byens flagsmykkede Gader! Det er umuligt at se sig mæt paa dette brogede Billede. Hen til den Plads, hvor Koszciuszko stod og holdt sin flammende Tale, bevæger Processionen sig. Det er en national Fest, og ingen kirkelig. Men ogsaa Gejstligheden faar af Komiteen anvist en Plads, og talrig møder de polske Præster. Nu drager Processionen forbi. Foran gaar Kommuneskolerne med deres Lærere og flere Tusinde Børn i alt. To Tusinde unge Mænd, som en uindviet nærmest vilde antage for vordende Officerer, følger. Men det er Real- og Latinskolernes Elever, som efter Landets Lov altid skal gaa i Uniform. Og paa enhver Kasket kan man med Sølv- eller Guldbogstaver læse den Klasse, han gaar i. Gymnastikforeningen Sokol, Studenterne, den polske Adel i sin fornemme Klædning, Præsteskabet og Byens henimod halvtredsindstyve Foreninger og Lav følger i den pæneste Orden. Og hvilket Folkeliv! Bønderne fra alle omliggende Byer har indfundet sig til Festen, og næsten hver By har sin egen Nationaldragt, den ene grøn, den anden rød, den tredje blaa.

Naar man har set saadan en Fest, er man fristet til at tro paa det Ord, der staar i den polske Sang: »Endnu er Polen ikke tabt, endnu er Haabet ikke slukt.« . . . .

Krakau ligger foran mig, Krakus' By. . . Polens første Fyrste skal have været Lech eller Lach. Deraf kommer Ordet Polak, d. v. s. Lechs eller Lachs Efterfølger. Sagnet gør Lech til en Broder af Rus, Ruslands Grundlægger, og Czeck, Bøhmens første Fyrste. Den berømteste af Lechs mytiske Efterfølgere er Krakus, der ved en Heltedaa har frelst sit Land fra en stor Ulykke. Et forfærdeligt Uhyre

huserede den Gang paa Bjerget Wawel, der hvor nu Krakaus Kongeborg og Cathedral staar, der, hvor den hellige Kasimir blev født. Uhyret gjorde hele Omegnen usikker, saa intet menneskeligt Væsen kunde bo i Nærheden. Da forbarmede Krakus sig over Folkets Vaande, og Uhyret blev dræbt ved hans Haand. Endnu den Dag i Dag ser man et af Dyrets Ben hængt op ved Cathedralens Indgang. Det er omtrent 3 Alen langt og tykt som en Arm. Og Folket har æret og hædret sin Befrier. Da Krakus døde, samledes hele Landet, og paa hans Grav rejstes et vældigt Monument. Vel 150 Alen stiger Gravhøjen i Vejret; fra Bjergets Top kan man se ind til Rusland, og omkring dets Fod har Østrigerne bygget en lille Fæstning. Ikke langt derfra staar en anden Gravhøj af samme Oprindelse og samme Højde. Den rummer Krakus' Datter Wanda. Wanda skulde gifte sig med den af Nibelungen-Saga saa kendte Rüdiger. Dog hun var Hedning og vilde ikke have en kristen Mand. Da derfor Rüdiger kom for at hente sin skønne Brud med Magt, styrtede hun sig i Weichselflodens Bølger. Liget blev fundet og stedet til Hvile ikke langt fra Faderens Grav. Den tredje Paaskedag har siden Arilds Dage været polsk Nationalfest; i Folkemunde hedder den »Renkawka« : Haandsfest, fordi den skal være et Minde om, hvorledes hele Folket med egen Haand har rejst denne dobbelte Gravhøj. . .

Krakau ligger foran mig, Jødernes By. . . For omtrent et Aar siden stod der i »Familjejournalen« en Artikel om Prag. Der kunde man læse, at nu skulde i Bøhmens Hovedstad Europas sidste Ghetto sløjfes. Det er ikke rigtigt; thi alle større polske Byer har deres Ghetto endnu. Ogsaa Krakau. Det var iøvrigt en af Polens største Konger, som gjorde dette Land til et Jøderige. Vi har allerede hørt hans Navn. Det er Kasimir den Store, Valdemar Atterdags Vært, der havde forelsket sig i en Jødinde ved Navn Esther, og som Følge heraf gav Jøderne store Privilegier, saa at de skarevis drog ind i dette velsigtede Land. Men da de efter Landets Love ikke turde bo sammen med kristne Folk, byggede de sig en egen Bydel ved Weichselens højre Bred, deres Ghetto. Og der bor de endnu, omendskønt Weichselen allerede for længe siden har forandret sit Løb og deres Forretninger nu findes over hele Byen. Af Krakaus 130000 Indbyggere er en Tredje-

del Jøder. Man kender dem straks paa deres Ydre, deres lange Klædning, deres Skæg, deres Haar, deres Sprog. . .

Krakau ligger foran mig, de helliges By. . . De helliges By? Eller fortjener Polens Hovedstad ikke dette Navn? Med Undtagelse af Rom gives der maaske ingen By, der i Middelalderen har skænket Kirken saa mange Helgener som Krakau. Krakau har frembragt den hellige Biskop og Martyr Stanislaus, den hellige Hyacint, den hellige Kasimir, den hellige Johannes Kantius, den hellige Kunigunde, den salige Bronislaw, den salige Michael Gedroic, den salige Johan Dukla, den salige Simon.

Naar jeg nu med mine Læsere vandrer omkring i Krakaus Gader og viser Dem Kirkelivet, som det nu er, beder jeg om Taalmodighed og Opmærksomhed. Vi vil saa bedre kunne forstaa, hvorfor Hellighedens Blomster modnedes paa denne Jordbund.

II.

Hvem har glemt de herlige Fester, som i Fjor fejredes den 10. og 11. Februar? Den 11. Februar 1659 vil være uforglemmelig i Danmarks Historie. . . .

København var befriet. Dog rundt om i Landet saa man endnu Fjendens Sværd.

Men Hjælpen kommer. Ser du, hvorledes i Nattens Mulm og Mørke flere Tusinde Soldater, til Dels gaaende over Isen, til Dels svømmende, naar Øen Als? Hvorledes de fra Als sejler videre og kommer Fyenboerne til Hjælp? Det er *Stephan Czarniecki*, en af Polens største Generaler, om hvis Bedrifter der fortælles utrolige Ting, og *hans Polakker*.

Da den tapre Hærfører 6 Aar efter i et Slag var bleven saaret og havde udaandet i en Bondehytte, sørgede hele Polen og med det Danmark. Czarnieckis egen Hest døde af Sorg paa hans Grav.

Denne tapre General fortjener desto mere at mindes af os, fordi han paa eget Initiativ og for egne Midler fra Krakau var dragen Danskerne til Hjælp.

Thi paa Kongetronen paa Wawel sad den Gang en Mand, som vel var meget lærd og havde Forstand paa Kunst, Videnskab og Litteratur, en Mand, som var afholdt

af Folket og meget from, men som slet ikke forstod sig paa Krigshaandværket. *Det var en katholsk Præst og Kardinal, Johann Kasimir, som Polakkerne havde valgt til Konge.* Johann Kasimir indsaa omsider, at en anden Mand i hine krigeriske Tider bedre kunde sidde paa Kongesædet, nedlagde 1668 Regeringen og døde som Munk i Nevers i Frankrig i 1672 . . . .

Hvorfor tale om Polen? Det er saa fremmed for os! . . . . Se, der gaar en Mand gennem Københavns Gader! alle agter ham, alle kender ham, alle hilser paa ham. Det er jo Kong Kristjern I.s Livlæge og Hofphysikus. Dog tal med ham, og snart vil du se, hvor begejstret han er for Krakau og Polen. *Thi Magister Nikolaus, Kristjern I.s Livlæge, har sit Hjem i Polen.* . . .

I Roskildes ærværdige Cathedral ringer Klokkerne til Aftenandagt. Det er ingen Søndag. Og dog samles Folket i Skarer og iler til Gudstjenesten. Domkapitlet, Vikarerne, Peblingene, Ministranterne indtager deres Plads i de skønne Korstole, som den Dag i Dag er en Pryd for Kirken. Fra Orglet præluderes, og nu istemmes den herlige Sang, og jublende stiger dens Toner til Domkirkens Hvælvinger: *Gaude Maria virgo, cunctas haereses sola interimisti, quae Gabrielis archangeli dictis credidisti.*

Andagtsfuld lytter jeg til Salmens Melodi, og jeg spørger nysgerrig, hvem der har stiftet denne kønne Aftengudstjeneste. »Ved du det ikke?« saaledes hvisker en Korvikar til mig, »det har Magister Nikolaus gjort, Kristjern den I.s Livlæge.«

Magister Nikolaus ofrede sin Formue til denne evige Gudstjeneste. Dog der kom en Tid, hvor man vel beholdt Pengene, men ikke opfyldte Stiftelsens øvrige Forpligtelser. Og naar en Polak, der forstaar sit Lands og Danmarks Historie, i Dag træder ind i Roskilde Dom, spørger han forbavset: »*Hvor er vor Landsmands Stiftelse, hvad blev der af hans Penge?*« . . .

Hvorfor tale om Polen? Det er saa fremmed for os! Er det Land fremmed for os, hvis Sprog en dansk Helteskikkelse talte saa godt som sit eget Modersmaal? Er det Folk fremmed for os, over hvis Broderland en dansk Kongesøn har hersket? *Martyren fra Haraldsted* aflægger et

højlydt Bevis for, at Obotriternes, Polabernes og Polakernes Folk ikke er fremmed for os. . . . Og kunde ikke ogsaa Svend Tveskæg, Absalon, Frants Sforza og andre fortælle os, at Danmark og Polen ikke er saa fremmede for hinanden? . . .

Fremmed? . . . *Og dog har det danske Sprog optaget mange slaviske Ord som sine egne. »Læge«, »Døgn«, »Kost«, »gnaven« er — som hver Filolog ved — ikke germanske, men slaviske, polske Ord, Ord, som kun findes i det skandinaviske Norden og i de slaviske Lande.*

(Sluttes).

Kræves der jærnbyrd?

Når i gamle — meget gamle — dage Peter beskyldte Povl — nej, Pjetur beskyldte Paull for dit eller dat, var Paull i den slemme knibe at måtte godtgøre sin uskyldighed ved jærnbyrd, tvekamp eller andre af den slags bevisligheder. Siden den tid er der løbet meget vand i stranden og har, mente jeg til imorges, skyllet den for nutidsmennesker noget sære anskuelse bort, at man blot kunde pege fingre ad et menneske og råbe: bevis, at du ikke er en skurk!

Og så kommer nu i år efter guds byrd 1910 herr pastor Sadolin og påstår: »Jesuiterne lærer, at øjemedet helliger midlet. Det bliver de herrer jesuiters sag at bevise, at det er — nok sagt!« En af de herrer jesuiter gør ham opmærksom på, at der foreligger dom for, at beviset — vel at mærke fra angriberens side ikke kunde føres. Pastor Sadolin svarer: Det imponerer mig ingenlunde. Nej, lad det komme for en theologisk domstol, hvor en del protestantiske dommere har sæde, så man kan være nogenlunde sikker på, at der ikke opnås enighed. Og så længe denne protestantisk-katholske theologiske enighed ikke er opnaaet, forbeholder jeg mig ret til at gentage min påstand.

Sæt, at nogen — hvad Gud forbyde — sagde pastor Sadolin noget slemt på, f. eks., at han havde fremført ærerørige sigtelser uden skygge af bevis, pastor Sadolin udtog stævning, modparten kunde intet bevise, dommen gik ham imod. Sæt så endvidere, at modparten svarede: pyt, jurister! Nej, theologer, min far! Og helst nogle, som i forvejen har sagt det samme. Så længe en sådan domstol ikke har mortificeret mine ord, forbeholder jeg mig ret til at sige, at pastor Sadolin o. s. v.

Men der er nok forskel på Salomon og Jørgen Hattemager — som P. P. har bevist i gærning. For i stedet for at svare: herut med beviser, ellers er de — er han ikke langt fra godmodig at godkende, at jesuiterne skylder bevis for, at de ikke er skurke. Og det er dog næsten for imødekommende. P. P. har vel nok haft på fornemmelsen, hvad pastor Sadolin nu selv fremhæver, at han ikke kan ret godt med den fæle logik, men det svar havde han dog sikkert nok fattet: »Det var altså deres påstand. Vær så god at bevise den, hvis de da ikke vil gælde for en, der fører løsagtig tale, for at bruge et mildt udtryk.« Indtil pastoren fik det besørget, kunde jesuiterne da rolig se tiden og tingene an.

Og når så pastoren var kommen hjem igen fra jærnbjordsolden, kunde der mulig blive lejlighed til at tales ved, om den katholske prædiken følger med tiden eller ej. Pastor Sadolin kunde da eventuelt få øjnene op for visse arter prædiken, der følger saa rask med tiden, at den gamle tro ikke kan vinde med.

Men én ting vil jeg personlig give pastor Sadolin ret i. Den katholske logik mangler ofte i lige så høj grad det folkelige sprogs kød på raden, som det tidt meget blomstrende protestantiske kød mangler skelet. Når jeg nu indrømmer, at katholsk udvikling ofte er ulidelig tør, gør pastor Sadolin mulig ridderlig gengæld og tilstår, at protestantisk mindst lige saa ofte er utålelig slatten.

Silkeborg d. 23. April.

Johs. Frederiksen.

En Replik.

Naar en sandhedskærlig Mand beskylder Jesuitordenen for, at den lærer den Sætning: »En god Hensigt gør Bruget af et i og for sig utilladeligt Middel i dette Tilfælde tilladeligt« — saa maa han kunne paavise, at denne Sætning findes forsvaret i det mindste i eet af Ordenen godkendt Skrift.

Der var bleven udlovet 2000 Gylden som Belønning til den, der kunde paapege et saadant af en Jesuit forfattet Skrift. Grev Hoensbroech sagde: Indtil nu har ingen kunnet det; det er sandt; men jeg kan det; jeg kender nøje den jesuitiske Litteratur og bedst Moralskrifterne; jeg hader Jesuiterne; jeg har omhyggelig ledt i deres Bøger efter den nævnte Sætning; jeg har fundet en hel Del Steder, hvor denne Sætning læres; jeg forelægger dem for Lands-overretten i Köln, for at den kan prøve dem og tilkende mig den udlovede Sum.

Retten erklærede: Det her foreliggende Spørgsmaal er ikke theologisk, ej heller juridisk, men kun grammatikalsk; forsvarer de af Hoensbroech paapegede Steder den Lære, *finis sanctificat media* (Hensigten helliger Midlet), med disse eller enstyvende Ord; det kan afgøres af enhver, der, som vi, har gennemgaaet Latinskolen; og vi kan ikke svare andet end: nej, den Lære findes ikke forsvaret her, hverken med de nævnte eller med andre ensbetydende Ord.

Naar Hoensbroech ikke har været i Stand til at paapege et eneste Sted, uagtet han med Rette kunde rose sig af nøje at kende den jesuitiske Morallære, saa *har ingen sandhedskærlig Mand længere Ret til at paastaa*, at Jesuiterne lærer, at Hensigten helliger Midlerne. Denne Argumentation er hverken »formalistisk eller juridisk«, den er *logisk*.

Stemmer den ikke med Hr. Pastor J. Th. Sadolins »protestantiske og nutidsmæssige Tankegang«, maa den sidste sagtens være ulogisk. Men saa vil al videre Tankeudveksling være umulig.

P. P.

Afsluttende Efterskrift. Det forekommer mig, at denne lille Diskussion maa være afsluttet med P. P.s Indlæg i

dette Nummer. Pastor Sadolin kan ikke klage over manglende Gæstfrihed fra vor Side — det gaar ikke saa glat, naar han indsender Artikler til *Kristeligt Dagblad!* Deraf kan Pastor Sadolin uddrage en højst lærerig Moral!

Dernæst synes jeg, at den Domstol, Hoensbroech indbragte sin Sag for, var noget nær den bedst mulige, langt bedre end en saadan theologisk Domstol, som Pastor Sadolin foretrækker. Var Spørgsmaalet, om hvem der bedst forkyndte Evangeliet, om Jesuitordenen havde bidraget meget eller lidet til Guds Riges Udbredelse, ja, da havde Retten i Köln været et uheldigt Forum at forhandle for; men naar det, som her, drejer sig om, hvor vidt nogen har lært, at man maa lyve, stjæle, myrde o. s. v., naar det blot sker i en god Hensigt, saa er en juridisk Domstol vel kvalificeret til at dømme herom, da det just er dens Hovedopgave at behandle slige Lovovertrædelser og Forbrydelser. Hvad Grev Hoensbroech selv angaar, tror jeg egentlig, at Pastor Sadolin vilde meget betakke sig for at komme i nærmere Forbindelse med ham, der i religiøs Henseende staar *Vilhelm Rasmussen* meget nær, selv om Kampen føres mod de forfærdelige Jesuiter; ja, Pastor Sadolin vilde vist endog befinde sig langt bedre mellem disse end i Grev Hoensbroechs Kred.

Der er for en almindelig Betragtning noget underligt i, at naar man bor i By sammen med en Del Mænd, hvis Færd man kan kontrollere Dag ud og Dag ind, hvilke alle som een i Ord og Gerning hævder, at ingen har Lov til at gøre, hvad der er ondt og urigtigt, hvor godt man end mener det, at man saa kan blive ved at paastaa det modsatte, fordi en eller anden af disse Mænds Kaldsfæller for nogle Hundrede Aar siden skal have sagt saaledes, og naar dette paavises som fuldstændig ubevisligt, at saa nogen kan have Mod, for ikke at sige Frækhed, til stadig at ville holde paa sin uretfærdige Beskyldning. Det er her Paastand, der hævdes mod Faktum.

Endelig finder Pastor Sadolin, at den katholske Argumentation er saa formalistisk og juridisk. Der er maaske lidt deri, jeg har somme Tider haft det samme Indtryk; men jeg kan godt forklare ham Grunden til det. Baade han og jeg er opfødt med den protestantiske Argumentation,

og denne er, ikke altid, men ofte, vrøvlagtig og i en sørgelig Grad blottet for Logik. Der henvises i den til Følelser, Erfaringer, appelleres til Stemninger, men der glemmes ofte den store Ting, at er vor Tro sand, saa er der ogsaa Fornuft og Sammenhæng i den. Det er det, vi vil paavise ved vor Argumentation, ikke mere; vi tror ikke, at den frelsende Tro frembringes ved Beviser, men at den er den Helligaands Gave. — Og dette »juridiske«, som Pastor Sadolin stødes ved, er uendelig langt fra at findes i alle katholske Skrifter; den, som har læst Møhler og Newman og Th. a Kempis f. Eks. — for blot at nævne tre imellem Tusinder — vil sande, at intet Steds er religiøs Inderlighed og Fromhed traadt ham mere uforfalsket og ægte i Møde end der. *Niels Hansen.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Ansgariusforeningens Formand, Hr. *cand. mag. Kejser*, har for nogle Dage siden modtaget en Skrivelse fra Hs. Eminence Kardinal *Gotti*, Præfekt for Propagandakongregationen, med Tak for det tilsendte, smukt indbundne Eksemplar af Festskriftet »Biskop Johannes von Euch«.

I Søndags Aftes holdt Ungdomsværnet sin første egentlige Fest, begyndte sit Arbejde paa at samle den katholske Ungdom. Det var den alleryngste Ungdom, man havde indbudt til at møde i Citygade Kl. 8 Aften, nemlig de 84 unge, som de foregaaende Søndage havde modtaget Firmsels Sakramente i de forskellige Kirker, og af dem havde $\frac{2}{3}$ givet Møde, ledsaget af deres Forældre. Programmet lød paa Musik, Sang, Taler og Kaffe. Det første præsteredes af Frøkerne *Benzon* og *Bradt*, som spillede flere firhændige Stykker paa Klaver, af hvilke Ouverturen til *Elverhøj* vandt mest Anklang hos Ungdommen. Sangen var Fællessang efter et Hefte, som indeholdt tre gode, religiøse Sange paa kendte, livlige Melodier. Første Taler var Hr. Pastor *Günther*, som talte hjerteligt og originalt til de unge og til deres Forældre; han præsenterede Ungdomsraadets Damer og Herrer som rare Tanter og Onkler til

de unge, og følgelig som Søstre og Brødre til Forældrene, og opfordrede til et alvorligt Samarbejde paa Børnenes fremtidige Lykke og Held i Livet. Senere talte Hr. *Mogens Ballin* til Børnene og viste dem med slagfærdigt Lune, at det gjaldt for Drengene at blive raske Drengene og for Pigerne at blive kønne Piger, begge Dele forstaaet i dybeste Forstand. Festen sluttede ved hyggelige, blomstersmykkede Kaffeborde omkring i de smukke Lokaler, hvor der herskede den hjemligste Stemning, og de to Damer og to Herre, som særlig havde taget sig af denne Del af Festen, fortjente alles hjerteligste Tak, for saa omsigtsfuldt alt var blevet ordnet.

I Tirsdags og Onsdags holdtes den aarlige Aftenunderholdning i St. Knuds Skole i Stenosgade. Denne Gang formede Højtideligheden sig som en Hyldest af højærv. Hr. Pastor *Frins*, som for nogle faa Dage siden fejrede sit 50-aarige Jubilæum som Ordensmand i Jesu Selskab. Hr. Pastor *Bannwart* udtalte de talrige tilstedeværendes Lykønskning til Pastor Frins og nævnte de mange Minder, som knyttede sig til dennes Virksomhed som Rektor i Stenosgade, fremfor alle den smukke Kirke med de dejlige Klokker og det fortrinlige Sangkor, der afsang en nydelig Festsang til Jubilæren. Et stort Kor, bestaaende af forhenværende og nuværende Elever, sang med stor Dygtighed og Færdighed en smuk Kantate, *St. Knuds Død*, med Tekst af *Fr. Esser* og Musik af *M. Bærlocher*. Den fornøjelige Aften sluttedes med et religiøst Drama, *Abdallah*, en gripende Skildring af Kristendommens Brydning med Muhamedanismen i Afrika, og det var sikkert ikke alene Forældre og Lærere, men ogsaa alle tilstedeværende, som følte sig grebne af Drengenes naturlige og nydelige Spil.

Fredericia. *St. Knuds Ungdomsforening* havde Søndag d. 10. ds. arrangeret en lille Fest, som fandt Sted i St. Knuds Skoles Gymnastik- og Festsal. I Salen, der var smukt pyntet med Flag etc., var arrangeret en Scene, hvor nogle unge Herrer og Damer bød paa lidt Dilettantkomedie, nemlig de to Enakter, »Gud ske Lov, Bordet er dækket« og »Høje Gæster«, begge to Stykker, der kan sætte Humør i Folk. Efter Forestillingen fik man en rask Svingom. Alt i alt en udmærket Aften, som Arrangørerne fortjener Ros og Tak for.

Frankrig. Det er ikke længe siden, at man har kunnet læse i forskellige antikirkelige Blade og Tidsskrifter, at femten Hundrede Præster havde forladt den katolske Kirke i Frankrig som Følge af Adskillelsesloven. I Frankrig selv kender man mærkelig nok ikke noget til dette store Frafald, selv de mest kristendomsfjendske Aviser vilde ikke vove at fremkomme med saadan en Paastand. Tvertimod har den franske Gejstlighed siden Adskillelsen vist

sig ligefrem beundringsværdig. Til Trods for alle Forfølgelser og Processer fra Regeringens Side har der kun været yderst faa Frafald. Hvis der blandt Frankrigs 40000 Præster i de sidste fire Aar har været et Dusin Frafald, er det absolut Maksimum.

Nu er Valgene i fuld Gang Landet over. Det synes, at Regeringen, trods alle Skandaler, Strejker, Oprør, Bedragerier o. s. v., atter vil opnaa en solid Majoritet i Kammeret at regere med, og saa maa der altsaa alter hengaa nogle Aar med Undertrykkelser og Uretfærdighed, inden Frankrigs Katholikker kan tage sig sammen og i Enighed ryste Frimurenes Aag af deres Nakker.

Schweiz. I dette Land gør den katholske Kirke ikke saa ringe Fremskridt. Saaledes forberedes nu Opførelsen af den 4. katholske Kirke i *Basel*, i det sydlige Kvarter af Byen. Omkostningerne er beregnede til en halv Million Kroner, af hvilke der foreløbig er bragt henad 200000 Kroner til Veje.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Faders Anordning forordne vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration.*
2. Bønnen om *den Helligaands syv Gaver*, Bønnebog S. 196.

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, den 1. Maj 1910.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Bekendtgørelse.

Paa anden Pintsedag agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hellige Sakramente til voksne. De troende, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige, forberedende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 8. Maj, Kl. 5 Eftm.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa *Christi Himmelfartsdag* i alle Vikariatets Kirker og offentlige Kapeller.

A.C. Congressus die undecimo hujus mensis solito tempore ac loco. Dominus *Mogens Ballin* sermonem introductorium de schola superiore catholica habebit. Venite omnes!

Administratores.

Hjertelig Tak bringes herved alle og enhver, som paa min Jubilæumsdag har bevist mig deres Kærlighed og Velvilje.
St. Knuds Skole, 27. April 1910.

Pastor Gustav Frins.

St Josefs Gilde

afholder sit aarlige **Generalmøde** Mandag den **2. Maj**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — Efter Generalmødet afholder I og II Grad Møde.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67 $\frac{1}{2}$ o. G. Søndag d. 1. Maj Kl. 6. Foredrag af Hr. Forfatter Joh. Johnsen: Den gamle Ladegaard. — De, der ønsker at deltage i Fodboldspil, bedes møde ved Trianglen Kl. 2. Sangprøven afholdes som sædvanlig Kl. 4.

Basar.

Husk Basaren til Fordel for St. Annæ Kirkeskole. Bidrag modtages af d'Hrr. Pastorer ved St. Annæ Kirke samt af Menighedsforeningens Sekretær, Hans Bogbinders Allé 4 $\frac{1}{2}$.

Bidrag — aarlige, maanedlige eller een Gang for alle — til den nystiftede og af den højærværdigste Biskop godkendte Forening »Katholsk Ungdomsværn« (for København og Omegn) modtages af Værnets Kasserer, Murmester A. V. Günther, Bangertsgade 11, N. Tel. 4110.

Der er Trang til nogle frivillige Medhjælpere til Indkrævning af tegnede Bidrag, især i Frederiksberg og Godthaab-Kvartererne.

Festskriftet Biskop Johannes von Euch

faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69 $\frac{2}{3}$ o. G. 1—4) Telf. Palæ 654 og hos Hoffmann, Købmagergade 48. **Pris 3 Kr.** (Ansgariusforeningens Medlemmer har 33 $\frac{1}{3}$ % Rabat.)

En lille Pintsebog.

Bønner og Betragtninger
til Fremme af
Andagten til den Helligaand.
Samlede
af
Niels Hansen.

Udkommer i Løbet af en Uges Tid.

Selvfølgelig er »Honorar« ved Aftenunderholdningen i City udbetalt til de assisterende.

L. Schwartzlose.

St. Ansgars Kirke.

Søndag d. 1. Maj Kl. 6 (ellers Kl. 8) aabnes Majandagterne med højtidelig Andagt, Prædiken og Procession. Jomfruernes Forening og Rosenkransbroderskabet deltager i denne.

Mariakongregationen for Mænd afslutter sine Møder med Andagt og Prædiken Torsdag d. 5. Maj (Kristi Himmelfart) Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerte Kirke, hvorefter Sommerferien begynder. — Møderne aabnes igen d. 1. September.

Mødreforeningen.

Paa Grund af Bønprocessionen i St. Ansgars Kirke Ti. d. 3. Maj er denne Maanedls Møde henlagt til Christi Himmelfartsdag Torsdag d. 5. Maj Kl. 5 Eftm. i St. Josefs Søstrenes Huskapel, Toldbodvej 14. Alle Hustruer og Mødre har Adgang.

Den **eukaristiske Forenings** Medlemmer bedes venligst erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke første Fredag i Maj Maaned, d. 6. Maj, til de aftalte Tider.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 1. Maj. 5. Søndag efter Paaske. Philippus og Jacobus, Apostle. — **M. 2.***) Athanasius, Biskop og Kirkelærer. *Bededag.* — **T. 3.**, Korsets Genfindelse. *Bededag.* — **O. 4.**, Monica, Enke. *Bededag.*

Torsdag d. 5. Maj. Christi Himmelfart. Gudstjenesten som paa Søndagene; efter Højmessens synges Te Deum i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hellige Paaskekommunion** for deres Vedkommende, som bor i Byer, hvor der findes et katolsk Gudshus. — **F. 6.**, Apostelen Johannes' Martyrium.

— **L. 7.**, Stanislaus, Biskop og Martyr,

Søndag d. 8. Maj. 6. Søndag efter Paaske. Michael.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge er kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Afsyngelse af Litaniet til alle Helgener.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.	Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken: » » » »	5 Eftm.; »	»	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke: » » » »	8 Aft.; »	»	8 »
Jesu Hjerter Kirke: » » » »	7 $\frac{1}{2}$ m. Præd.»	»	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke: » » » »	3 Eftm.; »	»	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel: » » » »	3 m. Præd.»	»	»
Immaculatakirken: » » » »	2 $\frac{1}{2}$ Eftm.; »	»	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ord.): » » » »	5 » »	»	7 $\frac{1}{2}$ »

Første Fredag i Maanedens (d. 6. Maj).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8 Messen sakramental Velsignelse Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aftenandagt.

✠ At vor kære Moder og Svigermoder,
Enkefru Christiane Iversen,
pludselig døde Søndag Morgen d. 24. April, bekendtgøres herved paa Børns og Svigerbørns Vegne af
Henrik Magnussen og Hustru.

Begravelsen er fastsat til Søndag d. 1. Maj Kl. 1 paa Katholsk Vestre Kirkegaard.

Den kære afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordstrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade H. 1389.

De helliges By.

(Af P. D. Steidl).

III.

(Sluttet).

Krakaul Krakaul . . . Saaledes lyder Konduktørernes Raab. Hvor det myldrer med hjemvendende Polakker! Fra Amerika, fra Tyskland, fra Sverige, fra Danmark drager de hjem til deres Land. En Polak, der ikke længes efter sit Hjem, om Vinteren ikke hilser paa sin Faders Gaard, er en daarlig Patriot og en lunken Kristen. . . Den kolde Tid nærmer sig, Fuglene drager hjem og med dem Polakkerne. . . Nu staar de her paa Weichselstadens vældige Banegaard. Nogle bliver tilbage i Galizien, de fleste af dem skal videre frem, til Rusland. Hvor er det et Arbejde at bane sig Vej gennem alle disse Pakker og Mennesker! Endelig har vi naaet Sporvognen, og vi kører til Byens Hovedplads. Midt i Byporten er der et Alter med brændende Lys baade Dag og Nat. Og hver Mand, Greve, Sagfører, Student og Bondekarl, tager Hatten af, medens han kører forbi. Gør han ikke det, ved man, at han er Jøde. Selv Konduktøren glemmer det aldrig og hører et Øjeblik op med at sælge Billetterne. Og hver Dame enten nejer med Hovedet eller gør Korsets Tegn, og hvis hun ikke gør det, er hun Jødinde.

Videre kører Sporvognen, hvert Øjeblik forbi en Kirke, og alle hilser igen Frelseren i det helligste Sakramente.

I Krakaus Centrum er der henimod 40 Kirker. Der er ingen Gade, som ikke har sin Kirke, og der gives Gader, der har 4—5 Kirker. »Stakkels Folk,« tænkte jeg ofte ved mig selv, »I er vist i Tvivl, hvor I skal gaa i Kirke, til højre eller til venstre. Gid jeg kunde flytte Halvdelen af Kirkerne nordpaa, over Østersøen.« Der er for mange Kirker i Krakau. Men det er jo Hovedstaden, Polakkerne søger flittig deres Kirker, og fra det nærliggende Rusland kommer der hver Dag mange Pilgrimme til den h. Stanislaus' Grav for der at glæde sig over deres Religion. Thi vel er der nu, Religionsfrihed i Rusland, men ofte kun paa Papiret. . .

Vi er ved vort Maal. . . Byens Hovedplads, Købmands-
huset »Sukenice«, Raadhuset, Vor Frue Kirke. . .

En herlig Kirke, med de to Prædikestole, de mange Sidekapeller, de høje lyse Hvælvinger, det kønt malede Presbyterium. Man kan besøge Kirken til hvilkensomhelst Stund, altid vil man finde mange andagtsøgende. . . Men kom paa en Søndag! . . . Kirken er næsten overfyldt, ikke blot Siddepladserne, men ogsaa Staapladserne. Og hvor

de synger! Thi Polakken ikke læser, men synger sine Bønner. »Fader vor«, Engelens Hilsen, *alt* skal synges. Ja fromt er det, det polske Folk. Men tag Troen fra det, og det bliver vildt. Forsøget blev for 50 Aar siden gjort i Naboriget. . .

Jeg forlader vor Frue Kirke og opbygges endnu en Gang ved Synet af de bedende Polakker. Udenfor Døren møder mit Blik et nyt Syn. Der sidder en Kvinde med Rosenkransen i Haanden og beder højt. Nogle tilkaster hende et Par Øre, de fleste giver ingenting. Det er Kirketiggersken, der beder for sine Velgørere. . .

Ti Skridt fra vor Frue Kirke — der er kun en smal Vej imellem — findes en lille, men den mest søgte Kirke. *Barbarakirken* har sin Historie. Da Fruekirke byggedes, blev der nogle Mursten tilovers. Og som Tak til Gud, at ingen Ulykke skete i al den Tid, Kirken blev bygget, opførte Murerne med Resten af Stenene denne Kirke. Kirken kunde derfor hverken blive køn eller stor, men Folk holdt meget af den. Efter nogle Seklers Forløb blev den overgivet til Patrene af Jesu Selskab, som her har indrettet sig en Residens. Deres store Kolleg findes i en anden Bydel, i Kopernikusgaden. Her, foran det lille Alter i St. Barbara-Kirke, har ogsaa den hellige Stanislaus Kostka hentet Trøst og Kraft. Og ligesom den Gang knæler ogsaa nu mange Folk ved Altertrinene og beder deres Bønner foran den Korsfæstedes Billede, som hele Dagen er omgivet af brændende Lys. . .

Og videre gaar jeg til den Kirke, hvor jeg skulde blive i fire Maaneder. Det var en Kirkegang! Hver Søndag fra 6—12 var der uafbrudt 2000—4000 Mennesker i Kirken. Og hver Uge blev der i den Kirke alene uddelt 1000—1500 hellige Kommunioner. Og Folk gaar til Herrens Bord indtil sent om Aftenen, har altsaa i 18 Timer ikke nydt det ringeste, da de jo skal være fastende. Thi Polakkerne venter rolig i 6—7 Timer, ofte endda i 12 Timer foran Skriftestolen, indtil Rækken kommer til dem. Polakkerne holder af deres Kirker. Der søger de deres Rekreation ved at synge og bede.

Ja, men de Polakker, som findes her i København, er ikke de bedste Kristne. Hvem siger det? Jeg skal være den sidste til at forsvare dem. Det er jo ikke de bedste Polakker, der drager ud i den vide Verden, og for største Delen slammer de københavnske Polakker fra russiske Storbyer. Jeg henviser her til den Artikel, som forleden stod i *Varden*, hvor der gøres Forskel mellem de russiske og de øvrige Polakker.

IV.

Jul! . . . . Hvem glæder sig ikke til denne Fest? Hvis Hjerte slaar ikke stærkere, saasnart han hører dette Ord? Hvorledes skulde et Folk, i hvis Liv Følelsen har spillet saa stor en Rolle, ikke ytre Festglæden paa sin Maade?

Klokkerne har ringet Julen ind. Forventningsfuldt samler hele Familjen sig. Efter at Bordbønnen er bedet, gaar Faderen hen til et lille Bord, hvorpaa der ligger en meget stor, hvid Skive, af Smag og Tykkelse som en Hostie. Det er Agnus-Dei-Brødet eller Juleoblaten, som man i Polen kan købe ved enhver Kirke. Fader tager den i Haanden og giver hver af de tilstedeværende en Del deraf, et Minde om Julefreden. Uden Oblat ingen Jul! Saasnart Maaltidet er endt, udstrøes i mange Hjem Hø og Halm paa Stuens Gulv, atter et Minde om Frelserens Fødsel i Betlehems Stad. Derefter synger alle saa mange, de kan synge, af de 200 Julesange og synger saa længe, indtil Klokkerne kimer til Midnatsmessen. . . . .

Hvad er det for et Tog paa Gaden? Foran to Messedrengene i røde Kjoler, med en Kardinalshue paa deres Hoved, syngende af alle Livsens Kræfter om Stjernen paa Himlen og de vise fra Østerland? Saa følger Degnen med Røgelseskarret og Vievand og tilsidst Præsten. Saaledes gaar de fra det ene Hus til det andet, velsigner det og dets Beboere og taler til de smaa om Frelseren i Krybben og til de store om hans Værk. Det er Kollenden, den aarlige Husindvielse, som finder Sted paa Hellig-tre-Kongersfesten. . . . .

Langfredag! . . . . Frelseren i Graven . . . . Krakaus Kirker er Langfredag og Paaskelørdag forvandlede til Haver, hvis Midspunkt Gravaltret med Alterets helligste Sakramente danner. I mange Kirker staar Soldater foran Graven og holder Æresvagt. Folk gaar fra den ene Kirke til den anden, ser og beder, og jeg gaar med. Paaskelørdag har jeg selv fra den aarle Morgenstund indtil sent om Aftenen besøgt 40 Kirker; saa kunde jeg ikke mere! Dog hør, hvad er det? Er det ikke Fuglesang? . . . Og til min Forbavselse opdager jeg midt i Blomsterhavet nogle Bure med syngende Kanariefugle. De skulde vel sagtens minde Folk om Fuglenes Sang i Haven omkring Frelserens Grav. Men alligevel! . . . Jeg rystede paa Hovedet og tænkte ved mig selv: »Et Barnefolk!« . . . . Maaske er Dommen for streng. . . . .

Der ringes igen! . . . Til Majandagten. . . . Jeg staar i mit Vindue og ser paa Folkelivet. Skarevis strømmer de hertil, de gode Polakker, efter Dagens Sved og Slid. Men hvad er det? Stiger Engle fra Himlen ned igen og

drager ind i Kirken? Ak nej, det er nydelige Smaapiger, klædte helt i hvidt, hver med en Lilje i Haanden til Ære for Gudsmoder . . . Et Syn, der griber en . . . Og den sidste Maj holder jeg Processionen, og alle gaar med — med Fanner og Emblemer. Og lige foran Alterets helligste Sakramente gaar en lille Engel, en 4 Aars Pige, som strør Blomster der, hvor Frelseren skal bæres. Og hver Gang hun kaster en Blomst, nejer hun sit Hoved og bøjer hun Knæet foran sin Gud, saa pænt og nydeligt, at det er en Glæde. . . .

Klokkerne ringer atter til Fest. Hvorledes skulde jeg gæste Krakau og ikke en eneste Gang have været ved Ruthenernes Gudstjeneste. Der er her ikke Stedet at tale om Ruthenernes og Grækernes Union med Moderkirken. Vi ved, at Kardinal *Bessarions* Navn, som vi kender fra Maribos Klosterhistorie, er knyttet hertil. Rom har gjort alt for at lette dem Vejen, har tilladt Præstægteskabet, Kalken, det ruthenske Kirkesprog. Deres Gudstjeneste fejres i det ydre paa samme Vis, som Russerne gør det. Og køn er den, i det mindste for mine Øjne og Øren; men Ceremoniellet er meget indviklet, langt vanskeligere end ved vor Højmesse. Og her gives ingen svarende Messetjener, men hele Folket synger skiftevis med Præsten hele Messen. Derfor varer den meget længe, mindst to Timer. I Krakau gives der ikke mere end 1000 Ruthenere, men i Karpatherne udgør de største Delen af Befolkningen, og det er meget lønnende at studere Folkelivet i disse Bjerge, hvor Bønderkonerne efter Kirkegangen paa Hjemvejen ryger en Pibe Tobak! . . .

Om jeg vilde være med til en Udflugt paa Eneboerbjerget? . . . Det er en Selvfølge. Og vi gaar. . . . Efter to Timers Forløb ligger det foran os, Kamaldulenserklostret paa det høje Bjerg. Vi ringer paa, og en hvid Munkeskikkelse med Træsko paa Fødderne aabner Klosterporten. . . . Er en Landsby paa en Gang bleven flyttet ind bag Klostermurene? Thi mange smaa Huse staar i en Kreds omkring en pragtfuld Kirke. Det er Eneboernes Bolig. Hver Munk har sit eget lille Hus med Bedesal, Stue og Soveværelse. Vi spørger en forbigaaende Munk efter Priors Hus. Han viser os det med Haanden og siger med Grav-røst: *Hic* («Her»). Thi at tale mere forbyder Reglen dem, da de har evig Tavshed. Priorsen fører os ind i Gæsteværelset, og vi styrkes med Brød, Smør og Ost; Kød kommer aldrig paa Eneboernes Bord. Og han viser os Klosterskoven, hvor Munkene efter Dagens Arbejde gaar omkring og tænker paa Gud og Evigheden. Skoven ender ved en brat Klippe, over hvilken der ikke findes Indgang eller Udgang. Hvor her er fredeligt og stille! . . . Fem

Eneboerhuse staar tomme endnu og venter paa deres nye Beboere. Mon nogen af de ærede Læsere føler Trang til at melde sig? . . . .

V.

Krakau! De helliges By! . . . Den har sine Helgener. Stig op paa Wavelbjerget i Byens Centrum! Der troner Kongeborgen med den herlige Kathedral. Naar jeg træder ind i denne Polens Nationalhelligdom, ser jeg fremfor alt de pragtfulde Gobeliner, der pryder Væggene i Stedet for Kalkmalerier. Sobieski har erobret dem den 3. September 1683 i Kara Mustafas Telt foran Wiens Mure. 50000 Kr. blev der budt for en eneste af disse Sejrstrophæer; dog Polakkerne vilde ikke sælge Minderne om deres Stortid. Og jeg ser Sobieskis og de øvrige polske Kongers, Piasternes, Jagellonernes og Wasaernes sidste Hvilested i Kirkens Krypt, og med Lyset i Haanden vandrer jeg omkring fra den ene Sarkofag til den anden. Saaledes forsvinder Verdens Herlighed og Glans. . .

Men hvad betyder dette Sølvskrin paa Alteret midt i Kirken? Det er den hellige Biskop og Martyr Stanislaus' Helgenskrin.

Stanislaus var Knud den Helliges samtidige, og maaske har de to kendt hinanden af Navn. Men sikkert er Efterretningen om den polske Biskops Drab kommen til den danske Protomartyrs Kendskab; Knud stod ogsaa i et nærmere Forhold til Slavernes Folk, da hans Søster jo havde været gift med Obotriternes og Polabernes Fyrste Gotschalk.

Det var den 8. Maj 1079. Vi ser den ærværdige Olding i den aarle Morgenstund gaa til Kirken. Thi Stanislaus var en from Biskop, der hver Dag tilbragte flere Timer i Bøn, og som ved sin Bøn endog havde opvakt døde. Stanislaus var en lærd Biskop, som havde gjort grundige Studier i Gnesen og Paris. Stanislaus var ogsaa en meget afholdt Biskop, der hjalp alle i enhver Nød. Kun een Mand i hele Riget hadede ham, og det var Kongen. Thi Boleslav førte et usædeligt Liv, og Biskoppen havde flere Gange truet ham med Guds Vrede. . . Nu vil Kongen hævne sig. Biskoppen har lige iført sig sit Ornat og begyndt den h. Messe, da trænger Soldaterne ind i Kirken og fuldfører Niddingsværket. . . Og Martyrens Blod farvede Gulv og Væg. . . Men Folket ærede sin hellige Biskop, Paven kanoniserede ham, og Boleslav mistede sin Kongetrone og døde i Landflygtighed. . .

Dog heller ikke tør vi glemme de to Helgener, som har boet paa Wavelborgen: den h. Kasimir og den h. Kunegunde.

Endnu den Dag i Dag vises det Værelse i Krakaus

Kongeborg, hvor den h. Kasimir fødtes. Kasimir blev en Helgen, fordi en hellig Moder, Elisabeth, Kejser Albrecht II.s Datter, opdrog ham dertil. Af Elisabeths seks Sønner kom fire paa en Kongetrone, en blev Kardinal, og den sjette er vor h. Kasimir. Ogsaa Kasimirs syv Søstre udmærkede sig ved deres Fromhed. Det er intet Under, at den polske Historie har givet denne Dronning Navnet »Konger-nes Moder«. Ogsaa i Valget af Lærere for sine Børn var Elisabeth meget heldig. Den h. Kasimirs Lærer var Historieskriveren Longinus. . .

Jeg ser ham nu, den blege Kongesøn. . . Det er Vinter. Stormen hyler udenfor Dørene. Sneen dækker Bjerg og Dal, og en 20 Graders Kulde gennemisner hele Naturen. . . Alt sover paa Kongeborgen i bløde, fine Senge. . . Dog jeg tager fejl. Porten aabnes, og Kasimir træder ud i den kolde Nat og iler hundrede Skridt fremad. . . til Kathedralen. Døren er lukket. Men han knæler ned i Vinterkulden og beder i flere Timer. . . Det sker ikke blot een Gang, men hele Vinteren.

Og Kasimir er Digter. Hvor begejstret lyder ikke hans Sange?

Men intet Vidunder, at hele hans Legeme faar en tærende Sygdom. . . Intet Haab! Viet til Døden! . . . Dog eet Haab giver Lægerne endnu. Hvis den 25-aarige Prins vilde søge sig en Hustru, saa mener de at kunne standse hans Sygdom i flere Aar. Dog Kasimir smiler og siger: »For et Par Aar ofrer jeg ikke min Jomfruære.« Han døde den 4. Marts 1484. . .

En hellig Dronning paa Krakaus Kongetrone! . . . Det er den h. Kunegunde, som den 24. Juli 1292 lukkede sine Øjne. Hendes Navn kendes ikke af mange udenfor Polens Grænser, omendskønt hun er en nær Slægtning af den h. Elisabeth af Thüringen, og skønt Pave Alexander III har kanoniseret hende. Men hendes Værk kendes af alle, det ved sin Saltrigdom, sin Salthanegaard, sin Saltkirke berømte Salthjergværk i *Wieliczka*. . .

Jeg forlader Kongeborgen og Kathedralen med de mange Minder og retter mine Skridt mod den nærliggende Dominikanerkirke. . . . En vældig Dom med vidunderlig skønne Skriftestole, som maaske er enestaaende i Verden. Men noget andet interesserer mig mere. Denne Kirke er Midtpunktet for en anden Helgengruppe, thi Odrowonschernes Familje har alene skænket Kirken *fire* Helgener: den h. Hyacint, den salige Bronislawa, den salige Czeslaus og den salige Johannes Odrowonsch. . . . Ja, her ligger han, den store Bodsprædikant og Klostergrundlægger, den h. Hyacint.

Der findes en hel Litteratur om det Spørgsmaal, om den h. Dominikus selv har været i Danmark, et Spørgs-

maal, som gennem Suhm blev forplantet ogsaa til dansk Jordbund. Men for nogle Aar siden har en engelsk lærd klart bevist, at Dominikus aldrig har været i Danmark.

Dog nu knæler jeg ved en Helgens Grav, som sikkert har været i Danmark. Thi Historien beretter udtrykkelig, at Hyacint har været i Danmark for at holde Visitation i de forskellige Sortebrødreklostre. Jeg beder en lille Bøn, men faar desto værre ikke Tid til at gaa til den salige Bronislawas Grav.

Kun eet Sted vil vi besøge endnu, der ligeledes har frembragt forskellige Helgener, Universitetet.

Krakaus Universitet blev stiftet godt hundrede Aar før Universitetet i København. . . Jagellonernes Universitet med Kopernikus' Monument staar endnu. Og dette Universitet har haft en Professor, som af Kirken er bleven kanoniseret, og tre af hans Disciple blev beatificeret. Det er den h. Johannes Kantius med hans Disciple Johann Dukla, Simon af Sipnicy og Michael Gedroic. Paa Universitetet viser man endnu det Værelse, han beboede, men hans Helgenskrin er i Kirken lige overfor, i Universitetskirken. Og endnu den Dag i Dag valfarter Studenterne, især Theologerne, til denne Helgens Grav.

Hvor tiltalende er ikke hans Liv! Paa en af sine mange Rejser blev han overfaldet og udplyndret af Røvere. Efter at de havde taget alt fra ham, spørger de, om han endnu havde Penge hos sig. Da Helgenen havde svaret med et Nej, og da de selv ikke mere kunde finde noget, lader de ham gaa. Men pludselig husker Professoren, at han har de fleste Penge syet ind i Klæderne. Og han løber tilbage til Røverne og tilbyder dem ogsaa disse Penge, da han ikke vil lyve. Dog Røverne røres derved, giver ham alt tilbage og omvender sig. . . . .

Polen har haft sine Helgener. Men Kirken er ikke død og heller ikke dens Kraft. Et Eksempel fra den nyeste Tid! Statholderen Grev Potocki var bleven ramt af Morderens Vaaben. Den Mand, som havde modtaget de største Velgerninger af den gavmilde Greve, havde løftet sin Haand imod sin Velgører. »Jeg tilgiver ham af hele mit Hjerte,« var den døendes sidste Ord. Og Potockis Hustru var den første, som indgav Ansøgning om Benaadning for Morderen. . . . .

Hvor køn er Kristendommen ikke, naar den møder os i det praktiske Liv!

De katholske Skoler.

Bestyreren for St. Knuds Skole, Hr. Pastor *Bannwart*, skrev d. 29. Marts følgende interessante Artikel i *Dannebrog*:

Hr. Redaktør!

Deres ærede Blad bragte i Mandags under Overskriften *Kommunen og Forældrene* bl. a. følgende Udtalelse:

»Forældrene vilde altsaa paa Grund af de høje Skolepenge være henviste til Privatundervisning i Hjemmene ved Studenters Hjælp eller f. Eks. til at sende Børnene til de katholske Kongregationsskoler, hvor Skole- eller Pensionspengene er endnu billigere end i Statens højere Skoler, og hvor der raader en umaadelig Udvidelsestrang og Udvidelsesevne.

Ingen af disse Udveje er i Almindelighed anbefalelsesværdig. Hjemmeundervisning ved Studenter kan ikke sikre Børnene de Eksaminer, som disse nu en Gang skal have efter vor Lovgivning, og den katholske Undervisning lider gennemgaaende af store Mangler for Modersmaalets Vedkommende.«

Med Udtrykket »katholske Kongregationsskoler« menes formodentlig, da det jo drejer sig om de højere Privatskoler i Københavns Kommune, St. Knuds Skole (for Drengene) i Stenosgade og St. Josephs-Søstrenes højere Pigeskole paa Toldbodvej. Med Hensyn til disse Skoler være det mig herved tilladt at oplyse, at, om der end findes flere Udlandinge blandt deres Lærerpersonele, saa er dog Undervisningen i Modersmaalet saavel som i Historie (specielt Fædrelandshistorie) lige fra første Underklasse af lagt i Hænderne paa indfødte danske, veluddannede Lærere og Lærerinder, som hverken i faglig eller pædagogisk Dygtighed turde staa tilbage for lignende Skolers Lærere. Og naar man saa tager i Betragtning, at førstnævnte Drengeskole som eksamensberettiget Mellem- og Realskole staar under Ministeriets direkte Tilsyn, og at dens Elever f. Eks. ved sidste Eksamen netop i baade skriftlig og mundtlig Dansk opnaaede saa ypperlige Karakterer som 6 og 8

(ingen under 5), og det fra fremmede, altsaa Skolen helt uvedkommende Censorers Side, saa kan det dog ikke være saa daarligt bevendt med Modersmaalets Dyrkelse.

Hvad endvidere Undervisningen i de fremmede Sprog angaar, saa gaar jo nu til Dags de bedste Skolers Bestræbelser ud paa at overdrage Undervisningen i disse Fag til saadanne Lærere, der, udrustede med det fornødne Kendskab til Børnenes Modersmaal, taler det fremmede Sprog som deres eget, hvad enten de nu er fødte i Udlandet eller ved et længere Ophold i det fremmede Land har tilegnet sig en større Sikkerhed og Færdighed i Benyttelsen af de paagældende Sprog. At dette Ideal, som man maaske vil kunne kalde det, paa en fremragende Maade er virkeliggjort i de her omtalte Skoler, turde vel ikke høre til, men snarere i en vis Grad opveje »de store Mangler«, som skulde gøre de saakaldte »katholske Kongregationsskoler« mindre anbefalelsesværdige, helt bortset fra andre Omstændigheder, der taler for disse Skoler i deres Øjne, som kender lidt til deres Liv og Virksomhed af Selvsyn og egen Iagttagelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Opmærksomheden henledes paa *En lille Pintsebog*, som udsendes Christi Himmelfartsdag, og som faas ved alle Kirker og hos St. Josephs-Søstrene. Af Indholdet, som er Bønner og Betragtninger til Fremme af Andagten til den Helligaand, maa særlig fremhæves en smuk Række Betragtninger af den h. Alphonsus Liguori til hver Dag af Novenen til den Helligaand. Bogen, som er paa 64 smaa Sider, koster, indbundet i smukt, rødt Lærredsbind, kun 30 Øre.

Odense. Søndag d. 1. Maj hensov blidt og roligt Menighedens gamle, mangeaarige Kirkeforstander, fhv. Instrumentmager *Joh. Aug. Kayser*, 78 Aar gl. Med den afdøde bæres et stort Stykke af Odense Menigheds Krønike til Graven. Allerede inden der fandtes kath. Kapel eller Menighed i Odense, var Hr. Kayser bosiddende her i Byen.

Da vor nuværende højærv. Biskop — dengang Sogneprest i Fredericia — i 1866 kom til Odense, fandt han i den nu i Herren hvilende en stor Støtte. Hr. Kayser blev Odense Menigheds Medstifter og Medgrundlægger; ingen anden var knyttet saa længe og fast til Menigheden som den afdøde; i over 40 Aar var han dens Kirkeforstander — vistnok noget enestaaende i vor Missions Historie — og et Mønster paa Trofasthed og Hengivenhed mod sin Kirke og Tro. Der kom gode og trange Tider over Odense Menighed, mange kom og — gik igen, men Hr. Kayser blev altid den samme trofaste Søn af sin Moder, Kirken, uforanderlig i sin Trofasthed. R. I. P.

R.

Aalborg. Der har i den senere Tid i Bladene circuleret en Meddelelse om, at »Katholikkerne« — dette ubestemte og ubestemmelige Begreb, hvis eneste tydelige Egenskab er udtømmelige Rigdomme — skulde have købt et Gods i Vendsyssel for 300,000 Kroner. Da hverken den højærv. Biskop eller Præsterne i denne By kender noget til dette store Køb, maa Beretningen herom desværre henvises til det Fablernes Rige, som med Tiden — takket være vore protestantiske Landsmænds lidt for livlige Fantasi — ikke er blevet af saa ringe Udstrækning.

Tyskland I Provinsen *Slesvig-Holsten* klages der stærkt over det svage Kirkebesøg i de protestantiske Kirker. Professor Baumgarten fra Kiel kaldte nylig paa et Møde i Neumünster Holsten for det »ukirkeligste Land«. I Slesvig beløber Kirkebesøget sig til 6 % af Befolkningen, i Holsten til 1,76 % og i Lauenburg til 4,35 %. Antallet af Altergæster er intet Steds saa ringe som i Slesvig-Holsten, og Flugten fra al kirkelig Skik og Brug større end noget andet Sted. Udmeldelser af Kirken tager ogsaa til her.

Mord og Selvmord er i sørgelig Tiltagende i Kongeriget *Sachsen*. Et særlig skrækkeligt Mord og Selvmord har nylig fundet Sted der. I Loschwitz ved Dresden har en Bygningsspekulant Semper efter en kort Ordstrid med sin Hustru skudt denne ned, hvorpaa han forsøgte at skyde sig selv. Sachsens katholske Konge Frederik August kom just forbi Gerningsstedet et Øjeblik efter. Da han fik Øje paa Liget og paa den blødende Morder, vendte han sig bort med Rædsel. Omtrent samtidig fandt der c. et halvt Dusin Selvmord Sted i Dresden.

Østrig. I Stedet for afdøde, paa alle Omraader saa haardt savnede *Dr. Luëger*, har Kommunalbestyrelsen i Wien med 129 af 146 afgivne Stemmer valgt hidtilværende Vice-Borgmester *Dr. Joseph Neumayer* til Borgmester i den mægtige By. Den nyvalgte Borgmester tilhører det kristelig-socialt Parti.

Spørgsmaal og Svar.

?

Polakkerne skal selvfølgelig lige saa vel som andre have, hvad der tilkommer dem, men mere kan de heller ikke forlange, og naar P. Steidl i sin Begejstring for dem begynder at forære dem Stumper af vort gode danske Sprog, maa han ikke undre sig over, at et dansk Ansigt kommer til at se ud som min Overskrift.

»Læge«, »Døgn«, »Kost«, »gnaven« er -- som enhver Filolog ved -- ikke germanske, men slaviske, polske Ord, Ord, som kun findes i det skandinaviske Norden og i de slaviske Lande« — siger P. Steidl.

Hvor tynd Bevisfølelsen er, vil P. Steidl føle, hvis han blot indsætter »i Brug« — findes i Brug. For det beviser jo nemlig ingen Ting.

Mine Kilder flyder ganske vist ikke i Strømme, men det eneste af de ovenanførte Ord, hvor De angiver ikke polsk eller i det hele taget slavisk Oprindelse, men blot iøjensaldende Slægtskab, er »Læge«^{*)}. Polsk hører jo med til den indo-germanske Sprogstamme, og det er da ikke saa sært, om vi har ikke blot fire, men mange Rødder fælles. Eller vil P. Steidl sige, at Kost er Latin — jvf. *gustare*? For det er vel ikke Fejekost, der menes, et Ord som Pateren jo har brugt som lille Dreng i Form af Quast.

Johs. Frederiksen.

Svar.

Hr. Pastor Frederiksen skal have Tak, fordi han med saa stor Opmærksomhed har læst mine Rejseskildringer fra Polen. Maaske har han Ret, omendskønt jeg for mit Vedkommende ikke endnu er fuldtud overbevist derom. Thi Forbindelsen mellem Danmark og Venderne hele Middelalderen igennem kunde være et Bevis for min Paastand. I det mindste er det meget paafaldende, at Betegnelser for »Læge«, »Døgn«, »Fejekost«, »gnaven« er fælles for de skandinaviske og slaviske Sprog. Og for at henvisse til »Døgn«, saa kender jeg intet andet Sprog, som har en Fællesbetegnelse for 24 Timer, end det slaviske og de skandinaviske. Men jeg skal indrømme, at min filologiske Bemærkning burde have været betegnet som hypothetisk.

P. D. Steidl.

*) Efter »Saabye« er dette Ord laant fra det oldengelske *læce* og af irsk Oprindelse.

Brevkasse.

Til A. Jeg kan ikke tage Hensyn til Deres lille Artikel; den er bl. a. *anonym*.

Hr. Pastor Verhein, Esbjerg. Skønt jeg finder, at den Artikel, De har sendt Bladet, hovedsagelig gælder mig personlig, skal jeg dog, da De saa indtrængende atter anmoder mig om at tage Hensyn til den, under denne Overskrift optage et Stykke af den. De maa undskylde, jeg ikke tager den hele; men det Stykke, som her følger, giver dog fuldstændig det, som De vil fremhæve. Jeg er enig med Dem i eet, at en naturlig og ligefrem Stil er den smukkeste for vort katholske Ugeblad, og jeg skal efter ringe Evne stedse søge at lade Ugebladet vandre

»paa det jævne, paa det jævne,
ikke i det himmelblaa«.

Hr. Pastor V. skriver:

»Redaktionen ejer dog forhaabentlig et blaat Blyant? Dette i Redaktionens Hænder saare frygtelige Vaaben skulde, efter min beskedne Mening, anvendes oftere og eftertrykkeligere! Særlig gælder denne min Bemærkning med Hensyn til Meddelelser, Breve m. m. fra Menighederne! Visse Stationer udmærker sig fortrinsvis ved Artikler, som er saa langtrukne som vel muligt; hvad der kunde siges i nogle Linier, faar man at nyde i lange Sætninger! Særlig gaar det ud over den ulykkelige Sognepræst! De simpleste og mest naturlige Ting, han gør, bliver beundret og »vor højærværdige, nidkære, altopofrende, trofaste, selvforglemmende m. m. m. Hr. Sognepræst« maa i Sandhed have en stærk, ja meget stærk Konstitution for at kunne taale al den Virak, som der brændes i Kærlighedens Røgelsekar! — Ganske vist skal man ære og agte sin Præst; men, naar dette giver sig et sygeligt Udslag, saa hedder det: Vagt i Gevær!

Naar en Præst gør sin Pligt og Skyldighed og maaske endnu en Smule til, saa gør han netop det, som han skal, og slet ikke mere.«

De to andre Herrer Sognepræster, der har tilsendt mig mere private Henstillinger i samme Retning som Hr. Pastor Verhein, bedes betragte ovenstaaende Linjer til denne som et Slags Svar ogsaa paa deres ærede Skrivelser. *Red.*

Basar.

Til Fordel for St. Annæ Kirkeskole afholdes 1. og 2. Pintsedag (15. og 16. Maj) Basar i Skolelokalerne ved St. Annæ Kirke i Sundby.

Paa Basaren vil findes Udsalg af forskellige Sager, Tombola o. a. I en Palmehave indrettes Konditori, hvor der begge Dage vil blive musiceret (fra 4—5½ af 2 Violinister og 1 Pianist).

St. Annæ Kirkeskole arbejder under meget vanskelige Forhold. Skønt al Undervisning for Tiden ydes gratis, savner man dog Midler til Anskaffelse af det nødvendige Undervisningsmateriel, og St. Annæ Menighedsforening, der i Forening med d'Hrr. gejstlige arrangerer Basaren, haaber derfor ad denne Vej at kunne skaffe de nødvendige Midler til Veje.

Men for at det skal kunne ske, er det nødvendigt, at vore Trosfæller kommer os til Hjælp. Vi opfordrer derfor alle Trosfæller til at tage en Tur herud til Sundby en af Pintsedagene — eller helst begge — og ved et Besøg paa Basaren give sit Bidrag til, at St. Annæ Kirkeskole fremtidig kan arbejde under bedre økonomiske Forhold!

Gaver til Basaren modtages med Tak af d'Hrr. gejstlige ved St. Annæ Kirke. Basaren aabnes begge Dage umiddelbart efter Højmessens.

Sundby i Maj 1910.

St. Annæ Menighedsforening.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Faders Anordning forordne vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration.*
2. Bønnen om den *Helligaands syv Gaver*, Bønnebog S. 196.

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, den 1. Maj 1910.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Bekendtgørelse.

Paa anden Pintsedag agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hellige Sakramente til voksne. De troende, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige, forberedende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 8. Maj, Kl. 5 Eftm.

A.C. Møde agtes afholdt Onsdag den 11te Maj Kl. 8½ Aften i Søpavillonen. Hr. *Mogens Ballin* vil indlede en Diskussion om *Den katolske Højskole*. Ogsaa Ikke-Medlemmer har Adgang. Deltagerne bedes *forberede* sig til Diskussionen ved at overveje de Tanker, som Indlederen har fremsat i Ugebladet den 24de April.

Administratorene.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 8. Maj. 6. Søndag efter Paaske. Michael. — **M. 9.**, Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer. — **Ti 10.**, Antoninus, Biskop og Bekender. — **O. 11.**, Franciscus af Hieronymus, Bekender. — **To. 12.**, Oktav af Christi Himmelfart. — **F. 13.**, Ferialdag. — **L. 14.**, Pintsældag. *Vigiliefaste-*dag. (I Sognekirkerne Daabsvandets Indvielse, Litani til alle Helgen og Højmesse).

Søndag d. 15. Maj. 1. Pintsedag. Den Helligaands Sendelse.

Mandag d. 16. Maj. 2. Pintsedag.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.	Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken:	» » »	» 5 Eftm.;	» »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» » »	» 8 Aft.;	» »	» 8 »
Jesu Hjerter Kirke:	» » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m.Præd.»	» »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» » »	» 3 Eftm.;	» »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St Knuds Kapel:	» » »	» 3 m.Præd.»	» »	» »
Immaculatakirken:	» » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Eftm.;	» »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St.Andr.Kirke(Ord.):	» » »	» 5 » »	» »	» 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Francisci III Orden holder Møde Tirsdag d. 10. Maj Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mødreforeningens Møde paa Christi Himmelfartsdag, Toldbodvej 14, er Kl. 3 (ikke 5) Efterm.

Syforeningen paa Frederiksberg holder Ferie. Hjertelig Tak for de tilsendte Gaver.

Unio. Onsdag d. 18. Maj Kl. 9 præcis afholdes Generalforsamling i **Frederiksberg Restaurant, Allégade 10, 1. Sal.** Efter Generalforsamlingen slutter Vintersæsonen med en lille Svingom.

En lille Pintsebog.

Bønner og Betragtninger
til Fremme af Andagten til den Helligaand.
Samlede af *Niels Hansen.*

Faas ved Kirkerne og hos St. Josephs-Søstre.
Pris 30 Øre smukt indbunden (64 Sider).

Bidrag — aarlige, maanedlige eller een Gang for alle — til den nystiftede og af den højærværdigste Biskop godkendte Forening »Katholsk Ungdomsværn« (for København og Omegn) modtages af Værnets Kasserer, Murmester *A. V. Günther*, Bangertsgade 11, N. Tel. 4110.

Der er Trang til nogle frivillige Medhjælpere til Indkrævning af tegnede Bidrag, især i Frederiksberg og Godthaab-Kvartererne.

Crescendos Kor og Dirigent

bedes herved om at modtage **Ungdomsværnets** hjertelige Tak for det tilsendte Overskud, 128 Kr. 10 Øre, fra Concerten den 20. April.
Forretningsudvalget.

NB. Paa Grund af Helligdagen, Torsdag d. 5. ds., er dette Nr. udsendt en Dag tidligere end ellers.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladere samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 20.

Søndag den 15. Maj.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Et anonymt Indlæg i Ungdoms-Sagen: — Ufatteligt. — Maria-Hjemmet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Køge. Norge. England. Frankrig. Rom. Italien. — Basar. — Brev til Hr. Mogens Ballin. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

28.

Pintse.

Henved 3000 anammede Ordet og lod sig døbe paa Pintsedag.

Om den udvortes saa bramfri Handling, som Daaben jo er, lærer Troen os, at en ny Verden, langt herligere, end vi har den for Øje, skabes i vor Sjæl, naar Vandet rinder og Daabsordet lyder.

Et aandeligt Kendingsmærke meddeles Sjælen, saa at sige ny Personlighed. Personligheden giver enhver af os sit bestemte Præg. I Jesus Christus var det den guddommelige Person, som gav hans menneskelige Sjæl og gennem den hans Legeme et usigelig ophøjet, overnaturligt Præg. En Afglans deraf, overnaturlig som dens Ophav, daler i Daaben ned over vor Personlighed.

Ved Fødselen faar Barnet ikke blot Lighed med den fødende, men faar ogsaa selve Livet i Eje. I Daaben genfødes vi nu af Gud og faar Liv af *den helliggørende Naade*, der, som en Genspejling af hele Guds Herlighed til yderst mulige Grænse, erstatter hans Væsen selv. Daa-

ben er det Middel, Gud har anordnet til første Meddelelse af overnaturligt Liv, og kaldes derfor Genfødselse.

Den helliggørende Naade kan, hvor ufuldkomment Billedet end er, sammenlignes med en ny Sjæl, der indblæses vor Sjæl. Men enhver Sjæl har sine Dygtigheder til at muliggøre og lette dens Virksomhed. Med den helliggørende Naade følger derfor ogsaa Dygligheder til alt, hvad der kræves til evigt Liv; det er de overnaturlige Dyder. Ligesom Barnet af Natur snart kender sine Forældre og har let ved at haabe meget af dem og elske dem, og Forholdet til Søkendekredsen forholdsvis let falder i Lave, saaledes skal Gudsbarnet ved Troens Dyd let kunne erkende sin himmelske Fader, ved Haabets Dyd let kunne haabe alt af ham og ved Kærlighedens Dyd let kunne omfatte og elske ham, medens de andre overnaturlige Dyder gør os det overnaturlig let at ordne vort Forhold til Søkendekredsen.

Ved Daaben bliver vi Kristne smaa Efterligninger af Kristus. Men han besad den Helligaands Gave i dens Fylde. *De syv Gaver*, der er vore Evners Indstilling efter Naadens Vinde, skænkes os ogsaa i Daaben.

Naar nu den Helligaand har bygget denne herlige Bellig, *tager han den selv i Besiddelse* med voksende Velbehag og virker større Ting i os; derfor siges der med Rette, at han særlig bor i de døbte.

Ved Daaben, har vi set, modtager vi i Særdeleshed: Jesu Præg, Liv, Aand. Og just derved indtræder vi i *organisk Forbindelse med Kristus*, Hovedet. Vi faar altsaa Krav paa Christi Goder, hans Sandhed og Naade, i stedse større Omfang. Men han har indrettet særlige Organer i sit mystiske Legeme. Kirkens Præster og Forstandere, som ved det præstelige Kendingsmærke har faaet en fremskudt Plads og Virksomhed til hele Legemets Bedste. Hvis vi altsaa optages som Lemmer i Christi Legeme, saa kommer vi i Afhængighedsforhold til disse Organer med Hensyn til de overnaturlige Goder; ordentligvis selvfølgelig.

Men vi kan tilintetgøre Naadens Liv i os. Vi kan »ødelægge den Helligaands Tempel, som vi er«; vi kan »bedrøve Helligaanden«. For at Ødelæggelsens Vederstyggelighed aldrig skal staa paa det hellige Sted, meddeler Daaben os endelig *Understøttelsens Naade*.

Et anonymt Indlæg

i

Ungdoms-Sagen.

Af Hensyn til Ungdomssagen fraviges med nærværende den gode Regel*) »ikke at tage Hensyn til anonymt indsendte Artikler«. Læserne vil uden Tvivl give os Ret i, at det var Synd for Sagen, om vi af lutter Principfasthed foreholdt dem praktiske, sunde Tanker, som endda virker ganske originalt her til Lands, blot fordi Ophavsmanden har haft det uheldige Ønske at forblive ukendt.

Den anonyme har set sig godt om i Verden og er forbavset over den »den kluntede og ubehjælpsomme Maade«, man tager Sagen paa her, man spilder Tid og Kræfter paa at drøfte Ting, der er selvfølgelige; det er saaledes selvfølgelig for Indsenderen, at en eventuel Ungdomsforening staar aaben for alle, hvem der vil komme, der skal ikke tages Hensyn til sociale Forskelligheder, der skal ikke spørges om Foreningskort, ja end ikke om Trosbekendelse. I Udlandet hænder det, paastaar den anonyme, at Jøder og Fritænkere kommer i saadanne udpræget katholske Foreninger, enten enkelte Gange, eller de vindes gennem Foreningslivet for Kirken. — Selv om nu Foreningen gæstfrit aabner sin Dør for alle, bliver det naturligvis fortrinsvis den mindre bemidlede unge Katholik, der vil søge derhen, den, der ikke har et eget hyggeligt Værelse, hvor han kan hvile sig, læse og skrive. Men naar saaledes de mere velstillede ikke til daglig Brug behøver at tage Pladsen op for dem, der trænger til et saadant Hjem, saa kan de derimod gøre forbavsende megen Gavn og Nytte for deres unge, fattige Trosfæller. Naturligvis er det vanskeligt paa een Gang at underholde en fjorten—femtenaars Dreng eller Pige fra et beskedent Arbejderhjem og den halv- eller helvoksne unge Dame eller Student, som gaar i Theater, paa Koncert, til Forelæsning, som sidder inde med om-

*) Og dog er Regelen ikke helt fraveget, for saa vidt som der staar saa godt et Mærke som noget under dette Uddrag af den anonymes (?) Artikel.

fattende (!) Kundskaber og behersker 3—4 (!!) fremmede Sprog.

Vist er det vanskeligt at bringe saa mange Hoveder under samme Hat; men det er tillige den letteste Sag af Verden. Thi netop den brogede Mangfoldighed af forskellige Hoveder morer hinanden gensidig. Man maa kun komme bort fra *den underlige Tanke*, man synes at nære heroppe i Norden, *at den Underholdning, man skal byde de unge, under alle Omstændigheder og altid skal være den bare, rene Morskab, Tidsfordriv og saakaldte Fornøjelser, fraset enkelte belærende Foredrag*, man af og til agter at holde for dem. Og hvor i al Verden staar det skrevet, at det altid skal være de »gamle«, der skal staa paa Pinde for de »unge«. I Udlandet har man udmærkede Resultater af de unges Medhjælp i deres egen Sag. Unge Mænd og unge Piger fra dannede Hjem bør bruge deres større Dannelse til at sprede Lys og Lykke blandt deres mindre velstillede jævnaldrende og saaledes være med til at udfylde den sørgelige Kløft, der skiller fattig og rig. Man skal tildele de unge forskellige Hverv indenfor Værnet, finde deres særlige Talenter og Evner; ved deres unge, kraftige Hænder og muntre, uforfærdede Hjælp vil Sagen hurtig faa et stort Opsving. Man maa ikke gaa Glip af hele den dejlige Friskhed, Umiddelbarhed, glade Offervillighed og sejrige Begejstring. Ungdommen, og netop Ungdommen, har! Den ældre Mand eller Kvinde har ofte store Vanskeligheder ved at ofre megen Tid og Arbejde paa Ungdomssagen, og trods hans eller hendes større Erfaring, Taalmodighed og Overbærenhed vil de jævnaldrendes Indflydelse kunne være meget vigtigere. De »gamle«s Arbejde skal ikke forkastes, men de skal holde sig til Overledelsen, det daglige Slid bør overlades de unge. Tænk ogsaa paa, hvor meget mer en ung Mand lærer af omhyggeligt at forberede et Foredrag selv fremfor at høre et af en anden, der særlig henvender Ordet til de mindre belæste. Eller er det ikke godt for en ung Pige, der har nydt en omhyggelig Opdragelse, at bruge sine Kundskaber ved Oplæsning og Forklaring af et betydeligt Digtværk, ved at læse Sprog med de unge mindre godt uddannede Piger eller undervise dem i forskellige Skolefag, Musik eller

Tegning. Ved saadan Virksomhed skyder alle Spirer til Ædelmod og Næstekærlighed frem hos de unge, og den Gavn, der høstes, er fuldt saa meget paa de ydendes Side som paa de andres. Naturligvis maa de ældre fremme og lede de unges Arbejde; i fortrolig Samtale indvie og anspore de enkelte til deres specielle Gerning og stadig foreholde de udvalgte Hjælpere, hvilket Ansvar de har paa taget sig ved Ord og ved deres Eksempel; det maa ikke være et flygtigt Lune, men et helligt Embede, der omfattes med den største Alvor. Arbejdes der med Iver og Pligtfølelse, da vil den unge igennem sit Arbejde vokse sig selv stor i sand Kristendom.

Indsenderen har selv erfaret, hvad kammeratlig Iver kan udrette. Da for Eksempel en Sanglærer maatte opgive Indstuderingen af en vanskelig figureret Koral, lykkedes det en purung Pige ved een Prøve at lære sine jævnaldrende Stykket saa godt, at et Ungpigekor paa 7—8 Deltagere ved Udførelsen af Stykket reddede en ellers ret mislykket Musikpræstation.

Den anonyme Indsender fortsætter med nogle Betragtninger om det Hjem, Værnet maa stifte. Det maa ikke være aabent nogle Dage om Ugen, ikke en Gang nogle Timer om Dagen, det maa altid staa aabent. Ligesom vore Kirker maa det være aabent hele Dagen. De unge trænger altid til det. Der vil udfolde sig det muntreste Liv om Aftenen, og særlig paa bestemte Aftener, men Dagen igennem maa man der kunne finde Ro og Fred, Varme og Hygge og endelig for en billig Penge god sund Mad og gode Drikkevarer med Undtagelse af al Slags Spiritus. Det vilde være en saare fortjenstfuld Gerning, om en katolsk Rigmand til at begynde med lejede en passende Lejlighed og stillede en mindre Stue til Raadighed for den daglige Drift. Der maatte jo bo en Opsynsmand eller Kone, der holdt Lejligheden i Orden og sørgede for Madsen. Der maatte være Plads og Stuer nok til, at de forskellige Tilbøjeligheder ikke forstyrrede hinanden. Stuer til stille Læsning og Skrivning, Spise- og Samtaleværrelser, Musikkværelse og endelig et passende Rum til Sløjd, hvorunder man kunde tænke sig Snedkeri, Bogbinderi, Metalarbejde etc. Som Lærer kunde lidt ældre, faglærte Kam-

merater fungere, maaske skulde der ansættes rigtige, betalte Lærere til at give Timer i Sløjd; i saa Fald kunde Undervisningen kun være gratis for mindre bemidlede. Til Musikværelset hører naturligvis Klaver, Guitar, Zitar, Violin og den Art mindre Instrumenter og et godt Nodeudvalg af baade lettere folkelig Art og af enkelte Klassikere. — Fraset de Aftener, hvor der skulde foregaa noget særligt, maatte Livet nu røre sig saa frit som mulig, og de forskellige Beskæftigelser indenfor Hjemmet skulde de unge kunne antage efter absolut frit Valg. Det var godt, om man *improviserede* smaa Festligheder, der plejer man at finde det mest sprudlende Lune; det er langt morsommere, end hvad højtidelige, langstrakte Foranstaltninger kan frembringe.

Den anonyme udtaler til Slut sin Forstaaelse af de særlige Vanskeligheder, man her har at kæmpe med, han mener, vore unge er mere forkælede, mere egenraadige og selvglade end andre Steder, og Tanken om *Cykle, Strandvej* og *lyse Nætter* fylder ham med Ængstelse. En Ungdomsven maa ikke være bange for at ofre Ungdommen Nattesøvn, man maa rette sig efter Landets Skikke og Sæder; det nytter jo dog ikke at svømme mod Strømmen.

I en Efterskrift oplyser den anonyme, at han netop rejser bort for dog muligen at komme igen til Efteraaret, han vil saa tilbyde Ungdomsværnet sin virksomme Bistand og haaber at kunne bevæge en Ven til at laane de unge Sløjdværktøj til 9—10 Personer og skaffe kyndig Vejledning dertil. —

Det er utvivlsomt en baade forstandig og varmtfølende Mand med stor Erfaring fra udenlandske Forhold, der saaledes stiller sin Hjælp i Udsigt; et saadant Tilbud kan næppe skattes for højt. Her er ikke saa mange, som kan hjælpe, men altid nok til, at Sagen kunde komme i god Gænge, om alle, der *kan*, ogsaa *vil* gøre noget for Ungdommen.

Ved M. B.

Ufatteligt.

I »Dannebrog« stod en Gang følgende Ord at læse: »Det er jo en gammel Erfaringsætning, at en Usandhed, naar den blot gentages et tilstrækkeligt Antal Gange, kan faa et vist Skin af Paalidelighed over sig. Der vil altid være dem, der, naar de atter og atter har set Usandheden gentaget, vil mene, at der i alt Fald maa være »noget om det«, selv om det maaske er det vildeste Paahit, for hvitket der ikke ligger det ringeste til Grund.«

Disse Ord maatte jeg tænke paa, da jeg læste Søndagstillægene til Nationaltidende af d. 24. April og 1. Maj; thi det er i Virkeligheden det vildeste Paahit, som F. Fenger i sine Artikler om »Brydningstiden« disker op med for sine troskyldige Læsere. Det kan gerne være, at der for den ærede Forfatter er »noget om det«, hvad han skriver, men det er alligevel ufatteligt, hvordan saadant er muligt hos et Menneske, der lever i en Tid og i et Land, hvor efter Sigende »Oplysningen staar paa et højt Trin«. Vi Katholikker skulde tillade os en saadan »Oplysning«, da ve os!

Jeg vil ikke belemre »Ugebladets« Spalter med et Aftryk af F. Fengers Hjerteudgydelser. Jeg skal heller ikke gøre noget Forsøg paa Gendrivelse. Jeg tror ikke, Hr. Fenger paa det Stade, han for Øjeblikket indtager, er modtagelig for nogen Gendrivelse, det kan være nok med nogle Antydninger og Henvisninger, som maaske kunde være Hr. Fenger til nogen Nytte.

I den første af de to nævnte Artikler skriver Hr. Fenger b. a. frygtelig overfladisk om det spanske Kongepar Ferdinand og Isabella og utilgivelig uvidende om den spanske Inkvisition, især ondskabsfuldt om den første Storinkvisitor Torquemada. Utroligt, men dog sandt, følger han endnu Llorente, skønt dennes Løgnagtighed forlængst er bleven bevist. Hr. Fenger kunde have lært alt det, han trænger til, i undertegnedes lille Bog: »Den spanske Inkvisition«. Men dersom han mente ikke at kunne stole paa en katholsk Forfatters Ord, saa kunde han have faaet

al ønskelig Oplysning hos den tyske protestantiske Forfatter, Ernst Schäfer, i dennes tre Bind stærke Værk om den spanske Inkvisition. Og skulde han ikke synes om at gaa i Skole hos en Tysker, saa kunde han have fundet følgende Ord, som mere end gendriver hans vilde Paastande, hos en dansk Forfatter: »Man maa indrømme, at denne Domstol (d. e. Inkvisitionens) virkede med stor Nidkærhed og ikke ringe Humanitet, og at dens Retspleje i mange Henseender stod over den verdslige.« Disse Ord er skrevne af en Mand, Carl Bratli, som har gjort ualmindelig indgaaende Studier over de spanske Forhold. Det staar at læse i hans »Filip II. af Spanien«, S. 108.

Den anden Artikel indeholder ikke saa grove Beskyldninger som den første; men til Gengæld maa den forekomme enhver katholsk Læser langt mere latterlig. Noget mere aandsforladt end den Bøn, Hr. Fenger lader Dronning Isabella bede til Jomfru Maria, skal man længe lede efter. Og saa siger han endnu triumferende: »Vi har set, hvordan de katholske Majestæter i Spanien gaar i Bøn til *Guds Moder*.« Nej, Hr. Fenger, saadanne vanvittige Bønner beder hverken nogen katholsk Majestæt, ej heller nogen blandt den laveste katholske Almue, til Jomfru Maria.

Ikke ringere Uvidenhed røber, hvad Forf. skriver om Afladen. Han har hørt, at Byen hedder Snerpe, men han han ved ikke, hvor den snerper hen.

Alt i alt er det ufatteligt, at en dannet Mand i det 20de Aarhundrede kan røbe en saadan Uvidenhed.

Ufatteligt ogsaa, at den ellers saa agtværdige *Nationaltidende* kan aabne sine Spalter for den Slags vilde Paahit.

F. Esser.

Maria-Hjemmet.')

Naar man gaar igennem Vestervoldgade, falder Bygningen 115 uvilkaarlig i Øjnene. Er det en Kirke eller en privat Bygning, er det en Skole eller et Hotel? spørger man, og det mærkelige er, at den er alle Dele. Kommer man indenfor, møder man Hjemfølelsen og den stille Hygge, der gør, at man føler sig vel til Mode.

Sjælen i denne store Virksomhed i Maria-Hjemmet er ogsaa en af de mærkelige Kvinder, som gør en stor Gerning i Samfundet, og som har ofret sin Formue, sine personlige Kræfter for at oplære unge Piger til dygtige, huslige Kvinder. Unge Piger, der gennemgaar en Ungdomsskole, der gør dem skikkede til at paatage sig Tjenestepigearbejdet, og som giver dem Betingelser for senere at blive dygtige Husmødre.

Jeg kendte Fru Lehnsbaronesse *Stampe* for c. 30 Aar siden; hun tilhørte den Gang den grundtvigske Menighed.

Den smukke, statelige Dame vakte altid Opmærksomhed ved sin Alvor og Interesse for Ungdomsskolerne og hele den folkeopdragende Side af den grundtvigske Bevægelse, og jeg husker en Samtale den Gang om Tjenestepigesagen, hvor det laa hende paa Sinde, at de unge Piger burde have en Faguddannelse, inden de paatog sig en Tjeneste o. s. v.

Og Baronessens Udtalelser var mere end blot en ydre Sympati.

En skønne Dag forlod hun den grundtvigske Menighed og sluttede sig med hele sin varme Sjæl og høje Intelligens til den katholske Menighed. Med Indtrædelsen i Kirken begyndte hun da sit samfundsnyttige Arbejde, det Arbejde, hvortil hun følte Kald og Kærlighed. Hun gav sin Formue til Skolen, og hvad der er det værdifuldeste af alt — sit personlige Arbejde.

Med en Stab af fagudlærte Lærerinder leder hun selv

*) Denne venlige Omtale af en af vore værdifulde katholske Institutioner fandtes d. 7. Maj i *Agitatoren*, Ugeblad for Oplysning, Ædruelighed og sund Levevis.

de unges Uddannelse i husligt Arbejde. Baronessen er saa i Kælder, saa i Køkken, hun er i Systuen og i Strygestuen, og de unges glade og lysende Blikke følger den forstandige og kærlige Forstanderinde. Hendes Medhjælperer er hendes Venner.

Vi gjorde forleden et Besøg i den ejendommelige Bygning. Store og smukke Værelser bebos af Pensionærer og rejsende fra Udlandet, til hvem der laves Mad, og overfor hvem Eleverne øver sig i at opvarte og lærer at gøre det hyggeligt for. Ca. 20 Elever fra 15—17 Aar faar en 2 Aars praktisk Uddannelse og en Skoletid til at danne Karakteren og fæstne sig i alt, hvad der er ædelt og godt.

Det er en Fornøjelse at se de beskedne unge Piger med de frimodige Barneansigter. I Køkkenet er et Hold i travlt Arbejde med Maden, i en stor Systue et andet Hold flittig beskæftiget med at sy Kjoler. De store elegante Værelser er nydelig holdte for Behoerne. Dejligst møder os dog Baronessens egne Værelser — fint og smagfuldt dekorerede med Kunstværker og religiøse Billeder.

Som en Aabenbaring griber det mig, da Forstanderinden fra sit Sovekammer lukker Døren op til sit Bedekammer — det vil sige Kirken.

Solstraalerne, der kastede Lyset gannem de farvede Vinduesglas, Kirkens Lampe og de vidunderskønne Kunstværker fyldte mit Sind med en stille Glæde.

Jeg blev grebet af den hemmelighedsfulde Fred, som det Sted altid ejer, hvor de længselsfulde, urolige Menneskehjerner opsender Bønner til den Højeste. Et Par af de unge Elever knælede hist og her paa Bedeskamler i deres rene Bomuldskjoler, det er jo Menighedens Børn, som Skolen er bestemt for, og efter katholsk Skik er Kirken altid aaben.

Vi staar et Øjeblik ganske tavse, og jeg forstod, at vi lever i en ny Tid, hvor Morgenrøden begynder at lyse over Samfundet. De rige, de intelligente ønsker ikke selv at bruge deres Formue til at nyde Livet; de giver deres personlige Arbejde, deres indhøstede Erfaringer og deres Penge til at hjælpe de unge ubemidlede Arbejderdøtre til Dygtighed og Kundskab.

Lensbaronesse Stampe-Charisius fortjener at have Glæde af sin Skole. »Maria-Hjemmet« er en af Stenene i den ny Samfundsbygning.

Johanne Meyer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vejassistent *L. A. Nielsen* og Hustru kan paa Pintsesøndag fejre deres *Sølvbryllup*. Hr. Nielsen har som Suppleant i flere Aar været knyttet til St. Ansgars Forstanderskab og er endnu Revisor for dettes aarlige Regnskab. Paa Nørrebro har Hr. Nielsen i en lang Aarrække været Hr. Pastor Neuvel en stor Støtte i Administrationen af Ejendommen Nørrebrogade 27, hvor Nørrebros Sognekirke skal bygges. Saavel Hr. Nielsen som hans Hustru har stedse laget virksom Del i Foreningslivet indenfor Menigheden og ved deres bramfri Optræden og uegenyttige Tjenstvillighed skaffet sig mange Venner.

Vincentiusforeningens fire københavnske Konferenser afholdt deres andet Generalmøde for i Aar Søndag den 24de April. Mødet præsideredes af den højærværdigste Hr. Biskop. Efterat Kvartalsberetningerne var aflagt, oplæstes tvende Breve fra Generalpræses Calon i Paris, et, i hvilket denne takker for det tilsendte Festskrift i Anledning af Biskop v. Euchs Præsejubilæum, og et, i hvilket han takker for den tilsendte Aarsberetning for 1910 og knytter en Del Bemærkninger dertil. Det vedtoges at afholde næste Generalmøde, der finder Sted i Juli i Anledning af den hellige Vincents af Pauls Fest, paa St. Andreas Kollegiet i Ordrup.

Køge. I Gaar Eftermiddags blev de to ved Kulosforgiftning omkomne unge polske Piger fra Billesborg begravede paa Herfølge Kirkegaard. Ved Kapellet paa Kirkegaarden havde samlet sig et stort Følge af Omegnens Polakker, hvoraf Kvinderne i deres brogede Dragter afgav et malerisk Skue, Medlemmer af den katholske Menighed i Køge samt en Del af Egnens Beboere, hvoraf skal nævnes Provst Oksen, Herfølge, Forpagter Boserup, Billesborg og Lærer Olsen, Herfølge. De tre fra Ulykkestilfældet paa Billesborg overlevende Polakinder, der var indlagt paa Køge Sygehus, havde faaet Tilladelse til at overvære Begravelsen. Aldeles opløste i Graad og Fortvivlelse indfandt de sig under Ledsagelse af de katholske Præster Maurer fra Køge og Knapen og Houben fra Roskilde. Ved Baarerne talte Pastor Knapen paa Polsk og Pastor Maurer paa Dansk. Begge manede til at være forberedt paa Døden. Pastor Knapen foretog Jordpaakastelsen ved Fællesgraven, og det gjorde et stærkt Indtryk paa Forsamlingen, da samtlige Polakker, ved at det første Spademaal ramte Kisterne, brast ud i en lydelig Graad. Pastor Maurer bad sluttelig et Fadervor, og Polakkerne sang nogle Salmer, hvorefter Forsamlingen skiltes.

Norge. Det er en af Nordens mest fremragende Mænd, som i disse Dage har lukket sine Øjne, fjernt fra sit Fædreland. *Bjørnsons* Død føles som en Landesorg baade i Danmark og Norge, vel nok fordi han i sin Person i ganske udmærket Grad besad netop de Egenskaber, som de to beslægtede Folk er enige om at regne for de bedste og ædleste for en Mand. For de troende Kristne har det jo været en stor Sorg, at den udmærkede Mand havde vendt sig fra Kristendommen — maaske fordi han følte sig frastødt af den utilfredsstillende Maade, den traadte ham i Møde i dansk og norsk Statskirkelighed. Paa den katholske Kirke saa han med Venlighed; det var tydeligt, da Dr. Krogh-Tonning for ti Aar siden konverterede, og det viste han, da han med Velvilje skrev et Forord til Johannes Jørgensens Oversættelse af den h. *Franciscus Fioretti*. At han paa sit Dødsleje vendte tilbage til sin Barndoms Tro, kan desto værre ikke paavises; derimod anfører *St. Olaf* efter norsk *Morgenbladet* nogle mærkelige Vidnesbyrd om, at han paa sine sidste Dage havde sine Tanker henvendt paa Gud og det evige. Digterens gamle Ven, *Ole Arvesen*, som lige til det sidste opholdt sig hos Bjørnson i Paris, fortæller efter en indgaaende Skildring af Sygdommens Forløb følgende: »Under alt dette halvvejs drømmende, halvvejs fuldt bevidste Liv arbejdede tydeligvis hans Sjæl baade med de timelige og evige Ting. En Dag, under en af de heftigste Kriser, var Angrebet saa stærkt, at han koldsvedede under Krampetrækninger. Hjerteslaget saa godt som standsede, og man troede, alt var forbi. Efter at Doktoren var kommet til og havde givet ham en Kamferindsprøjtning, vaagnede han alter langsomt til Live og udbrød: »Nej, hvorfor gjorde I dette, nu mødte jeg netop Gud!« En anden Dag sagde han: »Jeg ser Englene og Guds Moder over mig i Luften.« Meddelelser om disse tilsyneladende smaa Ting var for mig en Glæde, og jeg tænker, de er det for flere, thi Drøm eller Virkelighed, saa aabenbar de, hvad Sjælen arbejdede og stræbte med i sit Indre.«

England. Det er ikke alene indenfor Landets Grænser og Omraade, at Kong Edwards uventede Død vækker Deltagelse og Sorg, nej, dette Dødsfald sætter Tanker og Hjerter i Bevægelse den hele Verden over. De færreste tænkte vel næppe for en Snes Aar siden, at den daværende Prins af Wales skulde blive saa fremragende og ypperlig en Hersker, som Kong Edward VII. blev. Trods det lidet Spillerum, den engelske Forfatning giver Monarken for selvstændig Virksomhed, forstod Kong Edward, takket være sin udprægede Personlighed, at opnaa en Indflydelse som Verdenspolitiker, der blev af gennemgribende Betydning,

især i Retning af at bevare Fred mellem Landene og udvikle det engelske Magtomraade og den engelske Indflydelse. Overfor den katholske Kirke udviste Kong Edward stedse en nobel Elskværdighed, og den unyttige og raa Erklæring om den katholske Tro, som han ved sin Tronafsigelse efter gammel Skik maatte afgive, fremsagde han ubørligt og med tydelig Uvilje. Nu faar man at se, om den nye Konge ikke helt kan emancipere sig fra denne Erklæring.

Frankrig. *Sæd og Høst* giver efter »Allg. evang.-luther. Kirchenzeitung« Febr. 1910 følgende sørgelige Skildring af Forholdene i dette Land. Den sædelige Forvildelse tiltager i Frankrig paa alle Omraader. »L'echo de Paris« meddeler, at Tallet paa Apacherne, d. v. s. Gadebanditerne, i Paris og Omegn, der bliver opdraget til deres »Haandtering«, sikkert er naaet til 100,000. Flertallet af dem er ikke en Gang 20 Aar gamle. Mens nogle straks begynder deres Virksomhed med et Mord, opdrages de fleste til deres fremtidige Gerning gennem mindre Forbrydelser: Tyveri, Indbrud, Vold. For kort Tid siden blev en saadan Bande opdaget af Gadepolitiet i Omegnen af Argenteuil. Dens Medlemmer anholdt paa aaben Gade med Revolveren i Hænderne fredelige Borgere og afkrævede dem deres Penge. Forbryderne var alle i 15—16 Aars Alderen. — I »Officiel«, som oflentliggør Forbryderstatistikken, meddeles, at Forbrydelsernes Antal har fordoblet sig i de sidste 20 Aar; i Aaret 1908 var der ikke mindre end 556,000 Anholdelser. Fra 1896—1900 blev der gennemsnitlig begaaet 171 Mord aarlig; i Aaret 1907 var Antallet 332, medens der blev begaaet 318 Mord i 1908. — Apachernes Dristighed tiltager Aar for Aar. En af dem saarede for nylig under en Kamp med Politiet 4 Betjente livsfarligt, de 2 døde. Han havde Armene omviklede med Remme, i hvilke der sad skarpe Jernpigge, som ikke kunde ses under Overbeklædningen. Da Betjentene vilde gribe ham, maatte de slippe Taget, da Hænderne blødte af mange Stiksaar. Da han endelig, svært saaret, blev fængslet og anbragt paa Hospitalet, erklærede han, at det glædede ham, at han i det mindste havde dræbt een Betjent; han vilde ønske, at han havde kunnet myrde dem alle. Et liberalt Pariserblad spørger med Rette, hvad det skal blive til, naar engang denne Hær af 100,000 vilde Dyr slippes løs paa Samfundet. Men det falder ikke Gudsfor nægterne og Kirkens Fjender, der nu regerer Frankrig, ind at beskæftige sig med disse uhyggelig Resultater af fransk Ungdomsopdragelse; deres Tid er optaget af Kampen mod de Skolebørn, der sætter sig imod de antikristelige Lærere og de ugudelige Skolebøger.

Rom. Fyrsten af *Monaco* er den første katolske Hersker i Europa, som har besøgt Rom siden 1870. Fra Pavestolen, der opfatter et saadant Besøg som en Anerkendelse af Italiens Anneksion af Kirkestaten, vil der snart blive udstedt en officiel Protest mod Fyrstens Handlemaade.

Benediktinerabbeden *Janssens*, hvis Navn har været nævnet flere Gange i den sidste Tid i Sammenhæng med Oberst Roosevelts Besøg i Rom, har nedlagt sin Stilling som Sekretær ved Regular-Kongregationen, men beholder sin Plads som Sekretær ved den af Pius X. nedsatte Bibel-Kommission.

Pavens Skriftefader, Mgr. *Pifferi*, Sognepræst ved Vatikanet, er død i en Alder af 91 Aar.

Italien. Da Signor *Luzzatti* blev udnævnt til Premierminister, haabede Kirkens Fjender, at han vilde lade sig bruge som Redskab i Kamp mod Religionen. Han har for nylig udtalt, at han ikke havde i Sinde at begynde nogen Kamp mod Kirken, men hævde Frihed for Guds-tjenesten og respektere Garantiloven. »Der vil,« sagde Ministeren, »ingen Forfølgelse blive. Det vilde stride mod Statens ophøjede Maal. Staten vil heller ikke prøve paa at rokke ved Katholikkernes Rettigheder. Det vilde stride mod Folkets Ønske.« Denne Erklæring har i høj Grad vakt Tilfredsstillelse blandt Italiens Katholikker.

Brev til Hr. Mogens Ballin!

Tak for Deres — som Georg Brandes engang sagde om en polemisk Artikel af Pastor Gamél — »fra Fornems Side uadelige« Indlæg i Ugebladet af 24. f. M. angaaende »Højskolen«, og ikke mindre Tak for Artikkens Indhold, som har fremkaldt følgende Tanker hos mig.

Ungdomsbevægelsen synes nu i Øjeblikket at ligne Chaos, men da alle de Chaos, vi hidtil kender, er endt i ordnede Tilstande, saa tør den samme Udgang sikkert ogsaa forventes for vort lille specielle Chaos. Der er et katolsk Ungdomsværn — med et Ungdomsraad og et Forretningsudvalg, der er et katolsk Ungdomsforbund, og nu har vi Deres katolske Højskole under — det skal jeg ikke nægte — tiltalende og besnærende Opsejling. — Et Programpunkt har disse alle tilfælles: oplysende Foredrag i katolsk Aand.

Men dette Programpunkt er jo allerede paa en udmærket Maade realiseret i en Institution, som jeg ikke har nævnet, men som har een ubestridelig Fordel fremfor de andre nyfødte eller endog ufødte, den *har* nemlig traadt sine Børnesko, og det uden at disse blev paa nogen Maade skæve eller flade. Jeg mener A. C.s Foredragsrækker. *Jeg* ser da alle Foredragsplaner, om de nu stammer fra Ungdomsværnet, fra »Kufferen« eller fra Deres Højskole, bedst og naturligst samlede om A. C.s Foredragsrækker,

NB. om disse i udvidet Skikkelse. Denne Udvidelse tænker jeg mig at omfatte følgende Punkter:

I. Den bestaaende Ramme af Foredrag, hvis ydre og indre Form bibeholdes, udvides til at omfatte — foreløbig otte Foredrag.

II. Der lægges mere end hidtil Vægt paa, at Foredragsrækkernes Eksistens bliver bekendt udenfor katholske Kredse, simplest sker dette vel ved Avertering i Dagbladene.

III. *Der startes en Foredragsrække, særlig beregnet paa Menighedens Ungdom.*

IV. Der nedsættes et særligt Udvalg med den Opgave, at Foredragsrækkerne kommer til at virke i passende Omfang, ogsaa i Provinsen.

V. Endelig føjes der endnu et nyt Led ind, et Led, som tager til nærmeste Forbillede de tyske Katholikforsamlinger — naturligvis *cum magno grano salis*: A. C.s Foredragsrækker (de hedder nu engang saadan — jeg tror endda, at jeg selv har døbt dem saaledes, men de kunde selvfølgelig ligesaagodt have heddet A. C.s Højskole eller blot Højskolen). A. C.s Foredragsrække organiserer hvert Aar et stort Møde — »Stormødet« —; til dette skulde der ske Tilstrømning fra *alle* katholske Kredse herhjemme, fra Hovedstad og Provins, fra ung, gammel, rig og fattig. Indledet med Sang skulde Fremvisning af Lysbilleder (en glimrende Opfindelse!) og en kort opbyggelig Tale danne Overgangen til Hovedsagen, et Foredrag om et Spørgsmaal, som i Tiden er stærkt fremme i Striden mellem Tro og Vantro som Centrum. Skulde Stormødet finde Sted i disse Dage, kunde Foredragets Titel være: »Er det sandt eller Løgn, at der i vore Dage sker Undere i Byen Lourdes?«

Blev A. C.s Foredragsrækker udvidet paa denne Maade, skulde jeg næsten ikke have noget imod at omdøbe dem: »Højskolen«.

Med Hilsen

Deres ærbødigt forbundne

P. H. Perch.

Efterskrift. Dette lille Bidrag til Diskussionen om Ungdomsagen er indgaaet i sidste Øjeblik, derfor er det kommet paa sidste Plads. *Red.*

Basar.

Til Fordel for St. Annæ Kirkeskole afholdes 1. og 2. Pintsedag (15. og 16. Maj) Basar i Skolelokalerne ved St. Annæ Kirke i Sundby. Paa Basaren vil findes Udsalg af forskellige Sager, Tombola o. a. I en Palmehave indrettes Konditori, hvor begge Dage en Trio (2 Violiner & Klaver) fra *K. U. F.* vil musicere i Tiden fra 4—5^{1/2}. Vi opfordrer alle Trosfæller til at tage en Tur herud til Sundby en af Pintsedagene — eller helst begge — og ved et Besøg paa Basaren give sit Bidrag til, at St. Annæ Kirkeskole fremtidigt kan arbejde under bedre økonomiske Forhold! Gaver til Basaren modtages med Tak af d'Hrr. gejstlige ved St. Annæ Kirke. Basaren aabnes begge Dage umiddelbart efter Højmessens Sundby i Maj 1910. *St. Annæ Menighedsforening.*

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 15. Maj. 1. Pintsedag. Den Helligaands Sendelse. — **Mandag d. 16. Maj. 2. Pintsedag.** (Paabudt Festdag). — **Ti. 17., 3. Pintsedag.** — **O. 18., Tamperfastedag.** — **To. 19., Oktavdag.** — **F. 20. og L. 21., Tamperfastedag.**
Søndag d. 22. Maj. Trinitatis Søndag eller Hellig Trefoldigheds Fest.

Bekendtgørelse.

Paa anden Pintsedag agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hellige Sakramente til voksne. De troende, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige, forberedende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 8. Maj, Kl. 5 Eftm.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.	Hverdg.	Kl. 8 Aften
Rosenkranskirken:	» » »	» 5 Eftm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» » »	» 8 Aft.;	»	» 8 »
Jesu Hjerte Kirke:	» » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m.Præd.»	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» » »	» 3 Eftm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St Knuds Kapel:	» » »	» 3 m.Præd.»	»	» »
Immaculatakirken:	» » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Eftm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St.Andr.Kirke(Ord.):»	» » »	» 5 » »	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »

Christi Legemsfest.

Saa fremt Gudstjenesteordningen ikke er den samme som i Fjor, bedes Forandringerne i Tide godhedsfuldt meddelt Redaktionen.

St. Ansgars Kirke.

1. Pintsedag: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 *Pontifikalmesse* med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. — **2. Pintsedag:** Kl. 8 *højtidelig Prædalmesse* med *Firmelse af voksne*; Kl. 7 og Kl. 11 stille Messe; Kl. 8 Aften Festandagt.

Jesu Hjerte Kirke.

1. Pintsedag: Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt. **2den Pintsedag:** Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt.

NB. Sommeren igennem vil Gudstjenesteordningen væsentlig blive den samme.

Maria-Kongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 15de Maj, Pintsefest, i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Unio. Onsdag d. 18. Maj Kl. 9 præcis afholdes Generalforsamling i **Frederiksberg Restaurant, Allégade 10, 1. Sal.** Efter Generalforsamlingen slutter Vintersæsonen med en lille Svingom. — Søndag den 22de Maj Cykleudflugt til Amager.

En lille Pintsebog.

Faas ved Kirkerne og hos St. Josephs-Søstrene.
 Pris 30 Øre smukt indbunden (64 Sider).

Tak.

Den samlede Indtægt ved Elisabethforeningens Basar i Aar er 1836 Kr. 58 Øre. Tak til alle dem, der har hjulpet os til dette. Tak til dem, der besøgte Basaren, og til dem, der sendte Gaver, og særlig Tak til den, der sendte de mange smukke Blomster, som gjorde Basaren saa festlig.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen.

Skitser udefra.

I. Siena.

Mon den hellige Caterinas Aand endnu dvæler over hendes Fødeby, det stille Siena, saa skønt beliggende som faa andre Byer? Midt i Apenninerne, omgivet af en Krans af blaalige Bjerge, rig paa gyngende Vinranker, paa Blomster og Frugter, og rig paa stolte Minder fra den Tid, da den tog Kampen op med Florents og andre Nabobyer, og da det ene skønne Palads rejstes efter det andet — formaar Siena endnu at hendrage Verdens beundrende Opmærksomhed paa sig. Thi om end Borgerkrige bærer Spiren i sig til Undergang, og om end Siena maatte se sig undertrykt af sin mægtige Naboby Florents og midt i det 16de Aarhundrede ganske og for bestandig mistede sin Selvstændighed, har den dog formaaet at beholde sit middelalderlige Præg saa rent og uforfalsket, som maaske ingen anden By i Italien. Her findes noget af det skønneste, som Bygningskunsten og Malerkunsten i deres Glansperiode har formaaet at frembringe: blandt Bygningerne staar vel Raadhuset, *Palazzo Pubblico*, øverst, og dette har jo, som bekendt, været Forbilledet for vort eget beundrede Raadhus i København. Ogsaa Malerkunstens Heroer har beriget Siena med Skatte, som stadig drager Kunstelskere til denne Stad: *Sodoma* har f. Eks. intet Steds malet saa skønne Fresker som i Siena, og *Pinturicchios* Fresker i et stort Sidekapel i Domkirken er verdensberømte.

Men frem for alt besidder den uvisnelige og uforgængelige Skatte i de Minder, som knytter sig til Navne som Bernardin af Siena og Caterina af Siena. Thi disse hellige hører til Kirkens uendelige Skatte, som den daglig gør sine Børn delagtige i ved at knytte Helgenfester til Ugens Dage og derved kaste Glans over hver Dag, hvis Møje og Besvær saaledes mildnes. En saadan Dag er d. 30te April, som overalt af Kirken fejres som den hellige Caterinas Dødsdag. I Siena fejres d. 29de April som hendes Festdag, og endda i Regelen ikke den Dag, men den følgende Søndag. Heller ikke fejres den med stor Pragt eller under megen Deltagelse — tværtimod. I den Kirke, over hvil-

ken hun allerede i sit 6te Aar i et Syn saa sin Frelser siddende paa en Straaletrone, omgivet af Petrus, Paulus og Johannes, og udstrækkende Hænderne mod hende for at velsigne hende — hvor hun indviede sig til at tjene Gud i den hellige Dominikus' III. Orden — hvor en kostbar Relikvie af hende findes, nemlig hendes Hoved — hvor det eneste autentiske Billede af hende findes, og hvor skønne Fresker smykker det Kapel, som er indviet til hende — var der paa hendes Festdag gabende tomt. Rigtignok er denne Kirke meget stor, og selvfølgelig var mange andægtige samlede i hendes Kapel og udenfor dette, men man kunde ikke undgaa at faa et stærkt Indtryk af, at denne af Gud saa højt benaadede Helgeninde var halvt glemt i sin Fødeby. I Gaderne derimod var der livlig Færdsel, og Militærmusiken, som spillede om Eftermiddagen, formaaede at bringe Folk til at stimle sammen i tætte Klynger. Siena begynder at blive moderne, desværre. Elektrisk Lys straalers overalt, og end ikke elektriske Sporvogne mangler. Set i det Lys blegner Mindet om den fattige Munk, der levede for at udbrede Kærligheden til Jesus-Navnet, og om den lille Farverdatter, der boede i en af Sienas stejleste og smalleste Gader, Via Benincasa. Dette Hus er omdannet til Kapeller og var i Dagens Anledning smykket og aabent for alle. I et af Kapellerne findes meget smukke Fremstillinger af forskellige Scener af hendes Liv, som f. Eks. da hun afklippede sit skønne, gyldne Haar, for at ingen jordisk Brudgom skulde begære hende, efter at hun havde trolovet sig med Christus, der selv havde sat en Ring paa hendes Finger. Ligeledes fremstilles meget smukt, hvorledes Christus kommer til hende som en Betler, der ikke nøjes med at faa hendes Kaabe, men ogsaa forlanger hendes Kjole og alt, hvad hun gemte i sine Skuffer, og som selvfølgelig fik det, da hendes Barmhertighed ingen Grænser kendte. Ligesom Christus i et Syn senere viste hende disse Klædningsstykker smykkede med de ædleste Stene, saaledes smykkede han sin trofaste Brud med de rigeste Aandsgaver og gav hende det stolte Hverv at bevæge Gregor XI. til at forlade Avignon og vende tilbage til Rom, efter at denne By i henved 70 Aar ikke havde set en Pave indenfor sine Mure.

M. tiltrods for alt det store, som Gud virkede ved hende i hendes korte Liv — hun fødtes 1347 og døde 1380 — vedblev hun dog altid at leve et yderst forsagende Liv, kun viet til Barmhjertighedsgerninger og til Bodsøvelser. Sligt passer ikke ret sammen med Nutidens Tænkemaade og Krav til Livet, og de rejsende, som i stor Mængde besøger Siena, synes derfor ogsaa at have mere aabent Øje for dens Kunstskatte end for dens ædlest Perle, for Middelalderens lysende Stjerne, den hellige Caterina af Siena.

L. St.-Ch.

Niels Steensens videnskabelige Skrifter.')

Nicolai Stenonis Opera philosophica. Edited by Vilhelm Maar. At the Expense of the Carlsbergfond. Vol. I—II. Copenhagen, printed by Christen Christensen, 1910. (Vilhelm Tryde.)
Anmeldt af Underbibliothekar Carl S. Petersen.

Medens der vel kun er faa Danske, som ikke kender i alt Fald Tyge Brahes Navn, er Niels Steensens (Steno's) vist nok ukendt for de fleste. Han hører dog til de Aander, som det er en Ære for et Folk at regne blandt sine. En lidenskabelig Higen mod en Totalitetsanskuelse, en ubestikkelig nøgtern Sans for Fakta, en forbavsende Evne til at drage rigtige og vidtrækkende Konklusioner er det, der i Forbindelse med en overordentlig Klarhed i Fremstillingen og en beundringsværdig Sikkerhed i det metodiske udgør hans videnskabelige Særkende, og som den Dag i Dag gør hans Skrifter baade læseværdige og lærerige. Hertil kommer høje menneskelige Egenskaber og et Liv, hvis ydre og indre Begivenheder, som de fremtræder for

---

*) Da Forlaget ikke har kunnet tilstille *Nordisk Ugeblad* et Eksemplar af dette kostbare Værk, er det os en Fornøjelse efter *Dagbladet* at gengive følgende smukke Anmeldelse. Red.

os i A. D. Jørgensens fortrinlige Mindeskrift, ikke kan undlade at fylde Beskueren med den dybeste Ærbødighed og Respekt for den Sjælsadel og ophøjede Idealitet, der præger det fra først til sidst.

Niels Steensen blev ikke nogen gammel Mand, og kun i forholdsvis faa Aar virkede han som Videnskabsmand, fra først af med Anatomi som Fag. Største Delen af sit Liv levede han i Udlandet, og de fleste af sine Skrifter skrev han paa Latin, intet af dem paa Dansk. 22 Aar gammel kom han 1660 til Amsterdam og gjorde straks sit Navn bekendt i den lærde Verden ved Paavisningen af den efter ham opkaldte Udførselsgang for den største af Spytkirtlerne («Ductus Stenonianus»). Nu fulgte hurtig efter hverandre en Række Arbejder, som i Forbindelse med hans vindende Personlighed skaffede ham varmt Venskab og dyb Beundring hos Tidens største og mest fordomsfri Mænd: Undersøgelse over og Klarlægning af Kirtelsystemet (Spytkirtler, Svedkirtler, Taarekirtler) og Muskelsystemet. 1664 offentliggjorde han sine banebrydende Undersøgelser over Hjertet, i hvilke han paaviste, at dette Organ ikke, som antaget, var det mystiske, høje Sæde for »Sjælen«, men ganske simpelt en Muskel, hvis Opgave det var at pumpe Blodet rundt i Legemet. 1665 holdt han i Paris sit glimrende Foredrag om Hjernen (oversat 1903 paa Dansk af Vilhelm Maar), hvori han gav en kritisk Fremstilling af, hvad man hidtil havde antaget og lært om dette Organ, og endte med i store Træk at give en Udvikling af Naturvidenskabens Forskningsmetode, saaledes som den bør være for at naa til holdbare Resultater — en Fremstilling, der, ogsaa maalt med det tyvende Aarhundredes Maalestok, tør kaldes mønsterværdig i sin Behandling af et videnskabeligt Problem, og som enhver, ligegyldigt hvilken Videnskab han dyrker, vil have Udbytte af at gøre sig bekendt med. 1666 kom han til Italien og blev i Florents modtaget med den største Udmærkelse af Storhertugen af Toscana, der gjorde ham til sin Livlæge og paa alle Maader søgte at fremme hans Studier. Her førtes han ind paa de Undersøgelser, som han 1669 gjorde nærmere Rede for i et lille Skrift »Om faste Legemer, der findes naturligt indlejrede i andre faste Legemer« (oversat 1902 paa Dansk

af August Krogh og Vilhelm Maar), med hvilket Skrift han grundlagde en helt ny Videnskab: Geologien. Men da Steensen offentliggjorde denne sit Livs største videnskabelige Bedrift, havde han gennemlevet en Krise i sit aandelige Liv, som nogle Aar efter førte ham bort fra Videnskaben for bestandig.

Gennem alle Steensens Arbejder gaar der en religiøs Understrøm, der uden paa noget Punkt at berøve dem deres fuldtud videnskabeligt stringente og nøgterne Karakter i Aarenes Løb voksede sig stærkere og stærkere og 1667 fuldbyrdede hans Overgang til Katholicismen. Han forlod, er det sandt og smukt bleven sagt, sin Fædrenetro, fordi Protestantismen ikke tilfredsstillede hans dybe Sind, fordi han ikke i den saa nogen Forbedring i Livet, og fordi den oprindelige Kirke greb ham med sin Martyrdom. Med en menneskelig Redelighed, for hvilken enhver, uanset hvilket Standpunkt han staar paa, maa bøje sig i Ærbødighed, tog han Konsekvensen af det religiøse Gennembrud, sagde Videnskaben Farvel, lod sig præstevie og levede de sidste elleve Aar af sit Liv under de største Afsavn og Genvordigheder i Nordtyskland som apostolisk Vikar for Norden, mild mod alle, men ubønhørlig streng i sine Krav til sig selv. »Jeg traf ham — hedder det i en samtidigs Skildring (oversat 1906 paa Dansk af Vilhelm Maar) — uden Hus, uden Tjener, blottet for alle Livets Bekvemmeligheder, mager, bleg og udtæret, men trods alt saa glad, at hans Ansigt alene indgød en Guds frygt. Han var klædt paa som en fattig, bar en gammel Kappe, som han brugte baade Vinter og Sommer, levede som en virkelig fattig i fuldkommen Tillid til Guds Forsyn, af hvilket han ventede sit Udkomme og sin Føde fra Dag til Dag.« Under forfærdelige legemlige Lidelser døde han 1686, kun 48 Aar gammel. Liget førtes til Florents og bisattes i St. Lorenzo hos Fyrsterne af Huset Medici. Som Videnskabsmand gik han for lange Tider i Glemme, særlig i sit Fædreland, men da Videnskaben et halvandet Hundrede Aar efter hans Død naaede op mod det Standpunkt, han havde indtaget, stillede Tyskeren Karl Vogt ham imellem dem, »die als Propheten der Wissenschaft ihrem Zeitalter voraus eilend

die Bahn bezeichnen, welche in späteren Jahrhunderten eingeschlagen wird.«

»En ny Udgave af denne Mands hos os lidet bekendte Skrifter vilde — skrev N. M. Petersen 1855, da han fornyede Steensens Minde i Landsmænds Erindring — være en Vinding for Videnskabens Historie og en uforgængelig Ære for Danmark, der hidtil mere end tilbørligt har overlødt fremmede at sørge for sine ypperste Sønners Eftermæle.« Naar dette nu, over 200 Aar efter Niels Steensens Død, er blevet til Virkelighed, skyldes der Carlsbergfondet en oprigtig Tak, fordi det ved sin Understøttelse har muliggjort det, men den største Tak tilkommer dog rettelig Dr. med. Vilhelm Maar, der har taget den store Opgave op og ført den igennem paa en Maade, som for bestandigt vil knytte hans Navn til Niels Steensens. Med Undtagelse af de theologiske bringer Udgaven alle Steensens trykte Skrifter, forøget med nogle hidtil utrykte Arbejder efter Tilhøreres Kollegiehefter, i kronologisk Orden efter deres Tilblivelse, ikke efter deres Fremkomst. Efter Stikprøver at dømme er Teksten behandlet med stor Omhu og Samvittighedsfuldhed, de forskellige Tryk er sammenholdte og alle Variationer af Betydning meddelte, medens Trykfejl er blevet rettet. I de paa Engelsk affattede Noter har Udgiveren nedlagt et stort Arbejde til Tekstens nærmere Oplysning og Forstaaelse, og i en, ligeledes paa Engelsk skreven, klar og fortræffelig Indledning har han givet netop det, Læseren har Brug for: en Skildring af Steensens Liv og af de Mænd, der som Lærere eller Studiefæller har haft Indflydelse paa hans Udvikling, endelig en Karakteristik af ham som Videnskabsmand og en Vurdering af hans Skrifters Værd, set i Forhold til Samtid og Eftertid. Hvad Værkets Ydre angaar, er det uden Sidestykke i vor Litteratur; trykt paa hollandsk Bøttestapir, med bred Margen og kraftige Typer, fremtræder det i en Klædedragt, der er Indholdet fuldtud værdig, og det kan i det hele kun sidestilles med Udgaver som dem, hvormed Franskmændene i de senere Aar har ment at burde hædre Mænd som Descartes og Montaigne. Det er, saa vidt vides, Bogtrykker Christen Christensens første Arbejde; det bringer ham med det samme frem i forreste Række af danske Typografer.

Dr. Maars Steensen-Udgave er et værdigt Monument for en af de danske Videnskabsmænd, der har Rang og Navn blandt Evropas største. Men nu den moderne Astro-nomis Grundlægger, den Mand, der ude i Evropa først og fremmest bærer Danmarks Navn: Tyge Brahe — hvem giver os hans samlede Skrifter i en monumental Udgave? Skade, at han ikke var Mediciner.

Advarsel.

For nogen Tid siden blev der vist mig et Stykke Papir, hvorpaa der stod følgende Bøn: »O Herre Jesus! jeg bønfalder dig om at velsigne alle Mennesker, bevare mig fra det onde ved dit dyrebare Blod og lade os bo hos dig evindeligt!«

Til Bønnen var der knyttet følgende Bemærkning: »Dette er en nøjagtig Kopi af en gammel Bøn; skriv den af og tro, hvad her staar! Der sagdes i Jerusalem, at den, der vil skrive den af i ni Dage, begyndende med den Dag, han modtager den, og hver Dag sende den til en Ven, han vil paa den niende Dag høre om en eller anden Glæde og befries for alle Ulykker. Gør et Ønske, medens du skriver, og bryd ikke Kæden.«

En Ven.

Jeg blev spurgt, hvad jeg mente om dette, og mit Svar var, at jeg krammede Papiret sammen og kastede det i Kakkellovnen. Bønnen kunde være god nok at bede; men i den Form, hvori den præsenteredes her, var den den jammerligste Overtro.

Senere fortrød jeg, at jeg saa hurtig havde kastet Papiret i Kakkellovnen, det kunde dog tænkes, at en eller anden vilde bide paa den Krog, og at en alvorlig Advarsel var paa sin Plads. Jeg blev derfor ikke lidet glad, da jeg fandt Bønnen aftrykt i »Dsk. Kirketid.«, saa det var mig

muligt at sende Advarslen fra den enkelte Person videre til Offentligheden.

»Dsk. Kirketid.«s Redaktør udtaler sin harmfulde Beklagelse over, »at et saadant Stykke Trolddom kan gaa i Svang blandt os«.

Jeg haaber ikke, at ret mange Katholikker lader sig bjergtage af denne Trolddom. Imidlertid staar denne Bøn her som en Advarsel om, at man ogsaa kan gøre sig skyldig i Overtro under Skin af Fromhed.

Som et ret interessant Faktum kan det tilføjes, at det ikke alene er i Danmark, denne Bøn med dens mærkværdige Tilføjelse har gjort sin Rundgang, men at der baade i tyske, engelske, amerikanske og vistnok flere Blade advares paa det mest energiske mod at have noget med denne Bønne-Vrøvlkæde at gøre: altsaa ogsaa i disse Lande cirkulerer det mærkværdige Aktstykke.

ST.

Den højere Skoleundervisning.

De ærede Forældre, som ønsker at lade deres Børn (Sønner) faa en højere Skoleuddannelse i Mellem- og Realskolen eller eventuelt Gymnasium, gøres herved opmærksomme paa en *Rundskrivelse*, som Undervisningsinspektøren faa Mellem- og Realskolen under 1. Maj d. A. har udsendt til de eksamensberettigede Skoler angaaende *Optagelse i Løbet af Mellemskolen af privat forberedte Elever*. Af denne Skrivelse vil det være hensigtsmæssigt at anføre følgende her i Bladet:

»Naar Talen . . . bliver om Optagelse, i Løbet af Mellemskolen, af Elever fra *privat Forberedelse* (∴ fra ikke-eksamensberettigede Skoler, Kursus eller Forberedelse hos enkelte Lærere) . . . , vil det være klart, at saaledes, som Forholdene nu er, vil, *som Regel*, den privat forberedte Elev i flere Henseender have faaet en Undervisning, der ikke staar paa Højde med den, der gives i en eksamensberettiget Skole.«

Skrivelsen gengiver derpaa de i Lov af 24. April 1903 fastsatte Betingelser for Optagelsen af en Elev i en af Mellemskoleklasserne samt et af Ministeriet udstedt Cirkulære af 17. Juli 1909, hvorefter det

»ikke er tilstrækkeligt, at den paagældende i *almindelig Modenhed* staar paa Højde med den Klasses Elever, i hvilken han (hun) ønskes optaget, men at vedkommende desuden i de forskellige Fag maa have tilegnet sig et *Kundskabsstof*, der med Hensyn til Art og Omfang svarer til, hvad den paagældende Klasse tidligere har gennemgaaet i Løbet af Mellemskolen, hvorhos det med Hensyn til Fagene: Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære særlig vil være at paase, at han (hun) faar gennemgaaet hele det anordnede Pensum inden Mellemskoleeksamen.«

Undervisningsinspektøren fremsætter derpaa følgende Bemærkninger:

»1. Det tilraades vedkommende Skole at gøre Forældrene . . . . bekendt med de ovenfor anførte Betingelser for Optagelse af privat forberedte Elever og henlede deres Opmærksomhed paa,

- a) at det er ønskeligt, at de indmelder Børnene i Skolen paa et tidligere Tidspunkt, helst ikke senere end 1. Mellemskoleklasse;
- b) at de, naar Forholdene vanskeliggør dette*), saa tidligt som muligt bør sætte sig i Forbindelse med den Skole, hvori de agter at indmelde Børnene, saaledes, at de fra den kan faa Oplysning om, hvilke Afsnit af de forskellige Fag der skal være gennemgaaet . . . ;
- c) at Børn, der ved Anmeldelsen ikke er paa Højde med den Klasse, hvori de ønskes optaget, maa have særskilt Undervisning i de Fag, hvori de er tilbage, under Skolens Tilsyn og paa de Vilkaar, denne iøvrigt bestemmer. . . .«

Af de anførte Sætninger vil man let kunne slutte, hvor uheldigt det er baade for Skolen og Barnet, naar en Elev ikke gennemgaar samtlige Klasser af en eksamensberettiget Skole, da ved en senere Indmeldelse ikke blot Skolen, men ogsaa selve Eleverne bliver bebyrdet med et ellers helt unødvendigt og i mange Tilfælde ogsaa uoverkommeligt Ekstraarbejde, aldeles bortset fra, at Elever, der ikke har søgt samme Skole lige fra Begyndelsen af, ofte har svært ved at indarbejde sig i en højere Klasses Lærestof og der-

*) Skrivelsen tager her Sigte paa »de Forældre, paa hvis Hjemsted der ikke findes en eksamensberettiget Skole«.

for gerne selv bliver tilbage og virker hæmmende paa deres Kammeraters Fremskridt. Det maa derfor paa det bestemteste tilraades de Forældre, som vil og kan skaffe deres Børn en videregaaende Undervisning ved en af Staten anerkendt Afslutningseksamen, at de endelig ikke af misforstaaede og for Barnets Udvikling skadelige Sparsommelighedshensyn undlader at indmelde deres Børn *helst lige fra første Underklasse af* (i 6-Aars-Alderen) eller da *senest* i 11-Aars-Alderen, saa at Eleven i det mindste gennemgaar *alle 4 Mellemskoleklasser* og saaledes ikke bliver Aarsag til adskillige Ubehageligheder, der følger af en forsinket Overgang, saavel for dem selv som ogsaa for Skolens regelmæssige Undervisning.

Pastor *Cl. Bannwart*,
Bestyrer af St. Knuds Skole.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I St. Ansgars Kirke fandt der anden Pintsedag en stemningsfuld Højtidelighed Sted, som plejer næsten aarlig at gentage sig; Hs. biskoppelige Højærværdighed meddelte nemlig Firmelsens hellige Sakramente til de voksne, som i Aarets Løb har ladet sig optage i Kirkens Skød. Efter at Biskoppen, assisteret af 2 Præster, havde læst Prælatmessen, holdt han en bevæget Tale til de tilstedeværende, i hvilken han særlig dvælede ved Helligaandens Virksomhed saavel i Kirken som i den enkelte troende Sjæl. Efter at Biskoppen dernæst havde firmet de voksne, hvoraf der i Aar var 42 her i København, meddelte han Velsignelsen med det allerhelligste Sakramente. I Tilslutning hertil kan det meddeles, at Hs. biskoppelige Højærværdighed agter at meddele Firmelsens h. Sakramente den 22. Maj (Trefoldighedssøndag) i *St. Albani Kirke i Odense*.

— St. Anna Menighedsforening havde Ære af sin Basar til Fordel for St. Anna Kirkeskole. I de festligt smykkede Lokaler, hvoraf det ene var omdannet til en allerkæreste Palmehave med et Utal af grønne Træer, og hvis øvrige Udsmykning væsentlig bestod af danske og pavelige Flag,

fandtes et yderst righoldigt Udvalg af de mest forskelligartede Sager — altsammen Gaver fra St. Anna Sogns Velyndere. Den højærværdigste Hr. Biskop og en stor Del af Hovedstadens gejstlige beærede bl. a. Basaren med deres Nærværelse. Vi haaber paa et godt Resultat. — Udfaldet af Lodtrækningen blev:

Maleriet	vandtes	paa	Nr.	278 a.
Dukken	—	—	—	396 b.
Kunstbroderiet	—	—	—	532 c.
Tæppet	—	—	—	765 d.
Herretøjet	—	—	—	927 f.
Kaffestellet	—	—	—	1250 g.

Odense. Den, som ikke har set St. Albani Kirke i denne By, har ikke set en af vore skønneste Kirker — der er kun et Par Stykker, der maaske kan gøre den Rangen stridig som den allersmukkeste. Denne Kirke havde 1. Pintsedag en af sine store Polakdage, som en Københavner ikke kender noget til; thi Polakkerne i Hovedstaden ligner ikke de flittige og fromme polske Landarbejdere; men maaske man i Maribo og Roskilde og enkelte andre Steder kan se noget lignende som her. Allerede fra den tidlige Morgen var hele Kirkens Gulv fyldt med Polakker, mest unge Kvinder, og det var vanskeligt at bane sig Vej mellem alle de knælende og næsegrusliggende Skikkelser, som fyldte Kirkens Gange. Da Højmessen begyndte, maatte alle de, der havde hørt den første Messe, give Plads for dem, der ikke havde hørt Messen den Dag. Og det var højst ejendommeligt efter Højmessens at se de Hundreder — omtrent 400 Polakker var kommet til Byen — af Mennesker, mest Kvinder, klædte i de røde, grønne, hvide, gule, blaa o. s. v. Tørklæder, Trøjer og Kjoler i det straalende Solskinsvejr, forsamlede foran Albanikirken skønne Portal, og høre paa deres livlige, for en Danskers Øren underligt klingende Sprog. Og, hvor var det forunderligt gribende, som det tidligere har været nævnt her i Bladet, at høre paa deres Sang, naar de, Time efter Time, sidder i Kirken og synger og synger; melankolsk og fortrøstningsfuldt lyder det, og undertiden sært afbrudt, helt staccato, det er, naar de synger deres Litanier; thi alt maa det polske Folk synges; Sangen har været en Trøst for dem i de lange Undertrykkelsens Dage. Opbyggeligt var det ogsaa at se den Taalmodighed, hvormed Polakkerne ventede ved Skriftestolen Time efter Time, saa de sidste først kom til den h. Kommunion ved 2-Tiden, saa de altsaa først kunde faa nogen Mad efter Kl. 2, og opbyggeligt, om end sikkert ogsaa trættende, var det for den Præst, der efter sin Messe Kl. 8 sad 5—6 Timer uafbrudt i Skriftestolen uden at have

nydt det ringeste den hele Tid, ikke en Gang den for os Danske saa uundværlige Kop Kaffe.

Assens. I denne By, hvor der det sidste Aarstid regelmæssig har været afholdt en maanedlig Gudstjeneste, aabnedes 2. Pintsedag en ny og smuk Sal til gudstjenstligt Brug. Denne Sal, som er c. 20 Meter lang og 13 Meter bred, har tidligere været benyttet af Indre Mission og er en egen lille Bagbygning, beliggende paa Byens Hovedgade. Salen bliver nu kønt udstyret med fast Alter og øvrige til Gudstjeneste nødvendige Ting, og Præsterne fra Odense, til hvis Omraade Assens hører, vilde gerne snart oftere kunne besøge den lille, venlige By, som dog — i hvert Fald endnu foreløbig — maa nøjes med den ene Søndagsmesse om Maanedens.

Sverige. *Birgitta-Foreningen*, hvis Formaal er at udgive og udbrede katholsk Litteratur, holdt Christi Himmelfartsdag Møde i Stockholm. Man vedtog blandt andet at forlægge Bestyrelsens Sæde fra Malmø til Stockholm. Til Formand valgtes Baron *Gustav Armfelt* og til Sekretær Kometesse *Ebba Sparre*, der er en af Foreningens Stiftere. Foreningens Statuter fik biskoppelig Stadfæstelse Januar 1907. — Foreningen *Concordia Catholica* holdt d. 12. Maj et festligt Møde med Udstilling af et Maleri af Kunstnerinden, Frøken *E. Lønblad*, forestillende St. Birgitta og bestemt for Birgittinerklostret i Rom. Festen var talrig besøgt, blandt andre af den svenske Biskop.

Aarsberetning

fra

St. Josefshospitalet for 1909.

Antallet af syge fra 1908	272
» » indkomne i 1909	2,645
Heraf Mænd	847
» Kvinder	1,591
» Dreng	119
» Piger	88
Udskrevne	2,385
Døde:	275
Antallet af Syge ved Aarets Slutning	257
Dødelighedsforholdet	0,103
Antallet af Sygedage	129,998
Største Belægning ^{26/3}	399
Mindste Belægning ^{3/10}	251
Daglig Gennemsnitsbelægning	356
Frit behandlede: 48 i 1124 Dg. Kr.	1667,00
Til nedsat Pris 344 i 13517 Dg. —	4449,20
Katholikker	57
Anderledestroende	2,588
Nattevagter	4867

Kollekt.

Kollekten til Fordel for »Foreningen til Troens Udbredelse« (propagation de la foi) indbragte i Aar følgende: St. Ansgar 50,00, Jesu Hjerter 27,18, St. Knud 10,75 St. Josef 8,60, Immaculatakirken 22,00, Sundby 4,85, Rosenkranskirken 13,52, Ordrup 7,04, Helsingør 4,00, Roskilde 7,00, Ringsted 2,45, Slagelse 1,49, Køge 1,25, Næstved —, Maribo 16,22, Odense 10,80, Svendborg 21,10, Esbjerg 1,20, Kolding 1,56, Fredericia 5,25, Vejle 2,25, Horsens 6,14, Silkeborg 3,00, Aarhus 14,82, Randers 1,50, Aalborg 4,70, Reykjavik 5,00, Spangsbjerg 3,25, ialt 256 Kr. 92 Øre.

København, den 15. Maj 1910.

Det Apostoliske Vikariat.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag den 22de Maj Kl. 8. Alle Medlemmer anmodes indtrængende om at deltage.

Paa Grund af Ungdomsstævnet i Dyrehaven — hvori det forventes, at alle K. U. F. Medlemmer deltager — afholdes intet Møde i Bredgade 67.

Unio. Cykleudflugten til Amager udsættes. I Stedet for samles Deltagerne efter Højmessens (Kl. 10) paa Ordrupshøj og kører til Trepilelaagen, hvor den medbragte Frokost nydes; herfra køres til den røde Port ved »Posemanden« for at deltage i Ungdomsværnets Friluftsmøde (Kl. 2¹/₂).

Friluftsmøde.

Ungdomsværnet indbyder herved de unge med deres Forældre og Værger samt alle Venner af Ungdomssagen til et Møde i Dyrehaven Søndag den 22de Maj (altsaa i Dag) Kl. 2¹/₂. Man samles ved »Posemandens Hus« (Røde Port ved Ermelunden). Der vil blive holdt Taler og sunget Sange. Mødet slutter saa tidlig, at man vil kunne naa Andagten i St. Andreaskirken. I Tilfælde af ugunstigt Vejr holdes Mødet i Ordrup Hotel.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

Ved Rosenkranskirken daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).

Ved St. Annæ Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Ved St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Christi Legemsfest Processioner.

St. Ansgars Kirke. Selve Festdagen Kl. 10 i Forbindelse med Pontifikalmessen — og paa Oktaven Kl. 8 Aften.

St. Annæ Kirke. Søndag i Oktaven i Hospitalets Have efter 10-Messen.

Jesu Hjerter Kirke. Søndagen i Oktaven Kl. 7¹/₂ Aften.

Immaculatakirken. Selve Festdagen Kl. 4 i Haven. I Tilfælde af daarligt Vejr udsættes den til Søndagen i Oktaven Kl. 4.

St. Andreaskirken (Ordrup). Selve Festdagen i Kollegiets Have Kl. 6¹/₂ Aften.

Roskilde. Søndagen i Oktaven (den 29. Maj) i Mariahospitalets Have efter Højmessens, som begynder Kl. 9.

(Samme Dag ingen Gudstjeneste paa Ledreborg).

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 22. Maj. Trinitatis Søndag eller Hellig Tre-
foldigheds Fest. — **M. 23.**, Andreas Bobola, Martyr. —
Ti. 24., Maria, de Kristnes Hjælp. — **O. 25.**, Gregor VII, Pave
og Bekender. — **To. 26.**, **Christi Legems Fest.** (*Paabudt*
Festdag, som forpligter til at overvære Messen). — **F. 27.**,
Beda den Ærværdige, Kirkelærer. — **L. 28.**, Augustin af Can-
terbury, Biskop og Bekender.

Søndag d. 29. Maj. 2. Søndag efter Pintse.

Gudstjeneste paa Christi Legemsfest.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 **Procession og Pontifikalmesse**; Kl. 8 Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Sangmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Søndag i Oktaven (29. Maj) Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med **Procession** i Hospitalets Have ligeoverfor Kirken; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt.

Søndag den 29. Maj. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge Mariakongregationer deltager i Processionen.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Prædiken. **Immaculatakirken.** (Strandvej 91). Kl. 10 Højmesse; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt. **Procession** selve Dagen Kl. 4. (I Tilfælde af daarligt Vejr udsættes Processionen til Søndag d. 29. Maj Kl. 4).

St. Andreas Kirke. (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ **Efterm.** Prædiken og **Procession gennem Kollegiets Have.** Processionen begynder henved Kl. 7.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aften
Rosenkranskirken:	» »	» 5 Eftm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» »	» 8 Aft.;	»	» 8 »
Jesu Hjerter Kirke:	» »	» 7 $\frac{1}{2}$ m. Præd. »	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» »	» 3 Eftm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St Knuds Kapel:	» »	» 3 m. Præd. »	»	» »
Immaculatakirken:	» »	» 2 $\frac{1}{2}$ Eftm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ordr.):	» »	» 5 »	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Knuds Kapel. I Anledning af Mariahjemmets 12-aarige Stiftelsesdag bliver der d. 24. Maj en højtidelig Messe Kl. 7, under hvilken det allerhelligste Sakramente udstilles og forbliver udstillet hele Dagen. Samme Morgen Fælleskommunion for Mariabørnsforeningen og om Aftenen Kl. 8 offentligt Møde med Optagelse af Mariabørn.

Det ældste kristne Mindesmærke i Kina.

(Efter *America.*)

Afdelingen for Oldsager i Metropolitanmusæet i New York har i Løbet af det sidste Aar modtaget en meget værdifuld Forøgelse, Gengivelsen af et Monument, der er af den største Interesse for Undersøgelsen af Kristendommens Udvikling i den gamle Verden. Det er en Gengivelse, udført i Marmor, af den berømte Indskrift i Si-ngan-fu, det ældste kristne Mindesmærke, man ved at sige af i Kina. Indskriften har været kendt af europæiske lærde saa langt tilbage som 1621, men det er først i Løbet af de sidste 20 Aar, at den Strid, der saa længe har været ført angaaende Indskriftens Oprindelighed og Ægthed, endelig er ført til sin Afslutning og denne anerkendt fra alle Sider. Originalen blev indhugget i Aaret 781.

Indskriften fortæller, hvorleden Munken Olopen sammen med flere Ledsagere kom til Kina i Aaret 635 fra Ta Ts'in, hvilket man mener betegner det romerske Rige, og bragte sin Religions Bøger med sig, hvilke han oversatte paa Kinesisk. Kejseren T'ai Tsung syntes meget godt om den nye Lære, gav Tilladelse til, at den blev prædiket, og skænkede endog Byggegrund til en Kirke. Den kejserlige Gunst kunde alligevel ikke bevare de Kristne for Forfølgelse, ikke alene fra forskellige Sektors Side, men ogsaa fra T'ai Tsungs Efterfølgeres, saa det var ikke før 756, de fik Tilladelse af den da regerende Kejser til at bygge en anden Kirke.

Videre fremsætter Indskriften Hovedgrundsætningerne i Kristendommen. Den fortæller om Verdens Skabelse, om Arvesynden og Moses' Komme. Den opfordrer alle Kristne til at føre et fromt og ærligt Levned, ikke besidde Slaver eller tragte efter Rigdom. Opfordringen er nedskrevet paa Kinesisk og Syrisk af de Biskopper og Præster, som den Gang arbejdede i det himmelske Rige.

At et saadant Mindesmærke maa være af stor Vigtig-

hed, er let at forstaa. Det blev først opdaget af indfødte Kinesere, som talte om det til de Jesuitmissionærer, som den Gang virkede i Kina, af hvilke to, Fader Trigault og Fader Simedo, ledede af de oprindelige Opdagere, gjorde en Rejse til Si-ngan-fu, hvor de saa Indskriften med deres egne Øjne. Hvad der var skrevet paa Kinesisk, læste og forstod de, men der var noget skrevet med Bogstaver, som de slet ikke kendte. Fader Fernandez, ogsaa en Jesuit, der besøgte Si-ngan-fu en lille Smule senere, saa, at det øvrige af Indskriften var paa Syrisk, og oversatte dette. Opdagelsen vakte megen Interesse i Europa, og Fader Kircher offentliggjorde, hvad der skulde være en Gengivelse af den syriske Tekst. Men da han ikke havde givet sig Tid til at vente paa Forklaringen af adskillige dunkle Punkter, blev hans Oversættelse temmelig mangelfuld, og først 1667 blev der taget en meget nøjagtig Kopi, indridset i Læder.

Den blev dog mødt med megen Vantro af forskellige ikke-katholske Missionærer og lærde, og Jesuiternes talrige Fjender var straks rede til at beskyldte dem for Falskneri. Som Bevis fremstillede man en Europæer, der erklærede, at han af Jesuiterne var bleven anvendt til at indridse den originale Indskrift paa den saakaldt opdagede Sten i Si-ngan-fu, men da han ikke forstod Kinesisk, vidste han ikke, hvad det var, han havde skrevet. En saadan Anklage maatte naturligvis gendrives, og Fader Duhr gav saa omstændelig Beretning om Opdagelsen af Stenen i sin Bog »Jesuitfabler«, at Bagvaskerne blev nødt til at lade deres Paastand falde. Forresten har kinesiske lærde og Arkæologer aldrig næret mindste Tvivl om den berømte Indskrifts Ægthed.

1857 blev Alexander Wylie af De Forenede Staters orientalske Selskab sendt til Kina for at studere Indskriften. Medens Spørgsmaalet om Ægtheden altsaa atter var brændende, offentliggjorde en tysk Jøde, Neumann, i *Journal de la Société Orientale Allemande* en vidtløftig Afhandling om Jesuiterne, hvori han paastod, at Indskriften var en ren Digtning, og ret klodset Digtning, da den modsagde alle Traditioner i den kinesiske Historie. Han hævdede, at den var opfundet for at vinde Konvertiter blandt Kine-

serne ved at indbilde dette mest konservative Folk, at i gamle Dage var Kristendommen bleven prædikeret blandt dem med selve Kejserens Tilladelse og modtaget og praktiseret af de højeste og mest indflydelsesrige Personer i Landet. At Avtoriteter som Rémusat og Klaproth havde holdt paa Indskriftens Ægthed, kunde kun forklares ved deres Forudindtagethed for Jesuiterne.

Alexander Wylie lod sig ikke paavirke af Fordomme. Efter at have studeret Stenen meget nøje erklærede han, at hvis den nestorianske Indskrift kunde bevises at være et Bedrageri, var der yderst faa Mindesmærker fra svundne Tider, der overhovedet kunde bevises at være ægte. Endogsaa Renan, som i første Udgave af sin *Histoire des sciences Sémitiques* havde holdt paa Forfalsknings-teorien, var hæderlig nok til i fjerde Udgave at tage denne Anskuelse tilbage og erklære, at Eksistensen af en Koloni af Nestorianere af syrisk Oprindelse, som havde slaaet sig ned i Kina paa et meget tidligt Tidspunkt, ikke var til at omdisputere.

I 1875 henledte den russiske Ærkemandrit Palladius Opmærksomheden paa den Samling af kinesiske Kejseres Dekreter, som Mandarinen Wang-Pou havde udgivet, blandt hvilke der er et fra Aaret 639, hvori Kejser T'ai Tsung omtaler Ankomsten af den Person, som i Indskriften fra Si-ngan-fu kaldes Olopen, og priser den Lære, som denne fremmede forkynder. Dette var et Hovedbevis, som der ikke kunde rokkes ved, og Fader Heller afviste i et tysk theologisk Tidsskrift de sidste, lidet vægtige Indvendinger, som endnu kunde fremføres. En af disse Indvendinger, der var fremsat i den engelske *Times* i 1886, gik ud paa, at Indskriften paa en eller anden Maade maatte skyldes Jesuiterne sin Tilblivelse, fordi der i den hentydedes til Læren om Skærsilden.

Et meget betydningsfuldt Bevis for Indskriftens Ægthed er, at Kineserne selv aldrig har tvivlet om denne, og Professor Legge i Oxford, der for faa Aar siden har offentliggjort en Oversættelse af den originale Tekst, gør opmærksom paa, at Indskriften fra Si-ngan-fu findes blandt den i 1905 officielt udsendte Samling af kinesiske Indskrifter.

Det er derfor absolut sikkert, at en Koloni Kristne, sandsynligvis Nestorianere, har slaaet sig ned i Kina for tretten Hundrede Aar siden, og at de i c. halvandet Hundrede Aar, eller snarere endnu længere, har forkyndt Kristendommens Sandheder. Dette forklarer de Symboler og Sædvaner, som Missionærer har truffet paa blandt Kineserne, og som altid tydede paa en eller anden kristen Indflydelse, der havde sat sit Spor paa deres hedenske Form for Gudsydelse. Nu, da der er kommet saa fuldstændig Klarhed over det første Punkt, er det meget muligt, at man ogsaa i Fremtiden vil opdage et eller andet om denne Kolonis senere Historie og Undergang.

Udgifterne ved at fremstille den omtalte Reproduktion i New-Yorks Musæum maa have været betydelige; thi Indskriften paa Marmorblokken er bleven graveret i Si-ngan-fu selv, og denne er bleven befordret pr. Vogn fra Hovedstaden Shen-shi til Shanghai, hvorfra den pr. Skib er bleven ført til New-York, hvor den absolut hører til Musæets interessanteste Mindesmærker.

Protestantisk Missionsarbejde eller „Hensigten helliger Midlet“.

Undertegnede har allerede tidligere en Gang henledt Læsernes Opmærksomhed paa et Tidsskrift, som under Navn af *Valdensermissionstidende* udkommer her i København. Et mere hadefuldt, uvidende og fanatisk Tidsskrift findes ikke i Kongeriget Danmark med Bilande; det er jo nok en temmelig kraftig Paastand, men jeg skal om fornødent paatage mig ved Lejlighed at bevise den ved en Gennemgang af den Række Aargange, som jeg ejer. Efter de Genvordigheder at dømme, som jeg maatte finde mig i for at blive Abonnent paa Bladet, er jeg vist den eneste

Katholik, der faar Bladet at læse. D'Herrer og Damer, som staar bag ved det, holder aabenbart ikke af at kontrolleres. De vil i Lighed med den Maade, som de protestantiske Præster i Italien synes at gaa frem paa, aabenbart helst »virke i det skjulte«.

Da jeg sidste Gang omtalte *Valdensermmissionstidende*, bar dette Blad — paa Trods af dansk Lov og Vedtægt — ikke en Gang nogen Angivelse af, hvem der var Bladets ansvarshavende Redaktør. Min Paatale deraf her i *Ugebladet* virkede imidlertid øjeblikkeligt, og det er mig en Fornøjelse nu at kunne navngive d'Herrer, som har Ansvaret for Bladets Indhold. Paa Bladets sidste Side staar nu:

Udgiver og Redaktør: Kammerherre C. Bornemann, St. Annæ Plads 11. Valdensermmissionens Sekretær: Pastor Lomholt Thomsen, Smallegade 46 A.

Det er fine Navne, som man ser, Folk, som i hvert Tilfælde ikke behøver at skjule deres Navne for Navnets Skyld. Der maa aabenbart være noget fordægtigt ved selve Sagen, siden de har foretrukket »at dølge Aasyn og Navn«, indtil de med Magt blev trukket frem af deres Hul.

Jeg fik for nogle Dage siden Bladets sidste Hefte (Maj 1910), men paa Grund af den Lede og Modbydelighed, som man uvilkaarlig føler ved at læse Bladet, lod jeg det ligge indtil nu. Da jeg lukkede det op, saa jeg, at den første Artikel var skrevet af en Provst, selve Provst Th. Elmquist. At en saadan Mand vil skrive i et saadant Blad, er mig ubegribeligt. Jeg har imidlertid ikke noget imod at se Provstens Navn paa Bladets første Side; thi derved kan jeg væрге mig imod den Indvending, at *Valdensermmissionstidende* er et obskurt Organ, som de herværende protestantiske gejstlige ikke nedlader sig til at være gemene med, og som de altsaa ikke kan have noget Ansvar for.

Jeg gennemløb Provstens Artikel, som handler om »Romersk-katholsk og evangelisk Skriftemaal«. Den interesserede mig ikke synderlig, fordi Provsten selvfølgelig kender mindre til romersk-katholsk Skriftemaal end enhver katholsk Almuesmand, der jo selv gaar til Skrifte, og fordi Begrebet »Evangelisk Skriftemaal« jo netop kun

er — *et Begreb*. Hvordan det tager sig ud, naar det en enkelt Gang omsættes i Praksis, har vi jo her hjemme en klassisk Skildring af i *Adam Homo*, 2. Del.

Jeg gik saa over til næste Artikel; den var af samme Art som *Valdensermisionstidendes* sædvanlige: det platteste Kærlingsladder, der indberettes af de i Italien virkende valdensiske Prædikanter for paa utrolig naiv og selvglad Maade at berømme deres egne drabelige Heltegerninger. Men midt i alt det meget Vaas standsede jeg ved en Indberetning fra en Mand, der undertegner sig *G. R. R. Tron, Præst*, og som ses at være ansat i en By i Italien ved Navn *Susa*. Den forekom mig at være betegnende for »det evangeliske Arbejde« i Italien, saaledes som det kendetegner sig i *Valdensermisionstidendes* Spalter, og jeg vil derfor ikke forholde *Ugebladets* Læsere en lille Mundsmag. Hr. Pastor *G. R. R. Tron* skriver da saaledes:

Susa, 19. Februar 1910.

»Vort Arbejde for Evangeliet fuldbyrdes med alle de Midler, vi kan raade over. Jeg benytter mig ogsaa af »Valanga«, en socialistisk Avis, for til dens talrige Læsere at lade komme en ugentlig Artikel, rettet mod Papismens falske Læresætninger. Jeg undertegner den kun med et enkelt Bogstav og ikke med hele mit Navn af Grunde, som man let kan forstaa. Redaktionen bad mig en Dag gennem sin Brevkasse om at aflægge den et Besøg, for at den kunde faa den Fornøjelse at lære mig at kende. Jeg svarede, at jeg af flere specielle Grunde ikke kunde røbe, hvem jeg var. I det følgende Nummer af Avisen læser jeg i Brevkassen følgende Ord: »Vort eneste Ønske er en ugentlig Korrespondance, og uden at søge videre vil vi være Dem taknemlige for den værdifulde Hjælp.« Jeg skriver altsaa vedblivende regelmæssigt til Ærgrelse for »Valsusa«, Præsternes Avis, der raser, saa godt den kan, mod den, den ikke kender.«

Jeg spørger mine Læsere, hvad de synes om Manden? Er han ikke mange, mange Penge værd? Og den Kujon, som ikke en Gang vover at navngive sig for Redaktionen af det *Socialistblad*, hvori han hver Uge anonymt skriver imod »Papismen«, han vover i et dansk Blad at prale

af sit Kujoneri! Det viser sig her som saa ofte, at den største Fejghed og den største Frækhed udmærket kan forenes i samme Person.

Jeg henstiller Manden til Hr. Pastor *Sadolins* Betragtning, for at han kan bruge ham til Undersøgelsen af Spørgsmaalet, i hvilken Lejr man nærmest maa siges at handle efter Princippet: *Hensigten helliger Midlet*.

Og jeg henstiller sluttelig til Hr. Pastor *Sadolin*, som jeg mener har en vis Indflydelse paa d'Herrer, der udgiver *Valdensermissionstidende*, at tale et Alvorsord med dem, som han i sin Tid gjorde med Redaktøren for et andet herværende ikke-katholsk Blad. Selv om han og jeg ikke kan blive enige om, hvorvidt han har Lov til — uden Bevis — at beskyldte en katholsk Orden for at have Principper, som den paa det bestemteste vægrer sig imod at hylde, saa vil jeg dog være ham *meget taknemlig*, hvis han kunde faa de brave Mænd, der udgiver *Valdensermissions-tidende*, til at indse, at der ogsaa maa være Grænser for Gemenheden imod den katholske Kirke, selv om man saa ogsaa — mener det aldrig saa godt.

København, den 14. Maj 1910.

H. Gamél.

Efterskrift. Efter at have skrevet ovenstaaende har jeg faaet en Idé, der ikke synes mig saa daarlig. Burde man ikke skrive til Redaktionen af det katholske Blad i Susa, der efter Pastor *Trons* beredvillige Oplysninger ses at hedde *Valsusa*, og meddele den, hvem den »fyrgterlige Socialist« er, der hver Uge raser i *Valanga* imod den katholske Kirke. Jeg tror, jeg gør det. Hr. Pastor *Tron* har sikkert ikke noget imod det, siden han nu med saa megen Applomb har navngivet sig som Forfatter til de paa-gældende anonyme Artikler. Kan hænde, selv Socialistbladet anser sig for at være for god til at optage Hr. Pastor *Trons* anonyme Artikler, naar det ser, at den formentlige »Partifælle« ingen anden er end den stedlige protestantiske Præst.

H. G.

Mødet i Dyrehaven.

Det var et Eksperiment, *Ungdomsværnet* foretog Søndag d. 22. Maj, at holde et katholsk Friluftsmøde, men det lykkedes — og vistnok over Forventning. Mindst 200 Mennesker var forsamlede omkring den højst primitive Talerstol, som nogle praktiske Mennesker havde bygget af gamle Træstykker under to gamle Bøgetræer i et ensomt Hjørne af Dyrehaven, fem smaa Minutter fra den saakaldte Posemands Hus. Mødte var baade unge og gamle, og af Foreningen *Unio*, som just havde Cycleudflugt den Søndag, var flere Medlemmer til Stede. To unge Mennesker ledsagede Sangen med kraftig Hornmusik, der lød godt i den skønne, foraarstklædte Bøgeskov.

Efter at de trykte Sange var omdelt til alle Tilhørere, stod Hr. Pastor *Günther* frem og udtalte, at det var falden i hans Lod at give en af de »smaa Indledninger« denne smukke Søndag Eftermiddag, og det vilde han da saa gøre ved at minde om den tyske katholske Digter Eichendorffs skønne Ord:

Wer hat dich, du schöner Wald,
aufbegaut so hoch da droben?

At gøre Skovtur og glæde sig over Naturen kunde saa udmærket forenes med at standse lidt derude og tænke paa ham, fra hvis Haand alle gode Gaver kommer, ikke alene i Kirken og i Hjemmet, men ogsaa ude i Naturen, og det var det, vi vilde gøre i Dag ved det første katholske Friluftsmøde.

Efter at Salmen »Lovsyng vor Gud i Evighed« var af-sunget, holdt Hr. *Mogens Ballin* følgende Tale:

I Forgaars gik vi saa til Valg, d. v. s. vi 30aarige Mandfolk — de unge maa give lidt Tid endnu, og Damerne maa ogsaa vente lidt; men, bliv ikke utaalmodige. det kan ikke vare længe, før Deres Tur kommer.

I den sidste Tid er det gaaet Slag i Slag med Valgmøder, det ene har afløst det andet. Dette her er ogsaa et Valgmøde, vore Møder er i Grunden altid Valgmøder; vi vil jo slet ikke andet end forberede Ungdommen til det Valg, de skal træffe en eller anden Gang. Enhver af os bliver jo stillet overfor Valget, saa hjælper der ingen kære Mor, man kan ikke la' være med at stemme; der kommer ufravigelig den Gang, hvor man maa gaa enten til højre eller til venstre, enten med Gud eller mod ham — med Verden. For saa vidt er det jo ogsaa *Forsvarssagen* eller en *Forsvarssag*, som ligger os mest paa Sinde. *Ungdomsværnets* Navn betegner tydelig nok, at Meningen med den Sammenslutning er at danne et *Forsvar*, et betryggende For-

svar for Ungdommen. Og hvert af vore Møder skulde gerne støtte vor Forening, styrke Værnet. Det var dejligt, om de unge, for hver Gang vi var sammen, fik større Tillid til os, og om de lærte stadig bedre at forstaa, at vi har den redeligste Vilje til at hjælpe dem, for at Evnen kan staa Maal med Viljen — saa haaber jeg ogsaa, de ældres Interesse for Værnet maa tiltage. Der er ingen Tvivl om den Ting, at her kan udrettes noget; og hvis det ikke bliver til stort, saa har alle sin Part af Skylden; det er ikke gjort med et Par Skilling i Ny og Næ; dermed kan man ikke affinde sig, om man har den rette Kærlighed til Ungdommen, som man da bør have.

Her er en Sag, der kræver Højmodighed og Rundhaandethed. Har man ingen Penge at give af, saa maa man tilbyde sit Arbejde, og kan man hverken yde det ene eller det andet, saa kan man da gøre, hvad vi da alle vil — bede, bede inderlig for Ungdomssagen — — —.

Maaske har det forbavset, at vi vil holde Friluftsmøde; der er maaske dem, der er blevet gnavne og har sagt: Hvad, den ene Dag skal vi have Højskole, den næste holdes der Friluftsmøde; skal vi Katholikker nu abe de andre efter i alle Ting. Naa — glem nu bare ikke, at alt, hvad der er sundt og godt og levedygtigt hos de andre, det har de fra Moderkirken; gennem 15 Aarhundreder vogtede den Troens Skat; kun hvad der bygges paa fælles Grund, har Trivsel og Liv. Naar vi nu ser, at det stemmer godt med den *danske* Folkekarakter at tage i Skoven ikke alene for Fornøjelse, men ogsaa for Opbyggelse, for at styrkes i den fælles Kærlighed til det store Maal — nu ja, hvorfor i al Verden skal vi saa ikke gøre ligesaadan? Skal de andre have hele Skoven; den er stor nok til at rumme os med, ikke alene naar vi kommer som glade Skovgæster, men ogsaa, naar vi er her som i Dag i vor Egenskab af *danske Katholikker*. Tanken om at holde Møde ude, den er for Resten ikke fremmed for de unge, der har ofte været talt om den Ting mellem K. U. F's Medlemmer har jeg hørt, men for at det kunde blive til Virkelighed, maatte nok de unge og de ældre mødes i det fælles Ønske, og det er det, som nu er sket, og det vil med Guds Hjælp være godt for begge Parter. Det, at vi mødes herude, det skulde jo gerne være mere end en Tilfældighed — det skulde betyde noget for os alle, men særlig for vore unge. Det er en højlydt Paamindelse om at være Katholik over alt og alle Vegne, ikke alene i Kirken og i Hjertets Lønkammer, men ogsaa ude hvorsomhelst i Livet. Det er jo ikke nok, man ikke *skammer* sig ved sin Tro, man maa være stolt af at være Katholik, lykkelig over, at man hører Kirken til. Naturligvis skal man ikke kede andre med sin Religion ved at stille den til Skue

i Tide og Utide. Men der er et langt Spring fra at grave sine Penge ned i Haven og saa at smide dem ud til alle Hjørner og Kanter.

Hvor er det styrkende for Folk selv og velgørende for andre, naar man aabenlyst og begejstret (ikke alene for Gud, men ogsaa for Mennesker) vedkender sig sin Tro. Vi maa vist ogsaa have jaget en Pæl gennem den Opfattelse, at det blev *kedeligt* at tage i Skoven, naar der blev talt og sunget om kristelige Emner. Den Glæde, som slaas til Jorden med Kristendom, den er ikke noget værd. Den virkelig sunde Livsglæde, den vil Kristendommen ikke til Livs, den gør vor Tro kun frodigere og stærkere og navnlig mere udholdende. For, ser De, at man er glad og fornøjet, naar man er ung og rask, naar man har pænt Tøj og maaske en Smule Penge paa Lommen, det er endda ikke saa løjerligt, det er senere hen i Livet, det kan knibe med Glæden, og saa er det ikke altid lidsnok at tage sin Tilflugt til Troen; hvis man ikke havde *den* med i de gode Aar, i de unge Aar, saa kan det blive svært nok at finde Vej til den Trøst, den overnaturlige Glæde, man slet ikke kan være foruden.

At vi har valgt en Majdag til vort Møde her, det har næppe undret Dem; Maj er jo den Maaned, som for os alle betyder det unge, det nye, den Tid, hvor Vaaren faar Fodfæste, den er da som skabt til et Ungdomsmøde — det første Ungdomsmøde i det fri. Skoven er grøn, lysende grøn, Haverne bugner af Blomster, Fuglene synger, alt forjætter den nye Tid og leder Tanken hen paa den Ungdom, som netop er vokset til og i Færd med at tiltræde Vandringerne ud i Livet. Gid nu vore unge vil se al den Skønhed, der er om den en Majdag som i Dag, gid de vil lære at kende og elske Naturens Skønhed, Guds store Billedbog. Man siger — man siger jo saa meget — at Kirken i Grunden ikke holder af Naturen, at den frygter Naturens Skønhed. Her skal vi ikke nærmere gaa ind paa den Beskyldning, men bare rette Tanken mod en af Kirkens største Børn, mod den hellige Frants af Assisi og mod hans jublende Solsang; husk, hvordan han priser Sol og Maane og de klare Stjerner, Vinden, det klare og det skyede Vejr, Vandet og Ilden, Jorden med sine Frugter, sine farvede Blomster og Urter, og husk, det er 700 Aar siden, da var en saadan Naturbegejstring ikke almindelig, som den nu er. Men Kirken har altid haft Mænd, der tilfulde forstod og skattede Naturens Skønhed, og Mænd, der ikke — som nu — i deres Glæde over Verdens Skønhed glemte Skaberen, men tvertimod gav ham Æren for alt, hvad de saa og nød omkring sig.

Den lille Andreaskirke paa Højen, det er vel endnu vor eneste Kirke ude paa Landet. Kun et Par Skridt fra

dens Port — og man ser ud over Marker, Skov, hvide Villaer og blaat Hav, et rigtig dansk Landskab; kun et Par Minutters Gang fra Kirken — saa er man midt ude i Skoven; Vejen gaar fra Kirken lige ud i Naturen. Med den Kirke, som mer og mer bliver til en Valfartskirke for Hovedstadens Katholikker, er vor Moder Kirkens Fane plantet ude i den danske Natur. Naar nu snart dens Klokker lyder og kalder os ude fra Naturen ind i Kirken, saa minder de om den særlige Betydning, som Majmaaned fik for os. Vor Trang til at elske og ære det skønne i Naturen løfter Kirken op til en Kærlighedens Dyrkelse af den allerskønneske Skabning, af *Maria*, den væneste Mø.

For ogsaa at ære den, som den treenige Gud havde æret og elsket højere end alle andre, viede Kirken en hel Maaned til hende, og den valgte Aarets skønneste, Majmaaned. Kunde vi have valgt en bedre Dag at mødes end en Majdag? Er det godt og smukt at forene sig i fælles Glæde over Naturen omkring os, det bliver dog endnu bedre at være fælles om den store Kærlighed til Naturens ypperste Frembringelse; var det løftende og forædlende for Ungdommen at beundre Skønheden om os, saa maa det have endnu større Værd, naar den unge kan svinge sig op til at elske hende, som er skønnere end alt, hvad de ser omkring sig. Men Mariadyrkelsen lover jo endda langt mere. Hun er ikke blot saa fuldkommen skøn, hun er ogsaa efter Kirkens Ord den *mægtige Jomfru*. Ingen beskyttende Magt kan værne den unge bedre end hun. Ingen søger forgæves om hendes Hjælp. — I hendes velsignede Hænder lægger vi Ungdomssagen. Ingen Sag kan være hende kærere, hvilken Mor elsker ikke sine Børn og højst dem, der mest trænger til hendes Hjælp. Hvert et Offer til Ungdommen maa glæde hendes Hjerte. Hvor tror De ikke, hun vilde glæde sig, om vi ret snart kunde byde de unge velkommen i deres eget Bo, hvilken Mor ønsker ikke et godt og lykkeligt Hjem for sine Børn? Lad os slutte os tæt om hende, Vor Frue, som man kaldte hende her i gamle Dage. Ja, prøv en Gang at kalde hende Vor Frue af Danmark, det bringer hende saa dejlig nær til os.

Vor Frue af de lyse Bøge!

Vor Frue af de gamle, krogede Ege!

Vor Frue af de gyldne Marker!

Vor Frue af de grønne Engle!

Vor Frue af Foraarets, Sommerens og Efteraarets Blomsterflor!

Vor Frue af de skovkranste Søer!

Vor Frue af det blaa, blinkende Sund!

Vor Frue af det hvide Sand!

Vor Frue af det brusende Hav!

Vor Frue, vor Frue af Danmark, lad det være Ungdomssagens Løsen!

Efter at der atter var sunget en Sang, sluttede Kandidat *Niels Hansen* Mødet med at minde om, at baade Foraaet og Ungdommen er Symboler for os paa Kristendommens herligste Magt, paa Livets Sejr over Døden. Han havde taget Ordet den Dag, fordi Hr. Johannes Jørgensen var bleven forhindret; men denne havde udtrykkeligt lovet at den næste Gang, der blev holdt Friluftsmøde, vilde han holde Tale. Med endnu en køn Sang sluttede det vellykkede Møde, hvorpaa en Del af de tilstedeværende gik til Andagten i St. Andreas Kirke Kl. 5.

Desværre har det siden vist sig, at ikke saa faa var taget ud i Skoven for at overvære Mødet uden at kunne finde Stedet, hvor man var samlet, skønt en Del unge Mennesker længe stod paa Udkig og Vagt for at vise alle Deltagerne den rette Vej. Maaske er heller ikke »Posemands Hus« et tilstrækkelig kendt Punkt for alle.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Slutningen af forrige Uge er Hr. Pastor *Slump* vendt tilbage fra sin Rejse til det hellige Land. Han er meget opmuntret og vederkvæget af den lange Rejse og har haft et rigt Udbytte af sit Ophold paa de hellige Steder.

— St. Josefs Søstrene har lidt et stort Tab ved Søster Agnes' uventede Død. Den afdøde, som kun blev 41 Aar gammel, havde været i Kloster i 25 Aar. Hun vil være kendt i vide Kredse som den dygtige og afholdte Overlærerinde ved St. Ansgars Kirkeskole, men ogsaa viden om, ikke mindst i Fredericia, hvor hendes Broder, den bekendte Vinhandler Gerlach bor, vil hendes tidlige Død vække stor Beklagelse. Hun havde været syg et Par Maaneder, men i de sidste Dage var hun kommet sig saa godt, at hun lige skulde ud til Ordrup for at komme til Kræfter, da et Hjerteslag pludselig gjorde Ende paa hendes Liv Tirsdag Morgen tidlig d. 24. Maj. Søster Agnes blev ikke gammel; men hun fik udført et smukt og sjælden trofast Arbejde i Guds og Kirkens Tjeneste. *Requiescat in pace.* Begravelsen foregaar Lørdag Kl. 10 fra St. Ansgars Kirke.

Odense. I Fredags, d. 20. Maj, ankom vor højærværdigste Hr. Biskop til Odense. Kirkeforstanderskabet modtog Biskoppen paa Banegaarden. Da Vognen satte sig i Bevægelse, begyndte St. Albani Kirkes smukke Klokker at ringe, som det jo er kirkelig Skik, naar Overhyrden kommer til sin Hjord. I Kirken ventede Skolebørnene — deriblandt nogle og tredive Piger i hvide Kjoler og med Kranse paa deres Hoveder — paa Biskoppen, som var synlig glad

over Børnenes Hyldest, og som efter en kort Bøn foran Alteret gav dem den biskoppelige Velsignelse. — I Søndags — Trinitatis Søndag — meddelte Biskoppen Firmelsens h. Sakramente til 25 Børn og 12 Voksne. I højtidelig Procession og under Klokkeringning drog Børnene med Biskoppen og Præsterne ind i Kirken, hvor denne prædikede for den store Forsamling af baade Trosfæller og anderledes-troende om Jesu Kærlighed til os, ikke mindst om den Kærlighed, som Frelseren viste os ved Indstiftelsen af Firmelsen og ved den Helligaands Sendelse. Biskoppen sluttede sin begejstrede Tale med at anbefale Firmanderne en særlig Andagt til den Helligaand.

Dagen fandt sin værdige Afslutning i en lille Fest, som Foreningen *Caritas* (for unge Kvinder) havde sat i Værk baade til Ære for Overhyrden og til Fordel for Foreningens Formaal. Foreningens Medlemmer opførte et lille Karakterbillede »De tre Livsveje«. — I Mandags forlod Biskoppen Odense for at vende tilbage til Hovedstaden, men Biskoppen agter om 14 Dage igen at gæste Odense i nogle Dage for at afholde den kanoniske Visitats. R.

Basaren i Sundby.

St. Annæ Menighedsforening retter herved en hjertelig Tak til alle, der har støttet Basaren til Fordel for St. Annæ Kirkeskole. En særlig Tak til Trioen fra Forbundet. Netto-Overskudet har indtil Dato været 643 Kr. 42 Øre foruden en Del værdifulde Skolerekvisiter.

Styrelsen

for St. Annæ Menighedsforening.

A.C. Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Onsdag d. 1 Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Søvavillonen. Emner:

- 1) Forandring af A. C.s Foredragsrækker.
- 2) Valg af en Komité til Forberedelse af Rusgilde.

Administratørene.

K.U.F. Katholsk Ungdoms-Forbund deltager i Christi Legemsfest-Processionen i St. Ansgars Kirke Torsdag den 2. Juni Kl. 8 Aften. Medlemmer, som ønsker at deltage i Udflugten til Køge d. 10. Juli, bedes melde sig ved Mødet Søndag d. 5. Juni.

Unio. Søndag den 5te Juni, Grundlovsdag, Udflugt til Charlottenlund. Afgang Kl. 8 med Klampenborghanen. Deltagerne samles Kl. 3 ved Stalden, hvor der senere spises til Aften. Madkurve kan medtages. Børn kan ogsaa deltage i Turen.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aften
Rosenkranskirken:	» »	» »	5 Eftm.;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» »	» »	8 Aft.;	» » 8 »
Jesu Hjerte Kirke:	» »	» »	7 $\frac{1}{2}$ m.Præd.»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» »	» »	3 Eftm.;	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St Knuds Kapel:	» »	» »	3 m.Præd.»	» »
Immaculatakirken:	» »	» »	2 $\frac{1}{2}$ Eftm.;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St.Andr.Kirke(Ord.):	» »	» »	5 »	» » 7 $\frac{1}{2}$ »

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 29. Maj. 2. Søndag efter Pintse. — **M. 30.**, Erik, Konge og Martyr. — **Ti. 31.**, Angela Mericia, Enke. — **O. 1. Juni** Oktavdag. — **To. 2.**, Oktav af Chriſti Legemsfest. — **F. 3.**, *Jesu Hjerter Fest.* **L. 4.**, Frants Caracciolo, Bekender.

Søndag d. 5. Juni. 3. Søndag efter Pintse. Bonifacius, Biskop og Martyr. (*Jesu Hjerter Fest*).

Gudstjeneste paa Søndagen i Chriſti Legemsfest Oktaven og Fredagen derefter (Jesu Hjerter Fest).

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. — I *hele Oktaven* holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Andagt.

Torsdag d. 2. Juni Kl. 8 Aften højtidelig **Slutningsprocession**^{*)}, hvori som sædvanlig følgende Foreninger deltager: **Begge Mariakongregationerne, St. Josefs Gilde og Jomfruenes Forening** samt Katholsk Ungdomsforbund.

Fredag den 3. Juni Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig *Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Festandagt. — I *hele Oktaven* holdes hver Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.

Fredag den 3. Juni, Jesu Hjerter Fest. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt. Det Allerhelligste er udstillet hele Dagen.

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præken, hvorefter Procession i Hospitalets Have. Kl. 8 Aften Festandagt. I *hele Oktaven* hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Andagt.

Fredag den 3. Juni. Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse; Aften Kl. 8 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge *Mariakongregationer* deltager i Processionen.

Fredag d. 3. Juni kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. Det helligste Sakramente er udstillet hele Dagen. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken.

*) Den sædvanlige Slutningsprocession den sidste Dag i Maj Maaned bortfalder i Aar.

Chriſti Legems Fest-Processioner.

St. Ansgars Kirke. Torsd. d. 2. Juni Kl. 8 Aften.

St. Annæ Kirke. Søndag d. 29. Maj i Hospitalets Have efter 10-Messen.

Jesu Hjerter Kirke. Søndag d. 29. Maj Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Roskilde. Søndagen i Oktaven (d. 29. Maj) i Mariahospitalets Have efter Højmassen, som begynder Kl. 9.

NB. (Samme Dag Gudstjeneste paa Ledreborg til sædvanlig Tid.)

Første Fredag i Maanedens (d. 3. Juni).

Jesu Hjerter Andagten som 6. Maj.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke første Fredag i Maanedens 3. Juni.

Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen. — Dermed ophæver Tilbedelsen for den eukaristiske Forening i Sommermaanederne.

Dette Nr. er paa Grund af Helligdagen udsendt allerede den 25de Maj.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 23.

Søndag den 5. Juni.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Skitser udefra. — The Catholic Encyclopedia. — Blandinger. — Skriftemaalets Hellighed. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Roskilde. Frankrig. England. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

30.

Jesu Hjerte.

Vil med dit Hjertes Sukke
et Gifflugssled du finde,
da maa din Sjæl du lukke
i Jesu Hjerte inde.

Som Skovens muntre Fugle
et sikkert Ly oplede,
det være skal din Rede,
hvor du dit Liv kan skjule.

Lad Verden saa, den kolde,
derude staa og skryde,
og lad den selv beholde
den Lykke, den kan byde,
og lad dig ikke røkke
af Løfter og af Løgne,
luk Øren og luk Øjne
for alt, som vil dig lokke.

Ghi ude alting skifter,
men inde dvæler Freden,

og Luftningen, der vifter,
 er selve Evigheden.
 Hver Smerte, som dig saarer,
 vil Gud almægtig dulme,
 og Jesu Liv skal svulme
 igennem Sjælens Aarer.

Dit Hjerte kan dog ikke
 sin Aftraas Uro stille,
 før det faar Lov af drikke
 af Evighedens Rilde.
 Her vælder evig Vandet,
 som os mod Døden værner;
 hvorfor vil da Cisterner
 du grave dig i Sandet?

Og dette er det første,
 som bæres vil i Minde:
 din Gerning er at tørste,
 og Rildens er at rinde,
 din Sag det er at sukke,
 og Guds din Ørst at være,
 Vinstokkens er at bære,
 og din dens Frugt at plukke.

Og dette er det andet,
 som bæres skal i Tanke,
 at selv du bliver dannet
 og omskabt til en Ranke.
 Men kan du bære Druer,
 er Jesu Hjerte Roden,
 og naar du bliver moden,
 kun af hans Sol du luer.

Og end skal du erindre,
 det Maal, som fjernest øjnes,
 at du skal blive mindre
 og han bestandig højnes,
 til din Natur er dødet,
 og stillet af din Villen,
 og du som Jern i Ilden
 af ham er gennemglødet.

Skitser udefra.

II. Oberammergau.

Tre Timers Jernbanekørsel fra München ligger *Oberammergau* fredeligt og stille for Enden af en langstrakt Dal i det bayerske Højland, tæt inde under de bayerske Alper, som, stejle og beklædte med mørke Graner, synes at rage truende op i Luften.

I den lille Landsby spores ingen travl Uro; de lave Huse ligger smilende i Solskinnet i glad Bevidsthed om at overgaa hverandre i nymalet Skønhed og i venlige Indbydelser til at træde indenfor, saasom: »Seid herzlich willkommen«, eller: »Hier ist Friede und Ruhe« o. s. v. Men disse fristende Indbydelser gælder dog kun dem, som Maaneder iforvejen har sikret sig denne Gæstfrihed paa en bestemt Dag og til bestemt Tid. Er dette bragt i Orden, kan man være sikker paa at finde venlig Modtagelse i et af de smaa, hvide Huse, der tilsammen danner *Oberammergau*, hvor Befolkningen hvert tiende Aar opfører det vidt berømte *Passionsskuespil*, der drager rejsende fra alle Jordens Egne til denne lille afsides liggende Landsby.

2den Pintsedag aabnedes i Aar *Skuespillene*, der strækker sig over hele Sommeren og spilles mindst 30 Gange. Tilstrømningen var overvældende: over 7000 Mennesker bølgede gennem de smalle Landsbygader, saa endog *Automobilerne* maatte køre langsomt ind mellem Skarer af Tyske og Franske, Englændere, Russere og Polakker, der færdedes venskabeligt under den glødende *Sommersol*. Alles Tanker var rettet mod eet Punkt — *Passionsskuespillet*, der skulde begynde Mandag Morgen Kl. 8 og med 2 Timers Middagspause slutte Kl. 6 Aften.

Særlig mærkeligt er det jo vel ikke at se 7000 Turister og andre rejsende samlede paa eet Sted; men at se dem samlede under saa smaa Forhold, i en lille beskeden Landsby og i det venskabeligste Samkvem med Landsbyens Befolkning, af hvilken en stor Mængde Mænd og Drenge straks henledte Opmærksomheden paa sig ved de-

res lange Haar, som paa østerlandsk Vis faldt ned paa Ryggen og derved gav tilkende, at de var medspillende — dette var ejendommeligt og interessant.

Endnu et ejendommeligt Træk bør fremhæves: den store Ro og Stilhed, der ligesom beherskede alt og alle, og som ikke et Øjeblik fornægtede sig fra først til sidst. Indkvarteringen foregik med den største Orden: enhver vidste, hvor man hørte til, og ingen uheldige Overraskelser forestod. Man vidste, at Stuerne var lave og Priserne høje — endog særdeles høje. Værterne, som overalt i Landsbyen havde lejet hver nogenledes beboelig Tomme af deres Huse ud, var forekommende og elskværdige trods deres Savn af ethvert Spor af deres daglige Hygge, hvilket gjorde det let for deres Gæster at finde sig i et eller andet Savn af, hvad de større Byers Hoteller byder de rejsende.

Saa oprandt Forestillingsdagen d. 16de Maj. Generalprøven, d. 11te Maj, havde fundet Sted i Sne og Kulde, men Skuespillenes Aabningsdag bragte Sol og Varme. Under en straalende Sol bølgede Menneskemassen ned mod Skuespilhuset — en kolossal Bygning, hvis Indre er indrettet saaledes, at alle ser og hører fortrinligt.

Ogsaa her, saavel indenfor som udenfor, herskede en mønsterværdig Ro og Orden — ingen Trængsel, ingen Puffen. Paa Slaget 8 sad ethvert Menneske paa sin Plads, og højtidelig, forventningsfuld Stemning hvilede over de forsamlede. For Katholikkernes Vedkommende forøgedes denne Stemning ved Nærværelsen af den pavelige Nuntius fra München. Allerede 1ste Pintsedag meddelte den høje Prælat efter Pontifikalmessen i den store, smukke Kirke, at den hellige Fader havde overdraget ham at give den pavelige Velsignelse til alle tilstedeværende og til alle Kirkens Børn, som enten allerede var ankommet, eller som i Sommerens Løb vilde ankomme for at overvære Passionsskuespillet.

Den Anerkendelse og Tilslutning, som den højeste kirkelige Myndighed derved har givet Passionsskuespillet, fortjener dette i fuldt Maal ved den overordentlige Alvor og usædvanlige Dygtighed, Smag og dybe Forstaaelse, hvormed det er gennemarbejdet og sat i Scene. Her stilles

særdeles høje Fordringer til en meget udviklet Kunstforstand hos Lederne og til en stor Samvittighedsfuldhed og Troskab i Opfyldelsen af alle Krav, der stilles til hver enkelt af de mangfoldige — henved 400 — medspillende og Statister. Uden Opfyldelsen af disse Krav vilde det være højest voveligt at fremstille paa en Skueplads og af til Dels uøvede spillende det største Drama, som nogensinde er set i Verden. Instruksen og Iscenesættelsen bærer jo vel væsentlig hele Forestillingen, men for adskillige Hovedrollers Vedkommende er det dog af største Betydning, hvorledes de spilles. Uafviselige Krav til Fremstillernes Kunst stiller f. Eks. Rollerne som Kristus, som Kaiphas, som Maria, som Judas o. s. v. Fremstilleren af Kristus, der ogsaa for 10 Aar siden spillede denne Rolle, var næppe helt i Stand til at løse denne overordentlig vanskelige Opgave. Men hans Bevægelser var ofte plastiske og værdige, og Fodvaskningen t. Eks. af gribende Virkning. Af stor Skønhed var ogsaa Forestillingen af Christi Afsked med sin Moder og med sine Venner i Bethania. Scener som Indtoget i Jerusalem og Folkemængden foran Pilatus, hvor den forlanger Jesu Korsfæstelse, ophidset dertil af Ypperstepræsterne og Pharisæerne, virkede gribende og kunde næppe være mere mesterlig sat i Scene.

Ogsaa de forbilledlige Tableauer fra det gamle Testamente var skønne og beundringsværdigt udførte. Et Kor af omtrent 30 Mænd og Kvinder, iførte klassiske Dragter og med plastiske Bevægelser, forklarede disse Tableaues Betydning og opfordrede Tilhørerne til alvorlig Eftertanke og Opmærksomhed — ganske i antik Stil. Musikken til disse Kor var ofte meget smuk, og den udførtes gennemgaaende godt og af mange smukke Stemmer.

Bifalds-Tilkendegivelse var ikke tilladt; efter Forestillingens Slutning og ved Middagspausen opløstes Menneskemængden roligt og spredte sig i største Stilhed.

Det synes, som om disse Passionsskuespil, der snart i 300° Aar, undertiden med Afbrydelser, har været opført hvert 10de Aar i Oberammergau, endnu har bibeholdt deres store Tiltrækningskraft. At de for Tekstens, Musikkens og Iscenesættelsens Vedkommende er forandret og forbedret i Tidernes Løb, er selvfølgelig. Men selve Ind-

holdet er og bliver jo til alle Tider urokkeligt det samme, som da de første Gang opførtes, og den levende Interesse, disse Passionsskuespil stadig vækker, er et sikkert Tegn paa, at den levende Ihukommelse af vor Frelzers Liv og Død endnu formaar at røre de dybeste Strengte i Menneskehjernerne og bringe dem til at klinge.

L. St.-Ch.

The Catholic Encyclopedia.

7. Bind.

Bog anmeldelse ved Niels Hansen.

Atter foreligger der et nyt Bind af det store, smukke amerikanske Kirkeleksikon. Her er der noget at lære for det Gyldendalske Forlag, der er lige saa mange Aar om at udgive en af sine smaa Ordbøger, som det amerikanske Forlag er Maaneder om at udsende sine 800 Sider store Bind. Dette syvende Bind er det andet Bind i 1910, og med det er snart Halvdelen af det store Værk ført til Ende; ja, vel snarere allerede tre Fjerdedele, for saa vidt som selve det at gøre Forberedelserne til det store Værk og faa det sat i Gang er en meget væsentlig Del af det Arbejde, der overhovedet er at gøre. At det er en stor Fordel for de mange, der glæder sig til at benytte den Guldgrube, som dette Værk er, at det skrider saa rask og støt frem, siger sig selv.

Det nærværende syvende Bind begynder med Gregor XII. og strækker sig et godt Stykke ind i Bogstavet I. Et Hovedtræk ved dette Bind, som ved de foregaaende, er den klare, concise Fremstilling, den overvældende Masse af Oplysninger og de talrige smukke Billeder og Kort. De theologiske Artikler eller Afhandlinger er et fremtrædende Træk i denne Haandbog, og det er maaske disse, der oftest vil faa den katholske Læser til at søge hen til de statelige Bind, der pryder hans Bibliothek; thi det er vel nok lange

og udførlige Artikler, hvori de katholske Dogmer behandles, men de er af en saadan Klarhed og Gennemskuelighed, at man aldrig drukner i det vældige Stof. Af theologiske Artikler i nærværende Bind kan særlig fremhæves Afhandlingerne om *Helligaanden*, om *den ubesmittede Undfangelse*, om *Incarnationen*, om *Himmel* og om *Helvede*, om *Jesu Hjerte-Andagten*, om *Ufejlbarhed* og mange andre. Om bibelske Emner findes ogsaa overordentlig interessante Artikler, f. Eks. om *Hebræerbrevet*, om *Verdensskabelsen*, om *Hebraisk Sprog og Litteratur* o. s. v. Og om alle Artikler gælder det, at man har den betryggende Følelse, at samtidig med, at der ikke er tilsidesat en eneste af den moderne Videnskabs Fordringer, og at der stadig er taget Hensyn til dennes allernyeste Resultater, saa befinder man sig altid paa solid, katholsk Grund: lige saa moderne det store Leksikon er, lige saa kirkeligt er det ogsaa.

De historisk-geografiske Artikler er som sædvanlig overordentlig udtømmende og udførlige, og ikke mindst giver de en Række kirkelige og religiøse Oplysninger, man ikke paa noget andet Sted paa saa let og paalidelig Maade kan faa fat paa. Af Lande, der saaledes faar en lang og interessant Omtale, maa fremhæves Holland og Ungarn, endvidere Indien med dets myldrende Millioner, Bagindien med dets ukendte Stammer o. fl.; at Indianere og Staten Indiana i det amerikanske Værk faar en særlig udførlig Omtale, er let at forstaa.

Af biografiske Artikler giver dette Bind særlig mange og interessante. Fremfor alt findes der en lang, rigt illustreret Biografi af den h. Ignatius af Loyola, Jesuitordenens Stifter; end videre er der interessante Skildringer af mange andre Aandens Stormænd, f. Eks. af Hefeles, Hergenröthers, Haydns o. s. v. o. s. v.

Om »uægte Fødsler« findes der en vidtløftig Afhandling. Danmark staar højt oppe i Rækken af de europæiske Lande, kun Østerrig, Bayern, Sachsen, Portugal og Sverige har endnu flere Procent uægte Fødsler at opvise end Danmark. Holland og Irland har det laveste Antal af alle europæiske Lande. Hvor paalideligt et Billede af Sædeligheden Antallet af uægte Fødsler i et Land giver, er et meget omtvistet Spørgsmaal; Forfatteren gør opmærksom paa,

at ved Siden af Moral og Religion er der en hel Del andre Faktorer, som er medbestemmende ved Opgang og Nedgang af uægte Fødsler. Forfatteren, John Ryan, der er Professor i Moraltheologi i Minnesota, anfører om Danmark, at 40 % af førstefødte Børn i dette Land ser Lyset, inden deres Forældres Ægteskab har været syv Maaneder.

Ogsaa om »Hypnotisme« er der en lang, højst læseværdig Artikel. Der gives først en historisk Skildring af denne, hvori paavises, at den er ikke forskellig fra det, man tidligere kaldte dyrisk Magnetisme eller Mesmerisme. Forfatteren, som er Professor ved den meget omtalte »Søster« Candide's Hospital i Paris, paastaar, at ingen for første Gang kan blive hypnotiseret mod sin Vilje; har man derimod givet efter og overgivet sig til en andens overlegne Vilje, er man ikke længere i Stand til at gøre Modstand, og vedkommende kan endog, uden man ved af det, bringe en over i den hypnotiske Søvntilstand. Hypnotisme er ikke alene ude af Stand til at frembringe nogen moralsk Forbedring og til at helbrede hvilkensomhelst Sygdom, men den er fremfor alt en farlig Methode. Hypnotisme er et tveægget Sværd, som kan gøre godt, men endnu langt lettere gør Skade. Forstyrrelse af de højere aandelige Evner er meget ofte Resultatet hos svagelige Individuer. Og især maa Hypnotismen betragtes som farlig, fordi ingen har Ret til at give en anden Raadighed over sin Frihed og sin Fornuft; thi derved tilsidesætter man, i alt Fald i de allerfleste Tilfælde, de Pligter, man har overfor sin egen Personlighed. Kirken har erklæret Hypnotisme for »ikke at være moralsk forbudt, naar Hensigten ikke er at naa noget utilladeligt eller ondt«.

Men vi kan ikke citere mere, saa interessant det end kunde være. Det er et stort Vidnesbyrd om den katholske Kirkes Magt hinsides Atlanterhavet, at der er fremstaaet et saadant Værk derovre, som intet europæisk katholsk Forlag kan opvise Magen til. Og de mange Videnskabsmænd, der fra alle Lande arbejder med derpaa, vidner bedre end mange Ord om den katholske Kirkes Universalitet.

Blandinger.

I »*Kvindernes Blad*« for den 13. April d. Aar skriver en anonym Insender følgende Ord:

For nogen Tid siden blev der i dette Blad ført en Diskussion om det gavnlige eller forkastelige ved det katholske Skriftemaal, og blandt andet fremsattes den Anskuelse, at dette i mange Tilfælde havde vist sig at være et Præservativ imod Forbrydelser og Ulykker og ofte havde tjent til Trøst for uheldige og anfægtede Mennesker. At dette virkelig forholder sig saaledes, er vistnok hævet over enhver Tvivl, og maaske er det ikke det eneste Omraade, hvorpaa vi kan lære noget af Katholikerne. For Eksempel har de Ord for at være stærkere i at bringe Ofre for deres Tro end vi.

Der er et Ord, der i lang Tid er blevet brugt som Bussemand for alle rettroende Protestanter, og som i Aarenes Løb næsten har antaget Karakter af et Skældsord, det er Ordet Gerningstro. Atter og atter er det blevet fremhævet, at det er Troen, hvorpaa det kommer an, med Gerninger faar det blive, som det kan, og i Regelen er det jo desværre ogsaa kun smaat nok bevendt med dem. Nu er Forholdet imidlertid saaledes, at selv om der ogsaa findes et Skriftsted i Bibelen, der tjener til Støtte for denne Paastand, saa gives der i det mindste ti, der siger det modsatte, og selv om det er Tilfældet, at Katholikerne lægger for megen Vægt paa Gerningerne, saa er der vist ingen Tvivl om, at Protestanternes stadige Fremhæven af Troen som det eneste saliggørende og retfærdiggørende ofte har virket demoraliserende og tjent til Sovepude for mange, der godt kunde være blevet rusket op til at lægge sig lidt i Selen for andet end deres egen Fordel og Behagelighed.

Som adskillige Læsere ved, blev Søster *Agnes'* Lig Onsdag Aften d. 25. Maj af St. Ansgars Kirkes Forstandere baaret over til Kapellet ved St. Ansgars Kirke. Heraf giver *Telegraphen* af 26. Maj følgende sympatiske Skildring, som indeholder flere Enkeltheder, der er meget smigrende for os, men ogsaa for saa vidt beskæmmende, som vi sikkert burde være endnu frimodigere og langt mere rede til at bekende vor hellige Tro, end vi i Virkeligheden er. — Skildringen lyder saaledes:

Et ejendommeligt, helt fremmedartet Syn mødte i Gaar ved 6-Tiden de spadserende i Bredgade. Var det et Stykke Fortid, der var vendt tilbage? Eller var det et Stykke Nutid, man ikke ret kendte? Det var et forbigaaende Glimt af et Liv, en stille, skjult Tilværelse, som i Gaar traadte ud i Dagens klare Lys.

Ned ad Gaden bevægede sig et Tog — det var ligesom der blev Stilhed, hvor det kom frem: et gyldent Krucifiks, højt oppe

over Hovederne, baaret af en hvidklædt Messedreng, St. Josephs-søstrene, en hel Skare, i deres smukke, simple Dragter; Præster med den hvide Kniplingsdragt over de sorte Soutaner, og midt iblandt dem sortklædte Mænd, som bår — en Kiste, smuk i al sin Simpelhed, kun dækket af et sort Klæde, med et lysende, hvidt Kors.

Toget bevæger sig over mod St. Ansgarskirken, drejer ind i Kapellet ved Siden af Kirken, og Døren lukker sig atter efter det — og efter hende, som for sidste Gang fulgtes til Kirken med sine »Søstre«.

Men ude paa Gaden er det, som er der faldet Alvor over Sindene; Tankerne er drevet ud af de daglige Baner, føler sig som paa »fremmed Grund«. Man arbejder saa underlig uroligt paa at bygge Bro mellem disse nye Indtryk og alle de gamle Tankesæt. Med eet sætter man Foden lidt fastere i Jorden; de taagede Forestillinger associerer sig om en klar Tanke: man sige om Katholikerne, hvad man vil! Men — Ære være deres Fri-modighed til at være deres Overbevisning bekendt, og Ære være deres Ærbødighed for Traditioner, for Fortidens Værdier — ja, om man i alt Fald lærte det af dem, at skal Nutiden (og dermed Fremtiden) have nogen Værdi, da maa den optage Fortiden i sig, og ikke, som den moderne Tid paa saa mange Omraader ynder det, bestandig »bryde Broen af bag sig«. S. K. U. R.

Efter *Aarhus Stiftstidende* gengiver vi følgende interessante Redegørelse om »Søster« Candida-Allfæren, som Hr. Pastor Schmid har ladet indrykke i Numret af 28. Maj. Adskillige danske Katholikker synes at have følt sig noget alarmerede ved Beretningen om denne »Søsters« Bedrifter — ganske overflødigt, som det nu viser sig. Overfor Skandalehistorier om katholske Præster og Ordensfolk bør man overhovedet følge den svenske Præsts Formaning: »Græd ikke, kære Venner, det turde være være Løgn alt sammen!« Viser det sig alligevel at være sandt en enkelt Gang, indeholder det kun en Opfordring til enhver om saa meget mere trofast at leve efter den Tro, man bekender.

Hr. Pastor Schmid's Artikel lyder saaledes: Foranlediget ved »Stiftstidende«s Artikel af 22. ds., betitlet: »Den hellige katholske Søster Candida«, har jeg anmodet »Bureau central de reseignements« (C. A.) i Köln om nærmere Oplysninger angaaende denne »Søster«. Det forekom mig nemlig saa lidet troværdigt, at en Nonne, efter at Ekspropriationsloven mod Kongregationerne er bleven udført saa grundigt, endnu kunde oprette og bestyre Hospitaler og saa selvraadig foretage disse eventyrlig-store Transaktioner.

Central-Bureauet meddeler følgende: »Vi erfarer, at Søster Candida ikke tilhører noget Ordenssamfund og derfor ikke er en Ordenssøster. I tidligere Aar har hun en kort Tid været Medlem af den religiøse Kongregation: »Søstrene af St. Anne de

Fengarolles« i Diöceset Agen, som aflægger Ordensløfterne kun for eet Aar og derefter uden videre atter kan forlade Klostret. Efter at være udtraadt oprettede hun forskellige Sygehuse og Kuranstalter ligesom ogsaa den berømte Klinik paa Rue de la Pompe i Paris-Passy. For at sikre sig de fornødne Hjælpekræfter stiftede hun en Forening af unge Piger, hvem hun gav en Slags Ordensdragt, og som førte Navnet »Søster«, i Lighed med »Søstrene af det røde Kors« og med talrige private Sygeplejersker, der ligeledes kalder sig »Søstrec«. En Orden har hun ikke grundlagt, ligesom hun selv heller ikke er Ordenssøster. Da hendes Sanatorium i Ormesson kom i finansielle Vanskeligheder, tog hun Smykker hos Juvelererne paa Kredit, hvilke hun agtede at sælge med høj Provision; men da Pressen mistænkeliggjorde hendes Ærlighed, meldte Juvelererne hende til Statsadvokaten, hvorpaa der blev udstedt Arrestordre mod hende.«

Denne Beretning bekræftes af mange andre Blade. »Deutsche Tageszeitung« siger i en Artikel fra Paris, 24. Maj: Søster Candida, eller rettere Frk. Faurestié, er slet ingen Nonne; hendes Kvindeforening har ingen Klosterregler, staar ikke under religiøs Ledelse og er aldeles uafhængig af enhver kirkelig Øvrighed.

Hvis man kan stole paa disse Efterretninger, og dette tror jeg fuldtud, og Frk. Faurestié dissa ikke er en katolsk Ordenssøster, men en verdslig Sygeplejerske, har jeg i Grunden ikke at tilføje mere, og hendes Historier kan være mig ligegyldige.

Dog vil jeg ikke undlade endnu at hidsætte nogle interessante Oplysninger om hendes Forhold til Kirkens Dødsfjender, som »Deutsche Tageszeitung« har bragt i samme Nr., og som stadfæster det sagte.

»Søster« Candida havde Ry for at være en moderne »republikansk Søster«. Hun fremhævede selv, at hun »ikke var klerikal«. I de kirkefjendtlige, radikale Kredse var hun højt anset, og Combes' Tilhængere forguede hende paa Grund af hendes klosterfjendtlige Optræden og fremstillede hende som en »veritabel« republikansk Ordenssøster, der fortjente al Støtte fra Statens Side. Hendes Protektor var Justitsminister Chaumié, hendes Sagfører den senere Ministerpræsident Waldeck-Rousseau; Midlerne til hendes Sanatorium i Ormesson blev givet af den klosterstormende Regering. Det var Clemenceau selv, af hvem hun fik Tilladelse til Oprettelse af Lotterier, der indbragte 10 Millioner Frs.; Republikens Præsident, den i saa høj Grad kirkefjendtlige Loubet, hæftede med egen Haand Æreslegionens Kors paa den menneskekærlige »Søster«s Bryst, og efter sin Tilbage-træden fra sit Embede blev Loubet Ærespræsident for Opsynsraadet over Frk. Faurestiés Stiftelser, der imidlertid var bleven omdannet af hende til Aktieselskaber med høje Dividender.

Saa vidt Koblenzer-Bladet. Det ser næsten ud til, at det bliver til alt andet end en »klerikal Skandale«. I hver Fald er det en Kendsgerning, at den antiklerikale Blokpresse fra Dag til Dag bliver tavser om »Søster« Candidas Bedrifter.

Skriftemaalets Hellighed.

Det var paa den Tid, Syd-Amerika gjorde sig fri for det spanske Overherredømme. Callao blev ivrigt belejret af Sejrherrerne. Brigader Ramo Rodil, der var Fæstningens Kommandant, forsvarede denne af alle Kræfter; men efter ni Maaneders Forløb, i September 1825, da det begyndte at skorte paa Levnedsmidler, og da der desforuden udbredte sig Skørbug mellem de belejrede, opstod Rygtet om en Sammensværgelse. 23. September modtog Brigaderen Efterretning om, at han samme Aften ved 9-Tiden kunde vente Frafaldet. Hovedmanden for denne Bevægelse var en af de mest indflydelsesrige Officerer, Kaptajn Mantero, der tilmed havde vundet Tilslutning hos flere af de Mænd, Rodil hidtil havde stolet mest paa. Uden at tøve lod Rodil dem alle anholde, men det var ham ikke muligt at fravriste dem den mindste Tilstaelse. Brigaderen besluttede da, for at værne om sit eget Liv, at lade alle saavel skyldige som uskyldige skyde ved 9-Tiden om Aftenen, nøjagtig den selv samme Time, hvor de vilde have fængslet eller dræbt ham selv. Præsten blev tilkaldt. »Klokken er 6, Deres Højærværdighed har tre Timer til at høre disse Oprøreres Skriftemaal« — med disse Ord forlod Rodil Kasematten. Kl. 9 var alle tretten stedt for deres evige Dommer. Trods sin grusomme Fremfærd følte Rodil sig dog ikke sikker. »Hvo ved,« sagde han ved sig selv, »om jeg ikke alligevel har ladet nogle sammensvorne leve, mulig er der flere tilbage, jeg kan ikke slaa mig til Ro! Skriftefaderen maa sikkert vide Besked. Hallo, hent Kapellanen!« Saasart denne havde vist sig, lukkede Rodil sig inde med ham i et afsides Værelse. »Pater!« udbrød han, »disse uværdige Forbrydere har uden Tvivl i Skriftestolen aabenbaret Dem alle deres Planer, og hvad Hjælp de kunde gøre Regning paa; det er aldeles nødvendigt, at jeg gøres bekendt dermed, saafremt noget saadant har fundet Sted; i Kongens Navn fordrer jeg, at De for mig gentager alle Enkeltheder uden at fortie et eneste Navn eller en eneste Biomstændighed.«

»Hr. General,« svarede Præsten, »hvad De kræver af mig, er umuligt, aldrig vil jeg ofre min Sjæls Frelse ved at aabenbare et Skriftebarns Hemmeligheder; var end Kongen selv til Stede og befalede mig en saadan Fremgangsmaade, vilde jeg ved Guds Hjælp heller ikke adlyde ham.« Ved disse Ord steg Blodet Brigaderen til Hovedet. »Elendige Præst!« raabte han, »meddel mig alt, eller jeg lader Dem skyde.« »Vil Herren, at jeg skal være Martyr, saa

ske hans Vilje; den, der tjener ved Alteret, kan ikke forraade Skriftehemmeligheder!« Svaret kom fast og ubøjeligt. »De vil altsaa ikke tale?« — Rodil blev mere og mere hidsig — »Usle Forrhæder mod din Konge, din Fane og din Øvrighed!« »Jeg er tro mod min Konge og min Fane,« gentog Præsten, »men ingen har Ret til at fordre af mig, at jeg skal være en Forrhæder mod min Gud.« Uden at vente længere aabnede Rodil Døren og raabte ud — »Hallo, Kaptajn! Bring fire Mænd herind med ladte Geværer!« Det skete. »Knæl!« brølte Fæstningens Kommandant ude af sig selv. Præsten adlød. »Giv Agt,« raabte Rodil, »endnu en sidste Gang, i Kongens Navn, aabenbar, hvad De ved!« Svaret kom svagt, men med frejdig Klang: »Nej, jeg nægter at adlyde i Guds Navn.« »Fyr!« skreg Rodil, og faa Øjeblikke efter laa den ædle Præst død for hans Fødder, gennemboret af Kugler, denne modige Martyr for Religion og Pligt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den højærværdigste Biskop agter Søndag d. 5. Juni at meddele Firmelsens h. Sakramente og afholde kanonisk Visitats i *Helsingør* og Søndag d. 12. Juni i *Køge*.

Lørdag den 28de Maj Kl. 10 fandt Søster Agnes' Begravelse Sted fra St. Ansgars Kirke. Som Overlærerinde ved St. Ansgars Kirkeskole var Søster Agnes kommen i Berøring med mange Børn og disses Forældre, saa hun havde vundet sig mange Venner, og St. Ansgars Kirke var fyldt til sidste Plads. Hr. Pastor Braun læste Sjælsmessen og holdt en Mindetale over den afdøde. Den højærværdigste Biskop, der haade havde døbt, undervist, firmet og vejledet den afdøde Søster, var til Stede ved Sjælsmessen og fulgte ligeledes med ud paa Kirkegaarden. Vi bringer andet Steds i dette Nummer (under *Blandinger*) en smuk Skildring af en lille Episode ved Begravelsen.

— Foreningen *Unio* afholdt Onsdag den 18de Maj sin 44de ordinære Generalforsamling i Frederiksberg Selskabslokaler. Ifølge Beretningen om Foreningens Virksomhed var der saavel i Sommer- som i Vintersæsonen foretaget forskellige, særdeles vel arrangerede Udflugter og større Sammenkomster, ved hvilke man altid havde kunnet glæde

sig ved talrig Tilslutning fra Medlemmernes Side, hvis Antal forøvrigt stadig er voksende. Formanden, Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann, mindedes i en kort Tale afdøde Hr. Paul Petersen, hvortil Forsamlingen sluttede sig ved at rejse sig. Efter at Regnskabet, der atter i Aar viste et Overskud, var dechargeret, meddelte Formanden Programmet for den kommende Sommer samt udtalte, at Foreningen nu gik ind i sin Jubilæumssæson, idet Foreningen til Efteraaret kunde holde sin 25aarige Stiftelsesfest, hvilken ifølge Formandens Udtalelser agtedes fejret særlig festligt. Derfor ønskede Hr. Hoffmann Foreningens Bestyrelse udvidet samt et Festudvalg af Damer og Herrer nedsat. Ved det foretagne Valg blev den nuværende Bestyrelse, nemlig d'Hrr. Fabrikant Herm. Hoffmann, Assistent J. May, Assistent O. Holmgren og Korrespondent V. Monnet, enstemmig genvalgt med førstnævnte som Formand. Endvidere nyvalgtes d'Hrr. Kontorchef Chr. Henriksen, Redaktør Axel Hutters, Telegrafist H. Westergaard og Kontorist Axel Christiansen. Tiden efter Generalforsamlingen tilbragtes paa sædvanlig fornøjelig Vis.

— Søndag d. 29. Maj holdtes der fra St. Annæ Kirke i Forbindelse med Højmessens, ved hvilken Boyesgades Sangkor medvirkede, en smuk Christi Legemsfestprocession i Hospitalets Have ligeoverfor Kirken. Søstre og flere andre Medlemmer af Menigheden havde pyntet hele Processionens Vej med Flæg og Guirlander, og denne selv havde vundet stor Tilslutning.

— Kandidat *Niels Hansen* holdt d. 25. Maj Foredrag om *Maria Stuart* i St. Josefssøstrenes Sal paa Toldbodvej for Medlemmerne af de fire Foreninger: Agnesforeningen, Caritas, Fidelitas og Lætitia. Foredraget fulgtes med Opmærksomhed af den talrige Tilhørerkreds, der tydeligt beviste, at A. C.s første Forsøg paa at samle den katholske Ungdom til belærende Foredrag var lykkedes vel.

Ordrup. Christi Legemsfestprocessionen selve Festdagens Aften havde som sædvanlig samlet Hundreder af Deltagere. Hr. Pastor Werhahn prædikede først i Kirken, hvorpaa den store Procession, med 6 Blæsere i Spidsen, gik den vante lange Vej omkring i Kollegiets Have til den store Legeplads, hvor Velsignelsen gaves fra et foran Hoveddøren oprejst Alter. Det var smukt at lægge Mærke til, hvorledes næsten alle Deltagere under hele Processionen dels sang Salmer, dels bad Rosenkransen og Litanier i Fællesskab -- ganske vist kun, som det sig hør og bør, men nu i Aarens Løb vist med mere Forstaaelse, end de fleste fra først af havde af en Sakramentsprocession.

Roskilde. Processionen i Anledning af Christi Legemsfest forløb endnu smukkere end i Fjor, idet mange flere Deltagere, saavel fra Ringsted som Køge og Ledreborg, havde indfundet sig. I Hospitalshaven var der rejst Æresporte og tre blomstersmykkede Altere, og selve Processionen udfoldede sig smukt med sine Faner og Bannere og ledsagedes af Sang af Blæseorkester. Masser af Tilskuere bivaanede Højtideligheden, som man fra alle Sider hører berømme som særdeles smuk og gribende. Ogsaa den lokale Presse giver Festen en meget smuk Omtale. Ved Aftengudstjenesten holdt Hr. Pastor Maurer fra Køge en Festprædiken, der sikkert længe vil bevares i mange Tilhøreres Erindring. Hele denne Dag var lidt af Himlen paa Jorden for de tilstedeværende Katholikker.

Frankrig. »Søster« Candide-Affæren har vakt ikke saa lidt Opsigt rundt om i Verden. At en katholsk Søster havde begaaet saa storslaaede Bedragerier, det var et kærkomment Bytte for de mangfoldige kristendomsfjendtlige Aviser omkring i Europa. Da det nu viser sig, at denne »Søster« stod de radikale Kredse nærmere end de kristelige, er Avisernes Interesse mærkværdig aftaget; selv vore store danske »konservative« Blade har ikke mere at fortælle om den Sag, der straks interesserede dem saa stærkt. En Pariser-Læge, Leon Petit, som var en af »Søster« Candides mest betroede Hjælpere, har begaaet Selvmord. »Søster« Candide er selv 61 Aar gammel. Under *Blandinger* bringer vi en noget vidtløftigere Redegørelse for denne Sag.

England. Ikke alene de politiske Blade er enige om at prise afdøde Kong Edward i høje Toner, men de katholske Blade gør det samme og roser ensteinmig Kong Edward som en virkelig tolerant Hersker. Han var den første engelske Konge siden Reformationen, som har aflagt Paven (Leo XIII.) et Besøg; ligeledes var han den første, der modtog de engelske katholske Biskopper som en Korporation under Anførsel af Kardinalærkebiskop Vaughan af Westminster. Paa sin Rejse i Irland modtog han med Velvilje de katholske Biskopper, ligesom han paa Øen Malta tildelte den derværende katholske Biskop en høj Orden. Ligeledes vovede han, hvad ingen engelsk Hersker siden Dronning Maria havde gjort, i selve England at overvære en katholsk Messe, Sjælemessen for den myrdede Konge og Kronprins af Portugal. Faa Uger før sin Død besøgte han Lourdes og gjorde ved sin værdige og andægtige Holdning det bedste Indtryk paa alle. Den nye Konge, Georg den Femte, synes at skulle blive fri for at aflægge den for Katholikker saa fornærmelige Successionsed — Stemningen gaar absolut i den Retning. Den anglikanske Biskop af Grantham har i *Times* offentliggjort et Brev,

hvori han mandigt og tolerant kræver den Erklæring afskaffet, ved hvilken Kongen stempler alle sine tro katolske Undersaatter og forøvrigt alle Romersk-Katolske Verden over som »Afgudsdyrkere«. Forresten lyder den samme Fordring fra andre anglikanske Prælaters Side, og det er kun fanatiske Protestanter, som ser nogen Fare i Afskaffelsen af den afskyelige Ed.

Beretning fra Elisabethforeningens Systue, Griffenfeldtsgade 7.

Tilvirket er 89 Chemiser, 55 Par Pige-Benklæder, 40 Livstykker, 45 Skorter, 5 Trojer, 41 Par Strømper, 64 Førlæder, 59 Kjoler, 43 Hatter og Huer, 63 Par Dreng-Benklæder, 61 Bluser, 49 Skjorter, 2 Par Galoscher, 2 Muffer 6 Kraver og 1 Par Muffeliser. Til voksne 37 Stk. forskelligt Tøj.

Ialt har Foreningen saa uddelt fra 1. Novbr. 1909 til 1. Maj 1910: 696 Stk. Tøj, 2½ Pd. Uldgarn, 36 Par Kapsko, 97 Pakker Urtekram, 279 Potter Mælk og 45 halve Tdr. Kul.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 5. Juni. 3. Søndag efter Pintse. Bonifacius, Biskop og Martyr. (*Jesu Hjerter Fest*). — **M. 6.** Norbertus, Bekender. **Ti. 7.**, Votivofficium af St. Ansgar. — **O. 8.**, Ferialdag. — **To. 9.**, Votivofficium af det allerh. Sakramente. — **F. 10.**, Margarethe af Skotland, Enke. — **L. 11.**, Barnabas, Apostel. —

Søndag d. 12. Juni. 4. Søndag efter Pintse. Johannes af S. Facundo, Bekender.

Mødreforeningen holder Møde med kort Foredrag i St. Ansgars Kirke Tirsdag den 7de Juni.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 5. Juni Kl. 6.

Unio. Søndag den 5te Juni, Grundlovsdag, Udflugt til Charlottenlund. Afgang Kl. 2*) med Klampenborgbanen. Del tagerne samles Kl. 3 ved Stalden, hvor der senere spises til Aften. Madkurve kan medtages. Børn kan ogsaa deltage i Turen.

*) Klokkeslettet var forkert angivet i forrige Nummer af Ugebladet.

Til *Firmelsen* anbefales:

En lille Pintsebog.

64 S. Smukt indbunden 30 Øre.

Faas ved Kirkerne samt Frederiksberg Allé 15—17, København. Ordre ekspederes omgaende.

For al kærlig Deltagelse ved vor kære Søster Agnes' Død og Begravelse bringes en hjertelig Tak. Ganske særlig takkes d'Hrr. gejstlige, Kirkeforstandere og St. Ansgarskirkens Organist og Sangkor.
St. Josephssøstrene.

✠ Vor kære Moder, Polyxène Adelheid Rosenørn-Lehn, f. Pechlin v. Löwenbach, hensov i Gud d. 25. Maj, husvælet ved vor hellige Kirkes Sakramenter. R. I. P.

Den afdødes Sjæl anbefales til de troendes Forbøn.

Anna Ahlefeldt-Laurvig-Lehn, **Edle Wedel-Jarlsberg,**
Gentofte. Rom.

Polyxène Rosenørn-Lehn, **Erikke Rosenørn-Lehn,**
Stella Maris. Roskilde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 24.

Søndag den 12. Juni.

1910

INDHOLD: Christi Kirkes Kaar i Verden. — Om »Christus og hans Mænd«. — Skandinaviens Genforening med Moderkirken. — Boganmeldelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Helsingør. Aarhus. Svendborg. Sverige. Preussen. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Christi Kirkes Kaar i Verden.

Af

Dr. K. Krogh-Tonning.

Hvad der skulde times Christi Kirke i Verden, finder vi forud varslet ved det, som timedes ham selv: Had og Forfølgelse og dog Sejr trods alt.

Jesus Christus var sagtmodig og ydmyg af Hjertet. Han gik omkring og gjorde vel mod syge, fattige, alle lidende. Han søgte ikke sin egen Ære, men taalte taalmodig Foragt for Sandhedens Skyld. Han søgte ikke sin egen Fordel, men var saa fattig, at han ikke havde det, hvortil han kunde hælde sit Hoved. Jesus Christus gav sin Ære, sin Glæde, sit Liv for at frelse Syndere.

Og dog er intet Menneske bleven saa hadet som han. Han havde nogle Venner, nogle faa. Men hadet blev han af den store Mængde og især af dem, der havde Magten, hadet og forfulgt med et dødeligt Had, hadet til Døden.

Dette er en *Kendsgerning*. Og allerede den blotte Kendsgerning har stor Betydning. Hans Rige, hans Kirke har delt og deler hans Skæbne. Hans Ord i vort Evangelium bebuder og den ældste Kirkes Historie stadfæster det

med blodig Skrift. Den blev straks ved sin Indtrædelse i Verden hadet af Verden, forfulgt med dødeligt Had, uagtet dens Lemmer vandrede i Retskaffenhed og gjorde vel som deres Mester og intet andet vilde end han: Frelse Sjæle for det evige Liv, gøre Mennesker lykkelige her og salige hisset. Deres Løn var Had fra Begyndelsen og har været det siden, Had og Forfølgelse. Og aldrig har Hadet og Forfølgelsen været virksommere end nu, selv om Midlerne er andre, om der ikke for Tiden bruges Staal og Baal og Brand. Aldrig virksommere i de store Masser og særlig blandt dem, som har Magten.

Havde Kirken ingen anden Trøst i sine Lidelser under Verdens Had end den blotte Kendsgerning, at den deler Skæbne med sin Mester, saa vilde denne Kendsgerning i sig selv indeholde en mægtig Trøst. Thi om Jesus Christus er det sikkert, at han blev hadet af Massen, uagtet han havde Sandheden for sig, ja selv var »Sandheden, Vejen og Livet«. Saa kan da hans Kirke trøste sig med, at Verdens Had, Massens Frafald, ingenlunde er noget Bevis for, at den selv mangler Sandheden, intet Bevis imod Apostelens Ord, at Kirken er Sandhedens Søjle og Grundvold, Sandhedens Bærer paa Jorden.

Heri er der ogsaa Trøst for den enkelte, som vil være med i Sandhedens Forkyndelse efter Jesu Ord: »Ogsaa I skal vidne.« Vi fristes til at blive mistrøstige og forsagte, naar *Massen vender sig mod os*, fristes maaske endog til Tvivl om den Sandhed, vi engang bar frem med stærk Tro og varm Begejstring. De fleste er jo saa sikre paa, at det er *Mængden, som har Ret*. »Skulde jeg da se saa meget klarere end de mange?« Og i hvert Fald: det er *Mængden*, der har *Magten*, og saa sejler man overfladisk eller frygtsonit med Strømmen. Men havde Christus tænkt saaledes, da havde hans Sag været tabt. Og havde Christi Kirke tænkt saaledes, da havde dens Sag været tabt. Thi Christus havde Strømmen mod sig som ingen anden Person i Verden. Og Christi Kirke har i Tidernes Løb ofte haft Strømmen mod sig som intet andet Samfund i Verden. Hvad, om den maaske havde Strømmen imod sig, netop *fordi* den har Sandheden for sig?

Altsaa: Lad os blive trofaste til det sidste i den Sand-

hed, som vi har erkendt i Enhed med Christus, hans Ord og hans Kirke, selv om vi har Strømmen, Massen imod os, selv om vi faar prøve lidt af Christi og hans Kirkes For-smædelse i Verden.

Men Uvilje frister til Uvilje, Bitterhed til Bitterhed, Had til Had. Giver vi efter for disse Følelser, gaar vi dog til Grunde med Verden. Jesus Christus tog Uviljen, Bitterheden, Hadet i Ydmyghed og Sagtmodighed som et Kors, der aldrig kunde slukke hans Kærlighed. Lad os følge ham i denne Ydmyghed, ellers gaar vi til Grunde i Verdens Strøm.

Vi ytrede nys: Hvad om Christi Kirke har Verden imod sig, netop *fordi* den har Sandheden for sig? Dette er saa. Og det er en særegen Trøst for Christi Kirke, at det er saa. Jesus Christus, som er den evige Sandhed, kom til Verden, kom til sine egne, men hans egne annammede ham ikke. Hvorfor? Fordi, siger Johannes, »Menneskene elskede mere Mørket end Lyset(*)». Altsaa: Hvorfor er Mængden mod Jesus Christus og hans Kirke? Ser Mængden bedre Sandheden end Jesus Christus og hans Kirke? Nej, men fordi Verden hader Sandheden, derfor hader den Jesus Christus og hans Kirke.

Og hvorfor hades den højeste Sandhed i Verden? »De kender ikke Faderen og ej heller mig,« siger Jesus i Johannes' Evangelium. Er dette maaske uforskyldt Uvidenhed? Nej. Det siges om saadanne, som har fuld Lejlighed til at lære Faderen og Sønnen at kende. Men de vil ikke kende Sandheden om Gud, fordi de har en umiddelbar Følelse af, at den er imod Kød og Blod. De ynder ikke den Magt, som forstyrrer dem i deres Magelighed, som fordømmer deres Verdslighed, som forbyder dem de kødelige Nydelser, der var deres Glæde, som kræver Selvopofrelse og Tro-skab under Offerets Smerte indtil Døden. Saaledes er det med Massen, Verden. Derved bliver dens Had til Christi Kirke begribeligt. Og vi kan bedre finde os i det begri-belige end i uforstaaelige Gaader. Denne Forstaaelse giver nyt Mod og ny Kraft til Kamp for Sandheden i Christus.

Men hvad der fremfor alt giver Christi Venner Mod og Magt til at kæmpe, er Visheden om Sejr trods alt, hvad

*) Jon. 3, 19.

der synes at lægge Sejren i Fjendens Haand. Saa gik det med Jesus Christus. Dette borger for, at det skal gaa ligedan med hans Kirke, netop fordi den er *hans* Kirke, stiftet af ham selv med Forjættelsen om, at »Helvedes Porte ikke skal faa Overhaand over den«.

Jesu Christi Kirke skal sejre ikke blot *trods* Modstanden, men tildeles endog *ved* den. Om ham selv ved vi, da han hang blødende og døende paa Korsets Træ, jublede vel Fjenden over sin visse Sejr over »dette Menneske«. Men hvad ved vi? Intet mindre, end at denne Død er vort Liv, at Jesu legemlige Nederlag er den evige Sandheds Sejr over Dødens og Løgnens Magter. Fjenden blev selv et Redskab til at bringe ham Sejr, sig selv Nederlag og os det evige Liv.

Heri har vi den dybeste Borgen for Christi Kirkes Sejr over de samme Magter. Historien bekræfter det. I den Tid, da Verden troede at »vise Gud en Dyrkelse« ved at slaa hans Vidner ihjel, da Martyrernes Blod flød i Strømme, netop da blomstrede Kirken som aldrig siden. Den blomstrede under Blod. Martyrblodet kvalte ikke den gode Sæd, men gav den Vækst og Blomstring.

Den samme Lov gælder endnu. Den enkelte vinder Mands Mod og Magt gennem Modstand. Kirken ligesaa. Nutidens Modstand er *forfærdelig*; men vi skal sejre, ikke blot *trods* den, men ogsaa *ved* den.

Efterskrift. Naar »Ugebladet« i Dag bringer ovenstaaende smukke lille Afhandling, som er laant af Dr. Krogh-Tonnings tankerige Værk *Kirkeaaaret*, er Grunden den, at vi paa den Maade vil fejre et Jubilæum, nemlig Tiaarsdagen for vor store Trosfælles Optagelse i den katolske Kirke. Den 13. i denne Maaned er det 10 Aar siden, at Dr. Krogh-Tonning, efter mange Aars Overvejelser, Studier og Bønner, drog den sidste Konsekvens af sit kirkelige Grundsyn og aflagde den katolske Trosbekendelse. Krogh-Tonning er nok Nordmand, men vi hernede i Danmark føler ham som en af vore egne, ikke, fordi det blev i vort Fædreland, han gjorde det sidste afgørende Skridt, men fordi han altid skrev paa det gamle fælles dansk-norske Sprog, fordi han altid har betragtet Danskere og Nordmænd

saa nær eet Folk, som to Folkeslag kan være det, og vistnok ogsaa, fordi saa mange henede har lært at se op til og elske den store Mand. Derfor beder vi Dr. Krogh-Tonning være vis paa, at saare mange henede i Danmark tænker paa ham den 13. Juni med Freds- og Kærlighedstanker. Og saare mange er ham taknemmelige for de mange værdifulde Værker, han i de ti Aar, han har tilhørt den katholske Kirke, har udsendt til Ære og Gavn for denne. Og alle er enige om at ønske Dr. Krogh-Tonning hjertelig til Lykke i Anledning af den 13. Juni, som nu afslutter hans tiende Aar som den katholske Kirkes trofaste Søn*).

Niels Hansen.

Om „Christus og hans Mænd“.

Første Brev.

Kære Ven!

De spørger mig, om jeg har læst *Olfert Ricards* Bog om *Christus og hans Mænd*.

Ja vist har jeg saa — og da De ønsker at høre min Mening, vil jeg fremkomme med nogle Bemærkninger, der muligvis ogsaa kan interessere andre end Dem alene.

Ricards Bog er utvivlsomt en af de mest fremragende, der udkom i Fjor, og en af de mest læste. Den er saa fin, saa aandfuld, blød, i Sprog som i Tankegang, saa dansk, som nogen Bog vel kan være.

Naar der tilføjes, at Olfert Ricard har lagt i den hele sit Hjertes ædle Begejstring for Christi Sag — saa er det forstaaeligt, at den ligefrem kan gælde for at være det bedste Udtryk for god protestantisk Kristendom her i Landet.

De, min kære Ven, ved jo nok, at vi Katholikker med

*) I *Vardens* Nummer af 5. Juni har jeg skrevet en længere Mindeartikel om Dr. Krogh-Tonning, væsentlig opbygget paa Breve fra denne.

oprigtig Glæde hilser enhver protestantisk Kristens Tro paa de Sandheder, man i det 16. Aarhundrede lod bestaa! Men ligesaa opmærksomt følger vi de forskellige kristelige Samfunds senere Udvikling. Vi ved paa Forhaand, at Udviklingen gaar henimod væsentlige Forandringer, og det er altid interessant at lægge Mærke til Stadierne paa denne Opløsningens Vej.

Men lad mig først sige, at vi er enige med Ricard i mange Ting, ja i Hovedsagen: Kærligheden til vor Frelser, overfor hvis højhellige Person Forfatteren vil bekende som Thomas: min Herre og min Gud!

Desuden kan De nok forstaa, at der findes mange brillante Partier i Bogen. Særlig er alt, hvad der vedrører Drengesjælens Psykologi og unge Mænds Karakteristik noget af det bedste, man kan læse.

Og dog — her kommer det store men — har jeg faaet det Indtryk, at Olfert Ricards Bog med alle Sprogets og Tankernes Skønheder, med alle de varme Ord om Frelseren og »hans Mænd«, allerede betyder Opløsning — fin, fin Opløsning.

De ved nok, kære Ven, at jeg ikke føler Kald til at agere Inkvisitor. Men naar man er Præst og læser en saa bekendt Forfatters Bog, der netop skal være en god kristelig Bekendelse — da maa man virkelig have Lov til at sige, hvorfor Læsningen kun vakte blandet Glæde.

At Pastor Ricard ikke anerkender Gudsmoderen som den altid rene Jomfru og synes at mene, at Jakobus og Simon var vor guddommelige Frelseres kødelige Brødre, er jo allerede Dem bekendt. Der stod forleden i et stort Hovedstadsblad noget om en ny kirkelig Retning, som vilde forene den moderne Bibelkritik med Bevarelsen af den historiske Kristusskikkelse. Olfert Ricard blev nævnt som en af dens Mænd. Bladet mente spøgende, at man lige saa godt kunde danne en republikansk Forening »under Bevarelse af den nuværende Grundlov«.

Disse Linjer skal nu ikke blive til Polemik om Bibelsteder. Ricard ser jo i Bibelen den eneste Troskilde og mener, at der er visse Steder til Fordel for hans rationalistiske Opfattelse. Alligevel er der jo — ogsaa fra ren naturlig-kritisk Synsmaade — andre Skriftsteder, der

taler imod. Men her vil jeg kun fastslaa den simple Kendsgerning, at Olfert Ricards Mening i denne Sag er en helt anden end den, alle Aarhundreders Kristentro har hævdet.

Dette er naturligvis en smal Sag for Pastoren. Han er — og dette er min største Anke imod ham i dette Brev — en saa oplyst, saa moderne Kristendomsforkynder, at han om de gamle Tiders kristologiske Debatter siger, at »moderne Tankelære maa vende sig bort derfra med Undren og Uvilje«. Ja, om den bevægede Tid, da Kirkens store og fromme Mænd, en Athanasius, en Basilius, en Leo hævdede og forklarede Troslæren imod en Arius, en Nestorius, en Eutyches — om den Tid skriver Hr. Pastor Ricard fra København i Herrens Aar 1909, at der den Gang »i Stedet for personligt Forhold (til Kristus) sattes en filosofisk Anskuelse om hans (Kristi) Person«.

Denne Dom staar paa samme Højde som lignende store Udtalelser, man kan læse sig til i de populære danske Kirkehistorier. »Middelalderens Askese var en Forvildelse«, »hvor Romerkirken kommer, dør den folkelige Salmesang«, »Tanken bedøvedes af Røgelse«, Luther bragte os »det personlige Gudsforhold«, »Vulgata sættes lige med Biblens Grundtekst« o. s. v.

— Det er underligt, at det første og ærværdigste Kirkesamfund i Verden, den katholske Moderkirke, af protestantiske Forfattere og Kritikere skal behandles og tydes, omtrent som var det kinesiske Oldsager eller ægyptiske Kulturperioder, det drejede sig om. Oven i Købet tror jeg, at Ægyptologerne viser en større Omhu og Sagkyndighed paa deres Omraade, end der spores i slige protestantiske Udtalelser om vor h. Kirke.

Der er endnu flere Ting, jeg har at sige Dem, kære Ven. De ser, at jeg benytter Olfert Ricards Bog som et Udgangspunkt for nogle Bemærkninger, der muligvis ogsaa kunde interessere andre.

Med venlig Hilsen Deres

F. F. M.

Skandinaviens Genforening med Moderkirken.

I Bispedømmet *Luxemburg*, hvorfra adskillige af de norske gejstlige, ogsaa den apostoliske Vikar, stammer, er der for ikke længe siden oprettet en Bønneforening med det Formaal at opnaa de skandinaviske Folkeslags Genforening med den katholske Kirke. Vi gengiver her (efter *St. Olaf*) Hovedstykket af den pavelige Skrivelse af 8. Marts dette Aar, ved hvilken den omtalte Forening blev højtidelig oprettet. Den Hellige Fader skriver saaledes:

I.

I Kraft af Vor apostoliske Autoritet og ved nærværende Skrivelse opretter og indstifter Vi en Bønneforening i den h. Mauritius' Abbedi i Clervaux i Bispedømmet *Luxemburg* for at opnaa de skandinaviske Landes, nemlig Danmarks, Sveriges og Norges, Tilbagevenden til den katholske Tro.

II.

Som Foreningens Skytspatroner opstiller Vi: den i Himlen optagne allersaligste Jomfru Maria, den h. Paulus, den h. Ansgar, den h. Knud, den h. Olav og den h. Birgitta.

III.

Foreningens Forstander skal være den til enhver Tid værende Abbed for St. Mauritius' Kloster i Clervaux, som styrer Foreningen, enten selv eller ved en af sine Ordensbrødre, som han selv bestemmer.

IV.

Enhver Katholik, hvorsomhelst han lever, kan blive Medlem af Foreningen. Medlemmernes Navne skal indregistreres i en særskilt Bog, som opbevares i ovennævnte Abbedis Arkiv.

V.

Medlemmerne skal bede hver Dag, mindst en Gang om Dagen, Engelens Hilsen for de skandinaviske Folkeslags Omvendelse, og dette Formaal, at bede for disse Folks Omvendelse, skal de ogsaa forbinde med deres øvrige Bønner. Særlig skal de ofre deres Bønner for de afdøde Skandinaver, hvis Sjæle maatte være i Skærsilden.

For at de troende ogsaa kan erholde aandelige Fordele af disse fromme Øvelser, tilstaar Vi ved den almægtige Guds Barmhertighed og i Kraft af hans h. Apostle Petri og Pauli Autoritet alle troende af begge Køn i hele Verden, som herefter vil slutte sig til denne Forening, en fuldstændig Aflad paa Dagen for deres Optagelse i Foreningen, hvis de med sand Anger bekender deres Synder og modtager Altrets allerhelligste Sakramente. Samme Aflad vindes ogsaa af Medlemmerne af denne Bønneforening, som enten allerede er indskrevne eller kommer til at indskrives senere, hvis de i Dødstimen efter værdig at have modtaget Bodens og Altrets h. Sakramenter eller, saafremt de ikke kan gøre dette, har opvakt fuldkommen Anger, paakalder med Munden eller (hvor dette er umuligt) med Hjertet Jesu hellige Navn og taalmodig tager mod Døden fra Faderens Haand som Straf for Synden. Endelig tilsteder Vi i Herren de samme Medlemmer en fuldstændig Aflad, hvis de paa Festdagene for Foreningens Skytshelgener, nemlig paa Marias Optagelsesfest og paa de Dage, paa hvilke den h. Paulus', Ansgars, Knuds, Olavs og Birgittas Fester fejres, angerfuldt bekender deres Synder og modtager Englenes Brød og desforuden besøger Foreningens Kirke, hvis der findes en saadan paa det Sted, hvor de bor, i modsat Tilfælde deres egen Sognekirke, inden Tiden fra den 1. Vesper til Solens Nedgang paa den Dag, som Festen fejres paa, og der beder for de kristne Fyrsters Endrægtighed, for Kætterernes Udryddelse, for Syndernes Omvendelse og for vor h. Moder Kirkens Ophøjelse. De Medlemmer, som vil det, kan tilvende Sjælene i Skærsilden al denne Aflad med Undtagelse af den, som vindes i Dødstimen. — — —

Baade i England og Tyskland, og maaske ogsaa andre Steder, findes lignende Foreninger med mange Medlemmer,

og denne nordiske vil sandsynligvis ogsaa samle mange troende. Hvorfor mon ikke ogsaa den svenske Helgenkonge er nævnt blandt Foreningens Skytspatroner, har flere spurgt. Grunden er maaske (?) den, at Sverige er repræsenteret ved en Helgeninde i Forvejen, den h. Birgitta.

Bog anmeldelse.

Adgang til Jesu Hjerte ved Betragtning og Bøn. Anden omarbejdede Udgave. Pris indbunden 1 Kr. I Kommission hos St. Olafs Forlag. Kristiania 1910.

Den norske Jesu-Hjerte-Bog, udgivet af Søster *Margareta Maria* (Novicemesterinde for St. Josefssøstrenes Ordensprovins i Kristiania), har i disse Dage oplevet andet Oplag, et Bevis paa, at Jesu-Hjerte-Andagten ogsaa i Norge har vundet betydelig Udbredelse.

Bogens I. Del indeholder tre Grupper af korte Betragtninger, tredive for Juni Maaned med en Øvelse for hver Dag, een for Jesu-Hjerte-Festen om Vor Herres Kærlighed til os, og tolv for de første Fredage i hver Maaned.

I Bogens II. Del findes Messe-, Skrifte- og Kommunion-Bønner samt mange speielle Bønner til Jesu allerheligste Hjerte.

Disse Betragtninger i første Del er frisk og aandrigt skrevne. Jeg nævner kun: Jesu-Hjerte-Andagtens Betydning for vor Tid, Jesu Hjertes Sidevunde, den sonende Kærlighed, Jesu sorgfulde- gavmilde- trofaste Hjerte, Jesu Hjerte en Sagtmodighedens og Ydmyghedens Skole, Jesu Hjerte vor Trøst i Lidelsen, fire Hindringer for den sande Andagt til Jesu Hjerte.

I de tolv Læsninger for de første Fredage fremføres velvalgte Eksempler for vore Øjne, f. Eks. Hovedsmanden, Maria Magdalena, Petrus.

Men vi har jo vor danske *Jesu-Hjerte-Andagt*, kunde en Læser tænke; hvorfor en ny Jesu-Hjerte Bog?

Det er saa langt fra, at de to Bøger staar i Vejen for hinanden, at de tværtimod kompletterer hinanden paa den allerbedste Maade. *Adgang til Jesu Hjerte* tager alle Vegne Hensyn til den danske *Jesu-Hjerte-Andagt* og forudsætter Andagtens Historie, Væsen og Frugt som bekendt; men det nye, den byder, er disse korte, fromme Læsninger, som er af stor praktisk Brugbarhed og vil have en Fremtid. Det er netop dem, som maaske mange savner i vor Bog. Undertegnede havde selv tænkt paa ved et nyt Oplag at tilføje 30 Bemærkninger for Juni Maaned. Da denne Plan nu er realiseret, opgiver jeg min Tanke og hilser med Glæde denne fortræffelige lille Bogs Fremkomst. Ingen, der køber den, vil fortryde det.

Der er sikkert ogsaa mange, der vil holde af de Bønner, der findes under Overskriften »Den h. Time«, eller »Besøg til Jesu Hjerte i Alterets højhellige Sakrament; eller af de dejlige Bønner til Jesu hlst. Hjerte af den h. Gertrud, den h. Alfons af Liguori, den h. Klemens Hofbauer.

Bønnens Apostolat, synes jeg, er for ensidig anbefalet, medens Jesu-Hjerte-Broderskabet ikke skulde helt glemmes.

Som Titelbillede er et smukt Lystrykbillede af Jesu-Hjerte indlagt.

Saa har jeg kun det Ønske, at denne vakre Bog maa købes lige saa flittigt her i Danmark, som Nordmændene har været flinke til at købe den danske *Jesu-Hjerte-Andagt*.

Ign. Schmid.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. »Mariakongregationen for Ynglinge«s Deltagelse i Christi Legemsfestprocessionerne i Jesu Hjerte Kirke og St. Ansgars Kirke var i Aar ualmindelig stor, idet begge Steder c. 60 Ynglinge deltog. Det var et baade skønt og opbyggeligt Skue at se den lange Række af unge Mænd, med Lys i Hænderne, gaa i Procession under Kongregationens smukke Fane for derved offentlig at bekende deres Tro paa og Kærlighed til Jesus Christus i Alterets

helligste Sakrament. I Sandhed et glædeligt Tidens Tegn, som giver godt Haab for Ungdomssagens Fremtid.

— Den højjærværdigste Biskop agter Søndag den 19. Juni at meddele Firmelsens h. Sakrament og holde kano-nisk Visitats i Vejle og Søndag d. 26. Juni i Fredericia.

— *Ungdomsværnets Raad* afholdt Møde Tirsdag d. 7. Juni Kl. 7 om Aftenen Bredgade 67. Femten Medlemmer var til Stede. Forhandlingerne varede godt tre Timer, og flere vigtige Ting blev behandlet. Man vedtog saaledes at ville støtte den Udvidelse af A. C.s Foredragsrækker, som under Navn af *katholsk Højskole* forhaabentlig kommer i Gang til Vinter, ligesom man ogsaa var enig om at prøve paa at faa flere katholske Friluftsmøder afholdt. Ligeledes bestemte man paa forskellig Maade at hjælpe de bestaa-ende Ungdomsforeninger. Ungdomsværnet har nu c. 600 Bidragsydere, af hvilke dog naturligvis en stor Del kun yder mindre Bidrag. Næste Møde for Ungdomsraadet fast-sattes til 31. August.

Roskilde. Om den katholske Gudstjeneste paa det i Nærheden af denne By liggende *Ledreborg* fortæller *Natio-naltidende* i sit Nummer af 5. Juni følgende: Indtil 1898 holdtes der evangelisk-luthersk Gudstjeneste i Kapellet paa Ledreborg. Nævnte Aar gik Kultusminister Sthyr, paa den romersk-katholske Slotsherres Anmodning, ind paa, at disse Gudstjenester standsedes, dog at Kapellet ingensinde maatte benyttes til katholsk Gudstjeneste. Denne sidste Bestem-melse blev ophævet forrige Aar, medens Grev Holstein-Ledreborg var Konseilspræsident.

Helsingør. Biskoppens Besøg her for at meddele Firmelsens h. Sakrament forløb paa den smukkeste Maade. Søndagen d. 5. Juni var Kapellet tæt fyldt af en andægtlig Skare, hvoriblandt mange Protestanter. Kl. 9 blev den højjærværdigste Biskop i Procession ført til Kapellet; der-efter kom Børnene og Kirkeforstanderskabet, som var mødt *in pleno*. Biskoppen læste den h. Messe, assisteret af Præsterne, og holdt derefter med sædvanlig Kraft en beaandet Tale om Jesus som den gode Hyrde og meddelte saa Firmel-sens h. Sakrament til 8 Børn og 6 voksne.

Om Eftermiddagen efter Andagten samledes Biskoppen med Børnene og mange af Menigheden i Præsteboligens Have. Særlig kønt var det at se den hvidklædte Pigeskare, af hvilke een traadte frem og paa alle Børnenes Vegne fremsagde en Hilsen til Biskoppen, hvorefter følgende Sang til denne blev afsunget under Priorindens Ledelse:

Mens Vaarens Skønhed al Naturen pryder.
Velkommen atter vi vor Biskop byder —
Ja vær velkommen blandt os
Du Kirkens Hovding prud.

Hvis hele Tid er viet
 Til Kamp for Kristi Brud!
 Naadens Ord tolker Brudens Ynde —
 Naadens Ord mon du os forkynde,
 Naadens Ord!

Ja naar som Herrens Bud til os du kommer,
 Da er det som et Skær af Aandens Sommer;
 Og naar du os velsigner
 Fra Kirkens skønne Kor,
 Da falder Dug fra oven
 Paa Hjerlets Blomsterflor!
 Naar vi kun Hjerlets Ager frede,
 Troens Frugt modnes vil henede,
 Troens Frugt!

Vi flokkes, hvor du Bispestaven fører,
 Vi lytter gerne, naar din Røst vi hører —
 Vi jubler dig i Møde,
 Forsmaa vor Tak dog ej,
 Mens vi saa festlig glade
 Vort Ønske tolker dig:
 Lysets Sejr være Dagens Vinding —
 Aft'nens Guld kranske smukt din Tinding —
 Aft'nens Guld!

Biskoppen henvendte saa nogle venlige Ord til Børnene og tog den hjerteligste Afsked med dem og de øvrige Menighedsmedlemmer. n.

Aarhus. Endnu savner Vor Frue Kirke i Aarhus et Orgel. Rigtignok var for omtrent 10 Aar siden en Indsamling paabegyndt; men dels syntes man, at andre Ting var mere nødvendige, dels var det Foretagende, at skaffe Midler til et Orgel, saa stort, at Modet svigtede. I hvert Fald blev Indsamlingen og Haabet opgivet, og man fandt sig i den Tanke, ogsaa fremdeles at maatte nøjes med et Harmonium. Anderledes tænkte imidlertid den utrættelige Søster *Priorinde Elisabeth*, hvis Nidkærlighed den herværende Kirke allerede har at takke for mangt et Stykke Inventar. Hun forstod at begejstre ikke blot Menigheden, men mange Venner og Bekendte i Ind- og Udlandet for sin Plan; og da Sognepræsten, Hr. Pastor Schmid, for Skolebørnenes Skyld havde henlagt sin Navnedag til Jesu-Hjerte-Festen d. 3. Juni, blev denne Anledning benyttet til at overraske ham med *det første Bidrag til et Orgel*. Efter en stemningsfuld Lykønskning af Børnene overrakte Kirkeforstanderne Sognepræsten en Gave paa 800 Kr. til nævnte Formaal. Vel er Vejen endnu lang; men der er sket et godt Skridt fremad mod Maalet. Paa samme Dag havde — foruden Søstrene — 61 af Menighedens Medlemmer modtaget Sonekommunionen.

Svendborg. Fredag d. 3. Juni foregik under stor Deltagelse Enke-Lehnsbaronesse Polyxène Rosenørn-Lehns

Jordefærd. Lehnsbaronessen havde i mange Aar beboet Hvidkilde Herresæde ved Svendborg, men efter sin Ægtefælle, Lehnsbaron Erik Rosenørn-Lehns Død for fem Aar siden lod hun opføre den ved Svendborg Sund smukt beliggende Villa *Stella Maris*, og her hensov hun blidt og roligt Onsdag d. 25. Maj, Vigiliedagen til Kristi Legems Fest. Torsdag Aften d. 2. Juni blev Liget ført til St. Knuds Kirke i Svendborg. Hr. Pastor Pio fra Odense var taget ud til *Stella Maris*, hvor den afdødes Børn, Slægtninge og Husets Funktionærer var forsamlede; i en smuk Tale henpegede Pastoren særlig paa de af vor h. Religions Sandheder, der er egnede til at mildne Sorgen over vore kæres Bortgang. Efter at en Salme var sunget af nogle Menighedsmedlemmer fra Svendborg, blev Kisten sat paa Ligvognen, og under de kirkelige Bønner satte Toget sig i Bevægelse. Henimod Kl. 10 naaede man St. Knuds Kirke, og under Klokkeringning og Orgelspil blev Kisten baaret hen for Alteret, hvor Sognepræsten, Hr. Pastor Pohl, bad de foreskrevne Bønner.

Til Sørgegudstjenesten næste Dag Kl. 10 var alle Kirkens Pladser optaget. Under Levitmessen, ved hvilken Sognepræsten assisteredes af Pastorerne Pio og Deutscher, sang et Kor af Mandsstemmer fra Odense med Hr. Pastor Dutschke som Dirigent et smukt Koral-Rekviem. I Talen fremhævede Sognepræsten særlig, at den afdøde med fast urokkelig Overbevisning havde omfattet vor h. Religions Sandheder, og at hun i dem havde fundet Kræfter til at bære det Sygdommens tunge Kors, der i mange Aar havde hvilet paa hende. Menigheden vilde aldrig glemme, hvad den afdøde havde været for den ved sin Godgørelse, ved sin levende Interesse for alle dens Anliggender, hendes Minde vilde altid blive holdt højt i Ære. Efter Messen og »Libera« bares Kisten ud af Kirken, og det store Vogntog med Ligfølget satte sig i Bevægelse ud mod den c. en Mil fra Svendborg liggende Egense Kirkegaard, hvor Familien har sin Begravelse. Toget blev modtaget med Klokkeringning fra Egense Kirke, et Orkester blæste en smuk Sørgekoral, og med Processions-Korset foran blev Kisten baaret ind paa Kirkegaarden og sat ned i Graven.

Efter at Jordpaakastelsen var foretaget og det sidste »Requiem aeternam« bedet over den afdøde, spillede Orkestret til Slutning den smukke Melodi til Salmen »Jerusalem, Guds Metropol.«

Et stort Stenkors pryder den uforglemmelige afdødes Grav derude paa den smukke, højt beliggende Kirkegaard; i Ly af Frelsens Tegn sover hun nu den sidste Søvn, og i Ly af dette Tegn ser hun den store Opstandelsesmorgen i Møde. R. I. P.

Sverige. I Stockholms katolske St. Eriks Kirke indviedes Søndag d. 29. Maj et nyt, udmærket Orgel. Instrumentet er leveret af et svensk Firma og har kostet 8500 Kr.

Preussen. I den preussiske Landdag er der d. 4. ds. anmeldt to Interpellationer, hvoraf de nationalliberales har følgende Ordlyd: Den i *Osservatore Romano* offentliggjorte pavelige Encyklika af 26. Maj indeholder Fornærmelser mod den evangeliske Kirke og mod tyske Fyrster og Folkeslag, som har sluttet sig til Reformatorerne og Reformationen. Hvilke Skridt paatænker den kgl. Statsregering at tage for at sikre den konfessionelle Fred i Preussen som trues ved Offentliggørelsen af den nævnte Encyklika? Fra konservativ Side er indbragt følgende Interpellation: Paatænker den kgl. Regering gennem det preussiske Gesandtskab ved Vatikanet eller ad anden Vej at protestere imod saadanne Fornærmelser mod den evangeliske Kirke, som findes i den pavelige Encyklika af 26. Maj, og som paa det alvorligste truer den konfessionelle Fred? Den Encyklika, hvortil her hentydes, og som i saa høj Grad synes at have gjort Indtryk paa Preusserne, er udsendt i Anledning af Trehundredearsdagen for den h. Carl Borromæus' Helgenkroning. Heri findes en bestemt Fordømmelse af de protestantiske Principper, og det er formodentlig disse Udtalelser, der har vakt Anstød. Pius X. taler om sande og falske Reformatorer, og om disse sidste siger han: »De har ikke sat deres Kraft ind paa at forbedre Moralen, men paa at fornægte Troens Lærdomme, . . . de har efterlignet hine Syndere, til hvem de truende Ord lød: »Ve over eder, som kalde godt ondt og ondt godt!« (Is. 5, 20), og de har kaldt sig selv Reformatorer og deres oprørske Orden, denne deres Omstyrning af Tro og Moral, for en Reformation, Men de var i Sandhed ikke Reformatorer, men Fordærvere, der ved Kiv og Strid berøvede Europa dets Styrke, og som banede Vej for den moderne Tids Oprør og Frafald, hvorved de paa een Gang fornyede tre store, særskilte Kampe, som Kirken med Triumf havde kæmpet sig igennem: de første Aarhundreders blodige Forfølgelser, Kætterernes Ulykke indenfor Samfundet og den saakaldte evangeliske Frihed, som forkastede al Tugt og naaede et Dyb af moralsk Fordærvelse, som vistnok Middelalderen aldrig naaede.«

Katholske Skolebørns Ferieophold.

Skulde der blandt *Ugebladets* katholske Abonnenter eller Læsere paa Landet mon ikke findes saadanne, der var villige til at tage imod Feriebørn, som er svagelige og trænger til et styrkende Landophold?

Her er der Lejlighed til at øve flere Barmhertigheds-gerninger paa een Gang, og det er at haabe, at ret mange af vore Trosfæller, som er i Stand dertil, vil efterligne det smukke Eksempel, som en stor Del af Landbefolkningen i de senere Aar har givet ved gæstfrit om Sommeren at modtage trængende Børn fra Hovedstadens Kommuneskoler.

Eventuelle Tilbud med tydelig opgivet Adresse bedes sendt til vore Skoler eller til Redaktionen.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 12. Juni. 4. Søndag efter Pintse. Johannes af S. Facundo, Bekender. — **M. 13.**, Antonius, Bekender. — **Ti. 14.**, Basilius den Store, Biskop og Kirkelærer. — **O. 15.**, Votiv-officium af St. Ansgar. (*Vitus*). — **To. 16.**, Johannes Franciscus Regis, Bekender. — **F. 17.**, Ferialdag. — **L. 18.**, Votiv-officium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag d. 19. Juni. 5. Søndag efter Pintse. Juliane af Falconeri, Jomfru.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

Da det er Meningen snart at genoptage denne Rubrik i Bladet, bedes de højjærværdige Sognepræster i Provinserne meddele Red., om der er sket Forandringer; indløber ingen saadan Meddelelse, saa forudsættes, at alt er uforandret. (Smn. *Ugebladet* 1909, S. 460.)

St. Annæ Kirke.

Fra Juni Maaned af afholdes Aftenandagten om Søndagen atter Kl. 6.

St. Ansgars Kirke.

For Fremtiden holdes Aftenandagterne paa Søn- og Festdage atter Kl. 6.

Syvmessen paa Søn- og Festdage **bortfalder foreløbig.**

Mariakongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion* Søndag d. 19. Juni Kl. 8½ i Jesu Hjerte Kirke.

Mandag d. 20. Juni Kl. 8½ Aften sluttes Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for alle.

Til *Firmelsen* anbefales:

En lille Pintsebog.

Bønner og Betragtninger til Fremme af Andagten til den Helligaand.

64 S. Smukt indbunden 30 Øre.

Faas ved Kirkerne samt Frederiksberg Allé 15—17, København. Ordre ekspederes omgaaende.

Brevkasse. Til Hr. G. i O. Jeg kan slet ikke være enig med Dem i Deres Indsigelse. Det forekommer mig, at ingen kan have Diskretionspligt overfor det, der er fremsat offentlig, enten i Tale eller Skrift. Hvad man ad privat Vej kommer til Kundskab om, har man den Pligt, kun med et vist Forbehold at fortælle videre; men overfor Publikationer i Aviser og lign. Steder har man sikkert ingen delikate Hensyn at tage. N. H.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 25.

Søndag den 19. Juni.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — St. Hansdag. — Om »Kristus og hans Mænd«. — Er Socialisme Frihed eller Tyranni. — Boganmeldelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Helsingør. Køge. Belgien. Rom. Syd-Amerika. — Forslag. — Bekendtgørelser. — Brevkasse. — Om-
slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

32.

Om Jesu Hjerte.

»Sig mig, hvorfor taler Katholikerne saa ofte om Jesu Hjerte? Hvorfor beder de ikke ligefrem til vor Herre Jesus, som vi Protestanter gør? Er det ikke meget mere naturligt?«

»Jo,« svarede jeg, »selvfølgelig beder vi Katholikker fremfor alt til selve Jesus. Men hvad er der i Vejen for med det samme at henvende sig til vor Frelasers gode Hjerte? Det er jo netop det, vi takker vor Herre mest for; han har saadan et godt Hjerte for os, den bedste Vens Hjerte.«

»Ja naturligvis, men . . . det er alligevel noget af den Slags Formaliteter, som baner Vej for en mere udvortes Opfattelse af Frelseren. . .«

»Hør nu, kære Ven,« sagde jeg, »De ved ikke, hvad De siger. Se, Jesus Christus, det er et Ord, som indehol-

der overmaade meget, det er en Person, hvis Tanker og Følelser omspænder Himmel og Jord, han er Historiens Midtpunkt, alle Tiders Ophav, Summen af al Skønhed. Men der gives noget i ham, som ligger saa at sige dybere end alt det andet, den bevægende Kraft i ham: hans Kærlighed. Og denne Kærligheds Symbol, det er selve Gudmenneskets Hjerte. — I en Tid nu, som stiller sig koldt og ligegyldigt til vor Frelser, hvor Hundreder af radikale og Fritænkere ikke bryder sig det mindste om ham, der har elsket Menneskene indtil Døden, i en Tid, hvor Masser af Filosofer og Videnskabsmænd frakender ham Ære og Guddom, ja endog hader og forfølger ham — naar vi Katholikker i en saadan Tid frem for alt henvender os til hans Hjerte, hans Kærlighed og paa den Maade træder i et særlig hjerteligt Forhold til ham, er det da noget overfladisk ceremonielt, noget kunstlet og unaturligt?

Der er jo Folk, som ikke mener noget med det, naar de ønsker en til Lykke »af ganske Hjerte«. Men den Slags Høflighed fandtes slet ikke hos dem, der som Følge af Andagten til Jesu Hjerte elskede ham af ganske Hjerte.

Kun eet af de mange Eksempler: Læs den salige Margaretha Alacoque's Skrifter, og hvis De endnu ikke ved, hvor meget et Menneske kan elske sin Gud, vil De kunne lære det der. Hendes Ord, hendes Bønner, hendes Følelser, hendes Tanker, hendes Gerninger — det var et Væld af Kærlighed.

Og hos hende, som taler næsten udelukkende om Jesu Hjerte, findes der den dybeste Opfattelse af selve vor Herre. Der er ikke Tale om nogen almindelig Kærlighed til et yderst humant Væsen, som hedder vor Herre Jesus Kristus, en Kærlighed, som vugger sig i de yndigste Stemminger, i det sødeste Velbehag — nej, hendes Kærlighed var en Bøn til Jesu Hjerte om Jesu Kors, om Taalmod i Lidelser — hendes Liv var en Korsvej.«

Fr. Mm.

St. Hansdag.

I Byerne — og ikke mindst i København — er de gamle Helligdage, baade Mortens-, Mikkels- og St. Hansdag, for ikke at nævne Paulsdag og Knudsdag, ved ganske at blive skrevet i Glemmebogen. Paa Landet lever de fleste af dem endnu, ikke som kirkelige Festdage, men dog som vigtige Mærkedage i det daglige Liv. Vi Katholikker bør gøre, hvad vi kan, for i hvert Fald i vor Kreds at holde dem i Live, idet vi der som overalt, hvor det er muligt, bygger paa den gamle Tradition, som ikke er uddød endnu.

Det synes, som om St. Hansdag — ja, overhovedet Festerne for begge de to Helgener af Navnet Johannes — i de senere Aar har vanskeligt ved at bevare den Glans, som tidligere omgav den. Grunden til det er maaske, at den er tæt omgivet af en Række andre store Fester, Pintsefest, Christi Legemsfest, Jesu Hjertefest, Peter-Paulsfest og flere andre. Men St. Hansdag er en Fest af samme, ja større Rang end enkelte af de nævnte, og det er en Fest, der fra gammel Tid har været ganske særlig fejret i vort Fædreland, saa vi vil efter Evne drage den frem. Hvor mange er der ikke, som paa den fejrer deres Navnedag, hvor mange bærer ikke Navnet Hans og Johannes og Johan — for ikke at nævne de Snese Tusinder, der hedder Hansen! Men ganske særlig er der een, som fejrer sin Navnedag paa St. Hansdag, og det er

den højærværdigste Biskop.

Ugebladet tillader sig herved — sikkert paa alle Lærernes Vegne — at frembære sin ærbødigste Lykønskning til Navnedagen. Maatte den Almægtiges Velsignelse gennem Johannes Døberens Bønner blive vor kære Biskop i rigt Maal til Del!

Om „Kristus og hans Mænd.“

Andet Brev.

Kære Ven!

Mit sidste Brev sluttede med at bebrejde Olfert Ricard — for hvis Person og Forfatterskab jeg, som De ved, nærer oprigtig Højagtelse — at han af en moderne Rationalisme har ladet sig forlede til aldeles misvisende Udtalelser om den katholske Kirkes Historie.

Det er saa let nu til Dags, ja, en moderne Skødesynd at komme frem med almindelige Domme. Enkelte Ejenommeligheder i bestemte historiske Perioder skal tjene til aandrige eller vittige Skildringer, men bliver til en stor Fare, naar man af dem vil slutte til Hverdagslivets Tankegang eller forklare de øvrige Forhold i vedkommende Tid. Det gaar derfor ikke an at skrive, at man i den katholske Kirke havde sat »en filosofisk Anskuelse« om Kristi Væsen i Stedet for »personligt Forhold til Frelserens Person«. Det gaar heller ikke an sige: »Altfor tidlig kom Kristenheden ind paa at sætte Læren om Jesus i Stedet for Troen paa hans Person.«

Denne Paastand lyder ligesaa aandrig som mange af Søren Kierkegaards Paradokser, men lider af samme Skævhed.

Pastor Ricard skriver endog, at »Kristendommens Modstandere« forveksler »Tillidsforholdet til den levende Kristus med Antagelsen af saa og saa mange Dogmer«. Samme Visdom indeholder følgende Sætning: »Der fortælles aldrig, at Jesus opstillede som Frelsesbetingelse, at man skulde fremsige Trosbekendelsen eller eksamineres i Katekismus.«

Til Ære for Pastor Ricard vil jeg tro, at han skrev disse Sætninger kun for at betegne Kærligheden til »vor Frelser som det vigtigste i Kristendommen«. At Pastoren ikke forkaster »Læren«, følger af andre Udtalelser, hvor han meget smukt hævder, at »Kristus og hans Lære kan aldrig skilles«.

Men jeg tror dog, at ovenfor citerede Udtalelser er saa forkerte, at de ikke en Gang i det nævnte Formaals Tjeneste er forsvarlige. Thi

uvilkaarlig vil Læserens Tanke slaas af disse interessante Bemærkninger og inkassere dem til Fordel for en endnu mere overfladisk Følelseskristendom, end vi allerede har i Forvejen.

Nej, efter min Mening bør en Kristendomsforkynder netop hævde Herrens Krav om ydmyg Underkastelse under Trossandhederne, f. Eks. Herrens Krav om Tro paa hans Ord om sit Kød og Blod til Næring for Sjælene — alt-saa Dogmetro! Dette var den Gang en Anstødssten *og skal være det ogsaa i det 20. Aarhundrede!*

Verden vil nok Kristus og Kærlighed og Tillid i Almindelighed. Havde Frelseren skrevet en saa smuk Bog som Olfert Ricard — han var saamænd ikke bleven korsfæstet for det. Men, hvad Verden ikke vil, det er netop Kristus i en bestemt Konfession, Kærlighed i Form af Guds og Kirkens Bud, Tillid til ham i Form af Underkastelse under den stedsevarende apostoliske Læremyndighed.

Olfert Ricard hævder ganske vist, at man skal tro paa, at Kristus er Guds Søn. Dette er godt og smukt. Men det er alligevel sørgeligt, at dette skal fremhæves, og at Kristendommen i troende protestantiske Kredse allerede kæmper en fortvivlet Kamp om dette Grunddogme, der endnu er tilbage, som Søjlen i Ørkenen ved Persepolis.

Forresten skal jeg i mit næste — og sidste Brev udtale mig om Pastor Ricards Kristuslære. Her vilde jeg kun vise, hvorledes en saa kristus-begejstret Mand, en saa troende protestantisk Ungdomslærer allerede med sin fornemme Uvilje imod den kristelige Oldtids Theologi, med sit uklare Krav om Tillid til Kristus uden Dogmer og Katekismus sejle i Rationalismens og den begyndende Opløsnings Strøm.

Lad mig slutte med at røre ved et lille Punkt, der ogsaa vil interessere Dem, kære Ven. Jeg mener Olfert Ricards Opfattelse af et Skriftsted, der omtaler den h. Johannes den Døber. Det drejer sig her ikke om Troslære; men det er interessant at se, hvilken Afstand der er mellem en moderne protestantisk og vor katholske Fortolkning af Johannes-Disciplenes Sendelse til Herren med det Spørgsmaal: »Er du den, der skal komme. . .?»

Ricard mener, at den stakkels Johannes fik »et aandeligt Knæk«, han »faldt i Tvivl«, i *acedia*.

I denne mørke Time sender han Disciplene til Herren for at faa Oplysning, om hvem han var!!

Men, siger Ricard, men om de bragte Budskabet? Ak, vi ved det ikke.

Denne næsten ynkelige Fremstilling er saa betegnende. Her mangler den Kontinuitet i Kirkens Tankeliv, der næsten uvilkaarligt holder os Katholikker borte fra slig en Opfattelse.

Nej, Johannes var ingen moderne Præst eller et Medlem af K. F. U. M., hos hvilke slige Acedia-Timer og mangen en Tvivl kan antages at forekomme.

Han var den største og kraftigste Personlighed, der har levet før og efter Kristus. Og naar selv fra et rent naturligt Synspunkt gamle Tidens stærke Karakterer maa siges at have kunnet taale det samme som Johannes, naar vi desuden ved, hvad Middelalderens Mennesker, f. Eks. en Jens Grand her i Danmark kunde udholde, da maa man forundres over denne blødagtige Skildring.

Nu kommer dertil, at Herren den Gang jo udtrykkeligt roser Johannes for hans Standhaftighed! Nej, *har nogensinde Johannes vist sig i hele sin Storhed og i hele sin Bevidsthed om at være Forløber, at skulle bane Vej for Jesus Kristus, saa var det vel den Gang!* Han vilde, at hans Disciple højtideligt skulde spørge Herren, for at denne kunde faa en smuk Anledning til at vidne om sig — det sidste Venskabsbevis, den sidste Hyldest fra ham, der »skulde være i Aftagende«, til den, »der skulde vokse«. Ikke sandt?

Med venlig Hilsen

Deres

F. F. M.

Er Socialisme Frihed eller Tyranni?

Et Foredrag

af

Pater Bernard Vaughan.

Socialisme er saa stort et Emne og kan betragtes fra saa mange forskellige Synspunkter, at jeg for at undgaa enhver Misforstaaelse maa begynde med et Forsøg paa at fremstille mit Standpunkt klart. Jeg formoder, det er næppe nødvendigt at gøre opmærksom paa, at jeg hverken taler som Kapitalist eller Politiker, skønt baade Kapitalisten og Politikeren er dybt interesserede i Socialismen. Ja, hvem er overhovedet ikke optaget af dette Spørgsmaal, som indeholder saa mange og vidtrækkende Konsekvenser? Min Interesse for Socialismen er den jævne, ligefremme Kristens, der ønsker at vide, hvad Socialismen virkelig er, og hvad den fører med sig. Nogle fortæller os, Socialismen er Menneskerettighedernes store Frihedsbrev, andre paastaar, at den tværtimod er som den indiske Gudevogn, der knuser alt under sine brede Hjul.

Lad os altsaa forsøge paa at stifte Bekendtskab med Socialismen, uden Fordom og uden Lidenskab, saa at vi kan faa at vide, om den er Menneskehedens, især vore Dages lidende Menneskeheds Ven eller Fjende. Dog allerførst maa jeg udtrykkelig gøre opmærksom paa, at det vil være lige saa umuligt for mig som for nogensomhelst anden at give en Beskrivelse af Socialismen, som vil tilfredsstille alle dens Forkæmpere eller Tilhængere.

Som alt, hvad der staar i Ungdommens Friskhed og Kraft, er Socialismen yderst foranderlig efter de mange forskellige Kredse og Mennesker, som den kommer i Berøring med. Som alle ved, der beskæftiger sig med saadanne Spørgsmaal, er der evolutionære og revolutionære Socialister, der er tyske, franske, italienske Socialister, og alle repræsenterer de vidt forskellige Standpunkter. Der er en Socialisme, som Videnskabsmanden opfatter den i sit

Studerekammer, og en anden Socialisme, som den prædikes for Manden paa Gaden.

Trods alle Modsætninger stemmer dog alle Socialister overens i det Hovedpunkt, at al Produktion i Samfundet bør overtages af Staten, der er den store Fællesejer af alt Land og alle Redskaber til Produktion. I Følge dette Princip besidder Staten Eneret til at fordele alt Udbytte af Produktionen og til at styre og kontrollere alle de enkeltes Virksomhed og Energi.

Det er paa en vis Maade at ophøje Staten til det højeste Væsen. For en Socialist er Staten praktisk talt alt og det enkelte Individ intet. Staten er en levende Organisme, i hvilken de enkelte Individuer svarer til Cellerne i det menneskelige Legeme. »Et livsnødvendigt Slægtskab,« skriver en socialistisk Forfatter, »imellem Organerne, ikke en legemlig Skikkelse, som indeholder disse Organer, frembringer en levende Organisme. Samfundet er saadan en Organisme. Dets Organer er forbundne ved et Væv af Love, Skikke, Sædvaner, gensidig økonomisk Afhængighed, offentlig Mening, politisk Enighed; og det er denne levende Forbindelse, der er Grundvolden for Fastheden mellem de beslægtede Organer, ligesom den legemlige Skikkelse er. Det Væsen, som lever, som fortsætter og udvikler sig, er Samfundet; det Liv, hvorfra den enkelte drager sin Næring for derigennem selv at faa Liv, Frihed og Lykke, er det sociale Liv. Ligheden mellem Samfundet og en Organisme som det menneskelige Legeme er fuldstændig, for saa vidt som Samfundet er den fælles Livskilde, hvorfra de særskilte Celler drager deres individuelle Liv. Mennesket er kun Menneske i Samfund med andre. Socialisten ser mere i Samfundet end en Hoben Individuer med hver sit Centrum i sig selv, som hver jager efter sit eget Maal, og som hver er i Besiddelse af naturlige og ukrænkelige Rettigheder.«

Hvad skal vi sige til denne Sammenligning mellem Socialisternes Stat og en levende Organisme, som vi har hørt gennemført med saa stort Eftertryk. En jævn, ligefrem Mand med sunde Begreber vil maaske slet og ret kalde det for Vrøvl, og vi er ogsaa mest tilbøjelige til at give ham Ret. Vi anerkender selvfølgelig alle sammen,

ikke blot den kristne Kirke, men ogsaa Staten som en Organisme. Som Medlem af den katholske Kirke erkender jeg mig selv som et Lem paa, en Celle om man vil, af dette hemmelighedsfulde Legeme, hvis Hovede Christus er. Og som Borger anerkender jeg ligeledes, at jeg er Medlem af et andet organiseret Samfund, som kaldes Staten.

Dog kan min Opfattelse af Staten paa ingen Maade lade sig forene med Socialisternes Lære om Staten. Jeg skal villig indrømme, at Staten er nødvendig for Menneskets fuldkomne Udvikling. Men Staten er oprettet for at forsvare, beskytte og fremme Menneskets Rettigheder og Interesser; Staten bøder paa de menneskelige Ufuldkommenheder og afhjælper de menneskelige Svagheder; Staten er til for Menneskenes Skyld og Menneskene ikke for Statens Skyld; Staten har ingen Sjæl, hverken dødelig eller udødelig, og bortset fra de Individier, som den bestaar af, har den intet Liv, ingen Eksistens i og for sig. Det er derfor meningsløst at tale om Staten som besjælet af et Livsprincip i samme Forstand, som et menneskeligt Legeme er i Besiddelse af et saadant. En virkelig levende Organisme nyder og lever af de Celler, hvorfra den er sammensat. Noget saadant gælder ikke Staten. Den har ganske vist Magt til at indrette sine undergivnes Liv, som den private og offentlige Velfærd kræver det; den har Ret til at kræve de nødvendige Skatter og Afgifter, men den maa ikke overskride, hvad Ret og Billighed forlanger; den maa aldrig glemme, at dens Hovedopgave er at fremme alle enkeltes Velfærd og Lykke. Glemmer den det, bliver den en Tyran. »Retten til at besidde privat Ejendom,« siger Leo XIII, »har sin Grundvold i Naturen, men ikke i det borgerlige Samfund; og Staten har Ret til at kontrollere den private Ejendoms Benyttelse i den fælles Velfærds Interesse, men paa ingen Maade Ret til at afskaffe den. Staten vil derfor være baade uretfærdig og grusom, dersom den, under Navn af Skattepaalæg, vilde berøve den enkelte mere, end der var nødvendigt og passende.« Og for en ligefrem, sund Betragtning er det ogsaa indlysende, at det er ikke Staten, men hvert enkelt Menneskes Velfærd, det kommer an paa. Det er Mennesket og ikke Staten, som har faaet en udødelig Sjæl, hvis sidste Endemaal umulig

kan findes paa denne tredje Rangs Planet. Han har Ret saa vel som Pligt til at ordne sit Liv, saa han kan opnaa, hvad han tror er Formaalet med hans Tilværelse, og de Pligter, han har baade overfor sig selv og den Familie, i hvilken han er født og opfostret, gaar forud for de Pligter, han har overfor Staten.

Den socialistiske Stat, som fordrer Ret for sig til uindskrænket at eje og besidde alle Midler til Produktion og til at fordele alt Udbytte og Overskud, gør sig derved skyldig i et Overgreb, som den ingen Ret besidder til og begaar intet mindre end et Slags kæmpemæssigt Røveri.

De fattige har baade Frygt for og Had til Fattighuset, dette lille Afbillede af Staten, ikke saa meget fordi de egentlig mener, at de vilde blive mishandlede der, men fordi de ingen Personlighed har der, ingen Mulighed for Foretagsomhed der, ingen virkelig Frihed. Kommer de først paa Fattiggarden, bliver de til en ynkelig Mellemtung mellem Slaver og Lediggængere.

Hvor meget Socialisterne end paastaar det modsatte, er jeg dog forvissat om, at hvis Socialismen, endog i dens mindst ufornuftige Skikkelse, skulde blive til Virkelighed, vilde Mennesket ophøre med at være Menneske; han vilde ikke have Frihed til selv at vælge sin Livsgjerning; han vilde ikke have Frihed til at vælge sin egen Herre; han vilde ikke have Frihed til at vælge sin egen Bolig; sandsynligvis vilde han ikke have Frihed til selv at vælge sig en Hustru eller opdrage sine egne Børn, eller til at raade over sin egen Tid, eller forbedre sine Vilkaar eller overhovedet gøre nogen af de Ting, som udvikler Talenterne, fremmer Foretagsomheden og danner Karakteren. I Stedet derfor vil han blive en Ting, et Stykke Løsøre, allerhøjest en Statsslave.

Betyder Socialisme overhovedet noget, betyder det ikke Frihed, men Tyranni, og et særlig ondartet Tyranni, for saa vidt man vil være ganske ude af Stand til at afbøde det. Det vil være ganske frugtesløst at søge Tilflugt hos Loven eller henvende sig til en Sagfører, eftersom alle Medlemmer af denne Stand vil være Statsebedsmænd. Eller kunde man haabe at faa sine Besværinger frem gennem Pressen, da denne som Statsejendom næppe vilde aabne sine

Spalter for nogen til Angreb paa den selv? Den eneste Udvej vilde være at skrive anonyme Breve, en Freingangsmaade, som man helst bør overlade Kujoner og Taaber at benytte sig af.

(Fortsættes).

Bog anmeldelse.

»Valdemars Sejrs Sønner og den store Ærkebispestrid«. Udvalg af Kilder ved *Jørgen Olrik*.

Det skorter mere og mere, selv i den akademiske Verden, paa Kendskab til Latin. Det er vel nærmest for at afhjælpe denne Mangel, at »Selskabet for historiske Kildeskrifters Oversættelse« er stiftet. Poul Helgesens »Skibykrøniken« har vi paa Dansk ved A. Hejse. »Danske Helgeners Levned« i Oversættelse ved Hans Olrik; og for to Aar siden har Jørgen Olrik udgivet: »Valdemar Sejrs Sønner og den store Ærkebispestrid«. Bogen indeholder et Udvalg af Kildeskrifter til Danmarks Historie i Aarene 1241—1274. I Forordet siger Oversætteren: »Stoffet har ganske naturlig leddelt sig i flere Grupper: først Aarbøgerne, hvis kortfattede Optegnelser strækker sig gennem hele det omhandlede Tidsrum; dernæst de ret talrige og udførlige Beretninger om Brodermordet paa Slien, der aabenbart har sat Sindene i stærk Bevægelse; fremdeles den store Ærkebispestrid, hvis Dokumenter er mærkelig godt bevarede, og Øm Klosters Krønike, hvis livfulde Enkeltkildringer stiller Datidens Ufred og Mangel paa Lov og Ret lyslevende frem for vore Øjne. Af udenlandske Kilder er særlig Haakon Haakonsøns Saga og den brunsvigske Rimkrønike af Betydning. Endelig er der Retskilderne især (Købstadlove og Gildeskraaer); og sidst, men ikke mindst, maa nævnes Datidens øvrige omfattende Brevstof, der vel ofte ligesom Aarbøgerne kan være noget tørt og ensformigt, men dog i mange Maader er en Hovedkilde til Forstaaelsen af Tidens Rets- og Samfundsforhold.«

Oversættelsen er sket med Omhu, hvilket bevidnes af den Tak, der bringes til Professor Erslev og Professor Gertz for deres sagkyndige Bistand. Oversætteren har skrevet en kort Indledning til hvert Afsnit. Af Bogens 391 Sider indtager to Sager største Delen, nemlig Skrivelser vedrørende »Ærkebispestriden« fra Side 110—236, og »Øm Klosters Krønike« fra Side 248—317. Ærkebispestriden hænger jo nøje sammen med Landets daværende Historie,

imedens Afsnittet om Øm Kloster jo nærmest har stedlig Betydning, ihvorvel adskillige Omstændigheder i Fortællingen virker oplysende om denne urolige Tid. Ønskeligt, forekommer det mig, havde det været, dersom Oversætteren havde oversat hele Krøniken, især saavel det første som det andet Klosters Opførelse, hvorved man vilde have faaet et bedre Indblik i Cisterciensernes Flid og Dygtighed samt Skildring af den daværende »kære Ø«s Beliggenhed. Side 251, hvor der tales om Abbed Mikkels Død i Øm Kloster, bemærkes, at han uden Tvivl har fundet sit Hvilested i Kirken, skønt den latinske Tekst kalder Stedet *capitulum* (Kapitelsal). Da Abbed-Klostrenes Kapitelsale stod i umiddelbar Forbindelse med Kirkerne, ligesom Tilfældet er med Domkirkerne, kan han godt være bisat i Kapitelsalen.

Ved denne Lejlighed tillader jeg mig at tilføje en Bemærkning om middelalderlige historiske Kildeskrifters Oversættelse. Der kan fremkomme Unøjagtigheder, naar Ikke-Katholikker kommer i Berøring med liturgiske og deslige Udtryk og forsøger at forklare disse. I »Danske Helgeners Levned«, oversat af Hans Olrik, meddeles f. Eks. Side 383: »Naar Præsten i den katholske Kirke har indviet Nadverbrødet, tænkes det at være forvandlet til Kristi Legeme og holdes nu højt i Vejret i en Beholder, »Monstransen«, saa at alle kan se det og tilbede Kristus i det indviede Brøds Skikkelse.« — Dette skal være en Forklaring til de Ord: ». . . under Messen, medens Kristi Legeme bliver løftet op.« Vi Katholikker ser jo straks, at Oversætteren ikke kender til den katholske Kirkes Ceremonier, og kedeligt bliver det for Oversætteren selv, der helst vil undgaa Unøjagtigheder. Man kan derfor for Fremtiden give Oversættere det Raad ikke at forsmaa katholsk Bistand i lignende Tilfælde.

F. Kerff.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Efter foreløbig Bestemmelse afholdes det næste Friluftsmøde *Søndag d. 3. Juli* paa samme Sted som det første — i Dyrehaven tæt ved Posemandens Hus. Paa Mødet vil man forhaabentlig faa Forfatteren *Johannes Jørgensen* at høre. Efter Mødet spises »det medbragte Smørrebrød«; og kan nogen indøve nogle glade Sommer-sange til Lejligheden eller lære de unge nogle nye morsomme Lege, saa er det vist meget velkomment.

Helsingør. I forrige Uges Meddelelse om den højærværdigste Biskops Visitats her er der indløbet en ganske lille Misforstaaelse. Det var paa Banegaarden, Kirkeforstanderskabet havde givet Møde, for straks ved Biskoppens Ankomst til Byen at byde denne velkommen.

Køge. Den 12. Juni var en stor Dag for vor »lille« Menighed. Ja, vi har Lov til for denne Gang at sætte lille i Anførselstegn; thi der var 55 voksne Mænd og Kvinder, der modtog Firmelsens h. Sakramente af Hs. bisk. Højærværdigheds Haand. I tre Vogne kørte Biskoppen og Menighedens Repræsentanter fra Stationen til Kapellet, foran hvis Indgang der var rejst en smuk Æresport. Det lille Kapel kunde selvfølgelig ikke rumme de mange, der ønskede at se og høre den første katholske Biskop efter Lage Urnes Dage. Fra selve Køge danske Menighed var der 4 og 1 fra København, der blev firmet, de øvrige var polske Landarbejdere fra omliggende Herregaarde. Efter Festandagten forsamledes Menigheden og nogle Gæster til Møde paa det smukke Højskolehjem. Herredsfuldmægtig, *cand. jur.* Olrik bød Biskoppen et hjerteligt Velkommen, og Sognepræsten frembar Menighedens Tak for alt, hvad den skylder sin højærværdigste Overhyrdes Omsorg. Biskoppens Svar formede sig som en længere interessant Tale om den katholske Menighed i Danmark.

Næste Dag fulgte Biskoppen en Indbydelse fra Kammerherre Scavenius til et Besøg paa Roskilde-Bispernes gamle Slot Gjorslev i Stevns. Den lokale Presse, der var meget godt repræsenteret ved Festen, omtaler Biskoppens Besøg i Køge overordentlig sympatetisk.

Belgien. De politiske Valg i dette Land i forrige Maaned gav atter Katholikerne Majoritet i Kamret, om end kun er meget lille. I 26 Aar har det katholske Parti regeret i Belgien, og Lovgivningen her har derfor ogsaa været mere fremskridtsvenlig og demokratisk end i noget andet Land i Verden. Der findes almindelig Stemmeret, Forholdstalsvalg, udmærkede Love til Beskyttelse af de arbejdende Klasser o. s. v. Handel og Industri har haft en Fremgang her som i intet andet europæisk Land. Samtidig fungerer Regeringsmaskineriet paa en overordentlig økonomisk Maade, som var værd at efterligne for de fleste andre Lande. Befolkningen er gennemgaaende velstillet og lykkelig. Men Belgien er ogsaa det eneste Land, som har søgt at indrette sin Lovgivning efter de Principper, som Leo XIII udviklede i sin berømte Encyclika *Rerum novarum*.

Rom. Torsdag d. 2. Juni fyldte den hellige Fader 75 Aar. Alle Vegne fra indløb Lykønskninger og mange Telegrammer, men nogen Fest blev ikke afholdt; kun Pavens to gamle Søstre spiste Frokost hos deres ærværdige

Broder. Pave Pius er ikke lidt ældet i de syv Aar, han har siddet paa Peters Stol, hvad der ikke er underligt, naar man betænker alle de Byrder, han har at bære, og de mange Bekymringer, som daglig hviler paa ham. Det er længe siden, der er udnævnt nogen Kardinal, saa Tallet paa disse er kun 52. Af disse har 23 deres Ophold i Rom, medens de andre 29 er spredt over hele Verden. 31 Kardinaler er Italiener, 2 Tyskere, 4 Østrigere, 2 Ungarere, 4 Spaniere, 3 Franskmænd, medens De Forenede Stater, Australien, Belgien, Brasilien, Portugal og Irland hver er repræsenteret ved een Kardinal. Af de Kardinaler, som Pius IX har udnævnt, lever kun en eneste; af de øvrige har Pius X ikke udnævnt flere end 15. Den ældste af dem alle er Ærkebiskop Gruscha af Wien, som snart fylder 90 Aar, medens Pavens Statssekretær, Merry del Val, som kun er 45 Aar, er det yngste Medlem af det hellige Kollegium.

Syd-Amerika. Forholdene i denne fjerne Verdensdel er hverken saa urolige eller saa fordærvede, som vistnok mange Europæere tror, og som det ofte fremstilles i en stor Del af den europæiske Presse. I Argentina, som nylig har festligholdt Hundreedaarsdagen for sin Uafhængighed, er der i den Anledning oprettet et katolsk Universitet under den ubesmittede Jomfrus Beskyttelse. Og rundt om i Republikkerne har de katolske Organisationer stor Indflydelse, som de anvender til deres Fædrelands Gavn. Ofte har der været fortalt meget nedsættende Ting om den sydamerikanske Gejstlighedens kulturelle og moralske Tilstand; men der synes at have været store Overdrivelser heri. En driftig amerikansk Forlægger har nylig forsøgt at bevise disse Beskyldninger baade ved en sydamerikansk Synodes Beslutning og ved en Skrivelse fra Paven, men begge disse »Kildeskrifter« har vist sig at være Opdigtelser. I Revolutionsaarene gennemgik Kirken i Syd-Amerika utvivlsomt en alvorlig Krisis. Men siden har der — Aar efter Aar — været stadig Fremgang. Hver af Republikkerne har sit ordnede Hierarki, og Gejstlighedens Uddannelse staar paa Højde med Landets og Tidens Krav. De ledende Familiers Ungdom bliver opdraget enten i fortrinlige katolske Opdragelsesanstalter i Europa eller endnu bedre paa Kollegier og Højskoler i Verdensdelen selv, hvilke øges Aar for Aar. En af de mest blomstrende Anstalter fra de senere Aar er Jesuiterkollegiet *La Paz* i Bolivia, midt i Syd-Amerika. Et andet glædeligt Tegn er, at den sydamerikanske Kirke atter har genoptaget det gamle Missionsarbejde. Der findes endnu store Skovstrækninger og Vildnis, hvor Indianerne lever som i gamle Dage. Men nu skal disse ikke længere være prisgivet Købmændenes og Jægerens Naade og Barmhertighed. En Dampet, udstyret som en Missionskirke, er

sat i Gang paa Amazonfloden. I Paraguay er en Skare Missionærer i Færd med at genoprette de ødelagte Missionsstationer paa de gamle »Jesuit-Reduktioner« blandt Guarani-Indianerne. For øvrigt er det til Ære for den hvide Race i Syd-Amerika, at den saa langt fra har udryddet Indianerne, at der endnu findes Snese Tusinder Katholikker af indiansk Oprindelse i ethvert Diøces. Men Syd-amerikas Indianere har vist ogsaa haft adskilligt flere Betingelser for Levedygtighed og Kultur end Nord-Amerikas.

Forslag til Køkkenmøddingers Afskaffelse.

Kulturfremskridt betyder ikke Nyskabelse, men blot en bedre Benyttelse af Arbejdsstoffet end tidligere. Hvilket umaadeligt Fremskridt skete ikke, da Urtidens Menneske, i Stedet for at bortkaste afgnavede Knogler, tildannede disse som Naale, Boreredskaber o. s. v. Derved lagdes Grunden til hele den moderne Benindustri. Et lignende Kulturfremskridt bør ogsaa vi moderne Mennesker gøre. Fra ældgamle Tider har Menneskene ophobet Køkkenmøddinger, og hvor mange rare Ting, de indeholder, det kan baade Arkæologer og Skraldemænd fortælle. I Stedet for at lade Madresterne gaa denne Vej, foreslaar nu *Vincentforeningens Mariakonferens*, Adr.: Pastor Ronge, Boyesgade Nr. 8³, at benytte dem bedre, nemlig give dem til de fattige. De, der har Madrester tilovers, bedes meddele Foreningen det og angive de Dage og Tider, da Madresterne sikkert eller muligvis kan hentes. Foreningen vil da lade Meddelelsen gaa videre til de fattige. Og gennem en saadan Forening, der undersøger de nødlidendes Forhold, vil selv lidt Hjælp kunne udrette meget. Derfor — lad os afskaffe de velforsynede Køkkenmøddinger. Det er næppe til megen Ulejlighed for de fleste og dog til stor Gavn for de fattige og sikkert til større for Giverne.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 19. Juni. 5. Søndag efter Pintse. Juliane af Falconeri, Jomfru. — **M. 20.**, Votivofficium af St. Ansgar. — **Ti. 21.**, Aloysius, Bekender. — **O. 22.**, Paulinus, Bekender. — **To. 23.**, Vigiliedag. — **F. 24.**, Johannes Døberens Fødsel (*St. Hansdag*. Biskoppens Navnedag). — **L. 25.**, Vilhelm, Abbed. *Fastedag.*

Søndag d. 26. Juni. 6. Søndag efter Pintse. **Petrus og Paulus, Apostle.*)** (I de stille Messer: Johannes og Paulus, Martyrer).

*) Kollekt af Peterspenge i alle Vikariatets Kirker og Kapeller.

St. Ansgars Kirke.

Tirsdag d. 21. ds. Kl. 8^{1/4}, højttidelig Messe med Exhortation i Anledning af den h. Aloysius' Fest.

St. Knuds Kapel.

Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag d. 19. Juni Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag d. 22. Juni Kl. 8 Aften.

Holmegaard.

Søndag d. 19. Juni afholdes her Gudstjeneste.

St. Franciskus III. Orden holder Møde Tirsdag d. 21. Juni i St. Knuds Kapel Kl. 8 Aften. Der meddeles den pavelige Velsignelse.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

Da det er Meningen snart at genoptage denne Rubrik i Bladet, bedes de højjærværdige Sognepræster i Provinserne meddele Red., om der er sket Forandringer; indløber ingen saadan Meddelelse, saa forudsættes, at alt er uforandret. (Smn. *Ugebladet* 1909, S. 460.)

Mariakongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion* Søndag d. 19. Juni Kl. 8^{1/2} i Jesu Hjerter Kirke.

Mandag d. 20. Juni Kl. 8^{1/2} Aften sluttes Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for alle.

Unio. *Søndag d. 26. Juni Hovedudflugt til Rungsted—Hørsholm—Birkerød.* Afgang med Kystbanen fra Østbane-gaarden Kl. 9⁰⁷. Udførligt Program i næste Nr. af Bladet.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Friluftsmøde paa Ermelundssletten Søndag d. 19. Juni. Man samles ved Andagten Kl. 3 i St. Josefs Kirke, Griffenfeldtsgade, eller ved St. Andreas Kirke i Ordrup Kl. 5.

Til *Firmelsen* anbefales:

En lille Pintsebog.

Bønner og Betragtninger til Fremme af Andagten til den Helligaand.

64 S. Smukt indbunden 30 Øre.

Faas ved Kirkerne samt Frederiksberg Allé 15—17, København. Ordre ekspederes omgaaende.

Brevkasse. Til en *Islandsven*. Jeg kan være ganske enig med Dem om, at det havde været smukt, om der ved den nyoprettede Bøneforening ogsaa havde været tænkt paa en *islandsk* Helgen. Skade, at Jon Arason, der saa modigt led Døden for den katholske Tro, ikke regnes med blandt Helgenerne!

Red.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 26.

Søndag den 26. Juni.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Carl Augustin Høffding Muus. — Om »Kristus og hans Mænd«. — Er Socialisme Frihed eller Tyranni? — Encyklikaen. — Friluftsmøder. — Efterretninger fra ind- og Udland: Vejle. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

33.

Til Petri og Pauli Fest.

Hvem skulde have tænkt den Gang, da Simon Petrus fik høre fra Herrens Mund: »Paa dig vil jeg bygge min Kirke«, at denne Forjættelse vilde blive opfyldt paa en saa vidunderlig Maade!

Thi der er noget vidunderligt i denne Enighed og Kraft, som Kirken er i Besiddelse af netop ved Petri og hans Efterfølgeres øverste Hyrdeembede.

Tiderne har skiftet og vil skifte, Pavernes politiske og — til en vis Grad — ogsaa kirkelige Magt og Anseelse har ligeledes været berørt af Verdenshistoriens Udvikling — men det, hvad en Linus, en Clemens, en Leo den Store var: Arvtagere af Petri Lærestol, der var Enhedens Kendetegn, det var Innocens III, det var Renaissancens Paver, og det er Pius X den Dag i Dag.

Der har været store, herlige Mænd paa denne ophøjede Plads, Blodvidner, lærde, strenge Asketer, Statsmænd, og der har været jævne, stille Mennesker, der uden at kunne

udrette store Ting dog kunde bede og lide, og der har ogsaa været udprægede Politikere, Verdensmennesker med meget blandede Interesser paa denne apostoliske Stol.

Det gaar Paverne som Kirken, og Kirken som Herren med Apostlene i sin Tid. Det guddommelige er skjult under menneskelig Skrøbelighed og Begrænsning. Hvis skriftkloge Farisæere ikke en Gang troede paa Herren, skønt han dog var uden Synd, fordi han ansaas for »Josefs og Marias Søn«, for at være fra Nazareth, for at vanhellige Sabbaten, saa kan man ikke forundres over, at Apostlene og senere hele den store Kirke med dens mange skrøbelige og virkelig syndige Medlemmer ikke overalt har fundet Tro.

Og dog gælder det kun om at aabne Øjnene ret for at se den Helligaands tydelige Virksomhed i Pavernes Eksistens og Historie. *Ja, denne Historie er, som Leo XIII skal have sagt, i Virkeligheden deres bedste Forsvar.* Derfor lod han roligt det pavelige Gehejmearkiv aabne — noget, ingen anden Fyrste vilde have gjort i den Udstrækning. Men skal man dømme Apostlene efter en Judas og de henved 260 Paver efter enkelte, som i protestantisk Kirkehistorie omtales med en Udførlighed, der var en bedre Sag værd?? Vi ved jo enhver af egen Erfaring, hvor mange Vanskeligheder der findes paa Vejen til Hellighed. Men hvor gives der i hele Verdenshistorien en saa glimrende Række af ædle Personligheder, som vi ser den paa Roms Bispestol? Der er ikke et Land i hele Europa, ja i hele Verden, der ikke har nydt godt af den Kultur og den Retfærdighedssans, der lyste fra en Innocens III og i senere Tid f. Eks. fra en Pius den Femtes, Gregor den Trettendes, Pius den Syvendes, Leo den Trettendes Pontifikat! — Og bare det, at *de eksisterer den Dag i Dag*, disse Paver! Det er nemlig slet ingen Selvfølge! Og efter alt at dømme vil de kunne eksistere endnu i en uoverskuelig Tid. Thi den Kirke, de styrer, er det kraftigste Kirkesamfund i Verden.

Ja, det er noget guddommeligt, at vi 250 Millioner Katholikker midt i en saadan Verden, som vi lever i, alle kan være enige i samme Tro og eje aandelig og religiøs Visdom til at holde fast ved den i Lydighed under en Pave. Det er Klippegrund! — — — *F. F. M.*

Carl Augustin Høffding Muus.

Den 27. Juni bliver det 25 Aar, siden den Mand, hvis Navn og Billede staar over disse Linjer, efter et næsten halvfemsindstyveaarigt Liv lukkede sine Øjne i Fred og med Tak til Gud for al hans Godhed imod ham. Flere af de ældre kan endnu erindre den gamle Muus; men af de yngre er det vel kun faa, der mindes ham eller ved noget videre om ham. Grunden hertil er vist ikke mindst den, at hans egentlige Livsgerning faldt udenfor Danmark. Da han i Begyndelsen af Tyverne var bleven theologisk Kandidat ved Københavns Universitet, kom han under stærk Paavirkning af Grundtvig og hengav sig med stor Iver til historiske Studier og Arbejde med Kirkefædrenes Skrifter. Herved førtes han nærmere og nærmere til den katholske Kirke, hvilken han ogsaa efter en fleraarig Udenlandsrejse i Aaret 1839 traadte over til. Efter Datidens intolerante Love kunde han nu ikke blive i sit Fædreland, hvad Kong Frederik VI i sin Smaatskaarethed og tarvelige Tankegang ikke undsaa sig for at minde Muus om, da han mødte ham paa Gaden. Der var dog ingen Grund til Frygt —

Danmark skulde ogsaa den Gang, som saa ofte før, nok blive fri for at drage Nytte af en udmærket Mands Begavelse. Muus blev ansat i Würzburg i Bayern som Universitetsbibliotekar, hvilken Stilling han beklædte i en lang Aarrække, indtil han som pensioneret vendte tilbage til sit Fædreland, hvor Friheden da var bleven indført. Hans eneste Datter, Frøken *Muus*, vil være kendt af adskillige blandt Ugebladets Læsere, skønt hun ligesom sin Fader ganske udpræget tilhører »de stille i Landet«. Muus' gode Ven var den forhenværende lutherske Præst *Hansen*, som i mange Aar redigerede *Ugebladet*. Muus har oversat en Række af Kirkefædrenes Skrifter paa Dansk. Det lettest tilgængelige, han har skrevet, er det lille Arbejde: *Aabent Brev til Kristne i Landet*, som indeholder store Skønheder og gribende Enkeltheder om hans Overgang til den katolske Kirke, og som minder om det bedste i Stolbergs og Grundtvigs Skrifter. Vi skal til Slut anføre et Citat af det dybsindige lille Skrift:

»Indvirkningen paa mig fra modsat Side er her hverken Rum eller Sted til at skildre; kun skylder jeg de enkelte Katholikker, med hvem jeg nærmere har indladt mig, det Vidnesbyrd, at de ikke har misbrugt Lejligheden. Om Protestanter: stundom indtages med nogensomhelst Vold eller List, skal jeg ikke kunne sige; men Regelen er at overlade Sagen til Gud og en selv, og saaledes har mine Bekendte handlet imod mig. Naar jeg undtager Forbønnen og det Vidnesbyrd, de ved opfordrende Lejlighed giver deres Kirke, og jeg iøvrigt lader deres intet mindre end paatrængende Venlighed vederfares Ret, ved jeg intet, hvorved de skulde have søgt at bearbejde mig. En from Katholik, helst en gejstlig, er for god en Sjælekender til at mene enten ved stormende Anfald eller ved de fineste Kunstgreb at kunne udrette noget til Gavns. Det er heller ikke saa, at de har anset mig for halvvejs katolsk og for sikkert Bytte, der selv løb dem i Hænderne; i saa Henseende er de med Grund mistroiske. — Min Vaklen og Tilbøjelighed var noget, men dog kun lidet, og vilde aldrig, end ikke om jeg kunde komme til den største videnskabelige Vished, ført mig igennem. Om det behøves, vil jeg tilføje, at Architektur, Musik, Belysning, Rigdom og Pragt af enhver Art, hvilket tilsammen skal fortrylle mange ellers uvedkommende, allermindst — saavidt jeg ved — har indvirket paa mig.«

Om „Kristus og hans Mænd“.

Tredje Brev.

Kære Ven!

Som De ser, kan allerede saadant et enkelt Bibelsted, som det om Johannes-Disciplenes Sendelse, blive opfattet saa forskelligt! Olfert Ricard staar her med sin — efter vor Opfattelse — lidt blødaglige og rationalistiske Forklaring ikke alene, han følger gængse Veje. Han kunde jo godt bruge dette Sted til smukke Ord om religiøs Tvivl og alskens Anfægtelser.

Bare han havde nøjedes med Johannes! Selv om Døberens mægtige Skikkelse synes lidt egnet til den Slags Tanker om Forsagthed og »aandelige Knæk« — maa Olfert Ricard have Lov til at hævde dette alligevel. Han vilde vel synes, det var en »Trældommens Aand« at skulle tage lidt mere Hensyn til, hvad Middelalderens og Oldtidens Kristenhed har tænkt, skønt dette ogsaa vilde koste Tid og forhindre mangan en Aandrighed.

Og dog kunde jeg ønske, han havde læst — om end ikke nogle Afsnit af Thomas af Aquinos *Summa*, saa dog en klar og grundig Fremstilling om Kristi to Naturer i *Kleutgen: Theol. der Vorzeit* eller bare i *Wilmers: Lehb. der Religion*. Eksisterer da den store katholske Kirke og dens videnskabelige Forfattere slet ikke for de Herrer fra den lutherske Folkekirke? Er det bare fra anden eller tredie Haand, man skal hente den Smule Oplysning om den katholske Kirke, man trænger til?

Denne Forgudelse af »moderne Tankelære, som med Undren vender sig« bort fra de »gamle Dogmatikere«, der »førte en dunkel Tale om Kristi »to Naturer« — er ægte rationalistisk. Selvfølgelig er Maaden at tale og at fremstille en Sag anderledes i vort end i det 12. eller 4. Aarhundrede. Men en Præst, der skal vide Besked om Kristendom, inden han forkynder Guds Ord, maa dog — efter min Mening — kunne vurdere den Logik, der ligger i Læren om Kristi Naturer, i Stedet for med fornem Haand-

bevægelse at skyde til Side, hvad større Tænkere end Pastor Ricard har tænkt og skrevet.

Det forekommer mig, at Olfert Ricard — vistnok paa Grund af hans engelsk-amerikanske Forbindelser — sætter Følelser og »indre Bevidsthed« som Fyldekalk, der hvor hans ellers saa stærke Rationalisme ikke faar Lov til at være med.

Saaledes ved Troen paa Kristi Opstandelse. Pastor Ricard synes ikke, at Opstandelsen lader sig bevise. *Han holder* — stik imod den h. Paulus — *ikke Opstandelsen for et Bevis for Kristendommens Sandhed*. Men, siger han — og dette, kære Ven, er særlig interessant for os — men »jeg ved, at Kristus er opstanden!« »At gøre det til et Bevis vil sige at udlevere det til Historikerne — og Vor Herre bevare os for at falde i Historikernes Hænder!«

Jeg citerer dette klassiske Sted som en Illustration for »moderne Tankelære«.

Ja, her blev jeg ironisk — men De ved jo, at det ikke sker af personlig Uvilje.

Det er saa soleklart, at Olf. Ricard bærer Kappen paa begge Skuldre — vil tjene to Herrer: Kristi Lære, helst i dens orthodoxe protestantiske Skikkelse og — vor Tids fri Forskning, helst i en pæn, elskværdig, vittig, tillæmpet Form.

At Jesus Kristus som Barn ikke vidste noget om sin guddommelige Natur og sit Kald, anser Olfert Ricard for ganske selvfølgeligt. Ja, det modsatte anser han for en »Utanke«. Hvad siger han mon til Pauli Ord om Kristi yppersteprestelige Gerning, der skulde øves med Bevidsthed, der begyndte fra Fødselen af? — »Derfor siger han (Kristus) ved sin Indtrædelse i Verden: Offer og Gaver har du nægtet at modtage, men et Legeme har du beredt mig. . . Se, jeg kommer for at gøre din Vilje.« —

Maaske dette Sted i Hebræerbrevet for Hr. Olf. Ricard er ligesaa uforstaaeligt som Tanken om et stedfortrædende Offer, der jo ligeledes fremsættes i samme, og om hvilken han skriver: »Vi er ikke vokset op i Fortrolighed med Offerforestillingen, vi har aldrig set en Offerhandling finde Sted, og for os er Paulus's Løsning derfor ingen Tankehjælp!« — — — Nej, desværre! Olfert

Ricard udtrykker sig her med al ønskelig Tydelighed om den Kendsgerning, at selv gode, fromme Protestanter savner enkelte Led i den Kæde, der forbinder 15. Aarhundredes Kristendom med Aaret 1910.

Som De ser, kære Ven, peger jeg kun hen paa enkelte af Olfert Ricards Udtalelser, der beviser det, jeg sagde i mit første Brev: at hans Bog til Trods for alle sproglige og intellektuelle Skønheder og al varm Beundring for vor Frelser staar i den begyndende Opløsnings Tegn.

Og dog har jeg udeladt en hel Del af hans spredte Ytringer, der, hver for sig, røber en meget uklar Dogmatik og en — om jeg saa maa sige — lidt hurtig Bibelforklaring.

De ved, at det havde været min Mening at anbefale Ricards ellers saa velskrevne Bog. Men ved nøjere Gennemlæsning lagde jeg Mærke til den underlige Sammenblanding af Rationalisme — d. v. s. delvis Opgivelse af gammel Kristentro, af Lyst til at være »moderne-kritisk« — og saa af et rigt Følelser Liv, der er Bogens Kendemærke.

Ja, siger De maaske, han bekender i alt Fald sin Tro paa Guds Menneskevordelse.

Det gør han heldigvis endnu. Der lyder et tydeligt *credo* fra hans Læber til dette Led af den apostoliske Trosbekendelse. Men tillige maa vi høre fra ham: »Trosbekendelsens Led hænger ikke sammen som Kæden i en Hængelampe.« Han — Folkekirkens Præst tvivler paa, »om vi skal høres i Dogmatik paa Dømedag«.

Det vilde i alt Fald være godt for Olf. Ricard, om han ikke blev hørt i Dogmatik! Men om han da ikke vil komme til at angre slige flotte Udtalelser, som vist fører flere over i Fritænkernes Lejr, end de vil bøje under Kristi Aag? Aner han da slet ikke, at en ordentlig Dogmatik, altsaa en klar og grundig Undervisning i *alle* kristelige Sandheder, er et ganske anderledes solidt Grundlag for den kristelige Livsfølelse og de Ofre, den kræver, end smukke Taler om Tillid og Tro og Kærlighed?

Nu da jeg slutter min Omtale af Olfert Ricards Bog, vil jeg kun udtale det levende Ønske om, at der dog maatte opstaa her i Landet en Forfatter, der med samme Forstaaelse af dansk Tankeliv, med samme Evne til at tolke Hjertets Sprog, som vi beundrer det hos den

københavnske Pastor — kunde forene et bedre Kendskab til Kirkefædrenes Betydning og til den Teologi, der begyndte med Apostlenes Breve, og voksede under Kirkefjendernes aabne og skjulte, grove og fine Angreb.*) *Den er stor den Dag i Dag, idet den ganske vist foretrækker Logik frem for Aandrighed og uklare Følelser, men netop derfor rummer en udtømmelig Rigdom for Aand og Hjerte!*

Med venlig Hilsen

Deres
F. F. M.

Er Socialisme Frihed eller Tyranni?

Et Foredrag

af

Pater Bernard Vaughan.

(Fortsat 2).

Hvis et Menneskes Stilling i al Almindelighed ikke blev bedre, end her beskrevet, under Socialismens Regimente, hvordan mon Kvindens Skæbne saa vilde blive under disse Forhold? Lige siden Kristendommens allerførste Dage har Kvinden haft en enestaaende Stilling i den huslige og sociale Verden. Hendes Gerning har været at styre Hjemmet og derigennem lede Samfundet og ved sin Ynde, Skønhed og Godhed paavirke, mildne, lede og helliggøre Manden. Tilfreds med og fuldt optaget af sit Hjem og sine sociale Pligter har hun hverken Tid eller Lyst til at blande sig i det politiske Livs Larm og Smuds. Til Gengæld for hendes selvopofrende Dyder har Kristenheden stedse betragtet Kvinden med særlig Ærbødighed og Ærefrygt, givet hende en privilegeret Stilling, ja til Tider næsten dyrket hende med romantisk Sværmeri. Ikke heller er hendes Lod af flygtig Natur; hendes Stilling er tværtimod, ved Ægteskabets uopløselige Baand, saa sikker og fast, at

*) Har vi mon ikke i mange Henseender en saadan Mand i *Johannes Jørgensen*?

kun Døden kan opløse den. Og dog, til Trods for al den Agtelse og Hæder, hvormed den kristne Moder er, eller i hvert Fald burde være, omgivet, har Kristendommen stedse opretholdt det Krav, at Kvinden bør adlyde sin Mand og Husbond. St. Paulus' Lære paa dette Punkt er klar og bestemt: »Kvinderne være deres Mænd underdanige som Herren; thi Manden er Kvindens Hoved, ligesom Christus er Kirkens Hoved; men ligesom Kirken er underlagt Kristus, saaledes ogsaa Kvinderne deres Mænd i alle Ting.« (Ef. 5, 22 ff.)

Hvordan vilde Kvindens Stilling blive under Socialismens Herredømme? Lad os høre en af deres egne Repræsentanter, en Kvinde, høre det Fremtidsbillede, hun udkaster af den socialistiske Kvindes Vilkaar: »I den socialistiske Stat vil ingen Kvinde blive økonomisk afhængig af nogen Mand, hverken Fader, Broder eller Mand. Hendes Udkomme vil Samfundet sikre hende. Ægteskabet bliver en Erklæring for Øvrigheden fra de tvende Parters Side, og den vil blive anset for bindende, naar ikke Samfundet giver Tilladelse til dens Opløsning. Der vil ikke blive Tale om nogen speciel Lydighed hverken fra den enes eller den andens Side. Fri som Vinden vil den socialistiske Kvinde kun være bundet ved den naturlige Kærlighed til Mand og Børn.«

Hvis Kvinden under den nuværende Tingenes Tilstand altfor ofte glemmer sine ægteskabelige Pligter, Hjemmets Baand og sin sociale Stilling, hvad vilde der mon blive af hende, om hun, fri som Vinden, kunde gaa og staa efter et øjeblikkeligt Lune eller en enkelt Times Lidenskab og Lyst? Under Socialismen vilde Kvinden ikke være virkelig fri, for saa vidt Frihed betyder Selvagtelse og Selvkontrol, hun vilde praktisk talt være som en hvid Slavinde uden den Beskyttelse, som Guds og Menneskers Love endnu yder hendes Skønhed, hendes Godhed, hendes Kyskhed.

Saa vidt jeg kender Menneskenaturen, er jeg overbevist om, at under Socialismens Herredømme vil Kvinden, med mindre man kan sikre hende vedvarende Ungdom og Skønhed, inden lang Tids Forløb gaa ganske bag af Dansen: de stærkere vil bruge deres Magt og knuse de svagere. Efter at have forladt sin Æresplads for at kæmpe

med Manden, af hvem hun intet Hensyn kræver, fordi hun praler af i enhver Henseende at være hans Ligemand, vil Kvinden meget hurtigt opdage, at den Opgave, hun har stillet sig, er umulig, og det sidste bliver for hende værre end det første.

Encyklikaen.

Min gamle Ven, Organist X, sendte mig forleden Dag et af sine sædvanlige morsomme Breve. Begyndelsen var saa træffende, at det straks slog mig, at den kunde blive en udmærket Indledning til de Linjer, jeg vilde skrive om den meget omtalte Encyklika i Anledning af den hellige Carl Borromeos Jubilæum. Min mangeaarige protestantiske Ven skriver saaledes:

»Hvad er det dog for en gyselig Hurlumhej, Pavens sidste Rundskrivelse har forvoldt. Situationen forekommer mig mildest talt højest besynderlig. Pius X har jo i Virkeligheden ikke bedømt Protestantismen anderledes, end han som Pave og ud fra et strengt katholsk Standpunkt maa bedømme den, ligesom han jo heller ikke har sagt andet om den end hans Forgænger Leo XIII, kun at denne har udtrykt sig kortere og mere concist. Jeg fatter derfor ikke ret al den Spektakel, der er opstaaet blandt de protestantiske Magthavere.«

Brevskriveren har naturligvis ganske Ret. Men det er nu noget, der hører sig til en Gang eller to om Aaret, at der kommer et eller andet Paradennummer mod den katholske Kirke paa Musikprogrammet for den ganske Verdens Pressekoncert. Snart er det Klosterskandalen, snart er det Ferreraffæren, denne Gang har det været en pavelig Udtalelse, der er blevet lavet Politik paa, og som kunde benyttes under den øjeblikkelige parlamentariske Situation i Tyskland. Modstandere af Alliancen mellem Centrum og de konservative trængte til nye Vaaben, da greb man med

Begærlighed de noget skarpe Udtalelser i Encyklikaen, og *det evangeliske Forbund* begyndte en ny Række Angreb i sin evige Kamp mod den katholske Kirke. Paa selve *Wartburg* har man holdt et Møde, hvor det evangeliske Forbunds Mænd, disse Fredsforstyrreere af den konfessionelle Enighed, overbød hinanden i onde og grundløse Angreb paa deres katholske Medborgere.

Hvad Ordlyden af Encyklikaen angaar, maa jeg henvise til Side 403 i Ugebladet, hvor det Sted findes anført, som har Interesse i denne Sammenhæng. Det er naturligvis en bestemt Fordømmelse af de protestantiske og saakaldte reformatoriske Principper, men hvilken Katholik maa i og for sig ikke underskrive den, og vilde nogen overhovedet træde over til den katholske Kirke, hvis han ikke bestemt fordømte de Principper, der søndersplittede Kirken i det 16. Aarhundrede? Men Pavens Ord er ellers paa ingen Maade hadefulde eller personlige, de sigter ikke til nogen Fyrste eller Folk, og de er, i Sammenligning med de Angreb, de forbitrede Tyskere retter mod Paven ved denne og Tusinder andre Lejligheder, prægede af stor Besindighed og Retfærdighed. Pladsen forbyder os her at gengive den Blomstersamling af protestantiske Udfald, som tyske katholske Blade bringer til Sammenligning med den pavelige Udtalelse.

Paa Grund af den Agitation, som Encyklikaen har givet Anledning til i hele Tyskland, der endog har resulteret i Henvendelser baade fra Konger og Ministre til Paven, er der fra den pavelige Statssekretær udsendt følgende officielle Erklæring:

»Som Følge af den Agitation, der har fundet Sted i Tyskland paa Grund af fejlagtige Udlægninger og upaalidelige Oversættelser af den sidste pavelige Encyklika, er vi bemyndiget til at afgive følgende Erklæring. I sin Encyklika *Editæ sape*, offentliggjort i Anledning af den h. Karl Borromeos Fest for at undertrykke Modernisternes Vildfarelser, har den Hellige Fader ikke i fjerneste Maade haft til Hensigt at fornærme hverken Tysklands Ikke-Katholiker eller deres Fyrster, saaledes som det tydelig fremgaar af Teksten. I Encyklikaen er der rent historiske Hentydninger til den h. Karls Tid, og der nævnes hverken Her-

skere eller Folk i noget enkelt Land. Tværtimod hentydes der udtrykkelig til den Tids Katholikker, som satte sig op imod den hellige Stols Lære og Myndighed. Den Hellige Faders velvillige Sindelag mod Tyskland og dets Herskere kan ingen tage fejl af, og han har for nylig ganske tydeligt lagt den for Dagen!»

Disse Pavens Ord er rundt om i den kirkefjendtlige Presse med Triumf blevet stemplet som »et Tilbagetog«, som »et Nederlag«, men med Urette. Pave Pius har her vist sig som en Mand, der, trods al sin Strengthed, hvor det gælder Tro og Moral, dog sætter Hensynet til Freden højt. Han vil ikke befale de tyske Biskopper at offentliggøre den Encyklika, som Troens Fjender ved en snild Manøvre har faaet Held til at bruge som en Brandfakkell mod deres katholske Landsmænd. Og nu er Kirkens Fjender rasende, da de opdager, at Pavens Forsonlighed kommer som en slukkende Ild paa den Brand, de haabede at antænde, derfor kalder de denne Eftergivenesshed med de mest haanende Navne, de kan finde paa.

Alle Katholikker forstaar sikkert, at med Pavens Ufejlbarhed har hele denne Sag intetsomhelst at gøre. Paven er ikke ufejlbar i historiske Spørgsmaal, heller ikke i kirkepolitiske Spørgsmaal, ja, som Person overhovedet ikke i noget Spørgsmaal. Kun naar han som Kirkens almindelige Lærer vil undervise alle Kristne i Troen og Sædelæren, har han den Helligaands Bistand til intet falsk at fremføre.

Niels Hansen.

Efterskrift. Som saa mangfoldige andre Blade har ogsaa *Politiken* indeholdt en meget misvisende Artikel om Encyklikaen. Hr. Pastor *Esser* indsendte en kort Redegørelse for flere af de i nævnte Artikel indeholdte Fejltagelser, men »Pladsen tillod for Tiden ikke« Bladet at offentliggøre Artiklen, hvorfor den »med Tak« tilbagesendtes. Her skal gengives et Brudstykke af den, som udfylder foranstaaende, der allerede var skrevet og sat før Modtagelsen af Pastor *Essers* Artikel. Efter en Indledning hedder det saaledes:

Endvidere synes Artiklens Forfatter at ville drage Kardinal-Sekretærens Oprigtighed i Tvivl, naar denne hæv-

der, at »enkelte Sætninger i Encyklikaen« er blevet misforstået og opfattet »paa en helt anden Maade, end den Hellige Fader havde tænkt sig dem«. Og dog har Kardinalen her endogsaa brugt det mildeste Udtryk, der kan bruges. I Virkeligheden er vedkommende Sætninger eller Ord ikke blot misforstået, men ligefrem forvansket — om med eller mod Vilje, skal jeg lade staa hen — bl. a. har man oversat »verdsligt Sind« med »dyrisk Sind«, og man har givet Udtalelsen om nogle af den Tids Fyrster, som virkelig ikke fortjener bedre Skudsmaal, end de har faaet, Adresse til de nulevende protestantiske Fyrster.

Hele det store Rabalder, som Tyskerne, og vel at mærke kun Tyskerne, har gjort om Pavens Encyklika, er da heller ikke fremgaaet af nogen religiøs Bevæggrund. Meget betegnende skriver den bekendte *Maximilian Harden*: »Den ny Bandstraale rammer de sveitsiske og bøhmiske, franske og engelske Kætttere haardere end de tyske. I Øst og i Vest bliver man rolig, kun Tyskland hyler i vild Bekymring.« Men heller ikke hele Tyskland. De virkelig religiøse Protestanter har taget det med beundringsværdig Ro. Spektakelmagere var kun de, der i samme Grad er den troende Protestantismes som Katholicismens Fjender, nemlig Medlemmerne af det evangeliske Forbund. For dem var Pavens Ord en kærkommen Lejlighed til engang igen at vække den uhyggelige *furor protestanticus* til en ny Storm mod den forhadte katholske Kirke, vistnok ogsaa med den Bihensigt at sætte Splid imellem Centrum og de konservative; det er derfor ogsaa dem, som alene har erklæret sig utilfredse med Kuriens Svar paa den præsiske Regerings Indsigelse.

Friluftsmøder.

Næste Søndag, den 3. Juli, fortsætter saa *Ungdomsverbandet* med sine *almindelige Friluftsmøder*. Mødet i Maj var jo et Forsøg; men skønt det blev bestemt i ellefte Time, var Deltagelsen over Forventning stor. Med dette andet Møde rykker Friluftsmøderne vel op til at blive en fast

Institution. *Ungdomsværnet* vil som bekendt hjælpe A. C. med at lave *den katholske Højskole*; hvad den skal være om Vinteren, det skal Friluftsmøderne være om Sommeren, det vil sige i noget anden og friere Form. De, som vil udgøre Højskolens faste Stok, og de, som er forhindrede i at give Møde til Vinterforedragene, de vil alle finde Vej ud til vore Sommermøder. Der kom jo som sagt en hel Del Mennesker sidst, men denne Gang og næste Gang venter vi mange fler.

Alle de paagældende maa komme. Og hvem er de paagældende? Ja, først og fremmest er det naturligvis de unge — ikke mindst de ganske unge, baade de unge Mænd og de unge Piger, og saa for Resten alle de, hvem de unges Sag ligger paa Sinde, hvad enten de nu er med i Værnet eller endnu ikke er naaet saa vidt. — Der var lovlig faa unge Piger sidst. Forældrene synes vist ikke om at lade dem tage alene i Skoven. Og det kan Forældrene vel have Ret i. Men hvorfor kommer de ikke selv med? Blot der vilde komme rigtig mange Forældre — baade dem med Døtre og Sønner! Saadanne Møder holdes ikke alene for at indvirke paa Ungdommen, men lige saa meget for at styrke selve Ungdomssagen, for at tilvejebringe et rigtig godt og nært Forhold mellem Forældrene og Værnet.

Mer og mer maa den Tanke vinde Indgang, at den Sag er en Sag, der har Bud til os alle. Her gælder det at komme, naar man trænger til Værnet og dets Støtte, men ogsaa, naar man selv kan hjælpe og støtte! Den unge Pige, den unge Mand, som gaar ud frá, de ikke strengt taget behøver det katholske Ungdomsværn, de maa huske, at dem har Værnet Brug for. De, som har det rigtig lunt inden Døre og i alle Maader er født paa Livets Sol-side, de skal gøre Møderne hyggelige og fornøjelige for de andre, som ikke er saa heldigt stillede, de skal først og fremmest komme til Stede og derved give det gode Eksempel!

Naar *Johs. Jørgensen* talte i Stenosgade, kneb det til Tider med Pladsen, husk i Dyrehaven er der Plads nok til os alle og fler til, vi bør samle os om ham i tætte Skarer og høre, hvad han kan fortælle os om en stor

Ungdomsven, der samlede en anden Tids unge om sig og førte dem frem ad den gode Vej.

Og saa løber vi ikke straks efter fra hinanden som sidst, vi vil blive sammen, spise vor Mad sammen, lege og snakke og forhaabentlig høre paa noget Sang »uden for Programmet«.

Vel mødt den 3. Juli ved *Vor Frues Bøg*, som Ungdomsværnets Fader, *P. Günther*, har døbt Træet, hvor vi sidst talte fra! M. B.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Vejle. Den 19de Juni var en Glædesdag for Menigheden, idet den efter 3 Aars Forløb gæstedes af den højærværdigste Biskop. Lørdag Aften modtoges denne paa Banegaarden af Præsterne og Kirkeforstanderne, hvorefter man kørte til Præstegaarden. Fra Præsteboligen til Kapellet var der af travle Hænder rejst en smuk Flagalle. Foran Kapellet var der anbragt en Æresport med forskellige allegoriske Figurer og det biskoppelige Vaaben, udført af Blomsterblade. Kl. 9 Formiddag afhentede Menigheden i Procession Biskoppen til Kapellet, hvor 37 Medlemmer af Menigheden (deraf 26 Voksne) modtog Firmelsens h. Sakramente. Efter Messen holdt den højærværdigste Biskop med kraftig Stemme en begejstret Tale. Han dvælede blandt andet ved den smukke Harmoni, der hersker i den katholske Kirke siden Apostlenes Dage, og fremhævede særlig dens Enhed med Hensyn til Lære og Styrelse og anbefalede Firmanderne Andagten til den Helligaand som det bedste Middel til at staa fast i Troen. Om Aftenen fandt der en lille Højtidelighed Sted i Haven til Ære for Biskoppen, og om Mandagen ønskede Skolebørnene denne velkommen i Menighedens Forsamlingsaal, som i den Anledning var festlig smykket.

Mariakongregationen for Mænd

holder Fælleskommunion **Søndag den 3. Juli** (Marias Besøgelse) i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8^{1/2}.

Litteratur. Muus, C. A. H.: Aabent Brev til Kristne i Landet. 1882. 25 Øre.

Husk vore katholske

Feriebørn!

Redaktionen modtager Anmeldelser.

Kirkelig Kalender.

- Søndag d. 26. Juni.** 6. Søndag efter Pintse. **Petrus og Paulus, Apostle.*)** (I de stille Messer: Johannes og Paulus, Martyrer).
M. 27., Oktavdag. — **Ti. 28.,** Leo II, Pave. **O. 29.,** Petrus og Paulus, Apostle. — **To. 30.,** Pauli Ihukommelse. — **F. 1. Juli,** Oktav af Johannes Døberen. — **L. 2.,** Marias Besøgelse.
- Søndag d. 3. Juli.** 7. Søndag efter Pintse. **Marias Besøgelse.**
 (I de stille Messer: Jesu kostbare Blod.)

*) Kollekt af Peterspenge i alle Vikariatets Kirker og Kapeller.

Første Fredag i Maanedn (d. 1. Juli).

- St. Ansgars Kirke:** Kl. 8¹/₄ højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.
- Rosenkranskirken:** Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7¹/₂ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*.
- St. Annæ Kirke:** Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
- Jesu Hjerte Kirke:** Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Unio. **Søndag den 26. Juni: Hovedudflugt.** Kl. 9,37 tages fra Østbanegaarden til **Rungsted**, hvor den medbragte Frokost spises. Kl. c. 12¹/₂ spadseres til **Hørsholm**, hvor der holdes Hvil til Kl. 3. Turen fortsættes herfra over **Høsterkøb**, fordi Ebberrødgaard til **Birkerød** med Hvil undervejs.

Her spises Kl. 6 i Fællesskab til Aften (Lammesteg og Jordbær a 1 Kr. 50 Øre Personen), hvortil man bedes tegne sig senest Fredag Eftermiddag Kl. 5 hos Formanden.

Friluftsmøde.

Ungdomsværnet indbyder de unge med deres Forældre eller Værger samt alle Venner af Ungdomssagen til et Møde i Dyrehaven Søndag den 3die Juli (altsaa næste Søndag) Kl. 3³/₄. Mødet afholdes som sidst tæt ved Posemandens Hus (Røde Port ved Ermelunden). Forfatteren **Johannes Jørgensen** vil holde Tale. Efter Mødet spises det medbragte Smørrebrød sammen.

Andagten i St. Andreaskirken er Kl. 7.

St. Andreas Kollegium, Ordrup.

Lørdag den 2. Juli afsluttes Skoleaaret med en Takkeguds-tjeneste i Kirken Kl. 8³/₄ (i Tilslutning til Skolemessen Kl. 8¹/₄) og med Translokation og Præmieuddeling i Festsalen Kl. 10. Ved denne Højtidelighed er Elevernes Forældre og Skolens øvrige Venner hjerteligt velkomne. — Det ny Skoleaar begynder **Torsdag den 25. August Kl. 9.** Ny Elever bedes indmeldt inden Begyndelsen af August Maaned. Indmeldelse kan ske daglig, sikrest fra 5¹/₂ til 7¹/₂ Efterm.

† Vor kære Søn Maskinist **Georg Christian Hansen** afgik den 16. ds. ved Døden paa St. Josephs Hospital, styrket ved vor h. Kirkes Sakramenter. Den hensøvede anbefales indtrængende til de troendes Forbøn. R. I. P.

Begravelsen fandt Sted d. 21. Juni.

Paa hans sørgende Hustrus og øvrige Slægts Vegne

J. V. Hansen,
 Typograf.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 27.

Søndag den 3. Juli.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Er Socialisme Frihed eller Tyranni? — Boganmeldelser. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Køge. Fredericia. England. Spanien. Tyskland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

34.

Sanguis Christi — Christi Blod.

Juli Maaned plejer man at helligholde til Ære for Christi Blod. — Hvem kender ikke de to Ord: Sanguis Christi — Christi Blod af Apostlenes Breve, hvor de altid paa ny vender tilbage, Ord, fulde af Kraft og Trøst? Apostlene bliver ikke trætte af at minde os om Christi Blod, hvorpaa jo hele Forløsningen hviler. »Han har elsket os og med sit Blod afvættet vore Synder« — »Jesu Christi Blod renser os fra al Synd« — »Jesus, den ny Pagts Midler, hvis Blod taler bedre end Abels« — »I ved, at I ikke med forkrænkelige Ting, med Guld eller Sølv, er forløste, men med Christi kostbare Blod, som et ulasteligt og lydeløst Lams« etc. Apostlenes Ord er kun selve Christi Ord: »Dette er mit Blod, det nye Testaments, som skal udgydes for mange til Syndernes Forladelse.« Apostlenes Tanke, som de er besjælede af, og som de stadig prædiker for Folket,

er: Christi Blod har rensset os fra vore Synder, det er vor Frelse, vor Trøst, vore Løsepenge! —

Og i de hh. Sakramenter har delte Blod aftvættet, helliggjort og rensset os og gør det endnu stadig:

a) »Med dit Blod har du forløst os for Gud af alle Stammer og Tungemaal og Folk og Slægter.« I og ved *Daaben* har du forløst os med dit Blod og forenet alle Stammer og Folk i din ene Kirke. Vandet i *Daaben* faar sin rensende og helligende Kraft kun fra Christi Blod. —

b) »Med dit Blod har du forløst os for Gud og gjort os til et Kongerige.« I *Firmelsen* og ved dens Kraft har du udvalgt os til dine Stridsmænd, for at vi skal kæmpe for dig og dit Rige, du vor Konge og øverste Herre.

c) »Velsignelsens Kalk, som vi velsigner, er den ikke Samfund med Christi Blod?« I *Alterets* helligste Sakramente har vi Samfund med Christi Blod, der kan vi nyde det i Sandhed og Virkelighed. —

d) »Paa den Dag skal der være en aaben Kilde for Davids Hus og for Jerusalems Indbyggere mod Synd og imod Urenhed.« I *Bodens* Sakramente gælder især: »Christi Blod rensset fra al Synd.«

e) »Er nogen syg iblandt eder . . . idet de salver ham . . . og har han Synder paa sig, skal de forlades ham.« Alle Menneskets fem Sanser bliver salvet i *den sidste Salvelse*; alt, hvad Mennesket har begaaet her i Livet, skal Herren forlade ved sin Barmhjertighed og afvætte ved sit Blod.

f) »Han har elsket os og med sit Blod aftvættet vore Synder og gjort os til Præster for Gud.« Ved Christi Blods Kraft bliver *Præsten* indviet og faar Magt til sin præstelige Gerning.

g) »Dette Sakrament er stort, men jeg siger det om Christus og Kirken.« Ved Christi Blod og dets rige Velsignelse faar *Brudgommen* og *Bruden* overnaturlig Kraft, saa at deres Stand kan blive hellig, stor for Gud og Kirken.

Hvor hyppig omgaas vi dog ikke med Christi Blod! Skulde Apostlens Ord ikke opfylde os med hellig Frygt: »Hvor meget haardere Straf mene I da ikke, at den for tjener, som har traadt Guds Søn med Fødder og agtet Pagtens Blod, hvormed han var helliget, for urent?«

Er Socialisme Frihed eller Tyranni?

Et Foredrag
af

Pater *Bernard Vaughan*.

(Fortsat 3).

Men hvorledes vil det gaa den kommende Slægt, *Børnene*, om Socialismen faar Magten? »Naar først Produktionsmidlerne er fælles Ejendom,« hedder det hos de socialistiske Forfattere, »ophører Forbindelsen mellem een Mand og een Kvinde at være Samfundets økonomiske Enhed. Den private Husholdning bliver en fælles Samfundsopgave. Omsorgen for *Børnene* og disses Opdragelse bliver et offentligt Anliggende, og Samfundet tager sig i lige høj Grad af alle Børn, hvad enten de er legitime eller illegitime. Intet Barn vil længere komme til at lide under sine Forældres Opførsel. Børnenes Velfærd er en Sag af almindelig Interesse og vil derfor ikke mere blive overladt til de enkeltes, men til hele Samfundets Afgørelse og Omsorg.«

Naar Socialismen saaledes paatager sig hele Ansvaret for *Børnenes* Opdragelse og bestrider alle Omkostninger herved, vil den selvfølgelig forlange fuldkommen Kontrol med *Børnene*, saa Forældrene kun beholder Fader- og Modernavnet tilbage, men mister Retten til at opfylde deres dyrebare og højst vigtige Pligter mod deres Børn.

Hør, hvad Pave Leo XIII som Sandhedens trofaste Vogter har at sige hertil. »Det er en af Naturens helligste Love,« skriver han i en Rundskrivelse om Arbejderstandens Vilkaar, »at en Fader sørger for Føde og for alt nødvendigt til de Børn, han har sat i Verden. Faderværdigheden kan hverken erstattes eller afskaffes af Staten, for den har samme Kilde som Livet selv. Naar derfor Socialisterne vil sætte Faderen til Side og erstatte hans Gerning med Statskontrol, saa handler de imod den naturlige Retfærdighed og tilintetgør Familielivet.«

Og hvad Haab vilde der være for en Stat, der bestod af Borgere, der var opdraget uden Religionens Tugt og Hjemmets Indflydelse? Praktisk talt, hvad vilde du, min Læser, og jeg være den Dag i Dag, hvis vi ikke i vor

Barndom havde staaet under Religionens og Hjemmets Indflydelse? Hvad mig selv angaar, vilde jeg sandsynligvis, i Stedet for at jeg nu taler til eder gennem disse Linjer, henleve mine Dage i en eller anden Straffeanstalt, hvis ikke en endnu værre Skæbne var blevet mig til Del. Hjemmet, naar det da ikke har været fuldstændig ulykkeligt, er det Sted, et Menneske af alle skylder mest, for i det er hans Karakter bleven bygget op gennem Ord og Eksempel. Og derfor er det ogsaa, at heldigvis finder Sangens skønne Ord endnu Genlyd i de allerfleste Menneskers Hjerte:

Nej, intet Sted paa Jorden
er skønt som du, mit Hjem!

Uden Tvivl vil man svare mig, at under Socialismen vil den kommende Generation lære Moralitet uden Religion. Maaske kan Mennesker nok lære noget om Moralen, men de vil ikke lære at øve den uden Religion. Moralitet skilt fra Religion svæver fuldstændig i Luften. Hvis Moralitet betyder noget overhovedet, saa betyder det Overholdelse af den moralske Lov, men hvem, tør jeg spørge, bryder sig under Lysternes og Lidenskabernes Rasen om at lyde Moralens Lov, indtil han ved noget om dens Myndighed og Væsen, som har givet den moralske Lov? Vort Problem kan kun løses, naar Religionen danner Grundvolden for Moralen. Moralitet uden Religion kan muligvis klare sig, saa længe Lidenskabens vilde Dyr er i Ro, men naar de vaagner, vil Moralitet uden Religionens Beskyttelse blive revet i Stumper og Stykker.

I Frankrig har vi for Tiden et Eksempel paa, hvor farligt et Eksperiment det er at skille Moral og Religion fra hinanden. Omhyggelig Undervisning i Moral uden Religion, fortæller Frankrig os, fylder deres Fængsler, befolker deres Straffekolonier og forsyner Guillotinen med et større Procental af fordærvel og ødelagt Ungdom, end de skønner om at udregne.

Førend jeg forlader Socialismens Stilling til Familielivet, lad mig endnu en Gang minde om, at naar Socialisten ophæver Familielivet, som det hidtil har været opfattet snart sagt hele Verden over, saa underminerer han det hele Samfund, som snart under Livets Storm og Stød vil falde fuldstændigt fra hinanden, lige saa grundigt som Mes-

sina for nylig i det frygtelige Jordskælv. Lad mig forklare, hvad jeg mener, ved Hjælp af en lille Historie. En ung Landmand vandrede langsomt hen ad Vejen ved Siden af et stort Læs Hø, men paa een Gang, længe før han havde naaet sit Maal, væltede Læsset midt paa Landevejen. Den uheldige Vognstyrer var meget nedslaaet ved sit Uheld, men følte sig dog ikke lidt trøstet ved den Venlighed, den gode Vært i en nærliggende Kro tog sig af ham med; denne bød ham ind ved sit Bord og ved »en Bid Brød og en Dram«, som det hedder, drøftede de Situationen. Men stadig væk gentog Kusken: »Hvad vil min stakkels Far og Mor dog sige,« og dette Klageraab gentog han Gang efter Gang, baade mens de spiste til Middag og hele Eftermiddagen, indtil der ved Halvsektiden kom Folk hjem fra Marken, som kunde hjælpe ham med at faa hans store Læs Hø læsset igen. Til sidst spurgte hans Velgører ham, hvorfor han dog var saa ængstelig for, hvad hans Far og Mor vilde sige til en Ting, som han dog slet ikke kunde gøre for. »Hvor langt har du at køre? Hvor har du din Far og Mor?« »Oh, Gud velsigne dig,« sagde den anden, »Far og Mor, dem begge to, de ligger jo under Høet!« — Det er saaledes, jeg frygter, det vilde gaa, hvis Socialismen nogensinde kom til Magten, og vi vilde søge efter Fader eller Moder, efter Hustru eller Børn, vi maatte søge dem frem, hvor de laa begravede, ikke under et Læs Hø, men under Ruinerne af hele den nuværende, tusindaarige kristne Samfundsbygning!

Mine Indvendinger mod Socialismen er ikke alene, at den vilde berøve Menneskene deres Frihed og øve et utaaleligt Tyranni over Livet i Hjemmene, men jeg finder ogsaa den store, afgørende Fejl hos den, at den stiller Fordringer, der strider mod *Retfærdighed*; men Retfærdighed er en Hovedbetingelse, ikke alene for den enkeltes og Samfundets, men for hele Menneskeslægtens Velfærd. Ethvert Regeringssystem, der synder imod Retfærdighed, er umoralsk og vil til syvende og sidst ogsaa vise sig at bære Undergangens Spirer i sig.

Retfærdighedens uafviselige Krav er, at enhver bør besidde og eje, hvad der med Rette tilhører ham, og at

ingen har Ret til at tage, hvad der er en andens. Det har Socialismen ikke lært endnu. Men den maa lære at holde sin Begærlighed efter andres Ejendom i Tømme. Dog det har den ikke lært, saa længe den kan vedblive at hævde som en Hovedgrundsætning, at Arbejderne har Ret til det hele Udbytte af Produktionen.

Til Trods for hvad nogle akademiske Socialister maa-ske vil paastaa, er denne Grundsætning endnu Grundvolden for den populære Socialisme. Saaledes hedder det i et socialistisk Værk fra de seneste Aar: »Godsejeren producerer ingenting. Han faar sin Del af Udbyttet, fordi han tillader Arbejderne at dyrke Jorden. Kapitalisten producerer ingenting. Han faar sin Del af Udbyttet, fordi han tillader Arbejderne at bruge Kapitalen. Arbejderne frembringer hele Udbyttet, men de tvinges til at give en stor Del deraf til Godsejerne og Kapitalisterne, som intet frembringer. Hvis Folk var deres egne Godsejere og Kapitalister, vilde al Rigdom tilfalde Arbejderne, ved hvem det altsammen frembringes.«

At denne Lære om det legemlige Arbejde som eneste Kilde til Rigdom og Gevinst er absolut falsk, er det for mange Menneskers Vedkommende ganske overflødig at paavise. Men for dem, som staar tvivlende, om dog ikke denne Lære er den rigtige, skal her allerførst bemærkes, at en stor Del af den allerede eksisterende Rigdom af Jordegods og Kulminer, Jernminer o. s. v., af Skove og Søer, af sjældne og kostbare Sten, af Kunstværker og Sjældenheder, af forskelligt let afhændeligt Løsøre o. s. v. har en Værdi, som slet ikke staar i noget Forhold til det Arbejde, som er blevet anvendt eller kan anvendes derpaa. Overhovedet er Prisen for en Genstand yderst sjælden en nøjagtig Erstatning for det Arbejde, som er bleven anvendt paa den. Forskellen mellem Tilbud og Efter-spørgsel forstyrrer uafsladelig den Ligevægt, der helst skulde være mellem Arbejde og Pris. Tilhængerne af Marx's Lære om Arbejde hævder, at Udbyttet af Maskinens Kraft er Arbejdsudbytte, fordi Maskineri kun er krystalliseret Arbejde. Men andre har herimod med Rette indvendt, at Maskineri snarere er krystalliseret Mekanik, krystalliseret Kemi, krystalliseret Mathematik, kort sagt krystalliseret In-

telligens, hvorved Naturens Kræfter er lagt i Lænker og tvunget til at arbejde som Menneskets lydige Slaver. Det er altsaa disse aandelige Evner og ikke Arbejdet som saadant, den moderne, industrielle Verden maa takke for sin bestandig tiltagende produktive Evne. Ved Maskinens Hjælp kan Arbejderen, og det med langt mindre personlig Anstrengelse end før, frembringe tyve Gange, ja hundrede Gange saa megen Rigdom, som hans arbejdende Forfædre kunde. Den Rigdom, der frembringes, skyldes hverken udelukkende Arbejderen eller udelukkende Maskinen; men begge arbejder sammen ligesom Landets Frugtbarhed og Manden, der dyrker Landet, og derfor bør i Retfærdighedens Navn Udbyttet fordeles mellem de to Faktorer, der tilsammen har frembragt det.

Der er en god, gammel Sætning i den naturlige Lov, som siger, at Udbyttet af en Ting tilhører dens Ejermand, og derfor har Arbejderen Ret til Udbytte af sit Arbejde. Men efter samme Grundsætning har Ejeren af en Hoppe Ret til dennes Føl, Ejeren af et Stykke Jord til Udbyttet deraf, dog herfra trukket Værdien af andres Arbejde herpaa, og Ejeren af Bygrunde til Stigningen af disses Værdi, selvom denne Stigning paa ingen Maade skyldes hans Arbejde. Det er absolut forkert at hævde, at det legemlige Arbejde udelukkende frembringer al Rigdom, og at denne derfor tilhører Arbejdsmanden alene.

Man vil maaske indvende imod mig, at alvorlige og videnskabelige Socialister allerede for længst har opgivet Marx's Arbejdsprincip, hvilket jeg har angrebet, saa det var ganske overflødig for mig saaledes at gaa løs paa en forkastelig og forkastet Grundsætning. Min Mening med at pege hen paa Taabeligheden af Marx's Ord: »Al Rigdom skyldes Arbejderen, og derfor tilkommer ogsaa al Rigdom ham,« er ikke den, at jeg tror, at de mere ædruelige Socialister mener, at dette Ord udtrykker den hele Sandhed, men fordi jeg ved, at medens man privat indrømmer, at denne Sætning er falsk, bliver man dog ved at forkynde den fra Talerstolene i Folkeforsamlinger. Den er nemlig en af Grundlærdommene i den socialistiske Trosbekendelse.

(Fortsættes.)

Bog anmeldelser.

Acta Pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark, III Bind, 1431—1471. Udgivet af *Alf. Krarup* og *Johs. Lindbæk.*

Dette III Bind indeholder vigtige Kilder til Danmarks og den danske Kirkes Historie, hvoraf den største Del er afskrevet i Vatikanets Arkiv og indeholder Oplysninger om mangt og meget angaaende de daværende kirkelige Forhold i Danmark, saavel indadtil som udadtil. Adskillige Breve henvises der simpelthen til som trykt tidligere, idet der dog, ligesom i de to foregaaende Bind, angives paa Dansk ganske kort alle Brevenes Indhold. Af Bogens Indhold skal jeg kun nævne enkelte Ting i Flæng. Man møder paa Erik af Pommerns Tid Birgittiner-Klostre i Mariager og Maribo, for hvilke Klostre Kongehuset havde særlig Interesse. — De forskellige kirkelige Embeders Indtægter synes ikke altid enkeltvis at have været tilstrækkelige til at underholde Indehaveren, saa der kunde i visse Tilfælde være Grund til at overdrage flere til een Person; heraf opstod desværre undertiden Embedsjageri og Ophobning af Indtægter, især hos Adelsmænd, som var forargeligt — selv den højeste, kirkelige Autoritet var ikke skyldfri deri. Man skimter en altid nærmere fælles Virken mellem Kongehus og Pavestol, især paa Kong Kristian I.s Tid ved Besættelse af Embeder, ikke blot Bispestolene, men ogsaa Prælaturrembederne. Biskoppernes Raadighed paa disse og lignende Omraader bliver Tid efter anden mere og mere begrænset. En stille Kamp er i Udvikling, Biskopper og Domkapitlerne vælger og udnævner, imedens Pavestolen afviser, men stadfæster samtidig samme Persons Valg.

Ret interessant er, hvad der henvises til Side 252 og 253. Kong Kristian I beklager sig til Pave Callixtus III og samme Aar, hvor denne dør, til Kardinal Colona over, at en engelsk Dominikanermunk ved Navn Paulus uden Kongens Samtykke er bleven udnævnt til Biskop i Hole (Island). Kongen erklærer, at Paulus er en berygtet Sørøver, og at det er altfor farligt at lade Englændere faa Indpas paa Island. — Det sidste var vel Hovedsagen.

Side 417 omtales den bekendte Laurens Bransen, der jo reformerede især Graabrødrene her i Landet og stod i høj Anseelse. Vi støder ofte paa Kanniker, der opgiver deres Stilling for at trække sig tilbage til Klosterets Ensomhed, især hos Benediktinerne.

Endnu kan bemærkes følgende: Ved Gengivelsen paa

Dansk af Brevenes Indhold træffer man ofte Ukendskab hos Udgiveren til, hvad Aflad er. For at nævne et Eksempel. Side 414 siges: »Kong Kristian faar bevilget, at paa hans Rejser maa hans Ledsagere faa meddelt Aflad af hans Skriftefader, saa ofte det findes passende«. — Gennemlæser man Brevet, ser man, at det handler ikke om Aflad, men om Afløsningen i Skriftestolen. Da Kongen nemlig i sit udstrakte Rige ofte maa foretage lange Rejser, ledsaget af Personer, der henhører til forskellige Bispedømmer, ogsaa delvis kan være Udlændinge, anmoder han Paven om, at en Præst, Verdenspræst eller Ordensmand, kan høre Skriftemaal og give Afløsning til den angerfulde Synder, forudsat, at han ikke har begaaet Forbrydelser, der er forbeholdt den apostoliske Stol.

Man kan kun ønske snart at se Fortsættelsen og maa-ske Afslutningen af dette Værk udkomme, som, jo mere det nærmer sig Aarstallet 1536, kaster desto klarere Lys over den katholske Kirkes Historie i Danmark og viser, hvad der trængte til Forbedring, og hvad der burde være bleven beholdt og ikke afskaffet med Vold og Magt.

F. Kerff.

Frode Sadolin: Nervehelse.*)

»Nervehelse — en Bog om vore Nerver« er — hvad man maaske ikke venter af en saadan Titel — en Række frisk skrevne, fortrolige Raad og Vink, der sikkert for alle, som vil skrive sig dem bag Øret, vil være et meget nyttigt »hygiejnisk Haandsræk til at lære at omgaas deres egne Nerver med Forstand, enten de saa for Resten har døjet mere eller mindre under Nervernes Skrøbelighed«.

Hist og her strejfer Forf. ind paa det ethiske eller moralske Omraade, saa det mærkes, at legemlig og sjælelig Hygiejne er uadskilleligt forbundne; og det sker paa en saa naturlig og utvungen Maade, at det i høj Grad bidrager til at vække Tryghedsfølelse hos Læseren; man lader sig gerne belære af en saa tilforladelig og erfaren Læge, som Forf. viser sig at være.

Under Overskriften *Lær at hvile* skriver Forf. f. Eks. » . . ikke mange ved, at Sønnen skal have Lov til at rinde ud af sig selv; afbrydes den brat udefra, saa har, kan man skønne, de kemiske Processer i Nervecellerne ikke faaet deres normale Udgang, Hjernen er ikke rede til at gaa i Arbejde. En halv Time mere eller mindre om Mor-

---

*) Da Ugebladets forrige Redaktør meget har ønsket denne Bog anmeldt i Ugebladet, er hans Anmeldelse ogsaa optaget her. Bogen er sikkert interessant; men dens Omraade falder noget udenfor Ugebladets sædvanlige Omraade.

genen kan derfor have mere at sige, end man ellers skulde tro. Vækkeuret er altsaa hygiejnisk set en Uting. . .«

»En god Søvn Lørdag Nat og saa Søndag; det er Helsebod for de mange smaa og større Skrammer, som Hverdagens Strid og Stræb har slaaet. Men Søndagen skal da være en virkelig Hviledag. Ikke en Dag, som kun byder paa andet Jag og anden Travlhed end de søgne Dage, men en Dag, som bringer baade et andet Indhold og en anden Maade at leve paa, en Dag, som bringer Hvilens Modtagelighed, Stilhedens Lydløshed, bringer Fredhelg over ens Sind og ens Hus og By, en fri Dag og en fredlyst Dag. Mer end nogen anden Del af Ugen skal man vogte over Søndag Morgen. Sagtmodig og med opladt Sind, som naar man gaar ind i en Kirke eller i en nysudsprungen Bøgeskov, skal man gaa ind til Søndagen. Man skal lade Aviserne ligge, man skal ikke styrte sig over noget, ikke fylde sit Sind med al Slags tilfældig Sjøv og Spektakel, ikke give sig i Trætte med nogen. Med varlig Omhu skal man tage imod Søndagen, den velsignede Hviles Dag«

Eller under Titlen *Fly det onde*: »Det onde i alle dets Skikkelser nedbryder Nervekraften. Det er helt ligefrem. I samme Mon, som man giver sig hen til det, der er ondt, bliver man veg, ræd, urolig, ophidset, forvirret. Det onde har til Endemaal altid det samme: Tomhed. Kun de stærkere Naturer kan en Tid lang udholde at leve i Ondskab, til sidst bliver ogsaa de rædselsslagne ved at se ind i deres Sjæls Tomhed. Men den, som allerede er nervesvag, taaler ikke engang at have det onde nær ind paa Livet af sig. Alene stadig Omgang med et enkelt løgnagtigt eller hjerteløst Menneske kan udpine hans Nervekraft.«

»Man skal derfor fly det onde, gaa af Vejen for det eller vende det Ryggen, alt som Tid og Lejlighed er til. Man styrker det gode i Verden ved at søge det, og man afkræfter det onde ved at sky det. Det er for det meste ikke de drabelige Hug, der undliver det onde og giver det gode Sejr, det er Menneskenes Gang til eller fra. Den, der for sin egen Skyld flyr det onde og søger Ly i det gode, er derfor alligevel med i den store, usynlige Strid mellem gode og onde Magter. Skandalebladene er ikke til længere, end Folk vil købe dem, Sladder dør ud, naar ingen vil høre den, Optøjer falder til Jorden, hvis der ingen Tilskuere er. Det gode skal have ens Øjne og ens Øren, ens Tanker og ens Arbejde, det onde skal intet have, det er den rette Deling for de fleste, især for de nervevege. At fælde Dragen som St. Jørgen er ikke Hvermands Sag.«

Nyd Livet hedder et af de smukkeste Kapitler. Men for ikke at misforstaas tilføjer Forf. straks: »Efter Sprøg-

brugen — som er slem til at afsløre — nyder man Livet, naar man hengiver sig til Fraadseri og Drukkenskab og et Overmaal af de saakaldte Forlystelser. Det er ikke det, jeg vil tilraade. Men man skal nyde det, som Dagen og Vejen fører med sig; man skal være villig til at nyde, have Vilje til at nyde, man skal nyde alt, som nydes kan, man skal udvinde Nydelse af enhver Ting, som ikke er af de onde og golde. . .«

Man kommer herved til at tænke paa Biskop *Keplers* smukke Bog *Mehr Freude*, hvori det hedder, at uden Glæde kan Mennesket ikke leve, og Menneskets alleroprindeligste Ret er derfor *Retten til Glæden*. Den kristne Kamp gælder jo ikke Glæden, men netop Glædens Fjender: Synden, det onde, det lave og urene. Kristendommens strenge Moral er ikke glædefjendtlig — saa lidt som Gartneren er rosenfjendtlig, naar han beskærer og beklipper Roserne.

Theologen og Medicineren kommer altsaa til samme Resultat, hver ud fra sit Synspunkt. Som Biskop *Kepler* saaledes fordrer ogsaa Dr. *Sadolin* et lyst Syn paa Livet. »Jorden har Jammer nok (siger sidstnævnte), til at man kan sænke sin Tanke deri hver Morgen og holde den i Kværstade, til man sover ind om Aftenen. Men i delte den menneskelige Usseldoms bundløse Dyb, hvor den stærke faafængt sætter sin Tankekraft til, har den nervevege intet at gøre. Det vil ikke sige, at han skal lukke Øjnene for andres Ulykke og kun pønse paa at hytte sig selv. . . Han skal tværtimod modarbejde dette Hang til Egoisme ved at være venlig, ved at vise Deltagelse praktisk og i Gerning. Men han skal holde sig til de nærliggende og overkommelige Opgaver. Og han skal trods nogen sky den »Verdenssmerte«, som ved sin altfor bredt favnende Almindelighed bliver daadløs og ved sin Følelsesstyrke fornemmes med noget af det selvtagne Martyriums Behag, som til syvende og sidst lader den søge Næring netop i Egenkærligheden.«

Ikke sandt, det er ikke lutter tørre hygiejniske Regler i streng medicinsk Forstand, men Forf. har sikkert ogsaa Ret i, at Uhelsens Aarsag »kan ligge paa det legemlige eller paa det sjælelige Livs Omraader, og den kan ligge godt gemt; det gælder da om at drage den frem for Lyset for om muligt at modvirke den.«

— Sproget eller rettere sagt enkelte Ord hist og her virker lidt ejendommeligt, mere eller mindre nydannede, men samtidig ogsaa prægnante og betegnende, som de i Reglen er.

F. Ronge.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. St. Josephssøstrenes Provincialforstanderinde, Moder *Geneviève*, besøger i denne Tid det fjerne Island. For de fjorten Søstre, som arbejder i Undervisningens og Sygeplejens Tjeneste paa den gamle nordiske Ø, er det sikkert en stor Glæde at have Besøg af deres afholdte overordnede.

Køge. I Følge de stedlige Blade afholdt den katolske Menighed i Køge i Gaar en Udflugt til Lellingskoven, hvor den bekendte Kunstmaler Mogens Ballin, Charlottenlund, holdt et interessant og begejstret Foredrag. Den oprindelige Tanke havde været, at Katholikerne fra Haslev, Holmegaard og Køge skulde have foretaget Udflugten i Fællesskab, men de første blev forhindrede i at møde som Følge af det stærke Regnskyl paa Morgenstunden. Vi kan supplere disse Meddelelser med, at Hr. Pastor Maurer indledede og sluttede den vellykkede lille Fest, som havde samlet 35 Mennesker, med nogle faa hjertelige Ord. Efter Mødet blev de tilstedeværende en Tidlang i Skoven, drak Kaffe og spadserede sammen, medens Ungdommen morede sig med forskellige Lege.

Fredericia. Torsdag d. 23. ds. Kl. 11 Aften ankom Hs. Højærværdighed Biskoppen fra Vejle til sin gamle Sogneby og modtoges paa Banegaarden af Sognepræsten og Forstanderskabet. Dagen derefter fejrede Biskoppen sin Navnedag, og det var vel næppe uden Grund, at hans Højærværdighed netop valgte dette minderige Sted til dens Højtideligholdelse, som han for 25 Aar siden forlod, og hvor han elsket og afholdt havde virket i henved 20 Aar Kl. 10 om Formiddagen overbragte Forstanderskabet Menighedens Lykønskning, hvorefter Børnene i Skolen med Sang og Deklamation frembar deres bedste Ønsker. I Søndags var der højtidelig Prælatmesse og Firmelse af 35 voksne og Børn. Skønt Biskoppen var lidt indisponeret paa Grund af Forkølelse, holdt han dog en begejstret Tale til de tilstedeværende, der fyldte Kirken til sidste Plads, og som med Glæde saa op til den høje statelige Skikkelse, der i biskoppeligt Skrud stod foran Altret. Sikkert var det Menighedens Ønske, at Gud maatte bevare den kære Overhyrde endnu i mange Aar, saa det ej var sidste Gang de saa deres elskede Biskop i deres Midte. I Mandags afholdtes Visitats i Skolen.

England. Tirsdag og Onsdag i denne Uge har været store Dage for Londons, ja for hele Englands Katholikker; thi den prægtige *Westminster* Domkirke er bleven indviet under stor Højtidelighed. Vi haaber i næste Nummer, at

tilvejebringe Muligheden for en Forsoning. Endnu er det ikke kommet til et diplomatisk Brud mellem Rom og Spanien, men Udsigten hertil er ikke fjern; den spanske Ministerpræsident synes ikke at ville vige tilbage herfor, skønt Følgen sikkert vil blive svære Forviklinger for Landet og Kongemagten. Den dybeste Aarsag til Striden er utvivlsomt Paavirkning fra Frankrig, hvis Ministerpræsident Briand synes at være den spanske Ministerpræsidents Forbilled.

Tyskland. Kejser *Wilhelm*, der synes at være en særlig Interesse for Benediktinerordenen, har i Maj skænket det bekendte Benediktinerabbedi i Beuron et overordentlig smukt Krucifix i Bronze, tre Meter højt, til Opstilling i Klosteret. Idet Kejseren i en egenhændig Haandskrivelse udtrykkelig gør opmærksom paa, at hans Gave skal være et Vidnesbyrd om hans Agtelse for og Paaskønnelse af Benediktinerne Gerning, fortsætter han: »Min Gave til eder er et Billede af ham, til hvem de, der tror som I, og de, der tror som jeg, ser op med samme Ærefrygt, saa sandt det jo er fra ham, Velsignelser uden Maal udbreder sig over hele Menneskeslægten. Gid dette Kors, oprejst i eders Kloster, maa blive en Kilde til rig Velsignelse, og gid det maa bringe de troende, som i ydmyg Bøn bøjer deres Knæ for det, Styrke og Trøst fra Himlen«.

Brevkasse. Ærede Hr. Redaktør! Da jeg i Ugebladets næstsidste Nummer læste et lille Brevkassesvar, hvortil en *Islandsven*, som jeg ikke kender, havde givet Anledning, fik jeg det Indtryk, at de gode islandske Helgener maaske ikke var videre kendte, selv blandt vore Katholikker her til Lands.

Jeg tillader mig derfor at gøre Dem opmærksom paa, at en af dem findes navngiven i vor *Fuldstændige Bønnebog* under den 23 Decbr. Det er den h. *Thorlak* (*Thorlákr Þórhallsson*), en meget hellig Mand, som fra 1178 til 1193 var en Pryd for Bispestædet *Skálholt*. Han var den sjette Biskop paa dette Bispestæde. I et Breviar, der blev trykt i Trondhjem i 1519 (*Breviarium Nidarosense*) staar hans Kirkebøn. Det er den Oration, som ellers bliver bedt paa en Kirkefaders og Kirkelærers Fest.

Foruden St. Torlak besad Island endnu den h. *Jón Ögmundurson*, en meget elskelig Helgen. Han var den første Biskop paa *Hólar* Bispestol, som han besteg i Aaret 1106. En tredje Helgen fra Sagaen hed *Gudmundur*.

Disse Helgener blev flere Aarhundreder igennem æret i og udenfor Island ligesom alle andre Helgener i den Tid. Deres Kanonisation gik ganske vist ikke for sig som nu til Dags, men saaledes som det var Skik og Brug dengang, nemlig gennem Folket og Landets øverste Gejstlighed, og den blev billiget i Rom.

Den store Biskop *Jón Arason* gik rigtignok helt modigt i Døden for sin Tro efter at have kæmpet for den i mange Aar med en ubøjelig Energi. Han er dog aldrig bleven æret som en Helgen, men snarere som en stor kirkelig og verdslig Høvding, Digter og Patriot.

Ærbødigt
En anden Islandsven.

kunne bringe en udførlig Beskrivelse af de sikkert storslaaede og gribende Festligheder.

— *Kristeligt Dagblad* af 29. Juni meddeler, at i Underhusets Møde i Gaar forelagde Ministerpræsident Asquith det behudede Lovforslag, hvorved den Erklæring, Kongen skal afgive ved sin Tronbestigelse, ændres. Efter Lovforslaget bekender Kongen sig ved Tronbestigelsen som trofast Medlem af den protestantiske reformerte Kirke og lover efter bedste Evne og i Overensstemmelse med Loven at drage Omsorg for en protestantisk Tronfølge. Efter at Asquith havde sluttet sig til hans Udtalelser, blev Lovforslaget vedtaget ved 1. Behandling med 383 St. mod 42. Meddelelsen synes at være lidt upaalidelig, saaledes kan »Asquith« ikke godt slutte sig til »Asquith«s Udtalelser, og Ordlyden af den kongelige Erklæring lyder heller ikke helt sandsynlig. Men Hovedsagen er jo overordentlig interessant, at der synes at skulle gøres Ende paa den for Katholikerne saa fornærmelige Erklæring, og forhaabentlig kan vi ogsaa om denne Sag give paalidelig Besked i næste Nummer.

Spanien. Dagbladene har i den sidste Tid bragt adskillige Artikler om de kirkelige Forhold i dette Land, mere eller mindre misvisende, men i Reglen fjendske mod den katholske Kirke. Det er altid, saa hedder det, Kirkens Intolerance og Pius X.s Uduelighed og daarlige Politik, som bringer Forvirring og Uro i det ene Land efter det andet, i Østrig, i Frankrig, nys i Tyskland og allersidst i Spanien. Og dog er det sikkert her som i Frankrig et hadefuldt og mægtigt Parti, der har sat Kirkens og Religionens Undergang som Nummer eet paa sit Program, der atter her rører sig og søger at naa sit ivrigt attraaede Maal. Man maa ikke tro, det er fromme, trosgrebne Protestanter, der sukker efter at faa Lov til offentlige Tilkendegivelser af deres Tro, og katholske Fanatikere, der, om muligt, ønsker at brænde alle Modstandere; men det er et fritænkerisksindet Ministerium, der aabenlyst overtræder de Vilkaar, der er fastsat i Overenskomsten mellem den spanske Stat og Pavestolen. Ministeren *Canalejas'* Optræden er saa meget mere forkastelig, som Vatikanet har erklæret sig villig til at forhandle med Spanien om Forandringer i Konkordatet i mere nymodens Retning men saa længe der ingen Forandringer er foretaget, forlanger den hellige Stol, at den Opfattelse af Konkordatet, der svarer baade til dettes Bogstav og Aand, og som hele Tiden har været eneraadende, ogsaa vedblivende skal være det. Kong Alfons XIII, hvis oprigtige kirkelige Sindelag er hævet over al Tvivl, er sikkert ilde berørt af den Tvist, som er opstaaet mellem hans Regering og Pavestolen; men han besidder næppe Myndighed nok til paa nogen afgørende Maade at

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at underkøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69° o. G. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jof. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presens Aare Betydning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og over andre gode Gerninger, dersom man ikke fortaar at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Pius X.

Meld Dem straks ind som Abonnent nu til Juli Kvartal!

Hjertelig Tak til de mange, der paa St. Hans Dag glædede mig ved Lykønsknings-Telegrammer og Breve.

P. t. Fredericia, d. 26. Juni 1910.

✠ Johannes von Euch,
Biskop.

St. Andreas Kollegium, Ordrup.

Lørdag den 2. Juli afsluttes Skoleaaret med en Takkegudstjeneste i Kirken Kl. 8^{3/4} (i Tilslutning til Skolemessen Kl. 8^{1/4}) og med Translokation og Præmieuddeling i Festsalen Kl. 10. Ved denne Højtidelighed er Elevernes Forældre og Skolens øvrige Venner hjerteligt velkomne. — Det ny Skoleaar begynder **Torsdag den 25. August Kl. 9.** Ny Elever bedes indmeldt inden Begyndelsen af August Maaned. Indmeldelse kan ske daglig, sikrest fra 5^{1/2} til 7^{1/2} Efterm.

St. Knuds Skole (Stenosgade 4)

holder Aarsafslutning **Mandag d. 4. Juli** med Takkegudstjeneste i Jesu-Hjerte-Kirke Kl. 8^{3/4}, Klasseeksamen Kl. 9^{1/2}—11, Sangopvisning og Præmieuddeling Kl. 11^{1/4}. — Det nye Skoleaar begynder **Tirsdag d. 23. August.**

K.U.F. Katholsk Ungdoms-Forbund deltager i Ungdomsværnets Friluftsmøde i Dyrehaven **Søndag den 3. Juli Kl. 3^{3/4}.** Udflugten til Køge finder Sted **Søndag den 17de Juli.** Nærmere Program følger.

Unios Cykleudflugt til **Amager Søndag d. 10. Juli.** Deltagerne samles efter Højmessen Kl. 10 i St. Anna Kirke, Sundby, og kører til **Kastruplund**, hvor den medbragte Frokost nydes. Herfra gaar Turen videre til **Dragør** og efter et kort Ophold her til **Kongelunden.**

Turen er ikke anstrengende, og besøgende er velkomne.

Sangbog for Ungdomsforeninger. Da en saadan paatænkes udgivet af **Ungdomsværnet** og **Ansgariusforeningen**, bedes de, der maatte have særlige Ønsker om en eller anden bestemt Sangs Optagelse, om at sende Meddelelse i Løbet af 14 Dage til cand. mag. Kejser, Ordrupsvej 53, Charlottenlund.

Litteratur. Muus, C. A. H.: Aabent Brev til Kristne i Landet. 1882. 25 Øre.

Mariakongregationen for Mænd

holder Fælleskommunion **Søndag den 3. Juli** (Marias Besøgelse) i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8^{1/2}

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 3. Juli. 7. Søndag efter Pintse. **Marias Besøgelse.** (I de stille Messer: Jesu kostbare Blod.) — **M. 4.,** Oktavdag. — **Ti. 5.,** Antonius Maria Zaccaria, Bekender. — **O. 6.,** Oktav af Petrus og Paulus. — **To. 7.,** Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekendere. — **F. 8.,** Elisabeth af Portugal, Enke. (Sunniva). **L. 9.,** Martyrerne i Gorkum.

Søndag d. 10. Juli. 8. Søndag efter Pintse. (*Kong Knud den Helliges Død*).

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 7³/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₄); Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastelvej).....	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej).....	» 7 ¹ / ₂	» 9 ¹ / ₂	» 7
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5) ..	» -	» 10	» -
Glorup.....	» 9	» -	» -
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade).....	» 8	» 10	polsk » -
Næstved (Præslø Landevej).....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)...	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 9	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10	» 5
Assens (Østergade 11) een Gang om Maaneden	» 10.		

Friluftsmøde.

Ungdomsværnet indbyder de unge med deres Forældre eller Værger samt alle Venner af Ungdomssagen til et Møde i Dyrehaven Søndag den 3die Juli (altsaa denne Søndag) Kl. 3³/₄. Mødet afholdes som sidst tæt ved Posemandens Hus (Røde Port ved Ermelunden). Forfatteren **Johannes Jørgensen** vil holde Tale. Efter Mødet spises det medbragte Smørrebrød sammen.

Andagten i St. Andreaskirken er Kl. 7.

I Tilfælde af ugunstigt Vejr afholdes Mødet i Restaurationen paa Fortunen.

NB. Mødestedet naas lettest, enten ved at man tager med Sporvogn (Linie 14) eller Jernbane til Charlottenlund og derfra gaar forbi Kollegiet til Ordrup Krat, eller ved at man kører med Sporvogn (Linie 15), saa langt denne gaar, og ad Ellensvej vandrer ind i Ordrupkrat. Ved Posemandens Hus vil der være udstillet Vagtposter til at vise Vej.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 28.

Søndag den 10. Juli.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Er Socialisme Frihed eller Tyranni? — Kirkehistoriske Bemærkninger I. — Helsingørs Kloster. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Helsingør. Holland. England. — Bekendtgørelser. — Omslag. Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

35.

Den største Klogskab.

Søndagens Evangelium er Herrens Lignelse om den utro Husfoged, der skulde sættes fra sin betroede Stilling og derfor sammenkaldte sin Herres Skyldnere og nedsatte deres Gældsbreve, for at han derved kunde skaffe sig Venner, der vilde tage godt imod ham, naar hans Herre havde jaget ham bort. Og Herren, som bliver bedraget, roser sin utro Foged, fordi han saa snildt havde forstaaet at sørge for sig selv.

Der er mange, som finder, at dette er en »underlig« Lignelse, som der ikke er megen Lærdom at faa ud af. Dog er den slet ikke saa underlig, den er, som alle Herrens Lignelser, baade god og saa umaadelig praktisk. Den er lige grebet ud af Livet, den er maaske endog en Genfortælling af en Begivenhed, der nys havde tildraget sig, og som adskillige af Tilhørerne kendte. Og alle kunde

forstaa og maatte indrømme, at hvad man end kunde sige om denne Forvalter, saa kunde man ikke beskyldte ham for at have været dum.

Og det er det Punkt, Jesus vil have sine Tilhørere til at forstaa og derefter de troende til alle Tider. De jordiske Ting, fremfor alt Rigdom, har deres store Farer, overfor dem kan ingen være for klog. Den utro Forvalter skaffede sig ved sin uretfærdige Benyttelse af jordisk Gods jordiske Venner, Jesu Disciple skal efterligne ham — skal skaffe sig evige Venner i Guds Rige ved de jordiske Gaver.

I en anden Lignelse — om den rige Bonde — viser vor guddommelige Frelser os, hvor upaalidelig en Besiddelse Rigdom er. I det Øjeblik, vi glæder os over at have samlet jordisk Gods til Overflod, bliver vi maaske kaldet bort fra det alt sammen, og vi finder, vi har været Daarer, hvis det jordiske Gods har været vor eneste »Skat«. Og St. Paulus siger om Rigdom og verdsligt Gods (I. Tim. 6, 7): »Vi have intet bragt med til Verden, derfor kunne vi heller intet tage med ud af den.« Det er ganske rigtigt — naar vi ikke lærer Klogskab af den utro Forvalter. Thi der er rigtignok en Maade, hvorpaa denne Verdens Gods — og alle har noget, lidt eller meget deraf — kan tages med ud af denne Verden, naar det nemlig bruges til noget mere end til at tilfredsstille de timelige Fornødenheder, naar det bruges i Næstekærlighedens, i Guds Riges Tjeneste, naar det med eet Ord omsættes til evige Værdier.

Og vi skal lære en anden, overmaade vigtig Ting af den utro Forvalter, det er at benytte det belejlige Øjeblik. Havde han ventet maaske blot een Dag, havde han ikke kunnet øve sine Bedragerier — venter vi med at bruge »Uretfærdighedens Mammon«, bliver det maaske for silde for os; ingen ved, naar han »bliver sat fra Husholdningen«, naar hans Tid er gaaet til Ende. Og endnu flere Ting var der sikkert at lære af hin Husfoged. Men tydeligt er det, at det er ingen »underlig« Lignelse, som lyder til os paa denne Søndag, men en god Lignelse; thi den giver os, hvad vi trænger til at høre.

Catholicus.

Er Socialisme Frihed eller Tyranni?

Et Foredrag
af

Pater *Bernard Vaughan*.

(Fortsat 4).

Men lad mig nu gaa over til min tredje Anklage mod Socialismen. Jeg har gemt den til sidst, fordi det er den værste og mest skæbnesvangre Beskyldning. Jeg sigter til dens Stilling overfor alle Spørgsmaal, der angaar den kristne Moral og *Religion*. Ingen, antager jeg, vil nægte, at Kristendommens betydningsfuldeste Særpræg er dens klare, bestemte Lære om et tilkommende, evigt Liv. Denne Tro paa et evigt Liv bidrog ikke lidt til Kristendommens endelige Sejr over Hedenskabet.

Hedenskabet var, som man ved, en Religion for denne Verden, en Sansernes Religion, en Religion, som gav alle Lyster og Sanser frie Tøjler, og som førte sine Tilhængere ned i Ødelæggelsernes Afgrund. Hedenskabet lærte Menneskene at faa saa meget som muligt ud af denne Verden, da den tilkommende Verden, om der overhovedet fandtes nogen, var ubestemt, skyggeagtig, ganske usikker.

Men Hedenskabet spillede fallit. Det kunde ikke gøre Mennesker tilfredse, endnu mindre lykkelige. Hedningens Klageskrig var endnu mere fortvivlet end Prædikerens Klageskrig i den gamle Pagt. »Forfængelighedens Forfængelighed.« Hedningeverdenen laa for Døden af moralsk Fordærvelse, da Christus traadte frem, stod ved dens Dødsseng, aandede nyt Liv ind i den, beskikkede den en ny Mission og viste den Vejen til det evige Hjem. Da faldt Skællene fra den gamle, hedenske Verdens Øjne, da lovede den at tage sit Kors op og følge Frelseren efter, da fandt den sin Lykke, ikke paa denne Jord, hvor den hidtil havde fundet den, men i en hinsides Verden, hvor alle Taarer skal blive tørret af, og hvor »Sorg og Død skal ikke være mere«. Snart i to Tusinde Aar har nu Christi Lære øvet sin Indflydelse rundt om i Verden, og

den Kristne ikke blot tror, men ved, at hvis han blot vil bie, vil Gud gøre alle Ting rette og skænke ham evigt Liv.

Der er nogle enkelte Socialister, som intet har at indvende mod dette Livssyn. Men Flertallet af de ledende Socialister staar ikke paa det Standpunkt, de fordømmer Kristendommen som en afskyelig Løgn. De hævder, at Socialismen bør være Menneskenes Religion, at vor Bestemmelse i Livet er at finde Lykken her, og at man ikke finder den nogetsteds, hvis man ikke finder den i Socialismen. Der findes endog de moderne Socialister, der fortolker Kristendommen i socialistisk Forstand og paastaar, at selve Frelseren var, ikke blot en ren social Reformator, men endogsaa den første, store Socialistfører.

De mere ærlige og klartsynede Socialister indrømmer derimod, at der aldrig kan sluttes Vaabenstilstand mellem Socialismen og Kristendommen. »Det er den eneste Religion,« hedder det hos en socialistisk Forfatter, »som vover at byde Socialismen Trods som en virkelig Rival og Fjende, og det er derfor ogsaa den eneste, som Socialismen anser det for nødvendigt stadig og energisk at bekæmpe.« »Socialisme,« hedder det andre Steder, »udspringer af den Erkendelse, at Menneskeslægtens eneste Fordring og Ønske er Lykke i dette Liv. Socialismen vil derfor indtage Religionens Plads i det menneskelige Liv, fordi den ønsker at skaffe Menneskeslægten Lykke og Salighed i et jordisk Paradis uden at henvise den til et hinsides, hvis Tilværelse oven i Købet er højst tvivlsom.«

Men naar vi gaar over til den Litteratur, som nærmest er bestemt for de menige Socialisters Rækker, støder vi Gang efter Gang paa de mest oprørende Bespottelser mod Gud, mod hans Salvende og mod hans Kirke, ja mod alt, hvad helligt er. »Jeg holder paa Fornuften,« udraaber en Socialist, »og giver Afkald paa Troen, jeg foretrækker Udviklingslæren for Aabenbaringen, Jorden for Himlen, jeg tror paa Menneskeheden og paa den helligste Treenighed af alle, paa Treenigheden, der bestaar af Mand, Kvinde og Barn.« Denne samme Forfatter forsikrer os om, at i en virkelig menneskelig og civiliseret Nation skal der ikke findes Fattigdom, Uvidenhed, Forbrydelse, Krig, Misundelse, Begærlighed, Stolthed eller nogen Last; men saaledes kom-

mer intet Folk til at se ud, forsikrer han os, saa længe det holder fast ved den kristne Religion.

Ved hvilke Midler Socialismen vil frembringe Kærlighed, som er »Fuldkommenhedens Baand«, som er det højeste Udtryk for det ideale Forhold mellem Mennesker, uden at tage Religionen til Hjælp, kan jeg selvfølgelig ikke sige. Min Erfaring gaar ud paa, at man kun kan høste, hvad man har saaet, og ligesaa lidt som man kan samle Druer af Torne og Figen af Tidsler, kan følgelig Socialisterne indhøste alle Dyders Druer og Figen i Samfundet, naar de kun har saaet Klinte. At man vil have, vi skal tro, at Menneskenes Lidenskaber vil blive tæmmet, saa snart Socialismen har løst Religionens hæmmende Baand, er lige saa urimeligt, som at vi skulde vente, at de zoologiske Haver blev søgte Forlystelsessteder, naar blot Løver, Tigre og Leoparder fik Lov til at spadserere frit om derinde.

Skal man dømme efter den Maade, hvorpaa Socialisterne taler om Menneskeslægten, skulde man tro, at de var skabt i den oprindelige Retfærdigheds Tilstand og aldrig havde følt Vilddyrsinstinkterne i deres eget Bryst, hvilke ellers selv de bedste Mennesker med Skam og Smerte fornemmer ikke er uddød hos dem endnu.

Den rene og skære Socialisme er ikke bedre i Stand til at opdrage den skønne menneskelige Familie, saa levende skildret af dens Forsvarere, end Klimaet alene kan frembringe søde og sjældne Frugter. Lad mig illustrere, hvad jeg mener, ved en lille Historie. For ikke længe siden var der en Mand fra Florida paa Besøg her hjemme og fortalte en af vore Landsmænd om den vidunderlige Frugt, han avlede hjemme. »Vore Bananer«, sagde han, »er ofte halvanden Fod lange.« »Men hvad kan Grunden dog være til saadan usædvanlig Størrelse?« spurgte vor forbavsede Landsmand. »Det er blot Klimaet,« svarede Manden fra Florida.

»Avler De andet, der er lige saa vidunderligt?«

»Ja vist, jeg tror, at nogle af vore Ferskenes har en Omkreds af to til tre Fod, og jeg har set et enkelt Græskar, som dækkede over flere Tusinde Kvadratalen.«

»Forunderligt!« udbrød vor Landsmand, »hvad kan dog Grunden være dertil?«

»Det er ogsaa Klimaet.«

»Og hvorledes gror Druerne derovre?«

»Druerne gror kun nogenlunde godt. Somme Tider skal der en hel Klase til et eneste Anker Portvin.«

»Og hvorledes forklarer De det?«

»Det er ogsaa Klimaets Skyld.«

»Men kan De ikke fortælle mig noget endnu mere forunderligt?« spurgte vor indskrænkede Landsmand.

»Jo,« svarede Amerikaneren, »det mest forbavsende er maaske, at fra min Lejlighed, som er paa fyrretyvende Sal, kan jeg i godt Vejr have Udsigt til, praktisk talt, den hele Verden.«

»Hvor De maa have en vældig Elevator for at naa op til saadan Højde!«

»Men jeg behøver slet ingen Elevator for at komme derop.«

»Ja, men hvordan i al Verden kommer De da saa højt op?«

»Aa, jeg klatrer derop.«

Socialisterne kan, ligesom vor Ven fra Florida, holde lange Foredrag om alle de Vidundere, som skal aabenbares for Folket, naar de faar Magten; men skal Folket nogensinde naa saa vidt, som Socialismen spaar, vil det ikke være det System, som løfter det saa højt. Nej, Folk maa klatre derop, og alt, hvad vi kan gøre, er at skaffe en Trappe til Veje, der naar højt op til alle de gyldne Idealer. Deri er vi alle lige, at vi ved given Lejlighed kan klatre derop, men der bliver ikke Tale om megen Klatren, naar man skal undvære Religionens Støttestav.

Lad os et Øjeblik vende os fra Socialisternes Drømmerier for at høre, hvad praktiske Mænd som Guizot og Washington har at sige om en Stat uden Religion.

»Forstandsudvikling,« siger Guizot, »er udmærket, naar den er forbundet med moralsk og religiøs Udvikling, men naar den staar alene, bliver den en Kilde til Stolthed, Ulydighed, Egoisme og følgelig en virkelig Samfundsfare.«

Og hør, hvad George Washington siger om det samme Emne: »Religion og Moral er uundværlige Hjælpemidler til at opnaa Samfundsykke. Og den Mand vilde forgæves kræve Navn af Patriot, som arbejdede paa at omstyrte

disse store Piller for Menneskenes Lykke, disse faste Støtter for Borgernes Pligter.

Og endnu en Mand maa jeg have Lov til at føre frem for eder, et af de klareste Hoveder og en af største Intel-ligenser, Verden nogensinde har set, ikke en Kristen, men en Hedning, den store Aristoteles. »Denne Samfundsord-ning tager sig godt ud paa Grund af sit menneskekærlige Ydre. Ikke saa snart hører Folk om den, før de antager den under stor Forventning om alt det gode, der skal spire frem af den, især hvis dens Forkyndere drager til Felts mod alt det onde, der klæber ved de allerede bestaaende Institutioner. Dog kommer ikke det onde deraf, at Mennesker ikke ejer alt i Fællesskab, men af Menneskenaturens for-dærvede Tilstand. For Erfaringen lærer os, at Stridigheder langt lettere opstaar, hvor Mennesker lever i Ejendoms-fællesskab, end hvor enhver har sin Ejendom for sig selv. Den Ordning, der er foreslaaet, synes nærmest at være umulig.«

Derfor kan jeg ikke give nogen af de to Former af Socialismen min Tilslutning, hverken den, som holder paa, at de nuværende Samfundsforhold langsomt skal udvikles i socialistisk Retning, eller den, som forlanger en revolutionær Omdannelse af det hele Samfund. Jeg kan kun over dem begge fælde samme Dom, som en Jernbanebetjent fældede over de to store Hoteller i sin Fødeby. Det var en rejsende, som kom til en By i Nord-Irland og spurgte en Betjent paa Jernbanestationen, hvor Byens bedste Hotel laa. »Her er to store Hoteller i Byen,« fik den rej-sende til Svar. »Ja, men hvad for et er det bedste?« »Det ved jeg virkelig ikke, men jeg kan fortælle Dem, at hvilket af de to, De end tager ind paa, vilde De ønske, De havde taget ind paa det andet. Jeg tror, naar jeg skal sige Sandheden, at de er lige slemme begge to.« — Men det er ogsaa min Dom baade om Udviklings og Revo-lutionens Socialisme.

(Fortsættes).

Kirkehistoriske Bemærkninger.

I.

Der findes her til Lands en Del nydeligt udstyrede, mere eller mindre populært skrevne Folke- og Kirkehistorier. Og der er ingen Tvivl om, at de læses ivrigt, navnlig i Højskolekredse.

Men vi Katholikker, der først nu skal skabe os en Position her i Folket, vi kan ikke altid med Glæde følge med ved Læsning af disse Historiebøger. Ja, vi synes, det er utroligt, hvad der tit kan bydes under Navn af »historisk Sandhed«, og vi ser, hvor høj en Mur af Misforstaaelser der er bygget omkring vor h. Kirke i Aarhundredernes Løb.

»Opfattelser« eller »Synspunkter« er det nu heller ikke altid saa let at rette paa. De gaar jo frem af en lang Undervisning og af det Milieu, vedkommende lever i. Men de enkelte Kendsgerninger, i Særdeleshed de, der er omstraaede af hele den moderne Forsknings Lys — dem kunde man da med Rette ønske at se fremstillede paa korrekt Maade!

Foran mig ligger den bekendte *Fabricius'* Kirkehistorie. Maaske vil det interessere Ugebladets Læsere at se nogle Eksempler paa omtalte Fremstillingsmethode. Det hænder jo saa tit, at man i Samtale med anderledes troende fører ind paa Historiens Omraade.

Jeg tager paa maa og faa enkelte Afhandlinger og Udtalelser af denne saa populære Kirkehistorie af A. Fabricius, 3die Udgave. Selvfølgelig er »Afladshandelen« for Fabricius en kærkommen Anledning til at fordømme »Pavekirken«. »Pave Leo lod sælge Aflad rundt om i Kristenheden osv.« Saaledes begynder hans Beskrivelse af Luthers Optræden. »Det var ikke blot forbigangne, men og tilkommende Synder, man vilde begaa, hvorfor man kunde købe Forladelse. Det sidste bekom dog Tetzels ilde.« Disse selvsamme Ord staar Side 13, 2den Del!! Og maaske for at illustrere denne Visdom sætter Fabricius ved Siden af et Helse-Billede af et »Afladsbrev«, der ikke er et »Afladsbrev«!! —

I Virkeligheden aner altsaa den populære Historieskriver, hverken hvad Aflad overhovedet er, eller hvad Pave Leo X's Indulgens- og Fuldmagtsbreve fra den Gang indeholdt, eller hvorledes saadant et »Afladsbrev« ser ud. Thi det *ovennævnte Billede er slet intet paveligt Afladsbrev eller en officiel kirkelig Kundgørelse*, men et grovt Træsnit fra Bogtrykkerkunstens Begyndelse. Det forestiller Frelseren og Lidelses-Instrumenterne, og nedenfor findes en lille Bøn med en Forjættelse om »saa megen Aflad, som Jesus har Vunder« — er altsaa et af de mange folkelige Billeder, som udbredtes uden kirkelig Godkendelse, maaske af rejsende Købmænd og andre. Men har da Kirken slet ikke solgt Aflad?

Nej, Kirken har ligesaalidt solgt Aflad, som f. Eks. Universitetet sælger en Doktor-Værdighed, fordi vedkommende maaske skal betale lidt for Diplomet's kalligrafiske Udfærdigelse. Almissen var den Gang som altid kun en Betingelse for velstaaende — ikke for mindre bemidlede — for under Overholdelse af de selvfølgelige religiøse Forpligtelser at vinde denne Aflad. Desuden var der udstedt en⁵Del Fuldmagter for Skriftefædrene, som de kunde bruge, ikke for Almæssens Skyld, men paa Grund af den Anger, Syndsbekendelse og Bod, som den, der havde modtaget et Indulgensbrev, viste i Skriftestolen. Det er noget helt andet! Men har der ikke været Misbrug? Jo vist har der — men er Misbrug en Grund til at afskaffe det virkelige gode, der misbruges? Da skulde vi helst afskaffe Rigsdagen og Friheden og alle Love med det samme!

Det er ganske utroligt, hvor dybt denne Aflads-Saga sidder i Protestanternes Historiekendskab! En Gang sammenlignede en ældre protestantisk Skolelærer og en katolsk Præst deres Gager. Møn det viste sig, at Præstens Gage var langt mindre. »Aa pyt,« svarede Skolelæreren, »De, Hr. Pastor, kan sagtens! De behøver jo kun at sælge mere Aflad, saa har De igen Pengel« Vel at mærke blev denne Udtalelse fremført for ramme Alvor, og Overraskelsen var stor, da Skolelæreren fik nærmere Oplysning. —

Næste Gang endnu lidt mere om den populære Historieskrivning.

Helsingørs Kloster.

Selskabet for dansk Kirkehistorie holdt den 29. Juni Møde i Helsingørs smukke gamle Kloster, ved hvilken Lejlighed Hr. cand. mag. Vilh. Lorenzen holdt et meget interessant Foredrag om Klosteret. Vi gengiver her Hovedindholdet af det efter Bladet *Nordsjælland* af 30. Juni.

Den Bygning, som her rejser sig stor og mægtig med sine røde Mure og røde Tage, med sine fire sammenbyggede Fløje, gør paa Beskueren Indtryk af noget lunt og hyggeligt, af noget solidt, sikkert og skærmende. Denne Sal, hvori vi belinder os, Poul Laxmands Sal, er en af Bygningens smukkeste med dens morsomme, udhuggede Hoveder og med dens Vaabenmærker fra henfarne, adelige Slægter. Vi er paa et historisk Sted. Disse Mure er opført af et Munkesamfund, Karmeliterne eller Hvidebrødrene, komne til Helsingør 1430, paa Erik af Pommerns Initiativ. De fik Lov til at indsamle Penge, og for de Penge, de saaledes fik mellem Hænder, slog de sig ned her paa dette Sted og begyndte at bygge Klosterets nordlige Fløj, og der er i den nu restaurerede Fløj tydelige Rester af den oprindelige. De mellem denne nordre Fløj og Kirken liggende andre Fløje har sikkert oprindelig været opført af lettere Materiale, men Fundamenterne af dem er fundet ved den sidste Restauration som værende dem, de nuværende Fløje er byggede paa. Naar den nordre Fløj straks blev bygget som et solidt Stenhus, saa var det, fordi Munkene der har haft deres Køkken, Spisesal, Vaskerum osv., og som de ved en solid Bygning vilde skærme mod Brandfare. Dette kender man ogsaa andelsteds fra. Medens Munkene havde levet af Tiggeri, kom der et Øjeblik, hvor de fik en Kapital mellem Hænder. Det ser ud, som om Klostret har været ret anset, som om Adelen syntes godt om Munkene og støttede dem med ret betydelige Summer.

For disse Midler har Munkene saa bygget de to Fløje, der forbinder Kirken med den nordre Fløj. De byggede et af de største og smukkeste Klostre, vi har haft i Danmark. Det, vi nu ser, er bygget i Aarene 1480—1490, i Kong Hans' første Tid. Materialet er det gamle Nationalmateriale, de store røde Mursten, medens der fra Sverige er hentet Sandsten til at pynte med.

De har ikke haft vanskeligt ved at faa Arbejdere. Helsingørs Borgere har elsket at opføre Stenhuse, og endnu den Dag i Dag finder vi omkring i Byen spredt mange af disse Stenhuse, der minder om Klostret.

Men Munkene har været Bygherrer, de har selv bestemt, hvorledes Huset skulde indrettes, og overladt Haandværkerne Detaillerne. De har bestemt, at de 3 Fløje skulde slutte sig til Kirken med en Udlænge mod Nord, som vi endnu ser den. Det giver en fast Bygningsmaade. Den store Kirke, der rager op

over de lavere Fløje, holder ligesom fast paa det hele. Havde alle 4 Fløje været ens, var det let kommen til at se lidt kedeligt ud. Prioren og hans Munke har forlangt Klostergaarden forsynet med en Omgang, en Buegang, den saakaldte Munkegang. Det er ganske mærkeligt under vort delvis barske, delvis foranderlige Klima at træffe denne aabne Gang. Den stammer aabenbart fra Grækere og Romere, Motivet til den er hentet fra Syden. Motivet er ikke alene interessant, fordi det er gammelt, men det er udmærket smukt. Den gør Gaarden ret enestaaende. Naar man vandrer i den og kaster Blikket ud mellem Buerne, vil man bemærke, hvorledes der stadig for Øjet viser sig ny, vekslende Flader, hvorledes Mure og Tag skifter i ny og fængslende Belysning. Denne Munkegang er her bevaret bedre og i større Udstrækning end i noget andet dansk Kloster. Der er en mærkelig Enhed over det hele. Dette skyldes, at alt er bygget af samme Materiale; de smukke røde Sten, Tagets røde Tegl virker, hvad enten vi ser dem i Solskin eller Graavejr, paa Sindet, saaledes at der gives os et ensartet Helhedsindtryk. Baade Kirke og Kloster er bygget i samme smagsfulde Spidsbuestil. Man vil maaske straks synes, at Kirken ikke er i samme Stil som Klosteret, men den er det ikke desto mindre. Kirken er treskibet, som de store Domkirker, men den har intet Tværskib; det store Rum træder straks frem i hele sit Omfang. Denne treskibede Form giver en Rigdom af Indtryk, som ikke andre Kirker har. Gaar man inde i et af Sideskibene og kaster Blikket ud i Hovedskibet, saa vil man, ligesom Tilfældet var i Munkegangen, bemærke, hvorledes Billedet stadig forandrer sig, hvorledes det skifter, hvorledes Fladerne forskyder sig. Hvælvingerne og Pillerne er ganske som i Klostergaarden. Naar Kirkerummet gør et højt og luftigt Indtryk, saa skyldes det den gothiske Stil. Kirken har været Hovedbygningen. Vi ser jo, hvorledes flere Døre fra den fører ud i Gangen, Døre, Munkene benyttede, naar de gik til og fra Messe. De tre Fløje var bestemt for Prioren og hans 10—12 Munkes daglige Opholdsrum. Indgangen har været ved Kirken, hvor den ogsaa nu findes. Pillesalen ved denne Indgang i Vestfløjen (mod St. Annægade) har rimeligvis været en Slags Modtagelsessal for Prioren. Her kom jo mange Folk, ogsaa fornemme Folk, og Folk langevejs fra for at tale med ham. Munkene har boet under beskednere Forhold, hver havde sin Celle, men det var smaa, beskedne Rum. Disse Munkeceller har vistnok været i andet Stokværk og oven over Klostergangen. Der er intet tilbage af, hvor de har været, hvad der ikke er saa underligt, da de sikkert har været begrænset af let flyttelige Skillerum. Men foruden til Prioren og Munkene har der ogsaa været afgivet Plads til Novicer og til Lægbrødre, der, uden at være indtraadt i Ordenen, gik Brødrene til Haande. De havde dernæst et Rum, der gav Udtryk for det, der var fælles for dem. I denne Sal (Poul Laxmands), Munkenes Kapitelsal, samledes de ved højtidelige Lejligheder, hvor Prioren førte Ordet. Det var deres

Festsal, hvor der raadsloges. Her, hvor de smukkeste Hvælvinger er, har Klosterets aandelige Midtpunkt været. Spisesalen (Refektoriet) har været i Nordfløjen. Det er en stor Sal med fladt Loft, smykket ved Loftet med Kalkmalerier. Der har ogsaa Køkken og Fadebur liggel. Munkenes fælles Sovesal har været i 2. Stokværk, rimeligvis i Østfløjen. Men saa har der været i dette Kloster, hvad der ikke har været i andre Klostre, nemlig en Skole i stor Stil, et Slags Universitet, hvor man har kunnet uddanne sig i gejstlige Studier. Der har været krævet Plads for Folk, som kom hertil for at drive disse Studier. Man kan tænke sig, at den anden store Pillesal i Vestfløjen har været anvendt til Høresal, Foredragssal. I Forbindelse med denne Høresal har staaet et Bibliothek. Bøger var den Gang en kostbar Ting. Derfor ser vi, hvorledes Munkene altid stillede deres Bibliotheker op i solide Rum, helst i andet Stokværk for at bevare dem for Fugtighed, og det er da rimeligt, at Klosterets Bibliothek har været paa 2. Stokværk i den østre Fløj. Salen her er ogsaa smukt dekoreret med lette, muntre Billeder i Kalkmaleri, og her har været Læsesal, hvor Munkene og de studerende har gransket Bøgerne under deres Studeringer.

Selv om et Lokale i denne Skildring skulde have faaet fejl Etikette, saa vil Skildringen dog utvivlsomt passe i dens store Helhed.

Et broget Liv har udfoldet sig indenfor disse Mure, mange Folk er kommet hertil fra andre Egne. Der har her været et Kulturcenter.

Men mærkeligt er det at se, at da Reformationen kom og væltede Munkeordnerne over Ende, forsvandt ogsaa den Bygningskultur, som Klosteret repræsenterer. Den efterlod sig intet Spor. Reformationen afsluttede ogsaa brat det Arbejde, der gjordes indenfor disse Mure. Altfor meget ramlede sammen ved Reformationen.

Men Bygningen staar. Selv om det Liv, der levedes her, ikke er mere, staar disse Mure som Minde om vore Forfædre og deres Tid. Den er et Vidnesbyrd om Forbindelse med det forbigangne i vor Nations Liv. Derfor skal vi hæge om denne Bygning, fordi den knytter os til vore Fædres Liv og Gerning.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den højærværdigste *Biskop* vendte i Slutningen af Juni tilbage til Hovedstaden fra sin Firmelse-rejse til Jylland. Hs. Højærværdighed tager dog allerede atter bort i denne Uges Begyndelse, da det er hans Agt

at meddele Firmelsens Sakramente i Glorup Slots Kapel den 12. Juli og i Svendborg Sognekirke den 17. Juli.

— *Varden* bringer i sit Nummer af 3. Juli en overordentlig interessant Skildring af den katholske Kirkes Stilling i Tyrkiet, hvor den franske Stat stadig væk understøtter de religiøse Skoler, medens den i Fædrelandet fører en vanvittig Kamp mod disse. *Alf. Ingebrect* har i samme Nummer skrevet et nydeligt Digt »Munken«.

— *St. Knuds Skoles* Aarsafslutning fandt Sted i Mandags d. 4. Juli. Skolen holdt i Aar for anden Gang Mellemskoleeksamen, hvilken de dertil indstillede 6 Elever bestod med gennemgaaende meget gode Resultater. Selve Afslutningshøjtideligheden begyndte med en Takkegudstjeneste i Jesu-Hjertekirke, derefter fulgte 1½ Times Klasseeksamen og endelig Sangopvisning. Der opførtes foruden nogle Smaasange for de forskellige Hold den fra Skolekomedien kendte Kantate *St. Knuds Død*, hvorved Eleverne med deres friske Stemmer indlagde sig megen Ære. Opvisningen og Præmieuddelingen overværedes af Hs. Højærværdighed Biskop Johannes v. Euch, der rettede hjertelige og opmuntrende Ord til Eleverne og de talrige tilstedeværende og ytrede sin Glæde over Skolens Præstationer og stadige Fremgang.

Ordrup. Den store Sal paa St. Andreas Kollegium var fyldt til sidste Plads ved Skoleaarets højtidelige Afslutning Lørdag d. 2. Juli. Skolens Bestyrer, Hr. Pastor *Günther*, holdt et fængslende Foredrag om Vigtigheden af at udvikle Viljeslivet hos Børnene i god Retning som det ypperste Middel til Ordens og Disciplins Fremme baade i Skole- og Menneskelivet. Derefter uddelte Kollegiets Rektor, Hr. Pastor *Hausmann*, Præmier til de flittige og dygtige Elever og Eksamensbeviser til alle dem, der havde taget en afsluttende Eksamen. 4 Elever havde taget Studentereksamen, 6 Realeksamen og 17 Mellemskoleeksamen, deraf ikke saa faa med særdeles tilfredsstillende Resultat. Skolen har i det nu afsluttede Aar været søgt af 194 Elever.

— Under samme Overskrift er det vel rimeligst at give et Referat af det i Dyrehaven, nær Posemandens Hus, Søndag d. 3. Juli afholdte katholske *Friluftsmøde*. Det var Hr. Johs. Jørgensen, som havde lovet at holde Foredrag, og den Omstændighed i Forening med det gode Vejr havde lokket mindst to Hundrede Mennesker ud i Skoven til Møde. Desværre begyndte det ved 4-Tiden, da Mødet skulde være, at regne en lille Smule, men det hørte op; og først da Mødet var til Ende, tog Regnen mere fat. Hr. Pastor Evers, Ordrups Sognepræst, aabnede Mødet med en Hilsen fra Pastor *Günther*, som paa Grund af Eksercitier var forhindret i at møde, hvorpaa han i hjertelige

Ord bød alle velkommen og udtalte sin Glæde over den ny Bevægelse, der var ved at udbrede sig blandt danske Katholikker, en Bevægelse, der forhaabentligvis vilde bringe Vækst og Fremgang i det aandelige Liv. Derefter holdt Hr. Johs. Jørgensen et meget fængslende Foredrag om den h. Filip Neri, hvilket paahørtes med stor Opmærksomhed af den talrige Forsamling, som for en ikke ringe Del netop bestod af den Ungdom, man gerne vil samle. Alle Mariabhjemets unge Piger, med Fru Baronesse Stampe og de andre undervisende Damer i Spidsen, var til Stede, og baade de og de fleste andre unge syntes aabenbart godt om at høre den herømte glade Helgens Livshistorie. Det er Foredrag af den Slags, af et fængslende Indhold og en god katholsk Tendens, som efter Hr. Mogens Ballins Mening skal være Hovedsagen ved den katholske Højskoles Undervisning. Efter Foredragets Afslutning blev de fleste af Tilhørerne samlede under *Vor Frues Bøg*, der dannede næsten et beskyttende Tag mod Regnen, der var begyndt at falde under Slutningen af Foredraget, og med Spisning, Leg, Sang og Samtale hengik en halvanden Times Tid. Da begyndte Regnen at skylle ned, men da var Tiden for Andagten i St. Andreas Kirke ogsaa kommen, og denne var ved 7-Tiden stuvende fuld af Størsteparten af dem, der havde været til Mødet, og en stor Del andre fra Ordrup By. Flere gejstlige baade fra København og Ordrup deltog i det vellykkede Møde.

Helsingør. Opmærksomheden henledes paa omstaaende Annonce om Basaren her i Byen med Opfordring til at indsende Gaver. Efter et Forlydende har Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Margrethe* lovet at tage Del i Blomsterudsalg den første Dag, om Mandagen.

Holland. Den Ophidselse, som den pavelige Encyklika har foraarsaget blandt Protestanter, er et Vidnesbyrd om Pressens Almagt. Mennesket har Efterlignessesdrift, og takket være journalistisk Virksomhed finder en Bevægelse i een Nation snart Tilhængere i en anden. Nogle hollandske Protestanter har fulgt i Kølvanet af Protestanterne i Tyskland, men den hollandske Regering har taget Sagen roligere end Autoriteterne i Preussen. Udenrigsministeren sagde i sit Svar til Hr. Van-Doorn i Fredags i Generalstaternes 2. Kammer, at Regeringen ikke har taget officiel Notits af Encyklikaen, idet den betragtede den som en blot indre Affære i den katholske Kirke, hvilken ikke kom inden for Statens Sfære. Den havde ikke protesteret og agtede ikke at gøre det. Mgr. Nolens, et af Kammerets katholske Medlemmer, henviste til et iøjensfaldende Faktum, som paa een Gang viser Grundløsheden af de fleste af de Bebrejdelser, som gøres af Protestanter. I Encyklikaen er de

eneste Fyrster, som der hentydes til, Mænd, som i det 16. Aarhundrede opgav deres Fædres Tro. Til dem, der fulgte efter, bliver der ikke gjort nogen Hentydning. Vi kan ikke betragte Agitationen imod Encyklikaen som fordelagtig for den historiske Sandheds Sag; men det er sikkert en Gendrivelse af de protestantiske Polemikeres Forsikring om, at Pavedømmets Magt er i Aftagende.

England. Det har været en bevæget og minderig Uge for Englands Katholikker den sidste Uge i Juni. Den herlige *Westminster Cathedral*, som allerede i mange Aar har været en af Vest-Londons mest fremtrædende Bygninger, er, som nævnt i forrige Nummer, blevet konsekreret under stor Højtidelighed. Ærkebiskop *Bourne*, som foretog den rituelle Konsekration, blev assisteret af to andre Ærkebiskopper, 28 Biskopper, 5 Abbeder, en Del andre fremragende Medlemmer af forskellige religiøse Kongregationer og en Mængde bekendte Præster, bl. andre Forfatteren og Præsten Robert Hugh Benson. En Mængde Lægfolk var naturligvis ogsaa til Stede, deriblandt mange af Englands mest ansete Mænd, saaledes Londons Lord Mayor (Overborgmester) *Sir John Knill* med Hustru og mange andre. Den egentlige Konsekration begyndte Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Tirsdag Morgen og varede til omtrent Kl. 12. Domkirkens 14 Altre blev indviet paa en Gang af 14 af Biskopperne, og kostbare Relikvier blev nedlagt i dem baade af forskellige engelske Martyrer og af mange andre Martyrer og Helgener, f. Eks. Pave Clemens, Franz af Sales, Bonifacius o. s. v. Dagen efter holdtes en imponerende Pontifikalmesse, hvor Kirken var fyldt til sidste Plads af en umaadelig Mængde Mennesker. Samtidig fejredes ogsaa 60-Aars Mindefesten for Hierarkiets Oprettelse i England. Om Aftenen gav *Sir John Knill* en stor Fest for Biskopper, Præster og mange Lægfolk i *Mansion House*, Lord-Mayors officielle Residens. Hans Fader, der ogsaa var Katholik, gav for 17 Aar siden en lignende Fest for Englands gejstlige og verdslige katolske Aristokrati.

— Som nævnt i forrige Nummer synes der virkelig at være Udsigt til, at Kongens Erklæring ved Tronbestigelsen, der var saa fornærmelig for Katholikkerne, vil blive helt forandret og affattet saaledes, at den ikke kan krænke nogen. De engelske Katholikker er helt tilfredse med den foreslaaede Affattelse. Endnu er Loven kun »læst« første Gang; men der er overvejende Sandsynlighed for, at den vil naa velbeholden gennem begge »Huse«.

Kirkelig Kalender.

10. Juli.	8. Søndag efter Pintse. (Kong Knud den Hel- liges Død).	17. Juli.	9. Søndag efter Pintse.
11. —	Mandag. Veronica af Juliani, Jomfru.	18. —	Mandag. Camillus af Lellis, Bekender.
12. —	Tirsdag. JohannesGual- bertus, Abbed og Be- kender.	19. —	Tirsdag. Vincents af Paul, Bekender.
13. —	Onsdag. Anacletus, Pave og Martyr.	20. —	Onsdag. Hieronymus Æmiliani, Bekender.
14. —	Torsdag. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.	21. —	Torsdag. Henrik, Be- kender.
15. —	Fredag. Apostlenes Deling.	22. —	Fredag. Maria Magda- lena den Bodfærdige.
16. —	Lørdag. Vor Frue af Bjerget Karmel. (Ska- pularfest).	23. —	Lørdag. Apollinaris, Biskop og Martyr.

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 8³/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₄); Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Unios Cykleudflugt til Amager Søndag d. 10. Juli. Deltagerne samles efter Højmessens Kl. 10 i St. Anna Kirke, Sundby, og kører til **Kastruplund**, hvor den medbragte Frokost nydes. Herfra gaar Turen videre til **Dragør** og efter et kort Ophold her til **Kongelunden**.

Turen er ikke anstrengende, og besøgende er velkomne.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbunds Udflugt til Køge finder Sted Søndag d. 17. Juli. Afrejse fra Hovedbanegaarden Kl. 7⁴⁰. Højmesse i St. Hans Kapel i Køge.

Basar i Helsingør.

St. Vincents-Søstrene agter den 25. og 26. Juli at afholde Basar i deres Have, Nygade 8, Helsingør, til Fordel for fattige og syge. Gaver modtages med Tak af Priorinden samme Steds.

Skolebygningen i Hans Bogbinders Allé.

Til Oktober Flyttedag bliver her en anden Sals Lejlighed (5 Værelser, 2 Loftskamre, stort Loft, Kælder og Have) ledig. Henvendelse sker bedst mellem 1 og 2 hos Præsterne i Hans Bogbinders Allé 2.

Sangbog for Ungdomsforeninger. Da en saadan paatænkes udgivet af **Ungdomsværnet** og **Ansgariusforeningen**, bedes de, der maatte have særlige Ønsker om en eller anden bestemt Sangs Optagelse, om at sende Meddelelse i Løbet af 8 Dage til cand. mag. Kejser, Ordrupsvej 53, Charlottenlund.

Til Abonnenterne.

Ved et beklageligt Uheld er to Sider i forrige Nummer blevet ombyttet. Sammen med Indholdsfortegnelsen ved Aarets Slutning vil der medfølge en Opfordring til Bogbinderen om ved eventuel Indbinding at udtage det fejlagtig trykte Blad og indsætte det omvendt i Bogen.

..Erbødigt
Trykkeriet.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1. 4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 29.

Søndag den 17. Juli.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — I. L. V. Hansen. — Er Socialisme Frihed eller Tyranni? — Kirkehistoriske Bemærkninger II. — Efterretninger fra ind- og Udland: København. Skotland. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

36.

Vincentsforeningerne.

Vincentskonferensernes kvartaarlige Generalmøder i Bredgade 67 kan just ikke altid glæde sig ved stor Tilslutning, skønt det jo er meget interessant at høre lidt ogsaa om de andre Konferensers Virksomhed, som man ikke selv hører til. Den højerværdigste Biskop, som med synlig Glæde tager Del i disse Generalmøder, plejer ogsaa ved samme Lejlighed at holde en lille Tale og har da i Reglen et eller andet særlig interessant at fortælle. Jeg har tit ved en saadan Lejlighed tænkt: det er dog en Skam, at der ikke er flere her til Stede; dersom den eller den havde været med her, saa vilde han ganske sikkert have faaet et udmærket Indtryk af disse vore Generalmøder. Har man først et Par Gange været med, saa vilde man ikke uden bydende Nødvendighed lade sig afholde fra at møde paany.

Derfor ser man ogsaa næsten altid det samme Stampublikum saa at sige ved Generalmøderne, en lille trofast Flok, som ikke vil gaa Glip af den Glæde.

Men der burde som sagt komme fler; der er rundt om i de forskellige Konferenser ganske sikkert flere, som meget godt kunde sætte sig ud over de smaa Vanskeligheder eller Hindringer, der jo altid kan melde sig. En lille Smule maa man jo ofre for en god og samfundsnyttig Sag; ikke blot et Par Øre i Kontanter, men ogsaa lidt af sin Bekvemmelighed, saa at man tager aktiv Del deri.

Og Vincentsforeningens Virksomhed er da uden al Tvivl en saadan virkelig samfundsnyttig Sag, set baade fra naturligt og overnaturligt Standpunkt — en god og nyttig Virksomhed ikke blot for dem, som understøttes, men ogsaa, og ikke mindst, for dem, som yder Understøttelsen, baade pekuniært og særlig personligt.

Saa sandt som Kærlighedsbudet er det største og vigtigste Bud, saa sandt er det ogsaa en Gradmaaler for Kristenlivets virkelige Værd og Betydning, om man med Liv og Sjæl, med Glæde og Beredvillighed efter Evne tager Del i de charitative Foreningers Virksomhed — eller ikke.

Det er hermed som med en anden Side af det aandelige Liv, nemlig med Bønnen. Indskrænker man sig til i Bønnen kun at tænke paa sig selv og sine egne smaa Anliggender — hvad der næsten vilde være helt ukristeligt, efter som vor Frelser har lært os at bede ikke i Enkelttalsform, men i Flertalsform — saa sker det let, at vi efterhaanden bliver lunkne og sløve i Bønnen; indeslutter man derimod gerne ogsaa andre i sin Bøn, da vil man mærke, at jo videre favnende Bønnen er, desto højere Flugt tager den ogsaa, desto inderligere og andægtigere bliver den. — Og saaledes ogsaa med det praktiske kristelige Liv, eftersom man noget mere end tilbørligt lukker sig inde i sig selv, indenfor sin egen snævre Horisont, eller man virkelig personlig tager Del i det charitative Arbejde, som vore mange Foreninger giver os en — forhaabentlig velkommen — Lejlighed til at udøve. Følgerne deraf vil vise sig allerede nu her i Livet og ikke mindst til den store Høsts Tid, naar Vingaardsmanden kommer for at se efter Frugter paa sine Træer.

Der gøres i vore Dage ikke saa lidt for fattige og ulykkelige baade fra privat og fra Statens og Kommunens Side, adskilligt mere, end da den h. Vincents begyndte den Virksomhed, der har vokset sig stor og spredt Velsignelse ud over de fleste af Jordens Lande. Men fordi det offentlige langt anderledes end før har taget Lærdom af den kristne Kirke og hjælper Samfundets ulykkelige, er der endnu langt til, at Vincentsforeningens Virksomhed er overflødiggjort. Dels er den Hjælp, der ydes f. Eks. de gamle, ofte langt fra tilstrækkelig, dels er der hele den aandelige Side af Virksomheden, som næsten er bleven endnu mere nødvendig end tidligere. Og til den kan der maaske, paa Grund af Samfundsforholdenes Udvikling, blive lidt mere Tid og Lejlighed — et stort og overmaade vigtigt Fremskridt.

Vincentsforeningen er som sagt en af de Foreninger, som giver os bedst Lejlighed til at øve praktisk Kristendom, praktisk Næstekærlighed. Ønsker man at lære Foreningens Virksomhed at kende, kan man ikke gøre noget bedre end at deltage i et af dens Generalmøder, hvortil ogsaa Ikke-Medlemmer har Adgang og er velkomne, især naar de kommer for samtidig at indmelde sig i Foreningen.

Sommer-Generalmødet har allerede tidligere nogle Gange været afholdt i *Ordrup*, paa St. Andreaskollegiet, og har da kunnet glæde sig ved særlig Tilslutning.

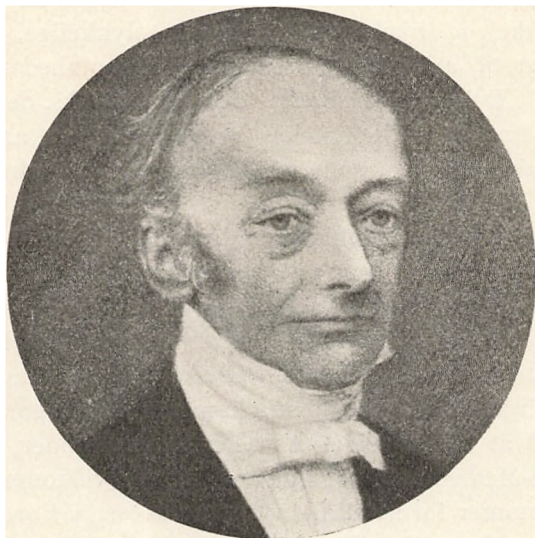
Det samme, haaber man, vil blive Tilfældet nu med det forestaaende Generalmøde, som holdes paa St. Andreaskollegiet Søndag d. 24. ds. Kl. 6 Eft., og som slutter med en lille Andagt og Prædiken i St. Andreaskirken Kl. 7. Baade aktive og passive Medlemmer, samt Medlemmernes Damer og øvrige Familie, har Adgang til Kirken. En af St. Vincents' egne Sønner, Lazaristpater *Flynn* fra Helsingør, har lovet at prædike.

Altsaa vel mødt ved det tredje Generalmøde den 24. ds. Kl. 6 paa St. Andreaskollegiet i *Ordrup*!

En Vincentsbroder.

J. L. V. Hansen.

Den tredje i denne Maaned var det 100 Aar siden, at Ugebladets mangeaarige Redaktør — fra 1864 til 1883 — første Gang saa Dagens Lys. Det er kun faa af de nulevende Katholikker, der erindrer det ejendommelige Ansigt, som Ugebladet i Dag opfrisker Mindet om hos dem, der endnu husker det. I 22 Aar var Hansen Præst i den lutherske Statskirke, senest i Fjelstrup i Nordslesvig, men vendte i Oktober 1863 tilbage til den katholske Kirke. Allehelgensaften aflagde han den katholske Trosbekendelse i Kapellet i Præsteseminariet i Osnabrück og modtog Dagen efter den h. Kommunion og Firmelsen af Ærkebiskop Paulus' Haand. Det var ikke lyse Kaar, gamle Pastor Hansen gik ind til; han opgav et vellønnet Embede, et halvt Aar før han kunde faa Pension deraf, fordi hans Samvittighed forbød ham længere at fortsætte Gerningen som protestantisk Præst. Til ligefrem at lide Nød kom Hansen dog ikke. Han havde ingen stor Familie, kun Hustru og

to Plejebørn, af hvilke den ene døde for ikke ret mange Aar siden som Priorinde, og for sit Arbejde som Redaktør af Ugebladet fik han en fast lille aarlig Løn. Desuden havde han en ikke ringe Støtte i sin mangeaarige Ven, Kandidat Muus, hvis Billede Ugebladet bragte for nogle faa Uger siden i Anledning af 25-Aarsdagen for hans Død. Ogsaa til Biskop Martensen havde Hansen tidligere staaet i et venligt Forhold; men da han var bleven Katholik, blev han afvist af Martensen, da han vilde aflægge ham Besøg. Derimod var Stiftsprovst Kofoed-Hansen fra Laaland mere venlig sindet, han besøgte ofte Hansen og hjalp ham med Revisionen af Salmebogen og digtede selv en Salme til den, Nr. 161: *Paa Kongestol du sad, o Knud*. Kofoed-Hansen gik som bekendt selv som en gammel Mand over til den katholske Kirke.

Hansen var et skarpt, strengt filosofisk Hovede, overordentlig energisk og opofrende, og det katholske Ugeblad var i de mange Aar, han redigerede det, altid fortrinlig udrustet baade til Forsvar og Angreb. At dets Indhold altid var lige livligt og underholdende, kan man derimod ikke paastaa, Hansen hørte til den gamle martensenske Skole, der skrev Dansk i lange, indviklede Perioder, hvis Konstruktion var i nøje Overensstemmelse med den latinske Grammatiks Fordringer og Regler. En Sætning som følgende, fundet ganske tilfældigt ved at slaa op i Aargangen 1865 (Side 9), viser tydeligt dette: »Kunde vi da maaske ønske at bytte Stilling med det store Flertal, der i de sidste 17 Aar har skjænket Tidens Ophidselse mod Kirken og mod det Berettigede i dens Indflydelse paa de christne Folkeslags indre og ydre Forhold deres Bifald?« Og det gaar videre, ganske paa samme Maade. Men Indholdet var klart, skarpt og overbevisende. Hansen oversatte Bibelhistorien og fremfor alt Det nye Testamente som laa færdigt fra hans Haand, Aaret før han 1884 døde, men som det først lykkedes at faa udgivet 10 Aar efter, 1893.

Er Socialisme Frihed eller Tyranni?

Et Foredrag
af
Pater *Bernard Vaughan*.

(Fortsat ⁵).

Og nu er jeg kommet til et Punkt i min Fremstilling, hvor jeg kan tale med af *egen Erfaring*, hvor jeg uden Anmasselse kan sige, at jeg har en velbegrundet Mening om Socialismen. Som Medlem af et religiøst Samfund i den katholske Kirke, vel bekendt under Navn af Jesuiterordenen, ikke blot kender jeg, men har i fyrretyve Aar levet under en Tingenes Tilstand, der staar saa nær den socialistiske Stat som intet andet Samfund paa denne Planet. Vi Jesuiter maa gaa, hvorhen det bliver os befalet, maa gøre, hvad der bliver os befalet, maa leve under det Overhoved, det bliver os befalet, og saa længe det bliver os befalet, og vi bliver jaget frem og tilbage og tilbage og frem, som vore overordnede finder det hensigtsmæssigt. Endvidere, alt, hvad der bliver givet den enkelte, maa gaa til det fælles Samfund. Vi har Brugen af Klæder, Føde og Bolig, og naar vi behøver Penge til at rejse for eller til andet, gaar det ud af den fælles Kasse, og bliver der noget tilovers, som ikke har været nødvendigt til det personlige Brug, vandrer det atter tilbage til den fælles Kasse. Den enkelte kan hverken købe, sælge, sætte paa Rente eller paa andre Maader samle sig Kapital. Dette minder sikkert om Socialismen eller om visse Fremtidsbilleder af denne, da det jo er vanskeligt at tale om nogen enkelt, bestemt Form af Socialismen.

Som en arbejdende Mand, der har levet fyrretyve Aar under jesuitisk Socialisme, maa jeg vel have Lov til at fælde en Dom, om hvad Socialisme er, og hvorledes den virker. Det er da saa min Overbevisning, at skal Socialismen nogensinde virkelig gennemtrænge et Samfund, maa man først og fremmest have et kristeligt Folk. Og dette maa være opfyldt af Begejstring for Christus, for hans

Lære og hans Raad; alle maa være beredte til ved Kyskhedens Løfte at opgive Hustru og Børn og Familieliv, de maa ved Fattigdommens Løfte være rede til at opgive al jordisk Besiddelse, medens de ved Lydighedens Løfte maa være villige til at gøre, hvad der bliver dem befalet, og gaa, hvorhen deres Øvrighed byder dem at gaa. Med andre Ord, Socialisme som Virkelighed er det højeste Udtryk for Kristendom: »Hvis du vil være fuldkommen, gaa hen og sælg alt, hvad du har, og giv det til de fattige, og følg saa *mig*.«

Men lad mig her indskyde, at ikke blot er det kun en ganske lille Del af det kristne Folk, som føler Kald til det socialistiske religiøse Liv, men af denne lille Del er det atter kun et mindre Antal, som udholder den Ildprøve, som gaar forud for Optagelsen, den to Aars strenge Prøvetid, inden hvilken det ikke tillades nogen at aflægge blot de foreløbige Løfter. Og alligevel kan det hændes, at nogen er sluppen godt gennem den Tid, men siden opdager, at han har taget fejl og ikke egner sig for Ordenslivet, med andre Ord ikke duer til at leve i et socialistisk Samfund; en saadan maa hos Paven søge at faa de Baand løsnet, han ikke længere kan være bundet af, hvorpaa han kan vende tilbage til et Liv, i hvilket der ikke kræves saa meget af ham.

Maaske vil nogen spørge: »Men hvorledes befinder de sig, som holder ud i Ordenslivet? Eller, for at være personlig, hvorledes befinder De Dem selv ved Livet i denne aandelige Socialisme?« Hvis det ikke var Guds Ære og Sjælens Frelse, som besad min højeste, ja eneste Interesse, vilde jeg ikke et Øjeblik blive deri. Det religiøse Livs Socialisme er kun til at udholde for dem, som kan fornægte sig selv, og hvis Attraa er at arbejde Resten af deres Dage for Christi Riges Komme og Sjælens Frelse.

Det er altsaa i en vis Forstand sandt, at der i Christi Lære ligger gemt en Slags Socialisme eller Kommunisme, men den er paa ingen Maade af almindelig politisk eller økonomisk Natur. Frelseren nægtede paa ingen Maade Kejserens Rettigheder, men han forlangte blot, at Guds Rettigheder skulde være de højeste for et Menneske. Intetsteds søger han at hidse til Klassehad eller Misundelse mod

de rige; han taler aldrig mod Rigdommen som saadan, men mod de Laster, der saa let følger med den: Hovmod, Gerrighed, Fordærvelse.

I Stedet for at opfordre Mennesker til at jage efter denne Verdens Goder og gøre denne Verden til deres eneste Paradis, beder Herren dem tværtimod saa indtrængende som muligt om først at søge Guds Rige og hans Retfærdighed og samle sig en Skat i Himlen, hvor ingen kan bryde ind og stjæle. Christus prædiker et Evangelium om en indre Reformation og ikke om en social Revolution, og han erklærer, at lykkelig er den, som er ren og ydmyg, som hungrer og tørster efter Retfærdighed. Han ser ikke, som Socialisterne vil, at vi skal, en Rigdom af ublandet Godhed i det menneskelige Hjerte. Nej, Herren siger tvertimod, at fra Hjertet udgaar mange onde Tanker, Mord, Tyveri, Ægteskabsbrud, Bespottelser o. s. v.

Naar Christus uden Medlidenhed fordømte Farisæeren og naadig tilgav Tolderen, er Grunden iøjnefaldende: den første prælede, af hvad han var, den anden græd for det, han ikke var. For vor Frelser er Rigdom eller Fattigdom Ting af ringe Vigtighed; det hele afhænger af, hvad et Menneske faar ud af sin Fattigdom eller sin Rigdom. Ogsaa blandt de velhavende Klasser havde Herren ikke faa Venner, og selvom han vel nok havde Forkærlighed for de fattige, saa han ogsaa med venlige Øjne paa manges Repræsentant for, hvad vi maaske tør kalde, Palæstinas Aristokrati.

Vor Frelser gør med Omhu baade rige og fattige opmærksomme paa, at de er hinanden lig i deres Oprindelse, deres Forløsning og deres evige Bestemmelse. Men man kan ikke pege paa et eneste Sted i hans Taler, hvori der ligger endog blot en Antydning af, at i Menneskeslægten bør der ingen Forskel være mellem Mand og Kvinde, mellem politiske og økonomiske Vilkaar. Dette Livs timelige Goder maa fordeles, som den menneskelige Flid, Snildhed og Foretagsomhed ganske naturligt vil føre det med sig.

*

*

*

Maaske vil man her indvende, at hvilken end Herrens Stilling har været overfor Socialismen, er det hævet over enhver Tvivl, at de første *Kristne* baade lærte og praktise-

rede Kommunismen. Hvor fandtes denne Kommunisme, var det i Efesus, i Antiochia, i Korinth, maaske i selve Rom? Jeg tænker, ingen, som kender det nye Testamente, vil nægte, at det er blot i Jerusalem, der kan være Tale om nogen Kommunisme. Endvidere var denne Kommunisme paa ingen Maade en nødvendig Betingelse for at blive Medlem af den kristne Menighed, det var en fuldstændig frivillig Øvelse. Personlig skulde jeg ikke have noget at indvende, om nogen nu skulde føle sig kaldet til at gaa i disse gamle jerusalemske Kristnes Fodspor, men jeg tænker, at Nutidens Forhold snart vilde kurere vedkommende for hans aparte Theorier.

Heldigvis ved vi ogsaa af Ananias' og Saphiras Historie i det nye Testamente, at de tidlige Kristne ingensomhelst Forpligtelse havde til at sælge deres Ejendele og nedlægge det indkomne i den fælles Kasse. I husker, hvorledes disse to Proselyter solgte, hvad de havde, og bragte, efter at have stukket en Del af de indkomne Penge til Side, Resten til Apostlene under Foregivende af, at det var den hele Sum. Men Apostlen Petrus gennemskuede deres Løgn. Han straffede begge Ægtefolk paa det strengeste, men ikke, fordi de havde gemt nogle af deres Penge, men fordi de havde løjet mod den Helligaand, havde haanet den Kærlighedens Samfundskraft, han havde opvakt blandt Disciple, og sagde til dem: »Var Marken ikke din, saa længe du ejede den, og stod ikke det, som den blev solgt for, til din Raadighed?« De var ikke forpligtede til at sælge deres Ejendom, men vel til at tale Sandhed.

Denne de første Kristnes Forsagelse, som Socialisterne saa ofte hentyder til, var en frivillig Handling fra disses Side, ret Udslag af den indbyrdes Kærlighed, som i saa høj Grad besjælede dem. Det var paa ingen Maade et Forsøg paa at opfylde Retfærdighedens Krav mod deres Medmennesker, men en ren og skær Barmhjertigheds- og Kærlighedshandling. Rigdommen i og for sig fordømmer hverken Apostlene eller Kirkens ældste Fædre, endnu mindre nægter de Retten til Privatejendom. »Vin er ikke noget ondt,« siger en af Kirkens Fædre, »men det er Drukenskab; det er Rigdom heller ikke, men Gerrighed er det. Der er Forskel paa en Gnier og en rig Mand.«

Den katholske Kirke har altid lært, at den frivillige Opgivelse af Penge og Ejendom er et af Fuldkommenhedens Raad, men aldrig har den endog blot antydnet, at det er nødvendigt for Frelse. Socialisterne maa derfor ikke vente, at alle Kapitalister og Godsejere af Begejstring for Proletariatet skal give Afkald paa deres Ejendom og følge Fuldkommenhedens Raad. Det er mere sandsynligt, at de sælger alt, hvad de har, og rejser udenlands; deres Penge giver de dog ikke til de fattige, men tager dem sikkert med sig.

Men lad mig slutte med at forsikre jer, at det ikke saa meget er Socialisterne som Socialismen, jeg fører Krig med. Mange, mange Forkæmpere for denne Retning er Mænd med store, begejstrede Hjerter. De er revet hen af deres Sympathi for Lazarus, hvem de ser ligge hjælpeløs, næsten haabløs, ved den rige Mands Dør. De tror, at Socialismen er det Universalmiddel, som kan hele den stakkels Mands Saar og atter skaffe ham Helbredelse og Lykke.

Men jeg frygter, de har taget ganske fejl i Bestemmelsen af deres Patients Sygdom. I deres Hastværk med at skrive Recepten og faa ham rask har de socialistiske Læger glemt at undersøge ham omhyggeligt; saa det hænder ikke saa sjældent, at det foreskrevne Lægemedel har gjort Sygdommen værre i Stedet for helbredt den. Patentpillen, som hedder Socialisme, virker ikke ufejlbart i alle Sygdomme.

Jeg husker, en Læge fra Indien fortalte mig en Gang, at da han var der ude i det fjerne Land, fik han Anmodning fra en Fabrik om at være Agent for en vis Slags Piller, som var blevet patenteret i dette Land. Efter at være gaaet ind paa Opfordringen modtog han kort efter et Blad Papir, hvorpaa var opregnet alle de forskellige Sygdomme, for hvilke Patentmedicinen var et ufejlbart Lægemedel. Derefter fulgte en aaben Plads, hvorpaa Lægen skulde indføre Navnene paa de forskellige Sygdomme, der optraadte særlig hyppigt i hans Egn, da de sikkert ogsaa vilde vige for Behandlingen med Pillerne. Hvor underligt det end lyder, forsikrede min Ven mig om, at omtalte Pille aldeles ikke opfyldte alle de store Løfter.

(Sluttes.)

Kirkehistoriske Bemærkninger

II.

At Fabricius ligesom andre populære Kirkehistorikere tømmer deres Vredes og Harmes Skaal ud over Reformationstidens katholske Kirke, er en Selvfølge. Med hvilken Sagkyndighed dette tit kan ske, viste en lille Prøve af Forfatterens mærkelige »Aflads« Kundskaber.

Der kunde gives en lang Række af Prøver paa dels sørgelige, dels komiske Misforstaaelser af Kirkens Lære og Optræden, der alene findes i Fabricius' Bog. Men ikke alle kan omtales her, og nogle trænger til en mere udførlig Forklaring og Tilbagevisning, end det vilde passe indenfor disse Bemærkningers Ramme. Dog enkelte skal omtales. F. Eks. skrives S. 56 om den h. Hieronymus: »Ved grundigt at studere den hebraiske Grundtekst gav han en hel ny Oversættelse, der fuldendtes 404, kaldtes Vulgata, den gængse, og af den katholske Kirke sættes lige med Grundteksten.«

Dette er nu en Misforstaaelse, der let fører protestantiske Læsere til den forkerte Anskuelse, at Kirken ved en slig Redaktion vilde skjule den oprindelige Tekst eller erklære den h. Hieronymus' Oversættelse for den bedste eller ene korrekte.

I Virkeligheden har Kirken af rent praktiske Grunde godkendt Vulgata som den latinske Tekst, der udelukkende skulde bruges i Kirkelivet, ved Gudstjenesten o. s. v. En saadan Godkendelse siger ingenting om en *videnskabelig* Ligestilling med Grundteksten, men er saare paakrævet af Sagens Natur. Hvornaar skulde man da nogensinde faa en Oversættelse, der helt svarede til de lærdes Forventning? Eller skulde Eksegeternes Diskussioner maaske føres over i Messebøgerne og Breviaret? Vi ser, at det er her som med andre kirkelige Bestemmelser, f. E. om Kommunionen under een Skikkelse, at man først skal forstaa Bestemmelsens Rækkevidde og Mening, inden man drager Sværdet imod den. Desforuden er det sandsynligt, at Kirken i Tidens Løb udgiver en forbedret Vulgata. Der er Tale om det, og alene dette viser jo, hvor lidt Kirken sætter Vulgata lige med Grundteksten i den Forstand, som Protestanter tit synes at tage det.

Da vi nu en Gang taler om Biblen og dens Betydning, saa skal det straks fremhæves, at Fabricius ikke mener, at Kirken »udtrykkeligt forbød« Læsning af Biblen, men at Læsningen indskrænkedes saaledes, at det — »i Virkeligheden var et Forbud«! Altsaa ad Bagdøren bringes dog den samme Bagvaskelse, der — omend nødigt — var

bleven fjernet ad Hoveddøren. Og ganske bortset fra, at der før Luther gaves en hel Del Oversættelser i de forskellige Sprog, at hele Kirkens Liturgi, Prædiken og Virksomhed var gennemtrængt af Skriftens Aand, og at Skriftens Tekster var velkendte — tror da Fabricius, at vor Tids Ungdom lærer mere Religion og Bibel end Middelalderens Mennesker kendte? Husk vel paa, at det den Gang ikke var Skolebøgerne, men det mundtlige Ord og Eksempel og hele det offentlige Livs Indretninger, der gik henimod religiøse Kundskaber. Der kan altsaa godt diskuteres om Tidernes Fortrin i Retning af religiøs Viden.

Efter Fabricius er det Luthers Lære, at »Troen udlægger Skriften«. Dertil føjes en for os Katholikker nærmest komisk virkende Udtalelse: »*Den evangeliske Bøn i sin Inderlighed, hvorpaa Luther selv var et stort Eksempel, var noget andet end den katholske, der betragtedes som et fortjenstligt Værk og gjaldt saa meget mere, jo længere den var. . . . Der blev dog ingen rigtig Bøn, hvormeget der end i alle Tider blev bedet i den katholske Kirke!*«

Nu ved vi altsaa, at Kristenheden ikke blot fik Biblen, men endogsaa Bønnen i Gave fra Munken i Wittenberg og hans — ganske vist ikke altid Menings-, men Stridsfæller Melanchton, Zwingli, Calvin osv. Maaske kan ogsaa Hutten og Sickingen og Fyrsterne af Hessen og Sachsen, den ene med sine to Køner, den anden med sit skandaløse Privatliv, ikke at tale om den »fede Kvindemorder«, Henrik VIII, der jo alle var »Reformationens Forkæmpere«, anses for at have hjulpet med til at fremme »den evangeliske Bøn«, siden der i de sidste Aarhundreder — eller maaske endnu længere — ikke havde været nogen »rigtig Bøn«. Ja, Fabricius maa undskylde, men *difficile est satyram non scribere* — det er vanskeligt at holde sig alvorlig ved saadan historisk Oplysning! F. F. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. St. Josephssøstrenes franske Pigeskole paa Toldbodvej har i Sommer dimitteret 6 Elever til almindelig Forberedelseseksamen (Præliminæreksamen), som alle bestod med et meget smukt Resultat, de fire med over 100 Points, de to med mellem 90 og 100 Points. Skolen er i Aarenes Løb gaaet meget frem og tæller nu c. 130 Elever. I Slutningen af Skoleaaret har Skolen desto værre maattet give Afkald paa en af sine dygtigste Lærerinder,

Frøken *Augusta Ulke Ramsing*, som har overtaget en anden ansvarsfuld Gerning.

— Ogsaa den franske Pigeskole paa Frederiksberg er vokset godt og nærmer sig stærkt de halvandet Hundrede Elever. Endnu forbereder Skolen ikke til Præliminæreksamen, men sender sine ældste Elever, der vil tage denne Eksamen, de sidste Par Aar ud til sin ældre Søster, Skolen i Bredgade. Ligesom vore højere Drengeskoler i Stenosgade og Ordrup søges ogsaa vore højere Pigeskoler af Protestanter saa vel som af Katholikker, og der hersker altid det smukkeste Forhold mellem Børnene i alle fire Skoler.

Skotland. Her har nylig været afholdt en saakaldet Verdens-Missions-Konference, en underlig Betegnelse, da Verdens største missionerende kristne Samfund, den katholske Kirke, hverken deltog eller var indbudt. Den havde maaske heller ikke modtaget Indbydelsen. Paa det Møde var nemlig al Forhandling, om hvad der hører til den kristne Tro, al Forhandling om Læren, fuldstændig og paa Forhaand udelukket. Endog et Spørgsmaal som det, om hvor vidt Hedninger skulde døbes for at optages i den kristne Kirke kunde ikke behandles paa dette højst mærkværdige Missionsmøde. Det har dog ikke altid været Tankegangen hos Missionærer. Der var en Gang en saadan, der skrev: »Kommer nogen til eder og bringer ikke denne Lære (at Christus er kommen i Kød) med sig, da tager ham ikke til Huse og byder ham ikke velkommen. Thi den, som byder ham velkommen, tager Del i hans onde Gerninger.« Det er ikke Aanden fra Verdens-Missions-Konferencen. Og dog havde den Missionær, der skrev saa skarpt, Held med sig. Han hed Johannes. Han havde været med paa Thabor og i Gethsemane Have, og han stod under Jesu Kors. Han har ogsaa skrevet et Evangelium.

Rom. Den Festglans, der i gamle Dage omstraalede *Peter-Paulsdag* i Peterskirken, er der siden Erobringen i 1870 af Rom ikke meget tilbage af. Men noget er der dog tilovers; en Del af Kirkens store Façade bliver saaledes endnu illumineret om Aftenen d. 29. Juni, men Michael Angelo's store Kuppel bliver henliggende i Mørke, den har kun været oplyst een Gang siden det gode gamle pavelige Roms Dage. Som det har været Skik og Brug i Aarhundreder, steg ogsaa den hellige Fader i Aar paa Festens Aften ned i Peterskirken for at bede ved den første Paves Grav. Han benyttede den nye Elevator, som for ikke ret længe siden er bleven indrettet; men Kirken henlaa i Mørke, den var bleven lukket en Time forinden, og han var kun ledsaget af nogle faa af sit Hof. —

— Den 1. Juli fejrede det bekendte romerske Blad *Osservatore Romano* sit Halvhundredaarsjubilæum. De sidste 50 Aar har været stormfulde Aar for Christi Kirke; men dette Blad har trofast »staaet Vagt paa Zions Mure« og har tilføjet Sandhedens Fjender mangt et alvorligt og vel-fortjent Saar. Udgiveren modtog i Anledning af Festen et egenhændigt Brev fra Paven, hvori denne priser Bladet for dets store Arbejde, det har udført i den gode Sags Tjeneste.

— Resultatet af de kommunale Valg har været, som man ventede det, at den radikal-frimureriske »Blok« er blevet genvalgt. Katholikerne opstillede ingen Kandidater og stemte ikke, og i sidste Øjeblik bestemte de liberale sig til heller ikke at tage Del i Afstemningen. Rom skal altsaa atter i de tre næste Aar misregeres af et Byraad, der er fuldstændig afhængigt af de antireligiøse Frimurerløger. Blandt Katholikerne hersker der noget divergerende Meninger angaaende Betimeligheden af deres passive Rolle overfor Valgene.

Brevkasse.

Hr. Redaktør!

Det vilde glæde mig meget, om De i *Nordisk Ugeblads Brevkasse* kunde give Oplysning om følgende:

1. Findes der nogen ældre eller yngre (i god Forstand moderne) *dansk* Bibeloversættelse, den katholske Kirke kan anerkende som god? (og anerkende i Forening med den protestantiske Kirke?)

2. Hvorledes faar man det katholske Tidsskrift *Varden* i Hænde ((kun) som Medlem af Ansgariusforeningen?), og hvad er dets Pris?

Ærbødigst

Dansk Lærer.

Til 1). I Aaret 1893 udkom en dansk-katholsk Oversættelse af Ny Testamente, foretaget af forhenværende luthersk Sognepræst I. L. V. Hansen. Den er at faa i enhver Boghandel (Høst & Søn) og maaske endnu bedre gennem den private katholske Boghandel, Bredgade 64, 1. Sal. Af Gamle Testamente har vi desværre endnu ikke nogen dansk Oversættelse, men maa henvise enten til den hebraisk Grundtekst, til en græsk eller latinsk Oversættelse, eller til en tysk, engelsk o. s. v. Oversættelse.

En protestantisk Oversættelse kan i og for sig baade være nøjagtig og god; men Kirken har af principielle Forsigtighedshensyn foreløbig kun billiget Læsning af de Oversættelser, en af dens Biskopper har tilladt og approberet.

Til 2). Man behøver slet ikke at være Medlem af Ansgariusforeningen for at faa *Varden* i Hænde; nævnte Forening som saadan har ikke noget med Udgivelsen af *Varden* at gøre. *Varden* kan bestilles paa alle Posthuse og i alle Boglader, kommer hver fjortende Dag og koster kun 1 Krone Kvartalet.

Ærbødigst

Red.

Vincentiskonferensernes 3. Generalmøde

holdes Søndagen d. 24. Juli paa St. Andreas Kollegiet Kl. 6 Eftm. med Tilslutning til en kort Andagt i St. Andreas Kirken Kl. 7. Medlemmerne, baade aktive og passive, opfordres indtrængende til talrig Deltagelse, ligesom det forventes, at alle saa vidt muligt vil indfinde sig til Fælleskommunion om Morgenen i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest (19. Juli).

For de modtagne 50 Kr. til Elisabethforeningen og for de 50 Kr. til Mariaforeningen bringes min hjerteligste Tak.

Pastor Braun.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbunds Udflugt til Køge finder Sted Søndag d. 17. Juli. Afrejse fra Hovedbanegaarden Kl. 7⁴⁰. Højmesse i St. Hans Kapel i Køge.

Basar i Helsingør.

St. Vincents-Søstrene agter den 25. og 26. Juli at afholde Basar i deres Have, Nygade 8, Helsingør, til Fordel for fattige og syge. Gaver modtages med Tak af Priorinden samme Steds.

Til *Firmelsen* anbefales:

En lille Pintsebog,

Bønner og Betragtninger til Fremme af Andagten til den Helligaand.
64 S. Smukt indbunden 30 Øre.

Faas ved Kirkerne samt Frederiksberg Allé 15—17, København.
Ordre ekspederes omgaaende.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa *Ugebladet* (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69² o. G. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. J. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presstens Aare Betydning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og øver andre gode Gerninger, dersom man ikke forkaar at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Vivs X.

Meld Dem straks ind som Abonnent nu til Juli Kvartal!

Kirkelig Kalender.

17. Juli.	9. Søndag efter Pintse.	24. Juli.	10. Søndag efter Pintse.
18. —	Mandag. Camillus af Lellis, Bekender.	25. —	Mandag. Jacobus den Ældre, Apostel.
19. —	Tirsdag. Vincents af Paul, Bekender.	26. —	Tirsdag. Anna, den helligste Jomfrus Moder.
20. —	Onsdag. Hieronymus Æmiliani, Bekender.	27. —	Onsdag. Votivofficium af Ansgarius.
21. —	Torsdag. Henrik, Bekender.	28. —	Torsdag. Nazarius og Fæller, Martyrer.
22. —	Fredag. Maria Magdalena den Bodfærdige.	29. —	Fredag. <i>Olof</i> , Konge og Martyr.
23. —	Lørdag. Apollinaris, Biskop og Martyr.	30. —	Lørdag. Martha, Jomfru.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm Kl. 3
Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 ^{1/2}	Kl. 10	» 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 7 ^{1/2}
Aarhus (Rymsgade 26).....	» 6 ^{1/2}	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ^{1/2}	» 2
Kolding (Alhambravej).....	» 7 ^{1/2}	» 9 ^{1/2}	» 7
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5) ..	» -	» 10	» -
Glorup.....	» 9	» -	» -
Dalum Kloster.....	» 6 ^{1/2}	» -	» -
Maribo (Ny Østergade).....	» 8	» 10 polsk	» -
Næstved (Præstø Landevej)....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)...	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade).....	» 7 ^{3/4}	» -	» 7 ^{1/2}
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 10	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 ^{1/2}	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10	» 5
Assens (Østergade 11) een Gang om Maaneden	» 10.		

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 8^{3/4} (ikke som i Skoleaaret Kl. 8^{1/4}); Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl 5).

St. Knuds Kapel. Søndag d. 17. Kl. 7 Morgen holder Maria-børnsforeningen Fælleskommunion og offentligt Møde Onsdag d. 20. Kl. 7^{1/2} Aften.

St. Franciskus III. Orden holder Møde Fredag den 22. Juli Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Skolebygningen i Hans Bogbinders Allé.

Til Oktober Flyttedag bliver her en anden Sals Lejlighed (5 Værelser, 2 Loftskamre, stort Loft, Kælder og Have) ledig. Henvendelse sker bedst mellem 1 og 2 hos Præsterne i Hans Bogbinders Allé 2.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 30.

Søndag den 24. Juli.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Firmelse og Konfirmation. — Er Socialisme Frihed eller Tyranni? — Boganmeldelse. — Kirkehistoriske Bemærkninger III. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Spanien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

37.

Selvretfærdighed.

Her staar han, en Pryd for sin Menighed, en Søjle for Troslivet, en Støtte for alt godt, en Mand, Himmel og Jord maa glædes over.

Himlen maa glæde sig, thi det er en from, en hellig Mand. Han faster to Gange om Ugen, og det strengt; som Farisæer beder han meget, gør det endog paa Veje og Gader. Ingen Plet hviler paa hans Navn; han er rig, men er ikke bleven det ved Aager og Bedrag; hans Familieliv er mønsterværdigt; alle skal med Agtelse, ja Beundring se op til ham.

Jorden maa glæde sig; thi det er en Mand, hvis Godgørenhed er almindelig bekendt, en Mand, som giver Tiende af alt det, han ejer, en Mand, som er med hver Gang, naar det gælder om at lindre Næstens trange Kaar.

Dog alt dette er kun Mennesketanker. . . .

Tomhændet vender han tilbage fra Templet! . . . Modsigelser, som i det første Øjeblik synes ubegribelige, men ved nærmere Eftertanke viser os en Fejl, vi alle maa vogte os for — Hovmodet, Selvretfærdigheden.

1) Farisæeren ser med Foragt ned paa andre, der ikke er som han. »Gud, jeg takker dig, at jeg ikke er som de andre Mennesker, Røvere, uretfærdige, Hoerkarle, eller og som denne Tolder!« O, min gode Mand, vist er du bedre end saa mange andre Mennesker; men ved du ikke, at du kun er det ved Guds Naade? Naar Gud vil trække sin Haand tilbage, falder du lige saa dybt. »Hvo sig selv ophøjer, skal fornedres«. Og hvem gav dig Ret, at dømme dine Medmennesker, at kritisere deres Fejl? Det er noget, Gud mest hader. Og netop for at belyse denne Fejl fortælles denne Lignelse.

Her har vi alle noget at lære; thi at kritisere, at dømme vore Medmennesker hører ligesom til vor anden Natur. Det er jo behageligt at leve højt paa andres Bekostning, men . . . .

2) Vor Mand roser sig selv. »Jeg er ikke som de andre, og jeg faster to Gange om Ugen, jeg giver Tiende af alt det, jeg ejer.«

Hvorfor udbasune dine gode Gerninger? Din højre skal ikke vide, hvad din venstre gør. Netop heraf kan vi se, at du søger dig selv i dine gode Gerninger og ikke Gud. Derfor vil du engang høre hint afgørende Ord: »Du har allerede modtaget Lønnen.«

Haanden paa Hjertet! Hvor ofte søger vi ikke selv at fortælle alt det, vi har gjort, alt det, vi har udrettet? Jo, vi indbilder os maaske endog, at det hele slet ikke kunde gaa uden os. Og naar vi ikke faar den Udmærkelse, den Anerkendelse, vi venter, saa . . . .

Det er menneskeligt, det er forstaaeligt, men det er ikke Kristi Aand.

3) Vor gode Farisæer talte kun om sine Fortjenester; man faar det Indtryk, at han maatte være aldeles fejlfri. Derfor faldt det ham slet ikke ind at bede Gud om Tilgivelse. Han takker kun, at han ikke har nogen Fejl.

Hvilket Hovmod! »I mange Ting«, siger Apostlen, »synde vi alle; og naar nogen siger, at han er uden Synd, bedrager han sig selv.« Dette Hovmod er sikkert Synd. Og hvorledes er alle hans Bønner!

Det er ofte ogsaa vor Fejl. Vi kender ikke os selv, og derfor er vi selvretfærdige. Filosofen har Ret, naar han siger, at den største Visdom findes i Selverkendelsen.

Firmelse og Konfirmation.

En sproghistorisk Studie

af Johs. B. Metzler.

»Hvorfor bruger man dog ikke mere vort gode gamle danske Ord Konfirmation i Stedet for det nye, stygge Firmelse?« Det er ikke saa sjældent, man hører denne eller lignende Bemærkninger og det selv af Folk, som just ikke hører til de udannede eller saakaldte halvannede.

Hvad er egentlig Grunden til denne store Forkærlighed for Ordet *Konfirmation*? Er det maaske den oprindelige Betegnelse for det andet af de syv Sakramenter? — Vi tilstaar gerne, at allerede Kirkefædrene ofte kalder dette Sakrament *confirmatio*, paa Dansk *Bekræftelse*. Og med Rette. Thi ved dette Sakrament skal den døbte styrkes, det i ham begyndte Naadeliv udvikles og fuldkommengøres. Det i vort Sprog optagne latinske Ord *Konfirmation* har imidlertid en ganske anden Betydning. Thi først længe efter Reformationens Indførelse fik det, som vi skal vise, Indpas i vort Sprog.

Af hvilket Ord benyttede vore Forfædre sig da egentlig for at betegne det andet af de syv hellige Sakramenter?¹⁾ Dette Spørgsmaal besvares utvetydigt i en af de første Bøger, som er bleven trykt her i Landet, nemlig et *Skriftespejl*, der endnu i Afskrift findes paa Kongelige Bibliotek i København.²⁾ Deri spørges blandt Synderne, man kan begaa mod de h. Sakramenter: »Om tw hafluer forsmoth at tagæ fermils æ, om tw hafluer laget crismæ meth bar Handh, om tw hafluer væreth tøsuer³⁾ fermdh, om

¹⁾ Jfr. Otto Kalkar, Ordbog til det ældre danske Sprog 1300—1700. I (København, 1881—1885), p. 531. — Erik Jonsson, Oldnordisk Ordbog (København 1863) p. 128. — Dr. Joh. Fritzner, Ordbog over det gamle norske Sprog. Omarbejdet, forøget og forbedret Udgave. I (Kristiania 1886), p. 406.

²⁾ Ny kgl. Samling 4° Nr. 129.

³⁾ c: to Gange.

tw haffuer vdi dødelige synd taget fermilsæ etc.«¹⁾ I Kejsler *Karlls Magnus Krønike*, som er bleven trykt i Malmø 1534, beder Dronningen Ærkebispem: »j sculle færm e myn søn, ok han skall hetthe Karl Magnus.«²⁾ Ganske samme Ord bruges i flere Haandskrifter fra denne Tid.³⁾ Ligeledes findes det i *Poul Helgesens* Skrift imod Malmøbøgen.⁴⁾ Denne Karmeliter var som bekendt sin Tids største danske Stilist.

Reformatorerne forkastede Firmelsen som et Sakrament, fordi den skulde mangle det, der særtegner et Sakrament. Desuden hævdede de, at den svækkede Daabens Betydning og styrkede Hierarkiets. Men selv om Firmelsen med Reformationens Indførelse mistede sin sakramentale Karakter, saa bibeholdt man dog snildelig — nemlig for at skuffe Folket — dens ydre Ceremonier og selve Navnet.

Saaledes skriver *Peder Palladius*, den første lutherske Biskop i Sjællands Stift († 1560), i sin bekendte Visitatsbog: »Oc i, som staa fadder til noget barn, skulle tencke til at holde Gud det, som i loffue oc tilsige der nedre hoss funten⁵⁾: først at i ville bære vidnisbyrd til dette barns daab oc christendom, siden at i ville haffue opseende paa det barn, som i holde til daaben, at det skal lære sin børne lærdom flittelige oc vel, ind til det bliffuer saa stort, at det kan følge heden til sognepresten oc aff hannem offuerhøris oc stadfestis til at gaa til sacramentit, hvilket wi kalde den rette firmelse, confirmatz eller stadfestelse vdi troen oc vdi børne lærdom.«⁶⁾

¹⁾ Jfr. Chr. Bruun, *Modus confitendi*, Et tabt dansk Skrift fra c. 1500 (København 1866) p. 10.

²⁾ C. J. Brandt, *Romantisk Digtning fra Middelalderen* (I—III Kbhvn. 1869—1877) III 5, 6. — C. J. Brandt, og R. Th. Fenger, *Christiern Pedersen's danske Skrifter* (I—V Kbhvn. 1850—1856) V 5, 33.

³⁾ Jfr. Ærkebispem i Lund M. Aage Sparres Brev imod de lutherske gejstlige i Malmø 1528 (*Danske Magazin*. Tredie Bind. Kbhvn. 1747. S. 237), endvidere: Udkastning til tvende Kong Christian den Andens Anordninger om Kirke- og Skolesager (*Danske Magazin*. Femte Bind. Kbhvn 1751. S. 360.)

⁴⁾ Jfr. H. F. Rørdam, *Malmøbøgen af Peder Laurensen*, (København 1868) 16 — C. E. Secher, *Povel Eliesen's Danske Skrifter* (København 1855) S. 401, 494.

⁵⁾ s: Døbefonten.

⁶⁾ Sv. Grundtvig, *En Visitatz Bog indeholdende en vdførlig Beskriffning*

Hvorledes Firmingen i Slutningen af det 16. Aarhundrede (1576) gik for sig her i Danmark, findes skrevet paa Brudstykker af et gammelt Missale, der er brugt til Bind om nogle gamle hollandske Jordebøger, der opbevares i Geheimearkivet. »Saa sathe hand¹⁾ sig paa en stoel for alteret oc der stode II prester boes hannom vnus a dextris alter a sinistris, saa skulle de gaa frem tiill hannom, som icke haffde verit fermede fore och hand skulle ferme dem, och saa skulle de haffue Fadder tiil de som bliffue fermede som mand pleyier, naar mandt døber børn.«²⁾

Lidt efter lidt afskaffedes Firmelsen mange Steder; andre Steder reformeredes den paa »evangelisk« Vis. I dens Sted traadte *Konfirmationen*, d. v. s. en højtidelig Handling, »ved hvilken Præsten, efter foregaaende Religionsundervisning og efter offentlig Prøvelse i Kirken, bekræfter den kristelige Ungdom i dens Daabspagt «³⁾ Almindelig indførtes denne Religionsskik i Danmark og Norge den 13. Januar 1736, paa Island 1744. Den ansete Sproggransker *Otto Kalkar* anfører derfor heller ikke Ordet *Konfirmation* i sin »Ordbog til det ældre danske Sprog 1300—1700.« Han kender kun Ordet *Konfirmatz* og det særlig i Betydningen »Bekræftigelse for Biskopper af Paven«. Grunden er simpelthen den, at man mange Steder ikke mere havde noget til Firmelsen tilsvarende og som Betegnelse for det andet af den katholske Kirkes syv Sakramenter altid brugte Ordet *Firmelse*. Saaledes oversætter den lutherske Kirkehistoriker og Biskop *Ludvig Harboe* i Midten af det 18. Aarhundrede det islandske Ord »byscopa« med *firme*. Ligeledes bruger han Ordet *Firming* og ikke det tvetydige *Konfirmation*.⁴⁾ Begge Ord »firmer« og »Firming« anføres

---

paa den Visitation, som bleff holden vdi alle Sogne Kircker i Sielands Stict, Besynderlige paa Landsbyerne aff Doct. Petro Palladio, Den Første Euangeliske Superintendent Ved det Aar 1540 (Kbhvn. 1872) S. 13. Smlgn ogsaa P. Palladius, S. Peders Skib (Kbhvn. 1554) k. 5. og H. F. Rørdam, Smaaskrifter af Hans Tavsens (Kbhvn. 1870) S. 209.

1) Bispen.

2) Kirkehistoriske Samlinger IV. S. 605—606.

3) L. Meyers Fremmedordbog. Syvende Udgave (Kbhvn. 1898—1902.) S. 172.

4) L. Harboe, Om Reformationen i Island. Hvad Begyndelse, Fremgang og Modstand samme har haft fra 1539—1548 (i Videnskabernes Selskabs Skrifter. Femte Del (1748—1759) S. 223.)

derfor ogsaa i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede i Dansk Videnskabernes Selskabs Ordbog.¹⁾

Da imidlertid indtil Midten af det 19. Aarhundrede ingen katholsk Biskop kunde betræde dansk Jordbund for højtideligt at meddele Firmelsens hellige Sakramente²⁾, og da der indtil 1848 ikke er udkommet nogen katholsk Bog her i Landet, er det let forstaaeligt, at *C. Molbech* troede at skulle betegne Ordet Firmelse som forældet³⁾.

Men nu, da den katholske Kirke igen har faaet Fodfæste i St. Ansgars gamle Arvelod, og da en katholsk Biskop igen drager fra Menighed til Menighed for højtideligt at meddele Firmelsens hellige Sakramente, har man med fuld Rette genoptaget det ældgamle Ord *Firmelse* i vort Sprog⁴⁾. I Supplementbindet til *Salmonsens* »Store illustrerede Konversationsleksikon for Norden« anføres derfor ogsaa (S. 525) baade *Firmelse* og *Firming* som Betegnelse for det andet af den romersk-katholske Kirkes Sakramenter.

(Sluttet.)

Er Socialisme Frihed eller Tyranni?

Et Foredrag
af
Pater *Bernard Vaughan*.

(Sluttet ^o).

Den Fejltagelse, den socialistiske Læge gør sig skyldig i, bestaar i, at han glemmer de sammensatte Aarsager, hvoraf de menneskelige Elendigheder opstaar. Uden Tvivl

1) Anden Tome (Kbhvn. 1802) S. 84.

2) Foretages end Firmelsen i Almindelighed kun af Biskopperne som Apostlenes Efterfølgere, saa har Paven dog Magt til at overdrage Sakramentets Meddelelse til en simpel Præst. En saadan Fuldmagt gives dog kun, naar der foreligger særlige Omstændigheder, som f. Eks. her i Landet i de tre første Aarhundreder efter Reformationen.

3) Dansk Glossarium eller Ordbog over forældede danske Ord af Diplomer, Haandskrifter og trykte Bøger fra det 13. til det 16. Aarhundrede I (Kbhvn. 1857) S. 207.

4) Se Katholsk Katekismus for det apostoliske Vikariat Danmark (Kbhvn. 1899) S. 109—111.

vil nogle af de menneskelige Ulykker, som Fattigdom og Udbytning, vige for bedre økonomiske Vilkaar; men Drukenskab, Lyst, Begærlighed, Hævn og andre moralske Onder, som har deres Oprindelse i Lidenskaberne, viger ikke for Forstandsgrunde og Lovgivningsarbejde.

Vore Dages »rige Mand«, klædt i Purpur og kosteligt Linklæde og til overdaadige Fester hver eneste Dag, er selv et levende Bevis for Sandheden af min Paastand. Hans materielle Vilkaar er ganske vist uendelig bedre end Lazaruses ved hans Dør; men er ikke hans aandelige Tilstand mange Gange værre? Hverken hans Opdragelse eller hans gunstige Livsvilkaar har helbredt hans moralske Skavanker.

Det er klart nok, at Held i Livet — Frihed for finansielle Bekymringer og sociale Ængstelser — garanterer ikke en Gang timelig Lykke. Heller ikke Socialismen formaar dette, hvad Vægt man saa end vejer den paa. Hverken tager den noget Hensyn til vor Lykke i den kommende Verden eller formaar at tilfredsstille vore rent naturlige Lyster.

Jeg maa indrømme, jeg har en inderlig Modvilje mod Statens ukaldede Indblanding i Sager, som slet ikke angaar den, som ligger helt udenfor dens Omraade. Som Menneske og som Fædrelandsven tror jeg paa den enkeltes Frigørelse fra Statens Indblanding i hans private Anliggender; som Menneske og som Fædrelandsven tror jeg paa Selvhjælp som en uomgængelig Betingelse for Karakterdannelse; som Menneske og som Fædrelandsven tror jeg, man bør behandle Mænd, som var de Mænd og ikke opløbne Børn; som Menneske og som Fædrelandsven tror jeg paa Orden og Stænder i Samfundet, paa Kapital og Arbejde, og sidst, men ikke mindst, tror jeg som Menneske og som Fædrelandsven, at det er vor hellige Pligt at fordømme Socialismen som en Trusel mod Hjemmene, ethvert ægte Menneskebarns hellige og ukrænkelige Borg.

Maaske vil man spørge mig: »Skal vi da sætte os ned med Hænderne i Skødet, medens den rige Mand lever i Herlighed og Glæde og den fattige sulter ihjel ved hans Dør?«

Hvad! Sidde med Hænderne i Skødet, medens Tusin-

der og atter Tusinder af vore Landsmænd med deres Hustruer og Børn lever i de usleste Boliger, er klædt i de usleste Pjalter og bliver næret med den usleste Føde; sidde med Hænderne i Skødet, medens vort eget Kød og Blod knuses under Kapitalismens Vognhjul eller maa tæres hen af Sygdomme i vore Byers Fattigkvarterer og Forstæder? Hvad! Sidde med Hænderne i Skødet, medens vore Brødre og Søstre maa slide og slæbe deres hele Liv igennem for den usleste Sulteløn; sidde med Hænderne i Skødet, medens Hærskarer af Fædre raaber om Arbejde og talløse Smaa-børn sygner hen ved Brystet af deres Mødre, som er alt for udslidte og ødelagte til at kunne føde dem?

Er der noget Menneske med Hjerte i Livet, som blot kan tænke sig at sidde med Hænderne i Skødet overfor al den Elendighed, som Nutidens store Byer frembyder med deres skrigende Modsætninger, med den Afgrundskløft mellem Overdaadighed og Nød, som stedse gaber bredere og bredere, ligesom Kløften mellem Himmel og Helvede, som tilsyneladende er for dyb til at blive fyldt ud og for bred, til at der kan blive slaaet Bro derover. Hvem har levet blandt vore fattige Brødre og arbejdet for dem og er blevet Venner med dem, uden at hans Sympathi er blevet vækket og hans Kærlighed opflammet ved deres næsten utrolige Venlighed mod hinanden og deres Taalmodighed under deres udsigelige Elendighed? Er der en eneste blandt os, som blot een Gang har prøvet paa at hjælpe de nødlidende smaa i det stadig voksende Proletariat, uden at han har følt sit Hjerte banke og sine Øjne fyldes med Taarer, naar han saa, hvorledes disse smaa Guds Børn, trods deres Fattigdom, Kulde og Sult, dog sprang omkring ham med uskyldig Munterhed og med smilende, glade Ansigter? Hvor forskelligt er det Syn ikke fra det, der kan møde os i Byernes saakaldte fine Kvarterer!

Jeg kender de fattige, og jeg elsker dem. De er mine Venner; og fordi de er det, bønfalder jeg dem om ikke at lade sig bedrage af Socialisterne og ikke sælge deres Førstefødselsret, deres Uafhængighed, for en Ret varm Mad, der for et Øjeblik kan fylde dem, men ikke virkelig tilfredsstille dem. Spørg Mesteren, hvis Evangelium i gamle Dage, da Sagerne virkelig stod endnu slettere end nu, brød

Slaveriets Lænker, frigjorde Kvinden og forvandlede Arbejdet fra en Straf til en Forrettighed. Spørg ham, og han vil svare jer, at Løsenet var og er den guddommelige Broderkærlighed. »Elsker hverandre, som jeg har elsket eder!«

* * *

Socialisterne fortæller mig, at Kristendommen er bleven vejret og fundet for let. Det nægter jeg af alle min Sjæls Kræfter. Det er ikke Kristendommen, som har slaaet Klik, tvertimod! men det er den forfærdelige Mangel paa Kristendom hos dem, der kalder sig Kristne, som er Roden og Grunden til vor nuværende sociale Elendighed. Hvad vi mest af alt trænger til, er ikke en Formindskelse, men en Forøgelse af Christi Kristendom. Beskyldningen mod Kristendommen for, at den er altfor optaget af den anden Verdens Anliggender, til at den kan være til nogen Nytte i denne Verden, modbevises fuldstændig, hvor vi end slaar op rundt omkring i det nye Testamente. Herrens Forventning gaar derimod udtrykkelig ud paa, at hans Disciple skal arbejde utrættelig og uafbrudt i hans Tjeneste; thi Arbejdsmarken, sagde han selv, var stor, men Arbejderne faa. Han mindede dem om, at de var kommet ind i en lang Række af Arbejdere, der havde saaet, og at det nu var deres Tur til at høste.

De fleste af sine Disciple tog Herren af den Folkeklasse, som tjener sit Brød i sit Ansigts Sved; og det Evangelium, de var sendt ud for at prædike, henvendte sig fremfor alle til de fattige. Med eet Ord, vor Frelzers Lære saa vel som hans Eksempel lægger os det mere end noget andet paa Hjerte, at et Menneskes Liv er et Arbejds-liv. »Elsk din Næste som dig selv;« »gør godt mod dem, som hader dig;« »den, som vil være den første blandt eder, skal være alle de andres Tjener o. s. v.«

Maaske er det Socialismens Opgave at minde os om denne vor indbyrdes Kristenpligt. Hvorledes skal vi ellers forklare os den Indflydelse, dette Evangelium har opnaaet midt iblandt os, skønt det er en Karrikatur af Kristendommen og giver Løfter, som Kristendommen alene kan opfylde? Hvis vi blot lægger nøje Mærke til, hvad Socialismen siger og lover, burde det ikke tage os lang Tid at blive klar over, at det er en Selvmodsigtelse at opstille de

timelige Goder som Menneskenes højeste Maal og samtidig vente, at Folk skal være tilfredse ved kun at faa en lille mager Del af disse. Af et Menneskes højeste Gode kan et Menneske aldrig faa nok, og saa længe der er andre, som har flere af de timelige Goder end en selv, vil ingen føle sig tilfreds med den Del, han har faaet af disse.

Del hele vort Lands Rigdom i lige store Dele, giv hver eneste Mand sin Del, hvilket Helvede vil vi ikke i kort Tid faa i Stedet for et jordisk Paradis! Vi har alle hørt, ikke sandt, velmenende Folk med smaa Indtægter forsikre, at hvis de havde 5000 om Aaret, vilde de være tilfredse; men havde de saa naaet det, har vi saa ikke været Vidner til, hvorledes de spekulerede paa og stræbte efter at faa 10000?

Hvor sandt er ikke Mesterens Ord: »Enhver, som drikker af dette Vand, skal tørste igen!« Menneskenes Tørst slukkes kun ved Frelserens levende Kilde, som »rinder til evigt Liv«.

Hvad Socialismen hverken gør eller kan gøre, lærer Kristendommen os at gøre og hjælper os med at gøre. Saa vel de rige som de fattige har deres særlige Gerning at udføre, og til et Samfund hører der baade Kapitalister, Godsejere, Arbejdsgivere, Tjenere og Arbejdere. Hver har sin Gerning at gøre, sin Mission at fuldføre, og skønt der til Tider kan bestaa et spændt Forhold mellem Kapital og Arbejde og mange endog helt miste deres Arbejde og Livsstilling, vil dog et Folk, som er gennemtrængt af kristne Anskuelse og ledet af kristne Principper, ikke være længe om at opdage Midler og Veje til at løse disse Vanskeligheder, som er uundgaaelige, hvor modsatte Interesser saa let kommer i Strid med hinanden.

Hvis vi skal blive ved at være, hvad vi har været omtrent et Tusind Aar, en kristen Nation, lad os altid huske paa, at »vi har ikke her en blivende Stad, men vi søger en kommende«. *Sursum corda!* Lad os løfte vore Hjerter til de evige Høje, hvorfra alt vort Lys og al vor Styrke kommer. Lad os stræbe efter at erkende, hvori et Menneskes sande Værdighed bestaar. Med andre Ord, lad os prøve paa, hvilken end vor Stilling er, at virkeliggøre vort eget Jeg, at danne det efter dets evige Bestemmelse,

at vi derved kan blive bedre i Stand til at tjene alles fælles Velfærd. Lad os sætte mindre Pris paa denne Verdens Ting og mere Pris paa denne Verdens Mennesker og fremfor alt paa Karakterens Dannelse hos andre som hos os selv. Thi det er utvivlsomt sandt, et Folks Storhed afhænger af de virkelig store Karakterer, det tæller i sin Midte. Bliver Socialismen stillet overfor et Folk af Karakterer, vil den forsvinde af Landet ligesom en Sygdom, der ingen Magt kan faa i en sund Organisme.

Nu er vi naaet saa vidt, at vi kan besvare det Spørgsmaal, hvormed vi begyndte. *Da Socialismen ikke respekterer Individets Ret*, hvad enten dette saa er Mand eller Kvinde eller Barn eller Familie eller Kapitalist eller Godsejer eller Kirke, saa betyder et socialistisk Herredømme ikke Frihed, men —

Tyranni!

Bog anmeldelse.

V. Munck: *Vincent de Paul*. (Gad. 1910. Indb. 1 Kr. 25 Øre).

Det er et saare betimeligt Øjeblik, Hr. Pastor emeritus Munck har udsendt sin lille tiltalende Skitse af den hellige Vincents. Thi just i disse Dage staar vi danske Katholikker mere eller mindre under den h. Vincents' Tegn. Den 19. er det den store Mands Festdag, den 24. holdes det største af Aarets Vincents- Generalmøder i Ordrup, og den 25. og 26. har den h. Vincents' Døtre i Helsingør deres store, aarlige Basar. Saa en Bog om den hellige Vincents kunde intet Øjeblik paaregne mere almen Interesse end netop nu.

Men det er ogsaa en meget interessant og indholdrig Skildring af den store Helgens og Menneskevens Liv, som Pastor Munck har givet. Det, som maaske mest slaar den med Forbavselse, som ikke i Forvejen har noget indgaaende Kendskab til den h. Vincents' Virksomhed, er hvor stor og omfattende, ja revolutionerende i god Forstand, den paa saa mange Omraader har været. Han maa jo nævnes som en af Menneskeslægtens største Banebrydere, ikke alene i Sygeplejens Tjeneste, men ogsaa paa Fattigvæsenets, Fængselsvæsenets, Børneomsorgens, Alderdomsunderstøttelsens og adskilligt flere Omraader. Det faar man gennem Pastor Muncks Bog et overordentlig klart Indtryk af. Og endvidere giver han en meget sympatetisk Skil-

dring af den hellige Vincents, baade af hans Livsførelse og af hans Karakter. Som de tre Grundakkorder i hans Liv nævner han Vincents' Troskab mod Kirken, hans forunderlige Ydmyghed og hans rige Kærlighed. Han var arbejdsom og haardfør som kun faa andre, og det blev han ved med at være til sin høje Alderdom. Han forstod bedre end mange af sine samtidige, at »voldsomme Omvendelsesmidler ikke førte til det attraaede Maal. Han gav sine Præster streng Ordre til at gaa mildt til Værks mod Modstanderne; mindst af alt maatte de disputere om Tvistepunkterne; de skulde virke ved deres Ydmyghed og Kærlighed og dermed give et Billede af den katholske Kirkes Skønhed«. Og sammen med den glødende Kærlighed, viser Forfatteren, gik der hos Vincents altid den kloge Sindighed, som ikke vover, inden den har vejet Mulighederne for et heldigt Udfald. Fortællingen om, at Vincents frivillig traadte i en andens Sted som Galejslave, mener Forfatteren er en usandsynlig Legende, der skylder hans virkelige Slaveri i Tunis sin Tilblivelse. Den hele historiske Baggrund for den h. Vincents' Virken er tegnet med stor Anskuelighed og Livlighed; det er jo ogsaa en af de mest bevægede Tider i Frankrig, som falder indenfor Vincents' lange Levetid 1576 til 1660. Ogsaa af Vincents søstrenes Virksomhed giver Pastor Munck en baade indgaaende og elskværdig Skildring.

Hvor Talen kommer ind paa katholsk Tro og Praksis, viser Forfatteren i Regelen en skønsom Forstaaelse og en tolerant Bedømmelse. Men ogsaa kun i Regelen. Ikke mindst, naar Talen er om Jesuiterne, maa Pastor Munck vise sin Protestantisme og sin — Uvidenhed. Jansenismen bliver naturligtvis rost, skønt Pastor Munck sikkert har, ihvert Fald en Anelse om, at Kærnen i Bevægelsen er Forsøget paa helt at lægge Kirken i Statens Slavelænker. Om den katholske »Gerningsretfærdighed« er der et Par protestantisk-traditionelle, men uheldigt anbragte og lidet overbevisende Bemærkninger (f. Eks. Side 61, 78 o. s. v.). Om Helgenerklæring er der mange uvillige og uforstandige, for ikke at sige taabelige Udtalelser, hvor Forfatteren tydelig røber, at hans Evner gaar mere i filantropisk end i theologisk og psykologisk Retning. Da Vincents skulde erklæres for Helgen, manglede det ikke paa glimrende Lovtaler om ham, skriver Pastor Munck; men, hedder det videre, hans egen Vurdering gaar i modsat Retning, faa har haft en dybere Erkendelse af egen Ufuldkommenhed end han, han betegner sig atter og atter som en uendelig Synder, der trænger til uendelig Naade for at blive frelst (S. 125.). Mener Pastor Munck virkelig, at det vilde været et Tegn paa Vincents' Hellighed, om han

havde fremhævet sig selv som hellig og from og altfor ophøjet til at behøve Guds Naade, og ved han ikke, at jo mere from og hellig og moden en Kristen bliver, des klarere ser han sine egne Ufuldkommenheder og Synder, des tydeligere ser han Afgrundsdybet mellem sig selv og den, som er hellig fra al Evighed af? Stærk Syndserkendelse er et af Tegnene paa Hellighed.

Trods de forskellige skæve Betragtninger maa vi Katholikker dog være taknemmelige for Pastor Muncks Bog. Hans Syn paa den katholske Kirke er i mange Henseender baade retfærdigt og venligt. Paa sidste Side skriver han: »Den katholske Kirke har fra ham modtaget en kostelig Arv, som den har forstaaet at udnytte godt; det er tilstrækkeligt at nævne de barmhjertige Søstre og at henviser til det velsignelsesrige Arbejde, som de har udført i halvtredje Aarhundrede og endnu den Dag i Dag udfører.« Og vi kan slutte denne Anmeldelse med at anføre Pastor Muncks egne Slutningsord, dog med visse, betydningsfulde Forandringer: Derfor fortjener denne Bog, hvor ærkeprotestantisk Pastor Munck end er, dog at kendes og æres blandt Katholikker. *Niels Hansen.*

Kirkehistoriske Bemærkninger.

III.

Naturligvis gaar det hos Fabricius, ligesom i de øvrige protestantiske Kirkehistorier, mest ud over Paverne. Om Pavedømmets Oprindelse skrives, at Leo den Store »i sin Iver for Kirkens Storhed først har fremhævet Apostlen Peter som Klippen, Himmerigets Dørvogter med Magt til at løse og binde«.

Ja, Protestanter maa jo søge at lade Biskopperne af Rom »lidt efter lidt« blive Petri Efterfølgere — ellers savnede jo Lutheranismen dogmatisk Grundlag. Men det er en vanskelig Sag med slig en Tidsbestemmelse! I Virkeligheden anvendes saa godt som af alle Kirkefædre og af de fleste kristelige Forfattere fra Oldtiden Evangeliets Ord om Klippen og Kirkens Fundament paa Petrus. Han kaldes allerede af *Origenes* »stærkeste Fjeld, paa hvilket Herren har grundlagt sin Kirke«, han blev efter *Basilius* »foretrukken for de øvrige Apostle og modtog Himmerigets Nøgler«. Han er efter *Johannes Kryssostomus* endog »hele Jordkredsens Fisker«, efter Cyprian »Enhedens Midtpunkt«, og

Ephrem kalder ham »Hovedet og Tungen paa sine Brøders Legeme«. Alle de nævnte berømte Mænd levede længe før Pave Leo den Store, Det er ganske utroligt, at der findes Folk, der kender disse og andre Udtalelser — og de kan jo kontrolleres paa ethvert større Bibliotek — og som vil lukke Øjnene for den Kendsgerning, at hele Kristenheden ikke blot har anerkendt Apostlen Peter som Klippen, men ogsaa Biskopperne af Rom for at sidde paa »Petri Lærestol«. Kun selve Betydningen af denne Stilling, ikke den apostoliske Oprindelse, er bleven diskuteret og opfattet forskelligt. At betvivle og benægte Peters Forrang og Pavestolens apostoliske Grundlæggelse ved Petrus' og Paulus' Ophold i Rom har været en Opgave for langt senere Tidens Had. Det kunde ikke skade de populære Historiebøgers Værdi at vise lidt mindre Had imod Rom og lidt mere Kærlighed til historiske Kendsgerninger, selv om de ikke er efter vedkommende Forfatters Smag og Børnelærdom.

Om Pavedømmets Krav i Middelalderen skrives der Side 128: »I Stedet for at give Afkald paa Verden skulde Kirken herske over den.«

Denne Sætning er saa betegnende for den Uklarhed, der saa tit findes i protestantiske Udtalelser om vor Kirke. »I Stedet for at give Afkald paa Verden« — hvem skulde eller skal give »Afkald paa Verden«? Mon Fabricius nogensinde selv har tænkt over dette Spørgsmaal? »Afkald paa Verden« skal dog i en vis Forstand efter Kristi Ord enhver Kristen give, der alvorligt har fortaget »Djævelen og al hans Pragt«, d. v. s. der sætter Kristi Bud over denne Verdens Lyst. »Afkald paa Verden« i snævrere Forstand skal enkelte Sjæle give, der »fatter« Kristi Raad om frivillig Armod og Kyskhed. Dette Krav er altsaa et rent personligt Anliggende. Men Kirken, og særdeles dens Hyrder, skal slet ikke give Afkald paa Verden i den Forstand, at de ikke skulde lære og styre denne Verdens Beboere. Tværtimod er de sendte til at udøve en vis Myndighed, til at »herske« indenfor Kirkens Omraade.

Men dette kan og skal ske ud fra personlig Ydmyghed, saaledes som Herren jo siger, at den, der er »den større iblandt eder, han være som den mindre«. Dette Skriftsted siger ingenting imod et Hierarki, tværtimod siger det jo udtrykkelig, at nogle er »større«, kun anbefaler det, at vedkommende skal være ringe i Aanden.

Se, saaledes skal alt paa sin rette Plads. Det er en naturlig Følge af det Misbrug med Bibeltekster, som tit kan finde Sted hos religiøse Ikke-Katholikker. Det kan blive til det rene Virvar.

En lille Prøve paa en saadan Forvirring er ogsaa,

hvad Fabricius skriver om den katholske Sakramentlære. En Sætning deraf vil jeg fremhæve, thi den indeholder netop den rette Blanding af lidt sandt og meget urigtigt, der kan vække et Smil hos katholske Læsere. Sætningen lyder: »Der var dog to Sakramenter, der ikke kunde forenes i eet Menneskeliv, men ved en indre Modsigelse(!) gensidig udelukkede hinanden: Ægteskab og Præstevielse.«

Samme Anskuelse udtrykte en Gang en protestantisk Professor overfor Biskoppen af Trier: »De befinder Dem i en logisk Knibe, eftersom De priser Ægtestanden som et Naademiddel og dog forbyder Deres Præster dens Brug!«

Han — og forresten ogsaa Fabricius — kunde lige saa godt have skrevet: »Der bestaar en indre logisk Modsigelse mellem en Paraply og en Spadserestok, og De befinder Dem i en logisk Knibe, naar De anbefaler en Paraply som noget godt og dog — jævnligt foretrækker en Spadserestok!« Kan da disse Herrer ikke se, at Ting kan være gode i sig selv, uden at man derfor er nødt til at bruge dem? Desforuden kan Ægteskab og Præstevielse godt forenes »i eet Menneskeliv«, ligesom et Menneske godt kan være Skolelærer og Kultusminister »i eet Menneskeliv«.

Men — Mangel paa Logik er Lutheranismens Arvesynd!

F. F. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Spanien. Bladenes Meddelelser om de spanske Forhold er, som de fleste Meddelelser, der angaar katholske Interesser, i høj Grad afvigende fra almindelig Billighed og Paalidelighed. Især fremhæves atter og atter Pavens uforsonlige Holdning som Hovedgrunden til det nuværende spændte Forhold, skønt Sandheden tværtimod er den, at Paven er saa forsonlig, at vi i frie Lande som Danmark og Amerika næppe forstaar det. Saaledes gaar den hellige Fader ind paa, at Klostre med mindre end tolv Medlemmer maa lukkes, at man skal søge og opnaa Regeringens Tilladelse til at aabne nye Klostre, at klostergivne Personer skal svare Skatter ligesom andre spanske Undersaatter, at fremmede, som vil grundlægge Klostre i Spanien, først skal opnaa spansk Borgerret o. s. v. Med Undtagelse af Betaling af Skatter forekommer det jo Danske ganske urimeligt, at man skal spørge Regeringen om Tillaelse til at aabne et Kloster; hvis man opfylder sine Borgerpligter, kan det jo være en Regering lige meget, om man bor to eller tyve i et Hus, om man tilbringer sin Tid med at bede til Gud, med at trykke Bøger, lave Knappenaale eller med anden ordentlig Gerning.

Peterspenge.

(Kollekt den 26de Juni 1910).

St. Ansgar 27,60, St. Josef 11,16, St. Knud 5,60, Jesu Hjerte 27,54, Immaculata 5,00, Ordrup 23,69, Frederiksborg 20,03, Sundby 15,80, Helsingør 7,70, Køge 4,35, Roskilde 16,20, Ringsted 5,00, Slagelse 1,00, Næstved —, Maribo 7,56, Odense 7,50, Svendborg 11,60, Esbjerg 5,82, Kolding 3,68, Fredericia 13,00, Vejle 5,00, Horsens 8,60, Silkeborg 17,00, Aarhus 12,39, Randers 0,80, Aalborg 8,88, ialt 272 Kr. 50 Øre.

København, den 14de Juli 1910.

Det Apostoliske Vikariat.

Kirkelig Kalender.

24. Juli.	10. Søndag efter Pintse.	31. Juli.	11. Søndag efter Pintse. Ignatius af Loyola, Bekender.
25. —	Mandag. Jacobus den Ældre, Apostel.	1. Aug.	Mandag. Petri Fængseling.
26. —	Tirsdag. Anna, den helligste Jomfrus Moder.	2. —	Tirsdag. Alphons Liguori, Biskop og Kirkelærer.
27. —	Onsdag. Votivofficium af Ansgarius.	3. —	Onsdag. Fund af Stephans Relikvier.
28. —	Torsdag. Nazarius og Fæller, Martyrer.	4. —	Torsdag. Dominikus, Bekender (<i>Pius X valgt 1903</i>).
29. —	Fredag. Olaf, Konge og Martyr.	5. —	Fredag. Maria i Sne.
30. —	Lørdag. Martha, Jomfru.	6. —	Lørdag. Christi Forklarelse.

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 7³/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₄); Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl 5).

St. Franciskus III. Orden holder Møde Fredag den 22. Juli Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Vincentiskonferensernes 3. Generalmøde

holdes Søndagen d. 24. Juli paa St. Andreas Kollegiet Kl. 6 Eftm. med Tilslutning til en kort Andagt i St. Andreas Kirken Kl. 7. Medlemmerne, baade aktive og passive, opfordres indtrængende til talrig Deltagelse, ligesom det forventes, at alle saa vidt muligt vil indfinde sig til Fælleskommunion om Morgenen i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest (19. Juli).

Basar i Helsingør.

St. Vincents-Søstrene agter den 25. og 26. Juli at afholde Basar i deres Have, Nygade 8, Helsingør, til Fordel for fattige og syge. Gaver modtages med Tak af Priorinden samme Steds.

Unio. Søndagen den 31te Juli Udflugt til Rungsted - Hørsholm - Vedbæk. Afgang med Østbanen Kl. 12,39 til Rungsted, hvorfor man begiver sig til Hørsholm, hvor der drikkes Kaffe. Derefter Spadseretur gennem Folehaveskov til Vedbæk, hvor man spiser til Aften. Smuk og let Tur. Børn kan deltage.

Bedes rettet. Paa S. 481, L. 8 fra oven, bedes Ordene »i Bredgade« rettet til »paa Toldbodvejs«.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 31.

Søndag den 31. Juli.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Er Miraklernes Tid forbi? — Passionsskuespillet i Oberammergau I. — Firmelse og Konfirmation. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Køge. Helsingør. Svendborg. — Fuldkommen Aflad. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

38.

Det gode Eksempel.

Søndag den 31. Juli beder Kirken i den h. Messe: »O Gud, som til Udbredelsen af dit Navns større Ære ved den salige Ignatius har styrket den kæmpende Kirke med en ny Skare af Stridsmænd, giv os ved hans Hjælp og hans Efterfølgelse at stride saaledes her paa Jorden, at vi maa fortjene sammen med ham at krones i Himlen.«

Denne Bøn viser os, hvad Brug Kirken gør af sine Helgener. Kirken lovpriser og takker Gud, for hvad han har virket i hver eneste Helgen, og forventer tillige, at hver Helgens Forbøn og Eksempel maa være en Slags broderlig Hjælp for de troende.

Helgener staar ikke som en Væg mellem Christus og os, men paa en Maade ved Siden af os for at forene sig med os i Bønnen. Og netop fordi disse Helgener er som vi Adams Børn, fordi de har haft lignende Vanskeligheder som vi — er deres Eksempel af stor Betydning for os.

Mærkeligt nok er netop den h. Ignatius af Loyola,

der jo har været Fører for saa mange andre, selv bleven ført til et mere religiøst Liv ved Læsning af de h. Martyrers Bedrifter. Thi en Knælidelse, fremkaldt af et Saar, han modtog i Kampen, kastede den ærgerrige unge Officer paa Sygelejet i et Hospital. Og for at faa Tiden til at gaa, tager han den Læsning, han kan faa — og den aabner hans Øjne for et langt større Syn paa Livet ud fra Troen.

Nu bliver han et helt andet Menneske. En praktisk Forstand og en overordentlig Energi hjælper ham til at blive en ydmyg, behersket Mand, der kun kender een Opgave, eet Livsmaal: at fremme Guds Ære, ja, om muligt hans større Ære i sig selv og i alle Mennesker Jorden over.

Hans Eksempel indvirkede paa andre og ved disse igen paa større Kredse. Det er vistnok en særlig Naade, som Gud forundte det 16de Aarhundredes Katholikker, at de som en Slags Vederlag for det slette Eksempel, som daarlige Kirkefyrster og forfaldne Munke den Gang gav, kunde glæde sig over saa mange Helgeners gode Eksempel. Ignatius var hverken den første eller sidste af det 16de Aarhundredes herlige og store Skikkelser. Vi ser en Hieronymus Æmiliani, en Filippus Neri, senere en Camillus af Lellis ved deres Eksempel ligesom Ignatius drage fromme ædle Mennesker til Kristi Efterfølgelse og ved dem omvende en stor Del af den Tids Kristenhed.

Og for Ignatius' Vedkommende er det en stor Triumf, at der allerede iblandt de første syv Mænd, der samledes i Montmartre-Kirkens Krypt, fandtes 3 af Kirkens senere anerkendte »Helgener«: Ignatius selv, hans store Ven, Frans Xaver og den salige Peter Faber.

Her kan vi se, hvad det gode Eksempel formaar! *Exempla trahunt*, Eksempler drager, er et gammelt Ord. Det gælder for det gode lige saa godt som for det slette Eksempel. Hvilket Ansvar for Forældre, Lærere og Kirkens Tjenere — men hvilken Glæde, hvilken Herlighed for disse, naar de har udøvet en god Indflydelse og har været for andre »Lærere til Retfærdigheden«!

F. F. M.

Er Miraklernes Tid forbi?

For den moderne Vantro er det en afgjort Sag, at Mirakler er umulige, og selv troende Kristne uden for den katholske Kirke er næsten uden Undtagelse af den Anskuelse, at der siden Kristi Tid ingen Mirakler er sket. For de vantrø gælder det jo om at benægte al overnaturlig Indgriben fra Guds Side, for de ikke-katholske Kristne derimod om at finde et Paaskud for den Kendsgerning, at der iblandt dem ingen Mirakler sker. Den katholske Kirke alene har altid hævdet, at »Guds Haand ikke er forkortet« (Is. 59, 1), at der sker Mirakler til alle Tider, og at disse Mirakler er et stadig fortsat Bevis for Kristi sande Kirkes Uforfalskethed i Overensstemmelse med Slutningsordene i Markus-Evangeliet: »Apostlene gik ud og prædikede overalt, og Herren virkede med dem og bekræftede Ordet ved følgende Tegn.«

Hvad der i det følgende skal fortælles, er et nyt Eksempel paa, hvor ubehagelig Vantroen bliver berørt af alt overnaturligt, og med hvilken Stædighed den benægter ethvert Mirakel, selv om der er Hundreder af Vidner til det.

Vi beretter efter et Maanedsskrift »S. Gerardo Majella« (Caposele, Prov. Avellino) Nr. 11, S. 321 ff.

Domkirken i Byen *Andria* (c. 40000 Indb.) i Syditalien er i Besiddelse af en Relikvie, som har vakt stor Opsigt viden om for et Par Maaneder siden. Relikvien siges at at være en Torn af Kristi Tornekrone, og der berettes om den, at der sker noget mærkeligt ved den, hver Gang Langfredag falder paa den 25. Marts. I Aarene 1633, 1644, 1701, 1712, 1722, 1785, 1796, 1842 o. s. v. — hver Gang det var Langfredag d. 25. Marts — skete det efter autentiske Vidnesbyrd, som gemmes i det biskoppelige Arkiv i *Andria*, at de Pletter af størknet Blod, som findes paa Tornens Spids, ganske tydelig blev lysere og kom til at ligne frisk Blod.

Da nu Langfredag i Aar atter skulde indtræffe den 25. Marts, havde man allerede for et Aar siden henvendt Opmærksomheden paa denne Sag. Det var de kirkefjendt-

lige Blade, der opfordrede til omhyggelig at vaage over, at »Præstebedraget« ikke skulde gentages i det 20. Aarhundrede.

Herved blev Biskoppen i Andria, Mgr. *Staiti*, foranlediget til ogsaa fra troende Side at træffe de nødvendige Forholdsregler. Den 10. Juli 1909 forsamlede han hos sig en Kommission, bestaaende af Byens Overdommer og hans Assistent, Borgmesteren, Notarius publicus, Chefen for Gendarmeriet, 6 Læger, 3 Apotekere og nogle Repræsentanter for Gejstligheden. I Nærværelse af denne anselige Forsamling blev Relikvien undersøgt, og det konstateredes baade mundtlig og skriftlig, at Pletterne paa Tornen var mørkerøde som størknet Blod. Derefter blev Glasklokken, som omgiver Relikvien, ved Hjælp af Silkebaand forsejlet med Dommerens og Biskoppens Segl, saa at det var umuligt at røre ved Relikvien uden at bryde Seglene.

Disse Forholdsregler blev altsaa taget den 10. Juli 1909. Den 25. Marts 1910, Langfredag, var Kathedralen fyldt med Tusinder af Mennesker, der ventede paa, hvad der nu vilde ske. Der var iblandt dem ogsaa mange fra den kirkefjendtlige Lejr, hvis Hensigt det var at gøre Ende paa de formentlige Præstebedrag. Myndighederne havde, inden Relikvien blev udstillet, overbevist sig om, at Seglene var urørte og selve Relikvien uforandret. Biskoppen, Gejstligheden og de troende bad, men der skete ikke noget mærkeligt denne Langfredag, og Kirkens Fjender triumferede allerede i den Mening, at det var lykkedes dem at forpurre »Bedrageriet«, men de glædede sig for tidlig.

Paaskelørdag Morgen, den 26. Marts, medens der blev sunget *Gloria* i Højmassen, hørtes der pludselig høje Raab af Mængden: *Miracolo! Miracolo!* De, som stod nærmest ved Relikvien, havde set, at Spidsen paa Tornen blev lyserød som af fine Draaber af frisk Blod. Meddelelsen herom gik hurtig videre fra den ene Gruppe af andægtige til den anden, og Folkets Bevægelse gav sig snart Udslag i høje Raab og Taarer, og Myndighederne, som var der for at opretholde Ordenen, Embedsmænd og Soldater, var blandt de første, som græd af indre Bevægelse. Saa hurtig det lod sig gøre, kaldte man dem sammen, der hørte til Kommissionen, og det blev slaaet fast, at det friske Blod var en Kendsgerning, som man ikke kunde tage

fejl af, og at Seglene stadig var urørte. Der blev udfærdiget et Aktstykke med edelige Erklæringer af et stort Antal ansete Mænd, deriblandt Læger og Professorer, som havde iagttaget Fænomenet.

Miraklet var altsaa sket; ikke engang Byens »vantro« turde benægte Kendsgerningen, som de havde set med deres egne Øjne. Og af et Brev fra Mgr. *Staiti* til Redemptorist-Provinsialen *P. Losito* fremgaar det, at Fænomenet endnu kunde iagttages en Maaned senere, den 25. April.

Men som saa mange Gange før, saaledes skete det ogsaa denne Gang: medens alle de Tusinde, der havde benyttet Lejligheden til at iagttage Miraklet, var overbeviste om dets Virkelighed, medens endog Stedets »stærke Aander« var enige med de troende i, at Kendsgerningen var der, og derfor tav stille, vovede fjernere staaende og deriblandt saadanne, der godt selv kunde have overbevist sig om, hvordan Sagen stod, men ikke *vilde* (for desto dristigere at kunne benægte alt!), at paastaa, at det hele alligevel var »Overtro og Præstebedrag«.

Om saadan en Fremgangsmaade er til Fordel for »den moderne Videnskab«, som Fritænkere stadig paaberaaber sig, turde være mere end tvivlsomt. Det lignede i hvert Tilfælde et eklatant Nederlag for den berømmelige moderne Videnskab, da Folk, som hverken kunde eller vilde kunne tale af egen Erfaring om Miraklet ved den h. Torn i Andria, protesterede mod »Præsternes Overtro« i Parlamentet i Rom — naturligvis uden anden Resultat, end at de blev udlet af dem, der havde set det.

Men Fritænkeriet er jo altid sig selv ligt.

Det har *sine* Dogmer, baserede paa det menneskelige Hovmod og derfor saa svagt begrundede, at det *ikke tør* nærmere undersøge det, som er *mod* dets Dogmer. Vantroen ligner Strudsen, der stikker Hovedet i Ørkensandet i den Mening, at Jægerne da ikke ser den — fordi *den* ikke ser *dem*. »Miraklet er umuligt,« lyder Dogmet. »Lad os derfor ikke se nærmere til,« siger Vantroen og Fritænkeriet, »naar der er Tale om et Mirakel, ellers kunde det være ude med — Videnskaben;« ja, netop, som om »Videnskab« kom af, at man *ikke vil* vide!

Passionsskuespillet

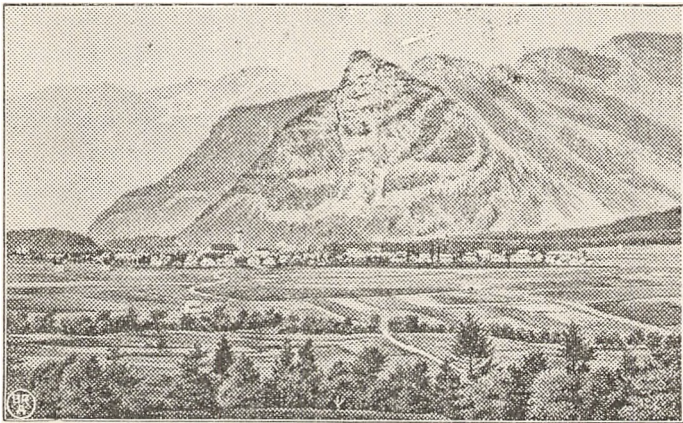
i

Öberammergau.

En Rejseskildring af N. Knudsen.*)

I.

Passionsteatret ligger midt i Byen og fremtræder som en tvedelt Bygning. Den ene Ende optages af Tilskuerrum, en kolossal 20 Meter høj Hal med Jerntag, baaret af mægtige Buer med 4500 amfiteatralsk stigende Siddeplad-

Udsigt over Landsbyen Oberammergau,
hvor Passionsskuespillene opføres.

ser. Konstruktionen er et arkitektonisk Mesterværk af Hofteateringeniør Max Smucker, Rummet er aabent ud mod Scenebygningen, der er lavere og kun delvis overbygget. Scenekonstruktionen er efter antikt Mønster. Fra det lavt liggende Orkester hæver sig en stor Forscene, indtagende Scenens fulde Bredde og med en ca. 10 Meters Dybde.

*) Hr. Sagfører *Knudsen*, Formand for Aarhus-Theater-Konsortium, har i *Aarhus Stiftstidende* offentliggjort en interessant Skildring af Passionsskuespillene i Oberammergau. Det følgende er en forkortet Gengivelse af denne Skildring. Clicheerne til Billederne er velvilligt overladt Ugebladet af *Aarhus Stiftstidende*. Det hele er et tiltalende Supplement til det RejsEBrev fra Oberammergau, som fandtes i Ugebladets Nr. 23.

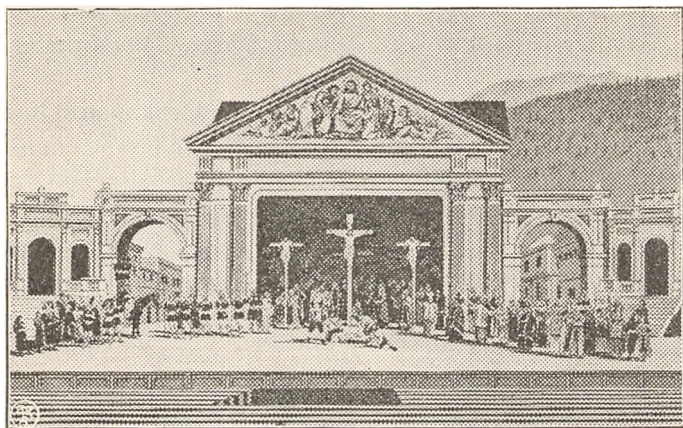
Her virker stadig Prologus med sit Følge og Korføreren med sit Følge. Hvor Forscenen slutter, rejser selve Teatret sig med et stort Midterparti, omsluttet af et bredt Prosce-nium, indenfor hvis Rammer Fortæppet hænger. Paa hver Side af denne Midterscene er aabne Partier med store gammelromerske Portaler, hvorigennem Udsigt til Dekora-tioner fra Staden Jerusalems Gader, stærkt perspektivisk og uden Overdækning, saaledes at den blaa Himmel og det bagved liggende skovrige Bjerglandskab vokser sammen med den sceniske Dekoration saa livagtigt, at det er vanskeligt at skelne Overgangene fra Kunst til Natur. Paa hver Side af disse »Gader« findes med Façade mod Til-skuerne antike Arkader, til hvilke brede Trapper fører op. Til højre (for Tilskuerne) Ypperstepræsten Annas' Palads og til venstre Pilatus' Palads. Bygningen er prydet med bibel-ske Figurer, malede af Teatermaleren Mettenleiter i München.

Det hele er en Træhygning med Jernkonstruktioner, hvorfor der findes store Opslag om Forbud mod Tobaks-rygning, hvilke Opslag tillige indeholder Forbud mod Brug af store Hatte paa Tilskuerpladsen og imod Applaus, hvilke Regler bliver meget nøjagtigt efterkommet af Publi-kum. Man saa ikke en eneste Hat i det store Tilskuerrum; alle Damer havde Silketørklæder om Hovedet og Herrerne Huer.

Ligesom Skuespilkunsten i Oldtidens Grækenland var knyttet til Gudsdyrkelsen, saaledes har denne Kunst stadig helt ned i Middelalderen samarbejdet med Religionen og navnlig i den katholske Kirke holdt sig levedygtig igennem Mysterierne, hvis Hjemsted især var Tyskland. Passions-skuespillene i Oberammergau er en Levning fra den Tid og kan paavises 300 Aar tilbage i Tiden. Under Tredivaarskrigen har Byens Ældste, efter at en heftig Epidemi havde raset i Oberammergau og medført frygtelig Elendighed, for at afværge fremtidige Ulykker over den fredelige og naturskønne lille By, i Aaret 1633 aflagt det Løfte hvert 10. Aar at forsøge offentligt i dramatisk Form at gengive Frelserens Lidelseshistorie, hans Korsfæstelse, Død og Op-standelse. Dette Løfte gennemføres i Oberammergau, med stor Energi. Efter at Fremstillingen paa aaben Scene før-

ste Gang var sket i 1634, har Opførelsen (naar undtages 1680, da den skete efter kun 6 Aars Forløb) trods store Hindringer i tidligere Tid fra Myndighedernes Side regelmæssig gentaget sig hvert 10. Aar, i Aar for 29. Gang.

Fremstillerne er Oberammergauere, og cirka 800 Personer (henved Halvdelen af Byens Indvaanere) deltager i Skuespillene, deraf 110 som Solokræfter, og fra Slægt til Slægt har de agerende gennem Tiderne sat sig ind i og fordybet sig i deres Roller fra Ungdommen af, saa her er en virkelig dramatisk Kultur og en stor Tradition at bygge paa, hvilket vel ogsaa er Grunden til, at Kunstens Udøvelse har kunnet holde sig netop der, og at Forsøg paa Efterligning andre Steder har vist sig uigennemførlige.

Friluftsteatret i Oberammergau.
Paa Scenen ses Korsfæstelsen.

Skuespillets Tekst er meget folkelig og enkel. Den ældste Tekst fra 1662 omarbejdedes i 1740 af en Pater Rosner for at tilfredsstille de Fordringer, Datidens Jesuitdramaer stillede. Den omarbejdedes atter 1780 og simplificeredes yderligere 1810 af Benediktinerpateren Ottoman Weiss, som lagde den oprindelige Tekst til Grund for Bearbejdelsen, der sluttelig revideredes af Pater Daisenberger, som bragte den mere i Overensstemmelse med vor Tids Talemaade, og hvilken Tekst er den officielle i Aar benyttede.

Musikken, som anvendes, komponeredes i 1820 af en Lærer i Oberammergau ved Navn Rochus Dedler, og den

nuværende Dirigent, Lærer Ludvig Wittmann, har udgivet en udmærket Vejledning til at følge og forstaa Musikken med alle dens ejendommelige og malende Ledemotiver. Den udføres af 35 Sangere og Sangerinder og et Orkester paa c. 40 Musikere.

Første Sceneinstruktør er Byens Skoledirektør Ludvig Lang, som ogsaa ledede Skuespillene 1900, anden Sceneinstruktør hedder Hans Mayer, en Søn af den tidligere berømte Christusfremstiller, som døde i 1903. Hans Mayer udfører nu Herodes' Rolle. Prologus er Tegnælæreren Anthon Lechner og Korføreren er Smedemester Jakob Rutz.

Christus fremstilles af Pottemageren Anthon Lang. Judas spilles for 3. Gang fortrinligt af Maleren Johann Zwink, hvis Datter Othilie Zwink for første Gang i Aar spiller Jomfru Maria, medens Magdalena udføres af Maria Mayer og Pilatus fremstilles for anden Gang af Borgmester Sebastian Bauer. Apostlene Johannes og Peter af henholdsvis den smukke 19-aarige Murer Alfred Bierling og den talentfulde Billedhugger Andreas Lang.

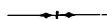
Mange Tilskuere kom sikkert til Skuespillet uden store Forventninger og med Frygt for, at Forestillingen skulde blive naiv, parodisk eller blasfemisk. Intet af dette blev Tilfældet, og selv de, der kom med de største Forventninger, blev næppe paa noget Punkt skuffet. Der var en ejendommelig Højhed udbredt over hele Fremstillingen; enhver gik med Alvor til sin Opgave, og der var lagt et stort kunstnerisk Arbejde ikke alene i enhver dramatisk Præstation, men i hele Scenearrangementet, Grupperingen, Kostumeringen, Farvesammensætningen og Musikkens og Sangernes Ydelser. Man sporede i enhver Detaille, at her forelaa et fremragende og nøje afpasset Samarbejde mellem dygtige Kunstnere saavel Dramatikere som Malere og Arkitekter, og intet gjorde Indtryk af Dilettantisme. (Sluttet.)

Firmelse og Konfirmation.

En sproghistorisk Studie

af *Johs. B. Metzler.*

(Sluttet).

Vi kunde sikkert ikke afslutte denne lille Studie bedre end ved at meddele en overnaade smuk Undervisning om Firmelsen, som den berømte norske Jesuit *Laurits Nielsen*, maaske mere bekendt under Navnet *Klosterlasse*, 1605 har givet i den danske Udgave af sin herlige, Christian IV. til-egnede *Confessio Christiana*¹⁾.

Om Chrismens¹⁾ eller Firmelsens Sacrament.

Hvad er Firmelsen?

Det er det nye testamentis Sacrament, ved huilket de som ere døbte, formedels Chrimes²⁾ bemerkelse³⁾, som Bispen gjør fram i panden, baode induortis met eet hellige felttægen merkis, oc met den Helligand kraft forsterkis mod Diefuelen, verden, oc kiødet; at de, vden al blysel⁴⁾ eller fryct, kunde bekiende Christi hellige navn: oc vdi den andelige kamp, kunde alle fiendis mact oc modstandelse ofueruinde, oc vndertraode vnder føder.

1) *Confessio Christiana*. Det er Den Christelige Bekiendelse om Herrens veig, huilken den Christelig menighed vdi disse trende nordlenske riger, Danmarck, Suerige, oc Norrige stadelige hafuer bekiendt oc efterfuldt, fraa det første de hafue annammedt den Christelige tro, ofuer sexhundredet aar, indtil Christian den tredie Danmarkis oc Norrigis, oc Gøtstaf Suerigis rigis Konningers tijd . . . . Sammenskrefuen af *Laurits Nielssen* af Norrige. Tryct til Brunsberg af Jørgen Skjønfels Aar MDCV, S. 171—174. 2) *Chrisma* er et græsk Ord og betyder »Salve«. Allerede den h. *Cyprian* († 258) kalder Firmelsen saaledes. *Ep. 70. n. 2. Ad Januarium et cæteros episcopos Numidiae*. Ligeledes overskriver den h. *Cyrellus* af Jerusalem sin Prædiken over Firmelsen »De Chrimate«, d. v. s. »Om Salven« I den græske Kirke hedder Firmelsen endnu den Dag i Dag »unguentum chrismatis«, »Salvelse med Krisam«. I adskillige orientalske Kirker kaldes den »det hellige Krisam«. *Jos. S. Assemani*, *Bibliotheca orientalis Clementino-Vaticana*. (Romae 1719—1728) III 2,271.

3) Betegnelse. 4) Tilbageholdenhed.

Huorudaf hafuer dette Sacrament sijn beuisning¹⁾?

Dette er det Sacrament, huis kraft bekomme de hellige Apostler, vid een høgge oc guddommelige maode, fra himmelen pao pintzdag, der de blefue opfyldt ofuenad met styrke, af den Helligand, som synelige nederfoer pao dem vdi gloendis²⁾ tunger. Oc dette sacrament er det samme, som Apostlene lerde af Christo, gafue dem som vore døbte formedelst hendernis paoleggelse, efter som vi læse vdi Apostlernis gierninger³⁾; huilkens kraft Gud ocsao stadfestede met vduortis tægen oc gafuer. Det er oc det samme Sacrament, som den almendelig Guds Kirke frao den tijd, hijd ind til, hafuer bruget vdaf Christi indstiftelse, oc af Apostoliske handreckelse⁴⁾; sao at ingen hafuer hær imod sagt, vden de gånble Nouatianer, Donatister, oc andre saodanne troens oc sacramenternis fiender, huilke hafue dog inted andet met sijn modstandelse vdrettet, end at dette Sacrament, for den sags skyld, er vdi større ære hoes sande almendelige troes dyrkere⁵⁾.

Der som dette Sacrament uddeltis af Apostlene vid hendernis paoleggelse, som nu sagt er: huorfor blef det da gifuit vdi vore forfædris tijd, vid Chrismis salue?

Den hellige skrift plæger icke af forset, lære den synderlige maode til at anrette oc vddele Sacramenterne, fordi den er frao første Kirkehyrdene antordnet, hues er at vide saodant. Men skriften hafuer kaldet dette Sacrament, hendernis paoleggelse, af denne pandens betegnelse, som skeer met handen; heller oc af den hendernis paoleggelse, som plæger ske, efter at de ere betegnede, met vælsignelse: huilken vælsignelse, endog hun hører icke til sacramentens værelse⁶⁾; dog er det ingen vnder, at sacramentet hafuer der nafn af⁷⁾. Thi at presteuielsen vdtryckis oc met samme nafn, i skriften, endog hendermis paoleggelse er icke heller det sacraments synderlig ceremonie. Disligeste gamble lærefædre kalde oc pænitenens sacrament, hendernes paoleggelse, vdi huilket er dog denne ceremonie icke fornøden.

Huilke skal dette Sacrament gifuis oc metdelis?

1) sit Bevis. 2) glødende. 3) Ap. G. 8, 14—17. 4) Tradition. 5) Euseb, lib. 6 cap. 33 Optat mille. lib. 2. contra Donat. 6) Væsen. 7) 1. Timot. 5,22.

Alle dem som døpte ere, oc ere komne til forstand, oc fornuftens brug, pao huilken tijd begynder det andelig krig. Men de som, efter daoben, ere faldne i synden igen, de hafue behof syndernis forladelse; oc lauglig¹⁾ beredelse at intet skal forhindre Sacramentens fruct, at de kunde verdige aname dette Sacrament. Oc for den samme skyld, er den Christelige seduane hoes mange, at det gifuis alene dem som fastene ere.

Skal mand oc hafue i dette Sacrament Gudfader, eller Gudmoder, lige som i Daobens Sacrament?

Sao hafuer den H. Kirkis brug. Thi een vng oc nye knecht, plæger framledis af een gammel krigsmand, at hand kand lære af hannom huorledis hand skal stride mod Diefuelen, kiøded, oc verden, Christne menniskis fiender. Oc til en større venskab oc omgengelse²⁾, hafuer den H. Kirke forordnet, at den som fermer, oc den som staor Fadder, skulde, met det samme vid andelige skyldskab, bebindis³⁾ met den som fermis, oc hans Fader oc moder, ige som sagt er vdi daobens Sacrament.

Forklar huad dette Sacraments ceremonier hafue pao sig.

Bispen betegner panden met det hellige Chrisma, at hand skal icke skemme sig, eller frycte for, at bekiende Christum, oc sette sig mandelige mod sine fiender. Hær til brugis Ghrisma, haode til at bemerke Christum, som er naodens kilde, og Sacramentens kraft. Thi Chrisma bemerker Christum, huilken Gudfader saluede oc smorde⁴⁾ (som der staor vdi Psalmen⁵⁾ met glædis olie, ydermere for hans meddelere; oc af huilkens fuldkommelighed al naodens rundhed⁶⁾, lige som af hofuedet, flyder neder i hans Kirkis lemmer. Ved Balsam, som er det første vdi Chrismis beredelse, bemerkis Christli guddom: oc ved olien, som er det andet, betydes hans vbesmittede mandom⁷⁾. Vid disse samme ocsao bemerkis sacramentens kraft.

Thi Balsam hafuer en sød lukt, som de oc hafue af eet godt lefuit, der opfyldis af den Helligand. Det gjør ocsao at lechemet skal icke forfalde: huilket ocsao runde-

1) lovlig, overensstemmende med Moralens Love, ret, rigtig. 2) Omgang. 3) forbindes. 4) saluede. 5) Ps. 44. 8. 6) Overflødighed. 7) Menneskenatur.

lige¹⁾ gifuer Guds naode, naor hun i anden vdgydis oc beuarer hender reen oc fry frao al besmittelse oc forargelse. Olien ocsao bemercker naoden, af huilken de som fermis, smories til andelig kemper oc stridsmænd, at de kunde være dis vegere²⁾, oc røreligere³⁾ vdi kampen oc striden imod fienden.

Fremdelis, der som Sacramentet er nu anrettet⁴⁾, da slaor Byspen dem som fermet ere, sacte pao kinden, oc ønsker dennom fred, til een paomindelse, at de skulde, besynderlig met taolmodighed, beuefne sig imodt forsmedelse oc forfylielse⁵⁾ for Christi skyld; oc nyde der met een sand fred, efter vor frelsers ord, som sao lyde: Vdi taolmodighed skulde i beholle eders siele⁶⁾.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. I Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest (19. Juli) afholdt Foreningens herværende Konferenser Søndag den 24. Juli Kl. 6 Generalmøde i St. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj. Det præsideredes af den højærværdigste Hr. Biskop og overværedes af 42 Brødre, deriblandt som Gæst den tyske Grev Droste Vischering, der er Hovedet for en af de mest fremragende katholske Adelsfamilier i Westfalen og navnlig er bleven bekendt som Præsident for den Komité der aarlig forbereder de store Katholikforsamlinger i Tyskland. Efter at hver af Konferenserne havde aflagt Beretning om sin Virksomhed i det forløbne Kvartal, meddelte Hr. Sognepræst Schmiderer fra St. Annæ Sogn, at der var i Færd med at danne sig en ny Konferens i Syndbyerne med Hr. Malermester Pryser som Formand og foreløbig en halv Snes Medlemmer, saa at de herværende Konferensers Antal for Fremtiden bliver 5, nemlig St. Ansgars K. for den indre By og Østerbro (Hr. P. v. Kettenburg Formand), St. Josefs K. for Nørrebro (Hr. P. Neuvel Formand), St. Mariæ K. for St. Mariæ Sogn (Hr. P. Ronge Formand), St. Andreas K. for Ordrup (Hr. P. Ewers Formand) og St. Annæ K. for St. Annæ Sogn (Hr. Pryser Formand). Den højærværdigste Hr. Biskop præsenterede ovennævnte Grev Droste Vischering, der paa Tysk takkede for den venlige Modtagelse, opfordrede

¹⁾ rigeligt. ²⁾ Maa uden Tvivl hedde *vogere* = mere vaagen. ³⁾ røligere. ⁴⁾ meddelt. ⁵⁾ Forfølgelse. ⁶⁾ Luc. 21, 19.

Brødrene til med Iver at fortsætte deres Virksomhed i Næstekærlighedens Tjeneste og mindede om, at de tyske Katholikkers Generalforsamling i Aar skulde afholdes i Augsburg. Paa disse store og verdensberømte Generalforsamlinger var det Sædvane, at en af Dagene særlig helligedes Vincentsforeningen, og der plejede derfor ogsaa at indfinde sig enkelte Vincentsbrødre fra andre Lande. Det vilde være ham kært, om der denne Gang ogsaa mødte en dansk Vincentsbrøder. Men i alt Fald bad han om Tilladelse til at hilse paa de danske Vincentsbrødre og give en kortfattet Beretning om deres Organisation og Virksomhed. Den højærværdigste Hr. Biskop tog paa Forsamlingens Vegne med Tak imod dette smukke Tilbud og paalagde Sekretæren i rette Tid at tilstille Hr. Greven en saadan Beretning. Mødet sluttede med en Andagt i St. Andreas Kirken.

Køge. Søndag d. 17. Juli foretog »Katholsk Ungdomsforbund« en Udflugt til Køge, i hvilken Hr. Pastor Sialm, Foreningens Præsens Hr. Pastor Hillebrand, samt 30 Medlemmer deltog. Efter at have overværet Højmessen i St. Hans Kapel, besøgte man under Hr. Herredsfuldmechtig Orløvs kyndige Vejledning, Byens Seværdigheder, hvoraf navnlig de gamle Bindingsværkshuse og den prægtige, en Gang katholske St. Nikolaj Kirke, var af Interesse. Efter Middag paa Højskolehjemmet foretog man sammen med Køge Menighed en Tur til de smukke Skove ved Vallø, hvor Menigheden trakteredede med Kaffe og Kager. Efter en Times Tids Forløb vendte man langs Køgebugt tilbage til Byen. Efter Aftenandagten sluttedes Dagen i den idylliske Præstegaardshave, hvor »K. U. F.« og Køge Menighed var Hr. Pastor Maurers Gæster ved et veldækket Aftensbord. Her talte Hr. Pastor Maurer for sine Gæster, hvorefter Hr. Pastor Sialm, paa de unges Vegne, takkede for den smukke Dag og udbragte et begejstret Leve for Køge Menighed. H.

Helsingør. Mandag og Tirsdag afholdtes, som bebudet, St. Vincentssøstrenes aarlige Basar til Fordel for fattige og syge i Byen. Sommermarked skulde de hellere kalde deres aarlige Udsalg; thi den smukke, rummelige Haveplads med de herlige, store Tjørne, Valnøddetræer samt ægte Kastanier og den brogede Vrimmel af Boder, Cirkus, Tribune, Flag osv. ligner mest af alt et hyggeligt gammeldags Marked. Der var skænket en Mængde smukke Gaver, baade Nyttegenstande, Bøger, Kors, Rosenkranse, Galanterivarer og meget, meget andet. En hel Del Damer, hvoraf flere ogsaa er velkendte fra de københavnske Basarer, saas i travl Virksomhed rundt i Butiker, ved Lotterier, i den fortrinlige Restauration o. s. v. En ganske enkelt skal kun fremhæves, saaledes Hds. kgl. Højhed Prinsesse

Marie af Grækenland og Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Margrethe*, hvis venlige Barneansigt lyste op i et smukt Blomstertelt. Vejret, som i den sidste Tid jo har været meget uroligt, begunstigede desværre ikke Festen; ud paa Mandag Eftermiddag begyndte Regnen at falde stærkt og vedvarende og gjorde en Ende paa det muntre Liv, der udfoldede sig. Basaren afsluttedes med en vellykket Koncert og fransk Komædie.

Svendborg. Efter at have firmet i Glorup Slots Kapel meddelte den højærværdigste Biskop Søndag den 17. Juli Firmelsens hellige Sakramente til 21 Medlemmer af den herværende Menighed, voksne og Børn. St. Knuds Kirke var festligt smykket med Grønt og Guirlander, og en talrig Forsamling af baade Katholikker og anderledes troende fulgte med Opmærksomhed og Andagt den hellige Handling. Efter Gudstjenesten førtes Biskoppen, med en lille Procession af hvidklædte Smaapiger foran, tilbage til Præstegaarden gennem Havnegade, hvor det sjældne Optog vakte megen Opmærksomhed. — Om Mandagen bærede Biskoppen Afholdsforeningen, St. Knuds Broderskab, med sit Besøg. Han udtalte sin Glæde over, at der herskede en saa god Aand i Broderskabet, der nu har bestaaet i 21 Aar, og han opmuntrede Medlemmerne til ufortrødent at holde fast ved den gode Sag, der uden Tvivl virker til stor Velsignelse. Herfra vendte Hs. Højærværdighed tilbage til Hovedstaden.

Fuldkommen Aflad.

I Anledning af Franciskanerordenens 700-aarige Bestaaen har Vor h. Fader bestemt, at den saakaldte *Portiuncula-Aflad* i indeværende Aar kan vindes ogsaa udenfor de Kirker, som betjenes af Medlemmer af denne Orden, og til den Ende har han givet Biskopperne Fuldmagt til at bestemme de Kirker og Kapeller, i hvilken denne Aflad kan vindes.

Som Følge deraf bestemmer jeg herved, at alle Sognekirker, Fialkirker og alle Kapeller, i hvilke det allerhellegste Sakrament bliver opbevaret, skal have det Privileg, som der ovenfor er Tale om.

Betingelsen for at vinde denne Aflad er, at man efter at have skriftet og kommunikeret besøger et af de nævnte Gudshuse og der beder en Tidlang i den hellige Faders Intention. Afladen kan ogsaa tilvendes Sjælene i Skærshilden, og den kan vindes, saa ofte som man besøger Kirken i Dagens Løb.

I Følge Fuldmagt fra Vor h. Fader bestemmer jeg dernæst, at Afladen kan vindes fra Vesper den 1. August til Solnedgang den 2. August *eller* fra Vesper Lørdagen derefter til Solnedgang Søndag Aften. Dog kan man ikke vinde Afladen baade den 2. August og Søndagen derefter, men kun *een* af disse to Dage.

Den h. Fader her udtalt Ønsket om, at kan det lade sig gøre, skal der paa de nævnte Dage holdes en Andagt for at bede for Kirkens Overhyrde, for alle Kirkens Tjenere og for hele den stridende Kirke; denne Andagt skulde saa slutte med en Bøn til den hl. Frans af Assisi, Litaniet tii Alle Helgen og den sakramentale Velsignelse.

København, den 26. Juli 1910.

✠ Johannes,

Biskop, Apostolisk Vikar.

Kirkelig Kalender.

31. Juli. 11. Søndag efter Pintse. Ignatius af Loyola, Bekender.	7. Aug. 12. Søndag efter Pintse. Cajetanus, Bekender.
1. Aug. Mandag. Petri Fængseling.	8. — Mandag. Cyriacus og Fæller, Martyrer.
2. — Tirsdag. Alphons Liguori, Biskop og Kirkelærer.	9. — Tirsdag. Vigilie.
3. — Onsdag. Fund af Stephans Relikvier.	10. — Onsdag. Laurentius, Martyr.
4. — Torsdag. Dominikus, Bekender (<i>Pius X valgt 1903</i>).	11. — Torsdag. Oktavdag.
5. — Fredag. Maria i Sne.	12. — Fredag. Clara, Jomfru.
6. — Lørdag. Christi Forklarelse.	13. — Lørdag. Johs. Berchmanns, Bekender.

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 7³/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₄); Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Første Fredag i Maanedén (d. 5. Aug.).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7¹/₂ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Unio. Søndagen den 31te Juli Udflugt til Rungsted - Hørsholm - Vedbæk. Afgang med Østbanen Kl. 12,39 til Rungsted, hvorfra man begiver sig til Hørsholm, hvor der drikkes Kaffe. Derefter Spadseretur gennem Folehaveskov til Vedbæk, hvor man spiser til Aften Smuk og let Tur. Børn kan deltage.

K.U.F. Katholsk Ungdomsforbund afholder Friluftsmøde paa Ermelundssletten Søndag den 31. Juli. Man samles ved Andagten Kl. 3 i St. Josefs Kirke, Griffenfeltsgade, eller ved St. Andreaskirke i Ordrup Kl. 5.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 32.

Søndag den 7. August.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Passionsskuespillet i Oberammergau II. — Kirkehistoriske Bemærkninger IV. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Norge. Tyskland. Frankrig. Spanien. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

39.

Gode Gerninger.

»Brødre! Vi have en saadan Tillid til Gud ved Kristus, ikke at vi af os selv ere dygtige til at udtænke noget, som af os selv, men vor Dygtighed er af Gud« — saaledes lyder de første Ord af nærværende Søndags Epistel.

Vor Dygtighed er af Gud. En gammel kendt Melodi i en Katholiks Øren! En Sandhed, som er ham indprentet fra hans tidligste Barndom; han er opfødt med den, han mødte den overalt, Hverdag og Søndag, i Skriftestolen og paa Prædikestolen, i Messebogen og i Andagtsbøger — alle Vegne.

Men prøv paa at overbevise en Protestant om, at disse Ord paa 12. Søndag efter Pinte lyder fra Tusinder af katholske Præsters Mund, at de samme Ord bliver hørt, gentaget, læst, troet, efterlevet af Millioner af Katholikker! Du vil sandsynligvis kun faa et mistroisk Smil, et medlidende Skuldertræk!

Der kan være en Fare ved dette Forhold, den smitter let, denne Mistro! Er der ikke noget om, at alle vi, baade

Konvertitter og fødte Katholikker, som daglig indaander protestantisk Luft, er ligesom lidt bange for vore gode Gerninger? Vi er saa forsigtige, næsten lidt mistroiske overfor dem. Vi øver den gode Gerning, men vender os skyndsomt bort fra den, er ligesom bange for at »se den ind i Øjnene«.

Det er naturligt, det er rigtigt — til en vis Grad! Vi er bange for at fæste Blikket paa vor Gerning; men navnlig frygter vi dette lille, hurtige — sammenlignende Sideblik til de andre! »Hvor langt er *de* naaet?« »Hvad har *de* udrettet?« — dette Sideblik, som trængte Hovmodet op i Farisæerens Sjæl.

Og dog er der ingen Fejl i selve dette sammenlignende Blik, men i *Blikkets Retning!* *Nedad* maalte Farisæeren, derfor var det saa let for ham at blive stor! *Opad* skal vi maale, opad til hele denne herlige Skare af hellige, fuldkomne Mennesker, som den gamle Pagt ikke kendte; opad til vor Herre og Frelser, hvis Liv jo i sidste Instans er den Maalestok, hvormed alt skal maales — og lad os se, hvor store vi og vor Gerning bliver! Det er rigtigt at frygte det Hovmod, der saa let følger og fordærver den gode Gerning, men den rette Maade at bekæmpe dette Hovmod paa er ikke at fly sin Gerning som en Fjende, men bære den frem som Offer til Gud, forenet med Frelseren og de helliges store, lyse Gerninger. Thi dette Blik ydmyger, samtidig med at det ægger!

Ja, hvor vi tit trænger til at faa noget æggende, noget forfriskende ind i vor Stræben efter Hellighed og Fuldkommenhed — thi ogsaa *det* tør en Katholik se lige i Øjnene, at Maalet er Fuldkommenhed og intet mindre — og at Maalet kan naas!

Gode Gerninger! Vi Konvertitter husker saa godt, hvor tit disse Ord har skurret i vore Øren. Ofte er det, som om Mislyden endnu svirrede i Luften. Men det skal ikke forvirre os! Hverken Fordom eller Mistro, hverken tirrende Medlidenhed eller forloren Overlegenhed fra anderledes troende skal kølne vor Iver og Begejstring for at smykke vort Liv med disse de skønneste Blomster, en Katholiks Liv kan bære: gode Gerninger.

»Ikke at vi af os selv ere dygtige — — men vor Dygtighed er af Gud!«
— *nova.*

Passionsskuespillet

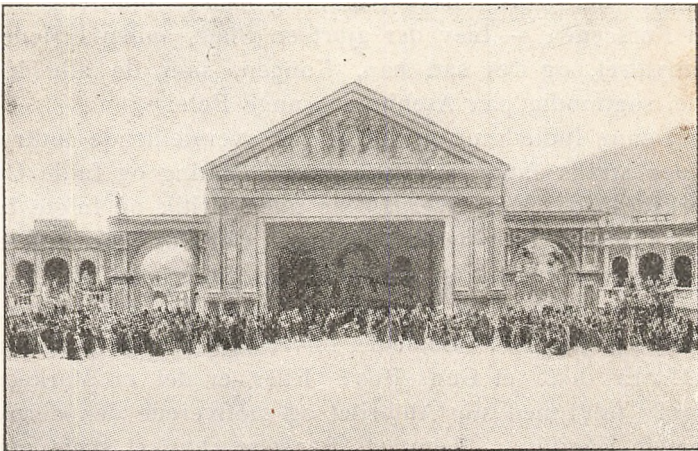
i

Oberammergau.

En Rejseskildring af N. Knudsen.

II.

Selve Skuespillet tager sit Udgangspunkt fra Christi Indtog i Jerusalem Palmesøndag, og den dramatiske Si-

Jesu Indtog i Jerusalem.

uation udvikler sig fra, at Christus i Skuespillet afslutter Indtoget med at rensse Templets Forhal og uddrive de handlende fra Templet, hvilket foranlediger disses Klage til de jødiske Øvrigheder over denne formentlig retstridige Adfærd — og her er saa det dramatiske Udgangspunkt for den senere Retsforfølgning og Domfældelse, idet dog Anklagen under Retsforhandlingen udvides til at angaa Beskyldninger for væsentlige Overtrædelser af Mose Lov og Forhaanelse af Profeterne.

Indtogsscenen i Jerusalem var forberedt ved en Prolog, en efterfølgende Ouverture og en pompøs Hyldningsmusik fra Orkestret. Den begyndte med, at man fra Scenens højre Side saa de første Spirer til et Opløb; nogle Børn og Kvinder, der foer hid og did, pegende mod og kiggende

efter, hvad der nærmede sig; saa kom der først mindre Klynger og saa større Skarer, der fyldte Portalen til Scenen fra højre, trak ned mod Forscenen og befolkede denne, derefter trængte andre Klynger fra den venstre Portal sig frem; nu nærmede sig Mumlen og Raab, og pludselig fyldtes alle Scenens Partier, ogsaa Midterpartiet, af en jublende Menneskeskare (ca. 700 Personer), der viftede med Palmer, udsprede orientalske Tæpper og i deres farverige østerlandske Dragter frembragte et overvældende broget Skue. Fra denne Menneskemasse jubledes et fuldtonende Hosianna ud over det store Tilskuerrum, og — saa pludselig midt paa Forscenen — blev der gjort en Plads aaben i Menneskemyldret, og der sad han, Kongen, som de alle hyldede, sagtmodig paa Asenindens unge Fole.

Denne Indledning gjorde et saa overvældende Indtryk, at den straks fangede Tilskuernes Stemning og fulde Opmærksomhed. Man overgav sig uden Kritik og fulgte betaget Skuespillets videre Udvikling. Christus-Fremstilleren skred derpaa værdig op mod Scenens Midterparti, der forestillede Indgangen til Templet og hans første Replikker: »Hvad ser jeg her? Saaledes bliver min Faders Hus vanæret! Er dette et Guds Hus? Eller er det en Markedsplads?« faldt med stor Autoritet og motiverede den derpaa følgende Handling: Templets Renselse, hvilket skete med stor Virkning, f. Eks. da Kurven med Duerne væltede og disse fløj ud gennem Tilskuerrummet op mod den frie blaa Himmel, medens man hørte Købmanden raabe: »Mine Duer, mine Duer!« Christusskikkelsen fjerner sig derefter, medens Folk og Børnene atter istemmede »Hosianna, du Davids Søn, velsignet være Davids Rige, som atter er iblandt os!«

De handlende i Templet henvender sig nu med Klage til det høje Raad, og næste Akt er Jødernes Forhandlinger, om hvad de skal gøre ved Sagen.

Skuespillet er meddelt i korte, men virkningsfulde Akter, hvori selve Handlingen foregaar, og hvori der tales. Disse Akter adskilles ved Mellemspil, i hvilke paa Forscenen Prologus med sit Følge af c. 20 Personer og Korføreren med sit ligesaa store Følge — alle klædte i antikke græske Kostumer, holdte i diskrete, men afvekslende Farver —

kommer til Syne og dels reciterer Indledningen til den kommende Handling, dels synger, med Orkestrets Ledsagelse, Kor og Solopartier, der omhandler Forbilleder, hentede fra det gamle Testamente, paa de Scener, den paafølgende Akt behandler. Medens Prolog og Kor udfører dette, viser sig paa Midterscenen i Baggrunden levende Tableauer fra det gamle Testamente, der fremstiller saadanne Forbilleder, Profetier eller hvad man nu vil benævne dem. I Mellemakten før Jødernes Raadslagning ses saaledes som Tableau: Patriarken Jacobs Sønnen, der forhandler paa Vejen om at forlade deres yngre Broder Josef; da gaar Tæppet op for Midterscenen, hvor Akten fremstiller Ypperstepræsternes og de skriftkloges Raadslagning, om hvorledes de skal bringe Jesus i deres Vold.

Næste Mellemakt, der danner Indledningen til Christus' Afsked i Bethania, fremstiller efter Tobias' Bog i det gamle Testamente den unge Tobias, som tager Afsked med sine Forældre. Saa følger Akten, hvor Christus tager Afsked med sin Moder og sine Venner i Bethania og der bliver salvet af Marie, hvorover Judas forarges. Næste Akt fremstiller Christus, der for sidste Gang gaar med sine Disciple til Jerusalem; han græder ved Synet af den syndige Stad og sender to af Disciplene forud for at berede Paaskelammet; en kort Samtale mellem Christus og Judas indgiver denne de første Tanker om at skaffe sig Penge ved at forraade Mesteren. Judas møder en af de krænkede Købmænd og lover denne at møde i Raadet for at tale om Sagen.

Den paafølgende Akt indledes i Prologen ved Fremstilling af et Tableau efter Mosebøgerne: Herren giver Folket Manna i Ørkenen og Vindruer fra Kanaan, og derpaa følger selve Akten, der fremstiller Christus med sine Disciple, nydende Nadvermaaltidet; alt er heri holdt saa nøje som muligt til det nye Testaments Tekst. — Efter et Mellemspil, hvori fremstilles Jacobs Sønnen, der sælger deres Broder Josef for 20 Sølvpenge, følger Judas, der for Raadet lover at udpege sin Herre og Mester og modtager de 30 Sølvpenge herfor.

I det jødiske Synedrium, bestaaende af 72 Dommere og Bisiddere, fører Ypperstepræsten Annas Forsædet og er en meget partisk Leder af Forhandlingerne, forud stærkt

indtaget imod Christus. Ypperstepræsten Kaiphas er en yderst fanatisk Anklager.

Kun to af Raadets Medlemmer, Nikodemus og Joseph, optræder som Defensorer og tager først Ordet i retfærdig Harmen over Judas' Tilbud om at forraade sin Herre og Mester. Siden gaar de videre i et velført Forsvar, navnlig Nikodemus, der djærvt udtaler: »Altsaa skal her afsiges en Dødsdom over denne Mand, før han selv er hørt, uden Undersøgelse, og før Vidneførsel har fundet Sted. Er dette rigtigt eller Ret? Er en saadan Fremgangsnaade værdig for det høje Raad, der kalder sig Guds udvalgte Folks værdige Fædre?« Han sekunderes kraftigt af Joseph, der anfører: »Man har ikke paavist, at anklagede har gjort noget, som kan paadrage ham Dødsstraf, og man vil ikke kunne paavise noget slet hos ham. Han har kun gjort godt i og for Folket«. Nikodemus: »Ja visselig! Denne Mand har jeg hørt og fulgt hans Vandell! Han fortjener kun Tro og Beundring og ikke Foragt og Straf!«

Imidlertid, deres Forsvar er forgæves, og i Følelsen af fuldstændig Mangel paa Tilslutning forlader de begge Raadet med Protest mod Domfældelsen og højtidelig Erklæring om ikke at ville have Andel i denne »skændige Bloddom«, hvorved man »myrder en uskyldig«!

Straks efter at de har forladt Raadsalen, vedtager Synedrium paa Kaiphas' og Annas' Tilskyndelse enstemmig Dødsdommen over Christus.

Saa følger Akten med Jesus i Gethsemane Have, alt fremstillet paa Scenens Midterparti; Christus lider den bitre Dødsangst, gaar afsides for at bede og finder tre Gange Disciplene sovende; Englen kommer til ham og trøster ham. Da kommer Judas med de væbnede Mænd for at gribe ham; Judas forraader sin Herre, der ser paa ham spørgende: »Forraader Du Menneskenes Søn med et Kys?«

Hermed var Formiddagsforestillingen, der havde varet fra Kl. 8—12 til Ende, og der holdtes Middagspavse en Time.

Anden Afdeling begynder med, at Jesus bliver fremstillet for Ypperstepræsten Annas og slaaet i Ansigtet. Som Indledning til denne Akt er et Tableau fremstillet: Profeten Michaes Afstraffelse, fordi han taler Sandhed til Kong Achab.

Akten foregaar foran Annas' Palads, som er til højre for Tilskuerne, og Christus føres derfra bort gennem Gaden til Kaiphas. Næste Akt indledes med et Forbillede fra det gamle Testamente, et Tableau, fremstillende den uskyldige Naboth, der ved falske Vidnesbyrd bliver dømt til Døden.

Nu føres Christus til Kaiphas, bliver forhørt af denne og erklæret skyldig til Dødsstraf; i denne Akt er den overordentlig skønne Scene, hvor Peter, der sidder i Forgaarden ved Ilden sammen med Kaiphas' Svende, tre Gange fornægter sin Herre. Christus føres fra Forhøret over Gaarden og ser med et langt Blik paa Peter, der gribes af Blikkets Inderlighed og i en overmaade smuk Monolog udtrykker Angren over sin Fornægtelse. Akten slutter med, at Christus forhaanes og mishandles af Kaiphas' Tjenere.

Som Indledning til den følgende Akt fremstilles et Tableau: Kain, der, plaget af Samvittighedsnag, driver landflygtig omkring paa Jorden, og Akten fremstiller det forsamlede jødiske Raad, der forbereder Christus' Dødsdom, da Judas kommer i Raadsmødet, udtaler sin Fortrydelse og kaster de 30 Sølvpenge fra sig, hvorpaa han fjerner sig og i en Slutningsscene, i en øde Egn — efter en fortræffelig fremstillet Monolog — afliver sig.

Derefter følger Akten med Christus' første Fremstilling for Pilatus, hvor Ypperstepræsterne anklager ham og Pilatus erklærer ham for uskyldig og henviser Sagen til Herodes.

Akten for Herodes indledes ved et Mellemspil med Tableau, fremstillende den fangne Samson for Philisterfyrsten, hvor han spottes, men bryder Pillerne, saa Huset styrter sammen, og selve Akten viser, hvorledes Herodes efter at have behandlet Christus med Haan og Spot afviser Sagen og sender ham tilbage til Pilatus. Nu følger Akten, hvor Christus atter føres for Pilatus, og denne foreslaar Folket Valg imellem Christus og Barabbas, efter at han først har pint Christus og fremstillet ham med Tornekronen. Da Folket i et meget stormende og fantasirigt fremstillet Optog stadig kræver Christus domfældt og Barabbas fri — opgiver Pilatus omsider sin Modstand og fralægger sig Ansvaret, medens hele Folket under Anførsel af Ypperstepræsterne og Farisæerne raaber som besatte: »Han

fortjener Korsdøden, hans Blod komme over os og vore Børn!»

Medens Folkets brede Lag, det store Folk, der Palmesøndag havde tiljublet Christus sit Hosianna, under hele den foregaaende Retsforfølgning var trængt tilbage af Ypperstepræsterne og disses Tilhængere, saa fremstiller Dramaets Udvikling det nu saaledes, at da Dommen er bleven en Kendsgerning, begynder Folkets brede Lag, Christi Tilhængere, atter at vise sig, ikke for ved Magt at rive deres Konge ud af Bødlernes Hænder, men kun for at vise ham deres stille Deltagelse, hvor og naar Lejlighed midt i Tumulten gives. Dette mærker man i den paafølgende Akt, der omhandler Gangen til Golgatha, hvor Christus selv bærer sit Kors. Fremstillingen af dette Optog er gribende skøn. Den virker, sammenlignet med Palmesøndagens Jubel, som dybe Molltoner. Menneskemængden er der, men holdt tilbage af den romerske Vagt. Over hele Korsgangen, der begynder fra højre og føres til venstre tværs over Scenen, spores ikke de Hævnraab, der betegnede Befolkningens Optræden under Retsforhandlingerne; nej, der gaar som en deltagende og lidende Følelse gennem Mængden for det Menneske, der slæber sit Kors til Retterstedet, segner under dets Vægt, og om hvem alle, der følger ham, selv den romerske Vagtmester, har Følelsen af, at her slæber en uskyldig sig til Domsfuldbyrdelse.

Scenen virker gribende, hvor Christi Moder møder ham og Simon tvinges til, da Christus segner under Korset, at bære dette videre, og da Kvinder fra Jerusalem begræder Jesus. Hele dette betagende Optog er fulgt af Folkets Suk og Medfølelse, der kvæler de enkelte raa Udtryk fra Farisæerne og Ypperstepræsterne.

Efter at dette Optog har passeret Scenen, viser Prologus og Koret sig sørgeklædt og reciterer et stemningsrigt Melodrama, hvorefter Scenen staar tom og Orkestret spiller en Sørgehymne, under hvilken man hører — som Slagene i Bethovens Skæbnesyfoni — tre vældige Hammerslag: Naglerne ind i Korset. Derefter gaar Fortæppet op, man ser Golgatha med de tre Kors og Christus i Midten, og saa fremstilles hele den bibelske Handling paa Golgatha

med Christi syv Ord. Efter det sidste følger et mægtigt Jordskælv og et vældigt Veraab, under hvilket man hører den romerske Vagtmesters Røst: »I Sandhed, denne var en Guds Mand!« Derefter følger Korsnedtagelsen, foretaget af Nikodemus, Josef og Johannes, i Gengivelse efter Malerkunstens ypperste Mestre.

Sidste Akt fremstiller ganske kort Opstandelsens Morgen med Magdalenes og Salomes Besøg ved Graven og

Christi Nedtagelse af Korset.

Christus, der giver sig til Kende for Maria — og saa afsluttes Dramaet med Recitation og et betagende Halleluja for Kor og Orkester.

Det maa sluttelig frembæves, at Dramaets Forfatter stedse lægger Hovedvægten paa Massevirkningerne, hvad der er absolut nødvendigt for en stor og aaben Scene. Afset fra de to korte og betydningsfulde Monologer (Peters og Judas') og ganske enkelte Dialoger, indeholder Dramaet kun Masseoptrin med korte og fyndige Replikker (Indtogsscener, Raadmøderne, Retsforhandlingerne, Korsgangen og Golgathascenen), og derved fremkaldes de store og uforglemmelige Virkninger af Dramaet.

Kirkehistoriske Bemærkninger.

IV.

I disse varme Sommerdage kan det være en lille munter Adspredelse for Ugebladets Læsere at høre lidt om, hvad den populære protestantiske Historie ved at fortælle om *Jesuiternes Ordenssamfund*.

Ved enkelte i disse »Bemærkninger« allerede nævnte Misforstaaelser af katholsk Kirkelære og -Liv kan man vel spørge, om man skal le eller græde derover — men ved det Kapitel, vi nu er naaet til, kan man ikke være i Tvivl.

Om den h. Ignatius fortælles der hos Fabricius, 2. Del, S. 115, at han »levede helt i Fantasien«, medens Luther i Sammenligning med ham »søgte det enfoldige stille Guds Ord«.

Her er vi allerede ude i H. C. Andersens Eventyr, kun at sidstnævnte ikke misbrugte historiske Navne.

I Virkeligheden har den viljestærke, kloge Ignatius, der levede et stille, jævnt Liv iblandt sine Medbrødre baade i Paris og Rom, i sine myndige og kærlige Formaninger altid hævdet Klarhed, Ro og Virkelighedssans frem for fantastisk Fremfusenhed i det aandelige Liv. Luther derimod var baade i sit daglige Liv og i sine Skrifter alt andet end klar og sikker og rolig.

Men Ignatius levede i Spanien. Og da Cervantes' »Don Quixote« er skrevet i Spanien — hvad kunde være mere selvfølgelig, mere logisk, mere aandfuldt, end at skrive, at Ignatius var »en Fantast«?

Til Gengæld oplyses senere, at den »Fantast« udviklede den fine Verdensklogskab og farlige Politik, der er bleven hans Ordens Arvegods«. Hvori Ignatius' »farlige Politik« bestod, oplyses ikke, men det overlades den godvillige Læsers Fantasi at udmale sig alle de Krige, alle Konge- og Kvindemord, som denne farlige Mand med sin farlige Politik vistnok har forøvet.

I Virkeligheden forbød Ignatius sine Ordensbrødre at befatte sig med Politik, ja, han søgte endog at advare sine Disciple baade imod at opsøge fornemme Folk og at

tale om politiske Emner, det være sig overfor fremmede eller hjemme. Men det passer ikke ind i den »populære« Historieskrivnings Ramme.

Det er nu rent umuligt her at samle alle Bagvaskelser, der findes imod Ignatius' Ordenssamfund. Men jeg synes, naar man skænder paa et Menneske, saa skal man ikke komme med ganske modsigende Skældsord. Naar man f. Eks. hebrejder nogen »Hidsighed«, maa man ikke med det samme klage over samme Menneskes »overdrevne Selvbeherskelse« eller »store Flegma«. Men denne Regel følges ikke af f. Eks. Fabricius. Han lader de unge Jesuiter ved »dræbende ensformige Andagtsøvelser«, »fantastisk Læsning« og »haard Selvpinsel« blive fuldstændigt aandelig forskruede. Naar saa endelig denne »aandelige Forskruethed« er fuldendt, saa er samme »højt dannede og kløgtige Mennesker i alle indflydelsesrige Livsstillinger«. Thi dertil vilde Ordenen opdrage sine Medlemmer — efter Fabricius.

Kort, Jesuiterne er kloge, men aandelig forkuede Sværmere, raffineret beregnende, aandelige, men verdslige, de røber ikke blot deres egne Hemmeligheder i Skriftestolen, men ogsaa andres (Side 116), de maa ikke sige: jeg har Forældre, men »jeg har haft Forældre«, de har heller ingen »personlig sædelig Frihed«. Hvad Under, at denne Omtale sluttet med følgende Indignationsudbrud (S. 119): *En Orden, der ikke spurgte om, hvad der var sandt og ret, men om hvad der fremmede dens Maal, og hvis Medlemmer ikke spurgte om deres Samvittigheds Dom, men om deres foresattes Villie, . . . kunde ikke have nogen ophøjet Moral.*

Nej, det er sandt! Vi anbefaler derfor Fabricius, i næste Oplag af Kirkehistorien, at forøge denne protestantiske Harmen over disse Uhyrer af Mennesker. Da den, der skriver disse Linjer, kender lidt til dem, vil han betro Fabricius, at de ogsaa spiser Smaaabørn til Frokost, og at Superiorerne, der efter Fabricius er »Professernes Forstandere«, ligefrem giver Svovl og Ild fra sig.

Hvorfor ikke? Naar man forlader Historiens Omraade og arbejder i Eventyr, saa er det jo ligemeget, hvad man disker op med, bare det er nervespændende.

Men det er dog en interessant Kendsgerning, at Fa-

bricius og øvrige protestantiske »Historikere« vilde faa Fængsel paa simpel Fangekost, naar de f. Eks. om en navngiven Person vilde fortælle slige Ting. Dog eftersom det her ikke siges om en enkelt Person, men om mange Personer i en »Kirkehistorie«, saa har d'Hrr. Lov dertil!!

Næste Gang lidt mere om »Probabilisme« og Missionsgerningen hos Jesuiterne!

F. F. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa Tirsdag aabnes i Rigsdagens Bygning den meget omtalte »Kongres for offentlig Forsorg og privat Velgørenhed«. Kongressen varer Ugen ud, og Spørgsmaal af Interesse for Velgørenheden vil blive behandlet i Foredrag og Diskussioner. En Mængde Udlændinge ventes at ville deltage i Kongressen, blandt hvilke der ogsaa findes adskillige bekendte katholske gejstlige. Foreløbig er der anmeldt ca. 550 Deltagere i Kongressen, hvoraf ca. 200 Danske. Paa Kongressen er det i Følge den internationale Sammenslutnings Vedtægter tilladt at tale paa Dansk, Engelsk, Fransk og Tysk, idet det hedder, at Kongressens Forhandlinger skal foregaa i de tre europæiske Hovedsprog, og desuden skal det være tilladt at tale det Lands Sprog, indenfor hvis Omraade Kongressen holdes. Den internationale Komité's Præsident er den franske Republiks fhv. Præsident Loubet, som selv deltager i Kongressen. Programmet for de fem Dage er foreløbig fastsat saaledes:

Tirsdag Kl. 11: Aabningshøjtidelighed. Kl. 2 $\frac{1}{2}$: 1. Emne: Sygeplejen paa Landet, Ordførere Kabinetssekretær Krieger og lic. theol. Alfr. Th. Jørgensen. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Receptionssouper i Raadhuset.

Onsdag Kl. 10: 2. Emne: Understøttelse af Udlændinge, praktisk Undersøgelse som Grundlag for internationale Aftaler. Ordfører: Generaldirektør Cyr. van Overbergh, Bryssel. Kl. 2 $\frac{1}{2}$: Fortsættelse af 2. Emne. Kl. 7 Middag i Paladshotellet.

Torsdag: Besøg paa Anstalter og Institutioner indenfor offentlige og private filantropiske Virksomheder. — Om Aftenen Sammenkomst i Tivoli.

Fredag Kl. 10: 3. Emne: Kvindens Betydning i Velgørehedsarbejdet. Ordfører: Stadsraad (Fattigborgmester) Dr. Münsterberg, Berlin. Kl. 2¹/₂: 4. Emne: Forsøgelse af Enker og deres Børn. Ordfører: Direktør Derouin, Paris' Seinepræfektur. — Om Aftenen Sammenkomst i Rigsdagsbygningens Have.

Lørdag Kl. 9¹/₂: Det forladte Barns Retsstilling. Ordfører: Dr Zoltán von Bosnyák eller Dr. Alex. Szana, Statsbørnehjemmet i Budapest. Kl. 11¹/₂: Almindelige Forhandlinger. Kongressens Afslutning. Kl. c. 2 Udflugt til Helsingør.

Alle Møderne holdes i Rigsdagsbygningen. Hvis der endnu skulde være danske interesserede, som ønsker at deltage, kan de tegne sig mod at betale 15 Kr. til Kongressens Hovedkasserer, Bankdirektør Emil Glückstadt, Landmandsbanken.

Ordrup. I denne Uge er her afholdt de aarlige Præsteeksercitier, i hvilke ogsaa den højærværdigste Biskop har deltaget. Den bekendte Redaktør for *Die katholischen Missionen*, P. Huonder, har holdt de forskellige Foredrag og ledet Eksercitierne.

Norge. Her agtes i Byen Arendal i den nærmeste Fremtid oprettet en ny Station. I Byens Centrum er der erhvervet en smuk Ejendom, og det er Hensigten at om-danne det af prægtige Parkanlæg omgivne herskabelige Hus til en moderne Sygeklinik, som skal betros St. Franciskussøstrenes Kongregation, der har sit Moderhus i Bergen. Ifølge den i 1907 foretagne Dekanatinddeling af den norske Missions Territorium hører Arendal til det vestenfjeldske Dekanat, i hvilket den nævnte Kongregation specielt er kaldt til at virke, medens det østenfjeldske Dekanat hovedsagelig er forbeholdt St. Josefssøstrene og det nordenfjeldske Dekanat St. Elisabeths graa Søstre, og det, forat een og samme Kongregations Huse ikke skal spredes alt for meget i dette udstrakte Land og Tilsynet med og Ombygningen af Søstrene derved vanskeliggøres. Hermed er dog ikke sagt, at ingen Afvigelser kan finde Sted, naar der foreligger særegne Omstændigheder.

Tyskland. Fra 21. til 28. August skal den 57. Generalforsamling af Tysklands Katholikker for første Gang afholdes i Augsburg i Bayern. Byen er fuldt optaget af det store Stævne, og Anmeldelser om Deltagelse er strøm-met ind fra alle Sider. Mødet indledes Aftenen forud ved Klokkeringning fra alle Byens Kirker.

Frankrig. Det er sjældent, vi kan aftrykke udenlandske Efterretninger fra danske Blade om katholske Forhold uden det ene eller andet Forbehold. Det kan vi dog overfor følgende lille Notits om Frankrig, der fandtes i et af de sidste Numre af Ugebladet *Hjemmet*. — De ledende Mænd i Frankrig er omsider kommen til den Overbevisning, at Samfundet bør og maa væрге sig mod den Klasse Mennesker, som giver Lov og Ret og Orden en god Dag. Men desværre kan de ikke samtidig indse, at de ved deres systematiske Kamp mod Kirke og Religion borttager det ene sande Grundlag for en virkelig god Samfundsorden og en moralsk Samfundsopdragelse. Procenttallet af Forbrydelser i Frankrig, navnlig af Forbrydelser, begaaede af ganske unge, er i de senere Aar steget i en ganske uhyggelig Grad. Hvad nytter det, at man til Skræk og Advarsel henretter Forbrydere paa aaben Gade, saaledes som nu sidst med Liabeuf? Der maa gribes anderledes an. At forebygge er bedre end at straffe.

Spanien. Forholdene her er stadig væk meget truende, om end Forbindelsen med Vatikanet endnu ikke er afbrudt. Mod den forhenværende Ministerpræsident Maura er der foretaget et Attentat, som heldigvis mislykkedes for Gerningsmanden. Canalejas, den nuværende Førsteminister, holder dog ikke Haanden over Anarkister og Snigmordere om end hans Stilling mod Kirken stadig væk er meget uvenlig. Han siger nok, at hans Formaal er at indprænte den katholske Tro endnu dybere i det spanske Folks Sjæl, men det er en underlig Maade, han praktiserer dette Formaal paa; han tilstræber at ophæve al Religionsundervisning i de offentlige Skoler, han har afskaffet Brug af Ed ved Domstolene, og han har indledet et hæftigt Felttog mod de katholske Ordener. Desværre synes Kongen ikke at vise nogen kraftig Opposition mod sin Førstemisters Opræden. Dette tilskrives bl. a. den Indflydelse, som hans Svigermoder har opnaaet i Spanien. Hun, der er Prinsen af Battenbergs Enke og ivrig Protestant, har saaledes i selve Kongeslottet i Madrid faaet indrettet en protestantisk Bedesal, hvor der afholdes regelmæssig Gudstjeneste, og har ligeledes opnaaet, at der i Madrid, tværtimod Konkordatets Bestemmelser, er blevet opført virkelige Kirker til Brug for Protestanter; egentlig er kun Opførelsen af Bedesale og Kapeller tilladt efter Loven.

Brevkasse.

Hr. Redaktør! Tillad mig, i Tilslutning til Hr. J. B. Metzlers interessante Studie over Firmelse og Konfirmation, at gøre en lille kort Bemærkning om den moderne Brug af Ordene Konfirmation og konfirmere. Disse Ord har i mangfoldige Tilfælde *fuldstændig tabt al religiøs eller kirkelig Betydning*. Naar der averteres i Aviserne, at der søges »en konfirmeret Dreng, som vil i Skomagerlære«, betyder det ikke, at en from Skomagermester søger en Læredreng, der vil leve og arbejde som et kristeligt ungt Menneske, men det betyder blot, at der ønskes en Dreng i Lære, som hverken skal gaa til Præst eller i Kirke eller lignende kedsommelige og generende Ting. Konfirmationen er for Hundreder og atter Hundreder noget rent verdsligt. Mangfoldige Børn (i hvert Fald i København) gaar ikke i Kirke under hele Konfirmationsforberedelsen, i hvert Fald kun en ganske enkelt Gang. Og der tales og skrives i fuldt Alvor om Konfirmations-Hatte, -Selskaber, -Baller o. s. v., o. s. v. Derfor vil der — aandeligt set — vindes ikke saa lidt, om Begrebet Konfirmation forsvandt for den katholske Bevidsthed. Det vil ikke ske straks, men maaske med Tiden. Hertil vilde det vist ikke hjælpe saa lidt, om den almindelige kirkelige Tradition kunde trænge igennem hos os, at Firmelsens h. Sakramente blev meddelt til langt yngre, end Tilfældet i Regelen er, og som oftest allerede før Modtagelsen af den første h. Kommunion.

Ærbødigst

en Konvertit.

Jeg kan være ganske enig med den ærede Indsender baade i hans sproglige og kirkelige Betragtninger.

Ærb.

Red.

Højtærede Hr. Redaktør! Kender de et Blad ved Navn *Folkerøsten*, som udgives i Nykøbing paa Mors og redigeres af en theologisk Kandidat ved Navn *Baarris*? Det indeholder tit meget misvisende Udtalelser om vor hellige Kirke, men sjælden noget saa forvrænget som i sidste Nummer, og det, skønt det egentlig kun drejer sig om en Overskrift. Der aftryktes nemlig hele den højærværdigste Biskops Bekendtgørelse om den fuldkomne Aflad i Anledning af Franciskanerordenens Fest, men med følgende Overskrift, med fede Typer: *Romerkirken udbyder særlig Syndsforladelse*. Hvorledes er det muligt, at Mennesker kan være saa fjendske mod Sandheden, at de ikke vil erkende, hvad Kirken saa bestemt lærer, og hvad der atter og atter hævdes i katholske Blade og Tidsskrifter, at Aflad er ikke Syndsforladelse, men Eftergivelse af timelige Syndestrafte, og at overhovedet ingen, som ikke ad Angerens trange Vej har modtaget Syndsforladelse, er i Stand til at erhverve Aflad? Eller er det virkelig muligt, at Uvidenheden kan være saa stor, at selv en cand. theol. ikke ved bedre Besked om Kirkens Lære?

En jysk Katholik.

Jeg kan ikke give noget bestemt Svar paa den ærede

Læsers Spørgsmaal, om det er Had eller Dumhed, der har faaet *Folkerøstens* Redaktør til at sætte den løgnagtige Overskrift over vor Biskops Kundgørelse. Jeg er dog personlig nærmest tilbøjelig til at holde paa Dumheden; thi den er næsten uovervindelig stor hos visse Personer; og selv om man kan sætte cand. theol. foran sit Navn behøver man ikke altid at stikke saa syndelig dybt. Red.

Kirkelig Kalender.

7. Aug.	12. Søndag efter Pintse Cajetanus, Bekender.	14. Aug.	13. Søndag efter Pintse.
8. —	Mandag. Cyriacus og Fæller, Martyrer.	15. —	Mandag. <i>Marias Op- tagelse.*)</i>
9. —	Tirsdag. Vigilie.	16. —	Tirsdag. Hyacinthus, Bekender.
10. —	Onsdag. Laurentius Martyr.	17. —	Onsdag. Oktav af Lau- rentius.
11. —	Torsdag. Oktavdag.	18. —	Torsdag. Helena, Enke.
12. —	Fredag. Clara, Jomfru.	19. —	Fredag. Oktavdag.
13. —	Lørdag. Johs. Berch- manns, Bekender.	20. —	Lørdag. Bernhard, Be- kender og Kirkelærer. (Fastedag).

*) Fejres offentligt følgende Søndag.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm
Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryegade 26).....	» 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Kolding (Alhambravej).....	» 7 ¹ / ₂	» 9 ¹ / ₂	» 7
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5) ..	» -	» 10	» -
Glorup.....	» 9	» -	» -
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade).....	» 8	» 10 polsk	» -
Næstved (Præstø Landevej)....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)...	» -	» 10	» -
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 7 ³ / ₄	» -	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 10	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10	» 5
Assens (Østergade 11) een Gang om Maaneden	» 10.		

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdagen Kl. 7³/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₄); Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Unio. Det bringes herved til Medlemmernes Kundskab, at Møderne i den kommende **Vintersæson** (Oktbr.—April) vil blive afholdt hver 2. og 4. **Fredag** i Maaneden i Frederiksberg Allé Nr. 11.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 33.

Søndag den 14. August.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Kirkemusikken. — Kirkehistoriske Bemærkninger, V. — Velgørenhedskongressen. — Kirkenyt for Aaret 1909. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. Østrig. England. Rom. — Blandinger. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

41.

»Hvor ere de ni?«

Det er Frelserens vemodige Ord af Søndagens Evangelium, der staar som Overskrift over disse Linjer. Saaledes udbrød han, da han havde skænket ti spedalske Sundhed, og da kun en eneste af de ti vendte tilbage og gav Gud Æren og bragte Frelseren sin Tak i Støvet for hans Fødder.

Det er maaske den tungeste Smerte, vor guddommelige Frelser maatte føle i sit jordiske Liv, ikke hans Fjenders Had, ikke de forhærdede Jøders og de ubarmhjertige romerske Soldaters Haan og Mishandlinger, men Ligegyldighed og Kulde fra deres Side, som han havde overøst med Velgerninger.

Og det er den katholske Kirkes og alle dens tro Hyrders største Smerte, ikke at Verden hader dem, thi saaledes gjorde den ved deres Herre og Mester, men at de møder Ligegyldighed og Kulde der, hvor de i Frelserens Aand har søgt at sprede Velsignelse, at saa den gode Sæd i Menneskehjerter.

Og det er i saadanne Øjeblikke, at mangen Sjælehyrde, mangen Vejleder for Ungdommen med Smerte har gjort den store Hyrdes Ord til sine: »Hvor ere de ni?»

Ja, hvad er det, som drager saa mange bort af dem, som under Guds Kirkes Tag er blevet rensset for Syndens Spedalskhed og har lært Guds Godheds og Kærligheds Rigdom at kende?

Svaret herpaa vilde være en hel Afhandling, om det paa nogen Maade skulde være udtømmende. Der er saa meget, som har denne lokkende Evne; det har der altid været, og det er ikke blevet mindre i vore Dage.

Men Hovedfaren og Hovedulykken nu er sikkert den samme, som fik de ni spedalske til at glemme Takken og derved gaa Glip af den vigtigste Helbredelse. De ni nærede sikkert de venligste Følelser overfor Jesus, der havde gjort dem raske, de vilde sikkert have protesteret imod, at de var utaknemmelige; men nu, de var blevet i Stand til at færdes og virke blandt Mennesker, var der saa meget, de maatte og skulde udføre, at der ingen Tid blev til at vende tilbage til Jesus og takke ham, de glemte ganske og aldeles at sige Tak.

Og det er Hovedulykken for saa mange. Ikke, at de vredes paa Jesus, ikke at de hader deres Moder, den katolske Kirke, ikke, at de forarges over dens Bønner, dens Skikke, dens Bud — det er kun de færreste, om hvem det gælder. Men det nærværende Liv med dets travle Optagethed, med dets Nydelser og Glæder og Adspredelser, faar det tilkommende og evige Liv til at blegne, til at tabe i Betydning, saa de mange glemmer deres store Kald og Maal.

Derfor kan vi sikkert med Rette svare, naar Jesus med Vemød spørger efter de ni: »De har ikke noget imod dig, kære Herre Jesus, de har bare glemt dig!« Og derfor gælder det om i al kristen Opdragelse, Vejledning og Prædiken fremfor alt at holde den Erkendelse fast hos sig selv og hos andre, at »vi er fremmede og Udlændinge, der forventer den Stad, som har Grundvold, hvis Bygmester og Grundlægger Gud er« (Hebr. 11).

Catholicus.

Kirkemusikken.

I det sidste halve Hundrede Aar har Kirkemusikken i den katholske Kirke taget et ganske betydeligt Opsving, og her er det ubetinget, at Kirkemusikerne i Tyskland marcherer i første Geled. Selv Italienerne har bøjet sig for tysk Dygtighed, og flere af deres betydelige Mænd har gaaet i Skole hos Tyskerne, f. Eks. den pavelige Kapelmester, Præsten L. Perosi, som er Elev af Regensburger Skolen, og man mærker tydelig i hans Værker tysk Grundighed forenet med italiensk Temperament. Det er ikke alene med Hensyn til de tiltrængte Reformer, at Tysklands Kirkemusikere er Banebrydere, men ogsaa som Skabere af god, ny Musik er Navne som Witt, Haller, Mitterer, Stehle, Goller og mange andre kendte langt ud over deres Hjemlands Grænser. Det maa vel betyde noget, naar en saa prægtig Messe som Stehle's *Missa Salve Regina* er udkommet i 20 Oplag og Haller's *Missa Tertia* i 36 Oplag, hvilke ogsaa begge hører til Kirkekoretens faste Repertoire her i Landet.

Navnlig er der dog kommet Fart i Tingene, efter at den h. Fader, Pius X., d. 22. Novbr. 1903 udsendte sit *Motu proprio*, som er oversat her i Ugebladet, Aargang 1904 Nr. 10. Paa »internationalt Musikselskab«s 3. Kongres i Wien 1909 var katholsk og protestantisk Musik repræsenteret, og her udtalte den katholske Afdeling sin bestemte Tilslutning til den nævnte pavelige Skrivelse. Professor Wagner's Foredrag om gregoriansk Choral blev illustreret ved Prøver, fremførte af Benediktinerne fra Klostret Seckau med deres Kor-Drenge under Pater Horn's Ledelse. Her blev ogsaa blandt andet opført en Messe af Benevoli for 53 Stemmer, komponeret til Indvielsen af Domkirken i Salzburg og vistnok aldrig sunget mere end disse to Gange.

I Aar vil en musikalsk Begivenhed af Rang finde Sted i Prag, idet Benediktiner-Abbed Schachleitner i Klostret Emaus har indbudt til at overvære Øvelser og Liturgi d. 11.—20. August for at give Deltagerne et Billede af Guds-tjenesten i dens mest ideale Skikkelse (Messe, Vesper og

Matutin). Foredragene holdes paa Tysk, Bøhmisk og Italiensk, og Abbeden leder selv Sangprøverne. Men Begivenheden, ja, den bestaar i, at Domkoret fra Regensburg med Domkapelmester Engelhart har lovet at overtage de flerstemmige Dele af Programmet.

Dette fint kultiverede Kor byder f. Eks. paa *Papa Marcelli* Messen af Palestrina og paa Orlando di Lasso's Messe *Qual donna*. Alt dette er ogsaa kun muligt med det østerrikske Statsministeriums Støtte. Den første Dag begynder med Øvelse Kl. 7 $\frac{1}{2}$ og ender Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Fredag d. 19. er der Kl. 8 Requiem (Choral), derpaa Sangøvelse, 10 $\frac{1}{2}$ Messe (Domkoret fra Regensburg), 1 $\frac{1}{2}$ Orgelprøve, 3 Vesper (Choral) og 4 $\frac{1}{2}$ Vesper (Domkoret), og saaledes er der hver Dag en eller to Højmesser og Vesper foruden Øvelser og Foredrag.

Det bliver strenge Dage for alle Parter, men i vor h. Kirke virkes der jo ogsaa vedholdende og med Begejstring; navnlig maa det opflamme os Sangere og Kirkemusikere, naar vi har selve Pave Pius X som Lærer og Fører. Det maa dog vel være en ganske pæn Stilling at være med i saadant et Kor!

Men der stilles rigtignok ogsaa store Fordringer til Kirkemusikkens Udøvere. En dejlig Stemme eller en fuldendt Teknik som Komponist er langt fra nok til at faa Lov til at være med her. Dog herom hellere en anden Gang.

Hidtil har Bevægelsen været stærk i det sydlige Tyskland, men nu er der foruden Skolerne i Regensburg og Aachen opstaaet Skoler under Biskoppernes Protektorat i Trier og Paderborn, og i Aar skal der oprettes en i Wien som en Afdeling af Musikakademiet under Ledelse af den betydelige Komponist V. Goller, hvis Messer synges meget gerne af Korene i St. Ansgars og Jesu Hjerter Kirkerne, og en anden Skole skal begynde i Berlin til Efteraaret under Ledelse af Dr. Kromolicki, Dirigent ved St. Michaels Kirken, og Lærere og Elever paa alle disse Skoler er baade Præster og Lægfolk.

Gejstligheden har i det hele taget i alle Aarhundreder indtaget og indtager endnu stedse en fremragende Plads i Kirkemusikken, og ved de store musikalske Møder er der altid mange Præster og Ordensfolk i deres forskellige Drag-

ter som meget aktive Deltagere, der i deres Hjemstavn ellers virker som Komponister, Dirigenter eller Organister.

Ogsaa blandt os har vi i Aarenes Løb haft og har den Dag i Dag mange Præster og Ordensfolk, og forresten Lægfolk med, som har udført et stort og nidkært Arbejde til Fremme af Kirkemusikken. Dog er vi naturligvis endnu ikke saa langt fremme, som de er nede i de store katholske Centrere, og det vil altid være af stor Betydning for os at se hen til dem, der — trods al vor Flid — er naaet endnu længere frem end vi.

Hammermüller.

Kirkehistoriske Bemærkninger.

V.

Jesuiterne.

Den, der har læst, hvad vi sidst fortalte om, hvorledes Jesuiterne behandles i en bekendt protestantisk Kirkehistorie, vil maaske med Fornøjelse følge Romanens — thi *Historie* er det jo ikke! — eller Eventyrets videre Forløb.

Vi kender jo alle »Eksercitierne«, d. v. s. de aandelige Øvelser, som baade Lægfolk og Præster fra Tid til anden afholder for ved nogle Dages Samling og Bøn at bestyrkes i Kærlighed til Gud. Disse Eksercitier bestaar nu efter vor protestantiske »Kirkehistorie« i, at »Fantasien ophides til det yderste«, indtil man »ved en Slags Hallucination i et mørkt Værelse« fornemmer »Helvedsstraffens Pine og den himmelske Salighed« (S. 116).

Ordensgeneralen har en forfærdelig Magt, thi han »haandhæver alle Rettigheder og Konstitutioner, som han, uden at skylde nogen Regnskab for, kan skærpe, formindske eller genkalde. . .«

Det er akkurat som et Afsnit af Tamerlans eller en anden asiatisk Despots Historie. Men hør videre! —

»Det oprindelige Løfte om Armod blev snart ændret af Paven, saa at Jesuiterne i den følgende Tid drev Handels- og Bankforretninger i alle Lande og kom til at raade over umaadelige Rigdomme.« — Det er da en glædelig Efterretning for vore Jesuitpræster her i Landet. Mon de ikke snart kunde tænke paa at starte en lille Bankforretning i København! Det vilde utvivlsomt være betydelig mere indbringende end at holde Skole og plage sig og andre med de skrækelige »aandelige Øvelser«!

Men nu kommer det værste: »Deres Tvetydighed viste sig ogsaa i Probabilismen, eller at alt kan retfærdiggøres, naar man kan finde en antagelig eller probabel Grund derfor.« (S. 119, 2. Vers).

Denne Lære er ikke saa helt ueffen da! F. Eks. naar man ønsker at sværte den katholske Kirke eller et af den godkendt Ordenssamfund! En »*antagelig* eller *probabel* (!!) Grund« kan jo nemt findes, og saa kan man jo sige alt ondt imod disse Modstandere. Kun Skade, at Fabricius og Meningsfæller paa denne Maade løber Fare for selv at blive saadanne »Jesuitere«.

Dog nu skal det være nok med den komiske Side af disse protestantiske Udtalelser! Vi har slet ikke længere svaret paa de aldeles uhyrlige Paastande, den »populære Kirkehistorie« tillader sig at bringe.

Vi skal heller ikke opholde os ved, at »Katholicismen« og dens Mænd, Jesuiterne, skulde lære: »Det er svært at blive salig ved Kristus, men let ved Maria.«^{*)}

Slige Dumheder skal vi ligesaa lidt imødegaa som den Paastand, at Jesuiterne »ved *selvlavede Undere*« søgte at »sysselsætte Folkets Fantasi«. Alt er jo tilladt, naar det gælder at smæde vor h. Kirke og dens Tjenere, og Fabricius vilde vel komme i stor Forlegenhed, om en dansk Domstol vilde kræve Beviser, kun et eneste Bevis herfor!

*) Lige saa lidt skal vi opholde os ved, hvad Pastor Moe fra Skanderup forleden Dag sagde i Vamdrup Kirke om den katholske Kirke. Dog er det svært at forstaa, at nogen, der kan læse, ja blot se og høre, kan sige: »Den ugudelige Indretning, der kaldes Romerkirken, der har saaet Løgnens Sæd, denne Forvrængning af Kristendommen, hvor Paven sættes i Christi Sted« . . . uden at lyve med Bevidsthed og af fri Vilje. Dog ved vi godt, at Hadets Magt er saa stor, at Forklaringen kan ligge heri.

Endog Missionsgerningen og dens store herlige Mænd kan den protestantiske »Historie« ikke lade staa uden at kaste Snavs paa dem. Om man her end ellers helst søger at tie bomstille om vor Kirkes Arbejde og Resultater, kan man ikke undgaa at nævne i alt Fald nogle Navne.

Dertil hører da ogsaa den *h. Franz Xaver*, Indiens og Japans Apostel, hvis Personlighed straalere i en saadan Glans af apostoliske Dyder, at man skulde tro, at han virkelig var hævet over endog Fabricius' hadefulde Insinuationer. Men nej! Der skrives om denne hellige Missionær, at han vistnok virkede »næsten vidunderligt, men rigtignok heller ikke brød sig synderlig om Midlerne, f. Eks. at sammensmelte hedenske Skikke med kristelige Begreber...«

Enhver Katholik, der kender sin Kirkehistorie, vil straks se, at der her foreligger en Sammenblanding af Helgenens Virksomhed i det 16. og de i det 17. og 18. Aarhundrede, altsaa 200 Aar *efter* Franz Xaver, opdukkende Spørgsmaal om de kinesiske og malabariske Riter.

At blande virkelig »hedenske« Skikke med kristelige vilde ingen katholsk Præst have kunnet tillade, og Beretligelsen heraf havde ikke kunnet blive Genstand for Diskussion. Meningsforskellen bestod i Opfattelsen af visse Skikke, som man syntes ikke havde noget med Gudsdyrkelse at gøre og derfor fandt tilfældige, f. Eks. at ære Forfædrenes Minde, medens andre Missionærer vilde have sligt afskaffet. Hvad Jesuiterne og, for at nævne nogle, en Johannes de Britto, en Roberto Nobili i Indien, en Andrieta, en Peter Claver i Sydamerika, en Matteo Ricci, en Adam Schall i Kina har udrettet til Guds Ære, staar ganske vist ikke i Fabricius' Kirkehistorie, om disse Mænd end er Verdenshistoriens mest ansete Missionærer.

Altsaa imod disse Mænd, som levede og døde som Sandheds- og — delvis — som Blodvidner for Kristi Navns Skyld, kan Fabricius jo prøve paa at rejse Bebrejdelsen angaaende »hedenske Skikke«. Men ikke imod den *h. Franz Xaver*. Det minder mest af alt om at sigte efter Centrum og træffe Markøren!

F. F. M.

Velgørenhedskongressen.

Det var paa en overordentlig stilfuld Maade, den store Velgørenhedskongres aabnedes i Landstingssalen i Tirs-dags Formiddag Kl. 11. De 7—800 Damer og Herrer, der havde anmeldt deres Deltagelse, og som tilsyneladende alle har givet Møde, repræsenterede ikke mindre end 15 forskellige Nationer. Af bekendte katholske Personligheder saas ikke saa faa, deriblandt Biskop Johannes von Euch i Følge med Pastor von der Kettenburg, Dr. theol. B. Hansen fra Næstved i sin Egenskab af Byraadsmedlem og mange andre.

Hvad selve dette højtidelige Aabningsmøde angaar, saa er der, udover det, at det var stilfuldt, ikke meget at bemærke. Der blev talt ikke saa lidt og af ikke saa faa; men alt var holdt i almindelige Vendinger og bestod udelukkende i indbyrdes Tak og Komplimenter. At der herunder let løber fuldstændige Latterligheder med, kan ingen undre sig over; der var saaledes sikkert mange, der lo indvendig, da Hr. *Loubet* udtrykte sin Taknemmelighed over, at »dette pragtfulde Palads« (o: Rigsdagens Kaserne!) var stillet til Disposition for Kongressen. Kabinetssekretær *Krieger*, der har gjort Hovedarbejdet ved Forberedelserne til Kongressen, udtalte som Maalet for den store Sammenkomst de smukke og besindige Ord: »Vi retter vore Undersøgelser mod de Punkter, hvor menneskelig Misère og Elendighed findes. Vi smigrer os ikke med at kunne udrydde al Fattigdom i Verden, men vi har Ret til at haabe, at vi hver især kan gøre vort til, at den kan begrænses og lattes.«

De egentlige Forhandlinger begyndte først Kl. 2¹/₂, da Kabinetssekretær *Krieger* og Licenciat *Jørgensen* indledede en Diskussion om Sygeplejen paa Landet.

Som en Slags Indledning til denne var der uddelt til Deltagerne ikke mindre end 14 tættrykte Hefter om Sygeplejen paa Landet i de forskellige europæiske Lande og i de Forenede Stater i Nord Amerika, saa selve Forhandlingerne kunde ikke frembyde store Nyheder. Hr. *Krieger* talte først paa Fransk og holdt derefter et længere Fore-

drag paa Dansk, Hr. Jørgensen talte derimod udelukkende paa Fransk og paaviste, at Erfaringen i de forskellige Lande pegede tydelig henimod, at Sygeplejen paa Landet havde de bedste Resultater der, hvor den vel var frivillig, men organiseret gennem Foreninger. I den paafølgende Diskussion optraadte flere udenlandske gejstlige, saaledes en tysk protestantisk Præst fra Barmen ved Navn *Arnold* og Prælat *Werthmann* fra Freiburg i Breisgau. En Dame fra de Forenede Stater hævdede med stor Styrke og — vist ogsaa med stor Ret — at det ingen Nytte var til at staa og tale teoretisk om hele Spørgsmaalet, man maatte tage praktisk fat og lære Bønderkonerne Sygepleje, saa kom der Gang i Sagerne. Men god Betaling skulde Sygeplejerskerne have for deres Arbejde; det fik de i Amerika, hvor en Sygeplejerske godt kunde tjene mellem 70 og 80 Kroner om Ugen.

Da Diskussionen nærmede sig sin Afslutning og Licenciat Jørgensen havde udtalt sin Glæde over at høre alle disse Røster fra Udlandet, som ingen vistnok kunde tænkes at ville rette nogen Modsigelse imod, skete der noget uventet. Jødernes forhenværende Overrabbiner, Professor *Simonsen*, begærede Ordet for at protestere mod en af de Udtalelser, som var faldet ved denne Lejlighed. Pastor *Arnold* havde paastaet, at Menneskekærligheden skabtes med Kristendommen, men dette var ganske urigtigt, da der allerede i det gamle Testamente hævdedes, at man skulde elske sin Næste som sig selv, ligesom det nye Testamente saavel paa dette Punkt som paa saa mange andre stadig henviste til det gamle Testamente. Ingen fik Lejlighed til at modsige den gamle Rabbiner, og kort efter blev Mødet hævet.

En Resolution blev vedtaget, i hvilken man, efter Indledernes Forslag, udtalte sin Enighed om, at den frivillige, men godt organiserede Foreningsvirksomhed var det bedste Grundlag for en formaalstjenlig Sygepleje paa Landet.

Om Onsdagen fortsattes med Behandlingen af andet Kongresemne, Understøttelse af Udlændinge, et Spørgsmaal, der synes at være særlig aktuelt i vore Dage, hvor Danmark og mange andre Lande oversvømmes af fremmede, f. Eks. Polakker, der ofte i social og økonomisk Henseende er overordentlig slet stillede. Men Referatet af denne og

de følgende Dages Forhandlinger maa vente til Ugebladets næste Nummer.

Kristeligt Dagblad har moret sine Læsere med at lave en lille Statistik over det Antal Deltagere, de forskellige Nationer er repræsenterede ved paa Kongressen, og vi hid-sætter den her for Kuriositetens Skyld.

Naar man gennemblader Fortegnelsen over Kongres-sens Deltagere bliver man snart opmærksom paa, at Fler-tallet af de udenlandske delegerede er Franskmænd, d. v. s. der er intet andet Land (selvfølgelig næst efter Danmark), der er saa mange Deltagere fra.

Vi har paa Grundlag af denne Fortegnelse talt op, hvor mange der er fra hvert Land, og har faaet følgende Resultat, der ikke maa opfattes som absolut nøjagtigt, men som dog giver et tydeligt Billede af Forholdet:

Danmark	284	Belgien	5
Frankrig	185	England	4
Italien	69	Grækenland	4
Sverrig	59	Ungarn	4
Tyskland	45	Luxemburg	3
Østrig	35	Monaso	3
De Forenede Stater	22	Portugal	3
Holland	15	Argentina	2
Rusland	10	Finland	2
Norge	9	Brasilien	1
Schweiz	8	Japan	1
Rumænien	6	Tilsammen: 779	

Naar man betragter ovenstaaende Statistik, kan det ikke undre nogen, at de fleste, der tager Ordet, benytter sig af det franske Sprog, selvom de tilhører en anden Nation; Tysk benyttes ogsaa af adskillige, medens Engelsk og Dansk, der jo efter Reglerne ogsaa tør benyttes under For-handlingerne, ikke høres ret ofte. Lidt stødende — eller snarere næsten lidt taabeligt — forekommer det os Danske, at enhver, der har haft Ordet, selv kun i et Minut eller to for en ganske almindelig Bemærkning, belønnes med en større eller mindre Klapsalve. (Sluttes).

Kirkenyt

for

Aaret 1909.

	Dobte Dren- ge.	Dobte Piger.	Ialt dobte.	Ægte- viiede Par.	Begravede af Mand- kon.	Begravede af Kvin- dekon.	Ialt begr.	Firm. (voks- ne og Børn).
St. Ansgars Sogn.	48	32	80	29	20	25	45	96
Rosenkrans Sogn.	19	16	35	10	5	7	12	38
St. Annæ Sogn.	12	17	29	5	7	4	11	18
	79	65	144	44	32	36	68	152

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Jarlen af *Granard*, der har opholdt sig her i Byen i disse Dage som Ambassadør fra Kongen af England for at notificere Tronskiftet i dette Land, og som er Katholik, overværede i Søndags Højmessén i St. Ansgars Kirke, ledsaget af den ham attachederede Herre, Baron Blixen-Finecke.

— I Tirsdags begyndte, som allerede nævnt i forrige Nummer, her i Byen den store Kongres for Velgørehed og offentlig Forsorg. Flere af vore Præster, og den højærværdigste Biskop med, er Deltagere i Kongressen og følger med Interesse Forhandlingerne. Hvad disse angaar, henviser vi til en Beretning foran i Bladet.

— I 16. Hefte af *Varden* skriver Hr. N. P. Nielsen meget interessant om en sjællandsk Helgeninde Margretha af Øleshøe, hvis Liv for en stor Del ligger i det dunkle; vi ved dog, at hun tilhørte Skjalm Hvides Æt og var en nær Slægtning og samtidig af den store Absalon.

Frankrig. Ugebladets Læsere erindrer vel nok fra i Fjor (se N. U. Nr. 46, S. 765, jfr. N. U. 1910, Nr. 7, S. 122) Skolelærernes og den franske Regerings Protest mod de franske Biskoppers Hyrdebrev, som forbød Brugen af en Del af de i Skolerne indførte Bøger. Fornylig faldt der Dom i en af disse Processer. Biskoppen af Laval, Mgr. *Grellier*, blev frikendt, og Lærerne blev idømt Procesomkostningerne og faldt saaledes selv i den Grav, de havde gravet for Biskopperne.

Østerrig. I den vidunderlig skønt beliggende By Salzburg afholdtes der for et Par Uger siden en stor international Kongres, hvis Formaal var at fremme Andagten og Kærligheden til den allerseligste Jomfru Maria. Denne femte marianske Kongres (de tidligere blev holdt 1902 i Freiburg, Schweiz, 1904 i Rom, 1906 i Einsiedeln, 1908 i Saragossa, Spanien) blev besøgt af flere Tusind Deltagere fra de forskelligste europæiske Lande og havde et udmærket Forløb. Foruden Fyrstærkebiskop Kardinal *Katschthaler* af Salzburg, Kongressens Protektor, og Fyrstbiskop Dr. *Napotnik* af Marburg, Kongressens Præsident, havde en anselig Række af Biskopper og Prælater baade fra Østerrig-Ungarn, Bayern, Frankrig, Schweiz, Italien og Spanien indfundet sig; ligeledes var mange af de fornemste Adelsfamilier i Østerrig og Tyskland repræsenterede, deriblandt Fyrst Aloys Löwenstein, der beklædte Næstformandspladsen. At der ogsaa fandtes talrige Medlemmer af de forskelligste Ordenssamfund og en Mængde Præster og Lægfolk, er en Selvfølge. Der blev holdt en lang Række Foredrag baade af Herrer og Damer; men som den røde Traad gennem dem alle gik Paavisningen af, at Kærligheden og Andagten til Maria paa alle Omraader af Kirkens, Hedningemissionens og Kulturens Historie havde baaret de herligste Frugter. Et saadant Møde med Mariadyrkelsen som Centrum er kun muligt blandt Katholikker, hvor Troen paa, at Marias Søn, Profeten fra Nazareth, tillige er Guds enbaarne Søn, staar som fast og urokkelig Sandhed.

England. Fra den 29. Juli til den 2. August afholdtes i Byen Leeds den første engelske katholske Kongres. Næst efter den eukaristiske Kongres i London i Fjor er dette den største katholske Forsamling, England har været Sædet for siden Reformationen. 16 Biskopper, en Mængde Abbeder, Præster og Lægfolk af alle Klasser overværede Møderne, der ligesom ved de tyske Generalforsamlinger dels var almindelige, dels specielle, og hvor alle Emner af Interesse for Katholikker behandlede i Foredrag og Diskussioner. Ganske som ved de tyske Møder var al egentlig politisk Forhandling udelukket; kun sendtes der, paa Ærkebiskop Bournes Forslag, en begejstret Tak til Premierministeren, Mr. Asquith, fordi han, uden at tage Hensyn til Fanatikeres intolerante Opposition, med saa stort Mod havde forelagt og faaet vedtaget i Underhuset Forslaget om Forandring af Kongens Erklæring ved Tronbestigelsen, saa denne ikke længere indeholder nogen fornærmende Ytring mod den katholske Tro. Spørgsmaalet om Oprettelsen af et katholsk Centrumsparti blev ogsaa behandlet; men der er visse Vanskeligheder at overvinde, inden man kan

opnaa dette. Det irske Spørgsmaal vilde saaledes foreløbig frembyde Vanskeligheder i denne Henseende. Dog er der i den sidste Tid gjort et stort Skridt i Retning af at tilfredsstille de katholske Irlænderes berettigede Fordringer, idet der jo for ikke længe siden er oprettet et katholsk, nationalt Universitet i Irland. De mest fremragende Medlemmer blev modtaget paa Raadhuset til Frokost af Borgmesteren i Leeds, som med Glæde hilste paa sin katholske Kollega fra London, Lord Mayor Sir John Knill, paa Ærkebiskoppen af Westminster, adskillige Biskopper o. s. v. Hertugen af Norfolk var forhindret i at være til Stede, men den unge Hertuginde overværede Møderne. Spørgsmaalet om Kvindens Deltagelse i Velgørenheds- og Undervisningsarbejdet blev behandlet med stor Udførlighed, hvad man vel forstaar, naar man betænker, hvor stor en Rolle Kvinde-spørgsmaalet i de senere Aar har spillet i England. — Efter Kongressens Afslutning har Loven om Forandring i Tronbestigelses-Erklæringen ogsaa været forelagt i Overhuset og er bleven enstemmigt vedtaget, og Kong Georg V. underskrev Onsdag den 3. August Loven, uden Tvivl til sin store Tilfredsstillelse, thi det havde sikkert været ham meget imod — som det saa tydelig var hans Fader, Edward VII, imod ved hans Tronbestigelse — straks som sin første Regeringshandling at udtale de groveste og meningsløseste Forhaanelser mod sine talrige trofaste katholske Undersaatters Overbevisning og Tro.

Rom. Her holdtes i forrige Maaned de sædvanlige aarlige Eksercitier. Den hellige Fader har taget Del i disse som den ringeste af Deltagerne og uden at tillade noget Særhensyn overfor sin Person. Omtrent 40 af det pavelige Hof tog Del i Eksercitierne, deriblandt den pavelige Statssekretær, Kardinal Merry del Val. Eksercitierne lededes af en Jesuit ved Navn Pater Turchi, men Velsignelsen ved Eksercitiernes Slutning meddelte den hellige Fader selv.

Blandinger.

I det østerrigske Blad *Sankt Bonifatius* fortælles følgende lille Træk, der synes i ikke ringe Grad at bære Sandhedspræget paa sig. En som Drukkenboldt sørgelig bekendt Vagabond, hedder det, traadte ind i et Værtshus og krævede et Glas Brændevin. Værten, der ikke holdt saa lidt paa sit Etablissements Ære, saa med Foragt paa Drankeren og sagde: »Gaa Deres Vej! Her er ingen Plads for Rak som Dem! Der er Døren!» Maalløs

tumlede den saa hensynsløst tiltalte hen imod Døren. Da traadte pludselig to unge, kraftige Mænd paa en Snes Aar ind og forlangte Likør, og Værten skænkede straks for dem, hvad de havde forlangt. Da blev Drankeren staaende, kastede et alvorligt, bedrøvet Blik paa Værten og sagde med hæs og skærende Stemme: »Ser De, for mange Aar siden var jeg ogsaa en pæn Mand som de der: ligesaa kraftig og haabefuld og ung. Mine Forældre satte alle deres Forhaabninger til mig, deres eneste Søn, og det samme gjorde Naboens Datter. Men jeg gik paa Værtshus og drak og drak og blev ved at drikke. Da traadte ingen Vært mig i Møde og advarede mig. Tværtimod, selv da jeg lod min Familie lide Nød, da jeg ikke havde et kærligt Ord tilovers for dem der hjemme, var man i Værtshuset meget venlig imod mig. Den Gang var jeg endnu ikke et Vrag. Min stakkels Moders Hjerter brast, da Fængslets Porte for første Gang lukkedes bag mig, fordi jeg i min drukne Tilstand havde overtraadt Lovene. Min Kone kunde ikke længere holde ud at blive hos mig og flygtede tilbage til sine Forældre, og jeg selv er blevet et unyttigt, sygeligt, ødelagt Menneske, som ikke mere staar til at hjælpe. Ser De, mig kan De rolig give et Glas Brændevin, saa jeg kan glemme min Elenighed et Øjeblik. Der er ikke mere hos mig, der kan ødelægges. Men har De et Hjerter i Livet, giv saa ikke disse unge Folk den forbandede Gift! Jeg har været, hvad de er; hjælp ikke dem til, at de skal blive, hvad jeg er. Jeg er ødelagt, men det behøver disse unge Mennesker ikke at blive. For Guds Skyld, giv dem ikke Brændevin!«

I samme Blads Majnummer fortælles en anden sandfærdig Historie, som vi gengiver med Fortællerens egne Ord. Han skriver saaledes: »Jeg havde allerede flere Aar været katholsk Præst, men var af flere Grunde — mest, fordi jeg var bleven Præst uden at have noget virkeligt Kald dertil — falden saa dybt, at jeg ganske opgav min Virksomhed og, da jeg vilde gifte mig endog afsvør min katholske Tro og blev Protestant. Kort efter blev jeg udnævnt til Præst i en lille By, hvor jeg forlovede mig med Datteren af en protestantisk Købmand, og Brylluppet skulde holdes om seks Uger, da følgende Begivenhed fandt Sted.

En Aften sad jeg sammen med den protestantiske Sognepræst og et Par andre Herrer i dennes Have omkring en Bolle Punch. Pludselig kom der Bud, at Sognepræsten skulde komme til en døende. »Vil De ikke gaa, Hr. Pastor?« sagde denne til mig, »Deres første Embedshandling bliver ganske vist af en sørgelig Natur; men som Vært kan jeg ikke godt forlade mit Hjem.« Jeg var rede og fulgte med Budet. Han førte mig til en dødssyg Mands Leje. »Jeg er den nysudnævnte evangeliske Præst og kommer i Sognepræstens Sted,« sagde jeg, idet jeg be-
 tragtede den døendes blege Ansigtstræk. »Det er en Misforstaaelse,« svarede han, »jeg har sendt Bud efter en katholsk Præst.«

»Er De da ikke Protestant?« spurgte jeg forundret, »det har man sagt mig.« »Jo, jeg er,« svarede han, »men jeg vilde gerne dø som Katholik.«

Disse Ord berørte mig ejendommeligt. »Hvordan kommer De paa det?« spurgte jeg. »Tro paa Frelseren, som er død paa Korset for os! Naar De stoler fast paa ham, vil han være Dem en naadig Dommer.«

Den døende smilte smerteligt. »Troen alene hjælper mig ikke,« svarede han, »jeg vilde gerne skrifte og have mine Syn- ders Forladelse. Jeg har tidligere været katholsk Præst, men er faldet fra Troen og er blevet Protestant. Jeg ved, at Troen alene hjælper ikke, og det synes, at Himlen nægter mig den sidste Naade at skrifte for en Præst og faa Absolutionen.«

Han sukkede dybt, og Taarerne rullede ned ad hans Kinder. Jeg stod som ramt af Lynet — hvilket Sammentræf! En frafalden katholsk Præst ved en anden frafalden katholsk Præsts Dødsleje. Mandens Tilstand var betænkelig, og der var ikke et Øjeblik at spille. »Hvis de virkelig har været katholsk Præst,« sagde jeg, »saa ved De, at naar Døden er nær, har enhver katholsk Præst alle sine Fuldmagter. Ogsaa jeg har været katholsk Præst, men faldt fra og blev Protestant. De ved altsaa, at i dette Øjeblik, hvor Døden banker paa Deres Dør, har jeg Fuldmagt til at høre Deres Skriftemaal og absolvere Dem.« Han saa for- bavset paa mig, men da jeg forsikrede ham, at jeg talte Sandhed, gik der et glædesstraalende Udtryk hen over hans Ansigt. Han rakte mig Haanden, skriftede med den oprigtigste Anger og døde kort efter i mine Arme.

Hvad jeg følte i denne Stund, formaar jeg ikke at skildre. Var det ikke en alvorlig Formaning til mig, ja et Fingerpeg fra Himlen? Mine Kinder var næsten lige saa hvide som den dødes, og mine stive Øjne hvilede paa de Læber, som var stumme for stedse. Men jeg tilsvor den døde at blive en anden, thi jeg havde skuet ned i den Fordærvsens Agrund, jeg i min Blindhed ilede hen imod.

Jeg vendte ikke tilbage til min protestantiske Sognepræsts Hus. Derimod skrev jeg til Superintendenten, at jeg opgav min nye Stilling, og til min Brud, hvem jeg bad glemme mig. Jeg vil være Trappist og under streng Bod sone, hvad jeg har forbrudt. Gud være mig engang en naadig Dommer!«

Denne Meddelelse stammer Ord til andet fra et Brev, som vedkommende har skrevet til sin Broder, og alle Enkeltheder er bogstavelig sande. Han traadte virkelig ind i Trappistordenen, i hvilken han til sin Død tolv Aar efter ved de strengeste Bods- gerninger søgte at sone sit Frafald fra Troen.

Kirkelig Kalender.

<p>14. Aug. 13. Søndag efter Pintse.</p> <p>15. — Mandag. <i>Marias Optagelse.*</i>)</p> <p>16. — Tirsdag. Hyacinthus, Bekender.</p> <p>17. — Onsdag. Oktav af Laurentius.</p> <p>18. — Torsdag. Helena, Enke.</p> <p>19. — Fredag. Oktavdag.</p> <p>20. — Lørdag. Bernhard, Bekender og Kirkelærer. (<i>Fastedag</i>).</p>	<p>21. Aug. 14. Søndag efter Pintse**) Marias Optagelse. (I de stille Messer: Joachim, den allersaligste Jomfrus Fader).</p> <p>22. — Mandag. Oktav af Marias Optagelse.</p> <p>23. — Tirsdag. Philip Benitius, Bekender. (Vigilie.)</p> <p>24. — Onsdag. Bartholomæus, Apostel.</p> <p>25. — Torsdag. Ludvig, Konge og Bekender.</p> <p>26. — Fredag. Zephyrinus, Pave og Martyr.</p> <p>27. — Lørdag. Joseph af Calasanz, Bekender.</p>
---	--

*) Fejres offentligt følgende Søndag.

**) Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Rymsgade 26).....	» 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Kolding (Alhambravej).....	» 7 ¹ / ₂	» 9 ¹ / ₂	» 7
Eshjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5) ..	» -	» 10	» -
Glorup.....	» 9	» -	» -
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade).....	» 8	» 10	polsk » -
Næstved (Præstø Landevej)....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)...	» -	» 10	» -
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 7 ³ / ₄	» -	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 10	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10	» 5
Assens (Østergade 11) een Gang om Maaneden	» 10.		

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 7³/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₄); Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde paa Ermelundssletten Søndag den 14de August. Man samles ved Andagten Kl. 3 i St. Josefs Kirke i Griffenfeldtsgade eller ved St. Andreas Kirke i Ordrup Kl. 5.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 34.

Søndag den 21. August.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Westminster Kathedralen. — Kirkehistoriske Bemærkninger, VI. — Velgørenhedskongressen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Spanien. Syd-Amerika. — Blandinger. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

41.

Marias Optagelse i Himlen.

Marias Optagelsesfest, mindre nøjagtig kaldet Marias Himmelfartsfest, blev allerede højtideligholdt i de første kristne Aarhundreder. Vi har endnu Festtaler af den h. Modestus, Biskop i Jerusalem (død 634), af den h. Johannes af Damaskus, af Patriarken Germanus af Konstantinopel og Andreas, Ærkebiskop paa Kreta. Alle disse Mænd forstaar Marias Optagelse i Himlen paa den Maade, at Maria ikke blot døde den saligste Død, og at hendes Sjæl øjeblikkelig blev delagtig i Himlens Herlighed og Salighed, men at ogsaa hendes Legeme blev optaget i Himlen. Johannes af Damaskus beraaber sig paa Ærkebiskop Juvenalis af Jerusalem, som deltog i Kirkemødet i Chalkedon (451) og erklærede, at det var en »ældgammel og sand Overlevering« i Kirken i Jerusalem.

Denne Trosmening om Marias legemlige Optagelse i Himlen (lige som hele Mariadyrkelsen) er hverken Fanta-

sifoster eller Overtro, men hviler — ganske bortset fra Overleveringens historiske Værdi — paa en rent forstandsmæssig, umiddelbar, og nødvendig Følgeslutning af det kristne Dogme om Jesu overnaturlige Fødsel af Jomfru Maria: Ved den guddommelige Moderværdighed er Maria Moder til Gudmennesket Jesus Christus og den Helligaands Brud; Christi Kød og Blod, som blev ofret for os paa Korset og er til Stede i Alterets helligste Sakrament, er Marias Kød og Blod, da jo Christi menneskelige Natur er taget af Maria uden Mands Mellemkomst. Maria er det fra Evighed af forudbestemte og udvalgte Kar, hvori den anden Person i Guddommen har forenet sig med den menneskelige Natur, og derfor er Maria Menneskeslægtens Krone og Blomst, Englenes og alle Helgeners Dronning.

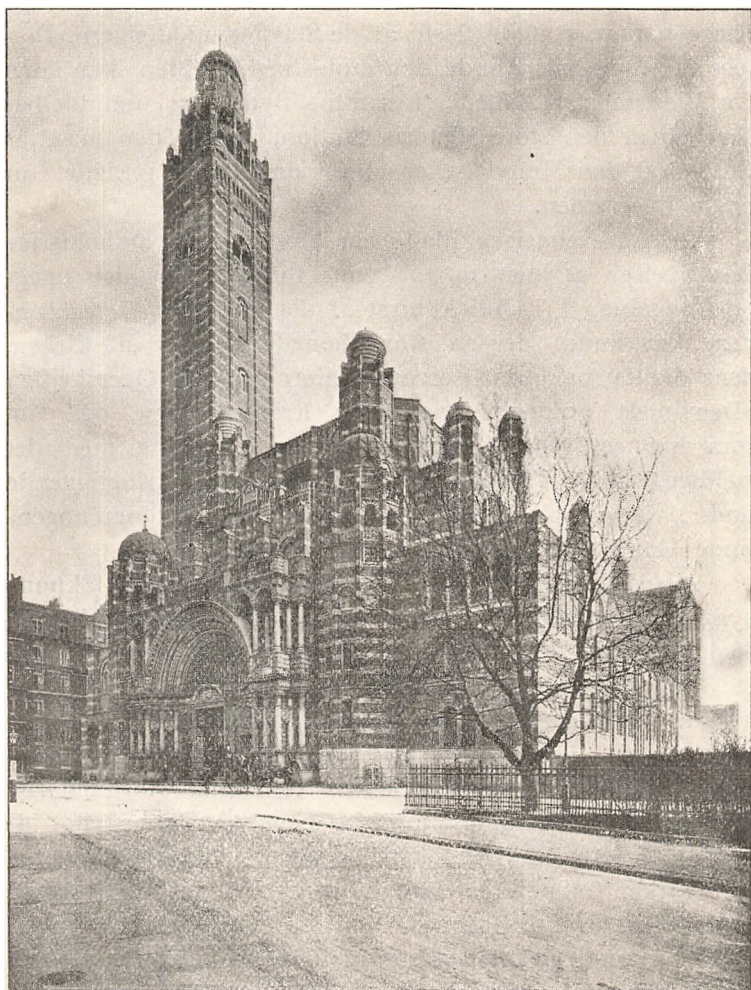
Dette Marias allernærmeste Slægtskabsforhold til Kristus, Gudmennesket, krævede, at hun skulde være fuldstændig fri for Arvesynden og enhver personlig Synd og begavet med en Naadefylde, som kun overgaas af den, der findes i Christi menneskelige Natur. Vel skulde Maria dø, da ogsaa Jesus var død, men hendes af Synden aldeles uberørte Legeme skulde ikke blive i Døden, men atter forenes med Sjælen og i forklaret Tilstand nyde Himlens Herlighed, hvorom Kirken synger i Dag ved Ofringen i Messen: »Maria er optagen i Himlen; Englene glæde sig og prise Herren med Lovsang, Alleluja!«

Forøvigt kan ikke nogen med Rette undre sig over, at Maria er bleven agtet saadan Ære værd, naar man end videre betænker, at andre store i Guds Rige er blevet æret paa en noget lignende Maade. Saaledes hedder det jo om Henok og Elias, at de blev taget bort fra Jorden uden at smage Døden. Og det fortælles i Slutningen af det 27. Kapitel hos Evangelisten Matthæus, at mange af de hensovede helliges Legemer opstod, og at disse viste sig efter Jesu Opstandelse for mange i Jerusalem. Derfor er det ogsaa rimeligt, ja selvfølgelig, at Guds Moder er med blandt hine hellige, der allerede nu med baade Sjæl og Legeme er delagtige i den evige Salighed.

P. G. Schmiderer.

Westminster Kathedralen.

Vi bringer i Dag et Billede af den pragtfulde katholske Domkirke i London, som for nogle faa Uger siden under stor Højtidelighed fik sin endelige, afgørende Ind-

vielse eller Konsekration. For straks at forebygge en Misforstaaelse, der saare almindelig møder en Gang for Gang, bemærker vi allerførst udtrykkelig, at Westminster Kathedral ikke er det samme som Westminster Abbedi. Dette

sidste er en ni Hundrede Aar gammel Benediktinerkirke, der som de andre katholske Kirker ved Henrik VIII.s Kirke-revolution faldt i Protestanternes Hænder. Den ligger der endnu i London i al sin gamle Skønhed tæt ved den dejlige Parlamentsbygning, og den har i Aarhundredernes Løb faaet forøget Interesse ved at være bleven et Mausolæum for Englands berømte Mænd, idet den engelske Stat i denne Kirke har gravsat de fleste af de Statsmænd, Krigere, Digtere o. s. v., hvis Minde den vilde hædre. Men ikke langt fra Westminster Abbedi, i samme Bydel og i umiddelbar Nærhed af den store Victoria Station, ligger den mægtige Kathedral, hvis Indvielse er blevet omtalt her i Bladet for nogle Uger siden.

De store engelske Blade har bragt lange, indholdsrige Beskrivelser af den imponerende Indvielse og den mægtige Bygning. I 7.-Juli-Numret af det store *Illustrated London News* findes der en stor Mængde Billeder af Kirken, dens Skatte og Indvielsesceremonierne under Overskriften »Den mest originale Bygning i Kristenheden«, og den, som har set den ejendommelige røde Bygning med det vældige, slanke Taarn, der dominerer de omkringliggende Gader, vil vistnok indrømme, at han ikke ofte, om nogen-sinde, har set en Kirke, der lignede denne.

Allerede 1865 diskuterede man Muligheden af at kunne bygge en katholsk Domkirke for England; men der hengik 30 lange Aar, inden Grundstenen blev lagt den 29. Juni 1895 af Kardinalerne Vaughan af England og Logue af Irland. I Juni 1903 blev Kathedralen brugt for første Gang — til at modtage sin Grundlægger, Kardinal Vaughans afsjælede Legeme. Senere er ogsaa Kardinalerne Wisemans og Mannings jordiske Levninger overflyttet til Kirken fra Kensal Green Kirkegaarden. Ved Juletid 1903 blev Kirken aabnet for daglig Gudstjeneste af den nuværende Ærkebiskop Bourne. Men da som bekendt ingen Kirke tør modtage den sidste, afsluttende Indvielse (Konsekration), førend den er ganske gældfri, maatte denne opsættes, indtil, som nævnt, den endelig kunde finde Sted i Sommer, femten Aar efter at Grundstenen var lagt.

Kirken er bygget i oldkristelig byzantinsk Stil og overgaar i visse Henseender alle tidligere Kirker i samme Stil,

endogsaa St. Markus Kirken i Venedig og Monreale ved Palermo. Dørene er særlig store og pragtfulde; saaledes er Dørene mod Vest over 9 m. høje. Over Hovedindgangen staar paa Latin: »Herre Jesus, Konge og Forløser, frels os ved dit Blod.« Kirken er udvendig 110 m. lang og 35 m. høj. Det store Klokketaarn mod Vest, der er 90 m. højt, og som bærer Navnet St. Edwards Taarn, har paa sin Top et stort Kors, der indeholder en Relikvie af det sande Kors. Indvendig er Kirken godt 70 m. lang og c. 20 m. bred; og der er mange Sidekapeller, Korsgange og Udbygninger. Ved Indgangen til Korpartiet hænger et mægtigt Krucifix, godt 9 m. langt, hvorpaa Christusskikkelsen alene er 6 m. høj. Kulørt Marmor og Mosaik giver den indvendige Dekoration sit Særpræg. 21 Marmorsøjler smykker Hovedskibet, af hvilke 9 er kommet fra Grækenland, 4 fra Schweiz og 2 fra Italien. En engelsk Kunstkritiker siger om Westminster Kathedralen, at det uden Tvivl er den smukkeste Kirke, der er bygget i Aarhundredet. Den har kostet henimod 5 Millioner Kroner at opføre.

Kirkehistoriske Bemærkninger.

VI.

Ja, hvor længe vil det vare, inden man fra protestantisk Side, og netop i Historiebøgerne, øver Retfærdighed overfor den katholske Kirkes Institutioner, ikke mindst overfor Jesuiterordenen?*)

»Jesuiterne virkede altid højst skadeligt og grusomt,« skriver Fabricius, 2. Del Side 112, og i disse Dage læser vi endog i store Blade, at Jesuiterne agiterer for en Revolution i Spanien for Tiden. Slige Dumheder kunde und-

---

*) I enkelte af de nyeste Lærebøger i Historie for Skolerne er der dog en betydelig Fremgang at spore i saa Henseende. *Red.*

gaas, bare vedkommende Forfatter vilde forhøre sig i Forvejen hos os Katholikker. Hvorfor skal i alle andre Grene af menneskelig Viden personlig Kendskab, personligt Studium, Selvsyn, objektiv Granskning o. s. v. være paa-krævet, kun ikke, naar man omtaler Verdens største og ældste Kristensamfund, den Kirke, der har været Europas og selvfølgelig Danmarks Læremester paa alle Kulturomraader!

Tænk, om vi Katholikker vilde kræve lige Ret for alle, ogsaa naar Protestanter omtaler deres egne »Kirkefædre«: Morten Luther og Zwingli og Calvin? Jeg mener absolut ikke, at man altid skulde fremdrage de personlige Momenter og behøvede at dvæle f. Eks. ved Luthers Kævlerier og Smædeskrifter. Men er det Ret og Sandhed at ophobe de laveste Insinuationer, hvis Urigtighed desuden historisk er bevist, imod Jesuiterordenen, Paverne og Kirkens Morallære — og saa at forandre den historiske Luthers, den historiske Calvins, den historiske Zwinglis Billede paa en Maade, der er aldeles misvisende?

Kun Calvin omtales af og til mindre anerkendende, det vilde jo ogsaa være for voveligt at rose denne brutale kolde Kirketyran fra Genf i alle Henseender. Men at hans Handlinger var afskyelige, at hans raa Skældsord imod teologiske Modstandere var alt andet end »kirkeforbedrende«, det siges ikke.

Og saa Zwingli! Man skulde næsten tro, han var en ligefrem Helgen, naar man læser den populære Fremstilling. Men at denne Mand netop var en af hine notorisk daarlige Præster, som levede i Utugt og endog roste sig af det*) — ja, det staar naturligvis ikke i protestantiske Omtaler *à la* Fabricius. Det vilde begrænse Glæden og Begejstringen over Protestantismens store Fædre. For os Katholikker er der ikke noget mærkeligt i, at denne sakrilegiske Præst, der havde Omgang med en hel Række Kvinder, og der som »Reformator« endnu levede i Konkubinat med den Enke, han begærede til Hustru — at han faldt fra Kirken og prædikede »Evangeliets«.

Nej, det passer unægteligt ikke ind i en folkelig Kir-

*) Se Janssen: An meine Kritiker 24. og 25. Brief.

kehistorie, hvor det gamle Eventyr skal fortælles om igen, at paa den onde Pavekirkes Ruiner byggede de kære Gudsmænd Luther, Zwingli o. s. v. et nyt Gudshus.

Lad mig til Slut endnu gøre en Bemærkning angaaende Billederne.

Der findes mange og smukke Billeder i de populære Historier — et godt Bevis paa, hvor højt Udgiverne sætter Illustrationernes Værdi. Men ogsaa her arbejdes med den bestemte Hensigt at løfte Lutherdommen og gøre den katholske Kirkes Mænd forægtelige.

Luthers Originalportræt af Lucas Kranach gengives i Fabricius Side 39, 2. Del. Jeg erklærer hermed paa det bestemteste, at dette Aftryk er en snedig forandret Gengivelse af Morten Luthers Fysiognomi. I Virkeligheden er Luthers Portræt, skønt malet af hans gode Ven Cranach, aldeles ikke tiltalende. »Man bestyrkes i sin katholske Tro, bare man ser, hvordan han har set ud,« sagde min Rejsefælle og jeg, den Gang vi saa det i Weimar.

Det omvendte er Tilfældet med Billederne af Paverne Pius IX og Leo XIII, for bare at nævne et Eksempel. Alle, selv Kirkefjender, indrømmer jo, at Leo XIII's Personlighed gjorde et ualmindeligt Indtryk. Hans Billeder vidner om Højhed og Intelligens, og dog er det lykkedes Fabricius at bringe en Fremstilling, som er ligefrem afskyelig.

— *Et portae inferi non prævalebunt* — Helvedes Porte skal ikke overvælde Kirken. Med store eller smaa, med grove eller fine Midler bekæmpes vor h. Kirke. Det har vi nu set ved et Blik paa den populære Historieskrivning. Gid disse smaa spredte Bemærkninger maatte have bidraget til at opmuntre den ene eller anden af Ugebladets Læsere, netop ogsaa protestantiske Læsere, til Studium af vor h. Kirkes Historie. Thi ogsaa paa dette Omraade vil Sandheden frigøre!

F. F. M.

Hermed er denne lille Serie historiske Bemærkninger afsluttet.

Velgørenhedskongressen.

(Sluttet).

Paa Kongressens anden Dag drejede Forhandlingerne sig om om det vigtige internationale Emne, Understøttelse til Udlændinge. Indlederen, Generaldirektør *van Overbergh* fra Brüssel, holdt et meget langt og ivrigt Foredrag, som vidnede om det grundige Arbejde, han havde lagt ind i sine Forundersøgelser, og den omfattende Kendskab, han aabenbart besidder til det vanskelige Spørgsmaal. Hovedsagen er jo, hvem der skal betale Understøttelsen. Skal den i første Omgang betalende Stat have Hjælpen refunderet af Udlændingens Hjemland? Der maa drages et Skel mellem midlertidig Hjælp til trængende og vedvarende Hjælp til gamle, til sindssyge, forladte Børn o. s. v. I første Tilfælde mente Taleren, at Hjælpen burde ydes uden Krav paa Tilbagebetaling, i sidste derimod burde Sagen løses gennem en yderligere Udvikling af de internationale Overenskomster. Medens Taleren var klar over, at Spørgsmaalets endelige Løsning naturligvis maatte overlades Diplomaterne, mente han dog, at Kongressen energisk skulde frembæve, at det Princip, hvorfra man burde gaa ud, var, at Hjælp til trængende bør ydes uden Forskel mellem indfødte og fremmede. Efter en længere Diskussion, som strakte sig ud over Resten af Formiddagsmødet og en Del af Eftermiddagsmødet, men hvori der aabenbarede sig saare liden principiell Uenighed, enedes man om følgende Resolution: Kongressen henleder i Ærbødighed den danske Regerings Opmærksomhed paa, om ikke Tidspunktet skulde være belejligt til at forsøge at sammenkalde en diplomatisk Konference, der kunde behandle Spørgsmaalet: Hjælp til fremmede.

Efter at Torsdagen var benyttet til Besøg paa forskellige velgørende og lignende Institutioner i København og nærmeste Omegn, fortsattes Forhandlingerne om Fredagen med et meget underholdende Foredrag af Fattigborgmester fra Berlin, *Dr. Münsterberg*, om Kvindens Stilling i Understøttelsesarbejdet. Han talte paa Tysk, men gengav de forskellige Afsnit af sit Foredrag i lidt forkortet Skik-

kelse paa Fransk, og hans paa en Gang besindige og frisindede Udvikling af Kvindens Stilling i Velgørenhedsarbejdet og i Samfundet overhovedet blev paahørt med Interesse og modtaget med velfortjent Bifald. Han, der selv er født Jøde, men døbt i det protestantiske Samfund, søgte at karakterisere en af Forskellene paa den katholske Søster og den langt senere opkomne protestantiske Diakonisse ved at paavise, at den første gaar ud fra en Anstalt og erhverver sig senere ud derfra en Plads i Menighedslivet, medens Diakonissen begynder sit Arbejde i Menighedslivet og har Anstalten og Støtten derfra mere som en Biting. Som sin Anskuelse om Sagen havde Dr. Münsterberg meddelt et Forslag, indeholdende syv Punkter, som i sine Hovedtræk lød saaledes: 1) I Kraft af sine Anlæg og sin hele Aandsretning er Kvinder i særlig Grad egnede til Arbejde i Understøttelsens og Velgørenhedens Tjeneste. 2) Det er Lovgivningens Kald paa alle den offentlige Understøttelses Felter at tillægge Kvinden samtlige de Rettigheder, der tilkommer Manden, og paalægge hende alle de ham paahvilende Pligter. 3) For saa vidt angaar den offentlige Børnehjælp er Kvinden selvskreven til at udøve Værgemaal over og føre Tilsyn med forældreløse og Smaaabørn saavel som til at være Medlem af Værgeraad og Bestyrelser for Stiftelser for forældreløse (Vaisenhus). 4) Ved den Del af Velgørenheden, der staar i Forbindelse med bestemte Trossamfund, saavel som ved den private Velgørenhed maa det lige saa vel som ved den egentlige offentlige Forsorg tilstræbes, at Kvinderne deltager i Arbejdet. 5) Det maa anses bestemt paakrævet at sætte den kvindelige Ungdom ind i Tidsaandens sociale Krav og i det offentlige og sociale Livs vigtigste Emner vedrørende Sundhedspleje, Børneopdragelse og Forsorg for Børn. Det beror paa Udviklingen i de enkelte Lande, om Undervisningen heri giver sig Form i Foredrag og Sammenslutninger eller mere systematisk i egentlige Skoler. 6) Der maa nødvendigvis anvendes Assistance af Personer, der ansættes af det offentlige og er uddannede med deres særlige Hverv for Øje. Den frivillige Velgørenhed fortrænges ikke herved, men fuldstændiggøres, hvor Sagen kræver det. 7) Med Hensyn til Sygehjælp er en metodisk Uddannelse nødvendig.

Om dette fornuftige og tankerige Foredrag kunde der ikke opstaa nogen Diskussion i egentlig Forstand, men adskillige havde Ordet og sluttede sig til Indlederens Forslag. Blandt Deltagerne i Forhandlingerne maa »General« Booths Datter særlig fremhæves, der paa en meget sympatelisk Maade hævdede, at Hovednerven i al Velgørenhed var Kærlighed til Gud og Kærlighed til Næsten. Formiddagens Diskussion afbrødes af en Russerinde, der med en Dolk i Haanden truede med at dræbe sig selv, hvis hun ikke fik Ordet, men som blev afvæbnet og bragt til Kommunehospitalets 6. Afdeling. Hun havde gentagne Gange søgt at faa Dr. Münsterberg til at interessere sig for sine vilde Planer, men var bestemt blevet afvist.

Fredag Eftermiddag indledede Direktør *Deronin* fra Paris en anden interessant Forhandling om Forsørgelse af Enker og Børn. Han gennemgik Forholdene i de forskellige Lande og paapegede Nødvendigheden af, at der blev taget energisk fat paa disse Spørgsmaal. Der maatte ydes Enker Hjælp i Forhold til Børnenes Antal, det maatte ved Lov paalægges, at Mænd tegnede smaa Assurancer, inden de giftede sig. Og iøvrigt maatte Staten hjælpe; thi naar alt kom til alt, saa havde et Land større Fordel af at hjælpe Mødre og Børn end gamle. Hermed skulde ikke være sagt, at de gamle ikke skulde hjælpes, men de andre havde mindst lige saa store Krav.

Blandt Deltagerne i den paafølgende Forhandling kan Amerikaneren Johnson fortjene særlig Omtale. Han spiller en fremtrædende Rolle i Kærlighedsarbejdet i sit Hjemland og gjorde ogsaa Indtryk af at være grebet af Begejstrig for Sagen. Han fordømte paa det bestemteste de store Beboelseskaserner, hvor i Grunden ingen Familie havde sit eget Hjem. Ethvert Barn skal have et Hjem og ikke blot være Beboer af et Institut. Det giver en moralsk Ballast for Livet at komme fra noget, man kan kalde sit Hjem. Det er dyrt at sørge for, at alle Enker har et Hjem til deres Børn. Men naar vi tænker paa, hvad der moralsk set gaar tabt ved ikke at hjælpe Enken til at holde sammen paa sit Hjem, saa spørger jeg: Har vi Raad til at lade være? Det er et langt større Tab for en Stat, at

der vokser rodløse og slet opdragne Børn op, end straks at træde hjælpende til.

Lørdagens Forhandlinger var kun korte og havde ikke samme Interesse som de andre Dages. Kongressen sluttede med en meget vellykket Udflugt til Helsingør By og Omegn.

Udhyttet af Kongresser er ikke altid lige betydeligt. Hvad denne angaar, har den vistnok fremkaldt mange Impulser hos Deltagerne, knyttet mange personlige Baand og vil vistnok, fordi saa mange betydelige og indflydelsesrige Mænd og Kvinder deltog i den, medføre praktiske Resultater i Retning af større Iver for Velgørenheden og bedre og mere metodisk Udøvelse af denne. Af bekendte Katholikker, som deltog i Møderne og Forhandlingerne, maa vi, foruden de allerede nævnte, særlig fremhæve Mgr. *Werthmann*, der er en af Lederne af Charitas-Arbejdet i Tyskland, og Mgr. *Nolens*, Professor ved Universitetet i Amsterdam.

Som et synligt Minde om Kongressen modtog enhver af Deltagerne, foruden adskillige andre Tryksager, et omtrent 700 Sider stort, elegant udstyret Skrift paa Fransk, i stort Leksikon-Oktav, om Understøttelse og Forsorg i Danmark, udgivet af Kabinetssekretær Krieger. Et Afsnit deri, fra Side 213—229, har særlig Interesse for os. Det er udarbejdet af Pastor *von der Kettenburg* og handler om det katholske Velgørenhedsarbejde i Danmark. Alt, hvad der paa nogen Maade kan komme ind under Velgørenhed paa Skolevæsenets, Hospitalsvæsenets, Fattigunderstøttelsens, Opdragelsens og Foreningsvirksomhedens Omraade, er her med stor Ombu kronologisk samlet og fremstillet, og adskillige har sikkert undret sig over at se, hvad de faa og fattige Katholikker alligevel har formaaet at udrette. Og man bør i denne Sammenhæng ikke glemme, at de indtil 1849 var bastede og bundne paa Hænder og Fødder, og at det, naar Frihedsstunden slaar, altid vil vare ikke saa kort, inden en Slave forstaar, han virkelig er blevet fri, ikke mindst, naar Slaveriet, som i dette Tilfælde, har varet over tre Hundrede Aar, og inden han lærer at bruge sin Frihed.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Løbet af nogle faa Dage tager den højærværdigste Biskop paa sin aarlige Ferierejse, der sandsynligvis vil vare godt seks Uger.

Roskilde. Naar *Vort Land* under 12. ds. fortæller, at »alle Forberedelser er i fuld Gang til med Biskop van*) Euch i Spidsen højtidelig at indvie Ledreborg Slotskirke«, kan vi forsikre, at denne Meddelelse beror paa det ærede Blads eller dets Meddelers noget for livlige Fantasi. Som andetsteds meddelt, rejser Biskoppen netop om nogle faa Dage udenlands for maaske et Par Maaneder. Lensgreve Holstein har ogsaa været bortrejst i længere Tid og ventes heller ikke hjem for det første.

Spanien. Som Forholdene har udviklet sig mellem dette Land og Vatikanet, har vi Katholikker kun Grund til at være stolte over den besindige og værdige Holdning, der stedse er blevet vist fra Pavestolens Side. Ministeren Canalejas tilsigter en Forfølgelse af Kirken i Spanien ligesom i Frankrig eller i hvert Fald et Brud med Vatikanet. At den spanske Gesandt ved Pavehoffet er blevet hjemkaldt, betyder ikke ret meget; den pavelige Nuntius i Madrid er blevet paa sin Plads, og Gesanden i Rom er repræsenteret ved en Stedfortræder. Prælaterne ved Vatikanet ser paa den nuværende Situation med stor Ro. Ærkebiskoppen af Milano, Kardinal *Ferrari*, har udtalt sig saaledes om den øjeblikkelige Spænding: »Det er det universelle Frimureri, som staar bag hele Bevægelsen. Og Ferrer-Skolen i Spanien er den antiklerikale Vind, som er opstaaet i Frankrig.« Om den Aand, som besjæler det spanske Folk under Øjeblikkets Krise, kan man danne sig en Forestilling, naar man læser det Telegram, som fra Bilbao blev sendt til den hellige Fader, da Regeringen havde forbudt den store Demonstration. »Hellige Fader,« lød det, »vi var rede til en umaadelig Demonstration, da vi modtog Bud om, at Regeringen forbød denne. Dette Forbud kan kun skyldes Frygten for det Indtryk, som Offentligheden vilde have faaet ved at se udfoldet saa vældige katholske Kræfter, der nu er rede til alt. For at undgaa Regeringens Forfølgelser og for ikke at give den noget Paaskud til at fremme Sektvæsenet nøjes vi med i de 100,000s Navn at udtrykke vor inderligste og mest ubetingede Underkastelse under Eders Hellighed, idet vi er rede til at ofre baade Ejendom og Liv

*) En Fejltagelse, som mærkværdigvis aldrig synes at kunne udryddes, er, at den højærværdigste Biskop kaldes van Euch.

i denne Kamp. Vi beder om Eders Velsignelse over dette Land, der er saa trofast mod Kirken.« Hertil svarede den hellige Fader gennem Kardinal Merry del Val saaledes: »I denne Sorgens og Bitterhedens Stund føler Hs. Hellighed dyb Trøst ved den herlige Tilkendegivelse af Tro og kristent Mod, som Telegrammet fra Folket i Bilbao er saa smukt et Udtryk for. Den hellige Fader sender sin apostoliske Velsignelse til disse Kirkens trofaste Sønner.«

Syd-Amerika. Det er ofte i Stilhed, at det bedste vokser frem. Det gælder ogsaa om Syd-Amerika, der i religiøs og sædelig Henseende har haft saa ondt et Rygte, at der gøres mange Steder en stor og herlig Gerning, som der ikke tales om, og som den store Verden faar saa lidt at høre om. Der er sikkert ikke mange af Ugebladets Læsere, som ved, at i det allersydligste af Syd-Amerika, i det barske og ilde omtalte *Ildland*, er i de sidste Snes Aar gjort et stort og trofast Arbejde for den katolske Kirke og for Sjælenes Frelse. Paa den nævnte store Ø bor nogle og tredive Tusinde vilde Mennesker, hvis eneste Kendskab til de hvide i tidligere Tid indskrænkede sig til de Hvalfangere og Handelsfolk, som en Gang imellem aflagde en alt andet end uegennyttig Visit paa de fjerne Øer. 1886 drog Salesianere som Missionærer til de stakkels Mennesker for at bringe dem Troen og lære dem gode Sæder. Biskop Joseph Fagnano ledede det vanskelige Missionsforetagende. Allerførst undersøgte han nøjagtigt det store Landomraade, han var sat til at virke paa, og fandt, at de vilde hørte til tre forskellige Stammer, af højst forskellige Vilkaar og Muligheder. Salesianerne brugte samme Fremgangsmaade, som Jesuiterne tidligere havde brugt i samme Verdensdel, de samlede Indianerne i Reduktioner og opdrog dem baade til Kristendom og til Kultur og et roligt Liv. Og snart viste det sig, at de foragtede indfødte baade var vel modtagelige for Kristendommen og kunde tilegne sig alle mulige Færdigheder, lige fra Agerdyrkning og Husbygning til Læsning, Skrivning og Musik. Da Biskop Fagnano i 1886 overtog Ledelsen af Missionen, fandtes der 1500 Katholikker, 1700 Protestanter og 6000 hedenske Indianere. Tyve Aar senere fandtes der 29000 Katholikker, 3700 Protestanter, medens der kun var 500 Indianere tilbage, som ikke havde modtaget Kristendom og Kultur. 14 Kirker og Kapeller og lige saa mange Skoler er bygget blandt dem, og Landet selv frembringer tilstrækkelig Føde til Mennesker og Kreaturer, og det altsammen i det tidligere saa frygtede og berygtede Ildland.

Blandinger.

I disse Dage, hvor Tonen blandt Militæret har været behandlet med saa stor Iver rundt om i Dagspressen, kan maaske følgende lille Historie, som læses i *Nationaltidende* for 9. ds., være paa sin Plads: Paa en Barberstue sad en Del Herrer og ventede, til deres Tur kom. Under Behandling var en Præst og en Læge, der senere viste sig at kende hinanden. Lægen satte i sin Samtale med Barberen forskellige Trumfer i, bandede med andre Ord, hvorpaa han efter endt Behandling lod overrasket ved at se Præsten og udbrød: »De maa virkelig undskyldte, Hr. Pastor, jeg har virkelig ikke set Dem — —.« Men Pastorens Ansigt lagde sig i de elskværdigste Folder: »Kære Doktor, De skal saamænd ikke tage særligt Hensyn til mig. Her er jo da andre dannede Mennesker i Stuen.« Der paafulgte en trykkende Tavshed, der ikke følte som særlig smigrende for den talende Doktor.

Brevkasse.

Svendborg, den 15. August 1910.

Ærede Hr. Redaktør!

Tillad, at jeg herved sender Dem et Eksemplar af *Ærø Avis*, hvori findes en højst mærkelig Artikel af en endnu mærkeligere Person, Hr. Erichsen, der forbereder sig til et Krigstog mod danske og engelske Klostre. Skønt man kunde ignorere dette Skriveri, linder jeg imidlertid, at denne Herre maa bremses lidt. Jeg beder Dem, Hr. Redaktør, sætte Dem i Forbindelse med Maristbrødrene i København og bede dem forskaffe nøje Oplysning om denne Reformator og Martyr. Det vil da være heldigst at faa Sagen grundig belyst i Ugebladet. I hvert Fald beder jeg Dem forskaffe mig denne Sag oplyst gennem Maristbrødrene, da jeg gerne vil sende *Ærø Avis'* Redaktion en nærmere Redegørelse for Historien.

Deres ærb.

F. Holst, Lærer.

Hr. Lærer Holst!

For vor egen Skyld kunde vi godt ignorere *Ærø Avis'* elendige Skriveri og Hr. Erichsens Oplevelser i det engelske Kloster, hvor han ved et lystigt Lag fik 15 Saar paa sit Legeme og Tænderne slaet ind i Munden paa sig. Men — og det er sørgeligt — der kan ikke lyves saa groft om den katholske Kirke, uden at

der jo findes ikke een, men mange, der tror det. Hvis Ærø Avis f. Eks. fortalte sine Læsere, at Katholikerne var Menneskeædere, vilde sikkert adskillige af disse med Frejdighed gaa ind herpaa. Derfor skal vi ogsaa undersøge »den bortflygtede Munks« Opgivelser og prøve paa at finde ud af, hvad der ligger bag ved hans haarrejsende Beretning. Foreløbig har vi henvendt os til St. Josephs Hospital her i København, hvorfra der allerede er os tilsendt interessante Dokumenter til Belysning af Hr. Erichsen, til Maristbrødrene paa Frederiksberg og til Maristklosteret i Dundee i Skotland. Forhaabentlig kan vi allerede i næste Nummer aftrykke saavel Artiklen fra Ærø Avis som en nærmere Redegørelse for de faktiske Forhold.

Ærbødigst
Red.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm
Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Kolding (Alhambravej).....	» 7 ¹ / ₂	» 9 ¹ / ₂	» 7
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5) ..	» -	» 10	» -
Glorup.....	» 9	» -	» -
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade).....	» 8	» 10	polsk » -
Næstved (Præstø Landevej)....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)...	» -	» 10	» -
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 7 ³ / ₄	» -	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 9	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10	» 5
Assens (Østergade 11) een Gang om Maaneden	» 10.	» 10.	

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen.

Ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).

Ved **St. Annæ Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Ved **St. Josefs Konferens Bibliothek** udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Kirkelig Kalender.

21. Aug. 14. Søndag efter Pintse*) Marias Optagelse. (I de stille Messer: Joachim, den allersaligste Jomfrus Fader). 22. — Mandag. Oktav af Marias Optagelse. 23. — Tirsdag. Philip Beniti- us, Bekender. (Vigilie.) 24. — Onsdag. Bartholo- mæus, Apostel. 25. — Torsdag. Ludvig, Kon- ge og Bekender. 26. — Fredag. Zephyrinus, Pave og Martyr. 27. — Lørdag. Joseph af Ca- lasanz, Bekender.	28. Aug. 15. Søndag efter Pintse. Marias Hjerte Fest. 29. — Mandag. Johannes Dø- bers Halshugning. 30. — Tirsdag. Rosa af Lima, Jomfru. 31. — Onsdag. Raymund Non- natus, Bekender. 1. Septb. Torsdag. Augustinus, Biskop og Kirkelærer. 2. — Fredag. Stephan af Un- garn, Bekender. 3. — Lørdag. Votivofficium af den ubesm. Undfang.

*) Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.

St. Ansgars Kirke.

I Anledning af Marias Optagelsesfest bliver her *Pontifikal-*
messe Søndag d. 21. Aug. Kl. 10.

St. Franciskus III Orden har Møde Fredag den 26. August i
Knuds Kapel Kl. 8 Aften.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskom-
munion Søndag d. 21. August Kl. 7 Morgen og offentligt Møde
Onsdag d. 24. August Kl. 7½ Aften.

St. Andreas Kollegiet i Ordrup.

Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 25de August Kl. 9. Ind-
meldelser af ny Elever kan ske daglig, sikrest mellem 5½-7½.

St. Knuds Skole, Stenosgade 4,

begynder det nye Skoleaar Tirsdag den 23de ds. Kl. 8½. Ny Elever
kan endnu optages i alle Klasser ved Henvendelse til Skolens
Bestyrer, som træffes bedst efter Kl. 6 Efterm.

K.U.F. Katholsk Ungdoms-Forbunds Udflygt til Frederiks-
sund og Jægerspris finder Sted Søndag den 28de
August. Afrejse fra Hovedbanegaarden Kl. 7,25. Den h.
Messe overværes i St. Josefs Kirke, Griffenfeldtsgade, Kl. 6½.

Unio. Søndag den 28de August Udflygt i 2 Afdelinger. I. Afdeling
(Fodtur) tager Kl. 9,56 fra Holtebanegaarden til Lyngby,
hvor den medbragte Frokost spises. Herfra gaar man over Ør-
holm og Nærum til Skodsborg, hvor man møder II. Afdeling,
som tager fra Østbanegaarden Kl. 1,39 til Skodsborg. Her drik-
kes Kaffe i Fællesskab ved Skodsborg Thepavillon, og derfra
spadserer alle gennem Skoven til Eremitagen, hvor der spises til
Aften.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St.
Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³),
St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup)
og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved
telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade
H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 35.

Søndag den 28. August.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Maria Stuart. — Krigen paa Ærø. — Brev fra Maristbrødrenes Provincial i Skotland. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Østrig. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

42.

Et Moderhjerter.

Evangeliiets Beretning om Enkens Søn fra Naim er en af disse korte, klare, bibelske Fortællinger, der slaar dybe Rødder i ens Erindring. Sagen er jo ogsaa saa ligefrem, saa enkel, lige midt ud af Livet: et Ligfølge, der bevæger sig langsomt ud fra Byen, en Enke, der har mistet alt, hvad hun i Livet havde kær. . .

Og midt i denne hjerteskræende — og dog saa dagligdags — Sorg griber Frelserens kærlige Haand ind og vender Graad og Jammer til en Jubel, over al Forventning stor!

Med Rette forklarer mange denne pludselige Hjælp ud fra en naturlig Tankeforbindelse, der ved Synet af den lidende Moder lod Frelseren mindes sin egen hellige Moders forestaaende frygtelige Nød.

Og naar man ret vil forstaa det katholske Folks inder-

lige Kærlighed til Maria, maa man søge dens dybeste Aarsag ikke blot i hendes Værdighed, men ogsaa i hendes hellige Moderhertes Forventning, Glæde og Smerte.

Det er jo netop her, at de største og herligste Motiver: Menneskeslægtens Forløsning og Tilbedelsen af Guds Raadslutning mødes med de mest individuelle, personlige: den bedste Moders ømmeste Kærlighed til den bedste Søn. Og denne Søn maatte jo fremfor alt gøre den store Ypperstepræsts Gerning og derfor tage Moderhertets Kvide som en Draabe i den Offerskaal, han frembar for sin Fader. Men

Hvem kan uden selv at lide
Se Guds Moders svære Kvide
Over Sønnens bitre Død?

Det er derfor, at vor h. Kirke mindes *Marias reneste Hjerte* i de kirkelige Bønner. Den opfordrer os derved til at dvæle lidt i Betragtning af dette Hjertes hellige Tanker, dets Glæder og Lidelser. Maria er jo »Andagtsens udvalgte Kar«, »den hemmelighedsfulde Rose«, »Retfærdighedens Spejl«.

Kirken vil jo kun hjælpe os herved, give os i Maria-Andagtsens forskellige Sider nye Fingerpeg til at beundre og sande *Jesu Kristi* Herlighed. »Vi har set hans Herlighed . . . fuld af Naade og Sandhed«, dette skal til en vis Grad enhver ægte Kristen kunne sige. Og hvorledes kan man beundre Solen, naar man ikke ogsaa ser paa alt det Liv og al den Pragt, som dens Straaler har fremtryllet?

Saaledes spejles netop i Marias reneste Moderhjerter noget af det skønneste og bedste af *Jesu Kristi* Naade, Elskværdighed og Sandhed.

Hun bevarede alt, hvad der sagdes om Herren, og hvad han selv, Livets Konge, værdigedes at sige og gøre, i sit Hjerte. Det har Evangelisten udtrykkelig fortalt os.

Derfor siger Kirken om hende et meget sandt Ord, der er værd at huske.

Gloria ejus ab intus — hendes Herlighed er *ud fra det indre*. Ud fra det indre, fra Indvorteshed, kommer det store.

F. F. M.

Maria Stuart.

En historisk Skildring
af Niels Hansen.

Det er ikke mærkeligt, at Maria Stuart stadig væk for-
maar at vække Opmærksomhed og Interesse; hendes
Livshistorie frembyder saa mange overraskende og gaade-

fulde Enkeltheder, og hendes egen Person med den sam-
mensatte Karakter, de stærke Lidenskaber og den store
Gudhengivenhed har givet og vil sikkert ogsaa i en lang
Fremtid give Historikerne rigeligt Stof til Undersøgelse,
Iagttagelse og ofte vanskelige Afgørelser. Thi det er ikke
sjældent i Maria Stuarts Liv, naar man da ikke paa For-
haand staar enten som hendes Ven og Beundrer eller som
hendes Fjende, at det næsten er umuligt at trænge gennem
det Væv af Intriger, Sammensværgelser, Forfalskninger
o. s. v., der omgav og hildede hende og alle hendes Om-
givelser, og finde ud af, hvor vi har Maria Stuart selv,

paa Sandhedens eller Løgnens, paa det godes eller det ondes Side. Efterfølgende Skildring er i Forhold til det store Emne yderst knap og kortfattet, men dog et Forsøg paa i forskellige vanskelige Tilfælde at pege i Retning af en retfærdig og upartisk Løsning.

Maria Stuart var paa fædrene Side beslægtet med den engelske Kongefamilie. Hendes Faders Møder hed Margrethe og var Henrik VIII.s ældste Søster. Hendes Navn har en lille Tilknytning til den bekendte Thomas Mores Historie. Da hun skulde giftes, forlangte Henrik VII en meget stor Medgift til hende af Parlamentet, men Thomas More, som nys var valgt ind heri, modsatte sig med saa stor Kraft den overdrevne Fordring, at den blev nedsat til omtrent $\frac{1}{4}$ af den oprindelige Sum. Denne Margrethes Søn var Jakob V, gift med Maria Guise af Lothringen, hvis eneste Barn Maria var. Hun fødtes i Oktober 1542, og allerede en Uge efter blev hun ved sin Faders Død den nominelle Dronning af Skotland.

Det var et saare uroligt Land, hun i saa ung en Alder kom til at bære Kronen i. En skotsk Historieskriver paa Maria Stuarts Tid giver den betegnende Oplysning, at der i hans Fædreland havde regeret 107 Konger, og af dem var 56 død en voldsom Død. En stor Del af de 56 var bleven dræbt af de skotske Adelsmænd, og endnu flere havde disse forsøgt at dræbe, men ikke haft Held dertil. Dette forklarer de mange S sammensværgelser, Attentater og Oprør, der fandt Sted under Maria Stuart, de var ikke fremkaldt af hendes Person, men var baade før og efter hendes Tid saa at sige et nødvendigt Element i Skottlands indre Historie. Og en særlig Grund til, at Kongerne havde saa vanskeligt ved at hævde sig overfor de mange Adelsoprør, var, at de ikke i Skotland, som i andre Lande, havde en indflydelsesrig Borgerstand i store, mægtige Stæder at støtte sig til; den eneste Modvægt, de kunde faa mod Adelen, skulde være i Gejstligheden, men da de største kirkelige Embeder og Abbedier ofte var besatte med Adelsmænd og uægte Kongesønner, var denne Støtte illusorisk. Blandt denne urolige og oprørske Adel havde Reformationen vundet mange Tilhængere, protestantiske Prædikanter var flygtet til Skotland

under den katholske Reaktion i England ved Dronning Maria, og Adelen syntes godt om det nye Evangelium, der viste dem, fattige som de fleste af dem var, en Vej til at komme i Besiddelse af Kirkens Rigdomme, uden at de derfor behøvede at blive Præster.

Den første Del af Maria Stuarts Liv kan vi gaa let henover. Den var lykkelig og fri for Bekymringer, og intel kunde lade nogen ane den Tragedie, hendes Liv skulde forme sig som. Som seksaarig lille Pige blev hun af sine Formyndere forlovet med den franske Kronprins Franz og sendt til Frankrig for at opdrages der. Gennem sin Moder var hun knyttet til dette Land, og hendes Morbroder, Kardinalen af Lothringen, sørgede omhyggeligt for hendes Opdragelse. Det hedder ofte, at hun blev opdraget ved det »letsindige franske Hof«, hvad der giver et helt fejlagtigt Indtryk. Sandt nok kunde dette Hof, hvor Catharina af Medici residerede som Dronning, ikke paa Forhaand anses for at være et godt Hjem for et fremmed Barn at blive sat i Pleje i, men Maria kom ind i den Kreds, hun fra sin Afstamning tilhørte, Guisernes alvorlige og religiøse Parti. Hun blev tidlig og solidt grundfæstet i den katholske Tro, det sørgede hendes Onkel Kardinalen for, og samtidig lærte hun alt, ja næsten mere, end hvad en dannet ung Dame behøvede at vide. Af fremmede Sprog læste hun naturligvis først og fremmest Fransk, men ogsaa baade Italiensk og især Latin, hun kunde skrive udmærkede Vers, hun lærte baade at ride, skyde til Skive, gaa paa Jagt og allehaande ridderlige Idrætter. Men desuden besad hun ogsaa mange legemlige Fortrin. Var hun end ikke nogen udpræget Skønhed, synes hun dog at have besiddet megen personlig Ynde, og det fortælles ofte, at hun blot ved sin Fremtræden og venlige Optræden kunde afvæbne sine bitreste Modstandere. Hun spillede og sang kønt, havde en levende Interesse for kvindelige Haandarbejder; man har saaledes endnu mange smukke Arbejder fra hendes Haand. Hun var ret lidenskabelig, gav ofte sine Følelser stærke Udtryk, men gemte ikke paa sin Vrede; ja, hun var næsten for tilbøjelig til at glemme og tilgive Fornærmelser og lod sig let narre af smigrende Ord, thi hun var selv fri for al Forstillelse og Underfundighed. Mod

sine Venner var hun i sjælden Grad trofast, og hun kunde glemme sine egne Ulykker for at arbejde paa deres Lykke. I Fredstider vilde hun have prydet en Trone, under de vilde og sønderrevne Forhold, hun kom til at leve i, slog hendes Evner og Kræfter langt fra til.

I Skotland havde Forholdene udviklet sig paa en for Maria og for Kirken skæbnsvanger Maade. John Knox, vel nok den uhyggeligste og mest frastødende af Aarhundredets saakaldte Reformatorer, havde ledet Angrebet mod den katholske Kirke i Skotland, og intetsteds var der blevet raset mod Kirken med slig Raahed og Tøjlesløshed som der. Og uimodsagt af Parlamentets katholske Medlemmer var der blevet vedtaget en Lov, der bestemte den katholske Kirkes Ophævelse i Landet og den strengeste, utaalsomste Protestantismes Indførelse. Disse Forhold kunde paa ingen Maade være tiltrækkende for Maria at vende tilbage til, men heller ikke i Frankrig var Opholdet hende længere behageligt. Allerede 1557 var hun, kun 16 Aar gl., blevet gift med Franz II, Aaret efter blev hun Dronning af Frankrig, og atter Aaret efter blev hun, i en Alder af kun 18 Aar, efter to Aars lykkeligt og saare sympatisk Ægteskab, Enkedronning af dette Land. Hendes Svigermoder, Katharina af Medici, førte Regeringen i sin umyndige Søns, Karl IX.s Navn, og hun saa kun med Misundelse og Skinsyge paa den unge, smukke Maria, ligesom senere Elisabeth af England gjorde. Da hendes Moder, der i flere Aar havde ført Regeringen i Skotland, samtidig døde, tog Maria en rask Beslutning, sejlede direkte til Skotland, da Elisabeth forbød hende at passere engelsk Grund, og landede i Leith *d. 19. Aug. 1561.*

Hun lovede, at hun ikke skulde undertrykke den religiøse Bekendelse, hun forefandt ved sin Ankomst til Landet, men krævede til Gengæld Ret for sig og sine til fri Gudsdyrkelse, i hvert Fald i sit private Kapel. Hun synes ærligt at have villet overholde religiøs Tolerance, men hendes Forsøg strandede paa Protestanternes Utaalsomhed. Allerede ved sit højtidelige Indtog i Edinburgh kunde hun ikke blive fri for protestantiske Tilkendegivelser og Fornærmelser, og det var sikkert med ængstelige Følelser, *hun kun 19 Aar gammel tiltraadte Regeringen i sit urolige Rige!*

Det var knap 7 Aar, Maria kom til at sidde paa Skotlands Trone, men det var ogsaa til Gengæld Aar, der var saa rige paa Afvekslinger, Stridigheder, Oprør o. s. v. som faa Regenters. At følge alle, eller blot de fleste Enkeltheder i disse Aar, vil indenfor den Ramme, som her er givet, være en Umulighed. Her skal blot peges paa nogle af de Personligheder, som greb mest ind i hendes Liv, for at vi lidt mere udførligt kan dvæle ved nogle fremragende Begivenheder i disse Aar, hendes Ægteskab med Darnley, Mordet paa Riccio, den store, indviklede Affære med Bothwell og endelig hendes Flugt fra det fædrene Rige.

Mest kendt af alle Datidens Skotter maa, næst Maria selv, utvivlsomt John Knox kaldes. Han besad en ubøjeelig Vilje og en umaadelig Selvsikkerhed, han var hensynsløs og raa, men tillige veltalende som de færreste; han havde en vældig Indflydelse over Mængden, over Pøbelen, han kunde lede den, hvorhen han vilde, og han drev den ind i de dejlige, gamle Kirker, hvor de plyndrede og ødelagde »Afgudstemplerne« værre end Vandalerne. Men ikke alene Pøbelen beherskede han, ogsaa Adelens Indflydelse forstod han at vurdere, naar det gjaldt »Korstoget« mod den katholske Kirke. Han vidste nok, at Overbevisning var nødvendig for at faa Troen; men han troede ikke nok paa den alene, »Guds absolute Sandhed« havde ingen Udsigt til at vinde Sejr uden ved menneskelige Midler, ved Englands Understøttelse, ved Adelens Sværd og faste Borge, ved ophidsende og raa Pøbelskarer. Men naar det ikke gjaldt om at trampe andre ned, men vove Liv og Lemmer, var John Knox en lille Mand, han havde Øjet opladt for Betydningen af at hytte sit Skind. En anden Mand, som greb ind i Marias Skæbne paa mangfoldige Maader og næsten altid til hendes Ulykke, var James Stuart, hendes Halvbroder, en uægte Søn af hendes Fader. Han var en ærgerrig Mand, som stedse tragtede efter Herredømmet i Skotland, og som ingen Midler skyede, naar de kunde føre ham til det attraaede Maal. Mange, ja de fleste af Marias Ulykker kan føres tilbage til denne falske Mand. Mange andre spillede en stor Rolle i Datidens forvirrede Forhold, af hvilke vi senere vil stifte nærmere Bekendtskab med nogle enkelte. (Fortsættes).

Krigen paa Ærø.

Vi maa til at begynde med gøre Læserne en oprigtig Undskyldning for, at vi overhovedet gør denne Sag til Genstand for Omtale her i Ugebladet. Det er nemlig saa selvindlysende for alle Katholikker og vistnok for en Del andre, at den Person, der i denne Sag har søgt at slaa sig op som en Mand af Betydning, er saa gennemupaalidelig, at det var den værdigste Optræden ganske at ignorere Angreb fra hans Side. Da det dog er lykkedes ham at lægge Beslag paa flere Numre af *Ærø Avis*, ligesom man synes ovre i den Egn og det Nabolag at lægge nogen Vægt paa hans Udsagn, skal vi i det følgende give en kort Udsigt over Sagen med nogle nærmere Forklaringer. Det er i og for sig ikke uinteressant at gøre saa, da man støder paa mange morsomme og kuriøse Enkeltheder.

Den store Krig begyndte med, at en anonym B. A. lod et Stykke indrykke i *Ærø Avis* d. 10. August under Overskriften: Den bortflygtede Munk gæster Marstal. Anonymiteten hæves et Par Dage efter, da det viser sig, at det er Hr. E. Erichsen selv, som har skrevet Stykket. Han skriver grufuldt, eller rettere, han kan ikke skrive Dansk; alligevel bibeholder jeg den originale Tekst fra *Ærø Avis* i alle de Stykker, her aftrykkes i Bladet — for Korrekthedens og Kuriositetens Skyld. Det første Stykke lyder saaledes:

Hr. E. Erichsen, forhv. Broder Ansgar Marist Broder, som for mange Aar siden var i Lære her i Byen, gæster i disse Dage sin forhv. Principal og gamle Venner. I Aaret 1898 forlod Hr. E. Erichsen Marstal for at blive uddannet som Sygeplejer paa Nyborg Diakonhjem, senere hen, da Diakonhjemmet ophørte, fik E. Erichsen Plads paa St. Joseph Hospital i København, blev der i høj Grad betaget af den katholske Kirkes Skønhed, og besluttede sig til at indtræde i denne. Han rejste samme Aar til Skotland for at indtræde ved Marist Brødrene, som han lærte at kende i København. Det varede dog ikke længe før E. Erichsen erfarede at selve Klosterlivet var en syndig Verden for sig selv bag høje Mure og lukkede Døre. Allerede før hans Indvielse bad han om at komme tilbage til Danmark, men derom kunde der ikke være Tale. Den, som var indtraadt, maatte fortsætte. Imod hans Vilje modtog han Klosterdragten og aflagde Løftet den 16. Juni 1905. Nu begyndte Klosterlivet at blive ham en Virkelighed og ikke en Modsætning til de mange Sagn og Krøniker, som var fortalt ham før hans Afrejse. Det var et Liv i Drik og i Fraaseri, om hvilket han har skildret i en Bog, som for Tiden er under Udgivelse i London. Han haaber at den bliver oversat paa dansk. Aaret 1905 i Oktober forsøgte han at flygte, efter at han havde lidt frygteligt, idet en af de drukne Brødre havde tilføjet ham 15 Saar paa hans Legeme samt slaaet Tænderne ind i Munden paa ham.

Han var taget tilbage og tvunget ved Klosters Løfter at gaa tilbage og fortsætte sit Arbejde. Senere blev han forflyttet til Dundee nord for Edingburg, hvorfra det lykkedes ham at flygte den 15. Oktober 1907. Han søgte Tilflugt i Frelsens Hærs Herberg, indtil han fik Hjælp fra den danske Konsul samt Mayor Willson. Den 29. April i Aar holdt Hr. E. Erichsen sit første Foredrag paa engelsk paa Klosters Omraader for en Forsamling af over 7000 Mennesker. Han udtalte sig ifl. engelske Blade saaledes: Dersom det foregik i private Hjem, hvad der foregaar i Klosteret, vilde det være nødvendigt at tilkalde Politiet. Hr. Erichsens Gærning og Maal er at modarbejde Klosterlivet i England saavel som herhjemme, idet han er Nr. 14 af danske unge Mænd, som har undergaaet den sørgelige Skæbne at være bundne i den romersk-katholske Kirke. Det er hans Haab og Ønske, at mange ved hans Livs bitre Erfaringer maa faa deres Øjne aabnet for Faren som truer vort lille Danmark, idet baade Munke og Nonner stadig bosætter sig inden for vor Grænse.

Det var den første Artikel, der fra Ende til anden jo selvfølgelig, for at bruge et mildt Udtryk, er Vrøvl. Hvad der maaske vil gøre Indtryk paa de fleste, er Meddelelsen om, med hvilken Fare det lykkedes Erichsen at flygte ud af Klosteret. Enhver, der har været i et Kloster, ved, hvor let det er at flygte, hvis man vil. Endnu i Gaar sad undertegnede i et saadant, hvor Prioeren sagde — og jeg selv kunde se, det var sandt — at alle Munkene kunde flygte, hvis de vilde, uden at han kunde mærke det eller forhindre det. Nej, der er noget andet, der holder en Mand tilbage i Klosteret, og det er Samvittigheden! Og kan mon Hr. E. faa nogen til at tro, at en Orden, der tæller Hundreder og atter Hundreder af Medlemmer, vil gøre sig nogen Umage for at beholde en saa tarvelig Person, som han er? Der er noget, man med Rette kan bebrejde Maristbrødrene — at de overhovedet tog imod Hr. E., og det er bebrejdet dem, før Hr. E. »flygtede«.

Han blev »tvunget til at aflægge Løftet«, skriver han. Det er rent Nonsens, det sker aldrig; overhovedet varer det 7 Aar, før nogen hos Skolebrødrene aflægger de for hele Livet varende Løfter, saa det Løfte, Hr. E. aflagde, kan højst have gældt for et Aar. Otte Dage, efter at Hr. Erichsen havde faaet Ordensdragten, skrev han et Brev til St. Josefsøstrene i København, hvilket ligger her foran mig, medens jeg skriver dette. Heri hedder det: »Jeg føler Trang til at sige det: jeg er lykkelig i mit Kald, jeg er som født paa ny og hørende hjemme i en ny Familie — i dette hellige Kloster, hvor jeg føler mig glad og lykkelig ved at være. Jeg har naaet mit Maal at blive en Broder af Maria, jeg er lykkelig, jeg er glad og fri og ønsker mig ikke tilbage til Venner, Slægtinge og Fædreland; jeg har nu et nyt Maal for Øje, nemlig mit himmelske Fædreland, og det er mig nok.« Se, saaledes skrev han i 1905 — det lyder anderledes end i 1910; hvad maa han have gjort een af

de to Gange? Og hans Brev ender med Ønsket om, at han »maa blive en Ansgar i Sjæl og Liv — og ikke den gamle Eli Erichsen«. Jeg kender ikke den gamle Eli Erichsen; men han har næppe været saa slem som den Eli Erichsen, der i Marstal vil knuse alle engelske og danske Klostre.

Den 15. August (det var ingen smuk Dag for en »Broder til Maria« at optræde paa!) holdt Hr. E. et Foredrag paa 1½ Time i Marstal. Det var nærmest en videre Udførelse af det, han havde skrevet i sin Avisartikel, med en højtidelig Udfordring til Biskop Johannes von Euch til at mødes med ham i en københavnsk Retssal. Det synes forresten, efter dette Foredrag at dømmes, som om Erichsen ikke er ganske normal; jeg er desværre ikke kyndig i saa Henseende, men mon der ikke findes en Sindssygdом, hvor Storhedsvanvid er blandet med visse Tvangsforestillinger om andres Misgerninger og Slethed? Erichsen lider da vistnok af en saadan Sygdom. I sit Foredrag taler han ogsaa om en Skolebroder i Boyesgade, der »havde levet saaledes, at han havde maattet fratræde Stillingen og drage til England, hvor han maatte gifte sig«. I denne Historie er der den Sandhed, at en Skolebroder i Boyesgade, en dygtig og begavet Mand, blev træt af sit Ordensliv, fik Lov af sine overordnede til at træde ud af Klostret og gifte sig; det gjorde han her i København, for en katholsk Sognepræst og med en katholsk Dame. De bor nu i Belgien, og ingen kan bebrejde dem noget; at Ordenen gerne vilde beholde sin overordentlig dygtige Broder, er en anden Sag; men de holdt dog ikke mere paa ham, end det lykkedes ham »at flygte«. Hr. Erichsen skulde prøve paa, om han ikke kunde faa ham med til sine Foredrag!

Det næste Aktstykke er en Artikel i *Ærø Avis* af 17. Aug. fra en Maler Peter Jensens Pen. Jeg kender ikke denne Mand, men han skriver saa fornøjeligt, at det vel er værd at aftrykke en væsentlig Del af hans Indlæg. Efter en lille Skærmydsel med Avisens Redaktør, hvilken ikke interesserer os ud over det, at Hr. Jensen ligesom undertegnede mente, at den første Artikel i *Ærø Avis* stammede fra Redaktionen, fortsætter Hr. Jensen saaledes:

Jeg forstaar ikke, at nogen gider tage Erichsen under Armen. Saa kommer hans Beskyldninger, hvilken Art er de ikke af? Lutter sjofle Paastande. Hvordan har her ikke gaaet løse Rygter om, at Brødrene havde taget 3 Kvinder med Vold, og dernæst ladet dem omkomme i Klostrets Kælder. Hvorfor kom den Historie ikke frem paa det offentlige Møde? Eller hvem kan tro et Ord af alle de romantiske Fortællinger om Erichsens Lidelser i Klostret, hans »15 Vunder« iberegnet; hans Lægeattest, der fjernt minder om Dr. Cooks Papirer i Étah. Erichsens Læge-

attest ligger nemlig i en Bordskuffe i England. Modsigende og vrøvlet er hans Paastande. Først paa Aftenen ved det saakaldte Foredrag fortalte E. at han havde talt i mange store engelske Byer, siden at han kun havde talt en Gang i England, men til Gengæld for 7000 + 5000, hvilket giver 12,0000 og skal vi saa sætte et Nul til. Den Orden, som Erichsen hørte til, er Maristjerne, en Orden, som er særdeles anset og mest søges af Folk, der studerer; man studser ved at tænke sig Erichsens anbragt i den; han vil jo falde i Søvn ved blot at læse en halv Side i en Bog. Naa, Bogen blev han heller ikke holdt til; han maatte jo stoppe Strømper, og for en Gangs Skyld har han altsaa virkelig siddet ved et Arbejde, der passede for hans Aand. Tænk, at Erichsen har skrevet en Bog paa engelsk om Klosterlivets Farer, Gud ved hvilken Slags Engelsk; mon det er i den tilsvarende Slags Dansk, som hans Opsats om »den bortflygtede Munk gæster Marstal«? I saa Fald har Filologer af Faget noget at glæde sig til. Desværre har Erichsen paa Forhaand nægtet at svare paa Avisartikler; det er jo det letteste. Derimod har han stillet sin Person til Raadighed; han er villig til at vandre i Fængsel for sin Sag; det vil sige paa Dansk for sin Sladders Skyld. Hvorledes kan Erichsen dog tænke sig Muligheden af, at hans Sanddrøhed skulde foranledige danske Domstole til at putte ham i Kachotten for de engelske Munkes Skyld. Tvivler han i sine lyseste Øjeblikke om sin egen Paalidelighed. Hvis ikke denne pinlige Tvivl nagede Erichsens Indvolde, vilde jeg gerne bede ham svare paa, hvorledes Maristmunkene kan sidde og samtale om Skriftemaalets Hemmeligheder, eftersom de ikke er Skriftefædre? Hvorledes kan de lave sjofle Historier om Ting, de ikke har hørt? Men mest gaadefuld er Gangen i Erichsens egen Historie. Da han endelig har været enten 2 eller 4 Aar i den katholske Munkeorden, kan han efter eget Sigende endnu ikke engelsk, men maa forblive i Landet for at lære det. Hvorledes forstaar han da saa tydelig alle de sjofle Ting, han har hørt? Ja, Erichsen er et Mysterium, noget højst mærkværdigt med sine indslaaede Tænder, 15 Vunder, sine 12,000 Tilhørere, og den Bog, der skal komme paa engelsk, og Lægeattesten i Bordskuffen ovre i England. Kun en Ting ved man bestemt og det er, at han forstaar at gøre Forretning af sine »Oplevelser«.

Dagen efter skriver Hr. Lærer Munk fra Fredericia et lille Stykke i *Ærø Avis*. Det er nærmest et Forsvar for Maristbrødrene, som Hr. Munk selv har tilhørt nogle Aar. Det er en besindig og velgørende rolig Paavisning af, hvad Maristbrødrene er og virker, og efter den kan disse i Grunden gerne betragte Sagen som sig uvedkommende; de, der tror Erichsen bedre end Munk, er det kun en Ære at blive bagtalt af.

I samme Nummer skriver Hr. Erichsen atter en vældig Artikel, som vi skal gengive et væsentligt Stykke af, Den bestyrker bestemt Indtrykket af, at Hr. Erichsen er sindssyg. Skulde han virkelig af Londons Politi være bleven sendt til Ærkebiskoppen af Westminster? Er Erichsens Foredrag mon trykt i 60000 Eksemplarer i England? Har katholske Herrer i England villet forsørge ham for Livstid, for at han skulde holde op med sine Foredrag? Der er vist næppe en eneste katholsk Herre i Danmark, der vilde give

ham blot 25 Øre for at standse. Men — til Artiklen, hvor næsten alle Navne er ganske sindsforvirret stavede; den lyder saaledes:

Hvad jeg fortalte i Mandags Aftes, har jeg først fortalt paa Londons Hovedpolitistation, blev derfra som en Følge af en romersk Politibetjent, til hvem jeg aabenbarede Klosters Liv, sendt til Ærkebiskoppen i London samt til Fader Bernhard Waurner, Forstander for Jesuitterne i England, for at Klosterlivet i al Stilhed maatte forbedres uden Verdens Tilskuelse. Men Dagene gik, og jeg hørte intet, skøndt der blev skrevet til Ærkebiskoppen. Jeg besluttede da at rejse til Danmark i Aaret 1909, aflagde da et Besøg hos Marist Brødrene i Boyesgade, og der fortalte jeg dem endnu mere end jeg fortalte i Mandags Aftes her i Marstal. Brødrene vilde have, at jeg skulde skrive det hele til vor Generalforstander i Italien, om han muligt kunde faa Forholdene forandrede. Det var mig imidlertid umuligt, idet det skulde skrives paa Fransk. Brødrene vilde have at jeg paany skulde indtræde hos dem i Boyesgade. Samme Dag besøgte jeg min fhv. Skriftefader, Fader Liolin, Forstander ved Jesuitternes Kirke i Stenosgade i København og fortalte ham min Skæbne, hvilket han ikke betvivlede, idet han sagde: Men det kan De da ikke give Kirken Skyld for, og det er ingen Grund til at forlade den. At jeg mulig kunde have erhvervet mig en Stilling med aarlig Løn indenfor den katholske Kirke, dersom jeg havde tiet og vedblivet at være en underdanig Slave af Rom, vidste jeg, men intet havde jeg sparet ved min Indtrædelse, og intet vilde jeg spare ved min Udtrædelse af det skidne Dynd. Nogle Dage efter mødte jeg Hr. Pastor Noble ved St. Joseph Hospital i Griffenfeldtsgade. Hans egne Ord før jeg rejste til Skotland lød saaledes: Erichsen, der bliver De ikke i 3 Aar. Jeg svarede ham, efter at han havde hørt mit Livs Skæbne, at det kunde jeg ikke beskyldte Kirken for, og at jeg havde ingen Grund til at forlade den. Men dersom mit Foredrag i Aar bestod af Digt, gjorde det det samme sidste Aar, og det vilde da allerede have været tilintetgjort fra Katholikkernes Side. Det stod klart for mig sidste Aar, at herhjemme kunde jeg intet udrette, tog derfor tilbage til England, og da jeg var Sproget mægtigt, talte jeg ud om Klosters Elendighed, sammen med en fhv. Præst og en Nonne, som begge var flygtede fra Klostre i Irland og England. Hvad jeg den Dag sagde blev trykt i 60,000 Eksemplarer og sendt over England og Skotland til Amerika og Australien. Men ingen, hverken Pave eller Biskop, ej heller min Forstander for Marist Brødrenes Orden, har forsøgt at tilintetgøre mit Livs Erfaring bag Klosters Mure. Derimod har 2 katholske Herrer, som en Aften hørte mig tale paa et Frilufsmøde i London, forsøgt at overtale mig til at overgive dem min Bog, idet de vilde tilvejebringe en Sum af Penge, som for Fremtiden vilde gøre mig selvstændig, men dertil svarede jeg nej; jeg er rede til at kæmpe for Ret og Rigtighed baade i Danmark og i England, hvor jeg har lidt det store Nederlag.

Ud over et Par væsentlige Rettelser er der til ovenstaaende kun lidt at føje. Erichsen var 1909 i Boyesgade og bad to Gange med 14 Dages Mellemrum — om at blive optaget igen, men blev afvist begge Gange. Dette er Sandheden om Erichsens Besøg i Boyesgade. Hos Hr. Pastor Sialm var jeg ogsaa i Gaar. Hos ham havde

Erichsen ogsaa været; men da han kom med det samme Vrøvl, han har fremført i Aviserne nu, viste Pastor Sialm ham Døren uden at indlade sig med ham. Dette er Sandheden om Erichsens Besøg hos Jesuiterne i Stenosgade.

Men nok om denne Sag. Lad mig gentage min Undskyldning for, at jeg har fyldt saa mange Sider med dette Stof; men, som sagt, der var fremkommet saa meget offentligt om Sagen, at den ikke godt kunde forbigaaes i Tavshed.

Niels Hansen.

Brev fra Maristbrødrenes Provincial i Skotland.

Efter at ovenstaaende Artikel om Krigen paa Ærø var trykt og Ugebladet for øvrigt helt færdigt, indtraf der fra Maristbrødrenes Provincial i Skotland, Broder James, Svar paa den Henvendelse, jeg havde sendt ham angaaende E. Erichsens Person og Opførsel. Provincialens Brev lyder saaledes i dansk Oversættelse:

Mount St. Michael Dumfries 21/s 10.

Til

Udgiveren af Nordisk Ugeblad.

Kære Herre!

Deres ærede Henvendelse af 15. ds. blev sendt herhen til mig fra Dundee.

Jeg er bange for, De tager Hr. Erichsen for alvorligt. Eventyrere af hans Art fortjener ikke, at man lægger mere Mærke til dem, end den Køter, som gør efter en paa Gaden — det er i hvert Tilfælde vor Stilling overfor ham. Det er mig en Glæde at kunne tilføje, at Protestanterne i dette Land tænker ganske som vi i denne Sag.

Saa vidt jeg ved, var Hr. Erichsen ansat som Sygeplejer et eller andet Sted i København, og gennem de barmhjertige Søstre blev han kendt med den katholske Kirke og optaget i denne. Nogen Tid efter henvendte han sig om Optagelse ved flere af vore Noviciater, men fik ikke Adgang. Min Forgænger her, den elskeligste Mand, som tænkes kan, optog ham tilsidst. Det viste sig, at han var yderst udannet og kun kunde anvendes til legemligt Arbejde. Da hans Noviciataar var til Ende, fik han derfor

Beskæftigelse i Skræderiet og ved Landbruget. Men hans Opførsel var herunder saa utilfredsstillende, at han skulde sendes bort. Paa sine Knæ og med Taarer i sine Øjne bad han om Tilgivelse, min Forgængers ømme Hjerte var besejret, og han fik Lov til at blive. Medens han arbejdede paa Landgaarden, kom han i Klammeri med en anden, som var ansat der, og de to gav hinanden nogle faa Slag (dette er sandsynligvis Grundlaget for Historien om de 15 Saar!); for denne Historie maatte han gøre offentlig Undskyldning og love Forbedring.

Da man fandt ham saa utilfredsstillende, blev han sendt til St. Josephs Kollegium i Dumfries, hvor jeg var Forstander, og hvor han blev anvendt som Medhjælper i Køkkenet. Men jeg fandt, at han var saa usandfærdig, upaalidelig og stridbar, at jeg efter nogle faa Ugers Forløb ganske opgav at bruge ham. Der blev da Plads ledig for en Kok i Dundee, og han blev sendt derhen. Nogle faa Uger efter skrev han til sine overordnede og bad om Tilladelse til at træde ud. Dette blev tilstaaet ham med den største Beredvillighed, og efter at være bleven rigelig udstyret med almindelige borgerlige Klæder efter eget Valg og tilstrækkelige Penge til at rejse hjem for kørte han bort i en Droske fra Brødrenes Hus med saare ringe Tak til dem, hvis eneste Fejl havde været deres alt for overbærende Venlighed imod ham.

Var Hr. Erichsen en Mand af Betydning, ja overhovedet værd at tage Notits af, og rettede han Beskyldninger mod nogen af os med Navns Nævnelser, saa vilde vi tage vor Tilflugt til Loven og faa ham straffet. Men hans tarvelige Udgydelser narrer sandelig ingen her — de er for taabelige, og vi vilde ikke kunne paavise, at de havde gjort os nogen Skade. Ingen her giver den mindste Agt paa slig Kasten med Mudder.

Det vil være mig en Fornøjelse at give Dem, hvad yderligere Underretning De maatte ønske.

Foreløbig tegner jeg mig som

Deres oprigtigt forbundne

Broder James,

Provincial.

Dette Brev taler fyldigt og tilstrækkeligt. Saa megen Sandhed, som der har været i Hr. Erichsens Klosterhistorier, er der i 999 af de 1000 Klosterhistorier, der Aar fra Aar dukker op i al Verdens Blade og Aviser. Vilde *Ærø Avis*, som har givet Hr. Erichsens Fortællinger saa megen Plads i sine Spalter, optage ovenstaaende Brev fra Provincialen

og andre af Ugebladets faktiske Oplysninger, saa vi det gerne, ligesom det sikkert ogsaa vilde være en loyal Hand-
 lemaade overfor de mangfoldige sagesløse Personer, Hr.
 Erichsen har bagtalt. *Niels Hansen.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Anledning af Hs. Maj. Kejser Franz Josephs 80-aarige Fødselsdag afholdtes i Torsdags Kl. 10 en Messe i St. Ansgars Kirke. Efter Gesandtskabets Ønske var der ikke foretaget nogen særlig Udsmykning af Kirken. Lidt før Kl. 10 ankom den herværende øster-
 rigske og ungarske Minister, Grev de Szechenyi, til Kirken; i Forvejen var indtruffet Generalkonsul Johan Hansen sen., norsk Generalkonsul, Etatsraad Nordstrand, Professor Pierre Oesterbye m. fl. samt Medlemmer af den herværende Koloni. Ogsaa St. Ansgars Kirkeforstanderskab var repræ-
 senteret. I Korset saas Biskop Johannes v. Euch. Pastor von der Keltenburg læste Messen. Blandt Gratulanterne i Gesandtskabet var ogsaa den højærværdigste Biskop.

Østerrig. Den syvende almindelige østrigsk-ungarske Katholikforsamling agtes afholdt fra 9.—11. September i Innsbruck. Tyrols Hovedstad med sin vidunderlig skønne Beliggenhed vil sandsynligvis drage mange besøgende til, ligesom ogsaa Oberammergau Nærhed med Passionskue-
 spillene vistnok vil forhøje Besøget paa Mødet.

Nord-Amerika. Som bekendt vil Kardinal Vannutelli atter være Pavens Legat ved den eukaristiske Kongres, der skal afholdes i Montreal i Kanada i September. Den katolske By gør sig store Anstrengelser for at modtage de mange fremmede paa den værdigste Maade. Skønt Kardinal Vannutelli er 74 Aar gammel, er han dog i sin fulde Kraft, og han er i den sidste Tid med Iver begyndt at sætte sig ind i Engelsk. Han har modtaget Indbydelse til Besøg i mange Byer, hvor man har stillet ham alle mulige Herligheder i Udsigt; foreløbig har Kardinalen lovet at besøge Ærkebiskop Ireland i St. Paul, Kardinal Gibbons i Baltimore og Ærkebiskop Farley i New-York, hvor han den 5. Oktober sammen med en Mængde andre Kirkefyrster, deriblandt Kardinal Logue af Irland, vil overvære Konsekrationen af den mægtige St. Patrick Cathedral.

Kirkelig Kalender.

28. Aug. 15. Søndag efter Pintse. Marias Hjerte Fest.	4. Septbr. 16. Søndag efter Pintse. De hellige Værne- engles Fest.
29. — Mandag. Johannes Dø- bers Halshugning.	5. — Mandag. Laurentius Justinianus, Biskop og Bekender.
30. — Tirsdag. Rosa af Lima, Jomfru.	6. — Tirsdag. Oktavdag.
31. — Onsdag. Raymund Non- natus, Bekender.	7. — Onsdag. Oktavdag.
1. Septb. Torsdag. Augustinus, Biskop og Kirkelærer.	8. — Torsdag. Marias Fødsel.*) (<i>Biskop Jo- hannes bispeviet 1892.</i>)
2. — Fredag. Stephan af Un- garn, Bekender.	9. — Fredag. Petrus Cla- ver, Bekender.
3. — Lørdag. Votivofficium af den ubesm. Undfang.	10. — Lørdag. Nicolaus af Tolentino, Bekender.

*) Fejres offentlig følgende Søndag.

Første Fredag i Maaneden (d. 2. Septbr.).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{2}$, højtidelig Messe til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ -Messen sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aften Andagt.

Søndag d. 28. Aug. afholdes **katholsk Gudstjeneste paa Holme-
gaard Glasværk.**

St. Andreas Kirke i Ordrup. Fra og med Søndag d. 28. Aug. holdes Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage igen Kl. 5.

Unio. Søndag den 28de August Udflugt i 2 Afdelinger. I. Afdeling (*Fodtur*) tager Kl. 9,56 fra Holtebanegaarden til Lyngby, hvor den medbragte Frokost spises. Herfra gaar man over Ørholm og Nærum til Skodsborg, hvor man møder II. Afdeling, som tager fra Østbanegaarden Kl. 1,39 til Skodsborg. Her drikkes Kaffe i Fællesskab ved Skodsborg Thepavillon, og derfra *spadscerer* alle gennem Skoven til Eremitagen, hvor der spises til Aften.

K.U.F. Udflugten til Frederikssund **udsættes** indtil videre paa Grund af uforudsete Omstændigheder. Medlemmerne faar nærmere Underretning pr. Brevkort.

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine ugentlige Møder efter endt Sommerferie Torsdag d. 1. September.

Herrer, som ønsker at slutte sig til Kongregationen, bedes henvende sig til højærv. Hr. Pastor *Esser*, Stenosgade 4.

Brevkasse. Til Redaktionen af *Ærø Avis*. Det er mig en Glæde at erfare, at det Stykke i Deres ærede Blad, som jeg i forrige Nummer af Ugebladet betegnede som »elendigt Skriveri«, ikke stammer fra Redaktionens Pen, men udelukkende staar for Hr. Erichsens Regning, hvad der dog ikke tydeligt fremgik af omtalte Stykkes Plads i Bladet og Mærke. **Ærbødigst.**

N. H.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 36.

Søndag den 4. September.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Maria Stuart. — Ældes den katolske Kirke. — Arbejdsmaaden i Ungdomsforeningerne. — Eli Erichsen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Frankrig. Rom. Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

43.

Værneengle.

Den h. Petrus skriver: »Eders Modstander, Djævelen, gaar omkring som en brølende Løve og søger, hvem han kan opsluge.« I Følge den h. Paulus har vi »ikke Kamp mod Kød og Blod, men mod Fyrstendømmer og Magter, mod Verdens Herrer i dette Mørke, mod Ondskabens aandelige Kræfter under Himmelen«. Ogsaa selve vor Herre bebuder os voldsomme Angreb fra den onde Fjendes Side. »Se, Satan har begæret at sigte eder som Hvede.«

Hvilket Værn har Gud saa givet os mod de aandelige Magter, der efterstræber os? Skulde det mon ikke ogsaa være aandelige Magter, gode Engle, der forsvarer os mod de onde Engles Angreb?

Saaledes er det. »Er de ikke alle tjenende Aander, udsendte til Tjeneste for dem, som skal arve Saligheden?« spørger den h. Paulus om Englene i Almindelighed.

Det er sandt, Paulus siger her ikke udtrykkelig, at hvert Menneske har sin Værneengel; men dette er den na-

turligste Opfattelse af hans Ord. I Guds Husholdning hersker der Orden, hvor hver har sin Plads at udfylde og sit Arbejde at udføre.

Samme Slutning maa vi drage af Herrens Ord: »Deres (Børnenes) Engle skuer stedse min Faders Aasyn, som er i Himmelen.« Naar Børnene har en Beskyttelse i Legemets Farer, hvor meget mere trænger vi voksne ikke til en saadan i Sjælens Farer? Skulde vor Barndoms Engel forlade os, netop naar Livets store Kampe begynder, Kampe, som jo ikke hører op, førend vi forlader Livets Kampplads?

Hvor fast de første Kristne var overbeviste om, at enhver havde sin Værneengel, kan vi lære af Apost. Gern. 12. Kap. Da Petrus efter sin Befrielse fra Fængslet bankede paa Døren, hvor de Kristne var forsamlede, og Pigen Rhode meldte dem, at han stod udenfor, sagde de: »Det er hans Engel.«

Af de første Kristne har Kirkefædrene lært deres Tro og af Kirkefædrene de senere Slægter. Der hersker i Kirken ingen Tvivl om, at hvert Menneske har sin Engel, hvis Opgave er at tjene os til Fører paa Vejen til Himmelen og til Beskyttelse mod de mange Farer, der truer os paa Vejen.

Hvad skylder vi saa vor h. Værneengel? Katekismen svarer med Rette, at vi »med Ærefrygt skal mindes hans Nærværelse, tillidsfuldt paakalde ham og beredvillig følge hans Indskydelse.«

Dette er med andre Ord det samme, som Gud sagde til Jøderne: »Se, jeg vil sende min Engel til at gaa foran dig og beskytte dig paa Vejen og føre dig til det Sted, som jeg har beredt. Agt paa ham og lyt til hans Røst, og tro ikke, at du maa ringeagte ham: thi han vil ikke tilgive dig, naar du synder, og mit Navn er i ham. Men hvis du hører hans Ord og gør alt, hvad jeg siger, da vil jeg være dine Fjenders Fjende og slaa den, som slaar dig, og min Engel skal gaa foran dig.«

Lad os efterleve denne Formaning; da gælder ogsaa om os det smukke Psalmeord: »Gud har givet sine Engle Befaling om dig, at de skal vogte dig paa alle dine Veje. De skal bære dig paa Hænder, saa du ikke støder din Fod paa nogen Sten.«

Dr. Kieffer.

Maria Stuart.

En historisk Skildring

af Niels Hansen.

(Fortsat).

Det var særlig Forholdet mellem Katholikker og Protestanter, som gav Anledning til bitre Stridigheder og Fjendtligheder i de første Aar. De skotske Protestanternes Snæversyn og Utaalsomhed mod anderledestænkende var større end i mange andre Lande, og det var fremfor alle Knox, der førte an her. Bekendt er hans store Sammenkomst med Maria, som man har i hans egen Gengivelse, i hvilken han sammenligner Maria med Kejser Nero og de vantro Jøder, der korsfæstede Jesus, og kalder den katholske Kirke en Skøge. Og dog var Maria langt fra at udfordre Protestanterne, Tredjedelen af Kirkegodset blev saaledes udleveret til disses Prædikanter, mens den katholske Gejstlighed endnu var i Besiddelse af Resten; men hun forsøgte jo, hvor det var muligt, at dæmme op for Protestanternes Forfølgelsessyge mod Katholikerne. Men denne var saa stor, at Knox ikke en Gang kunde taale Marias Privatgudstjeneste, men hvorsomhelst udbrød i de heftigste Forhaanelser og Skældsord mod Dronningen og hendes Tro. Knox og Prædikanterne var ligeledes heftigt forbitrede over det muntre og skønne Liv, der udfoldede sig ved Marias Hof; hun, hendes Hofdamer og Veninder, de »fire Mariaer«, dannede et Centrum, om hvilket Skotlands unge Adelsmænd snart samlede sig, og hvor de underholdt sig med Musik og Dans, Sang og Skuespil. Knox og de reformerte satte sig derfor af alle Kræfter imod den Plan, at Maria skulde ægte sin Fætter, den ganske unge Lord Darnley, som var Katholik eller »vantro«, som det hed i Knox's Sprog, men Maria, der syntes at være blevet forelsket i den unge, raske Mand, overvandt med Hensynsløshed alle Hindringer. En væsentlig Hindring, hun ogsaa satte sig ud over, var den, at Darnley var hendes Fætter, hvem hun kun kunde ægte med pavelig Dispens. Den fik hun ganske vist ogsaa, men Pater Pollen, en anset engelsk Historiker i vore Dage, har paavist, at den kom først — flere Maa-

neder efter hendes Bryllup. Der er til hendes Undskyldning to Momenter at fremføre, hendes Ungdom (kun 23 Aar) og de vanskelige Forhold, der nødte hende til at handle saa hurtigt som muligt. Bl. a. drev Elisabeth af England bestandig det modbydeligste Rænkespil bag den godmodige Marias Ryg for at hindre Ægteskabet. I Juli Maaned 1565 ægteviedes hun i sit Kapel til Lord Darnley, hvem hun Dagen før havde udnævnt til Hertug og to Dage efter — for at tilfredsstille hans Forfængelighed — udnævnte til Konge, mod Lovene ganske vist, thi hun maalte have haft Parlamentets Samtykke hertil. Stor Støtte til dette Foretagende fandt hun i sin Privatsekretær David Rizzio, en Italiener, hvem hun Aaret i Forvejen havde taget i sin Tjeneste, og hvis Dygtighed og Tjenesteiver hun fik stor Nytte af. Som bekendt kom han til at spille en betydelig Rolle i hendes Liv, men om noget andet Forhold fra hans Side til hende end en Raadgivers kan der paa ingen Maade være Tale*).

Nu stod egentlig Maria sikrest og bedst i sin Stilling som Skotlands Dronning. Hun havde ægtet en ung Mand af Skotlands bedste Familie, hendes milde Regering havde vundet næsten alle Hjerter undtagen de mest fanatiske Prædikanter, men da begyndte hendes Halvbroder, den svigefulde Jarl af Moray, der frygtede at miste sin mægtige Indflydelse, den store Opstand mod sin Dronning og Søster. Oprørerne samlede en Hær, og Kampen begyndte snart. Maria havde de fleste Adelsmænd paa sin Side, og hun havde tilbagekaldt andre fra Forvisning, blandt hvilke den bekendteste var den dygtige og voldsomme Jarl af Bothwell. Oprørerne havde haabet, at Edinburghs Indbyggere vilde slutte sig til dem, men de forblev alle loyale overfor Dronningen; og da denne havde faaet samlet en Hær paa 18,000 Mand og rykkede frem i Spidsen for dem, flygtede de til alle Sider uden at turde indlade sig i Kamp, og Oktbr. samme Aar kunde hun holde sit festlige Indtog i Edinburgh i Spidsen for sine sejrrie Tropper. Elisabeth af England, hvis Hyklery kun overgik af hendes Forfængelighed, stævnedes Moray, som var flygtet til England, for sig i London og tildelte ham en højtidelig frettesættelse i de fremmede Gesandters Nærværelse, fordi

*) Han var hverken pavelig Agent eller Marias Elsker.

han havde gjort Oprør imod sin Fyrste, skønt hun selv havde støttet Oprøret ved Pengesendelser; tillige lod hun hemmeligt Moray og hans Venner vide, at de kunde blive i England i al Fred.

Maria vilde gerne benytte sin Sejr til at skaffe taaleligere Kaar for Katholikerne, som endnu talte Halvdelen af Skotlands Befolkning. At ethvert lille Skridt henimod Ligeberettigelse for Bekendelserne af de reformerte Prædikanter blev betegnet som Frafald fra Kristendommen og Jesabels afguderiske Kunster, forundrer os ikke, da vi kender disses forunderlige Blindhed. For at bane Vej for Udjævning af Modsætningerne fik Maria Jarlen af Bothwell, som var Protestant, gift med en katholsk Adelsdame og *fejrede personligt deres Bryllup med stor Pragt i Edinburgh*. Hendes Raadgiver under disse vanskelige Forhold var desværre ikke den, som naturlig var berettiget dertil, hendes Mand, Kong Henrik, som han kaldtes, thi han viste sig hurtig som en uduelig og raa Person; simple Fornøjelser og daarligt Selskab søgte han, mod Dronningen var han hjerteløs og brutal, navnlig fordi hun holdt ham — og maatte holde ham — udenfor sine Overvejelser og Planer. Sin Støtte havde hun stadig i Italieneren Rizzio, som nød store Begunstigelser, havde rige Indtægter, holdt Køretøjer og optraadte som en af Rigets fornemste Mænd. Da Rizzio paa det bestemteste fraraadede Maria at udnævne Darnley til sin eventuelle Arving, og da andre indbildte denne, skønt han næppe selv har troet derpaa, at Rizzio var Marias Elsker, var det ikke svært at faa Darnley med i et nyt Komplot, dannet med det Formaal at rydde Rizzio af Vejen. Dette bestod dels af misfornøjede Adelsmænd, som af Misundelse vilde have Rizzio styrtet for at arve hans Magt, dels af de reformerte Prædikanter, som med Rette mente, at Rizzio om muligt vilde hjælpe den katholske Kirke frem i Skotland. Bekendt er Historien om, hvorledes de sammensvorne, godt halvandet Hundrede i Tallet, samledes om det kongelige Slot, trængte ind i den Stue, hvor Maria sad til Bords med sin Halvsøster, sin Halvbroder og faa andre, medens Rizzio tilligemed »andre Tjenere« stod ved Bordet, og hvor saa denne blev stukket ned i Marias Paasyn og kort efter myrdet i et Sideværelse

med 56 Dolkestik. Maria var just i en Tilstand, hvor selv raa Mennesker viser en Kvinde Skaansel; man siger, at hendes Skræk gjorde et saadant Indtryk paa det ufødte Barn, at dette, den senere Kong Jakob af England og Skotland, aldrig kunde taale at se et draget Sværd. Senere Bagvaskere fortæller, at Maria ved Efterretningen om, at Rizzio var død, skal have udraabt: »Bort med Taarer, nu er det Tid til at tænke paa Hævn«, medens i Virkeligheden hendes første Udraab ved det skrækkelige Budskab lød: »Stakkels David, min gode og tro Tjener, Gud være din Sjæl naadig!« Nu var Maria en Fange paa sit eget Slot, og hendes Udsigter var alt andet end lyse. Dog lykkedes det samme Nat hendes Svoger og Jarl Bothwell at fire sig ned i Tove fra Vinduet og flygte, og hun selv vandt den ustadige Darnley for sig, idet hun haabede ved hans Hjælp at kunne undkomme. Hun forestillede ham, hvilken Skam det vilde være for ham nu at skifte Religion, og at hans Indflydelse vilde blive endnu mindre, hvis Adelsmændene fik Magten i Landet. Det var et snildt Træk af Maria at skille Darnley fra de sammensvorne, og han synes paa den Tid at have staaet fuldstændig under Marias Indflydelse. En Nat kravlede Dronningen og Kongen ud gennem en Vinkælder. Op paa Heste maatte de, og de red to Mil i den samme Nat til en Herregaard, hvor de var i Sikkerhed. Dagen efter red de videre, men allerede en Uge efter, i Marts 1566, holdt hun atter sit Indtog i Edinburgh under Folkets Jubel, medens Morderne flygtede til alle Sider ud af Landet.

Maria opgav foreløbig at tænke paa en katholsk Reaktion, men holdt ellers vedblivende fast paa sin forsonlige, fredelige Politik. Dog holdt Rizzios Mordere sig en Tid borte fra hende, ja, selv John Knox trak sig et helt Aar tilbage fra Edinburgh. Marias Ulykke var, at hun i sin Mand, i Stedet for at have en Støtte, havde den største Hemske i alle sine Bevægelser. Der var ingen, som regnede med Henry Darnley, og han var det heller ikke værd; han besad kun daarlige Egenskaber, og skønt han endnu kun var 20 Aar gammel, var det ikke at vente, at han nogensinde vilde forbedre sig. Og Maria mistede sikkert det meste af den Tillid, hun endnu nærede til ham,

da man forelagde hende det Dokument, Darnley havde udstedt, hvori han særlig havde faaet fremhævet, at Rizzios Mord skulde foregaa paa Slottet og i Dronningens Nærværelse. Dog foreløbig var der jo en Ting, der fremfor alt optog Maria, nemlig hendes nær forestaaende Nedkomst. Maria ventede, og efter alt det, hun havde gennemgaaet i de sidste Maaneder, sikkert med Føje, at Fødselen kunde blive skæbnesvanger for hende, og hun gjorde Testamente, hvori hun fordelte sine Klenodier til Venner og Bekendte; ogsaa Darnley blev nævnt heri, han skulde have hendes Vielsesring, og hun skriver herom: »Det var ved den, jeg blev gift, jeg efterlader den til Kongen, som gav mig den«; den ene Biograf finder i disse Ord et Udtryk for Had og Foragt, den anden for Kærlighed og Æmhed. Og saaledes gaar det saa mange Steder i Maria Stuarts Liv, at selv om vi ved, hvad vi mangfoldige Gange slet ikke gør, hvad hun har sagt og gjort, lægger den ene den modsatte Betydning ind deri, af hvad den anden gør. — Dog gik alt bedre, end Maria havde turdet haabe, den 19. Juni 1566 fødte hun en Søn, den senere Jakob af England og Skotland. Meddelelsen herom modtoges med Jubel rundt om i Skotland, men Elisabeth af England kunde ikke skjule sin Misundelse, hun følte sig som »det tørre Træ«. Herefter fulgte atter en Tidlang et venligere Forhold mellem Maria og Darnley, hvilket dog stedse forstyrredes ved, at Maria tilgav flere og flere af Rizziomorderne og tillod dem at vende tilbage, hvad der forvoldte Darnley evindeligt Angst, da han jo vidste, at disse kun vilde ham ondt paa Grund af hans Forræderi efter Mordet. Stormændene henvendte sig ogsaa til Dronningen med Forslag om Skilsmisse fra Darnley, men Maria vilde ikke høre Tale herom eller om, at Parlamentet skulde have Magt til at opløse hendes Ægteskab. Noget efter fandt den lille Prinses Daab Sted, forresten først, da han var $\frac{1}{2}$ Aar gammel; den foretoges med overordentlig Højtidelighed efter katholsk Ritus; men John Knox stod udenfor Døren derunder for ikke at være Vidne til en katholsk Gudstjenestehandling. En Uge efter Daaben undertegnede Maria det Dokument, der kaldte alle Morderne tilbage paa to nær, der havde truet Dronningens eget Liv. Samme Dag forlod Darnley Maria — Juleaften 1566.

(Fortsættes).

Ældes den katholske Kirke?

Det er en yndet Talemaade hos Kirkens Fjender, at den katholske Kirke gaar sin Opløsning i Møde; den lider af Afkræftelse, hedder det, af Alderdomssvaghed; den er en Levning fra Middelalderen, en gammel, om man vil, ærværdig Bygning blandt alt det ny, der omgiver den. Fremtiden tilhører Protestantismen o. s. v.

Ja, ængstelige, uerfarne Katholikker kan blive bestyrkede og tvivlraadige, naar de hører eller læser saadanne Paastande. Derfor er det betimeligt at undersøge dem nærmere.

Først og fremmest skal vi spørge: Hvor har I Beviserne for disse dristige Paastande? Paa hvilke Omraader viser den gamle Kirke sig alderdomssvag? Sover mon den katholske Kirkes Overhoved i Rom »den retfærdiges Søvn«? Lader Paven den onde Verden gøre, hvad den vil? Men hvortil saa al den Larm og Støj, naar Paven offentliggør 17 Linier om de saakaldte Reformatorer? Hvortil al den Ophævelse i alle »Verdensblade«, naar Paven dog kun er en gammel Aftægtsmand? Der slaar I jer selv paa Munden! Endvidere: Viser maaske de tusinde Biskopper og de nihundredtusinde Præster i den katholske Kirke særlige Tegn paa Livstræthed? Nej, med utrættelig Nidkærlighed prædiker de Christi Lære, om hvilken selve den evige Sandhed siger: »Himmel og Jord skal forgaa, men mine Ord skal ikke forgaa«. De meddeler de hellige Sakramenter til saa mange troende som aldrig i noget tidligere Aarhundrede; de strider den gode Strid for de kristne Skoler og samler i Hundreder af Foreninger den kristne Ungdom, Fædre og Mødre, Arbejdere og Lærere, for at værne dem mod Tidens nedbrydende Tendenser, mod Troens Farer og al Slags Forførelse. Nej, der er ikke noget at se af Afkræftelse. Tværtimod, Verden raaber stadig op om, at de katholske Præster »sniger sig ind« alle Vegne, medens deres Virkefelt kun skal være Sakristiet.

Den katholske Kirke siges at blive gammel! Og aldrig er der i Løbet af 50 Aar bleven bygget og restaureret saa mange katholske Gudshuse, oprettet saa mange katholske Velgørenhedsanstalter som i vor Tid. Men et Samfund, som bereder den Allerhøjeste den ene Bolig efter den anden, har ikke en gammel, hensygnende Tro, og den Kirke, som endnu stadig overgaar alle de andre kirkelignende Samfund i Offervillighed for Næstens Vel, kan ikke siges at have en Nedgangstid. Vel har andre Trossamfund forstaaet det bedre end Katholikkerne at gøre sig Livet behageligt her paa Jorden — men hvem der sætter Kulturens

Tyngdepunkt i den Slags Indretninger, er jo langt fra Guds Rige.

Ældes den katholske Kirke? Hvorledes kan det saa være, at den stadig endnu udbreder sig i de hedenske Lande, og det med større Fart end nogensinde før. I Følge »Nationalt.«s Søndagstillæg for 21. Aug. har Protestantismen i det 19. Aarhundrede blandt Hedningene vundet godt 2 Millioner Sjæle. Men efter en tilforladelig Statistik har den katholske Kirke med langt ringere Midler i samme Tidsrum alene i Indien og Kina omvendt $2\frac{1}{2}$ Millioner Hedninger. Dertil kommer i Japan 50000, i det indiske Øhav $3\frac{1}{2}$ Millioner, i Afrika $2\frac{1}{2}$ Millioner; det er i det hele henved 9 Millioner Sjæle. Og denne Kirke skal være i Tilbagegang?

Kirkens Fjender paastaar ofte, at den katholske Kirke ikke mere er tidssvarende, at den derfor særlig gaar tilbage blandt de mest civiliserede Nationer, f. Eks. Franskmændene. Men Franskmændene er virkelig en Undtagelse; ellers er netop det modsatte Tilfældet. I Tyskland viser den katholske Kirke sandelig ingen Tegn paa Alderdomsvaghed. I England er Fremgangen øjensynlig. I Britisk Nordamerika, hvor der i 1800 kun var 120,000 Katholikker, er der nu over 2 Millioner, i de Forenede Stater henved 14 Millioner (i 1800 70,000!) I Australien og Oceanien var der for 100 Aar siden saa godt som ingen katholske Kristne, nu derimod over en Million.

Fra kirkefjendtlig Side ynder man ogsaa ofte at fremstille Sagen saaledes, som om den katholske Kirke havde Grund til at være bange for Videnskaben og Fremskridtet. Men Sandheden er, at intet katholsk Dogme endnu er gendrevet af Videnskaben, og at Kirken glæder sig over alt det, som virkelig er Fremskridt.

Vi har altsaa al Grund til at se Fremtiden i Møde med glad Fortrøstning. Den enkelte, ja endog enkelte Nationer kan komme til at ligne en vissen Gren paa Kirkens store Træ, men selve Træet er evig ungt og skyder stadig nye Grene, Blade, Blomster og Frugter.

Ved G. S.

Arbejdsmaaden i Ungdomsforeningerne.

Om ovenstaaende Spørgsmaal skrives der i *Skive Folkeblad* af Hr. Peder Skandse en ret interessant Artikel, der med enkelte Forbehold meget vel kan anvendes paa vore egne Forhold. For at forebygge al Misforstaaelse skal det udtrykkelig betones, at *Ugebladet* selvfølgelig ikke kan være enig med Forfatteren i alle hans Udtalelser.

»Gennem Ungdomsforeningerne er der gjort et stort Arbejde for at faa de unge i Tale; det er i nogen Maade lykkedes, men det er, som om der begynder at gaa Svindsot i disse Foreninger. Jeg ved, at der her i Midtjylland har været mange temmelig stærke Ungdomsforeninger. Men hvor er de blevet af? De er gaaet til Grunde, sygnet hen. I Salling og Fjends Herred f. Eks. er der vel nu højst en halv Snes Stykker tilbage. Og mange af dem fører en ret kummerlig Tilværelse. De livskraftigste findes, efter hvad der er blevet mig fortalt, i Hem-Hindborg-Dølby, Balling, Krejbjerg og Lihme. Enkelte andre Steder findes Foreninger, men der burde, saafremt disse har nogen Berettigelse, og de opfylder de Fordringer, en daadlysten, videbegærlig Ungdom bør stille til dem, findes en i hvert enkelt Sogn. Saaledes er det ikke, men derfor har man dog ikke Lov at sige, at denne Egns Ungdom er sløv og ugidelig. Der er Tegn, der tyder paa det modsatte.

Hvorfor saas der i Hundrede-, ja, Tusindvis af unge Mænd og Kvinder ved Arbejderfesten i Skive forrige Søndag, ved Jeppe Aakjærs Fest paa »Jenle« den 10. Juli og ved Grundlovsfesten paa Krabbesholm? Hvem vil benægte, at det var Kundskabstrangen, Videbegærligheden, Lysten til at høre noget om de forskellige Spørgsmaal, som drev disse unge? Sikkert ingen. Og den store Tilslutning af unge til de her nævnte Fester, som i Hovedsagen ikke gik ud paa Gøgl eller andet Pjank, viser, at der endnu er en levende Ungdom. Derfor maa der ligge en eller anden Fejl i Ungdomsforeningerne, naar de ikke formaar at samle de unge. Og Fejlen staar for mig som let at paapege.

Vor Tids Ungdom kan nemlig ikke tilfredsstilles ved at høre om Fortidens Sæder og Skikke, den nøjes ikke med Krigshistorie og Bragesnak for at bruge et Sundboesk Udtryk, og den reagerer mod de kristelige Dogmer og gamle Overleveringer, som der alt for meget lægges Vægt paa i mange Ungdomsforeninger. Den vakte Ungdom kan selv studere Historien, om den ikke i Skoletiden har faaet tilstrækkeligt Kendskab til den, og Prædikener kan høres i Kirken. Selvfølgelig gør Lederne af Ungdomsforeningerne, ofte Præster og Lærere, det i en god Mening, naar de lægger særlig Vægt paa de oven for nævnte Ting, men hellere lade det være udenfor, hvis det slaar Foreningen ihjel, hvad jeg tror, det har gjort i mangfoldige Tilfælde. Vor Tids Ungdom lægger mest Vægt paa Nutiden. Kampen for Tilværelsen er haard, og naar man gaar ud i Livet, gælder det om at være saaledes udrustet, ogsaa aandelig set, at man kan gøre sig gældende. Man maa være inde i de politiske Forhold, man maa kende noget til de forskellige Samfundsklassers hele sociale Stilling, til alle vigtige sociale Spørgsmaal, til den Kamp, der føres i det stille mellem alle Folkeslag, mellem Klasserne og de enkelte Individuer, man har Gavn af at kende lidt til alle Erhvervsgræne, til alle Eksistensmidler, kort sagt til alt det, der er fremme i Tiden. Vor Tids unge sætter mere Pris paa at høre noget om Nutidens Stormænd end om Fortidens. Og vel at mærke maa det fortællles paa den rigtige Maade, det skal ikke være en salvelsesfuld Ordflom, der løber over Hovedet paa de fleste, men en jævn Fremstilling af den Betydning, praktisk og ideelt set, som vedkommende har haft.

Men alt til sin Tid og paa sin Plads. Noget af baade den nye og den gamle Tid var nok det bedste; dog tror jeg, at Ungdomsforeningerne fornemmeligst maa holde sig til Nutiden, thi Medlemmerne sammenkaldes jo tit ret sjældent, og bydes der saa ikke paa noget, der interesserer, naar de endelig samles, saa er det, Foreningen gaar der hen, hvor Peberet gror.«

Eli Erichsen.

Skønt det vel næsten er for meget forlangt at kræve, at dette Blads Læsere endnu en Gang skal beskæftige sig med den Person, hvis Navn staar over disse Linjer, turde nedenstaaende Par Ord maaske alligevel finde Optagelse, saa meget desto mere som de kommer fra en af de »14 danske unge Mænd«, om hvem Eli Erichsen siger, at de »har undergaaet den sørgelige Skæbne at være bundne i den romersk-katholske Kirke«. Jeg har som E. E. i nogle Aar levet blandt Maristbrødrene; som han endogsaa nogen Tid virket i Have og Køkken; ja selv Opholdet i England mangler mig ikke. Jeg mener derfor at kunne tale et Ord med om disse Mænd og om disse Ting. Og af fuld Overbevisning kan jeg da give Maristbrødrene det Vidnesbyrd, at jeg i dem har truffet samvittighedsfulde, nidkære, dygtige og fromme Mennesker, som jeg sætter meget højt, og hvem jeg er megen Tak skyldig for alle de gode Eksempler, de har givet mig. Naar nu vi 13 + E. E. ikke alle er blevet hos disse, saa ligger Skylden først og fremmest ikke hos dem, maaske heller ikke altid hos os selv personlig, men vel snarere deri, at vi Danske endnu ikke er tilstrækkelig indlevede i og besjælede af den Aand, der er nødvendig for at leve det selvfornægtende Liv, der kræves i et Kommunitet, i et Ordenssamfund.

Maaske kommer disse Linjer Eli Erichsen i Hænde. Jeg tilføjer derfor et lille direkte Ord: De skriver i 1905, »at De har et nyt Maal for Øje: Deres himmelske Fædreland«. Der er, siger man, mange Veje, der fører til Rom; der er sikkert ogsaa mange Veje, der fører til det himmelske Fædreland. Blot vi følger den guddommelige Fører, saa finder vi ogsaa nok derop, enten saa Vejen gaar gennem et Kloster eller ad Verdens farefulde Stier. Men tror De nu ogsaa, Eli Erichsen, at den Vej, De her er slaaet ind paa, vil føre Dem til Deres Maal fra 1905?? — Tænk lidt derover.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I sidste Nummer af *Varden* findes en fortræffelig Oversættelse af den engelske Digter *Oscar Wildes* verdensberømte Digt: *Reading Tugthus*. Oversættelsen skyldes Vardens Redaktør Oscar V. Andersen, der jo saaledes synes at have benyttet sin Sommerferie ved Vesterhavet paa en for Vardens Læsere og mange andre saare kærkommen Maade.

Længe har Rosenkranskirkens Menighed og særlig Kirkens Sangkor ønsket at komme i Besiddelse af et rigtigt Orgel i Stedet for det lille Harmonium, som er bleven brugt fra den Dag af, da Rosenkranskirken blev aahnet. Det lader til, at dette Ønske skal gaa i Opfyldelse. Firmaet Chr. Winther, Frederiksborggade, har nemlig paa meget favorable Vilkaar stillet et lille fikst Orgel af allernyeste Konstruktion til Kirkens Raadighed. Under Højmessen paa Værneenglefesten skal Orglet for første Gang tages i Brug, medens Kirkekoret vil synge en flerstemmig Messe. Forhaabentlig vil Orgelet hidrage ikke saa lidt til Gudstjenestens Forskønnelse, mere end det gamle Harmonium, som vel i en lang Aarrække har gjort saa god Nytte, men dog ikke formaar at fylde Kirkerummet og lede Sangen som et Orgel.

Tyskland. Den katolske Kongres i Augsburg i Bayern har været lige saa vellykket som sine mange Forgængere, et Vidnesbyrd om, at Troen og Organisationen blandt de tyske Katholikker i ingen Henseende er ved at svækkes. Kongressen aabnedes Søndag den 21. August, og fra Morgengry til Middag var Byens Kirker og Kapeller fyldte til Trængsel. 50 Ekstratog og utallige Motorvogne og Køretøjer af alle Slags bragte Snese Tusinder af Mennesker sammen fra alle Dele af Tyskland. 600 katolske Foreninger og 30,000 Mænd tog Del i Arbejdsmændenes Procession Søndag Eftermiddag, og det er vanskeligt at tænke sig et mere opmuntrende Skue for en Kristen end Synet af disse Arbejds Sønner, der marcherede støt og andægtigt gennem Gaderne med flyvende Bannere og siden lyttede med Iver til de forskellige Taler. Det var en ypperlig Begyndelse paa »den 57. Generalforsamling af Tysklands Katholikker«.

Samtidig med Katholikforsamlingen holdt Folkeforeningen for det katolske Tyskland som sædvanlig ogsaa sin aarlige Generalforsamling, paa hvilken der afgaves en saare glædelig Aarsberetning. Folkeforeningen talte Juni 1909 omtrent 625,000 Medlemmer, hvilket Tal Juni 1910 var steget til næsten 653,000. En meget stor Del af

disse mange Tusinder har hjemme i det katholske Rhinland. Paa de mangfoldige Møder, som Foreningen afholdt i Aarets Løb omkring i Tyskland, var Ungdomssagen ofte Emne for Forhandlingerne. Endvidere blev Vægten lagt paa Uddybning af Medlemmernes statsborgerlige Kundskaber saavel som paa at sprede apologetisk Viden i Folkemasserne. I Anledning af Ferrerbevægelsen afsattes saaledes ikke mindre end 22000, ved Fritænkerbevægelsen endogsaa 62000 populære, billige Skrifter. Bestræbelserne for at udbrede social Interesse blandt dannede Katholikker allerede under deres Studietid er ogsaa lykkedes godt. Det sociale Oplysningsbureau meddelte over 3000 Oplysninger. I Aarets Løb er der afholdt c. 5000 offentlige Folkeforsamlinger. Foreningens Lysbilledserier har vist sig at besidde stor Tiltrækningskraft. Man forstaar, at de tyske Katholikker ser med en vis Stolthed paa deres uforlignelige Mønsterorganisation.

Frankrig. Fra Paris kommer gode Efterretninger om det berømte *Solesmes*-Abbedis Skæbne, hvorfra Benediktinerne blev udjaget af den franske Regering. Saa stor Anseelse og Yndest nyder disse i Frankrig, at de to Gange, Abbediet blev udbudt til Auktion, blev der ikke gjort et eneste Bud paa det. Efter disse forgæves Forsøg paa at sælge Abbediet traadte en Komité af litterære Mænd sammen for at forberede en Ansøgning til Regeringen om at faa overladt den herlige Granithygning paa Skrænterne af Floden Sarthe for en billig Pris. Meningen var i *Solesmes* at indrette et Sanatorium for Kunstnere og Digttere. Forslaget blev ikke modtaget med Begejstring af de franske Katholikker, hvoraf mange nærede det Haab, at Benediktinerne en Dag atter skulde vende tilbage til deres elskede Kloster. Et indflydelsesrigt Medlem af Komiteen trak sig tilbage, og hele Projektet blev til ingenting. Abbediet blev saa tredje Gang stillet til Auktion og fandt da endelig en Køber, *Markien* af *Juigné*, som for 250,000 Kr. blev Ejer af det gamle Kloster. Man mener, at han blot har købt det for at bevare det for Benediktinerne, som forhaabentlig engang vender tilbage til Frankrig, naar der kommer til at herske Frihed og Lighed for alle.

Rom. Her er den 8. August fra Sakrament-Congregationen udsendt et overordentlig vigtigt Dekret om Alderen hos dem, der kan stedes til den første hellige Kommunion. Efter en indgaaende, meget smuk historisk Redegørelse slutter Dekretet med at opstille otte Punkter, som man for Fremtiden maa stræbe hen til at kunne overholde. Heri angives Alderen, hvori Pligten til at modtage baade Bodens og Allerets Sakramenter begynder, til at ligge omkring det syvende Aar. Der bør ikke stilles store Fordringer til Børnenes Kundskaber, Hovedsagen er, at de er i Stand

til at gøre Forskel paa Eukaristien og det almindelige Brød, og at de kan nærme sig det hellige Bord med en Andagt, der svarer til deres Alder. Det hele Dekret vil ved Paasketid blive bekendtgjort for Menighederne rundt om i hele den katholske Verden.

Amerika. En protestantisk Præst ved Navn Uebelhör i Minnesota er for nylig gaaet over til den katholske Kirke. Uebelhör er født i Tyskland i Aaret 1874 og har studeret ved Universiteterne i Heidelberg og Bonn. Han kom til Amerika som protestantisk Missionær og virkede som saadan til de sidste Maaneder. Han udmærkede sig ved Lærdom saavel som ved Iver i sit Kald. Nu er han traadt ind paa et Kolleg, hvor han forbereder sig til at blive katholsk Præst.

Om Pastor Buechler, der tidligere har været Elev af Skolerne i Stenosgade og paa Ordruphøj, og som nu er udnævnt til Dekan ved St. Josephs Kirken i Grand Rapids i Minnesota, fortæller de amerikanske Blade, at han nu er ankommet til sit Dekanat og er blevet modtaget paa den festligste Maade. Næsten hele Menigheden, ja Byen var samlet paa Banegaarden, hvor ogsaa Byens Orkester havde givet Møde og spillede, da Toget rullede ind paa Perronen, Melodien til den danske Sang: »Der er et Land dets Sted er højt i Norden«. Dekanen var synlig bevæget ved denne uventede Modtagelse. Byens Borgmester var den første til at gribe Dekanens Haand og byde ham velkommen til den By, der i saa høj Grad skylder sin hurtige Opblomstring til hans utrættelige Energi paa alle Omraader og for alle Stænder. »Det er,« sagde Borgmesteren, »uegennyttige Mænd som Dem, der har grundlagt Civilisationen i de vildeste Egne, og som er Ledere i alt, hvad der opløfter og forædler Samfundet, naar Folk hædrer saadanne, hædrer de sig selv.«

Borgmesteren overrakte derpaa Dekanen en Gave, som Tegn paa Borgernes udelte Respekt og Kærlighed. Dekanen kunde for Bevægelse næppe sige, at han fortjente ikke alle disse Æresbevisninger, men at han haabede ret længe at blive sammen med disse gode Folk i fælles Kærlighed for Gud og Fædreland.

Automobilerne kørte op til Perronen, og en lang Række af disse, smykkede med amerikanske og — skønt ingen Danske er bosatte i denne By — med danske Flag, bevægede sig gennem Triumfbuer, Flag og Guirlander op mod det katholske Præstehus, der var dekoreret paa den festligste Maade. Dekanen Beuchler har et meget stort Distrikt under sig og er travlt optaget deri; blandt andet er der for Tiden 5—6 nye Kirker under Opførelse. Vi danske Katholikker kan kun være taknemmelige for vor unge Landsmands smukke Løbebane og store Folkeyndest, der jo kun tjener vor Tro og vort Fædreland til Ære.

Kirkelig Kalender.

<p>4. Septbr. 16. Søndag efter Pintse. De hellige Værneengles Fest.</p> <p>5. — Mandag. Laurentius Justinianus, Biskop og Bekender.</p> <p>6. — Tirsdag. Oktavdag.</p> <p>7. — Onsdag. Oktavdag.</p> <p>8. — Torsdag. Marias Fødsel.*) (<i>Biskop Johannes bispeviet 1892.</i>)</p> <p>9. — Fredag. Petrus Claver, Bekender.</p> <p>10. -- Lørdag. Nicolaus af Tolentino, Bekender.</p>	<p>11. Septbr. 17. Søndag efter Pintse Marias Fødsel. (I de stille Mæser: Oktav af Værneenglenes Fest.)</p> <p>12. — Mandag. Marias Navnefest.</p> <p>13. — Tirsdag. Oktavdag.</p> <p>14. — Onsdag. Korsets Ophøjelse.</p> <p>15. — Torsdag. Oktav af Marias Fødsel.</p> <p>16. — Fredag. Cornelius og Cyprian, Matyrer.</p> <p>17. — Lørdag. Frants af Assis Saarmærker.</p>
--	--

*) Fejres offentlig følgende Søndag.

St. Andreas Kirke i Ordrup. Fra og med Søndag d. 28. Aug. holdes Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage igen Kl. 5.

Mødeforeningen holder Møde med kort Foredrag i St. Ansgars Kirke Tirsdag d. 6. September Kl. 8¹/₄.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion *Søndag d. 11. Septbr.* (Marias Fødsel) i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8¹/₂. Mødet Torsdag d. 15. bortfalder paa Grund af Ynglinge-Kongregationens aandelige Øvelser.

Foreningen Lætitia genoptager, efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder Mandag d. 5. Septbr., Toldbodvej 14, Kl. 7¹/₂.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager sine ugentlige Møder efter endt Sommerferie Mandag d. 5. September.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade H. 1389.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

Ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Hr. Pastor Ronge).

Ved **St. Annæ Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Ved **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1—4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Hans Bogbinders Allé 4, København S. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Amager 653 y.

Nr. 37.

Søndag den 11. September.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Maria Stuart. — Betragtninger. — Blandt Jesuiter. — Det katholske Fortsættelseskursus. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Frankrig. — Bøeneforeningen for de nordiske Folkelags Omvendelse. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

44.

En Maalestok for Livsværdier.

I.

Der er en Maalestok, hvorefter et Menneskelivs Værdi og dets Lykke meget almindelig bedømmes. Det er de »store Resultater«. En Mand har faaet store Evner, rige Virkemidler. Og han bruger dem saa, at han opnaar store Resultater. Det er vitterligt for al Verden, at her er Dygtighed, Flid, Energi. Resultatet af den Mands Arbejdsdag er: Store Ting, gavnlige Ting, som kommer ikke blot ham selv, men mange Mennesker til Gode.

Saa jubler Menneskene over denne Mands Storhed. Gud maa sikkert sætte stor Pris paa ham og hans Arbejde. Han maa sikkert være, ikke blot en brav, men ogsaa en lykkelig Mand. Han overøses med Ære og Hæder i Livet og efter sin Død.

Det kan godt hændes, at Menneskene har Ret i deres Mening om ham, om hans Livs Værdi ogsaa for Gud og hans Livs Lykke. Det kan hændes, at han var en fortræffelig Mand og en lykkelig Mand. I hvert Fald har han gjort noget, som er al Ære værd.

Men det kan ogsaa hændes, at han er en stor Pjalt og i Grunden en meget ulykkelig Mand. Var det blot Rigdom,

han søgte med sin Flid og sit dygtige Arbejde eller blot Ære og Anseelse blandt Mennesker, en indflydelsesrig Stilling i Samfundet eller andre blot jordisk-timelige Formaal, var det slet ikke til Guds Ære, han arbejdede, da er der intet i Vejen for, at denne store Mand er en Pjalt og i sit inderste Indre dybt ulykkelig. Der behøves intet Bevis for dette; thi enhver ved, at det er muligt.

Er det altsaa rimeligt, at Gud vurderer et Menneskes Arbejde efter Arbejdets store Resultater? Er det rimeligt at tro, at han tildeler Lykke i Tid og Evighed, eftersom et Menneske har udrettet noget stort eller ej? Det er nok højst urimeligt at tro dette. Men deraf slutter vi nødvendig: Der gives altsaa en anden Maalestok end de store Resultater for et Menneskelivs Værdi og dets Lykke.

II.

Det er Troskaben, som er Maalestokken, Guds Maalestok. Den er altsaa meget forskellig fra Verdens.

Lad os sætte, at en har faaet baade Evner og andre Virkemidler til at arbejde med. Han arbejder ogsaa med Flid, med Dygtighed, i sit Ansigts Sved. Men Resultaterne? Det bliver, i alle Fald tilsyneladende, smaat med dem. Han arbejder for at tjene Gud, opfylde sin Pligt, udfylde den Stilling, hvori Gud har sat ham. Men af en eller anden Grund, som vi ikke kender, opnaar han aldrig Resultater, som han kan stille til Skue for Verden. Hans Liv synes rigt, ikke paa »Resultater«, men paa Skuffelser.

Da ser Verden hverken Fliden eller Dygtigheden eller Pligtopfyldelsen. Thi den ser blot efter Resultaterne, og naar den ikke opdager dem, saa trækker den i sin Overfladiskhed paa Skuldrene til alt andet. Med Ringeagt eller i alle Fald uden Deltagelse ser den ned paa den trofaste, brave Arbejder, den ædle Mand, som kun vil tjene Gud og gøre sin Pligt.

Og dog er den virkelig stor, som gjorde hele sin Gerning for Guds Ansigt i Troskab mod ham. Denne, men ikke hin, skal gaa ind til sin Herres Glæde. Og hvad det angaar, at Arbejdet syntes forgæves, saa syntes det netop kun saa. Thi det bliver altid sandt, at ingen arbejder forgæves for Gud.

Dersom du tilsyneladende ikke fik andet at udrette i Verden end at lide og lide og atter lide, om du fik en Stilling som de overflødige, der intet formaar at udrette — dersom du lider i Troskab : i Ydmyghed, i Taalmodighed, i Lydighed, saa har du gjort et Størværk for Gud. Og er du tro til det sidste, faar du gaa ind til din Herres Glæde. Hvorfor? Ikke paa Grund af store Resultater, men fordi du var tro til det sidste.

Af *Dr. Krogh-Tonnings* »Kirkeaaet«.

Maria Stuart.

En historisk Skildring
af Niels Hansen.

(Fortsat).

Nu dannes den Sammensværgelse, som inden to Maa-
neders Forløb fik Darnley ombragt. Har Maria nogen
Andel i den, direkte eller indirekte? Er Cassettebrevene
ægte, saa har hun haft stor Andel i den. Cassetten er et
lille forgyldt Sølvskrin, en halv Alen lang; som forøvrigt
endnu eksisterer; den har en Gang indeholdt 7—8 Breve,
som forsvandt endnu i Marias Levetid, og som var adres-
serede til Bothwell i hendes Navn. Deri viser hun sig syg
af Forelskelse i Bothwell, skriver paa den uværdigste Maade
til ham og opildner ham til Mord paa Darnley. Lige
ind til vore Dage skrives der om disse Breve — deres
Indhold kender man nemlig fuldstændig — men de er
vistnok enten uægte eller forfalskede; dog er det værd at
lægge Mærke til, at der er ogsaa dem, der forsvarer deres
Ægthed uden forud at være indtaget for John Knox og
det protestantiske Parti. Disse Breve viser os en hel anden
Maria end den, vi ellers kender, og især er de saa fulde
af Uoverensstemmelser, Modsigelser og Umuligheder, at det
absolut er rimeligst at antage dem for uægte. Gør man det,
er der ikke meget tilbage, der taler for Marias Delagtighed i
Darnleys Mord, om end hun sikkert nok har vidst, at Adels-
mændene i Skotland saare gerne vilde være Darnley kvit,
og at man i hendes Land ikke var kræsen i Valget af sine
Midler. Derfor antager vi, at det virkelig var Medlidenhed,
der drev Maria til at besøge Darnley, da han blev syg af
Kopper, denne Fortidens frygtede Sygdom, som Maria selv
havde haft i sin Barndom, saa hun uden Frygt turde pleje
ham. Bekendt er det ogsaa, hvorledes Maria fik Darnley
flyttet, som en Biograf siger, efter Bothwells Ordre, for at
han nemmere kunde dræbe ham, efter en anden af lutter
Omhu, for at skalle ham et sundere Opholdssted; selv
havde hun foreslaaet ham Craigmillar Slot som et meget
sundt Sted, men da han afslog dette, skaffede en af Mini-
strene et Hus til Darnley til midlertidigt Opholdssted paa
et sundt Sted i den sydligste Del af Byen. Ogsaa der

kom Dronningen ofte til Darnley, var hos ham og plejede ham omhyggeligt i det lille, smukt udstyrede Hus. Bekendt er det videre, at dette lille Hus en Nat — mellem 10. og 11. Febr. 1567 — kort efter, at Dronningen havde forladt det, blev sprængt i Luften med Krudt, og at Darnley blev dræbt, dog først kvalt efter at være flygtet ud i Haven, hvor hans Lig i Natdragt blev fundet uskadt. Bothwell udpeges almindelig som Hovedpersonen, dog paastaar Nordmanden Gustav Storm, at denne ikke en Gang var Gerningsmand til Mordet, om han end ledede Sprængforsøget; den direkte Morder er det vanskeligt at nævne, da forskellige deltog i det, deriblandt Rigets første Mænd og Medlemmer af Statsraadet, som vilde hævne sig paa Darnley for hans Forræderi efter Rizzios Mord. Ogsaa Marias Halvbroder, Jarlen af Moray, skal have været Deltager; han beskyldes for, ikke længe før Darnleys Mord, at have forsøgt paa at forgive sin Søster Dronningen. Og det er den Mand, hvem John Knox priser som den allerkristeligste og frommeste Regent!

Vi kommer nu til den mørkeste Periode i Marias Liv, hvor Navnet Bothwell spiller saa stor en Rolle, og hvor det er umuligt at frikende Maria for store Fejl og Svagheder. Bothwell havde i Mordnatten skyndt sig hjem og lagt sig til Sengs i Holyrood Slot, hvor han boede, og om Morgenen gik han som Edinburghs Sherif ud til Mordstedet, hvorpaa han vendte tilbage og meldte Maria, hvad der var sket i Nattens Løb. At hun blev greben af Sorg og Gru, forstaar man godt, men hun kunde umuligt mistænke Bothwell, som havde været i Slottet om Natten. Hun befalede straks sit Statsraad at optage en Undersøgelse angaaende Mordet, hun skrev til Broderen Moray og til Darnleys Fader, at de skulde komme, og selv flyttede hun, da hun mente, man ogsaa havde villet tage hendes Liv, da hun selv havde tilbragt flere Nætter og Dage i Huset, til Edinburgh Slot; men allerede 6 Dage efter maatte hun for sit Helbreds Skyld tage paa Landet. Hun slog sig saa ned paa Seton Slot med et Hof paa c. 100 Personer, og der blev hun i al Stilhed til 7. Marts. Da baade Dronningen og hendes Halvbroder var fraværende fra Hovedstaden, overtog ganske naturlig Bothwell og de andre Mor-

dere Regeringen. Bothwell synes at have besiddet en særegen Evne til at betage Kvinder; det er ikke een, men mange Gange Tilfældet i hans Liv. Han er ikke den raa Slagsbroder og Storpraler, man ofte skildrer ham som; der var nok noget af det i ham, men han var ved Siden deraf en kraftig Mand med stort personligt Mod. Han havde faaet en bedre Opdragelse end de fleste skotske Adelsmænd den Gang, han havde litterære Interesser, hvad hans udmærkede Bibliotek vidnede om, og han satte Pris baade paa Kunst og Videnskab. Han skrev godt Fransk og havde selv været i Frankrig, hvorfra han besad mange Minder, der var dyrebare for Maria. — Vi forstaar, at naar Mænd som Bothwell og de andre Mordere skulde lede Undersøgelsen af Mordet, vilde det kun gaa langsomt frem med denne. Da Maria vendte tilbage til Edinburgh d. 7. Martz, blev der indledet Undersøgelse mod Bothwell, hvem Darnleys Svigerfader havde anklaget som Gerningsmand til Mordet. En Jury bliver sammensat af Grever og Baroner, med-sammensvorne om de to Mord, vi har hørt om, og efter flere Timers Forhandling bliver den anklagede frikendt af Mangel paa Bevis d. 12. April 1567. Endnu ser man altsaa, at Sammensværgelsens Mænd har holdt sammen, men nu begynder Bothwell at optræde paa egen Haand. Der var i hans Slægt en ejendommelig Forkærlighed for at bortføre Dronninger, og han gav ikke nogen af sine Forfædre noget efter. Den 19. April holdt Bothwell et stort Middags-selskab, samme Dag Parlamentet blev opløst, og alle adelige Parlamentsmedlemmer tog Del i det. Om Aftenen, da Gæsterne vistnok var i en mindre tilregnelig Tilstand, forelagde Bothwell dem et Dokument, som de underskrev, hvorved de forpligtede sig til at beskytte Bothwell mod al hemmelig og offentlig Bagvaskelse og at være ham til Hjælp, om Dronningen vilde nedlade sig saa dybt at række ham sin Haand. Dette mærkværdige Dokument gik han siden rundt med og samlede flere Underskrifter paa. Nu mente Bothwell sig stærk nok til at kunne handle. Da Dronningen d. 21. April vendte tilbage fra et Besøg hos sin Søn — den sidste Gang, hun saa ham, skønt hun først døde 20 Aar senere — blev hun med sine 30 Ledsagere overfaldet af Bothwell med henad 1000 Mand, som førte

hende og hendes Ledsagere til sit befæstede Slot Dunbar. Hvordan Sammenhængen her er, er det meget vanskeligt at afgøre. Nogle siger, at alt, hvad der skete, var aftalt Spil, en ren Farce, som Maria og Bothwell opførte for at dække hendes store Lidenskab for sin Elsker. Allerede før Darnleys Død havde de staaet i et utilladeligt Forhold til hinanden, og Maria vidste hele Sammenhængen med Bothwells Delagtighed i Kongemordet. Hvorledes Samtidens Katholikker saa paa Sagen, har vi et Vidnesbyrd om i Pave Pius V.s Ord; denne siger udtrykkelig, at det ikke er hans Hensigt at vedligeholde nogen Forbindelse med Maria, hvis hun ikke viser Forbedring, baade hvad Levnet og Religion angaar. Andre paastaar, at alt virkelig er gaaet til, som det saa ud til, at Maria blev fanget uden sit Vidende og mod sin Vilje, at hun først ikke vilde høre noget om Ægteskab, men at hun forandrede Anskuelse, da Bothwell viste hende det omtalte Dokument, og at hun i god Tro modtog Meddelelsen om, at Bothwells Ægteskab havde været ugyldigt fra først af. — Dette sidste er vanskeligt for os at tro, thi denne Kendelse blev fældet af een eneste Kleriker, for hvem man skjulte den pavelige Dispens, som Bothwell og Hustru havde faaet, da de indgik Ægteskab, og som man har fundet igen paa en Herregaard i Skotland 1875, men den er det umuligt, at Maria ikke har kendt og vidst af at sige. Efter at Parret var vendt tilbage til Edinburgh, fandt den offentlige Vielse Sted 15. Maj 1567, 3 Maaneder efter Darnleys Mord og efter protestantisk Ritus. — Vel er det sandt, at Maria midt i alt det forfærdelige Virvar og Oprør trængte til en kraftig Haand at støtte sig paa, men dette hverken undskylder eller knap forklarer de Forglemmelser af Moral og Religion, hun ved denne Lejlighed gjorde sig skyldig i. Dog synes hun meget snart at have indset sin Skam, thi end ikke paa Bryllupsdagen aflagde hun den sorte Enkedragt, og hun viste sig ikke blandt de Gæster, der var til Stede. Og af Adelen var der kun mødt yderst faa, de fleste samlede sig for at gøre nyt Oprør og sætte den lille Prins paa Tronen, d. v. s. i hans Navn tilrive sig selv Magten.

(Sluttet).

Betragtninger.

Søster N.N.: Jeg synes, det, vor Ungdom mangler er, — Begejstring!

For Protestanter spiller Personligheden en uhyre Rolle. En velbegavet Præst, som har Ordet i sin Magt, »vækker« Menigheden, og hvis han er »troende«, er hans Tilhørere overbeviste om, at Biblens Ord er Sandhed og Liv. En mindre vel udstyret Eftermand vil snart faa adskillige til at reagere »mod de kristelige Dogmer og gamle Overleveringer«. En *Begtrup*, en *Bredsdorff* kan begejstre sine Tilhørere for gamle Sagn, gøre dem levende, betydningsfulde for Nutidsmennesker, en anden, tredje Rangs Kraft taler Ungdomsforeninger lede og kede af saadan »Bragesnak«, og der løfter sig Røster som *Peder Skandse* fra *Skive Folkeblad*, som *Ugebladet* i sit sidste Nummer har gengivet, Røster, der kræver, at Ungdommen skal kende »alt det, der er fremme i Tiden«; thi »det gælder om at være saaledes udrustet . . . at man kan gøre sig gældende«. For hvem staar der ikke, men det er vist ikke for Vorherre.

Hvor jeg forstaaer, at den ærede Redaktion af *Ugebladet* ikke kan være enig med *Peder Skandse* i alle hans Udtalelser! Men *Ugebladet* har vel glædet sig over, at han mener, Ungdommen ikke er »sløv og ugidelig«, at den »lægger mest Vægt paa Nutiden«, er træt af den protestantiske Forkyndelse af de kristelige Dogmer og hellere vil høre om »Nutidens Stormænd« fremfor en ensidig Lovprisning af de gamle nordiske Helte. . .

Man kan ikke forlange, en Ikke-Katholik skal kunne forstaa, hvilken Betydning Historien og særlig Kirkens Historie har i vore Øjne og da særlig for Ungdommen, *ikke for at fjerne den fra Nutids Liv, men netop for at klare det moderne Livs Foreteelser for den og styrke den i den Kamp, som venter den*. Det er jo nemlig saadan, at selv slaaende Beviser for Troens Sandhed under Tiden kan synes os utilstrækkelige, maaske fordi vi forvirres af Mørkets Magter. Det kan ogsaa hænde dem, der fandt deres bedste Trøst i Bønnen og hidtil havde levet i sikker Følelse af Guds Nærhed, at de pludselig føler sig tomme, ensomme og forladte. Historiske Kendsgerninger derimod — selv om de fremsættes uden personlig Talent — dem maa man lade staa, ingen Stenning kan rukke dem.

.En Ungdom, som ikke er »sløv og ugidelig«, maa føle

sig slaaet af det Mirakel, som Kristendommens Udbredelse i Romerriget var. — En saadan Ungdom maa begejstres og henrives af de Tusinder af Blodvidner, der hellere ofrer Liv og Blod end ved et Ord, en Mine hylder falske Guder. — Og mon en Ungdom ikke vil røres mindre af den Haan, der regner ned over Kristendommen i vore Dage, naar den faar at vide, at de første Kristne blev spottet af Romerne med Ord, som har forbavsende Lighed med de »nyeste« Slagord, og videre at Romerne — ganske som vore Dages mægtige — naar de var trætte af at le, opfandt de taabeligste og skændigste Beskyldninger mod de Kristne, deres Præster og Bisper.

Ogsaa de uundgaaelige Skandaler vil næppe forbavse og forvirre de unge Sind i den Grad som nu, naar de hører, at Kirken fra sin første Færd var plaget af Skandaler og Frafald uden derfor at hæmmes i Væksten.

Kirken er, som der staar i en anden Artikel i *Ugebladets* sidste Nummer, *et stort Træ, men et Træ, som er evig ungt og stadig skyder nye Grene, Blade, Blomster og Frugter*; de Blomster er vor Glæde, og de Frugter er vor Spise, men for rigtig at glæde os over Blomsterne og nyde Frugterne har vi nødig at kende de store gamle Grene, den vældige Stamme og de stærke vidtforgrene Rødder. Vi skal sandelig ikke glemme de yderste Skud, vi skal glæde os over hvert et nyt Blad, hver en spæd Blomsterknop, men vi skal vogte os for at lægge for megen Vægt paa de nye Grene, de kan knække, Bladene kan visne; hver en Efteraarsstorm har revet saadanne Grene løs fra Træet, og vi har set dem falde ned i Tidens Strøm, der løber ved Træets Fod — føres bort og spørløst forsvinde.

De hellige Værneengles Fest.

Mogens Ballin.

Blandt Jesuiter.

I *Ringsted Folketidende* af 31. August har Redaktøren, Hr. I. V. Christensen, skrevet en ret læseværdig Artikel under ovenstaaende Overskrift. Skønt den indeholder enkelte Unøjagtigheder, tager vi dog ikke i Betænkning at aftrykke den her, da det vist vil interessere mange at høre lidt om det bekendte *Valkenburg*, som har sendt det katholske Danmark saa mange gode Præster og Lærere, men desværre ogsaa slugt nogle, vi gerne vilde beholdt, f. Eks. den Pastor

Schmidt, der nævnes i Artiklen, som flere Aar var Rektor i Stenosgade. Artiklen lyder i sin Helhed saaledes:

Al Sommerens Ynde hviler over den lille hollandske Stad Valkenburg (udtales: Falkenbyrg). Sol skinner over Bjerg og Dal, paa Vandmøllens grønne Hjul og paa de gamle Borgrester, der hæver sig oppe paa Bjergsiden og fortæller, at her sad i fordums Tid Ridderen, der beherskede Færdselsvejen fra Aachen i det hellige tysk-romerske Rige til den gode Stad Maastricht i det Limburgske. Solen skinner paa glade Mennesker, der nyder Feriehvilen i de skønne, fredfyldte Omgivelser, og al Sommerens Herlighed og Frodighed er om os og over os.

Vi kommer østfra — fra den gamle Kejserstad Aachen, hvor vi har staaet ved Karl den Stores Ligsten, omgivet af andægtige Katholikker, der helligholdt Maria Himmelfartsdag, mens Røgelsen bølgede og Orgelet klang. Nu gælder vor Rejse det mægtige Jesuiterkollegium, der har rejst sig her tæt ved Tysklands Grænse, over hvilken Jesuiterne som Orden ikke maa komme, men vel enkeltvis.

Med Skoven som Baggrund hæver sig her tæt ved den lille hollandske Jernbanestation den mægtige, murindhegnede Bygningsmængde, der efter Jesuiterordenens Stifter bærer Navnet »Ignatius-Kollegiet«. Vi mærker, at vi er udenfor den store Rejserute. Togene her giver sig god Tid. Og Stationens Mandskab med dets om vore Infanterihuer af 1848 mindende Hovedbedækniog har Tid til at smøge en ægte Hollænder, mens de ekspederer os. Elskværdigt imødekommende giver Stationspersonalet os allehaande Oplysninger om Vej og Sti, og snart staar vi da ved Kollegiets Port.

Ingen religiøs Orden har vel til sin Tid haft en saa mægtig Indflydelse som Jesuiterne. Vidnesbyrdene om deres Magt snor sig som røde Traade gennem den katholske Verdens Historie. Faa er blevet angrebet saa voldsomt som Jesuiterne for deres Hensynsløshed og Dristighed.

Det er blevet et Dogme, at Ordspillet »Hensigten helliger Midlet« i dets værste Betydning har været som en Devise for Jesuiterordenen. Mærke og Middelalder synes at staa som en stærkt fremtrædende Baggrund for Jesuiternes Færden.

Nu staar vi ved Porten til en af Jesuiternes faste Borge og faar som Følge af venlig Introduktion fra en katholsk Præst i Danmark Adgang til Kollegiet. Det dufter af Blomster i Forhaven, og Solen spiller i Kapellets farvede Glasruder. Paa en Tavle staar paa Fransk: »Ring paa, træd indenfor og vent!« Klokkens Lyd tilkalder Broder Portneren, der viser os ind i Kollegie-Rektorens Modtagelsesværelse, et højt lyst Rum med kalkede Vægge, en Vievandsskaal ved Døren og enkelte Kristus- og Helgenbilleder paa Væggene — ellers ingen Udsmykning.

Ind træder saa en kraftig, firskaaren Skikkelse, iført den

samme Ordensdragt som Broder Portneren. Han hilser os med et paa Dansk djærvt udtalt: »Ih, se God Dag! De kommer fra Danmark? Og De vilde gerne se vort Kollegium.« Den dansk-talende Mand, Leder af denne den største nordligste Jesuiterskole, er Pater Rektor Schmidt, tidligere i Aarhus. »De tør nok besøge os, trods alt det, De har hørt om Jesuiterne,« siger han smilende. »Ja, jeg kender Deres Bloch (Lærebogen i Verdenshistorie), der stærkt understreger den berømmelige Sætning om Hensigten, der helliger Midlet. Jeg maa — fortsætter han — her indskyde, hvad der for øvrigt er videnskabelig bevist, at denne Sætning aldrig har haft den Betydning, man har villet tillægge den.« Vi veksler Ord om Danmark. Og Rektor Schmidt, der selv er stærkt optaget som Følge af, at der for Tiden opholder sig Præster paa Feriekursus, om man saa maa sige, lover os en anden Vejleder.

Denne viser sig at være en ung, intelligent tysk Jesuit, Prof. Muckermann, Broder til en af Lærerne ved det katholske St. Andreas-Kollegium i Ordrup. Med denne unge lærde som Vejleder tiltræder vi nu en højst interessant Vandring gennem det vidtstrakte Komplex. Overalt paa de lange brede Gange hersker der den mest fuldendte Orden. Der er næppe et Støvgran at opdage, hverken oppe eller nede.

Mørke og Middalder er det saavist ikke. Vi haster gennem høje Biblioteksrum, hvor vældige Reoler strækker sig i Række efter Række. Her staar »Kætternes« Værker (Kætterne i jesuitisk Forstand; efter vor Mening er det jo dem, som Jesuiterne kalder Kættene, der har Ret). Her staar de mest moderne videnskabelige Værker. Her staar eksempelvis en tysk Oversættelse af et af den danske Videnskabsmand, Prof. Warmings Værker.

Korridorerne er over alt prydede med Kobberstik, Billeder af legendariske Oprin og Malerier, forestillende Jesuiternes Fader, Ignatius af Loyola.

Saa gaar Vejen til Laboratoriet, hvor Jesuitismens Videnskabsmænd udrustes til deres Undervisergerning eller til Kampen mod dem, der vil rokke ved de bærende Grundpiller. Og denne Lærdom hentes ikke fra gamle støvede Foliaer, der ene skal overbevise ved deres Ærværdighed og Ælde. Nej, vi staar i et fuldt monteret Videnskabens Værksted med alle de mest moderne Hjælpemidler: Mikroskop, Lysbilledapparat, Billeder og Vægttavler. Her ser vi bl. a. de berømmelige sammenlignende Billeder af Menneskets og Abens Benrad og Kranium. Jesuiterne vil føre Modbeviset mod den Paastand, at vi og Aberne er de samme. Under Mikroskopet ser vi med mangfoldig Forstørring selve Celledelingen i Naturen — det vidunderligste af alt. Alle disse fuldtmoderne Hjælpemidler tilvirkes paa selve Kollegiet, der, hvad Redskaber af forskellig Slags angaar, ikke staar tilbage for Universiteterne i Almindelighed.

Sollyset spærres pludselig ude ved mørke Gardiner, ikke

en Straale trænger igennem det mørke Dække. Og den unge jesuitiske Videnskabsmand foretager nu en Række Demonstrationer ved Hjælp af Lysbilledapparatet. Paa det hvide Lærred aftegner sig i overnaturlig Størrelse de Hemmeligheder ved Skabningens Bygning, som det aldrig er det blotte Øje givet at se, men som først fremtræder, naar Øjet væbnes med stærke Glas.

Atter haster vi ad Trapper og Gange, hvor vi af og til møder en vandrende Broder, og kort efter staar vi paa Observatoriets øverste Platform — svarende til en høj 7. Etage. Inde under Kuplen staar de astronomiske Instrumenter, ved Hjælp af hvilke Himmellegemernes Flugt iagttages. Til alle Sider breder sig Kollegiets Omraade, den mægtige Skov og den trefløjede Bygning, i hvis Gaard en ny stor Bibliotheksbygning er under Opførelse.

270 Studenter rummer Jesuiterkollegiet i Valkenburg. Dertil kommer Professorerne og hele det med legemligt Arbejde beskæftigede Personale, der ligeledes staar i Ordenen.

Og inden for Kollegiets Mure kommer aldrig en eneste Kvinde!

Indtil 17 Aar kan den jesuitiske Students Studier vare. Saa er han fuldt færdig til at optage de Kampe, som Livet indbyder til.

— Sol skinner over Bjerg og Dal, over retfærdige og uretfærdige, over Jesuiter og Protestanter, da vi efter et timelangt Ophold forlader dette mærkelige Centrum for en Kultur- og Verdensopfattelse, der saa forskellig fra vor, som den end er, dog viser de fælles Berøringspunkter i mange Henseender.

Det katholske Fortsættelseskursus.

Første Uge i Oktober begynder Det katholske Fortsættelseskursus sit andet Undervisningsaar og indbyder nu atter de unge til at komme igen og forøge deres Viden. Da der fra forskellig Side er givet Tilsagn om frivillig Lærerassistance, er det lykkedes at føje 4 nye Fag til de 3, der allerede stod paa Programmet, samt at danne 2 tyske og 2 engelske Hold, et for Begyndere og et for viderekomne.

Paa et den 27. August afholdt Lærermøde vedtoges følgende Bestemmelser:

1. Undervisningen strækker sig over syv Maaneder, Oktober—April. og finder Sted Bredgade 67, 1. o. G. Skoletiden er fra 8—10 Aften (se nedenstaaende Skema). Indmeldelse sker mellem 1-4 paa Menighedskontoret, Bredgade 67, 1. o. G. Telefon: Palæ 654.
2. Aftenskolen er kun for unge Piger. Dog danner Korskolen en Undtagelse.
3. Betalingen er 1 Kr. om Maaneden for eet Fag og 50 Øre for hvert af de følgende.
4. Elever, der ønsker at studere et fremmed Sprog, skal — saa vidt muligt — tillige tage et Kursus i Dansk, saafremt et saadant ikke tidligere er gennemgaaet.
5. Til Undervisningen er der ogsaa Adgang for ikke-katholske unge Piger.

Undervisningsplan:

Onsdag	}	8—9 Engelsk for viderekomne.
	}	9—10 Dansk.
Torsdag	}	8—9 Tysk for Begyndere.
	}	9—10 — - viderekomne.
Fredag	}	8—9 Engelsk for Begyndere.
	}	9—10 Regning.
Lørdag	}	8—9 Skrivning.
	}	8—10 Haandgøring (Kunstbroderi, Hebe- og Hardangersyning, fransk og engelsk Broderi samt Linnedsyning.)

Meddelelse angaaende Korskolen følger i næste Nummer.

Med Hensyn til Indtægterne vedtoges, at disse dels skal anvendes til Dækning af de med Undervisningen forbundne Omkostninger, dels til Skolebørns Landophold.

Sidstnævnte Bestemmelser Fremkomst skyldes den Omstændighed, at der fra forskellig Side er rettet Forespørgsler til undertegnede, om der ikke kunde blive gjort noget i denne Retning, og sikkert er det, at der indenfor Menigheden findes mangt et Barn, der i høj Grad trænger til at komme paa Landet, men ikke har Lejlighed dertil. Der er allerede indledet Underhandlinger om Betingelser i saa Henseende, og vi haaber, det skal lykkes os næste Sommer at sætte i det mindste 4 smaa Københavnerbørn »paa Græs«. De unge, der besøger Det katholske Fortsættelseskursus, vil saaledes arbejde med et dobbelt Formaal: at forøge deres Kundskaber og at virke til Gavn og Glæde for andre.

Ideen om dette Skolebørns Landophold har slaaet saa godt an, at nogle af Eleverne fra i Fjor har besluttet at

give en lille dansk-tysk-engelsk Aftenunderholdning en Gang i Oktober for at danne Grundfondet til Tankens Gennemførelse, og Foreningerne *Caritas*, *Fidelitas* og *Lætitia* har lovet hver at ville give en Del af Børnenes Udstyr.

Saaledes er den lyse Fremtidsplan, og forhaabentlig vil man ikke blive skuffet. Intet paa Jorden er imidlertid lutter Lys, der falder ogsaa undertiden Skygger, og dette gælder desværre ogsaa Fortsættelseskursuset: Hr. Pastor Bannwart og Frk. A. U. Ramsing har paa Grund af uforudsete Omstændigheder maattet opgive deres Virksomhed ved Skolen. At Meddelelsen herom vil blive modtaget med Beklagelse, er givet, og der vil sikkert fra enhver af Eleverne lyde en hjertelig Tak til deres forhenværende Lærer og Lærerinde.

Martha Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa Raadhusmuseets interessante Udstilling af Billeder (i den frie Udstillings Lokaler) findes der et lille Maleri, Nr. 79, som maaske kunde være Omtale værd her i Ugebladet, da man herpaa kan se lidt af det gamle Kapel, som laa i Bredgade, der hvor senere St. Ansgarskirke er bleven opført. Billedet er malet af Maleren Villh. Bendz (1804—1832) og gengiver kirurgisk Akademi med Omgivelser c. 1822, set fra Fødselsstiftelsens Grund, og er tidligere omtalt og beskrevet her i Bladet (1906 Nr. 14). Mellem Akademiet til venstre og noget af Frederiks Hospital til højre ligger der flere Huse, hvor af de i Baggrunden vistnok hørte til »Holmens Arbejdshus«, som laa paa den anden Side af Bredgade. Af de i Forgrunden er det ene nedrevet og hørte til kirurgisk Akademi, hvor imod det forreste, som hører til Fødselsstiftelsen, endnu findes. Over disse to Bygninger ser man noget af et afvalmet Tag, som maa have hørt til den Bygning, som husede det k. k. østerrikske Gesandtskabs Kapel (opført 1764, nedrevet 1840). Det er ikke meget, man ser af Kappellet, men det giver dog en Forestilling om, at det kun maa have været en ringe Bygning, hvad det jo i Virkeligheden ogsaa var.

A. H.

Frankrig. Den Skrivelse, som den Hellige Fader har henvendt til de franske Kardinaler, Ærkebiskopper og Biskopper, og hvori han fordømmer den Organisation, som er kendt under Navnet Sillonismen efter Maanedsskriftet

Le Sillon (Plovfuren), er allerede Genstand for misvisende Kommentarer og Bedømmelser i Dagspressen. Hvis det er rigtigt, hvad man læser der, at Sillonisterne vilde aabne Folks Øjne for, at Kirke og Religion ikke er det samme, forstaar man godt, at Paven har forbudt deres Virksomhed. Denne indrømmer beredvilligt, at Sillonismen — især tidligere — har gjort meget godt ved at udbrede Ærbødighed for Religionen i store Kredse, hvor religiøse Spørgsmaal havde yderst liden Betydning, men hævder, at i den senere Tid har den slaaet ind paa en skæv og farlig Vej. Uenighed og Ufred har fulgt i Sillonismens Spor, og Præster, som egentlig gerne havde støttet Bevægelsen, havde den kunnet falde lidt mere i Traad med deres Virksomhed, havde maattet modsætte sig den. Pius X viser i sin Skrivelse tydeligt, hvorledes Sillonisterne har fejlet. De har ladet sig føre vild af Talsmændene for en Bevægelse, som »under Paaskud af Frihed og menneskelig Værdighed vilde, hvis den fik Magt, indføre lovligt Herredømme af baade List og Brutalitet og Undertrykkelse af alle, som lider og arbejder«. Man maa haabe, at Sillonisterne nu vil vise, at de virkelig er tro Katholikker, saaledes som de altid har paastaet om sig selv, ved at lægge sig Pavens faderlige Formaninger paa Hjerte og rette sig efter dem. Deres Leder, *Marc Sangnier*, har allerede erklæret, at han fuldstændig bøjer sig for den kirkelige Øvrighed og trækker sig tilbage fra sin Stilling som Redaktør af *Le Sillon*.

Bønneforeningen

for

de nordiske Folkeslags Omvendelse.

(Danmark, Norge, Sverige.)

Forpligtelser.

Et Hil dig, Maria bedes daglig for at opnaa de nordiske Folkeslags Tilbagevenden til den katholske Tro.

Naadegaver.

Adskillige fuldkomne Aflad, som ogsaa kan tilvendes de lidende Sjæle i Skærsilden, og en fuldkommen Aflad i Dødens Stund.

Vilkaar.

Man maa lade sit Navn indskrive i Bønneforbundets Protokol. Den, som vil være Medlem, indsender sit fulde Navn og Adresse, tydeligt skreven, enten til Abbeden for Klosteret St. Maurice, Clervaux, Luxemburg, eller til Assumptionssøstrenes Priorinde, Amalievej 16, København, V.

Brevkasse.

Den ærede Redaktion bedes velvilligst om muligt besvare nedenstaaende Spørgsmaal i »Nordisk Ugeblad for kath. Kristne«.

1) Kan et Ægteskab mellem en katholsk Dame og en protestantisk Herre anses for heldigt, naar sidstnævnte er *ivrig* Modstander af Katholicismen?

2) Med hvilken Ret kræver den katholske Kirke i det foreliggende Tilfælde, at Vielsen skal finde Sted i katholsk Kirke, og at eventuelle Børn skal opdrages i den katholske Lære, hvilket jo altid vil give Anledning til Utilfredshed og Uenighed indenfor Ægteskabet, naar Situationen er som ovennævnt?

3) Er det ikke *fornuftigt* at ophæve en Forlovelse af nævnte Art, selv om de bedste Betingelser for et godt Ægteskab iøvrigt er til Stede?

Abbonent af Bladet.

1) Et saadant Ægteskab maa anses for højst uheldigt.

2) Kirken kræver Vielse i en katholsk Kirke, bl. a. fordi den ikke kan tillade sine Børn saa direkte at deltage i et ikke-katholsk Samfunds hellige Handlinger. (Noget helt andet er som Gæst at være med ved et protestantisk Bryllup). At Kirken ikke kan tillade eventuelle Børns protestantiske Opdragelse synes at være lige saa klart eller endnu klarere — endog ud fra et rent naturligt Synspunkt. Er man overbevist om, at noget er sandt, har man paa ingen Maade Lov til at lære nogen det modsatte eller blot give sit Minde til, at nogen oplæres saaledes. Af den Grund kan ingen Katholik, for hvem Kirkens Tro er den urokkelige Sandhed, sige ja til, at hans Barn skal oplæres i det modsatte.

3) Det er absolut *fornuftigt* at hæve en saadan Forlovelse, hvis det da ikke er — ens strenge Pligt. *Red.*

Kirkelig Kalender.

11. Septbr.	17. Søndag efter Pintse. Marias Fødsel. (I de stille Messer: Oktav af Værneenglenes Fest.)	18. Septbr.	18. Søndag efter Pintse. Marias syv Smerter.
12. —	Mandag. Marias Navnefest.	19. —	Mandag. Januarius og Fæller, Martyrer.
13. —	Tirsdag. Oktavdag.	20. —	Tirsdag. Eustachius og Fæller, Martyrer. (Vigilie).
14. —	Onsdag. Korsets Ophøjelse.	21. —	Onsdag.*) Matthæus, Apostel og Evangelist.
15. —	Torsdag. Oktav af Marias Fødsel.	22. —	Torsdag. Thomas af Villanova, Biskop og Bekender
16. —	Fredag. Cornelius og Cyprian, Martyrer.	23. —	Fredag.*) Linus, Pave og Martyr.
17. —	Lørdag. Frants af Assisis Saarmærker.	24. —	Lørdag.*) Maria, de fangnes Befrielse.

*) Tamperfastedag.

Assumptionskapellet,

Amalievej 14.

Kapellet er daglig aabent fra Kl. 6 om Morgenen til Kl. 5 $\frac{1}{2}$ om Eftermiddagen.

Hver dage Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$ om Morgenen og sakramental Velsignelse Kl. 5 om Eftermiddagen. Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen fra Messen til Velsignelsen.

Søn- og Festdage Messe Kl. 8 med *fransk* Prædiken. (Den h. Kommunion uddeles ogsaa Kl. 7 $\frac{1}{3}$). Sakramental Velsignelse Kl. 5 om Eftermiddagen.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion *Søndag d. 11. Septbr.* (Marias Fødsel) i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mødet *Torsdag d. 15.* bortfalder paa Grund af Ynglinge-Kongregationens aandelige Øvelser.

St. Franciskus III Orden har Møde *Fredag den 16de Septbr.* Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. Generalabsolution.

Friluftsmøde.

Ungdomsværnet indbyder de unge med deres Forældre eller Værger samt **alle Venner af Ungdomssagen** til et Møde i Dyrehaven **Søndag den 18de September Kl. 3.** Mødet afholdes ogsaa denne Gang under **Vor Frues Bøg** tæt ved Posemandens Hus (Røde Port ved Ermelunden). Pastor *Günther* vil tale. Efter Mødet selskabeligt Samvær som sidst.

I Tilfælde af ugunstigt Vejr afholdes Mødet, om muligt, i Restaurationen paa Fortunen.

Redaktionens Adresse

er

fra den 14de Septbr. af:

Viggo Roth's Vej 14, Charlottenlund.

Telefon Hørlup 657 y.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 38.

Søndag den 18. September.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Maria Stuart. — Jakob Balmes — Et September-Møde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Italien. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

45.

Tamperdagene.

Tamperdagenes Navn stammer fra Ordet Qvatember, d. e. *quatuor tempora*, fire Tider. De har i forskellige Sprog forskellige Navne og Betegnelser; i Sverrig kalder man dem for fyra fastetider, i flere slaviske Sprog betegnes de som de »tørre Dage«; i Tyskland fører de ogsaa Navnet »Viel-sesfaste« o. s. v. —

Med Hensyn til Tamperdagene maa man sige det samme som om mange andre fromme Skikke i Kirken, at de er bygget op paa den gamle Pagts Ceremonier. Hos Profeten Zacharias (8,19) siger Herren: »Fasten i den fjerde Maaned og Fasten i den femte Maaned og Fasten i den syvende Maaned og Fasten i den tiende skal blive Judas Hus til Fryd og Glæde og til gode Højtider.« — Hele Aaret tilhører Herren og skal være indviet til hans Ære — det er den første Betydning, som skal søges i Tamperdagene. I hvert Kvartal skal vi tænke paa at yde Herren

en Fyldest for vore Fejl og Synder ved at faste, ved at takke ham for de modtagne Velgerninger. Hvert Kvartal i Aaret skal paany indvies til Herrens Tjeneste, hver Gang skal vi nedkalde Guds Velsignelse over Jordens Frugter, derfor blev denne Uge netop valgt i Begyndelsen af de fire Aarstider, paa Grænsen mellem de enkelte Aarstider. — En anden Betydning af Tamperdagene er, at hele den kristne Menighed fire Gange om Aaret skulde nedkalde Guds Velsignelse over dem, som vil træde ind i Præstestanden. Siden Pave Gelasius har henlagt Ordinationerne til de fire Tamperuger, fik disse Uger mere og mere den Betydning ved Faste og Bøn at minde os om Christi Ord: »Høsten er vel stor, men Arbejderne er faa; beder derfor Høstens Herre, at han sender Arbejder til sin Høst.« At værdige, fromme, nidkære Præster, Hyrder efter Jesu Christi Eksempel og Hjerte, er den største Støtte for Christi Kirke og Christi Hjord her paa Jorden, det er klart for enhver. Derfor holder Kirken netop disse Uger hellige ved Faste og Bøn, fordi man i dem plejede at meddele Ordinationens h. Sakramente. Derfor finder man endnu den Dag i Dag i mange Egne den ældgamle Skik paa Tamperdagene at forrette offentlige Bønner i Kirken for at opnaa, at »Herren maatte sende værdige Tjenere til sin Høst«. Desværre findes der i vor katholske Bønnebog ingen hertil svarende Bønner, som dog vilde have en saare dyb og vigtig Betydning.

Naar man nu spørger om Tamperdagens Oprindelse, saa ved man, at Pave Leo den Store ganske tydelig taler om dem, han siger endogsaa, at selve Apostlene efter Christi Anvisning havde anordnet dem. — Allerede paa Leo d. Stores Tid var Tamperdagens Overholdelse i Rom ikke blot en from Skik, men endogsaa en Pligt. Fra Rom blev denne Faste udbredt i hele Occidenten, den blev indført i England af St. Augustin, den h. Gregors Discipel, i Tyskland af St. Bonifacius. —

Gid Tamperugens store Betydning mere og mere maatte erkendes og skattes af Kirkens Børn, for at der ogsaa kunde komme mere Velsignelse over den enkelte og hele Kirken, især over Præstestanden. —

J. Resch.

Maria Stuart.

En historisk Skildring

af Niels Hansen.

(Sluttet).

I Begyndelsen af Juni lagde Bothwell og Maria sig ind i en stærk Fæstning nær Edinburgh, og der belejrede og indesluttede Oprørerne dem. En Nat flygtede Bothwell og den næste Nat Dronningen, klædt i Mandsdragt, og nu fik ogsaa de samlet en Hær, som midt i Juni stod beredt til Slag lige overfor Oprørernes. Men da Maria ikke kunde taale den Tanke, at hendes Undersaatter skulde udgyde hinandens Blod for hendes Skyld, overgav hun sig, stolende paa Herrernes Ædelmodighed, i den oprørske Hærs Hænder paa det Vilkaar, at Bothwell fik Lov til uskadt at forlade Landet, hvad han ogsaa gjorde, efter at han og Maria havde taget en kærlig Afsked med hinanden.

Maria blev dog ikke behandlet, som hun havde ventet og fortjent. Hun blev afsat fra Regeringen og indespærret i Lochleven Slot, hvorpaa hendes etaarige Søn Jacob blev valgt til Konge og hendes ofte omtalte Halvbroder Moray til Regent under dennes Mindreaarighed. Hvor interessant det end kunde være at dvæle ved dette Afsnits romantiske Begivenheder, maa vi dog lade alt, hvad der da skete, ligge og nøjes med at minde om, hvad der er almindelig kendt, at hun i Foraaret 1568 havde Held til at undkomme i en Baad (Slottet laa paa en Ø i en Sø), hvorpaa hun atter fik samlet en Hær; dog denne blev slaæet, og Maria flygtede, ikke til Frankrig, som hendes Raadgivere indstændig opfordrede hende til, men til England, hvor hun ankom 16. Maj 1568, og hvor hun kom til at tilbringe omtrent 19 tunge Fangenskabsaar.

I England blev Maria modtaget med al mulig Ærbødighed og Respekt. Nordenglands højeste Adel indfandt sig til hendes Opvartning, Elisabeth skrev til hende og lovede hende Hjælp og sendte to Herrer til hende som sine Repræsentanter. Ogsaa med sine egne Undersaatter kunde Maria omgaas ganske frit, men hjælpe hende vilde Elisabeth ikke, før hun havde rensat sig for de mod hende rettede An-

klager. Som Følge af Overvejelser i Elisabeths Statsraad besluttede man, at inden der blev foretaget noget for at hjælpe Maria, skulde hendes Sag nærmere undersøges i England, hun maatte ikke have Lov til at rejse til Frankrig, og for ikke at være sit Land for nær skulde hun bringes til et Slot længere inde i England, hvilket ogsaa skete *Juli 1568*, og fra da af *var Maria Stuart faktisk en Fange i England*.

Retsforhandlingerne mellem Maria og hendes oprørske Undersaatte, ledede af Moray, førtes først i York, men forlagdes snart til Elisabeths umiddelbare Nærhed, til Westminster. Her blev alle de gamle Anklager mod Maria gentaget og de berygtede Casettebreve fremlagt og kopieret. Kopierne har man endnu, men Originalerne er forlængst forsvundet. Maria bad Gang efter Gang om at maatte se de Skriftstykker, man forelagde imod hende, men denne rimelige Bøn opfyldte man aldrig, en af de Omstændigheder, der vistnok mest taler mod Brevenes Ægthed. Da man heller ikke vilde tillade, at Maria mødte personlig og svarede sine Anklagere, trak Marias befuldmægtigede sig ved Slutningen af Aaret tilbage fra Konferencen, og denne var derved opløst. Elisabeth stillede sig nu fuldstændig paa Morays Side og søgte paa alle mulige Maader at bevæge Maria til at frasige sig sin Trone. Dog stod Maria fast, hun mente, at hvis hun gav efter, vilde alle forstaa det, som om hun bekendte sig skyldig i de afskyelige Forbrydelser (ogsaa at have forsøgt at dræbe sin Søn), man havde sigtet hende for, og hun erklærede skriftlig d. 9. Januar 1569, at hun intet oftere vilde høre om at frasige sig sin Trone, sit sidste Ord i dette Liv vilde hun tale som Dronning af Skotland. Dagen efter udstedte Elisabeth den mærkværdige Erklæring, at hverken havde Maria fremført noget, der kunde krænke Moray og hans Tilhængere, eller disse fremført noget, der kunde bibringe Elisabeth en daarlige Mening om sin gode Søster. Og derefter gav hun Moray Lov til at vende tilbage til Skotland og føre Regeringen i den lille Jakobs Navn, hvilket vil sige, at Elisabeth besad Indflydelsen i Skotland og den frygtede franske Paavirkning var udelukket, medens Maria — blev i England og førtes

til et endnu sikrere Fængsel, til Tutbury, hvor hun ankom i Februar Maaned 1569.

Nu mente Elisabeth, at hun kunde faa Eneraadigheden i Skotland, da hun i Maria havde et Middel til stadig at true Moray med. Dog kom der yderligere Forviklinger til, som hun ikke havde taget med i Beregning, og som voldte hende Besvær nok. Der samlede sig nemlig atter et Parti om Marias Navn i Skotland, hvortil endog nogle af hendes gamle Fjender sluttede sig; Harmen over den uretfærdige Behandling, der blev Skotlands retmæssige Dronning til Del, havde vendt deres Hjerter. Ogsaa Stemningen blandt Englands Adel var bleven gunstigere mod Maria, flere af Landets fornemste Mænd havde netop gennem Processen lært Maria bedre at kende. Fire af de fornemste Hertuger og Jarler henvendte sig derfor gennem Marias befuldmægtigede til denne og tilbød at genindsætte hende i Skotland og erkende hendes Arveret til England, hvis hun vilde slutte begge Lande fast sammen, anerkende den reformerte Kirke i Skotland, tilgive Oprørerne og gifte sig med Hertugen af Norfolk, som selv Protestant tilhørte en af Landets mægtigste katholske Familier. Maria gik ind paa alt, skønt, som hun selv sagde, »hendes sørgelige Erfaringer havde faaet hende til at give den ugifte Stand Fortrinet«; men hun føjede udtrykkelig til, at »paa Elisabeths Indvilligelse maatte hun være sikker«. Dog, ingen turde sætte Elisabeth ind i denne Plan. Maria meddelte sine Venner i Skotland, at hun havde gaaet ind paa den nye Plan, og udstedte Maj 1569 den Erklæring, at de største lærde og gejstlige i forskellige Lande havde *forsikret hende om, at Bothwells Skilsmisse havde været ganske ulovlig, og at hendes Ægteskab med ham derfor havde været ugyldigt fra første Stund af*. For at hindre disse, for Morays Ærgerrigheder saa skadelige Planer meddelte denne Elisabeth, hvad der var i Gære, hun lod i sin Forbitrelse Norfolk arrestere, men atter, da man ikke kunde anklage ham for bestemt Højforræderi, sætte i Frihed.

I Skotland rasede svære Kampe mellem Marias og Morays Tilhængere, og under disse blev Moray dræbt 1570 af en Adelsmand, hvem han personligt havde forurettet. Det var for Elisabeths Planer et haardt Slag, og John Knox holdt

en rørende Tale over Moray. Da Hertugen af Norfolk var kommen i Frihed, indlod han sig atter i Planer om at befri Maria, i hvilke en Italiener *Ridolfi* spillede en stor Rolle. Ved denne havde man ogsaa søgt Bistand hos udenlandske Magter, og nu kunde Hertugen af Norfolk fældes; Parlamentet krævede hans Død, og Elisabeth underskrev efter megen Nølen Dødsdommen over den ædle Mand. Aaret efter udryddedes Marias sidste Tilhængere i Skotland efter et heltmodigt Forsvar af Edinburgh Slot, og Marias Parti i Skotland var fra 1573 forsvundet. Til Straf for sin Optræden fik Maria sit Hofhold indskrænket fra godt 30 Personer til under Halvdelen.

Nu følger der for Maria, fra 1573 til 1584, 11 ret rolige, men ogsaa ret ensformige Aar. At Tiden ofte er faldet Maria lang, forstaar man, men hun forstod dog at benytte den godt. Hun broderede, samlede Malerier og Bøger, deltog i Udflugter og Jagtture, naar hun fik Lov dertil, men var stedse bevogtet af Soldater. I 15 Aar var Lord Talbot, Jarl af Shrewsbury, hendes Vogter, en barsk og streng, men hæderlig Mand, med hvem Maria i Aarens Løb kom til at staa paa en meget venlig Fod, ja hun stod endog Fadder til et af hans Børn. Vel havde han faaet Ordre til at indskrænke Marias Tjenerskab til 10 Personer, men han saa gennem Fingre med dette strenge Bud, og i Aaret 1586 f. Eks. var hun omgivet af 40 Personer. Shrewsbury selv indfandt sig aldrig hos hende uden at lade sig anmelde, han blev ført ind af en Ceremonimester og talte staaende med hende, med blottet Hovede. Maria bad flere Gange forgæves om en katholsk Præst, men fik nej; dog endelig lykkedes det hende at faa en saadan indsmuglet, som hun havde hos sig i flere Aar. Marias Helbred led en Del under Fangenskabet, særlig var hun plaget af Gigt, hvorfor hun flere Aar igennem foretog længere Baderejser, undertiden nogle Maaneder, undertiden kun faa Uger. Men Marias Karakter udviklede sig herligt i Fangenskabet; hun, som først tænkte paa Befrielse og Hævn, lærte mere og mere at tage sin tunge Skæbne som en Guds Tilskikkelse, sendte endogsaa Elisabeth Smaagaver og bad ydmygt om bedre Behandling, hvad hun somme Tider ogsaa fik, men aldrig gav hun Afkald paa sine egne eller sin Søns Rettig-

heder. Og kunde hun gøre noget for andre, var ingen mere villig dertil end hun; ydede nogen hende nogen Tjeneste, var hun ikke tilfreds, hvis hun ikke kunde gengælde den mangefold. En Glæde havde hun i Fangenskabstiden, en Erklæring, som Bothwell udstedte fra Malmø Slot, hvor han laa dødssyg, i hvilken han højtidelig udtalte, at Maria ikke havde haft nogen Lod eller Andel i sin Mands Død. Ogsaa den 10-aarige Jakob fik denne Erklæring at læse, og han glædede sig over at høre sin bagvaskede Moder saaledes omtalt.

Vi maa haste hen over de mange og lange Aar. 1585 foregik der for Maria en højst uvelkommen Forandring, idet Shrewsbury blev fritaget for sit Fangevogterhverv, hvilket blev overgivet til Sir Paulet, som af Hjertet hadede »alle Katholikker og Afgudstjenere«. Ikke længe efter begynder den saakaldte Babington-Sammensværgelse, der skulde blive Marias Ødelæggelse. Heller ikke paa den kan vi gaa nærmere ind, kun maa det nævnes, at Babington var en ung Adelsmand, som sammen med andre unge Mennesker fattede den Plan at befri Maria og dræbe Elisabeth. Han skrev til Maria, og hun svarede ham, og det Brev blev det egentlig skæbnesvangre for Maria; thi deri billiger hun Elisabeths Mord, hvis det ikke er forfalsket eller interpoleret, hvad alt tyder paa. 20. September 1586 blev Babington henrettet, og den følgende Maaned kom Undersøgelseskommissionen til Slottet Fotheringay, hvor Maria den Gang blev holdt fangen. Efter gentagne Forhandlinger med Maria blev Herrerne, nogle og tredive i Tallet, kaldt tilbage til Westminster, hvor de i Slutningen af Oktober, trods den øjensynligste Mangel paa Beviser, dømte Maria skyldig i Mordanslag mod Elisabeth. Parlamentets tvende Huse sendte Adresser til Elisabeth med Bøn om, at hun maatte sørge for sin personlige Sikkerhed og rydde den farlige og forbryderiske, af Papismen besmittede Kvinde af Vejen, som kun tænkte paa at fordærve det sande Evangelium; naar hun var halshugget, kunde hun ikke mere gøre nogen Skade,*) saaledes endte de kønne Adresser. Elisabeth var i stor Tvivl, om hvad

*) Underlig Skæbnens Ironi! Just som halshugget har hun gjort Elisabeths Navn og Ære den største Skade.

hun skulde gøre, stedse blev hun bestormet om at rydde Maria af Vejen, men hun døjede længe med at fatte den afgørende Beslutning. Dog synes det ikke saa meget at have været Frygten for at begaa slig blodig Daad, thi Elisabeth var hærdet overfor Dødsdomme og Skafotter, som snarere Frygten for det Ansvar, hun paatog sig overfor baade England og det hele Europa. Endog, da hun endelig 1. Februar 1587 havde undertegnet Dødsdommen, beklagede hun sig over, at hun havde »slige unyttige Tjenere, der ikke kunde befri hende for saadan Byrde og finde et Middel til at forkorte Skottedronningens Liv«, men Paulet svarede (dog ikke til Elisabeth), »at det smertede ham at have oplevet den Dag, hvor hans Dronning anbefalede ham en Daad, som Gud og Loven forbyder«. Den 7. Februar 1587 blev Dødsdommen hende forkyndt, og allerede følgende Dag skulde den fuldbyrdes. Hun modtog Budskabet med stor Ro og Værdighed og bad om, at man vilde sende hende en katholsk Præst, en nøjsom Bøn, som man med uforstaaelig Grusomhed nægtede hende at faa opfyldt, skønt Præsten opholdt sig paa samme Slot, hvor hun var og Dagen efter skulde dø. Hun opsatte saa sit Testamente og fordelte de Penge og Kostbarheder, hvorover hun kunde raade, blandt sine tro Tjenere og tilbragte Natten paa sin Seng, fuldt paaklædt og i Bøn. Kl. 6 rejste hun sig, kaldte sine Folk sammen, kyssede Kvinderne og lod Mændene kysse sin Haand. Derpaa nød hun, betjent af sig selv, det allerhelligste Sakramente, som man havde bragt hende. Dog selv i hendes sidste Stund søgte man at paanøde hende en anglikansk Prælat, hvilket hun bestemt afslog, idet hun atter hævdede at ville dø i den katholske Tro, og saaledes gjorde hendes Fjender hende end mere beundringsværdig i alle Katholikkernes Øjne. Hendes trofaste Tjener og Ven, Sir Andrew Melville, som græd bitterligt, da han mødte hende paa hendes Vej til Skafottet, fik den trøstefulde Henvendelse: »Græd ikke, gode Melville, du har større Grund til at glæde dig. Du skal i Dag se Maria Stuart befriet for alle hendes Sorger og den Ende paa alle hendes Lidelser, som hun længe har ventet. Dem, som har tørstet efter mit Blod, som en Hjort tørster efter Vandbækkene, tilgive Gud!«

Idet hun kyssede Korset, sagde hun: »Som dine Arme var udspændt paa Korset, Herre, udræk dem nu saaledes barmhjertig mod mig, modtag mig i Naade og tilgiv mig mine Synder;« derpaa tog hun ved sine Pigers Hjælp sin Kjole af, knælede ned, og hendes sidste Ord, man hørte hende hviske i Stilheden, var: *In manus tuas, Domine, commendo . . .* *) da faldt Huggene, men først det tredje skilte Hovedet fra Kroppen. Næsten alle tilstedeværende græd, og mange undrede sig over at se »Afgudsdyrkeren« dø saaledes. — — —

Ja, hermed er Maria Stuarts jordiske Løbebane til Ende. Den var som faas dramatisk og tragisk. Meget i hendes Historie er endnu uopklaret og vanskeligt at fælde en afgørende Dom over, men eet kan alle være enige om: hun døde som en Martyr for sin Tro og sine Pligter saa skøn en Død, som enhver Kristen maatte ønske sig!

Jakob Balmes.

1810—1910.

Det var for omtrent fem og halvfjerdsindstyve Aar siden. De spanske Cortez var forsamlede ligesom nu til Dags. Kirkens Forhold til Staten var sat under Debat ligesom i Aar 1910. Den første Minister var en af Kirkens bitreste Fjender ligesom nu; og Parlamentet genlød af Revolutionens Raab — man længtes efter »Præsternes Rigdomme«. Da fremtraadte en Dag de moderates Fører, Martinez de la Rosa, i Cortez med et lille Skrift: »Sociale, politiske og økonomiske Bemærkninger om Præstestandens Godser.« Martinez læste og læste Side efter Side af den vidunderlige Bog, og hele den høje Forsamling sad tavs og stille, fuldstændig betaget af denne Veltalenheds Skønhed, slaaet af disse Tankers Vælde. Resultatet blev, at Forfølgelsens Storm stilnede af, at Spanien blev bevaret for

*) I dine Hænder, Herre, befaler jeg. . . .

den franske Revolutions »Velsignelser«, ja, at hele Regerings-systemet lidt efter lidt vendte tilbage til sunde, konservative Grundsætninger.

Forfatteren af denne mærkelige Bog var en ung spansk Præst fra Vich, en lille Landsby ved Pyrenæernes Fod.

Jakob Balmes blev født 1810 og viste snart sin glimrende Begavelse. Da han som Dreng havde læst Don Quijotes Eventyr, kunde han bagefter i en Fart opramse de enkelte Kapitlers Overskrifter. »Jakob,« sagde dengang en af hans Venner, »du er enten en Heksemester, eller Gud har skabt dig til et Verdensunder!« Balmes blev et af Verdens største Genier. Teologi, Filosofi, Statsvidenskab, Historie, Matematik, Kunst — han raadede over dem alle. Hans betydeligste Værk er: »Protestantismen sammenlignet med Catholicismen, med Hensyn til deres Forhold til den europæiske Civilisation.« Desuden skrev han en Fundamentalfilosofi og de berømte »Breve til en Tvivler«.

Sjældnen vil man finde en Forfatter, der i den Grad taler til alt i os som Balmes. Han er en Filosof, som ikke blot har et Hoved, men fremfor alt et Hjerte. Vel sporer man i hans Skrifter Fornuftens faste Greb, men endnu mere Følelsens vældige Strøm. Balmes var hele sit Liv igennem en ydmyg, jævn Præst; til Tider blev han vel nødt til at færdes i Hovedstaden, men gennemgaaende opholdt han sig i smaa Provinsbyer. Han holdt af Stilhed, Ensomhed og Inderlighed, læste meget, men tænkte endnu mere. Bøger havde han aldrig mange af, men Kristi Efterfølgelse, de hellige Skrifter og Korsel, dem gav han aldrig slip paa.

Disse Bøger var hans eneste Trøst, da han under Barcelonas Belejring ensom arbejdede paa sin Livsfilosofi. Det hændte da en Dag, at en Bombe slog ned igennem Taget lige ind i hans Arbejdsstue. Men det kunde ikke forstyrre ham, der som en anden Archimedes havde fordybet sig i sine Problemer. I hele Timer var han helt hensunken i Tanker, især naar Aftenen begyndte at skimre, mellem Lys og Mørke.

Mellem Lys og Mørke. . . .

Ingen havde mere Øje for det gaadefulde i Livet end han, men ingen saa ogsaa med større Haab til de Stjerner

som en god Gud har tændt i vor Gransknings Nat. Han hører til de Filosofer, som blev ved at være Mennesker, som omsatte Videnskabens og Troens Tanker i Livsværdier. Derfor taler hans Skrifter som en god Ven til os, trøster os, løfter os, beriger os. Lad mig anføre nogle dybe og skønne Ord, som han har skrevet om Klosterlivet; de passer nemlig ikke blot for Munkelivet, men til en vis Grad for alle Kristne: »Netop det, som ved første Øjekast synes at frastøde os mest, netop denne over Klosterlivets Ensomhed svævende Skygge af Sorg henrykker og fængsler os frem for alt. Klosterlivet er ensomt og sørgmodigt; derfor er det skønt; denne Skønhed er desuden ophøjet og denne Ophøjethed særdeles egnet til at ryste vort inderste Hjerter og at indprente i det et uudsletteligt Indtryk. Sandelig, vor Sjæl bærer Præget af en landsforvist, den bliver kun tiltrukket af Genstande, som stemmer til Sørgmodighed. . . . Vil Skønheden udfolde sin fortryllende Kraft, saa maa der skinne en Taare i dens Øje, dens Pande maa være omslørt af Vemod, dens Kinder maa blegne under en smertelig Erindring. Skal en Ridders Eventyr vække livlig Deltagelse, maa Ulykken have været hans Fælle, Sukket hans Trøst og Utaknemmelighed hans Løn. Skal et storladent Natursyn eller et Maleri mere end i Forbigaaende fængsle vor Opmærksomhed, skal det overvælde os, maa der dukke op i vor Sjæl Tanken om Menneskets Forgængelighed, et mørkt Billede af Døden; der maa vaagne i vort Hjerter en Følelse af blidt Vemod; vi maa se den lyserøde Aften, i hvilken et Mindesmærkes Ruiner hensmuldrer, det ensomme Kors, som betegner de afdødes Boliger, og de mosgroede Stene, som fortæller os om en stor og berømt Konge, der færdedes nogle Øjeblikke paa Jorden og saa forsvandt.« »Glæden kan ikke tilfredsstille os, ikke udfylde vort Hjerter; den beruser os for nogle Øjeblikke; men sin Lykke finder Mennesket aldrig i verslig Lyst; thi denne er idel Forfængelighed; den kan ikke glæde en Pilegrim, der fjernt fra sit Hjem vandrer med Besvær gennem Taarernes Dal. . . . Det er ogsaa Grunden, hvorfor der undgaas Glæde, ja endog det sagtteste Smil, naar det gælder om at vække dybe Indtryk i Sjælen, medens man gerne tillader Taarer og Vemod.

Endnu altid bøjede Veltalenhed, Poesi, Billedhuggerkunst, Maleri, Musik sig under Vemodets dybe Lov, og sandelig, den Mand havde en stor Aand og et ædelt Sind, som sagde: »Sjælen er kristelig af Naturen!« . . . . Paa denne store, hellige, dybe Sørgmodighed grunder de kristelige Ordenssamfund sig.« — —

»Min Søn, Verden vil tale meget om dig.« Det var de sidste Ord, som Balmes' Moder rettede til sit Barn. Disse Ord gik i Opfyldelse. I Frankrig nævnte man nu sammen med Chateaubriand, Bonald, de Maistre o. s. v. Mgr. Brunelli, Pavens Nuntius i Madrid, kaldte ham »vor Tids Kirkefader«. Og i vore Dage forbereder Spaniens Katholikker en storslaaet Mindefest til Ære for deres berømte Søn, til Genopvækkelse af hans Aand.

Men det er ikke blot hans Fædreland, han tilhører; han har Betydning for hele den katholske Verden. Balmes er et glimrende Eksempel paa, at Tro og Videnskab hører sammen, staar i Harmoni med hinanden og støtter hinanden.

»Langt fra at mine Studier berøvede mig min Barndoms Tro, blev jeg tværtimod ved disse mere og mere klar over dens Nødvendighed. . . Jeg bevarede derfor den katholske Tro i min Sjæls Dybde som en Skat af en uendelig Værdi . . . og naar Tvivlen igen vilde lægge Beslag paa min Aand, saa kastede jeg mit Øje paa min Tro, og den blotte Erindring om den var tilstrækkelig til at styrke mig og give mig Mod. . .«

Der kom engang en Journalist til ham, som antydede, at Balmes, den geniale Filosof, nok vilde følge en dengang frafalden Præsts Eksempel. Da svarede den fromme, lærde Mand: »Jeg haaber, at Gud, i Stedet for at lade mig falde i en saadan Ulykke, hellere vil sende mig en tidlig Død.« — Saa højt satte Balmes sin Tro.

Fr. Muckermann. S. J.

Et September-Møde.

Vist er September dejlig — September er vor allerkønneste Maaned, ja, hvis Vejret er godt naturligvis; saa er Himlen saa høj og saa klar, og Solen skinner med større Glans end hele det øvrige Aar. Det glitrer i Træer og Buske, Lyset spiller i Draaber og dugvaade Spindelvæv, som hænger allevegne. I Haver bugner en Farvepragt, Sommeren ikke har kendt, Georginer og Asters, blaa, hvide røde og gule, Træerne skammer sig over deres slidte, graagrønne Hverdagskjoler og pynter sig efter Aartidens Modifarver. — — Det er Naturens sidste Sang og maaske derfor netop saa højroset, den varer altfor kort, om føje Tid fejler Stormen Bladene ned, og Maaneder igennem er Vejret saa ondt, at ingen tænker paa at gaa ud i Naturen, ikke før den hvide Snedragt dækker de nøgne Skove; men saa er det nok for fodkoldt til Friluftsmøder.

Nu er det yderste Frist for et sidste Møde for i Aar. Vi skal da have en ordentlig Afslutning paa vore Friluftsmøder. Vi har holdt et Foraarsmøde og et Sommermøde, alle gode Gange er allermindst tre, vi maa og skal have et rigtig vellykket Efteraarsmøde. Det var en god Begyndelse i Maj, men bedre blev det i Juli, der var mange flere med, og Stemningen var udmærket; Johannes Jørgensens fortræffelige Tale blev paahørt med stor Interesse. Maden smagte godt i det grønne. De unges Sang lød kønt, og Legen var kommen i Gang og havde holdt længe ved, hvis ikke Regnen var bleven for stærk og havde jaget selv de mest uforknytte hjem.

Bliver Vejret lige saa godt denne som sidste Søndag, saa bliver det dejligt at faa Skoven sagt Farvel for i Aar og tage Minder med om en dejlig Septemberdag hjem med som en Ramme om gode Ord og vægtige Tanker at læse paa, naar Dagene er korte, og naar »Regnen slaar paa vor Rude«.

Sidste Gang var der blevet lyst efter de unge Piger, det var en Fornøjelse at se, hvor mange der kom, og hvor glade de var; nu har de fundet Vej til Vor Frues Bøg, de

svigter ikke mere, naar der kaldes til Stevne, og man behøver ikke at sende Bud efter dem. Denne Gang skulde der navnlig blive Tilvækst af de alleryngste, af det sidste Aars Konfirmander; det var nok navnlig de mandlige, det skortede paa sidst, og dem skorter det nok paa baade her og der. Nu maa Mødernes trofaste Venner blandt de lidt ældre tage Affære. Vær saa god at komme denne Gang med een under hver Arm i det allermindste. Selv om det blot er Udsigt til en Skovtur (og Nødde!), der lokker, saa er de hjertelig velkomne, *P. Günther* skal nok vide at holde dem fast, og Vejen kan saa udmærket gaa fra Friluftsmøde til Ungdomsforening og Kongregation.

Der er nok stadig Mennesker, »som stiller sig afventende« overfor Ungdomsværnet og dets Møder og Foredrag.

Tænk, om der ingen var, der »afventede«, men om alle tog fat, hver paa sin Boldgade, saa blev det til noget, det er da sikkert nok; hvert Led i Ungdomsværnets Bestræbelser blev et Skridt fremad. Det kan nok have sin Rigtighed, at den eller den ikke trænger til Værnet for sin egen Person, hvad enten det nu skyldes en modnere Alder eller blomstrende Dyd — skønt man kan nu ikke let faa for meget af det gode — saa skylder man dog de mange, der har god Brug for Værnets Møder, at komme, man maa virke ved sit Eksempel; kan man forlange, at andre skal gaa til Friluftsmøde, naar man selv bliver hjemme? Se, det er en Vise, som er sunget før, men den stemmes der i med, til alle synger med.

Pastor *Günther* bød os velkommen ved det første Friluftsmøde, nu vil han slutte af med en større Tale; han skal faa at se, Interessen for Møderne er tagen til, mens han var paa Rejse. Fra en usikker Begyndelse er Friluftmøderne bleven »et sikkert Foretagende«. »Farvel og Tak for i Aar« vil følges af et tillidsfuldt: »Og paa Gensyn til næste Aar!«

M. B.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Som meddelt i forrige Nummer vil der til Fortsættelseskursuset blive knyttet en Korskole, hvis Hovedformaal er ved grundig Vejledning at uddanne dygtige Sangere — særlig med Henblik paa vore Kirkekor, og dette Led af Undervisningen er derfor nærmest beregnet paa den katholske Ungdom. Hermed være dog ikke sagt, at Undervisningen udelukkende vil omfatte Kirkesang. Tværtimod vil der ogsaa blive god Lejlighed til at forøge det private Repertoire, baade i gemytlig og alvorlig Retning, men, som sagt, Hovedformaalet er Kirkesang. At dette Formaal er saare praktisk og værd at arbejde hen imod, er der jo ingen Tvivl om; thi virkelig uddannede Korsangere faar vi ikke let for mange af; de er altid velsete. Hvor ofte hænder det imidlertid ikke, at de unge beredvilligt melder sig til de forskellige Kor med en god Stemme og den bedste Hensigt; men da de mange Gange mangler Forkundskaber og den rette Forstaaelse, føler de sig usikre og trækker sig lidt efter lidt tilbage. — For at raade Bod herpaa vil Undervisningen blive saa grundig som mulig. Der vil, blive begyndt med Begyndelsen og gjort alt for at vinde de unges Sans og Interesse for virkelig god Sang. Denne Undervisning finder Sted Bredgade 67² o. G. Torsdag Aften fra 8—9 for unge Piger og fra 9—10 for unge Mænd. De øvrige Undervisningstimer derimod finder Sted Bredgade 69¹ o. G. (ikke som i sidste Nummer stod opgivet 67). Ogsaa Menighedskontoret er, som bekendt, Nr. 69.

Italien. Der har ikke længe været afholdt saa storlaaede kirkelige Festligheder som i Milano i disse Uger i Anledning af den h. Carl Borromeo's Helgenkroning. Den helliges Legeme blev baaret omkring Domkirken, i hvis Krypt det ellers hviler, og en glimrende Procession, hvori der deltog 6 Kardinaler og c. 50 Biskopper, fulgte efter den store Ærkebiskops Relikvier. Han hører i fuldeste Forstand til en af Kirkens bedste Reformatorer.

Nord-Amerika. De eukaristiske Kongresser synes for hvert Aar at blive mere og mere besøgte og vellykkede. Kongressen i London for to Aar siden var glimrende, men den blev dog overgaaet af den følgende Kongres i Fjor i Køl; men dette Aars Kongres i Montreal i Kanada, som lige i disse Dage har fundet Sted, er enestaaende blandt Kongresserne. Kanadas fransktalende Indbyggere har givet Deltagerne den kærligste Modtagelse — ganske i Overensstemmelse med den ægte katholske Aand, der raader iblandt dem. Man drager uvilkaarligt en Sammenligning mellem Franskmændene i Frankrig og Franskmændene i

Kanada; de sidste har i 150 Aar været under engelsk Herredømme, har derfor bevaret Troen; i deres gamle Fædreland har Magthaverne berøvet de fleste af deres Landsmænd den samme Tro.

Kirkelig Kalender.

18. Septbr.	18. Søndag efter Pintse. Marias syv Smerter.	25. Septbr.	19. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest.
19. —	Mandag. Januarius og Fæller, Martyrer.	26. —	Mandag. Oktavdag.
20. —	Tirsdag. Eustachius og Fæller, Martyrer. (Vigilie).	27. —	Tirsdag. Cosmas og Damian, Martyrer.
21. —	Onsdag*) Matthæus, Apostel og Evange- list.	28. —	Onsdag. Venceslaus, Martyr.
22. —	Torsdag. Thomas af Villanova, Biskop og Bekender	29. —	Torsdag. Ærkeeng- len Michael.
23. —	Fredag.*) Linus, Pave og Martyr.	30. —	Fredag. Hierony- mus, Kirkelærer.
24. —	Lørdag.*) Maria, de fangnes Befrielse.	1. Oktbr.	Lørdag. Oktavdag.

*) Tamperfastedag.

St. Ansgars Kirke.

Under den højtidelige Messe Kl. 8 paa Kirkevielsesfesten den 25de Septbr. udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Te Deum.

Friluftsmøde.

Ungdomsværnet indbyder de unge med deres Forældre eller Værger samt **alle Venner af Ungdomssagen** til et Møde i Dyrehaven **Søndag den 18de September Kl. 3** (altsaa i Dag). Mødet afholdes ogsaa denne Gang under **Vor Frues Bøg** tæt ved Posemandens Hus (Røde Port ved Ermelunden). Pastor *Günther* vil tale. Efter Mødet selskabeligt Samvær som sidst.

I Tilfælde af ugunstigt Vejr vil Mødet ikke kunne afholdes.

Ungdomsraadets Medlemmer bedes erindre Mødet d. 19. Sept., Kl. 7.

† At min kære Hustru og vor kære Moder **Maria Theresia Swoboda, f. Czermak**, d. 11. ds. er afgaaet ved en blid og salig Død, efter et kort Sygeleje, bekendtgøres herved af hendes dybtsørgende Mand og Sønner.

Johan Swoboda, Emailleur,
Jagtvej Nr. 5.

Vilhelm og Emil Swoboda.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Begravelsen finder Sted fra St. Ansgars Kirke til Assistent's Kirkegaard, Lørdagen d. 17. September Kl. 10.

Redaktionens ny Adresse findes paa første Side.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 39.

Søndag den 25. September.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Skitser udefra III. — P. Alexander Baumgartner S. J. — Efterretninger fra Ind- og Udland; København. Ordrup. Island. Nord-Amerika. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

46.

Det nye Jerusalem.

Den hellige Evangelist Johannes skildrer i sin hemmelige Aabenbaring et vidunderligt Syn, han havde, med de Ord: »Jeg saa den hellige Stad, det nye Jerusalem, stige ned fra Himmelen fra Gud, beredet som en Brud, der er smykket for sin Brudgom.« (Aab. 21.) Forklaringen paa dette Syn blev givet ham med de Ord: »Se, Guds Paulun blandt Menneskene; han skal bo iblandt dem, og de skulle være hans Folk, og Gud selv skal være med dem og være deres Gud.«

Dette Syn er mere end en overnaturlig Drøm eller et hemmelighedsfuldt Fantasibillede, og Ordene er mere end en smuk poetisk Lignelse. Synet og Ordene er blevet til Virkelighed i vore katholske Gudshuse. Selvfølgelig ikke i bogstavelig Forstand, som om Kirkerne var dalet ned fra Himlen; selve Bygningerne er jo Menneskeværk, opførte af Sten eller Træ. Men den overnaturlige Værdighed og Hellighed, de er forlenede med, er af himmelsk Oprindelse og har sit Udspring i Gud selv. Thi aldrig vilde Menneskehænder være i Stand til at berede den Allerhøjeste en Bolig, der, om den end var nok saa kostbar og pragtfuld, kunde svare til hans Guddomsvælde.

Derfor sagde Kong Salomon, da han havde bygget et

stort og overmaade kostbart Tempel og dette skulde tages i Brug: »Himlene og Himlenes Himle kunne ikke rumme dig, langt mindre dette Hus, som jeg har bygget.« Og Herren aabenbarede sig for Salomon om Natten og sagde til ham: »Jeg har udvalgt og helliget dette Hus, at mit Navn skal være der indtil evig Tid, og mine Øjne og mit Hjerte skulle være der alle Dage.«

Var dette allerede Tilfældet i den gamle Pagt, hvor meget mere maa dette saa ikke gælde om Jesu Kristi hellige Kirke, som det gamle Testamente dog kun var et svagt Forbillede paa? Nu har Guds Søn jo paataget sig Kød og har boet legemligt iblandt os; nu vil Gud ikke blive tilbedet blot et eller andet Sted paa Jorden, men overalt i Aand og Sandhed; nu skal der ikke mere i Templet i Jerusalem alene men paa alle Steder blive frembaaret et rent Madoffer, thi vor guddommelige Forløser vil fornye sit blodige Korsoffer i den h. Messe alle Dage indtil Verdens Ende. Vel kan vore Gudshuse i ydre Pragt og Kostbarhed end ikke tilnærmelsesvis maale sig med det salomoniske Tempel, men desto større er deres overnaturlige indre Værdighed. Thi enhver af vore katholske Kirker er i Sandhed Guds Paulun, hvor den Allerhøjeste har opslaaet sin Bolig for at bo iblandt sit Folk. Fra det Øjeblik af, da Jesus Kristus kommer til Stede under de sakramentale Skikkelser, og saa længe han forbliver nærværende paa vore Altre, siger han: »Jeg har udvalgt og helliget dette Sted, og mine Øjne og mit Hjerte skulle være der alle Dage. . . . Kommer derfor hid til mig alle, som er bekymrede og besværede, og jeg vil vederkvæge eder.«

Derfor staar vore katholske Gudshuse altid aabne — ikke blot om Vinteren som Varmestuer »for arbejdsøgende«, — ikke blot en enkelt Time om Dagen »for andagtssøgende«, men hele Dagen igennem, og derfor besøges de ogsaa saa gerne, selv af anderledestroende; thi disse har paa Fornemmelsen, at vore Kirker ikke bare er Høresale, men virkelige Bedehuse, hvor man føler sig opløftet, og hvor der er godt at være. Vi Katholikker kan saa udmærket godt forstaa, hvad det er, der drager det menneskelige Sind saa stærkt. Det er selve vor guddommelige Frelser i Alterets helligste Sakramente, fra hvem denne usynlige Kraft udgaar, der helbreder alle, trøster alle, skænker Fred til alle, som bar en god Vilje. En god Katholik vil da heller aldrig føle Kirkegangen som en Tvang, men som en Glæde. Hele Ugen igennem »higer hans Sjæl og vansmægter af Længsel efter Herrens Forgaard« (Ps. 83,2); og naar Søndagen nærmer sig, da jubler han og siger: »Jeg glæder mig over det, som er sagt til mig: Til Herrens Hus vil vi vandre.« (Ps. 12,11).

Christophorus.

Skitsen udefra.

III. Den hellige Birgittas Hus i Rom.

Paa Piazza Farnese i Rom, i Nærheden af Campo dei Fiori, ligger det Hus, som er opkaldt efter den hellige Birgitta og sikkert kendt af alle danske Katholikker, der besøger Rom.

Vel er dette Hus undergaaet mange Forandringer i de Aarhundreder, der er henrundet siden hendes Død i Aaret 1373, men det gemmer dog endnu bag sine Mure 3 Rum, som uimodsigeligt stammer fra hendes Tid. De efterfølgende Notiser om den hellige Birgitta og hendes Hus i Rom hidrører fra de nyeste, fuldt paalidelige Forskninger, hvis Resultater foreligger i et Skrift, udgivet i 1909 af Mgr. Villard, Apostolisk Protonotar.

I Aaret 1354 skænkede en romersk Enke, Francesca Papuzeri, sit Hus i Rom til den hellige Birgitta, men forbeholdt sig at blive boende i Huset, saa længe hun levede. Huset laa midt i en meget stor Have, men allerede 200 Aar senere var Haven udlagt og omdannet til en Plads, Piazza Farnese.

Den hellige Birgitta levede i 19 Aar i dette Hus, som hun bestemte til at være Gæstehjem for nordiske Pilegrimme, der kom til Rom for at besøge de hellige Steder der. Hun bestemte tillige, at Besiddelsen af Huset efter hendes Død skulde gaa over til Birgittiner-Ordenen, hvilket ogsaa skete; og Huset beholdt altid, under alle Omskiftelser, sit Navn: *Domus Brigittae* ∴ Birgittas Hus.

I Aaret 1392, 2 Aar efter Birgittas Kanonisation, lod Pave Bonifacius IX bygge en Kirke, som blev sammenbygget med Huset, i hvilket 3 Rum er forblevet uforandrede siden Helgenindens Død. I det ene af disse, som straks efter hendes Død blev omdannet til Kapel, nedskrev hun sine Aabenbaringer, og her viste Frelseren sig for hende. Ligeledes viste hans hellige Moder sig her for hende saa vel som den hellige Anna, den hellige Agnes, den hellige Klara, den hellige Franciskus af Assisi og andre Helgener. Endelig var det ogsaa her den hellige Birgitta døde — d. 23de Juli 1373. Man ser endnu i

dette Rum det Bord, ved hvilket hun nedskrev sine Aabenbaringer.

De andre to Rum tjente dels til fælles Spiseværelse for Birgitta og hendes Husfæller og dels til Opholdssted for hendes Datter Katarina, der levede i Rom hos sin Moder indtil dennes Død.

Ifølge *Bollandisterne*, *Wadding* og flere skulde den hellige Birgitta være død hos Klarisserne i Klosteret *S. Lorenzo in Panisperna*. Men Beviserne herfor er værdiløse i Sammenligning med Beviserne for, at hun er død i sit eget Hus. Den lærde Arkæolog, *P. Griser* af Jesu Selskab, har fundet 4 Indskrifter i den hellige Birgittas Kirke, af hvilke den første nu staar over Indgangen til Kirken, den anden og den tredie til højre og til venstre inde i Kirken, og den fjerde over Døren til Sakristiet. De følger her i Originalteksten med Oversættelser:

I

Domus Sancte Birgittæ Vastenensis De Regno Swecie.
Instaurata Anno Domini 1513.

(Den hellige Birgitta af Vadstena af det svenske Kongehus. Restaureret i Herrens Aar 1513).

II

† Hic Brigide Care Sese Christus Manifestans † Predixit
Clare Vite Spacium Breve Restans Quam Blanda Facie
Consolans Fortivicavit Hinc Quintaue Die Quod Transeat
Insinuavit Advenit Ipsa Dies Qua Sacris Mane Refectam
Hanc Velud Electam Colligit Alma Quies.

(Her viste Kristus sig for den kære Birgitta og forudsagde, at der kun var en kort Tid af hendes berømmelige Liv tilbage, idet han trøstede og styrkede hende med et venligt Aasyn og lod hende forstaa, at hun skulde gaa bort herfra om 5 Dage. Dagen kom, paa hvilken hun om Morgenen blev vederkvæget ved de hellige Sakramenter og som udvalgt gik ind til den ophøjede Hvile.)

III

† Hic Designatur Locus In Quo Carne Soluta Migrat
Et In Tuta Pia Brigida Sede Locatur Mille Centum Ter

Et Decies Septem Tres Apollinaris Hanc Incepta Dies
Celestibus Advenit Aris.

(Her betegnes Stedet, hvor den fromme Birgitta skilles fra Legemet og vandrer herfra og oplages paa det sikre Sæde. Aar Tusend tre Hundrede tre og halvfjers, efter at Apollinarisdagen (23. Juli) var begyndt, kom hun til den himmelske Helligdom).

IV

Sancta Birgitta Hic Obiit 1373 Die 23 Mensis Julii
Et Canonizabatur Per Bonifacium 9. Anno 1391 Die 7.
Oct.

(Den hellige Birgitta døde her 1373 d. 23. Dag i Juli Maaned og blev kanoniseret af Bonifacius den Niende Aar 1391 den 7. Okt.)

Disse Indskrifter afgiver et godt Vidnesbyrd om, at den hellige Birgitta døde i sit eget Hus i Rom. Nr. 2 og Nr. 3 er de ældste og følgelig de vigtigste. De hidrører uden Tvivl fra Tiden før hendes Kanonisation, thi hun kaldes her ikke den *hellige* Birgitta, som i den første og den sidste, men den *kære* og den *fromme* Birgitta. I Kanonisationsbullen omtales det ogsaa, at den hellige kendte sin Dødsdag 5 Dage forud for den.

Men det vigtigste Bevis for, at den hellige Birgitta døde i sit eget Hus, er ført af en Protestant, Baron Bildt, der en Tidlang var Sveriges Gesandt ved Hoffet i Rom og senere var Gesandt i London. Baron Bildt gør nemlig opmærksom paa, at det synes at være undgaaet Bollandisternes og andres Opmærksomhed, at der et Sted i Kanonisationsbullen (Cod: Ottob: lat: 90) staar skrevet følgende:

»Depositio domini Magni Petri facta Rome. Item super XXV articulo. Interrogatus, in quo loco dicta domina Brigida emisit spiritum, respondit quod Rome, in domo habitationis ipsius domine Brigide, posita apud campum Flore, in qua presentialiter habitat prefata domina Katarina, eiusdem domine Brigide filia, de anno Domini MCCCLXXIII et de mense Julii die XXIII presentibus prefatis domnis Confessoribus, domina Katarina et domino Birgero filiis dicte domine Brigide et tota familia sua et ipso teste.«

(Vidnesbyrd af Hr. Magnus Petri, aflagt i Rom. Ligeledes angaaende Artikel 25. — Spurgt, paa hvilket Sted omtalte Birgitta opgav Aanden, svarede han: i Rom, i selve det Hus, som Fru Birgitta beboede, beliggende ved Floras Mark (Campo dei Fiori), hvor nu ovennævnte Fru Katarina bor, den samme Fru Birgittas Datter, i Aaret 1373 d. 23de Juli, i Nærværelse af de nævnte Herrer Skriftefædre, Fru Katarina og Hr. Birger (samme Fru Birgittas Børn), hele Tjenerskabet og selve Vidnet.)

Efter dette maa det altsaa anses for aldeles utvivlsomt, at den hellige Birgitta døde i sit eget Hus i Rom. Men lige saa sikkert er det, at hendes afsjælede Legeme med stor Højtidelighed blev overført til Kirken S. Lorenzo in Panisperna, til hvilken var knyttet et Klarisse Kloster.

Her blev hun begravet ifølge sit eget Ønske, som meget naturligt maatte opstaa hos hende, idet hun som Tertiær af den hellige Franciskus' tredje Orden følte sig stærkt knyttet til Klarisserne.

Allerede 6 Maaneder efter hendes Begravelse blev den største Del af hendes jordiske Levninger overført til Sverige, medens en Del blev i Rom. Man mente senere, at de Relikvier af hende, som blev forvaret i Sverige, var blevet brændt paa Reformationstiden; men nylig har en lærd Kapucineri Wien fundet et Dokument, som antyder, at disse Relikvier ikke er brændt, men saa godt gemt, at ingen for Tiden ved, hvor de er.

To Aar efter at Katarina havde bragt sin hellige Moders jordiske Levninger til Sverige, vendte hun tilbage til Rom for at fremme Sagen vedrørende hendes Kanonisation.

I 5 Aar beboede hun Huset i Rom, og det synes, at den hellige Katarina af Siena i dette Tidsrum har tilbragt 2 Aar hos hende som hendes Gæst.

Imidlertid udviklede Birgittiner-Ordenen sig stærkt — udgaaende fra Moderhuset i Vadstena. Efter at Francesca Papuzeri — den Enke, som havde skænket Huset til Birgitta — var død i Aaret 1395, ankom 3 Ordensfolk, udsendte fra Vadstena, for med pavelig Tilladelse at tage *Domus Brigittae* i Besiddelse i Ordenens Navn. En Del Ombygninger blev foretaget, og Huset blev omdannet til Brug for Ordensfolk; men de tre Rum, som havde været

beboet af den hellige Birgitta og Katarina, forblev urørte. Dette fremgaar klart af gamle Dokumenter, som findes i Birgittiner-Klosteret *de Graduo* i russisk Polen — et af de faa endnu bestaaende Klostre af Birgittiner-Ordenen.

I Aaret 1513 blev Kirken restaureret, og Huset vedblev, tro imod den hellige Birgittas Bestemmelse, at være et Hospits for nordiske Pilegrimme.

Men Reformationen medførte, at Bestemmelserne vedrørende Huset ikke mere blev saa strengt overholdt. Vel vedblev det en Tid lang at være i det mindste nominelt i Birgittiner-Ordens Besiddelse, men Midlerne til at underholde Pilegrimmene formindskedes paa Grund af de sørgelige kirkelige Forhold i de nordiske Riger, og allerede Aaret 1542 var Forbindelsen med Birgittiner-Ordenen i Vadstena for stedse brudt.

Da den sidste svenske Pilegrim, som behoede Birgittas Hus i Rom, døde i Aaret 1559, skænkede Pave Pius IV det til en kvindelig Kongregation: *Ordine delle Converse*. Men det blev snart efter frataget denne og skænket til Kardinal-Vicar *Savelli*. I Aaret 1592 overtog den senere Konge af Polen, Johan Kasimir, Protektoratet over Huset og berigede navnlig Kirken med værdifulde Gaver.

I Aaret 1655 kom Dronning Kristine af Sverige, Gustav Adolfs Datter, til Rom efter at have nedlagt Regeringen, afsvoret Luthers Lære og antaget den katholske Tro.

Til hende overlod Pave Alexander VII *Domus Brigittae* med alle dets Indtægter af det bortsolgte Jordegods, og her forblev hun indtil sin Død i Aaret 1689.

Efter hendes Død søgte Birgittiner-Ordenen at gen erhverve sine tabte Rettigheder til Besiddelsen af *Domus Brigittae*, og det lykkedes Prioeren for Klosteret *Altomünster* i Bayern at faa Huset tilkendt dette Kloster som dets Ejendom paa Belingelse af, at det benyttedes som Hospits efter sin oprindelige Bestemmelse. Dette var dog ikke af lang Varighed, thi da Rom blev besat af franske Tropper under Napoleon I, blev Birgittiner-Ordenen for bestandig bortjaget fra Rom.

Nu stod Huset altsaa atter uden retmæssig Ejer, og Pave Leo XII skænkede det da i Aaret 1825 til Kirken *St. Maria in Trastevere*. Det trængte imidlertid stærkt til

en gennemgribende Restauration, og da denne Kirke var for fattig til at paatage sig en saadan, fandt dens Styrelse det rettest at afhænde det hele til en Kongregation af »det hellige Kors«, hvilken netop var kommen til Rom fra Frankrig. Denne Kongregation forpligtede sig til at holde Kirken i sømmelig Stand, at holde Gudstjenester i den, at bevare den hellige Birgittas tre Rum og desuden betale en anselig aarlig Pengesum til Sta Maria in Trastevere.

Kongregationen overtog Ejendommen i Aaret 1855 og anvendte ikke ringe Summer paa Husets Restauration. Men det blev i Længden for kostbart at vedligeholde det, og i Aaret 1889 overdrog Kongregationen derfor alle sine Rettigheder og Forpligtelser til en ny Orden, som ønskede at nedsætte sig i Rom. En Karmeliterinde, Hedvig Wielhorska, af gammel adelig polsk Slægt, ønskede nemlig at stifte et »Karmel« med evig Tilbedelse i Bodens Aand, og hun kom til Rom for muligvis her at kunne udføre sin Plan. Støttet af Kardinal Dunajewski og Ærkebiskop Felinski opnaaede hun at vinde Kardinal-Vicar Parocchi for Sagen, og denne forelagde hendes Plan for den hellige Fader, der gav sit Samtykke og sin Velsignelse dertil. Kardinalen raadede hende til at købe *Domus Brigittae* med tilhørende Kirke, og dette Køb blev endelig ordnet i Aaret 1896 saaledes, at alle Forpligtelser overfor Sta Maria in Trastevere overtoges af de nye Karmeliterinder. Disse var fra først af meget fattige, men en uventet større Arv satte dem i Stand til at foretage en grundig og højst nødvendig Restauration, saaledes at Kirken og Huset nu er i udmærket Stand. De tre ærværdige Rum, som trods alle Omskiftelser er blevet bevaret op gennem Tiderne uden væsentlige Forandringer siden hin Tid, da den hellige Birgitta og den hellige Katarina færdedes i dem, er blevet smukt og varsomt restaureret, uden at der er grebet forstyrrende ind i Traditionerne. I den hellige Birgittas Kammer ser man det Bord, ved hvilket hun nedskrev sine Aabenbaringer; et dæmpet Lys falder ind fra to Vinduer, af hvis smukke Glasmalerier det ene fremstiller Helgeninden, nedskrivende hvad hun hører af Frelseren, der viser sig for hende, og det andet Helgeninden, knælende for Guds Moder, der ligeledes viser sig for hende. I det midterste

af de tre Rum findes mange Relikvier af de to Helgeninder, og Væggene er smykkede med Gengivelser af Rafaels Engle, bærende Lidelsens Emblemer. I det tredie Rum, som beboedes af den hellige Katarina, er Væggene næsten ganske dækkede af 2 store Freskomalerier, fremstillende den hellige Birgittas afsjælede Legemes Overførelse til St. Lorenzo in Panisperna, og den hellige Katarina, der standser Tiberens Vande, da de en Gang under hendes Ophold i Rom steg i en højst betænkelig Grad.

Hvor levende et Indtryk modtager man ikke af Tidernes Omskiftelighed og alle Tings Forgængelighed gennem disse korte Notitser om *Domus Brigittae's* Skæbne op gennem Aarene og Aarhundrederne! Stor og ædel som den hellige Birgitta var, tænkte hun ikke paa at anvende den rige Gave, som *Francesca Papuzeri* skænkede hende, til sin egen Fordel, men ønskede at gavne sit Folk med den, skønt hun allerede havde skænket alle sine Rigdomme til Kloster-Stiftelsen i Vadstena, saa hun selv levede i Fattigdom. At hendes herlige Birgittiner-Orden er ophævet i sin oprindelige Skikkelse, og at der kun hist og her findes Klostre, som endnu kalder sig Birgittiner-Klostre, er bekendt nok. Mindre bekendt er det maaske, hvorledes hun kom til at eje Huset i Rom, og i hvis Besiddelse det kom i Tidernes Løb. Sit Navn har det altsaa beholdt, og det gemmer mange Minder, som med Ærefrygt for den store Helgenindes Minde opbevares med Troskab. Men ingen nordiske Pilegrimme bor nu under dets Tag — dog paa en eneste Undtagelse nær. Der findes nemlig blandt de ovenfor omtalte polske Karmeliterinder en dansk Nonne, der altid har bevaret Kærligheden til Danmark. I første Række skyldes det hende, at disse autentiske Oplysninger om *Domus Brigittae* fremkommer her i Ugebladet.

Fromme Nonner opsender stadig Bønner foran det allerhelligste Sakramente i den Kirke, som bærer den hellige Birgittas Navn, og paa det Sted, hvor hun levede saa mange Aar. De beder, som hun, for Syndernes Omvendelse og for alle Kristnes Tilbagevenden til den hellige katholske Kirke.

P. Alexander Baumgartner S. J.

Den 5. Sept. døde i Luxemburg efter et kort Sygeleje af et Hjerleonde Pater Baumgartner, en af det katolske Tysklands mest ansete Forfattere. Han blev ikke helt 70 Aar gammel og kunde om nogle Uger have fejret sit gyldne Ordensjubilæum. Han stammer fra det »frie« Schweiz, hvor hans Fader længe var »Landammann«, d. v. s. den ledende Statsmand i Kanton St. Gallen. 19 Aar gammel traadte den overordentlig begavede og livsglade Yngling efter Eksamen artium ind i Jesu Selskab og var just i Færd med at fuldende sine Studier, da den bismarckske »Kulturkamp« fordrev ham fra Tyskland. Siden levede han, først i England, senere i Belgien og Holland, de sidste Aar i det velsignede Luxemburg. At han var som skabt til Forfattervirksomhed, derom var aldrig nogen Tvivl. En Mand af en saa omfattende Sprogkundskab, en saa fin Iagttagelsessans, en saa mesterlig Fremstillingsevne vil man sjælden møde. Paa sin forbavsende Lethed og Genialitet til at opfatte gav han et Bevis, da han 1883 til Rekreation dvælede nogle Uger i Danmark. Han vilde da sætte sig ind i den ham ukendte danske Litteratur og had en Ven om et af de mest karakteristiske Digterværker. Han fik Paludan-Müllers *Adam Homo*. Næste Morgen bragte han de 2 Bind tilbage. Han havde allerede gennemlæst dem med stigende Interesse og gav en ligefrem storslaaet Vurdering af Bogens Indhold og poetiske Værd. »Men De forstaar jo ikke Dansk.« »Ja, det er rigtigt; men jeg føler, hvad Manden vil sige, og der er kun lidt, som jeg ikke kan gætte mig til.« Han ytrede siden Lyst til at skrive en Monografi over Paludan-Müller, efter som han overhovedet viste stor Sympati for Danmarks Folk og Litteratur. Hvor meget han ellers besad af Digtergenius, kunde han desværre kun lejlighedsvis lægge for Dagen. Vi besidder dog en hel Række lyriske Digte af ham, der udmærker sig ved deres Kraft. Ogsaa hans humoristiske Aare vilde have gjort ham til en skattet Medarbejder ved et Vittighedsblad. Mest svarede til hans livlige Aand den dramatiske Kunst, som han i sine yngre Aar ved. givne Lejlighed havde udøvet med stort Held. Tanken om at skrive en stor Tragedie kunde begejstre ham. Men det blev der ikke noget af. Af lidt større poetiske Arbejder kan nævnes et tankevægtigt Festsplil ved Calderon-Jubilæet 1880, en Krans af Sonetter over Marias Titler i det lauretanske Litani og en formfuldendt Oversættelse af Islænde-

ren Eystein Asgrimssons »Lilje«. Størstedelen af Baumgartners vældige Arbejdskraft blev optagen af den litterære Kritik og Litteraturhistorie. Efter prægtige Monografier af Lessing, Longfellow, Joost van den Vondel vovede han sig til den af mange forgudede Goethe. »Goethes Levned og Værker« i 3 store Bind hviler paa de grundigste og samvittighedsfuldeste Studier. Den store Digters enestaaende Betydning, hans fuldendte Formsans, hans fine æsthetiske Følelse, hans klassiske Præg fremhæves tilbørlig; men han anerkendes ikke som Sandhedsprofet eller Dydsmonster. Baumgartners største Værk er dog hans »Geschichte der Weltliteratur«, hvoraf han har udgivet 5 vældige Bind om Vestasien og Nillandene, Indien og Østasien, de gamle Grækere og Romere, de kristelige Folks græske og latinske Litteratur, Frankrige. Et 6. Bind om Italien har han arbejdet paa indtil nogle Dage før sin Død. Blader man i disse Bind, saa begriber man ikke, hvordan en enkelt Mand — Medhjælpere havde han ikke — kunde overkomme et saadant Kæmpearbejde. Det skortede heller ikke paa Anerkendelse, de første 4 Bind udkom saaledes i 4 Oplag. Men da Baumgartner bestemt hævdede den katholske Verdensanskuelse og de kristne Moralprincipper og desuden havde den Skavank at være katholsk Præst og Jesuit, saa blev den bekendte Sætning: *Catholica non leguntur* (Katholske Bøger læses ikke) i vide Kredse ogsaa anvendt paa ham. Havde han tudet i den kristusfjendske Verdens Horn, saa havde det sikkert regnet ned over ham med Æresdiplomer, og Nobelpræmien var muligvis ogsaa falden i hans Skød. Det er dog godt, at ikke alt er ude med dette Jordeliv, og at der en stor Gengældelsens Dag i Vente. Med de nævnte Værker er for Resten Baumgartners Forfattervirksomhed langt fra udtømt. Eet tør her i hvert Fald ikke forbigaa. Naar Baumgartner var træt og trængte til Rekreation og Afveksling, saa foretog han vel Rejser. Men de affødte da Rejseuskildringer, saa friske, saa aandfulde, saa uddybede med historiske og litterære Betragtninger, saa krydrede med elskværdig Humor, at de hører til det bedste i den Genre. For os har de 2 Bind *Island und die Færøer* og *Durch Skandinavien nach St. Petersburg*, hvori et Kapitel om København, særlig Krav paa Interesse. — Nu har den flittige Mand lagt sin gudbenaadede Pen fra sig for stedse, men hans Minde vil ikke dø saa snart.

R. I. P.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Ugen fra d. 11.—18. Septbr. afholdtes i Jesu Hjerter Kirke, under Ledelse af Hr. Pastor Ignats Schmid fra Aarhus, en Række aandelige Øvelser for Mariakongregationen for Ynglinge. Foredragene, som var talrigt besøgte, havde til Genstand Troens alvorlige Sandheder: Menneskets Maal — Synden — Døden — Dommen — Den forlorne Søn — og Skriftemaalet I Søndags afholdtes Fælleskommunion, der var saa talrig besøgt som vist ingen tidligere af Ynglingekongregationens Fælleskommunioner. Om Aftenen sluttede Eksercitierne med en gripende Prædiken om Alterets allerhelligste Sakramente og højtidelig Festandagt med *Te Deum* og sakramental Velsignelse, hvorefter den pavelige Velsignelse meddeltes. — Der uddeltes et lille Mindebillede til Erindring om den alvorfuldt skønne Uge, der sikkert vil bringe rigelig Frugt og Velsignelse for alle Deltagerne. H.

Ordруп. 30. September er det 50 Aar siden, at Broder *Musterle* blev optaget i Jesu Selskab. I en lang Aarrække, over 40 Aar, har han stadig været paa Ordрупshøj. Særlig ældre Elever vil mindes den altid venlige og elskværdige »Doktor« *Musterle* fra Kollegiets Sygestue, som han i mange Aar forestod, og sende ham en *hjertelig Lykønskning* til hans 50 Aars Jubilæum.

— Ved sidste Friluftsmøde i Søndags i Dyrehaven var der ikke mødt saa mange som ved Mødet i Juli Maaned, skønt det var Pastor Günther, der skulde tale, og han kan jo ellers nok samle Mennesker om sig. Men Grunden hertil var adskillige, bl. a. var der ikke udsendt de sædvanlige Huskesedler ved Kirkerne, ligesom ikke faa Folk gik ligefrem forkert i Skoven og slet ikke fandt Mødestedet. Det var et begejstret og inderligt Foredrag, som blev paahørt med stor Opmærksomhed. Pastor Günther drog i sin Tale en ret interessant Sammenligning mellem Sverige og Danmark i Henseende til de to Landes mindre og mere venlige Holdning overfor den katholske Kirke. Sverige er jo Gustaf Adolphs Land, men saa længe denne Konge vedbliver at være Nationens Helt, vil Sverige vedblivende staa fjendsk over for vor Religion. Det laa nær at antage, at i det Land, hvor Bisp Absalon var Nationalhelten, maatte der allerede af denne Grund herske en mildere Stemning mod Rom. Men de intolerante Love, der en Tidlang herskede i begge Lande, er i Danmark blevet ophævet langt tidligere og langt grundigere end i Sverige. Og blandt andet derfor er vi i Danmark naaet længere frem i kirkeligt Arbejde end hinsides Øresund, hvorfor vi ogsaa bør —

ikke lægge Hænderne i Skødet, men føle os forpligtede til at arbejde og yde langt mere end hidtil. Ikke mindst gælder det om at lægge alle vore Kræfter ind i den store Gerning, vi har taget op, at vinde vor katholske Ungdom! Mens Bladene falder fra »Vor Frues Bøg« og Sneen siden lægger sig over Grene og Kviste paa Skovens Træer, skal der derinde i den store By mellem de slanke Taarne være Foraarsstrivsel i vore Kredse. Det give Sankt Ansgar, der har bragt os Troen, Guds Moder, under hvis Beskyttelse vi er samlede, og Herren selv, i hvis Navn vi bøjer Knæ! — Den smukke flerstemmige Sang, som ved forrige Møde bidrog ikke saa lidt til at »løfte Stemningen«, hørte man paa Grund af Ledernes Optagethed andet Steds desværre ikke noget til i Søndags.

Island. Det er glædeligt at se, med hvilken Velvilje de islandske Blade stadig omtaler den katholske Mission deroppe. De dygtige Præster og de ivrige St. Josephssøstre, som med saa megen Opofrelse virker paa denne fjerne Ø, fortjener denne Velvilje i fuldt Maal. Følgende Artikel stod i Bladet *Lögrétta* den 29. Juni 1910: »Haandarbejdsudstillingen i Landakotskolen er al Opmærksomhed værd. Hvert Aar har Skolen denne Udstilling; men den bliver mindre besøgt, end den fortjener; thi den er snarere en Kunstudstilling end en almindelig Haandarbejdsudstilling. Hvad der først og fremmest tager de besøgendes Opmærksomhed fangen, er en Del broderede Billeder i gyldne Rammer. I første Øjeblik saa disse Billeder ud som Oliemalerier, men da man var kommen nærmere, saa man, at »Himlen« paa dem var syet med lyseblaa Silke, hvorimod de andre Farver bestod af haarfine, mangefarvede Silketraade. De fleste af disse smaa Kunstværker forestillede udenlandske Landskaber, men to af dem var dog islandske, det ene fra Vestmannaøerne — Købstaden og Havnen med Klipperne som Baggrund — det andet fra Slútnes ved Myvatn, hvilket var broderet af en 14 Aar gammel Pige. Begge disse Arbejder var overordentlig smukt udførte, men dog særlig Landskabsbilledet fra Vestmannaøerne. Der var endnu et mangefarvet Broderi der, som vakte stor Opmærksomhed, det forestillede Benjamin Franklin i hans Arbejdsværelse. Det vilde blive for langt, dersom jeg vilde nævne alle de Genstande, hver for sig, som forljente at omtales, men een maa jeg dog endnu gøre opmærksom paa. Det var en broderet Kakkellovnskærm, udført af en ganske ung lille Pige, som endnu ikke er konfirmeret. Mange vil være bleven opmærksomme paa hende, fordi hun har en usædvanlig stor »Valbrå«*) paa den ene Kind. Jeg kan ikke rigtig

*) En blaalig Plet paa Kinden.

torklare mig, hvorfor jeg var mere glad over at se et smukt Arbejde udført af dette Barn end af de andre; men det var sandsynligvis, fordi jeg synes, at et saa nydelig udført Arbejde maatte være egnet til at bringe Barnet en vis Trøst i de Lidelser, som den omtalte Legemsfejl sikkert volder. Der saas endnu paa Udstillingen en Mængde Frihaandstegninger, som Børnene havde udført, og hvoraf mange var overordentlig smukke. Og dog syntes jeg endnu bedre om noget andet, som var udstillet der. Der var alle Slags Reparationer paa Klæder, Strømper, Linned etc. Børnene lærer nemlig paa en pæn Maade at sy nye Stykker ind i slidt Linned, strikke Huller til i Strømper, og der blev lagt Mønstre frem ogsaa af dette Arbejde. Hvad jeg her saa, var det smukkeste, jeg nogensinde har set af den Slags. Enkelte Lapper var saa godt sat paa, at Reparationen ligefrem blev til en Pryd. Det er en Fornøjelse at kunne sy og brodere Billeder, at væve Roser og tegne med Sortkridt, men det er noget endnu bedre at kunne gøre *det* godt igen, som er kommen i Ulave, og det bliver flere til Nytte senere hen i Livet end alt det andet. Jeg er ikke fri for at mene, at nogle af de Kvinder, som underviser i Haandarbejde i vore Skoler her i Landet, vilde have godt af at lære et Aar paa Landakot.«

Nord-Amerika. Den enkaristiske Kongres i Kanada, som har været omtalt før, har haft et udmærket Forløb. Forhaabentlig bliver der i næste Nummer Plads for en nogenlunde vidtløftig Skildring af dette herlige Udslag af katholsk Tro paa den i Kirken altid nærværende og levende Frelser.

Brevkasse.

En Indsender beder meget om at faa følgende lille Indlæg optaget. Overskriften er naturligvis vedkommende Indsenders egen.

En lille — baade oprigtig velment og lidt ondskabsfuld — Bemærkning.

Naar Hr. Pastor Resch i sidste Nr. af Ugebladet S. 614 beklager, at der i vor katholske Bønnebog ikke findes nogen til Tamperdagene svarende Bøn, saa heror dette paa en — mærkelig Fejltagelse.

Side 573 i »Fuldstændig Bønnebog for katholske Kristne« (1891) findes netop en saadan meget smuk Bøn, ekstra beregnet til Tamperfastedagene. Men man hører den rigtignok saa godt som aldrig blive læst offentlig. Her i København er der, saa vidt jeg ved, kun een Kirke, hvor man kan høre den blive bedt

efter Skolemessen, naar Kapellanen tilfældig har den sidste Messe paa Tamperdagene. I Jylland var der i alt Fald tidligere, i det mindste eet Sted, hvor den regelmæssig blev forebedt paa alle Tamperdagene. Og Menighederne disse to Steder har altid været glade og taknemmelige for det.

Jeg indser i Grunden heller ikke, hvorfor dette ikke er almindelig Skik og Brug. Det er vel ikke nødvendigt for Præsterne, hvad saadanne Ting angaar, at afvente en udtrykkelig Forskrift fra højere Sted. Det staar vel frit for at benytte Bønnebogen, som vel bl. a. er besørget udgivet i saadant Øjemed. Og det er dog nærmest d'Hrr. gejstliges Sag paa nævnte Maade at lære Menigheden at benytte den. Men naar selv en mangeaarig her i Landet ansat Sognepræst ikke kender vor Bønnebog bedre, end at han mener, der ikke findes nogen Tamperfastebøn i samme, hvad kan man da vente af andre?

Og at forrette en saadan Bøn vilde jo dog »have en saare dyl) og vigtig Betydning«.

Ærb.

en Abonnent.

Da den anonyme *Abonnent* har et vist Krav paa Gæstfrihed fra Ugebladets Side, har jeg ikke villet nægte hans sikkert korrekte og kun lidet »ondskabsfulde« Bemærkning Plads her i Bladet, skønt jeg jo nok synes, at det samme kunde været sagt paa en lidt kortere Maade.

Ærbødigst

Red.

Til Hr. —en i M. — Det gør mig ondt ikke at kunne optage Deres Indlæg, da Sagen ligger Dem saa meget paa Hjerte. Trods personlig Sympati for Fredssagen og bestemt Uvilje mod Krig og dermed følgende Rædsler vil jeg dog ikke gøre det lille Ugeblad til Kampplads for eventuelle om dette Spørgsmaal sikkert højst uenige Indsendere, da Sagen ikke har direkte religiøs Betydning. Udenfor, ja over al Diskussion, staar naturligvis den Sandhed, at det er almindelig kristen Pligt at gøre, hvad man formaar, for at undgaa det Onde, som enhver Krig er, naar da ikke Interesser, endnu mere dyrebare end Sundhed og Liv, staar paa Spil.

Ærbødigst

Red.

Undervisningsplan for

Katholsk Fortsættelseskursus.

Onsdag	8—9	Engelsk for viderekomne.
	9—10	Dansk.
Torsdag	8—9	Tysk for Begyndere.
	8—9	Sangundervisning for unge Piger.
	9—10	Tysk for viderekomne.
	9—10	Sangundervisning for unge Mænd.
Fredag	8—9	Engelsk for Begyndere.
	9—10	Regning.
Lørdag	8—9	Skrivning.
	8—10	Haandgøring.

Kirkelig Kalender.

25. Septbr.	19. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest.	2. Oktbr.	20. Søndag efter Pintse. Rosenkransfest. *)
26. —	Mandag. Oktavdag.	3. —	Mandag. Votivofficium af St. Ansgar.
27. —	Tirsdag. Cosmas og Damian, Martyrer.	4. —	Tirsdag. Frants af Assisi, Bekender og Ordensstifter.
28. —	Onsdag. Venceslaus, Martyr.	5. —	Onsdag. Placidus og Lidelsesfæller, Marty- rer.
29. —	Torsdag. Ærkeeng- len Michael.	6. —	Torsdag. Bruno, Be- kender og Ordens- stifter.
30. —	Fredag. Hierony- mus, Kirkelærer.	7. —	Fredag. Marcus I, Pave og Bekender.
1. Oktbr.	Lørdag. Oktavdag.	8. —	Lørdag. Birgitta, Enke og Ordensstifter- inde.

*) I alle Kirker og Kapeller afholdes Ansgarius-Bonifacius-Kollekt til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.

St. Ansgars Kirke.

Under den højtidelige Messe Kl. 8 paa Kirkevielsesfesten den 25de Septbr. udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Alten Festandagt med Te Deum.

Fælles Bedetimer: Kl. 2—3 den eukaristiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Fidelitas; Kl. 5—6 St. Josefs Gilde; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

A.C. Rusgilde agtes afholdt Tirsdag d. 4. Oktbr. i Buris' Lokaler, Nørrevoldgade. Deltagelse bedes anmeldt hos cand. phil. Hoffmann, Købmagergade.

Nogle frivillige Opkrævere af tegnede Bidrag til **Ungdomsværnet** søges i Frederiksborggadekvarteret og paa Amager. Man bedes henvende sig til Murmester V. Günther, Bangertsgade 11, København N.

Unio. Fredag d. 14. Oktbr. Kl. 8 Aften aabnes Vintersaasonen, med Møde i Frederiksberg Allé Nr. 11.

Aarhus. Søndag d. 25. ds. **Familieaften.** Nye firstemmige Sange. — Tre Venner om een Frakke. Farce i 1 Akt. — Entré 50 Øre. Kaffe gratis.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund genoptager Møderne i Lokalet Bredgade 67² o. G., Søndag d. 2. Oktober Kl. 7. — Medlemsoptagelse. — Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Rosenkransbogen.

Bønner og Betragtninger til Oktober Maaned.

Samlede af *Niels Hansen.*

Faas ved Kirkerne og hos St. Josefs-Søstrene.

(Hovedoplag Frederiksberg Allé 15—17.)

Smukt indbundet 35 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 40.

Søndag den 2. Oktober.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Paa Klosterbesøg i Holland. — Den h. Franciskus' tredje Orden. — Den katholske Højskole. — En Hilsen til Maria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Norge. Østerrig. England. Frankrig. Nordamerika. — Alle Vegne fra. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

47.

Rosenkransbønnen.

Alle Katholikker kender en Rosenkrans, og mange har fundet Trøst, Opmuntring og Vederkvægelse under Menneskelivets tit trange Kaar, naar de tog Rosenkransen i Haanden og lod Hjertet fordybe sig i Troens livsalige Hemmeligheder. For anderledestroende er Rosenkransbønnen uforstaaelig, ja frastødende. Mange Protestanter mener, at Rosenkransen er til at bære om Halsen, og det fylder dem med den højeste Forbavselse, at denne Krans af store og smaa Perler er til at »bede paa«.

Hovedgrunden til denne vanskelige Forstaaelse af den smukke Rosenkransbøn ligger vistnok deri, at man udenfor den katholske Kirke kender meget lidt til den saakaldte betragtede Bøn. Man kan bede til Gud for at faa enten timelige eller aandelige Goder af ham eller blive fri for Onder, man kan bede til Gud for at takke ham, for hvad han har skænket, men man kan ogsaa bede for gennem Bønnen at fordybe sig i Guds Naades og Kærligheds Aabenbaring og derved vokse i Tro og Haab og

Kærlighed. En saadan Bøn kaldes en betragtende Bøn, og i Rosenkransen har man det bedste Middel til at trænge ind i denne, maaske nok vanskeligste, men ogsaa nyttigste Form for den kristne Bøn.

Indførelsen af Rosenkransen tilskrives i Reglen den h. Dominicus. Dog er denne Maade at bede paa — under Betragtning af Troens Hemmeligheder mange Gange at gentage den samme Bøn — af langt ældre Oprindelse og kan spores helt tilbage til de første kristne Aarhundreder. Men den Form, vi nu har Rosenkransen i, maa utvivlsomt tilskrives den h. Dominicus, som levede og virkede i Frankrig i Begyndelsen af det 13. Aarhundrede, og hvis Orden, Dominikanerne eller — i Danmark — Sortebrødrene, meget bidrog til Rosenkransens Udbredelse. Nu er Rosenkransbønnen udbredt og elsket over hele den katholske Kirke.

Saaledes opstod og udbredtes denne Bøn. Men Rosenkransen har en endnu dybere og hemmelighedsfuldere Oprindelse. Ligesom man sædvanlig begynder Rosenkransbønnen med at bede den apostoliske Trosbekendelse, saaledes er denne Spiren og Roden til Rosenkransen; hvad der med faa, korte Ord er udtrykt i Trosbekendelsen, det tages op i Rosenkransens forskellige Led, og Hjertet faar derved en gunstig Lejlighed til at dvæle ved Troens dyrebare Sandheder. Og naar vi kalder denne Bøn Rosenkransen, er det, fordi den er den skønneste Maade at bede paa, ligesom Rosen er den skønneste blandt alle Blomster, og som den hellige Gudsmoder Maria straalere som den skønneste Rose blandt alle herlige Blomster i Guds store Helgenhave.

Mangfoldige Gange i Kirkens Levnedsløb har Rosenkransen vist sin store og vidunderlige Kraft. Mest bekendt er maaske den Begivenhed, da de Kristne vandt den bekendte Sejr over Tyrkerne ved Lepanto 1571, der blev af afgørende Betydning for Kristendommens Bevarelse i de østlige Middelhavslande; thi selv samme Dag, de Kristne under Johan af Østerrig sejrede, holdt Rosenkransbroderskaberne i Rom deres højtidelige Valfarter og Andagtsøvelser for at opnaa Sejr for de kristne Stridsmænd. Denne Begivenhed gav Anledning til Indførelsen af Rosenkransfesten, som nu fejres i alle Kirker den første Søndag i Oktober Maaned.

Paa Klosterbesøg i Holland.

Ved at læse Artiklen her i Bladet om Valkenburg faldt det mig ind, at det maaske ogsaa kunde interessere Ugebladets Læsere eller vel nærmest Læserinder at høre lidt om et andet Kloster, der kun ligger c. 20 Minutters Jernbanekørsel fra Valkenburg. Det er det fattige Barn Jesu Søstres Kloster i Simpelveld. Clara Fey, Kongregationens Stifterinde, var tillige med Pauline v. Mallinckrodt og Franzisca Schervier, der ligeledes i Midten af forrige Aarhundrede grundede 2 andre Ordener, Elever af Louise Hensel.

Da en Bekendt og jeg var paa Vej til et af Søstrenes Klostre i Maastricht og netop passerede Moderklostret, steg vi af i Simpelveld for at efterkomme en venlig Indbydelse.

Efter c. $\frac{1}{2}$ Times Kørsel fra Aachen holdt vi ved Simpelveld, der tillige er den hollandske Toldgrænse. Vi havde fra Kupévinduet set et imponerende Bygningskompleks, der ganske rigtigt var Klosteret, som vi ogsaa havde formodet. Det laa tilsyneladende et godt Stykke fra Stationen, og da det øsregnede, var vi glade ved at finde Klosterets Vogn for at afhente os; vi rumlede saa afsted gennem en meget lille Landsby og naaede efter 10 Minutters Forløb Klosteret. Min gode Bekendt, Søster Margrethe, var ved Porten, hvor vi blev modtaget paa det hjerteligste; hun førte os til »Apostelsalen«, hvor vi nød en lille Forfriskning. Alle Værelser i Klosteret har Navne; saaledes hed vort Soveværelse St. Dominicus, vi spiste i St. Josef og passerede op ad St. Katarinas Trappe o. s. v.

Vi indtraf netop i Ferietiden, og som Følge deraf var Klosteret rigelig optaget af Søstre og forhenværende Elever fra andre Klostre samt af Klosterets tidligere Børn, »die Kinder«, som de Vajsenhusbørn, der har faaet deres Opdragelse hos Søstrene, stadig kaldes; saaledes traf vi f. Eks. »Børn« paa c. 50 Aar.

At Klosteret følger fuldstændig med Tiden og paa sin

Vis ikke er mindre interessant end Klosteret i Valkenburg, vil følgende Skildring vise.

Klosteret, der er bygget i gotisk Stil, ligger omgivet af Haver og Enge, der skraaner op mod et Bjerg, St. Michaelsberg; her findes skyggefulde Spadsereveje, hvor man ofte træffer paa et eller andet lille Kapel; heroppe har Søstrene ogsaa deres hyggelige Kirkegaard, hvor deres Stifterinde ligger begravet, og hvor ogsaa nogle enkelte gejstlige har fundet deres sidste Hvilested, saaledes Biskop Laurent, der maaske kan have lidt Interesse for os Danske, for saa vidt som han i 1839 var udnævnt til Provikar for de nordiske Missioner, skønt han paa Grund af ydre Vanskeligheder aldrig kom til at tiltræde sit Embede. Ret mærkeligt fandtes der et smukt Gravmonument over en Kardinal med hans Billede i Relief; Kardinalen lever nemlig endnu i Rom, men ønsker at hvile der. I de følgende 2 Dage besaa vi lidt efter lidt de forskellige Afdelinger i Klosteret, som vor gode Søster Margrethe var utrættelig i at vise os.

Søstrenes Kapel eller vel rettere Kirke er meget smuk og smagfuldt dekoreret og selvfølgelig stor, naar man hører, at Klosteret rummer 500 Beboere: Søstre, Novicer og Vajsenbørn. En af de interessanteste Afdelinger var et stort Atelier for Paramentsager; her blev jeg meget forbavset over at se, at alt, hvad der udgik derfra, absolut var Haandarbejde; saaledes blev Kædestingsarbejderne tamburerede, hvad der saa saare let ud; en Søster var saa venlig at lade mig forsøge, men det gik alt andet end nemt, og der hengaar ogsaa et halvt Aarstid, inden den fornødne Færdighed opnaas; der var de dejligste kunstnerisk udførte Arbejder, som Klosterets Søstre selv leverer Tegninger til, da der ogsaa findes et Atelier i Klosteret.

Paramentafdelingen forestodes af Søster Cecilie, der, da hun hørte, vi var fra København, fortalte, at hendes Fader i sin Tid havde dekoreret Koret i Ansgars Kirken og malet de dejlige Helgenbilleder, vi beundrer den Dag i Dag; hun er altsaa en Datter af Maleren Settegast og tillige Barnebarn af den bekendte Kunstner Veit. Vi af lagde ogsaa et Besøg i Klosterets Atelier, hvorfra der lige var sendt et Billede til en Udstilling; i Atelieret arbejdedes der ikke for Øjeblikket, men vi fandt Kunsterinden i Begreb

med at forberede en Mur paa en af Gangene til et Freskomaleri, hvortil vi havde set Skitserne i Atelieret. Emnet var Kristus, der velsigner de smaa Børn — ret betegnende, da den Gang netop førte hen til Vajsenhuset. Vi besøgte med det samme de mindste Børns Afdeling, den saakaldte »Engelsburg«. Enhver vilde have glædet sig over at se, hvor nette Børnene var med deres nystrogne, lyserøde Forklæder og fornøjede Ansigter; vi saa ogsaa de smaas Soveværelser, hvor Luften var saa frisk og alt saa propert; til hvert Barn var der et lille Vandfad, en hvid Kam og ditto Haarborste. (Mine Læsere maa undskylde, at jeg gaar i Detaillerne; men den Slags Smaating viser saa tydeligt, hvor gennemført Hygiejnen og Properheden er i Klosteret.)

Ad lange Gange og St. Katarinas Trappe kom vi ned til Kælderrummene, hvor vi besaa Vaskehuset, Køkkenet med Forraadskamrene og Strygeriet o. s. v. I et Rum var der installeret en Benzin Motor paa 4 eller 6 Hestes Kraft; ved dens Hjælp drives forskellige Maskiner som Vaskemaskiner, Vridemaskiner, Skyllmaskiner, Maskinerne i et Bogtrykkeri og et Bogbinderi. Kartofflerne blev selvfølgelig ogsaa skrællet pr. Maskine, tre store Torvekurve fulde hver Dag; ja endog Støvlerne blev pudset paa Maskine; en stor Valse lig den, der fejer vore Gader, smøres ind med Sværte, sættes i Bevægelse, og Fodtøjet holdes hen til den.

Klosteret ejer ogsaa et smukt Bibliotek. I den Tid, vi opholdt os i Klosteret, havde vi paa Grund af Regnskyl og en gal Hund, der fandtes i Landsbyen, været fuldstændig afspærret fra Omverdenen. Klosteret var jo ogsaa en hel lille Verden for sig, hvor man stadig kan gaa paa Opdagelsesrejser. Den tredje Dags Morgen tog vi Afsked med Generalpriorinden og rejste med vor gode Søster Margrethe til vort Bestemmelsessted Maastricht, hvor Søstrene ogsaa udfolder en stor Virksomhed, idet de her har et stort Pensionat for unge Piger, der vil tage Eksaminer, studere Sprog eller lære Husholdning, ligesom de ogsaa underviser i de kommunale Skoler.

Den h. Franciskus' tredje Orden.

Ingen kan nægte, at Evangeliet er i Stand til at forny og frelse Verden. Til alle Tider har det haft denne Kraft i sig, og den har det heller ikke mistet i vore Dage.

Man har med Rette paastaet, at ingen af vor Kirkes Helgener er naaet saa nær op til det Fattigdommens og Ydmyghedens Ideal, vi har i vor guddommelige Frelser Jesus Christus, som den fattige fra Assisi, den h. *Franciskus*. Hans Eksempel har da ogsaa virket store Ting paa hans egen Tid og op til vore Dage. Dette er særlig sket ved et Samfund, som den h. Franciskus' selv efter guddommelig Indskydelse har stiftet, nemlig *den tredje Orden*.*)

Pave *Leo XIII* udtalte i en Rundskrivelse af 17. September 1892: »I vor Tid gives der intet bedre Middel til almindelig Genoplivelse af Evangeliets Aand og til Helbredelse af de Onder, hvoraf Samfundet lider, end den h. Franciskus' tredje Orden.«

Der er mange Katholikker her i Landet, der hverken ved, hvad den h. Franciskus' tredje Orden er, eller at den ogsaa er indført her i Hovedstaden.**) Det synes derfor at være paa Tide atter en Gang at henlede vore Trosfællers Opmærksomhed paa den. Lad os se, hvad den h. Franciskus' tredje Orden er, hvad den kræver, og hvad den yder.

I

Den h. Franciskus' tredje Orden er et religiøst Samfund, hvis Medlemmer forpligter sig til paa en særlig Maade at indrette deres Liv efter den h. Franciskus' Regel, som er stadfæstet af Paven.

Til bedre Forstaaelse af, hvad denne tredje Orden er, lad os i Korthed mindes den h. Franciskus' Levnedsløb. Han levede i Begyndelsen af det 13. Aarhundrede og var Søn af en rig Købmand i Assisi. Han var smuk, begavet og dannet, saa at Verden syntes saare godt om ham og han om Verden; dog indlod han sig aldrig paa Daarligheder. Han var begejstret for alt godt og skønt og udmærkede sig ved en stor Kærlighed til de fattige. Guds Naade virkede saaledes i ham, at han selv vilde være fattig

*) Paa Latin: *Tertius Ordo*; derfor kaldes dens Medlemmer *Tertiärer*.

**) Den holder sine maanedlige Møder i St. Knuds Kapel, Vestervoldgade, og dens nuværende Direktør er Hr. Pastor P. D. Steidl ved St. Annæ Kirke, Sundby.

og helt give Afkald paa Verdens Lyst og Glæde. Han iførte sig en Tiggers Klædning og gik og bad om Almisse til de fattige. Ny syntes Verden heller ikke mere om ham; han var bleven en Daare, hed det sig.

Men denne Forandring, der var foregaaet med Franciskus, var ikke blot et mærkeligt Indfald; den var bevirket af den Allerhøjestes Haand. Gud havde lært Franciskus at erkende Verdens Forfængelighed og kaldt ham til at være Jesu Christi trofaste Efterfølger i Fattigdom og Ydmyghed, for at han skulde blive rig og stor for Himlen.

Der var mange, paa hvem den h. Frants' Eksempel gjorde et dybt Indtryk. Disciple flokkedes om ham. De vilde, ligesom han, føre et Liv i Bøn og Betragtning, gøre de ringeste Arbejder og prædike om Guds Rige, omvende Syndere og vinde al Verden for Christus. Ogsaa det svage Køn gik, med *Clara af Assisi* i Spidsen, i hans Dydsskole. Alle Vegne grundlagdes der Klostre, fornemme Familiers Sønner og Døtre sagde deres Forældre Farvel og sluttede sig til den fattige Frants.

Imidlertid vilde den hellige Mand hverken opløse det menneskelige Samfund eller ødelægge Familielivet. Derfor oprettede han ved Siden af *Mindrebrødrenes* og de fattige *Klarissers* to Ordenssamfund en *tredje Orden* for Verdensfolk, der uden at gaa i Kloster med større Sikkerhed skulde arbejde paa deres Sjæles Frelse som Ordensfolk i Verden. Franciskus gav dem en kort Regel, hvorefter de midt i det daglige Livs Arbejder og Forretninger, i alle Stænder og under alle Forhold, i og udenfor Ægteskabet skulde kunne føre et i Sandhed kristeligt og bodfærdigt Liv.

Saaledes opstod den h. Franciskus' tredje Orden, ogsaa kaldet *Bodsordenen*, fordi dens Medlemmer særlig formanes og vejledes til at forsage Verdens Fornøjelser og leve et Liv i Bodens Aand.

Den tredje Orden er ikke et almindeligt kirkeligt Broderskab, en religiøs Forening, men en virkelig Orden, hvis Medlemmer lever som Brødre og Søstre efter en særegen Ordensregel, faar et særligt Ordensnavn og gælder for Gud og Kirken som Ordensfolk, der som saadanne har deres særlige Pligter, Rettigheder og Fordele.

Som *Ordensdragt* bærer Tertiarerne under Overklæderne et *Skapular* af graat eller brunt Klæde og en Snor som *Bælle*. Skapularet er lige som en Bodsklædning en stærk Rustning mod Frelsens Fjender: Verden, Kødet og Satan. Bæltet minder om de Strikker og Lænker, som vor guddommelige Frelser bar for os paa sin Lidelsesvej, og om at Tertiarerne er inderlig forbundne med Gud og besluttede paa at følge Jesus Christus efter.

I gamle Tider bar Tertiarerne ved kirkelige Proces-

sioner o. lign. en lang brun eller askegraa Kjole, der sammenholdtes af et Bælte. Endnu i vore Dage bliver afdøde Tertiärer undertiden iført denne Dragt og begravet i den.

Det er nødvendigt stadig at bære Skapular og Bælte for at kunne have Del i Ordenens Fordele og Afлад.

II.

Hvad den h. Franciskus' tredje Orden kræver af sine Medlemmer, er hverken noget umuligt eller overspændt; der er intet, som forbitrer eller formørker Livet. Der forlanges kun Ting, som er Gud velbehagelige, ofte højst nødvendige og gavnlige for Menneskene, Ting som gør Livet skønt, fredeligt og glad og fører til en salig Død.

Frem for alt maa det bemærkes, at man ikke forpligter sig til noget under Synd, saa at *den Omstændighed*, at man er Tertiar, ikke kan blive Anledning til, at man begaar flere og større Synder. Den Fare er altsaa udelukket.

Profesløftets Ordlyd er følgende: »Jeg N. N. lover i den almægtige Guds Nærværelse, til Ære for den hellige, ubesmittel undfangne Jomfru Maria, den h. Fader Franciskus og alle hellige, hele mit Liv igennem at holde Guds Bud og den tredje Ordens Regel, som er indstiftet af den samme h. Franciskus, og saaledes, som den er bekræftet af Pave Nikolaus den Fjerde og Leo den Trettende; fremdeles at gøre Fyldest efter Ordenens Visitators Tykke for de Overtrædelser, jeg maatte gøre mig skyldig i imod denne Regel.«

Guds Bud viser Vejen til det evige Liv, som er vort jordiske Livs første og sidste Endemaal, og den tredje Ordens Regel er det lette og sikre Middel til trofast at overholde Guds Bud, idet det verdslige Livs Farer undgaas ved Troskab mod Regelen. Efter den h. Johannes' 1. Brev (2,16) er »alt i Verden kun Øjnenes Lyst, Kødets Lyst og Livets Hoffærdighed«. Den h. Frants derimod kunde sige: »Alt i min tredje Orden er Fattigdom i Aanden, standsmæssig Kyskhed og lydig Underkastelse.«

Dette forklares nærmere af den store Pave Leo XIII paa omtrent følgende Maade:

Fattigdom i Aanden, det er at sætte Fattigdommens og Barmhjerlighedens Aand i Virksomhed, at løsrive sit Hjerte fra de jordiske Ting og gøre vel mod Næsten. Menneskene jager nu om Stunder uafsladelig efter Penge, Gods og Rigdom, overskrider derved ofte Retfærdighedens Skranker, sætter sig ud over Guds og Kirkens Bud, hvor og naar som helst der frembyder sig en jordisk Fordel; det er Havesygens Aand, der behersker dem. — I den tredje Orden derimod gælder Grundsætningen: »*Hvad gavner det Mennesket, om han vinder hele Verden, men tager*

Skade paa sin Sjæl?» (Matth. 6,20). Uretfærdigt Gods bringer Forbandelse, Barmhertighed mod Næsten drager Guds Velsignelse ned. Derfor siger Ordensreglerne: »Et-hvert Medlem skal, efter sine Kaar, bidrage til den fælles Kasse, hvis Midler anvendes til at støtte trængende Medlemmer, særlig i Sygdomstilfælde, og til Afholdelsen af Ud-gifterne ved Gudstjenesten.«

Standsmæssig Kyskhed. Der forlanges ikke af Ter-tiarerne, at de trækker sig tilbage til Klosterets Ensomhed eller lover livsvarig Jomfruelighed. Den tredje Orden om-fatter baade Ægtestanden og den jomfruelige og ugifte Stand, men kræver et rent Liv i begge disse Stænder, som det jo ogsaa efter Guds Bud kræves af en enhver Kristen.

Lydig Underkastelse under den retmæssige Øvrighed. Verden er nu til Dags svimmel af Frihedstanker. Enhver vil herske og befale og gøre, hvad der behager ham, og ingen vil adlyde. Hvor dette vil føre hen, ses deraf, at den staaende Hær nærmest er nødvendig for at vaage over Landenes indre Ro. — Tertiaren adlyder Husfaderen og Sjælesørgeren, Magistraten og Kongen, Biskoppen og Paven. Tertiaren opfylder i Lydighedens Aand og for Guds Skyld alle sine Pligter mod Gud og hans Stedfortrædere. Derfor hedder det i Ordensregelen: »Det er forbudt at optage nogen i den tredje Orden, som ikke . . . udmærker sig ved samvittighedsfuld Opfyldelse af den katholske Tros Pligter og ved Lydighed imod den romerske Kirke og den apostoliske Stol.«

(Sluttes). .

Den katholske Højskole.

Som allerede meddelt i *Ugebladet* har *Academicum Catho-licum* (A. C.) bestemt at udvide sine Foredragsrækker saaledes, at de i Stedet for 6 indbyrdes uafhængige Foredrag i Vinterhalvaaret nu vil omfatte nogle og tyve i forskellige Serier paa 2, 3 og flere indbyrdes sammenhørende Foredrag. Foredragene holdes i Regelen kun Tirsdag Aften Kl. 8 i *Hotel Dannevirke*, Studiestræde 40, 2. Sal. Dette

Foretagende, som støttes af *Ungdomsværnet*, faar Navnet *Den katholske Højskole*. Som Navnet angiver, er Hensigten paa forskellig Vis at meddele Oplysning om saadanne Forhold i Nutid og Fortid, der kan have Betydning for alle Katholikker og for alle andre, som ønsker at lære Kirkens Liv at kende.

P. Bannwart og *P. Günther* vil holde henholdsvis 2 og 3 historiske Foredrag om *Altergang* og *Messeliturgi*. I en Serie *Billeder af Kirkens Historie*, som vil omfatte en 6—7 Foredrag og efter Bestemmelsen blive fortsat i kommende Aar, vil *Mogens Ballin* skildre nogle Hovedtræk af Oldkirken. Disse sidste Foredrag holdes den 2. eller 3. Tirsdag i Maanedens. *Pastor Maurer* vil holde 3 Foredrag om *Kulturkampen* og *dens Historie*. Cand. mag *Niels Hansen* holder 2 Foredrag om *Kardinal Manning*. *Pastor Flynn* og Forfatteren *Johs. Jørgensen* vil tale om Nutidsemner, henholdsvis *Kinamissionen* og *Lourdes*. Endelig vil Cand. mag. *H. Kejser* holdt et Par Foredrag, hvis Emne dog endnu ikke er fastslaaet.

Iøvrigt henvises til omstaaende detaljerede Plan for det første Fjerdingaar. Saadanne Planer vil yderligere blive omdelt i Særtryk ved Kirkerne og gennem Ungdomsforeningerne. De enkelte Foredrag bekendtgøres ugentlig dels ved Opslag ved Kirkerne og dels ved Annoncer i dette Blad og i Dagbladene.

Det første Foredrag holdes Tirsdag den 11. Oktbr. Kl. 8 Aften.

Til samtlige Foredrag er alle velkomne, unge som gamle, Trosfæller som anderledestroende.

September 1910.

Mogens Ballin.

Ludvig Günther,
Præst.

Niels Hansen,
cand. mag.

Jos. L. M. Hoffmann,
cand. phil.

En Hilsen til Maria.

Ved Paradisets Port sagde Gud til Slangen: »Jeg vil sætte Fjendskab imellem dig og Kvinden, imellem din Sæd og hendes Sæd. Hun skal knuse dit Hoved, og du skal efterstræbe hendes Hæl.«

Fra hin Dag af har Menneskeslægten med Længsel imødeset den Kvinde, som ved at føde Verdens Frelser skulde søndertræde Slangens Hoved.

Paa en smuk Maade blev Menneskene atter mindet om denne Kvinde ved Profeten Isaias' Spaadom, og denne Spaadom maatte paa det kraftigste overbevise dem om, at deres Haab om Frelse ikke vilde blive skuffet. Thi Verdens Frelser skulde være Emmanuel, Gud med os, og han skulde fødes til Verden ved et enestaaende Mirakel, idet hans Moder skulde undfange og føde ham som ren og ukrænket Jomfru. »Se, Jomfruen skal undfange og føde en Søn, og hans Navn skal være Emmanuel.«

Aarhundreder gik, og Aarhundreder kom, og endelig oprandt den Dag, da St. Anna paa mirakuløs Vis fødte sin Datter Maria, og omtrent 14 Aar efter stod en af Guds højeste Engle overfor den reneste Jomfru, der har levet paa Jorden, hun, som var ubesmittet i sin Undfangelse og syndefri i hele sit Liv. Og Engelen hilste hende i Guds Navn: »Hil dig, fuld af Naade, Herren er med dig, velsignet er du iblandt Kvinderne.«

Det var det første »Hil dig, Maria«, som blev bedt her paa Jorden, bedt i Guds Navn, bedt af en Engel, bedt med en Ærbødighed, Andagt, Inderlighed, som herefter aldrig nogen skabt Sjæl har kunnet lægge ind i sin Bøn.

Det skulde ikke være det sidste »Hil dig, Maria«; men først maatte det gøres endnu lidt fyldigere.

Maria besøger, drevet af den Helligaand, sin højt-bedagede Slægtning Elisabeth for at være hende til Hjælp, medens hun ventede sin Søns Fødsel. Ved hendes Hilsen bliver Elisabeth opfyldt med den Helligaand, og idet hun tager Engelens Hilsen op, siger hun: »Velsignet er du iblandt Kvinderne, og velsignet er dit Livs Frugt.« Ogsaa i denne

Hilsen var der en Jubel og Henrykkelse, som maaske aldrig noget andet Menneske har følt ved at gentage den.

Og gentages skulde den. Det var Guds Vilje. Derfor lagde den Helligaand de Ord i Marias Mund: »Se, fra nu af skal alle Slægter prise mig salig.« Medens hun ydmyger sig i sit fromme Sind og giver Gud Æren, faar Gud hende til at synge sin egen Lov og ved sit Ord »Se, fra nu af« tænde den Kærlighedens og Begejstringens Gnist i de Kristnes Hjerter, der har udviklet sig til den rene og hellige Flamme, som aldrig mere vil slukkes.

Fra den Dag, de hellige Begivenheder var nedskrevet i Evangelierne og derved blevet alle Kristnes Fælleseje, er Engelens Hilsen fra utallige Læber sendt op til Marias himmelske Trone. Kirken har føjet den ydmyge, fromme Bøn til: »Hellige Maria, Guds Moder, bed for os Syndere, nu og i vor Dødstime.« Kirkefædrene har skrevet de skønneste Forklaringer dertil, Forklaringer, som formede sig til de mest begejstrede Hymner om Marias Naadefortrin. De troende har fundet Trøst og Lys, Opmuntring og Styrke i deres Bøn til Maria, og Betragtningen over alt det store, Gud har gjort ved hende, har vakt den ivrigste Stræben efter at helliggøre sig selv i deres Hjerter.

Engelens Hilsen har ogsaa ført anderledestroende ind i Kirken. Kun eet Eksempel! En protestantisk Dreng i Tyskland plejede at gaa i den katholske Kirke med sine Kammerater. En Dag spurgte han sin Moder: »Mor, hvorfor beder vi Protestanter ikke den smukke Bøn, Katholikkerne beder?« »Hvilken Bøn?« spurgte Moderen. »Hil Dig, Maria.« »Dreng, det maa du aldrig bede; det er Afguderi.« Fra den Tid af maatte han ikke mere besøge den katholske Kirke. Ved sin Konfirmation fik han af Præsten det Ny Testament. Han gav sig straks til at læse det. Paa en Gang kom han løbende hen til sin Moder. »Mor! se her staar jo den Bøn, Katholikkerne beder. Hil være dig, du benaadede.« Da tog Moderen Bogen fra ham med de Ord: »Det er ikke nogen Bog for dig.« Dette gav Drengen noget at tænke paa. Da han blev ældre og kunde tænke paa egen Haand, blev han Katholik og døde som Missionær i Australien.

Kærligheden til Maria lod ikke Katholikkerne nøjes

med et Hil Dig, Maria, bedt i Ny og Næ, de føjede gerne det ene til det andet, som man føjer Blomst til Blomst i en Krans, og saaledes opstod Rosenkransbønnen, som vi kender den i vore Dage.

Ingen har været ivrigere til at fremme Rosenkransbønnen end vor afdøde hellige Fader, Pave Leo XIII, som anordnede, at i Oktober Maaned skulde Rosenkransen bedes hver Dag under den h. Messe, og som i den Anledning Aar for Aar udsendte en ny Encyklika, hvori han udviklede Rosenkransbønnens Herligheder for de troende. Det skyldes især hans Anstrengelser, at Rosenkransbønnen nu er saa udbredt og saa almindelig afholdt i Kirken, som maaske aldrig tilforn, og for mange er blevet den Bøn, de ikke vilde undvære for nogen Ting i Verden.

I Aar møder Rosenkransmaaned en op for os med en glædelig Overraskelse, idet Ugebladets flittige Redaktør har udgivet en fortræffelig lille Bog med en kort, men indholdsrig Betragtning over hver Hemmelighed*).

Anderledestroende kan af denne Bog maaske lære, at Rosenkransen ikke er saa aandsforladt en Bøn, som de saa ofte siger, den er, Katholikerne vil ved deres Hjælp vistnok fatte ny Kærlighed til Rosenkransen og lære at bede den med større Glæde og rigere Frugt. Derfor tag og læs!

F. Esser.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. *Vardens* 20. Hefte af 25. September bringer en interessant Skildring af en mærkelig Mand, Tyskeren Dr. Langbehn, som døde for et Par Aar siden, og hvis Bog: *Rembrandt als Erzieher* vakte en, for en Bog af den Art at være, umaadelig Opsigt. Den ejendommelige Mand gik nogle Aar før sin Død over til den katolske Kirke og blev en meget from Katholik. Samme Hefte indeholder et Digt af Chr. Rimestad, en Skildring af kristeligt

---

* Det er maaske ikke af Vejen at bemærke, at Betragtningen under Afbedelsen af de enkelte Led kun er foreskrevet ved den saakaldte Dominikanerordenens og de syv Smerternes Rosenkrans, ikke derimod ved Korsherrernes eller ved Birgittinerrosenkransen.

Kærlighedsarbejde i Paris af Huysmans og Teaterkritik af Redaktøren, Oscar V. Andersen.

Ordrup. Det vil vække Bedrøvelse hos mange at erfare, at Hr. Pastor *Fels*, som i henad 40 Aar har været uadskilleligt forbundet med St. Andreas-Kollegiet, ikke mere vil være at finde derude, i hvert Fald for en længere Tid. Han har nemlig ganske uventet faaet Bud om foreløbig at rejse til Stockholm og hjælpe Præsterne der i deres Arbejde. Kaldet er udgaaet fra denne By, hvor Præsterne kendte Pastor *Fels*, og hvor de paa Grund af Sygdom var i meget stor Forlegenhed for Arbejdskraft, særlig for Medhjælp ved Gudstjenesten. Ugebladet ønsker i manges Navn Pastor *Fels* Guds rige Velsignelse paa hans nye Arbejdsmark og — om muligt — et glad Gensyn igen i Ordrup.

Norge. Efter længere Tids Svaghed døde den bekendte Konvertit, forhenværende Skolebestyrer, cand. theol. *S. A. Sørensen*, i en Alder af 61 Aar. Kandidat *Sørensen*, som vil være danske Læsere bekendt fra Artikler baade her i Ugebladet og endnu mere i *Varden*, dyrkede, efter i 1894 at have opgivet Skolegerningen, udelukkende historiske og theologiske Studier, som, næst Guds Naade, i 1899 førte ham ind i den katolske Kirke. Kandidat *Sørensen* var en stilfærdig Mand, som ikke »optraadte« ret meget udadtil, men hvis grundige og nøjagtige Arbejder man altid med Tryghed kunde ty hen til. I Fjor Sommer var Kandidat *Sørensen* i Danmark, hvor han studerede ved flere offentlige og private Arkiver. Den afdøde var en nær Ven af Dr. *Krogh-Tonning*, som Aaret efter sin Ven vendte tilbage til Moderkirken.

Østerrig. Den 7. østrigske Katholikforsamling afholdtes i Innsbruck fra 9.—12. September og var overordentlig vellykket. Repræsentanter for alle Rigets Nationaliteter var til Stede, og der herskede den skønneste Endrægtighed blandt disse, idet de lod de nationale Forskelligheder træde tilbage for den fælles Tanke, at de alle var Katholikker. Besøget overgik de Forventninger, man havde næret; ogsaa Lægfolks Deltagelse i Mødet var meget fremtrædende. Foruden de almindelige Møder afholdtes flere specielle. Bedst besøgt blandt disse var Piusforeningens Møde, ved hvilket den utrættelige Agitator for den katolske Presse, Jesuitpræsten *Kolb* fra Wien, holdt et Foredrag. Andre Spørgsmaal, som blev behandlet, var Søndagens Helligholdelse, Drikkeondet, Bondestandens Organisation, Udvandring o. s. v. Til de katolske Foreningers Festtog fra Tirol havde der indfundet sig mere end 12000 Deltagere.

Slutningstalen ved Kongressen holdtes af Præsidenten, Grev Galen.

England. I flere Aar har det store Badested Brighton været et af den ritualistiske Bevægelses Hovedsæder. Under Ledelse af to rige og nidkære anglikanske Præster, Mr. Wagner og hans Søn, og til Dels paa deres Bekostning, oprettedes en hel Række Kirker. Samtidig blev Patronatsretten over de fleste af disse Kirker overdraget til højkirkelige Formyndere for paa denne Maade at sikre en uafbrudt Rækkefølge af ritualistiske Præster som Sognepræster ved de nye Kirker. En saadan Optræden var ikke noget nyt i den anglikanske Kirke. Det lavkirkelige Parti havde allerede i mange Aar opkøbt Retten til at udnævne Præster ved et stort Antal Kirker. I Brighton ligesom andetsteds blev de højkirkelige Kirker mere og mere yderliggaaende. I 1850 var det meget »ritualistisk« at sætte et Kors paa Alteret, men i 1880 var det ikke saa ualmindeligt at bruge Messehagel og selv Virak, medens der i 1900 allerede var anglikanske Kirker, hvori der fandtes sakramental Velsignelse. Mariadyrkelsen med Statuer af Vor Frue med Lys og Blomster, Vievand, Messe uden Kommunikanter og hvor Præsten reciterede paa Latin alle de *Secreta*, der staar i den katholske Messebog, indførtes, ja, kort sagt alt, hvad der paa nogen Maade kunde forenes med Brugen af den anglikanske Bønnebog. De anglikanske Biskopper havde altid tordnet imod alle saadanne Nyheder. For tredive Aar siden sad flere af Højkirkens Præster i Fængsel, fordi de ikke vilde anerkende Statens Ret til at blande sig i kirkelige Anliggender. De sejrede alligevel. Endelig, da flere højkirkelige Biskopper var blevet ansat, gik det ritualistiske Parti ind paa, at Biskopperne skulde ordne Gudstjenesten. Nu var Biskopperne kommet saa vidt, at de allerfleste af dem taalte Brugen af Messehagel o. s. v. Men de vilde ikke finde sig i den sakramentale Velsignelse, i offentlige Rosenkransbønner, Mariadyrkelsen m. m. I 1903, da Mr. Evans, Sognepræst ved St. Michaelskirken i Shoreditch, London, fandt, at Modstanden mod Biskoppen af London var forgæves, og da det endelig gik op for ham, at den anglikanske Kirke var væsentlig protestantisk, gik han med en af sine Kapellaner og 200 af sine Tilhængere over til den katholske Kirke. I 1907 afsatte Biskoppen af Oxford en Mr. Hanley fra hans Præstembede, fordi denne ikke vilde opgive Udstillingen og Velsignelsen med Sakramentet. I den sidste Tid er Turen kommen til Kirkerne i Brighton. De ligger i det anglikanske Stift Chichester, som fik en ny Biskop, Dr. Ridgeway, for et Par Aar siden. Han skred snart ind mod de tre mest yderliggaaende Kirker i Brighton, nemlig Bartholo-

mæikirken, Mariæ-Bebudelseskirken og Martinikirken. Biskoppen lagde ikke saa lidt Mod for Dagen ved at angribe Mr. Cocks, Sognepræsten ved Bartholomæikirken, en meget nidkær, afholdt og indflydelsesrig Mand. Mr. Hinde ved Mariæ Bebudelseskirken er ogsaa særlig elsket af sine fattige Sognebørn. Biskoppen forlangte, at i Maaden at opbevare Sakramentet paa maatte der ikke være nogensomhelst Opmuntring til at tilbede Sakramentet. Han tilføjede, at Præsterne kunde tro, hvad de vilde, saalænge de ikke gav Udtryk for deres Tro ved de offentlige Gudstjenester. Mr. Hinde svarede, at han troede paa den mest bestemte Maade, at Sakramentet baade paa Alteret under Messen, og naar det opbevaredes for de syge og døende, var Christi sande Legeme, og at det skulde tilbedes med den samme Dyrkelse, der skyldes Herren selv. Han vilde derfor ikke opgive de ydre Tegn paa Tilbedelse. Mr. Cocks gav et lignende Svar, og begge to nedlagde deres Embeder. Den tredje Sognepræst, Mr. Nugent af Martinikirken, gik delvis ind paa Biskoppens Betingelser, men nægtede ogsaa at opbevare Sakramentet under *begge* Skikkelser, da en saadan Skik stred imod den katholske Kirkes almindelige Brug. Endelig gik Biskoppen endnu et Skridt tilbage. Da Mr. Halliwell, Sognepræst ved Paulskirken i Brighton, havde bedt om en Forklaring, skrev Biskoppen af Chichester, at naar han strengt forbød Sakramentets Dyrkelse eller Tilbedelse, faldt det ham slet ikke ind, at man vilde tro, at han ønskede at fremkalde den mindste Tvivl med Hensyn til den katholske Lære om Christi sande Nærværelse i det helligste Sakrament! Hvad bliver det endelige Resultat af disse Forhandlinger? Heldigvis er der al Grund til at haabe, at Kirken vil gøre en rig Høst i Brighton. En Ting maa anses som givet. Dersom Anglikanere forlader Statskirken, vil de gaa over til den katholske Kirke. De vil ikke forøge Antallet paa Tilhængere af den lille Sekt, som Biskop Mathews, en katholsk Præst, der blev bispeviet af den gammelkatholske (jansenistiske) Ærkebiskop af Utrecht, har grundet. De to katholske Præster, Pastor Beale og Pastor Howarth, udnævntes til Monsignori i 1897, men Titlen blev straks frataget dem paa Kardinal Vaughans Anmodning. Nu er de fornylig blevet bispeviet af Biskop Mathews, der i et offentligt Brev har skrevet, at de ønskede at opnaa en Værdighed, der ikke kunde fratages dem! Den hele Bevægelse kan ikke tages alvorlig. For Resten er der ingen Sympati for Gammelkatholikerne iblandt Nutidens Ritualister. Mange af disse betragter Paven som Kirkens Hoved, nogle tror endog paa hans Ufejlbarhed. At saadanne Mennesker kan blive i den anglikanske Kirke,

er en Gaade for de fleste. Hovedgrunden, hvorfor de ikke gaar over til den romerk-katholske Kirke, er, at de tror saa fast paa de anglikanske Vielsers Gyldighed. Det er meget vanskeligt for en anglikansk Præst af den ritualistiske Retning at komme til Overbevisning om, at han ikke kan konsekrere eller tilgive Synder. En anden Grund er, at de ser, at den ritualistiske Bevægelse stadig gaar fremad, tiltrods for alle Hindringer. Lad os haabe, at mange i Brighton i denne Tid maa finde deres Vej til Jesu Christi ene katholske Kirke.

X. Y. Z.

Frankrig. Der er flere Gange gjort opmærksom paa baade i dette Blad og i Dagspressen, hvorledes Forbrydelser i de senere Aar er tiltaget i en foruroligende Grad i Frankrig. Saa snart de gudløse Skoler i større Maalestok begyndte at sende deres Elever ud i Verden, bemærkede man en uhyggelig Stigning i Forbryderstatistikken. Større Aarvaagenhed fra Politiets Side blev straks en Nødvendighed, men til Trods herfor er Mord, Overfald og Plyndring mere og mere kommet til at høre til Dagens Orden. Mange Forslag er blevet fremsat til at fremme Sikkerheden for Liv og Ejendom, men hidtil har alle Anstrengelser været forgæves. »Apacherne« er lige raa og ryggesløse, og det er mere end tvivlsomt, om det vilde hjælpe, om man indførte Pryglestraf, hvad der virkelig har været foreslaaet. Et endnu mere nedslaaende Træk i Frankrigs nuværende sociale Vilkaar er den ugentlige Meddelelse om de hyppige Børneselvmord. I Løbet af blot 14 Dage berettes om fem Børns Selvmord, baade Dreng og Piger. Det er Frugterne af den Opdragelse, Staten tvinger Ungdommen til at modtage; men det er ikke et Resultat, som fylder den med Forundring, som klart indser, at uden Tro og Religion vil det menneskelige Samfund synke ned paa et Standpunkt, hvor man vil komme til at misunde Dyrene deres sløve Ro og Tilfredshed.

Nordamerika. Pladsen tillader ikke noget udførligt Referat af den herlige eukaristiske Kongres i Kanada, ligesom der heller ikke bliver Lejlighed til Gengivelse af nogen af de udmærkede Taler, som holdtes ved Festen. Bl. a. holdt den bekendte Pater Bernhard Vaughan et gripende Foredrag om Det eukaristiske Liv, en Modgift mod det moderne Liv. Dog skal her dvæles lidt ved den skønneste Dag under Kongressen, da den kæmpemæssige Procession med det allerhelligste Sakramente i Timevis bevægede sig gennem Montreals festsmykkede Gader. 100 Ekstratog, Dampskibe, Baade og alle andre Befordringsmidler bragte tidlig Søndag Morgen Kanadiere i Tusindvis ind til deres Hovedstad Montreal. Her herskede feber-

agtig Travlhed, thi endnu manglede der rundt omkring mangt og meget i, at Byens Festdragt alle Vegne var færdig. I Kirkerne trængtes Tusinder og atter Tusinder om Kommunionbænken. I Domkirken holdt den pavelige Legat, Kardinal Vannutelli, omgivet af 100 Biskopper, en højtidelig Pontifikalmesse, under hvilken Kardinal Gibbons af Baltimore holdt en engelsk og Biskop Touchet af Orleans en fransk Festtale. Vejen fra Domkirken til Park Mance, Processionens Maal, er 5 km. lang. Hele den lange Vej var betegnet med Søjler i omtr. 10 m.s Afstand, og disse var alle forbundet indbyrdes med tunge, pragtfulde Guirlander, medens kæmpemæssige Faner vajede ned over Midten af Processionens Vej. Mere end et Dusin vældige Æresporte og mægtige Billeder bragte Afveksling i den tilsyneladende endeløse Søjlerække. Ved Indgangen til Parken var oprejst en umaadelig stor Triumfbue, bestaaende af Aks og Blomster. Ikke alene Katholikker, men ogsaa Protestanter og Jøder havde givet deres Huse den festligste Udsmykning, som tænkes kunde. Omtrent hver 100 Meter fandtes en Tribune, hvor mellem 50 og 100 Damer med Blomster, Faner og Sange hilste det Allerseligste. Allerede før Klokkerne satte Processionen sig i Bevægelse. Indtrykket af den var ubeskriveligt og genkaldte ganske Mindet om Processionen i Köln i Fjor. Store Kor og Orkestre fulgte i bestemte Afstande. Indianere i deres gamle Nationaldragt vakte særlig Opmærksomhed, ligesaa Kinesere og Syrere. 1200 Ministranter gik foran Sakramentet, 1800 Præster fulgte efter, henimod 150 Abbeder og Biskopper, derefter 300 forhenværende pavelige Zuaver. Baldakinen blev baaret af kanadiske Officerer. Skønt Trængselen paa begge Sider af Processionen var ubeskrivelig, fandt der ikke noget alvorligt Uheld Sted. Først over Kl. 7 naaede Kardinal Vannutelli, som bar det Allerseligste, til Parken, hvor der var oprejst et Alter, 35 m. højt. Da det allerede skumrede, tændtes Tusinder elektriske Lys paa Alteret og den mægtige Triumfbue, og under alle Kirkeklokkernes Ringen og Kanonernes Torden knælede den halve Million Mennesker, der havde været til Stede ved Processionen, ned i Støvet for deres Frelser og Gud. Efter Velsignelsen indviede Ærkebiskop Bonchesi højtideligt Kanada til Jesu guddommelige Hjerte i det allerseligste Sakramente. Titusinder gentog Gang efter Gang: *Jésus est notre roi*, Jesus er vor Konge. Derefter fulgte et *Magnificat* — vældigt susede Tonerne hen over Massernes Hoveder. Og som en Storm bruste atter Raabet: Jesus er vor Konge gennem Mængden, medens Sakramentet bragtes hen i en nærliggende Kirke. — Dagen i Forvejen havde Kardinal Logue fra Irland sunget Pontifikalmesse under aaben Himmel i Overværelse af en Forsamling paa c. 200,000 Menne-

sker. Om Fredagen havde henved 30,000 Drenge og Piger i festlig Dragt defileret forbi Kardinallegaten og knælende i Hold paa ca. 100 Stykker modtaget hans Velsignelse. Efter den hellige Faders bestemte Ønske skete det, at Kardinal Vannutelli i sit Telegram til Kong Georg V udtalte alle Katholikkers Tak for Forandringen af Kroningseden. — Efter den foreløbige Bestemmelse vil der blive holdt eukaristisk Kongres i Sevilla i 1911, i Wien 1912, i Lyon 1913 og et eller andet Sted i De Forenede Stater i 1914.

Alle Vegne fra

Hr. Redaktionssekretær N. P. Nielsen har udsendt en lille Pjece *Bort og hjem!*, som er en kort historisk Fremstilling af Katholicismen i Kjøge fra Middelalder til Nutid. Her er aftrykt en ret interessant Fortegnelse over en Mængde Brødre og Søstre i »Gildet« i Kjøge. De sidste 3-4 Sider indeholder den katolske Menigheds Historie i Kjøge fra 1902 indtil Sommeren 1910. Foran findes et Billede af St. Hans Kapel i Kjøge.

Som Særtryk af Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger har Dr. *Vilhelm Maar* udsendt to hidtil utrykte Arbejder af *Nicolaus Steno*. Det ene er en Slags Syndsbekendelse og Anraabelse om Guds Barmhjertighed, det andet er en Prædiken. De er begge forfattede paa Latin og er et lille Uddrag af to tykke Haandskrifter i stort Kvartformat, som opbevares i et Bibliothek i Firenze, og som indeholder talrige, aldrig offentliggjorte Skrifter af Nicolaus Steno, alle af religiøst Indhold. I Indledningen retter Dr. Maar en speciel Tak til Hr. Pastor Metzler i Stenosgade for megen værdifuld Hjælp. Det er glædeligt at lægge Mærke til, hvor Interessen for vor store Trosfælle Steno, som næsten i Aarhundreder var forglemt af sine utaknemmelige Landsmænd, i vore Dage er i en stærk og vedvarende Stigning.

I *Berlingske Tidende* findes der regelmæssig Optryk af Notiser og Smaaartikler, som har været at læse nøjagtig samme Datum i Bladet for 100 Aar siden. Her fandtes d. 17. September følgende Artikel, som altsaa oprindelig stod i *Berlingske Tidende* samme Dag i Aaret 1810. Den lyder saaledes:

»I Dag Kl. 3 faldt et velklædt Fruetimmer i Peblingsøen ved Nørrebroe; hun sank strax og den sammenstimlede Mængde søgte forgæves efter et Middel til at frelse hende. Til Lykke var den ene af det Østerrigske Gesandtskabs Præster Hr. Brachtesende i en Baad paa Søen, han ilede hastigt og med mueligste Anstrængelse af Kræfter til Stedet, og fandt den Nedsunkne efter flere forgjæves Forsøg. Med utroelige Møie lykkedes det omsider denne ædle Mand at drage hende op i Baaden, hvorfra hun blev ført til Militairhospitalet paa Blaagaard, og allerede paa Vejen der til kiendtes hun endnu at have Liv.« Pastor J. Brachtesende var Præst ved det østrigske Gesandtskabskapel (nuværende St. Ans-gars Kirke) fra 1801—1813.

Professor *Ruville* i Preussen, hvis Konversion for et Aars Tid siden vakte saa stor Opsigt, og hvis Bog *Zurück zur heiligen Kirche* har været udførligt omtalt her i Ugebladet, har i disse Dage udsendt en ny Bog: *Das Zeichen des echten Ringes*. Titelen er, som adskillige bemærker, en Hentydning til den østerlandske Lignelse, som Lessing benyttede i sit Drama *Nathan der Weise*. Professor *Ruville* finder, i *Ydmygheden* Kendetegnet paa den sande Kirke. Vi haaber at komme udførligere tilbage til denne, sikkert overordentlig interessante Bog. Til Orientering for dem, der maatte ønske at anskaffe sig denne Bog, skal tilføjes, at den er udkommet hos *Walther* i Berlin og koster 2½ Mark, indbundet 3½ Mark.

Da den første Præst, Martyren *Isaas Jogues* af Jesu Selskab, i Aaret 1643 kom til *New York*, fandt han her kun 2 Katholikker. I 1808 fortæller en anden Jesuit, han er sendt til denne By som Sognepræst for en stor Menighed paa 14,000 Sjæle. I Følge den sidste Statistik har *New York* 4,766,883 Indbyggere, af hvilke flere end Halvdelen er Katholikker. Disse har 273 Kirker at søge til; heraf er 168 bestemt for engelsktalende, 28 for Italienerne, 27 for Tyskere, 12 for Polakker o. s. v. Een eneste er bestemt for Skandinaver.

Brevkasse.

Fra Hr. Pastor *Resch* i Odense har jeg modtaget nedenstaaende Syar paa »en Abonnents« Bemærkning i Nr. 39. Selvfølgelig har »Abonnenten« navngivet sig overfor mig, ellers havde jeg slet ikke optaget hans Indlæg, hvilket jeg jo, som antydet, gerne havde set mere kortfattet. Hermed betragter jeg denne lille Diskussion som afsluttet i Ugebladet.

Red.

Da jeg skrev min Artikel om Tamperdagene, var det min Mening at udtrykke min Forundring og Beklagelse over noget, jeg ofte har savnet. Naar jeg om Søndagen havde prædiket om Tamperugen og dens forskellige Betydninger, søgte jeg forgæves efter nogle til disse Dage svarende Bønner eller lign., som man plejer at have i andre Diöcesanhønnebøger. Jeg gennemgik Indholdsfortegnelsen i »Fuldstændig Bønnebog«, jeg dvælede især ved 10. Kap.: »Nogle særlige Andagtsøvelser« og ved 19. Kap.: »Andagtsøvelser for de forskellige Tider og Fester i Kirkeaaaret«; der findes alle mulige Bønner og Andagter, men man søger forgæves efter noget, som hedder Tamperandagt eller Tamperfastebøn eller Tamperdag eller lign.; og det forekom mig som en stor Mangel, naar man ser hen til Tamperugens store Betydning straks fra Apostlenes Tid af (som jeg har antydet i min Artikel, og enhver endnu den Dag i Dag kan overbevise sig om i Kirkens smukke Bønner og Ceremonier i Messebogen paa Tamperdagene), hvortil i senere Aarhundreder kom en Betydning til m. H. t. Ordinationer. — Det var maaske en Fejl fra min Side, at jeg ikke nøjere gennemgik den Del af Bønnebogen, hvor der findes Forældrenes Bønner, Mødrenes Bønner, de forlovedes Bønner etc., fordi jeg tænkte, at de vedkom ikke mig, da jeg hverken var Fader eller Moder, hverken gift eller forlovet — og midt iblandt disse Bønner findes ogsaa en »Bøn om gode Præster«. Det har jeg altid overset, og vistnok flere med mig. Men »Tamperfastebøn« er den just ikke, det ved den anonyme Abonnent ligesaa godt som jeg. — Jeg synes ikke, at der behøvedes saa »ondskabsfulde« og bidende Ord, thi de tjener just ikke til Opbyggelse for Menigheden og udenforstaaende, især da man jo næsten kan gætte, hvem den anonyme Abonnent er.

Ærbødigst

Joseph Resch.

Til Hr. — *en i M.* Muligvis skal jeg besvare Deres Spørgsmaal i en længere Artikel om den vanskelige Sag. Kirken og dens Virksomhed har paa ingen Maade fremmet Krigsbegejstringen hos nogen, tværtimod har man mangfoldige Vidnesbyrd om Kirkens Uvilje overfor Krigen; saaledes har Leo XIII i en af sine berømte Encyclicaer talt med Harne om »den blomstrende Ungdom, som bliver revet hørt fra Agerdyrkning og Haandværk, fra Studier og Handel for at hengive sig til Krigens Beskæftigelser«, og han kalder den væbnede Fred for »en unaturlig Tingenes Tilstand i civiliseret Samfund«. Men Spørgsmaalet, om den Kristne saa bør nægte at tage Del i Militærtjenesten, hænger sammen med det vanskelige Spørgsmaal, om hvor vidt Lydighedspligten overfor Øvrigheden strækker sig, hvad umuligt kan afgøres i nogle faa Linjer under »Brevkassen«.

Red.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen.

Ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Hr. Pastor Ronge).

Ved **St. Annæ Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Ved **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Undervisningsplan for

Katholsk Fortsættelseskursus.

Onsdag	8—9	Engelsk for viderekomne.
	9—10	Dansk.
Torsdag	8—9	Tysk for Begyndere.
	8—9	Sangundervisning for unge Piger.
	9—10	Tysk for viderekomne.
	9—10	Sangundervisning for unge Mænd.
Fredag	8—9	Engelsk for Begyndere.
	9—10	Regning.
Lørdag	8—9	Skrivning.
	8—10	Haandgøring.

Den katolske Højskole.

Plan for Fjerdingaaret

Oktober—November—December 1910.

Tirsdag den 11. Oktober	Billeder af Kirkens Historie I. Jerusalem og Rom (<i>Mogens Ballin</i>).
Tirsdag den 18. —	Lourdes I. (<i>Johannes Jørgensen</i>).
Tirsdag den 25. —	Lourdes II. » »
Tirsdag den 1. November	Intet Foredrag paa Grund af Alle- helgensdag.
Tirsdag den 8. —	Lourdes III. (<i>Johannes Jørgensen</i>).
Tirsdag den 15. —	Billeder af Kirkens Historie. II. Monumenter (<i>Mogens Ballin</i>).
Tirsdag den 22. —	Messeliturgiens Historie I. (<i>P. L. Günther</i>).
Tirsdag den 29. —	do. II.
Tirsdag den 6. December	do. III.
Tirsdag den 13. —	Billeder af Kirkens Historie. III. Menneskehedens Fjender (<i>Mogens Ballin</i>).
Tirsdag den 20. —	} Ingen Foredrag paa Grund af Julen.
Tirsdag den 27. —	

Samtlige Foredrag holdes Kl. 8 Aften i **Hotel Dannevirke**
Studiestræde 40, 2. Sal.

Alle er velkomne — Trosfæller og anderledestroende!

A.C. Rusgilde agtes afholdt Tirsdag d. 4. Oktbr. i Buriis' Lokaler, Nørrevoldgade. Deltagelse bedes anmeldt hos Hr. cand. phil. Hoffmann, Købmagergade 48.

Unio. Fredag d. 14. Oktbr. Kl. 8 Aften aabnes Vintersaisonen i Frederiksberg Allé Nr. 11.

Den 5. Oktbr. begynder **Mariahjemmets Bogudlaan** og fortsættes i Vinter som sædvanlig 1. og 3. Onsdag i Maanedn fra 3—4.

Lejlighed tilbydes

en eller anden til at gøre et Par gamle, smaatstillede Katholikker en lille Glæde paa deres 40-aarige Bryllupsdag d. 1. Oktober. Det er Arbejdsmand Olsen og Hustru, boende Rantzausgade 32, 2. Opgang over Gaarden, 1. Sal, København N. Pastor R. og Student M. anbefaler begge.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund genoptager Møderne i Lokalet, Bredgade 67² o. G., Søndag d. 2. Oktober Kl. 7. — Medlemsoptagelse. — Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Rosenkransbogen.

Bønner og Betragtninger til Oktober Maaned.

Samlede af *Niels Hansen*.

Faas ved Kirkerne og hos St. Josephs-Søstrene.

(Hovedoplæg Frederiksberg Allé 15—17.)

Smukt indbundet 35 Øre.

Assumptionskapellet,

Amalievej 14.

Kapellet er daglig aabent fra Kl. 6 om Morgenen til Kl. 5¹/₂ om Eftermiddagen.

Hverdage Messe Kl. 6¹/₂ om Morgenen og sakramental Velsignelse Kl. 5 om Eftermiddagen. Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen fra Messen til Velsignelsen.

Søn- og Festdage Messe Kl. 8 med *fransk* Prædiken. (Den h. Kommunion uddeles ogsaa Kl. 7¹/₂). Sakramental Velsignelse Kl. 5 om Eftermiddagen.

Ansgarinsforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kridelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69² o. G. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presens store Betydning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og øver andre gode Gerninger, dersom man ikke fornaar at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katholske Presse.“

Vins X.

Meld Dem straks ind som Abonnent nu til Oktober Kvartal!

Kirkelig Kalender.

2. Oktbr.	20. Søndag efter Pintse.	9. Oktbr.	21. Søndag efter Pintse.
	Rosenkransfest. *)		
3. —	Mandag. Votivofficium	10. —	Mandag. Frants Borgias, Bekender.
4. —	Tirsdag. Frants af Assisi, Bekender og Ordensstifter.	11. —	Tirsdag. Votivofficium af Ansgar.
5. —	Onsdag. Placidus og Lidelsesfæller, Martyrer.	12. —	Onsdag. Ferialdag.
6. —	Torsdag. Bruno, Bekender og Ordensstifter.	13. —	Torsdag. Edvard, Konge og Bekender.
7. —	Fredag. Marcus I, Pave og Bekender.	14. —	Fredag. Callistus I, Pave og Martyr.
8. —	Lørdag. Birgitta, Enke og Ordensstifterinde.	15. —	Lørdag. Teresa, Jomfru og Ordensstifterinde.

*) I alle Kirker og Kapeller afholdes Ansgarius-Bonifacius-Kollekt til Fordel for de mest trængende Institutioner i Vikariatet.

Første Fredag i Maanedn (7. Oktbr.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7¹/₂ Aften Andagt til Andagt for *Jesu guddommelige Hjerter*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8¹/₂ Messen sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aften Andagt.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke 1. Fredag i Oktbr. Maaned d. 7. til de aftalte Tider.

St. Ansgars Kirke.

Rosenkransbroderskabet og Jomfruernes Forening deltager i Processionen ved Andagten Kl. 6 Efterm.

Mødeforeningen holder Møde med kort Foredrag Tirsdag d. 4. Oktbr. Kl. 8¹/₄ i St. Ansgars Kirke.

St. Franciskus' III. Orden har Møde Tirsdag d. 4. Oktober i St. Knuds Kapel Kl. 8 Aften. Generalabsolution.

Jesu Hjerter Kirke

(Stenosgade)

Søn- og Helligdage: Stille Messe Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂. Højmesse med Prædiken Kl. 10. Andagt med Prædiken Kl. 6 Eft.

Hverdage: Stille Messe Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂.

Redaktionens Adresse

er

Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.

NB. Fra København er der **Indenbys** Porto til Charlottenlund. Altså koster et Brev kun 5 Øre og et Brevkort kun 3 Øre fra København, *hele* Amager, Frederiksberg, Hellerup, Gentofte — til Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 41.

Søndag den 9. Oktober.

1910

INDHOLD: Den h. Franciskus' tredje Orden. — Menighedens Deltagelse i den liturgiske Sang. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Fredericia. Tyskland. England. Rom. Italien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den h. Franciskus' tredje Orden.

(Sluttet.)

For at kunne tjene Gud i Fattigdom, Kyskhed og Lydighed og saaledes naa til den evige Salighed faar Medlemmerne af den h. Franciskus' tredje Orden ved deres Regel Anvisning paa at bruge meget fornuftige, ja ufejlbart virkende Midler, idet de dels skal undgaa visse Ting og dels gøre andre Ting.

Af hvad de skal *undgaa* skal anføres følgende:

Hvad Klædning og Levemaade angaar, skal de »afholde sig fra al Overdaadighed og udsøgt Finhed, og enhver skal, i Forhold til sin Stilling, holde sig inden for Tarvelighedens Grænser«. Ved denne Regelforskrift udelukkes al Luksus, Forfængelighed, Hovmod og Ødselhed, som ofte ruinerer hele Familier.

»Tertiarerne skal meget samvittighedsfuldt holde sig borte fra Danse, farlige Skuespil og Sviregilder.« Spil og Dans, Variétebesøg, daarligt Selskab er altsaa bandlyst fra Tertiarerne. Sømmelig Underholdning derimod forbydes ikke; dertil trænger man jo ogsaa, naar man har arbejdet

strengt hele Ugen igennem. Ikke engang det strengeste Bodsliv bestaar i, at man hænger med Hovedet. Den sande Fromhed er glad og oprømt, men til rette Tid og paa rette Maade.

Med Hensyn til Læsning maa Tertiärerne »ikke tillade, at Bøger og Blade, som strider imod gode Sæder, bliver bragt ind i deres Hjem og læst af deres undergivne«.

Hvad Tertiärerne skal *gøre*, bestaar ikke i, at de skal forrette endeløse Bønner, som der undertiden paastaas. Nej, den tredje Ordens Væsen bestaar jo i Overenstemmelse med Ordensregelen meget mere i et i Sandhed kristeligt Liv efter Guds Bud, skønt Bønnen er nødvendig til at leve et saadant Liv.

Man skal altsaa frem for alt nøje overholde Guds og Kirkens Bud, som det nærmere forklares i Ordensregelen. Tertiärerne formaner især til at føre et eksemplarisk Familieliv, at fremme Fromhedsøvelser og alt godt, at undgaa og bekæmpe daarlige, vantro og usædelige Bøger og Skrifter, at leve i Fred og Endrægtighed med alle, at have et varmt Hjerte for syge og fattige, at deltage (om muligt) i alle maanedlige Ordensmøder, at bære Skapularet og Snoren efter Regelens Forskrift, i Tide at gøre Testamente og at være maadeholdne i alt, med eet Ord: at indrette deres Liv saa fuldkomment som muligt i Overensstemmelse med vor hellige Tro.

Hvad Andagtsøvelser angaar, skal Tertiärerne daglig bede Ordensbønnen, nemlig 12 »Fader vor«, »Hil dig Maria« og »Ære være Faderen«. Man kan fordele disse Bønner paa forskellige Tider af Dagen. I Stedet for de 12 »Fader vor« o. s. v. kan man ogsaa læse »Vor Frues smaa Dagstider«, som findes i Regelbogen. Saa vidt det lader sig gøre uden at forsømme nogen Pligt af Betydning, skal Tertiärerne hver Dag overvære den h. Messe. Om Aftenen skal de ransage deres Samvittighed og opvække hjertelig Anger, saafremt de har syndet mod Guds Bud eller overtraadt Ordensregelen. I det mindste een Gang om Maanednen skal de modtage Bodens og Alterets hellige Sakramenter med tilbørlig Andagt.

Foruden de af Kirken foreskrevne Fastedage er der kun to Dage, som de skal holde Faste paa, nemlig Dagen før den h. Franciskus' Fest (3. Oktober) og Dagen før Marias ubesmittede Undfangelse (7. December). Skulde 3. Okt. eller 7. Dec. indtræffe paa en Søndag, holdes Faste Lørdagen i Forvejen, fordi man aldrig plejer at faste om Søndagen.

At faste hver Fredag eller at holde Abstinents om Onsdagen er ikke Pligt, men anbefales Tertiärerne, dersom de ønsker at forrette flere Bodsovelser.

Naar man bortser fra Ordensdragten, som jo heller ikke kan volde nogen Ubehagelighed, er det, man som Tertiar skal gøre, ikke andet eller endog mindre, end hvad ofte rigtig gode og fromme Katholikker gør, der ikke er Tertiarer. Men Antallet paa saadanne Katholikker skal jo netop forøges ved den h. Franciskus' tredje Orden.

III.

»Hvad vinder jeg derved?« spørger Forretningsmanden, naar han spekulerer over ny Foretagender. Saaledes spørger maaske ogsaa en eller anden, der har læst disse Linier om den tredje Orden: *Hvad gavner det at være Tertiar?* Naturligvis kan der, bortset fra de iøvrigt ikke smaa Fordele, som et maadeholdent Liv og en god Samvittighed indbringer, ikke være Tale om ualmindelig stor timelig Nytte. Men ved at være en god Tertiar vinder man stor Ære hos Gud, mange aandelige Goder og herlige Forjættelser.

Stor Ære. Den ugudelige Verden har rigtignok ingen Æresbevisninger tilovers for Tertiarerne; den foragter overhovedet Dyden, Fromheden og Bønnen. Men for Gud, for Himlens Engle og alle gudfrygtige Mennesker staar Tertiarerne i høj Ære og Agtelse, naar de for Alvor stræber efter sand Dyd, overvinder sig selv og gør vel mod deres Medmennesker.

Man maa ikke tro, at Tertiarerne er mindre dannede Folk, der fører et usundt Fromhedsliv, eller Hyklere. Saaledes lyver Verden om dem, og saaledes tænkte rigtignok ogsaa en naadig Frue engang et Sted, idet hun sagde: »Jeg lader ikke min Datter indtræde i den tredje Orden; der er jo kun Bedesøstre i den.« Datteren maatte søje sig og tage Del i alle mulige Forlystelser. Det varede ikke længe, og hun blev forført og døde en ulykkelig Død i Barselseng. — Den tredje Orden har altid haft og har endnu Medlemmer, der hører til de mest ansete Kredse i Kirke og Stat. Paver og Kardinaler, Konger og Ministre, lærde og Kunstnere har været Tertiarer. Blandt den tredje Ordens Helgener er Kong Ludvig IX af Frankrig og en Fyrstinde, Kongedatteren Elisabeth af Thüringen. Kunstneren Michel Angelo, Digteren Dante Alighieri og Amerikas Opdager Kristoffer Columbus har været Tertiarer, ligesom Vianney, Sognepræsten i Ars, og Pave Leo XIII. Det er altsaa ikke noget daarligt Selskab, man kommer i, naar man bliver Tertiar.

Aandelige Goder. Den h. Franciskus' tredje Orden er af Paverne, og ikke mindst af Leo XIII, der paa ny har stadfæstet og indrettet den efter vore Tidens Krav (30. Maj 1883), bleven benaadet med mange Aflad, som Ter-

tiarerne kan benytte sig af baade til at afsone deres egne timelige Syndestrafte og til at komme Sjælene i Skærsilden til Hjælp ved aandelig Almisse. — Fortegnelsen over disse Aflad findes i Regelbogen.

Et andet stort Gode, Tertiarerne nyder, bestaar i, at de, som Medlemmer af hele den store Franciskanerfamilie, har Del i alle Arbejder, Bønner, Bodsøvelser og andre gode Gerninger, som forrettes i den h. Franciskus' samtlige 3 Ordener hele Verden over. Vel har vi formedelst de helliges Samfund Del i alle vore Medkristnes gode Gerninger, men jo inderligere man staar i Samfund med enkelte Klasser af Medkristne, i desto større Maalestok tager man Del i deres Goder, lige som man lettere kan vente en Arv fra sine Slægtninge end fra fremmede. Naar man nu husker paa, at den h. Franciskus' Sønner og Døtre af den første og anden Orden i deres gudindviiede Stand er en Slags Elitekorps af trofaste katholske Kristne — ja at mange af dem virkelig kun lever i og for Gud — hvilken Velsignelse maa da ikke strømme ud over deres Brødre og Søstre i den tredje Orden!

Herlige Forjættelser. Paa Alvernia Bjerg omgikkes Jesus Christus med St. Franciskus lige som en Ven med sin Ven. Den Gang skal han ogsaa have lovet Franciskus, at »intet Barn af den serafiske Orden skal dø en usalig Død«. Disse Ord giver naturligvis ikke Tertiarerne Lov til at begaa og leve i Synd, som om deres evige Salighed alligevel var sikret; men det er dog en stor Trøst for vor svage Natur at have saadan en Forjættelse, og dens Mening er jo vel den, at en Tertiar, der begaar en svær Synd, ikke vil fremture i Synden, men enten høre op med at være Tertiar eller snart omvende sig.

En gammel Overlevering i den serafiske Orden fortæller desuden, at Frelseren hvert Aar paa den h. Franciskus' Dødsdag (4. Oktober) viser sin kære Tjener den Naade at udfri mange af hans Ordensbrødre og Søstre af Skærsilden. Selv om denne Overlevering ikke er sikker, er der dog ingen Tvivl om, at den store Ordensstifter formaar meget hos Gud og sikkert ogsaa gaar i Forbøn for sine aandelige Børn, der sukker i Renselsesstedet.

Efter at have læst denne korte Redegørelse for den h. Franciskus' tredje Orden tænk saa efter, kære Læser, hvad du mon en Gang i din Dødstime vil ønske at have gjort med Henblik paa, hvad den tredje Orden er, hvad den kræver, og hvad den yder. Kan du tænke dig, at du med Evigheden for Øje kunde fortryde at have sluttet dig til den? Gør nu, hvad du paa dit Dødsleje helst vil ønske at have gjort! Iøvrigt er der jo noget, der hedder

Prøveaaret i den tredje Orden, saa du behøver ikke at være bange for at handle i Overilelse.

Pave Leo XIII udtalte sig i sin Tid, da de tre Ordensgeneraler takkede ham, for hvad han havde gjort for den tredje Orden, paa følgende Maade: »Den tredje Orden har en særlig social Betydning for Nutidens Samfund, der er udsatte for saa store Farer. Vi har gjort Regelen lettere, aabnet Døren videre, for at desto flere troende skal træde ind; og dette er ogsaa Vort Testament, Vor sidste Vilje, Vor sidste Kærlighedsgave til den h. Franciskus for at sikre Os hans Forbøn i Vor Dødstime; thi den tredje Orden er en sikker Borgen for den evige Frelse.«

September 1910.

Ved G. S.

Menighedens Deltagelse i den liturgiske Sang.

Om ovenstaaende Emne holdt *Mr. Dudley Baxter* et overordentlig interessant Foredrag, som gengives her efter det engelske Tidsskrift *Tablet*.

Uheldigvis synes der ved den forrige eukaristiske Kongres kun at være bleven lagt saare liden Vægt paa det vigtige Spørgsmaal om Menighedens Sang under Messen; dog kan der ingen Tvivl være om, at blev denne mere fyldig og udbredt, vilde det være af stor Betydning for den eukaristiske Andagt. Tilmed bliver nu denne Reform i stærke Udtryk paakrævet af den hellige Fader selv, og den er allerede gennemført paa flere Steder paa en Maade, der lover godt for Fremtiden.

Dog synes det endnu, naar man undtager det trofaste Bretagne og det romantiske Rhinland, i Regelen at være en Undtagelse for en Gennemsnits-Menighed nogensinde at ytre et eneste Ord under den hellige Messe — den Juvel, som er Midtpunktet i den kristne Fromheds Skatkammer, men som nu i Regelen, hvad os Lægfolk angaar, er en tavs Gudstjeneste, tom for alle sine ejendommelige Udtryk for aandelig Glæde og Tak.

Dette er en absolut Uskik, som har udbredt sig meget siden det fordærvelige sekstende Aarhundrede, og der er herved fremkaldt højst ubehagelige Konsekvenser; denne Undertrykkelse af et naturligt Instinkt er temmelig sikkert Grunden til den udbredte Forsømmelse af Søndagsmessen, særlig blandt Mænd i romanske Lande som Frankrig og Italien.

Den tavse Bøn, der er traadt i Stedet for Lovprisningen, ligger gennemgaaende bedre for Kvinder og drager kun dem til Kirken, der af Naturen er fromme, med mindre da Musikken er særlig smuk; det er derfor, at ikke saa faa, der har forsømt Søndagens Messe, viser sig ved Velsignelsen om Eftermiddagen — da kan de undertiden faa Lov til at synge. Søndagspligten bliver ofte til en mekanisk Betragtningebøn og opfyldes ved, at man møder til en stille Messe — tilmed, i de større Byer, ofte henad Middag, en for vore taalmodige Præster højst pinlig Tid.

Faktisk har Hovedfrembærelsen af det eukaristiske Offer paa Søn- og Helligdage mange Steder udviklet sig til en »Koropførelse«, en hellig Koncert, ved hvilken Menigheden er Tilhørere og Tilskuere, medens Koret har monopoliseret alt.

Skønt Rubrikkerne paabyder, at Messen skal læses saaledes, at de tilstedeværende kan høre alt undtagen den »stille Del«, der dog ogsaa skal udtales saa højt, at i alt Fald Celebranten kan høre det, er nu til Dags Messens Ord ofte ikke til at høre af nogen; saa at man kan sige, at vi ser Stille Messe og hører i Tavshed paa Højmesse!

Heldigvis er de Dage nu forbi — eller næsten forbi — da et højst blandet Korpersonale opførte halv-operaagtige Musikstykker med Soloer, tit udførte af lejede, protestantiske Operasangere; men efter Korenes gennemgribende Reformering kommer Menighedens Tid, saaledes som det er bebudet af Rom selv.

Det er Pave Pius X.s berømte *Motu proprio* af 22. Novbr. 1903, der betegner det store Vendepunkt i Kirkesangens Historie.

I sit indledende Brev til Kardinal-Vikaren i Rom indskærpede den hellige Fader fremfor alt, at der maatte finde en Reform Sted af de italienske »Concert-Vespere«, under hvilke en langtrukken, varietéagtig Gengivelse af

Dauids Salmer havde fortrængt »Præsternes fromme Af-syngning af disse, hvori ogsaa de troende kunde tage Del«. Alene dette Sted viser grant, at det er den hellige Faders Ønske, at vi Lægfolk skal deltage i den gregorianske Sang ligesom i gamle Dage ved Vespertjenesterne; det samme gælder selvfølgelig om Kompletorium, der overhovedet bedre vilde passe til en Aftengudstjeneste, da Salmerne kun veksler lidt Aaret rundt og derfor var lettere at lære af en Menighed.

Paa det europæiske Fastland synges der Vesper om Eftermiddagene, men, naar Koret og undertiden Skolebørnene undtages, er det forholdsvis kun faa, som er til Stede eller tager aktiv Del heri; Menigheden burde synges Hymnerne, *Magnificat*, *Nunc dimittis*, men Tidernes Ugunst og Mangel paa Energi hos baade Præster og Lægfolk har gjort, at den latinske Sang er faldet bort, og at man i de fleste Tilfælde har ladet »folkelige Andagter« fortrænge det kirkelige Officium.

Det omtalte *Motu proprio* indeholder følgende betydningsfulde Udtalelse, hvis Vigtighed ikke noksom kan betones: »I Særdeleshed bør man bestræbe sig for at genindføre den gregorianske Sang hos Folket, saa at de troende paany kan tage en virksommere Del i Gudstjenesten, saaledes som dette tidligere var Tilfældet.« Intet kan være mere eftertrykkeligt eller tydeligere end disse Ord af Paven selv; men, naar den gregorianske Sang er bleven genindført rundt omkring, er Tiden kommen til en Reformation, hvad Deltagerne i den angaar.

I Slutningen af omtalte Skrivelse peger Paven paa, hvorledes det endog i ganske almindelige Sognekirker kan blive muligt at gennemføre de af ham krævede Reformere: »Man bør have Omsorg for, at i det mindste ved Hovedkirkerne de gamle Korskoler atter bliver oprettet, saaledes som det allerede er sket mange Steder med de heldigste Resultater. Det vilde virkelig ikke være vanskeligt for ivrige Præster at oprette saadanne Skoler, endog i smaa Sogne og paa Landet, og de vilde blive et let Middel til at samle baade Børnene og de voksne til deres egen Gavn og til Menighedens Opbyggelse.«

Desværre er adskillige af Dekretets Bestemmelser endnu ikke indført, ligesom man ofte ser ganske bort fra den hellige Faders gode Raad; utilladelig Musik, Udeladelse af Søndagens særlige liturgiske Stykker, kvindelige Solister og blandede Kor kan man endnu træffe paa mange Steder. Ganske vist har siden den hellige Fader, paa de amerikanske Katholikkers indtrængende Anmodning, med visse Indskrænkninger tilladt Anvendelsen af kvindelige Sangkræfter i Kirkekorene.

Man har ikke brudt sig tilskrækkelig om at adlyde Pavens Formaning om Oprettelsen af Korskoler rundt om i Sognene; maaske vilde det være heldigt, om der blev grundlagt større Organisationer, der kunde støtte de smaa Foreninger i Sognene. I England har St. Caecilia Foreningen arbejdet meget for denne Sag i Birmingham Dioces, hvor der er afholdt praktiske Øvelser før og efter Aften-tjenesten omkring i de forskellige Sogne.

Trods alt har der i de senere Aar fundet en stor og rig Forbedring Sted af den liturgiske Sang, og man kan med Rette trøste sig med, at Rom selv heller ikke blev bygget paa een Dag. I Belgien er Kardinal-Ærkebiskoppen ivrig begejstret for Menighedens Deltagelse i den liturgiske Sang, ligesom i Italien en ny St. Caecilia Forening har gjort store Fremskridt under Kardinal Rampollas indflydelsesrige Beskyttelse. Denne har udtrykkelig nævnet som Maalet, der skulde naas, at de troende skulde tage aktiv Del i de liturgiske Svar, Salmerne o. s. v. ved Messen og Vespertjenesten.

Nylig er Medlemmerne af denne Forening efter deres Generalforsamling blevet modtaget i Audiens af Pius X, som takkede dem for den Opmuntring, de havde givet ham ved den Iver, hvormed de udbredte de Tanker, der var indeholdt i hans *Motu proprio* om Kirkemusikken. Den hellige Fader fortalte dem, hvorledes nu Folket i hans gamle Kirkeprovins Venezia tager Del i Vespersangen og i de »faste Dele« af Messen. Han bad de tilstedeværende gøre alt, hvad de formaaede, for at »denne udmærkede Skik kunde blive indført i Kirkerne i Rom« — den højst mulige anbefaling af de Tanker, som er Hovedindholdet af dette mit Foredrag.

Naturligvis maa det være Biskoppernes og Præsternes Sag at tage Initiativet i denne Sag; men de føler maaske ikke altid, beskæftigede som de selv er ved Alteret, hvad Betydning det vilde have for Lægfolk til Fremme af Andagten og Taksigelsen, om de fik Lejlighed til mere aktiv Deltagelse i Liturgien.

Først og fremmest vilde det have stor Betydning, om Menighederne engang lærte den rette Holdning ved alle sungne Messer; her kunde trykte Smaasedler, fordelte i Kirkerne, gøre stor Nytte. Naar Præsterne og Ministranterne (med Koret) træder ind foran Alteret, burde alle staa op, i Stedet for at Sædvanen jo nu er, at alle knæler; man skulde ogsaa staa, medens Celebranten reciterer Introitus, Kyrie, Gloria, Collecterne, Evangeliet, Credo, Offertoriet, Præfationen og Postkommunionsbønnerne. Underligt nok indtager de tilstedeværende af en eller anden skjult Grund i Regelen en korrektere Holdning ved Vesperen end ved Messen. Paa Fastlandet er det mange Steder Skik, at Menigheden bliver siddende under Credo, ja lige til Forvandlingsklokken lyder.

Endvidere vilde et væsentligt Skridt i den ønskede Retning være gjort, om de troende blev oplært til at synge den nikæniske Trosbekendelse til den gamle gregorianske Melodi. Man siger, at Paven selv fik et overmaade godt Indtryk af de franske Pilegrimme, som paa denne Maade aflagde saa skønt et Vidnesbyrd om deres Tro ved Jeanne d'Arcs Beatification.

Man skulde ogsaa opfordre Menigheden til at deltage i alle de korte Svar under Messen, hvilket i høj Grad forøger den enkeltes Iver; hvor opløftende er det ikke at høre *Sursum corda* besvaret af hele den staaende Menighed, i Stedet for at denne nu i Regelen sidder stum i Kirkestolene i tilsyneladende Forglemmelse af den himmelske Lovprisning.

Saaledes kunde en Menighed efterhaanden blive opdraget til at synge alle de faste Stykker i Messen, nemlig Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus og Agnus Dei, medens Koret eller en enkelt Sanger maatte vedblive at synge Messens foranderlige Dele: Introitus, Graduale med Tractus, Offertorium, Communionsverset og en eller anden passende

Motet. Uden Tvivl vil det til at begynde med ikke være let at faa Folk til at synge, ja somme Lægfolk vilde maaske bilde sig ind, at det var urigtigt af dem at bruge deres Stemmer under den hellige Messe.

Hvis man lærte Børnene at synge de »faste« Stykker under Messen, vilde efterhaanden mange voksne af sig selv begynde at synge med, og saaledes vilde der i de smaa Kirker helt kunne undværes et Kor. I Belgien har allerede Børnene mange Steder lært saaledes at synge Messens uforanderlige Stykker paa Latin.

En eller anden vil maaske indvende, at saadan Musik vil blive altfor ensformig, men der findes ikke saa faa gregorianske »Messer«; men forøvrigt vil den, som blot en Gang har hørt en hel Menighed saaledes lovprise Gud, meget hurtigt glemme alle Indvendinger og blive en varm Beundrer af den gregorianske Menighedssang. Dette er i Virkeligheden den sande kristne Gudstjeneste, med en enstaaende Evne til at vække og nære Fromhedslivet hos en Menighed. Fornyelig skildrede en Konvertit en saadan Messe, sunget vistnok af Bretagnere udenfor Grotten i Lourdes, i de mest begejstrede Udtryk. Og den, som har skrevet disse Linjer, glemmer aldrig det *Veni Creator* og *Te Deum*, anført af Pave Leo XIII selv, som han hørte sunget af mange Tusinde Menneskestemmer ved en Kanonisation i St. Peters Kirken.

De fleste Steder i Tyskland er det almindelig Skik under en stille Messe at synge tyske Salmer, og dette peger hen paa en anden Udvej for Sognekirkerne. *Motu proprio* forbyder udtrykkelig Brugen af Modersmaalet under Højmessens samt Afsyngelsen af enhver Oversættelse af de liturgiske Stykker; derfor bør man vistnok ogsaa søge at fremme Sang paa Modersmaalet under de stille Messer.

Det katholske Tysklands Iver i Sammenligning med den forfærdelige Tilstand i Frankrig er et Bevis paa den sunde religiøse Udvikling i det første Land, og det er derfor sikkert ogsaa værd at efterligne deres Menighedssang. I Tyskland synger Børnene ogsaa ved deres Skolemesse tyske Salmer under Ledsagelse af Orgelspil, sikkert en god Hjælp til Fremme af de smaas Andagt og til deres Op-

fattelse af det hellige Offer — en Skik, der absolut bør efterlignes i andre Lande.

Saaledes som falske Fromhedsskrupler har holdt mange borte fra den hyppige Modtagelse af den hellige Kommunion, saaledes har en fejlagtig Opfattelse hindret os Lægfolk i at udfylde vor berettigede Plads ved det eukaristiske Offer; denne Undladelse er vistnok for en Del Aarsag til den i de romanske Lande ofte forekommende Ligegyldighed og til vor ringe Fremgang i det angelsachsiske Folk.

Vi maa haabe, at praktiske Paabud snart vil følge i langt flere Diøceser, hvor da saa den gejstlige Øvrighed maa afgøre, hvad der foreløbig bliver lettest at gennemføre, enten Menighedens latinske Sang i Højmessen eller en »Folkemesse«, hvor Højmesse er umulig.

Saa vil eukaristisk Andagt igen blive en mere virkelig Glæde og i mindre Grad en tavs Betragtning, saa bliver vor Musik og Sang til Gudstjeneste, i Stedet for at den nu ofte er en tarvelig Erstatning for Gudstjeneste. Her ligger en mægtig Kraft slumrende, rede til Benyttelse for enhver, der har Syn derfor, en Nøgle, der for mange vil aabne Døren til den katolske Kirke.

Fra Ny Testamente ved vi, at Christus selv sang Hymner med sine Apostle, og disse formanede senere de troende til at synge »Salmer og Sange og aandelige Viser«, medens de takkede Herren med deres Hjerter. I Troens Tider forenedes alle i den gregorianske Lovsang, og denne er nu genoplivet af Rom for atter at fremkalde en Troens Tidsalder.

Vor ærværdige Pave, som efter sit uforglemmelige Dekret om den daglige Kommunion nok kan fortjene Hædersnavnet »Eukaristiens Pave«, har virkelig ved sit *Motu proprio* indvarslet en Reform, som sandsynligvis er bestemt til at være det tyvende Aarhundredes Gave til den katolske Verden. Styrket og forfrisket derved vil vor ærværdige Moder, *Sancta Ecclesia Catholica*, vinde meget tilbage, som hun har tabt i den gamle Verden, og gøre vidunderlige Erobringer i den nye Verden. Og Katholikkerne vil atter fuldt og helt erfare den sande Glæde ved det eukaristiske Offer, erfare Sandheden af Psalmistens

Ord: »Gaar ind ad hans Porte med Fryd og i hans Gaarde med Lovsange, og giver ham Æren. Priset være hans Navn, for Herren er sød. Amen.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Fredericia. Den unge Maskinfabrikant F. H. Goth jordfæstedes i Dag fra St. Knuds Kirke. Begravelsen formede sig som en af de mest imponerende Sørgehøjtideligheder, der endnu har fundet Sted i den herværende katholske Menighed. Pastor Schreiber talte i gribende Ord om den unge, begavede Mand, der var gaaet bort i sin bedste, Alder, just da Livet formede sig rosenrødt for ham, og da han skulde til at høste Frugten af sin første Ungdoms Flid og samvittighedsfulde Forberedelse til sin betydningsfulde Gerning. Pastoren havde været hans Lærer og havde glædet sig over sin Elevs Stræben og Fremgang i Verden, hans Arbejden for saamen med Faderen og Broderen at hæve Forretningen op til et landskendt Firma, hvilket i fuldt Maal var lykkedes. Men hvor optaget end den unge Mand havde været af Arbejdet for det timelige, havde han dog ikke tabt det evige af Syne, men havde beredvilligt bøjet sig ind under Herren, da han bød ham at beskikke sit Hus. Haandværkerforeningens Sangkor sang et Farvel, og Kisten bæres ud af Maskinfabrikens Arbejdere under Tonerne af en Sørgemarch. Kisten var dækket af et Væld af Kranse fra fjern og nær. Blandt disse bemærkedes en signeret Krans fra Fabrikens Arbejdere og en Sølvkrans fra de unge i den katholske Menighed.

Tyskland. Under Overskriften *Et Tidernes Tegn* fortæller *Kristeligt Dagblad*, at paa samme Tid, som den kristne Menighed fører Evangeliet ud til Østen med en Kraft som aldrig før, drager Østens Hedenskab ind i Vestens Storbyer. Selv i en By som Leipzig findes der ikke blot et buddhistisk Samfund, men ogsaa et Samfund, der samler sig om Zoroasters Lære. I en af Reformationens Byer søger man sig altsaa i det 20de Aarhundrede en Tilflugt i Indiernes og Persernes Religion. For kort Tid siden fandt der endog i Zarathustra-Samfundet en Vielse Sted efter Mazdaznan-Ritus (d. v. s. den store Mesters Tanker), hvorved man fulgte alle de gamle symbolske Ceremonier. — Vi undrer os ikke over, at noget saadant kan ske i »en af Refor-

mationens Byer«, os forekommer det som en naturlig Følge af den frie Undersøgelses Ret til at fastslaa Sandheden.

England. Som Fortsættelse af Skildringen i forrige Nummer af de kirkelige Forhold i Brighton (se Side 660—662) kan vi i Dag meddele, at tre af de der nævnte anglikanske Præster, *Hanley*, *Cooks* og *Hinde* samt en fjerde, *H. R. Prince*, er blevet optaget i den katholske Kirke. Man haaber og venter, at en Del af deres Menighed vil følge deres Eksempel.

Rom. Sjælden har nogen offentlig Personlighed formaaet at nedkalde saa megen Foragt og Afsky over sig som Hr. *Nathan*, en i London født Jøde og Frimurer, Borgmester i den evige Stad. Vel er det sandt, som Korrespondenten til *Times* bemærker, at det er længe siden, at man i Rom hørte op med at tage Borgmesteren alvorligt, men den 20. Septbr., den 40-aarige Mindedag for Roms Erobring af Piemonteserne, talte han i alle Borgeres Navn, ligesom han i Slutningen af sin Tale meddelte, at han havde sendt et Telegram til Victor Emmanuel, for hvilket han havde modtaget Kongens hjertelige Tak. Borgmesteren tegnede i flammende Fraser et Billede af »det pavelige Rom«, sammenlignet med »det moderne Rom«. »Der er,« sagde han, »et andet Rom, der repræsenterer Fortiden, indesluttet indenfor den snævre Kreds af Belisarius' Mure, som ønsker at indespærre Tanken indenfor den snævrere mulige Grænse, af Frygt for, at det skal gaa det ligesom det gamle Ægyptens Mumier, at Berøringen med den friske Luft skal forvandle det til Støv.« Han talte om den vatikanske Kirkeforsamling i Rom, »hvor Paven erholdt ubegrænset Magt over Menneskene. Det var det omvendte, af hvad Bibelen fortæller om Guds Søn: den Gang blev en Menneskesøn gjort til Gud!« Videre haanede han den fromme Skik at paakalde Gudsmoders Hjælp i Sygdomstider og udtrykte sin Glæde over, at medens der i forrige Tider ikke var Plads nok i Kirkerne for de andægtige, var der nu mere end Kirker nok. Den Gang søgte man forgæves efter Skoler, nu fandtes de i Overflod. Borgmesteren erklærede højtidelig, at »Fjernelsen af nogle faa Sten ved *Porta Pia* havde forvandet denne til et Alter for Fædrelandet og for Verdens Civilisation.« — Paa denne Udfordring har den hellige Fader svaret ved et Brev til sin Generalvikar, Kardinal Respighi, hvori det bl. a. hedder: »For to Dage siden har en offentlig Embedsmand under Udøvelsen af sit Embede ikke nøjedes med højtidelig at minde om Genkomsten af Mindedagen for den Begivenhed, ved hvilken den pavelige Suverænitets hellige Rettigheder blev traadt under Fødder, men har haanet og spottet den katholske Kirkes Lære, Christi

Stedfortræder paa Jorden og selve den katholske Kirke.« Og Paven opfordrer alle troende hele Verden over til at »rette varme Bønner til den Almægtige, om at han vil rejse sig og forsvare sin Brud, den hellige Kirke, der forhaanes saa uværdigt ved stadig giftigere Bagvaskelser og heftigere Angreb, som dens Fjender med ustraffet Formastelighed vedbliver at rette imod den.« — Som Svar herpaa har Hr. Nathan i de romerske Aviser ladet indrykke en Udtalelse, der er lige saa uheldig som hans oprindelige Tale. Borgmesteren anstiller en personlig Sammenligning mellem Pius X og sig selv, meget smigrende for den sidste og meget nedsættende for den første, og praler af, at han aldrig har gjort sig skyldig i Pavens Vildfarelser. Han sammenligner sin Stilling paa Kapitoliet med Pavens i Vatikanet og erklærer, at det er hans Pligt aabenlyst at give de Tanker Vidnesbyrd, som han mener er Sandhed, ligesom Paven aflægger Vidnesbyrd om det, som tilhører den katholske Tro. I alle Aviser, undtagen de radikale, er Nathans Optræden Genstand for almindelig Latter, ligesom den atter afgiver Bevis paa, hvor uskikket han er til at være en stor Bys første betroede Mand. Mange fordrer ogsaa, at Hr. Nathan skal takke af som Borgmester, fordi han mangler de mest elementære Betingelser for at kunne udfylde sit ansvarsfulde Kald. Fra Italien og rundt omkring fra alle Lande er der indkommet talrige Protester mod Frimurerens anmæssende, ja ugudelige Ord.

Italien. De Penge, som hele Verdens Katholikker har overgivet til den h. Fader i Anledning af Jordskælvet i Syditalien, er blevet godt anvendt. Endogsaa et kirkefjendtligt Blad, *Il Corriere Calabrese* i Reggio, bevidner det. »Straks efter Katastrofen,« beretter Bladet, »kom der med de forskellige Hjælpe-Komiteer ogsaa gejstlige, Munke, katholske Foreninger til de ødelagte Steder. Overalt blev der bygget Kirker, oprettet Barakker. . . Jeg havde Lejlighed til at iagttage dette alvorlige og frugtbringende Arbejde. Medens Kommuneskoler i Reggio endnu manglede, var Søstrenes Anstalter allerede fyldte med Elever, og hver Dag rejstes der nye Skolesale paa Byens smukkeste Steder. Ogsaa nu, ca. 2 Aar efter, er kun Søstrenes Skoler i regelmæssig Gang. Dette maa ogsaa vi liberale og Præsternes Dødsfjender anerkende. I disse Dage genrejser Salesianerinderne deres Kloster, efter at de først havde oprettet en Træbarak. Og hvad har de andre gjort? Byens Styrelse har endnu ikke genaabnet Stadens Døtreskole, endnu ikke ordnet Biblioteket, ikke genopbygget Museet. Imidlertid har de katholske Foreninger herlige Lokaler; Søstrenes Skoler bliver flere og flere, deres Foretagender, først beskedne, er nu kæmpemæssige. Hvad

har de, som kalder sig liberale og Demokrater, opnaaet i Sammenligning med disse Præstationer? Og hvad gør de nu? Intet, rent ud slet intet! Det er smerteligt at tænke paa, hvorledes Frimurerne og Socialdemokraterne, der dog ikke har samlet saa lidt ind, har overladt deres Penge til den nationale Hjælpekomité, hvilke saaledes paa en skændig og uværdig Maade er bleven bortødslet. Hvorfor kom de ikke selv ned til os for at raade over Pengene paa selve Stedet, indrette Skoler, bygge Anstalter, Hvilehjem, Børneasyler, Hospitaller? . . . Lejligheden var gunstig, men vi har ikke formaaet at udnytte den, ikke en eneste verdslig Skole og intet Asyl har vi bygget; vore Penge har vi givet til andre, der bortødsler dem. Men Nonnerne har indrettet deres Skoler, og vi — vi antikerikale, liberale — sendte vore Børn til dem. Det er en smertelig Sandhed, som mangan en maaske ikke vil synes om at høre.«

En Tak.

Hjertelig Tak til de mange, baade gamle og unge, som med Kærlighed har glædet mig paa min Jubilæumsdag.

St. Andreas Kollegium d. 3. Oktbr. 1910.

Br. Musterle.

Indtrængende Bøn!

For to Læredrenge, som paa Grund af deres Fattigdom og Forhold ikke er i Stand til at købe sig Klæder til Søndagsbrug og derfor allerede i længere Tid ikke har kunnet opfylde Søndagspligten, da de kun ejer deres Arbejdstøj, beder undertegnede Præst om Pengehjælp.

Venlige Gaver bedes snarest muligt sendt til

Pastor *Verhein*,
Esbjerg.

Unio. Fredag d. 14. Oktbr. Kl. 8 Aften aabnes Vintersaisonen i Frederiksberg Allé Nr. 11.

Til Brug i Oktober Maaned anbefales:

Rosenkransbogen.

Bønner og Betragtninger til Oktober Maaned.

Samlede af *Niels Hansen*.

Faas ved Kirkerne og hos St. Josephs-Søstrene.

(Hovedoplag Frederiksberg Allé 15—17.)

Smukt indbundet med Billeder 35 Øre.

Undervisningsplan

for

Katholsk Fortsættelseskursus.

Onsdag	8—9	Engelsk for viderekomne.
	9—10	Dansk.
Torsdag	8—9	Tysk for Begyndere.
	8—9	Sangundervisning for unge Piger.
	9—10	Tysk for viderekomne.
	9—10	Sangundervisning for unge Mænd.
Fredag	8—9	Engelsk for Begyndere.
	9—10	Regning.
Lørdag	8—9	Skrivning.
	8—10	Haandgæring.

Kirkelig Kalender.

9. Oktbr. 21. Søndag efter Pintse.	16. Oktbr. 22. Søndagefter Pintse.
10. — Mandag. Frants Borgias, Bekender.	17. — Mandag. Hedvig, Enke.
11. — Tirsdag. Votivofficium (Ansgar).	18. — Tirsdag. Lukas, Evangelist.
12. — Onsdag. Ferialdag.	19. — Onsdag. Petrus af Alcantara, Bekender.
13. — Torsdag. Edvard, Konge og Bekender.	20. — Torsdag. Johannes af Kenty, Bekender.
14. — Fredag. Callistus 1, Pave og Martyr.	21. — Fredag. Ursula og Lidelsesfæller, Martyr.
15. — Lørdag. Teresa, Jomfru og Ordensstifterinde.	22. — Lørdag. Margrete Maria Alacoque, Jomfru.

Gudstjenesten i København.**Søndage.**

- St. Ansgars Kirke.** Form. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Aften Kl. 6 Andagt.
- Rosenkranskirken** (Boyesgade). Form. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 7 Andagt.
- St. Annæ Kirke** i Sundby. Form. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt.
- Jesu Hjerter Kirke** (Stenosgade). Form. Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt m. Prædiken.
- St. Josefs Kirke** (Griffenfeldtsgade). Form. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 3 Andagt.
- St. Knuds Kapel** (Vestervoldgade 115). Form. Kl. 7 Højmesse; Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken.
- Immaculatakirken** (Strandvej 91). Form. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesper.
- St. Andreas Kirke** i Ordrup. Form. Kl. 7 og 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.
- Assumptionskapellet** (Amalievej 14). Stille Messe Kl. 8 med fransk Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. (Det allerhelligste Sakramente er daglig udstillet fra Kl. 8—5).

Stille Messer paa Hverdage.

St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i St. Knuds Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Assumptionskapellet Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og Kl. 5 Efterm. Andagt.

Den katolske Højskole.*)

Møde Tirsdag d. 11. Oktbr.

Hotel Dannevirke.

Studiestræde 40, **2den Sal.**

Mogens Ballin: Billeder af Kirkens Historie. I. Jerusalem og Rom.
Alle er velkomne.

*) Se i forrige Nummer af Ugebl. en fuldstændig Plan for det kommende Fjerdingaar.

Redaktionens Adresse

er

Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.

NB. Fra København er der indenbys Porto til Charlottenlund. Altsaa koster et Brev kun 5 Øre og et Brevkort kun 3 Øre fra København, hele Amager, Frederiksberg, Hellerup, Gentofte — til Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 42.

Søndag den 16. Oktober.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Katholikker og de moderne Tidsforhold. — Litteratur. — En vigtig Sag. — Efterretninger fra Ind- og Udland. København. England. Spanien. Nord-Amerika. — Alle Vegne fra. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

48.

Marias Renhed. (3. Søndag i Oktober).

Som Lilien imellem Tornene, saaledes er min elskede „Siblandt Døtrene. Jeg tilhører min elskede, og min elskede mig, han, der vokser op iblandt Lilier. Alleluja, alleluja. Hvem er hun, der skrider frem som den frembrydende Morgenrøde, skøn som Maanen, herlig som Solen, frygtelig som en vældig Hær? Alleluja.“

Læg Mærke til den sidste Sætning! Blid Skønhed og krigerisk Styrke, mon de kan forenes her paa Jorden?

Den blide Skønhed — da tænker jeg paa en jomfruelig Kvinde, som engang gik over Galilæas Bjerge. Der laa endnu et Skin af himmelsk Lys paa hendes Ansigt, hun havde vekslét hemmelighedsfulde Ord med Guds Engel. Der breder sig en dyb Tavshed over de blomsterklædte Sletter, hvor hun gaar, som om Naturen vilde tilbede den Jesus, hun bærer under sit Hjerte — — Velsignet er du iblandt Kvinderne! raaber Elisabeth henrykt. *Magnificat anima*

mea dominum, synger Jomfruen. Hun tier, og begge staar de stille foran Zacharias' Hus og lytter til Aartusinders Ekko, som vil forplante denne Sang. . .

Og nu den krigeriske Styrke — jeg ser hende paa et andet Bjerg nær Jerusalem, Kalvariebjerget, under det grufulde Kors, hvor det blodige Legeme hænger; jeg ser hende, den stærke Kvinde, som holder ud, hvor en Petrus svigter, og som ikke frygter Sværdet, der gennemborer Moderhjertet. . .

Renhed, Kyskhed — tag ikke disse Ord forfængelige! Hvad ved de ikke at fortælle om Heltemod i Kampene mod Kødets Lyst! Kyskhed er Styrke. De fortæller om den Fred, der fulgte efter Sejren, og som faar Øjnene til at straale; de fortæller om Menneskers Fred med sig selv og Fred med deres Gud: se, derfor er Kyskhed Skønhed.

Og da vor hellige Kirke vaager over den, da den dyrker Lilien, Jomfruelighedens Blomst, er denne Kirke saa skøn og saa stærk.

De Hundrede Tusinder af Præster, Munke og Nonner, som hver Dag lovpriser Gud med rene Offergaver, med hellige Psalmers levende Ord og med utrætteligt Arbejde til Guds Ære og til deres Frelse, som han gik i Døden for, et Arbejde, som gøres her i Europas store Stæder og langt borte under tropisk Sol og i Ismarkers trøstesløse Øde — er de ikke levende Billeder af den aldrig falmende Skønhed og Kraft, som Kirken er ene om at fostre?

Held det Samfund, held den Ungdom, der ved at skatte Kristenrenhed! Lad os bede Fstedagens Bøn med Mund og med Hjerte. *Giv os, bede vi dig, almægtige, evige Gud, at vi, som med en højtidelig Fest ære den reneste Jomfru Marias ubesmittede Jomfruelighed, ved hendes Forbøn selv maa opnaa Renhed paa Sjæl og Legeme. Amen.*

Fr. Mn.

Katholikker

og de moderne Tidsforhold.

Tale holdt af Fyrstbiskop *Allenweisel* af Brixen paa Katholikforsamlingen i Innsbruck d. 10. Sept.

Et af de vigtigste Spørgsmaal, der slynger sig som en rød Traad gennem alle Katholikforsamlingers Forhandlinger og i stadig skiftende Form trænger sig frem for at fremtvinge en Besvarelse, er det Spørgsmaal: »Hvorledes skal vi Katholikker klare os under de nuværende Tidsforhold?« Hvilket Standpunkt skal vi indtage lige over for de moderne Problemer og den moderne Udvikling? Udjævnningen og Forsoningen mellem den moderne Kultur og Katholicismen og dennes Tilpasning til den moderne Kultur — dette er Nutidens store Spørgsmaal og Hovedspørgsmaalet paa alle Katholikforsamlinger, saaledes forsikres der os ialtfald af mangfoldige Røster, som tiltager baade i Tal og i Styrke.

At være Katholik er visselig ikke ensbetydende med paa ufornuftig Maade at klamre sig fast til forældede, aflældige og indholdsløse Former; at være Katholik vil ikke sige, at man ønsker, at alle Forhold skal vedblive at være uforandrede, ja fastnaglede; Katholicismen er ingen Mumie, og Katholikken er ingen Forstening, som kun har Museums-værdi, saaledes som vore Modstandere ynder at fremstille det. I den katholske Kirke findes der ved Siden af det guddommelige ogsaa et menneskeligt Element, og dette menneskelige Element i Kirken er i bestandig Bevægelse og i fortsat Forandring og Omdannelse.

Det er en velberegnet Bagtalelse, naar vore Modstandere paastaar, at Katholikkerne og den katholske Kirke ligesom dens Dogmer staar stive, uforanderlige og ubøjelige overfor ethvert Fremskridt og enhver Reform. Katholicismen er ingenlunde et reaktionært eller stillestaaende System, men den er tværtimod et Fremskridtsprincip. Den katholske Kirke og den katholske Religion yder med Beredvillighed og Velvilje enhver berettiget menneskelig Bestræbelse sin Hjælp; ethvert berettiget menneskeligt Foretagende finder

Plads paa den katholske Verdensanskuelses Omraade og nyder Kirkens kærlige Pleje. Med Moderkærlighedens Finfølelse og Skarpsindighed søger den katholske Kirke at fatte ethvert menneskeligt Problem i dets dybeste Grund, at udvikle, pleje og forædle det. Paa katholsk Grund, og kun paa denne, finder hine ældgamle Modsætninger, hvis indbyrdes Kamp har ført et uendeligt Hav af Blod og Graad over Menneskeheden, ikke blot deres fulde Udvikling, men ogsaa deres harmoniske Udligning: Autoritet og Frihed, Forstand og Følelse (Gemyt), Nationalitet, Stats- og Verdensborgerskab. Den katholske Verdensanskuelse staar ikke i Modstrid til sandt og sundt Fremskridt; den katholske Kirke har langt mere, som det fremgaar af Verdenshistoriens Annaler, i snart to Aartusinder givet Stødet til al sand Kultur, har opretholdt den og forlenet den Varighed.

Tiderne skifter som Billederne i et Kaleidoskop; enhver Tidsalder og ethvert Aarhundrede har sin Styrke og sine Svagheder, og den katholske Kirke har i Aarhundredernes Løb aller og aller staaet overfor nye Situationer og Opgaver. Og den Tid, som vi nu lever i, er særlig rig paa vanskelige Situationer og store Opgaver.

Hvor meget vi end maa regne med de moderne Tidsforhold, og hvor nødvendigt det end er, at vi lige over for den nye Fare ikke blot bruger de gamle Vaaben med ny Iver, men ogsaa virkelig tildels maa anvende nye Hjælpe midler, saa tør vi dog i denne Stræben ikke overskride visse Grænser. Navnlig bør vi ikke overse, at Katholicismens Hovedkraft ikke ligger i sliq Tilpasning efter de øjeblikkelige Forhold, ej heller i denne Søgen efter nye Midler, Metoder og Former. Katholikkernes Hovedkraft er de katholske Grundsætninger, og disse forandres ikke; vort Hovedvaaben er den katholske Aand, og denne er uforanderlig ligesom dens guddommelige Ophavsmand. Her gælder: »Jesus Kristus er den samme i Gaar og i Dag og i al Evighed« (Hebr. 13,8). Her gælder: »Ingen kan lægge en anden Grundvold, end den, som er lagt, hvilken er Jesus Kristus.« (I. Kor. 3,11).

Dersom vi vil faa grundig Bugt med de moderne Farer

i vor Tidsalder og paany føre den katholske Fane til Hæder og Sejr, saa maa vi følge den hellige Paulus' Formaning: »Jesus Kristus er den samme i Gaar og i Dag og i al Evighed. Lader eder ikke forføre af forskellige og fremmede Lærdomme. Thi det bedste er at styrke Hjertet ved Naaden.« (Hebr. 13, 8-9.) Ja, lilvisse, det bedste for os Katholikker er at styrke Hjertet ved Naaden, dette er ogsaa vor hæderfuldt regerende hellige Fader Pius X.s Program: »At forny alt i Kristus!« Catholicismens Fremtid ligger ikke i Tilpasning til Tidsaanden; ogsaa i Dag og fremdeles er det sandt, hvad Frelseren har sagt til sine Apostle: »Naar Verden hader eder, da vider, at den har hadet mig førend eder. Havde I været af Verden, da vilde Verden elske sit eget; men efterdi I ikke ere af Verden, derfor hader Verden eder.« (Joh. 15, 18 f.) Hverken Tillem্পning efter den kristusfjendtlige Tidsaand eller endnu mindre Udjævningsforsøg mellem Tidsaanden og Kirken betrygger Catholicismens Fremtid. Derimod er dens Skæbne forudsagt af den h. Johannes med de Ord: »Alt, hvad der er født af Gud, overvinder Verden; og dette er Sejren, som overvinder Verden, vor Tro.« (I. Joh. 5, 4.)

Lad os fuldtud gøre Alvor af den af Gud aabenbarede Sandhed, lad os først og fremmest gøre Alvor deraf hos os selv, lad Guds Naade uhindret virke i vore Hjerter, og straks vil der kunne paa vises en ny Blomstring af katholsk Liv og et uanet Opsving for hele Kirken. Kun af Guds Naade kan Kirkens Reform og den katholske Indflydelses Genrejsning fremgaa.

Se tilbage over de svundne Aarhundreder, og Kirkens Historie, rig paa Kampe og Sejre, vil paa næsten alle sine Blade stadfæste denne Paastands Rigtighed.

Den Gang, da Kirken traadte ind i Verden — hvor sørgelige var ikke de Forhold og Tilstande, den forefandt! Hvilken religiøs Bankerot, hvilken Sump af sædelig Fordærvelse, hvilken Nydelsessyge og hvilken Grad af social Spænding mellem Samfundsklasserne! Og hvorledes blev Kirken Herre over alle disse Forhold og disse tilsyneladende uovervindelige Hindringer? Ikke ved Tillem্পning eller ved at give Køb, ikke ved Tilbagevigen, ej heller ved famlende Efterligning af hedenske Forbilleder er Kirken

sejrrig gaaet frem af de langvarige Brydninger, men ved Apostlenes Prædiken, ved de hellige Martyrers Blod og ved de kristne Bekenderes heroiske Dyder er Kristendommens Sejr bleven afgjort.

Og hvorledes har de store Ordensstiftere: en h. Benedikt, en h. Bernhard, en h. Franciskus, en h. Dominikus, en h. Ignatius reformeret en Verden, som var fordærvet og utro mod Kristus, og har derved tilført Kirken forøget Glans og nye Sejre? Disse mægtige Mænd brød sig ikke om Tidsaanden, men de begyndte med at omdanne sig selv efter Jesu Kristi Aand for derefter at vinde en hel Verden for Kristus. Disse Mænd undersøgte ikke først omhyggeligt, hvad der var moderne og tidssvarende, men de spurgte: hvad er Guds Vilje, og hvad byder Guds hellige Lov? og saaledes opfyldtes ogsaa paa dem og deres Værk: »Dette er Sejren, som overvinder Verden, vor Tro.«

Kirkens Ledelse var aldrig mere moderne end paa den saakaldte Renaissances Tid. Paverne og de øvrige Kirkefyrster stod som Førere i Spidsen for denne den Gang saa højt moderne Bevægelse; Kunst og Videnskab forenede sig i Kristenhedens Centrum, ved Pavedømmets Sæde, ligesom i et Brændpunkt. Om overhovedet moderne Adfærd og Stræben kan være til Gavn for Kirken, saa maatte det være Tilfældet den Gang, da Renaissancen i Paverne og Kardinalerne ærede sine største Mæcenater, og da al Verden lovpriste Pavedømmets moderne Anskuelser. Og hvad blev Resultatet? Straks ovenpaa dette modernistiske Intermezzo i Pavedømmets Historte fulgte det bekendte Frafald i det 16. Aarhundrede. Man havde desværre i Renaissancens Tid forsømt og forglemt paa tilsvarende Maade og i tilstrækkelig Grad at pleje Jesu Kristi Aand hos alle Folk og paa alle kirkelige Omraader, og hverken Kunst og Videnskab eller moderne Væsen formaaede at standse Luthers, Zwinglis og Calvins Værk og at forebygge Folkenes Frafald.

Under den falske Reformations Storme fandtes der ikke saa faa mod Kirken venlig sindede Mænd, som mente, at Kirkens yderligere Forfald alene kunde standses ved at gaa paa Akkord og ved Eftergivenhed. En Tid lang fulgte man dette sikkert velmente Raad, men denne Frengangs-

maade havde meget daarlige Følger. Først da Kirken atter huskede sine sande og egentlige Kraftkilder, først da den katholske Lære paa Konciliet i Trient uden Frygt og menneskelige Hensyn blev udfoldet i sin hele Glans og Kristi Aand ved gennemgribende Reformer blev fornyet i Kirken, først da Skarer af Helgener opstod i Kirken og overalt gennemførte Konciliets Vedtægter ved Ord og Eksempel — først da helbrededes Kirken og skred fra Sejr til Sejr.

Den h. Ignatius og de øvrige Helgener i denne Reformationsperiode opstillede den for alle Tider gyldige Grund-sætning: den vigtigste og allernødvendigste Op-gave og den uafviselige Betingelse for en velsig-nelsesrig Virksomhed er, at man reformerer sig selv. Først naar man har reformeret sig selv efter Jesu Kristi Aand, kan man tænke paa ogsaa at reformere andre. Det er højst besynderligt, hvor uhyre gerne Menneskene vil reformere andre, men hvor nødig de vil begynde med sig selv. Hvor ofte kan man ikke høre Udtalelser som disse: det bliver ikke bedre, før de gejstlige bliver bedre; det bliver ikke bedre, dersom ikke Biskopperne forbedres; det bliver ikke bedre, med mindre Paven for-andler sig. Saaledes siges det ofte, og ikke sjælden kan man selv i katholske Kredse høre lignende Ytringer. Og Sandheden ligger dog saa nær: det bliver ikke bedre, førend du selv forbedrer dig. Ja, os selv bør vi forbedre, os selv bør vi reformere — det baade skal og kan og maa vi gøre, det er for os det nødvendigste, det nærmestlig-gende, det bedste, det letteste og det mest fortjenstfulde. Hvorfor skal vi mon længe gruble over, hvad andre gør, og af hvad Grund andre ikke bliver bedre?

Det gælder om selv at være Manden! Reformér dig selv, og bliv saa fuldkommen, som det overhovedet er muligt — og dersom vi Katholikker gør det alle tilsammen, da kan, saa sandt Gud lever, den skønneste Triumf for den katholske Sag ikke udeblive.

Lyt ikke til dem, som vil reformere Kirken uden selv at høre til den og uden at øve de kristelige Dyder; lyt ikke til deres Røst, som kun tror tildels, eller som i Kirken kun ser en naturlig Indretning, en mere eller mindre for-

maalstjenlig og aandrig Methode til at tæmme Folk og forædle Nationer; lyt ikke til disse Røster, thi det er ikke Guds Aand, der taler igennem dem. Lyt derimod til Kristi Statholders Røst paa Jorden, lyt til Pave Pius X.s Røst, som ikke bliver træl af at tilraabe alle Katholikker paa Jorden: Fornydelse i Kristus! Dette Forsæt, denne Beslutning bør enhver tage med sig hjem fra vor Katholikforsamling: efter den h. Faders Ønske af al Kraft og med Udholdenhed at ville arbejde paa sin egen Reform og aandelige Genfødselse i Kristus. Og i Overensstemmelse med denne Beslutning vil vi bekende vor Tro og holde de katholske Principper højt. Ifølge vor vise Paves Ord vil vi ikke føre vore katholske Principper med os som Smuglergods, men aabent og uden Menneskefrygt vil vi bekende vor Tro i det private og offentlige Liv, som det staar i den h. Skrift: »*Evangelium non erubescio* — jeg skammer mig ikke ved Evangeliet« (Rom. 1,16). Den h. Fader har erklæret, at han foretrækker denne aabne Bekendelse fremfor ethvert andet Resultat.

Enten katholsk Verdensanskuelse eller vantro Verdensanskuelse! Hvad der ligger derimellem, al Gaaen paa Akkord og Tillempning er af det onde; det modsiger den h. Faders Kaldelse og bliver bortfejdet af Kendsgjerningernes ubønhørlige Logik.

Enten Katholicisme eller Vantro. — da kan vi sandelig ikke være i Tvivl om, paa hvilken Side vi skal stille os. Dersom vi aabent og frejdigt bekender Kristendommen, da vil det endelige gode Udfald heller ikke udeblive, ja, det kan ikke udeblive. Thi vi har den Forjættelse: »Dette er Sejren, som har overvundet Verden, vor Tro!«

Ved P. K.

Litteratur.

Oskar Wilde: Kvadet om Reading Tugthus. Oversat fra Engelsk af Oskar V. Andersen.

I nydelig Udstyrelse har *Vardens* Redaktør udsendt som Særtryk sin smagfulde og ejendommelige Oversættelse af Wildes bekendte gribende Digt om Reading Tugthus, hvor Forfatteren selv tilbragte ikke saa kort en Tid. Anmelderen har desværre ikke haft Lejlighed til at sammenligne Oversættelsen med den engelske Original, men det underlig gribende, sønderrevne og storslaaede, som præger det mærkværdige Digt fra Ende til anden, er sikkert en tro Genspejling af det engelske Digt og af den ulykkelige engelske Digter. Hvor grebet Oskar Wilde selv blev af Kristendommen, afgiver ikke alene enkelte Steder, men hele Digtet et tydeligt Vidnesbyrd om. Et enkelt Sted kan tjene som Eksempel for mange. Saaledes udtrykker han Syndens udbredte Herredømme paa følgende gribende Maade:

Men — hør det — alle dræber vi
jo den, som vi har kær.
En gør det med et giftigt Blik,
en just ved kærlig Færd.
Den fejge gør det med et Kys,
den tapre med sit Sværd!

Og det hedder om Morderen, da han har sonet sin Udaad med sit Liv:

I Blodgraad tvætted han den Haand,
han førte Staalet med.
For ikkun Blod kan fjerne Blod,
kun Graad kan bringe Fred.
Kains Blodtegn svandt, og Kristi Segl
stod snehvidt i dets Sted.

Digtet er paa c. 40 Sider, med 3 sekslinjede Vers paa hver Side, det er let læst, men det er *sidst af alt let* Læsning.

K. G. Brøndsted: Tolv danske Historier.

Navnet passer godt til Overlærer Brøndsteds sidste Bog; thi der er en ejendommelig dansk Stemning over de tolv Historier, de kunde ikke skrives andet Steds end i Danmark. Bo-

gen er tilegnet *Thor Lange* — en af Danmarks bedste Sønner kalder Forfatteren ham i Tilegnelsen paa Bogens første Blad — og ogsaa denne Tilegnelse passer udmærket; thi, trods adskillige Forskelligheder, er der et stærkt aandeligt Slægtskab mellem Thor Lange og Brøndsted, de ser paa Naturen og Menneskelivet paa noget lignende Maade, de ser grant den tit overvældende Betydning, som Livets alledagligste Smaating kan faa, og de anerkender begge Kristendommen, især som den læres og forkyndes i den katholske Kirke, som Menneskelivets eneste Stormagt. Højest kommer Brøndsted, naar han tegner Mennesker med sin spidse Pen som i den ypperlige satiriske Fortælling *Takt*, hvor det hedder: »Dermed var Religionen forbi for den Aften, og Glæden begyndte«, eller naar han med Myndighed peger paa Kærlighedens og Pligtens store Krav i Sammenligning med Stemningers og Følelsers Pjank som i Fortællingen *Eftermiddag*, tilegnet »Ægtepar, hvis Haar begynder at blive graat«, hvilken ender med de kønne Ord: »Og han tog den trætte Hustru i sine Arme — Kjole og Rynker og det tykke Liv og de graa Haar, alt var ham elskeligt; selv Bomuldstotten hørte med — — —.« Mindre heldig er den mystisk-symbolske Historie om *Hans von Perkows Sjæl*, et kraftigt Angreb paa den forøvrigt langt fra uangribelige Lystjagt, hvori dog Forfatteren synes at lægge altfor meget af sin egen Sjæls Ængstelser og Forhaabninger ind i »Dyresjælens«. Brøndsteds tolv Historier er en god Bog og en Bog, som man læser med Glæde, fordi den saa tydelig bærer Præget af at være skrevet af en Mand, der har Blikket aabent for alt »godt og sandt og skønt«.

Niels Hansen.

En vigtig Sag.

Efter *København* tillader vi os at aftrykke det væsentlige af et lille fornuftigt Indlæg af Frøken *Anna Erslev*. Om en for mange Hjem højst vigtig Sag skriver den fortrinlige Forfatterinde saaledes: Tjenestepigemisøren er her og vil trods alle Anstrengelser vedblive at være her, lige

indtil vi faar en Tjenestepige stillet fuldstændig lige med de andre unge Piger i tjenende Stillinger. Dette er det ømme Punkt. Efter en ypperlig Dansk- og Regneundervisning i Kommuneskolen faar Arbejderdatteren en kort Overhaling paa et eller andet billigt Kursus og kan saa tage sig en Butiks- eller Kontorplads. Den »huslige« Søster tager derimod det kommunale Kursus i Madlavning og gaar ud som »Pige«. Derved sker der altsaa følgende Forskydning: Søster A. bliver Butiksfrøken, Søster B. bliver Kontorfrøken eller (et nyt Ord i Dansk, der nu er almengængs) Lagerfrøken; men den tredje Søster, hende med Madlavningen, gaar ud i Verden som Pige og tituleres som »Pigen« og kaldes ved Fornavnet, ikke alene af »Herskabet«, men af alle Husets Bekendte. Dette er galt, og det bliver aldrig godt, førend Fruerne selv højner Stillingen og over en Bank kalder alle deres huslige Hjælpere for Frøken. Saa er med eet Slag Stillingen hævet i Niveau med de andre. For en Del Aar siden trak de fine Damer paa Smilebaandet ved at kalde en »Butiksjomfru« for Frøken. Nu gør alle dette. Fruerne maa lære at indse, at Tiden gaar frem, ustandselig frem, og aldrig tilbage. Og naar den nu er gaaet frem, saa de andre Stillinger er Frøkenstillinger, maa den sidste absolut ogsaa blive det. Kom ikke og snak om mere Dannelse hos Fruen og Husets Døtre — de titulerer ligegodt Butikens og Lagerets »Damer« for Frøken, skønt disse mangen Gang ikke har en Smule mere Dannelse eller Kundskaber end »Tjenestepigen«. Men de har rigtig nok kulørte Bluser og Armbaand lige fra Morgenstunden — mon ikke Dragten der stikker Fruerne lidt i Øjnene? De kommunale Kursus' Lærerinder kan præke herfra og til Evighed om det kvindelige Arbejdes Værdighed og Ligestillethed med de andre — saalænge Fruerne, »Herskabet«, stadig holder paa, at den, der udøver den huslige Gerning, staar saa lavt, at enhver Laps, der kommer i Huset, familiært kan kalde hende ved Fornavn, saa længe bliver »Tjenestepigen« ved at staa et Trin lavere end sine Medsøstre. Og saalænge vil Fruerne have Vanskelighed ved at faa Piger. Nej, kald den kvindelige Hushjælper for det ypperlige Navn »Husfrøken« og tituler hende Frøken — saa vil man kunne faa Hjælpere. Den Kvinde, der arbejder ved huslig Gerning — og derfor ikke kan være saa fint klædt paa som den, der staar i Butik — skal ikke sættes et Trin lavere i Livet ved at hedde Fornavnet alene, men kaldes med det samme Frøkenavn som hendes pyntede Medsøstre.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Det var en overordentlig vellykket Begyndelse, den katholske Højskole fik i Tirsdags Aftes i Hotel Dannevirke. Den smukke Sal var fyldt til sidste Plads af henad halvtredje Hundrede Mennesker, hvoraf omtrent en Tredjedel var Ungdom. Mødet aabnedes af Hr. *Mogens Ballin* med en hjertelig og alvorlig Indledning, som vi haaber at bringe i dens Helhed i næste Nummer. Derpaa blev *Veni creator* afsunget — vistnok lidt for langsomt — i Pastor Frederiksens smukke Oversættelse, hvorpaa Hr. Ballin holdt det bebudede Foredrag om Jerusalem og Rom, hvori han gav en aandrig Sammenligning mellem Jerusalem's Undergang og Roms Grundlæggelse som Herrens udvalgte Stad. — Bliver Højskolen ved som begyndt, vil den overgaa selv de allerdristigste Forhaabninger.

England. Foruden om de fire anglikanske Præster, om hvis Conversion vi fortalte i forrige Nummer af Ugebladet, beretter de engelske Aviser om endnu en Præst, som er traadt over til den katholske Kirke. Det er *John D. Knox*, en Descendent af den berygtede skotske Reformator af samme Navn, som faa Dage efter de før nævnte Præsters Overgang har fulgt disses Eksempel.

Spanien. Størstedelen af den ikke-katholske Presse rundt om i alle Lande plejer jo systematisk at sprede falske Efterretninger om de kirkepolitiske Forhold i dette Land. Formaålet er tydeligt nok: at holde Folk i Uvidenhed om de *virkelige* Tilstande og at skabe en fjendtlig Stemning mod den katholske Kirke, hvis ubændige Herskesyge og klerikale Intolerance siges at have foranlediget den stakkels Ministerpræsident *Canalejas* — meget mod hans Vilje og kun af retfærdigt Nødværge — til en bestemt Optræden mod den romerske Kuries utaalelige og udfordrende Overgreb. Søger man fra katholsk Hold at paavise disse Frasers Hulhed og Underfundighed, da bliver et saadant Forsvar enten ikke optaget, eller det bliver betegnet som partisk og derfor upaalideligt. Saa meget desto mere værdifuldt er da et Vidnesbyrd fra liberal Side, som for nylig fandtes i Londonerbladet *Times*. En frisindet Spanier giver der en interessant Fremstilling af de kirkepolitiske Kampe. Han fremkommer med bemærkelsesværdige Afsløringer angaaende den radikale Regerings Hensigter samtidig med værdifulde Oplysninger om de spanske Katholikkers Styrke. Det vilde være en Fejltagelse — siger den liberale Skribent — hvis man troede, at der for Tiden i Spanien herskede Ønsket om at proklamere religiøs Frihed for de ikke-katholske Konfessioner, saaledes som

Ministerpræsident Canalejas paastaar det. Hans Dekret sigter i Virkeligheden langt videre. Lederne af den nuværende Bevægelse ønsker at føre et dræbende Slag mod den katholske Kirke i Spanien. Naar den spanske Førsteminister i Senatet hævder, at baade han og hans Fæller i Kabinettet er Katholikker, saa gør han sig skyldig i Hykleri. *Det, som han mindst er optaget af, er Interessen for den katholske Religion eller, tør jeg vel tilføje, for nogensomhelst anden.* Hvo som derfor haaber, at Kampen mod Katholicismen skulde bringe Fordele for Protestantismen, tager grundig fejl. Protestantismen har aldrig kunnet trives i Spanien, og indtil den Dag i Dag har alle Forsøg fra Bibelselskabernes Side været frugtesløse. I Spanien gives der ikke flere end 8000 Protestanter af forskellige Afskygninger blandt en Befolkning paa 19 Millioner, og disse 8000 er næsten udelukkende Udlændinge. Derimod er der i de forskellige spanske Byer nogle Hundred Tusinder Fritænkere, hvis Tidsskrift udkommer i et Oplag paa 60,000 Eksemplarer. Heller ikke dette er ret meget med Hensyn paa 19 Millioner Indvaanere. Den liberale Artikelskriver sammenfatter sine Udtalelser i den Paastand, at der i Spanien *kun findes Katholikker og Fjender af enhver Religion.* Derfor er den nuværende Konflikt ikke nogen Strid mellem forskellige Religionsselskaber, som muligvis kunde forliges i en Slags »westfalsk Fred«, men den er *en Kamp paa Liv og Død mellem Vantroen og den romersk-katholske Kirke.* Canalejas og hans Medhjælpere i Pressen skjuler deres sande Hensigter, idet de tilsyneladende forhandler om en Reform af Konkordatet. Hvorfor dette? Jo, de er nødt til en saadan Fremgangsmaade, ikke blot af Hensyn til Forfatningen af 1876, men ogsaa af Forsigtighed. Trods de vantro Elementers Virksomhed og Dristighed i Spanien vil endog en tilfældig Iagttager øjeblikkelig kunne forstaa, at deres *Styrke ingenting er i Sammenligning med Katholikkernes kompakte Masse.* Der er Provinser som Navarra, Dele af de baskiske Egne, Aragonien og Katalonien, hvor der med korteste Varsel kunde dannes en Armé til Forsvar for den katholske Kirke. Enhver altfor kraftig Fremgangsmaade (fra Regeringens Side) i religiøs Henseende vilde være skæbnesvanger for Monarkiet, derfor farer man med Lempe. I denne Konflikt — indrømmer den liberale — vilde Canalejas alt have trukket det korteste Straa, hvis ikke det brændende Spørgsmaal tillige ogsaa havde en *økonomisk Side.* I Budgettet paa 800 Millioner Pesetas opføres der til Kultus 50 Millioner. Men den liberale Hjemmelsmand er ærlig nok til at indrømme, at man ikke let vil kunne bringe denne Sum ned; thi hvis man vilde inddrage nogle Bispedømmer, saa vilde selv radikale

Byer rejse Indsigelser. Endog konservative Regeringer, som ønskede at tilvejebringe Besparelser, stødte paa lokal Modstand. Kampen mod Kongregationerne siges at være populær, fordi Kongregationerne hidtil besad store Privilegier; de var f. Eks. fritagne for alle Slags Skatter og Afgifter. Den liberale har udregnet, at Indtægten ifølge disse Skatter vilde beløbe sig til nogle Millioner Pesetas. Ogsaa med Hensyn til Munkenes Fritagelse for Militærtjenesten bliver det altid fremhævet i den radikale Lejr, at de heller ikke maa betale Værneskat. Det Udkast til en Militærlov, som Canalejas har forelagt for Ministerraadet, indeholder iøvrigt den Bestemmelse, at de Ordenspersoner, som ikke aftjener deres Værnepligt, kommer til at betale Værneskat. — Den danske Presse tier naturligvis bomstille, naar saadanne Efterretninger meddeles i andre Lande. Den vil helst, at man skal tro, at den katholske Kirke har udspillet sin Rolle i Spanien. Men, som det fremgaar af ovenstaaende Udtalelser, er dette absolut ikke Tilfældet.

Nord-Amerika. Under sit Ophold i Montreal som pavelig Legat besøgte Kardinal *Vannutelli* Fængslet i denne By, hvor han læste Messe for Fangerne og prædikede for dem, en smuk Opfyldelse af Frelserens Ord: »Jeg var i Fængsel, og I besøgte mig.« Alle er Fanger paa denne Jord, saaledes talte han til de ulykkelige, og alle maa lide for deres Fejl. Ingen kan vente at leve saaledes, at han ingen Fejl begaar og ingen Straf faar at afsone. Han var kommen til deres By som Pavens Udsending, og han vilde udtale det Haab, at alle og enhver af Fangerne vilde finde Vejen til Forbedring. De maatte ofre deres Lidelser til Herren, som bær Lidelser for deres Skyld, da han var her paa Jorden. Alle skulde søge Himlen, og Lidelsens og Korsets Vej var den kongelige Vej derhen. Derpaa meddelte Kardinalen Fangerne, af hvilke mange græd, sin Velsignelse, hvorefter han til Slut sagde: »Gud velsigne jer, mine Brødre!« Om Ærkebiskop *Bourne* fortælles, at da han tog tilbage fra Kongressen til London, læste han om Bord paa Dampskibet selv den hellige Messe for Passagererne paa tredje Klasse. Det er paa disse og lignende Maader, at den katholske Kirke ofte opnaar Folkenes »blinde Hengivenhed for Kirken«.

Alle Vegne fra.

Hvor vidt en luthersk Præst her i Landet kan drive det i Retning af »sekteisk Vildskab«, beretter et komisk Aktstykke, som i disse Dage gennem Pressen spredes ud over det ganske Danmark. Det er en *Klage*, som 200, sikkert ikke meget begavede, »Menighedsbørn« i Strøby har indsendt til Kultusministeriet over deres Præst Holstein. (Strøby ligger i Stevns Herred syd for Køge). Præsten har begaaet følgende 4 Forbrydelser: 1) Han har prædiket paa Gaden i Strøby, saa at »de, der kom forbi, trak paa Skuldrene og forsvandt med et Smil«. 2) Han har holdt saadanne Bønnemøder i Præstegaarden, at »om de var vedblevet, var de maaske endt med at slaa ud i *Tungetale*«. 3) Under Konfirmationsforberedelsen har han ladet Børnene falde paa Knæ, og »det er forstaaeligt, at det falder Børnene svært at bede paa denne Maade«. 4) »Konfirmanderne bliver paa Konfirmations søndag ført op til Alteret, hvor de i knælende Stilling sammen med Præsten maa udraabe Trosbekendelsen.« — — Det er godt, at de Strøby »Menighedsbørn« ikke gaar i katolsk Kirke og Skole, vi knæler og *udraaber* baade Trosbekendelse og Fadervor og flere andre Bønner, ja i den sidste Tid har vi endog holdt Taler ude i Skoven! Stakkels Kultusminister, at han skal belemres med slige vaasede Adresser!

Det forsikres atter som »ganske vist«, at til Novbr. skal endelig i Rom det Consistorium holdes, som der saa længe har været ventet paa. Det er dog ikke værd at udtale sig sikkert herom, eller om hvem der vil blive udnævnt til Kardinaler, thi aldrig har Hemmeligholdelsen af officielle Afgørelser i Rom været saa stor som i de seneste Aar.

I *Kiel* er der nylig holdt en Katholikforsamling, som bivaandedes af 3000 Mennesker og havde et udmærket Forløb.

Sæd og Høst, Indre Missions Ugeblad i København, er med den i September afsluttede ottende Aargang ophørt at udkomme. Bladets Redaktør var Provst H. Hoffmeyer.

Da en fransk protestantisk Præst holdt 25 Aars Jubilæum, sagde en Ven i en Tale til ham: »Vi, han og jeg, skelner mellem Jesu Christi Kirke, der er saa vid som hele Verden og efter Mesterens Vilje vokser tilligemed Menneskehedens egen Skikkelse — og Kirkerne med deres Fordomme, deres Stridigheder og Snæverheder.« — Ganske det samme gør vi. Og dog er vi næppe enige!

Kirkelig Kalender.

16. Oktbr. 22. Søndagefter Pintse.	23. Oktbr. 23. Søndagefter Pintse. Relikviefest.
17. — Mandag. Hedvig, Enke.	24. — Mandag. Raphael, Ærkeengel.
18. — Tirsdag. Lukas, Evan- gelist.	25. — Tirsdag. Votivoffici- um (Ansgar).
19. — Onsdag. Petrus af Alcantara, Bekender.	26. — Onsdag. Evaristus, Biskop og Martyr.
20. — Torsdag. Johannes af Kenty, Bekender.	27. — Torsdag. Vigilie.
21. — Fredag. Ursula og Lidelsesfæller, Mar- tyrer.	28. — Fredag. Simon og Judas, Apostle.
22. — Lørdag. Margrete Ma- ria Alacoque, Jomfru.	29. — Lørdag. Votivofficium (den ubesm. Undf.)

Meddelelse om **Gudstjenesten** fandtes sidst Side 684.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskom-
munion Søndag d. 16. ds. Kl. 7 Morgens og offentligt Møde Ons-
dag d. 19. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Rosenkranskirken. I Oktober Maaned holdes hver Lørdag
Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt med sakramental Velsignelse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion
Søndag d. 23. Oktbr. i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Indtrængende Bøn!

For to Læredrenge, som paa Grund af deres Fattigdom og
Forhold ikke er i Stand til at købe sig Klæder til Søndagsbrug
og derfor allerede i længere Tid ikke har kunnet opfylde Søn-
dagspligten, da de kun ejer deres Arbejdstøj, beder undertegnede
Præst om Pengehjælp. Venlige Gaver bedes snarest muligt sendt til

Pastor *Verhein*,
Esbjerg.

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag d. 18. Oktbr. Kl. 8 Aften.

Johannes Jørgensen: Lourdes I.

Hotel Dannevirke.

Studivestryde 38, **2den Sal.**

Alle er velkomne.

Til Brug i Oktober Maaned anbefales:

Rosenkransbogen.

Bønner og Betragtninger til Oktober Maaned.

Samlede af *Niels Hansen*.

Faas ved Kirkerne og hos St. Josephs-Søstrene.

(Hovedoplag Frederiksberg Allé 15—17.)

Smukt indbundet med Billeder 35 Øre.

**Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra
St. Vincents Sognebibliothekerne**

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen.

Ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Hr. Pastor Ronge).

Ved **St. Annæ Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Ved **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 43.

Søndag den 23. Oktober.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Den katholske Højskoles Aabning. — En Hilsen fra Corvey. — Penge og Overbevisning. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Køge. Holland. Norge. Frankrig. Portugal. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

49.

Relikviefesten.

Relikvietilbedelse! Hvor ofte maa vi ikke høre denne Bebrejdelse!

Relikviedyrkelse! Hvor er den ikke almindelig udbredt, ogsaa blandt dem, som spotter os!

Da de med saa stor Iver søger, med en saa rørende Omhu vaager over deres store Mænds og Kvinders Relikvier — de bygger endog store Museer i dette Øjemed, saa lad dem ogsaa give os Tilladelse til at samle og gemme og ære vore Helgenrelikvier. Vi skal nok selv vaage over, at vor Dyrkelse ikke udarter til Tilbedelse.

Men hvad er da Grunden til, at vi sætter saa stor Pris paa Helgenrelikvier?

Grundene er mangfoldige. Først og fremmest ærer vi Relikvierne for Guds Skyld. Dette gælder ganske særlig om selve Helgenernes Legemer eller disses Dele. Thi skriver ikke den h. Paulus: »Ved I ikke, at eders Legemer er Kristi Lemmer?« og: »Ved I ikke, at eders Legemer er den Helligaands Templer?« Der hviler noget helligt over Helgenernes Legemer som Følge af det inderlige Forhold, hvori de har staaet til Frelseren og den Helligaand.

Dernæst ærer vi Relikvierne ogsaa for selve Helgenernes Skyld. De minder os om Helgenernes herlige Dyder, de Storbefridter, hvorved de engang satte Verden i Beundring. Gennem Relikvierne er det, som om Helgenerne endnu færdedes i vor Midte og opfordrede os til trofast at vandre i deres Fodspor for at komme til det samme Maal, som de har naaet.

Men ogsaa i sig selv er Relikvierne os ærværdige. Lad gaa, at de er døde Ben eller aflagte Klæder, brugte Penne o. lign. De har dog engang været Helgenernes Redskaber ved Udøvelsen af deres heltmodige Dyd. I deres Legemer udøvede Bekenderne deres strenge Spørgelse, hengav Jomfruerne sig til deres Barmhjertighedsgerninger, taalte Martyrerne Dødens Kvaler. Og om end disse Helgenrester nu er skilte fra Sjælene, saa skal de dog engang genforenes med dem for i Opstandelsens Herlighed at tage Del i Himmelsens evige Løn.

Endelig er det ogsaa Hensynet til os selv, som trods Verdens Spot lader os holde fast ved Relikviedyrkelsen. Helgenerne er vore Brødre, vore lysende Forbilleder, vore trofaste Hjælpere i Livets store Strid. Vi er Lemmer paa det samme aandelige Legeme, og vi skal engang opstaa af Graven for sammen med dem at befolke det himmelske Jerusalems Boliger.

Relikviedyrkelsen danner efter alt et betydningsfuldt Led i vor katholske Tro. Ligesom den udspringer af Troen, saa forøger den ogsaa vor Tro. Med levende Tak anerkender vi, at Gud er stor i sine hellige. Med inderlig Glæde tager vi Del i den Ære, der vises Helgenerne i den jordiske saavel som i den himmelske Kirke. Med fordoblet Mod bærer vi vore timelige Møjsommeligheder, Lidelser og Kors, eftersom de kun tjener til at berede baade vor Sjæl og vort Legeme des større Herlighed i Evigheden. Med glad Fortrøstning ser vi den store Opstandelsesdag i Møde, hvor vort forkrænkelige Legeme skal iføres Herlighedens Glans for i Guds Rige at tage Del i Sjælens evige Lykke.

Det er dette, vi beder om i Festmessens Kollekt: *Herre, du som virker Vidundere ved dine Helgeners Relikvier, forøg vor Tro paa Opstandelsen, og giv os Del i den uforgængelige Herlighed, som hvis Pant vi ærer disse jordiske Levninger.* Amen.

Dr. Kiefer.

Den katholske Højskoles Aabning.

(Indledende Ord ved det første Møde i den katholske Højskole).

Velkommen i Den katholske Højskole!

Det glæder mig, De saa talrig har fulgt vor Indbydelse.

De har vel ikke fundet det altfor anmassende, at vi kaldte disse Foredragsaftener for en *Højskole*. Vist er det et stort Navn; *den danske Folkehøjskole* har jo gjort et stort nationalt-historisk, folkeligt Arbejde her i Landet; *Højskole* er blevet et Navn, der har Klang. Men foran Betegnelsen *Højskole* har vi sat en anden — *Den katholske*, det betyder noget endnu større og skønnere, og den Betegnelse har vi Ret til, saa vidt som det er vor Pligt, at dette Foretagende er og bliver *katholsk*, ellers er det forud dømt. Og naar vi nu kalder vort *katholske Oplysningsarbejde* en *Højskole*, saa har vi navnlig til Hensigt derved at betegne den Fremgangsmaade, vi agter at følge.

Hvad jeg haaber for Fremtiden af dette Foretagende, har jeg flere Gange haft Lejlighed til at antyde. I Aften skal Deres Øre ikke frydes af Fremtidsmusik.

Vi ved nok, vi sætter ikke et stort og løvrigt Træ i Jorden, ikke en Gang en Busk eller lille Plante; men vi vil være glade, om det er et spiredygtigt Frø med mange Muligheder i sig, vi lægger ned i den danske Muld.

Men for at det virkelig kan spire, vokse og udvikle sig, er forskellige Ting nødvendige. Først maa det være *Guds Vilje*; det haaber og tror vi; ellers var vi ikke begyndt. Men bede om hans stadige Hjælp og Bistand maa vi. Vi maa gøre det til en *Hjertesag* i vor Bøn til Gud. Vi maa ogsaa søge Beskyttelse hos *Vor kære Frue af Danmark* og alle de kære hellige, ikke mindst hos dem, der levede og virkede her i Norden. Tænk paa *den hellige Birgitta*, hvis Fest vi lige har fejret, hun, som var Nordens største Kulturbringer.

Vi, der har taget Sagen op, vi lover Dem at gøre vort Bedste; Kredsen af Foredragsholdere er bleven langt større,

end jeg havde ventet, og saa mange har lovet at hjælpe os, at selv om en eller anden bliver hindret i at fortsætte, saa er der andre til at tage hans Plads.

Men ogsaa De, mine Tilhørere, De maa hjælpe til, hvis Højskolen skal trives. Først og fremmest maa De komme her — og komme med et modtageligt Sind og ikke altfor store Forventninger, og saa maa De synge godt til, det giver Stemning; men De maa ogsaa se at faa andre med herind, især da de unge. Saa haaber jeg ogsaa, De vil hjælpe os økonomisk; *Ungdomsværnet* har lovet os et Tilskud; Meningen er naturligvis, at Foreningen vil betale for de unge, der ikke selv har Raad til det; de andre maa vi bede huske paa vore Bøsser, alt eftersom hver nu mener at have Raad dertil. De ser et Par ærværdige Saltbøsser oppe ved Trappen, det er vore Pengebøsser. Ligesom der skal Salt til Mad, saadan skal der Penge til at lave Højskole for! — Endnu eet maa jeg lægge Dem paa Sinde. Vi maa have en Forbindelse mellem Foredragsholderne paa den ene Side og Tilhørerne paa den anden. Hvis der er noget uklart i vore Foredrag, eller hvis De ønsker nærmere Oplysning om et eller andet, som kun flygtig er berørt, saa spørg os, saa skriv til os; og da der ofte mangler Lejlighed til at spørge, og man ikke har Lyst til at sende et Brev, saa læg Deres Forespørgsel ned i den Brevkasse, som De ser her paa Talerstolen; her er ogsaa Plads til gode Raad, til Kritik. Vi Danske skal jo være et grumme kritisk Folk, og danske Katholikker de allermest kritiske Danske, efter hvad man siger. Lad Højskolen nyde godt af den Kritik; den, der trives i Krogene, den er sur og unyttig, men den aabne, frugtbare Kritik kan kun gavne! Hvis der nu ikke er Lejlighed for Dem til at skrive deres Spørgsmaal paa selve Mødeaftenen, saa skriv dem i Ugens Løb, og læg dem ned i Kassen paa det næste Møde.

Foreløbig er det vort hele Inventar: 2 Bøsser og en Brevkasse! Vi havde haabet ogsaa at have vore Sangbøger her i Aften, men de er desværre endnu ikke færdige. . . .

Mogens Ballin.

En Hilsen fra Corvey.

I.

Der, hvor Floden Weser danner Grænsen mellem det katholske Westfalen og det protestantiske Brunsvig, i en af Tysklands smukkeste Egne, ligger den gamle, interessante By *Høxter*. En dejlig, bred Kastanieallé fører fra Høxter til et Sted, som ogsaa i den danske Historie bør nævnes med Ærefrygt: det berømte Kloster *Corvey*.

I næsten 1000 Aar var Abbediet Corvey Sæde for Benediktiner-Ordenens Virksomhed, men i den store politiske Omvæltning omkring Napoleonstiden blev Abbediet givet til verdslige Herrer og danner nu et Fyrstendømme i Familien Hohenlohes Eje. Men vi danske Katholikker skal derfor ikke helt glemme dette minderige Sted!

Thi bortset fra andre i Kirkens og Videnskabens Tjeneste berømte Mænd er jo allerede den h. *Ansgar* nok til at gøre Klosterets Navn uforglemmeligt for os.

Fra Corvey drog den nidkære Munk og senere Biskop Ansharius ud paa sine apostoliske Rejser, der førte ham til Danmark og Sverige.

Et Aartusind er gaaet. Det danske Folk blev en Del af den h. katholske Kirkes store Samfund, dets fremragende Mænd var somme Tider en særlig Støtte for den h. Stol, Genstand for dens særlige Bevaagenhed. Men Baandet, som Kærlighed havde knyttet, blev løsnet ved Had. Tyske Fyrster og holstenske Herrer afbrød den saa velsignelsesrige Forbindelse, som Ansgar og andre fromme katholske Præster under Bøn og Taarer havde grundlagt. Endog Ansgars Hvilested, hans Ærkebispesæd Bremen, blev revet med i den almindelige Storm og dens Kirker plyndret af den »kirkeforbedrende« Pøbel. Og i selve Corvey var den h. Benedikts Ordensregler, der havde dannet saa mange til Korssets Disciple, gaaet i Glemme og deres lydige Sønner blevet forvist for at gøre Plads for en fornem Herres Jagtselskab. . . .

Men Tiderne skifter! I Ansgars Missionsland prædikes atter den gamle Tro, frembæres atter det h. Offer paa flere og flere Steder. I Bremen og Hamburg er der kæm-

pestore katholske Menigheder, og i Corvey har der allerede været Tale om Benediktinernes Tilbagekomst. Kirkens to romanske Taarne knejser fremdeles over Weserdalen, den gamle smukke Korsgang ligger og drømmer om gamle Dage.

Naar man staar i denne Korsgang og ser paa det gamle Krucifiks, som en Gang har glædet, om ikke Ansgars, saa dog hans Brødres Øjne gennem Aarhundreder, saa tænker man paa Skriftens Ord, at for Gud er 1000 Aar som een Dag og een Dag som 1000 Aar. . . .

Kirkens Indre er seværdigt, om det end stammer fra Renaissance-Tiden. Thi alle Stile, Bygningskunsten har opvist i 1000 Aar, er repræsenterede her. Kirkens Indgangshal er ældre end den romanske Stil, den gaar tilbage til Ludvig den Frommes og Karolingernes Velmagtstid. Taarnene er romanske, Skibet gotisk, og det Indre, som sagt, præget af Renaissancens, ja Barok- og Rococoperiodernes »Pragt og Herlighed«.

Korstolene er prydede med Statuer af Ordenshellige, og naar man, som Skriveren af disse Linjer har gjort, knæler i disse gamle Stole, kommer man til at tænke paa hine rare Tider, da enhver Munk i Corvey, tre Dage inden han skulde dø, fandt den »hvide Lilie« paa sin Plads i Koret. Men da en Gang den unge Markvard v. Spiegel ved Midnatstid skulde synge Matutinbønnen og saa Lilien i sin Stol, kastede han den over i Naboens. Naboen, en gammel Munk, blev syg blot ved Synet af det ildevarslende Tegn, men rejste sig med genvunden Helbred den tredie Dag, samme Dag, da Markvard v. Spiegel ved et Ulykkestilfælde rantes af Døden. »Og den hvide Lilie saas ikke mere fra denne Stund af.« Slige Sagn omslynger Corveys Historie ligesom Vedbenden dets Taarne!

II.

Selve Slottet i dets nuværende Skikkelse er fra Aaret 1700 og indeholder en endeløs Række af Værelser, Korridorer og Trapper. Allerede som Dreng var det min Fornøjelse at færdes omkring i dem, særlig i det interessante Billedgalleri, og at stirre op imod de gamle Portrætter af Abbeder, Biskopper og Paver. Ethvert Portræt af de 65 Abbeder er

forsynet med en kort Levnedbeskrivelse. Billederne har det mærkelige, at enhver Abbed, der har været mindre heldig og er bleven afsat, er fremstillet med Haanden paa Dørklinken. Det er dog kun ganske faa iblandt de 65 Prælater, de fleste har været overordentlig fromme og gode Mænd, enkelte endog særdeles hædrede i Kirkens og Rigets Tjeneste, ja, to eller tre af dem bærer Helgen-Glorien omkring deres Hoved. — Ogsaa Bibliotheksværelserne og den store Sal med Portrætterne af gamle tyske Kejsere vækker fremmede Turisters Interesse. Dog ser disse Gemakker ud, som de plejer at se ud paa fyrstelige Herresæder, de bærer ikke Præg af det kirkelige og videnskabelige Liv, hvorved Abbediet en Gang blev en Støtte for hele Europas Kultur.

Men en Skat, som Corvey rummer, netop det, som kunde interessere en dansk Katholik mest af alt paa dette Sted — har vi endnu ikke nævnt.

Det er den h. *Ansgars Hoved*, som i gamle Dage fra Bremen blev overført til det Sted, som en Gang havde været Udgangspunktet for hans Langfart — en mærkelig Skæbne!

Den, der skriver disse Linier, var for kort Tid siden med til at ordne en Del af de mange Relikvier, som opbevares i Klosterkirken. Der skulde foretages en Revision. En Benediktiner sammen med Sognepræsten og — mærkeligt nok — en dansk Præst forenedes til Eftersyn af disse Relikvier, af hvilke den h. Vitus' og den h. Ansgars Levninger er kostbarest.

En Statuette fra det 17. Aarhundrede, som for nylig blev restaureret, og som fremstiller en Biskop med Mitra paa, sandsynligvis den h. Ansgar, omslutter Helgenens Hoved. Dette selv var atter indsvøbt i et Tørklæde af rød Silke med gamle Broderier paa. Hoslagt fandtes et Stykke Pergament, hvorpaa der var bevidnet, at denne Relikvie under Abbed Christoph von Bellinghausen (1678—1693) i tre Vidners Nærværelse var bleven bragt fra Bremen til Corvey.

Paa den anden Side af Pergamentet læses, at den apostoliske Vikar for Danmark Johannes v. Euch, med Tilladelse af Biskoppen af Paderborn, har faaet udleveret

en lille Del af denne Hovedskal. Relikvien er overordentlig interessant, særlig sammenlignet med nogle andre Kranier, der var Relikvier af nogle Martyrer.

Den h. Ansgars Kranie er af en udpræget mandig Type med stærkt fremtrædende Omrids af Hovedets forskellige Ben. Dettes bageste Del er smalt, men usædvanlig højt. Farven er nu en Blanding af gult og brunt, delvis mørkebrunt. Der er ingen Vanskelighed for, at Hovedet stammer fra det 9. Aarhundrede, tværtimod, altsammen tyder paa denne høje Alder, som den lærde Benediktiner (fra den beuronske Congregation) oplyste os om.

Vi indsvøbte Relikvien paa ny. Den skal, som Sognepræsten sagde, komme til Ære i Corvey. Men jeg tænkte: gid jeg bare kunde føre Relikvien med til Danmark, den skulde nok komme til større Ære deroppe!

Men selv om den vedblivende skal opbevares i Corveys Klosterkirke, der jo nu er Sognekirke — det er allerede af Interesse for os at vide, hvor en saa kostbar Relikvie bliver opbevaret og æret.

Den katholske Kirkes Aand vil altid, saavidt den bor i et Menneskehjerte, vise sig i Kærlighed, Pietet og Taknemmelighed. Kærlighed til vor Frelser og dem, han har haft kær, og som har virket for hans Sag, Pietet og Taknemmelighed mod dem, der har bragt os Kristi Lære og Naade. Derfor er en Helgens, særlig en saa stor og kærlig Helgens Relikvier os ikke ligegyldige. Det var derfor med en ejendommelig Følelse af Vemod og Glæde, at jeg stod for Ansgars Relikvier, hvorpaa jeg kort efter forlod det dejlige gamle Corvey for at drage til Danmark.

Maaske der endnu den Dag i Dag udgaar en Velsignelse fra Corvey til det Land, som fik dets bedste Sønner. I gamle Dage sendte Corvey os Danmarks første Biskop og Missionær og mange af hans Ordensbrødre. Et Aartusind derefter sendte Corvey os atter Danmarks første Biskop efter Fræfaldet, idet Biskop Johannes v. Euchs Hjem er gammel corveysk Jordhund.

Maaske ogsaa, at den ene eller anden af Ugebladets Læsere engang kom ned til Wesereggen eller til Paderborn og havde Lejlighed til at aflægge et Besøg i Corvey

og bede Bønnen om de nordiske Rigers Omvendelse til den gamle Kirke! Thi »for Gud er 1000 Aar som een Dag og een Dag som 1000 Aar«. . . .

F. F. M.

Penge og Overbevisning.

Det var ikke længe efter Hierarkiets Genoprettelse i England i forrige Aarhundredes Midte, da holdt Jesuiten »Mission« i Nærheden af en engelsk By, der var Sæde for en anglikansk Biskop. Særlig Pastor *Daniel* udmærkede sig ved sine Kundskaber og sin fremragende Dygtighed.

Den anglikanske Biskop havde engang overværet et af denne Talers Foredrag og havde følt sig i høj Grad tiltalt deraf. Efter at være kommen hjem skrev han til Jesuiten og indbød ham til at besøge sig en Aften i det biskoppelige Palæ. Biskoppen forklarede Pastor Daniel, at hans Prædiken havde gjort saa stærkt et Indtryk paa ham, og at han var bleven rystet i sin Tro paa Statskirkens guddommelige Indstiftelse, hvorfor han ønskede at have nogle Samtaler med ham om forskellige Stridspunkter. Pastor Daniel gik gerne ind herpaa, da han netop flere Uger igennem skulde holde en Række »Missioner« i Nærheden af Biskoppens Hjemstavn.

Det blev alvorlige og tankerige Samtaler, de to gejstlige førte med hinanden, og de Tvivl, Biskoppen først havde fremført, svandt hurtigt for Pastor Daniels overbevisende og klare Ord.

Den sidste Aften kom. Den anglikanske Prælat var meget bevæget, der blinkede Taarer i hans venlige, aabne Øjne. Han sagde af dybeste Overbevisning til Pastor Daniel: »Deres Kirke er uden Tvivl den eneste sande, jeg er af inderste Hjerte Katholik.« »Det er ikke nok,« svarede Præsten, »De maa følge Deres Overbevisning og træde ind i den katholske Kirke. Jeg vil tale med Ærkebiskoppen af Westminster, Kardinal Wiseman, om denne Sag. At modstaa den erkendte Sandhed er Synd imod den Helligaand.« »Og dog kan jeg umulig beslutte mig til dette Skridt,« svarede Biskoppen, »men jeg kan ikke

sige Dem Grunden dertil.« »Og dog kender jeg Grunden,« sagde Pastor Daniel, idet han tog et Blad Papir af sin Lommebog og skrev med kraftig Haand det ene Ord derpaa: Gud. Idet han rakte Biskoppen Bladet, spurgte han: »Kan Mylord læse dette?« »Ja, selvfølgelig,« lød det i en noget forbausset Tone. Derpaa lagde Præsten Papiret paa Bordet, og over Ordet Gud lagde han en Shilling. »Kan Mylord nu ogsaa læse Ordet?« Taarer traadte i Øjnene paa den protestantiske Biskop, og uden at svare et Ord tog han Afsked med Præsten. De saas aldrig mere. Da Pastor Daniel var kommet ned ad den tæppelagte, med prægtige Bladplanter prydede Trappe, mødte han i Porten en elegant Ekvipage. Det var Biskoppens Døtre, som vendte tilbage i elegant Toilette fra Forlovelsesfest. Glædestraalende sad de unge Frøkeners Moder ligeoverfor sine Døtre.

Slutningen af Historien er ganske ligefrem. Døtrene gjorde glimrende Partiér, Mama blev ved at spille den store Dame, Mylord talte i Overhuset ved hver Lejlighed til Gunst for Katholikerne. Men — selv blive Katholik, det kunde han ikke, af den Grund, han ikke vilde sige.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Til Johannes Jørgensens Foredrag sidste Tirsdag i den katholske Højskole var Tilstrømningen stor; næsten 300 Personer havde givet Møde. Mogens Ballin indledede med at udtrykke sin Glæde over at se Johannes Jørgensen være med fra Begyndelsen; denne viste selv, hvor vel dansk Kultur og katholsk Kultur lod sig forene i een Person, og derigennem kunde han være et Faneværk for Højskolen. Forsamlingen afsang derefter Pastor Frederiksens smukke Maria-Sang »Mine Øren høre tit«; den lød ypperligt, og hele Forsamlingen sang med. Johannes Jørgensen fortalte saa den stærkt interesserede Forsamling den lille *Bernadettes* Liv. Hans simple, jævne Fremstillingsevne gjorde øjensynlig stærkt Indtryk paa Forsamlingen. Til sidst sang man »Hvor frydeligt i allen Stund« af S. Bernhard.

Køge. Forleden Søndag holdtes her en, af 36 Deltagere besøgt, meget vellykket Menighedsfest paa Køge Højskolehjem til Ære for Redaktør Opffer og Frue, som har forladt Byen og er flyttet til Charlottenlund. Hr Opffer er ikke selv Katholik, men har gennem sin Avis og i sit private Liv vist Menigheden mangen en Tjeneste, ligesom det opfferske Hjem i mange Aar har været et Samlingssted for Byens og Omegnens Katholikker. Hr. Herredsfuldmægtig *Olrik* bød paa Komiteens Vegne Gæsterne velkommen, medens Hr. Pastor *Maurer*, som nylig var vendt hjem fra en Rejse i Tyskland, takkede Hr. og Fru Opffer for Gæstfrihed og Gødhed mod Menigheden mange Aar igennem i Køge. Som en lille synlig Erindring blev der overrakt Familien et Album med saa mange Billeder af Menighedens Medlemmer, som det havde været muligt at samle.

Norge. Dr. theol. *Krogh-Tonning*, hvis Helbred længe har været vaklende, henligger for Tiden meget syg paa Vor Frue Hospital i Christiania. Han tiltrænger og fortjener i høj Grad alle sine Trosfællers Forbønner i denne Tid. — Biskoppen af Norge, *Mgr. Fallize*, ledsaget af *St. Olafs* Redaktør, Hr. Pastor *Kjelstrup*, har i disse Dage tiltraadt en længere Rejse, hvis Hovedformaal for Biskoppen er at aflægge det pligtsmæssige Besøg hos den hellige Fader i Rom. — Ogsaa i dette Land synes Arbejdet blandt Ungdommen at blive taget op med Kraft. Saaledes fortællés i *St. Olaf* om et meget vellykket Besøg, som de unge Pigers Forening fra Christiania fornylig har aflagt i Frederiksstad. Afrejsen fandt Sted med Hurtigtoget Kl. 7 Morgen. Ved Ankomsten var Mariaforeningens Medlemmer i Frederiksstad mødt frem for at give deres Medsøstre fra Hovedstaden en højtidelig Modtagelse. Fra Stationen gik Toget direkte til Præstegaarden, hvor der var anrettet en dejlig Frokost for de rejsende Damer, der jo havde været lidt tidlig ude og saaledes neppe havde nydt Morgenkaffen i sædvanlig Ro. Fra Frokostbordet gik Processionen til Kirken for at overvære Højmessén, det var en Levitmesse i Anledning af, at Kirken fejrede sin Patronatsfest, den h. Birgitta af Sveriges Fest. St. Birgittakirkens lille, men velindøvede Sangkor gjorde sine Sager fortræffeligt, og man fik ved denne Anledning Lejlighed til at høre praktiseret et af Kirkens varmeste Ønsker paa Kirkesangens Omraade, idet Mariabørnene fra Kristiania, som jo her udgjorde en Del af Menigheden, sang Messén nede fra Kirken af, d. v. s. de Dele af Messén, som alle kunde synge med. Tiden mellem Messén og Middagen anvendtes dels til at bese Byen, dels til et Besøg paa St. Josefs Hospital, hvor de sangdygtige Mariabørn afsang nogle Salmer for de syge, som var meget taknemmelige for Opmærksomheden.

Holland. De, som lever i den Tro, at Holland er et protestantisk Land, præget af den iskolde Calvinisme, tager grundig fejl; er end de fleste Hollændere Protestanter, mangler der dog ikke saa meget i, at Halvdelen af Befolkningen tilhører den katholske Kirke. Og denne arbejder med Lyst og Iver videre paa sin Opgave i dette Land, hvor der i Modsætning til mange andre europæiske Lande — er fuld religiøs Frihed. I Bispedømmet *Hertogenbusch* holdes der hvert Aar en Kongres for alle Bispedømmets Katholikker, og dette Aars Kongres afholdtes med stort Held i forrige Maaned. Den gamle Biskop, som er berømt for sit energiske Arbejde for den sociale Forbedring af Katholikkernes Vilkaar, var med til alle Møderne. Hovedemnet, som behandledes i Foredrag og Diskussioner, var *Luksus blandt Folket* samt Midlerne til at forebygge den. I de sidste ti Aar er der holdt saadanne katholske Kongresser, og Kirkens Fremgang i disse Aar har været særlig iøjnefaldende; Foreninger for unge Mænd er dannet i Massevis, og ikke mindre end 40 Bygninger er rejst til at huse disse; mange Organisationer er opkommet til at samle Arbejdere, Haandværkere, Handelsfolk o. s. v. Man haaber i Holland snart at faa lignende store Kongresser, som skal omfatte hele Landets mange Katholikker.

Frankrig. Ved en uheldig Indiscretion er der blevet offentliggjort et Brev fra Biskop *Chapon* til Kardinalærkebiskoppen af Lyon, hvori nævnte Biskop udtaler sig noget nedsættende om det sidste Dekret angaaende den tidlige Alder for Førstkommunikanterne. Siden har Biskoppen meget modificeret sine Udtalelser, saa i en vis Henseende har hans første Brev ikke længere nogen Betydning; men det er højst interessant som det sidste offentlige Udtryk for en meget mærkværdig kirkelig Tingenes Tilstand i Frankrig. I Midten af forrige Aarhundrede holdtes et Provincialkoncil i Rouen, hvor der blandt andet højtidelig blev vedtaget, at ingen maatte stedes til den hellige Kommunion, før vedkommende sikkert havde fyldt mindst tolv Aar. Mødets Beslutninger sendtes til Vedtagelse til Rom, hvor man slettede ovennævnte i lige Grad ukirkelige som ukristelige Bestemmelse. At det alligevel ikke blev bedre i Frankrig, vidner en Skrivelse om, som Kardinal *Antonelli* mange Aar efter, den 12. Marts 1866, i Pius IX.s Navn skrev til Biskopperne af Frankrig, hvori der udtales en streng Forbømmelse af følgende tre højst mislige Forhold: At det i Tiden, som gaar forud for den første Kommunion, er Sædvane at nægte Børnene den sakramentale Absolution; at man, efter for første Gang at have givet dem Adgang til den hellige Kommunion, har for Skik at holde dem borte fra denne i lang Tid, idet man endog visse

Steder forhindrer dem i at modtage den Paaskekommunion, der følger efter deres første Kommunion; at der endog er Seminarier, hvor man holder de unge Studenter borte fra Alterets Sakramente flere Maaneder igennem under Paaskud af, at de skal blive bedre forbedret. — Dette viser, hvor længe det har varet, inden Jansenismen er uddød i Frankrig, ja, at den endog ikke den Dag i Dag er helt overvundet. Man har maaske heri en af de dybeste Grunde til Frankrigs aandelige Tilbagegang i den sidste Menneskealder.

Portugal. Vore Læsere ved forlængst Besked med de Omvæltninger, som i de sidste Dage har fundet Sted i dette Land. Som sædvanlig har Kristendommens Fjender benyttet Lejligheden til at udsprede løgnagtige Beretninger om Kirken, Klostre, Ordener og Præster. At den Trafik, saa kendt fra Ferrer-Affæren og fra mange andre lignende Lejligheder, ikke gaar rigtig godt længere, giver adskillige Blade, der ikke staar i den bevidste Løgnagtigheds Sold, i disse Dage tydeligt Vidnesbyrd om. Saaledes hedder det i en fortrinlig Artikel i *Nationaltidende* fra den 12. ds.: Braga, Machado og Costa havde Magten i Portugal, de sad i Sadlen; de skulde nu vise, at de kunde ride. De havde store praktiske Opgaver at løse, men deres eller reitere Costas første Tanke var at aabne en »Kulturkamp« mod den katholske Gejstlighed i det katholske Portugal! Det er egentlig for meningsløst at rejse en saadan Kamp, og maadeholdne republikanske Førere skal da ogsaa have fraraadet Kulturkampen; men den radikale Folketribun, Alfonso Costa, der er den virkelige Magthaver, skyndte sig at proklamere Kongregationernes Udjagning, idet han paa-beraapte sig de gamle pombalske Love og andre antiklerikale Love, der aldrig formelt er blevet ophævet. Det viste sig hurtigt, hvor farligt Costas Program er. De sejrige Soldater og Underofficerer, som i lang Tid systematisk var blevet indbudt til de republikanske Møder, begyndte at angribe Klostrene, og Pøbelen var selvfølgelig straks paa Færde og deltog i »Kulturkampen«. De republikanske Regeringskredse forsikrede i officielle Telegrammer Verden over, at det var Munkene og Nonnerne, der gjorde Oprør og angreb Soldaterne, og »Berl. Tagebl.« & Co. gav Attester for, at Regeringen og Soldaterne havde Ret. Man ved, hvad disse Attester er værd, og det lød ikke meget troligt, at Munkene og Nonnerne, der havde søgt Tilflugt i Klostrene, »overfaldt« de sejrige Soldater. »Lokal-Anzeiger«s Lissabon-Korrespondent, hvis Beretninger ikke bærer Præg af Partipolitik, har da ogsaa en anden Opfattelse. Den 9. Oktober Kl. 2,50 Eftm. afsendte han fra Lissabon (over Vigo) et Telegram, der begynder saaledes: »I Lissabon er

der oprettet et Militærherredømme, som udøves af Mandskabet med og uden Tresser, men ikke af de faa Officerer, som man ser, og som sjælden hilses af Soldaterne. Hidtil har Ministeriet, der under saadanne Forhold er magtesløst, forstaaet at komme ud af det med Soldatesken, og denne har i Fredags med skarpe Patroner forstaaet at bevare Ro og Orden. Men Fredag Aften begyndte Troppernes Demoralisation, der fremkaldtes ved deres Driven omkring i Gaderne, at vise Følger, som forraader, at man vel endnu kan vente Katastrofer . . . En Soldateske bemægtiger sig aldrig Magten uden til sidst at fordre Løn i Form af Bytte og Ofre. Nu er Præsterne blevet udset til Ofre.»

— Forøvrigt er det meget vanskeligt at meddele noget bestemt, om hvad der er sket i Portugal under den sidste Revolution. Selvfølgelig er det, som de sandfærdige Blade ogsaa indrømmer, ganske urigtigt, at der er blevet kastet Bomber fra Klostre, og at Ordensfolk har indtaget nogen angribende Stilling; de har sikkert nok ikke en Gang forsvaret sig med den Energi, som de havde været fuldtud berettiget til at anvende. De portugisiske Revolutionsmænd har vogtet strengt over alle Meddelelser, der kom til fremmede Lande om det, som har fundet Sted i Fædrelandet. Vi har mest hørt Lovtaler om de ledende Oprøreres Højmod og glimrende Egenskaber. Men der er sikkert en mørk, ja meget mørk Baggrund for dette lysende Revolutionsbillede — hvor mørk faar vi først at vide, naar Øjenvidner har faaet Tid og Lejlighed til at beskrive de Grusomheder, der er begaaet af dem, der brød ind i Kirker, Præstegaarde og Klostre. Imidlertid maa man haabe, at Rygtet ikke har talt Sandhed om de republikanske Soldater og den ophidsede Pøbel — at de ikke har myrdet et Antal Præster, at Kirkernes Altre og Tabernakler ikke er blevet vanæret og ødelagt, at Pøbelen ikke har slået en myrdet Præsts Legeme omkring i Gaderne o. s. v.

Brevkasse. Hr. Redaktør! Hvad er dog Grunden til det Had, som saa ofte aabenbarer sig mod den katholske Kirke i flere af de sydlige Lande i Europa, saaledes som nu atter ved Revolutionen i Portugal? Er den katholske Kirke virkelig saa brødefuld og herskesyg i de Lande, hvor den har Magten?

En stadig Læser.

Hvis »den stadige Læser« vil tænke tilbage paa de mangfoldige Gange, *Ugebladet* har maattet forklare og udrede den ene »Affære« efter den anden, dementere og belyse den ene kirkelige »Skandale« efter den anden, vil han indse, at den katholske Kirke ikke er mere brødefuld i de sydeuropæiske Lande end i alle andre Lande. At tro, at den katholske Kirke »har Magten« i Portugal, Spanien, Italien o. s. v., er saa fejlagtigt, som det kan være.

Kirken har egentlig aldrig rigtig »haft Magten« i noget Land, men til visse Tider har snart en, snart en anden Hersker vist stor Interesse for Kirkens Arbejde i sit Land, især dog, naar det ogsaa kunde tjene hans personlige Interesser. Hvad Forholdene i Portugal angaar, maa vi henvise, til hvad *Ugebladet* bringer herom under *Efterretninger* i dette Nummer. Forøvrigt er Had noget, som den katholske Kirke altid maa være forberedt paa; andet har Frelseren ikke lovet sine Disciple fra Verdens Side, og han har forkyndt, at dette Had vil blive særlig kraftigt, naar »de sidste Dage« nærmer sig. Maaske er det Christushad, der mange Steder er saa levende, et Varsel om, at den store Afgørelses og Dommens Dag er langt nærmere — end de fleste tænker sig. *Red.*

St. Elisabeth-Vincentskonferens Ø.

Regnskab for Halvaaret 1909—10.

Indtægt:		Udgift:	
	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Kassebeholdning fra forrige Aar	1.45	Kontant Hjælp	34.60
Aarlige Bidrag	150.00	54 Kød kort á 1 Kr.	54.00
Indkasseret ved 12 Møder	65.75	500 Mælkebilletter á 8 Øre	40.00
Forskellige Extrabidrag	70.00	58 ₰ Gryn	13.81
Gave i Anledning af et Sølvbryllup	100.00	44 Pakker Urtekramvarer	60.21
Gave fra den højærv. Biskop i Anledning af hans 50-aarige Præstebubilæum	25.00	25 Td. Kul	44.81
		Ny Beklædningsgenstande	29.15
		Indkøb af Stoffer	54.64
		Til Fodtøj	12.45
		2 Exempl. af »Ugebladet«	8.00
		Kassebeholdning ved sidste Møde	60.53
	Kr. 412.20		Kr. 412.20

Foreningen talte 8 Medlemmer, som har besøgt c. 20 fattige Familier paa Østerbro og Amager 250 Gange i et Tidsrum af 5 Maaneder fra 1. Novbr. 1909 til Begyndelsen af April 1910. Foruden Pengegaver har Foreningen modtaget 100 Mælkebilletter, 10 ₰ Uldgarn, 10 Par Filtsko og adskilligt brugt Tøj.

Indtrængende Bøn!

For to Læredrenge, som paa Grund af deres Fattigdom og Forhold ikke er i Stand til at købe sig Klæder til Søndagsbrug og derfor allerede i længere Tid ikke har kunnet opfylde Søndagspligten, da de kun ejer deres Arbejdstøj, beder undertegnede Præst om Pengehjælp. Venlige Gaver bedes snarest muligt sendt til
Pastor Verhein, Esbjerg.

Undervisningsplan

for

Katholsk Fortsættelseskursus.

Onsdag	8—9	Engelsk for viderekomne.
	9—10	Dansk.
Torsdag	8—9	Tysk for Begyndere.
	8—9	Sangundervisning for unge Piger.
	9—10	Tysk for viderekomne.
	9—10	Sangundervisning for unge Mænd.
Fredag	8—9	Engelsk for Begyndere.
	9—10	Regning.
Lørdag	8—9	Skrivning.
	8—10	Haandgering.

Kirkelig Kalender.

23. Oktbr.	23. Søndag efter Pintse. Relikviefest.	30. Oktbr.	24. Søndag efter Pintse. (4. Søndag efter Epifani). Alphons Rodriguez, Bekender.
24. —	Mandag. Raphael, Erkeengel.	31. —	Mandag. Wolfgang, Biskop og Bekender. Vigilie. <i>Fastedag.</i>
25. —	Tirsdag. Votivoffici- um (Ansgar).	1. Novbr.	Tirsdag. Alle Helgens Dag.*)
26. —	Onsdag. Evaristus, Biskop og Martyr.	2. —	Onsdag. Alle Sjø- les Dag.
27. —	Torsdag. Vigilie.	3. —	Torsdag. Oktavdag.
28. —	Fredag. Simon og Judas, Apostle.	4. —	Fredag. Carl Borro- mæus, Biskop og Be- kender.
29. —	Lørdag. Votivofficium (den ubesm. Undf.)	5. —	Lørdag. Oktavdag.

*) Fstedag, som forpligter til Overværelse af den h. Messe.

Meddelelse om **Gudstjenesten** fandtes sidst i Nr. 41.

Rosenkranskirken.

I Oktober Maaned holdes hver Lørdag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt med sakramental Velsignelse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 23. Oktbr. i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Franciskus' III Orden. Fredag d. 28. Oktober Kl. 8 Aften taler Hr. *Mogens Ballin* i Mariahjemmets Sal om sine Indtryk fra Assisi og Pater Felix. Adgang kun for Ordensmedlemmer.

A.C. Generalforsamling afholdes Onsdag d. 26. Oktbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Søpavillonen. Talrigt Møde ventes, da der skal vælges *nye* Administratorer og andre vigtige Sager foreligger.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag d. 25. Oktbr. Kl. 8 Aften.

Johannes Jørgensen: Lourdes II.

Hotel Dannevirke.

Studiestræde 38, **2den Sal.**

Alle er velkomne.

Til Brug i Oktober Maaned anbefales:

Rosenkransbogen.

Bønner og Betragtninger til Oktober Maaned.

Samlede af *Niels Hansen.*

Faas ved Kirkerne og hos St. Josephs-Søstrene.

(Hovedoplæg Frederiksberg Allé 15—17.)

Smukt indbundet med Billeder 35 Øre.

Aftenunderholdning.

Det katolske Fortsættelseskursus' dansk—tysk—engelske **Aftenunderholdning** til Fordel for Skolebørns Landophold finder Sted Torsdag den 27. og Fredag d. 28. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ pr. Toldbodvej 14. Billetter á 50 Øre og 1 Kr. faas hos St. Josefssøstrene, Toldbodvej 14 og Frederiksberg Allé 15—17.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 44.

Søndag den 30. Oktober.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Mariahjemmet. — Forbøn af og Bøn for de hedenfarne. — Litteratur. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. Portugal. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoner.

Smaa Indledninger.

50.

Døden.

Alvorsfuld er den nu tilstundende Uge, der som en Milepæl viser os Vejen til Evigheden.

1) Tiden iler. Ti, tyve, tredive Aar er gaaet. . . . som et Øjeblik. . . . Her ligger du nu paa din Sotteseng, om en lille Stund skal du møde for din højeste Dommer. Vil du blive salig? Nu gaar Øjnene op for dig; nu ser du, hvad dit Liv har været, hvorledes du har forfejlet dit Maal. Saaledes som Slangen har bedraget Adam og Eva, har den ogsaa narret dig. Hvad er dit Liv i Evighedens Lys?

2) Betragt dine blege, indfaldne Kinder, dine bristende Øjne, som har mistet al deres Glans, dine hvide Læber og den halvt aabnede Mund. Betragt den kolde Sved, der i enkelte Draaber langsomt rinder ned fra Panden. Hænderne er stive; al Varme, al Kraft, alt Liv er allerede gaaet bort fra dem. Lungerne hæver og sænker sig stærkt for at opretholde det hensvindende Liv endnu i nogle Øjeblikke. Efter nogle Minutters Forløb har du udaandet, og dit Navn vil indskrives i Ministerialbogen blandt de døde,

og du vil faa anvist en Plads i den mørke, stille Dødningsby under Jorden. Med denne Verden er det forbi, med al dens Pragt, al dens Herlighed og al dens Lyst.

3) Ene ligger du der for at udkæmpe din sidste Kamp. Du hører ikke noget andet end Uret paa Væggen og kan ikke mere røre et eneste Lem. Men din Aand er lys og klar og skuer allerede ind i Dødsriget. Hvad tænker du nu om dine religiøse Pligter? Er det lige meget, om du har været en god Katholik eller ej? Hvorledes bedømmer du nu dine Fejl og Synder? Gør de din Dødstime lys og glad?

4) Død. . . . Vi staar omkring dit Dødsleje og disputerer, om der endnu findes Liv i dig. Dømt. . . . Fordømt. . . . Gud forbander dig, Jesu Moder forbander dig, din Engel forbander dig, og alle Himmelsbeboere opløfter Haanden for at bekræfte denne Dom. . . . Hvad er der sket med dig, hvad har du gjort? Svaret staar med Evighedens Bogstaver skrevet paa din Pande. Og vi alle læser dine mørke Gerninger. . . . Mane, Thekel, Phares. . . .

5) Og jeg ser en stor, hvid Trone og ham, som sidder paa Tronen. Og jeg ser de døde, store og smaa, staaende foran Tronen og Bøgerne blive opladt, og de døde bliver dømt efter det, der staar i dem. . . . Salig. . . .

Thaborbjerget! . . . Frelseren forklaret. . . . Hans Aasyn lyste som Solen, og hans Klæder var hvide som Sne. Og en klar Sky overskyggede dem. Og en Røst fra Skyen sagde: »Denne er min elskelige Søn, i hvem jeg har mit Velbehag.« Og Disciplene faldt ned paa deres Ansigt og frygtede saare.

Dit Billede. . . . Saaledes vil du være. Dit Aasyn vil lyse som Solen. Og dine Klæder vil være som Sne. »Og du skal iføre dig skinnende og hvidt Linned. Thi Linnedet er dine gode Gerninger.« Og der vil høres en Røst: »Denne er min elskelige, i hvem jeg har mit Velbehag.«. . . .

Kom, Herre Jesus, kom!

P. D. Sl.

Mariahjemmet.

En og anden har undertiden udtalt sin Forundring over, at Mariahjemmet har ført en saa tilbagetrukken Tilværelse og over, at der ikke hvert Aar, f. Eks. her i Ugebladet, er bleven givet en Oversigt over Resultaterne af dets Virksomhed, siden det blev aabnet i Aaret 1902.

Man har ment, at det kunde have nogen Interesse for den katholske Menighed at faa Lejlighed til at gøre sig bekendt med Udviklingen af denne endnu forholdsvis unge Plantning i Kirkens Vingaard her i Danmark. Man har ogsaa ment, at Meddelelser, af og til fremkommende i Ugebladet, om Virksomheden i Mariahjemmet baade vilde være en Spore for Forældre til at sende deres unge Døtre herind og for eventuelle Medarbejdere til at tilbyde deres Hjælp. Dette er utvivlsomt rigtigt, navnlig hvad det sidste Punkt angaar, idet opmuntrende Beretninger om Arbejdet her og Opfordringer til at deltage i det maaske vilde have haft til Følge, at flere af vor Menigheds Damer, end hidtil, vilde have meldt sig som Medarbejdere.

Derimod med Hensyn til det første Punkt, Eleverne, da har her, paa en kort Tid nær, altid været rigelig Tilgang af disse.

Og Ansøgningernes Tal er i stadig Stigen, samtidig med, at der synes at vaagne en stærk Trang hos de unge til at lære saa meget som muligt for at blive dygtige nok til at kunne paatage sig vellønnede Pladser, naar de gaar ud herfra. Det synes nemlig allerede nu i deres unge Alder at være dem meget magtpaaliggende at have Udsigt til at tjene saa mange Penge som muligt, og det er en Æressag for dem at tjene for høj Løn. I vore Tider, hvor Respektfølelse ikke er et Særkende for Ungdommen, formaar dog altid Dygtighed at indgyde Respekt. De unge respekterer deres foresatte i Forhold til disses Dygtighed, og de respekterer hverandre i Forhold til den enkeltes Dygtighed. Dette er interessant at lægge Mærke til, og det synes at være en Erfaring, der for Tiden gøres alle Vegne, hvor man har med Ungdommen at gøre. Dyb religiøs er denne i Almindelighed ikke, men den er videbegærlig og

interesseret. Der stilles derfor store Krav til Ungdommens Vejledere, og pædagogiske *Principper* forslaaer ikke nutildags, selv om de er nok saa ideelle.

Man maa leve med de unge, man maa sætte sig ind i deres Tankegang og Forestillinger for at kunne retlede dem; man maa aabne deres Blik for, at der findes et højere Maal at stræbe efter end at tjene mange Penge, medens man dog tillige maa sætte dem i Stand til ogsaa i den Retning at blive dygtiggjorte.

Uden Tvivl er det netop væsentlig saadanne og lignende Overvejelser, der er Aarsag til, at saa faa af vor Menigheds modne Kvinder har Mod og Lyst til at dele vort Arbejde og vort Liv her i Mariahjemmet. Hvor ofte har vi ikke maattet erfare Sandheden af vor Frelsers Ord om, at Høsten vel er stor, men Arbejderne faa. Og Arbejdet her er af den Art, at det maa lægge Beslag paa al vor Tid, paa alle vore Kræfter, paa alle vore Evner. Desuden hører der ganske særlige Anlæg til for at kunne gøre Fyldest herinde, og hvem der ikke er i Besiddelse af disse, kan ikke fortsætte Arbejdet her, men maa opgive det. Netop saadanne Skuffelser har vist os, at vi ikke tør bygge Fremtiden paa Haabet om, at Mariahjemmet skal kunne fortsættes op gennem Aarene som et nationalt, katholsk Menighedsarbejde. Som et saadant var det tænkt og grundlagt — men Tidens Strøm ruller ustandselig frem, og hvad der det ene Aar synes at bære Bestandighedens Stempel, ses ofte det næste Aar under et andet Synspunkt.

Eet staar imidlertid fast: mangler al rimelig Udsigt til en nogenlunde stadig Tilgang af friske og dygtige Kræfter indenfor Menighedens Kreds til Ledelsen af Mariahjemmet, maa der paa anden Maade sørges for saa megen Sikkerhed for dets Bestaaen som menneskeligt muligt.

Vor højærværdigste Biskop og Mariahjemmets Bestyrelse har ment at opnaa en saadan Sikkerhed ved at overgive Ledelsen til en Kongregation. Da der ikke findes nogen dansk Kongregation, vil jo allerede derved den oprindelige Tanke blive noget forandret; men Nød bryder alle Love, og desuden — Kærligheden er international. Herom aflægges de mangfoldige Kongregationer,

som arbejder i fremmede Lande med den mest opofrende Kærlighed, et glimrende Vidnesbyrd.

Efter Forhandlinger med St. Elisabeths Søstrenes General-Priorinde og med den herværende Priorinde, Mater Siena, er det derfor nu bleven bestemt, at denne Kongregation til Foraaret overtager Ledelsen af Mariahjemmet, der dog som selvejende Institution med faste Statuter ikke vil kunne skifte Karakter eller arbejde for andre Formaal end hidtil.

Sikkert vil denne nye Ordning have mange Fordele, fremfor alt den, at der vil blive *Kontinuitet* i Styrelsen — med andre Ord, at der ikke vil blive Mangel paa gode, samvirkende Kræfter, som kan erstattes, naar det er nødvendigt. At St. Elisabeths Søstre vil formaa at gøre Fyldest i den nye Virksomhed, de saaledes overtager, kan man ikke betvivle, naar man kender deres bramfri, men dog saa overordentlig opofrende og trofaste Arbejde blandt de syge og fattige. Og naar man ved, at de med stor Dygtighed og Indsigt leder mange lignende Institutioner i Udlandet, f. Eks. i Berlin, i Breslau, i Neisse, i Hamburg o. s. v., er det med fuld Fortrøstning til en lys og lykkelig Fremtid for Mariahjemmet, at Ledelsen af dette overgives til denne udmærkede og i høj Grad ansete Kongregation.

Endnu kun nogle Ord og oplysende Tal vedrørende Resultaterne af Mariahjemmets Virksomhed.

Siden det aabnedes d. 1. April 1902 har 108 unge Piger mellem 14—18 Aar været indmeldt og optaget som Elever i et 2-aarigt Kursus i Husgerning. Af disse er:

i Tjeneste	62
i Forretningspladser	13
gifte	6
Ordenssøster	1
død	1
med uvist Opholdssted	5
nuværende Elever i Mariahjemmet	20

Ialt 108.

20 Elever har forladt Mariahjemmet efter eget Ønske og i Utide. Bortsendte er 10.

Af det samlede Antal Elever er 36 kommet hertil fra

Provinserne, 3 fra Norge, 1 fra Island, 1 fra Sverige og 1 fra Vestindien. Af disse 42 tjener 5 i København, 1 er gift her, og 3 er endnu Elever paa Mariahjemmet. Resten, 33, er vendt tilbage til Hjemstavn.

Med Hensyn til den pekuniære Side af Sagen stiller Forholdene sig saaledes for Regnskabsaarene 1903—1909 incl.

Indtægt:		Udgift:	
1903	20,049 Kr.	19,914	Kr.
1904	20,946 »	20,913	»
1905	23,204 »	22,850	»
1906	24,362 »	22,588	»
1907	28,888 »	26,815	»
1908	31,269 »	28,787	»
1909	30,500 »	28,711	»

Indtægterne er fremkommet dels og væsentlig ved Pensionatet. Endvidere ved ca. 3000 Kr. aarlige Rente-penge samt en aarlig Gave paa 400 Kr.

Ingen Gæld hviler paa Mariahjemmet, men Skattebyrden er stor, og Autoriteterne har hidtil ikke været tilbøjelige til at lette den.

Denne Redegørelse viser formentlig, at Mariahjemmet er levedygtigt og i stadig Fremvækst. Maatte Guds Moder fremdeles tage dette Værk, som er indviet til hende, under sin beskærmende Varetægt!

Mariahjemmet i Oktober 1910.

L. Stampe-Charisius.

Forbøn af og Bøn for de hedenfarne.

Ude i Brøndbyvester Præstegaard sad i Midten af forrige Aarhundrede den rigt begavede og fint dannede Gunni Busck som Sognepræst. Han hørte til Grundtvigs fortroligste Vennekreds, og Konvertitten C. Muus var en af hans kæreste Venner.

Til den kendte Præst V. Wexels i Kristiania havde Busck skrevet nogle Betragtninger over Forbønnen, og vi vil her gengive den Del af Wexels' Svar, som omhandler denne Sag, og som findes i et Brev af 25. Febr. 1864. Det viser, hvor almenmenneskelig baade Tanken om Forbønnens Berettigelse og Trangen til at øve den er:

» . . . Tak for dit fortrolige Hjerte-Venneord. Det er snart besvaret af min inderste Hjertegrund. Jeg har aldrig betvivlet og betvivler ikke i denne Stund, at vore hedenfarne hos Gud beder for os. Hvad skulde deres Kærlighed andet? Og glæder jeg mig — Kristi Forbøn ukrænket — ved Medkristnes Forbøn for mig *her*, hvor skulde jeg mindre glæde mig ved den *hisset*, hvor de jo ikke kan have glemt Forbønnen, og det saa meget mindre, som de paa *deres* Side vist gerne tænker sig os bedende for dem i Hjertesukket, der ikke lader sig dræbe: »Gud glæde din Sjæl i Himmerig!« O, det er mig saa trøsteligt, at der sker Forbøn for mig *hisset*, ej blot af *de store Helgene* (Herrens Moder og Apostle og andre Vidner), ikke blot af den *hele frelste Menighed*, men ogsaa af min Betsy og alle mine forudgangne, saasandt de er hos Gud. Jeg har mere end een Gang sagt til en døende, ved hvis Leje jeg stod, og som jeg troede gik ind i Paradiset: tænk ogsaa paa mig der! Ligesom kristelige *Mødres* Forbøn for deres Børn har en synderlig Kraft og Velsignelse med sig, naar den sker *her paa Jorden*, saaledes antager jeg det ikke muligt, at en Moder *hisset* skulde ville eller kunne andet end bede for dem, Gud lagde hendes Hjerte i Støvet saa nær. Du skal, som sagt, have inderlig Tak for, at du forelagde mig denne Hjertesag; men oprigtig talt, *undredes* jeg noget over, at du med dit varme kristne *Menneskehjerte*, med din faste, barnlige Tro paa Kærlighedens Magt og Væsen og paa de *helliges Samfund*, ikke (som det syntes mig) var fuldelig paa det rene med din Overbevisning i Sagen og betragtede denne som noget, man kun i største Hemmelighed og dybeste Fortrolighed burde udtale sig om. (Dit »*alene mellem mig og dig*« gjaldt dog maaske kun *dine* Meddelelser.) At man ikke gør det til et almindeligt Emne for Samtale og helst taler derom Ven imellem, finder jeg aldeles rimeligt, men ligesom jeg har gennem Aarenes Løb talt om Sagen med flere aandsbeslægtede, saaledes nødes jeg alt imellem til at udtale min Mening, naar jeg, især af sørgende efterladte bliver *spurgt* derom. Jeg tror heller ikke, at Tanken og Talen om hedenfarnes Bøn for os, om den end støder denne eller hin, som af Uvidenhed eller Misforstaaelse mener, at den kommer *Kristi* Forbøn for nær (jeg kan godt tænke mig en »bodfærdig Røver« sige til en døende kristelig Martyr: Tænk

paa mig, naar du kommer i Kristi Rige) og skrider ind paa Helgendyrkelsens Gebet, har saa megen Opinion imod sig blandt alvorlige Kristne som *det omvendte*: vor Bøn for de hedenfarne, der straks sættes i Forbindelse med den almindelig forkastede Lære om Muligheden af Omvendelse efter Døden, skønt jeg tvivler paa; at nogen af denne Læres ivrigste Modstandere, saafremt de ellers har *Hjerte*, kan bare sig for Sukket efter den hedenfarne: Gud være din arme Sjæl naadig! Gud glæde din Sjæl o. s. v. Det er mig jo nok bekendt, at man mod Antagelsen af hedenfarnes Forbøn stiller Es. 63, 16: »Du er vor Fader; thi Abraham ved intet af os, og Israel kender os ikke;« men jeg ser dog ikke her noget Modbevis. Det eneste man, saafremt man i Ordene finder noget Bevissted for en Lære, deraf kunde slutte, maatte da være, at vore personlige Skæbner er de hedenfarne ubekendte, men dette vilde ikke udelukke den kærlige Forbøn, ligesom jeg ikke ser, at man behøver at tillægge dem *Alvidenhed*, fordi man mente, at de i enkelt Fald kunde vide noget eller ane noget, faa et uvilkaarligt Indtryk af noget, som vederfares deres Hjertes elskede paa Jorden (Analogier findes jo her mellem Mennesker, i Rummet adskilte), eller efter Guds Behag af ham faa en Meddelelse derom. Ogsaa vort Ønske eller Bøn om deres Forbøn kunde nok komme dem for Øre eller til Kundskab, uden at de behøver at være alvidende for det. Jeg tænker, Gud selv minder dem om og opmuntrer dem til at bede for os, og det nærmest enhver for sine. — Man vil maaske kalde dette alt for menneskeligt (anthropopathisk), men jeg er nu ikke god for at tænke anderledes end menneskeligt ogsaa for hin Verdens Vedkommende, hvor man efter min Overbevisning vedbliver at være Menneske.«*)

Disse Udtalelser er uden al Tvivl et typisk Udtryk for en stor Kreds af protestantiske Kristnes Tanker om Forbønnen og Forholdet til deres afdøde. Der er noget rørende ubehjælpsonit i den Usikkerhed, hvormed de ser ind i den Taage, de saakaldte Reformatorers Lære sænkede over Gravene. — Det er det ægte menneskelige, der faar de virkelige Kristne udenfor Kirkens Enhed til rent instinktivt at længes efter det varme Sollys, hvori den katholske Kirkes Børn lever, ogsaa naar det gælder de kære, der gik forud ind i Døden. — Endnu er den Stund vel fjern, da vore i Troen fraskilte Brødre helt og fuldt opfangter Triumfen, Glæden og Takken, naar Kirken istemmer: *Credo in sanctorum communionem!*

J-n J-n.

*) Alle Udhævelser er foretagne af Wexels. Brevet findes trykt i: *Henr. Bech: Gunni Busck, et Levnedsløb i en Præstegaard. Købhvn. 1878. 2. Udg. Side 361 flg.*

Litteratur.

Biskop v. *Kepler*: Mere Glæde. Oversat og delvis bearbejdet af H. M. *Fenger*, Holmens Provst.

Biskoppen af Rottenburgs Bog *Mehr Freude* er i Tyskland allerede trykt i et Antal af et halvt Hundrede Tusinde Eksemplarer, og det er heller ikke til at undre sig over, der er noget befriende ved den Bog, der er ren, sund Luft og høj, klar Himmel over de Egne, hvorhen Biskoppen fører sine Læsere. Det er underligt nok ikke blevet en af Biskoppens Trosfæller, der har overført den smukke Bog paa Dansk, men en Protestant, ja, oven i Købet en protestantisk Provst.

I Forordet, som Provst *Fenger* indleder sin Bearbejdelse med, siger han saaledes:

»Det er vel nok endnu noget af en »Raritet«, at en protestantisk Præst omplanter en katholsk Biskops Arbejde paa sit Modersmaal og for sine Trosfæller — og ikke mindst, naar det Arbejde, Talen er om, ikke er af objektiv historisk eller rent videnskabelig Art, men tværtimod omhandler saa aktuelle Ting som nærværende Bog. — I Almindelighed menes katholsk og protestantisk Livssyn at divergere i den Grad, at Formidling foreløbig er umulig.

Som nu Biskop von *Keplers* Bog *Mehr Freude* baade ved Emne og Behandlingsmaade interesserede og glædede mig, fordi jeg fandt den fuld af baade Liv og Salt, saa var det mig tillige et glædeligt Tegn paa, at der under Konfessionernes meget betydelige Forskelle alligevel findes en Understrøm af fælles kristelig Livsanskuelse, som for en Gangs Skyld ikke forbliver skjult under Overfladen, men bryder tydelig og kendelig frem.

Det hilser jeg — og jeg haaber adskillige med mig — med Anerkendelse og Glæde.

Jeg skal ikke indlade mig paa at afveje, om det her er Katholikkerne, og det endda en katholsk Biskop, som har nærmet sig et protestantisk Stæde, eller det er os Protestanter, som os selv uafvidende er gaaet Katholikkerne et godt Stykke imøde. Jeg konstaterer blot Faktum: de to Konfessioner kan dog for en Gangs Skyld udveksle Tanker uden at skændes eller give hinanden Stikpiller; vi staar i mange Punkter ens overfor den moderne Vantro og Materialismen, vi tør maaske dog begynde at sige: vi er af samme Aand«.

Hvem der har nærmet sig mest til den andens Stæde, skal her fra vor Side intet udtales om. Kun den Læser, som kender protestantisk og katholsk Opbyggelseslitteratur

fra ældre og yngre Tid, vil vi bede drage en Sammenligning her og saa afgøre, paa hvilken Side der har fundet en stor og afgørende Forskydning Sted.

Vi anerkender med uskrømtet Glæde det milde og forsonlige Sindelag, der taler ud af Provst Fengers Ord, og vi — og alle Katholikker — tager med Brodersind mod enhver, der i Troen paa Jesus Christus som Guds Søn stiller sig ved vor Side i Kampen mod Vantroen og Materialismen. Og derfor takker vi ogsaa Provst Fenger for, at han har oversat Biskops Keplers Bog paa Dansk.

Men saa er Rosen og Takken, hvad nærværende Anmeldelse angaar, ogsaa udtømt. Det er ikke noget saa enestaaende, at en protestantisk Præst oversætter en katolsk Bog — fremfor alt maa nævnes Morten Pontoppidans vidunderlig skønne *Fru Elise Hoskier*; det var en Gengivelse i Aand og Sandhed af den katolske Original, og den kunde trygt anbefales alle Katholikker som sund og god Læsning.

Men dette gælder langt fra den fengerske Udgave af Biskop von Keplers Bog. Jeg begriber ikke, at nogen Forfatter har kunnet give sit Minde til slig Behandling af sit Arbejde! Provst Fenger siger paa Titelbladet, at Bogen er »oversat og delvis bearbejdet« — det burde hedde »bearbejdet og delvis oversat«, saa fjern er ofte den danske Bog fra det tyske Forbillede. Ikke faa Steder misforstaar Provst Fenger ganske simpelthen den tyske Tekst, *heroische Tugenden* er ikke »mandige Dyder«, *verseuchtes Wasser* er ikke »surt Vand«, *zu viel Freuden und zu wenig Freude* betyder ikke »for megen Glæde — og for lidt Glæde« o. s. v. Men Provst Fenger har desuden udeladt og oversprunget store Stykker, væsentlige Partier af Bogen, hvad der i høj Grad betager den dens Særpræg, han lokaliserer paa en tit overraskende, men langt fra smagfuld Maade Bogens Udviklinger og Formaninger, og hans Sprog og Stil staar langt tilbage for den tyske Forfatters. Det er maaske ikke let at oversætte, naar Biskop von Kepler skriver: *Schon durch die Schriften und das Leben des Alten Bundes ziehen sich zahlreiche Silberadern der Freude*, men det er ingen smuk Gengivelse, naar det hedder i den danske Bog: »Glæden har sat sig talrige Spor i det gamle Testamente, ikke blot i Sprogbrugen, men ogsaa i Livet under den gamle Pagt.« Det er forkert, naar Provst Fenger lader 120,000 Mennesker aarlig berøve sig Livet i Tyskland, hos Biskoppen staar kun 12,000, det er allerede galt nok.

Trods alt, hvad der kan indvendes mod Provst Fengers Gengivelse, er der alligevel blevet meget smukt tilbage i *Mere Glæde*, og de, der ikke forstaar Tysk, kan dog nok

gennem den faa en Forestilling om det meget opløftende, befriende, ja glædefrembringende, som Biskop Keplers *Mehr Freude* rummer.

Der Aar. Illustrierte Monatsschrift für das gesamte katholische Geistesleben der Gegenwart.

For de mange, der forstaar og gerne læser Tysk, vil det sikkert være af Interesse at erfare, at der paa *Pustlets* gamle berømte Forlag i Regensburg er begyndt at udkomme et nyt, overordentlig smukt katolsk Maanedsskrift: *Der Aar.* Baade Titelen og de to mægtige Ørne, der pryder Forsiden, skal sikkert forstaas symbolsk: Tidsskriftet vil føre sine Læsere vidt omkring, hele Jorden over, men altid i frisk Luft, højt oppe, fjernt fra alt Smuds og Himmelen nær. Prisen er 4 (tyske) Mark om Kvartalet, men man vil ikke finde det dyrt, naar man gennemblader det vægtige, c. 150 Sider store, paa fint Papir trykte og med de nydeligste Billeder forsynede Hefte og tænker paa alt, hvad det byder for Sind og Øje. Billederne er Fotografier fra de fjerneste, sjældne Lande, kolorerede Gengivelser af Malerier og Kunstgenstande, naturhistoriske og fysiske Illustrationer o. s. v. Og Teksten er lige saa broget: Begyndelsen af en længere Roman af en schweizisk Digter, Biografi af Jakob Balmes, Skildringer fra Albanien, Kina og det indre Afrika, Afhandlinger om Monisme, om Bevisthedslivet, om Radium, Istidsmennesker og sjældne Gnavere, om Kirkemusik og oldkirkelige Skrifter, litterært, fysisk, teknisk o. s. v. Rundskue m. m. Mange af dette Blads Læsere vil med særiig Interesse lægge Mærke til en lille Artikel om de i Fjor i et mesopotamisk Kloster fundne ældgamle Skrifter. Det er de to apokryfe Bøger »Salomons Oder« og »Salomons Salmer«, som stammer fra det første Aarhundrede efter Kristus, hvori man finder de herligste Vidnesbyrd om de første Kristnes Tro paa Jesus som Guds Søn. »Havde disse Bøger,« skriver den bekendte Harnack, »været til Stede, da nylig en Dilettant foruroligede Kristenheden med den Paastand, at Jesus overhovedet aldrig havde levet, havde man sikkert fremdraget dem som et godt Vidnesbyrd.« Det nye Tidsskrift vil sikkert for et dannet kristeligt Hjem være en Skat, og det ansete Forlags Navn er en Borgen for, at det hele Foretagende vil blive ledet i sund, katolsk Aand.

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den højærværdigste Biskop vendte Lørdag d. 22. ds. hjem fra sin aarlige Rejse.

Frankrig. Samtidig med, at de portugisiske Republikanere fremhævede Frankrig som et Mønsterland, har Minister *Briand* med Jernhaand knust de franske Banefolks Strejke. I Frihedens Land er Føden dyr og Lønningerne smaa. Saaledes var den Minimalløn, de strejkende forlangte, kun — 666 Kroner om Aaret, de krævede en Dags Hvile om Ugen, en almindelig Forhøjelse af Lønningerne o. s. v. De Fordringer, som *Briand* selv tidligere vilde have forsvaret af alle Kræfter, slog han nu ned med brutal Haand, fordi han havde Magten. Havde *Briand* været en god Katholik, vilde de radikale Aviser i de strengeste Udtryk have fordømt hans »reaktionære Handlemaade«, hans »snæverhjertede Tyranfærd«, men nu er han Socialist og især Gudsfor nægter, og saa undskylder og beskønner de samme Blade deres Aandsfælle.

Portugal. Det er gaaet langt værre til i dette Land, end man først mente, og langt værre, end Dagbladene i Almindelighed har fortalt det. Der er forefaldet Scener, som ganske tilbagekalder i Erindringen de frygtelige Begivenheder fra den store franske Revolution. Man kan ikke tænke sig det muligt, at i et civiliseret Land faar Mængder af fredelige Undersaatter Ordre til at forlade Landet inden 24 Timer, blot fordi de tilhører en religiøs Orden; men saaledes er det sket overfor Jesuiterne i Portugal, mod hvem man anvendte de 150 Aar gamle, længst forglemte pombalske Love. I Lazaristernes Kloster brød en Skare Oprørere ind og forlangte Provincialen, Pater Frague, Kongens og Dronning Amelies Skriftefader, i Tale. Da han kom til dem sammen med en anden Præst, blev de begge skudt, en tredje blev ogsaa myrdet, en fjerde kastet i en Brønd. Præster i Hundredvis og Masser af Ordensøstre blev kastet i Fængsel, blev slåbt gennem Gaderne paa den haanligste og mest oprørende Maade, saa mange vil have Men deraf hele deres Levetid. De blev jaget fra Sted til Sted, de blev stuvet sammen i Rum og Barakker, hvor der var altfor liden Plads, de blev udsat for alle Slags Mishandlinger og Haan fra Pøbelens Side. Og alt, hvad der skete, var sat i Scene og fremskyndedes af den nye Regering, som i blindt Frimurerhad — som Frimurere er i de sydlige Lande — faar Parolen til al deres Forfølgelse og Ødelæggelse af den kristne Tro, af Kirker,

Klostre og Præster fra Hovedkvarteret i Paris. Udenlandske Blade meddeler, at Jesuiterne er bleven særlig oprørende behandlet. Det store Kollegium i *Campolita*, den vigtigste Opdragelsesanstalt i Portugal med 38 Lærere og 285 Elever blev overfaldet af en stor Skare Matroser, Pøbel og Soldater, som først slog alle Vinduerne ind og sprængte alle Indgangsdøre, hvorefter de flere Timer igennem skød enhver Person ned, som kom til Syne. Saa stormede den dyriske Skare ind i Klosters Indre, adskillige Præster blev skudt, flere kun haardt saaret, og derpaa begyndte den almindelige Plyndring. Først lod den republikanske »Øvrighed« Klosterets Pengeskab bringe »i Sikkerhed« foruden andre Kostbarheder, deriblandt endogsaa Kirkens hellige Kar. Derefter sønder slog Pøbelen Helgenbillederne, knækkede Voksløysene, trampede Præsteklæderne i Snavset, ituslog alt, hvad der kunde gaa i Stykker, sønderrev Bønnebøger, overmalede Væggene med republikanske Indskrifter o. s. v. Gamle, kostbare Bøger fandtes liggende ødelagte i Jordens Støv. Jesuitklosteret *Qualhaes*, et andet Sted i Byen, som blev forsvaret af loyale Soldater, blev beskudt med Kanoner og stormet. Straks ved Porten blev tre Præster dræbt; derefter blev alt ødelagt og plyndret. Justitsminister *Costa*, en Jøde, tog disse Forbrydere i Beskyttelse og paastod, at Jesuiterne havde ophidset Folket og slynget Bomber imod det, hvorfor Soldaterne og Folket havde handlet i Nødværge (!). Det uhyggeligste ved det hele er dog, at man endnu ikke ved, hvor de fra de to Klostre flygtede Ordensfolk befinder sig. Aabenlyst er der fremsat den frygtelige Paastand, at de næsten alle er blevet myrdet. Frimurerne har søgt at forklare Sagen saaledes, at Jesuiterne skulde være flygtet bort gennem »hemmelige Gange«, som satte deres Kloster i Forbindelse med andre Klostre. Disse »hemmelige Gange«, som spiller saa stor en Rolle i en vis tarvelig Slags Romaner, har naturligvis ingen kunnet finde — hvorledes vilde sligt ogsaa være muligt i en Storby? Nej, enten har man paa den lumpneste Maade myrdet alle Jesuiterne, eller ogsaa befinder de sig i det strengeste Fængsel. Var de flygtet, havde de for længe siden givet deres ængstede Trosfæller Oplysning om, hvor de var henne.*)

Rom. Forbitrelsen mod den jødiske Borgmester Nathan i Anledning af de Fornærmelser, han nys i en Tale tilføjede Paven og den katholske Kirke, har været stor og

*) I sidste Øjeblik meddeles der direkte fra Portugal, at de forsvundne Jesuiter har været fængslede, men nu er løsladt og udjaget af Landet. Tillige er det vist tvivlsomt, om der overhovedet er dræbt Jesuiter.

kraftig trindt om i hele Verden. I Tyskland har den katholske Presse foreslaaet, at der skulde finde en almindelig Boykotning Sted af Rom, indtil Hr. Nathan blev fjernet fra sit Borgmestersæde. Den hellige Fader har dog ikke syntes om denne Plan, vel sagtens af den unægtelig meget kristelige Grund, at han altid helst vil betale ondt med godt; thi trods al sin Bestemthed, sin Principfasthed er han en yderst kærlig Mand, der vandrer som faa Kristne i Frelserens Fodspor. Det kunde blive et slemt Tab for Rom, om de fremmede vilde holde sig borte fra Byen; det saa man for tre Aar siden, da Paven suspendede Pilegrims-togene, det blev et føleligt Tab for adskillige Folkeklasser. Og skulde det ske, at Paven blev saa ilde behandlet i Rom, at han for en Tid saa sig nødsaget til at forlade Byen, vilde den inden et halvt Aars Tid befinde sig paa Undergangens Rand, thi den lever af de fremmede; men kun yderst faa af disse vilde tage til Rom, hvis Vatikanet stod tomt. Mærkværdigt nok har ikke alene Katholikerne følt sig krænkede ved den jødiske Borgmesters uforskammede Udtalelser, men Jøderne har rundt omkring i forskellige Lande taget bestemt Afstand fra deres Landsmand i Rom. Saaledes skriver en jødisk Professor, Dr *Sachs*, i *Schlesische Volkszeitung* følgende: »Jeg har i Gaar læst om de berlinske Katholikkers Protestforsamling mod Borgmester Nathans Tale i Rom. Skønt jeg ikke er Katholik, men troende og overbevist Jøde, tiltræder jeg fuldt og helt denne Protest. Hr. Nathans Tale er en uundskyldelig Forhaanelse af den katholske Kirke og dennes Overhovede. Jeg forsikrer, at alt, hvad jeg har haft Lejlighed til at erfare om Katholicismen, tjener til dennes højeste Ære. Jeg har haft Lejlighed til at beundre høj Dannelse og Tolerance hos katholske gejstlige og Professorer — — — om de storartede katholske Velgørenhedsinstitutioner behøves der ingen Ord — — — o. s. v.« Ja, en Forsamling af Berliner Jøder i Königstadt har endog vedtaget følgende Resolution: »Den i Dag den 6. Oktober i Königstadt afholdte jødiske Folkeforsamling hører med Harme om de Angreb og Forhaanelser, som Borgmester Nathan af Rom, der af Fødsel desværre tilhører Jødedommen, har rettet mod den katholske Kirke og Pavedømmet.« Var alle Jøder saadanne, var de ikke i Frankrig og lignende Lande sammen med Frimurerne Kirkens og al Religions mest forbitrede Fjender.

Brevkasse. Hr. Redaktør! Hvorfor skal Møder og Foredrag fastsættes allerede til Kl. 8? Der er sikkert mange foruden undertegnede, der gerne vilde overvære dem, men ikke kan naa det før Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Josefine Jensen og Margrethe Becker.

For di der ogsaa er mange, der meget gerne vil hjem — helst være hjemme — inden Kl. 10. Der var maaske den Udvej at lade Møder og lignende begynde Kl. 8 $\frac{1}{4}$. — Ved at optage Deres Forespørgsel her under denne Rubrik har jeg henledet Opmærksomheden paa Deres Ønske — saa kan rette vedkommende tænke over Sagen,
Red.

Første Fredag i Maaneden (4. Novbr.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig *Messe* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerle*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Andagt for *Jesu guddommelige Hjerle*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og omAftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aften Andagt.

Mødreforeningen. Paa Grund af Alle Helgens Dag er Mødet i denne Maaned udsat til Tirsdag d. 8. Novbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Morgen i St. Ansgars Kirke.

Aarhus. Familie-Aften, Søndag d. 30. Oktober. Haydn's Børnesymfoni. — »Hos Assistenten«, komisk Dialog. — Engelhardts »Aftenbøn«, firest. bl. Kor. — »Gadedørnsnøglen«, dramatisk Spøg.

Entré 50 Øre. Kaffe gratis.

Paramentforeningen begynder sine Møder Mandag den 31. Oktober Kl. 1.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67° o. G. Søndag d. 30. Okt. Kl. 7. Viseaften ved Hr. Typograf R. G. Aagaard. — Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke 1. Fredag i November Maaned, d. 4., til de aftalte Tider.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen d. 6. November i Jesu Hjertes Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Til Brug i Oktober Maaned anbefales:

Rosenkransbogen.

Bønner og Betragtninger til Oktober Maaned.

Samlede af *Niels Hansen*.

Faas ved Kirkerne og hos St. Josephs-Søstrene.

(Hovedoplæg Frederiksberg Allé 15—17.)

Smukt indbundet med Billeder 35 Øre.

Foreningen **Steno**, stiftet af forhenv. Elever fra St. Knuds Skole, holder Møde hver første Tirsdag i Maaneden i Selskabslokalerne *Gamma*, Strandboulevarden. Forhenv. Elever indbydes.

Syforeningen i Griffenfeldtsgade Nr. 7 genoptager sine Møder Torsdag d. 3. November. Nye Medlemmer optages gerne ved Henvendelse i Griffenfeldtsgade, da der kræves talrig Assistance til at udføre de mange Arbejder.

Kirkelig Kalender.

30. Oktbr.	24. Søndag efter Pintse. (4. Søndag efter Epifani). Alphons Rodriguez, Bekender.	6. Novbr.	25. Søndag efter Pintse. (5. Søndag efter Epifani).
31. —	Mandag. Wolfgang, Biskop og Bekender. Vigilie. <i>Fastedag.</i>	7. —	Mandag. Oktavdag.
1. Novbr.	Tirsdag. Alle Helgens Dag.*)	8. —	Tirsdag. Oktavdag.
2. —	Onsdag. Alle Sjæ- les Dag.	9. —	Onsdag. Laterankir- kens Indvielse.
3. —	Torsdag. Oktavdag.	10. —	Torsdag. Andreas Avellinus, Bekender.
4. —	Fredag. Carl Borro- mæus, Biskop og Be- kender.	11. —	Fredag. Martinus, Bekender. (<i>Mortens- dag</i>).
5. —	Lørdag. Oktavdag.	12. —	Lørdag. Martinus, Pave og Martyr.

*) Festdag, som forpligter til Overværelse af den h. Messe.

Meddelelse om **Gudstjenesten** fandtes sidst i Nr. 41.

Gudstjenesten

paa Alle Helgens Dag holdes ligesom paa Søndagene.

St. Ansgars Kirke.

Alle Helgens Dag (1. Novbr.) Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 højtidelig Pontificalmesse. Kl. 8 Aften Rosenkransandagt med Prædiken og Procession.

Alle Sjæles Dag (2. Novbr.) Kl. 9 Pontifical-Sjælemesse. Kl. 8 Aften Rosenkransbøn for de afdøde.

Rosenkranskirken.

Lørdag d. 29. Oktbr. og Tirsdag d. 1. Novbr. holdes Aftenandagten Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Kapellet paa Vestre Kirkegaard.

Alle Helgens Dag Kl. 5 Efterm. Andagt med Prædiken.

Alle Sjæles Dag Kl. 7 Form. Requiemmesse. De, som ved denne Lejlighed ønsker at modtage den hellige Kommunion, maa underrette Præsten derom før den hellige Messe.

Den katholske Højskole.

Tirsdag d. 1. Novbr. bortfalder Foredraget paa Grund af Festdagen.

Kalenderen 1911

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Redaktionens Adresse

er

Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.

NB. Fra København er der **indenbys** Porto til Charlottenlund. Altsaa koster et Brev kun 5 Øre og et Brevkort kun 3 Øre fra København, *hele* Amager, Frederiksberg, Hellerup, Gentofte — til Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 45.

Søndag den 6. November.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — The Catholic Encyclopedia. — Enkefru Therese Hoffmann. — Jødefolkets sidste Dage. — Etterretninger fra Ind- og Udland. København. Ordrup. Nyborg. Tyskland. Spanien. Portugal. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

51.

Himlens Løn.

Medens Efteraarstormen hvirvler de sidste gule Blade ned til vore Fødder og Træernes nøgne Grene minder os om den Alvor, der ligger bag ved Naturens bestandige Skiften, fremmaner Kirkens Liturgi det evige Livs store Sandhed i vore Hjerter og Tanker.

O quam gloriosum est regnum coelorum — o, hvor herlighedsfuldt er ikke Himmeriges Rigel!

Paa enhver Søndag kunde der prædiktes om denne Sandhed, hver Dag skulde vi i alt Fald tænke et Øjeblik paa det, der efter Christi Ord venter os en Gang, naar vi har bestaaet i dette Livs korte Prøvelid.

»Glæder eder, fryder eder, thi eders Løn er stor i Himlen«, siger Herren. Han opfordrer os mange Gange til at tænke paa den Løn, der venter os deroppe. Tænk paa Lignelserne om de trofaste Arbejdere i Vingaarden, om Tjeneren, der modtager fem Talenter, tænk paa det »Bæger koldt Vand«, der skal belønnes, paa, at Herren vil »gengælde enhver efter hans Gerninger«.

Det er en Misforstaaelse, naar man fra protestantisk

Side føler sig stødt ved Ordet »Løn« og »Fortjeneste« og ved, at der i vore Kirker og i Andagtsbøger tales om, at vi skal »fortjene os Himlen«. Ja, der gives Folk, der endog vil haane os for det og paastaar, at det kun er Egoisme og Forretning at tænke paa Himlens Løn.

Men slige Folk kender slet ikke Kirkens virkelige Lære, aner ikke, hvad »Fortjeneste« vil sige, og under-vurderer Christi egne Ords praktiske Betydning.

Thi Grundlaget, Forudsætningen for, at vi virkelig kan »fortjene os« Himlen, er jo Christi Offerdøds Betydning. Alt, hvad vi kan og gør i Retning af Fortjeneste, er Christi Gerning. Vi er Ranker paa den Vinstok, som er Christus. Dette er Kirkens udtrykkelige Lære. Det er kun vor Sag at benytte os af denne Forbindelse med Kristus, at arbejde paa dette Grundlag, som er, at vi **ved ham** kan arbejde med paa vor Frelse og skal gøre saa.

Dertil kommer, at den Løn, som vi forventer, ligger i et fjernt, fjernt Land, som kun kan øjnes ud fra en levende Tro, en Tillid, der ikke er given af Kød og Blod. Se, det forandrer jo Situationen! Det er altsaa ingen verdslig Egoisme at forvente Himlen. Det er en Dyd at haabe paa den, ikke Studeprangeri!

Men en vis Egoisme ligger selvfølgelig i dette kristelige Haab. Men saa maa Ordet Egoisme oversættes ved »forstandig Selvkærlighed«. Thi aldrig kan det være galt at elske sin egen Sjæl. Tværtimod er denne Selvkærlighed den nødvendige Betingelse for alt naturligt Liv — den af Christus selv nævnte Maalestok for Menneskets sædelige Energi. Det er netop det vidunderlige ved Guds Planer med os, at han vil gøre os lykkelige ved os selv. D. v. s., at vi selv skal bidrage dertil og hele Evigheden igennem have den Fryd at kunne sige: frivilligt har jeg i Prøvelsens Tid givet Gud Æren.

Men eftersom vi er i Stand dertil ved hans Naade — saa er det vort Arbejde, vor Fortjeneste, der skal til for at opnaa Himlens Løn. Og enhver, der vil arbejde flittigt, har Lov til at tænke paa Lønnen. Denne Tanke giver Lyst og Kraft til fortsat Gerning, den er efter Herrens udtrykkelige Vilje et stærkt Motiv, et vældigt *Sursum corda!*

F. F. M.

The Catholic Encyclopedia.

8. Bind.

Boganmeldelse ved Niels Hansen.

Hurtigere endog, end det plejer at ske, har et nyt Bind af det store Kirkeleksikon set Lyset. Aaret 1910 har altsaa bragt tre vældige Bind, ialt 2400 Sider, foruden de talrige og overordentlig smukke Illustrationer, Landkort o. s. v., og hermed er omtrent Halvdelen af det kæmpe-mæssige Værk fuldendt.

Det ottende Bind begynder midt i Bogstav I og ender et godt Stykke inde i Bogstav L. Ogsaa her indenfor findes der en Række store Artikler eller hele Afhandlinger, af hvilke flere har ganske almen Interesse, medens naturligvis ogsaa nogle har særlig Interesse for Historikere og Theologer. *Inkvisitionen*, denne omdebatterede og mærkværdige Institution, hvis Fremgangsmaade saa ofte lægges Kirken til Last, behandles i en længere Artikel, hvor Hovedvægten, som det bør ved enhver historisk Undersøgelse, lægges ikke paa at forsvare eller retfærdiggøre den, men paa at forstaa og studere den i dens naturlige, organiske Sammenhæng med den Tid, i hvilken den opstod og virkede. Der peges med Rette paa, at Troen paa Berettigelsen af at straffe Kætteri med Døden ogsaa blandt det 16. Aarhundredes Reformatorer var saa stor, at man kan sige, at »deres Tolerance begyndte, hvor deres Magt endte«. Om *Japan*, om *Irland*, om *Italien* fortælles i lange Afhandlinger paa fra nogle og tyve til nogle og tres store, tæt trykte Sider, og en Mængde Billeder af berømte Bygninger, Kunstværker og Mennesker fra forskellige Lande gør Læsningen endnu mere tiltrækkende. I Japan virker for Tiden godt 150 katholske Præster, hvoraf nogle og tredive er indfødte Japanere; der er c. 63.000 katholske Kristne, som styres af en Ærkebiskop og tre Biskopper. Her fortælles ogsaa den mindeværdige Begivenhed, da 1865, den 17. Marts, femten Japanere traadte frem i Kirken i Nagasaki og erklærede for Pater Petitjean, at de var Kristne, og at der i alt fand-

tes 50.000 Kristne spredt rundt om i Landet. De havde holdt ud og ventet i lange Tider — mere end to Hundrede Aar var gaaet, siden de havde haft en katholsk Præst i deres Midte. Der var tre Kendetegn, hvorpaa disse Martyrernes Efterkommere erkendte de ny Missionærer som Efterfølgere af deres Fædres Præster: at de stod under Paven i Rom, at de ærede den hellige Jomfru, og at deres Præster var ugifte. Et Par Aar efter opstod strenge Forfølgelser fra Statens Side, om der end ingen Blodsudgydelse fandt Sted, saa det nævnte Antal blev ikke saa lidt formindsket, men disse oprindelige Kristne danner dog Grundstokken i de katholske Menigheder i Japan. Interessantest er det under Irland at betragte Billederne af de mange underlige gamle Kirker, Klostre, Ruiner o. s. v., hvorpaa dette Land er saa rigt, og hvoraf adskillige gaar saa langt som halvandet Aartusinde tilbage i Tiden. Som man let forstaar det, er der ofret en lang Afhandling paa at oplyse Irlændernes Udbredelse og irsk Virksomhed rundt omkring i Verden; thi denne katholske Encyclopædi udsendes jo fra det Land, hvor Irlænderne har afgivet det store, afgørende Hovedkontingent til den katholske Befolkning. De forskellige Biografier, der forekommer under dette Binds to-tre Bogstaver, er som sædvanlig udtømmende og af den Art, at man læser dem med Interesse fra Ende til anden. Den hellige *Januarius'* Liv fortælles, men særlig dvæles der, som rimeligt er, ved den mærkelige Begivenhed, som finder Sted med denne Helgens Blod 18 Gange om Aaret, at det gaar over fra fast til flydende Tilstand, et Fænomen, som har været udførligt omtalt i Varden 1906. At det, som sker, ikke beror paa en optisk Skuffelse, er paavist derved, at den lille Glasflaske, som indeholder Blodet, ikke er saa lidt tungere, naar dette er i flydende, end naar det er i fast Tilstand. Herbert Thurston, en bekendt Jesuit i London, hævder Begivenheden som et Mirakel, men gør dog opmærksom paa den Omstændighed, der maaske mest af alle rokkes ved denne Opfattelse, nemlig at en lignende mærkværdig Forandring, et fast Legemes Overgang til flydende Tilstand, finder Sted med andre Relikvier, som næsten alle sammen opbevares i Nærheden af Neapel; dette gælder Johannes den Døbers Blod, den h.

Aloysius Gonzagas Blod og flere andre Relikvier. . Ligeledes har Øjenvidner, hvis Paalidelighed og videnskabelige Kapacitet er hævet over enhver Tvivl, med Bestemthed hævdet, at en Basaltblok ved Pozzuoli, som man mener bærer Spor af den h. Januarius' Blod, bliver tydelig rød en kort Tid i Maj og September Maaned ved den Time, Miraklet finder Sted i Neapel. I 1902 fik Professor Sperindeo Lov til at lade en Lysstraale gaa gennem Væsken, medens denne var i flydende Tilstand, og den spektroskopiske Analyse godtgjorde, at det var Blod, som indeholdtes i Glasbeholderen. Fænomenet har været iagttaget mindst fra Aaret 1389; fra det Aar har man nemlig den første sikre Beretning derom. Selvom det en Gang skulde vise sig, at Fænomenet ikke kan hævdes som et Mirakel, vil dette dog ikke virke nedslaaende paa den katholske Bevidsthed. Kirkens Interesse gaar nemlig ikke i Retning af at faa saa mange mærkelige Begivenheder som muligt konstaterede som Mirakler, men bestaar i at faa saa nøjagtigt, upartisk og sandfærdigt Lys som muligt over alt, som hører ind under dens Interessesfære. Om *Jerusalem* fortælles paa 27 store Sider, lige læseværdigt baade i topografisk, historisk og kirkelig Henseende. Ikke mindst interessant er den omhyggelige Redegørelse for de nuværende religiøse Forhold i Guds Folks gamle, mærkværdige Stad. Om *Jødefolket* findes der selvfølgelig ogsaa en lang og udtømmende Afhandling, ligesom jo overhovedet alt, hvad der berører Bibelen, er behandlet saa indgaaende, at Encyclopædien i mange Henseender, undtagen hvad det rent sproglige angaar, kan tjene som en udmærket bibelsk Haandbog. Navnet *Johannes* rækker over nogle og halvfjer- Sider og omfatter Paver, bibelske Personer, Videnskabsmænd o. s. v. Dog at fremhæve mere af denne og de øvrige Artikler er her ikke Plads til, men det vilde næppe være en Overdrivelse at sige, at saa godt som hver eneste Artikel vilde enten i sin Helhed eller i Uddrag frembyde Interesse for de allerfleste af Læserne.

Niels Hansen.

Enkefru Therese Hoffmann.

Lørdag d. 29. Oktbr. døde efter længere Tids Svagelighed og faa Dages Sygdom Enkefru Therese Hoffmann paa sin Gaard »St. Hans Minde« yderst ude i Valby. Det er en af de allerældste Konvertitter, som her har lukket Øjnene efter et langt og virksomt Liv. Skønt Fru Hoffmann jo i de senere Aar skrantede en Del, færdedes hun dog meget ude, tidligere ofte paa lange Rejser, i det sidste Par Aars Tid mest kun her i Byen og Omegnen. For et halvt Aarhundrede siden blev Fru Hoffmann gift med Paraplyfabrikant Hoffmann, hvem hun overlevede i godt 14 Aar. Som nygifte aabnede Ægteparret en lille Paraplyforretning i Pilestræde, hvilken paa Grund af heldige Forhold, men især dog som Følge af de to unges store Flid, Sparsommelighed og Dygtighed voksede til at blive en af Landets største Forretninger paa dette Omraade. Foruden at være Indehavere af den store Forretning kom Familien ogsaa i Aarenes Løb til at høre til Byens største Grundejere. Dog interesserer dette os ikke saa meget her som den Trofasthed mod den katholske Sag, som altid prægede Familien. Dette gjaldt saavel gamle Hoffman og gamle Fru Hoffmann, som det gælder deres Sønner og Døtre. Fru Hoffmann gav i sine unge Dage Stødet til Oprettelsen af St. Knuds Skole, hun interesserede sig meget for St. Josefs Hospital, hvor en syg daglig plejes for hendes Regning, ligesom de mangfoldigste og mest forskellige Kirker, Klostre og andre Institutioner hos hende fandt en rigelig og tit meget fornøden Støtte. Og hun havde en sjælden fornøjelig og overraskende Maade at give paa, det kan ikke een, men mange fortælle om, ikke mindst vore Præster, til hvis Jubilæer Fru Hoffmann ofte sendte underlige Foræringer. En Præst fik saaledes ved denne Lejlighed en Mursten til den Kirke, han samlede Penge ind til, det var jo ogsaa en Hjælp, men Glæden over Stenen blev dog endnu større, da det viste sig, at den var hul, og at et ikke lille Antal Guldpenge var skjult i dens Indre. En anden Præst, hvis Pen har leveret Bidrag til mange Blade, ogsaa til vort Ugeblad, fik til sit Jubilæum

en kæmpemæssig Pen, som han morede sig over og hængte op paa sin Væg; havde han kendt Fru Hoffmann bedre, saa havde han straks rystet Penneskraften; nu varede det flere Dage, før han rystede det og opdagede, at det var fyldt med Guldstykker. Og hvor er der ikke udøvet en stor Gæstfrihed i Fru Hoffmanns Hjem! Der var mange, som var velkomne der, ikke mindst Præster, der saa at sige var selvskrevne Gæster ude i det hyggelige Hjem, og Fru Hoffmann var rigtig glad, naar de kom; i de senere Aar, da Svagheden noget tog den gamle Livlighed, kunde hun dog blive helt opmuntret, naar der meldtes et saadant Besøg. Det var en herlig Sommer for Fru Hoffmann, da to udenlandske Præster en Tidlang boede derude og endog havde faaet Lov til at læse den hellige Messe under St. Hans Mindes Tag. Og Fru Hoffmann fulgte som faa med i alle de aandelige Strømninger, der rørte sig baade i Danmark og lidenands. Især interesserede hun sig for det tyske Sprog og Aandsliv, baade fordi hendes Mand var tyskfødt, og fordi hun var optagen i Kirken paa den Tid, da der endnu prædikedes paa Tysk i St. Ansgars Kirke, i hvilket Sprog hun ogsaa havde faaet sin første katholske Undervisning. Fru Hoffmanns store Godgørenhed og Hjælpsomhed mod andre, baade den kendte og den ukendte, hvilken sidste var større, end de fleste vistnok ved, udsprang af den kristne Tro, der for hende stod som Livets højeste Realitet. Havde hun ikke i den katholske Kirke fundet Troen paa Frelseren, var hun næppe kommen til at blive til Glæde og Hjælp for saa mange, som hun blev. Træt eller ked af Livet var Fru Hoffmann ikke, trods sine 75 Aar vilde hun vist gerne have levet nogle Aar endnu; men Legemet blev for svagt — trods al hendes aandelige Energi. Var hun ikke bleven plejet saa ømt og omhyggeligt af sine Børn, som Tilfældet var, vilde hun næppe være bleven saa gammel. At hun paa sit Dødsleje søgte og modtog Kirkens Naademidler, ogsaa flere Gange, behøver næppe at tilføjes. Mange, som har kendt og sat Pris paa den kloge og gode gamle Dame, vil bevare hendes Minde i Kærlighed og anbefale hendes Sjæl i deres Bønner til Guds Barmhertighed.

Niels Hansen.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom

af
Anton de Waal.

Oversat af R.

1ste Kapitel.

Til Rom.

(1)

Puteolis Havn, som laa i den nuværende Bugt ved Neapel, var i Oldtiden Midtpunktet for hele Søhandelen paa Middelhavet og den store Oplagsplads for alle de Skibe, der bragte deres Varer fra Ægypten, Lilleasien, Kysterne ved det sorte Hav, Grækenland, Afrika og det romerske Riges vestlige Provinser til det store Verdensmarked ved Tiberen. Intetsteds saa man, som her, en saadan Skov af Master; de store treradaarede Skibe og de lette Kystfartøjer kom og gik uophørligt; i de uhyre Magasiner laa Produkter opstablede fra alle Lande, endogsaa fra Levanten; alt, hvad Karavanerne havde bragt ad de store Landeveje fra Persien, Indien, Æthiopien og det indre Afrika til Orientens Havnestæder, fandtes sanlet her i den mest brogede Mangfoldighed. Hvem kunde vel skelne de mange Dragter og Sprog fra hverandre, som mødte Øjet og Øret paa dette Sted, hvor Købmænd og Matroser fra alle Lande bølgede frem og tilbage? — Hvor bevæget og farverigt Livet og Færdselen end er i vore Dage i Triest, kan det slet ikke maale sig med det Billede, som Puteoli frembød i Oldtiden.

Byens Befolkning var en Blanding af alle Nationer, endogsaa Orientalere. At der, ligesom i Pompeji, ogsaa fandtes en jødisk Koloni, er bevist ved Gravstene og Indskrifter, og at der ligeledes var en kristen Menighed i Puteoli, ved vi allerede fra Apostlenes Gerninger (Kap. 28, 13 og 14): *da den hellige Paulus landede i Puteoli, fandt han Brødre, som bad ham blive hos dem i syv Dage.*

Var nogen kommet til Puteoli i den sidste Uge af

Marts Maaned i Aaret 71, paa hvilken Tid vor Fortælling foregaar, vilde han den Gang have opdaget et endnu stærkere Liv og Røre, end der ellers plejede at være. Paa Reden laa en stor Krigsflaade opankret; den var kommet om Natten fra Alexandria i Ægypten, og Troppernes Udslibning var lige begyndt. Alle Husene ved Havnen og langs hele Kysten, ligesom ogsaa Villaerne paa Højderne rundt om, var festligt smykkede med Kranse og kulørte Tæpper; ved Landingsstedet var der rejst en Triumfbue af Løvværk, og en utallig Menneskemængde ventede i glad Spænding paa det Øjeblik, da den sejrriige Feltherre vilde støde fra Admiralskibet for i en Barkasse at gaa i Land.

Hvem var den Helt, som de romerske Legioners Ørne havde ført frem til ny Sejre i det fjerne Østen?

I Samtidens Øjne var Judæas Erobring og Jerusalems Ødelæggelse en af den romerske Histories mest glimrende Krigsbedrifter. Aldrig før havde et Folk saaledes kæmpet med Fortvivlelsens Mod for sin Frihed, og aldrig tidligere havde en By saaledes forsvaret sig Tomme for Tomme; endnu havde ingen Krig kostet saa mange Menneskeliv og set saa meget Blod flyde. Foruden Dianatemplet i Efesus var Jødernes Tempel i Jerusalem den berømteste Helligdom i Orienten, og dette var nu bleven ødelagt til ligemed selve Staden; et helt Folk, som baade ved sin Religion og sine Penge havde vundet et eget, aandeligt Herredømme over den daværende Verden, havde nu for bestandig tabt sin nationale Eksistens.

Da derfor Kejser Vespasians Søn Titus vendte hjem til Italien over Aleksandria med et umaadeligt Bytte, modtog hele Riget denne hæderkronede Sejrherr med Fryderaab, og den Jubel, der nu hilste ham i Puteoli, var kun Forspillet til den mest glimrende Triumf, som nogensinde var bleven en romersk Feltherre til Del i Verdensstaden paa de syv Høje.

Foraarssolen smilede fra en azurblaa Himmel og spejlede sig i Søens blanke Flade; de skovbevoksede Højder, som indfattede Bugten i en stor Ramme, saa med deres Smaabyer og Villaer ud som en stor Krans flettet med duftende Straa og brogede Blomster til Ære for Titus, og da Sejrherreren nærmede sig Land i den rigtforgyldte Baad,

der var smykket med Kranse og kulørte Baand, var der slet ingen Ende paa Jubelen. Krigslegaterne og Tribunerne, der delte Dagens Hædersbevisninger sammen med Titus, fulgte bagefter i andre Baade; men Mængden havde kun Øje og Øre for ham; ham alene gjaldt Jubelen og det mægtige Triumfskrig, der lød ud over det store Hav som et vældigt Bølgebrus, der kastedes tilbage fra Bjergene som et mangfoldigt Ekko.

Titus, der stod i sin blomstrende Manddomsalder, var en prægtig Skikkelse: Ansigtet rundt og skægløst med letkrummet Næse og et elskværdigt Smil om Munden; der var noget overordentlig vindende over hans Væsen, og intet i hans Træk mindede om den strenge Haardhed, som Krigshaandværket ellers plejer at føre med sig, saa at mange, der saa ham for første Gang, forundrede spurgte sig selv, om dette virkelig var den Mand, der havde ført en saa blodig Krig og altid selv været forrest, hvor Kampen var haardest? Titus bar en lætsluttende, militær Vaabenfrakke af højrrødt Purpur, med rigt Guldbroderi paa Brystet, og ovenpaa denne, holdt sammen af en Guldagraf over den venstre Skulder, en Chlamys eller Krigskappe.

I Titus' Følge befandt sig en Mand, som hørte til det besejrede Jødefolk. Efter mange berømmelige Kampe mod Romerne var Josephus en Tid lang Befalingsmand i den belejrede Stad; men da han forudsaa Jerusalems uundgaaelige Fald, havde han søgt sin Frelse hos Belejrerne. Han blev venlig modtaget af Titus og vandt snart dennes Fortrolighed. Allerede i Lejren udenfor Jerusalem var han begyndt paa at skrive sin Historie om den jødiske Krig, i hvilken Sejrherreren blev saa meget mere forherliget, som en hel Nations fortvivlede Dødskamp blev anskueliggjort i de mest gribende Billeder. Josephus, der havde antaget Titus's Familienavn, var kun et Par Aar ældre end denne; de skarptskaarne Træk og de før Tiden graanede Haar var det bedste Bevis for, at han havde lidt og stridt med sit Folk.

Næst efter Titus var det den fangne Jødekonge, der mest tiltrak sig den Folkemængdes Opmærksomhed, som havde samlet sig ved Puteolis Havn. Da han i Lænker, halvnøgen, steg i Land, maatte Soldaterne opbyde alt for at holde Folket tilbage, der truede med at ville rive ham i

Stykker. Mere død end levende, stødt, forslaaet og blødende naaede han Fængslet, hvorfra han en af de nærmeste Dage skulde foretage sin Dødsvandring til Rom.

Medens Legionerne fik Lov til at udhvile sig et Par Dage, hvorefter de langsomt skulde begive sig til Rom ad den appiske Vej tilligemed Krigsfangerne og hele det store Bytte, ilede Titus i Forvejen for at hilse paa sin Fader, Kejseren, der havde sat ham Stævne paa sit Landgods i Sabinerbjergene, i Nærheden af det nuværende Rieti.

Det var Spørgsmaal af største politisk Betydning, som Vespasian vilde raadføre sig med sin Søn om. Efter Neros Blodregimente havde de tre Medbejlere, Otho, Galba og Vitellius, i indbyrdes Kamp med hverandre om Verdensherredømmet bragt ny Elendighed over Rom, indtil Legionerne i Palæstina havde udraabt Vespasian til Kejser; ganske vist havde Hovedstaden modtaget Sejrherren med stor Glæde, men Roms gamle Adel havde ingen Sympati for den kække Parvenu fra Sabinerbjergene. Finanserne var i Uorden, Handel og Industri ødelagte; Orden og Ro, Hovedbetingelserne for al Virksomhed, maatte først bringes til Veje. Desuden var der kommen foruroligende Efterretninger fra det fjerne Asien: de vilde Nomadestammer ved det kaspiske Hav rustede sig for igen at falde ind i de romerske Provinser. Hvor meget trængte Kejseren dog ikke under disse Omstændigheder til paalidelige og indflydelsesrige Mænd, men hvor faa var der ikke, paa hvem han sikkert kunde stole!

»Den eneste,« sagde han ærgerlig, »paa hvem jeg fuldt ud kan forlade mig, er din Underfeltherre Mucianus; men du ved ogsaa bedre end jeg, hvor let denne Stridshest løber løbsk og vælter baade Kusk og Vogn ned i Grøften. Min Broder Clemens, hvem jeg først og fremmest havde stolet paa, har allerede for længere Tid siden trukket sig tilbage fra enhver offentlig Virksomhed.«

»Mit første Besøg i Rom skal gælde ham,« svarede Titus, »og jeg skal nok formaa ham til at overtage et af de vigtigste Embeder for vor Familieinteressers Skyld; Clemens er lige saa klog som energisk, og vi kan paa ingen Maade undvære hans Hjælp.«

»Stædig er han, saa stædig som et Muldyr; hvad

han ikke vil, det vil han ikke,« udrød Kejseren vredt; han havde levet hele sin Ungdom paa Landet og tog gerne sine Sammenligninger derfra. »Jeg gad egentlig vide, hvad der saaledes har forvandlet denne Mand, der dog tidligere var i Besiddelse af en god Del Forfængelighed. Enhver Stilling, jeg tilbyder ham, viser han med ubøjjelig Egensindighed tilbage, og — hvordan skal jeg kunne faa Studen til at gaa for Ploven, naar jeg hverken har Stok eller Pig? Jeg kan bande Bæstet lige saa meget jeg vil, ved alle Over- og Underverdenens Guder, det bliver dog stædigt staaende midt i Furen. Jeg vilde endog slet ikke blive forbavset, om Clemens blev helt borte fra vort Triumftog.«

»Men, ved Bakkus,« udrød Titus utaalmodig, »hvad er det, der har gjort ham saa menneskesky? Slaar hans Finanser maaske daarligt? Er han uenig med sin Hustru, eller lider han af en eller anden legemlig Sygdom?«

»Nej, intet af alt det!« svarede Kejseren, »men, i en Slags aandelig Svaghedstilstand, antager han sig Krøblinger og fattige og ofrer sig aldeles for det Pak. Tænk dig en Gang, han samler en hel Del gamle Mænd og Kvinder, oplager dem i sit eget Hus og beværter dem.«

»Saa bliver vi maaske nødt til at sætte ham under Formynderskab,« bemærkede Titus.

»Og medens han, der skulde være min højre Haand, lever i skammelig Uvirksomhed,« vedblev Kejseren med stigende Bitterhed, »forlanger din Broder Domitian i grænseløs Ærgerrighed stadig mere og mere indflydelsesrige Stillinger, skønt han baade mangler Hoved og Erfaring; han er, om jeg saa maa sige, en usmagelig Drik, som ingen gider sætte Læberne til. Guderne holde den Dag fjern endnu, da Domitian bliver min og din Efterfølger!«

Derpaa drøftede de begge de Forholdsregler, der skulde lages overfor de i Rom bosiddende Jøder i Anledning af Festdagen.

»Vi bliver vist nødt til at binde Tyren paa Hoved og Hale,« mente Kejseren, »ellers kunde den let, i Raseri, vælte hele Stalden over Ende.« —

Næste Dag rejste Titus til Rom; det lod til, han havde meget travlt med at søge at faa Clemens omstemt — og dog gjaldt hans første Besøg i Hovedstaden ikke Onkelen.

Herodes Agrippa den Anden, som havde arvet Kongeværdigheden i Galilæa efter sin Fader, stod i venskabeligt Forhold til Vespasian og hans Søn. Ogsaa efter Judæas Erobring beholdt han sit Land, som han vedblev, ligesom tidligere, at regere fra Rom, hvor han førte et glimrende Hof. Hans Søster Berenice, der var Dronning i Cilicien, gjaldt for at være en blændende Skønhed og var tillige overordentlig begavet; i Hovedstadens aristokratiske Verden gav hun Tonen an og foreskrev Moderne, og skønt hun var i høj Grad misundt, lod alle sig dog beherske af hende. Af Jødedommen havde hun ikke meget mere tilbage end det blotte Navn, og naar hun overholdt de mosaiske Forskrifter eller deltog i Jødernes Fester, saa betød det ikke saa meget; der var ogsaa en stor Del andre af Roms adelige Damer, de saakaldte Portens Proselyter, der gjorde det samme.

Det var hende, Titus' Besøg gjaldt, da han forlod sin Fader og ilede til Hovedstaden; efter et kort Ægteskab havde han ogsaa mistet sin anden Hustru — var det derfor underligt, at den skønne og aandfulde Berenice havde erobret hans Hjerte?

Herodes boede sammen med sin Søster i et Palads paa Aventin, der tilhørte den kejserlige Kasse, og som Vespasian gæstfrit havde overladt dem. Det laa paa Bjergets sydlige Skraaning lige ved Foden af Torvet med alt dets brogede Liv, hvor Skibene lossede deres Varer, og Købmænd fra alle Lande, i romerske og barbariske Dragter, afgjorde deres Handel. Det havde den mest henrivende Udsigt: til højre over mod det vatikanske Højdedrag, og til venstre ned ad Tiberen, hvis gule Bølger væltede sig op ad Aventin. Pragtfulde Anlæg førte fra Paladset ned ad den, paa dette Sted temmelig brat skraanende Høj, og da denne Side af Aventin vendte mod Syd, var der her en saa yppig Vegetation og et saa glimrende Blomsterflor, som neppe fandtes prægtigere ved Afrikas Kyster.

Om der nu end i Paladset i det hele taget blev udfoldet en mere end kongelig Luksus, var dog Dronningens store Gemakker, efter hendes egne Anordninger, udstyrede med en Pragt, der overgik alt, hvad Rigdom og Kunst ellers havde skabt i de romerske Senatorers Paladser. I Berenices Modtagelsessalon laa svulmende persiske Tæpper

paa Gulvet, Purpurgardiner fra Tyrus hang for Vinduerne; Genier, udskaarne i Elfenben, bær Bordplader, dannede af een eneste Skive af det afrikanske Cythrustræs Stamme; de pragtfulde Guld- og Elfenbensløjbænke var bedækkede med rigt broderede Stoffer fra Ægypten. Der fandtes Nipssager af Rav, Glasskaale, der var saa kunstigt forarbejdede, at man ikke vidste, hvad man mest skulde beundre, enten Kunsten selv eller den Taalmodighed og Udholdenhed, hvormed enhver lille Figur eller Blad var udarbejdet af Glasmassen; paa en Guldlampe var Laaget en Bille, hvis Vinger bestod af to Ædelstene. I et pragtfuldt Repositorium fandtes Litteraturens nyeste Frembringelser, hvoriblandt Digte, i hvilke den Tids mest beundrede Digtere havde besunget Berenice selv.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (—nb—). Det katholske Fortsættelseskursus, som hidtil jo kun har ført en temmelig skjult Tilværelse, helliget til Arbejde og aandelig Idræt i Ugedagenes sildige Aftentimer, vovede sig forleden frem for Offentligheden ved en lille Aftenunderholdning (som bebudet i Ugebladet N. 37, S. 609). Formaålet hermed var dels at aflægge en Prøve paa, hvad Kursusdeltagerne ved egen Flid og Dygtighed havde naaet — især paa Sprogkundskabernes Omraade — og saaledes vække Interesse og Sympathi for det unge Foretagende, dels at tilvejebringe nogle Indtægter til vore katholske Skolebørns Ferieophold, det samme Øjemed, i hvilket forøvrigt ogsaa Kursuspengenes hele Overskud skal anvendes. St Josephs-Søstrene havde med sædvanlig Imødekommenhed stillet Salen paa Toldbodvej Nr. 14 til Raadighed begge Forestillingsaftener, Torsdag og Fredag i forrige Uge. Baade de musikalske, sanglige og sceniske Præstationer, tildels med velvillig Assistance fra udenforstaaende, fortjente virkelig den Anerkendelse og det Bifald, som blev dem til Del. I Prologen blev der bedet om at vise Overbærenhed i Kritikken, men det kan ærligt siges, at der ikke var megen Anledning hverken til Kritik eller til Overbærenhed.

Gennemgaaende forbavsede de optrædende ved deres Færdighed i de fremmede Sprog — enkeltes Ydelser kunde næsten endog kaldes for udmærkede — og Kritikeren maa forstumme, naar han tvinges til at indrømme, at han ikke vilde have kunnet gøre det bedre. Det katholske Fortsættelseskursus' Lærere og Elever ønskes oprigtig til Lykke med de opnaaede smukke Resultater, som maa være dem en opmuntrende Spore til med Lyst og frejdigt Mod at fortsætte deres Gerning i Fællesskab, til Gavn og Glæde for dem selv, til Fryd og Fromme for vore blegnæbbede Skolebørn og til Nøje og Nytte for hele Samfundet, som jo bedst er tjent med sunde, dygtige, kundskabsrige Borgere

Ordrup. Tirsdag den 1. Novbr. spillede en Del af de ældre Elever engelsk Komedie paa St. Andreas Kollegium. Det var for saa vidt et dristigt Forsøg, som det var Kardinal Wiseman's ingenlunde lette religiøse Drama *The Hidden Gem*, der blev opført, men Forsøget lykkedes over al Forventning, sikkert ikke mindst som Følge af en overordentlig samvittighedsfuld og omhyggelig Instruktion. Klaver og Violinspil udfyldte paa en behagelig Maade de ikke faa Ophold mellem de skiftende Scener. Skønt Forestillingen ikke havde været annonceret, var der alligevel ikke mødt saa faa Tilskuere, dog naturligvis langtfra saa mange som til den danske Komedie ved Fastelavnstid.

I St. Andreas Kirke er Petroleumslamperne, som ofte fungerede ret uheldigt, blevet afløst af smukke elektriske Krystalampler.

Nyborg. Her indviedes Søndag den 23. Oktober af Hr. Pastor *Pio* fra Odense et nyt Kapel i Kronprinsensgade i den saakaldte graa Villa, som tilhører Murmester Lars Jensen af Nyborg. Skolen og Vuggestuen trængte i høj Grad til den Udvidelse, som de nu ved de forbedrede Forhold endelig har faaet.

Tyskland. Den 23. Oktober afholdt Bonifacius-Samlerforeningen en større Fest i Paderborn i Anledning af sin 25-aarige Bestaaen. En Gren af denne Forening bestaar som bekendt ogsaa herhjemme, hvis Formaal jo er, ved at indsamle og afhænde brugte Ting saasom gamle Frimærker, Staniol eller lignende, at søge tilvejebragt de nødvendige Midler til at underholde Anstalter for forældreløse Børn eller for Førstkommunikanter, hvis Forældre bor langt borte fra en katholsk Kirke. I Anledning af Foreningens Jubilæum afholdtes der først en kirkelig Højtidelighed i Domkirken i Paderborn; Viebiskop Gockel celebrerede Pontifikalmesse, efter hvilken Provst Hagemann holdt en Festprædiken, i hvilken han gik ud fra Herrens Ord: »Hvo som annammer et Barn i mit Navn, annam-

mer mig. — Om Eftermiddagen holdtes der i Borgerforeningens store Sal et Festmøde, der havde samlet en Mængde Deltagere. Hovedbestyrelsens Formand, Domherre Klefner, aabnede Mødet og omtalte derefter den mægtige Udvikling, som Samlerforeningen har haft i de henrundne 25 Aar. Foreningens Indtægter i denne Tid havde være over tre Millioner Mark; af disse Penge var mere end halvtredje Millioner Mark bleven anvendt til Opdragelse af Diasporabørn (Børn fra Egne, hvor Katholikkerne er i afgjort Minoritet). — Viebiskop Gockel tog derefter Ordet for at udtrykke sin Glæde over og sin Paaskønnelse af Foreningens Arbejde; han udtalte, at i Grunden var Jesus Kristus Foreningens egentlige Stifter, i det han jo efter Underne med Brødenes Mangfoldiggørelse havde sagt til sine Disciple: Samler de tiloversblevne Stykker, for at intet skal gaa til Spilde. — Rigsdagsmand Grev von Galen holdt derefter den egentlige Festtale; han sluttede med at opfordre de tilstedeværende til ikke alene at samle Ting, der kunde afhændes med Nytte, men til fremfor alt at samle Samlere. — Dirigenten meddelte derefter, at Foreningen i Dagens Anledning havde faaet forskellige Gaver til et Beløb af 1200 Mark; derefter oplæste han en Række Telegrammer, som var indløbet, deriblandt et langt Telegram fra den Apostoliske Vikar for Danmark, Biskop Johannes.

Spanien. Aarsdagen for Ferrers Henrettelse har foranlediget Demonstrationer baade i Spanien og andre Lande. Trods sin aabenbare, grove Skyld bliver han i mangfoldige Forføres og forførtes Øjne ved at staa som en Martyr for Reaktionens og Klerikalismens »Vælde« i Spanien. I den Sammenhæng er det interessant at høre en Tale se af den spanske Premierminister *Canalejas*, som ingen kan beskyldes for at nære overdrevne kirkelige Interesser. Korrespondenten til *The Daily Chronicle* havde fornylig en lang Samtale med Ministeren, i hvilken denne sagde: »Jeg vil oprigtig indrømme, at jeg absolut anser Ferrer for en Revolutionsmand, som blev dømt efter en ærlig og aaben Undersøgelse. Jeg ved, der har været gjort store Ophævelser angaaende denne Sag udenlands, men det er ganske ubegrundet, ikke mindst hvad Processen mod ham angaar. Vilde han være bleven dømt, hvis jeg den Gang havde staaet i Spidsen for Regeringen? Jeg tør sige ja. Om han vilde være bleven henrettet, er et andet Spørgsmaal. Jeg havde sandsynligvis i hvert Fald opsat Henrettelesn, skønt jeg ikke tør sige det for sikkert. De klerikale hadede hans Skoler og hans Lærdomme, men at sige, at de er Skyld i hans Domfældelse og Død, er en Fornærmelse mod det spanske Folk og mod de Officerers Ære, som sad til Doms over ham.«

Portugal. I *Germania* fortæller et Øjenvidne, en tysk Jesuitpater, hvorledes det gik til, da hans Kloster blev ryddet af Soldaterne. Da dette Eksempel vistnok er typisk for de fleste andre, om det end i selve Lissabon sandsynligvis er gaaet langt vildere til, skal det gengives her. Jesuiterkollegiet, hvori vedkommende Pater boede, laa i *Barro*, c. 3 Timers Banerejse fra Lissabon. Han fortæller saaledes: Skønt Revolutionen var udbrudt allerede Natten mellem d. 3. og 4. Oktober, hørte vi først om Aftenen d. 4. noget om, hvad der var sket i Lissabon, da Jernbane- og Telegrafforbindelse var ødelagt. Om Aftenen d. 5. hed det sig, at Omegnens Republikanere om Natten vilde overfalde vort Kollegium. Derfor tilbød nogle kraftige Bønder, at de vilde bevogte Kollegiet om Natten. En af disse, en ivrig Jæger, havde en Bøsse hos sig, det var alt, hvad vi havde til Forsvar mod Pøbelen. Den næste Dag fortaltes der, at den nævnte Jæger havde skudt sin Dødsfjende, en Republikaner, omtrent en halv Kilometer borte fra Kollegiet. Omtrent ved Middagstid lød pludselig en Krigstrømpet, og en Eskadron bevæbnede Ryttere stormede frem mod Kollegiet. Samtidig havde Infanterister besat en Høj bag Kollegiet, hvorfra de langsomt nærmede sig os, idet de søgte Ly bag en Mur. Sammeds søgte ogsaa Rytterne Beskyttelse og kigede forsigtig frem bag ved denne. Jeg, som fra mit Værelse saa dem sidde der med Ængstelse, undrede mig herover, men erfarede først senere Grunden i en Samtale med Troppernes øverstkommanderende paa Vejen til Fængslet. Han sagde til mig: »Jeg maa tilstaa, at vore Knæ rystede. Man havde fortalt os, at der var over 500 bevæbnede i Klosteret og en moderne Maximkanon. For den sidste havde jeg især Respekt; den alene havde kunnet fejtet os alle af Vejen.« Jeg: »Har De virkelig troet det?« Han: »Det blev højt og dyrt forsikret — — — og jeg holdt det ogsaa for naturligt, at Paterne vilde forsvare sig.« Jeg: »Men hvorledes skulde disse Vaaben være kommet i vort Hus uden Regeringens Vidende?« Derpaa kunde han ikke svare, men han havde alligevel troet derpaa. Da Soldaterne nu omringede Huset uden at turde vove at betræde det, gik Pater Rektor ud og spurgte, hvad de vilde. Saa nærmede den øverstkommanderende sig og nogle Republikanere. Ved Synet af Rektoren blev Obersten ligbleg og forlegen; han genkendte nemlig i ham sin gamle Ven og Skriftefader fra Macao (i Kina). Officeren udbrød, at han hellere vilde dø end udføre sit Ærinde. Da Rektoren svarede ham, han skulde rolig gøre, hvad der var blevet befalet ham, svarede Obersten: »De maa alle inden et Kvarter være udenfor Klosteret. Enhver Opsættelse kan skade Dem og os.« Rektoren

og Obersten fulgtes saa ad ind i Huset; nogle indflydelsesrige Republikanere fulgte efter dem, som til at begynde med viste sig meget ængstelige og mistroiske, men senere opførte sig meget frækt. Derefter betydede man Herrerne, at det Allerhelligste var til Stede i Kapellet, hvorfor i det mindste een Pater maatte blive i Huset til den næste Morgen for at læse den hellige Messe og nyde de opbevarede Hostier. De forstod aabenbart ikke meget af det, som blev sagt til dem, men erklærede gentagne Gange, at alle straks maatte ud af Huset. Da udbrød Pater Rektor i hellig Iver: »Nej, mine Herrer, hellere lader vi os alle skyde ned end at lade det Allerhelligste i Stikken!« Saa tillod man en Præst blive til den næste Morgen. Imidlertid løb Novicer, Præster, Skolastikere og Brødre omkring i Huset; enhver vilde tage en Skjorte, nogle Lommetørklæder o. s. v. med sig ud i den uvisse Fremtid. Paa Gangene saa vi nu alle Vegne fremmede Ansigter, som skyndede paa os. Selv de syge skaanede man ikke, men jog dem op af deres Senge. En 70-aarig syg Præst, som blev opfordret til at berede sig til at marchere til den nærliggende By Torres Vedras, svarede med et Smil: »Velan da,« men sank allerede ved Døren til sit Værelse fuldstændig sammen. Hvad der er blevet af ham, har jeg endnu ikke kunnet erfare. Imidlertid havde to Lægbrødre, der stammede fra selve Egnen, en svær Kamp at bestaa. Man søgte at overtale dem til at vende tilbage til deres Familier. Deres Svar var stadig det samme: »Om vi ogsaa ved, at der venter os meget ondt, ja selv Døden, i Lissabon, vil vi dog hellere blive hos vore Medbødre og dø end forlade dem.« I Fængslet blev de atter bearbejdet af den samme Herre, men alt var forgæves. Til Slut lod Politiet den ene med Magt føre til hans Hjem, medens den anden ved min Afrejse endnu var i Fængslet. Da vi alle var ude af Klosteret, blev vi straks omringet af Soldater og to og to i en lang Række førte til Torres Vedras. Vi var omtrent 80 Mand, i en Alder af fra 16 til 60 Aar. Man førte os til Sovesalen paa en Kaserne, hvor en Skildvagt blev anbragt foran Døren, og vi var saaledes Fanger. — — — Senere blev vor Hjemmelsmand med alle ikke-portugisiske Patre udjaget af Landet.

Ansgarius-Bonifacius Kollekt.

De to Ansgarius-Bonifacius-Kollekter paa Mariæ Himmelfart og paa Rosenkranssøndagen indbragte følgende: St. Ansgar 61,91, St. Knud 14,41, Immaculata 12,00, St. Joseph 23,86, Jesu Hjerte 74,18, Frederiksberg 44,79, Sundby 14,90, Ordrup 38,66, Helsingør 16,61, Roskilde 21,79, Ringsted 6,50, Slagelse 2,18, Køge 6,50, Næstved 2,00, Maribo

49,31, Odense 21,70, Svendborg 12,33, Esbjerg 2,08, Spangsbjerg 0,85, Kolding 3,80, Fredericia 30,60, Vejle 4,60, Horsens 20,65, Silkeborg 22,50, Aarhus 35,31, Randers 3,47, Aalborg 11,76, Reykjavik 3,00; ialt 562 Kr. 25 Øre.

København, d. 28. Oktober 1910.

Det Apostoliske Vikariat.

Tak.

»Sandelig siger jeg eder: Hvad I have gjort imod en af disse mine ringeste Brødre, det have I gjort imod mig«. (Math. 25, 40.) Med disse Ord siger jeg min hjerteligste Tak til Bidragerne: Y. & X., *Opriglig Katholik*, P. P., H., J., R. Sch., L. Sch., K. J., A. V. G., H. II., J. L. M. H., N. N., Chr. S., *Den anonyme*, A. J. N., *Velvillig Sjæl*, O., P. Sch.

Pastor Verhein.
Esbjerg.

Gudstjenesten i København.

Søndage.

- St. Ansgars Kirke. Form. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Aften Kl. 6 Andagt.
- Rosenkranskirken (Boyesgade). Form. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 7 Andagt.
- St. Annæ Kirke i Sundby. Form. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt.
- Jesu Hjertes Kirke (Stenosgade). Form. Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt m. Prædiken.
- St. Josefs Kirke (Griffenfeldtsgade). Form. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 3 Andagt.
- St. Knuds Kapel (Vestervoldgade 115). Form. Kl. 7 Højmesse; Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken.
- Immaculatakirken (Strandvej 91). Form. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesper.
- St. Andreas Kirke i Ordrup. Form. Kl. 7 og 7 $\frac{1}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.
- Assumptionskapellet (Amalievej 14). Stille Messe Kl. 8 med fransk Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. (Det allerhelligste Sakramente er daglig udstillet fra Kl. 8—5).

Stille Messer paa Hverdage.

St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i St. Knuds Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Assumptionskapellet Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og Kl. 5 Efterm. Andagt.

Syforeningen paa Frederiksberg har genoptaget sine ugentlige Møder Torsdag d. 3. Novbr. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ —4, Boyesgade 8¹. Gaver modtages paa samme Tid og Sted, og Medlemmer er velkomne.

Mædreforeningen. Paa Grund af Alle Helgens Dag er Mødet i denne Maaned udsat til Tirsdag d. 8. Novbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Morgen i St. Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen d. 6. November i Jesu Hjertes Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Unio. Næste Møde Fredag d. 11. Novbr. i Frederiksberg Alle Nr. 11.

Søndag d. 20. November afholdes Unios 25-aarige Stiftelsesfest i Citys Selskabslokaler.

Festmiddag (med Vin) samt Underholdning og Bal.

Adgangskort til hele Festen: for Medlemmer 3 Kr. 50 Øre, for besøgende 5 Kr.

Kirkelig Kalender.

6. Novbr.	25. Søndag efter Pintse. (5. Søndag efter Epifani).	13. Novbr.	26. Søndag efter Pintse. Marias Öfring. (I de stille Messer: Marias Værnefest). Stanislaus Kostka.]
7. —	Mandag. Oktavdag.	14. —	Mandag. Josaphat, Biskop og Martyr.
8. —	Tirsdag. Oktavdag.	15. —	Tirsdag. Gertrud, Jomfru.
9. —	Onsdag. Laterankirkens Indvielse.	16. —	Onsdag. Villehad, Biskop og Bekender.
10. —	Torsdag. Andreas Avellinus, Bekender.	17. —	Torsdag. Gregor Undergører, Biskop og Bekender.
11. —	Fredag. Martinus, Bekender. (<i>Mortensdag</i>).	18. —	Fredag. Peters- og Paulskirkernes Indvielse.
12. —	Lørdag. Martinus, Pave og Martyr.	19. —	Lørdag. Elisabeth, Enke.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 13. Novbr. d. h. Stanislaus' festlige Mindedag. Kl. 8^{1/2} **Fælleskommunion** i Jesu Hjertes Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig **Festandagt** med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og *Te Deum*. St. Stanislaus Kostka, en Levnedsskildring, kan faas ved Jesu Hjertes Kirke. 25 Øre.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag d. 8. Novbr. Kl. 8 Aften.

Johannes Jørgensen: Lourdes III.

Hotel Dannevirke.

Studiestræde 38, 2. Sal.

Alle er velkomne.

Kalenderen 1911

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

† Vor kære Moder, Enkefru **Therese Hoffmann**, f. **Magner**, døde stille og roligt d. 29. Oktober, 75 Aar gammel, velforberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbønner. R. I. P.

Hendes Børn og Svigerdatter

Begravelsen har fundet Sted Torsdag d. 3. November fra St. Ansgars Kirke paa kath. vestre Kirkegaard.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8'), St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Muremester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 46.

Søndag den 13. November.

1910

INDHOLD : Smaa Indledninger. — Unio. — Jødefolkets sidste Dage. — Øver Staten Religionstvang? — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Portugal. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

52.

Jeg elsker dig.

Jeg elsker dig, min Stav, min Styrke,
jeg elsker dig, min Fred, min Fryd,
jeg elsker dig, og vil dig dyrke
med Haab og Higen, Daad og Dyd,
jeg elsker dig, min Sol, min Dag,
til Døden standser Hjertets Slag.

Jeg elsker dig, mit Liv, min Lise,
den Ven, jeg finder Hvile i,
jeg elsker dig og vil dig prise,

blot du vil lyse paa min Sti,
 jeg elsker dig i Tro og Trøst
 som Sjælens Brudgom uden Brøst.

Hvi har saa sent jeg paa min Bane
 dig skimtet, Skønhed uden Skaar?
 hvi lærte jeg saa sent at ane
 din Kærligheds de rige Kaar?
 Al Godheds Væld, det er mit Nag,
 at jeg har spildt saa mangen Dag.

Min Fod gik fejl, mit Blik var blændet,
 dit lyse Spor jeg havde tabt,
 af Verden blev i Fold jeg gennet
 og fulgte Skær, som kun var skabt.
 Nu er det sket, at Naaden vandt,
 og for min Sjæl dit Gry oprandt.

Jeg elsker dig, mit Væsens Ære,
 jeg elsker dig, min Gud, mit Skjold,
 kun dig til Løn jeg vil begære
 og Kærlighed som Krigersold,
 jeg elsker dig, det er mit Kald,
 der Hjertet overleve skal.

Af Angelus Silesius
 ved Johannes Frederiksen.

„Unio“.

Foreningen »Unio« har i indeværende Efteraar oplevet og staar for Øjeblikket i Begreb med at højtidelig- holde sin 25de Fødselsdag.

Denne Forening i vor Menighed i København er i sin Oprindelse Frugten af begejstret katholsk Ungdoms Tanker og Arbejde. Unge, varmtfølede katholske Mænd var det, der i Vinteren 1884—85 sluttede sig sammen til en Forening, der dannedes den 2den Marts 1885 i Hotel »Union« paa St. Annæ Plads; og det var fire af disse, der, efter megen Overvejelse og alvorlig Forberedelse, paa et Møde i Seekamps Lokale paa Gammelholm den 15de September 1885 gjorde Repræsentanter for den københavnske Menighed det Forslag at foranledige en Omdannelse af Foreningen og indvillige i, at den blev en almindelig katholsk selskabelig Forening for alle.

Forslaget blev mødt og modtaget med Velvillie. Et Udvalg paa 8 Medlemmer, af hvilke de 4 er døde (J. C. Günther, F. Heinlein, W. Siegler, P. H. Stratbøcker), blev nedsat til at foretage en Revision af Ungdomsforeningen »Unios« Love, og det af dette Udvalg udarbejdede Lovudkast blev med nogle faa Ændringer vedtaget paa en Generalforsamling den 16de Oktober 1885.

Denne Dag danner et saadant Vendepunkt i »Unios« Liv, at den vel næsten kan betragtes som dens egentlige Fødselsdag, saaledes at det halve Aar, der gik forud, nærmest maa betragtes som en Forberedelse til Dannelsen af Foreningen i dens blivende Skikkelse. Mest virksom herfor var daværende stud. jur., nuværende Pastor Ludvig Günther, der da ogsaa blev den første Formand for Foreningen i dens nye Skikkelse. Af de 6 Herrer, hvoraf den 16. Oktober 1885 valgte Bestyrelse kom til at bestaa, er der iøvrigt Anledning til at nævne Hr. Jul. May, der var Sekretær, og som med enkelte Afbrydelser i de foreløbne 25 Aar har været et virksomt Medlem af Bestyrelsen, i hvilken han f. T. beklæder Stillingen som Sekretær.

Det viste sig snart, at »Unio« i denne Form var i Besiddelse af Kraft og Levedygtighed, og i de følgende Aar,

og da navnlig under nuværende Konsul Hitzingers 7aarige Formandsperiode, udfoldede der sig et rigt selskabeligt Liv indenfor Foreningen til Gavn og Glæde for mange af vor Menigheds Medlemmer, ikke mindst for Konvertiter, tilrejsende og andre Katholikker, der savnede Berøringspunkter blandt Hovedstadens Katholikker udenfor de rent kirkelige Forhold og ellers vanskelig vilde faa Lejlighed til under Selskabelighedens lette Former at komme i Forbindelse med deres Trosfæller,

Imidlertid kom der senere et Tidspunkt, hvor Interessen for Foreningen syntes noget at kølnes. De, der i »Unio«s tidligere Periode var livlige, unge Mennesker med Lyst til at slaa Gækken løs og Evne og Villie til at more sig selv og andre, kom i en mere sat Alder, stiftede Familie og kunde derfor vanskelig ofre Foreningen den Interesse som i de unge Aar; og den nye Generation, der skulde tage Arven op efter dem, var endnu for ung til at kunne yde et selvstændigt Arbejde, ligesom ogsaa adskillige andre Foreninger, særlig beregnede for Ungdommen, lagde Beslag paa dem. Der var saaledes et Tidspunkt, hvor »Unio« næsten var ved at sygne hen, og maaske vilde den ogsaa været død en ynkelig Straadød, om ikke en Mand, der indtog en fremragende Stilling indenfor Menigheden og altid havde vist »Unio« stor Interesse, havde sagt: »Det skal ej ske« og med kraftig Haand og klog Oversigt havde taget Styret. Denne Mand var Foreningens nuværende Formand, Fabrikant Herm. Hoffman, der paa et Tidspunkt, da det viste sig næsten umuligt at faa dannet en regulær Bestyrelse, sammen med et Par andre Medlemmerne dannede et Triumvirat til at lede Foreningen og føre den fremad paany. Dette er da ogsaa lykkedes saa godt, at Unio for Tiden — efter alter at have faaet sine Bestyrelsesforhold ordnede efter Lovene — maa siges at belinde sig i saa blomstrende en Tilstand som ingensinde og med de bedste Udsigter for Fremtiden kan fejre sit 25-Aars Jubilæum. Har Hr. Pastor Günther Æren af, at Foreningen fik en Skikkelse, der kunde bringe det af de ovenfor omtalte unge Mænd nedlagte Frøkorn til at spire, saa har Hr. Herm. Hoffmann ikke mindre gjort sig fortjent af Foreningen, saa at det maaske endogsaa kan siges, at

han, for at bruge en Vending fra Historien, kan fortjene Navn af Foreningens »anden Stifter«.

De, der har været med til at stifte »Unio«, vil nu, 25 Aar efter, med Interesse se tilbage paa deres Virksomhed den Gang. De fortryder sikkert ikke, hvad de har gjort. De beklager ikke, at de satte saa megen Kraft ind paa at skaffe vor Menighed et selskabeligt Midtpunkt, hvor alle kunde samles, og hvor de gode Kræfter kunde mødes og mønstres til Løsning eller dog til Forberedelse af Løsning af de Opgaver, der Tid efter anden maa melde sin indenfor et efter Omstændighederne stort religiøst Samfund. Tværtimod vil de af »Unio«s Stiftere, der endnu husker Foreningen i dens første Ungdom, glæde sig baade over Resultaterne og Minderne, ikke mindst over Minderne.

Men alle vi, der i Aarenes Løb har været i nærmere eller fjernere Berøring med »Unio«, tager af 25-Aars Festen Anledning til at ønske dette vigtige Led i vort Menighedsliv Lykke og Fremgang, og hertil føjer ogsaa »Ugebladet« et oprigtigt *ad multos annos*.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom

af
Anton de Waal.

Oversat af R.

(2)

Skønt Udstyrelsen af Værelset var overordentlig straalende, dannede den dog kun ligesom en Slags Indfatning om selve Ædelstenen derinde, var saa at sige kun Bladene omkring den smukkeste af alle Roser. Den fire og tyveaarige Berenice var en henrivende, orientalsk Skønhed; hendes tykke, glimrende, sorte Haar, der blev holdt sammen over Panden af et gyldent Spænde, faldt i rige Lokker ned omkring Kinderne; de mørke Øjne, den fint skaarne Næse, Munden, hvorom der laa et fortryllende Smil, den glimrende

Skikkelses yppige Former — alt var atter og atter besunget af Poeterne.

Berenice bar en hvid Dragt af det fineste Uld, med to *clavi* eller rigt broderede Purpurstriber, som faldt fra Skuldrene helt ned til Fødderne, og om Halsen et Smykke med Rubiner, hvorom en Digter havde sunget, at det var Perler, der havde rødmet af Henrykkelse over at maatte berøre denne Hals.

Dronningen gjorde sig forgæves Umage for at blive Herre over den Bevægelse, hun følte i Anledning af det Besøg, Titus havde ladet anmelde; hun havde for første Gang set ham forrige Aar i Judæa, da hun, sammen med sin Broder, besøgte ham i Lejren foran Jerusalem. Titus, der i mange Uger kun havde haft blodige Billeder for Øje, det ene grueligere end det andet, var bleven blændet af hendes Skønhed; de Breve, hun havde faaet fra ham, lod hende ikke nære Tvivl om, at han havde fattet en glødende Kærlighed til hende. Naar Berenice elskede ham igen, var det ikke alene paa Grund af hans Mandighed og ædle Karakter og Rygtet om alle de Heltegerninger, der var kommet hende for Øre, men særlig paa Grund af Udsigten til en Gang at blive Kejsersinde over det store, romerske Rige. Der var gaaet en Sitren igennem hende, da Tanken om en saadan Mulighed for første Gang dukkede op i hendes Sjæl; men saa holdt den hende ogsaa fast af al Magt: at blive Kejsersinde var nu det stolte Maal, mod hvilket hun styrede, den høje Sejrspris, for hvilken hun maatte kæmpe. Hun var allerede rejst til Rom før Titus og havde straks opbudt alt for ved pragtfulde Gaver at vinde Vespasians Yndest og Kejsersindens Hjerte, og hun havde den Tilfredsstillelse at kunne sige sig selv, at det ogsaa var lykkedes hende.

Men det, som hundrede Aar senere blev muligt og ogsaa skete, nemlig, at en fremmed besteg Cæsarerne Trone, syntes den Gang at være en Umulighed; intet Senat, ingen Adel, intet Romerfolk vilde have taalt det. Det var denne Tanke, der i dette Øjeblik beskæftigede Berenice, da hun ventede Titus's første Besøg hos sig i Rom: »Vilde han være i Besiddelse af tilstrækkeligt Mod til at forsvare sin Kærlighed imod hele Verdens Fordomme?«

»Det vil og skal han,« udbrød Berenice, »naar jeg staar ved hans Side. Jeg vil opflamme hans Elskov til en saa' svimlende Højde, at han ikke agter de Tudser og Slinger, der kryber ved hans Fødder — men jeg vil ogsaa gøre alt, ja alt, for at vinde og fortrylle alle indflydelsesrige Mænd og Kvinder. Endnu er han ikke Kejser: kan han ikke, som Privatmand, tage, hvem han vil, til Ægtefælle? Jeg skal vente sammen med ham i de stille Sabinerbjerger, til den Dag kommer, der kalder os begge til Rom, hvor da Kejserkronen skal sættes paa hans og mit Hoved.«

Just som Titus havde forladt Augustus's Palads paa Palatin, hvor den kejserlige Familie boede, for at begive sig hen til Berenice, mødte han to Kvinder, den ene en ung Dame, den anden hendes Slavinde; da han fik Øje paa dem, standsede han uvilkaarligt. Var det ikke Domitilla, hans Niece Plautillas Datter? Da han for to Aar siden drog i Krig mod Jøderne, var hun endnu næsten kun et Barn: og se, nu havde Knoppen udfoldet sig til en yndig Blomst!

Titus hilste venligt paa sin Slægtning og overbragte hende mange Hilsener fra hendes Fader, der var bleven tilbage som øverstkommanderende over den Styrke, der laa i Garnison i Jerusalem.

»Jeg vil ikke opholde dig,« sagde Domitilla, »men en anden Gang maa du fortælle mig rigtig meget om ham.«

Titus lovede det og fremkom derpaa med nogle Artigheder om hendes Skønhed, som hun tog imod med en jomfruelig Rødmen. Saa skyndte han sig videre, men hendes skønne Billede var endnu ikke helt forsvundet af hans Tanker, da han betraadte Herodes's Palads paa Aventin.

Havde Titus vendt sig om, vilde han være bleven Vidne til en mærkelig Scene, thi Slavinden var falden ligbleg om i sin Herskerindes Arme.

Phøbe, saaledes hed hun, var Jødinde; hun havde opdraget Domitilla og var nu hendes Terne. Man kunde straks se af hendes ædle Træk, at hun ikke var født Slavinde, men at en eller anden ukendt Skæbne havde berøvet hende Friheden. Saa snart Phøbe saa Titus, den Mand,

der havde tilintetgjort hendes Nation, der havde ødelagt Jerusalem og ladet Jehovas Tempel gaa op i Flamme, gik der ligesom et Dolkestik gennem hendes Hjerte, og hvis Domitilla ikke havde grebet hende, vilde hun været falden om. —

Nu vil vi lade Titus gaa sin egen Gang og derimod opsøge den Mand, for hvis Skyld han havde sagt, han vilde tage til Rom. Det er et fornemt, kristeligt Hus fra den apostoliske Tid, som vi nu fører Læseren ind i. Titus Flavius Clemens' Palads, en Arv fra Faderen, laa paa Cølius i det fornemste Kvarter af Byen, hvor i vore Dage den Kirke staar, som er indviet til den hellige Clemens. Mandens Ejendommeligheder viser sig straks, naar man træder ind i Huset: man vil forgæves spejde efter Guderne Statuer og alle de mytologiske Fremstillinger, der aldrig ellers plejer at mangle i et romersk Palads. »Vi er af alt for ny Adel«, vil Husets Herre smilende forklare dig, »vor Stamtavle kan ikke føres tilbage til Æneas eller andre Efterkommere af Guderne; jeg bliver i Nutiden i Stedet for at fortabe mig i de gamle Sagn.« I Midten af Atriet plasker et Springvand mellem Blomster og Palmer, omgivet paa alle fire Sider af Søjlehaller, hvor der, i Stedet for Gudebilleder, findes Marmorbuster af Flaviernes Familie. Hæderspladsen blandt disse indtager Titus Flavius Sabinus, den nuværende Ejers Fader, som i mange Aar, saavel under Nero som ogsaa senere, havde en af de højeste Embedsstillinger i Rom, nemlig Bypræfektens. Lige over for ham havde Clemens opstillet Statuen af sin Onkel, Kejser Vespasian. Der fandtes heller intet hedensk i de Gemakker, hvor Husets Herre og Frue tog imod Besøg, hverken Afbildninger fra Gudelæren eller sansepirrende Billeder, som ellers plejede at smykke Paladsernes Vægge. I Stedet derfor ser vi Landskaber og landlige Genrebilleder. Da Familiens Stamsæde er i Sabinerbjergene, hvor Titus opsøgte sin Fader, Vespasian, forstaar man let den Forkærlighed, Husets Herre nærrede for Malerier, der fremstillede Arbejdet i Marken og paa Vinbjergene. Guderne Statuer var her paa en heldig og aldeles ikke paafaldende Maade erstattede af de fire Aarstiders.

Clemens er en Mand paa omtrent de tredive, en smuk,

statelig Personlighed med et mildt Udtryk i Ansigtet, maaske endnu blidere end det, der findes hos Titus, hvem han i øvrigt meget ligner. Først for nogle faa Aar siden havde han giftet sig med Vespasians Niece*), som havde skænket ham to Sønner, der var Forældrenes Glæde og Haab.

Naar Titus senere aflægger ham et Besøg, vil han forgæves søge at overtale ham til at modtage et offentligt Embede; han vil til sidst tage Afsked med ham med den Bebrejdelse, at han som Borger forsømmer sine Pligter mod Staten, som Slægtning ikke tager de tilbørlige Hensyn til Kejseren og paa Grund af utilgivelig Ladhed foretrækker et Liv i Ørkesløshed for en glimrende Løbebane; men Clemens vil blive ved med at vægre sig uden en Gang at forsøge paa at retfærdiggøre sig.

Sjældnen har en ung Kone i saa høj en Grad maattet rive sig løs fra hele sin hidtilværende Levevis som Flavia, efter at hun var bleven Clemens' Hustru. Da Vespasian gav ham sin Niece, der knap var seksten Aar gammel, til Ægte, havde han gjort Regning paa, at hendes Ærgerrighed og Livslyst skulde drive hendes Gemal ud af hans Uvirksomhed og bringe ham ind i det offentlige Liv. Hun havde ogsaa ærligt forsøgt alt for at formaa ham dertil, haade smigret og grædt — men forgæves.

»Din Fader,« sagde hun en Dag harmfuld, »var jo i mange Aar Bypræfekt i Rom, og enhver priser endnu hans Godhed og milde Hjerte; mange, som Nero havde fældet Dødsdommen over, takker ham den Dag i Dag for Livet. Hvorfor vil du dog ikke træde i en saa ædel Faders Fodspor?«

Efter at have betænkt sig lidt svarede Clemens:

»Mit Hjerte, jeg vil nu betro dig en Hemmelighed, som du, inden du kendte mig nøjere, ikke kunde taale at vide, men som vil lære dig at forstaa hele mit Forhold. Du maa da vide, at jeg er en Kristen. Som Kristen anser jeg ikke alene alle disse Guder og Gudinder for tomt Blændværk, men jeg hader og foragter dem, fordi de tager Æren fra den eneste, sande Gud, hvem jeg alene tilbeder. Jeg

*) Hun hed Flavia Domitilla. For at undgaa Forveksling med den unge Domitilla vil vi i vor Historie lade hende optræde under hendes Familienavn Flavia.

vilde ikke kunne beklæde noget offentligt Embede uden at skulle tage Del i Festligheder og Ofre til Ære for disse falske Guder.«

Hans Hustru saa paa ham med store Øjne; hun kunde ikke tro sine egne Øren: hendes Mand en Kristen?

»Er det virkelig muligt,« sukkede hun til sidst,« at du er Medlem af en Sekt, der er endnu foragteligere end Jødernes?»

»Du har lige rost min Fader i høje Toner,« svarede Clemens, »og han fortjente sandelig ogsaa den Agtelse, han nød af alle; men han var ogsaa Kristen, og det er ham, der har ført mig til Sandhedens Erkendelse.«

Flavia kunde ikke svare et Ord af Forbavselse.

»Naar han derfor,« vedblev Clemens, »i den sidste Tid af sit Liv trak sig tilbage fra alle Statsager, saa ved du nu Grunden dertil.«

(Fortsættes).

Øver Staten Religionstvang?

En sensationel Sag fra det radikale Ministeriums Dage.

Efter *Vort Land* gengives her følgende interessante Sag.

Ved »Hof- og Stadsretten« verserer der for Tiden en Sag, der har vakt Opsigt i vide Kredse, og hvis Afgørelse imødeses med Spænding, da den gælder et Spørgsmaal af dybtgaaende Interesse: Er det Staten eller Forældrene, der bestemmer, i hvilken Tro Børnene skal opdrages?

Vi skal idag foreløbig i al Korthed oplyse Sagens Realitet i Henhold til en Fremstilling, der paa vor Henvendelse er givet os af Klagerens Sagfører, Højesteretssagfører Ulf Hansen.

-- Den 10de Maj 1896 blev Arbejder Heinrich Albert Bill viet i Eshjerg Sognekirke til Karen Pedersen.

I deres Ægteskab havde Ægtefællerne 2 Børn: Christian Magnus, f. 21de December 1896, og Ferdinand Pauli, f. 3die Januar 1898.

Faderen var døbt i den romersk-katholske Kirke, medens Moderen hørte til Folkekirken. De to Sønner gik oprindeligt i Kommuneskolen i Eshjerg, men da der senere paa Stedet dannedes en romersk-katholsk Menighed med en statsanerkendt Præst, sattes Børnene i Februar 1906 i denne Menigheds Skole og indtraadte som Medlemmer af det romersk-katholske Trossamfund. Begge Børnene har derefter flere Gange været til Skrifte og den ældste til Alters i Trossamfundets Kirke.

I November 1906 gik Moderen over til denne og blev Medlem af det katholske Trossamfund.

I August 1908 døde Moderen og i November samme Aar Faderen. Det var begge Forældrenes udtalte Ønske, at Børnene vedblivende skulde opdrages som Katholikker.

Skifteretten i Esbjerg ansatte nu Børnenes Halvsøsters Mand, Snedker Jensen i Agstrup ved Kolding, som Værge for Børnene, men da han var Protestant og vilde opdrage Børnene i den protestantiske Tro, gjorde den katholske Menigheds Præst i Esbjerg Indsigelse i en Skrivelse af 2. December 1908 mod en saadan Værgebeskikkelse.

Under 19de April 1909 svarede Justitsministeriet (Høgsbro) gennem Ribe Stiftamt, at Ministeriet for Kirke- og Undervisning (Enevold Sørensen) havde udtalt »ikke at kunne give det fornødne Samtykke til de nævnte Børns Opdragelse i en anden Tro end den romersk-katholske.«

Justitsministeriet tilføjede derfor, at det fandt det rettest, at der beskikkedes Børnene en anden Værge, der bekender sig til den romersk-katholske Tro.

Herved syntes denne Sag at være ude af Verden og at være afgjort efter Ret og Billighed.

Den 10de Maj 1910 kommer der imidlertid en ny Skrivelse fra Justitsministeriet (Zahle), hvori det meddeles, at Kirke- og Undervisningsministeriet (Provst Nielsen) nu finder »at burde give Tilladelse til, at Børnene opdrages i Folkekirken Tro«, hvorefter man derfor lader det blive ved, at Halvsøsteren, der i Mellemtiden er beskikket som Værge, ogsaa i Fremtiden fungerer som saadan.

Hvor ens Sympati end ligger i denne Sag, saa kan man kun forbavses og ængstes over et saadant Præcedens for, at et Ministerium med et Aars Mellemlum træffer saa absolut modstridende Afgørelser i det samme Tilfælde, og at et Ministerium, uanset de afdøde Forældres Ønske, tiltager sig Myndighed til at bestemme umyndige Børns Tro.

Der er herefter intet Middel, ved hvilket Forældrene kan sikre sig, at deres Børn opdrages i den Tro, i hvilken de selv døde.

Herefter har Biskop Johannes v. Euch nu anlagt Sag

ved Hof- og Stadsretten for at faa Kultusministeriets Resolution kendt ugyldig og ulovmedholdelig.

Saaledes er de faktiske Forhold i denne Sag, der for Tiden verserer for Hof- og Stadsretten, og hvis Afgørelse imødeses med den største Interesse, ikke mindst af alle Trossamfund udenfor Folkekirken. —

Hertil har Hr. Højesteretssagfører Ulf Hansen overfor en Medarbejder ved det nævnte Blad givet følgende supplerende Bemærkninger:

Naar det danske Kultusministerium i anden Omgang har ment at kunne give sit Samtykke til, at de to omtalte Børn opdrages i en anden Tro end den, deres Forældre har ønsket (i det foreliggende Tilfælde den katholske), saa er det mig umuligt at forstaa, hvor Ministeriet søger en saadan Beføjelse.

Der findes ikke nogensomhelst Lovregel, som udtrykkelig omhandler Sagen, og den, som berører den, kan ikke anvendes. Det er Bestemmelsen i Loven af 13de April 1851, Paragraf 9, der taler om det Tilfælde, i hvilket den ene af Forældrene er død og den efterlevende ønsker at bryde den Aftale, der skete ved Ægteskabets Indgaaelse med Hensyn til Børnenes Trosbekendelse. Hertil kræves Ministeriets Sanktion.

Men det foreliggende Tilfælde er jo et helt andet. Medens Lovbestemmelsen netop forudsætter, at Ministeriet skal staa som den, der værner om den afdødes Ret, hvor den efterlevende ønsker at bryde en truffet Aftale, saa er det i nærværende Tilfælde selve Ministeriet, der tager Initiativet til at bryde begge de afdøde Forældres Bestemmelser og krænke deres udtrykkelige og naturlige Ønsker.

— Hvad er da Grunden til, at Kultusministeriet har skiftet Standpunkt?

— Da Ministeriet den 19de April 1909 første Gang havde svaret, at man ikke kunde give Samtykke til Børnenes Opdragelse i en anden Tro end den romersk-katholske, satte den »Indre Mission« sig i Bevægelse. Til denne hører nemlig den Værge, som man havde beskikket Børnene. Det lykkedes derefter at paavirke den radikale Kultusminister Nielsen, saa at han i Skrivelse af 10de Maj 1910 fuldstændig desavouerede Enevold Sørensens Afgørelse og annullerede Forældrenes Ret til at bestemme, i hvilken Tro deres Børn skal opdrages.

— Men var der ikke kommet nye Momenter til?

— Jeg hører, at Børnene nu selv skal have udtalt Ønsket om, at de helst vil være Protestanter. Det gør efter mit Skøn Sagen endnu uhyggeligere, thi man kan jo omtrent tænke sig, hvorledes Spørgsmaalet er blevet stillet til dem.

Men mest uhyggeligt er det dog, at man har prøvet paa at foregribe Rettens Dom ved allerede nu at ville sende det ældste Barn til Konfirmation i Folkekirken. Jeg har derfor Ordre til at fremme Sagen saa hurtigt som muligt og at protestere mod alle Anstaaende ud over det absolut nødvendige.

Dommen kan derfor ventes snart, og den vil have stor almen Interesse, thi hvad det drejer sig om, er jo intet mindre end dette: man kan bestemme en saa forholdvis ligegyldig Ting, som hvorvidt ens Lig skal begraves eller brændes, hvem der skal arve ens Penge, og hvorledes der skal forholdes med ens Ejendele; men om ens Børn skal opdrages som Protestanter eller Katholikker, derom har man efter Ministeriets Mening ikke det mindste at skulle have sagt.

Dette forekommer mig, rent menneskeligt set, oprørende, og det maa hos alle religiøst bevægede vække en saadan Forfærdelse, at jeg anser det for utænkeligt, at Domstolene vil anerkende en saadan Ret for Ministeriet.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. *Vardens* 23. Hefte bringer en smuk Fortælling om en jævn engelsk Kvindes mærkelige Konversion, en livlig Skildring af Harnacks Foredrag her i København ved A. Menzinger samt Theater- og Bogkritik, bl. a. af Høfdings lille Skrift: Religion og Videnskab.

— Enkelensgrevinde H. Rantzau, som i 6-7 Aar har ledet *den eukaristiske Forening*, har i disse Dage paa Grund af vaklende Helbred opgivet dette Hverv. Foreningen har i disse Aar haft en stor Fremgang i Medlemstal, ligesom der nu gerne kommer over 40 Medlemmer til Tilbedelse den første Fredag i Maanedens i St. Ansgars Kirke, alt sammen hovedsagelig takket Grevinde Rantzaus lykkelige Evne til at samle Medlemmerne og faa dem til at interessere sig for Sagen. Nu har Kammerherreinde Krag paataget sig Ledelsen af Foreningen.

— Den apostoliske Vikar for Sverige, Mgr. Bitter, har paa Gennemrejse fra Tyskland til Sverige tilbragt nogle Dage i Bredgade 64. Ved et underligt Træf var det just den Dag, han kom, den 1. Novbr., 36 Aar, siden han for første Gang var kommen til København paa Vejen til sit nye Fædreland. Biskoppen fra Sverige er en nær Landsmand og Ven af vor højærværdigste Biskop.

— Der var mange samlede Allehelgens Dag ved Eftermiddagsandagten paa Katholsk Vestre Kirkegaard, og

Gravene var rigt prydede med Kranse og Lys. Under Processionen rundt i Gangene bad Deltagerne Rosenkransen. Underlig nok laa en enkelt Præsts Grav helt mørk hen, skønt han i levende Live havde ikke saa faa Venner. Requiemsmessen paa Alle Sjæles Dag var ogsaa godt besøgt.

— I Tirsdags afsluttede Hr. Johannes Jørgensen paa den katholske Højskole sin interessante Foredragsrække over *Lourdes*. Salen var atter fyldt til sidste Plads; det synes, man stadig kan regne med omkring halvtredje Hundrede Tilhørere.

— (-nb-) Det var et talrigt Følge, som Torsdag d. 3. Novbr. havde indfundet sig i St. Ansgars Kirke for at vise afdøde Fru Hoffmann den sidste Ære. I Presbyteriet saas den højærværdigste Biskop, iblandt Menigheden bemærkedes flere Præster og Søstre af forskellige Ordenssamfund. Den foregaaende Aften havde Sognepræsten for St. Mariæ Sogn, Hr. Pastor Slump, afholdt en Sørgehøjtidelighed i Hjemmet for en ganske snæver Kreds, hvorefter Liget førtes til St. Ansgars Kirke, som Fru Hoffmann gennem de fleste Aar af sit lange Liv ved mangfoldige Baand havde været knyttet til. Her havde hun jo for mere end et halvt Aarhundrede siden allagt den katholske Trosbekendelse; her havde hun for første Gang og siden efter meget hyppigt — modtaget Bodens og Altrets Sakramenter; her var hun blevet firmet; her havde hun for halvtreds Aar siden indgaaet sit Ægteskab; her var alle hendes Børn bleven døbt; her havde hendes Mand i en lang Aarrække virket som Medlem af Forstanderskabet, i hvilket ogsaa to af hendes Sønner allerede længe har haft Sæde. Det var saaledes ikke andet end rimeligt, at ogsaa hendes Ligfærd udgik fra Hovedstadens ældste og største Sognekirke. Hr. Pastor Braun læste Sjælemessen og holdt derefter en kort Mindetale, hvori han særlig fremhævede den Troskab og Iver, som den afdøde havde lagt for Dagen siden det Øjeblik, da hun var bleven Medlem af den katholske Kirke. Hun havde sluttet sig til den paa et Tidspunkt, da vore kirkelige Forhold herhjemme endnu var meget smaa. Hun havde stede med aldrig svigtende Interesse fulgt Kirkens indre og ydre Vækst og ivftigt taget Del i Menighedslivet. Selv om Fru Hoffmann i de sidste Aar paa Grund af tiltagende Skrøbelighed havde trukket sig mere tilbage fra Offentligheden, var hun dog ikke uvirksom, men rakte gerne en hjælpende Haand, hvor der var Trang. Medens Kirkekoret sang et stemningsfuldt *Ave Maria*, blev Kisten baaret ud, og det lange Vogntog satte sig i Bevægelse mod Katholsk Vestre Kirkegaard, hvor Pastor Braun foretog Jordspaakastelsen. Trods det Væld af Kranse, som smykkede Kisten og Kirken, var der dog mange, som havde sendt et

af de saakaldte Kransekort som et Tegn paa, at de i Stedet for Krans havde skænket de fattige en Gave.

Fredericia. Begunstiget af det prægtigste Vejr holdtes der Alle Sjæles Dag for første Gang en Andagt paa vor smukke Kirkegaard. Ved det store Krucifiks og paa flere Grave brændte der Lys. Efter Afsyngelsen af en Salme gik Menigheden i Procession rundt paa Kirkegaarden, bedende den smertefulde Rosenkrans. Andagten sluttede ved Krucifikset med *Libera*, under hvilket de enkelte Gravsteder bestænkedes med Vievand.

Portugal. En fornem portugisisk Prælat har udtalt sig saaledes: Naar Monarkiet er faldet, er det, fordi det ikke længere kunde hævde sin Stilling. I de senere Aar har de konservative (det Parti, som nominelt støttede Religionen og Monarkiet) ligesom de andre Partier ingen højere Interesser haft end deres egne personlige, smaalige Interesser. Folket paa Landet er meget uvidende, men det er godt, og havde Gejstligheden gjort sin fulde Pligt, vilde Præsterne nu været omgivet af en trofast Skare. Men de har ofte været optaget af saa mange forskellige Interesser, f. Eks. Landvæsen, at den pastorale Gerning ikke blev saa lidt forsømt. Og saa var hele Gejstligheden fuldstændig under Statens Aag, ikke en Salme kunde blive sunget eller en Prædiken holdt udenfor det sædvanlige uden Ansøgning til Staten og Erlæggelse af en Afgilt. Paaske-Kommunion var en Pligt i Hær og Flaade, men — der kunde endog findes Præster, som var Frimurere. Hvis den nye Republik vil fuldbyrde Adskillelsen mellem Stat og Kirke, som sket er i Brasilien, hvor Kirken har fuld Handlefrihed og ikke er bleven plyndret, saa bliver Forandringen sikkert til Gavn; men hvis Adskillelsen skal foregaa som i Frankrig, hvad desværre meget tyder paa, vil galt sandsynligvis blive værre. Og blot Begivenhederne i Portugal ikke er Forløbere for endnu værre Ting andet Steds, f. Eks. i Spanien og Italien!

Catholic English Club.

English speaking ladies and gentlemen are invited to take part in the foundation of a new Catholic English Club. The first meeting will be held on the 16th of November at 8³⁰ p. m. at *Søpavillonen*. Mr. A. W. Taylor has promised to say a few words. Rev. Father v. d. Kettenburg and Mr. Niels Hansen, M. A., have promised to be present. Further information may be obtained from Mr. L. Jensen, chairman, Viborggade 81, Ø.

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag d. 15. Novbr. Kl. 8 Aften.

Mogens Ballin: Billeder af Kirkens Historie II.

To Monumenter.

Hotel Dannevirke.

Studiestræde 38, 2. Sal.

Alle er velkomne.

Kirkelig Kalender.

13. Novbr.	26. Søndag efter Pintse. Marias Oftring. (I de stille Messer: Marias Værnefest). (Stanislaus Kostka.)	20. Novbr.	27. og sidste Søndag efter Pintse. Felix af Valois, Bekender.
14. —	Mandag. Josaphat, Biskop og Martyr.	21. —	Mandag. Marias Oftring.
15. —	Tirsdag. Gertrud, Jomfru.	22. —	Tirsdag. Cæcilia, Jomfru og Martyr.
16. —	Onsdag. Villehad, Biskop og Bekender.	23. —	Onsdag. Clemens I, Pave og Martyr.
17. —	Torsdag. Gregor Undergører, Biskop og Bekender.	24. —	Torsdag. Johannes af Korset, Bekender.
18. —	Fredag. Peters- og Paulskirkernes Indvielse.	25. —	Fredag. Catharina, Jomfru og Martyr.
19. —	Lørdag. Elisabeth, Enke.	26. —	Lørdag. Silvester, Abbed.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 13. Novbr. d. h. Stanislaus' festlige Mindedag. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ **Fælleskommunion** i Jesu Hjertes Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig **Festandagt** med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og *Te Deum*. St. Stanislaus Kostka, en Levnedsskildring, kan faas ved Jesu Hjertes Kirke. 25 Øre.

Rosenkranskirken.

Eftermiddagsandagten holdes Kl. 5, og ikke Kl. 7, som der stod paa Side 751 i Ugebladet.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdag d. 16. Novbr. Kl. 8 Aften og Fælleskommunion Søndag d. 20. ds. Kl. 7 Morgen.

St. Franciskus' III Orden har Møde paa Fredag d. 18. November Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. Generalabsolution.

Kalenderen 1911

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**: Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Unio.

Søndag d. 20. November Kl. 6 afholdes Foreningens 25-aarige Stiftelsesfest i Citys Selskabslokaler.

1) **Festmiddag.**

2) Der opføres et lille **Festspil**, medens Kaffen drikkes.

3) **Bal** (med Kotillon).

Prisen for Deltagelse i hele Festen (inkl. Vin og Kaffe) er for Medlemmer 3 Kr. 50 Øre, for besøgende 5 Kr.

Adgangskort faas indtil Fredag Efterm. hos

Fabrikant Hoffmann,

Købmagergade 48.

Telefon 1389.

Ernst Bækklund,

Frederiksberggade 34.

Telefon Byen 3163.

For den store Deltagelse, som fra alle Sider er vist os under vor kære Moders, Enkefru Therese Hoffmanns, Sygdom og ved hendes Død og Begravelse, bringes herved vor hjerteligste Tak.

Hendes Børn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 47.

Søndag den 20. November.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Acta pontificum Danica. — Jødefolkets sidste Dage. — En Jesuits Fortælling om sin Udjagelse fra Portugal. — Hr. Johs. B. og de hellige. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Kolding. Portugal. Spanien. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

53.

Falske Profeter.

Evangeliets paa Kirkeaaarets sidste Søndag er saare alvorligt og højtideligt. I Skæret af Troen paa Herrens store Genkomst ved den yderste Dag skal vi lære at gøre Livet saa frugtbringende som muligt.

Høstdagen kommer! Nu er det Tid til, at enhver gør sit, for at han kan høste det, der kan bringes i Lade og ikke skal brændes!

Hvad der i Herrens Øjne særlig bidrager til, at mange ikke høster eller kun høster lidt, er de »falske Kristuser og de falske Profeter«. Herren ser i Aanden hele Kirkehistorien foran sig ligesom første Pintsedag til Verdens Ende. Han vil advare alle dem, der skal tro paa hans Lære. Han vilde jo Enhed og Endrægtighed. Den sidste højtidelige Bøn, som han i Apostlenes Nærværelse opsendte til sin himmelske Fader, var, at alle de, der ved Apostlenes Prædiken skulde tro, maatte være og blive eet.

Derfor smerter det i Dagens Evangelium hans Frelserhjerte at skue hen over den Ødelæggelse og Forvirring, der i Tidernes Løb vil ske ved falske Profeter.

Og naar vi nu ser paa denne vor Tid og tilbage paa de svundne Aarhundreder, er det saa ikke mærkeligt, hvor nøjagtigt Herrens Ord er gaaet i Opfyldelse, og hvor megen, alt for megen Grund der var til at advare imod Splid og Frafald?

Det er jo en Selvfølge, at alle disse mange Religions-samfund, der kaldes kristelige, umuligt kan være til efter Kristi Vilje. De er ikke, som det fejlagtigt staar i den lutherske Katekismus, tilsammen den »almindelige Kirke«.

Nej, de er tværtimod et Bevis paa, at Fjenden om Natten saae Klinte iblandt Hveden, at Djævelen har forført mange til at skille sig fra Kirkens Enhed, »at sønderrive Kristi ene Kjortel«, som den h. Augustinus udtrykker sig om sin Tids Vranglærere.

Hvorpaa kan man kende de falske Kristuser og falske Profeter? En falsk Kristus er en Mand, der med Urette sætter sig i Kristi Sted overfor de troende. Han vil, at hans Lære skal kaldes for Kristi Lære, skønt den kun er hans egen. F. Eks. naar et Menneske optræder og siger, at et gyldigt Ægteskab kan opløses, eller en Mand kan have to ægteviede Koner paa een Gang, som Luther lærte. En saadan Lære, udtalt med Myndighed fra en Mand, der vilde lære Kristi »rene« Lære, staar i aaben Strid med Kristi Evangelium og er aabenbart en »falsk Kristus'« Lære.

De falske Profeter kan kendes paa de Mærker, Herren selv giver dem. Han kalder dem et Sted »Ulve i Faareklæder«. Det maa altsaa være Mennesker, der som Ulve røver nogle Medlemmer fra Kristi Hjord, men som gør det ved at narre dem ved Hjælp af »Faareklæder«, altsaa under fromme og gode Paaskud.

Og det har aldrig manglet Vranglærerne paa fromme Paaskud. De fører Bibeltekster i Munden og drypper af Salvelse. De vil »forbedre«, som de siger, Kirkens Lære, skønt Kristus har lovet, at denne Kirke altid skulde besidde den rette Lære. De vil »lede« de troende som selvindsatte Vogtere, skønt Herren udtrykkelig advarer imod slige Hyrder af egen Magt og selv har indsat Apostlene og disses retmæssige Efterfølgere til Hyrder.

Men hvad hjælper det alt sammen? Verden og Historien gaar sin Gang. En grænseløs Forvirring hersker paa det religiøse Omraade, og faa, hvor faa udenfor Kirken bliver opmærksomme paa Herrens Ord!

»Men deres Øjne holdtes til, saa de kendte ham ikke« . . .

F. F. M.

Acta pontificum Danica.

Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark
fra 1316—1536.

4. Bind.

Udgivet af Alf. Krarup og Johs. Lindbæk. (Gad.)

For alle, der studerer Danmarks Historie, vil det være af Interesse at erfare, at der atter er udkommet et Bind af det omfattende Værk, der bringer alle pavelige Dokumenter, Breve, Bevillinger, Dispenser o. s. v., Danmark vedrørende, i de godt to Hundrede Aar fra 1316 til 1536.

Nærværende fjerde Bind omfatter Aarene fra 1471 til 1492, bringer altsaa alle de Aktstykker, som er sendt til Danmark af de to Paver Sixtus IV og Innocentius VIII under Slutningen af Christiern I.s og Begyndelsen af Hans' Regering. Som Overskriften antyder, er Aktstykkerne givet paa Latin, kun med en kort Indholdsangivelse paa Dansk ovenover hvert Dokument, saa disse *Pavelige Aktstykker* egner sig ikke som almindelig Morskabsbog for alle og enhver; men deres Betydning er den, at her har man Kilderne til Datidens kirkelige Historie, saa nær omtrent man kan komme dem, og saa let tilgængelige, man overhovedet kan faa dem. Det er som bekendt Pave Leo XIII.s Frisind, man i første Instans kan takke for det værdifulde Skrift, thi han aabnede jo Pavestolens Arkiver for alle studerende uden Hensyn til Tro eller Nationalitet; men megen Tak er man ogsaa de danske Videnskabsmænd skyldig, som har paataget sig Udgiverarbejdet; dette har sikkert mange Gange været ledsaget af ikke ubetydelige Vanskeligheder. Foruden fra det vatikanske Arkiv har Udgiverne søgt at faa med, hvad der findes af Brevstof i danske Arkiver og Universitetsbibliothekets Samlinger, medens dog Breve, der angaar Lund Stift, er udeladt her og erstattet med en Henvisning til Diplomatariet for nævnte Stift, hvori de enten er eller vil blive trykt.

Naar man gennemblader det store Bind paa godt 600 Sider, som omfatter ikke saa lidt over 800 Skrivelser, vil man snart bemærke, at en stor Mængde af disse ikke i og for sig

har almindelig Interesse, men at deres Betydning ligger i det Helhedsbillede, de tilsammen taget giver af Tiden, og i den uendelig Mængde Specialoplysninger, de yder den, som arbejder paa en enkelt Persons, en bestemt Kirkes eller Klosters Historie.

I en Anmeldelse paa dette Sted vil det derfor heller ikke have Interesse at gennemgaa det store Binds Indhold, men vel snarere blot at fremdrage enkelte Aktstykker, som har mere almindelig Betydning. Det er med Vemod, man lægger Mærke til de mange Afladsbevillinger, der er givet vore gamle danske Kirker, St. Knuds Kirke, Maribo Kirke, Roskilde Domkirke, Frue Kirke o. s. v. o. s. v., gældende til evige Tider for alle troende. Det varede kun kort, inden de skulde miste deres Gyldighed paa en Maade, som ingen kunde ane, da de blev givet. Christiern I.s Pungenød ses klarlig derved, at Paven indrømmer ham Halvdelen af de Penge, som en pavelig Nuntius indsamler i Danmark til Krig mod Tyrkerne. Som Nr. 2516 findes Pave Sixtus' Velkomstskrivelse til Christiern I., da denne besøgte ham i Rom, noget højstemt og meget smigrende for Kongen. Det hedder heri: »Du har foretrukket Rejsens Besværligheder for den hjemlige Ro og har forladt dit verdslige Rige for at berede dig et himmelsk Rige, idet du har lagt dig hint Frelserens Ord paa Sinde, at intel Menneske kan give tilstrækkelig værdig Erstatning til Gengæld for sin Sjæl. Du søger Herren, medens han kan findes, og paakalder ham, medens han er nær o. s. v.« En Mængde Breve, ja Hovedparten, angaar naturligvis Besættelser af gejstlige Embeder, Forflyttelser, Ordning af økonomiske Spørgsmaal, Bygning og Indvielse af Kirker og Kapeller; herunder kommer f. Eks. Stadfæstelsen for det af Christiern I. og Dronning Dorothea indrettede Hellig tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke. Ogsaa om Københavns af Christiern I. oprettede Universitet findes Skrivelser, ligesaa om de forskellige krigeriske Forhold, som Unionsstridighederne mellem Landene medførte o. s. v.

Men det vil blive for vidtløftigt at gennemgaa, endog blot ganske løseligt, den indholdsrige Bogs mangfoldige Indhold. Ved disse Linjer er Ugebladets Læsere mindet om, at det store, ogsaa for vor hellige Kirkes Historie,

saa vigtige Værk skrider støt og godt fremad, og Historikeren ved, at atter staar en anselig og betydningsfuld Række Kildeskrifter til hans lette og uindskrænkede Raadighed. Der vil vel nok komme mindst to Bind til, før det store Værk kan være ført til Ende.

N. H.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom

af
Anton de Waal.

Oversat af R.

(3)

Fra denne Dag af gjorde Hustruen ikke mere noget Forsøg paa at omstemme sin Mand. Til al Lykke var hun i Besiddelse af en bøjelig Karakter, der let kunde føje sig i det uundgaaelige. Dertil kom, at Clemens var saa hjerterensgod, saa ædel og hende saa overlegen i Aand og Forstand, at den unge Kvinde maatte bøje sig for ham. For at takkes ham gav Flavia lidt efter lidt Afkald paa alt det, der hidtil havde glædet hende, og som hun havde sværmet for; ja, hun bragte det endogsaa saa vidt i sin Selvfornægtelse, at hun blev borte fra Teatret og Gladiatorlegene. Men mange svære, indre Kampe forestod hende endnu, inden hun skulde naa til Sandhedens Erkendelse og Overbevisning om Kristendommens Guddommelighed og endelig finde sin Glæde, Lykke og Tilfredshed i den stille Virken i Hjemmet for de fattige og nødlidende. Det vilde hun heller ikke have kunnet, og Selvovervindelsen, det daglige Offer, vilde være bleven hende for svært, hvis hun ikke havde haft sin Mands lysende Forbillede for Øje. Hun saa op til ham med voksende Kærlighed og Højagtelse; han var baade hendes Fader og Lærer; hun aabnede enhver Flig af sit Hjerte for ham, og han, paa sin Side, viste ligeledes hende, men kun hende, i faa

Ord og korte Bemærkninger sin høje Sjæls Storhed. Hun var stolt og lykkelig over at lære hele sin Mands Hjerter at kende. Ofte anstillede hun Sammenligninger mellem sin Mand og andre Mænd; og saa kunde hun altid, med Taarer i Øjnene og af inderste Hjerter, takke Gud for, at hun havde faaet en saadan Ægtefælle. —

Samme Dag, som Titus var kommen til Rom fra Villaen i Sabinerbjergene, var ogsaa Josephus Flavius, efter korte Dagsrejser paa Via Appia, naaet dertil.

Ligesom enhver, der nu til Dags rejser til Rom, føler sit Hjerter slaa glad bevæget, naar han i Frastand faar Øje paa Sankt Peters Kuppel og alle de mange Kirketaarne, inden han endnu er traadt ind i selve Staden, der vil overtræffe hans dristigste Forventninger, saaledes var det ogsaa Tilfældet i Oldtiden. Rom, Herskerinden paa de syv Høje, var ikke blot i politisk Henseende hele Verdens Hovedstad, men i aandelig Henseende Midtpunktet for alle Kunster og Videnskaber og, hvad Handelen angik, den Oplagsplads, hvor det bedste, der blev frembragt overalt paa Jorden, var samlet i uhyre Mængder; tillige var den den Stad, hvor enhver Nation kunde finde sine egne Helligdomme, og hvor alle Landes Guder, saa at sige, havde deres fælles Himmel her paa Jorden.

Ved Cæcilia Metellas Gravmæle, hvorfra der er den herligste Udsigt ud over den evige Stad, betragtede Josephus Flavius »Roma aurea«, det gyldne Rom, et Navn, det beholdt til ind i Middelalderen. Paa den ene Side af Kapitoliets Høj laa Borgen, og paa den anden Side ragede Jupiters Tempel i Vejret med dets polerede Marmor og forgyldte Tag; naar Solen skinnede, kunde man i mange Miles Afstand se det lyse. Ved Siden af det laa de kejserlige Pragtpaladser paa den palatinske Høj, til højre det lateranske Palads, og videre, i det uendelige, strakte sig hele det Hav af Huse, hvor Stadens halvanden Million Indbyggere levede.

Josephus lod især sit Øje hvile paa det glimrende Jupitertempel paa Kapitolium. Saaledes havde ogsaa, gennem Aarhundreder, Jerusalems Tempel hilset Pilegrimmene, naar de drog op til Festerne; men nu laa baade det og den hellige Stad i Ruiner. Der kom Taarer i Josephus'

Øjne. Som han sad der paa en Sten ved Foden af det mægtige Gravmonument og tænkte paa sit Folks ødelagte Helligdom, idet han havde den stolte Sejrherrers Billede lige foran sig, gik det ham paa samme Maade, som det en Gang gik Jeremias paa Jerusalems og Marius paa Kartagos Ruiner. Uvilkaarligt kom han til at tænke paa de Vers, som den gamle Romer lægger Agamemnon i Munden med Hensyn til Troja, og som Marius anvendte paa Kartagos Ruiner; han gentog dem med Tanken paa det ødelagte Jerusalem:

»Den Dag kommer en Gang, hvor det hellige Ilium falder,
Folket og Priamus selv, dets lansekyndige Konge.«

Josephus kunde komme til Rom som Ven af den kejserlige Familie, men hvor mange Tusinder af hans Landsmænd var ikke bleven slæbt i Slavelænker ad denne appiske Vej for at gaa en udsigelig kummerfuld Fremtid i Møde! I deres Øjne havde Synet af denne Stad, som nu fortryllede ham, kun indgydt dem Rædsel for Fængsel og Død.

Josephus vandrede langsomt hen imod Staden mellem alle de Gravmonumenter, som paa begge Sider indfattede Via Appia med deres mange Søjler, Statuer og Blomsteranlæg. Han følte sig saa uendelig vemodig i Sindet. Men jo længere han skred frem, gennem Drusus' Triumfbue forbi Palatin og ind i Roms Gader, desto mere fik Beundring og Forbavselse Overhaand. Efter Branden for fem Aar siden under Nero var Byen som en anden Fugl Føniks paa ny staaet op af sin Aske; det ene Tempel og Palads prægtigere end det andet, Forum med de stolte Bygninger, Statuer og Æresstøtter, med alle de historiske Erindringer fra en ottehundredaarig Udviklingstid, alt det, som han havde hørt saa meget om og ofte havde ønsket selv at se — det laa udbredt for hans Øje i ubeskrivelig Størhed, Pragt og Herlighed. Paa hele den vide Jord var det umuligt at finde noget lignende.

2det Kapitel.

En Martyr.

Allerede i Begyndelsen af den kristne Tidsregning havde Rom en betydelig jødisk Befolkning. Under Borger-

krigene støttede Cæsar sig til dem og overøste dem med Gunstbevisninger; derfor drog Jøderne efter hans Mord, baade de fri og ufri, med høje Vredesudbrud gennem Staden. Augustus tog endogsaa saa meget Hensyn til Jøderne i Rom, at han, naar de offentlige Uddelinger vilde falde paa en Sabbat, henlagde dem til en anden Dag. I Jerusalem oprettede han en Anstalt, hvorfra der hver Dag skulde leveres en Tyr og to Lam til Ofringen i Templet, og hans Datter Julia bragte kostbare Guldfade, Skaale og andre Offergaver derhen.

Jøderne i Rom vandt mange Tilhængere, da de var ivrige for at udbrede deres Religion, især blandt de fornemme og dannede, som ikke fandt Tilfredsstillelse i de barnagtige Gudemyter; nogle traadte fuldstændigt over til Jødedommen (Retfærdighedens Proselytter), men en endnu større Del, de saakaldte »timentes Deum«, tilbad den ene sande Gud uden at underkaste sig de mosaiske Forskrifter (Portens Proselytter).

Med Undtagelse af de rigeste og fornemste Jøder boede de andre ikke blandt den øvrige Befolkning, men havde deres egne Kvarterer baade i den transtiberinske Del af Staden, paa Marsmarken, i den tætbefolkede Suburra og ved den appiske Vej lige til Porta Capena. De fleste af dem ernærede sig ved Smaahandel, de rigere drev hovedsagelig Pengeforretninger; mange var født fri, andre var frigivne; næsten enhver velstaaende Familie havde jødiske Slaver. Religionens og Nationalitetens Fællesbaand holdt dem sammen, og paa Grund af deres store Antal og Paa-trængenhed fik de i det hele taget en vis Indflydelse, endogsaa paa det offentlige Liv i den romerske Hovedstad. De blev mange Gange jaget ud af Rom, men vendte hver Gang efter kort Tids Forløb tilbage igen. Paa Neros Tid anslog man deres Antal til mellem tyve og tredive Tusind.

Jøderne vaagede med stor Omhyggelighed over de Privilegier, de havde faaet; deres religiøs-nationale Fanatisme var hurtigt vakt, og de lod sig let begejstre og rive med paa det Punkt. Saaledes fremstod der Aar fire før Christus en Bedrager, der udgav sig for Aleksander, Herodes' Søn; da han kom til Rom, drog alt, hvad der hed Jøder, ud for at tage imod ham, og det var en utallig Skare, der fyldte Gaderne, han kom igennem.

Da den hellige Petrus Aar 42 betraadte Verdensstaden, fandt han der Bekendere af Kristendommen, som var bleven omvendt ved Pintsefesten i Jerusalem. Da Apostelens Nærværelse fremkaldte de voldsomste Tumulter blandt den jødiske Befolkning, lod Kejsers Claudius deres Synagoger lukke og befalede til sidst, at Jøderne skulde fordrives fra Rom.

Det er ikke til at beskrive det Indtryk, den jødiske Krig, Belejringen af Jerusalem, dens Indtagelse og Tempels Ødelæggelse gjorde paa Jøderne i Rom. Enhver Efterretning om de romerske Vaabens Sejr var et Dolkestød for enhver Jøde. Synet af Krigsfangerne, som i stedse stigende Antal kom paa Slavemarkedet, fyldte dem med vildt Raseri; Titus lod derfor et helt Aar gaa hen, inden han holdt sit Triumftog i Rom, af Frygt for at det underkuede Folks Fanatisme skulde fremkalde et blodigt Oprør.

Paa den Tid, Christus skulde fødes, ventede man hele Verden over en mægtig Hersker, der skulde komme fra Østen. Jøderne, som var spredte overalt, havde vistnok selv udbredt Haabet om den kommende Messias blandt Hedningerne. Romerne og selve Vespasian, der i Orienten var bleven udraabt til Kejsers, forsømte ikke at udbrede den Tro, at Forventningen nu var opfyldt gennem ham. Blandt Jøderne kunde Jerusalems Ødelæggelse ikke forstyrre Haabet om Messias; det maatte være indlysende for dem, at Herren kun lod dem synke ned i den dybeste Elendighed for paa en saa meget herligere Maade at aabenbare sin Magt for Verden; ikke en Gang de forstandigste blandt dem kunde tænke sig Muligheden af, at saavel Nationen som dens Helligdom skulde være gaaet til Grunde for evige Tider. Selv den gerrigste Aagerkarl vilde med Glæde have ofret alt for Israels Genoprejsning. Længslen efter Messias og den sikre Forventning om hans Komme havde aldrig nogen Sinde været saa levende hos Jøderne i Rom som just i de Dage, da Vespasian og Titus fejrede deres Triumf. Smerten over Nationens Undergang og Haabet om den kommende Forløser opflammede endogsaa dem, som mer eller mindre var blevet Romere ved deres Rigdom, Embede eller Æresbevisninger. Alt dette maa man have for Øje for at kunne forstaa meget af det, som vil møde os i denne Fortælling. Lyset havde skinnet i Mørket,

og de havde ikke forstaaet det; nu lod man sig lokke af enhver Lygtemand.

Saa længe der havde været Jøder i Rom, var en Pilegrimsskare hvert Aar valfartet til Jerusalem til Paaskefesten; det var det første Aar, de maatte undlade dette: den hellige Stad og Templet eksisterede ikke mere, og skulde en Gang igen en Jøde komme til Jerusalem, vilde han kun kunne græde og klage paa den nationale Helligdoms røgsværtede Ruiner. Trods Belejringen havde dog i de to sidste Aar smaa Skarer valfartet til Paaskefesten; men begge Gange var ikke en eneste af dem vendt tilbage; de var faldet for Romernes Sværd; dog var de døde med den hellige Stad for Øje, og deres Aske hvilede i den fædrene Jord.

Nu i Aaret 71 efter Kristus indtraf Jødernes Paaske den syvende April, og mange Pilegrimme vilde da igen have valfartet fra Rom til Jerusalem; de af deres Brødre, som blev hjemme, vilde i Tankerne have fulgt deres Rejse til Lands og til Vands, betraadt Jehovas Tempel sammen med dem, frembaaret deres Offer og ædt Paaskelammet. De, der tidligere havde været i Jerusalem under den store nationale Fest, havde haft saa meget at fortælle om alt det skønne og hellige, som de havde set og oplevet der. Jøderne i Udlandet hang med ubeskrivelig Ærefrygt fast ved deres Hjemland; Sion og dets Helligdomme var Drenge's Drøm og den døendes sidste Tanke; i ethvert Hus fandtes Billeder af Templet og den hellige Stad; enhver Familie ejede Relikvier, som Pilegrimme havde bragt hjem med sig derfra, og som gik i Arv fra Fader til Søn eller blev givet de døde med i Graven til Beskyttelse mod Dæmonerne. — Nu var alt dette forbi; Staden var fuldstændig ødelagt og Templet i Ruiner; hvem kunde vel tale eller høre tale derom uden at udbryde i Klager og hensmelte i Taarer?

(Fortsættes).

En Jesuits Fortælling om sin Udjagelse fra Portugal.

»Folkets Opførsel var storartet. Revolutionens Dag gik hen uden Angreb paa nogen Person, end ikke den mest forhadte, og nogen Ejendom, end ikke den mindst beskyttede.«
Saaledes læses i Review of Reviews Novbr. 1910!

Af de portugisiske Jesuiter, der for nogle Dage siden slap fri fra deres Fængsel, nyder to for Øjeblikket det herværende Kollegiums Gæstfrihed. I Dag besøgte jeg den ene af dem, P. Frans Rodriguez, og bad ham fortælle mig sine Oplevelser. Han er straks rede til det, og paa flydende Latin meddeler han følgende, som jeg synes burde interessere de danske Katholikker, der jo i disse Dage gennem deres Aviser ikke altid har faaet de mest tilforladelige Beretninger om Begivenhederne paa den pyrenæiske Halvø. —

P. Rodriguez har været Professor i Ordenens Noviciat i Barro, som ligger henved 1 Mils Vej fra Torres Vedras; foruden Novicerne huser det ogsaa de saakaldte »Juniores«, d. v. s. de unge Jesuiter, der efter endt Noviciat studerer de klassiske Fag og Rhetorik. Ogsaa de af Ordenens Præster, der efter den lange Studiegang skal gennemgaa et tredje Prøveaar (Tertiats), var bosat her. I alt var der c. 80 Personer. Den 15. August d. A. havde der været stor Fest i Noviciatshuset; man havde fejret dets Oprettelse for 50 Aar siden. Dengang anede vi endnu slet ikke, fortæller P. Rodriguez, hvad der forestod os i den nærmeste Fremtid. Revolutionen var udbrudt i Lissabon Natten mellem 3. og 4. Oktober, Kl. 1 efter Midnat. Noviciatets Ensomhed og afsides Beliggenhed var Skyld i, at vi endnu indtil den Dags Aften forblev fuldstændig uvidende om, hvad der var foregaaet i Landets Hovedstad. Først om Aftenen den 4. Okt. fik vi nys om, at Revolutionen var udbrudt; og den 5. om Aftenen fik vi da ogsaa at vide, at Republikken var oprettet samme Dags Formiddag. —

Natten gik. Saa viser der sig den 6. Oktober tidlig om Morgenen Soldater til Hest i nogen Afstand fra Huset. Meget varsomt føler de sig for, stadig søgende Dækning bag Mure og Høje. For de levede i den faste Overbevisning, at Jesuiterne var vel rustede og vilde gøre alvorlig Modstand. Hvor ubegrundet denne Frygt var, siger P. Rodriguez, fremgaar af, at vi aldeles ikke var belavede paa saadant et Besøg og ikke forberedte til Modstand i allermindste Maade. Dette viser da ogsaa Begivenhedernes Gang. Da Soldaterne nemlig ikke gjorde Mine til at rykke nærmere, besluttede P. Rector sig til at gaa Fjenden i Møde. Paa Spørgsmaalet: Hvem søger I? svarer Kommandanten, at han havde Ordre til at føre alle Klosterets Beboere fangne til Lissabon. Kun nogle faa Minutter blev der undt os til i allerstørste Hast og Skyndsomhed at pakke det nødvendigste sammen. Da alle var forsamlede til Afmarch, fremkommer P. Rector med den Bøn, om ikke en af Præsterne maatte faa Lov til at blive i Huset endnu indtil den følgende Dags Morgen for at læse den hellige Messe og konsumere de Hostier, der var opbevarede i Tabernaklet. Med nogen Vanskelighed blev dette tilstaaet, og P. Rodriguez var den, som sidste Gang skulde frembære det hellige Offer. Med ham fik ogsaa to syge Patre samt nogle Lægbrødre Lov til foreløbig at blive paa Stedet. De andre derimod siger deres sidste far vel til et Sted, der var saa rigt paa dyrebare Minder, og nu sætter et mærkeligt Tog sig i Bevægelse. En lang Række sorte Skikkelser, een for een, eskorteret af Soldater paa begge Sider, bliver som offentlige Forbrydere gennem Pøbelens maabende Mængde ført til Stationen. Soldaterne farer rigtignok frem med Lempe, hindrer endogsaa Pøbelen i at forgribe sig paa Jesuiterne. Efter henad 1 Mils Gang naaede man Stationen Torres Vedras. Herfra skulde de fangne ad Jernbane køres til Hovedstaden. I Byen havde imidlertid det Rygte spredt sig, at Toget med Jesuiterne nærmede sig, og at disse kom for med væbnet Haand at slaa Revolutionen ned. Pøbelen rottede sig sammen for at slaa dem ihjel, saasart de vilde vise sig. Man traf Forberedelser til at sprænge Toget i Luften, inden det kunde køre ind i Byen. Planen var sikkert bleven til

Virkelighed, hvis ikke Justitsministeren, A. Costa, var kommen til og ved Hjælp af sine glimrende Talegaver havde holdt Pøbelen borte fra dette skæbnesvangre Skridt. Hel-skindede naaede da Fangerne Byen og blev interneret paa Fæstningen Caxias ved Lissabon. Behandlingen, Maden o. s. v. var her ikke til at klage over. Her paa Fæstningen var det ogsaa, at der hændtes følgende. En Dag kommer Forældrene til en ung Novice til Fængslet for at forlange deres Søn frigivet. Men denne vægrer sig paa det bestemteste ved at følges hjem med dem og giver det skønne Svar, at først bør man adlyde Gud og saa sine Forældre. Og han var vist ogsaa bleven ved sin Beslutning, hvis ikke selve Costa havde lagt sig imellem og nødsaget Novicen til at give efter. Men, siger han, saa snart jeg er fyldt de 21, saa skal jeg bede mine Forældre om Lov til at indtræde i Ordenen igen, og hvad enten de saa siger ja eller nej til min Bøn, vil jeg gaa og slutte mig til Jesuiterne igen, hvor i al Verden de da maatte findes. Ministeren blev paa een Gang betuttet og vred og lovede, at naar Jesuiterne i den Grad forstod at fortrylle de unge, skulde ikke en eneste af dem faa Lov til at blive længere i Landet. En anden Jesuit, den i videnskabelige Kredse kendte Mykolog, P. Torrent, fik tilbudt en Plads som Doktor ved Universitetet, dersom han vilde vende Ordenen Ryggen og fortsætte sine Studier i Landet. Men han, som mange andre, der fik lignende Tilbud, foretrak Korsets Hæder, Landflygtighed og Savn for Christi Skyld for al jordisk Berømmelse.

Men lad os vende tilbage til vor P. Rodriguez og de andre Jesuiter i Barro. Her havde P. Rodriguez gjort Lægbrødrene det Forslag, at de godt kunde bringe sig i Sikkerhed, siden man meget vel kunde kalde dem for Klosterets »Tjenere.«*) Men de trofaste Brødre vilde ikke skilles ved Patrene og erklærede sig med Glæde rede til at følge dem i Fængsel og i Døden. Den ene af de to syge Patre blev foreløbig lagt ind paa Hospitalet i Torres Vedras, men senere blev ogsaa han sat i Fængsel. De andre derimod blev overført til Lissabon og, efter at de paa Vejen havde været udsatte for de grueligste Forhaanelser, kastet i et Fængsel, der spotter al Beskrivelse. P. Ro-

*) Lægbrødrene bærer ingen Ordensdragt i Portugal.

driguez skildrer det som et trangt lille Rum uden Lys og Luft, hvor der i alt var stuvet 22 eller 23 Mennesker sammen. Senge fandtes der kun til tre af os; de andre var nødt til at sove paa det bare Gulv og det i hele otte Dage. Luften blev efterhaanden uudholdelig. Der var rigtignok to Huller i Muren, som der strømmede en Smule Luft ind ad, men da disse var anbragt paa samme Side, blev Luften faktisk ikke fornyet i de otte Dage, vi var der. Og vi kom slet ikke udenfor!! Efter disse otte Dages Forløb blev vi flyttet til et andet Fængsel, hvor Kaarene Gud ske Lov var noget bedre.

Her fik ogsaa vore Venner Lov til at komme ind, og det var et særligt Guds Forsyn, da de tog sig kærligt af vore syge, som de skallede lidt bedre Mad, da Fangekosten endogsaa for de sunde var haard. Med hvad Sindelag de fangne bar deres Skæbne, fremgaar af nogle Smaatræk, som P. Rodriguez fortæller fra den Tid. Saaledes var der en ærværdig Olding paa 80 Aar i Fængslet, som gav os et glimrende Eksempel paa Taalmodighed og Hengivenhed i Guds Vilje. End ikke et eneste Udbrud af Klage eller Utaalmodighed kom over hans Læber. En anden Pater gjorde sig til Tjener for alle, ogsaa for Lægbrødrene.

Hvorledes Republikanerne var faret frem paa andre Steder, det skulde vi snart faa at høre, idet der, alt som Tiden gik, blev indleveret snart den ene, snart den anden af vore Medbrødre fra andre Huse. Det blev saaledes slet ikke kedeligt i Fængslet, da der stadig indløb de nyeste Efterretninger, og det fra Øjenvidner. Til sidst var vi 39 i det hele, deraf var 29 Jesuiter, de andre var Franciskanere og Lazarister.

En Dag kom saaledes Patrene fra Setubal. Da Pøbelen nærmede sig Kirken der, tog de to Patre det allerhelligste Sakramente med sig og flygtede ind i Bjergene. Under Flugtens Savn og Trængsler var altsaa den guddommelige Frelser deres Rejsefælle og det eukaristiske Brød deres Styrke og Trøst. — En anden Gang kom der Tilvækst fra det i Aviserne saa meget omtalte Kloster Quelhas i Lissabon, hvor Jesuiterne skal have skudt ned fra Vinduerne. Men, siger P. Rodriguez, det har ikke været Patrene, men Republikanerne selv, der, for at ophidse Pøbelen, var trængt

ind i Huset og havde skudt derfra; Jesuiterne har i det hele taget ikke saa meget som rørt et Gevær. Fra Quelhas altsaa blev der meldt, at Kirken paa det skændigste var bleven demoleret, at man f. Eks. havde slaaet alle Helgenstatuer sønder og sammen paa nær en eneste, den h. Ignatius' Statue, som til Gengæld maatte finde sig i at faa puttet Revolutionsfanen i Haanden! Fra en anden Kant blev der bragt en Pater, der, mens Huset blev brændt og ødelagt, var flygtet og husvild havde flakket omkring i tre samfulde Dage og det næsten uden Klæder.

Fra det store og berømte Kollegium i Campolide stødte der ikke nogen til os, for alle dem, der ikke havde kunnet flygte i Tide, havde man ført et andet Sted hen. Herfra blev Jesuiterne dog efter otte Dages Forløb løsladt paa den Betingelse, at de med det samme vilde rejse udenlands og det paa egen Regning. Men hvor skulde de faa Rejsepenge fra, efter at man havde laget endogsaa det allernødvendigste fra dem? Her hjalp Guds Forsyn igen ved vore gode Venners Mellekomst. Ledsagede af Soldater blev vi altsaa, fem i Tallet, ført til Havnen. Vi var rede til at gaa om Bord paa det første det bedste Skib. Da der just laa et Skib klart til Holland, tog vi dette. De to Soldater veg ikke fra vor Side og forlod os først i det Øjeblik, da Skibet begyndte at kaste los.

Vore Medbrødre er imidlertid ogsaa sat paa fri Fod og vil nu være paa Vej til Udlandet. Novicerne, som det først var Meningen at holde tilbage som Soldater, er det lykkedes at frikøbe, idet der for hver enkelt blev betalt over 350 Frcs.

Valkenburg (Holland), d. 6. Novbr. 1910.

M. Back.

Hr. Johs. B. og de hellige.

Der er gaaet mange Maaneder, siden Hr. Johs. B. i »Aftenpostens Søndagsblad« har gjort sig skyldig i Fjendtligheder mod den katholske Kirke. Naar han holder sig indenfor sine almenkristelige Enemærker, skriver han ogsaa ganske fornuftigt, men saa snart han vil vise sit Kendskab til den katholske Kirke, plejer han ufejlbart at

snuble. Ulykken er nemlig, at han ikke kender den katolske Kirke af dens egne Udtalelser og Lærdomme, men kun af det Vrægebillede, dens Fjender har lavet af katolsk Væsen og Lære.

Som nu igen Allehelgensdag. Johs. B. har sat sig i Hovedet at løse Spørgsmaalet: »Hvem er de hellige?« Havde han holdt sig til det, Indre Mission forstaar ved »de hellige« — lad gaa, saa var det godt. Men nej, han skal først gøre det af med de katolske Helgener, og bums! der ligger han.

Jeg skal ikke tage det alt for nøje med Hr. Johs. B., men kun antyde de værste Usandheder og Fordrejelser.

»Hvad en Helgen er,« skriver han, »ved jo enhver, som kender en Smule til den romerske Kirke.« Og saa beviser han straks, at han for sit eget Vedkommende *ikke* kender en Smule til den romerske Kirke; thi han fortsætter: »Det er et Menneske, som har gjort mere godt, end det behøvede, saa at dets gode Gerninger er kommet til at danne en Skat, hvoraf andre Mennesker kan høste Gavn.«

Vor katolske Katekismus forstaar derimod ved Helgener saadanne »hellige Mænd og Kvinder, hvis Hellighed Gud har stadfæstet ved Undergerninger« (Spørgsm. 191, 2).

Enhver kan let se, at der er en væsentlig Forskel paa de to Beskrivelser. Men hvorledes kommer Johs. B. til at tale om »et Menneske, som har gjort mere godt, end det behøvede«, naar han vil sige, hvad en Helgen er?

Efter den katolske Kirkes Lære er der nemlig foruden Christus alene ingen, der har gjort mere godt, end han behøvede — saaledes i Almindelighed at forstaa. Kirken lærer kun, at mange hellige og salige har gjort mere Bod (gode Gerninger i *fyldestgørende* Betydning), end de trængte til for at afsone de *timelige* Straffe for deres personlige Synder — for slet ikke at tale om Jesus Kristus og Jomfru Maria, der var helt syndfri og dog led saa usigelig meget. Om den hellige Aloysius f. Eks. ved vi, at han i hele sit Liv (han blev 23 Aar gammel) næppe har begaaet en eller anden ubetydelig Fejl med Overlæg, og alligevel førte han et saa strengt Bodsliv, som om han var den største Synder. I een Henseende har Aloysius ikke gjort mere, end han behøvede, saa vidt han nemlig var forpligtet til at gøre alt det gode, hvortil Gud gav ham Naade, og alligevel maatte han bekende sig som en unyttig Tjener; men i en anden Henseende, idet han gjorde strengere Bod, end han havde gjort sig skyldig til, har han gjort mere, end han behøvede, og det, han i denne Henseende ikke selv trængte til, kommer formedelst »de helliges Samfund« andre til Gode, der trænger og gør sig værdig dertil, især hvis de gør sig Umage for at vinde Aflad.

Alle de, som er i Guds Naade i Himlen og paa Jorden og i Renselsesstedet, er nemlig een aandelig Familie, hvor hver enkelt har Del i hele Familiens Fællesgoder.

Selv om man har gjort mere godt, end man behøvede (i den oven for af mig fremsatte Betydning), kaldes man endnu ikke for en *Helgen*; Helligheden maa af Gud stadfæstes ved Undergerninger, ellers kaldes man kun for hellig, men ikke Helgen. Heraf vil det ses, hvorfor Johs. B.s Beskrivelse af en Helgen er gal.

Endnu en Ting skal der slaas fast overfor Hr. Johs. B.s Forvrængninger. Han skriver: »Deres egne saakaldte gode Gerninger, ufuldkomne og besmittede, som de er, kan umulig borttage den Synd, der bor i dem, eller yde noget Vederlag for, hvad de har gjort af ondt.« Naar man lægger Hovedvægten paa Ordene: »deres *egne*«, maa enhver Katholik underskrive denne Udtalelse. Men Johs. B. fremsætter den netop, som om den katholske Kirke lærer det modsatte, hvad der er aldeles usandt. Om de gode Gerninger, som Synderen gør, siger Kirken, at de er uden Fortjeneste for Himlen. Men om de gode Gerninger, vi gør i Naadens Stand, siger den, at vi derved fortjener den helliggørende Naades Forøgelse og den evige Salighed — men ikke saaledes at forstaa, at vi ved vore *egne* gode Gerninger kunde vinde Himlen. Nej, Katekismen spørger straks: »Hvorfra faa saadanne gode Gerninger deres Værd?« (Sp. 461) og svarer: » . . . fra Jesu Christli uendelige Fortjeneste; thi ved den helliggørende Naade blive vi hans levende Lemmer.«

Det er dette, Johs. B. og ligesindede bedes om endelig at lægge Mærke til: ikke ved vore egne Gerninger vil vi blive salige, men ved Jesu Christli uendelige Fortjeneste; men *uden Gerninger gaar det ikke*, derfor er Johs. B. selv nødt til at indskærpe, at den, som vil være hellig, er »forpligtet til at stræbe efter at naa den fuldkomne Hellighed, . . . en Stræben, der maa kendes i de troendes Liv, hvis der er Alvor i dem«. Et Liv uden Gerninger er Død. Vor hellige Kirke hader Døden, derfor opmuntrer den os stadig til gode Gerninger, trofast Pligtopfyldelse o. s. v.

Kun Uvidenhed eller Ondskab kan fremstille dette paa en vrang Maade for saa med Johs. B. at kunne sige: »Hele dette Helgenvæsen er jo for os evangeliske Kristne ganske forkasteligt.« Ja, som *De* fremstiller det, Hr. Johs. B., er det sandelig ogsaa for os ganske forkasteligt — men læs dog endelig lidt i vor Katekismus, før De en anden Gang skriver om katholsk Lære!

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Mariakongregationen for Ynglinge fejrede i Søndags sin anden Skytspatron, den h. Stanislaus' Fest. Om Morgenen samledes i Jesu Hjerter Kirke en talrig Skare unge Mænd ved Herrens Bord, og om Aftenen blev i St. Ansgars Kirke under en højtidelig Festandagt med Prædiken og Te Deum 21 nye Medlemmer af den højærværdigste Biskop optaget i Kongregationens Rækker. Dette er det største Antal, som hidtil paa een Gang er blevet optaget i denne Kongregation, i hvis Udvikling der er en stadig, glædelig Fremgang at spore.

— Trods det stadige Regnskyl hele Eftermiddagen og Aftenen havde der dog indfundet sig henved 150 Tilhørere paa Den katholske Højskole i Tirsdags Aftes. Mogens Ballin holdt et helstøbt og overordentlig interessant Foredrag om Colossæum og Katakomberne.

— Katholsk Engelsk Klub havde i Onsdags samlet 12 Damer og Herrer i Søpavillonen. Hr. Taylor talte fængslende og interessant om Katholicismens Stilling i England. Forhaabentlig vil der kunne blive Lejlighed til at høre et engelsk Foredrag en Gang hver Maaned.

Kolding. 25-Aarsdagen for St. Michaëls Kirkes Indvielse fejres Tirsdag den 6te December 1910. Som en værdig Forberedelse til Festen holder Hr. Pastor Schmid fra Aarhus fra Søndag den 27. November til Søndag den 4. December en Række religiøse Foredrag (Mission), som alle Menighedsmedlemmer opfordres til at overvære. Som Afslutning paa Missionen holdes Fælleskommunion Søndag den 4. December Kl. 7 $\frac{1}{2}$. Lørdag Eftermiddag fra Kl. 3 hører Hr. Pastor Schmid Skrifte. Selve Festdagen fejres saaledes: Kl. 9 $\frac{1}{2}$: Levitmesse med Festprædiken af Hr. Pastor J. Brems fra Vejle. Kl. 5: Festandagt med Te Deum. Kl. 6: Festmiddag i Forsamlings salen. Kl. 9: Fremvisning af Lysbilleder ved Hr. Proprietær A. Hoffmann fra Valby.

Portugal. Medens den nye Regering her efterhaanden anerkendes af flere og flere Stater, er der endnu ikke knyttet nogen Forbindelse med den hellige Stol. Det er ikke sandt, at Paven har ophævet Nunciaturet i dette Land, hvad der er blevet paastaet fra flere Sider; der-

imod er der endnu ikke fra nogen af de to Sider gjort Forsøg paa nogen Tilnærmelse. Andet Steds i dette Nummer bringer vi en direkte Korrespondance om Ordensfolkenes Ud drivelse. Selv om lidt af Begyndelsen af denne er kendt af Læserne fra en tidligere Artikel her i Bladet, har vi dog ikke villet bortskære noget af den interessante Korrespondance, der fortjener at læses i sin Helhed.

Spanien. Den 2. Oktober blev der over hele Spanien holdt Protestforsamlinger mod Regeringens antireligiøse Tendenser. Manifestationen har, især hvad dens Almindelighed og Deltagernes Antal angaar, langt overgaaet Udlandets Forventning. Nu har Centralledelsen af hele Bevægelsen *Junta catolica de Viscaya* udgivet en Beretning om Møderne i de forskellige Provinser og Byer. Det fremgaar af Oversigten, at Manifestanternes Tal har været henvend 2 Millioner. Det er jo næsten utroligt, men enhver kan slutte sig til Virkeligheden, naar han ser nogle enkelte Data. I Katalonien med Hovedbyen Barcelona holdtes der allerede den 28. August 180 Møder med ialt 600.000 Deltagere. Alle andre Forsamlinger holdtes paa een og samme Dag, Søndag 2. Oktober. I Pampeluna havde der samlet sig 90.000 Mænd fra Provinsen Navarra, og Medlemmerne af Regeringen og næsten hele Parlamentet (Navarra har en Slags Selvstyre) deltog i Manifestationen. I San Sebastian saa man den højeste og den højere Adel i Spidsen for 30.000 Mænd. Fra Ciudad Real, en By i Ny-Kastilien, kunde Komiteen i 115.000 Katholikkers Navn sende skriftlig Protest til Konseilspræsidenten. I Byen Murcia deltog 50.000 Mænd i Forsamlingerne, og 25.000 Damer afgav Protestkort i det biskoppelige Palæ. I selve Madrid var 15.000 Mænd samlet til et eneste Møde paa Boldbanen o. s. v. o. s. v. Man ser heraf dog tydeligt, hvad »Folket« synes om Kirkeforfølgelsen, og man maa være spændt paa, om Katholikernes Førere vil formaa at lede denne Begejstring til praktisk Arbejde ved det næste Valg.

Brevkasse. Fra forskellige Steder har jeg modtaget Protester i Anledning af Udtalelsen paa S. 767 i Ugebladets forrige Nummer: »Folket paa Landet (i Portugal) er uvidende, men det er godt.« Vist er det godt, nemlig Folket! Jeg indrømmer, at den citerede Sætning er tvetydig og burde være undgaaet, men vil dog hævde, at der er bestemt Forskel paa at sige: »Folk paa Landet er uvidende, og det er godt« og: »Folket paa Landet, er uvidende, men det er godt.« Den portugisiske Prælat har altsaa ikke sagt, at det er godt, Folk er uvidende, men ganske det modsatte: skønt de er uvidende, er de alligevel gode.

Kirkelig Kalender.

20. Novbr.	27. og sidste Søndag efter Pintse. Felix af Valois, Bekender.	27. Novbr.	1. Søndag i Advent.
21. —	Mandag. Marias Of-ring.	28. —	Mandag. Didacus, Bekender.
22. —	Tirsdag. Cæcilia, Jomfru og Martyr.	29. —	Tirsdag. Vigiliedag.
23. —	Onsdag. Clemens I, Pave og Martyr.	30. —	Onsdag.*) Andreas, Apostel.
24. —	Torsdag. Johannes af Korsset, Bekender.	1. Decbr.	Torsdag. Ferialdag.
25. —	Fredag. Catharina, Jomfru og Martyr.	2. —	Fredag.*) Bibiana, Jomfru og Martyr.
26. —	Lørdag. Silvester, Abbed.	3. —	Lørdag. Frants Xaver, Bekender, Indiens Apostel.

*) Fastedag.

Unio. Næste almindelige Møde Fredag den 25. Novbr. i Lokalet, Frederiksberg Allé 11.

St. Josephs Gilde afholder Møde paa sædvanligt Sted Mandag d. 21. November Kl. 8^{1/2}.

Unio.

Søndag d. 20. November Kl. 6 afholdes Foreningens 25-aarige Stiftelsesfest i Citys Selskabslokaler.

1) **Festmiddag.**2) Der opføres et lille **Festspil**, medens Kaffen drikkes.3) **Bal** (med Kotillon).

Prisen for Deltagelse i hele Festen (inkl. Vin og Kaffe) er for Medlemmer 3 Kr. 50 Øre, for besøgende 5 Kr.

Adgangskort faas indtil Fredag Efterm. hos

Fabrikant Hoffmann,
Købmagergade 48.
Telefon 1389.

Ernst Bæklund,
Frederiksberggade 34.
Telefon Byen 3163.

Elisabethforeningen.

Til Fordel for denne Forening, der forsørger Menighedens forældreløse og forsømte Børn, vil der Søndag d. 20., ligesom de foregaaende Aar, blive afholdt en Kollekt i de fleste af vore Kirker, nemlig i St. Ansgars Kirke, i Rosenkranskirken, i St. Annæ Kirke paa Amager, i St. Andreaskirken i Ordrup, i Immaculatakirken paa Strandvejen og i St. Josephs Kirke. Det er vort Haab, at Menigheden vil søge disse Kirker for at hjælpe os. Kollekten bestemmer jo intet om Gavens Størrelse som Foreningskontingentet, saa alle kan her faa Lejlighed til at hjælpe Børnene. At vi trænger til Hjælpen, siger sig selv, og at vi er Dem taknemmelige derfor, kan jeg paa Forhaand forsikre Dem. *cr.*

Den katolske Højskole.

Møde Onsdag d. 23. Novbr. Kl. 8 Aften.

Højerv. P. Günther:

Messeliturgiens Historie I.

Hotel Dannevirke.

Stridestræde 38, **2. Sal.**

Alle er velkomne.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 48.

Søndag den 27. November.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Religion som Skolefag. — Jødefolkets sidste Dage. — Anmodning til Nationaltidende. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Rom, Tyskland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

54.

Advent.

Regem venturum, Dominum, venite adoremus! Kommer og lader os tilbede Kongen, som skal komme, ham, vor Herre! Saaledes indleder Kirken Adventstiden i Breviarbønnen, og saaledes bedes den ofte i denne Tid, hvor vi forventer Christi Komme paa den hellige Juledag. De udtrykker Troen paa ham, som er kommen for at forløse os og hele Verden, de yder ham den Ærefrygt og Tilbedelse, der tilkommer ham som Guds enbaarne Søn. Kommer og lade os tilbede Kongen, som skal komme, der paa den hellige Juledag paa en aandelig Maade med sin Naade vil blive genfødt i de enkelte Menneskers Hjerter, hvor han vil fortsætte og fuldbyrde Forløsningen — hvilken dyb Tro, Længsel og Inderlighed ligger der ikke i disse Ord!

Men vi ved, at der gives et tredobbelt Christi Komme, en tredobbelt Adventstid. Den første finder vi, da Tider-

nes Fylde var kommen, da hele Menneskeslægten længtes efter en Frelser, da Christus traadte ind i Verden i Menneskeskikkelse. Man vidste, at han skulde være den Højstes Søn, som skulde herske evindeligt, og paa hvis Rige der ikke skulde være nogen Ende, man længtes efter ham som Emmanuel, Gud med os, og derfor falder Maria og Josef ned paa deres Knæ foran det lille Barn i Krybben, derfor siger Hyrderne til hinanden: Kommer, lader os ile til Bethlehem — og de kom ogsaa og faldt ned paa deres Knæ og tilbad ham. »Kommer og lader os tilbede!« Det var den første Adventstid. — Hans andet Komme har jeg antydnet før, naar han hvert Aar med sin Naade vil genfødes i vore Hjerter. Det er den anden Adventstid. — Men han skal komme endnu engang i sin Menneskeskikkelse, paa den Dag, han selv beskriver i Søndagens Evangelium, naar Solen ikke mere vil give sit Lys, naar Stjernerne vil falde fra Himlen, naar Englene med Basunernes Lyd vil forsamle hele Menneskeslægten, baade de levende og de døde, i Josaphats Dal — ja, da vil vi alle med stor Forventning se op mod Himlen, og Christus, vor Konge og Herre, vil komme igen, paa Himlens Skyer vil hans hellige Kors komme til Syne, og saa vil han selv stige ned i sin guddommelige Herlighed og Majestæt, omgivet af Engle; og nu vil alle falde ned og tilbede ham. »Kommer og lader os tilbede Kongen, som kommer, ham, vor Herre!« Alle uden Undtagelse vil da falde ned for at tilbede ham, de gode med Glæde, de onde mod deres Vilje. Det vil være den tredje Adventstid. — Den første var hemmelighedsfuld og glædefuld, den anden naadefuld, den tredje vil være smerte-fuld for de onde, men herlighedsfuld for de gode.

Maatte vi dog her i Livet, saalænge Naadens Tid varer, slutte os til vor Konge og Herre, maatte vort Liv være en Tilbedelse i Ord og Gerning af vor Frelser, maatte ogsaa denne Adventstid være og blive en Naadens Tid for os, saa at vi ikke skal være bange for Christi sidste Komme, men at det tværtimod maa bringe os den største Glæde, vi nogen Sinde har erfaret.

P. Jos. Rech.

Religion som Skolefag.

Baade i vort Fædreland og endnu mere i adskillige andre europæiske Lande er Skolens Verdsliggørelse det store Maal, som man enten kæmper for at naa eller desværre allerede mange Steder har naaet. De fleste Steder er det bevidst eller ubevidst Had til Tanken om Gud og et evigt Liv, der er den drivende Kraft i Kampen mod Religionen i Skolen; men nogle Gange er det ogsaa uklare, men yderst velmenende Idealister, der trods den inderligste Kærlighed til den kristne Tro dog vil have denne ud af Skolen som Undervisningsfag. Fra katholsk Side har man altid modsat sig Tanken om at fjerne Religionen fra Skolen, om man end naturligvis i flere, ogsaa ret vigtige Spørgsmaal, kan have haft meget afvigende Meninger. Ligeledes kan der være og maa vist være ret forskellige Meninger om Religionens Stilling som Undervisningsfag i Folkeskolen og i den højere Skole; men ogsaa her er vist alle enige om, at den bør blive begge Steder, og at den bør have en Hædersplads begge Steder.

I Kjellerup i Jylland afholdtes for kort Tid siden et Skolemøde, ved hvilket den bekendte Religionslærer fra Latinskolen i Viborg, Hr. Adjunkt *Johs Loft*, holdt et Forredrag om Religionsundervisningen i Statsskolen. Han udtalte sig i Følge »Viborg St. Fkbl.« paa følgende Maade:

»Afskaffelsen af Religionsundervisningen i et Lands Skoler er et meget stort Stykke af en Forbrydelse. Først og fremmest mod Folket selv, som ikke længere faar Guds Ord at høre, fra de er smaa, og Guds Ord kommer da først til Folket senere, som det nu kan træffe sig. Det er at berøve Folket en Arv, som rettelig tilkommer det. Og hvis det sker, skifter hele Folkets aandelige Tilstand Karakter. Det vil være en Begivenhed af allerførste Rang og kan kun sammenlignes med en anden Begivenhed, nemlig da Guds Ord for første Gang hørtes i vore Skoler.

Det vilde ogsaa være en Forbrydelse mod Guds Ord, mod Evangeliets store Idé. Det er Guds Vilje, at hans Ord skal være Folkenes store Opdrager og Læremester.

Og det vil endelig være en Forbrydelse mod Børnene, De bedrages for at faa Del i den Tradition, den Overlevering, som før er gaaet fra Slægt til Slægt — maaske mangelfuldt — men den var der da. Og nu skulde Børnene det næste Slægtled narres for den Tradition? Kan De se, det vilde give et ganske utaaeligt Ryk i dansk Aandsliv?

Man pynter undertiden paa denne Idé med at afskaffe Religionsundervisningen i vore Skoler ved at drysse noget filosofisk Sukker paa, idet man siger: »Det er da rimeligt, at Børnene i dette Spørgsmaal stilles frit, for at de i den modnere Alder kan tage Standpunkt.« Det er en ganske urimelig Tankegang. Hvorledes skal Børnene i en modnere Alder tage Standpunkt til noget, de aldrig har faaet Besked om?

Naar Børnene bliver store, er de i Reglen stillet alene. De er kommen bort fra Hjemmene, og Skolen har heller ikke mere Forbindelse med dem. Fra ingen af disse Steder har de nogen Støtte, naar de skal til at tage Standpunkt til det store Spørgsmaal. Det er det, jeg kalder Bedrageri, at narre dem for deres Kristendom.«

Og i Slutningen af sit Foredrag udtalte han: »Jeg kan ikke læse i Fremtidens Bog for Danmark, og jeg ved ikke, om vi for vore Synders Skyld skal abe efter andre Lande og miste Religionsundervisningen i vore Skoler. Men jeg har somme Tider Følelsen af, at kan vi holde den i denne Menneskealder, kan vi ogsaa holde den fremdeles.«

Vi danske Katholikker kan være ganske enige med den Viborg Adjunkt. Betragtet baade fra et kristeligt og et nationalt Synspunkt ser vi det kun nødigt, at Undervisningen i Religion forsvinder fra Landets Skoler.

I den paafølgende Diskussion udtalte den bekendte Grundtvigianer, Pastor Bruun fra Levring, sig i ganske modsat Retning:

»Naar der af troende Mennesker arbejdes paa at tage Religionsundervisningen ud af Skolen, saa er det ikke for at svække Kristendommen, men for at styrke den, og saa skal det ikke siges, at det er en Forbrydelse. Det saa ud, som om Taleren mente, af naar Religionsundervisningen bliver

taget bort fra Skolen, er der ingen Religionsundervisning mere. Det vil jeg protestere imod, for det staar for mig saaledes, at Hjemmets Undervisning er den bedste, der kan gives. I det hele kan jeg ikke gaa med til den Tale, at Religionsundervisningen overfor Børnene er en Skolesag og ikke noget som helst andet. Der er dog ogsaa noget, der hedder Menigheder, og det er først og fremmest Menighedernes Opgave at sprede Oplysning om den Sag. Selv om Skolen gaar til Grunde, saa skal Menighederne nok finde Vej til at sprede denne Oplysning.

Der er mange Mennesker, der ved Religionsundervisningen i Skolen har faaet deres Kristendom drevet ud. Og man kan den Dag i Dag træffe Religionslærere, der spotter Kristendommen. Den Slags Undervisning kan ikke være til nogen Velsignelse, saa hellere helt bort derfra.«

Adjunkt Loft imødegik Pastor Bruun ved logisk at indvende, at skulde man følge dennes Principper, skulde man ogsaa afskaffe Sognepræster, thi dem har der ogsaa været uheldige Personer imellem, som snarere har drevet Kristendommen ud af Mennesker end ind i dem; men det fornuftigste var sikkert at faa baade dem og Lærerne til at blive saa gode og kristelige som muligt. Og han sluttede med at gøre opmærksom paa, at naar Religionsundervisningen var ude af Skolen i Frankrig, var det sket ved Vold udefra.

Saa vidt det interessante Møde i Kjellerup. Var det mon ikke snart paa Tide, at vi atter fik et katholsk Skolemøde her i København, hvor *alle de*, der arbejder i Skolens Tjeneste, baade Folkeskolens og den højere Skoles, kunde mødes med Forældre og andre interesserede og drøfte de for Børnene og vor hele Fremtid saa vigtige Anliggender? Skal Interessen for en Sag holdes vedlige, maa den stadig paany drages frem i Tale og Skrift.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom

af
Anton de Waal.
Oversat af R.

(4)

Synagogen i det transtiberinske Jødekvarter var en sjælden smuk og statelig Bygning; kun den, der fandtes i Aleksandria i Ægypten, kunde maale sig med hin i Pragt. Foran Forgaarden, der blev baaren af Søjler af numidisk Marmor, laa der en aaben Plads med gamle, skyggefulde Plataner. Foran det store Skab i Synagogens Baggrund, hvor de hellige Bøger opbevaredes, var der ophængt et syrisk Purpurtæppe, som ikke fandtes prægtigere i selve Kejserens Palads. Synagogeformandens Kateder, som blev baaret af to Guldløver, var rigt prydet med Guld og Ædelstene, og paa dets Bagklædning stod den syvarmede Elfenbens Lystestage. Næsten lige saa pragtfulde var Sæderne, bestemte for »de Ældste af det høje Raad«, som stod i det af guldstraalende Gitterværk omgivne Syne-drium. Kvindernes Plads for oven i Baggrunden var forsynet med kunstfærdige Udskæringer, og de jødiske Damer, der bivaanede Gudstjenesten derfra, havde søgt at overgaa hinanden i at udstyre det saa kostbart som muligt. Synagogens flade Loft var inddelt i Kassetter, som var indlagt med Elfenben og prydet med Guldrosetter.

Jødernes Sabbat faldt dette Aar just paa den Dag, der gik forud for Vespasians og Titus' Triumf indtog. Det var ikke uden store Betæneligheder, at Stadspræfekten havde givet Tilladelse til, at Gudstjenesten maatte foregaa paa sædvanlig Maade. Synagogens Forstandere skulde med deres Liv indestaa for, at alt foregik i Ro og Orden, og der blev desuden opstillet en stærk Afdeling Prætorianere paa den aabne Plads med den udtrykkelige Befaling uden Skaansel at undertrykke enhver Rolighedsforstyrrelse.

Synagogeformand eller Ovrerabiner var Aaron Ben Hanna, der for omtrent fyrretyve Aar siden havde været Præst ved Templet i Jerusalem den Gang, da Annas og

Kaiphas var Ypperstepræster. Hans Lærdom og religiøse Iver havde senere skaffet ham den indflydelsesrige Værdighed i den romerske Hovedstad. Han var nu over fir-sindstyve Aar gammel, men dog endnu en kraftig Mand, højagtet af alle.

Fra den Dag Efterretningen om Jerusalems Ødelæggelse var kommen til Rom, havde ingen Jøde vist sig i Festdragt, ogsaa i Dag mødte alle til Sabbatshøjtid i sønderrevne Sørgeklæder og med Hovedet bestrøet med Aske; enhver følte med dyb Sorg, at Guds Haand hvilede tungt paa hans Folk, og at Herrens Vrede var udgydt over Israel. Nu sad de der med sænkede Hoveder, til Forelæseren havde modtaget den hellige Bogrulle af den gamle Aaron Ben Hanna. — En Del af de tilstedeværende var Kristne af jødisk Afstamning; thi den Gang var den store Adskillelse mellem den ny og den gamle Pagts Bekendere endnu ikke sket; hvor hadet Nazaræernes Sekt, som saadan, end var, gjorde dog Hensynet til det nationale Fællesskab sig gældende, især i Udlandet.

Synagogeforstanderen havde valgt et Stykke af Esras Bog, hvor der fortælles om, hvorledes Jerusalem og dets Tempel blev opbygget paa ny efter den første Ødelæggelse under Nebukadnesar. Hvad kunde vel være mere trøstende for de nedbrudte Hjerter i disse bitre Trængselsdage end Erindringen om den Tid, da deres Fædres Gud havde ført sit Folk ud fra Babylons Trældom og ladet dets Stad og Tempel paa ny opstaa af Ruinerne.

Forelæseren foldede Rullen ud og læste: »Jeg sad bedrøvet indtil Aftenofret; da stod jeg op af min Elenighed, sønderrev mine Klæder, bøjede mine Knæ og udbredte Hænderne mod Herren, min Gud, og sagde: Min Gud, hvorledes tør jeg vove at løfte mit Aasyn mod dig? Thi vore Misgerninger er steget over vore Hoveder, og vore Synder er vokset lige op til Himlen siden vore Fædres Dage. Men vi selv har ogsaa syndet svarligen indtil denne Dag, og for vore Misgerningers Skyld er vi selv, vore Konger og vore Præster givet i Hedningernes Kongers Hænder. O, at vor Bøn, om end kun for et Øjeblik, kunde naa til Herren, vor Gud; thi vi er Trælle, men vor Gud har ikke forladt os i vor Trældom.«

Forelæseren rullede atter Bogen sammen efter et Vink fra Forstanderen; alles Øjne var fæstede paa Oldingen, der sad paa en Forhøjning. Efter et Ophold rejste han sig. Det var en ualmindelig ærværdig Skikkelse med det store hvide Skæg, de markerede Træk, de buskede Øjenbryn og Hovedet dækket af en hvid Bedekappe. Saaledes maatte en af de gamle Profeter have set ud, naar han stod midt iblandt sit Folk. Skønt han, paa Grund af sin høje Alder, i de senere Aar kun sjælden havde taget Ordet, saa følte han dog Trang til at udøse sin Sorg og Harme denne Dag, Aftenen før den for Jøderne saa bitre Dag.

»For andre er en høj Alder en Velsignelse,« saaledes begyndte Rabbi Ben Hanna sin Tale paa Hebraisk, »men for mig er den bleven til en Forbandelse. Gid jeg var gaaet til mine Fædre, inden jeg skulde opleve den himmelraabende Skændsel, som Dagen i Morgen vil bringe over os! Jeremias fandt Ord for sin Sorg, den Gang han saa Salomons Tempel og den hellige Stad i Ruiner. — Staa op af din Grav og kom til Rom, saa vil du blive stum over at se det Hav af Lidelser, der er udgydt over os; nej, du har ikke været Vidne til de Strømme af Blod, der nu er flydt i de sidste Maaneder; nej, saa rædselsfuldt har Sværd og Hungersnød ikke raset i dine Dage, og vore Brødres Ben blev ikke saaledes kastet ud for alle Vinde; nej, saaledes ødelagde Herren ikke den Gang sine Marker og Vinbjerge. Du saa dit Folk vandre i Landflygtighed til Babylon — men jeg ser alle Slavemarkederne fyldte med mit Folks Sønner og Døtre, som nu er bleven en værdiløs Vare paa Grund af Krigsfangernes talløse Mængde. Du saa Herrens Tempel i Ruiner og den hellige Stads Porte og Mure nedbrudte, men du har aldrig set, som jeg nu, Sions Datter berøvet al sin Skønhed og knust til Støv og Aske. Og til al den Sorg i dine Dage blev der dog ikke føjet den Haan, at Judas Fyrster og Præster blev ført i Lænker gennem Gaderne til Spot for Hedningerne, og at de uomskaarnes Øjne frækt besaa dit Tempels Helligdomme. Ve mig, at jeg maatte opleve alt dette! Herren spændte sin Bue og afskød alle Pilene i sit Kogger

mod Sions Datter; den sidste Pil er bleven dyppet i den frygteligste Gift og vil ramme os, os, som. . . .«

Overvældet af sin dybe Sorg faldt den gamle Mand sammen paa sin Tronstol med Graad og Hulken; Mændene sønderrev deres Klæder og bøjede Hovederne mod deres Knæ; Kvinderne strakte klagende Hænderne mod Himlen, blottede deres Bryst og rev Haarene af deres Hoveder; det var et uendelig gribende Skuespil.

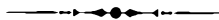
Den gamle Rabbis Ord havde været Indledningen til hans Tale; han havde villet formane sit Folk til Bod og fremfor alt trøste og opmuntre det til at kaste sin Tillid paa Herren, som ikke vilde glemme sin Pagt med Fædrene. Smerten havde smeltet Ordene hen i Taarer; men den gamle Mands tavse Sorg, som næsten fuldstændig havde knust ham, sagde mere end alle Ord. Pludselig rejste en ung Mand i Forsamlingen sig op: »Mine Brødre,« udbrød han, henreven af den fælles Sorg, »hvorfor er denne Lidelse kommen over Israel? Er vore Præster blevet Baalspræster og vort Folk Afgudsdykere? Nej, det er en anden Brøde, som har optændt Herrens Vrede mod os og gjort den til en fortærende Ild. Hvad der har ramt os, har han profeteret, som med Taarer udbrød: »Derfor skal de Dage komme over dig, da dine Fjender skal kaste en Vold op omkring dig og belejre dig rundt omkring og trænge dig alle Vegne, og de skal lægge dig slet øde og dine Børn i dig og ikke lade Sten tilbage paa Sten, fordi du ikke kendte din Besøgelsestid.« Vore Præster og vort Folk har forgrebet sig paa den Læge, der vilde helbrede os, og har overleveret ham til Pilatus og naglet Israels Frelser til Korset. Det er vor, vor Skyld, at vi forkastede Messias, Guds Søn. . . .« »Ti, du skabede Hund af en Nazaræer!« raabte en Jøde, som sad ved Siden af Taleren, idet han sprang op og greb ham om Struben. »Det er Nazarærens Skyld,« raabte en tredie, »at al den Ulykke er kommen over os. Var det ikke hans Skyld, at Kejser Claudius lod alle Jøder fordrive fra Rom? Var det ikke ogsaa for hans Navns Skyld, at tusinde af vore Brødre blev myrdet under Nero?«

Ligesom en Bygning i samme Nu bliver antændt af det fra Himlen nedfarende Lyn, saaledes ophidsede disse

Ord den Lidenskab, som Rabbien's Tale havde opflammet til det yderste: nu havde man fundet et Offer, som Raseriet og Harmen kunde gaa ud over.

Soldaterne, der udefra havde hørt den voldsomme Larm, trængte straks med dragne Sværd ind i Forsamlingen, men inden de gennem den tætte Menneskemasse kunde naa hen til den ulykkelige Taler, var denne allerede kastet til Jorden og laa nu der, svømmende i sit Blod. Nogle af de tilstedeværende Kristne bar, under Prætorianernes Beskyttelse, den næsten livløse ud af Synagogen. »Jeg dør for Jesus, min Herre og Gud!« var de sidste Ord, der kom fra hans Læber, da han opgav Aanden i Brødrenes Arme.

Tribunen, som anførte Troppeafdelingen, anstillede straks et skarpt Forhør; men da det viste sig, at Tumulterne ikke var rettet mod den romerske Statsordning, tillagde han ikke Sagen nogen Betydning; at en enkelt Jøde var bleven slaaet ihjel af sine Trosfæller kunde være ham ligegyldigt — hvor mange Tusinder var ikke allerede faldet for Romernes Sværd! Han nøjedes med at opløse Forsamlingen, og Soldaterne jog med blanke Klinger Mængden ud af Synagogen. —

Anmodning til Nationaltidende.

I det Søndagstillæg, der foruden med Deres ærede Blad ogsaa følger med *Dagens Nyheder* og *Dagbladet*, og som læses af Tusinder og atter Tusinder Uge efter Uge hele Landet over, har der i den senere Tid været optaget en Række Artikler om den unge Luther. Forfatteren, Hr. F. Fenger, anfører i Numret for 20. November følgende Citat af en Prædiken af Dominikaneren Johan Tetzl:

»Afladen er den herligste og mest ophøjede af Guds Gaver. Dette Kors (det røde, foran Kirkens Hovedindgang oprejste Trækors) har samme Virkning som Jesu virkelige

Kors. — Kom hid, og I skal faa Breve med det rigtige Segl under, hvorved endog de Synder, I i Fremtiden vil begaa, forlades. — Jeg vil ikke bytte med St. Peter; thi jeg har frelst flere Sjæle ved min Aflad, end han ved sine Taler. — Betænk dog, at en Dødssynd maa I ellers først skrifte og angre og derpaa gøre Bod for i 7 Aar enten i dette Liv eller i Skærsilden. Hvor mange Dødssynder begaaes der ikke paa en Dag? Hvor mange i en Uge — en Maaned — et Aar — hele Livet igennem? Ak, disse Synder er utallige og paadrager Eder evige Straffe i Skærsilden. Se, nu kan I ved Hjælp af Afladsbrev faa fuldstændig Aflad for alle Straffene og for Eders Synder først Livet igennem, dernæst i Døden.«

Det er i Anledning af dette Citat, i hvilket jeg har tilladt mig at fremhæve et Par Sætninger, at jeg har en lille Bøn til min større og langt indflydelsesrigere Kollega. Sagen er jo dog den, at naar man stiller Ærlighed og Paalidelighed som Hovedfordringen til god Journalistik, hvad jeg ganske sikkert tør gaa ud fra vi er enige om, bør man ikke optage saadanne Artikler, hvor den historiske Sandhed er lige saa fraværende som Hensynet til den kristelige Broderkærlighed. Ikke i den sidstes, men i den førstes Navn tillader jeg mig at bede Dem anmode Hr. F. Fenger, skønt han næppe er Historiker af Fag, om at anføre sin Kilde til ovenanførte Citat af Tetzels Prædiken. Det er maaske ikke overflødig at tilføje, at f. Eks. hverken Holbergs Kirkehistorie eller Blochs Lærebøger i Historie er Kildeskrifter, Saa længe, indtil denne Kilde angives, skal jeg paastaa, at Tetzal aldrig nogensinde har sagt, hvad Hr. F. Fenger i Nationaltidende anfører som Citat af en af hans Prædikener.

Red.

Efterretninger fra og [nd- Udland.

København. Ikke mindre end omtrent 120 Damer og Herrer deltog i *Unios* Fest i Søndags til Minde om Foreningens 25-aarige Bestaaen. Det var ved et smukt og festligt smykket Middagsbord, at Hr. Kontorchef Henriksen under Formandens, Hr. Fabrikant Herm. Hoffmanns, beklagelige Fraværelse, bød de mange Medlemmer og Gæster et hjerteligt Velkommen til *Unios* Fest. Ved enhver Plads var henlagt et stort Hefte Sange, dels nye, dels udvalgte gamle, der paa en morsom og hyggelig Maade genoplivede Mindet om forskellige Perioder i *Unios* Historie de 25 Aar. Som gammel og god Skik er, hvor danske Katholikker samles til Fest, udbragte Formanden allerførst en af ni Hurraraab besvaret Skaal for Pave Pius X og Kong Frederik VIII. Nu vekslede Sange og Taler med hinanden, officielle og uofficielle. Den næste af de officielle Taler var selvfølgelig for den højærværdigste Biskop, som havde vist Foreningen den Ære at være dens Gæst hin Aften, og som med Glæde færdedes mellem gamle og unge, selv en af de ældste, men dog livlig og modtagelig som en af Ungdommen. Det var Observator Pechüle, som holdt Taler for hans Højærværdighed, hvilken denne straks svarede paa ved at udbringe et Leve for Foreningen *Unio*, som med Held havde løst mangen nyttig Opgave for Menighedslivet. Da Leveraabene efter Biskoppens Tale var forstummet, tog denne straks atter Ordet for at udbede sig de tilstedeværendes Tilslutning til en Protesthilsen til den hellige Fader mod den romerske Borgmester Nathans ryggesløse Udtalelser mod Troen og Kirken; Biskoppen oplæste et Telegram, han i saa Henseende vilde sende Paven, hvilket vandt alle de tilstedeværendes begejstrede Bifald. Under Bordet oplæstes en Del indløbne Lykønskningstelegrammer, f. Eks. fra Foreningens Formand og Ungdomsforeningen St. Knud i Fredericia. Derefter holdt Hr. Grosserer C. B. Lohrer en saare fornøjelig Tale for Foreningens Stifter, Hr. Pastor Günther, der ligeledes denne Aften var Foreningens Æresgæst; det skyldtes dennes Takt, Dygtighed og Ihærdighed, at *Unio* var bleven bragt over mange Skær. Hr. Pastor Günther takkede herfor i en stenningsfuld Tale, hvori han fremdrog de mange gamle Minder fra det hensvundne Kvartaarhundrede; særlig takkede han den fraværende Formand, Hr. Fabrikant Herm. Hoffman, som i Sandhed fortjente Navnet »Foreningens anden Stifter«; der var faa som han, der havde baade Vilje og Evne til at sætte alle sine Kræfter ind paa en enkelt Sag og føre denne igennem til Sejr

Pastor Günther sluttede med at udtale Ønsket om, at Skuden Unio med Hermann Hoffmann som Stormast maatte sejle en rig og herlig Fremtid i Møde. Hr. Naalemager Jørgensen udbragte med Begejstring Damernes Skaal, hvorfor Fru Brix-Hansen takkede i en lige saa nydelig formet som stilfuldt foredraget versificeret Tale til Ære for Damernes gamle Ridder, Naalemager Jørgensen. Da Salen var ryddet for de lange Spiseborde, i Stedet for hvilke der anbragtes en Del mindre Kaffeborde, opførte ældre og unge Medlemmer en lille, overordentlig morsom Revue paa en i Salens Baggrund oprejst »Friluftscene«. Handlingen foregik i Dyrehaven, langt fra Posemandens Hus, hvor en Del Damer og Herrer, der alle havde villet være til katholsk Friluftsmøde, men ikke kunnet finde Mødestedet under »Vor Frues Bøg«, nu træffer hinanden paa samme Plet i Skoven. I Tale og i Sang faar disse nu Lejlighed til mangfoldige Hentydninger til forbigangne Besværligheder og Forlegenheder, og det hele ender med en kraftig Opmuntring til at indtræde i Unio. »Nis Puk«, som han kendes fra Shakespeares »Skærsommernatsdrøm«, for frem og tilbage under det lille Arrangement og virkede meget oplivende paa de glade og yderst modtagelige Tilskuere. Ved Halvtolvtiden begyndte Ballet og fortsattes langt længere, end Ugebladets Referent kunde blive.

— I Mandags Aftes modtog den højærværdigste Biskop Telegram fra Pavens Statssekretær, Kardinal Merry del Val, hvori denne paa den hellige Faders Vegne takker for den Sympatitilkendegivelse, som danske Katholikker havde sendt Paven gennem deres Biskop.

— *Vardens* 24. Hefte er næsten udelukkende optaget af en lang Artikel: Konservativ Journalistik af Hr. Pasto A. Breitung, hvori denne gennemgaar den mærkværdige Maade, som adskillige konservative Blade har behandlet Forbryderen Ferrers Domfældelse og hele Historie paa, og paaviser, at en saadan Handlemaade strider absolut mod de Principper, samme Blade ellers altid med Ivrighed plejer at hævde.

— Atter i Onsdags var Mødesalen i *Katholsk Højskole* godt fyldt af ikke saa lidt over 200 Mennesker. Hr. Pastor Günther holdt det første af de tre bebudede Foredrag om Messeliturgiens Historie, i hvilket han allerførst gennemgik selve Indstiftelsen af det hellige Offer og dettes Liturgi i de første tre Aarhundreder, hvorpaa han omtalte de enkelte Liturgier i Østen og i Vesten undtagen den romerske, med hvis Gennemgang næste Foredrag skal begynde. Foredraget paahørtes med stor Opmærksomhed af de mange tilstedeværende, hvem særlig det sidste Afsnit med dets personlige, gribende Præg gjorde et stort Indtryk paa.

Rom. Byraadet i Montreal i Canada vedtog for nogen Tid siden en Protestresolution mod de Fornærmelser, som Borgmester Nathan af Rom i sin noksom bekendte Tale havde udslynget baade mod Paven og den katholske Kirke og derigennem mod halvtredje Hundrede Millioner Mennesker, spredte ud over hele Jorden. Den 8. ds. har Hr. Nathan som Svar paa denne Resolution sendt Borgmesteren i Montreal et meget karakteristisk Brev, der vidner om hans egen Mangel paa Takt og Dannelse, men indirekte ogsaa om det tarvelige Niveau, den Bys Borgere maa staa paa, som kan lade sig nøje med saa tarvelig en Person som deres ypperste Repræsentant. Han bebrejder Borgmesteren og Byraadet i Montreal, at de ved at vedtage en saadan Resolution ganske har overskredet Grænserne for den internationale Høfligheds Regler og blandet sig i Sager, der laa udenfor deres Competence — en ret komisk Bebrejdelse fra dens Side, der har optraadt imod den katholske Kirke og dens jordiske Overhovede, som Hr. Nathan har. Det mærkelige Aktstykke slutter paa følgende uforglemmelige Maade: »Til Slut har jeg den Ære at underskrive mig, med liden Agtelse og endnu mindre Bitterhed, Ernest Nathan, Borgmester af Rom.« Og derefter følger denne Efterskrift: »I Fald De ikke forstaa vort Sprog og Deres Sjaelesørger ikke er til Stede, sender jeg ogsaa en fransk og en engelsk Oversættelse.« — Som en Jubilæumsgave til Pius X. har Prinsregenten af Bayern ladet indsætte tolv kulørte Glasvinduer i det berømte sextinske Kapel. Paven med sine fornemste Embedsmænd var til Stede i Kapellet den 9. ds., da den officielle Overlevering af Vinduerne fandt Sted. Det historiske Kapels værdige Skønhed er blevet meget forøget ved denne sidste Gave fra München, som meget beundres af de Skarer, der daglig kommer til Vatikanet for at beundre dets næsten utallige Herligheder.

Tyskland. Kejser Vilhelm har Søndag den 13. Novbr. besøgt Klosteret *Beuron*, velkendt for danske Katholikker gennem Johs. Jørgensens Bog af samme Navn, og der holdt en af sine kendte Taler. Kejseren har, som før meddelt, for ikke længe siden skænket Klosterkirken et prægtigt Metalkors, denne Gang holdt han en af sine store Taler til Abbeden. *Nationaltidende* gengiver den efter *Germania* saaledes: »Højtærede Hr. Erkeabbed! Jeg bringer Dem min hjerteligste Tak for de venlige Ord, hvormed De har modtaget mig, og glæder mig over at have Lejlighed til at aflægge Kongregationen et Besøg og for Dem udtalte min oprigtigste Velvillie. Fra Begyndelsen af min Regering har det været mig en særlig Glæde at støtte Benediktinerne i deres Bestræbelser, da jeg har bemærket,

at de overalt, hvor de virker, ikke blot har bestræbt sig for at bevare og styrke Religionen, men ogsaa har udmærket sig som Kulturbærere paa Kirkesangens, Kunstens og Videnskabens Omraade som paa andre Omraader, et Arbejde, der ikke maa undervurderes. Hvad jeg venter af Dem, er, at De gaar videre i Deres Arbejde paa Deres Forfædres Baner og støtter mig i mine Bestræbelser for at bevare Religionen for Folket. Det er saa meget vigtigere, som det 20. Aarhundrede har udløst Tanker, hvis Bekæmpelse kun — det er min faste Overbevisning — kan gennemføres sejrrig ved Hjælp af Religionen og ved Himmelens Støtte. Den Krone, som jeg bærer, kan her kun give Sikkerhed for et heldigt Resultat, naar den hviler paa Herrens Ord og Personlighed! Som Symbol herpaa har jeg stiftet Korset i denne Kirke for derved som jeg i min Skrivelse har sagt, at bevise, at de kristelige Fyrsters Regeringer kun kan ledes i Herrens Aand, og at de skal hjælpe til at styrke den religiøse Sans, der er Germanerne medfødt, og forøge Ærefrygten for Alter og Trone. De to hører sammen og maa ikke skilles fra hinanden; derfor fremmer jeg af ganske Hjerte Deres Bestræbelser og vil ogsaa for Fremtiden bevare Dem min Gunst og min Beskyttelse.« Saaledes lyder det ikke i alle Lande, men det er godt, at det paa saa tydelig en Maade fremhæves, at Kirken er en Støtte for den lovlige Øvrighed alle Vegne, hvad enten dennes øverste Repræsentant saa hedder Kejser, Konge, Præsident eller Borgmester.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

Ved Rosenkranskirken daglig fra 6—7 (hos Hr. Pastor Ronge).

Ved St. Annæ Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Ved St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Første Fredag i Maaneden (2. Decbr.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¼ højtidelig *Messe* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.

Ro enkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7½ Aften Andagt til Andagt for *Jesu guddommelige Hjerte*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8½ Messen sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aften Andagt.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen som sædvanlig den første Fredag i Maaneden, den 2den December, i St. Ansgars Kirke.

Kirkelig Kalender.

27. Novbr.	1. Søndag i Advent.	4. Decbr.	2. Søndag i Advent.
28. —	Mandag. Didacus, Bekender.	5. —	Mandag. Petrus Chry- sologus, Biskop og, Kirkelærer.
29. —	Tirsdag. Vigiliatedag.	6. —	Tirsdag. Nicolaus, Biskop og Bekender.
30. —	Onsdag.*) Andreas, Apostel.	7. —	Onsdag.*) Ambrosius, Biskop og Kirkelærer.
1. Decbr.	Torsdag. Ferialdag.	8. —	Torsdag. Marias ubesmittede Und- fangelse.
2. —	Fredag.*) Bibiana, Jomfru og Martyr.	9. —	Fredag.*) Oktavdag.
3. —	Lørdag. Frants Xa- ver, Bekender, In- diens Apostel.	10. —	Lørdag. Loretofest.

*) Fastedag.

Kalenderen 1911

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag d. 29. Novbr. Kl. 8 Aften.

Højærv. P. Günther:
Messeliturgiens Historie II.
Hotel Dannevirke.

Studiestræde 38, 2. Sal.

Alle er velkomne.

St. Josefs Gilde uddeler, som sædvanlig, til Julen et lille Beløb til trængende Brødre og Enker efter Brødre.

De, som maatte ønske at komme i Betragtning, anmodes om at indsende skriftlig Andragende til undertegnede inden den 3. December.

F. M. Jensen,
Kasserer. Bredgade 64¹.

St Ansgars Kirke.

Lørdag d. 26. Novbr. Kl. 7 læses en Sjælemesse for afdøde Medlemmer af *Ungdomsævnet*.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 27. Novbr. Kl. 7. Foredrag af højærv. Pastor Esser. Premieskydning. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Aarhus. Søndag d. 27. ds. **Familie-Aften.** Foreningen »Frem« opfører **Proteus Vielgestalt**, Farce i een Akt af Fr. Esser.

Bedes bemærket.

Alt, hvad der ønskes optaget i Ugebladet, baade af Tekst og Annoncer, maa sendes til Redaktionen. Hvad der skal optages i **Annonce-Omslaget**, skal sendes til Kong Georgsvej 35, København F. Redaktionen Adresse er Viggo Rothes Vej, 14, Charlottenlund. (NB. ikke pr. København). **Portoen** for alle Forsendelser er fra København, hele Amager og Gentofte indenbys.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. o. G. 1-4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4-6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 49.

Søndag den 4. December.

1910

INDHOLD: Smaa Indledninger. - Religionen i Staten. — Litteratur. — Jødefolkets sidste Dage. — Frode Sadolin: Sjælerøgt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rusland. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

55.

»Salig den, som ikke forarges paa mig.«

At vor Frelser ikke kort og godt svarede Ja eller Nej paa Johannes' Spørgsmaal: »Er du den, som skal komme, eller skal vi vente en anden?« — det er ikke blot en Harnack, men ogsaa andre af dennes Aandsfrænder bleven forarget over og drager rask væk deraf den Slutning, at Kristus selv paa det Tidspunkt endnu ikke var bleven sig sit Messiaskald bevidst. Som om de ikke vidste at man kan svare tydelig nok paa mange forskellige Maader, om det nu er et direkte eller indirekte Svar, man benytter sig af.

»Gud selv vil komme og forløse eder,« havde Profeten Esaias forudsagt, »og da skal de blindes Øjne aabnes og de døves Øren oplades, da skal den halte springe som en Hjort, og den stummes Tunge skal løses.« — Lyder nu ikke vor Frelseres Ord som en ganske tydelig Hen-

tydning til hine Profetens Ord, naar han svarer Johannes' Disciple: »Blinde ser, halte gaar, spedalske renses, døve hører, døde opstaar!« — Nu kunde de gaa hen og forkynde Johannes alt dette, som de havde hørt og set, da vilde han nok hjælpe dem med at drage den rette Følgeslutning heraf: den Følgeslutning, som f. Eks. den blindfødte drager deraf, da han sagde til Farisæerne: »Dersom denne ikke var af Gud, da kunde han intet gøre,« eller som vor Frelser selv lagde sine Modstandere nær, naar han sagde til dem: »De Gerninger, som Faderen har givet mig at fuldbringe, disse Gerninger, som jeg gør, de vidner om mig, at Faderen har udsendt mig.«

Vor Frelser's Forkærlighed for de fattige, at han særlig skulde forkynde sit trøsterige Evangelium for dem, det var ogsaa forudsagt af samme Profet. Ligeledes Forargelsen, som han derved vakte. »Han skal være eder til Helliggørelse, men ogsaa til en Anstødssten og til en Forargelsens Klippe.« Sammen med alle de andre Beviser var ogsaa Opfyldelsen heraf et Bevis, som Disciplene kunde mærke sig, naar de vilde komme til Erkendelse af, hvem Jesus var.

Men dette om »en Forargelsens Klippe« og »et Modsigelsens Tegn« — det gjaldt ikke blot den Gang om vor Herre og Frelser, det gælder til alle Tider, indtil Verdens Ende. Bestandig vil Kristendommens Sag, Jesu hellige Lære og Fordringer, være Genstand for Modsigelser og Kritik, for Forvanskninger og Latterliggørelser fra Vantroens og Fritænkeriets Side. Snart paa den ene, snart paa den anden Maade. Snart vil man angribe med grovere Skyts, snart med finere, mere moderne Vaaben, hvilke sidste vel er de farligste, og for hvilke de fleste vel bukker under. Man vil jo nødig staa tilbage for eller blot synes at staa tilbage for andre. Man holder ikke af at kaldes reaktionær, klerikal, middelalderlig i sine Ideer og Anskuelser, og saa gaar man først en lille Smule og efterhaanden mer og mer paa Akkord med sin Samvittighed; man slaar af paa Fordringerne til sig selv, fordi man synes — man har jo hørt det saa tit eller læst det — at Kristendommens Fordringer er for store, for stejle til at efterlevs midt i en moderne Verden. Og saa er man allerede

godt paa Vej ned ad Bakke! Lykkelig den, som da endnu i Tide stopper op og mindes og tager sig til Hjerte vor guddommelige Frelser's Ord: »Salig den, som ikke forarges paa mig!«

For nu heller aldrig at komme hertil, at komme til at forarges paa vor guddommelige Frelser, for aldrig at blive rokket i Troen paa ham eller i Haabet om hans Forjættelsers Opfyldelse, da maa vi søge til og oprigtig holde os til den Kirke, som han selv har bygget paa Klippen Petrus og paa dennes Efterfølgere, Biskopperne af Rom. Søger vi til den, da søger vi til vor Frelser selv. Hører vi denne Kirkes Lære, da hører vi Jesu Lære. Bruger vi denne Kirkes Naademidler, da bruger vi Jesu Naademidler, Jesu egne Trøste- og Hjælpemidler. Thi om denne sin egen Kirke har han jo sagt, at hvo, som hører den, hører ham selv. Det er Grunden til, at naar vi er Kirkens Børn, da er vi ogsaa hans Børn, naar vi er Kirken trofast hengivne og ikke lader os forlede til paa nogen Maade at svigte den, saa vil vi heller aldrig forarges paa vor guddommelige Frelser, men forblive ogsaa ham trofast hengivne indtil Døden.

Fidelis.

Religionen i Staten.

Saa længe Religionen har en berettiget Plads i Skolen, er det ogsaa anerkendt af Staten, at Religionen er en Sag, som er af største Interesse for den. Den katholske Kirke har stedse hævdet det Standpunkt, at da Religionen varetog Borgernes allervigtigste Interesser, fortjente den ogsaa Hjælp og Støtte af Staten til paa bedste Maade at naa sit høje Maal. Den socialdemokratiske Paastand, at Religionen bør være en Privatsag, er derfor bestemt forkastet af Kirken som en fordærvelig Lære.

Desværre følges Teori og Praxis jo ikke altid ad. Gang

paa Gang har det vist sig, at naar Staten kærlig aabnede sine Arme for at tage Kirken i sin Favn, var det ikke for at trykke den til sit Hjerte, men for at — kvæle den, og Aftaler, Overenskomster, Konkordater, og hvad ellers lignende Bestemmelser kaldes, der skulde være en Norm for det gode, berettigede Forhold mellem det religiøse og det verdslige Samfund, har Staten ofte benyttet som en Spændetrøje eller Mundkurv for Religionen. Og derfor har det mærkelige ikke saa sjælden vist sig, at naar Staten i Troløshed brød Overenskomsterne og ganske ophørte med al »Beskyttelse« af Kirken, følte denne det som en Lettelse, som en Lænke, der sprang. Saaledes gik det for nogle faa Aar siden i Frankrig.

Til Gængæld gør man saa ogsaa undertiden den modsatte Iagttagelse. I Lande, hvor Staten absolut intetsomhelst har at gøre med Religionen, finder man tit, at denne netop blomstrer i ganske usædvanlig Grad. Dette gælder f. Eks. De Forenede Stater, hvor især den katholske Kirke har vundet saa stor en Udbredelse, uden at den i nogen Henseende er bleven beskyttet af Staten. Og at en saadan Stat, trods sin LigeGYldighed for Religionens Udbredelse, alligevel paa en ejendommelig Maade kan være præget af religiøse Hensyn, viser en Proklamation, som Præsident *Taft* for nylig har udstedt. Den lyder saaledes: »Aaret 1910 nærmer sig sin Afslutning. Indberetningerne om Befolkningen og om Høsten, hvorved Landets Fremskridt eller Tilbagegang bedst kan kontrolleres, viser Vækst og Fremgang alle Vegne baade i dette Land og i vore Kolonier. Denne Velsignelse er ikke steget ned over os i knap tilmaalt Mængde, men i overstrømmende og rigelig Grad. Og al den Velsignelse kommer fra Guds gavmilde Haand.

Vi lever vedblivende i Fred med den øvrige Verden. I alle vigtige Sager er vi i fuld Harmoni med andre Folkeslag, under en stadig voksende Erkendelse af det gavnlige i gensidig Fortrøstning og Venskab. Det er særlig værd at lægge Mærke til, at der i sidste Aar har været stor Fremgang i Voldgiftssagen og den fredelige Afgørelse af internationale Stridigheder.

Derfor bestemmer jeg, William Howard Taft, Præsident

for De Forenede Stater i Amerika, ifølge den Skik, som har været fulgt siden denne Stats Oprettelse, at Torsdag den 24. November 1910 skal være en national Taksigelses- og Bededag, og paalægger Folket den Dag at samles i deres Kirker for at prise den almægtige Gud og af Hjertet takke ham for al hans Godhed og Kærlighed.

Givet i Washington under min Haand og De Forenede Staters Segl, i det Herrens Aar 1910 den 5. November o. s. v.«

Som antydet i denne Skrivelse er det en gammel Skik, at Præsidenten fastsætter en saadan Taksigelsesdag; men alligevel maa det sikkert have en stor Betydning for et Folk, naar dets øverste Myndighed saa klart og frit minder om, at al Velsignelse kommer fra Gud. Læs den franske Præsidents og saa mangen Konges og Kejsers Tale, selv ved de vigtigste og mest nærliggende Lejligheder, og det er mange Gange umuligt at finde blot en Hentydning til en Verdensorden, højere end den nærværende.

Vil nogen maaske indvende, at Staten har ikke Magt til at fastsætte en saadan Bededag, det har kun Kirken, saa kan en saadan jo have Ret, for saa vidt som kun Kirken kan fastsætte en Bededag, hvis Overholdelse er bindende for den troendes Samvittighed. Men Staten gør, i et Tilfælde som det nævnte, noget andet, den minder ved sin Henvendelse alle Borgerne om at rette deres Blik opad til Gud, fra hvem al Velsignelse kommer, og støtter derved Kirken i dens Arbejde.

Først i de senere Aar har Katholikerne begyndt at yde denne Dag religiøs Anerkendelse. Det er heldigt, for Taksigelsen glemmes ikke saa faa Steder paa denne nationale Festdag, og Kirkens Indflydelse er stor nok til mange Steder at kunde hævde Betydningen af Taknæmmeligheden mod Gud.

Litteratur.

H. C. Frederiksen: Med et Barn ved min Side. (Hagerup.)

Den gamle Skolemand, Professor Frederiksen, har lige efter sin halvfjerdsindstyveaarige Fødselsdag udsendt en Bog med ovenstaaende Titel. Det kunde vist være Titelen paa hans Forfatterskab, ja belegne hele hans Livsværk. De gamle Elever vil være glade over den Bog, hvor Forfatteren har samlet Prosastykker og Digte, der blev til i Aarenes Løb og indtil nu fandtes spredte rundt omkring, men ogsaa andre vil have Fornøjelse og Udbytte af at stifte Bekendtskab med disse vekslende Stemninger, som alle klinger sammen i den varmeste Følelse for de Børn, hvis Opdragelse var Forfatterens Kald — og som han evner at give saa fuldtonende kunstnerisk et Udtryk. Saadan er han til Sinds overfor sine Elever, som han skrev i en Poesibog:

Saa give da Gud at det, du her
har levet i Ungdommens hellige Stunder,
maa møde din Sjæl og findes værd
at bydes med til Opstandelsens Under.

Han er en kristen Mand, den gamle Skolemester, og vi Katholikker kan følges med ham et godt Stykke Vej, endda længere, end vi ellers kan med Protestanter, ikke fordi han røber nogen særlig Sympati for Kirken, men fordi han saa og forstod noget af det, som ellers synes at være os Katholikker forbeholdt. Den hellige Jomfru er for ham »Jordens livsaligste Kvinde«, og for den hellige Josef nærer han en oprigtig og levende Andagt, som han giver Udtryk i et langt Digt, der turde være et af Bogens bedste. Det sidste Vers resumerer Indholdet:

Aa Josef, paa dig jeg tænker saa tit,
og tit jeg i Løndom dig gæster,
jeg vilde saa gerne ligne Dig lidt,
du gamle, velsignede Mester;
for ogsaa til mig sagde Herren: »Bliv,
du skal vogte Verdens dyreste Liv!«
— Og vogter jeg end en Gaade,
jeg ved, jeg engang skal den raade.

Det er for en Gangs Skyld en god og sund Bog, en Bog, man skal købe; man kan tilbringe et Par gode Timer med Læsningen af den og endda glæde sine Børn med et særligt Afsnit Børnefortællinger og Vers. M. B.

Uddrag af de ældste Kirkebøger for den romersk-katholske Menighed i København ved Fr. Jürgensen West.

Som Særtryk af en Afhandling i *Personalhistorisk Tidsskrift* har Hr. cand. polit. West udsendt denne Pjece, et Afskrift af den ældste katholske Kirkebog over afdøde her i København. Originalen opbevares ved St. Ansgars Kirke, medens en Afskrift findes i Landsarkivet for Sjælland. Det er de fra 1649 til 1730 afdøde, som findes optegnede i dette ældste Kirkebogseksemplar; dog mangler alle Tilførsler fra 1683 til 1698 og fra 1702 til 1729, og selv for de Tidsrum, da Bogen er ført, er alle afdøde Katholikker alligevel ikke kommet med. Missionspræsterne i København tilhørte alle Jesuiterordenen indtil dennes delvise Ophevelse i 1773. Det er interessant at blade om i de gamle Optegnelser, som Kandidat West, sikkert til manges Glæde, har oversat fra Latin til Dansk, og gennem de tit kortfattede Optegnelser at faa et ofte tydeligt Indblik i det Liv, vore Trosfæller førte i Fornedrelsens Dage her i vort Fædreland; det fremgaar særlig af adskillige Bemærkninger i Kirkebogen, at der har været ført en stadig Kamp for at opnaa højtidelig Begravelse for Katholikker. Kandidat West har forsynet Kirkebogen med en Række interessante Noter, naturligvis særlig i personalhistorisk, men ofte ogsaa i almenhistorisk Henseende, som det sikkert har kostet ikke saa lidt Møje at faa tilvejebragt. Det er Hr. Wests Hensigt at fortsætte Udgivelsen af de gamle katholske Kirkebøger, et Arbejde, vi maa være ham meget taknemmelige for.

Innerkofler: Ein österreichischer Reformator, der hl. Klemens Maria Hofbauer.

Maa jeg med nogle faa Linjer gøre opmærksom paa at der paa Pustets Forlag i Regensburg er udkommet den største eksisterende Biografi af den h. Klemens Maria. Der har gentagne Gange her i Ugebladet være fortalt om denne

Polens og Østerrigs, særlig Wiens Reformator, saa her er ikke Anledning til atter at genfortælle hans Livshistorie. Den derimod, som forstaar Tysk, og som har lidt Tid tilovers — Pater Innerkoflers Bog er over 900 Sider stor — vil ikke alene have stor Fornøjelse af at læse den omfangsrige Bog, men sikkert ogsaa spore virkelig Fremgang i sit aandelige Liv ved at stifte indgaaende Bekendtskab med denne Redemptoristernes sidste Helgen, af hvem disse med Rette er ikke saa lidt stolte, og overfor hvem det sikkert vil gaa enhver, som det gik den bekendte, protestantiske Boghandler Perthes i forrige Aarhundredes Begyndelse, da han havde lært Pater Hofbauer at kende, at denne »snart vandt hele hans Hjerte«. I det tyske Tidsskrift *Hochland* har Kulturhistorikeren Martin Spahn skreven en udmærket Afhandling om den h. Klemens, af hvilken nærværende Biograf bringer et langt Afsnit i Indledningen. Bogens sidste Del beskæftiger sig med de lange Forhandlinger, der førte til Helgenerklæringen i Fjor i Rom. Forresten var det 800 Aar, siden der var vederfaret nogen tysk Østriger den Ære at blive erklæret for Helgen.

Der Aar. Illustrierte Monatsschrift für das gesamte katholische Geistesleben der Gegenwart.

Ovennævnte smukke Tidsskrift, paa hvis første Hefte Opmærksomheden blev henledt her i *Ugebladet* for et Par Maaneder siden, har nu tilbagelagt sit første Kvartal. Det er i tredje Hefte alter Kunsten, der spiller den mest fremtrædende Rolle. Saaledes bringer en Afhandling om Julens Fremstilling i Kunsten en Række smukke Billeder, hvad ogsaa gælder om en anden Afhandling om den klassiske Tid i den engelske Malerkunst, der er fortsat fra andet Hefte. Om Kejserriget Koreas Undergang og Spaniens Domkirker fortælles der i to rigt illustrerede, let skrevne Artikler, medens Stykkerne om det seksuelle Spørgsmaal og den moderne Etik og om den hellige Borromæus som Reformator naturligvis, som rimeligt er, falder noget tungere ud. Tidsskriftet er for de Hjem, hvor der forstaas Tysk, og hvor alsidig Dannelse i god katholsk Aand anses for en vigtig Sag, i denne Henseende et overordentlig fortrinligt Hjælpemiddel.

N. H.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom

af
Anton de Waal.

Oversat af R.

(5)

Til Roms fornemste Damer i hine Tider hørte Enken Pomponia Græcina. Hendes Gemal, Aulus Plautius, havde føjet ny Lavrbær til sin Families Berømmelse, da han under Kejser Claudius erobrede Britannien og af den Grund blev hædret med et Triumftog.

Pomponia Græcina var i Romernes Øjne en meget besynderlig Kvinde. Efter at Manden var død, havde hun baade ved sin Ungdom og Rigdom kunnet vælge blandt den romerske Adels bedste Mænd; dog afviste hun ikke alene ethvert nyt Ægteskab, men vedblev endog efter Sørgeaarets Udløb at leve fuldstændig tilbagetrukket, viste sig aldrig hverken i Selskaber, Teatret eller ved de offentlige Fester og gik altid i Sørgedragt. Man talte meget derom i de fornemme Kredse. Hendes Forhold til Plautius havde dog ikke været saa overordentlig ømt; de romerske Damer plejede ellers, allerede et Par Maaneder efter at de var blevet Enker, at se sig om efter en ny Forbindelse; hun derimod vedblev Aar ud og Aar ind at bære Sorg og give Afkald paa alle de Glæder, som passede for en saa ung, rig og fornem Enke. Som ung Pige havde hun været meget livlig, rigtig en Sommerfugl, der, ligesom alle de unge adelige Damer paa den Tid, flagrede fra den ene Fornøjelse til den anden, og i den første Tid af hendes Ægteskab med Plautius havde det samme været Tilfældet. Men medens han var paa sit Felttog i Britannien, havde hun lidt efter lidt trukket sig tilbage; det kunde man jo ogsaa den Gang forklare sig, men efter hans Hjemkomst deltog hun heller ikke i Selskabslivet, modtog ingen Besøg og var mere og mere bleven en Særling; Slægt og Venner gjorde sig forgæves Umage for at bringe hende paa andre Tanker. Det var ellers ganske almindeligt i det den Gang i moralsk Henseende saa dybt sunkne Rom,

at unge Enker ikke giftede sig igen, men kun levede for at nyde Livet paa en friere og mere utvungen Maade; dog var der ikke den mindste Plet paa Græcinas Rygte; hvem kunde begribe det? Og, hvad man mindst kunde forstaa af alle hendes Særheder, var det, at hun havde ladet indrette en egen Begravelsesplads ved den appiske Vej i Stedet for en Gang at blive bisat i Familiebegravelsen ved hendes saa dybt savnede Gemals Side.

Det var just til dette Gravmonument, at Græcina begav sig samme Aften, som det Optrin, vi før nævnedes, havde fundet Sted i Synagogen. Hun var bleven bragt derhen i en lukket Bærestol af fire germanske Bærere og gik nu der sammen med en ung Pige paa en tolv-tretten Aar, der ligeledes var sørgeklædt, og som i Haanden havde en Blomsterkrans og en Palmegren. Paa Grund af de mange fremmede, der, enten til Hest eller til Fods, i Vogne eller i Bærestole, drog mod Staden, kom hun kun langsomt frem. Endnu mere end i vore Dage var det Samlingsstedet for store Skarer af Tiggere og Krøb-linger af enhver Slags, men især Kvinder og Børn fra Jødekvarteret ved Porta Capena, hvor de fattigste Jøder boede, og som benyttede sig af den gunstige Lejlighed til at løbe ved Siden af Bærestolene og bede om Almisser. Til højre og til venstre hævede sig Roms gamle Adels-slægters Gravmæler, der tildels laa paa Højderne, det ene pragtfuldere end det andet; de var alle indfattede af en lille Blomsterhave og omgivne med et Marmorgitter.

Efter en halv Times Forløb var Maalet naaet. Pomponia Græcina steg op ad en Række Trappetrin, hvis Marmorgelænder var bevokset med Efeu, og traadte derpaa ind i en simpel Bygning, over hvis Indgang der stod:

Sepulcrum Pomponiorum.

(Pomponiernes Gravsted.)

Under Indskriften var der indgraveret et Anker.

Mange hilste ærbødigt paa Græcina, der venlig hilste igen.

»Er Præsten Dionysius allerede kommet?« spurgte hun. »Ja, han venter nede i Gravkammeret,« svarede en af Mændene. Græcina gik nu ind gennem Monumentet, hvis Vægge var bemalede med Scener af Korn- og Vin-

høsten; derpaa steg hun og den lille Pige ned ad den smalle Trappe, som førte ind i et lille firkantet Gravkammer. Paa begge Sider af Væggene var der anbragt Teglstensplader eller Marmortavler med Indskrifter over de afdøde, der hvilede her; allernederst i Væggen til højre saa man en Grav, der lige for nylig var bleven hugget ud i den brune Tufsten; Bagvæggen var endnu fri; der vilde Pomponia Græcina selv indrette sig sit sidste Hvilested. Gemakkets Loft var bemalet med Guirlander af Blomsterkranse; i de fire Hjørner saa man afvekslende en Hyrde med Lammet paa sine Skuldre og en Kvindefigur med opløftede Hænder; i Midten stod en mandlig Skikkelse, ligeledes med Hænderne i Vejret, og ved hans Fødder to Løver. Paa Væggenes Flader, mellem Gravpladerne, var der afbildet Duer med en Oliegren i Næbet tilligemed andre Billeder, saa som en Mand, der bliver kastet ud af et Skib ned i Gabet paa et Søuhyre, og paa Væggen lige over for udspyede Dyret ham igen uskadt op paa Strandbredden. Nogle Lerlamper var anbragte i Kalkvæggen over Graven og kastede et sparsomt Lys ud i Rummet. »Har du ventet længe, Fader?« spurgte Pomponia efter ærbødigt at have hilst paa Præsten. »Selv om jeg havde ventet paa dig, ædle Lucina,« svarede denne, »gaar Tiden hurtigt, naar man læser i denne Billedbog. For dem, der ikke tror paa Kristus, findes intet Haab ved Graven; vi derimod kan af Daniel i Løvekulen og Jonas' Billede se Frelsen fra Dødens Afgrund ind til et evigt Liv, hvor den gode Hyrde bringer Sjælene hen til Fredens og Vederkvælgelsens blomstrende Enge i Paradiset.«

»Den ædle unge Mand,« sagde Græcina, »hvis Bisættelse jeg har ønsket personlig at overvære, er visselig ogsaa indgaaet til denne Hvile.«

»Hans hellige Iver,« svarede Præsten, »henrev ham til i Synagogen at vidne for sine Landsmænd om Kristus. Ja, hans Ord burde sandelig i Dag, Dagen før Jødernes største Ydmygelse, være faldet i god Jord, men i Stedet derfor handlede de med ham, som de har handlet mod hans Herre og Mester.«

»Jeg var bange for, at Jøderne skulde nægte ham, de saaledes slog ihjel, Ret til at hvile blandt sine Brødre;

derfor har jeg indrømmet ham en lille Plads her. Det er vel den Grav der,« tilføjede hun, »der er bestemt for ham?«

»Ja,« svarede Præsten med et lille Smil, »og han er ikke den første, du har givet Husly i dette stille Fredens Hjem.«

»Kan jeg vel,« udbød Græcina, »tænke mig det Sted, hvor jeg selv en Gang skal hvile, smykket paa en skønnere Maade end med mine stakkels Brødres Gravstene, især naar de er døde som Martyrer?«

Af ovenstaaende Samtale har vi nu set, at Pomponia Græcina er en Kristen, som i Daaben havde faaet Navnet Lucina af Ordet *lux*, der betyder Lys. Herved er ogsaa den Gaade løst, som Samtiden ikke kunde forstaa med Hensyn til hendes tilbagetrukne Liv. Sorgen over den afdøde Gemal havde været hende et kærkomment Paaskud til at holde sig bort fra Fornøjelser og Fester, som en Kristen hverken kunde eller maatte deltage i. Hendes kristne Tro var ligeledes Grunden til, at hun ikke vilde lade sig bisætte ved Siden af sin hedenske Slægt, men havde ladet sig indrette et særegent Gravsted.

»Gaa op, Irene.« sagde Lucina til Pigen, »og giv os Melding om, naar de kommer med Liget. Jeg vilde gerne,« vedblev hun, henvendt til Præsten, »bede dig gaa med mig ned ad Trapperne og bese det ny Gravanlæg; saa kan jeg høre din Mening, om hvilke Billeder du synes jeg skulde lade male paa Loftet.«

Nu vil vi forlade disse to og igen stige med den lille Irene op til Dagens Lys for at høre, hvad de der forsamlede Mænd taler om.

Genstanden for deres Samtale er Lucina.

Den ældste i den lille Gruppe havde gjort sig det bekvemt paa det lave Pilaster, hvor Trappegelænderet endte; de øvrige stod rundt omkring ham og lyttede spændt til hans Ord.

»I spørger om, hvorledes hun er bleven Kristen? — Ja, det hele gik temmelig hemmelighedsfuldt til, derfor ved kun de nærmeste Besked derom, men jeg har selv hørt Apostelen fortælle det. Medens hendes Mand førte Krig i Britannien, gjorde hun Bekendtskab med Apostelen Paulus i den lærde Senecas Hus, og da hun — ja,

hvorledes skal jeg udtrykke mig? — var meget filosofisk anlagt, var det hyppig religiøse Spørgsmaal, der kom paa Tale og blev Genstand for Underholdningen. I Begyndelsen bekæmpede hun Apostelens Fremstillinger med alle tænkelige Grunde og Beviser; men hvem kunde vel i Længden modstaa den hellige Ild, som aabenbarede sig i hans Veltalenhed? Senatoren Pomponius Græcinus' Datter, Plautius' Gemalinde, var en Kristen, inden hendes Mand, Kejser Claudius' dygtigste Feltherre, vendte tilbage som Sejrrherre fra Britannien.«

»Hvem husker ikke,« sagde en af Tilhørerne, »det glimrende Triumftog, han fik af Kejseren, der gerne vilde vise ham sin Paaskønnelse?«

»Felttogets Strabadser,« vedblev den gamle, »havde undergravet Plautius' Helbred i den Grad, at han laa i sin Grav inden et Aars Forløb. Hans unge, smukke, rige og fornemme Enke fik naturligvis mange Friere; men hun afviste alle de Tilbud, der blev gjort hende, og erklærede ikke at ville gifte sig igen.«

»Lateranus var ogsaa blandt dem, der blev afvist; han blev saa ærgerlig derover, at han lod hvert af hendes Skridt udforske og opdagede paa den Maade, at Pomponia Græcina var en Kristen. Han var nu lav nok til at anklage hende for at være Medlem af en fremmed Sekt, hvis Religion var forbudt af Staten.«

»For den Nederdrægtighed,« indskød en af de omkringstaaende, »fik han da ogsaa sin retfærdige Straf under Nero.«

»Sagen kom for Statsraadets øverste Domstol, men Seneca, der var et af dets Medlemmer og ikke vilde være Dommer i en Sag, der angik en Dame, til hvem han stod i Venskabsforhold, overtalte Kejser Claudius til at henvise Sagen til et Familieraad. Da vedkommende havde al Grund til at holde Forhandlingerne hemmelige, fik Offentligheden ikke noget at vide derom. Pomponia Græcina forsvarede sig selv, hun tilstod, at hun var en Kristen, men lagde til, at den kristne Religion hang nøje sammen med den jødiske, var saa at sige vokset frem af den, og at de begge tilbad den samme Gud, ligesom dens Stifter var en født Jøde. Kejser Augustus havde givet Jøderne Privi-

legium paa, at deres Religion skulde være anerkendt af Staten, og da de altsaa havde faaet Lov til at tilbede en anden Gud i Stedet for det romerske Senats Guder, saa vilde hun ogsaa forlange den samme Ret for sig «

»Og lod Dommerne sig virkelig nøje med den Erklæring?« spurgte en af Tilhørerne, hvilke alle havde fulgt Fortællingen med den mest levende Interesse.

»De raadslog længe frem og tilbage,« vedblev den gamle, »men da der ikke fandtes nogen Lov, der forbød en Romer at gaa over til Jødedommen, blev hun frikendt. — Men se! der kommer de jo med Liget, og nu har jeg ogsaa fortalt eder det vigtigste deraf.«

Trængslen paa den appiske Vej var nu ved Mørkets Frembrud taget af; de Folk, der endnu færdedes paa Vejen, veg med sky Ærefrygt til Side for Liget; Baaren blev ledsaget af en gammel Mand med et sorgfuldt Ansigt; det var den dødes Fader.

Mændene, som ventede ved Lucinas Monument, tog imod Liget, uden at de hedenske Vespillones, som det offentlige Begravelseskantor havde leveret, fik Lov til at træde ind i Monumentet.

Da Præsten Dionysius og Lucina havde faaet Underretning om Ligets Ankomst, gik de op for at modtage det, hvorpaa den døde blev baaret ned under Salmesang og Bønner.

Medens Mændene nu bragte Liget ind i den Niche eller Fordybning, som var bestemt for det, søgte Lucina at trøste Faderen, der hulkede højt; da den døde, efter jødisk Skik, var bleven ombundet med Lærredsbind og indhyllet i et hvidt Klæde, blev han lagt ned i sit sidste smalle Leje, og Lucina heldte en Flaske usædvanlig stærkt duftende Essens ud over ham — og nu lukkede Arbejderne Gravaabningen til med en Marmorplade, som blev gjort godt fast overalt med stærk Kalk, nødvendige Forholdsregler for saa vidt som muligt at tilintetgøre eller forhindre Forraadnelseslugten.

Lucina tog Palmegrenen og Blomsterkransen ud af den lille Irenes Haand og stillede dem op mod Graven, Sindbilleder paa den Forherligelse, til hvilken Kristi Bekender var gaaet ind.

Fra første Begyndelse har Kirken begravet sine Børn under Bønner, der udtalte det glade Haab om et evigt, saligt Liv og en forklaret Opstandelse fra de døde. Efter at Præsten Dionysius havde fremsagt disse Bønner, skiltes de ad med Tilraabet *Pax tecum*, Fred være med dig, forlod Monumentet, og begav sig tilbage til Staden.

Da det var en overordentlig mild Foraarsaften, foretrak Lucina at gaa, i det mindste et Stykke af Vejen; dette gjorde hun tillige for at trøste den dødes Fader og lade ham fortælle hende lidt om Sønnen; hun forsikrede ham om, at hun nok skulde tage sig af ham og overtage en Søns Pligter. I Nærheden af Byen steg hun igen op i sin Bærestol og vendte tilbage til sin Bolig. Medens Rom nu rustede sig til de glimrende Fester, havde en kristen Kvinde deltaget i en Martyrs Begravelse; hun var den første af en lang Række fornemme Damer, der i de næste Aarhundreder ansaa det som deres særlige Pligt og en stor Ære at tage Blodvidnernes Lig fra Retterstederne og bisætte dem paa deres Landejendomme. (Fortsættes.)

Frode Sadolin: Sjælerøgt.*)

Dr. Frode Sadolins tidligere udkomne Bog *Nervehelse* var en Bog ikke blot om Nerver og legemlig Hygiejne, men den strejfede omtrent paa hver Side ogsaa ind paa det sjælelige Omraade, hvorfor jeg fandt, at den meget passende kunde anmeldes i et religiøst Tidsskrift. — Om Betimeligheden af en Anmeldelse her i Bladet af Doktorsens fornylig udkomne lille Bog *Sjælerøgt* kan der vel ikke være nogen Tvivl. Selve Bogens Titel antyder, at Forfatteren denne Gang endnu mere, ja direkte beskæftiger sig med sjælelige Problemer.

---

*) Nærværende Artikel er en Slags Fortsættelse af Artiklen paa S. 445 fra samme ærede Anmelders Haand.

Man kunde karakterisere Bogens Indhold som en Læges religionsfilosofiske Betragtninger over Viljens Psykologi. Det er altsaa ingen Roman eller den Slags Litteratur, Folk plejer at *sluge*; her forudsættes tværtimod Villighed til at tage sig Stunder til at *tænke*; her forudsættes Evne til at nyde Refleksionen og drage Nytte af den. Dersom denne Bog faar ligesaa mange Oplag som dens Forgænger, saa er det et glædeligt Tegn paa, at Publikums Smag dog ikke er saa rent fordærvet, og at der endnu findes mange, som ikke vil nøjes med den lettere Litteratur alene, men ogsaa gerne giver sig i Lag med solidere aandelig Føde.

Det er nemlig det, Bogen byder. Den er delt i fem Afsnit: *Frem!* — *Arbejdet*, — *Fædrelandet*, — *Hjemmet*, — *Alvor* —, som i og for sig godt kunde fremtræde som indbyrdes uafhængige smaa Afhandlinger, men som dog alle forbindes ved den fælles røde Traad, der gaar igennem hele den lille Bog, og som gaar ud paa at vise, at naar man vil naa et Maal, et nærmere eller fjernere paa et hvilket som helst Omraade her i dette menneskelige Samfund, som »mere er et Værksted end en Stadsstue eller et Museum«, — da gælder det om at tage sig sammen og være sig selv og opdrage sig selv til et virkeligt Menneske, der ikke blot nok »gerne vilde«, men virkelig *vil* noget, virkelig sætter Vilje ind, og det ikke blot ifølge en slet og ret Bevægelsestrang, en Virksomhedstrang, Mennesket har i sig; nej, hinsides Øjeblikket maa der være en Fremtid; Arbejdet maa kæde sig ind i noget, som ikke ender. Og det gælder ligesaa vel Rengøringskonens som Videnskabsmandens Arbejde. Naar Livet er virkeligt, gror Arbejdet som Sædekorn i Muld, hvad Slags det saa forresten er. Vi selv, og ikke vore Efterkommere, maa give vort Liv Mening; hvert eneste enkelt Menneskeliv maa have Mening i sig selv. »Men Mening er der kun i Livet, naar det, som en Gang er levelt, kan vedblive at være, naar det kan ligge gemt til sin Ejermand. I Mindet er der kun et svindende Skyggebillede, i Efterverdenen har det kun en stakket Skintilværelse, i Tiden er dets Død uigenkaldelig, kun i Evigheden kan det leve.«

Det var blot nogle faa Tankeblomster, plukket hist og her fra forskellige Dele af den udmærkede lille Bog, og

maaske ikke en Gang de smukkeste Blomster; de kan allervanskeligst rives ud af deres Sammenhæng. Man kunde derfor være fristet til at aftrykke hele Sider af Bogen før at give Læserne en Mundsmag, som f. Eks. de indledende Sider i Afsnittene *Arbejdet*, *Fædrelandet* og *Hjemmet*, eller hvor Forf. ved slaaende Eksempler viser Forskellen paa den vrang, falske, daarlige Alvor, der kun er en Maske, og den sande Livsalvor, Viljens Alvor, hvor han bl. a. paa en saa smuk og tiltalende Maade viser sin Forstaaelse af Ungdommen, naar den gør sine ærlige Forsøg paa selv at vinde noget stort og skønt og uendeligt rigt at være Alvorsmænd paa, og naar den stiller store Krav til det, der skal gælde som Livets Alvor; eller endelig, hvor han giver sine fine smaa Hip snart til Hypokonderne, snart til Pedanterne, snart til den materialistiske Filosofi og Ethik, som er nødt til at »laane« Begreberne ondt og godt, der jo ellers forudsætter en Myndighed udenfor Menneskeverdenen.

Uden at Bogen egentlig har et særlig religiøst Anstrøg, eller at Medicineren nogetsteds stikker sit lærde Hoved frem, mærkes det dog helt igennem, at det er en klog, erfaren og alvorlig Mand, man gæster, naar man læser denne Bog. Forfatteren maa være en god Menneskekender og fin Iagttaget baade af sig selv og andre; og uden at han egentlig direkte siger det, mærkes det ogsaa, at han tillige maa være en overbevisningstro Kristen.

Heraf vil man kunne slutte sig til, at Bogen er som skabt for saadanne Mennesker — og dem gives der maaske ikke saa faa af — som med mere eller mindre god Grund i Længden bliver trætte af den stereotype religiøse, aandelige Læsning i den Form, hvori den i Reglen bydes, og derfor længes ganske vist efter samme gode, solide Kost, men i en lidt anden Servering.

Et Par Smaaanker maa det dog være Anmelderen tilladt at fremsætte med det samme. Et Par Steder findes saaledes nogle længere Citater paa Fransk og Engelsk, uden at de er oversat paa Dansk, skønt det dog vistnok er Forfatterens Ønske, at ogsaa Folk, som ikke forstaar fremmede Sprog, maa læse hans Bog og have fuldt Udbytte af den.

Et Steds nævnes *Morten Luther* og de ham tillagte Ord »Her staar jeg, jeg kan ikke andet, Gud hjælpe mig, Amen«

som et Eksempel paa den rette Livsalvor og Tryghedsfølelse, skønt der dog vist let kunde være fundet bedre, værdigere, mere tilsvarende Eksempler herpaa, tilmed da de ham til-lagte Ord slet ikke er historiske, hvad selv den protestan-tiske Historiker Burchardt har bevist.

Side 60 staar der: »I Drømmen om Skærsilden er der det Erfaringsindhold . . .« — Det er dog lidt dristigt at kalde Antagelsen af et Renselsessted i det hinsides for en Drøm blot. Forf. kan være forvisset om, at *ingen* af den katholske Kirkes Troslærdomme har *saa* løst et Grundlag at bygge paa; dertil er den katholske Troslære en altfor fast og konsekvent gennemført Bygning. — Forfatteren *K. G. Brøndsted* skriver i en af sine fornylig udgivne »Tolv danske Historier«: »O, Ven Skovfoged, hvis der hisset gives en Skærsild, som de fleste Kristne med gode Grunde tror; og hvis der da som en Del af din Bod blev dig givet o. s. v. . . .« Det er noget andet!

Men det er jo kun et Par enkelte, uforsættelige Fejl-tagelser, som ikke forringer Bogens Værd og Betydning.

F. R.

Efterretninger fra og Ind- Udland.

København. Til Pastor Günthers 2. Foredrag i Den katholske Højskole var Salen helt fuld. Tilhørerne fulgte med stor Opmærksomhed Talerens Gennemgang af Messeliturgien. Pastor Günther gennemgik hele Begyndelsen af Messen og naaede til Forvandlingen. I tredje og sidste Foredrag vil han tale om den sidste Halvdel af Messens Bønner og Ceremonier.

Rusland. Gamle Grev Leo Tolstoy er endelig for Alvor død. Han endte sin jordiske Løbebane lige saa dramatisk, som han passerede adskillige betydningsfulde Afsnit i sit Liv. Pinligt var det at bemærke, at hans Hustru, trods hendes indtrængende Bønner, ikke fik Lov til at se til sin døende Mand, førend det var for silde til, at han kunde tale med hende, skønt ogsaa han atter og atter havde spurgt om sin Hustru. Tolstoy døde ekskom-municeret af den »orthodokse« Kirke, og den »hellige« Synode forbød bestemt Gejstligheden at læse Requiemsmesser for ham, ja overhovedet at deltage i Begravelsesceremoni-

erne. Men det kan heller ikke nægtes, at Tolstoys Stilling overfor Kirken i mange Henseender var ikke saa lidt udfordrende. Ikke alene er nogle af Tolstoys Skrifter ganske uskikkede til at gives i Ungdommens Hænder, men hele Aandsretningen i hans senere Skrifter er unægtelig ikke saa lidt modstridende overfor de kristne Tros lærdomme. Tolstoy havde ikke udarbejdet noget bestemt filosofisk System, men han var en højhjertet Menneskeven med lidt sentimental Præg, hvis højeste Ønske var at gøre sine Medmennesker godt. Med det katholske Blad *Osservatore Romano* haaber vi, at Gud, som dømmes Menneskene efter deres rene og gode Hensigter, har tilgivet ham hans Vildfarelser, hvilke noget kan undskyldes ved, at det var den russiske Statskirke, han havde som Kristendommens Repræsentant overfor sig, og at de Bønner om Barmhjertighed, som Tolstoy paa sit Dødsleje sendte op til Gud, maa være blevet hønhørt, da Gud særlig gerne hører dem, hvis Hjerte staar aabent for de fattiges og lidendes Nød.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalter vi en Uddeling af **Fødevarer til fattige** i Anledning af Julen og beder derfor alle, som har Evne og Vilje, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa **personlig** henvende sig hos en af undertegnede inden *den 12de December* og senere ligeledes **personlig** afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn, og Varerne udleveres heller ikke til Børn. De trængende i *St. Annæ Sogn* maa i Aar henvende sig til en af undertegnede.

Fru A. Osterhammel, Enke-Lehnsbaronesse <i>Stampe-Charisius</i> , Nørrefarimagsgade 15, 2. Sal.	Vestervoldgade 115.
Frk. F. <i>Stralbøcker</i> ,	Frk. C. <i>Tetzlaff</i> ,
Jægersborg Alle, Charlottenlund.	Ved Stranden 10.

I Lighed med de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer til de fattige** i Rosenkranskirkens Sogn. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa *inden den 18de December personlig* henvende sig til en af undertegnede eller til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at modtage Gaver.

Frk. M. <i>Muus</i> ,	Frk. <i>Ronge</i> ,
H. C. Ørstedsvej 29 B ⁴	Lykkesholms Alle 14 C.
Frk. M. <i>Hoffmann</i> ,	
St. Hans Minde, Valby.	

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 11. December (Marias ubesmittede Undfangelse) i **Jesu Hjertes Kirke Kl. 8^{1/2}**. Om Aftenen Kl. 8 i **St. Ansgars Kirke** højtidelig Gudstjeneste med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer.

Unio. Fredag den 9. December Kl. 8 Aften afholdes **Præmie-skydning** i Lokalet, Frederiksberg Allé 11, Stuen, hvor Tegning kan ske selve Aftenen (à 25 Øre pr. Portion).

Mødet den 23. Decbr. bortfalder, men der afholdes i Stedet for Møde **Fredag den 30. December** med Underholdning.

Kirkelig Kalender.

4. Decbr. 2. Søndag i Advent.	11. Decbr. 3. Søndag i Advent.
5. — Mandag. Petrus Chry- sologus, Biskop og Kirkelærer.	12. — Mandag. Vicelinus, Biskop og Bekender.
6. — Tirsdag. Nicolaus, Biskop og Bekender.	13. — Tirsdag. Lucia, Jom- fru og Martyr.
7. — Onsdag.*) Ambrosius, Biskop og Kirkelærer.	14. — Onsdag*) Oktavdag. Tamperdag.
8. — Torsdag. Marias ubesmittede Und- fangelse.	15. — Torsdag. Oktav af Marias ubesm. Undf.
9. — Fredag.*) Oktavdag.	16. — Fredag.*) Eusebius, Biskop og Martyr. Tamperdag.
10. — Lørdag. Loretofest.	17. — Lørdag*) Tamperdag.

*) Fastedag.

Meddelelse om **Gudstjenesten** fandtes sidst i Nr. 45.

St. Franciskus' III. Orden holder Møde Fredag den 9. December Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. Det meddeles den pavelige Velsignelse.

St Ansgars Kirke.

Rosenkransbroderskabet og Jomfruernes Forening deltager i Processionen ved Andagten Søndag d. 4. Dec. Kl. 6 Efterm.

Mødeforeningen holder Møde med kort Foredrag Tirsdag d. 6. Decbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke.

Den katolske Højskole.**Møde Tirsdag d. 6. Decbr. Kl. 8 Aften.***Højærv. P. Günther:*

Messelturgiens Historie III.

Hotel Dannevirke.

Studiestræde 38, **2. Sal.****Alle er velkomne.****Tak.**

Hjertelig Tak til alle de Katholikker, der har støttet vor Basar ved personlig Assistance, ved Gaver, ved Besøg og Indkøb og paa anden Maade.

St. Josephssøstrene.

A.C. Die septimo mensis Decembris solito tempore ac loco
Rev. P. Breitung dissertationem de miro modo mutata
doctrina evolutionis habebit. Administratore.

Vincentiskonferensernes sidste Generalmøde i

Aar finder Sted Søndag d. 11. Decbr. Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Forsamlingsalen Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Arbejde blandt de fattige. Især opfordres alle unge Mænd i vore Menigheder til at indmelde sig i Foreningen.

Kalenderen 1911

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

№r. 50.

Søndag den 11. December 1910.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Af en anden Aand. — Jødefolkets sidste Dage. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

56.

Den uplettede Jomfru og Frelseren.

I det Kirken i Dag minder os om, at Jesu Moder Maria er blevet bevaret fri for Arvesyndens Plet, taler den ikke blot til os om Maria, men frem for alt om selve Frelseren. Det er for *Jesu Skyld*, siger Kirken, at Maria blev opløftet saa højt, udstyret med saa store Fortrin, bortrykket fra alt, hvad der hedder Synd. *Jesus Christus er nemlig vor Gud og højeste Herre.* Han er uendelig mere end en Plato eller Sokrates, uendelig mere end den bedste, mægtigste og fuldkomneste Fyrste, der nogen Sinde har levet paa Jorden; han er den uendelig hellige og retfærdige, den uendelig høje og fuldkomne Gud. Men Maria, hun er hans sande og virkelige Moder; af hendes jomfruelige Blod skulde og vilde han efter Guds evige Raadslutning antage den menneskelige Natur; hun skulde slutte ham i sine Arme som sit eget Barn; hun skulde ernære og pleje hans menneskelige Liv. Hun skulde paa den inderligste Maade have Del i hans Livs og Døds-Hemmeligheder.

Ikke en eneste Helgen i den gamle eller ny Pagt skulde nogen Sinde staa Jesus saa nær som Maria; ja, ingen af

Himmelens Serafer skulde nogen Sinde staa i et saa inderligt Forhold til ham som Maria. Denne ganske enestaaende Stilling, Maria skulde indtage over for den uendelig hellige og retfærdige Guds Søn, krævede, at Maria ogsaa i Hellighed og Fuldkommenhed overgik alle andre Skabninger. At Maria derfor fra sit Livs første Øjeblik af blev bevaret fri for den allermindste Synd, er følgelig slet ikke at undres over. Jesus trængte ikke til at være rig, til at være omgivet af ydre Glans og Herlighed — det var han heller ikke i sit Jordeliv; men der skulde fra Maria ikke falde en Skygge af Synd over ham. Kun saaledes var hun en værdig Moder til den Helligste, der skulde fødes af hende. Det er med eet Ord *Christi Guddom*, vi mindes om ved Marias ubesmittede Undfangelses Hemmelighed.

Men desuden vil Kirken i Dag henlede vor Opmærksomhed paa, at *Jesus ogsaa er vor Frelser og Forløser*. Maria er jo ikke ved sine egne Fortjenester, ej heller ved sine egne Anstrengelser blevet bevaret fri for Arvesynden og højt benaadet allerede i sit Livs første Øjeblik, ~~men~~ ved Jesu Christi bitre Lidelse og Død. Han er ogsaa sin Moders Frelser og Forløser; thi fra hans blodbestænkte Kors udgik der en tredobbelt Naadestrøm: den første blev udgydt over den daværende Tid; den var kraftig nok til at frelse og saliggøre alle de Mennesker, der levede paa Christi Tid. Den anden Naadestrøm flød ud over Fremtiden; deraf øser Kirkens mange Helgener og de talløse fromme Kristne i alle Aarhundreder efter Christus. Den tredje Naadestrøm randt tilbage til Fortiden og var Aarsag til Patriarkernes og alle retfærdiges Hellighed i den gamle Pagt. Under denne Naadestrøms Virksomhed stod ogsaa Maria. Jesus, der som Guds Søn fra Evighed af ^{elskede} Maria paa det inderligste som sin trofaste Moder, vilde fra hendes Livs Begyndelse af vise sig for hende som den bedste Søn, en Moder nogen Sinde har haft, og udstyrede hende med Naade og Hellighed, før Arvesynden fik Lov til at komme hende nær. Dette laa jo i hans Magt, og paa denne Maade er Christus bleven *Marias* Frelser.

En levende Tro paa Marias ubesmittede Undfangelse kan følgelig kun bidrage til, at vi desto mere levende tror paa Christi Guddom og paa, at »der er ikke Frelse i nogen anden; thi der er intet andet Navn under Himmelen givet Menneskene, hvorved vi skulle frelses.« (Ap. Gern. 4, 12).

P. G. Schmiderer.

Af en anden Aand.

Apostelen Johannes hævder i sit første katholske Brev, at den, der bekender Jesus som Guds Søn, er selv af Gud. Og det er ogsaa det Kendetegn, vi altid har fulgt overfor vore protestantiske Landsmænd, »vore i Troen fraskilte Brødre«, at naar de bekendte Jesus som Guds Søn, var der mere, der forbandt os, end der adskilte os. Og det er ud fra den Betragtning, at den katholske Kirke her i Landet altid har anerkendt den protestantiske Daab, idet man har gaaet ud fra, at de Præster, der troede paa Jesus som Guds Søn, ogsaa med den største Samvittighedsfuldhed vilde opfylde dennes sidste Befaling om at døbe alle Mennesker i den treenige Guds Navn; og derfor bliver Konvertiter ikke her, som i mange andre Lande, ved deres Optagelse i den katholske Kirke døbt med den saakaldte betingede Daab. Men skal Vantroen udbrede sig videre, og prædikes der Fornægtelse fra ret mange protestantiske Prædikestole, som det allerede er godt begyndt, vil Katholikkernes Syn paa Protestantismen og dennes Tilhængere i ikke ringe Grad blive forandret.

Det var en af de mest yderliggaaende af de »liberale« Statskirkepræster, som Lørdag den 3. December indledede en Diskussion om *Dogmekirken og Vejen frem* i Studenterforeningens store Sal. Pastor *Arboe-Rasmussen* efterlod ikke en eneste Straale af Guddomsglorien om Frelserens Pande. Denne var kun et Menneske som enhver anden; men han havde dog som ingen anden holdt Idealerne højt. Da Jesus red ind i Jerusalem paa Palmesøndag, var det uden Tvivl i den Tanke nu at skulle oprette Messiasriget og blive en Konge, men han blev jo sørgelig skuffet. Han blev ingen Konge den Gang, og han er heller ikke siden bleven det; man har taget nogle Anskuelse og Meninger om ham og gjort dem til Konge, men ham selv har man ikke gjort til Konge. Overfor Nutidsslægten synker Dogmekirkens Indflydelse med rivende Hast; men det er heller ikke underligt, alt godt i sidste Aarhundrede, f. Eks. Socialismen, har Dogmekirken slaaet ned efter

bedste Evne. Dogmekirken brød sig aldrig om Idealerne, derfor har Kristendommen ingen Magt til at omforme det nuværende Samfund, men det har Evangeliet, som Jesus forkyndte det. Leo Tolstoy, der nys er død, var en Kæmpe; først var han ligegyldig, derpaa sluttede han sig til den orthodoxe Kirke, saa troede han paa Kristendommen og til Slut blot paa Sandheden. Ved Bruddet med Kristendommen blev han den store Kristen. For Tolstoy var Sandheden: Inderlighed i Gudsforholdet og Troen paa en Jord, hvor Retfærdighed bor. Dette Standpunkt falder sammen med det Evangelium, som Jesus forkyndte: Inderlighed og Riget paa den nye Jord, hvor Retfærdighed bor. Tolstoy var en Profet. Vi drives alle mod en Tid, hvor vi skal til at rejse den store Kirke i Evangeliets Stil med det høje Loft og de vide Vægge, befriet for al den Ballast, som saa sørgeligt har splittet Menneskene ad. I den Kirke skal Broderhædet for nogle Dogmers Skyld høre op. Vi ved alle lige meget og lige lidt om de Ting, som ikke ses. Den Kirkes eneste Bekendelse, der skal samle alle til eet, skal være Fader vor. Dogmerne gør ufri, øger Tvivl og Uro, er de hundrede Smaadøre til lige saa mange Partier og Sekter, Fader vor giver Fred og god Vilje og forener alle som Brødre.

Ja, saaledes taler en lovlig beskikket og ansat Præst i den danske Statskirke, som forpligter sine Tjenere baade paa den apostoliske og nikæniske ag athanasianske Trosbekendelse, paa Luthers lille Katekismus og hele den augsburgske Konfession! Ja, paa den augsburgske Konfession, i hvis 21. Artikel der staar, at den lutherske Lære ikke afviger fra den katholske Kirke, saaledes som denne er bekendt fra Kirkefædrene. Og alligevel er man saa streng, naar det gælder en Sympati i Retning af den Kirke, som den lutherske Lære »ikke afviger fra«. Det fik en ung Præst for 13 Aar siden at mærke. Han tænkte paa at blive Katholik, men Øvrigheden lod ham vide, at hvis han foretog saa forkasteligt et Skridt, maatte han aldrig vente at kunne faa Ansættelse i en dansk Statsskole heller.

Men dette hænger sammen med den Smaalighed, som kendetegner den statskirkelige Styrelse overhovedet. Medens Aftenens Foredragsholder stod paa Talerstolen og,

skønt Statskirkepræst, uden at blinke betegnede hele Kristendommen som Fabel og Opspind, sad der nede i Salen en hel Del Mænd og Kvinder med Pastor Uffe Birkedal i Spidsen, som med stor Højtidelighed var blevet jaget ud af det statskirkelige Samfund, skønt de saa gruelig gerne vilde haft Lov til at blive deri. Det var de saakaldte Unitarer, der mindst har lige saa meget tilbage af Kristendommen som Pastor Arboe-Rasmussen, ja, adskillige af dem langt mere end denne. Disse blev, skønt kun menige Kristne, jaget ud af Statskirken, medens Præsten faar Lov til at blive i denne og fra sin Prædikestol Søndag efter Søndag fornægte Christus. Det er ganske vist ikke noget, som vedkommer os direkte, men dog en Uretfærdighed, en oprørende Modsigelse, som enhver dansk Mand og Kristen har Lov til at sige sin Mening om. Vi ønsker ingen Forfølgelse af Pastor Arboe-Rasmussen, men ærgrer os blot over, at de samme, der holder Haanden over denne, slog løs paa de skikkelige og ret stilfærdige Unitarer. Ligger der Menneskefrygt til Grund for den forskellige Behandling?

Efter den sædvanlige Pavse efter Foredraget begyndte Diskussionen. Til denne kan egentlig ikke den Tale henregnes, som Pastor Konow fra Norge holdt. Han er det samme i Norge, som Hovedindlederen er i Danmark, Statskirkepræst og Kristendomsfornægter. Han holdt nærmest en Slags Prædiken, ret udtværet og kedsommelig, men af lignende Indhold som Pastor Arboe-Rasmussens Foredrag. Det er ikke til at forstaa, at hans Indflydelse kan være saa stor i Bergen, som den efter den norske Regerings Optræden synes at være; denne har nemlig for nogle Aar siden opfordret ham til at tage sin Afsked, og han svarede den, at han foretrak at blive — og han er blevet til den Dag i Dag. Et virkelig frit Menneske tager sig den Frihed, han trænger til, hævdede Pastor Konow. Saaledes var Frelseren, saaledes var Luther. Vi følger de Grundsætninger, der findes i Evangeliet og hos Luther selv. (!) Mange bliver stødt af Dogmer, som de ikke kan forstaa og døje; til dem siger vi frejdigt, at Dogmerne er ikke Kristendommen, at de kommer den ikke ved. Med Dogmerne slutter vor Tids Tænkning og Kultur aldrig Forbund, derfor maa Dogmerne bort!

Paa den Maade er det ikke vanskeligt at være Kristen-
domsforkynder. Sæt nu, vor Tid heller ikke synes om
Evangeliets Fordringer om Renhed og Kyskhed, om Op-
ofrelse og Hengivenhed, om Ærlighed og Sandhed, maa de
Fordringer da ikke billigvis gaa samme Vej som Dogmerne?
De gør det ogsaa, om ikke straks, saa inden længe der,
hvor Dogmerne kastes bort. Folk i al Almindelighed
ræsonnerer saa umiddelbart logisk: er alle de Ord, Jesus
har sagt om sig selv, om sin himmelske Fader, om sin
tilkommende Dom, er alle de Gerninger, han har gjort,
fremfor alt hans Opstandelse og Himmelfart — er det alt
sammen Opdigtelser og Indbildning, saa kunde det jo og-
saa være, at hans Ord om Ærlighed og Afholdenhed og
Godhed var lige saa luftigt begrundede, og saa bryder man
sig heller ikke om de sidste; i Særdeleshed behøver
man jo ikke at være ængstelig for, at han engang skal
kræve en til Ansvar, fordi man ikke har lydt hans Ord,
naar han aldrig kommer for at holde Dom over levende
og døde.

Fra konservativ Side opponerede først den gamle Pro-
fessor *Henrik Scharling*, som paaviste, at paa alle aande-
lige Omraader havde man visse Dogmer, visse Læresæt-
ninger, hvorfra alle gik ud, og det havde man ogsaa med
fuld Føje paa Religionens Omraade. Den gamle byzan-
tinske Kirke, der lagde en ensidig Vægt paa Dogmerne og
saa væk fra Moralen og Samfundslivet, kunde man kalde en
Dogmekirke, men det Navn passede ikke paa den danske
Folkekirke. Den menneskelige Erkendelsestrang fordrer
Dogmer, vil tydeligt og klart kunne udtrykke, hvad man
tror og bekender som Kristendommens Indhold. Uden
Dogmer er al Samfundsdannelse umulig. Jesus fremsatte
ingen theologiske Læresætninger i dogmatisk Form, men
han var heller ikke Professor i Theologi, men Religions-
stifter. Og dog fremsatte han flere Dogmer, f. Eks. at
Gud er Aand, at alle Mennesker skulde døbes i Faderens
og Sønnens og den Helligaands Navn og flere andre. For-
resten havde Foredragsholderen, sluttede Professor Schar-
ling, endt sin Polemik, med selv at fastslaa et Dogme,
nemlig Fadervor som den store, sammenfattende Bekendelse.

Docent *Oscar Andersen* imødegik Indlederen ret

skarpsindigt fra et rent historisk Standpunkt. Den oprindelige Kristendom, Evangeliets Budskab, Forkyndelsen af »Riget«, som Pastor Arboe-Rasmussen idelig havde talt om, var der ikke et eneste historisk Vidnesbyrd at finde om. De ældste Kristne kaldte deres Tro for den nye Lov, det samme Udtryk finder vi i Katakomberne, og det svarer godt til Ordet Dogme, som betyder en Befaling, her til at tro noget. Selv om man følger den mest moderne Kildekritik og bortkaster og beskærer det nye Testaments Skrifter, kan man aldrig komme tilbage til en Kristendom uden Læresætninger. Aldrig har nogen kristen Forkynder prædiket en Tro uden et bestemt Indhold. Docent Andersen opfordrede Indlederen til at forlade den Kirke, hvis Tro han saa fuldstændig havde opgivet, og selv prøve paa at danne en Menighed.

Diskussionen fortsattes længe endnu, men desværre kunde undertegnede ikke blive længere end til Midnat. Efter Dagbladenes Referater forstod Pastor Arboe-Rasmussen, hvad der forresten, efter hans Indledningsforedrag at dømme, er troligt nok, behændigt og rammende at svare sine Modstandere, og de har sikkert ikke faaet ham rokket fra hans Standpunkt. Dette er jo forøvrigt konsekvent nok efter den oprindelige protestantiske Tankegang, for saa vidt som Protestantismens Princip jo er den frie Undersøgelse paa Grundlag af Bibelen alene. Af denne forkastede Luther selv paa egen Haand et Par Skrifter, og ingen, der staar paa Luthers Standpunkt, har aandelig Ret til at hindre nogen i at gaa videre paa samme Maade og forkaste alt, hvad der ikke stemmer med vedkommendes frigjorte Samvittigheds Følelser. De, der ikke handler saaledes, der ved en lykkelig Inkonsekvens afviser enhver Tanke om Bortskæring og Bortkastelse af den kristne Tros Indhold, hilser vi som Forbundsfæller i Kampen mod alle dem, der fornægter den Herre og Gud, der har løskøbt dem ved sit Blod.*)

Niels Hansen.

*) Maa jeg benytte Lejligheden til i denne Sammenhæng at minde alle Læserne om et lille udmærket Skrift af Pater *Roh: Hvem er Kristus?* (Høst & Søn, 1905, 50 Øre). Det er en Gennemgang og Gendrivelse af de mange, der ligesom Pastor Arboe-Rasmussen og Meningsfæller fornægter Christi Guddom.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom

af
Anton de Waal.
Oversat af R.

(6)

3dje Kapitel.

Dronningen.

Det var Skik i Rom, at et fornemt Huses Klienter ligesom alle, der vilde gøre Husets Herre eller Frue deres Opvartning, indfandt sig om Morgenen. De fleste Besøg blev ikke modtaget, det var nok, man lod sig melde.

Josephus Flavius kendte Dronning Berenice fra sin Hjemstavn; den Gang var hun ham ikke sympatetisk paa Grund af sit stolte Væsen, men nu kunde hun være ham til Nytte her ved Hoffet og i de høje Kredse; derfor besluttede han sig til at aflægge hende et Besøg allerede om Morgenen efter sin Ankomst. Derefter vilde han bese Staden og dens Monumenter og senere opsøge en gammel Ven af Familien i det transtiberinske Kvarter, Jødekoloniens Overrabbiner.

Til disse Morgenbesøg skulde alle bære den hvide Festtoga, men efter at Jerusalem var bleven erobret, havde Josephus Flavius gaaet i sort Sørgedragt, og han mente, det fulgte af sig selv, at det vilde være det mest passende at bære den, naar han traadte frem for en jødisk Dronning.

Portneren, der holdt Vagt ved Paladsets Portal, og som var iført rødt Liberi, var aldeles ikke af den Mening, han afviste Josephus med barske Ord, saa meget mere, som han øjeblikkelig saa, at det var en Jøde, han havde for sig.

»I den Dragt, du der har paa,« sagde han, »maa du helst gaa over paa den anden Side af Tiberen og gøre en gammel Jødekælling, der handler med Svovltraade, din Opvartning.«

Selv da Josephus, som det var Brug i Rom, trykkede et Guldstykke i Haanden paa ham, vilde denne Cerberus

dog ikke lade sig røre; han havde kastet et Blik paa Mønten: den var for lille til at skaffe ham den attraaede Gunst.

«Du er sandsynligvis en af de mange Jøder, der kommer her for at tigge hos Dronningen. Men saa maa du vente, til hun har lært Midas Kunsten af. Selv en Krøsus' Skatte vilde ikke forslaa til at hjælpe dem alle.»

Josephus var lige ved at lade sig nøje med blot at sige sit Navn, da der kom en Herre fra Atriet, hvis Ansigt tydelig tilkendegav, at han var af jødisk Afstamning. Da Portneren hilste meget ærbødigt paa ham, tiltalte Josephus ham paa deres eget Modersmaal, sagde han, hvem han var, og spurgte, om han ikke kunde faa Dronningen i Tale.

»Dit Navn, ædle Josephus,« svarede Manden, idet han bukkede dybt, »er kendt og berømt, hvor som helst der findes Israels Børn, det skal være mig en stor Ære selv at ledsage dig til Dronningen.«

Dermed gav han Portneren et Vink og førte Josephus gennem Atriet.

Manden i Liberiet saa efter dem og brummede, idet han rystede paa Hovedet,: »Det er nok ogsaa en Aagerkarl — Gaasen er vel for tung for een Ræv!«

Den ubekendte var den rige Bankier Samuel, som havde med Dronningens Pengesager at gøre. Nu havde han lige bragt hende en betydelig Sum Penge — og det mange Penge, for at hun kunde optræde som den hovedrige Orientalerinde blandt de rige Romerinder. I Rom havde Mammon altid været den første Betingelse og bedste anbefaling for at blive skattet og beundret.

Berenice tog imod Josephus i et meget elegant, lyst Morgentoilette; han havde aldrig i sit Liv set en skønnere Kvinde.

Dronningen, som vidste, at han havde stor Indflydelse hos Titus, var yderst elskværdig imod ham. Hun spurgte, hvorledes Rejsen var gaaet, naar han var kommet, hvor han boede, og hvilket Indtryk Byen havde gjort paa ham.

»Du har vel allerede set de store Forberedelser til de forestaaende Fester!« tilføjede hun bittert, »Forberedelserne til vor Nations Ligbevægelse.«

»Mig forekommer det ofte,« vedblev hun, »som var

jeg hin Niobe, der blev forstenet af Smerte, da hun saa alle sine Børn ligge døde rundt omkring sig.«

Josephus betragtede Dronningen skarpt; kom disse Ord fra Hjertet, og skulde den ubeskrivelige Ulykke, der havde ramt Nationen, vækket Følelsen hos hende af, at hun ogsaa hørte til Jødefolket?

Berenice syntes at have gættet hans Tanker, thi hun vedblev: »Der var meget i vort Folks Karakter, der forhen stødte mig, og de evindelige Stridigheder mellem Farisæere, Sadducæere og Nazaræere var mig utaalelige, nu tænker jeg derimod kun paa dette ene: mit ulykkelige Folks skrækkelige Skæbne. Da jeg, for min Persons Vedkommende, ingen Overlast lider, er min Medlidenhed med de andre blevet saa meget større.«

»Jeg har allerede hørt af din Portner, hvor meget godt du gør mod dine nødlidende Brødre,« svarede Josephus.

»Men endnu mere end den enkeltes Nød gaar sandelig selve Nationens Ulykke mig til Hjerte,« sagde Berenice. »Vilde Gud dog kalde en ny Esther frem, som kunde redde sine Brødre!«

Josephus saa spørgende paa Dronningen — havde han gættet hendes Tanker? Ja Titus, der havde ødelagt Jerusalem, var den eneste, der igen kunde bygge den op — hvis han da kunde finde en Esther.

Berenice rejste sig og afbrød dermed Samtalen. Josephus havde ikke ventet at blive modtaget saa naadigt af den stolte Dronning, og det var med hjertelig Tak, han tog imod hendes Indbydelse til at komme igen. Da han omtalte, det var hans Hensigt at besøge OVERRABBEN i det transtiberinske Kvarter, aabnede hun et lille Skrin, hvorfra hun tog en Haandfuld Guldstykker, som hun bad om, at Synagogens Forstander vilde fordele blandt de jødiske Krigsfanger.

Portneren kyssede ham meget ærbødigt paa Haanden, da han forlod Paladset, og titulerede ham *vir illustrissime*, Deres Excellence, for at gøre sin Fejl god igen.

Det storartede og overvældende Indtryk, Rom havde gjort paa Josephus ved hans Ankomst i Gaar, blev endnu mere forhøjet, da han fra Berenices Palads paa Aventin

vandrede gennem de nærmeste Dele af Staden. Torvet, der i vore Dage kun er en øde Ruinplads, hvor revnede Søjler, sammenstyrtede Hvælvinger, nøgne Mure og Brudstykker af Statuer ligger mellem hinanden, stod den Gang i sin fulde Pragt med sine Templer, Basilikaer, Statuer og Æresstøtter; med Forbavselse betragtede man det kapitolinske Bjerg; paa Højen til højre laa Juppitertemplets Vidunderbygning, til venstre Borgen, og midt imellem disse Arkivet; kun af dette sidste er der endnu en Levning tilbage. Fra Palatin, paa venstre Side af Torvet, hævede Kejserpaladserne sig: Augustus' med Juppiter Stators Tempel, Tiberius' Palads og Neros gyldne Hus. Lige over for Palatin laa ved Siden af hverandre Bypræfektets Palads, Senatets Kurie og det mamertinske Fængsels skumle Bygning.

Josephus kunde ikke blive ked af atter og atter at beundre Kejserpaladsernes og Torvets uforlignelige Majestæt og steg derefter op paa Kapitolium, hvorfra der nu viste sig et nyt Billede for ham: Udsigten til de mange Gader, der forgrenede sig i alle mulige Retninger.

Og der herskede paa disse Pladser og i alle disse Gader et saa broget og bevæget Liv, som Josephus neppe havde set mere storartet ved Paaskefesten i Jerusalem. Her var der et Par thraciske Slaver, sande Kæmper, der bar en eller anden Senators Gemalinde i en lukket Bærestol; hist holdt en Skare Isis- eller Cybelepræster i mærkelige Dragter deres Procession under Bøn og Sang; en Vestalinde kom gaaende i sin hvide Dragt med Slør for Ansigtet og en Lictor foran sig, og Folket gjorde ærbødig Plads for hende. De forestaaende Fester havde bragt en Masse fremmede fra Gallien, Spanien, Afrika og Grækenland til Rom; der var ogsaa kommet Deputationer fra de andre Byer og Provinserne for at lykønske Sejrherreren og anbefale sig selv og deres Familie til Kejserens Bevaa-genhed.

Hvorhen Josephus end vendte sit Blik, saa han de travle Forberedelser til Vespasians og hans Søns store Triumftog. Oven over Torvet blev der paa Veliahøjen, hvor Titusbuen nu staar, bygget en provisorisk Triumfbue af Træ, og Malerne skyndte sig, alt hvad de kunde, med at arbejde paa de kolossale Malerier, som skulde pryde

Triumfbuen. Et stort Rundmaleri fremstillede en kvindelig Figur, der var belagt med Lænker, og som sørgmodig støttede Hovedet i sine Hænder; oven over var der et Palmetræ, og rundt omkring stod med Guldbogstaver Indskriften: Det overvundne Judæa. Paa Templets Søjler var der opklæbet store Plakater, som indeholdt Programmet for de følgende Dages Festligheder, og Folk trængte sig i store Masser sammen for at læse Kundgørelsen eller ogsaa høre paa, at den blev oplæst. Paa Marsmarken arbejdede Hundreder af Slaver, mest jødiske Krigsfanger, med at bygge et stort Amphiteater, som blev opført af Træ, og hvor baade Gladiatorene skulde kæmpe og Kampen med de vilde Dyr finde Sted. Man fristedes til at tro, at store Skovstrækninger var bleven plyndret for deres Løv for at binde alle de Kranse, som hang langs med Husene og midt over Gaderne. Paladserne i det gamle Rom havde meget sjældent Vinduer ud til Gaden; derfor var talrige Arbejdere beskæftigede med at nagle nogle Tæpper fast paa Muren eller ophænge store, paa Lærred malede, Billeder. Paa alle de aabne Pladser, som Triumftoget skulde over, blev der oprejst Tribuner, behængte med kulørte Tøjer og Kranse. Kort sagt, der var en saadan Støden og Puffen, Arbejden og Virken, Raaben og Skrigen, at Josephus blev ganske forstumlet og skyndte sig hen til Jødekvarteret for at opsøge den gamle Rabbi.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra og Ind- Udland.

København. Sidste Tirsdag afsluttede Hr. P. Günther sine Foredrag om Messeliturgen. Ca. 200 Tilhørere paahørte atter med stor Opmærksomhed den interessante Udvikling, som endte med en virksomhedsfuld Appel til Tilhørernes Tro, der ikke alene skulde have sit Sæde i Hjernen og i Hjertet, men ogsaa og ikke mindst i Viljen, vor Erkendelses og vore rette Følelsers stærke Beskytter. Det sidste Foredrag inden Jul afholdes paa Tirsdag af Hr. Mogens Ballin.

— Foreningen »Fidelitas«, som samler unge Piger til ugentlige Møder paa Toldbodvej, havde forleden arrangeret en lille Udstilling af de Haandarbejder, som Foreningens Medlemmer i Aarets Løb havde forfærdiget, medens de sad

samlede ved deres hyggelige Møder. Ikke mindre end 63 større og mindre Beklædningsstykker var fremlagt, lige fra hele Kjoler for større Skolebørn og Underbeklædningsgenstande indtil de nydeligste smaa Fløjls-huer til smaa Børn. Foreningen agter at skænke denne Frugt af dens Arbejde til Børnenes Juletræ, hvor det sikkert vil fylde godt og glæde mangan fattig Familje.

Ordrup. St. Andreas Dag havde Kollegiet her ude naturligtvis en af sine store Dage. Om Formiddagen var der Levitmesse i Kirken, og om Aftenen spillede den tyske Skoles Elever Komædie. Det var ikke noget mindre end Schiller's *Wallenstein's Tod*, man havde givet sig i Lag med, men det gik alligevel udmærket, de optrædende glædede de talrige Tilskuere, og køn Musik udfyldte de i Regelen ikke lange Mellemakter. Det var særlig paa-faldende at høre, hvor velklingende en Udtale af deres Modersmaal flere af de unge Skuespillere havde.

s. n.

Rom. Ikke i mange Aar har man ventet med saadan Spænding paa noget Konsistorium som paa det, man nu forgæves har set hen til i de sidste to Aar. De mangfoldige Meddelelser i Aviserne om, at nu skulde Konsistoriet holdes, har jo alle vist sig forkerte, og man ved endnu ikke noget om, naar det er den hellige Faders Mening at udnævne nye Kardinaler. Der er snart omtrent 20 Kardinalpladser ledige, idet der atter er død en Kardinal, *Sanminiatielli*, i en Alder af 70 Aar. Han var i mange Aar pavelig Almisseeuddeeler og blev i 1899 udnævnt til Kardinal af Leo XIII. Adskillige af Kardinalerne er meget gamle, saaledes er Kardinalærkebiskoppen af Wien over 90 Aar, Kardinal Oreglia, den eneste nulevende af Pius IX's Kardinaler, ogsaa gammel og meget svag, og Kardinalærkebiskoppen af Krakow er farlig syg af Apopleksi. Hvis der ikke holdes Konsistorium inden Foraaret, vil det vare meget længe, inden det finder Sted, for til Maj aabnes den italienske Regerings Udstilling i Rom til Minde om Italiens Samling i 1860, under hvilken ingen større kirkelige Festligheder vil finde Sted. — Den hellige Fader har nylig modtaget Dr. Begin fra New-York i Audiens, som overrakte ham de to første Bind af det nye Kæmpeværk: Den katolske Kirkes Historie i De forenede Stater. Dr. Begin forklarede i en lang Privataudiens for den hellige Fader det Program, man agtede at følge, og denne udtalte sin Glæde over, at det frihedselskende og lykkelige Amerika ved sin Troskab og Ædelmodighed udfyldte de Tab, som adskillige af de latinske Folks Troløshed havde tilføjet Kirken.

Brevkasse. Til en *Abonnent* i *Lyngby*. — De tager ganske fejl, hvis De tror, Ugebladet ikke tør bringe Meddelelse om, at to Præster og en Munk i russisk Polen er anklaget for at have begaaet Mord, Tyveri og Ukyskhed. Nu staar det her! Men jeg maa tilføje, at jeg ikke har Kundskab herom uden fra Deres Brev, saa jeg kan ikke give nogen Garanti for denne Meddelelses Rigtighed. Forresten er det aldrig Ugebladets Regel at meddele Eksempler paa Skandaler fra Modstanderes Lejr, dels vilde vi ikke have Plads dertil, og dels er det ikke vor Metode at kæmpe ved Personligheder. Derfor kan der ikke paahvile os den Pligt at bringe Meddelelse om eventuelle Skandaler blandt vore Trosfæller. At mange Præster, Biskopper, ja selv Paver, i Tidens Løb har handlet ondt, ved alle oplyste Katholikker, og det bedrøver saadanne, men det rækker ikke deres Tro. Selv blandt Apostlene var der en Judas! — Jeg kan ikke tro, at Gud tager Plads i den Præsts Hjerter, der rolig og velovervejet læser den hellige Messe i Dødssyndens Tilstand; jeg tror tværtimod, at Djævelen faar mere Magt over en saadan Præst under den hellige Handling, han forbryderisk udøver. — Manglende Oplysning i de katholske Lande kan ikke lægges Kirken til Last. Hvad Indflydelse har den f. Eks. haft i Italien i de sidste 40 Aar? Og hvor lidt er Oplysningen alligevel ikke steget! Og i de protestantiske Lande steg Oplysningen ikke i de første Par Aarhundreder efter Reformationens Indførelse. — Jeg vil til Slut bede Dem ikke skrive mig mere til, da jeg ikke igen besvarer et lignende Brev som det, jeg denne Gang har modtaget fra Dem.

Ærbødigst
Red.

Den aarlige Indsamling paa vor katholske Børnehjælpsdag, som afholdes Søndagen efter St. Elisabeths Fest (d. 19. November) til Fordel for Elisabethforeningens Børn, har indbragt

i St. Ansgars Kirke	Kr. 170,25
i St. Josefs Kirke	„ 60,00
i Rosenkranskirken	„ 26,52
i St. Annæ Kirke	„ 7,50
i Immaculata Kirken	„ 10,00
i St. Andreas Kirke	„ 22,65
Desuden gennem Redaktionen i lutter 5-Ører	„ 18,25

Ialt... Kr. 315,17

Alle, som have bidraget til at opnaa dette smukke Resultat, bringes herved hjerteligst Tak.

Paa Bestyrelsens Vegne
J. Braun, Sognepræst.

Kalenderen 1911

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag d. 13. Decbr. Kl. 8 Aften.

Mogens Ballin:

Billeder af Kirkens Historie. III. Menneskehedens Fjender.

Hotel Dannevirke.

Studiestræde 38, 2. Sal.

Alle er velkomne.

Vincentskonferensernes sidste Generalmøde i

Aar finder Sted Søndag d. 11. Decbr. Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Forsamlingsalen Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Arbejde blandt de fattige. Især opfordres alle unge Mænd i vore Menigheder til at indmelde sig i Foreningen.

Unio. Fredag den 9. December Kl. 8 Aften afholdes **Præmie-skydning** i Lokalet, Frederiksberg Allé 11, Stuen, hvor Tegning kan ske selve Aftenen (à 25 Øre pr. Portion).

Mødet den 23. Decbr. bortfalder, men der afholdes i Stedet for Møde **Fredag den 30. December** med Underholdning.

Ungdomsraadet holder Møde den 20. December Kl. 7 i Bredgade 67.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 18. December i Jesu Hjertes Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

K.U.F. Katholsk Ungdomsforbund afholder Møde i Lokalet Nikolausfest. Bredgade 67 $\frac{2}{2}$ o. G. Søndag den 11. December Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalter vi en Uddeling af **Fødevarer til fattige** i Anledning af Julen og beder derfor alle, som har Evne og Vilje, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa **personlig** henvende sig hos en af undertegnede inden *den 12te December* og senere ligeledes **personlig** afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn, og Varerne udleveres heller ikke til Børn. De trængende i *St. Annæ Sogn* maa i Aar henvende sig til en af undertegnede.

Fru A. *Østerhammel*, Enke-Lehnsbaronesse *Stampe-Charisius*, Nørrefarimagsgade 15, 2. Sal. Vestervoldgade 115.

Frk. *F. Stratbøcker*,

Frk. *C. Tetzlaff*,

Jægersborg Alle, Charlottenlund.

Ved Stranden10.

I Lighed med de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer til de fattige** i Rosenkranskirkenes Sogn. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa *inden den 18de December personlig* henvende sig til en af undertegnede eller til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at modtage Gaver.

Frk. *M. Muus*,

Frk. *Ronge*,

H. C. Ørstedesvej 29 B $\frac{1}{2}$

Lykkesholms Alle 14 C.

Frk. *M. Hoffmann*,

St. Hans Minde, Vallyby.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 11. December (Marias ubesmittede Undfangelse) i **Jesu Hjertes Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$** . Om Aftenen Kl. 6 i **St. Ansgars Kirke** højtidelig Gudstjeneste med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer.

Kirkelig Kalender.

11. Decbr.	3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. (I de stille Messer 3. S. i A.)	18. Decbr.	4. Søndag i Advent.
12. —	Mandag. Vicelinus, Biskop og Bekender.	19. —	Mandag. Forvent- ning om Jesu Fødsel.
13. —	Tirsdag. Lucia, Jom- fru og Martyr.	20. —	Tirsdag. Ferialdag.
14. —	Onsdag*) Oktavdag. Tamperdag.	21. —	Onsdag*). Thomas, Apostel.
15. —	Torsdag. Oktav af Marias ubesm. Undf.	22. —	Torsdag. Ferialdag.
16. —	Fredag.*) Eusebius, Biskop og Martyr. Tamperdag.	23. —	Fredag*). Ferial- dag.
17. —	Lørdag*) Tamperdag.	24. —	Lørdag*). Vigilie til Juledag.

*) Fastedag.

Gudstjenesten i København.**Søndage.**

- St. Ansgars Kirke.** Form. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Aften Kl. 6 Andagt.
- Rosenkranskirken** (Boyesgade). Form. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 5 Andagt.
- St. Annæ Kirke** i Sundby. Form. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt med Prædiken.
- Jesu Hjertes Kirke** (Stenosgade). Form. Kl. 7, 7½ og 8½ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt m. Prædiken.
- St. Josefs Kirke** (Griffenfeldtsgade). Form. Kl. 6½ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 3 Andagt.
- St. Knuds Kapel** (Vestervoldgade 115). Form. Kl. 7 Højmesse; Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken.
- Immaculatakirken** (Strandvej 91). Form. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 2½ Vesper.
- St. Andreas Kirke** i Ordrup. Form. Kl. 7 og 7¾ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.
- Assumptionskapellet** (Amalievej 14). Stille Messe Kl. 8 med fransk Prædiken. Kl. 5 Efterm. Andagt. (Det allerhelligste Sakramente er daglig udstillet fra Kl. 8—5).

Stille Messer paa Hverdage.

St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8¼; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8¼; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i St. Knuds Kapel Kl. 6½; i Jesu Hjertes Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5¼ og 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7, 7½ og 8¼; i Assumptionskapellet Kl. 6½ og Kl. 5 Efterm. Andagt.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde med Optagelse af Mariabørn Onsdag den 14de December Kl. 8 Aften.

St. Ansgars Kirke. Torsdag den 15. ds. Kl. 8¼ **højtidelig Pontifikal-Sjælemesse** i Anledning af Aarsdagen for apostolisk Præfekt **Hermann Grüders Død** (i 1883).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 51.

Søndag den 18. December 1910.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — St. Michaels Kirkes Historie. — Jødefolkets sidste Dage. — Dansk Kirkeforfatning. — Julelitteratur. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Kolding. Roskilde. Tyskland. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

57.

De landflygtiges Juleaften.

Det stunder mod Jul. Børnene drømmer om Juletræet, Mor fortæller Far, hvad hun har set i et Butiksvindu. Juleudstilling — der var saadan en snurrig Sprællemænd, løst befæstet paa en lang Line, og naar man trak ved Linens Ende, saa klatrede Sprællemænd op, og naar man slap den, saa kom den ned igen . . . en dejlig Sprællemænd for vor kære lille Erik. — Forretningsfolk har travlt, ligeledes Tjenestefolk og Bydreng; der er saa meget at bestille inden Jul!

Andre tænker mere paa en dybere Forberedelse. De vil bane Vejen for Juleaftens Stemning. Der skal komme Fred i deres Hjerter. Derfor angret de deres Synder og dvæler ved den hellige Nats trøsterige Mysterium.

Det er dog heller ikke dem, jeg vilde tale om; nej, det er nogle Mennesker, langt borte fra Danmark, som i Aar fejrer en Julefest, der overgaar alle andre nok saa idylliske. De boede endnu for nogle Uger siden dernede

i det varme, skønne Portugal. Nu er de imidlertid blevet landflygtige. De maatte vandre, langt, langt mod Nord, og tilsidst slog de sig ned i det fugtige, for et Sydens Barn saa uhyggelige Holland. Man har omtalt disse Folk i de store Aviser, og der kan man læse om dem: de er Forbrydere, de er Oplysningens Fjender, de er »Mørkemænd«, og derfor vilde man af med dem. Ved nærmere Undersøgelse viser det sig ogsaa, hvori deres Forbrydelse bestod: de var Jesuiter. Man har nemlig stillet dem foran et Valg: de behøvede kun at forlade Jesu Selskab, saa var de frelste og kunde blive i deres Fædreland. De har valgt — og nu knæler de foran en lille Krybbe i et hollandsk Kloster. Der er Oldinge iblandt dem, f. Eks. en berømt Læge fra Lissabon, over 70 Aar gammel. Han vil, sin Alder til Trods, være Præst i Jesuiternes Orden. Hans Sønner bad ham grædende om ikke at forlade dem; med Taarer i Øjnene tog han Afsked med dem. Ynglinge med den første luende Ungdomsbegejstring findes der ogsaa imellem dem, Præster og Lægfolk, forskellige i Dannelse, eet i Kærlighed til Jesus. Hør Deres Bønner: »Tak, mit kære Jesusbarn, for at vi fik Lov til at blive udvist, som du; at en Herodes forfølger os, som dig; at vi er fattige, som du. Du fattige Krybbe, du er vort Fædreland, du kære Barn, du er vor Sol.« Maaske finder de ikke engang Ord og lader det usigelige, der ligger deri at ligne Jesusbarnet, give sig Udslag i et ustandseligt Gloria, *Gloria in excelsis*.

De bærer ikke Nag til nogensomhelst; de beder for dem, der haaner dem, for de regerende, der har berøvet dem alt, for de Journalister, der belyver dem. Og saa synger de igen om det fattige Jesusbarn.

Vi kan ikke fejre Jul som de. Der er dog eet, hvori vi kan efterligne dem: vi kan komme med et Offer til Jesusbarnet. Han har ofret saa meget for os, og deraf slutter vi, at han elsker os. Gid der intet Steds blandt de mange Julegaver maa mangle en Offergave til Jesusbarnet! Saa vil det heller ikke mangle paa Kærlighed, paa Julestemning.

Fr. Mm.

St. Michaels Kirkes Historie.

I Slutningen af Halvfjerdserne havde der bosat sig en Del Katholikker i Kolding. Disse var jævnlig bleven besøgt af gejstlige fra andre Missioner, særlig af Sognepræsten fra Fredericia, Pastor v. Euch, som d. 29.

Pastor CLEMENS STORP.

Sept. 1880 læste den første Messe hos en privat Familie der. Og fra den 29. Decbr. samme Aar blev der holdt periodisk Gudstjeneste; dette skete stadig i en derboende Katholiks private Bolig, hvor ogsaa de hh. Sakramenter meddeltes.

At dette Forhold ikke tilfredsstillede helt, er jo klart, hvorfor der oftere og indtrængende blev rettet Anmodning til daværende Præfekt Grüder om at foranstalte en selvstændig Menighed oprettet i Kolding.

I Begyndelsen af 1882 erhvervede denne da en større Grund i Frederiksgade, paa hvilken der laa en Restauration »Vennelyst« med Have og Keglebane. 2 Aar efter købtes der en tilstødende Grund, og paa Halvdelen af disse to Grunde ligger den nuværende St. Michaels Kirke. Foreløbig indrettedes der dog i den Ejendom, som allerede forefandtes, et Huskapel, som blev indviet d. 24. Sept. 1882 og opkaldt efter den h. Michael. Pastor v. Euch fra Fredericia foretog Indvielsen under en større Højtidelighed, hvortil der var kommet Trosfæller fra andre Byer. Kapellets Alter havde tidligere været i Malmø og Horsens, og fra Kolding kom det til Svendborg og derfra til St. Josephssøstrene paa Frederiksberg, hvor det endnu findes.

Til at være Stedets Præst var Kapellan Clem. Storp

fra Odense udset, som allerede havde opholdt sig i Kolding fra 1. Marts samme Aar.

Samtidig blev der ogsaa oprettet en Fællesskole med Lokaler i Stuen og paa første Sal, og Lærer Osterhammel ansattes et halvt Aar senere ved denne. Men da Pladsforholdene ikke var tilfredsstillende, blev en ældre Bygning udvidet til Skolebygning, hvilken blev indviet d. 4. Maj 1884.

At det lille Huskapel var altfor lille for Menigheden, som stadig voksede, siger sig selv. Og da Stedets energiske og virksomme Sognepræst, Pastor Storp, saa sig i Stand til for egne Midler at opføre en Kirke, skred man til dette Arbejde. Arbejdet paa Kirken, som kom til at ligge Syd for den Bygning, hvori det midlertidige Kapel fandtes, paabegyndtes lige efter Paaske 1885. Planerne til Kirken var udkastet af Arkitekt Hertel i Münster, og Arbejdets Ledelse var overdraget Arkitekt Fussing i Kolding. Den 10. Maj blev Grundstenen nedlagt af Præfekt v. Euch.

Den 6. Decbr. samme Aar, 1885, var Kirken saa vidt færdig, at den kunde indvies under stor Højtidelighed af Præfekt v. Euch samt gejstlige fra andre Missionsstationer. Efter den højtidelige Gudstjeneste afholdtes Firmelse.

Hvad selve Kirken angaar, som er indviet til den h. Michael, er den opført i gothisk Stil af røde Sten. Det Indre har spidsbuede Hvælvinger og 3 smukke Glasmalerier i Koret, forestillende Frelseren, den h. Michael og den h. Ansgar. Taarnet blev af forskellige Grunde ikke fuldført med det samme, men kun opført til Tagets Højde; Spiret skulde saa senere bygges til. Kirken er ogsaa projekteret med et Tværskib, men kun Midterskibet er rejst; Tværskibet er det Meningens senere at bygge til, naar der bliver Trang til det.

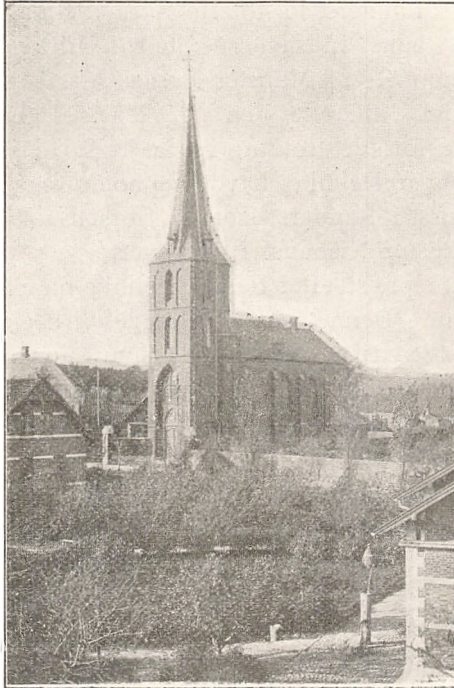
I Foraaret 1887 blev der opsat et Sandstensrelief af den h. Michael over Indgangen til Kirken.

I Sommeren 1888 blev Alteret, som var kommet fra Flensborg, gjort større, saa det bedre svarede til Kirkens Stil, og ligeledes blev Kirkens Indre nymalet i Kalkfarver.

I Efteraaret 1889 fuldførtes Taarnet og Spiret, som i hele sin Højde maaler 135 Fod.

Den 31. Decbr. 1890 indviedes det ny Orgel og toges i Brug. Det var kommet fra Münster.

Den 23. April 1893 fandt Klokkeindvielsen af Kirkens to Klokker Sted under stor Højtidelighed. Den største, som vejede 1360 Pd., fik Navnet Marie, og en mindre, som vejede 800 Pd., fik Navnet Klemens. Biskop v. Euch foretog Indvielsen, hvortil der havde indfundet sig mange fremmede, ligesom en Del Honoratiores fra Kolding var indbudt til at overvære Højtideligheden.

I Slutningen af Aaret 1897 blev den nuværende smukke Korsvej ophængt. Den er malet paa forgyldte Kobberplader og indfattet i udskaaerne Egetræs-Rammer, som svarer til Kirkens Stil.

I de 25 Aar, Kirken har staaet, har der virket flere Præster ved den.

Den første Sognepræst blev, som alt nævnt, daværende Kapellan i Odense Clemens Storp. Om hans store og uegenlyttige Arbejde er her allerede fortalt en Del. Da han

hørte til Bispedømmet Münster og kun opholdt sig midlertidigt her i Landet fra 1877, kunde man jo naarsomhelst vente, at han kunde blive kaldt tilbage. Og dette skete ogsaa til stor Sorg for Menigheden i 1901, da Biskoppen af Münster bød ham overtage Stillingen som Sognepræst i Ahaus. Den 3. Novbr. tog Pastor Storp Afsked med sin Menighed i Kolding, og allerede den 26. Novbr. holdt han sit Indtog i Ahaus under stor Højtidelighed.

Som Pastor Storps Arvtager kom en anden Præst, der ligeledes hørte under Bispedømmet Münster, daværende Sognepræst i Randers, Pastor Helmke. Søndag d. 17. Novbr. 1901 fandt hans Indsættelse Sted i Kirken. Desværre havde Biskoppen af Münster ogsaa snart Brug for ham i Hjemlandet, allerede den 31. Marts 1905 maatte Pastor Helmke forlade Kolding for at rejse til sit Bestemmel- sessted. Pastor Helmke havde opholdt sig her i Landet fra 1878, først i Randers, siden i Horsens og sidst i Randers som Pastor Niehaus' Efterfølger.

Til Sognepræst efter Pastor Helmke blev Pastor Schreiber udnævnt. Denne havde allerede virket i Kolding fra 15. Decbr. 1884 til 1. Marts 1887 som Kapellan hos Pastor Storp. Men da han for Øjeblikket opholdt sig i Udlandet, blev den nuværende Sognepræst, Pastor Klemp, hans midlertidige Stedfortræder.

Første Pintsedag d. 11. Juni 1905 tiltraadte Pastor Schreiber sit Embede her. Men allerede Aaret efter, ved Pastor Heidens Død i 1906, blev Pastor Schreiber kaldet til Sognepræst i Fredericia. Den 1. Juli holdt han sin Afskedsprædiken her.

Den 15. Juli 1906 blev den nuværende Sognepræst, Pastor Klemp, indsat. Og under hans Ledelse har den smukke og vellykkede Jubilæumsfest været afholdt, om hvilken der bringes Referat under *Efterretninger* i dette Nummer af Ugebladet.

Foruden de aandelige Øvelser, der har været afholdt i disse Dage, og hvorom der berettes andet Steds, har saadanne været afholdt ved Indvielsen i 1885 af Pastor Brinkmann, i Marts 1891 af Pastor v. Geyr og i August 1901 af Pastor L. Günther.

A. H.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom

af
Anton de Waal.
Oversat af R.

(7)

Josephus standsede paa Pælebroen, som førte over Tiberen, lænede sig til Broens Stenrækværk, støttede Hovedet mod sin Haand og stirrede ned i den gule Strøm, som i rivende Hvirvler banede sig Vej under Broen.

»Hvor sandt og træffende,« sukkede han, »kaldte ikke den aandfulde Dronning alt dette for Forberedelserne til vor Nations store Ligbegængelse! O Gud, lige i det Øjeblik, Israel troede, at Tidernes Fylde var kommet, og det skulde blive det herskende Folk over hele Jordens Kreds, saa kommer vor Tilintetgørelse! O nej, paa Vespasian kan Profeternes Forjættelser og Fædrenes Haab ikke opfyldes. Og dog synes enhver Haabets Stjerne over Israel udslukket, og Øjet spejder forgæves rundt omkring for at opdage, hvorfra vor Emmanuel dog kunde komme!«

Den store Brand under Nero havde skaanet hele den Del af Byen, som laa mellem Tiberen og Janiculus' Højdedrag — det var Jødekwarteret; medens saaledes de Partier af Byen, der laa paa Flodens venstre Bred, paa ny havde rejst sig smukke og straalende af Asken med brede Gader, aabne Pladser, storartede Templer og Paladser og offentlige Bygninger, var alt der blevet ved det gamle. I Stedet for Paladser fandtes der kun i de trange og mørke Gader Hytter og Træhuse, sværtede af Røg, og inde i disse en tæt pakket, pjaltet og smudsig Befolkning.

Et bittert Smil fløj over Josephus' Træk, da han saa en stærk Afdeling Soldater paa Brohovedet ved den trans-tiberinske Bred; paa sin videre Vandring mødte han endnu flere. Paa Kejserens Befaling var der nemlig truffet de strengeste Forholdsregler for at forebygge enhver Forstyrrelse af den offentlige Ro fra Jødernes Side i de følgende Dage samt udstedt Ordre til at dæmpe ethvert Forsøg paa Tumult med Blod og Sværd.

En Hob nøgne Børn forfulgte tiggende den fornemme Herre, som havde vovet sig ind i dette Virvar af Stræder; Josephus spurgte dem, hvor Rabbien, Aaron Ben Hanna, boede, og de fulgte ham derpaa hen til et Hus ved Siden af Synagogen, der saa lidt stadseligere ud end de andre. Som Dreng havde Josephus ofte set ham i sin Faders Hus; en af hans Sønner var igen bleven Præst i Jerusalem, og to af hans Døtre var ligeledes der bleven gift med Leviter. Josephus havde troet, at den gamle Mand for længst var vandret til sine Fædre; da han nu havde faaet at vide, at han levede, skulde hans første Besøg gælde ham.

Hvad kunde de to Mænd vel tale om uden den fælles Sorg: deres Folks Ulykke, den hellige Stads Undergang og Templets Ødelæggelse?

»Ganske vist,« sagde den gamle Mand, »river dine Ord igen mit Saar op, men maa en Moder ikke blive ved med at kaste sig over sit Barns Lig og trykke sine Læber mod dets kolde Kinder? Da jeg for fem Aar siden sidste Gang var i Jerusalem til Paaskefesten, følte jeg, at jeg var bleven for gammel til at forvalte mit hellige Embede der; med Taarer i Øjnene tog jeg Afsked med Jerusalem — jeg tog Afsked,« tilføjede han med bævende Stemme, »med mine Børn og Børnebørn.«

»Endnu en Gang saa jeg mig tilbage fra den sidste Høj, hvorfra man endnu kunde øjne Staden, Sions Datter, og Templets Vidunderbygning, der straaledede i Morgenens Lys; da kastede jeg mig paa Knæ og opløftede mine Hænder for at takke vore Fædres Gud for alt, hvad han havde gjort for mit Folk og mig. — Og hvis jeg nu stod paa det samme Sted, hvad vilde jeg da faa at se? O Herre, hvad har dog dit Folk forbrudt, at du hjemsøger det saaledes?«

Taarer kvalte den gamles Ord; han begravede Ansigtet i sine Hænder og græd og hulkede.

»Sig mig en Gang,« vedblev han efter en lille Pavse, idet han med Besvær fattede sig, »staar Templets Mure der endnu, og hvis jeg ikke selv skulde komme til at opleve det, tror du dog vel, at den Tid vil komme, da Israels Sønner drager derhen for atter at opbygge deres Helligdom i Fryd og Glæde?«

»Ak nej,« svarede Josephus, »just derfor befalede Titus, at all skulde rives ned og jævnes med Jorden for at berøve vort Folk ethvert Haab!«

»Saa havde altsaa hin Bedrager fra Nazareth dog Ret,« udbrød den gamle, »da han forudsagde, der ikke skulde blive Sten tilbage paa Sten?«

»Af hele Jerusalem staar der nu kun et Stykke tilbage, nemlig Borgen Antonia,« svarede Josephus, »og der har Titus efterladt en lille romersk Besætning; alt andet er kun Ruiner og øde Strækninger, hvor man saa ser hen.«

Den gamle Mand var faldet i Tanker og tav. Billeder fra Fortiden dukkede frem i hans Bevidsthed og blandt dem ogsaa hin Nat, da han sammen med hin høje Ret havde bifaldet Dødsdommen over Nazaræeren, og hvad der den følgende Dag foregik udenfor Pilatus' Palads, hvorledes han sammen med de andre Præster havde ophidset Folket, saa det fordrede Barrabas løs og raabte »korsfæst ham, korsfæst ham« om Jesus! Paa Pilatus' Ord: »Jeg er uskyldig i denne retfærdiges Blod,« havde ogsaa han haanende raabt: »Hans Blod komme over vore og vore Børns Hoveder!«

»Sig mig endelig,« sagde den gamle efter en Pavse, mens hede Taarer trillede ned ad hans Kinder, »har Du slet ikke hørt noget om min Søn eller om mine Døtre og deres Børn? Saa bittert det end vilde være for mig, lever jeg dog i Haabet om, at de alle . . . kunde være døde . . . alle lykkeligt og vel døde! O Gud, o Gud,« jamrede den gamle Mand, »at være nødt til at ønske og haabe, at ens Børn og Børnebørn alle var døde!«

Josephus havde ogsaa Taarer i Øjneue, da han svarede: »Saa vidt det var mig muligt, har jeg set efter, om der skulde have været Bekendte blandt de Fanger, der er bleven solgt som Slaver; men jeg har ikke set nogen af dine.«

»Ak, hvem ved, hvad de har gaaet igennem og maattet udholde,« klagede den gamle og vred sine Hænder »inden Døden løste op for dem! Hver Gang der er bleven solgt jødiske Krigsfanger her paa Slavemarkedet, har jeg været derhenne — det var dog muligt, en eller anden af

mine kære havde været iblandt dem. Men mange er solgt i Aleksandria og paa alle de andre Slavemarkeder! O, hvis jeg blot vidste, at de alle lykkeligt og vel var døde, og at det gamle Træ, berøvet ethvert Skud og enhver Gren, nu staar ene tilbage, en nøgen Stamme, raamt af Herrens Lyn!«

Der laa noget saa uendelig rystende i den gamle Mands gentagne Ønske om, at hans Børn og Børnebørn alle lykkeligt og vel var døde og begravede under Jerusalems Ruiner, at Josephus forsøgte at lede den gamles Tanker hen paa en mindre bedrøvelig Genstand og fortalte ham om sit Besøg hos Berenice.

Han sluttede med at sige: »Det er vist for dristigt at turde haabe, at det skulde lykkes Dronningen at blive Titus' Gemalinde. At han elsker hende, er sikkert nok; men det er ligesaa sikkert, at et Ægteskab med en fremmed vil støde paa den heftigste Modstand hos Romerne. Flaviernes berømte og elskede Herredømme er endnu ikke saa rodfæstet, at Titus tør vove at sætte den Gunst, han i saa høj Grad nyder hos Folket, paa Spil for en Kvindes Skyld!«

Denne Meddelelse om et Kærlighedsforhold mellem Titus og Berenice kom som en stor Nyhed og Overraskelse for Rabbien.

»Det var dog virkelig i højeste Grad mærkværdigt,« sagde den gamle efter at have tænkt sig lidt om, »at just Israels Betvinger skulde blive fængslet af en af Israels Døtre. Du kan gerne betragte Sagen fra et politisk Standpunkt, mig forekommer det som en højere Styrelse. Er det maaske første Gang, at Herren har frelst sit Folk ved en Kvindes Arm? For mig er dine Ord et glad Budskab — et forhaabningsfuldt Morgenskær efter en lang, kulsort Nat.«

(Fortsættes).

Dansk Kirkeforfatning.

Nogle Randgloser.

»Folkekirke« og Frikirke — disse to Ord betegner en lang Række af Debatter, der er ført af flere kirkelige Retninger herhjemme. Og Diskussionen er langt fra afsluttet. Vanskelighederne, Problemerne, henligger uløste for de danske Protestanter. Vi Katholikker har stor Interesse i denne kirkelige Udvikling, som vil vise sine Følger netop overfor vor Kirkes Stilling her i Landet.

At den gamle lutherske *Statskirke*, saaledes som den blev indrettet af de første protestantiske Fyrster, hverken svarer til moderne Tænkemaade eller til Kristi Lære og Kristendommens Aand, er vel soleklart. Morten Luther var den Gang nødt til at ty til Statsmagtens Hjælp for at faa sit ny Evangelium under Tag. Han overgav verdslige Fyrster Kirkens Styrelse — til stor Gavn for vedkommende Herrer og i Grunden ogsaa til Gavn for sin Læres Vedligeholdelse. Hvor meget end de lutherske Prædikanter i Tyskland, i Danmark og Sverige drog til Felts imod Pavedømmet, »stiftet af Djævelen« — de havde allesammen ad en Bagdør igen indført en Pave for deres Lands Vedkommende: den regerende Fyrste. Og disse Regenter var saamænd ikke blot Paver eller *summi episcopi* af Navn! De bestemte ligefrem Trosartiklerne for deres kære Undersaatter og hævdede efter Luthers, Melanchtons, Calvins udtrykkelige Raad den vedkommende »rene Lære« ved Bøddelens overbevisende og slaaende Bevismidler.

Det var nu den Tids Aand. Vi Katholikker ser heller ikke med uskrømtet Glæde paa den Magt, Staten har udøvet i katholske Lande, men vi har dog altid principielt hævdet Kirkens Selvstændighed — i Ord og Gerning. Kirken har aldrig slaaet sig til Ro med verdslig Religionsdespotisme, men stadig kæmpet imod Overgreb. Derfor staar vor h. Kirke den Dag i Dag fribaaren og uplettet som et synligt, frit Gudsrige her paa Jorden.

Den *katholske Kirke* er med andre Ord *Verdens største Frikirke*. — Thi Kristi Kirke maa være en Frikirke!

Aldrig har Herren indsat romerske Myndigheder eller

sit eget Hjemlands Tetrarker til Opsynsmænd for sit nydannede Trossamfund.

Dette føler mange af de protestantiske Smaakirkers mere religiøse Medlemmer. Luther selv og de øvrige Tros-Stiftere af egen Kaldelse saasom Karlstad, Zwingli, Calvin, Gendøberne, i senere Tid Kvækerne, Unitarerne o. s. v. — alle rejste de sig i Kraft af »Frihedens« Ret, de var kun ikke alle saa heldige som Luther med sit ulogiske Spring over til Statsmagtens Paakaldelse.

Frikirker vil altid, saavidt de er grundede fra privat Side, være Sekter, der kun trives ved Stifterens eller enkelte Forkynderes stærke Personlighed.

I Danmark har man indrettet »Folkekirken« i Modsætning til »Dissidenterne«. Ikke som om denne Ordning havde været efter de orthodoxe Lutheraneres eller Biskop Mynsters Smag! Men man kunde ikke godt i det Herrens Ord 1848 aabenlyst bringe Folk ind under det gamle Aag. Dertil kom Grundtvigs Agitation. Grundtvig vilde Frihed for sine egne Særmeninger og Særmenigheder. Han fik den uden at behøve at udtræde af Folkekirken Forbindelse.

Dette er saare interessant. Og naar man nu til Dags vilde holde en almindelig Examen theologicum over de i Landet virkende Præster og yngre Teologer, saa vilde man uden Tvivl finde langt større Forskel mellem dem indbyrdes, altsaa indenfor den »lutherske« Folkekirke, end der hersker imellem de officielle Trosbekendelser.

Dette er ogsaa saare interessant! Med Rette diskuteres da Spørgsmaalet om kirkeligt Selvstyre o. s. v.

Saa meget er sikkert: hvis Folkekirken ramler — del gør den vel efter Biskop Madsens højstegne Hyrdebrev — saa bliver dette for os Katholikker den interessanteste Begivenhed efter Reformationen og Grundloven. Ikke som om vi ventede os et stort Omsving paa det religiøse Omraade med det samme. Nej, alt foregaar jo efter bestemte Love, men Udviklingens Gang vil bringe en stor Ødelæggelse for det religiøse Liv heroppe. Saa faar vi antageligvis lidt efter lidt amerikanske Forhold paa dette Omraade.

Og saa?

»Aldrig har der vel været mere bevidst Kristendom og

mere bevidst Vantro her til Lands end nu,« skrev forleden et stort Blad. Denne Udtalelse vil kunne gentages i Aarenes Løb med endnu større Sandhed. Og det vil nok gaa ud over det lutherske Kirkesamfund og de lutherske Præster.

Thi det har vi jo Erfaringer for, at dette med Fri-menighederne er en egen Sag. Vistnok er man saa fri for Statens Aag, men ikke for -- Menighedens!

Thi hvis Medlemmerne ikke mere synes om Præsten, ikke synes om Forvaltningen, ikke synes om Læren — det kommer jo saa meget an paa hos de moderne Protestanter, hvad »de synes«, eller hvad der falder i deres Smag — hvad saa?

Og *Læren* skal vi helt springe over — thi hvilken anden end den rent menneskelige, rent personlige Autoritet kan saadan en Menighed faa for vedkommende Forstanders Bibelforklaring?

Midt i dette Virvar staar vor Kirkes Klippebygning. Det er ligefrem en Fornøjelse at se denne urokkelige Ubøjelighed, denne umaadelige Værdighed og Myndighed, som kendetegner denne gamle Kirke, hvor end den virker — i Rom som i London, i San Francisco som i Sydney, i Madrid som i Tokio.

Der er noget guddommeligt ved vor Kirkes stejle Ro midt i Forandringens, i Automobilernes og Flyvemaskiner-nes Tid.

Og dog er denne Ro, vel at mærke, kun der, hvor den skal være: i *Læren* — paa Virksomhedens, paa Næstekærlighedens Omraade er den det mest aktive Samfund, som findes.

Derfor kan den, og den alene, være Frikirke gennem Aartusindernes Løb, fordi den, og den alene, rummer en logisk begrænset Autoritet, den eneste virkelige Kirkemyndighed paa Jorden!

F. F. M.

Julelitteratur.

Julekerten 1910. (Vardens Forlag).

For tiende Gang har altsaa det lille katholske Julehefte set Dagens Lys. Den kønneste Fortælling deri hedder »Vejviseren« af den franske Forfatter *François Veuillot*. Den handler om en ung Mand, som Julenat standses af en lille ulykkelig Dreng, han finder døende paa Gaden; ved dennes Mellemkomst føres han, i Stedet for til Nydelser og Udskejelser, til Guds Hus, men den lille Dreng forsvinder; thi det var en Guds Engel. Der findes ogsaa et svensk Digt af Forfatteren *Erik Brogren*, som 1898 er traadt over til den katholske Kirke. »Fattighørn« hedder et tungt, men desværre ogsaa ret virkelighedstro Digt af en Hr. *Robert Hansen*.

Julestjernen (Hagerup).

Det er et smukt Hefte, som Kristeligt Dagblads Redaktør, Pastor Matthiesen, har beriget Julelitteraturen med. Skønt for en stor Del skrevet af protestantiske Præster, findes der kun lidt deri, som kan skurre i katholske Øren. Det er næsten kun opbyggeligt Indhold, som sammen med en Del kønne Billeder fylder det stemningsfulde Hefte. Af Bidrag i den Retning er uden Tvivl Pastor Olfert Ricards det mest originale; han gennemgaar det gamle Testaments Indhold i store Træk og viser, at hvert særlig udpræget Optrin svarer til en eller anden Periode i Menneskelivets Barndomsaar. Selma Lagerløf har leveret en — naturligvis — ejendommelig, men dog lidt stillestaaende Fortælling: Nyaarsmorgen i det ny Aarhundrede. Nelly Brodersen har skrevet et smukt Digt, Jul, i korte Vers med gennemførte Bogstavrim, hvormed Heftet slutter. Efter Maleri af Julius Paulsen medfølger der som Bilag et overordentlig nydeligt Billede, Vandringen paa Søen, i nærværende Anmelders Øjne en sjælden vellykket Fremstilling af det af Malerne saa ofte gengivne Optrin.

Julekort.

Maaske tør jeg under Julelitteraturen ogsaa henregne et Julekort, som Hr. Aug. Hoffmann har ladet fremstille, nemlig en Gengivelse paa Brevkort af den Statue af Niels Stensen (Steno), som er opstillet i Stenosgade, og som er modelleret af den for nogle Aar siden afdøde katholske Billedhugger Carl Hartmann, en Søn af »gamle« Hartmann.

Under Billedet findes Stenos Livshistorie i korte Træk. Kortene faas til Købs paa Menighedskontoret, Bredgade 69 (aabent daglig fra Kl. 1—4), og paa St. Josephs Hospital i Griffenfeldtsgade for 5 Øre Stykket.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hans Højærværdighed, Biskop Fallize fra Norge, ledsaget af *St. Olafs* Redaktør, Pastor Kjelstrup, har opholdt sig her i København fra Torsdag til Fredag i forrige Uge paa Tilbagerejsen fra Rom til Christiania.

— For en stærkt interesseret Tilhørerkreds holdt Hr. *Mogens Ballin* i Tirsdags sit sidste Højskoleforedrag før Jul. Emnet var »Menneskehedens Fjender«, det Tilnavn, de Kristne alle Dage er bleven hædrede med af deres Modstandere. Foredraget, til hvilket der havde indfundet sig ikke saa faa unge, skildrede anskueligt Kristenforfølgelserne fra Nero til Marc Aurel.

Kolding. Festen i Anledning af St. Michaels Kirkes 25-Aars Jubilæum fik et overordentlig vellykket Forløb. Menigheden var blevet forberedt til Festen ved en Uges aandelige Øvelser, ledede af Hr. Pastor Ign. Schmid fra Aarhus, hvilke sluttedes med Fælleskommunion, hvori næsten alle Menighedens Medlemmer deltog. Paa Festdagen var Kirken smukt pyntet, og der flagedes fra Taarnet. Mange af Kirkens Naboer flagede ogsaa. Om Formiddagen holdtes i den overfyldte Kirke en Levitmesse af Hr. Pastor Storp, med Præsterne Helmke og Schreiber som Diakon og Subdiakon. Kirkens nuværende Sognepræst, Hr. Pastor Klømp, holdt en overmaade smuk og klar Festprædiken, som burde kendes af langt flere end de ved Festen tilstedeværende. Det var ejendommeligt, at her ved denne festlige Lejlighed var alle de Præster til Stede, som de henrundne 25 Aar havde tjent ved St. Michaels Kirke. Om Eftermiddagen Kl. 5 samledes Menigheden atter i Kirken til Festandagt, som sluttede med *Te Deum* og den sakramentale Velsignelse. I Anledning af Festen havde Menigheden skænket Kirken en Lydhimmel til Prædikestolen, udført af Billedskærer J. Gamél fra Aarhus og Snedkermester M. L. Ernst af den herværende Menighed, efter Tegning af Arkitekt Wipffler. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ samledes c. 120 Damer og Herrer til en Festmiddag i Forsamlingsalen. Lokalerne var overordentlig smukt pyntede med Flag og Blomster. Paa Væggen hang Kongens og Pavens Billeder,

det danske og det pavelige Vaaben. Ved Bordenden sad Dagens Hædersgæst, Pastor Storp, med Pastor Helmke til venstre og Redaktør Thastum fra Kolding til højre. Ved Midterbordet sad Biskoppens Repræsentant, Pastor Gamél. Ogsaa Præsterne v. d. Keltenburg, Resch, Schmid, Slump, Wilckens, Verhein, Hellmann fra Haderslev samt Forstanderskabet fra Fredericia deltog i Festen. Under Sammenkomsten var der Musik, og Agnesforeningens Kor sang særdeles smukt flere Sange. Hvad den materielle Underholdning angik, da havde Frøken Stoiber Æren af, at alt forløb saa godt og tilfredsstillendø, som det gjorde. Efter at der var bedt Bordbøn, hød Pastor Klemp velkommen. I første Række til Kirkens Grundlægger, Pastor Storp, som alle var glade ved at se, og som han haabede maatte faa et godt Indtryk af Menighedens Arbejde. Dernæst til de tidligere Sognepræster Helmke og Schreiber, de andre tilstedeværende Præster, Forstanderskabet fra Fredericia og enkelte indbudte Ikke-Katholikker, der paa forskellig Maade havde vist Menigheden Velvilje. Efter at der var sunget en udmærket Sang af Pastor Frederiksen, talte Maskinarbejder H. Harders for Paven, skildrede dennes Løbebane — Paven er jo Søn af fattige Bønderfolk — dvælede ved hans Valgsprog »Alt fornyes i Christus«, fremhævede, at Rom var Klippen, der alene stod fast mod Vantroens Storme, og sluttede med et Leve for »Den stærke Forsvarer af Troen, som sidder paa St. Peders Stol«. — Det udbragte Leve besvaredes med nifoldige Hurraraab, hvorpaa Forsamlingen staaende afsang Pavehymnen. Pastor Schreiber, Fredericia, gennemgik Kirkens og Menighedens Historie. Han mindedes i særlig Grad Pastor Storps Arbejde her, hans Begejstring, hans Arbejdsævne og Arbejdsglæde. Al Tid maatte de danske Katholikker takke Gud for, at han havde givet dem denne Mand. Med megen Humor skildrede Taleren de forskellige Vanskeligheder ved Kirkens Opførelse, nævne den store Interesse, Murmester Joh. Pedersen sen. havde vist for Opførelsen — Pedersen var paa Grund af Sygdom forhindret i at møde her, men hans Søn var til Stede. Endvidere fremhævede han, at 6. December ikke blot var 25-Aarsdagen for Kirkeindvielsen, men ogsaa 25-Aarsdagen for, at Firmelsens Sakrament for første Gang siden Reformationen blev meddelt i Kolding. Han dvælede ogsaa ved Klokke-Indvielsesfesten i 93 og betonedede, under stor Bevægelse i Forsamlingen, den Sorg, der havde grebet Menigheden, da Pastor Storp blev kaldt tilbage til Tyskland. Sluttelig omtalte Pastor Schreiber i anerkendende Ord Pastor Helmkes Virksomhed i Kolding og den nuværende Sognepræst, Pastor Klemps ivrige Arbejde. Et Leve for de tidligere Sognepræster besvaredes med begejstrede

Hurraraab, hvorpaa man afsang en af fhv. Sognepræst i Harndrup, M. C. Jensen, skrevet Festsang. Der oplæstes derpaa en Række Telegrammer fra bortflyttede Medlemmer af Menigheden og kendte Katholikker omkring i Landet. Særlig Opmærksomhed vakte Telegrammer fra Biskop v. Euch og Biskop Fallize. Maskinist H. Knudsen motiverede smukt et Leve for Kongen, hvilket besvaredes med ni Hurraraab, hvorpaa Forsamlingen staaende afsang »Gud skærm vor Konges Hus«. Snedker M. Holdt mindede om, at det var daværende Præst i Fredericia, Johs. v. Euch, der for 30 Aar siden læste den første Messe i Kolding, og paaviste, hvorledes han ogsaa som Biskop havde vist sin Velvilje mod Kolding Menighed, stedse støttet den med Raad og Daad. Taleren fremhævede Biskoppens store Arbejde for Kirken og den Højagtelse, han nød hos alle: en Gang var Navnet Katholik et Skældsord her i Landet; nu er Katholicismen en aandelig Magt i Danmark. Og dette skyldes — næst Gud — i første Række Biskop v. Euch. Vi ønsker for ham, det vi ved, han anser for det bedste, at han til sit sidste Aandedrag maa kunne arbejde med usvækket Kraft for den hellige Kirkes Sag. Da Hurraraabene for Biskoppen var hendøde, rejste hans Sekretær, Pastor Gamél, sig og takkede. Biskoppens Helbred havde forbudt ham at rejse herover, men hans Tanker var her, og han sendte sine venligste Hilsener til Menigheden samt Præsterne Storp og Helmke, hvis Opofrelse og Selvfornægtelse i den danske Missions Tjeneste han haabede, Gud rigelig vilde lønne. Pastor Storp takkede dybt bevæget for alle de venlige Ord, der var sagt til ham. Han havde haft Betænkelighed ved at komme, thi han havde jo ikke holdt ud her, og det var saa lidt, han havde udrettet. Men Præst og Menighed var vedblevet at nøde ham saa kærligt, at han var kommen. Ikke vilde han roses for det, han havde udrettet udadtil. En katholsk Præst vilde aldrig komme til at lide Nød, en katholsk Præst havde ingen Arvinger at samle til — og enhver katholsk Præst i Danmark vilde med Glæde give, hvad han havde givet, hvis de evnede det. Og indadtil, i Menigheden, havde han arbejdet i menneskelig Skrøbelighed; var der naaet noget, da Gud alene Æren. Han havde ikke holdt ud her — hans Fædreland, det trosstærke, opofrende Westfalen, drog ham med Ungdomsmindernes dyrebare Baand tilbage. Underligt var det at staa her i Aften, tænke paa, hvor mange der var gaaet bort, se dem, der var unge med ham, som ældre, se Børn, han havde undervist, nu møde med deres Børn. Men en stor Glæde var det for ham, at de havde bevaret ham i deres Hjerter. Og Menneskene skifter, ny Slægter gror frem — men Gud og hans hellige Kirke

ever, hans Ord bliver evindeligt. Vil I gøre mig den største Glæde, da bliv faste som Børn af den hellige Kirke. Pastor Storp sluttede med et smukt motiveret Leve for Pastor Klemp. Pastor Helmke talte paa sin djærve Maade for Menigheden. Bødker A. W. Schultz talte stemningsfuldt for Fædrelandet: »Gid alt, hvad der er dansk, maa samles i eet Danmark! Gid vort Moderland maa finde tilbage til den hellige Moderkirke!« — Endnu holdtes der en Række Taler: for Pastor Schreiber, for Pastor Ign. Schmid, for Damerne (af Læge Nielsen, Fredericia) osv. Kl. 10¹/₂ hævedes Bordet. Senere fremviste Proprietær A. Hoffmann, Valby, ca. 125 Lysbilleder af katolske Kirker og Institutioner, af Præster, der har arbejdet i Kolding osv. De hilstes med stærkt Bifald, især naar det var kendte Institutioner og Personer, som viste sig for Tilskuerne. Først Kl. 12 skiltes de glade Deltagere i den vellykkede Fest. (Ovenstaaende Referat skyldes dels *Kolding Folkeblad*, dels Hr. A. H., der ogsaa har skrevet den historiske Artikel i dette Nummer om St. Michaels Kirken.)

Roskilde. Fra *Roskilde Tidende* tager vi følgende glædelige Nyhed: I Dag (den 10.) indviedes ved en smuk lille Højtidelighed den nye St. Josephs Skole, der i Sommerens Løb er rejst i St. Maria Hospitals Have. Skolen er en køn to Etages Bygning. Den rummer fire lyse, store og luftige Klasseværelser, en Gymnastiksal og en Musiksal, desuden et Par mindre Værelser, hvor Søstre kan give Privatundervisning. Skolen kan ialt rumme 80—90 Elever, og den tæller allerede 40, der tidligere har nydt godt af Søstrenes Undervisning under de mere indskrænkede Rumforhold i Villa Montfort. Skolen er foreløbig kun for Piger. Undervisningen gives af særlig uddannede Skolesøstre. Der undervises i Bibelhistorie som i enhver anden Skole, og Undervisningen er religiøst set ganske upartisk. Skolen søges da ogsaa hovedsagelig af Børn fra ikke-katolske Hjem. I Anledning af Indvielsen var der i Dag i Gymnastiksalen samlet saa mange Herrer og Damer, som Salen kunde rumme. Prior Kerckhoffs holdt en smuk Indvielsestale, hvori han pointerede, at Skolen vilde give sine Elever en grundig Undervisning, en kristelig Opdragelse og en kærlig Omgang, den vilde gøre alt, hvad den fornaaede, for at gøre Eleverne til gode Mennesker og sande Kristne. Til sidst takkede Prioren Forsamlingen, der var kommet til Stede, og Haandværkerne for det smukke Arbejde og nedbad Guds Velsignelse over Skolen og dens Gerning. Derefter besaa de indbudte Skolens Lokaler, og Eleverne blev trakteret med Chokolade og Kager.

Tyskland. Kardinal-Ærkebiskop Fischer af Køl̄n har nylig udsendt en vigtig Hyrdeskrivelse. Overfor visse Rygter om, at den hellige Fader agtede at fordømme en Del af de tyske Arbejderforeninger, forsikrer Kardinalen, efter lige at være hjemkommet fra Rom, at dette slet ikke er Tilfældet. Paven stod neutral overfor de to Arbejderforeninger, de rent katholske og de konfessionelt blandede Fagforeninger med kristeligt Præg, kun ønskede han, at man med Iver fremmede katholske, almindelige Arbejderforeninger, og at man fremfor alt ophørte med enhver Kiv og Strid om disse Spørgsmaal. Kunde de forskellige Slags Foreninger ikke arbejde sammen, kunde de dog arbejde i Fred ved Siden af hinanden. Kardinalen afviser det taabelige Rygte, at han overfor Paven skulde have fremstillet Kejseren af Tyskland som afhængig af det katholske Centrumsparti.

Nord-Amerika. Den i dette Land samt adskillige Steder i Europa saa udbredte Sekt *Christian Science* har lidt et stort Tab ved sin Stifterindes Død. Fru Mary Eddy — saaledes hed hun — var omtrent 90 Aar gammel, da hun døde, men efter sin Læres Principer skulde hun egentlig slet ikke været død. *Christian Science* er en Slags Pantheisme, som erklærer Troen paa en synlig Verden for en Indbildning. Derfor kan der egentlig slet ikke være Tale om noget, der hedder Sygdom, Ondt, Ulykke eller Død; naar man mærker noget, der kunde tydes i den Retning, skal man blot tænke sig det modsatte, af hvad man føler. Dette Princip anvendte hun praktisk, og det virkede som Suggestion. Mange, som virkelig var syge, lod sig bevæge til at tro, at deres Sygdom kun var en Indbildning, og de kom sig. Fru Eddy, som havde været tre Gange gift og een Gang fraskilt, blev en meget rig Dame ved sin Religion. Hun efterlader sig mange Tusinde Troende Verden over.

I Lighed med de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer til de fattige** i Rosenkranskirkens Sogn. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 18de December personlig henvende sig til en af undertegnede eller til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at modtage Gaver.

Frk. M. Muus, Frk. Ronge,
H. C. Ørstedesvej 29 B⁴ Lykkesholms Alle 14 C.
Frk. M. Hoffmann,
St. Hans Minde, Vally.

Lætittias Julemarked.

Bænken er vunden paa Nr. 73, Fonografen paa Nr. 53, Frugtkurven Nr. 18. Tingene bedes afhentede paa Toldbodvejen 14.

Tak.

Hjertelig Tak til den anonyme.

R.

Kirkelig Kalender.

18. Decbr.	4. Søndag i Advent.	25. Decbr.	Søndag. Juledag.
19. —	Mandag. Forventning om Jesu Fødsel.	26. —	Mandag. Stephanus, den første Martyr.
20. —	Tirsdag. Ferialdag.	27. —	Tirsdag. Johannes, Apostel og Evangeliet.
21. —	Onsdag*). Thomas, Apostel.	28. —	Onsdag. De uskyldige Børn, Martyrer.
22. —	Torsdag. Ferialdag.	29. —	Torsdag. Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr.
23. —	Fredag*). Ferialdag.	30. —	Fredag. Oktavdag.
24. —	Lørdag*). Vigilie til Juledag.	31. —	Lørdag. Sylvester I, Pave og Bekender.

*) Fastedag.

Meddelelse om **Gudstjenesten** fandtes sidst i Nr. 50.**St. Ansgars Kirke.**Den stiftede **Sjælemesse** for Prinsesse Marie læses Tirsdag d. 20. December Kl. 8 $\frac{1}{4}$.**Om Julegudstjenesterne.**Saafremt Gudstjenesteordningen i Juletiden i Hovedstadens Kirker er **forandret** fra i Fjor, bedes dette venligst meddelt Redaktionen inden Tirsdag den 20de Decbr.**Litteratur.** *P. Roh:* Hvem er Kristus? Faas i alle Boglader. (Høst & Søn, 1905, 50 Øre).**Festskriftet Biskop Johannes von Euch**anbefales som Julegave; faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G. (1—4). Telefon: Palæ 654 og hos Hoffmann, Købmagergade 48. Pris: **3 Kr.** (Ansgariusforeningens Medlemmer har 33 $\frac{1}{3}$ % Rabat).**Unio.** **Fredag den 23. Decbr. Kl. 7** lader Foreningen læse en Sjælemesse i St. Ansgars Kirke for sine afdøde Medlemmer.Mødet den 23. December bortfalder. **Fredag den 30. Decbr. (Lille Nytaarsaften)** festlig Sammenkomst med forskellig Underholdning i Lokalerne, Frederiksberg Allé 11 (Stue og 1. Sal).**Ungdomsraadet** holder Møde den 20. December Kl. 7 i Bredgade 67.**Mariakongregationen for Ynglinge** holder Fælleskommunion Søndag den 18. December i Jesu Hjertes Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.**Den katolske Højskole.**

Ingen Møder før i det nye Aar.

Kalenderen 1911er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre.** Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

58. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladere samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4. Telef. Palæ 654. — Redigeret af Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. (Træffes bedst Kl. 4—6 Efterm.) Telefon Helrup 657 y.

Nr. 52.

Søndag den 25. December 1910.

1910.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Fredsbevægelsen og — det 5te Bud. — Jødefolkets sidste Dage. — Menneskehedens Fjender. — Tidsskriftet »Varden«. — Hjemkomsten. — »Født af Jomfrn Maria«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. — Brevkasse. — Indholdsfortegnelse for 1910. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

58.

Julefesten.

En af de smukkeste Fester i hele Kirkeaaaret er uden Tvivl Julefesten; Paaskefesten regnes jo ganske vist for den største og vigtigste, den viser os den opstandne Frelser i hans Sejr over Synd og Død. Christi Opstandelse er ligesom Højdepunktet baade i Christi eget Liv og i vort Trosliv, den herlige Fuldendelse af det, som tog sin ydmyge Begyndelse i Bethlehem. Ved Julefesten træder vor Frelser os ikke i Møde som den store, mægtige Sejrherre; nej, som et lidet Barn ser vi ham række sine smaa, spæde Hænder ud imod de fattige Hyrder og imod os alle, som ligeledes søger hen til den fattige Krybbe i Bethlehems Stald. Og maaske netop derfor, fordi Julefesten viser os vor guddommelige Frelser som et lidet, elskeligt Menneskebarn paa sin jomfruelige Moders Arme, er Julefesten i den almindelige Opfattelse bleven den kæreste Fest, ikke blot for Børnene alene, men for alle barnlige Sjæle i dette Ords bedste Betydning, i den Betydning, som ligger i vor

Frelser's eget Ord: »Dersom I ikke bliver som Børn, vil I ikke indgaa i Himmeriges Rige.« — Lad os derfor kun alle tilsammen fejre den hellige Julefest med barnlig Glæde, glæde os som Børn med vor hellige Moder Kirken, som hvert Aar paany fejrer Julefesten, som om det var hin første hellige Julenat, vor Frelser blev født.

Hvorledes kunde Gud vel ogsaa paa en skønnere Maade have indledet den ny Pagt end ved at sende sin enbaarne Søn ned til os netop saaledes, som Julefesten minder os om? Thi hvad gives der vel, som bedre er i Stand til at vække milde, fredelige Tanker i et Menneskes Sjæl end netop Synet af et lille uskyldigt Barn, som med smilende Øjne strækker os sine smaa Arme imøde? Her er intet, som minder om den strenge, relfærdige Dommer, intet, som kunde afskrække Synderen eller holde den aandeligt forkomne tilbage; enhver kan tillidsfuldt søge hen til det guddommelige Barn i den fattige Stald og der finde Naade, Trøst og Styrke, hvori end hans Nød og Elenighed bestaar. »Vi har nemlig ikke en Ypperstepræst, som ikke kan have Medlidenhed med vore Svagheder, men som i alt er forsøgt i lige Maade, dog uden Synd. Lad os derfor med Tillid træde hen for Naadens Trone, for at vi kan faa Barmhjertighed og finde Naade til betimelig Hjælp.« (Hebr. 4).

Og gælder dette allerede den aandelige Hentræden foran Krybben i Bethlehem, hvormeget mere vil det da ikke gælde det virkelige Besøg, som vi med hellig Ærefrygt kan og skal aflægge hos vor guddommelige Frelser, som vi jo i Sandhed og Virkelighed har hos os, bestandig har midt iblandt os i Alterets allerhelligste Sakrament. Forsaavidt behøver vi altsaa ikke at misunde de fromme Hyrder. Ogsaa til os udgaar den samme Indbydelse som til dem. Det er nu blot vor egen Sag at følge den Indbydelse, som den hellige Juletid med dens mange Festdage henvender til os. Følger vi den, da vil disse Dage sikkert blive Naadens og Frelsens Dage for os og neddrage megen Velsignelse over os og over alle vore kære, som vi anbefaler til det guddommelige Krybbebarn.

Fidelis.

Fredsbevægelsen

og — det 5te Bud!

Selv om dette Blad paa ingen Maade kan og vil tage Stilling til rent politiske Anskuelse, er det maaske ikke af Vejen at sige nogle Ord om den Bevægelse, der i den nyeste Tid har grebet saa mange for at virke henimod en almindelig Verdensfred.

Bevægelsens Formaal er i Grunden saa klart, saa kønt og ægte kristeligt, at vi tror, at ethvert kristeligt Hjerte selvfølgelig vil sympatisere med disse menneskevenlige Bestræbelser.

Men det kan gaa med denne Fredsbevægelse ligesom med hvert andet Agitationsemne, at dens Forkæmpere for at fremme Sagen gør en vel rigelig Brug af Motiver, der skal vække Sindene til Begejstring for Sagen.

Derfor er Motiverne ikke altid lige gode. Dette er f. Eks. Tilfældet, naar Fredsvennerne tyer hen til det 5te Bud og vil lave Agitationsmateriale deraf. Ja, der kan gives Folk, som ikke kan komme ud over et Bibelsteds Ords rette Mening eller deres private Opfattelse af enkelte Bibelord. Og dog *maa* Bibelens Ord ikke tages sætningsvis for sig, men i Sammenhæng med hele Aabenbaringen og — *last but not least* — i Sammenhæng med hele Kirkens levende Læremyndighed.

Ordene »Du skal ikke slaa ihjel« maa tages i Sammenhæng med de øvrige Bud, Gud har givet Moses og Israeliterne. Man kan dog ikke gaa ud fra, at selve Moses allerede skulde have foragtet Herrens Ord. Og dog staar det udtrykkelig i de Bud, Gud gav ved hans Mund, at der skulde være Dødsstraf for visse Forbrydelser.

Selv vor Herre og Frelser, som dog er den kærligste Menneskeven og mange Gange lader gaa Naade for Ret, siger ingenting imod Dødsstraffen; tvært imod siger han, at den, der har forarget et Barn, hellere skulde have lidt Døden. Vi maa bare ikke tage den almægtige Guds Forhold til os paa den moderne blødagtige og sødladne Maner!

Den moderne Dødsfrygt og Frygt for alvorlige Straffe er hedensk. Thi derved, at en retmæssig Øvrighed tager

Livet af en Skurk, som f. Eks. Spanien gjorde i Fjor med Oprøreren Ferrer, handler den fuldstændig rigtigt. Ja, saadan en Straf kan tidt forbedre Synderen langt mere end Udsigten til at slippe ud af Fængslet en Gang.

Vi taler her, vel at mærke, kun om Spørgsmaalet: er dette at dræbe et Menneske absolut og under alle Omstændigheder forkert? Og her svarer vi nej! Men derfor kan jo godt andre være af den Mening, at Dødsstraffen burde afskaffes. Man kan kun ikke paabe-raabe sig det 5te Bud.

Herved har vi bevist, at dette Bud *maa* forklares, *maa* forstaas efter en fornuftig Udlæggelse. Naar derfor Fredsvennerne vil tage dets Ord som et sikkert Grundlag for deres Agitation, saa skyder de langt over Maalet. Fredsbevægelsen er saa fornuftig og god og har saa mange — netop kristelige Grunde — for sig, at den slet ikke trænger til at støttes af det 5te Bud.

Ja, men har da ikke Frelseren talt om at byde Kinden til den, der slaar?

Jo, Frelseren har sagt meget i Retning af kristelig Selvfornægtelse og Heroisme. Men *eet* er Bud, et andet Raad! Herren har ogsaa sagt: du skal ikke sværge, han har talt om, at man skulde give alt til de fattige, at man skulde gaa uden Sko og uden Penge o. s. v.

Her ser vi, hvilken Forvirring en ensidig Opfattelse af Bibelens Ord kan være Aarsag til. Dette er for bibel-tro Protestanter ganske vist en Knibe, men ikke for os, som ved Kirkens rolige og sikre Praksis ved at skelne mellem de forskellige Krav, Kristendommen stiller til helt forskellige Mennesker med saa forskellige Gudsforhold.

At forsvare sin Ejendom og sin legemlige Sikkerhed paa en tilsvarende Maade, selv om det sker ved Sværdet, naar man angribes med Sværdet, er derfor slet ikke imod det 5te Bud i og for sig, vil tværtimod være paabudt i Almindelighed. Men at private, af Kærlighed til Kristus, har givet Afkald paa Fjendens Afstraffelse, ja frivillig har givet Hænderne ind under Bøddelens haarde Tag, det har vi mange Eksempler paa. Thi Kirken vil altid sige os: »Frygt ikke den, der kan dræbe Legemet, men den, der kan dræbe haade Legemet og Sjælen!«

F. F. M.

Jødefolkets sidste Dage.

Historisk Roman
fra Kristendommens første Dage i Rom
af

Anton de Waal.

Oversat af R.

(8)

4de Kapitel.

Triumftoget.

Aldrig, saa længe Rom havde eksisteret, havde Staden været i en saa feberagtig Ophidselse som om Morgenen den 8de April Aar 77 efter Kristus. I Palatins Kejserpaladser og Templer havde i mange Uger og Dage Kunstnere i Hundredevis uafbrudt arbejdet for at faa all færdigt saa smukt som muligt til denne store Dag. De kostbareste Tæpper og Tapeter var kommet fra Persien og Ægypten og prydede saavel Væggene som Gulvet og Trappegangene. Palatins Façade var bleven behængt med Kranse og Purpurtojer, og midt iblandt disse var den hæderkronede Sejrherrers forskellige Heltebedrifter fremstillede paa store Malerier.

I alle de Hovedgader, hvorigennem Toget skulde gaa, var der rejst Triumfbuer; fra Husene hang Kranse ned midt over Gaderne; paa de flade Tage viftede brogede Tæpper. Senatorerne og den høje Adel kappedes om at gøre Dekorationerne saa pragtfulde som muligt. Hele Natten igennem havde deres Slaver arbejdet ved Fakkelskin, og da Dagen brød frem, fordoblede de deres Ansfrengelser for at kunne være færdige med det hele, før Husets Herre stod op.

Hvem kunde vel tælle alle de mange fremmede, der alle Vegne fra strømmede til Rom i Anledning af Festen? Mange kunde ikke en Gang faa Tag over Hovedet, hvor meget de end bød, og maatte tilbringe Nætterne i Tempelernes Forhaller. Fra Solen stod op, myldrede det med Folk fra Landet i de mest maleriske Højtlidsdragter, der fra Campagnens Landsbyer, Albaner- og Sabinerbjergene drog ind gennem Stadens Porte; særlig var Via Appia fyldt med en talløs Skare, der til Fods, til Vogns eller til Hest

nærmede sig den store By. Menneskemængden, der bølgede frem og tilbage gennem Gaderne og paa Pladserne, voksede stadig. Alle Trapperne paa de offentlige Bygninger, som laa paa Triumftogets Vej, var tætpakkede med Tilskuere, som ofte timevis holdt ud i den mest ubekvemme Stilling.

Det gik ikke mindre livligt til i Lejren paa den anden Side af Tiberen ved Foden af den vatikanske Høj, hvorfra de sejrige Legioner skulde holde deres Indtog. Allerede ved Solens Opgang stod de enkelte Kohorter og Afdelinger, baade af Fodfolk og Rytteri, i Geledder om deres Faner, hver Soldat i sin blankpolerede Rustning, og Solen kastede sine lysende Straaler paa alle de skinnende Hjelme, Skjolde og Vaaben.

De Krigsfanger, som skulde vises frem under Triumftoget, var bleven tvunget til at tage deres kostbareste Dragter paa og bære alle de Hæderstegn, som de var i Besiddelse af. Mange af dem saa Solen staa op for sidste Gang.

Vi vil nu ikke opholde os med et beskrive Festtoget og dets Vej gennem Byen, men hellere betragte hele Herligheden paa et senere Tidspunkt fra Palatin og Kejserlogen. Først maa vi dog lade Læseren kaste et Blik ind i et overdaadigt udstyret Værelse hos en ung Dame, hvem vi allerede i Gaar flygtigt har gjort Bekendtskab med.

Paa en Divan hvilede Flavia Domitilla med et Toiletspejl i Haanden; hendes Kammerpige Phøbe havde gjort sig den største Umage med at forhøje sin unge Herskerindes naturlige Skønhed og Ynde med alle de Midler, som stod til de forfængelige Romerinders Raadighed. Ved Siden af Sminkedaasen og de duftende Olieflasker laa der Naale og Ædelstene, Armspænder, Ørenringe, Halsbaand og en Perlesnor, der skulde flettes ind i Haaret sammen med Roser. Ved Siden af disse Sager var der fremlagt en hvid Silkedragt, der var prydet med kulørte Guldbroderier; selv Sandalerne, der straaledede med røde Baand, skinnede af Guld og Ædelstene.

Den sekstenaarige Domitilla var Flavius Rufinus' Datter, og Moderen, der var død for flere Aar siden, havde været en Niece af Titus. Efter hendes Død havde Faderen overladt sin eneste Datters Opdragelse til Phøbe. Rufinus var

som Krigslegat gaaet med Titus i Krigen mod Jøderne og havde nu, paa dennes Ordre, overtaget Befalingen over den Besætning, der var bleven tilbage paa Borgen Antonia. Saaledes var Domitilla altsaa overladt til sig selv, men stod dog ikke ene, da hendes elskværdige Væsen havde gjort hende til hele den kejserlige Families Yndling. Phøbe var nær ved de fyrre; paa hendes Ansigt laa der udbredt et Udtryk af dyb Vemod: ja, den Stakkel havde ogsaa haft sin Del af denne Verdens Lidelser og Sorger. Hun maatte have nydt en særlig god Opdragelse, da man ikke, selv efter at den flaviske Familie var hævet til Kejserværdigheden, havde behøvet at give Domitilla en anden Pige. Domitilla havde vistnok ogsaa sat sig imod en saadan Forandring, thi Phøbe havde i Aarenes Løb lidt efter lidt faaet en større Indflydelse over den unge Dame, end Slavinder ellers plejede at have. Gennem denne Jødinde var Domitilla kommet til at kende og ære den eneste, sande Gud. Men Phøbe var klog nok til aldrig at glemme, at hun var Slavinde, saa meget mere, som hun kunde haabe paa at faa sin Frihed den Dag, hendes Herskerinde blev gift.

Phøbe havde i det sidste Kvarters Tid været beskæftiget med at sætte Domitillas Haar paa en Maade, der, uden at være koket, dog var iøjnefaldende, og det var endelig lykkedes hende at træffe den unge Dames Smag. Slavinden kyssede, glad over at blive rost, sin Herskerindes Haand og stak til Slutning endnu en halvudsprungen, lyserød Rosenknop ind i det sorte, yppige Haar.

»Mon Titus vil synes om mig saadan?« spurgte Domitilla ganske sagte, idet hun snart vendte Hovedet til den ene, snart til den anden Side foran Spejlet.

Dette Spørgsmaal var egentlig ikke henvendt til Phøbe; men den unge Dame havde alligevel ventet, at hendes Kammerpige havde sagt hende et eller andet smigrende Ord.

»Du er slet ikke som andre Slavinder«, sagde Domitilla og rynkede sin Pande lidt, »de forstaar at rose og at fremhæve deres Herskerindes Fortrin med samme Veltalenhed som en Cicero eller en Demosthenes; dig koster derimod ethvert smigrende Ord Overvindelse, og jeg er desværre godmodig nok til at lade mig det byde af en Slavinde.«

»Hvad Vægt,« sagde Phøbe og sukkede, »ligger der vel, ædle Herskerinde, paa en Slavindes, en foragtet og ulykkelig Jødindes Ros? Og nu,« vedblev hun ivrigt, kommer den ærgerrigste Kvinde, som Solen nogen Sinde har skinnet paa. . . .«

»O, tal dog ikke til mig om hendel« afbrød Domitilla, »jeg tvivler ikke om, at Dronning Berenice vil udfolde al sin Glans og Ynde. Hun, Jødinden, vil være hjerteløs nok til at vise sig, straalende af Guld og Ædelstene, som Tilskuere ved sit Folks Vanære. Men det,« vedblev Domitilla harmfuldt, »at en saa ædel og højsindet Mand som Titus lader sig beherske af en saadan Kvinde — Jødernes Overvinder en Jødindes Slavel — det er beklageligt og oprørende, ja, saa meget mere oprørende, som ogsaa Kejseren har ladet sig bedaare af denne Kvindes Smigrerier og kostbare Gaver.«

Den unge Pige var bleven saa ophidset, at Kammerpigen fandt det bedst at lede Samtalen hen paa noget andet.

»Er det virkelig sandt,« spurgte hun, »at det er det første Tilfælde i hele den romerske Historie, hvor Fader og Søn sammen fejrer en Triumf?«

»Ja det er ganske vist,« svarede Domitilla, »Senatet vilde have givet enhver af dem sin egen Triumf, men Kejseren, der ikke er nogen Ven af alt for megen Pragt og Stads, har befaleet, at de skulde holde Triumftoget sammen.«

Phøbe tav; men efter nogle Øjeblikkes Forløb mærkede Domitilla, at der faldt en Taare ned paa hendes Haand, medens Kammerpigen var i Færd med at give hende et Guldarmbaand paa.

Forundret saa Domitilla op paa Slavinden, og da hun opdagede, at denne græd, sagde hun deltagende:

»Jeg forstaar dig, din Stakkel; alt, hvad der staar i Forbindelse med Triumftoget, maa jo gøre dit Hjerte ondt. Men nu maa jeg sige dig noget, som hele Dagen har fyldt min Tanke og mit Sind. Du har fortalt mig saa meget om Jehova og alle hans Undergerninger mod hans udvalgte Folk, om Indholdet af eders hellige Bøger, Profeternes Spaadomme og eders Præsters Lære, saa jeg nær var bleven en Proselyt af Jødedommen. Men nu maa jeg enten

anse alle disse Mirakler for Eventyr, eller ogsaa er Roms Guder mægtigere end din Gud! — eller maaske Jehova har forstødt sit Folk paa Grund af en eller anden frygtelig Synd?»

»Han er vel vred paa sit Folk, fordi det har jaget for meget efter jordisk Vinding. Men,« vedblev Phøbe, og hendes Øjne lyste af indre Bevægelse, »har Nebukadnezar ikke ogsaa en Gang ødelagt Templet og den hellige Stad og ført det udvalgte Folk bort i Lænker? Den Dag kommer, da en anden Cyrus vil befrie Herrens udvalgte Folk.«

»Men,« indvendte Domitilla, »har Jøderne da ikke samvittighedsfuldt bragt deres Ofre, overholdt Sabbaten og holdt sig fri for enhver Afgudsdyrkelse? Er da Erhvervelsen af Rigdomme en saa himmelraabende Forbrydelse, at denne skrækelige Ulykke skulde komme over dit Folk, og at der skulde flyde saa meget Blod til Straf derfor?«

Phøbe var falden i Tanker: hvor ofte havde hun ikke i den senere Tid, under alle de Lidelser, hendes Folk maatte udstaa, gjort sig selv det samme Spørgsmaal; og naar Svaret derpaa stadig mere og mere bestemt trængte sig frem, vilde hun dog benægte dets Sandhed.

Da Phøbe ikke svarede, bemærkede Domitilla spotte-

»Du taler saa lidt om eders hellige Bøger; men jeg tror virkelig ikke, de er bedre end alt det, der staar i den græske Mytologi om Guderne. I ethvert Tilfælde har da den romerske Juppiter vist sig langt mægtigere end Jødernes Jehova.«

Nu kunde Phøbe ikke længere tøve med Svaret, men det faldt hende usigelig svært:

»For en Menneskealder siden levede der i Judæa en Mand, Jesus af Nazareth, hvem hans Tilhængere ansaa for en Profet, ja endogsaa for Guds Søn. Efter vore Ypperstepræsters og Ældstes Anklage dømte den romerske Landshøvding Pilatus ham til Døden og lod ham nagle til Korset. Men hans Tilhængere, de Kristne, paastaar, at han er opstanden fra de døde, og de mener, at Jerusalems Ødelæggelse er Straffen for Nazarærens Død.«

»Nej, det vil jeg aldrig i Evighed tro,« udbrød Domi-

tilla, »thi hvad er det for en Gud,« vedblev hun foragteligt, »der kan blive saa afmægtig, at hans Fjender, der kun er dødelige Mennesker, kan overlevere ham til den forsmædeligste Død! Man maa virkelig være lige saa enfoldig som de Kristne for at tro paa en saadan Gud og i hans Død finde Aarsagen til eders Ulykke.«

»Det er forresten underligt nok,« vedblev hun lidt efter, »at alt det Sværmeri ikke hørte op med dette Menneskes Død. At det ogsaa fik Indgang her i Rom — ja, der er intet saa vanvittigt, at det jo kan finde Tiltro i denne By. Men, hvad jeg ikke kan forstaa, er, at det store Blodbad under Nero ikke var i Stand til at udrydde alle Kristne i Rom.«

(Fortsættes.)

Menneskehedens Fjender.

(Ord til Afslutning af Foredrag, holdt den 13. Decbr. paa Den katholske Højskole).

Non licet esse Christianos, det er ikke tilladt at være Kristen; de Kristne er *Menneskehedens Fjender*. De Raab er forstummede for længst; nu maa man gerne være Kristen; det vil sige, man risikerer ikke Livet paa Grund af sine kristne *Anskuelse*, det bliver derimod efterhaanden vanskeligt nok at praktisere dem og navnlig opdrage sine Børn efter dem i et Land som Frankrig. Man har beslaglagt Kirker og Kirkegods, man har jaget Ordensfolk ud af Hospitaler, Skoler, ja af deres egne Klostre, og vil de alligevel blive i Landet, maa de opgive at bo sammen efter de Regler, de har aflagt Løfte om at følge Livet igennem — ellers maa de rømme Land og Rige.

Disse urimelige Love vakte jo Verden over alle rettænkendes Harme, den krænkede Retsbevidsthed slyngede sin harmfulde Protest mod en Rigsdag, en Regering, der havde vovet et saadant Attentat paa den simpleste Retfærdighedsfølelse. . . .

Jo pyt — Folk tog det med knusende Ro, det var noget, som kun angik Franskmænd, det behøvede man ikke at tage sig af. Her var der ikke Tale om en *Dreyfus*, en *Linda Murri*, en *Ferrer*, men bare om nogle Tusind katolske Munke og Nonner, som rigtig nok var ganske uskyl-dige.

En enkelt enfoldig Sjæl er vel bleven forfærdet over saa blodig en Uretfærdighed, iværksat i Frihedens Navn; en saadan Person, en naiv fritænkerisk Dame, skrev til *Georg Brandes* for at høre hans Mening, hun fandt det oprørende, at kristne Forældre ikke maatte have Lov til at opdrage deres Børn efter deres Principper.

Georg Brandes svarede i »*Politiken*« og har senere optrykt sit Svar i sine samlede Værker under Titelen *Kirke og Stat* 1902. I det Svar søger G. B. at forsvare Statens Ret til at »beskytte« Barnet mod Faderens Livsanskuelse, ellers »vilde det lede til, at Faderen kunde paaføre Børnene sine Fordomme, sin Indskrænkethed, sine forældede og skadelige Anskuelser, ganske som han paafører dem sin Tuberkulose og sin Kønssygdom.« Og videre hedder det om de nuværende Magthavere i Frankrig: »De stræber at fortrænge Drikkeriet. De betragter den religiøse Henrykkelsestilstand som en usund Rus. De indrømmer, den meddeler en kunstig Kraftfølelse, men hævder, at den nedbryder Intelligensen, sløver Blikket, og at den Lyksalighed, den medfører, ikke er mere værd end den, som Alkoholen formaar at fremkalde.«

Det kan man da kalde »rene Ord for Pengene«. In-gen kan tvivle om, at Forfatteren af ovenstaaende og hans franske Meningsfæller anser os Kristne og særlig vore Præster, vore Ordensfolk for — *Menneskehedens Fjender!*

For nylig blev Republikken proklameret i Portugal; den nye Regering skyndte sig at fængsle samtlige Jesuiter, og efter nogle Dages højst ubehageligt Fængselsophold blev de ført over Grænsen, forvist fra deres Land, hvis de da ikke vilde opgive at tilhøre Jesu Selskab.

Det forstaar sig, der er Frislag paa Jesuiter, hvem ved ikke det? Den portugisiske Regering var paafaldende forsigtig, da den besluttede at give Grunde for sin Hand-

lemaade. Der blev telegraferet Verden over, at Jesuiterne med Vaaben havde forsvaret Kongemagten; ja, senere blev det endog berettet, at Lissabon var rolig, kun Jesuiterne kæmpede stadig med stor Voldsomhed. — Man tiltror Jesuiter meget, men neppe denne Rolle som farlige *vaabenførende* Fjender. Der er maaske bleven let lovlig højt af en Udvisningsgrund, som var værre end ingen Grund. Saa lod man Verden vide højtidelig — at Jesuiterne maatte forlade Landet ifølge et Edikt, som var sine halvandet Hundrede Aar gammelt. *Pombal*, denne Levendegørelse af den *oplyste Enevælde*, havde udstedt Ediktet. Og den blide Filosof, som er Portugals Præsident, har som aandelig Efterkommer af *Marc Aurel* bragt *Nero Pombals* Edikt til Anvendelse.

De regerende i Portugal tror næppe paa de Forbrydelser, man beskylder Jesuiterne for, dem anser de troligvis for »Jesuitfabler«, for dem er Jesuiter simpelthen — *Menneskehedens Fjender*, som det gælder om at tilintetgøre.

Vi bør heller ikke tillægge Frimurerhistorier for megen Betydning; vil man forstaa de moderne Kristenforfølgelser, maa man højere op. Den Aandsretning, man kalder *Humanismen*, og som har Tilhængere blandt frafaldne Katholikker, frafaldne Jøder og Protestanter, Frimurere, Socialister, Anarkister; den Aandsretning, som ser Menneskelivets Maal i Menneskelivet selv, som ikke vil vide af Synd, Anger, Straf, Gengældelse, og som endelig tror, Menneskelykke udelukkende afhænger af forøget Velstand; den Aandsretning er det, som nu har Magten baade i Frankrig og Portugal, og som om føje Tid vil faa Magten i det ene Land efter det andet, og *Humanismen* maa trods alle de Laan, den har gjort hos Kristendommen, i den rene uforfalskede Kristentro, saadan som Kirken lærer den, se sin afgjorte Modsætning. De Kristne, og særlig de, som leder dem, maa for Humanister staa som *Menneskehedens Fjender*.

Forfølgelserne vil gaa deres Gang; vi er maaske naaet til Mørkets Time, hvor Mørkets I'yrste har Magten. Ingen ved, hvor lang Ventetiden, Adventstiden, vil være. Hyrder og Hjord venter og vaager Natten lang, og vente vil de, til de hører Suset af mange Vinger og Sang af skønne

Stemmer: »Ære være Gud i det høje og Fred paa Jorden for dem, der har en god Vilje.« Saa vil de bryde op og ilsomt begive sig derhen, hvor Jesusbarnet er født, hvor Jesus hersker, og hvor Julen evigt fejres!

Mogens Ballin.

Tidsskriftet „Varden“.

I en Tid som vor, hvor Angrebene paa Kirken — og Kristendommens Sandheder overhovedet — er blevet saa mange og saa ondartede, er det af stor Betydning, at vi har saa god og rig Lejlighed som muligt til at forsvare vor Sag. Men en saadan Lejlighed har man intet Steds bedre end i en god Litteratur og en dygtig ledet Presse.

Undertegnede Medlemmer af en Komité, som delvis er bleven udnævnt af Hs. Højærværdighed Biskoppen, delvis af vor katholske Studenterforening A. C., tillader sig derfor at henvende sig til samtlige Katholikker i Landet med indtrængende Opfordring til at støtte det af Hr. cand. phil. Oscar Andersen redigerede Tidsskrift *Varden*.

Komiteen havde oprindelig faaet som Opgave at arbejde for Tilgang af Aktionærer til det Aktieselskab, der nu udgiver *Varden*, og som Hs. Højærværdighed Biskoppen har lovet at støtte ved selv at tegne nogle Aktier i det for paa denne Maade at vise sin Velvilje og Interesse for det paagældende Tidsskrift.

Efter nu at have løst den oprindelige Opgave føler vi Trang til at rette en Anmodning til vore Trosfæller om at vise Interesse for katholsk Litteratur ved — foruden paa *Nordisk Ugeblad* — ogsaa at tegne Abonnement paa *Varden*.

København, den 16. Decbr. 1910.

Udnævnte af Biskoppen:

H. Gamél.

F. Ronge.

P. D. Steidl.

Valgte af A. C.:

A. Breitung.

Niels Hansen.

Jos. L. M. Hoffmann.

Hjemkomsten.

Juleskitse af K—Bg.

Det er koldt derude i den stille Frostaften; Stjerner funkler paa Himlens blaasorte Hvælving. Ude paa den stille Hede vandrer en Mand alene; undertiden bøjer han Hovedet, undertiden hæver han sit Blik mod Aftenhimlen — et Blik saa bønfoldende, saa forhaabningsfuldt.

Han ser i Tankerne sit forbigangne Liv, ser sig selv som lille Dreng derude paa Heden, paa den lille Husmandslod. To Køer og en Hest havde hans Far og Mor, og han hjalp dem trolig med at bearbejde den stenede Jord, saa at de kunde leve taaleligt, om end fattigt.

Aarene gik deres trevne Gang, men hvor mindedes han ikke det Aar, da Udlængslen kom, da han trods Forældrenes Bønner rejste bort til andre Lande. Men underligt var det, saa længe de ti Aar havde varet; det var vel, fordi han havde set og oplevet saa meget. Tidligere, syntes han, da han levede i Barndomshjemmet derude paa Heden, gik en Uge som ingenting, fordi Timerne i de ensformige Dage med deres daglige Arbejde næsten svandt som en Drøm; og nu var det ti Aar, siden han havde levet dette stille Liv, hvor han daglig kun havde de tavse, sorte Lyngbakker for Øje.

Vel havde han set meget derude i de fremmede Lande, havde truffet mange Mennesker og lært meget og ogsaa sammensparet sig en lille Sum Penge, men det gamle Ord maatte han trods alt sande: »Øst, Vest — hjemme bedst.«

Det var to Aar, siden han sidst havde hørt hjemme fra, han var rejst fra By til By i disse Par Aar og havde ikke kunnet opgive nogen Adresse.

Hvordan mon de nu havde det derhjemme — hans gamle Far og Mor, som han nu var paa Vej hjem til i den stille Julekvæld?

Vilde de blive overraskede og glade ved at se deres Dreng igen? — Videre vandrede han ad de haarde, ujævne Veje. Paa Siderne af Vejen, hvor der endnu var lidt visent Græs, knitrede det under hans Fødder, hvert lille

Straa var fyldt med Rim, saa de i Maaneskinnet lignede et Væld af Strudsfer, da Rimen havde sat sig paa Straaene som lange fine Dun. — Ja, Heden har ogsaa sin Skønhed, om end den gør sin Beboer lidt indesluttet og tung.

Pludselig dukker Billedet op af hans gamle Mor. Glad havde hun altid været for sit Hjem, om end Hjemveen efter Fædrelandet og Kirken ofte havde grebet hende med en næsten vanvittig Længsel. Underligt nok, at hun var kommet her til Danmark. Hun havde fulgt sit Herskab, der boede i Rhinlandene, til Jylland, havde her truffet sin tilkommende Mand og var bleven gift paa den jydsk Hede, hvor hun i det lille Husmandshus havde lavet sig et lille Alter med et Par Statuer, nogle Billeder og en lille rød Lampe som en Slags Erstatning for hendes elskede Kirke, som hun savnede saa meget. Hvor ofte havde hun ikke knælet ned i den lille lave Stue i det røde Lampeskær og bedet en Bøn med sin Dreng!

Længslen i ham blev større, alt efter som Billederne traadte frem i hans Erindring. Nu var han over Bakkekammen — der laa hans Barndomshjem, og det var Juleaften!

Han løb ned ad Bakken i fuld Fart, saa stærkt tog Længselen ham — se, der laa Huset, der var Lys derinde, og den hvide Tørverøg hvirvlede op af Skorstenen. Nu slog han de kendte Slag paa Yderdøren, og en gammel Kvinde viste sig i Døren — et Udraab »Mor« — »Min Dreng« — og de laa i hinandens Arme.

»Men hvor er Far?« kom det straks efter. — »Han er død, min Dreng!«

Stille, med højede Hoveder, gik de ind i den lave, lune Stue, og i Skæret af den lille røde Lampe knælede de ned og bad for ham, der var gaaet bort, og sendte en Tak i den stille Juleaften til Barnet i Krybben, der havde ført dem sammen i denne hellige Aften, og der opstod en Fred i deres Sjæl, medens Juleklokkernes Kimen lød over den ganske Jord.

„Født af Jomfru Maria“.

Den mærkeligste blandt »Julebøgerne« i Aar er paa en Maade Blædels »Født af Jomfru Maria«. Den er et Angreb paa Juleglædens Kerne, paa Julens dybeste Hemmelighed, Jesu overnaturlige Fødsel. Fortællingerne om Jesu Barndom erklæres her i Videnskabens Navn for Eventyr og Sagn. Der mangler ikke begejstrede Anmeldelser rundt om i Bladene, hvilke bereder Vejen for Blædels Bog og spreder dens Tanker til de videste Kredse. En af de mest temperamentfulde Anmeldere er uden Tvivl Vilhelm Schepelern i »Riget« 12. Dec. Her faar — som det gerne sker i korte Referater — Blædels Paastande et endnu skarpere Præg. Schepelern opregner Sagnets sikre Kendemærker: »Alvidenhed med Hensyn til alt, hvad der vedrører Heltens Privatliv,« »Uvidenhed om alt, hvad der angaar de supponerede Forhold, hvorunder han lever,« »Forkærlighed for skarpe Modsætninger, Tilbøjelighed til at gøre det smaa endnu mindre og det store endnu større, det dumme endnu dummere og det kloge endnu klogere. Men først og fremmest er Miraklet Sagnets sikre Kendetegn.« Blædel »beviser« — med lærd Mine og selvsikre Kraftord — at Evangeliefortællingerne bærer alle disse Sagnets Mærker aabenlyst til Skue.

Ja, at Evangelierne er »Mirakelfortællinger«, deri har Blædel ubetinget Ret. Men er de derfor Sagn? Har han ikke glemt et af Sagnenes Kendetegn og det mest afgørende? Allerede David Strauss gør opmærksom paa, at Sagn ikke opstaar i Løbet af en Nat. Der maatte mindst ligge et Aarhundrede mellem Jesu Liv og Evangelierne. Hvis de var skrevet af Folk, der stod Begivenhederne nærmere, maatte der jo drages ulige snævrere Grænser for Selvbedrag, end hvis Forfatterne var skilt fra Begivenhederne ved længere Tidsrum. Ja, hvis vi fandt disse »Sagn om Jesus først nogle Aarhundreder efter hans Levetid, saa kunde vi maaske nok med Schepelern anse Evangelierne som en Guldmine for den sagnhistoriske Forskning«, saa rig, at »den, der engang har faaet et Glimt af Guldet i den at se, aldrig faar dets Glans ud af sine Øjne«.

Nej, her staar Sagnforskningen overfor et ganske andet Problem end det, den har magtet i Legenderne om Buddha, Muhamed, Aleksander og andre Stormænd. Troen paa Guds sønnen og hans vidunderlige Liv findes allerede hos Jesu samtidige. Hvis altsaa disse Fortællinger stemples som Sagn, maa Sagnforskningen ogsaa forklare, hvordan dette »Sagn«, i Modsætning tit alt, hvad vi ellers kender, har

kunnet opstaa og brede sig over hele den romersk-græske Verden i Løbet af faa Aartier. Og saa var det jo ikke saaledes, at man fortalte hinanden disse »Sagn« ved Kaminilden, hørte dem synge af Skjalde som nordiske Sagaer. De forkyndtes af simple Fiskere, foragtede Jøder, og de var en Forargelse for Israeliterne og for Hellenerne en Daarskab. De forvandlede »Skørlevnere, Afgudsdyrkere, Tyve, Drankere og Røvere« til Helgener, og Tusinder udgød deres Blod for dem. At anvende Sagnforskningen paa Evangelierne er derfor Misbrug af Videnskaben. Man levner jo de ni Tiendelede som aldeles urørte Gaader og paastaar alligevel stolt at have løst Problemet.

Blædel indskrænker sig rigtignok ikke blot til Analogibeviser ud fra Evangeliernes Lighed med Sagnfortællingerne. Han undersøger ogsaa Jesu Barndomshistorie i og for sig og finder, at den umuligt kan være ægte og oprindelig. Han siges at forfølge »Legendens Udvikling lige fra dens historiske Klippegrund: Jesu Fødsel af Maria i Ægteskab med Josef til Dogmet om den jomfruelige Gudsmoder« og med Bibelkritikens mest moderne Midler paavise, hvordan det nye Dogme efterhaanden »antog fastere og fastere Form og tilpassedes — saa vidt det lod sig gøre — til de ældre Forestillinger om Jesu Herkomst«. Om denne tilsyneladende mest videnskabelige Del af Blædels Bog vil der snart komme en længere Redegørelse i *Varden*.

Hr. Schepelern mener, at »den, der læser Blædels Bog uden alt for mange forudfattede Meninger, vil vistnok ikke kunne undgaa at faa et meget tydeligt Indtryk af, hvilket fast Tag den moderne Sagnforskning og Religionshistorie har faaet i de bibelske Fortællinger«. *Een* forudfattet Mening skulde Læseren dog helst være i Besiddelse af: Troen paa Miraklets Umulighed. Den Tro er Sagnforskningens eller bedre Sagnforskernes store Dogme. »Der gives ingen Vidundere! det fastslaas ikke som Forstandssætning, men som Viljesætning, en Beslutning, fattet i Fortvivlelse, af — »Gudsrygt«. »Hvordan kommer den Kristne ud over disse Tilfælde, hvor Videnskabens Dom saa afgjort gaar imod Troen?« udraaber Schepelern og henviser — til Nr. 1 af »Smaaskrifterne«, til Høffdings »Religion og Videnskab«. Nej, for »at komme til Rette med disse Forskningens Resultater« behøver vi Kristne absolut ikke at spørge Prof. Høffding til Raads. Det er nemlig ikke Videnskaben, men kun Hr. Blædel, der saa afgjort gaar imod Troen.

A. Menzinger.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Ungdomsraadet holdt Tirsdag d. 20. Decbr. Møde i Bredgade 67. Formanden, Pastor Günther, var fraværende paa Grund af Sygdom. Man besluttede at afholde det store, aarlige Møde for Ungdomsværnet den 15. Marts med Beretning om Arbejdsaaet og Foredrag.

Rom. En betydningsfuld Meddelelse kommer fra Vatikanet. Pave Pius X har besluttet for Aaret 1911 fuldstændig at afvise alle Pilegrimstog og indskrænke Privataudiensernes Tal til det absolut nødvendige. Et Pilegrimstog af tyske Haandværkssvende har efter sket Henvendelse allerede faaet at vide, at det ikke vil blive modtaget. Grunden hertil er, at Paven betragter Aaret 1911, hvilket Italienerne bereder sig til at fejre som et festlig Mindeaar for Kirkestatens Ophævelse, som et Sørgeaar for Kirken. Det er det ogsaa. I 40 Aar har nu Kirkens Overhoved været indesluttet i Vatikanet, da hans Hovedstad er ham berøvet, og da han trods alle »Garantilove« vilde være udsat for alle Slags Forhaanelser, hvis han en eneste Gang viste sig paa Roms Gader. Og i Øjeblikket er tilmed Italiens Hovedfrimurer, Jøden Nathan, Overborgmester i Rom, hvis Specialitet er at fornærme Paven og Kristendommen — saaledes har det antikristelige Frimureri villet det, hvis lydige Tjener den italienske Regering er.

Brevkasse. Til Hr. M. i M -- Foran i Bladet vil De finde en Besvarelse af nogle af de Spørgsmaal om Fredssagen, som De har rettet til Ugebladet. Som et lille Supplement hertil skal jeg gøre Dem opmærksom paa følgende Punkter: 1) Uden at godkende alle Fredsvennernes Motiveringer billiger Kirken ethvert godt Arbejde paa at fremme Freden paa Jorden. 2) Kast et Blik ud over Historien, og De vil finde, at det Arbejde, Kirkens Tjenere har gjort for at stifte Fred, langt overgaar deres krigerske Bestræbelser. 3) Da Livet selv ikke er det højeste af alle Goder, kan der komme Lejligheder, hvor Kirken ikke kan fordømme den, der sætter sit og andres Liv paa Spil for endnu højere Goder end Livet. 4) Naar en sjælden Gang en Pave har erklæret en eller anden Krig for retfærdig eller det modsatte, taler vedkommende ikke med nogen religiøs Ufejlbarehed, men kun ud fra almenmenneskelig Dømmekraft. Men finder De overhovedet nogensinde en Pave udtale sig om saadanne Ting og samtidig blot antyde, at hans Udtalelse havde nogen bindende Betydning for de troendes Samvittighed? De kan stole paa, Kirkens Mænd har til alle Tider været de mindst »krigsgale« i deres Samtid.

— — Maa jeg til Slut fremhæve, at der ikke i *Ugebladet* kan blive Plads for videre Diskussion om Fredssagen. Det er et Spørgsmaal, som desværre har faaet saa megen politisk Til sætning blandt os, at vi ikke vil have det behandlet i vort fuldstændig upolitiske Ugeblad.

N. H.

Gudstjenesten paa 1ste Juledag

St. Ansgars Kirke:

Kl. 12 Midnat. Pontifikalmesse med Prædiken. Fra Kl. 7 om Morgenen stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.

Rosenkranskirken:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Prædiken; derefter stille Messer indtil den sædvanlige stille Messe ved Ottetiden. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Eftermiddag Festandagt.

St. Annæ Kirke:

Kl. 12 Midnat Højmesse med Prædiken. Kl. 7 Sangmesse med Fælleskommunion. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Prædiken og Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke:

Kl. 6 Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Udstilling af det Allerhelligste. Kl. 6 stille Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken. Kl. 3 Eftermiddag Festandagt.

St. Knuds Kapel:

Kl. 7½ stille Messe. Kl. 3 Eftermiddag Prædiken og Festandagt.

Immaculatakirken (Strandvej 91):

Kl. 6 og 6½ stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 2½ Festandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup):

Fra Kl. 6 stille Messer. Kl. 10 Levitmesse. Kl. 5 Eftm. Prædiken og Festandagt.

Assumptionskapellet (Amalievej 16).

Kl. 12 Midnat Højmesse. (Kun Adgang for de med Kort forsynede). Kl. 8½ stille Messe. Kl. 9 Højmesse.

Gudstjenesten paa 2den Juledag

holdes alle Steder som paa en almindelig Søn- og Helligdag.

Kirkekollekt. Under Midnatsmesserne og Højmesserne afholdes der Kollekter til Kirkernes Opvarmning.

Katholsk Ungdomsværn.

Bidrag — aarlige, maanedlige eller een Gang for alle — til den nystiftede og af den højærværdigste Biskop godkendte Forening »Katholsk Ungdomsværn« (for København og Omegn) modtages af Værnets Kasserer, Murermester A. V. Günther, Bangerts-gade 11, N. Telefon 4110.

Kalenderen 1911

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Unio. Fredag den 30. Decbr. (Lille Nytaarsaften) festlig Sammenkomst i Lokalerne, Frederiksberg Allé 11 (Stue og 1. Sal). Kl. 8½: **Musik, Deklamation og Lysbilleder** vedrørende Foreningen.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbunds **Julefest** finder Sted i Lokalet, Bredgade 67² o. G., Mandag d. 2. Januar Kl. 7.

Festskriftet Biskop Johannes von Euch

anbefales som Julegave; faas paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G. (1—4). Telefon: Palæ 654 og hos Hoffmann, Købmagergade 48. Pris: **3 Kr.** (Ansgariusforeningens Medlemmer har 33⅓/100 Rabat).

Litteratur. P. Roh: Hvem er Kristus? Faas i alle Boglader. (Høst & Son, 1905, 50 Øre).

Kirkelig Kalender.

25. Decbr. Søndag. Juledag.	1. Januar. Søndag. Jesu Om-skærelse.
26. — Mandag. Stephanus, den første Martyr.	2. — Mandag. Oktav af Stephanus.
27. — Tirsdag. Johannes, Apostel og Evangeliet.	3. — Tirsdag. Oktav af Johannes Evangelist.
28. — Onsdag. De uskyldige Børn, Martyrer.	4. — Onsdag. Oktav af Uskyldige Børn.
29. — Torsdag. Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr.	5. — Torsdag. Vigiliedag.
30. — Fredag. Oktavdag.	6. — Fredag. Epiphani (H. 3 Konger).
31. — Lørdag. Sylvester I., Pave og Bekender.	7. — Lørdag. Oktavdag. (Knud Hertug).

Meddelelse om **Gudstjenesten** fandtes sidst i Nr. 50.

Midnatsmessen Julenat.

I de Kirker, hvor der holdes Midnatsmesse Julenat, vil den hellige Kommunion *ikke* blive uddelt ved denne. Kun i Klostre og lignende Stiftelser er Uddelingen af den hellige Kommunion tilstedt Julenat, men i saa Fald er der alene Adgang til denne Messe for vedkommende Institutioners Beboere.

Nytaarsaften (Lørdag den 31. Decbr.)

Takgudstjeneste (ev. med Præd.) og **Te Deum.**

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 6. St. Annæ Kirke Kl. 6. Jesu Hjertes Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7¹/₂. St. Andreas Kirken (Ordrup) Kl. 7¹/₄.

Børnegudstjeneste. *Onsdag den 28de December* holdes Kl. 9 i *St. Ansgars Kirke* (og Kl. 8¹/₄ i *Rosenkranskirken*) den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og *Kollekt* til Fordel for Jesu h. Barndomsforening til Hedningebørns Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tilligemed deres Forældre.

Ansgarinsforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kirkelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at underkøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Aagebladet (1 Kr. Kvartalsbet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69² o. 6. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Bøkkantorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jos. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Preslens store Betydning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og øver andre gode Gerninger, dersom man ikke forlaar at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Pius X.

Meld Dem straks ind som Abonnent nu til Januar Kvartal!

Til Abonnenterne.

Med dette Numer følger Titelblad og Indholdsfortegnelse (8 Sider) for Aaret 1910.